KA JIUTANG KA BATHYMMAI

KA JONG

U IÍSOUS KHRISTOS

UBA U TRAI BAD UBA U NONGPYNIM

JONG NGI:

IA KABA LA KYLLA SHA KA KTÍN KHASI,
NA KA KTÍN GRIIK.

LONDON:
PRINTED FOR THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

1871.

LONDON:
GILBERT AND RIVINGTON, PRINTERS,
52, ST. JOHN'S SQUARE; AND 28, WHITEFRIARS STREET.

KI KYRTENG BAD KA JINGLONG TER-TER

KI JONG

KI KÍTAP KA JIUTANG BATHYMMAI,

BAD

KATNO KI LYNNONG DON HALA KA KÍTAP BAROH.

KA JINGIATHÚHKHÁNA-BABHÁ KA JONG
U MATHAIOS.

I.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka jingkhá pateng-la-pateng ia U Khristos náduh U Abraam háduh U Iosiph.* 18. *Ba la pun ia u na U Mynsiim Bakhúid, la khá ia u ruh na Ka Mari Ka Theisotti, hadiin ba ka la iateh-ktín bad U Iosiph.* 19. *U angelos u pynbeit ia ki jingmut babakla ki jong U Iosiph, u batai ruh ia ka kyrteng U Iísous.*

1. KA kítap ka jingkhá ia U Iísous Khristos; uba u khún U Dabid, uba u khún U Abraam.

2. U Abraam u la pynkhá ia U Isaak; U Isaak ruh u la pynkhá ia U Iakob; U Iakob ruh u la pynkhá ia U Ioudas bad ia ki para jong u;

3. U Ioudas ruh u la pynkhá ia U Phares bad ia U Sara na Ka Thamar; U Phares ruh u la pynkhá ia U Esrom; U Esrom ruh u la pynkhá ia U Aram;

4. U Aram ruh u la pynkhá ia U Aminadab; U Aminadab ruh u la pynkhá ia U Naasson; U Naasson ruh u la pynkhá ia U Salmon;

5. U Salmon ruh u la pynkhá ia U Boos na Ka Rakhab; U Boos ruh u la pynkhá ia U Obid na Ka Routh; U Obid ruh u la pynkhá ia U Iessai;

6. U Iessai ruh u la pynkhá ia U Dabid u siim; U Dabid u siim ruh u la pynkhá ia U Solomon na kaba *la jiu long ka tyngá* U Uriah;

7. U Solomon ruh u la pynkhá ia U Roboam; U Roboam ruh u la pynkhá ia U Abiá; U Abiá ruh u la pynkhá ia U Asa;

8. U Asa ruh u la pynkhá ia U Iosaphat; U Iosaphat ruh u la pynkhá ia U Ioram; U Ioram ruh u la pynkhá ia U Osías;

9. U Osías ruh u la pynkhá ia U Ioatham; U Ioatham ruh

u la pynkhá ia U Akhas; U Akhas ruh u la pynkhá ia U Esekias;

10. U Esekias ruh u la pynkhá ia U Manassis; U Manassis ruh u la pynkhá ia U Amon; U Amon ruh u la pynkhá ia U Iosias;

11. U Iosias ruh u la pynkhá ia U Iekhonias bad ia ki para jong u, hamar ka sngi ba la pynwir-noh ia ki sha Babylon.

12. Hadiin te ka jingpynwir-noh sha Babylon, U Iekhonias u la pynkhá ia U Salathiel; U Salathiel ruh u la pynkhá ia U Sorobabel;

13. U Sorobabel ruh u la pynkhá ia U Abioud; U Abioud ruh u la pynkhá ia U Eliakeim; U Eliakeim ruh u la pynkhá ia U Asor;

14. U Asor ruh u la pynkhá ia U Sadok; U Sadok ruh u la pynkhá ia U Akheim; U Akheim ruh u la pynkhá ia U Elioud;

15. U Elioud ruh u la pynkhá ia U Eleasar; U Eleasar ruh u la pynkhá ia U Mathan; U Mathan ruh u la pynkhá ia U Iakob;

16. U Iakob ruh u la pynkhá ia U Iosiph, uba u tyngá Ka Mari; na kaba la khá ia U Iísous, ia u bakhot U Khristos.

17. Kumta ki pateng-bynriu baroh náduh U Abraam háduh U Dabid, ki long khatsau pateng; náduh U Dabid ruh háduh ka jingpynwir-noh sha Babylon, ki long khatsau pateng; náduh ka jingpynwir-noh sha Babylon ruh háduh U Khristos, ki long khatsau pateng.

18. KA jingkhá ia U Iísous Khristos te ka la long kumne: Haba ka kymí jong u Ka Mari ka la iateh-ktín kein bad U Iosiph, mynba ki'm put la iashem, la pau ba ka la punkhún na U Mynsiim Bakhúid.

19. HINREI U Iosiph u tyngá jong ka, uba da long u bahok, ba u'm mon ruh ba'n pynbyná ia ka ha ki briu, u la mut ba'n pyllait-noh jarjar ia ka.

20. Hinrei haba u dang puson ia kine kiei-kiei-ruh, ha khymíh, u angelos U Trai u la pau ha u ha ka jingphohsniu, u da ong, Kó Iosiph, u khún U Dabid, wat shepting

ba'n shim ha mé ia Ka Mari ka tyngá jong mé ; naba íba la pun ha ka, í la long na U Mynsiim Bakhúid :

21. ka'n khá ruh ia u khún, me'n khot ruh ia ka kyrteng jong u U Iísous: naba u u'n pynim ia la ki briu na ki pop jong ki.

22. (La leh ia kane baroh te, ba kumta la pyndep ia kata ba la ong U Trai da uba U Nongiathúhlypá, u da ong,

23. "Ha khymíh, kata ka " theisotti ka'n punkhún, ka'n " khá ruh ia u khún, ki'n ia- " khot ia ka kyrteng jong u " ruh U Emmanouel ;" ia kaba haba la batai, ka long, U Blei lem bad ngi.)

24. Te haba U Iosiph u la khíe na ka bathíah, u la leh kumba la húkum u angelos U Trai ia u, u la shim ruh ia ka tyngá jong u ha u :

25. hinrei u'm put shym la íhthúh ia ka, tadynda ka la khá ia u khún nyngkong jong ka : u la khot ruh ia ka kyrteng jong u U Iísous.

II.—Lynnong.

1. *Shaphang ba la kyddeu lynti ia ki riustád na míhngi sha U Khristos da u khlúr.* 11. *Ki iamane ia u, ki iatyrwa-ai ruh ia ki jingai jong ki.* 14. *U Iosiph u kynriah-noh sha ka rí Ejipt, bad U Iísous bad ka kymí jong u ruh.* 16. *U Irodis u pyniáp ia ki khúnlung ;* 19. *te mynba u hí u iáp-noh, u angelos u la míh-pau ha U Iosiph ; la wallam pat ia U Khristos sha ka rí Galilaia, sha Ka Nasaret.*

1. Haba la khá ia U Iísous ha Ka Bithlehem ka jong Ka Ioudaia, mynba U Irodis u long siim, ha khymíh, la wan ki kynja bariustád na míhngi sha Ka Jerusalem,

2. ki da ong, Hangno uba la dang khá shen U Siim Ki Jiu? naba ngi la ioh-íh ia u khlúr jong u na ka rí míhngi, ngi la iawan ruh ba'n iamane-dem ia u.

3. Hinrei haba U Irodis u siim u la ioh-sngou *ia kata*, u la kíh-win, bad Ka Jerusalem baroh ruh bad u.

4. Haba u la ialum-lang ruh ia Ki Rangbah-lyngdoh baroh, bad ia Ki Nongthoh jong ki briu, u la kylli ia ki, hangno ba yn khá ia U Khristos ?

5. Ki la iathúh te ha u, Ha Ka Bithlehem ka jong Ka Ioudaia: naba kumne ba

la thoh da uba U Nong-
iathúhlypá,

6. "Pha ruh Ka Bithlehem,
" *ha* ka rí Ioudaia, pha'm long
" í barit kham-tam ha pyddeng
" ki siim Ioudaia; naba na
" pha, yn wan U Nongsynshár,
" uba u'n sharai ia ki briu jong
" nga Ki Israil."

7. H'ynda kumta U Irodis
haba u la khot jarjar ia kita
ki kynja bariustád, u la kylli
bíang-bíang-ruh na ki ia ka
aiom ba u míh-pau u khlúr.

8. Haba u la phah-noh ruh
ia ki sha Ka Bithlehem, u la
ong, Tó khíe-leit-noh, iawád
bíang-bíang-ruh ia uta u khún-
lung; ynda phi la iashem ruh
ia u, iawan iathúh-pat ha nga,
ba nga ruh nga'n da ioh-wan
mane-dem ia u.

9. Haba ki la ioh-sngou ruh
ia u siim, ki la leit-noh; ha
khymíh ruh, uta u khlúr ia
uba ki la ioh-íh na ki phang
míhngi, u la leit sha shiwa
jong ki, tadynda u la poi, u la
neh ruh ha neng ka jaka ha
kaba u don uta u khúnlung.

10. Haba ki la ioh-íh ia
uta u khlúr te, ki la iakymen
da ka jingkymen bakhrau
éh.

11. Haba ki la iawan
ruh ha ka iing, ki la ioh-íh ia
uta u khúnlung lem bad Ka
Mari ka kymí jong u; haba ki
la iadem ki la iamane-dem ruh
ia u; haba ki la iaplíe ruh ia
ki jingsong jong ki, ki la iatyr-
wa-ai ia ki jingai ha u; ia ka
ksíer, bad ia ka jingiúbíh, bad
ia ka mirrh ruh.

12. Haba la mahámlypá
ruh ia ki ha ka jingphohsniu,
ba'n 'nym leit-phai-pat sha U
Irodis, ki la ialeit-noh sha ka
rí jong ki na kawei-pat ka
lynti.

13. Haba ki la ialeit-noh, ha
khymíh, u angelos U Trai, u
la pau ha U Iosiph ha ka jing-
phohsniu, u da ong, Tó ieng,
tó shim-noh ruh ia u khúnlung
bad ia ka kymí jong u ruh, tó
phet-noh ruh sha Ka Ejipt,
me'n shong hangta ruh tadynda
nga'n ong ha mé: naba U Iro-
dis u ba'n sa wád ia uta u khún-
lung knang ia ka ba'n pyniáp
ia u.

14. Haba u la ieng te,
u la shim-noh ia uta u khún-
lung, bad ia ka kymí jong u
ruh, mynmíet, u la leit-noh
ruh sha Ka Ejipt:

15. u la shong hangta ruh

tadynda ka jingiáp U Irodis: kumta ba la pyndep ia kata ba la ong U Trai da uba U Nongiathúhlypá, u da ong, "Na Ka Ejipt nga la khot ia "u khún jong nga."

16. H'YNDA kumta U Irodis, haba u la ioh-íh ba la shúkor ia u da kita ki kynja bariustád, u la bittar éh-lep, u la phah pyniáp-noh ruh ia ki khún-khynnah baroh kiba ha Ka Bithlehem, bad ha ki phang jong ka baroh, náduh kiba ar-snem bad ki bakham-poh, háduh kata ka aiom ia kaba u la kylli bíang-bíang-ruh na kita ki kynja bariustád.

17. Haba kumta la pyndep ia kata ba-la-ong da U Jeremias uba U Nongiathúhlypá, u da ong,

18. "Ha Ka Rama la sngou
"ka ktín ka basngousíh, bad
"ka baiám, bad ka balyniar
"éh ruh, Ka Rakhel ka da iám
"namar la ki khún, ka'm mon
"ruh ba yn pyntyngen ia ka,
"naba ki'm don shuh."

19. Hinrei haba la iáp U Irodis, ha khymíh, u angelos U Trai u la pau ha U Iosiph ha ka jingphohsniu ha Ka Ejipt;

20. u da ong, Tó ieng, tó shim-noh ia uta u khúnlung bad ia ka kymí jong u, tó khíe-leit ruh sha ka rí Israil: namar ki la iáp kita kiba la iawád ia ka mynsiim uta u khúnlung.

21. Kumta haba u la ieng, u la shim ia uta u khúnlung bad ia ka kymí jong u, u la wan ruh sha ka rí Israil.

22. Hinrei haba u la ioh-sngou, ba U Arkhelaus u synshár ha Ka Ioudaia ha ka jaka U Irodis u kypá jong u, u la sngou-shepting ba'n leit shata: haba la mahámlypá ia u ha ka jingphohsniu ruh, u la kynriah-noh sha ki phang Ka Galilaia.

23. Haba u la poi ruh, u la shong-dúh ha ka shnong ia ka bakhot Ka Nasaret: kumta la pyndep ia kata ba-la-ong da kiba Ki Nongiathúhlypá, "Ba yn khot u nong "Nasaret ia u."

III.—LYNNONG.

1. *Shaphang ba ialap U Ioannis, bad ka jingleh jong u, bad ka jingim jong u, bad ka jingpynbaptisma jong u de.* 7. *U sneng ia Ki Pharisi.* 13. *U pyn-*

baptisma ruh ia U Khristos ha Ka Iordan.

1. HA kita ki sngi u la wan U Ioannis uba U Nongpynbaptisma, u da ialap ha ka rí-khlau Ka Ioudaia,
2. u da ong, Tó kylla-ka-bamut! naba ka híma ki byneng ka la jan.
3. Naba une uta, shaphang ia u ba-la-ong da U Isaias uba U Nongiathúhlypá, u da ong, "Ka ktín jong u bapyrta "ha ka rí-khlau, Phi'n pyn-"khréh ia ka lynti-báh U "Trai; phi'n pynbeit ia ki lynti jong u."
4. Te uta U Ioannis u la don ka jainkúp jong u na ki shniúh út, bad ka jingpanpoh sníh ha ka syngkai jong u; ka jingbám jong u ruh ka la long da ki púit bad ka ngap khlau.
5. H'ynda kumta ki la leit-noh ha u Ka Jerusalem, bad Ka Ioudaia baroh, bad baroh kiba na ka rí kylleng Ka Iordan;
6. la pynbaptisma ruh ia ki da u ha Ka Iordan, kiba dang iaphlá-noh ia ki pop jong ki.
7. HINREI haba u ioh-íh babún na Ki Pharisi bad Ki Saddusi, ki wan sha ka jingpynbaptisma jong u, u la ong ha ki, Ah phi ki khún-ki-ksiu ki bysein! uei ba la pyníhlypá ia phi ba'n phet-iáp-noh na ka jingbittar ka ba'n sa lap?
8. naba kumta, tó sei ia ka soh ka badei-bíang ia ka bakylla-ka-bamut.
9. Wat mut ruh ba'n ong ha lade, Ba ngi don U Abraam *uba long* u kypá *jong ngi:* naba nga ong ha phi, ba U Blei u lah, na kine ki mau, ba'n pynmíh khún ia U Abraam.
10. Hinrei mynta ruh la theu ia ka wait ha u thíed ki diing: namar-kata, ia u diing baroh u b'ym sei soh babhá yn khet-noh, yn bred ruh sha ka ding.
11. Nga shisha nga pynbaptisma kein ia phi da ka úm, ia ka ba'n kylla-ka-bamut: hinrei uta uba wan nadiin jong nga, u long u bakham-khrau-bor ia nga, ka'm dei ia nga ba'n ráh ia ki júti jong u; uta kein u'n pynbaptisma ia phi da U Mynsiim Bakhúid, bad da ka ding:

12 uba ka jingpeh jong u ka ha ka ktí jong u; u'n pynkhúid-bha ruh ia ka kyntem jong u, u'n lum ruh ia u keu jong u hala ka thíar; hinrei u'n thang ia ki stait da ka ding b'ymjiulip.

13. H'YNDA kumta U Iísous u la wan na Ka Galilaia ha Ka Iordan ha U Ioannis, ba yn ioh-pynbaptisma ia u da u.

14. Hinrei U Ioannis u la khang ia u, u da ong, Nga don kam ba yn pynbaptisma ia nga da mé, mé wan pynban ha nga?

15. U Iísous te u la iathúh u la ong ha u, Tó shah mynta: naba kumta ka long ka badei ia ngi ba'n pyndep ia ka hok baroh. Ynda kumta u la shah ia u.

16. Haba la pynbaptisma ia U Iísous, u la kíu-noh soit na ka úm: ha khymíh ruh, la plíe ia ki byneng ia u, u la ioh-íh ruh ia U Mynsiim U Blei ba u da híer kum ka paro, ba u da wan-shong ruh ha u.

17. Ha khymíh ruh, ka ktín na ki byneng, ka da ong, Une uba U Khún jong nga u baíeit, ha uba nga sngoubha-éh.

IV.—LYNNONG.

1. Shaphang ba U Khristos u shahjingit, la pynshoi ia u ruh. 11. Ki angelos ki iashakri ia u. 13. U la leit shong-sáh ha Kapernaum. 17. U sydang ba'n ialap. 18. U khot ia U Petros bad ia U Andreas, 21. bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis. 23. U pynkhíah ruh ia ki bapang bad ia ki bajhía baroh.

1. H'YNDA kumta la ialam--noh ia U Iísous da U Mynsiim sha ka rí-khlau, ba yn pynshoi ia u da U Soitan.

2. Ynda u la shahjingit saupheu sngi, bad saupheu míet, hadiin katta u la thyngan.

3. Haba uta u nongpynshoi te u la wan ha u, u la ong, Lada mé long U Khún U Blei, tó húkum ba kine ki mau ki'n long ki kypú.

4. Hinrei u da iathúh u la ong, La thoh, "B'ym tang da u "kypú hí ba u'n im u briu, "hinrei da ki ktín baroh ba-"míh-noh na ka shintur U "Blei."

5. H'ynda kumta U Soitan u la ialam ia u sha ka shnong ka bakhúid, u la búh ruh ia u halor jerong ka dong ka iing--mane-U-Blei.

6. U la ong ha u ruh, Lada
mé long U Khún U Blei, tó
pynnoh ia lade : naba la thoh,
" Ba u'n ai húkum ia ki angelos
" jong u shaphang jong mé :
" ki'n ráh ruh ia mé ha ki ktí
" *jong ki*, ba ioh shisin mé
" kyndúh ia ka slajat jong mé
" ha u mau."
7. U Iísous u la ong ha u,
La thoh pat, " Me'n 'nym tyn-
" juh ia U Trai uba U Blei
" jong mé."
8. U Soitan u la ialam pat
ia u sha u lúm bajerong éh,
u la pyníh ruh ha u ia ki
híma ka pyrthei baroh, bad ia
ka burom jong ki ruh;
9. u la ong ha u ruh, Kita
kiei-kiei-baroh nga'n sa ai ha
mé, lada me'n dem ba'n mane
ia nga.
10. H'ynda kumta U Iísous
u la ong ha u, Khíe-leit-noh,
mé U Soitan : naba la thoh,
" Me'n mane ia U Trai uba U
" Blei jong mé, tang ia u hí
" ruh me'n shakri."
11. Haba kumta U Soitan
u la íehnoh ia u, ha khymíh
ruh, ki angelos ki la iawan,
ki la iashakri ruh ia u.
12. HABA U Iísous u
la ioh-sngou ba la byndí ia U
Ioannis, u la leit-noh sha Ka
Galilaia.
13. Haba u la íehnoh ruh
ĩa Ka Nasaret, u la wan shong-
-sáh ha Kapernaum, kaba ha-
rúd ka dúriau, ha ki phang Ka
Sabulon bad Ka Nephthalim:
14. ba yn pyndep ia kata
ba-la-ong da U Isaias uba U
Nongiathúhlypá, u da ong,
15. " Ka rí Sabulon, bad ka
" rí Nephthalim, *harúd* ka lynti
" ka dúriau, harúd Ka Iordan,
" Ka Galilaia Ki Jentil;
16. " ki briu ki bashong
" ha ka badum, ki la ioh-íh ia
" ka jingshai bakhrau, ia kita
" ruh ki bashong ha ka rí
" bad ha ka syrngiu ka jingiáp,
" la míh ka jingshai."
17. NÁDUH kata U Iísous
u la sydang ba'n ialap, bad
ba'n ong, Tó kylla-ka-bamut!
naba ka híma ki byneng ka
la jan,
18. HABA U Iísous
u iaid-kai harúd ka dúriau
Ka Galilaia, u la ioh-íh ia ki
ar-ngút ki para, ia U Simon
ia u bakhot U Petros, bad ia
U Andreas u para jong u, ba ki
dang iabred ia ka jár ha kata
ka dúriau : naba ki jiu long ki
nongtong dohkhá.

19. U la ong ha ki te, Tó
alle nadiin jong nga, nga'n
pynlong ruh ia phi ki nong-
tong briu.
20. Kumta haba ki la íeh-
noh dak ia ki jár, ki la iabúd
ia u.
21. Haba u la leit-noh
nangta ruh, u la ioh-íh ia ki
ar-ngút ki para kiba kiwei-
-pat, ia U Iakobos u khún U
Sebedaios, bad ia U Ioannis
u para jong u ruh, ha ka liing
bad U Sebedaios uba u kypá
jong ki, ba ki dang iashná ia
ki jár jong ki : u la khot ruh
ia ki.
22. Ki ruh de, haba ki la
íehnoh dak ia ka liing bad ia
u kypá jong ki, ki la iabúd
ia u.
23. U Iísous ruh u la
leit kylleng Ka Galilaia baroh,
u da hikai ha ki synagog jong
ki, u da ialap ruh ia ka jing-
iathúhkhána-babhá ka híma,
u da pynkhíah de ia ki jing-
pang baroh bad ia ki jhía
baroh ruh ha ki briu.
24. Ynda kumta ka nám
jong u ka la phríang ia Ka
Syria baroh : ki la iawallam
ruh ha u baroh ki ba-la-pang,
ia ki ba-la-ngat da ki bún-jait
ki jingpang bad ki jingkordit,
bad ia ki bashong-ksúid, bad
ia ki bapang-lamwir, bad ia ki
bapangiáp-shiliang ruh de; u
la pynkhíah ruh ia ki.
25. Ki la iabúd ruh ia u
ki paitbah byllín, kiba na Ka
Galilaia, na Ka Dekapolis ruh,
na Ka Jerusalem ruh, na Ka
Ioudaia ruh, na sha shiliang
Ka Iordan ruh de.

V.—Lynnong.

1. *Shaphang ba U Khristos u sy-
dang ia ka jingialap jong u halor
u lúm.* 3. *U iathúh kino kiba
la suk ;* 31. *kino ruh kiba long
ka mlúh ka pyrthei, bad ka
jingshai jong ka, bad ka shnong
halor u lúm, bad ka sharak de ;*
17. *ba u la wan ia ka ba'n
pyndep ia ka húkum.* 21. *Kaei ka
bapyniáp.* 27. *Kaei ka ba'n klim.*
33. *Kaei ka ba'n smai.* 38 *U
sneng shaphang ka ba'n iashah ;*
44 *ba'n íeit wad ia ki nongshún
jong ngi;* 48. *bad ba'n minot ia
ka ba'n kot háduh ka jingjanai.*

1. Haba u ioh-íh ia ki
paitbah, u la kíu sha u lúm ;
haba u la shong ruh, ki la
iawan ha u ki synran jong u.
2. Haba u la ang ruh ia la
ka shintur, u la hikai ruh ia
ki, u da ong,

3. SUK ki baduk ha ka mynsiim; naba jong ki long ka híma ki byneng.

4. Suk ki basngousíh; naba yn pyntyngen ia ki.

5. Suk ki bajemnúd; naba ki'n iaioh ia ka khyndeu.

6. Suk ki bathyngan bad baslíang ia ka hok; naba yn pyndap ia ki.

7. Suk ki baisynei; naba yn isynei ia ki.

8. Suk ki bakhúid ha ka dohnúd; naba ki'n ioh-íh ia U Blei.

9. Suk ki bapyniasuk; naba yn khot ia ki, ki khún U Blei.

10. Suk kiba ioh pynshitom na ka bynta ka hok; naba jong ki long ka híma ki byneng.

11. Suk ma-phi, haba ki'n iakren-bein, bad ba pynshitom ia phi, bad ba ki'n ong ki ktín b'ymman baroh ruh ia phi, na ka bynta jong nga, haba ki shu lamlér.

12. Tó iakymen, tó iashád-kymen ruh: namar ka bakhrau ka bainong jong phi ha ki byneng: naba kumta ki la iapynshitom ia Ki Nongiathúhlypá kiba la mynshiwa jong phi.

13. PHI long ka mlúh ka pyrthei: lada kata ka mlúh ka la kylla-blád te, daei yn pynbhá-pat ia ka? Náduh kata, ym don kam shuh ia ka, tang ba'n bred-noh shabar, ba'n iúh ia ka ruh hapoh ki kyjat ki briu.

14. Phi long ka jingshai ka pyrthei. Ym lah ba'n búh-ríh ia ka shnong, ia kaba la búh halor u lúm.

15. L'ymne ki'm jiu thang ia ka sharak, bad búh ia ka hapoh ka shang, hinrei ha ka diing-pynieng-sharak; ka pynshai ruh ia ki baroh kiba ha ka iing.

16. Tó pynshai kumta ia ka jingshai jong phi ha khymat ki briu, ba ki'n ioh-íh ia ki jingleh babhá jong phi, ba ki'n ioh-iaroh ruh ia U Kypá jong phi uba ha ki byneng.

17. WAT mut ba nga la wan ia ka ba'n pyndam-noh ia Ka Húkum, lane ia Ki Nongiathúhlypá: nga'm shym la wan ia ka ba'n pyndam-noh, hinrei ia ka ba'n pynskhem.

18. Naba shisha nga ong ha phi, Ha b'ynda'n leit-noh ka byneng bad ka khyndeu, kat íwei í dak rit lane íwei

í bakhun-khyndiat-éh na ka húkum, ka'n 'nym leit-noh, tadynda yn pyndep baroh.

19. Namar-kata, uno-uno--ruh uba u'n pynkhein ia íwei, wad í bakham-rit-tam na kine ki húkum, bad ba u'n hikai kumjuh ia ki briu, yn khot ia u bakham-rit-tam ha ka híma ki byneng: hinrei uno--uno-ruh uba u'n leh bad ba u'n hikai kumta, ia u te yn khot u bakhrau ha ka híma ki byneng.

20. Naba nga ong ha phi, Ba lada ka hok jong phi, ka'm da long ka bakham-tam shíkaddei ia ka jong Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, phi'n 'nym leit shuh ha ka híma ki byneng.

21. Phi la ioh-sngou ba la ong ha ki bamynbarim, "Me'n 'nym pyniáp; uno-uno-"-ruh uba pyniáp te, ka'n dei ia "u ba'n háp ha ka jingbishár:"

22. hinrei nga ong ha phi, Ba uno-uno-ruh uba da sngou--bittar ia u paralok jong u khlem nía, ka'n dei ia u ba'n háp ha ka jingbishár: uno-uno--ruh de uba u'n khot ia u para-lok jong u, U babíeit-them, ka'n dei ia u ba'n háp ha ka jingbishár-báh: uno-uno-ruh de uba u'n khot *ia u*, Mé u ba-mutlop-riunar, ka'n dei ia u ba'n háp ha ka dújok ding.

23. Namar-kata, lada mé wallam ka jingai-ngúh jong mé sha ka dúwan, bad hangta mé da kynmau ba u paralok jong mé u don ei-ei-ruh ba'n múdui ia mé;

24. tő íehnoh hangta ia ka jingai jong mé ha khymat ka dúwan, tó khíe-leit-noh ruh ba me'n pyrshang-iasuk shiwa bad uta u paralok jong mé, ynda kumta te me'n sa wan ai-ngúh ia ka jingai jong mé.

25. Tó iasuk kloi-kloi-ruh bad u baialeh bad mé, katba mé dang leit ha ka lynti bad u; ba ioh shisin uta u baialeh u ai-noh ia mé ha u nongbishár, ba uta u nongbishár ruh u ai--noh ia mé ha u shakri, ba yn bred ia mé ha ka byndí ruh.

26. Shisha nga ong ha mé, Me'n 'nym míh-noh nangta, tadynda mé la siu ia ka paisa ka bakhadduh.

27. Phi la ioh-sngou ba la ong ha ki bamynbarim, "Me'n 'nym klim:"

28. hinrei nga ong ha phi, Ba uno-uno-ruh uba da khy-

míh-shain ha ka tyngá-briu ia
ka ba'n kwah ia ka, u la lah klim
lypá ia ka kumta ha la ka
dohnúd.
29. Lada ka khymat jong
mé ruh kaba sha ka mon ka
pynjinthut ia mé, tó khlau-noh
ia ka, tó bred-noh na mé ruh :
naba ka myntoi ia mé ba ka'n
dúh kawei na ki dykhot jong
mé, bad ba'n 'nym bred ruh ia
ka met jong mé shítylli ha
dújok.
30. Lada ka ktí ka mon jong
mé ruh ka pynjinthut ia mé, tó
ot-noh ia ka, tó bred-noh na
mé ruh: naba ka myntoi ia
mé, ba ka'n dúh kawei na ki
dykhot jong mé, bad ba'n 'nym
bred ruh ia ka met jong mé
shítylli ha dújok.
31. La ong ruh, "Ba uno-
"-uno-ruh uba u'n sa pyllait-
"-noh ia ka tyngá jong u, u'n
" ai ha ka ia ka kot íehnoh :"
32. hinrei nga ong ha phi;
Ba uno-uno-ruh uba u'n pyllait-
-noh ia ka tyngá jong u, tang
na ka bynta ka baklim, u pyn-
klim ia ka ; uno-uno-ruh uba
u'n shongkurim bad ka ba-la-
-íehnoh, u ruh u klim.
33. Phi la ioh-sngou pat
ba la ong ha ki bamynbarim,
" Me'n 'nym smai lamlér, hinrei
" me'n ai ha uba U Trai ia ki
" jingsmai jong mé."
34. Hinrei nga ong ha phi,
Wat smai shuh ; l'ymne ha ka
byneng ; naba ka long ka khet
U Blei :
35. l'ymne ha ka khyndeu ;
naba ka long ka jingiúh-kyjat
jong u : l'ymne ha Ka Jerusa-
lem ; naba ka long ka shnong
U Siim Bakhrau :
36. l'ymne me'n 'nym smai
ha ka khlíh jong mé ; naba
me'm lah pynlíh, l'ymne pyn-
iong ia íwei í shniúh.
37. Hinrei ka ktín jong phi,
tó ai ba ka'n long kaba, Haoid,
haoid, Ém, ém ; naba ka batam
ia kita ka long na ka basniu.
38. Phi la ioh-sngou ba
la ong, " Ka khymat namar ka
" khymat, ka byniat ruh namar
" ka byniat."
39. Hinrei nga ong ha phi,
Wat ieng-ialeh markylliang ia
u bapynsniu ; hinrei mano-
-mano-ruh uba tháp ia mé ha
ka ngáp ka mon jong mé ; tó
pynphai sha u ia kawei-pat
ruh.
40. Ia uba íhmon ruh ba'n
tían-bishár ia mé, bad ba'n
shim-noh ia ka soptí jong mé,

tó íehnoh ha u ia ka jainkúp *jong mé* ruh.

41. Mano-mano-ruh uba u'n pyniaid ia mé shí lynter, tó khíe-leit lem bad u sa ar *lynter*.

42. Tó ai ha uta u bapán na mé; na uta u bamon ba'n pán-kylliang na mé ruh, tó wat phai-noh.

43. Phi la ioh-sngou ba la ong, "Me'n íeit ia la ki kur,"me'n bishni ruh ia u bashún ia mé.

44. Hinrei nga ong ha phi, Tó íeit ia ki bashún ia phi, tó kyrkhú ia ki batim ia phi, tó leh-bhá ia ki. babishni ia phi, tó kyrpád ruh namar jong ki baleh-sniu ia phi, bad baleh-bein ruh ia phi;

45. ba phi'n ioh-long ki khún U Kypá jong phi uba ha byneng; naba u pynmíh ia ka sngi jong u ha ki basniu bad ha ki babhá, u phah ruh ia u slap ha ki bahok bad ha ki b'ymhok.

46. Naba lada phi shu íeit ia ki baíeit ia phi, phi ioh nong aiuh? ki nongkhrong ki'm leh kumjuh?

47. Lada phi ngúh ruh tang ia ki kur jong phi, phi leh ka bakor aiuh? ki nongkhrong ki'm leh kumjuh?

48. Namar-kata, phi'n ia-long ki bajanai, kumba U Kypá jong phi uba ha byneng, u long u bajanai.

VI.—Lynnong.

1. *U Khristos u dang ialap halor u lúm shaphang ki jingai-isynei;* 5. *bad ka jingdúwai, bad ka bamáp ia ki ryngkang ki paralok jong ngi;* 16. *bad ka jingshahjingit;* 19. *hangno ngi'n iabúh-bíang ia ki jingkynsheu jong ngi;* 24. *shaphang ka bashakri ar-ngút ki kynrád.* 25. *U sneng ruh shaphang ba'n 'nym khuslai-lypá ia kiei-kiei-ruh ka pyrthei;* 33. *hinrei ba'n wád shiwa ia ka híma U Blei.*

1. Tó súmar ba'n 'nym leh ia ka babhá jong phi ha khymat ki briu, knang ba ki'n khymíh ia phi: l'ymda kumta, phi'm don nong ha U Kypá jong phi uba ha byneng.

2. Namar-kata, haba mé leh ka jingai-isynei, wat put ka ronsing ha shiwa jong mé, kumba leh ki nongarsap ha ki synagog, bad ha ki lynti shnong, ba ki'n ioh burom na ki briu. Shisha nga ong ha phi, Ki la ioh ia la ka nong.

3. Hinrei mé, haba mé da

leh ka jingai-isynei, wat ai ia
ka ktí ka diang jong mé, ba'n
tip aiuh ba ka leh ka ktí ka
mon jong mé;
4. ba kata ka jingai-isynei
jong mé ka'n ioh-long ha
ka baríh; ba U Kypá jong
mé uba ioh-íh ha ka baríh, u'n
ai-nong hí ha mé ha ka ba-
pau.
5. HABA mé kyrpád ruh,
wat long kum ki nongarsap;
naba ki íeit ba'n ieng kyrpád
ha ki synagog, bad ha ki dong
ki lád, ba ki'n ioh-pynpau ha
ki briu. Shisha nga ong ha
phi, Ki la ioh ia la ka nong.
6. Hinrei mé, haba me'n
kyrpád, tó khíe-leit kyrphang
sha la ka púlit; haba mé la
khang ruh ia la ka jingkhang,
tó kyrpád ia U Kypá jong mé
uba ha ka baríh; U Kypá
jong mé ruh, uba ioh-íh ha ka
baríh, u'n ai-nong ha mé ha
ka bapau.
7. Hinrei haba phi kyrpád,
wat bún-ktín bíeit kum Ki Jen-
til; naba ki iamut ba yn sngou
ia ki, namar ka babún-ktín
jong ki.
8. Namar-kata, wat long
kum kita; naba U Kypá jong
phi u tip ia kaei-kaei-ruh kaba
phi don kam, mynshiwa ia ka-
ba phi'n pán na u.
9. Namar-kata, phi'n kyr-
pád kumne: Kó Kypá jong
ngi uba ha byneng; long ba-
khúid ka kyrteng jong mé.
10. Wan ka híma jong mé.
Long ka mon jong mé ha ka
khyndeu, kumba ha byneng.
11. Tó ai ha ngi mynta ka
jingbám jong ngi ka babíang.
12. Tó máp ruh ia ngi ia
ki ryngkang jong ngi, kumba
ngi ruh ngi máp ia ki baleh-
-sniu ia ngi.
13. Tó wat ialam ia ngi sha
ka jingpynshoi ruh, hinrei sú-
mar ia ngi na ka basniu. Naba
ka jong mé long ka híma, bad
ka bor, bad ka burom ruh,
hala karta. Amen.
14. Naba lada phi máp ia
ki briu ia ki ryngkang jong ki,
U Kypá jong phi uba ha by-
neng u'n máp ruh ia phi:
15. hinrei lada phi'm máp
ia ki briu ia ki ryngkang jong
ki, U Kypá jong phi ruh u'm
máp ia ki ryngkang jong phi.
16. HABA phi shahjingit
ruh, wat long ki bamat-sngousíh
kum ki nongarsap; naba ki pyn-
kynriang ia ki khymat jong
ki, ba ki'n pynpau ha ki briu ba

ki shahjingit. Shisha nga ong
ha phi, Ki la ioh la ka nong.
17. Hinrei mé, haba mé
shahjingit, tó sléh ia la ka khlíh,
byttá ruh ia la ka khymat;
18. ba kumta me'n 'nym pyn-
pau ha ki briu ba mé shahjingit,
hinrei ha U Kypá jong mé uba
ha ka baríh; U Kypá jong mé
ruh, uba ioh-íh ha ka baríh,
u'n ai-nong ha mé ha ka bapau.
19. WAT kynsheu ki
spah ia lade ha ka khyndeu,
sha kaba bám ka kníang bad ka
sarang, sha kaba ki nongtúh ki
pynpei ruh, ki túh ruh;
20. hinrei phi'n kynsheu ki
spah ia lade ha byneng, sha
kaba ka'm bám l'ymne ka kní-
ang, l'ymne ka sarang, bad
sha kaba ki nongtúh ki'm pyn-
pei, l'ymne ki'm túh.
21. Naba sha kaba long ka
spah jong phi, hangta ruh ka'n
long ka dohnúd jong phi.
22. Ka khymat ka long ka
sharak ka met; namar-kata,
lada ka khymat jong mé ka
long sngúr, ka met jong mé
baroh ka'n shai-bhá:
23. hinrei lada ka khymat
jong mé ka long jingut, ka met
jong mé baroh ka'n long dum.
Namar-kata, lada ka jingshai
kaba ha mé ka long dum, kata
ka badum kaba katno!
24. YM don uba lah
ba'n shakri ia ar-ngút ki kyn-
rád; naba lane u'n íhsih ia
uwei, bad ba u'n íeit ia uwei;
lane u'n bat ia uwei, bad ba
u'n lyndet ia uwei. Phi'm lah
ba'n shakri ia U Blei bad ia
ka spah.
25. Namar-kata, nga ong
ha phi, Wat khuslai ia la ka
jingim, kaei ba phi'n bám, lane
kaei ba phi'n díh; l'ymne ia
ka met jong phi, kaei ba phi'n
kúp. Ka jingim ka'm long ka
bakham-kor ia ka jingbám, ka
met ruh ia ka jainkúp?
26. Tó khymíh-thúh ia kiba
kynja sim byneng; ba ki'm ia-
bet, l'ymne ki'm iaot, l'ymne
ki'm ialum ha ki thíar; hinrei
pynban U Kypá jong phi uba
ha byneng u bysá ia ki. Phi
te phi'm long ki bakham-kor
shibún ia ki?
27. Uno na phi te, haba u
da khuslai, uba lah ba'n pyn-
tam shí prúh ia la karta?
28. Balei ba phi khuslai
shaphang ka bakúp ruh? Tó
mut-bhá ia ki syntiu ka ryng-
keu, kaba katno ba ki manbhá?
ki'm trei, l'ymne ki'm thir;

29. hinrei nga ong ha phi, Ba wad U Solomon ha ka burom jong u baroh, u'm shym la kúp kum uwei na kine.

30. Lada U Blei te u pynkúp kumta ia u hurryngkeu, uba mynta u long, lashai te ba bred ha ka lawár-ding, kaba katno tam *ba u'n pynkúp* ia phi, ah phi ki barit ka jingngeit.

31. Namar-kata, wat khuslai, da ka baong, Kaei ba ngi'n bám? lane, Kaei ba ngi'n díh? lane, Kaei ba ngi'n kúp?

32. naba ia kita kiei-kiei-baroh Ki Jentil ki iawád: naba U Kypá jong phi uba ha byneng u tip ba phi don kam ia kine kiei-kiei-baroh.

33. Hinrei phi'n iawád shiwa ia ka híma U Blei, bad ia ka hok jong u ruh; ia kine kiei-kiei-baroh te yn sa ai-lang-tam ha phi.

34. Namar-kata, wat khuslai shaphang ia ka ba'n lashai; naba kata ka balashai ka'n khuslai shaphang ia kiei-kiei la ka jong. Ia ka sngi ka bíang ia la ka jong ka basniu.

VII.—Lynnong.

1. *U Khristos u da pynwai ia ka*
jingialap jong u kaba halor u
lúm; u da sneng ruh shaphang
ka bashait ba'n bishár khlem nía.
7 *U sneng ruh shaphang ka ba'n*
dúwai; 13. *shaphang ka ba'n*
bysut sha ka jingkhang bakhim;
15 *ia ka ba'n kynriah-noh na*
ki nonghikai balamlér; 21. *ba'n*
'nym long tang ki nongsngou ka
ktín, hinrei ki nongleh ka ktín:
24. *kumta ba'n long kum ki iing*
ba-la-tei halor u mau; 26. *ym*
kumba halor u shíap.

1. Wat bishár, ba yn 'nym bishár ia phi.

2. Naba da ka jingbishár ba phi bishár, yn bishár ia phi; da ka jingtheu ruh ba phi theu, yn theu-pat ia phi.

3. Balei ba mé khymíh ia u thyngiat, uba ha ka khymat u paralok jong mé, hinrei me'm sngou ia ka khung kaba ha ka khymat jong mé hí?

4. lane kumno ba mé ong ha u paralok jong mé, Tó shah, ba nga'n khlau-noh ia u thyngiat na ka khymat jong mé; ha khymíh ruh, ka khung ka don ha ka khymat jong mé?

5. Mé u baarsap! khlau-noh shiwa ia ka khung na ka khymat jong mé hí; h'ynda kumta ruh me'n ioh-íh-bhá ba'n khlau-noh ia u thyngiat

na ka khymat u paralok jong mé.

6. WAT ai ia ka bakhúid ha ki kseu, l'ymne wat bred ia ki mau-lyngna jong phi ha khymat ki sníang; ba ioh ki'n iúh ia ki hapoh ki slajat jong ki; ba haba ki'n phai-pat, ba ki'n kád ruh ia phi.

7. PÁN, te yn sa ai ha phi; wád, te phi'n sa shem; tiit, te yn sa plíe ia phi.

8. Naba baroh u bapán, u pyddiang; u bawád ruh, u shem; ia uba tiit ruh, yn plíe.

9. Naba uei u briu uba na phi, ba lada u khún jong u u'n pán ia u kypú, u'n ai da u mau ha u?

10. lada u'n pán ia ka dohkhá ruh, u'n ai da u bysein ha u?

11. Namar-kata, lada phi, kiba long b'ymman, phi tip ia ka ba'n ai ia ki jingai babhá ha ki khún jong phi, ka bakatno tam, ba U Kypá jong phi uba ha byneng, u'n ai ia kiei-kiei-ruh ki babhá ha kita kiba pán na u?

12. Namar-kata, kat kum kiei-kiei-baroh ia kiba phi iamon ba ki briu ki'n leh ha phi, kumta ruh, tó leh ma-phi ha ki: naba kane ka long Ka Húkum bad Ki Nongiathúhlypá.

13. Tó bysut lyngba ia ka khyrdop bakhim; naba ka kyllúid kata ka khyrdop, ka bajilán ruh kata ka lynti ka balam sha ka ba'n-jot; bún ruh kiba iabysut na kata.

14. Hinrei ah ka bakhim kata ka khyrdop; ah ka bawit ruh kata ka lynti ka balam sha ka ba'n-im! ah ki long khyndiat ruh kiba iashem ia kata!

15. HINREI tó súmar ia ki nongiathúhlypá balamlér, kiba iawan ha phi ha ki jainkúp sníh-langbrot, hinrei hapoh ki long ki suri bapynjot.

16. Na ki soh jong ki phi'n íhthúh ia ki. Ki *briu* ki jiu iakheit ia ki soh-drakhía na ki diing-shíah, lane ia ki soh-dumbur na ki niut-shíah?

17. Kumta u diing babhá baroh u sei soh babhá; hinrei u diing b'ymman u sei soh b'ymman.

18. U diing babhá u'm lah ba'n sei soh b'ymman, l'ymne u diing b'ymman *u'm lah* ba'n sei soh babhá.

19. Ia u diing baroh u b'ym sei soh babhá, yn khet-noh, yn bred ruh ia u ha ka ding.

20. Naba kumta, na ki soh jong ki phi'n íhthúh ia ki.

21. Ym u briu baroh u baong ha nga, Ah Trai, Ah Trai, u'n ioh-leit hapoh ka híma ki byneng; hinrei uta kein u baleh ia ka mon U Kypá jong nga uba ha byneng.

22. Shibún ki'n iaong ha nga ha kata ka sngi, Ah Trai, Ah Trai, ngi ngi'm la ialap ha ka kyrteng jong mé? ngi ngi'm la beh-noh ia ki mynsiim b'ymman ruh ha ka kyrteng jong mé? ngi ngi'm la leh shibún ki kam-báh ruh ha ka kyrteng jong mé?

23. H'ynda kumta te, nga ruh nga'n ong pyrshah ha ki, Ba nga'm jiu la íhthúh ia phi; khíe-leit-noh na nga, phi kiba jiu trei b'ymman.

24. Mano-mano-baroh uba sngou ia kine ki ktín jong nga, bad uba leh ia ki, nga'n tharai ia u kum u briu bastád, uba la tei ia ka iing jong u halor uba u mausíang:

25. la u slap u la háp, bad ki wah ki la iashlei, bad ki ly-ér ki la iabeh, bad ki la iashoh ia kata ka iing; te ka'm shym la kyllon shuh: naba la pynshong-nongrim ia ka halor uba u mausíang.

26. Hinrei mano-mano-baroh uba sngou ia kine ki ktín jong nga, bad u by'm leh ia ki, yn tharai ia u kum u briu babíeit, uba la tei ia ka iing jong u halor u shíap:

27. naba u slap u la háp, bad ki wah ki la iashlei, bad ki ly-ér ki la iabeh, bad ki la iashoh ia kata ka iing, te ka la kyllon: ka jingkyllon jong kata ka la long ka bakhrau ruh.

28. Ka la jía ruh, haba U Iísous u la wai-noh ia kine ki ktín, ba kita ki paitbah ki la iasngou-kyndit-thred na ka jinghikai jong u:

29. naba u la hikai ia ki kum u badon bor, b'ym kum Ki Nongthoh te.

VIII.—Lynnong.

1. *U Khristos u pynkhúid ia u bapangníang-thoh-líh.* 5. *U pynkhíah ia u shakri u rangbah-shispah;* 14. *bad ia ka syngken-kurim U Petros;* 16. *bad ia ki shibún kiwei-pat ki bapang.* 18. *U pyníh kumno ba ka dei ba'n búd ia u.* 23. *U da pynjaijai ia ka ériong halor ka dúriau.* 28. *U da beh-noh ia ki ksúid na ki ar-ngút ki ba-*

shong-ksúid; 31. u shah ruh ia ki ba'n leit hapoh ki shibún ki sníang.

1. Haba u la wan-híer te na u lúm, ki paitbah babún ki la iabúd ia u.

2. Ha khymíh ruh, u ba-pangníang-thoh-líh haba u la wan, u la mane-dem ia u, u da ong, Kó Kynrád, lada me'n mon, mé lah ba'n pynkhúid ia nga.

3. U Ísous te haba u la kynér ia la ka ktí, u la kytáh ia u, u da ong, Nga mon, tó me'n long khúid. Kumne-kumne-ruh la pynkhúid ia u na kata ka pangníang-thoh-líh jong u.

4. U Ísous u la ong ruh ha u, Tó súmar wat iathúh hano-hano-ruh; hinrei khíe-leit-noh, tó pyníh ia lade ha u lyngdoh, tó ai-ngúh ruh ia ka jingai, ia kaba U Moses u la húkum, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki.

5. Haba U Ísous u la poi ha Kapernaum, u rangbah-shispah u la wan ha u, u la kyrpád ia u,

6. u da ong ruh, Kó Kynrád, u shakri jong nga u thíah ha iing, ba u pangiáp-shiliang, ba u da kordit éh.

7. U Ísous u la ong ha u ruh, Nga'n sa wan pynkhíah ia u.

8. Uta u rangbah-shispah te u da iathúh u la ong, Kó Kynrád, nga'm long u badei ba me'n wan-bysut hapoh ka iing jong nga; hinrei shuh ong tang da ka ktín, te ka'n sa pynkhíah ia u shakri jong nga:

9. naba wad nga ruh, nga long u briu hapoh ka hukúm, u badon ki nongiapom hapoh jong nga; te nga ong ha une, Khíe-leit, u sa leit ruh; ha uwei-pat ruh, Alle, u sa wan ruh; ha u shakri jong nga ruh, Leh ia kane, u sa leh ruh.

10. Haba U Ísous u la ioh-sngou ruh, u la kyndit, bad u la ong ha kita ki babúd, Shi-sha nga ong ha phi, wad ha Israel ruh, nga'm shym la shem kat kane ka jingngeit.

11. Nga ong ha phi ruh, ba shibún ki'n iawan na míhngi bad na sepngi, bad ki'n iashong-shanía lem bad U Abraam, bad U Isaak, bad U Iakob ruh, ha ka híma ki byneng:

12. hinrei ia ki khún ka híma yn shop-noh sha ka ba-

dum jingngai-báh; hangta yn
long ka balyniar bad kum
dait byniat ruh.
13. U Iísous u la ong ruh
ha uta u rangbah-shispah, Tó
khíe-leit-noh; kat kumba mé la
ngeit ruh, ka'n long ia mé.
Ha kata ka por ruh, la pyn-
khíah ia u shakri jong u.
14. HABA U Iísous u
la wan ruh ha ka iing U Petros,
u la ioh-íh ia ka syngken-kurim
jong u ba ka da thíah, bad ba
ka da pangshoh.
15. U la kytáh te ia ka ktí
jong ka, te kata ka pangshoh
ka la íehnoh ia ka; te ka la
ieng, bad ka la kam jingkam
ia ki.
16. H'YNDA la jan míet
ruh, ki la iawallam ha u shi-
bún ki bashong-ksúid; te u la
beh-noh ia ki mynsiim da
ka ktín, bad u la pynkhíah ia
ki bapang baroh:
17. kumta ba la pyndep ia
kata ba-la-ong da U Isaias uba
U Nongiathúhlypá, u da ong,
"U hí u la shimtí ia ki jing-
"khreu jong ngi, bad u la báh-
"-noh ia ki jingpang jong ngi."
18. HABA U Iísous u
la ioh-íh ruh ia ki paitbah ba-
bún shaphang jong u, u la
húkum ba'n leit-noh sha shi-
liang.
19. Haba uwei u nongthoh
ruh u la wan, u la ong ha u,
Kó Nonghikai, nga'n búd ia
mé kat shaba mé leit.
20. U Iísous u la ong te
ha u, Ki myrsiang ki don ki
thliu, bad ki sim byneng ki
jaka-ríh; hinrei U Khun u
briu u'm don jaka ka ba'n búh
ia la ka khlíh *ba'n thíah.*
21. Uwei-pat ruh na ki
synran jong u, u la ong ha u,
Kó Trai, tó shah ba nga'n
leit shiwa ba'n tep ia la u kypá.
22. Hinrei U Iísous u la
ong ha u, Búd ia nga; íeh ia
ki baiáp ba'n tep ia ki baiáp
jong ki.
23. HABA u la leit ha
ka liing ruh, ki synran jong u
ki la iabúd ia u.
24. Ha khymíh ruh, ka
jingkhíh-phaloh ka bakhrau ka
la míh ha ka dúriau, kat ba'n
tyllep ia kata ka liing da ki
jingátphyllung; hinrei u la
ioh-thíah.
25. Haba ki synran jong u
te ki la iawan ha u, ki la ia-
pynkhíh ia u, ki da ong, Kó
Kynrád, tó pynim ia ngi: ba
ngi sa iáp!

26. U la ong te ha ki, Balei
ba phi long ki bashepting, ah
phi ki barit jingngeit? Ynda
kumta u la khíe, u la khang ia
ka ly-ér bad ia ka dúriau ruh;
ka la long ka bajaijai éh ruh.
27. Ki briu ruh ki la kyn-
dit, ki da ong, U bakumno une
ba ki ly-ér ruh bad ka dúriau
ki iakongúh ia u!
28. HABA u la wan sha
shiliang te, sha ka rí Ki Ga-
dara, la iawan-tan ia u ar-
-ngút ki bashong-ksúid, kiba da
míh-noh na ki maujingtep, ki
bariunar-éh, katba ym don
uba shlan ba'n leit-lait ha kata
ka lynti.
29. Ha khymíh ruh, ki la
iapyrta-noh, ki da ong, Mé don
kam aiuh bad ngi, Kó Iísous
U Khún U Blei? mé la wan
hangne mynshiwa ka aiom ba'n
pynkordit ia ngi?
30. Hinrei la don kham-
-jingngai na ki shí-kynhún báh
ki sníang, ki baiabám-phlang.
31. Kita ki ksúid te ki la
iakyrpád ia u, ki da ong, Lada
mé beh-noh ia ngi, tó ai ia ngi
ba'n leit ha kato ka shí-kynhún
ki sníang.
32. U la ong ruh ha ki, Tó
khíe-leit. Haba ki la iamíh-
-noh te, ki la ialeit ha kata ka
shí-kynhún ki sníang; ha khy-
míh ruh, kata baroh shí-kyn-
hún ki sníang, ki la iaphet-iáp
arsut ia ka ríat sha ka dúriau,
ki la iáp ruh ha ki úm.
33. Kita kiba iaáp *ia ki* te,
ki la iaphet-noh; bad haba ki
la iapoi ha kata ka shnong,
ki la iathúh ia kiei-kiei-baroh,
bad ia kiei-kiei-ruh shaphang
jong kita ki bashong-ksúid
ruh.
34. Ha khymíh ruh, la míh-
-noh kata ka shnong baroh ia
ka ba'n shem ia U Iísous; haba
ki la ioh-íh ia u te, ki la iadú-
wai ba u'n leit-noh na ki phang
jong ki.

IX.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynkhíah ia u ba-pangiáp-shiliang.* 9. *U khot-noh ia U Mathaios na ka iing-khrong.* 10. *U bám jingbám lem bad Ki Nongkhrong bad ki bapop.* 14. *U dá ia ki synran jong u namar ba ki'm iashahjingit.* 20. *U pynkhíah ia ka bapangmíh-snám.* 23. *U pynim pat na ka baiáp ka khún u rangbah.* 27. *U pynpeit ki khymut ar-ngút ki bamatlah.* 32. *U pynkhíah u briu u b'ym-nang-kren u bashong-ksúid.* 35. *U iaid kylleng ia ka ba'n ialap*

ka ktín U Blei, u sngou-isynei ruh ia ki paitbah.

1. HABA u la leit ha kata ka liing ruh, u la leit sha shiliang, u la poi ruh ha la ka shnong.

2. Ha khymíh ruh, ki la iawallam ha u iá u bapangiáp--shiliang, u bathíah ha ka jingthíah; te haba U Iísous u la ioh-íh ia ka jingngeit jong ki, u la ong ha uta u bapangiáp--shiliang, Tó kyrmen, kó khún, la máp-noh ia mé ia ki pop jong mé.

3. Ha khymíh ruh, kiba na Ki Nongthoh ki la ong ha lade, Une u kren ka babein-Blei.

4. Te U Iísous ba u da tip ia ki jingmut jong ki, u la ong, Na ka balei ba phi iamut b'ymman ha ki dohnúd jong phi?

5. naba kano ka bakham--jem, ba'n ong, La máp ia ki pop jong mé; lane ba'n ong, Tó ieng, tó iaid ruh?

6. Hinrei ba phi'n ioh-tip, ba U Khún u briu u don bor ha ka khyndeu ba'n máp ia ki pop, (haba kumta u la ong ha uta u bapangiáp-shiliang,) Tó ieng, tó ráh-noh ia la ka jingthíah, tó khíe-leit ruh sha la iing.

7. Te haba u la ieng, u la leit sha la iing.

8. Haba ki paitbah ki la ioh--íh ruh *ia kata*, ki la iakyndit, ki la iaroh ruh ia U Blei, uba la ai ka bor kum kata ha ki briu.

9. HABA U Iísous u iaid-noh nangta, u la ioh-íh ia u briu ia uba la khot U Mathaios, haba u shong ha ka iing-khrong; u ong te ha u, Tó búd ia nga. Te haba u la ieng, u la búd ia u.

10. KA la jía ruh, haba u shong-bám ha ka iing *uta*, ha khymíh te, bún kiba Ki Nongkhrong bad ki bapop, ki la iawan shong-shanía lem bad U Iísous bad ki synran jong u ruh.

11. Haba Ki Pharisi ki la ioh--íh te, ki la iaong ha ki synran jong u, Balei ba U Nonghikai jong phi u iabám lem bad Ki Nongkhrong bad ki bapop ruh?

12. Haba U Iísous u la ioh--sngou te, u la ong ha ki, Ki bakhíah ki'm don kam ia u nongpynkhíah, hinrei ki bapang kein:

13. hinrei khíe-leit ma-phi te, hikai kaei kata, "Ia ka jing-"isynei nga mon, b'ym te ia ka jingkinia:" naba nga'm shym

la wan ba'n khot ia ki bahok,
hinrei ia ki bapop ia ka ba'n
kylla-ka-bamut.

14. H'YNDA kumta ki la
iawan ha u ki synran U Ioannis,
ki da ong, Balei ba ngi, bad Ki
Pharisi, ngi iashahjingit jindei,
ki synran jong mé te ki'm
iashahjingit shuh ?

15. U Iísous u la iathúh ha
ki te, Ki nongon-kurim ki lah
ba'n sngousíh, haba u dang sáh
bad ki u nongleit-kurim ? Hin-
rei ki'n poi ki sngi, h'ynda yn
shim-noh na ki ia u nongleit-
-kurim, ynda kumta ki'n sa
iashahjingit :

16. ym don ruh uba súh syr-
dep ia ka jainkúp barim da ka
jain thymmai ; naba kata ka
jain-syrdep hí ka pynkád na ka
jong kata ka jainkúp, ka pyn-
long ruh ia ka jingkád ka
bakham-khrau :

17. l'ymne ki'm jiu iabúh ia
ka wain thymmai ha ki lywa-
sníh barim ; l'ymda kumta, kita
ki lywasníh ki pyddang, ka
jau-noh ruh kata ka wain, kita
ki lywasníh ruh ki jot-noh ; hin-
rei ki iabúh ia ka wain thym-
mai ha ki lywasníh thymmai,
ba ki'n bha baroh-ar.

18. HABA u dang ong ia
kine kiei-kiei-ruh ha ki, ha khy-
míh, la wan u rangbah, u la ma-
ne-dem ruh ia u, u da ong, Ka
khún jong nga katta ka la iáp;
hinrei tó da wan búh ka ktí
jong mé ha ka, te ka'n sa im.

19. U Iísous te haba u la
ieng, u la búd ruh ia u, bad ki
synran jong u ruh.

20. HA khymíh ruh, ka
briu kaba la pangmíh-snám
khadar snem, haba ka la wan
hajan *jong u* na shadiin, ka
la kytáh ia ka rymiang ka
jainkúp jong u;

21. naba ka la ong ha lade,
Lada nga'n shu ioh-kytáh, tang
ia ka jainkúp jong u, nga'n sa
khíah.

22. Haba U Iísous u la phai
te, bad u la ioh-íh ia ka, u la
ong, Tó kyrmen, kó ka khún;
ka jingngeit jong pha ka la
pynkhíah ia pha. Kata ka
kynthei te ka la khíah náduh
kata ka por.

23. HABA U Iísous ruh
u la poi ha ka iing uta u rang-
bah, bad u la ioh-íh ia ki duhalia
bad ia ki paitbah baiám-briu,

24. u la ong ha ki, Tó kynri-
ah-noh ; naba ka khynnah ka'm
shym la iáp, hinrei ka kum thí-
ah. Ki te ki la rykhíe-bein ia u.

25. Hinrei haba la pynmíh-
-noh ia u paitbah, u la leit
hapoh, bad u la shim ia ka ktí
jong ka, te kata ka khynnah
ka la ieng.
26. Ka jingbyná ia kata, ka
la leit kylleng ha kata ka rí
baroh.
27. HABA U Iísous u la
leit-noh nangta, ki la iabúd ia
u ar-ngút ki bamatlah, ki da
kyrpád, ki da ong ruh, Tó
isynei ia ngi, Kó Khún Da-
bid!
28. Haba u la wan te hapoh
iing, kita ki bamatlah ki la
iawan ha u; te U Iísous u la
ong ha ki, Phi ngeit ba nga
lah ba'n leh ia kane? Ki la ong
ha u, Haoid, Kó Trai.
29. H'ynda kumta u la ky-
táh ia ki khymat jong ki, u da
ong, Katba kum ka jingngeit
jong phi ka'n long ia phi.
30. Ki khymat jong ki te la
pynpeit; U Iísous te u la ma-
hám ia ki, u da ong, Tó súmar
ba u'n 'nu'm tip uno-uno-ruh.
31. Hinrei haba ki la ialeit-
-noh ki la iapynbyná ia u ha
kata ka rí baroh.
32. HABA ki dang iamíh-
-noh ruh nangta, ha khymíh,
ki la iawallam ha u, ia u briu
u b'ymnang-kren, u bashong-
-ksúid.
33. Haba u la beh-noh ia
uta u ksúid te, uta u b'ym-
nang-kren u la kren; ki pait-
bah te ki la iakyndit, ki da
ong, Mynno-mynno-ruh ym jiu
pau kumne ha Israel!
34. Hinrei Ki Pharisi ki la
iaong, U beh-noh ia ki ksúid
da uba u rangbah ki ksúid.
35. U Iísous u la iaid
ruh kylleng sha ki nong-báh
bad ki nong-rit baroh, u da
hikai ha ki synagog jong ki, bad
u da ialap ia ka jingiathúh-
khána-babhá ka jong ka híma,
bad u da pynkhíah de ia ka
jingpang baroh, bad ia ka ba-
jhía baroh ha ki briu.
36. Haba u la ioh-íh ia ki
paitbah ruh, u la sngou-isynei
namar jong ki, naba ki long ki
ba-la-sakymá bad ki ba-la-sa-
phred ruh, kum ki langbrot, ki
b'ym don u nongsharai.
37. Ynda kumta u la ong ha
ki synran jong u, Ka jingot ka
babún shisha, hinrei ki nongtrei
ki bakhyndiat:
38. namar-kata, tó kyrpád ia
U Trai ka jingot, ba kumta u'n
phah-noh-soit ia ki nongtrei
sha ka jingot jong u.

X.—Lynnong.

1. *U Khristos u phah-noh ia ki khadar ki apostolos jong u, u da ai bor ia ki ba'n kam ia ki kam-báh.* 5. *U ai húkum-skhem ruh ia ki, u da batai de ia ki.* 16. *U pyntyngen-lypá ia ki namar ki jingleh-bein.* 40. *U kular ruh ka jingkyrkhú ia kiba pyddiang ia ki.*

1. Haba u la khot ha lade ia ki khadar-ngút ki synran jong u, u la ai bor ia ki halor ki mynsiim b'ymkhúid, kat ba'n beh-noh ia ki, bad ba'n pynkhíah ia ka jingpang baroh, bad ia ka jhía baroh.

2. Ki kyrteng jong kita ki khadar-ngút Ki Apostolos te, ki long kum kine; Uba shiwa, U Simon, ia uba la khot U Petros, bad U Andreas u para jong u; U Iakobos uba u khún U Sebedaios, bad U Ioannis u para jong u;

3. U Philippos, bad U Bartholomaios; U Thomas, bad U Mathaios, u nongkhrong; U Iakobos uba u khún U Alphaios, bad U Lebbaios, ià uba ki kynnoh Thaddaios;

4. U Simon U Bashit-rhem, bad U Ioudas Iskariot, uba la díe-noh ia u ruh.

5. Kine ki khadar-ngút U Iísous u la phah-noh, bad u da húkum ia ki, u da ong, Wat leit ha ka lynti Ki Jentil, ha ka shnong ki kynja-Samaria ruh phi wat bysut.

6. Hinrei phi'n kham ialeit ha kita ki langbrot ki ba-la-jah-noh na ka iing Israel.

7. Haba phi da iaid ruh, phi'n ialap, da ong, Ka híma ki byneng ka la jan.

8. Tó pynkhíah ia ki bapang, tó pynkhúid ia ki bapangníang-thoh-líh, tó pynim-pat ia ki baiáp, tó beh-noh ia ki ksúid; phi la pyddiang ei, phi'n ai ei.

9. Wat iabúhlypá ia ka ksíer, l'ymne ia ka rúpa, l'ymne ia ka rynong, ha ki saipan jong phi;

10. l'ymne ia ka ierong ia ka lynti, l'ymne ia ar-tylli ki jingphong, l'ymne ia ki júti, l'ymne ia u diingdúh; naba ka dei ia u nongtrei ba'n ioh la ka bám.

11. Sha kaba kumno-kumno-ruh ka nong-báh lane ka nong-rit ba phi'n ioh-bysut, tó kylli uei ha kata uba don burom; te hangta phi'n iaishong, tadynda phi'n sa wan-noh.

12. Haba phi leit hapoh ka iing ruh, phi'n mon-bhá ia ka.

13. Lada kata ka iing ruh ka long ka babit shisha, ai ba ka jingsuk jong phi ka'n wan ha kata: hinrei lada ka'm long ka babit, ai ba ka jingsuk jong phi ka'n wan-phai-pat ha phi.

14. Lada uno-uno-ruh u'n 'nu'm pyddiang ia phi, l'ymne sngou ruh ia ki ktín jong phi, haba phi wan-noh na kata ka iing, lane na kata ka shnong, tó iakynthér-noh ia ka deumet na ki slajat jong phi.

15. Shisha nga ong ha phi, Ba ka'n long kham-jem ia ka rí Sodom bad Gomorra ruh ha ka sngi bishár, ia kaba *ka'n long* ia kata ka shnong.

16. Ha khymíh, nga phah-noh ia phi kum ki lang-brot ha pyddeng ki suri; namar-kata, phi'n ialong ki basían kum ki bysein, ki ba-jemnút ruh kum ki paro.

17. Hinrei tó iasúmar na ki briu, naba ki'n iaai-noh ia phi ha ki jingbishár, ki'n iasympat ruh ia phi ha ki synagog jong ki;

18. yn ialam ruh ia phi ha khymat ki lyngskor bad ki siim, na ka bynta jong nga, ia ka ba'n iaphlá ha ki bad ha Ki Jentil.

19. Hinrei h'ynda ki iaai-noh ia phi, wat sngou-khuslai, kum-no, lane kaei ba phi'n kren: naba yn ai ha phi ha kata ka por, ia kaei ba phi'n kren.

20. Naba phi, phi'm long ki bakren, hinrei uba U Myn-siim U Kypá jong phi u bakren ha phi.

21. Uba u para te u'n ai-noh ia la u para ia ka ba'n iáp; uba u kypá ruh ia la ki khún; kiba ki khún ruh, ki'n ieng-ialeh bad ki-kymí-ki-kypá, ki'n iapyniáp ruh ia ki.

22. Phi'n long ruh ia kiba yn shún da ki briu baroh, na ka bynta ka kyrteng jong nga; hinrei uta uba da iaineh ha b'ynda kut, uta kein u ba'n lait-im.

23. Haba ki iabeh-bein ia phi ha kawei ka shnong te, tó iaphet sha kawei-pat; naba shisha nga ong ha phi, Ba phi'n 'nym put la pyndep ia ki shnong Ki Israel, tadynda u'n sa wan uba U Khún u briu.

24. U synran u'm long halor u nonghikai, l'ymne u shakri halor u kynrád jong u.

25. La bíang ia u synran ba u'n long kum u nonghikai jong u, ia u shakri ruh kum u kyn-

rád jong u. Lada ki la iakhot
ia uba u trai iing U Beelsebul,
ka bakatno tam *ba ki'n iakhot-*
-sín ia kita kiba ha iing jong u?
26. Namar-kata, tó wat
shepting ia ki; naba ym don
kaei-kaei-ruh ba-la-tap, ia kaba
yn 'nym pynpau; bad ba-la-búh-
-ríh, ia kaba yn 'nym pyntip.
27. Ia kaba nga ong ha phi
ha ka badúm, tó iathúh ha ka
bashai: ia kaba phi ioh-sngou
da ka shkor ruh, tó phi'n ia-
lap nalor iing.
28. Tó wat shepting te na
kita kiba pyniáp ia ka met, ki
b'ym lah ba'n pyniáp ruh ia
ka mynsiim; hinrei phi'n kham
shepting ia uta uba lah ba'n
pynjot ia ka mynsiim bad ia
ka met ha dújok.
29. Ki'm jiu díe ar paisa ia
ki ar-tylli ki sim iing? wad
kawei pleng na ki, ka'm háp
ha ka khyndeu khlem U Kypá
jong phi.
30. Wad ia u niúh-khlíh jong
phi baroh ruh la nieu.
31. Namar-kata, tó wat
shepting; phi long kham-kor
ia ki shibún ki sim iing.
32. Uno-uno-baroh te uba
u'n phlá ia nga ha khymat ki
briu, nga ruh nga'n phlá ia u ha
khymat U Kypá jong nga uba
ha byneng.
33. Hinrei uno-uno-ruh uba
u'n len ia nga ha khymat ki
briu, nga ruh nga'n len ia u
ha khymat U Kypá jong nga
uba ha byneng.
34. Wat mut ba nga la wan
ba'n búh ka jingsuk ha ka
pyrthei, nga'm shym la wan
ba'n búh ka jingsuk, hinrei ka
wait.
35. Naba nga la wan ba u
briu u'n ialeh bad la u kypá,
ka khún ruh bad la ka kymí;
ka pyrsah-kurim ruh bad la
ka syngken-kurim.
36. Ki ba'n shún ia u briu
ruh, kiba ha iing jong u.
37. Uta uba íeit ia u kypá
lane ka kymí nalor jong nga,
ym dei ia u ba'n ioh ia nga;
uta uba íeit ia u khún lane ia
ka khún ruh nalor jong nga,
ym dei ia u ba'n ioh ia nga.
38. Uta u b'ym shim ruh ia
ka diingphyná jong u, bad búd
nadiin jong nga, ym dei ia u
ba'n ioh ia nga.
39. Uta uba shem ia la ka
jingim, u'n jah-noh ia ka; uta
uba jah-noh ruh ia la ka jingim
na ka bynta jong nga, u'n
shem ia ka.

40. Uta uba pyddiang ia
phi, u pyddiang ia nga; uta u-
ba pyddiang ruh ia nga, u pyd-
diang ia uta uba la phah ia nga.
41. Uta uba pyddiang ia U
Nongiathúhlypá, ha ka kyr-
teng U Nongiathúhlypá, u'n
ioh-pyddiang ia ka nong U
Nongiathúhlypá: uta uba pyd-
diang ruh ia u riu-hok, ha ka
kyrteng u riu-hok, u'n ioh-
-pyddiang ia ka nong u riu-hok.
42. Lada uno-uno-ruh u'n
ai ba'n díh, tang shí khuri *ka
úm* khréat, ia uwei na kine ki
barit, ha ka kyrteng u synran,
shisha nga ong ha phi, U'n
'nu'm dúh shuh la ka nong.

XI.—Lynnong.

1. *U Ioannis u phah ia la ki synran ha U Khristos.* 7. *Ka jingphlá U Khristos shaphang U Ioannis.* 16. *Ka jingtharai ki briu shaphang U Ioannis bad U Khristos.* 20. *U Khristos u mahám, u pynrem ruh ia ka jingb'ymngúh bad ia ka jing-b'ymkylla-ka-bamut ki jong Ka Khorasin, bad Ka Bithsaida, bad Kapernaum de.* 25. *U da iaroh ia ka jingstád U Kypá jong u, namar ba u la íh-bit ba'n pynpau ia ka jingiathúh-khána-babhá ia ki barit-lúi-lúi.* 28. *U khot ha lade ia ki ba-sngou ka jingkit ki pop jong ki.*

1. Ka la jía, haba U Iísous u
la wai-noh ia kaba u da húkum
ia ki khadar-ngút ki synran
jong u, ba u la leit-noh nangta
ia ka ba'n hikai bad ba'n ialap
ha ki shnong jong ki.
2. Haba U Ioannis ruh
u la ioh-sngou ha ka byndí,
shaphang ki jingleh U Khris-
tos, haba u la phah ar-ngút ki
synran jong u,
3. u la kylli ha u, Mé long
uta uba sa wan, ne ngi'n iaáp
ia uwei-pat?
4. U Iísous te u da iathúh
u la ong ha ki, Tó khíe-leit
iathúh ha U Ioannis ia kiei-
-kiei-ruh ia kiba phi ioh-sngou,
ba phi ioh-íh ruh:
5. ki bamatlah ki peit-pat,
ki badykoh ruh ki iaid, ba
pynkhúid ia ki bapangníang-
-thoh-líh, ki bakyllút ruh ki
ioh-sngou; ba pynim-pat ia ki
nongiáp, ba ialap ia Ka Jing-
iathúhkhána-babhá ha ki ba-
duk ruh:
6. suk ruh ma-u, u ba'n
'nu'm thut ha nga.
7. H'ynda ki la leit-
-noh te, U Iísous u la sydang
ba'n ong ha kita ki paitbah
shaphang U Ioannis, Phi la
leit sha ka rí-khlau ba'n jingoh

aiuh? ia u phlang ba-la-pyn-
khíh da ka ly-ér?
8. Hinrei phi la leit ba'n
ioh-íh aiuh? ia u briu ba-la-
-kúp ki jain baní? ha khymíh,
kita ki bakúp ki *jain* baní ki
long ha ki iing siim.
9. Hinrei phi la míh-noh
ba'n ioh-íh aiuh? ia U Nong-
iathúhlypá? shisha, nga ong
ha phi, ia u bakham-tam ruh
ia U Nongiathúhlypá,
10. Naba une long uta uba
shaphang jong u ba la thoh,
" Ha khymíh, nga phah ia u
" nongleit jong nga ha shiwa
" ka khymat jong mé, u ba'n
" khreh ia ka lynti jong mé ha
" shiwa jong mé."
11. Shisha nga ong ha phi,
Ha kiba la khá na ki kynthei,
ym don uba la míh u bakham-
-khrau ia U Ioannis uba U
Nongpynbaptisma; hinrei uta
u bakham-rit ha ka híma ki
byneng u long u bakham-
-khrau ia u.
12. Hinrei náduh ki sngi U
Ioannis uba U Nongpynbap-
tisma háduh mynta, ba iakyníh
ia ka híma ka byneng, ki ba-
iakyníh ruh ki shim ia ka da
ka bor.
13. Naba Ki Nongiathúh-
lypá baroh bad Ka Húkum, ki
la iathúhlypá háduh U Ioan-
nis.
14. Te, lada phi mon ba'n
pyddiang ruh, uta uba U Ilías
uba da sa wan.
15. Uba don ki shkor ba'n
sngou, tó ai ba u'n sngou!
16. HINREI nga'n tharai
kum kino ia kane ka pateng-
-bynriu? Ki long kum ki
khynnah ki baiashong ha ka
ieu, ki baiakhot ruh ia ki lok
jong ki,
17 ki da ong, Ngi la put
jingput ha phi, te phi'm shym
la shád; ngi la riuai-sngou-
-isynei ha phi, te phi'm shym
la sngousíh.
18 Naba U Ioannis u la
wan u'm da bám u'm da díh;
ki ong ruh, Uba shong-ksúid
ia u.
19 Uba U Khún u briu u
la wan, u da bám u da díh
ruh; ki ong ruh, Ha khymíh,
u briu u babám-lalot, bad u
baiaidíh-kiád, bad u lok ki
nongkhrong bad ki bapop.
Hinrei ka jingstád ka la ksan
na ki khún jong ka.
20. H'YNDA kumta u la
sydang ba'n mahám ia kita ki
shnong, ha kiba la long kham-

-bún ki kam-báh jong u, naba
ki'm shym la kylla-ka-bamut.
21 Kordit ia pha, Khora-
sin! kordit ia pha, Bithsaida!
naba lada kita ki kam-báh ia
kiba la leh ha phi, la leh ia ki
ha Ka Tyros bad Ka Sidon, ki
da la kylla-ka-bamut la myn-
slem da ka jain-khain bad da
ka dypei.
22 Hinrei nga ong ruh ha
phi, Ba ka'n long kham-jem ia
Ka Tyros bad Ka Sidon, ha
ka sngi bishár, ia kaba ia phi.
23. Ia pha, Kapernaum ruh,
ia kaba la pynkyntiu háduh
ka byneng, yn pynhíer kein
háduh ka dújok: naba lada
la leh ha Ki Sodom ia kita ki
kam-báh ia kiba la leh ha pha,
ki la sáh háduh mynta.
24 Hinrei nga ong ha phi,
Ba ka'n long kham-jem ia ka
rí Ki Sodom, ha ka sngi bi-
shár, ia kaba ia pha.
25. Mynkata U Iísous
u da iathúh u la ong, Nga ngúh
ia mé, Kó Kypá, U Trai ka
byneng bad ka khyndeu, ba
mé la búh-ríh ia kine kiei-kiei-
-ruh, na ki bastád bad ki ba-
sían, ba mé la pyníh ruh ia ki
ha ki khúnlung:
26. shisha, Kó Kypá, naba
kumta ka la long ka baíh-bit
ha khymat jong mé.
27. Kiei-kiei-baroh la ai ha
nga na U Kypá jong nga;
ym don ruh uba íhthúh ia uba
U Khún, tang uba U Kypá;
l'ymne uba íhthúh ia uba U
Kypá, tang uba U Khún, bad
uta ha uba uta U Khún u
mon ba'n pyníh *ia u*.
28. Tó wan te ha nga,
phi baroh ki bathait bad ba-
khía ka jingkit, nga'n pynjem
ruh ia phi.
29. Tó shim ia ka lyngkor
jong nga ha phi, tó hikai ruh
na nga; naba nga u balúi-lúi,
u barit ruh ha ka dohnúd;
phi'n shem ka 'bajahthait ruh
ha ki mynsiim jong phi.
30. Naba ka lyngkor jong
nga ka bajem, bad ka jingkit
jong nga ka long ka basting.

XII.—Lynnong.

1. *U Khristos u sneng ia ka jing-leh-matlah Ki Pharisi shaphang pynkhein ia ka sabbaton;* 3. *da Ki Jingthoh*; 11. *da ka nía;* 13. *da ka kam-báh ruh.* 14. *Da kaba u leh u pyñshisha ia ka ktín U Isaias U Nongiathúh-lypá shaphang ia u.* 22. *U pyn-khíah ia u bashong-ksúid, bama-tlah, b'ymnang-kren ruh.* 31.

Ka jingkren-bein ia U Mynsiim
Bakhúid yn 'nym máp lano-lano-
ruh. 36. *Ba yn bishár ia ki*
ktín thala baroh ha ka sngi bi-
shár. 38. *U sneng ia ki b'ym-*
ngeit, kiba wád ka dak. 43.
Shaphang mynsiim b'ymkhúid
haba u míh-noh na u briu. 46.
U pyníh ruh uno u para jong u,
kano ka para jong u, bad kano
ka kymí jong u de.

1. MYNKATA U Iísous u la leit-
-lyngba ha ka sngi-sabbaton
ia ki lyngkha-keu; ki synran
jong u ruh ki la thyngan, ki la
iasydang ruh ba'n kheit ia ki
soh-keu, ba'n bám ruh.
2. Hinrei haba Ki Pharisi
ki la ioh-íh, ki la ong ha u,
Ha khymíh, ki synran jong mé
ki leh ia kaba b'ym bit ba'n
leh ha ka sngi-sabbaton.
3. U la ong te ha ki, Phi'm
jiu la púle, kaei ba U Dabid u
la leh, mynba u la thyngan,
bad kita kiba bad u ruh?
4. kumno ba u la leit ha-
poh ka iing U Blei, ba u la
bám ruh ia kita ki pú pyníh,
ia kiba b'ym bit ia u ba'n
bám, l'ymne ia kita kiba bad u,
tang ia kiba ki lyngdoh hí?
5. lane phi'm jiu púle ha
Ka Húkum, ba ki lyngdoh ha
ka iing-U-Blei ha ki sngi-sab-
baton, ki leh-bein ia ka sab-
baton khlem-pop ruh?
6. Hinrei nga ong ha phi,
ba u bakham-khrau ia ka iing-
-U-Blei u don hangne.
7. Hinrei lada phi la lah tip
kaei kane, "Ia ka jingisynei
" nga mon, te b'ym ia ka jing-
kinia," phi'n 'nym da la pynrem
ia kita ki bakhlem-pop.
8. Naba uba U Khún u
briu u long U Trai ka sabba-
ton.
9. HABA u la leit-noh
nangta, u la leit ha ka syna-
gog jong ki.
10. Ha khymíh ruh, la don
u briu u badon ka ktí ka ba-
rit-shiliang. Ki la iakylli te
ia u, ki da ong, La ka bit ne
ém ba'n pynkhíah ha ki sngi-
-sabbaton? ba ki'n iakem-dau
ia u.
11. U la ong te ha ki, Uei
u briu u'n long na phi, uba
don kawei ka langbrot; lada
kata ka háp ruh ha ka thliu ha
ka sngi-sabbaton, uba u'n 'nu'm
shim bad ráh ia ka?
12. u briu te u long u ba-
katño bhá-tam ia ka langbrot?
Kumta ka bit ba'n leh-bhá ha
ki sngi-sabbaton.
13. Haba kumta u la ong

ha uta u briu, Tó ráh ia la ka
ktí. U la ráh te ia ka ; te la
pynlong-bhá-pat ia ka, kum
kata kawei-pat.

14. HABA kita Ki Pha-
risi ki la leit-noh ruh, ki la
iasylla ia u, kumno ba ki'n ia-
pyniáp-noh ia u.

15. Hinrei U Iísous haba
u la tip, u la leit-noh nangta ;
te ki paitbah babún ki la
iabúd ia u, bad u la pynkhíah
ia ki baroh ;

16. te u la mahám ia ki
ba ki'n 'nym iapynpau ia u :

17. kumta ba la pyndep ia
kata ba-la-ong da U Isaias uba
U Nongiathúhlypá, u da ong,

18. " Ha khymíh, u shakri
" jong nga, ia uba nga la jíd,
" u baíeit jong nga, ha uba
" sngoubhá ka mynsiim jong
" nga : nga'n búh ia U Myn-
" siim jong nga ha u, bad u'n
" pynbyná ia ka jingbishár ha
" Ki Jentil :

19. " u'n 'nu'm ialeh, l'ym-
" ne pyrta ; l'ymne uei-uei-ruh
" u'n 'nu'm sngou ia ka ktín
" jong u ha ki lynti :

20. " u'n 'nu'm pynkhein
" ia u phlang u ba-la-mong,
" bad u'n 'nu'm pynlip ia ka
" saihon ka basáh-tydem, tada
" u'n pynphríang ia ka jingbi-
" shár ia ka ba'n jop :

21. " te ha ka kyrteng jong
" u Ki Jentil ki'n iakyrmen."

22. H'YNDA kumta la
wallam ha u ia u bashong-ksúid
u bamatlah bad u b'ymnang-
-kren ; bad u la pynkhíah ia u,
katba uta u bamatlah bad u
b'ymnang-kren, u la ioh-íh bad
u la kren ruh.

23. Te kita ki paitbah baroh
ki la iasngou-kyndit-éh, bad ki
la iaong, Une u'm long u
khún U Dabid ?

24. Hinrei haba kita Ki
Pharisi ki la ioh-sngou, ki la
iaong, Une *u briu* u'm beh-
-noh ia ki ksúid, l'ymda da U
Beelsebul U Rangbah ki ksúid.

25. Hinrei haba U Iísous u
la tip ia ki jingmut jong ki, u
la ong ha ki, Ka híma baroh
kaba ialeh-makynti paralok,
ka'n jot ; ka shnong ruh ne ka
iing baroh kaba ialeh-makynti
paralok, ka'm lah neh.

26. Lada U Soitan ruh, u
shop-noh ia U Soitan, u ialeh
hí ia lade ; kumta ka'n neh
kumno ka híma jong u ?

27. Lada nga ruh, nga beh-
-noh ía ki ksúid da U Beelse-
bul, dano ba ki khún jong phi

ki beh-noh *ia ki?* Namar-kạta, ki'n long ki nongbishár jong phi.

28. Hinrei lada nga beh--noh ia ki ksúid da U Mynsiim U Blei, kumta ka híma U Blei ka la wan-shisyndon ha phi.

29. Lane, kumno uno-uno--ruh u lah ba'n leit hapoh ka iing u bakhlain, ba u'n ioh--kúrup ruh ia kiei-kiei-ruh ki jong u, l'ymda u khúm shiwa ia u bakhlain? h'ynda kumta te u'n sa kúrup ia ka iing jong u.

30. U b'ym long bad nga, u ialeh ia nga; bad u b'ym ia-lum bad nga, u pynsahphred.

31. NAMAR-KATA, nga ong ha phi, Ba yn máp ia ki briu ia ka pop baroh bad ia ka bakren-bein-Blei; tang ia ka bakren-bein ia U Mynsiim Bakhuid, yn 'nym máp shuh ia ki briu.

32. Uno-uno-ruh uba kren--bein ia uba U Khún u briu te, ia u lah yn máp: hinrei uno--uno-ruh uba kren-bein ia U Mynsiim Bakhúid, ia u yn 'nym máp, l'ymne ha kane ka pyrthei, l'ymne ha kata ka ba'n sa wan.

33. Lane phi'n tharai babhá ia ka diing, bad ia u soh jong ka ruh; lane phi'n tharai ba-sniu ia ka diing, bad ia u soh jong ka ruh; naba ia ka diing ba yn íhthúh na u soh jong ka.

34. Ah phi ki khún-ki-ksiu ki bysein! Phi ki b'ymman, kumno ba phi lah ba'n kren ka babhá? naba na ka badap--tam-éh ka dohnúd ba ka kren ka shintur.

35. U briu u babhá u sei--noh ia kiei-kiei-ruh ki babhá, na ka jingkynsheu ka babhá ka dohnúd jong u; u briu u b'ymman ruh u sei-noh ia kiei-kiei-ruh ki b'ymman, na ka jingkynsheu ka b'ymman.

36. HINREI nga ong ha phi, Ba ia ka ktín thala ba-roh, ia kaba ki briu ki'n kren, ki'n iakhein shaphang kata ha ka sngi bishár.

37. Naba na ki ktín jong mé yn pynksan ia mé, bad na ki ktín jong mé yn pynrem ia mé.

38. H'YNDA kumta, ki-ba na Ki Nongthoh bad na Ki Pharisi ki la iathúh, ki da ong, Kó Nonghikai, ngi kwah ba'n ioh-íh ka dak na mé.

39. U da iathúh u la ong te ha ki, Ka pateng-bynriu b'ymman bad baklim ka iai-

wád ka dak ; hinrei yn 'nym ai ia ka dak ha ka ; l'ymda kata ka dak U Ionas uba U Nongia-thúhlypá.

40. Naba kumba U Ionas u la shong lai sngi lai míet ruh ha ka kypoh u dohkhá-khrau, kumta ruh uba U Khún u briu u'n shong lai sngi lai míet ruh ha ka kypoh ka khyndeu.

41. Ki nong Ninebe ki'n iaieng lem bad kane ka pa-teng-bynriu ha ka jingbishár, bad ki'n iapynrem ia ka ; naba ki la iakylla-ka-bamut da ka jingialap U Ionas ; ha khymíh ruh, hangne í bakham-khrau ia U Ionas.

42. Ka Siim na shathi ka'n iamíh lem bad kane ka pateng-bynriu ha ka jingbishár, bad ka'n pynrem ia ka ; naba ka la wan na sha ki bakut ka pyrthei, ba'n ioh-sngou ia ka jingstád U Solomon ; ha khymíh ruh, hangne í bakham-khrau ia U Solomon.

43. HABA u mynsiim b'ymkhúid te u la míh-noh na u briu, u la leit-iaid lyngba ia ki jaka ryngkhiang, ba u da wád ia ka jaka shong-thait, u'm shem ruh.

44. Ynda kumta u ong, Nga'n leit-phai-pat sha la iing, na kaba nga la wan-noh ; te haba u la wan-pat, u shem ia *ka iing* ba-la-suda, ia ka ba-la-sár, bad ia ka ba-la-búh-beit ki jingbúh.

45. H'ynda kumta u leit-noh, u shim lem bad u hinieu ki mynsiim kiwei-pat ki ba-kham-b'ymman ia lade, ki da leit hapoh, bad ki shong hang-ta ; ka bakhadduh te ia uta u briu, ka'n long kham-sniu ia ka banyngkong. Kumta ka'n long ruh ia kane ka pateng-bynriu b'ymman.

46. HABA u dang kren ha kita ki paitbah, ha khymíh, ka kymí jong u bad ki hyn-men-hynbeu jong u ruh, ki iaieng shabár, ba ki iakwah ba'n iakren bad u.

47. Uwei u la ong te ha u, Ha khymíh, ka kymí jong mé, bad ki hynmen-hynbeu jong mé ruh ki iaieng shabár, ba ki iakwah ba'n iakren bad mé.

48. U da iathúh te u la ong ha uta uba la iathúh ha u, Kano kaba long ka kymí jong nga? bad kino kiba long ki hynmen-hynbeu jong nga?

49. Haba u la kynér ruh ia ka ktí jong u sha ki synran

jong u, u la ong, Ha khymíh,
ka kymí jong nga, bad ki hyn-
men-hynbeu jong nga ruh!
50. naba uno-uno-ruh uba
u'n leh ia ka bamon U Kypá
jong nga uba ha byneng, uta
kein u long u para jong
nga, bad ka para, bad ka
kymí de.

XIII.—LYNNONG.

1. *Ka jingkren-pharshi shaphang u nongbet bad ki symbai.* 10. *Ki synran U Khristos ki la iawan-kylli ia u, na ka balei ba u kren ha ki jingkren-pharshi ha ki, u iathúh-pynpau te ia kata.* 18. *U pynpau ruh ia ka jingkren-pharshi.* 14. *Ka jingkren-pharshi shaphang ki niút;* 31. *shaphang u symbai tyrso ruh;* 33. *shaphang u thíat ruh.* 36. *U pynpau ha ki synran ia ka jingkren-pharshi ki niút ka lyngkhá.* 44. *Ka jingkren-pharshi shaphang ka jingkynsheu ba-la-búh-ríh:* 45. *shaphang ki mau-lyngna bakordor:* 47. *shaphang ka jár ruh ba-la-bred ha ka dúriau.* 43. *Kumno ka long ba-tharai-bein ia U Iísous da kiba na ka rí jong u hí.*

1. HA kata kajuh ka sngi
ruh, U Iísous haba u la leit-
-noh na ka iing, u la shong
harúd ka dúriau.
2. Ki paitbah babún ruh ki
la iawan-lang ha u, katba u la
leit ba'n shong halor kata ka
liing; uta u paitbah baroh te
u dang ieng harúd dúriau.
3 U la kren ha ki bún kiei-
-kiei-ruh ha ki pharshi, u da
ong, Ha khymíh, u nongbet u
la leit-noh ba'n bet.
4. Haba u dang bet te,
khyndiat ka la háp harúd
lynti, bad ki sim ki la wan,
bad ki la bám ia ki.
5. Kiwei-pat de ki la háp
halor ki jaka-mau sha kaba
b'ym don bún khyndeu; kum-
ne-kumne-ruh ki la míh, naba
ka'm long jilliu ka khyndeu;
6. haba ka la ieng ka sngi
te, ki la shit-tyrkhong-éh; bad
naba ki'm don thíed ki la
iáp-rynkhiang.
7. Kiwei-pat te ki la háp ha
pyddeng ki diing-shíah; te ki
la míh kita ki diing-shíah, bad
ki la iakyjap ia ki.
8. Kiwei-pat te ki la háp
ha ka khyndeu ka babhá, bad
ki la sei soh, kiba man shispah,
kiba man hinriupheu ruh, kiba
man laipheu ruh.
9. Uba don ki shkor ba'n
sngou, tó ai ba u'n sngou!
10. HABA kita ki syn-

ran te ki la iawan ha u, ki la iaong ha u, Balei ba mé kren ha ki ha ki pharshi?

11. U da iathúh te u la ong ha ki, Naba la ai ha phi ba'n tip ia ki maian ka híma ki byneng, hinrei ym shym la ai ha ki.

12. Naba uno-uno-ruh uba don, ha u yn ai, u'n ioh ka badap-tam ruh; te uno-uno-ruh u b'ym don, wad ia kata kaba u don yn shim-noh na u.

13. Namar-kata, ba nga kren ha ki ha ki pharshi; naba haba ki ioh-íh, ki'm ioh-íh; bad haba ki ioh-sngou, ki'm ioh-sngou, l'ymne ki'm sngouthúh.

14. Kumta la pyndep-pat ruh ha ki ia kata ka jingiathúhlypá U Isaias, kaba ong, "Haba sngou phi ioh-sngou, te "phi'm sngouthúh shuh; bad "da ka ba-ioh-íh phi'n ioh-íh, "te phi'n 'nym íh-shemphang "shuh.

15. "Naba ka dohnúd kine "ki briu ka la ryben, bad ki la "sngou khía da la ki shkor, bad "ki la khapbrip ia ki khymat "jong ki; ba ioh ki'n ioh-íh "da la ki khymat, bad ba ki'n "ioh-sngou da la ki shkor, bad "ba ki'n ioh-sngouthúh da la "ka dohnúd, bad ba ki'n ioh-"-kylla, bad ba nga'n ioh-pyn-"khíah ia ki ruh."

16. Hinrei suk ki khymat jong phi, ba ki ioh-íh; ki shkor jong phi ruh, ba ki ioh-sngou!

17. Naba shisha nga ong ha phi, ba bún Ki Nongiathúhlypá bad ki riu-hok, ki la kwah ba'n ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ba phi ioh-íh, te ki'm shym la ioh-íh; bad ba'n ioh-sngou ia kiei-kiei-ruh ba phi ioh-sngou, te ki'm shym la ioh-sngou.

18. NAMAR-KATA, phi'n sngou ia ka pharshi jong u nongbet.

19. Uno-uno-baroh haba u ioh-sngou ia ka ktín ka híma, b'ym khan ruh, u b'ymman u wan, bad u rong-noh ia kata ia ka ba-la-bet ha ka dohnúd jong u. Une u long uta ia u ba-la-bet harúd lynti.

20. Uta ia u ba-la-bet halor ki jaka-mau te, u long uta uba ioh-sngou ia kata ka ktín, bad uba pyddiang kumne-kumne-ruh ia ka da ka bakymen;

21. hinrei u b'ym don u thíed ha lade, u long te tang shibit; naba haba jía ka bajin-jar, ne ka baleh-bein namar

kata ka ktín, kumne-kumne-ruh
u thut.
22. Uta ia u ba-la-bet ha
pyddeng kita ki diing-shíah te,
long uta uba ioh-sngou ia kata
ka ktín ; hinrei ka jingkhuslai
kane ka pyrthei, bad ka jing-
pynshoi ka spah, ki iakyjap ia
kata ka ktín, te ka'm sei soh
shuh.
23. Hinrei uta ia u ba-la-bet
ha ka khyndeu ka babhá te,
long uta uba ioh-sngou ia kata
ka ktín, bad uba da khan ia
ka ; uba sei soh ruh, bad ba
pynmíh ruh, uba man shispah,
uba man hinriupheu ruh, bad
uba man laipheu ruh.
24. Ia kawei-pat ka
pharshi u la búh ha khymat
jong ki, u da ong, Yn tharai
ia ka híma ki byneng kum u
briu uba la bet ia ki symbai
babhá ha ka lyngkhá jong u :
25. haba ki dang ioh-thíah
ki briu te, u la wan u bashún
ia u, u la bet ruh ia ki niút ha
pyddeng u keu, te u la leit-
-wan-noh.
26. Hinrei mynba u la míh
uta u keu, bad ba u la sei soh,
mynkata ki la pau kita ki niút
ruh.
27. Haba ki la iawan kein
ki shakri jong uba u trai-iing,
ki la iaong ha u, Kó kynrád,
me'm shym la bet symbai ba-
bhá ha ka lyngkhá jong me ?
nangno te ka la ioh ia ki niút?
28. U la iathúh te ha ki, U
briu u bashún u la leh ia kata.
Ki shakri te ki la iakylli ia u,
Mé mon te ba ngi'n ialeit thíu-
-noh ia ki ?
29. Te u la ong, E'm ; ba
ioh haba phi thíu-noh ia ki
niút, phi rat lem bad ki ia u
keu ruh.
30. I'eh ba baroh-ar ki'n
iamíh-lem tadynda ka aiom-ot ;
te ha kata ka aiom ka jingot
nga'n ong ha ki baot, Tó ialum
shiwa ia ki niút, tó teh song
ruh ia ki ia ka ba'n thang ia
ki ; hinrei ia u keu phi'n ialum
ha ka thíar jong nga.
31. Ia kawei-pat ka
pharshi u la búh ha khymat
jong ki, u da ong, Ka híma ki
byneng ka long kum u symbai
tyrso, ia uba haba u briu u la
shim, u la bet ha ka lyngkhá
jong u ;
32. uba long kham-rit shi-
sha ia ki symbai baroh ; hinrei
h'ynda u la míh, u long kham-
-khrau ia ki jhur, bad u long
diing, katba ki sim byneng ki

wan, bad ki shong-tyngen ha ki tynat jong u.

33. U LA kren ia kawei-pat ka pharshi ha ki, Ka híma ki byneng ka long kum u thíat, ia uba haba la shim ka kynthei, ka la byttep ha ki lai pyrhá u pureu, tadynda ka la síp baroh.

34. KITA kiei-kiei-baroh U Iísous u la kren ha kita ki paitbah ha ki pharshi; bad khlem ka pharshi u'm shym la kren ha ki;

35. kumta ba la pyndep ia kata ba-la-ong da uba U Nong-iathúhlypá, u da ong, "Nga'n "ang ia ka shintur jong nga "ha ki pharshi; nga'n pyn-"byná ia kiei-kiei-ruh ba-la-"-buh-ríh na myndanglong ka "pyrthei."

36. H'YNDA kumta haba U Iísous u la phah-noh ia ki paitbah, u la leit sha ka iing; ki synran jong u te ki la wan ha u, ki da ong, Tó batai ia ngi ia kata ka pharshi ki niút ka lyngkhá.

37. U da iathúh u la ong ruh ha ki, Uta uba bet ia u symbai babhá, u long uba U Khún u briu.

38. Kata ka lyngkhá ruh, ka long ka pyrthei; kita ki symbai babhá ruh, ki long ki khún ka híma; hinrei kita ki niút, ki long ki khún U B'ymman.

39. Uta u bashún uba la bet ruh ia ki, u long U Soitan; kata ka aiom-ot ruh, ka long ka bawai-noh ka pyrthei; kita ki baot ruh, ki long ki angelos.

40. Namar-kata, kumba ia-lum ia kita ki niút, bad ba thang ia ki ha ka ding; kumta kein ka'n long ha ka bawai-noh kane ka pyrthei.

41. Uba U Khún u briu u'n phah-noh ia ki angelos jong u, bad ki'n ialum na ka híma jong u ia kiei-kiei-baroh ki bapynthut, bad ia kita ki baleh basniu;

42. bad ki'n bred ia ki ha ka lawár ka ding; hangta kein yn long ka balyniar bad kum dait byniat.

43. H'ynda kumta ki bahok ki'n iatyngshain-noh kum ka sngi, ha ka híma U Kypá jong ki. Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou.

44. PAT, ka híma ki byneng ka long kum ka jing-kynsheu ia kaba la búh-ríh ha ka lyngkhá; ia kaba haba u briu u la shem, u la búh-ríh,

te na kaba u kymen, u leit-
-noh, bad u díe-noh ia kiei-kiei-
-baroh katba u don, bad u thíed
ia kata ka lyngkhá.

45. Pat, ka híma ki
byneng ka long kum u nong-
khai-í u bawád ia ki mau-
-lyngna bakordor;

46 uba haba u da shem ia
uwei u mau-lyngna u bakordor,
u la leit díe-noh ia kiei-kiei-
-baroh katba u don, bad u la
thíed ia uta.

47. Pat, ka híma ki
byneng ka long kum ka jár, ia
kaba la bred ha ka dúriau,
bad kaba la ialum ia *kiba* na
ki jait baroh;

48. ia kaba, haba ka la dap,
ki iaring sha ryngkeu; te ha-
ba ki la iashong ki la ialum
ia ki babhá ha ki jingdíang, ia
ki b'ymman te ki la iabred-
-noh.

49. Kumta ka'n long ha ka
bawai-noh ka pyrthei; ki
angelos ki'n iamíh-noh, bad ki'n
pyniakhlád-noh ia ki b'ym-
man na pyddeng ki bahok;

50. bad ki'n bred ia ki ha
ka lawár ka ding: hangta kein
yn long ka balyniar bad kum
dait byniat.

51. U Iísous u la ong ha
ki, Phi la sngouthúh ia kita
kiei-kiei-baroh? Ki la ong ha
u, Haoid, Kynrád.

52. U la ong te ha ki, Na-
mar-kata, u nongthoh baroh
uba la ioh-hikai ha ka híma ki
byneng, u long kum u briu
uba u trai-iing, uba sei-noh na
ka jingkynsheu jong u ia kiei-
-kiei-ruh ki bathymmai bad
barim.

53. Ka la jía, haba U
Iísous u la wai-noh ia kine ki
pharshi, ba u la leit-noh nang-
ta.

54. Haba u la wan te ha la
ka rí, u la hikai ia ki ha ka
synagog jong ki, kat ba'n
pynkyndit-thred ia ki, bad
ba'n ong ruh, Nangno une u
la ioh kane ka jingstád, bad
kine ki kam-báh?

55. une u'm long u khún
uta u misteri? ym khot Ka
Mari ia ka kymí jong u? U
Iakobos, bad U Iosis, bad U
Simon, bad U Ioudas ruh, ia
ki para jong u?

56. ki para-kynthei jong u
de, ki'm don baroh bad ngi?
naba kumta te, nangno une u
la ioh kita kiei-kiei-baroh?

57. Ki la thut ruh ha u. U
Iísous te u la ong ha ki, U

Nongiathúhlypá u'm long khlem-burom, tang ha la ka rí, bad ha la iing ruh.

58. U'm shym la leh shibún ki kạm-báh hangta, namar ka jingb'ymngeit jong ki.

XIV.—Lynnong.

1. Ka jingtharai U Irodis shaphang U Khristos. 3. Na ka balei ba la byndí bad ba la khrai-khlíh U Ioannis U Nongpynbaptisma. 13. U Ísous u leit-noh sha ka rí-khlau weibriu. 15. Hangta u khawai ia ki san hajar ki briu da ki san-tylli ki kypú, bad da ki ar-tylli ki dohkhá. 22. U da iaid shalor ka dúriau sha ki synran jong u. 34. Haba u la lait-shiliang sha ka rí Gennesaret, u pynkhíah ia ki bapang.

1. Mynkata U Irodis uba U Tetrarkh u la ioh-sngou ia ka jingbyná shaphang U Ísous;

2. u la ong te ha ki shakri jong u, Uta uba U Ioannis U Nongpynbaptisma; la pynmíh--pat ia u na ki nongiáp; namar--kata kein ki bor-báh ki iatrei da u.

3. Naba U Irodis haba u la lah kem ia U Ioannis, u la lah khúm ia u, bad u la lah búh ruh ia u ha ka byndí, na ka bynta Ka Irodias ka tyngá U Philippos, u para jong u.

4. Naba U Ioannis u la ong ha u, B'ym bit ia mé ba'n ioh ia ka.

5. Haba u mon te ba'n pyniáp ia u, u la shepting ia u paitbah, naba ki jiu nieu ia u kum U Nongiathúhlypá.

6. Haba la dei te ba ki iakhein ka sngi-khá ia U Irodis, ka khún Ka Irodias ka la shád ha khymat *jong ki*, ka la pynsngoubhá ruh ia U Irodis.

7. Na kata u la kular, u la smai ruh ba'n ai ha ka, kat kaba ka'n pán.

8. Ka ruh, haba la súh-búit ka kymí jong ka, ka la ong, Tó ai ha nga hangne ia ka khlíh U Ioannis U Nongpyn-baptisma ha ka plíang.

9. U siim te u la sngousíh; hinrei na ka bynta kita ki jingsmai, bad kita ki baiashong--bám bad u, u la húkum ba'n ai *ha ka*.

10. Haba u la phah te, u la khrai-khlíh ia U Ioannis ha kata ka byndí.

11. La wallam ruh ia ka

khlíh jong u ha ka plíang, la
ai ruh ha kata ka khynnah;
bad ka la leit-lam *ia ka* ha ka
kymí jong ka.
12. Haba ki la iawan te ki
synran jong u, ki la iaráh-noh
ia ka met, bad ki la iatep ia ka,
bad ki la leit iathúh ha U
Iísous.
13. HABA U Iísous u
la ioh-sngou ruh, u la leit-noh
nangta ha ka liing sha ka jaka
rí-khlau weibriu; te haba ki
paitbah ki la ioh-sngou, ki la
iabúd ia u da ki kyjat na ki
shnong.
14. Haba U Iísous ruh u la
míh-noh, u la ioh-íh ia u pait-
bah babún-éh, bad u la sngou-
-isynei ia ki; bad u la pynkhíah
ia ki bapang jong ki.
15. Haba ka la kham-noh ka
sngi te, ki la wan ki synran
jong u ha u, ki da ong, Kane
ka long ka jaka rí-khlau, ka
sngi ruh ka la kham pallat; tó
pyllait-noh ia ki paitbah, ba
ki'n leit sha ki shnong ba'n
thíet jingbám ia lade.
16. U Iísous te u la ong ha
ki, Ki'm don kam ba'n leit-
-noh; tó ai ma-phi ha ki ba'n
bám.
17. Ki te ki ong ha u, Ngi'm
don hangne, tang san-tylli ki
kypú, bad ar-tylli ki dohkhá.
18. Te u la ong, Wallam ia
ki hangne ha nga.
19. Te haba u la húkum ba
yn pynshong-shanía ia ki pait-
bah ha u phlang, bad haba u
la shim ia kita ki san-tylli ki
kypú, bad ia kita ki ar-tylli ki
dohkhá, bad ba u la khymíed
sha byneng, u la ngúh; haba
u la kyddiah ruh, u la ai ia ki
kypú ha kita ki synran, bad
kita ki synran ha kita ki pait-
bah.
20. Te ki la iabám baroh,
bad ki la kydang: bad ki
la iakhár ia ka batam jong
ki balywet, dap khadar ki
tukri.
21. Kita kiba la iabám te
ki long jin san hajar ki rang-
bah, bad ki kynthei bad ki
khynnah ruh.
22. KUMNE-KUMNE-RUH
U Iísous u la kyntú ia ki syn-
ran jong u ba'n kíu halor kata
ka liing, bad ba'n leit-noh ha
shiwa jong u sha shiliang, haba
u dang pyllait-noh ia ki pait-
bah.
23. Haba u la pyllait-noh
te ia ki paitbah, u la kíu weibriu
sha u lúm ba'n dúwai; bad haba

la jía lajan míet, u la shong hangta weibriu.

24. Hinrei mynkata kata ka liing ka la long ha pyddeng ka dúriau, ia kaba la pynkhíh-éh da ki jingátphyllung: naba ka ly-ér ka la *beh* pyrshah.

25. Te ha ka basausin ia-kylliang-jingáp mynmíet, U Iísous u la leit ha ki, u da iaid shalor ka dúriau.

26. Haba kita ki synran te ki la ioh-íh ia u, ba u iaid shalor ka dúriau, ki la iasngou-kíuh-éh, ki da ong, Ba ka long syrngiu; te ki la ialyniar na ka bashepting.

27. Hinrei U Iísous kumne-kumne-ruh u la kren ha ki, u da ong, Tó sngou-shlur; long ma-nga; tó wat shepting.

28 U Petros te u da iathúh, u la ong ha u, Kó Trai, lada long ma-mé, húkum ia nga ba'n wan ha mé shalor ka úm.

29. U te u la ong, Tó wan. Haba U Petros u la híer te na kata ka liing, u la iaid shalor ka úm, ba'n leit ha U Iísous.

30. Hinrei haba u ioh-íh ba kata ka ly-ér ka bakhrau-éh, u la sngou-shepting; bad haba u la sydang ba'n ngam, u la pyrta, u da ong, Kó Trai, tó pynim ia nga!

31. Kumne-kumne-ruh U Iísous haba u la kynér ia la ka ktí, u la kem ia u, bad u la ong ha u, Ah mé u barit-jingngeit! balei ba mé sngou-artatín?

32. Haba ki la iakíu te halor kata ka liing, ka ly-ér ka la jah-noh.

33. Te kita kiba ha kata ka liing, ki la iawan mane-dem ha u, ki da ong, Shisha mé uba U Khún U Blei!

34. Te haba ki la lah poi sha shiliang, ki la wan ha ka rí Gennesaret.

35. Mynba ki briu kata ka jaka te ki da íhthúh ia u, ki la phah kylleng shaphang kata ka rí baroh, ki la wallam ha u baroh kiba don pang;

36. bad ki la iapán na u ba ki'n shuh ioh-kytáh tang ia ka rymiang ka jainkúp jong u; te baroh kat kiba la kytáh, ki la khíah-phar.

XV.—Lynnong.

1. *U Khristos u da sneng-shai ia Ki Nongthoh bad ia Ki Pharisi, namar ba ki pynkhein ia ki*

húkum U Blei da ki rúkom-
-pateng-la-pateng jong ki hí. 10.
U pyníh ba kaba leit ha ka shin-
tur ka'm pyntyngit ia u briu.
21. *U pynkhíah ia ka khún ka*
kynthei kaba na Kanaan; 29.
bad ia ki paitbah babún kiwei-
-pat halor u lúm. 32. *U khawai*
ia ki sau hajar ki rangbah, bad
ki kynthei bad ki khynnah ruh,
da ki hinieu-tylli ki kypú, bad
da khyndiat ki dohkhá-rit.

1. H'YNDA kumta ki la iawan
ha U Iísous Ki Nongthoh bad
Ki Pharisi, kiba na Ka Jerusa-
lem, ki da ong,
2. Balei ba ki synran jong
mé ki ryngkang ia ka rúkom-
-pateng-la-pateng Ki Tymen-
-basan? naba ki'm thet ia ki
ktí jong ki haba ki sa bám
jingbám.
3. U da iathúh te u la ong
ha ki, Balei ba phi ruh phi
ryngkang ia ka húkum U Blei
da ka rúkom-pateng-la-pateng
jong phi?
4. Naba U Blei u la húkum,
u da ong, "Burom ia la u
"kypá bad ia la ka kymí ruh:
bad, "Uba kren-bein ia u kypá
"lane ia ka kymí, u'n iáp da
"ka jingiáp."
5. Hinrei phi ong, Ba uno-
-uno-ruh uba u'n ong ha u
kypá ne ha ka kymí, *Ka long*
ka jingai-ngúh, kaei-kaei-ruh
ka jong nga na kaba me'n
myntoi;
6. u'n 'nu'm burom shuh te
ia u kypá jong u, lane ia ka
kymí jong u. Kumta phi la
pyndúh-noh ia ka húkum U
Blei da ka rúkom-pateng-la-
-pateng jong phi.
7. Phi ki baarsap! bit kaba
U Isaias u la iathúhlypá
shaphang jong phi, u da ong,
8. "Kine ki briu ki wan
"hajan ia nga da ka shintur
"jong ki, bad ki burom ia nga
"da ki rymiang-shintur *jong*
"*ki;* hinrei ka dohnúd jong ki
"te ka jingngai-noh na nga;
9. "hinrei ki mane thala
"ia nga, haba ki hikai ia ki
"jinghikai kiba ki húkum jong
"ki briu."
10. HABA u la khot ha
lade ia u paitbah ruh, u la ong
ha ki, Tó sngou phi, tó sngou-
thúh ruh!
11. Kata kaba leit ha ka
shintur, ka'm pyntyngit ia u
briu; hinrei kata kaba míh-
-noh na ka shintur, kata kein
ka pyntyngit ia u briu.
12. H'ynda kumta ki syn-
ran jong u haba ki la iawan

ha u, ki la iaong ha u, Mé tip ba, haba kita Ki Pharisi ki la ioh-sngou ia kane ka ktín, ki la iasngou-thut ?

13. Hinrei u da iathúh u la ong, Ia ki jingthung baroh, ia kiba U Kypá jong nga uba ha byneng u'm shym la thung, yn rat-noh kein.

14. Tó íehnoh ia ki: ki long ki nongialam bamatlah ia ki bamatlah. Lada u bamatlah te u ialam ia u bamatlah, ki'n iaháp baroh ar-ngút ha ka thliu.

15. U Petros u da iathúh te, u la ong ha u, Tó batai ia kata ka pharshi ha ngi.

16. U Iísous te u la ong, Phi ruh katta phi'm put sngou-thúh ?

17. Kumno ba phi'm put sngouthúh, ba baroh kat kaba leit shapoh ka shintur, ka leit hapoh ka kypoh, bad ba bred-noh ia ka sharúd ?

18. Hinrei kita kiei-kiei-ruh kiba míh-noh na ka shintur, ki míh-noh na ka dohnúd: kita te ki pyntyngit ia u briu.

19. Naba na ka dohnúd ki míh-noh ki jingmut b'ymman, ki bapyniáp, ki baklim, ki baiakai-kynthei, ki batúh, ki basakhí lamlér, ki bakren-bein.

20. Kine kiei-kiei-ruh kein ki long ki bapyntyngit ia u briu; hinrei ba'n bám da ki ktí b'ym-la-thet, ka'm pyntyngit kein ia u briu.

21. Haba U Iísous u la leit-noh nangta ruh, u la leit sha ki phang Ka Tyros bad Ka Sidon.

22. Ha khymíh ruh, ka kynthei kaba na Ka Kanaan, haba ka la wan-noh na ki phang kita, ka la kyrpád ia u, ka da ong, Tó isynei ia nga, Kó Trai, U Khún U Dabid! ka khún jong nga ka kordit-éh ba ka shong-ksúid.

23. Hinrei u'm da iathúh shí-kyntín ha ka. Ki synran jong u te haba ki la iawan hajan, ki la iapán na u, ki da ong, Tó pyllait-noh ia ka, naba ka pyrta-jam nadiin jong ngi.

24. U da iathúh u la ong te, B'ym shym la phah ia nga tang ha kita ki langbrot ki ba-la-jah-noh na ka iing Israel.

25. Ka hinrei, haba ka la wan, ka la mane-dem ha u, ka da ong, Kó Trai, tó iaráp ia nga!

26. Hinrei u da iathúh u
la ong, B'ym bit ba'n shim ia
ka jingbám ki khún, ba'n bred
ruh *ia ka* ha ki khún-kseu.
27. Ka la iathúh te, Shisha,
Kó Trai; hinrei kita ki khún-
-kseu ki iabám na kita ki baly-
wet kiba la háp na ka míej ki
kynrád jong ki.
28. H'ynda kumta U Iísous
u da iathúh u la ong ha ka,
Kó kynthei, ka bakhrau ka
jingngeit jong pha! ka'n long
ia pha kumba pha mon. Ka
khún jong ka ka la khíah te
náduh kata ka por.
29. HABA U Iísous te
u la leit-noh nangta, u la wan
hajan ka dúriau Ka Galilaia:
haba u la kíu ruh sha u lúm,
u la shong hangta.
30. Ki paitbah babún te
ki la wan ha u, kiba don lem
bad ki, ki badykoh, ki ba-
matlah, ki b'ymnang-kren, ki
bakynriang, bad shibún kiwei-
-kiwei-ruh; bad ki la búh ia ki
hajan ki slajat U Iísous; te u
la pynkhíah ia ki:
31. katba kita ki paitbah ki
la sngou-phylla, haba ki ioh-íh
ia ki b'ymnang-kren, ba ki da
kren; ia ki bakynriang, ba ki
la khíah; ia ki badykoh, ba
ki da iaid; ia ki bamatlah ruh,
ba ki da ioh-íh: ki la iaroh
ruh ia U Blei Ki Israel.
32. HABA U Iísous te
u la khot ha lade ia ki synran
jong u, u la ong, Nga sngou-
-isynei ia u paitbah, naba
mynta ki la iaishong bad nga
lai sngi, bad ki'm don ei-ei-ruh
ba'n bám; te nga'm mon ba'n
phah-noh jingit ia ki, ba ioh ki
iáp-lér ha lynti.
33. Te ki synran jong u ki
la iathúh ha u, Nangno ngi'n
ioh ki kypú katta-katta ha ka
rí-khlau, kat ba'n pynkydang
ia u paitbah kat une?
34. U Iísous u la kylli te ia
ki, Phi don katno ki kypú? Ki
la ong te, Hinieu-tylli, bad
khyndiat ki dohkhá-rit.
35. Te u la húkum ia ki
paitbah ba'n shong-shanía ha
ka khyndeu.
36. Haba u la shim te ia
kita ki hinieu-tylli ki kypú,
bad ia kita ki dohkhá, bad haba
u la ngúh, u la kyddiah, bad
u la ai ha ki synran jong u,
kita ki synran de ha uta u
paitbah.
37. Kumta baroh ki la
iabám, bad ki la kydang; ki la
iakhár-noh ruh ia ka basah-tam

jong ki balywet, dap hinieu ki tukri.

38. Kita kiba la iabám te ki long jin sau hajar ki rangbah, bad ki kynthei bad ki khynnah ruh.

39. Haba u la pyllait-noh ia ki paitbah, u la kíu-pat halor kata ka liing, bad u la leit sha ki phang Ka Magdala.

XVI.—Lynnong.

1. *Ki Pharisi ki iapán ka dak na byneng.* 5. *U mahámlypá ia ki synran jong u ba'n súmar na u thíat Ki Pharisi bad Ki Saddusi.* 13. *Ka jingtharai ki briu shaphang U Khristos*; 16. *bad ka jingphlá U Petros shaphang jong u.* 21. *U Iísous u pyníhlypá ia ka jingiáp jong u.* 24. *U pyníh ruh ia kita kiba mon ba'n búd ia u, ba ki'n báh ia ka diingphyná ruh.*

1. Haba Ki Pharisi bad Ki Saddusi ruh ki la iawan hajan, ki da tynjuh *ia u,* ki la iapán ba u'n pyníh ia ka dak na byneng ha ki.

2. U da iathúh u la ong te ha ki, Haba la jan míet, phi ong, *Ka'n* rang; naba ka sau ka byneng:

3. mynstep ruh, *Ka'n* khíh ka ly-ér mynta: naba ka byneng ka sau jingut: phi ki baarsap! phi tip ba'n bishár shisha ia ka khymat ka byneng; te phi'm lah ia ki dak ki aiom?

4. ka pateng-bynriu b'ymman bad baklim ka wád ia ka dak; hinrei yn 'nym ai ka dak ha ka, tang ia kata ka dak U Ionas uba U Nongiathúhlypá. Haba u la íehnoh te ia ki, u la leit-noh.

5. Haba ki synran jong u te ki la iawan sha shiliang, ki la klet ba'n wallam ki kypú.

6. U Iísous te u la ong ha ki, Tó súmar, tó kíer na u thíat Ki Pharisi bad Ki Saddusi.

7. Ki te ki la iakren hí-paralok, ki da ong, Naba ngi'm shym la wallam ki kypú.

8. Haba U Iísous te u la tip *ia kata* u la ong ha ki, Ah phi ki barit jingngeit! balei phi iakren hí-paralok, naba phi'm shym la wallam ki kypú?

9. phi'm put sngouthúh, l'ymne phi'm kynmau ia kita ki san-tylli ki kypú jong kita ki san hajar, bad katno ki tukri phi la iakhár ruh?

10. l'ymne ia kita ki hinieu-tylli ki kypú jong kita ki sau

hajar, bad katno ki tukri phi
la iakhár ruh?
11. kumno ba phi'm sngou-
thúh ba nga'm ong ha phi
shaphang ki kypú, ba'n súmar
na uta u thíat Ki Pharisi bad
Ki Saddusi?
12. H'ynda kumta ki la
sngouthúh, ba u'm shym la
ong ba'n súmar na u thíat u
kypú, hinrei na ka jinghikai
Ki Pharisi bad Ki Saddusi.
13. HABA U Iísous u
la wan sha ki phang Kaisareia
Philippos, u la kylli ia ki syn-
ran jong u, u da ong, Ki briu
ki ong uei ia nga, uba U Khún
u briu?
14. Ki la ong te, Don kiba
ong ba mé long shisha U Ioan-
nis U Nongpynbaptisma; ki-
wei te, U Ilías; kiwei-pat, U
Ieremías, lane uwei na kiba
Ki Nongiathúhlypá.
15. U la ong ha ki, Phi te
phi ong ba nga long uei?
16. U Simon Petros u da
iathúh u la ong, Mé uba U
Khristos, uba U Khún U Blei
u baim.
17. U Iísous u da iathúh u
la ong ruh ha u, Mé u basuk,
U Simon u khún U Ionas;
naba ka doh bad ka snám ka'm
shym la pyníh *ia kata* ha mé,
hinrei uba U Kypá jong nga
uba ha byneng:
18. nga ong ruh de ha mé,
Ba mé long U Petros, bad halor
une u mausíang, nga'n tei ia
Ka Balang jong nga; te ki
khyrdop ka dújok ki'n 'nym
la lah ia ka:
19. bad nga'n ai ha mé ia
ki shabi ka híma ki byneng; te
kaei-kaei-ruh ia kaba me'n teh
ha ka khyndeu, yn teh ia ka
ha byneng ruh; bad kaei-kaei-
-ruh ia kaba me'n pyllait ha ka
khyndeu, yn pyllait ia ka ha
byneng ruh.
20. H'ynda kumta u la á-
dong ia ki synran jong u, ba'n
'nym iathúh hano-hano-ruh ba
u long uba U Khristos.
21. NÁDUH kata U
Iísous u la sydang ba'n pyníh
ha ki synran jong u, ba ka dei
ia u ba'n leit-noh sha Ka Je-
rusalem, ba'n shah ruh shibún
kiei-kiei-ruh na Ki Tymen-
-basan, bad Ki Rangbah-lyng-
doh, bad Ki Nongthoh ruh;
bad ba yn pyniáp ia u de, bad
ba yn pynmíh ia u pat ha ka
balai sngi.
22. Haba U Petros te u la
shim kyrphang ia u, u la

sydang ba'n sneng ia u, u da ong, Tó isynei ia lade, Kó Trai! kata ka'n 'nym long ia mé.

23. Haba u la phai te u la ong ha U Petros, Khíe-leit shadiin jong nga, mé U Nong-khang! mé uba ka jingthut ia nga; naba me'm nieu ia kiei-kiei-ruh ki jong U Blei, hinrei ia kiei-kiei-ruh ki jong ki briu.

24. H'YNDA kumta U Iísous u la ong ha ki synran jong u, Lada uno-uno-ruh u mon ba'n wan nadiin jong nga, u'n 'nu'm nieu ia lade, u'n ráh ruh ia ka diingphyná jong u, bad u'n sa búd ia nga.

25. Naba uno-uno-ruh uba u'n mon ba'n pynim ia la ka mynsiim, u'n jah-noh ia ka; uno-uno-ruh uba u'n jah-noh ia la ka mynsiim na ka bynta jong nga, u'n shem ia ka.

26. Naba u briu u'n myntoi aiuh, lada u'n ioh ia ka pyrthei baroh, la u'n dúh ruh ia la ka mynsiim? lane u briu u'n ai ka jingsiu aiuh ia la ka mynsiim?

27. Naba uba U Khún u briu u'n sa wan ha ka burom uba U Kypá jong u, lem bad ki angelos jong u; ynda kumta u'n ai ha uwei-uwei-baroh katba kum ka jingleh jong u.

28. Shisha nga ong ha phi, Don ki baieng hangne, ki ba'n 'nym mád ia ka jingiáp, tadynda ki'n la ioh-íh ia uba U Khún u briu, ba u wan ha ka híma jong u.

XVII.—LYNNONG.

1. *Ka jingkylla-dur U Khristos.* 9. *U ádong ia ki lai-ngút ki synran ba'n iathúh hano-hano-ruh shaphang ia kaba ki la ioh-íh, u la pyníh ruh ha ki shaphang ka jingwan U Joannis u Nongpyn-baptisma.* 14. *U pynkhíah ia u bapang-bhur.* 22. *U iathúhlypá shaphang ki jingshah-shitom jong u hí.* 24. *U siu ruh ia ki sybai-khrong.*

1. H'YNDA la hinriu sngi ruh, U Iísous u shim-lem ia U Petros, bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis u para jong u, bad u la leit-lam ia ki kyr-phang sha u lúm bajerong;

2. bad la kylla-dur ia u ha khymat jong ki; ka khymat jong u te ka la tyngshain kum ka sngi, bad ki jain jong u ki la long balíh kum ka jingshai.

3. Ha khymíh ruh, U Moses bad U Ilías ki la pau ha ki, ki da iakren bad u.

4. U Petros te u da iathúh u la ong ha U Iísous, Kó Trai, ka bha ia ngi ba'n long hangne: lada mé mon, ngi'n iathau hangne lai-tylli ki iing--trep; ia kawei ia mé, ia kawei ruh ia U Mosis, bad ia kawei ruh ia U Ilías.

5. Haba u dang kren, ha khymíh, u ly-oh batyngshain u la káh ia ki: ha khymíh ruh, ka ktín ***ka la wan*** na uta u ly-oh, ka da ong, Une u long uba U Khún jong nga u baíeit, ha u nga sngoubhá; phi'n sngou ia u!

6. Haba ki synran ki la ioh--sngou te, ki la háp ha ki khymat jong ki, bad ki la shepting bún-éh.

7. U Iísous te haba u la wan hajan, u la kytáh ia ki, bad u la ong, Tó ieng, wat shepting ruh.

8. Haba ki la khyndiid te ki khymat jong ki, ki'm ioh-íh ia-no-iano-ruh, tang ia U Iísous hí.

9. Haba ki dang ia-híer te na uta u lúm, U Iísous u la húkum ia ki, u da ong, Wat iathúh hano-hano-ruh ia kata ka jingíhthúh-pau, tadynda uba U Khún u briu u la míh-pat na ki baiáp.

10. Ki synran jong u te ki la iakylli ia u, ki da ong, Na ka balei te ba Ki Nongthoh ki ong, ba ka dei ba U Ilías u'n wan shiwa?

11. U Iísous te u la iathúh u la ong ha ki, U Ilías shisha u da wan shiwa, bad u'n pynbhá ia kiei-kiei-baroh:

12. hinrei nga ong ha phi; Ba U Ilías u la lah wan mynta, ki'm shym la íhthúh ruh ia u, hinrei ki la leh ia u katba ki la íh-mon; kumta ruh uba U Khún u briu u'n sa shah na ki.

13. H'ynda kumta ki synran ki la iasngouthúh, ba u la ong ha ki shaphang U Ioannis U Nongpynbaptisma.

14. Haba ki la iawan te ha u paitbah, uwei u briu u la wan ha u, u da dem-khohsiu ia u, bad u da ong,

15. Kó Trai, tó isynei ia u khún jong nga; naba u pang--bhur, u kordit-éh ruh: naba u háp jindei ha ka ding, jindei ruh ha ka úm:

16. te nga la wallam ia u ha ki synran jong mé, te ki'm lah ba'n pynkhíah ia u.

17. U Iísous te u da iathúh u la ong, Ah phi ka pateng--bynriu b'ymngeit bad bamut-

lop, tad lano nga'n long lem
bad phi? tad lano nga'n shah
ia phi? tó wallam ia u hangne
ha nga.
18. U Iísous u la sneng te ia
uta u ksúid; te u la míh-noh
na u; te uta u khynnah u la
khíah náduh kata ka por.
19. H'ynda kumta ki synran
ki la iawan ha U Iísous jarjar,
ki la ong, Balei ba ngi ngi'm
lah ba'n beh-noh ia u?
20. U Iísous te u la iathúh
ha ki, Namar ka jingb'ymngeit
jong phi; naba shisha nga
ong ha phi, Lada phi don ka
jingngeit, kaba kat íwei í sym-
bai tyrso, la phi ong ha une u
lúm, Tó leit-noh nangne hang-
to; te u'n leit-noh kein; bad
ym don kaei-kaei-ruh ia kaba
phi'n 'nym lah leh:
21. hinrei u kynja une u'm
jiu míh-noh, tang da ka jing-
dúwai bad ka jingit.
22. Haba ki dang iaiaid
ha Ka Galilaia, U Iísous u la
ong ha ki, Yn sa díe-noh ia
uba U Khún u briu ha ki ktí
ki briu;
23. bad ki'n iapyniáp ia u,
hinrei ha ka balai sngi yn sa
pynmíh-pat ia u. Ki la ia-
sngousíh éh ruh.
24. Haba ki la lah poi
te ha Kapernaum, kita kiba
iakhrong ia ki shiteng-shekel
ki la iawan ha U Petros, ki la
iakylli ruh, U Nonghikai jong
phi, u'm jiu siu ia ki shiteng-
-shekel?
25. U la ong, Haoid. Te h'yn-
da u la leit hapoh iing, U
Iísous u la kren-shiwa ia u, u
da ong, Mé mut kumno, Kó
Simon? na kino ba ki siim ka
pyrthei ki shim ka khajina,
lane ki khrong? na ki khún
jong ki hí, lane na ki nongwei?
26. U Petros u la ong ha
u, Na ki nongwei. U Iísous u
la ong ha u, Naba kumta kiba
ki khún ki long ki balait:
27. hinrei ioh ba ngi'n
iapynthut ia ki, tó khíe-leit
sha ka dúriau, bred ia u khwai,
tó shim-ráh ruh ia kata ka
dohkhá ia kaba la ngat shiwa;
bad haba mé la pynang ia ka
shintur jong ka, me'n shem
shí-shekel; tó shim ia kata, tó ai
ruh ha ki na ka bynta jong
nga bad jong mé ruh.

XVIII.—Lynnong.

1. *U Khristos u sneng ia ki synran jong u ba ki'n long ki basngou-*

-rit bad balúi-lúi; 7. ba ki'n kynriah-noh na ki jingjinthut; 10. ba ki'n 'nym íh-bein ruh ia ki barit. 15. U pyníh ruh kumno ngi'n leh bad ki paralok jong ngi, haba ki pynthut ia ngi: 21. kaba katnosín ngi'n máp ruh ia ki: 23. ia kata, u búh ha khymat jong ki ha ka pharshi u siim, uba la íh-mon ba'n iakhein bad ki shakri jong u, uba la pynshitom ruh ia uta u b'ym isynei ia la u para-shakri.

1. MYNKATA ki synran ki la iawan ha U Iísous, ki da ong, Uei u bakham-khrau te ha ka híma ki byneng?

2. Haba U Iísous ruh u la khot ia u khún-khynnah ha u, u la búh ia u ha pyddeng jong ki,

3. bad u la ong, Shisha nga ong ha phi, Lada phi'm kylla, la phi'm long ruh kum ki khynnah, phi'n 'nym leit-bysut ha ka híma ki byneng.

4. Namar-kata, uno-uno-ruh uba u'n pynrit ia lade kum une u khynnah, uta u long u bakham-khrau ha ka híma ki byneng.

5. Uno-uno-ruh uba u'n pyddiang te ia uwei u khynnah kum une ha ka kyrteng jong nga, u pyddiang ia nga.

6. Uno-uno-ruh uba u'n pynthut te ia uwei na kine ki barit kiba ngeit ha nga, ka kham-bhá ia u, ba yn teh ia u mau-tylliat bakhrau-éh ha ka ryndang jong u, bad ba yn pynngam-jillop ia u ha ka bajilliu-éh ka dúriau.

7. KORDIT ia ka pyrthei namar ki jingjinthut! naba don kam ia kita ki jingjinthut ba'n wan shisha; hinrei kordit ia uta u briu na uba wan kata ka jingjinthut!

8. Lada ka ktí jong mé te, lane ka slajat jong mé, ka pynthut ia mé, tó ot-noh ia ki, tó bred-noh ruh *ia ki* na mé: ka kham-bhá ia mé ba'n leit-bysut dykoh ne kynriang sha ka jingim, ia kaba ioh ar-tylli ki ktí ne ar-tylli ki slajat, ba'n bred ia mé ha ka ding ka b'ymjiukut.

9. Lada ka khymat jong mé ruh ka pynthut ia mé, tó khlau-noh ia ka, tó bred-noh ruh na mé; ka kham-bhá ia mé ba'n leit-bysut sha ka jingim da kawei ka khymat, ia kaba ioh ar-tylli ki khymat, ba'n bred ia mé ha ka dújok ding.

10. Tó súmar ba phi'n 'nym

íh-bein ia uwei na kine ki barit;
naba nga ong ha phi, Ba ki
angelos jong ki ha ki byneng
ki ioh-íh hala ka sngi ia ka
khymat U Kypá jong nga uba
ha byneng.
11. Naba uba U Khún u
briu u la wan ba'n pynim ia
kata ka ba-la-jot.
12. Phi mut kumno? Lada
u briu u la don shispah ki
langbrot, la kawei na ki ruh
ka leit-sakymá, u'm íehnoh-sáh
ia ki khyndaipheu-khyndai
halor ki lúm, ba'n leit wád ia
kata kaba la leit-sakymá?
13. Lada ka jía te ia u ba'n
shem ia kata, shisha nga ong
ha phi, ba u kham-kymen
namar kata, ia kita ki khyndai-
pheu-khyndai ki b'ym shym la
leit-sakymá.
14. Kumta ka'm long ka
mon ha khymat U Kypá jong
phi uba ha byneng, ba yn jah-
-noh uwei na kine ki barit.
15. RUH, lada u paralok
jong mé u leh pop ia mé, tó
khíe-leit bad sneng ia u, haba
don tang ma-u bad mé hí:
lada u'n sngou ia mé, mé la
ioh-pynbhá ia u paralok jong
mé.
16. Lada u'm sngou te, tó
shim lem bad mé ia uwei ne
ar-ngút kiwei-pat, ba "da ka
"shintur ar-ngút ne lai-ngút
"ki nongiaphlá, yn pynskhem
"ia ka ktín baroh."
17. Lada u sngou-bein te ia
ki, tó iathúh ha Ka Balang;
te lada u sngou-bein ia kata
Ka Balang ruh, tó ai u'n long
ia mé kum uba u jentil ne uba
u nongkhrong.
18. Shisha nga ong ha phi,
Ba kat ia kiei-kiei-ruh ba
phi'n teh ha ka khyndeu, yn
teh ia ki ha byneng; bad kat
ia kiei-kiei-ruh ba phi'n pyllait
ha ka khyndeu, yn pyllait ia
ki ha byneng.
19. Pat nga ong ha phi, Ba
lada ar-ngút kiba na phi, ki'n
iakut-lem ha ka khyndeu,
shaphang kaei-kaei-ruh ia ka-
ba ki'n iapán, ka'n long ia ki
na U Kypá jong nga uba ha
byneng.
20. Naba sha kaba don ar-
-ngút ne lai-ngút kiba la iaseng
ha ka kyrteng jong nga, hangta
nga don ha pyddeng jong
ki.
21. H'YNDA kumta, u
da wan U Petros ha u, u la
ong, Kó Trai, katnosín ba u
paralok jong nga u'n leh pop

ia nga, bad ba nga'n máp ia u? tada hinieusín?

22. U Ísous u la ong ha u, Nga'm ong ha mé, tad hinieusín, hinrei tadynda hinieupheusín hinieu.

23. Namar-kata ka híma ki byneng yn tharai kum uwei u siim, uba la íh-mon ba'n iakhein bad ki shakri jong u.

24. Haba u la sydang te ba'n khein, la wallam ha u ia uwei ha uba u shah ki shipheu hajar ki talent-sybai.

25. Hinrei haba u'm don ba'n siu, u kynrád jong u, u la húkum ba'n díe-noh ia u, bad ia ka tyngá jong u, bad ia ki khún, bad ia kiei-kiei-baroh kat kiba u don, ba'n siu ruh ia ka ram.

26. Namar-kata, uta u shakri haba u la dem u la mane ia u, u da ong, Kó kynrád, tó iaishah ia nga, te nga'n siu baroh ha mé.

27. U kynrád uta u shakri haba u la sngou-isynei te, u la pyllait ia u, bad u la máp ia kata ka ram ia u.

28. Haba uta u shakri te u la míh-noh, u la shem ia uwei na ki para-shakri jong u, ha uba u shah shispah suka; u la kem ia u na ka ryndang, u da ong, Ai ha nga ia kaba nga shah.

29. Namar-kata, uta u para-shakri jong u haba u la dem ha ki slajat jong u, u la kyrpád ia u, u da ong, Tó iaishah ia nga, te nga'n siu baroh ha mé.

30. U'm shah te; hinrei u la leit bred ia u ha ka byndí, tada u'n siu ia kata ka ram.

31. Haba ki para-shakri jong u ki la ioh-íh te ia kiei-kiei ba-la-leh, ki la iasngousíh shibun-éh; bad ki la iawan ba'n iathúh ia kita kiei-kiei-baroh ba-la-leh, ha u kynrád jong ki.

32. H'ynda kumta haba u kynrád jong u, u la khot ha lade ia u, u la ong ha u, Mé u shakri b'ymman! ia kata ka ram baroh nga la máp ia mé, naba mé la kyrpád ia nga:

33. ka'm dei ba mé da la isynei ruh ia u para-shakri jong mé, kumba nga la isynei ia mé?

34. Kumta u kynrád jong u, haba u la sngou-bittar, u la ai-noh ia u ha ki nongbyndí, tadynda u'n siu ia ka ram jong u baroh.

35. Kumta ruh U Kypá jong nga uba ha byneng u'n leh ia phi, lada phi'm iamáp paralok-hí náduh ki dohnúd jong phi baroh, ia ki ryngkang jong ki.

XIX.—Lynnong.

1. *U Khristos u pynkhíah ia ki bapang.* 3. *U iathúh ha ki Pharisi shaphang ka jingíehnoh-tyngá.* 10. *U pyníh lano ba don kam ia ka jingshongkurim.* 13. *U pyďdiang ia ki khynnah barit.* 16. *U hikai ia u basamla kumno u'n ioh ka jingim b'ymjiukut;* 20. *kumno ruh u'n ioh-long u bajanai.* 23. *U iathúh ha ki synran jong u, ka bakatno ka long ka baéh ia u riuspah ba'n bysut sha ka híma ki byneng.* 27. *U kular ba'n ai bainong bakhrau ha kita kiba íehnoh ia kiei-kiei-baroh ia ka ba'n ioh-búd ia u.*

1. Ka la jía ruh, haba U Iísous u la lah wai-noh ia kita ki jingong, ba u la leit-noh na Ka Galilaia, bad u la wan ha ki phang Ioudaia, *sha ka lynti* sha shiliang Ka Iordan;

2. te ki paitbah babún ki la iabúd ia u; bad u la pynkhíah ia ki hangta.

3. Ki Pharisi ki la iawan te ha u, ba ki da iatynjuh ia u, te ki da kylli ia u, La ka bit ia u briu ba'n pyllait-noh ia ka tyngá jong u na ka bynta ka dau kaei-kaei-ruh?

4. U la iathúh u la ong te ha ki, Phi'm shym la púle, ba uta uba la thau na ka bamynnyngkong, u la thau shinrang bad kynthei ia ki,

5. bad ba u la ong, "Na ka "bynta kata, u briu u'n íehnoh "ia u kypá bad ia ka kymí, "bad u'n iaineh bad ka tyngá "jong u, te ki baroh ar-ngút "ki'n long kawei ka doh"?

6. kumta ki'm long ar-ngút shuh, hinrei kawei ka doh. Namar-kata, ia kaba U Blei u la pyniasoh-lem, tó u briu wat pyniakhlád.

7. Ki la ong ha u, Te balei ba U Mosis u la húkum ba'n ai ia ka kot íehnoh, bad ba'n pyllait-noh ia ka?

8. U la iathúh ha ki, Ba U Mosis namar ka dohnúd riunar jong phi, u la shah ia phi ba'n pyllait-noh ia ki tyngá jong phi; hinrei náduh ka bamynnyngkong te ka'm shym la long kumta:

9. nga ong ha phi ruh, Ba

uno-uno-ruh uba u'n pyllait-noh ia ka tyngá jong u, tang na ka bynta ka baklim, bad u'n shongkurim ia kawei-pat, u klim kein; bad jár uba shongkurim bad kata ia kaba la pyllait-noh, u klim kein.

10. Ki synran jong u ki la ong ha u, Lada ka jinglong u briu bad la ka tyngá ka long kumta, ka'm myntoi kein ba'n shongkurim.

11. U te u la ong ha ki, Ki briu baroh ki'm lah pyddiang ia kata ka ktín; tang ma-ki ha kiba la ai-bor:

12. naba don ki iúnukh, ia kiba la khá kumta na ka kypoh ka kymí; don ki iúnukh ruh, ia kiba la pynlong iúnukh da ki briu; don ki iúnukh ruh, kiba la pynlong-iúnukh ia lade na ka bynta ka híma ki byneng. Uta uba lah ba'n pyddiang, tó ai ba u'n pyddiang.

13. H'YNDA kumta ki la wallam ia ki khúnlung ha u, ba u'n búh ia la ki ktí ha ki, ba'n dúwai ruh: hinrei ki synran te ki la sneng ia ki.

14. U Iísous te u la ong, Shah ba ki khúnlung ki'n wan ha nga, bad wat khang ia ki, naba ia kiba kum kita long ka híma ki byneng.

15. Haba u la búh te ia la ki ktí ha ki, u la leit-noh nangta.

16. HA khymíh ruh, uwei haba u la wan hajan, u la ong ha u, Kó Nonghikai babhá, nga'n leh ia ka babhá aiuh ba nga'n ioh ka jingim b'ym-jiukut?

17. U la ong te ha u, Balei ba mé khot babhá ia nga? Ym don u babhá, tang uwei, uba U Blei; hinrei lada mé mon ba'n leit-bysut sha kata ka jingim, tó súmar ia ki húkum.

18. U la ong ha u, Kino? U Iísous te u la ong, "Me'n "'nym pyniáp: Me'n 'nym "klim: Me'n 'nym túh: Me'n "'nym sakhí lamlér:

19. "Burom ia la u kypá, "bad ia la ka kymí: bad, "Me'n íeit ia u paramarjan "jong mé kumba ia lade."

20. Uta u basamla u la ong ha u, Ia kita baroh nga la súmar na myndang khynnah: don aiuh pat ba nga dang dúna?

21. U Iísous u la ong ha u, Lada mé mon ba'n long janai, tó khíe-leit-noh, díe-noh ia kiei-

-kiei-ruh kat kiba mé don, tó ai ruh ha ki baduk; me'n ioh ka jingkynsheu te ha byneng; tó wan búd ruh ia nga.

22. Hinrei haba uta u basamla u la ioh-sngou ia kata ka ktín, u la leit-noh sngousíh; naba u don shibún ki spah.

23. U Iísous te u la ong ha ki synran jong u, Shisha nga ong ha phi, ba ka da-éh-noh ia u riuspah ba'n leit-bysut ha ka híma ki byneng:

24. pat ruh nga ong ha phi, Ba ka kham-jem ia u út ba'n bysut lyngba ia ka thliu thyrnia, ia u riuspah ba'n bysut hapoh ka híma U Blei.

25. Hinrei haba ki synran jong u ki la ioh-sngou *ia kata*, la kyndit-thred éh, ki da ong, Naba kumta uei ba lah ba'n lait-im ?

26. U Iísous te haba u la khymíh *ia ki*, u la ong ha ki, Da ki briu kata ka b'ym-lah; hinrei da U Blei kiei-kiei-baroh ki long ki balah.

27. H'YNDA kumta U Petros u da iathúh u la ong ha u, Ha khymíh, ngi la íehnoh ia kiei-kiei-baroh, bad ngi la iabúd ia mé; naba kumta ngi'n ioh aiuh ?

28. U Iísous te u la ong ha ki, Shisha nga ong ha phi, ba phi, kiba la iabúd ia nga, ha kaba ka jinglongthymmai, h'ynda uba U Khún u briu u'n shong ha ka khet burom jong u, phi ruh phi'n shong ha ki khadar ki khet, ba'n bishár ia ki khadar ki jait Israel:

29. uno-uno-baroh ruh uba la íehnoh lane ia ki iing, lane ia ki hynmen-hynbeu shinrang ne kynthei, lane ia u kypá, lane ia ka kymí, lane ia ka tyngá, lane ia ki khún, lane ia ki brí, na ka byntà ka kyrteng jong nga, u'n ioh shispahsín ia katta, bad u'n ioh ka jingim b'ymjiukut ruh:

30. hinrei shibún na kiba long shiwa ki'n long khadduh; bad ki bakhadduh *ki'n long* shiwa.

XX.—LYNNONG.

1. *U Kristos da ka pharshi ki nongtrei ha ka brí-soh, u pyníh ba ym don uno-uno-ruh u briu uba shah ei-ei-ruh ha U Blei.* 17. *U iathúhlypá shaphang ka jingshah-kordit jong u.* 20. *Ha kaba u iathúh ia ka jingkylli ka kymí ki khún U Sebedaios, u hikai ia ki synran jong u ba'n long ki basngou-rit.* 29. *U la pynpeit ruh ki khymat ar-ngút ki bamatlah.*

1. NABA ka híma ki byneng ka long kum u briu uba u trai-iing, uba la leit lastep ba'n wér ki nongtrei sha ka brí-soh jong u.

2. Haba u la iakut te bad kita ki nongtrei shí-suka shí-sngi, u la phah-noh ia ki sha ka brí-soh jong u.

3. Haba u la leit ruh hamar ka balai baje, u la ioh-íh ia kiwei ki baieng kai ha ka jaka-ieu;

4. u la ong ruh ha ki, Tó khíe-leit ma-phi ruh sha kata ka brí-soh; kat ka babíang ruh, nga'n ai ha phi. Ki te ki la leit.

5. Haba u la leit pat hamar hinriu baje, bad khyndai baje, u la leh kumjuh.

6. Haba u la leit ruh hamar ka bakhadwei baje, u la shem ia kiwei-pat ki baieng kai, te u la ong ha ki, Balei phi iaieng kai hangne baroh shí-sngi?

7. Ki la ong ha u, Naba ym don uba la wan-wér ia ngi. U la ong te ha ki, Tó khíe-leit ma-phi ruh sha kata ka brí-soh; kat ka babíang ruh, phi'n ioh.

8. H'ynda la jan míet te, uta u trai kata ka brí-soh u la ong ha u rangbah jong u, Khot ia kita ki nongtrei, bad ai ha ki ia la ka bainong; da sydang náduh ki bakhadduh háduh ki bashiwa.

9. Haba ki la wan te kita kiba *la iakut* hamar kata ka bakhadwei baje, ki la ioh uwei-uwei shí-suka.

10. Hinrei haba ki la wan ki bamynshiwa te, ki la iamut ba ki'n ioh tam: hinrei ki ruh, ki la ioh uwei-uwei shí-suka.

11. Haba ki la pyddiang te, ki la iakren-kníum ia uta u trai-iing,

12. ki da ong, Ba kita ki bakhadduh ki la trei tang shí baje, pynban mé la pynlong ia ki ryngkat bad ngi, kiba la shah ia ka baéh bad ia ka bashit ka sngi.

13. U da iathúh u la ong te ha uwei na ki, Kó lok, nga'm shym la leh ka b'ymhok ia mé: me'm shym la iakut shí-suka bad nga?

14. tó shim ia kaba la ka jong, tó khíe-leit-noh ruh: nga mon ba'n ai ruh ha une u bakhadduh, kumba ha mé kein:

15. ka'm bit ia nga ba'n leh ia kaba nga íh-mon da la ki

jong ? ne ka khymat jong mé
ka long ka basniu, naba nga
long u babhá ?
16. Kumta ki bakhadduh
ki'n long shiwa, bad ki bashiwa
ki'n long khadduh kein; naba
ia shibún ki long ba-la-khot,
hinrei ia khyndiat ba-la-jíd.
17. HABA U Iísous u
kíu sha Jerusalem, u la shim
ha lade kyrphang ia ki khadar-
-ngút ki synrán ha kata ka
lynti, bad u la ong ha ki,
18. Ha khymíh, ngi iakíu
sha Ka Jerusalem, bad yn díe-
-noh ia uba U Khún u briu ha
kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad
ha Ki Nongthoh, bad ki'n
iapynrem ia u ia ka ba'n iáp,
19. bad ki'n ai-noh ia u ha
Ki Jentil, ia ka ba'n leh-bein,
bad ba'n sympat, bad ba'n
sáhnarphyná ruh *ia u;* hinrei
ha ka balai sngi u'n míh-pat.
20. H'YNDA kumta ka
kymí ki khún U Sebedaios, ka
la wan ha u, bad ki khún
jong ka, ka da mane-dem ia u,
bad ka da pán ia kaei-kaei-ruh
na u.
21. U la ong ha ka te, Pha
kwah aiuh? Ka ong ha u, Tó
húkum ba kine ki ar-ngút ki
khún jong nga, ki'n ioh-shong
uwei sha ka mon jong mé,
bad uwei sha ka diang jong
mé, ha ka híma jong mé.
22. U Iísous u da iathúh u
la ong te, Phi'm tip ia kaei
ba phi pán. Phi lah ba'n díh
ia ka khuri ia kaba nga nga'n
sa díh; bad ba'n pynbaptisma
ia phi da kata ka jingpyn-
baptisma da kaba nga nga'n
sa ioh-pynbaptisma? Ki la
ong ha u, Ngi lah kein.
23. U iathúh te ha ki, Phi'n
ioh-díh shisha na ka khuri jong
nga; bad da kata ka jingpyn-
baptisma, da kaba nga nga'n
sa ioh-pynbaptisma, yn pyn-
baptisma ia phi kein; hinrei
ia ka ba'n shong sha ka mon
jong nga, bad sha ka diang
jong nga ruh, ka'm long kein
ka jong nga ba'n ai, tang ha
kita ia kiba U Kypá jong nga
u la pynkhréh ia ka.
24. Haba kita ki shipheu-
-ngút ki la ioh-sngou *ia kata,*
ki la iabittar shaphang kita ki
ar-ngút ki para.
25. U Iísous te u la khot ha
lade ia ki, u la ong, Phi tip ba
ki siim Ki Jentil ki leh-trai-
-khlíh ia ki, bad kita ki ba-
khrau ki leh da ka bor ia ki:
26. hinrei ka'n 'nym long

kumta ha pyddeng jong phi: hinrei lada uno-uno-ruh u'n mon ba'n long bakhrau ha pyddeng jong phi, tó ai ba u'n long u shakri jong phi;

27. bad lada uno-uno-ruh u'n mon ba'n long rangbah ha pyddeng jong phi, tó ai ba u'n long u myrau jong phi:

28. kumba uba U Khún u briu u'm shym la wan ba'n ioh-shakri, hinrei ba'n shakri, bad ba'n ai ia la ka jingim kum ka jingsiuspah ia ki ba-bún.

29. HABA ki leit-noh te na Ka Jerikho, u paitbah babún u la búd ia u.

30. Ha khymíh ruh, haba ki ar-ngút ki bamatlah, kiba shong harúd lynti, ki la ioh-sngou ba U Iísous u leit-lait, ki la iakyrpád jam, ki da ong, Kó Trai, U Khún U Dabid, tó isynei ia ngi!

31. Uta u paitbah te u la sneng ia ki, ba ki'n sngáp-jar; hinrei ki la iakyrpád kham-tam, ki da ong, Kó Trai, U Khún U Dabid, tó isynei ia ngi!

32. Te U Iísous haba u la ieng, u la khot ia ki, bad u la ong, Phi mon ba nga'n leh aiuh ia phi?

33. Ki la iaong ha u, Kó Trai, ba ki'n peit ki khymat jong ngi.

34. U Iísous te haba u la sngou-isynei *ia ki*, u la kytáh ia ki khymat jong ki; kumne-kumne-ruh ki khymat jong ki, ki la peit, bad ki la iabúd ia u.

XXI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u shong halor ka gadda haba u leit sha Ka Jerusalem.* 12. *U beh-noh ia ki bathíed bad ia ki badíe na ka iing-mane-U-Blei.* 18. *U tim ia u diing-dumbur.* 23. *U pynsngáp-jar ia Ki Rangbah-lyngdoh bad ia Ki Tymen-basan.* 28. *U sneng ia ki ruh da ka pharshi ar-ngút ki khún;* 33. *bad da ki nong-súmar-brí, kiba la pyniáp baroh katba la phah sha ki.*

1. H'YNDA ki la poi te hajan Ka Jerusalem, bad ki la wan ha Ka Bithphagi, ha u lúm Ki Olib, h'ynda kumta U Iísous u la phah ar-ngút ki syn-ran,

2. u da ong ha ki, Khíe-leit sha katai ka shnong kaba hamar pyrshah jong phi, kum-ne-kumne-ruh phi'n shem ia ka gadda ba-la-teh, bad ia u

khún lem bad ka; da pyllait
ia ki, tó wallam ruh ha nga:
3. te lada uno-uno-ruh u'n
ong ei-ei-ruh ha phi, phi'n ong,
Ba uba U Trai u don kam ia ki;
te kumne-kumne-ruh u'n phah-
-noh ia ki.
4. Kata baroh ka la long
te, ba yn pyndep ia kata ba-
-la-ong da uba U Nongiathúh-
lypá, u da ong,
5. "Iathúh ha ka khún Ka
"Sion, Ha khymíh, U Siim
"jong pha u wan ha pha, u
"bajemnút, bad u bashong
"halor ka gadda, uba u khún
"*ka gadda* kaba la jiu myllín
"bad ka lyngkor ruh."
6. Ki synran te haba ki la
leit, bad haba ki la leh kumba
U Iísous u la húkum ia ki,
7. ki la wallam ia ka gadda
bad ia u khún, bad ki la síang
ia ki jain jong ki halor jong
ki, bad ki la pynshong *ia u*
halor jong ki.
8. Ki bakham-bún na uta u
paitbah ki la síang te ia ki
jain jong ki ha ka lynti; kiwei
te ki la khyllád ia ki tynát na
ki diing, bad ki la síang *ia ki*
ha ka lynti.
9. Kita ki paitbah de kiba
iaid sha shiwa, bad kita kiba
búd nadiin, ki la iapyrta, ki
da ong, Osanna ia uba U Khún
U Dabid! *Long* ba-la-kyrkhú
ia uta uba wan ha ka kyrteng
U Trai! Osanna ha ki baje-
rong-tam-éh!
10. Te haba u la wan hapoh
Ka Jerusalem, la kíhwin kata
ka shnong baroh, ka da ong,
Uei une?
11. Kita ki paitbah te ki la
ong, Une long U Iísous uba U
Nongiathúhlypá, uba na Ka
Nasareth ha Ka Galilaia.
12. U Iísous te u la
leit hapoh ka iing-mane-U-Blei,
bad u la beh-noh ia ki baroh
ki badíe bad bathíed ha ka
iing-mane-U-Blei, bad u la
pynkyllon ia ki míej jong ki
nongiapein-sybai, bad ia ki
jingshong kita kiba díe ia ki
paro,
13. bad u la ong ha ki, Ba
la thoh, "Ia ka iing jong nga
"yn khot ka iing jingdúwai;"
hinrei phi, phi la pynlong "ka
krem nongtúh" ia ka.
14. Ki bamatlah, bad ki
badykoh ruh, ki la wan ha u
ha ka iing-mane-U-Blei, bad u
la pynkhíah ia ki.
15. Haba Ki Rangbah-lyng-
doh bad Ki Nongthoh ki la

ioh-íh ia kita ki kam-báh-phylla ia kiba u la leh, bad ba ki khynnah ki iapyrta ha ka iing-mane-U-Blei, ba ki da ong ruh, Osanna ia uba U Khún U Dabid! ki la sngou-bittar éh,

16. bad ki la ong ha u, Mé sngou ia kaei kaba ong kine? U Iísous te u la ong ha ki, Haoid; phi'm jiu la púle, "Ba "na ka shintur ki khúnlung "bad kiba dang búin, mé la "pynlong-janai ia ka jingia-"roh"?

17. Haba u la íehnoh te ia ki, u la leit-noh na kata ka shnong sha Ka Bethania, bad u la thíah-míet hangta.

18. Te haba u wan pat sha shnong mynstep, u la sngou-thyngan.

19. Haba u la ioh-íh te ia kawei ka diing-dumbur harúd lynti, u la leit ha ka, u la shem te ei-ei-ruh-ém ha ka, tang ki sla hí; u la ong te ia ka, U soh u'n 'nu'm long shuh ha pha lano-lano-ruh. Te kumne-kumne-ruh ka la iáp-tyrkhong-noh kata ka diing-dumbur.

20. Haba te ki synran ki la ioh-íh kein, ki la kyndit, ki da ong, Kumno ba kane ka diing-dumbur ka la iáp-tyrkhong-noh kumne-kumne-ruh!

21. U Iísous te u la iathúh u la ong ha ki, Shisha nga ong ha phi, Lada phi don ka jingngeit, bad phi'm sngou-artatín, phi'n 'nym shu leh tang kata *ia kaba la leh* ia kata ka diing-dumbur, hinrei lada ruh phi'n ong ha une u lúm, Long uba yn kynriah-noh, bad ba yn noh ruh sha ka dúriau, yn leh kumta:

22. ia kiei-kiei-baroh ruh kat kiba phi'n pán ha ka jingdúwai, da ka bangeit, phi'n pyddiang.

23. Haba u la wan te ha ka iing-mane-U-Blei, Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Tymen-basan jong ki briu, ki la wan ha u, haba u dang hikai, ki da ong, Da ka bor aiuh ba mé leh ia kine kiei-kiei-ruh? bad uei ba la ai ia kane ka bor ha mé?

24. Hinrei U Iísous u da iathúh u la ong ha ki, Nga ruh nga'n kylli ia phi kawei ka ktín, ia kaba lada phi'n iathúh ha nga, nga ruh nga'n iathúh ha phi da ka bor aiuh ba nga leh ia kine kiei-kiei-ruh:

25. kata ka jingbaptisma U

Ioannis ka long kaba nangno ?
na byneng, lane na ki briu ?
Ki la iasait hí-paralok te, ki
da ong, Lada ngi'n ong, Na
byneng : u'n ong ha ngi, Naba
kumta balei ba phi'm shym la
ngeit ha u ?
26. Lada ngi'n ong te, Na
ki briu ; ngi shepting ia u
paitbah ; naba baroh ki ianieu
ia U Ioannis kum U Nongia-
thúhlypá.
27. Ki da iathúh te ki
la ong ha U Iísous, Ngi'm
tip. U te u la iathúh ha ki,
Nga ruh nga'm ong ha phi da
ka bor aiuh ba nga leh ia kine
kiei-kiei-ruh.
28. Hinrei phi mut
kumno ? U briu uba la don
ar-ngút ki khún ; haba u la
wan ha u banyngkong, u la
ong, Kó khún, tó khíe-leit ba'n
trei mynta ha ka brí-soh jong
nga.
29. Uta u da iathúh u la
ong te, Nga'm mon : hinrei
hadiin u da kylla-ka-bamut,
bad u la leit.
30. Haba u la wan ruh ha u
bahadiin, u la ong kumjuh.
Uta u da iathúh u la ong te,
Nga *leit*, kó kynrád ; hinrei
u'm leit.

31. Uno na kine ki ar-ngút
uba la leh ia ka mon u kypá ?
Ki ong ha u, Uta u banyngkong.
U Iísous u ong ha ki, Shisha
nga ong ha phi, ba ki nong-
khrong bad ki núti ki leit ha
shiwa jong phi sha ka híma U
Blei :
32. naba U Ioannis u la
wan ha phi ha ka lynti ka
hok, phi'm shym la ngeit te
ha u ; hinrei ki nongkhrong
bad ki núti ki la ngeit ha u ;
hinrei phi, haba phi la ioh-íh,
phi'm shym la kylla hadiin, ia
ka ba'n ngeit ha u.
33. Ha sngou ia ka-
wei-pat ka pharshi. La long
u briu uba u trai-iing, uba la
thung ka brí-soh, bad u la kér
ia ka baroh saudong, bad u la
tíh ka jaka ha ka ba'n pyd-
diang ia ka úm-soh, bad u la tei
ka iing-phira, bad u la ai-wai
ia ka ha ki nongsúmar-brí, bad
u la leit-noh sha kawei ka rí.
34. H'ynda ka aiom kheit
soh ka la jan, u la phah ia ki
shakri jong u ha kita ki nong-
súmar-brí, ba'n shim ia ki soh
jong ka.
35. Kita ki nongsúmar-brí
te haba ki la iakem ia ki sha-
kri jong u, ia uwei ki la sym-

pat éh, ia uwei-pat ruh ki la pyniáp, ia uwei-pat de ki la lynthem da ki mau.

36. U la phah pat ia kiwei-kiwei ki shakri ki bakham-kor ia ki bamynnyngkong ; te ki la leh kumjuh ruh ia kita.

37. Hinrei ha ka bakhad-duh-éh, u la phah ia la u khún ha ki, u da ong, Ki'n iaburom ia u khún jong nga.

38. Hinrei haba kita ki nongsúmar-brí ki la ioh-íh ia uta u khún, ki la iaong para-lok-hí, Une u ba'n sa long uba u trai ka brí-soh; iá, ngi'n iapyn-iáp-noh ia u, ngi'n iashim ruh ia ka bynta jong u.

39. Haba ki la iakem te ia u, ki la iashop-noh shabar jong kata ka brí-soh, bad ki la iapyn-iáp-noh *ia u.*

40. Namar-kata, h'ynda uta u trai kata ka brí-soh u'n wan, u'n sa leh aiuh ia kita ki nong-súmar-brí ?

41. Ki ong ha u, U'n pyn-iáp sniu-khoit kein ia kita ki b'ymman, bad u'n sa ai-wai ia ka brí-soh ha kiwei ki nongsúmar, kiba ki b'yn ai ia ki soh ha u ha ki aiom jong ki.

42. U Iísous u ong ha ki, Phi'm jiu la púle ha kiba Ki Jingthoh, "Ia u mau ia uba ki "nongtei ki la bred, ia une la "pynlong ha khlíh ka dong: "kane ka long na U Trai, bad "ka long íh-phylla ha ki khy-"mat jong ngi"?

43. namar-kata, nga ong ha phi, Ba yn shim-noh ia ka híma U Blei na phi, bad yn ai ia ka ha kynja-ki-briu kein ki basei soh jong ka:

44. jár uba háp te halor une u mau, yn pynmong ia u; hinrei jár ha uba u'n ioh-háp, u'n pynlywet-jin ia u.

45. Haba te kita Ki Rang-bah-lyngdoh bad Ki Pharisi ki la ioh-sngou ia ki pharshi jong u, ki la tip ba u kren shaphang jong ki.

46. Haba ki iawád-dong te ba'n kem ia u, ki la shepting ia ki paitbah ; naba ki nieu ia u kum U Nongiathúhlypá.

XXII. Lynnong.

1. *Ka pharshi ka jingshongkurim u khún u siim.* 9. *Kaba pyníh ba khot ia Ki Jentil.* 11. *Ba pyníh ruh ka jingshitom uta u b'ym shym la kúp ka jain ka jingshongkurim.* 15. *Na ka búit b'ymman Ki Pharisi da kaba ki iawád ba'n kem-dau ia u, u Iísous u pyníh ba ka bit*

ba'n ai khajina ha U Kaisar. 23. *U Khristos u pyndúh-nía Ki Saddusi shaphang ka jing-míh-pat.* 34. *U iathúh-shai ha u riu-sait, kano ka long ka húkum ka banyngkong bad ka bakhrau.* 41. *U kylli-iit ruh ia Ki* ***Pharisi*** *shaphang U Messias.*

1. U Iísous u da iathúh u
la ong pat ruh ha ki ha ki
pharshi, u da ong,
2. Ka híma ki byneng ka
long kum u briu uba u
siim, uba la thau ka jingkha-
wai-shongkurim ia u khún
jong u;
3. bad u la phah ia la ki
shakri ba'n khot ia kita ia ki
ba-la-kylli sha kata ka jing-
khawai-shongkurim; ki te ki'm
mon ba'n wan.
4. U la phah pat ia kiwei
ki shakri, u da ong, Iathúh ha
kita ia ki ba-la-kylli, Ha khy-
míh, nga la khréh ia ka jing-
khawai jong nga; la pyniáp
ia ki massi-dáp jong nga
bad ia la ki basngáid, bad
kiei-kiei-baroh la khréh: tó
wan sha ka jingkhawai-shong-
kurim.
5. Hinrei ki ki'm da nieu,
ki la leit-noh ruh, uwei sha
la ka bri, uwei-pat ruh sha la
ka jingkhai-i.
6. Kita ki basáh te haba
ki la iakem ia ki shakri jong
u, ki la leh-bein, bad ki la
pyniáp-noh *ia ki.*
7. Haba uta u siim u la ioh-
-sngou te, u la sngou-bittar-
-lep kein; te haba u la phah ia
ki nongiapom jong u, u la pyn-
dúh-noh ia kita ki nongpyniáp,
bad u la pynplúh ia ka shnong
jong ki.
8. H'ynda kumta u la ong
ha ki shakri jong u, La khréh
shisha ia ka jingkhawai-shong-
kurim, hinrei ka'm dei ia kita
ia ki ba-la-kylli *ba'n wan:*
9. namar-kata, tó khíe-leit
sha kaba ki iashem ki lynti,
bad ia kat kiba phi'n shem, tó
khot sha kata ka jingkhawai-
-shongkurim.
10. Kumta kita ki shakri
haba ki la leit sha kita ki lyn-
ti, ki la ialum ia baroh kat kiba
ki la iashem, ia ki b'ymman
bad ia ki babhá ruh; te ki la
pyndap ia kata ka jingkhawai-
-shongkurim da ki baiashong-
-bám.
11. Haba uta u siim u
la wan hapoh te ba'n jing-
oh ia ki baiashong-bám, u

la ioh-íh hangta ia u briu u b'ym shym la kúp ia ka jain ka jingkhawai-shongkurim;

12. bad u la ong ha u, Kó lok, kumno ba mé la wan hapoh hangne khlem ka jain ka jingkhawai-shongkurim? U te u'm nang ong shí-kyntín.

13. H'ynda kumta uta u siim u la ong ha kita ki shakri, Tó khúm ia la ki kyjat bad ki ktí, tó ráh-noh ia u, tó bred ruh ia u sha ka badum kaba kham--jingai; hangta yn long ka balyniar bad kum dait byniat:

14. naba ia bún ki long ba--la-khot, hinrei ia khyndiat ba-la-jíd.

15. H'YNDA kumta Ki Pharisi ki la leit ba'n iasylla, kumno ba ki'n ioh-iaríam ia u ha ka ktín *jong u.*

16. Te kumta ki la phah ha u ia ki synran jong ki, lem bad ki nongbúd U Irodis, ki da ong, Kó Nonghikai, ngi tip ba mé long u bashisha, bad ba mé hikai ia ka lynti U Blei ha ka bashisha, bad me'm nieu shaphang iano-iano-ruh: naba me'm khymíh ia ka khymat ki briu:

17. namar-kata, tó ong ha ngi, Mé mut kumno? Ka bit ba'n ai khajina ha U Kaisar, ne ka'm *bit?*

18. U Iísous te ba u la tip ia ka búit b'ymman jong ki, u la ong, Balei phi pynshoi ia nga, phi ki baarsap?

19. tó pyníh ia u sybai khajina ha nga. Ki la wallam te ha u shí-suka.

20. U ong ruh ha ki, Kane ka dur bad ka jingthoh-shalor ki jongno?

21. Ki ong ha u, Ki jong U Kaisar. Haba kumta u ong ha ki, Naba kumta ai-noh ha U Kaisar, ki jong U Kaisar; ha U Blei ruh, ki jong U Blei.

22. Haba ki la ioh-sngou te *ia kane*, ki la kyndit; bad haba ki la íehnoh ia u, ki la leit-noh.

23. HA kata ka sngi ki la wan ha u Ki Saddusi, kiba ong ba ka jingmíh-pat ka'm long, ki la kylli ia u,

24. ki dā ong, Kó Nonghikai, U Mosis u la ong, "Lada "uno-uno-ruh u iáp-noh, u "b'ym don ki khún, ba u para "jong u u'n shongkurim ia ka "tyngá jong u, bad u'n pynmíh "symbai ia la u hynmen."

25. La long te bad ngi hinieu-ngút ki shí-para; te u bashiwa haba u la shongkurim, u

la iáp-noh; te naba u'm don
ki khún, u la íehnoh ia la ka
tyngá ha u para jong u.
26. U la long kumjuh ruh
u bashisin-búd, bad u baarsin-
-búd, ha b'ynda lut kita ki
hinieu-ngút.
27. Hadiin te na ki baroh,
ka la iáp-noh ruh kata ka
kynthei.
28. Namar-kata, ha kaba
ka jingmíh-pat, ka'n long ka
tyngá jongno na kine ki hinieu-
-ngút? naba baroh *hinieu-ngút*
ki la ioh-kurim ia ka.
29. U Iísous u da iathúh
te u la ong ha ki, Phi leh
bakla, ba phi'm tip ia Ki Jing-
thoh, l'ymne ia ka bor U Blei:
30. naba ha kata ka jing-
míh-pat ki'm iashongkurim
kein, l'ymne iaai-shongkurim
ia ki; hinrei ki long kein kum
ki angelos U Blei ha byneng:
31. hinrei shaphang kata ka
jingmíh-pat ki nongiáp, phi'm
shym la púle ia kata ba-la-ong
da U Blei ha phi, u da ong,
32. "Nga uba U Blei U
"Abraam, bad uba U Blei U
"Isaak, bad uba U Blei U
"Jakob ruh"? U Blei u'm
long U Blei ki baiáp, hinrei
jong ki baim.
33. Haba kita ki paitbah ki
la ioh-sngou te *ia kata*, ki la
sngou-phylla na ka jinghikai
jong u.
34. HABA Ki Pharisi
ki la ioh-sngou te ba u la pyn-
dúh-nía ia Ki Saddusi, ki la ia-
lum-lang ha kata kajuh ka jaka.
35. Uwei u riu-sait te uba
na ki, u la kylli, u da tynjúh
ia u, bad u da ong,
36. Kó Nonghikai, kano ka
húkum ka bakhrau kaba ha
Ka Húkum?
37. U Iísous u la iathúh te
ha u, "Me'n íeit ia U Trai uba
"U Blei jong mé, da ka doh-
"núd jong mé baroh, bad da
"ka mynsiim jong mé baroh,
"bad da ka bamut jong mé
"baroh ruh":
38. kane kein ka long ka
húkum ka banyngkong bad ka
bakhrau:
39. ka baar ruh ka long
kum kata; "Me'n íeit ia u
"paramarjan jong mé kumba
"ia lade":
40. ha kita ki ar húkum, la
sydiin ia Ka Húkum baroh
bad ia Ki Nongiathúhlypá.
41. HABA ki dang sáh-
-lang Ki Pharisi, U Iísous u
la kylli ia ki,

42. u da ong, Phi mut aiuh shaphang U Khristos? u long u khún jongno? Ki iathúh ha u, U jong U Dabid.

43. U iathúh ha ki, Haba kumta, kumno ba u Dabid da U Mynsiim, u khot U Trai ia u, u da ong,

44. " U Trai u la ong ha U
" Trai jong nga, Tó shong ha
" ka mon jong nga, tadynda
" nga'n pynlong ia ki bashún
" ia mé, ka jingiúh hapoh ki
" kyjat jong mé"?

45. lada U Dabid te u khot U Trai ia u, kumno ba u long u khún jong u?

46. Ym don te uba lah iathúh shí-kyntín ia u, l'ymne ym don uba shlan kylli shuh ia u náduh kata ka sngi.

XXIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyníh ba ka dei ba'n búd ia ka jinghikai babhá Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ym te ia ki jingleh b'ymman jong ki; ba ka dei ruh ia ki synran jong u ba'n súmar ia ka jing-sngou-khrau jong ki.* 13. *U byná phrah-tylli ki jingkordit ia ka baarsap bad ka bamatlah jong ki.* 34. *U iathuhlypá shaphang ki jingpyndúh ia Ka Jerusalem.*

1. H'YNDA kumta U Iísous u la ialap ha ki paitbah bad ha ki synran jong u,

2. u da ong, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi ki shong ha ka jingshong U Mosis:

3. namar-kata, ia kiei-kiei-baroh katba ki'n ong ha phi ba'n súmar, tó phi'n súmar, phi'n leh ruh; hinrei katba kum ki jingleh jong ki, phi wat leh; naba ki ong, te ki'm leh hí.

4. Naba ki teh ki jingbáh ki bakhía bad ki baéh ba'n báh, bad ki búh *ia ki* ha ki tyrpeng ki briu; hinrei ki'm mon ba'n pynkhíh ia ki da ka shinriáhti jong ki.

5. Hinrei ia ki jingleh jong ki baroh ki leh knang ia ka ba'n ioh-íh da ki briu; namar ki pynkiár ia la ki philakteri, ki pynkhrau ruh ia ki rymiang ki jain jong ki.

6. Ki íeit ruh ia ka jaka badon-nám-tam ha ki jing-khawai, bad ia ki jingshong bakor-tam ha ki synagog,

7. bad ia ki jingngúh de ha ki ieu, bad ba yn khot ruh ia ki da ki briu, Kó Rabbi, Kó Rabbi.

8. Hinrei ia phi wat shah ba yn khot Rabbi; naba uwei

u long U Nonghikai jong phi,
uba U Khristos; phi te phi
long shí-para baroh.
9. Wat khot ruh u kypá
jong phi *iano-iano-ruh* uba ha
ka khyndeu; naba uwei u long
uba U Kypá jong phi, uba ha
byneng.
10. L'ymne wat ai ba yn
khot ia phi ki nongialam ; naba
uwei u long uba U Nongialam
jong phi, uba U Khristos.
11. Hinrei uta uba long
kham-khrau na phi, u'n long
kein u shakri jong phi.
12. Iano-iano-ruh de uba
u'n pynkhrau ia lade, yn pyn-
poh; iano-iano-ruh uba u'n pyn-
poh te ia lade, yn pynkhrau.
13. HINREI kordit ia
phi, Ki Nongthoh bad ki Pha-
risi, ki baarsap ! naba phi bám-
-dúh ia ki iing ki riu-kynthei,
te phi dúwai jilán knang ba'n
tyllep ; namar-kata, phi'n ioh-
-díang ka jingshitom ka ba-
kham-khrau.
14. Kordit ia phi, Ki Nong-
thoh bad Ki Pharisi, ki baar-
sap ! naba phi khang ia ka
híma ki byneng ha khymat ki
briu ; naba phi phi'm leit ha-
poh, l'ymne phi'm shah ia kita
kiba leit, ba'n leit hapoh.
15. Kordit ia phi Ki Nong-
thoh bad Ki Pharisi, ki baar-
sap ! naba phi iaid-saudong ia
ka dúriau bad ia ka ryngkeu,
ba'n pynkylla-níam ia uwei;
te haba la pynlong ia u, phi
pynlong ia u khún dújok u
baarshah ia phi-hí.
16. Kordit ia phi, ki nong-
ialam bamatlah ! kiba ong, Ba
uno-uno-ruh uba u'n smai ha
ka iing-mane-U-Blei, ka'm long
ei-ei-ruh-ém ; hinrei uno-uno-
-ruh uba u'n smai ha ka ksíer
ka iing-mane-U-Blei, u la teh
ia lade.
17. Phi ki babíeit bad ba-
matlah ! naba kano ka long ka
bakham-khrau ; kata ka ksíer,
lane kata ka iing-mane-U-Blei
kaba pynkyntang ia kata ka
ksíer ?
18. Ruh, Ba uno-uno-ruh
uba u'n smai ha ka dúwan,
ka'm long ei-ei-ruh-ém ; hinrei
uno-uno-ruh uba u'n smai ha
kata ka jingai-ngúh kaba halor
jong ka, u la teh ia lade.
19. Phi ki babíeit bad ba-
matlah ! naba kano ka bakham-
-khrau, kata ka jingai-ngúh,
lane kata ka dúwan kaba pyn-
kyntang ia ka jingai-ngúh ?
20. Namar-kata kein, jár

uba smai ha kata ka dúwan, u smai ha ka, bad ha ki baroh kiba halor jong ka.

21. Jár uba smai ruh ha ka iing-mane-U-Blei, u smai ha ka, bad ha uta uba shong-sáh ha ka.

22. Jár uba smai ruh ha ka byneng, u smai ha ka khet U Blei, bad ha uta uba shong halor jong ka.

23. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki baarsap! naba phi ai ia ka bashipheu na ka púdina, bad na ka dill, bad na ka kummin de; phi íehnoh te ia kita kiei-kiei ki bakham-khía ki jong ka húkum, ia ka hok, bad ia ka jingisynei, bad ia ka jingngeit; ka la dei kein ia phi ba'n leh ia kine, hinrei ba'n 'nym íehnoh ia kita kiwei.

24. Ki nongialam bamatlah! ki bakyjér-noh ia ka skain rit; bad ki bangúid pynban ia ka út.

25. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki baarsap! naba phi pynkhúid ia ka bashabar ia ka khuri bad ia ka plíang, hinrei shapoh ki la dap da ka jinglúte bad ka jingauria.

26. Pharisi bamatlah! tó pynkhúid shiwa ia ka bashapoh ka khuri bad ka plíang, ba ka bashabar jong ki ka'n ioh--long khúid ruh.

27. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki baarsap! naba phi long kum ki jingtep ba-la-pynlíh,kiba íhmat íhbha shisha na shabar, hinrei shapoh ki la dap da ki shiing ki baiáp, bad da ka bajakhlia baroh.

28. Kumta phi ruh, na shabar phi pynpau kum ki bahok ha ki briu, hinrei shapoh phi la dap da ka baarsap bad da ka basniu.

29. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki baarsap! naba phi tei ia ki jingtep kiba Ki Nongiathúhlypá, bad phi pyníhbha ia ki maujingtep ki bahok;

30. bad phi ong, Lada ngi la long ha ki sngi karta ki kypá jong ngi, ngi'm da la long kiba iasylla lem bad ki ha ka jingpyniáp ia kita Ki Nongiathúhlypá.

31. Kumta phi iaphlá ia lade, ba phi long ki khún kita kiba la pyniáp ia Ki Nongiathúhlypá.

32. Te pyndap-noh phi ia
kata ka jingtheu ki kypá jong
phi.
33. Ah ki bysein! ki khún-
-ki-ksiu ki bysein-púh! Kumno
phi'n ioh-lait na ka jingshitom
ka dújok?
34. NABA kumta, ha
khymíh, nga phah ha phi ia
Ki Nongiathúhlypá bad ia Ki
Riu-stád, bad ia Ki Nongthoh
ruh; te ia kiba na ki phi'n
pyniáp-noh, bad phi'n sahnar-
phyná; bad ia kiwei na ki phi'n
sympat ha ki synagog jong
phi, bad phi'n beh-bein ruh na
ka shnong sha ka shnong:
35. kumta ka'n wan-háp ha
phi kein ia ka snám bahok
baroh ka ba-la-pynmíh-noh ha
ka khyndeu, náduh ka snám
U Abel u bahok, háduh ka
snám U Sakharias u khún U
Barakhias, ia uba phi la pyn-
iáp marpyddeng ia ka jaka
ba-la-pynkyntang, bad ia ka
dúwan.
36. Shisha nga ong ha phi,
Ba kine kiei-kiei-baroh ki'n
wan-háp ha kane ka pateng-
-bynriu.
37. Ah Jerusalem! Jerusa-
lem! pha ka bapyniáp-noh ia
Ki Nongiathúhlypá, bad ka
balynthem-mau ia kita ia kiba
la phah ha pha, katnosín ba
nga la kwah ba'n kydúp ia ki
khún jong pha, kumba ka síar
ka kydúp ia ki khún jong ka
hapoh ki thapníang *jong ka*,
phi te phi'm mon!
38. Ha khymíh, ka iing
jong phi yn íehnoh ha phi ka
iing-jah.
39. Naba nga ong ha phi,
Phi'n 'nym ioh-íh shuh ia nga
náduh mynta, tadynda phi'n
ong, *Long* ba-la-kyrkhú ia uta
uba wan ha ka kyrteng U
Trai.

XXIV.—LYNNONG.

1. *U Khristos u iathúhlypá shaphang ka jingpyndúh ia ka iing-mane-U-Blei.* 3. *Kiba kumno bad kiba katno ki jingshitom ki'n jía mynshiwa kata.* 15. *U pyníh ia kiei-kiei-ruh kiba dei ia ki ba'n leh, ynda jía kita ki jingshitom.* 29. *Ki dak ka jingwan jong u.* 32. *Ia ka ba'n ioh-íhthúh ia kita, u iathúh ia ka pharshi ka diing-dumbur.* 36. *Namar ba ym don ba tip ia kata ka sngi, l'ymne ia kata ka por;* 42. *ka dei ia ngi te ba'n sharai kum ki shakri babhá, baáp khlem-da-púd ia ka jingwan U Kynrád jong ngi.*

1. HABA U Iísous u la míh-
-noh, u la leit-noh na ka iing-

-mane-U-Blei; te ki synran
jong u ruh ki la wan ia ka
ba'n pyníh ha u ia ki jingtei
ka iing-mane-U-Blei.
2. U Iísous te u la ong ha
ki, Phi'm ioh-íh ia kine kiei-
-kiei-baroh? Shisha nga ong
ha phi, Yn 'nym íehnoh hangne
u mau halor u mau, ia u b'yn
'nym pynháp-noh.
3. Te haba u dang
shong halor u lúm Ki Olib, ki
synran ki la wan ha u jarjar, ki
da ong, Tó iathúh ha ngi, lano
ba kine kiei-kiei-ruh ki'n long?
bad kaba kumno kaba ka dak
ka jingwan jong mé, bad ka
bawai-noh kane ka pyr-
thei?
4. U Iísous u la iathúh u la
ong ha ki, Tó súmar ba uno-
-uno-ruh u'n 'nym shúkor ia
phi.
5. Naba bún ki'n wan da ka
kyrteng jong nga, ki'n da ong,
Ma-nga uba U Khristos, bad
ki'n shúkor ia shibún.
6. Phi'n sa ba'n ioh-sngou
te shaphang ki jingialeh-
thymá, bad ia ki jing-
byná shaphang ki jingialeh-
thymá: tó súmar, phi wat
sngou-khuslai: naba ka dei ba
kine kiei-kiei-baroh ki'n long;
hinrei ka bakut ka'm put la
jía.
7. Naba ka kynja-bynriu
ka'n ieng ialeh bad ka kynja-
-bynriu, ka híma ruh bad ka
híma; bad ki'n long ki nem-
-sniu, bad ki jingiápthem ruh,
bad ki jingkhynniúh-ka-khyn-
deu ha shibún ki jaka;
8. hinrei kine baroh *ki long
tang* ki jingsydang ki jingjin-
jar.
9. H'ynda kumta ki'n ai-
-noh ia phi ha ka bashitom,
bad ki'n iapyniáp-noh ia phi;
bad phi'n long ia kiba yn shún
da ki kynja-bynriu baroh na
ka bynta ka kyrteng jong nga.
10. H'ynda kumta te shibún
ki'n iathut, bad ki'n iadíe para-
lok, bad ki'n iashún paralok
ruh.
11. Shibún ki nongiathúh-
lypá lamlér ruh ki'n míh, bad
ki'n shúkor ia shibún.
12. Te namar ba ka pop
ka'n man-bún, ka jingíeit ki
babún ka'n man-khréat.
13. Hinrei jár uba da iaineh
ha b'ynda kut, uta kein u ba'n
ioh-lait-im.
14. Ia kane Ka Jingiathúh-
khána-babhá jong ka híma
yn ialap te, ha ka pyrthei

baroh, ia ka ba'n long ka jing-
phlá ha ki kynja-bynriu baroh;
h'ynda kumta kein ka'n jía
kata ka bakut.
15. NAMAR-KATA, h'ynda
phi'n ioh-íh ia kata ka baíh-
jilli bapyndúh, ba-la-ong sha-
phang kata da U Daniel uba
U Nongiathúhlypá, ba ka da
ieng ha ka jaka bakhúid, (jár
uba púle, u'n da sngáp,)
16. ynda kumta kita kiba
ha Ka Ioudaia, tó ai ki'n ia-
phet-iáp-noh sha ki lúm.
17. Jár uba halor iing, wat
ai u'n híer ba'n shim ei-ei-ruh
na ka iing jong u.
18. Jár uba ha ka lyngkhá
ruh, wat ai u'n wan-kylla diin-
-pat ba'n shim ia ki jainkúp
jong u.
19. Hinrei kordit ia kita
kiba la punkhún, bad ia kita
kiba ai-búin ha kita ki sngi!
20 Hinrei phi'n dúwai ba
kata ka jingphet-iáp-noh jong
phi ka'n 'nym long myntlang,
l'ymne ha ka sngi sabbaton.
21. Naba ynda kumta ka
kordit báh ka'n long, kat ka
b'ym put la long náduh myn-
danglong ka pyrthei háduh
mynta, l'ymne *kat kata* ka'n
'nym long shuh ruh.
22. Te l'ymda yn pynda-
kut-noh ia kita ki sngi, ka'n
'nym lait-im ka doh baroh;
hinrei na ka bynta ki ba-la-jíd,
yn pyndakut-noh ia kita ki sngi.
23. H'ynda kumta lada uei-
-uei-ruh u'n ong ha phi, Ha
khymíh, hangne uba U Khris-
tos, lane hangtai; phi wat
ngeit.
24. Naba ki khristos lamlér,
bad ki nongiathúhlypá lamlér,
ki'n míh, bad ki'n pyníh ia ki
dak bakhrau bad ia ki jing-
phylla; kat ka ba'n shúkor
lada lah, wad ia ki ba-la-jíd.
25. Ha khymíh, nga la
iathúhlypá ha phi.
26. Namar-kata, lada ki'n
ong ha phi, Ha khymíh, u don
ha rí-khlau; phi wat míh-noh:
Ha khymíh, *u don* ha ki pulit
jarjar; phi wat ngeit.
27. Naba kumba ka míh-
-noh ka leilíeh na míhngi, bad
ka shai háduh ka sepngi;
kumta ruh ka'n long kata ka
jingwan uba U Khún u briu.
28. Naba haei-haei-ruh ha
kaba ka'n long ka met-iáp,
hangta kein ki'n ialang ki
pukni.
29. KUMNE-KUMNE-RUH
hadiin ka jinjar kita ki sngi, ia

ka sngi yn pyndum, bad u by-
nai u'n 'nym ai ia la ka jing-
shai, bad ki khlur ki'n háp na
byneng, bad yn pynkhynniúh
ia ki bor ki byneng.
30. H'ynda kumta te ka
dak uba U Khún u briu ka'n
pau ha byneng; mynkata ruh
ki jait bynriu baroh ha pyrthei
ki'n ialyniar-lympat, haba ki'n
ioh-íh ba u wan uba U Khún
u briu ha ki ly-oh byneng, da
ka bor bad ka burom bakhrau.
31. U'n phah-noh te ia ki
angelos jong u da ka jingsaua
bakhrau ka jingput, bad ki'n
ialum-lang ia ki ba-la-jíd jong
u, na ki sau ly-ér *ki byneng*,
náduh ki bakut ki byneng,
háduh ki bakut jong ki.
32. Tó nang te ia ka
pharshi na ka diing-dumbur;
Haba u tynat jong ka u lah
long uba dang lung, bad ba
ka sei slá, phi tip ba ka lyur
ka la jan:
33. kumjuh ma-phi ruh,
haba phi'n ioh-íh ia kine kiei-
-kiei-baroh, tó tip ba ka long
hajan ha ki jingkhang.
34. Shisha nga ong ha phi,
Kane ka pateng-bynriu ka'n
'nym leit-noh, tadynda la pyn-
dep ia kine kiei-kiei-baroh.
35. Ka byneng bad ka
khyndeu ki'n leit-noh; hinrei
ki ktín jong nga ki'n 'nym
leit-noh satía.
36. Hinrei shaphang
kata ka sngi bad kata ka por
ruh ym don ba tip, l'ymne ki
angelos ki byneng: tang U
Kypá jong nga hí.
37. Kumba *la long* ki sngi
U Noe te, kumta ruh ka'n
long kata ka jingwan uba U
Khún u briu.
38. Naba kumba ka la long
ha kita ki sngi kiba mynshiwa
kata ka jingshlei ba ki iabám,
bad ba ki iadíh, ba ki iashong-
kurim, bad ba ki iaai-shongku-
rim, tadynda kata ka sngi ba
U Noe u la leit hapoh kata ka
iing-liing;
39. bad ki'm shym la súid-
-nieu, tadynda ka la wan
kata ka jingshlei, bad ka la
rong-noh ia ki baroh: kumta
ruh ka'n long kata ka
jingwan uba U Khún u
briu.
40. H'ynda kumta ar-ngút
ki'n ialong ha ka lyngkhá; ia
uwei la shim-noh, te ia uwei-
-pat la íehnoh.
41. Ar-ngút ki'n iashong-
-tylliat ha ka iing-tylliat; ia

kawei la shim-noh, te ia kawei-pat la íehnoh.

42. Namar-kata tó sharai; naba phi'm tip ha kaba kano ka por ba u wan U Trai jong phi.

43. Ia kane te phi tip, ba lada uba u trai-iing u la tip ha kano ka por ba u wan uba u nongtúh, u'n da la áp, bad u'n 'nu'm da la íeh ia ka ba'n prat ia ka iing jong u.

44. Naba kumta phi ruh, tó long ki ba-la-kloi; naba ha ka por ba phi'm mut, ba u wan uba U Khún u briu.

45. Naba kumta uno uba long u shakri bangeit bad bastád, ia uba u kynrád jong u u la búh halor jong kiba ha iing jong u, ia ka ba'n ai ha ki ia ka jingbám ha ka por babíang?

46. Suk uta u shakri, ia uba u kynrád jong u haba u wan, u'n shem ba u leh kumta.

47. Shisha nga ong ha phi, Ba u'n búh ia u halor kiei-kiei-baroh kiba u don.

48. Hinrei lada uta u shakri b'ymman te u'n ong ha la ka dohnúd, U kynrád jong nga u túd ba'n wan;

49. bad u sydang ba'n shoh ia ki para-shakri jong u, hinrei ba'n iabám iadíh ruh lem bad ki babúaid;

50. u kynrád uta u shakri u'n wan ha ka sngi ha kaba u'm mut, bad ha ka por ha kaba u'm tip;

51. te u'n shop-noh-sympat ia u, bad u'n búh ia ka bynta jong u lem bad kiba ki nong-arsap; hangta yn long ka balyniar bad kum dait byniat.

XXV.—Lynnong.

1. *Ka pharshi ki shipheu-ngút ki theisotti;* 14. *bad ia ki talent-sybai.* 13. *Ka rúkom ka jing-bishár ka bakhadduh.*

1. H'ynda kumta ka híma ki byneng ka'n long kum ki shipheu-ngút ki theisotti, kiba haba ki la shim ia ki sharak jong ki, ki la míh-noh ia ka ba'n leit-tan ia u nongleit-kurim.

2. San-ngút te na ki ki la long ki bastád, bad san-ngút ki babíeit.

3. Kita ki babíeit, haba ki la shim ia ki sharak jong ki, ki'm shym la shim ruh ia ka úm-pyniang lem bad ki.

4. Hinrei kita ki bastád ki la shim ia ka úm-pyniang ha ki

khulpi jong ki lem bad ki sharak jong ki.

5. Haba uta u nongleit-kurim u pynlyngiár te, ki la symthíah baroh, bad ki la ioh-thíah.

6. Hinrei mynshiteng-synia la long ka jingpyrta, Ha khymíh, u wan uba u nongleit-kurim! tó khíe-leit ia ka ba'n tan ia u.

7. H'ynda kumta kita ki theisotti baroh ki la iaieng, bad ki la shná ia ki sharak jong ki.

8. Kita ki babíeit te ki la ong ha kita ki bastád, Tó ai ha ngi na ka úm-pyniang jong phi; naba ki sharak jong ngi ki sa lip.

9. Hinrei kita ki bastád ki la iathúh, ki da ong, Ba ioh ka'n 'nym dap ia ngi bad ia phi ruh, tó khíe-leit kein sha kita kiba díe, bad da thíed ia lade.

10. Haba ki dang ialeit ba'n thíed te, u la wan uta u nongleit-kurim; te kita ki ba-la-kloi ki la leit hapoh lem bad u sha ka jingkhawai-shong-kurim; te la khang ia ka jing-khang.

11. Hadiin kata te ki la wan ruh kita kiwei ki theisotti, ki da ong, Kó kynrád, kó kynrád, tó plíe ia ngi.

12. U la iathúh te, u la ong, Shisha nga ong ha phi, Nga'm íhthúh ia phi.

13. Namar-kata, tó sharai, naba phi'm tip l'ymne ia ka sngi, l'ymne ia ka por, ha kaba u wan uba U Khún u briu.

14. Naba kumta *ka long* kumba u briu uba sa leit jingleit sha kawei ka rí, uba la khot ia ki shakri jong u, bad u la ai ha ki ia ki spah jong u.

15. Te ha uwei u la ai san talent-sybai, ha uwei-pat ruh ar, ha uwei-pat ruh kawei; ha uwei-uwei-baroh katba kum ka búit jong u hí; te kumne-kumne-ruh u la leit-noh sha kawei ka rí.

16. Ynda kumta uta uba la lah ioh-díang ia ki san talent-sybai, u la leit khai-i bad ki, bad u la pynman ia kiwei ki san talent-sybai *da ki.*

17. Kumjuh ruh uta uba *la lah ioh* ar, uta ruh u la ioh-nong kiwei-pat ar.

18. Uta te uba la lah ioh-díang ia kawei, u la leit tíh-thliu ha ka khyndeu, bad u la

búh-ríh-noh ia u sybai u kyn-
rád jong u.

19. Te h'ynda la slem shi-
bún, u kynrád jong kita ki
shakri u wan, u iakhein bad
ki.

20. H'ynda kumta uta uba
la lah ioh-díang ia ki san
talent-sybai u la wan, bad u
la wallam ia ki san-tylli kiwei
ki talent-sybai, u da ong, Kó
kynrád, mé la ai ha nga san
talent-sybai, ha khymíh, nga
la ioh-nong san-tylli kiwei ki
talent-sybai na ki.

21. Te u kynrád jong u u
la ong ha u, Bha, mé u shakri
babhá bad u bangeit: mé la
minot ha ki bakhyndiat, nga'n
búh ia mé halor ki babún; tó
khíe-leit shapoh ka jingky-
men u kynrád jong mé.

22. Uta uba la lah ioh-
-díang ia ki ar talent-sybai ruh
u la wan, u la ong, Kó kyn-
rád, mé la ai ha nga ar talent-
-sybai; ha khymíh, nga la ioh-
-nong ar-tylli kiwei ki talent-
-sybai na ki.

23. U kynrád jong u u la
ong ha u, Bha, mé u shakri
babhá bad u bangeit; mé la
minot ha ki bakhyndiat, nga'n
búh ia mé halor ki babún; tó
khíe-leit shapoh ka jingkymen
u kynrád jong mé.

24. U la wan ruh de uta
uba la lah ioh-díang ia kawei
ka talent-sybai, u la ong, Kó
kynrád, nga la tip ba mé long
u briu u baéh, u baot na sha
kaba me'm shym la bet, bad u
balum na sha kaba me'm shym
la pynsaphred:

25. kumta ba nga la shep-
ting, nga la leit búh-ríh ia ka
talent-sybai jong mé ha ka
khyndeu: ha khymíh, mé la
ioh la ka jong.

26. U kynrád jong u te u
da iathúh u la ong ha u, Mé
u shakri b'ymman bad baalhía,
mé la tip ba nga ot na sha
kaba nga'm put la bet, bad nga
lum na sha kaba nga'm put
la pynsaphred:

27. ka la dei ia mé, namar-
-kata, ba'n ai ia u sybai jong
nga ha ki baai-sut, ba haba
nga wan te nga'n da ioh-shim
ia la ka jong bad ia ka sut.

28. Namar-kata, tó shim-
-noh na u ia kata ka talent-
-sybai, tó ai ruh ha uta uba
don kita ki shipheu ki talent-
-sybai.

29. Naba ha uei-uei-baroh
uba don, yn ai, u'n ioh ka

badap-tam ruh; hinrei na uta
u b'ym don, wad ia kata kaba
u don, yn shim-noh na u.
30. Tó bred-noh te ia uta
u shakri b'ymmyntoi sha ka
badum kaba kham-jingngai:
hangta yn long ka balyniar
bad kum dait byniat.
31. H'YNDA uba U
Khún u briu u'n wan te ha ka
burom jong u, bad ki angelos
bakhúid baroh lem bad u;
ynda kumta u'n shong halor
ka khet ka burom jong u;
32. bad yn ialum-lang ia
ki bynriu baroh ha khymat
jong u; bad u'n pyniakhlád
ia ki uwei na uwei-pat,
kumba u nongáp-langbrot u
pyniakhlád ia ki langbrot na
ki blang:
33. te u'n búh ia ki lang-
brot sha ka mon jong u, hinrei
ia ki blang sha ka diang.
34. H'ynda kumta uba U
Siim u'n ong ha kita sha ka mon
jong u, Tó wan, phi ia ki ba-la-
-kyrkhú jong U Kypá jong nga,
tó ioh ia ka híma ia kaba la
pynkhréh kein ia phi na myn-
danglong ka pyrthei:
35. namar nga la thyngan,
te phi la ai ha nga ba'n bám;
nga la slíang, te phi la ai-díh
ia nga; nga la long nongwei,
te phi la khot-lem ia nga;
36. lyngkhúid, te phi la
pynkúp-jain ia nga; nga la
pang, te phi la wan-súmar ia
nga; nga la long ha·ka byndí,
te phi la wan ha nga.
37. Ynda kumta kita ki
bahok ki'n iathúh ha u, ki da
ong, Kó Trai, mynno ba ngi
la ioh-íh ba mé la thyngan,
bad ngi la ai-bám? lane ba mé
la slíang, bad ngi la ai-díh *ia
mé?*
38. mynno ruh ba ngi la
ioh-íh ba mé long nongwei,
bad ngi la khot-lem *ia mé?*
lane lyngkhúid, bad ngi la
pynkúp-jain *ia mé?*
39. mynno te ba ngi la ioh-
-íh ba mé pang, lane ha ka
byndí, bad ngi la wan ha
mé?
40. Uta U Siim u da iathúh
u'n kren te ha ki, Shisha nga
ong ha phi, ha kaba phi la leh
ha uwei u barit-tam na kine
ki para jong nga, phi la leh
kein ha nga.
41. H'ynda kumta u'n ong
ha kita ruh sha ka diang, Tó
khíe-leit-noh na nga, phi ia ki
ba-la-tim, sha ka ding ka
b'ymjiukut, ia kaba la búh-

lypá ia U Soitan bad ia ki angelos jong u:

42. namar nga la thyngan, phi'm shym la ai shuh ha nga ba'n bám; nga la slíang, te phi'm shym la ai-díh shuh ia nga;

43 nga la long nongwei, te phi'm shym la khot-lem shuh ia nga; balyngkhúid, te phi'm shym la pynkúp-jain shuh ia nga; bapang, bad ha ka byndí ruh, te phi'm shym la wan-súmar shuh ia nga.

44. Ynda kumta ki ruh ki'n iathúh ha u, ki da ong, Kó Trai, mynno ba ngi la ioh-íh ba mé la thyngan, lane ba mé la slíang, lane ba *mé long* nongwei, lane ba *mé* lyngkhúid, lane ba *mé* pang, lane ba *mé* ha ka byndí, bad ngi'm shym la shakri ia mé?

45. Ynda kumta u'n iathúh ha ki, u da ong, Shisha nga ong ha phi, Ha kaba phi'm shym la leh ha uwei na kine ki barit-tam, phi'm shym la leh kein ha nga.

46. Kine ki'n leit-noh te sha ka shitom b'ymjiukut; hinrei ki bahok sha ka jingim b'ymjiukut.

XXVI.—Lynnong.

1. *Ki nongsynshár ki iashet-lem ba'n pyniáp ia U Khristos.* 6. *Ka kynthei ka pynsleh ia ka khlíh jong u.* 14. *U Ioudas u díe-noh ia u.* 17. *U Khristos u bám ia Ka Níam-ka-jinglait.* 26. *U pynlong ia ka jingkhawai U Trai.* 36. *U dúwai ha ka kypér Gethsimani.* 47. *Haba la díe-noh ia u da ka jingiadoh,* 57. *la ialam-noh ia u ha U Kaiaphas;* 69. *la len ruh ia u da U Petros.*

1. Ka la jía ruh, haba U Iísous u la lah wai-noh ia kita ki ktín baroh, u la ong ha ki synran jong u,

2. Phi tip ba ynda la ar sngi ka long Ka Níam-ka-jinglait; ynda kumta yn ai-noh ia uba U Khún u briu ia ka ba'n sahnarphyná ia u.

3. H'ynda kumta ki la ialang Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Nongthoh, bad Ki Tymen-basan jong u paitlang, ha ka iing-báh U Rangbah-lyngdoh, ia uba ki khot U Kaiaphas;

4. te ki la iasylla ba ki'n ioh-kem túh ia U Iísous, bad ba ki'n ioh-pyniáp-noh *ia u.*

5. Hinrei ki la iaong, Ym ha *ka barakhe* ia Ka Níam-ka-

-jinglait, ba ioh ka jingkhíhwiu
ka'n long ha pyddeng u pait-
lang.

6. HABA U Iísous u
dang don te ha Ka Bithania,
ha iing uta U Simon u bapang-
níang-thoh-líh,
7. ka la wan ka kynthei ha
u, kaba don ka dabi alabaster,
kaba dap da ka jingsleh ka
bakordor-éh, bad ka la theh *ia*
ka ha ka khlíh jong u, haba u
shong-bám.
8. Haba ki synran jong u
te ki la ioh-íh, ki la sngou-
-bittar, ki da ong, Ia ka balei
kane ka jingleh-noh-ei ?
9. namar lah ioh ba'n díe
bún-sybai ia kane ka jingsleh,
bad ba'n ioh-ai ha ki baduk.
10. Haba U Iísous u la tip
te, u la ong ha ki, Balei phi'n
pynkhuslai ia ka kynthei ?
namar ka la leh ia ka jingleh
babhá ia nga:
11. naba phi ioh ia ki baduk
lem bad phi hala ka sngi;
hinrei ia nga phi'm ioh kein
hala ka sngi:
12. naba haba ka la theh
ia kane ka jingsleh ha ka met
jong nga, ka la leh kein ia ka
ba'n kyllán-masala ba'n tep ia
nga:
13. shisha nga ong ha phi,
Shano-shano-ruh sha kaba yn
ialap ia kane Ka Jingiathúh-
khána-babhá ha ka pyrthei
baroh, yn iathúh ruh ia kane
ia kaba ka la leh, ia ka ba'n
kynmau ia ka.

14. H'YNDA kumta uwei
na kiba ki khadar-ngút, ia uba
ki khot U Ioudas Iskariot, u
la leit ha kita Ki Rangbah-
-lyngdoh,
15. u la ong, Phi'n ai aiuh
ha nga, ba nga'n díe-noh ia u
ha phi ? Ki la theu te ha u
laipheu ki sybai-rúpa.
16. Náduh kata te u la
wád-dong ka babit ba u'n ai-
-noh ia u.

17. HA *ka sngi* ka ba-
nyngkong te u kypú bakhlem-
-thíat, ki synran ki la wan ha
U Iísous, ki da ong ha u,
Hangno ba mé mon ba ngi'n
iakhréh ia mé ba'n bám ia Ka
Níam-ka-jinglait ?
18. U la iathúh te, Tó khíe-
-leit shapoh kato ka shnong
sha uta u briu, bad ong ha u;
U Nonghikai u ong, Ka aiom
jong nga ka la jan; nga'n
rakhe ia Ka Níam-ka-jinglait
ha iing jong mé, lem bad ki
synran jong nga.

19. Ki synran te ki la leh
kumba U Iísous u la batai
ia ki; bad ki la iakhréh ia
kata Ka Níam-ka-jinglait.
20. Haba la jan míet te, u
la iashong-shanía bad kiba ki
khadar-ngút.
21. Te haba ki dang iabám,
u la ong, Shisha nga ong ha
phi, ba uwei na phi u'n díe-
-noh ia nga.
22. Te ki la sngousíh éh,
bad ki la sydang uwei-uwei-
-baroh na ki ba'n iaong ha u,
Ma-nga, Kó Trai?
23. U da iathúh u la ong,
Uta uba pynngam ia la ka ktí
ha ka plíang lem bad nga, uta
kein u b'yn díe-noh ia nga:
24. uba U Khún u briu
shisha u sa leit, kumba la thoh
shaphang jong u; hinrei kor-
dit ia uta u briu da uba yn
díe-noh ia uba U Khún u
briu! ka la bha ia uta u briu,
lada ym shym la khá satía ia u.
25. H'ynda kumta U Ioudas,
uba la díe-noh ia u, u da
iathúh u la ong, Long ma-nga,
Kó Kynrád jong nga? U la
iathúh ha u, Mé la ong kein.
26. HABA ki dang ia-
bám te, U Iísous u la shim ia
u kypú, bad ynda u la ngúh, u
la kyddiah *ia u*, bad u la ai ha
ki synran, u la ong, Tó shim,
tó bám; une u long ka met
jong nga.
27. Ynda u la shim ia ka
khuri ruh, bad ba u la ngúh, u
la ai ha ki, u da ong, Tó díh
na kane phi baroh:
28. naba kane ka long ka
snám jong nga, kaba ka jong
ka jiutang bathymmai, ia kaba
yn sa pynmíh-noh na ka bynta
ki babún, ia ka ba'n máp ka
pop:
29. nga ong ruh ha phi,
Ba nga'n 'nym díh shuh náduh
mynta na kane ka úm-soh ka
diing-drakhía, tadynda kata
ka sngi, ynda nga'n díh thym-
mai ia ka lem bad phi ha ka
híma U Kypá jong nga.
30. Haba te ki la iariuai, ki
la leit-noh sha u lúm Ki Olib.
31. Mynkata U Iísous u la
ong ha ki, Phi baroh phi'n
thut na nga ha kane ka míet;
naba la thoh: "Nga'n shoh ia
"u nongsharai, bad yn pynsa-
"phred ia ki langbrot jong ka
"kynhún:"
32. hinrei hadiin ba nga la
míh-pat, nga'n leit sha shiwa
jong phi sha Galilaia.
33. U Petros u da iathúh

te u la ong ha u, Lada ki baroh ki'n thut na mé, nga te nga'n 'nym thut lano-lano-ruh.

34. U Iísous u la ong ha u, Shisha nga ong ha mé, ba ha kane ka míet, mynshiwa ba u'n riu u síar, me'n len ia nga laisín.

35. U Petros u la ong ha u, La ka dei ia nga ba'n iáp-noh lem bad mé, nga'n 'nym len satía ia mé. Kumjuh ruh ki la ong ki synran baroh.

36. Hynda kumta U Iísous u la wan bad ki sha ka jaka ba ki khot Gethsimani, u la ong ha ki synran, Tó iashong hangne tadynda nga'n leit hangtai ba'n dúwai.

37. Te haba u la shim-lem bad u ia U Petros bad ia ki ar-ngút ki khún U Sebedaios, u la sydang ba'n sngousíh, bad ba'n sngou-kordit-éh ruh.

38. Haba kumta u la ong ha ki, Ka mynsiim jong nga ka sngou-pisa-éh kat ba'n sa iáp: tó iaishong hangne, tó iaáp ruh lem bad nga.

39. Haba u la leit te sha shiwa khyndiat, u la háp ha ka khymat jong u, bad u la dúwai, u da ong, Kó Kypá jong nga, lada don lád, tó ai ba kane ka khuri ka'n ioh-lait-noh na nga; hinrei te ym kumba nga da mon, hinrei tang kumba mé *mon.*

40. U wan te ha kita ki synran, bad u shem ba ki la ioh-thíah, bad u la ong ha U Petros, Kumne, phi'm lah ba'n iaáp lem bad nga shi por?

41. tó sharai tó dúwai ruh, ba phi'n 'nym leit shapoh ka jingpynshoi: ka mynsiim shisha ka smat, hinrei ka doh ka thlot.

42. Haba u la leit-noh pat arsín, u la dúwai, u da ong, Kó Kypá jong nga, lada ym don lád ia kane ka khuri ba'n lait-noh na nga, la nga'm da díh ia ka, tó long ka mon jong mé.

43. Haba u la wan, u shem te ba ki la ioh-thíah pat: naba ki khymat jong ki ki la khía.

44. Te haba u la íehnoh ia ki, u la leit-noh pat, u la dúwai ka balaisín, u da ong ia kajuh ka ktín.

45. H'ynda kumta u la wan ha ki synran jong u, u la ong ha ki, Tó nang-thíah náduh mynta, tó jah-thait ruh, ha khymíh, ka por ka la jan,

h'ynda yn díe-noh ia uba U Khún u briu ha ki ktí ki bapop:

46. tó ieng! ngi'n ialeit-noh! ha khymíh, uba díe-noh ia nga u la jan.

47. HABA u dang kren ruh, ha khymíh, U Ioudas, uba uwei na kiba ki khadar-ngút, u la wan, bad u paitbah babún lem bad u, da ki wait-lam bad ki diingdúh ruh, na Ki Rangbah-lyngdoh bad na Ki Tymen-basan jong u pait-lang.

48. Uta te uba la díe-noh ia u, u la lah ai ka dak ha ki, u da ong, Ia uba nga'n iadoh, uta long ma-u; tó phi'n kem ia u.

49. Te kumne-kumne-ruh haba u la wan ha U Iísous u la ong, Long bha, Kó Kynrád jong nga; bad u la iadoh ia u.

50. U Iísous te u la ong ha u, Kó lok, mé wan iaei? Myn-kata ki la wan, ki la búh ia la ki ktí ha U Iísous, bad ki la kem ia u.

51. Ha khymíh ruh, uwei na kita kiba bad U Iísous, haba u la kynér ia la ka ktí, u la sei-noh ia ka waitlam jong u, bad u la pom ia u shakri U Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor jong u.

52. Haba kumta U Iísous u la ong ha u, Tó thep-noh ia ka waitlam jong mé ha ka jaka jong ka; naba kita baroh kiba shim ia ka waitlam ki'n iáp-noh da ka waitlam;

53. ne mé mut ba nga'm lah mynta ba'n dúwai ia U Kypá jong nga, uba u'n phah-iaráp te ia nga ia ki khadar paitbah tam ki angelos?

54. la kumta te kumno ba yn pyndep ia kita Ki Jing-thoh, *kiba ong*, ka dei ba'n long kumne?

55. Ha kata ka por U Iísous u la ong ha kita ki paitbah, Kumba ha u nongtúh, phi la wan da ki waitlam bad ki diing-dúh ba'n kem ia nga? hala ka sngi bad phi nga jiu shong hikai ha ka iing-mane-U-Blei, te phi'm shym la kem ia nga.

56. Hinrei kane baroh te ka la long, ba yn pyndep ia Ki Jingthoh Ki Nongiathúhlypá. H'ynda kumta ki synran ba-roh haba ki la íehnoh ia u, ki la phet-noh.

57. KI te kiba la iakem ia U Iísous, ki la ialam-noh *ia u* ha U Kaiaphas uba U

Rangbah-lyngdoh, sha kaba ki
la ialang Ki Nongthoh bad Ki
Tymen-basan.
58. U Petros te u la búd ia
u na sha jingngai, háduh ka
phyllau ka jong uta U Rang-
bah-lyngdoh; te haba u la leit
hapoh, u la shong lem bad
ki shakri, ba'n ioh-íh ia ka
bakut.
59. Ki Rangbah-lyngdoh te
bad Ki Tymen-basan, bad Ka
Darbar baroh ruh, ki la iawád
ia ka sakhí lamlér ialeh ia U
Iísous, ba ki'n ioh-pyniáp ia u;
60. hinrei ki'm shem; haba
shibún ruh pleng ki nong-
sakhí lamlér ki la wan hang-
tai, ki'm shem kein. Hadiin
hinrei haba la iawan hajan ar-
-ngút ki nongsakhí lamlér,
61. ki la ong, Une u briu u
la ong, Nga lah ba'n pynjot ia
ka iing-mane-U-Blei, ba'n tei
pat lai sngi ia ka.
62. Uta U Rangbah-lyng-
doh haba u la ieng te, u
la ong ha u, Me'm iathúh ei-
-ei-ruh-ém? kita ki sakhí-ialeh
aiuh ia mé?
63. Hinrei U Iísous u la
shu sngáp. Te U Rangbah-
-lyngdoh u da iathúh u la ong
ha u, Nga pynsmai ia mé ha
U Blei U Baim, ba me'n
iathúh ha ngi, la mé long uba
U Khristos, uba U Khún U
Blei.
64. U Iísous u la ong ha
u, Mé la ong; hinrei nga ong
ruh ha phi, Ba phi'n ioh-íh
lawei ia uba U Khún u briu
haba u shong sha ka mon
kaba Ka Bor-baroh, bad haba
u wan ha ki ly-oh ka by-
neng.
65. Mynkata U Rangbah-
-lyngdoh u la kád ia ki jain
jong u, u da ong, Ba u la kren-
-bein-ia-U-Blei; ngi dang don
kam aiuh pat ia ki nongsakhí?
ha khymíh, mynta phi la ioh-
-sngou ia ka jingkren-bein
jong u:
66. phi mut kumno? Ki
da iathúh te ki la ong, Ka dei
ia u ba'n iáp.
67. Haba kumta ki la byn-
thiu ha ka khymat jong u, bad
ki la shoh ia u; bad kiwei ki
la tháp *ia u*,
68. ki da ong, Tó iathúh-
-antat ha ngi, Kó Khristos,
uei ba la shoh ia mé?
69. U PETROS te u
shong shabar ha ka phyllau;
te ka la wan ha u kawei ka
shakri, ka da ong, Mé ruh mé

la long lem bad U Iísous u nong Galilaia.

70. U la len te ha khymat jong ki baroh, u da ong, Nga'm tip ia kaei ba pha ong.

71. Haba u la míh-noh te sha ka baranda, kawei-pat ka la ioh-íh ia u, bad ka la ong ha kiba hangta, Une u briu ruh u la long lem bad U Iísous u nong Nasareth.

72. U la len pat ruh da ka basmai, Ba nga'm íhthúh ia uta u briu.

73. Hadiin la shibit te, kita ki baieng hajan haba ki la wan, ki la ong ha U Petros, Shisha mé ruh mé long *uwei* na ki; naba ka ktín jong mé ka pyníhthúh ia mé.

74. H'ynda kumta u la sydang ba'n tim ba'n smai ruh, Ba nga'm íhthúh ia uta u briu. Te kumne-kumne-ruh u la riu u síar.

75. U Petros te u la kynmau ia ka ktín U Iísous, uba la lah ong ha u, Ba mynshiwa ba u'n riu u síar, me'n len ia nga laisín. Te haba u la míh-noh shabar, u la lyniar kythang-éh.

XXVII.—Lynnong.

1. *La ai-noh ia U Iísous ba-la-*
-khúm sha U Pilat. 3. *U*
Ioudas u leit sydín ia lade. 6.
Ki Rangbah-lyngdoh ki thíed
ia ka lyngkhá u nongthau-khíu,
da ki sybai-rúpa ba-la-thíed ia
U Iísous. 11. *U ieng ha*
khymat U Lyngskor. 15. *Hamar*
ba kumne la mahámlypá ia U
Pilat da ka tyngá jong u. 24.
Haba u ioh-íh ba u'm lah ba'n
pyllait ia U Khristos, u la thet
ia la ki ktí ha khymat u paitbah.
26. *U pyllait ia U Barabbas, te*
haba ki la pynphong ia ka
pansngíat-shíah ha ka khlíh U
Iísous, ki la ialam-noh ia u ia ka
ba'n sahnarphyná. 39. *Hangta*
ki leh-bein bad ba kren-bein ia
u. 45. *U Iísous u pyrta nalor*
ka diingphyná hamar ba u sa
iáp. 51. *Kiei-kiei-ruh kiba la*
jía hadiin kata. 57. *La tep ruh*
ia u. 62. *Ki iapynskhem, ki*
iaáp ruh ia ka jingtep.

1. Haba ka la shai te, Ki Rangbah-lyngdoh baroh bad Ki Tymen-basan jong u paitlang, ki la iasylla shaphang U Iísous, ia ka ba'n pyniáp ia u.

2. Te haba ki la khúm ia u, ki la ialam-noh *ia u*, bad ki la ai-noh ruh ia u ha U Pontius Pilat uba u lyngskor.

3. MYNBA kumta U
Ioudas, uba la díe-noh ia u,
haba u la ioh-íh ba ki la pyn-
rem ia u, u la kylla-ka-bamut,
u la wallam pat ia kita ki
laipheu ki sybai-rúpa ha Ki
Rangbah-lyngdoh bad ha Ki
Tymen-basan,
4. u da ong, Nga la leh
pop, haba nga la díe-noh ia ka
snám balúi-lúi. Ki la ong te,
Kata ka dei aiuh ia ngi?
khymíh ma-mé *ia kata.*
5. Haba u la bred-noh te
ia kita ki sybai-rúpa ha ka
iing-mane-U-Blei, u la leit-
-noh; bad u la leit sydín ia
lade.
6. HABA kita Ki Rang-
bah-lyngdoh te, ki la shim ia
kita ki sybai-rúpa, ki la ong,
B'ym dei ba'n búh ia ki ha ka
jingkynsheu ba-la-kyntang;
naba ka long ka dor ka snám.
7. Hinrei haba ki la iasylla,
ki la thíed da ki ia ka lyngkhá
ka jong u nongthau-khíu, ia
ka ba'n long ka jaka-tep ia ki
nongwei.
8. Naba kumta la jiu khot
ia kata ka lyngkhá, Ka Lynkhá
ka snám, háduh kane ka sngi.
9. Mynkata la pyndep ia
kata ba-la-ong da U Jeremias
uba U Nongiathúhlypá, u da
ong, "Ki la shim ruh ia ki
"laipheu ki sybai-rúpa, ia ka
"dor ia uba ki la khein-dor;
"ia uba *kiba* na ki khún Israel
"ki la khein-dor;"
10. "bad ki la ai ia ki ia
"ka lyngkhá ka jong u nong-
"thau-khíu, kumba U Trai u
"la búh ia nga."
11. U Ísous te u la
ieng ha khymat uta u lyng-
skor; uta u lyngskor te u la
kylli ia u, u da ong, Mé long
U Siim Ki Jiu? Te U Ísous
u la iathúh ha u, Mé la ong.
12. Hinrei ha ka bamúdui
ia u da kita Ki Rangbah-
-lyngdoh bad kita Ki Tymen-
-basan, u'm iathúh ei-ei-ruh-ém.
13. Haba kumta U Pilat u
la ong ha u, Me'm sngou ia ka
bakatno kiei-kiei-ruh ba ki
iamúdui ia me?
14. U'm shym la iathúh te
ha u wad ia kawei ka ktín;
kat ba'n pynkyndit ia u lyng-
skor shíkaddei-éh.
15. TE ha kata ka
jingkhawai-níam, u lyngskor u
jiu pyllait ha ki paitbah, ia
uwei u ba-la-byndí, ia uba ki
la iamon.
16. Mynkata te, ki la don u

b'ymman-éh-ka-nám ha byndí,
ia uba ki khot U Barabbas.
17. Namar-kata, haba ki la
ialang, U Pilat u la ong ha ki,
Phi mon ba nga'n pyllait iano
ha phi? ia U Barabbas, lane
ia U Iísous ia uba ki khot
U Khristos?
18. Naba u la tip ba na ka
bashún ki la ai-noh ia u.
19. Haba u dang shong te
ha ka jingshong-bishár, ka
tyngá jong u ka la phah ha u,
ka da ong, Mé *wat leh* ei-ei-ruh-
-ém ia uta u bahok; naba nga
la shah shibún ha ka jing-
phohsniu mynta na ka bynta
jong u.
20. Hinrei kita Ki Rang-
bah-lyngdoh bad kita Ki Ty-
men-basan ki la iashet ia ki
paitbah, ba ki'n pán ia U
Barabbas, hinrei ba ki'n pyniáp
ia U Iísous.
21. Uta u lyngskor te u da
iathúh u la ong ha ki, Phi
mon ba nga'n pyllait ha phi
iano na kine ki ar-ngút? Ki
te ki la ong, Ia U Barabbas.
22. U Pilat u la ong ha ki,
Naba kumta, nga'n leh kumno
ia U Iísous, ia uba ki khot U
Khristos? Ki ong baroh ha
u, Tó ai ba yn sahnarphyná ia u.
23. Uta lyngskor u la ong
te, Namar ba u la leh ka
b'ymman aiuh? Ki te ki la
iapyrta-jam kham-tam-éh, ki
da ong, Tó ai ba yn sahnar-
phyná ia u.
24. Haba U Pilat u
ioh-íh te ba u'm lah ei-ei-ruh,
tang kham pynlong ia ka
bakíhwin, u da shim ka úm, u
la thet ia la ki ktí ha khymat
uta u paitbah, u da ong, Nga'm
don jingrem na ka snám une
u bahok: phi'n khymíh ma-phi
ia kata.
25. Ki briu baroh ki da
iathúh ki la ong ruh, *Long* ka
snám jong u ha ngi, bad ha ki
khún jong ngi!
26. Haba kumta u la
pyllait ia U Barabbas ha ki;
haba u la sympat te ia U
Iísous, u la aití-noh ia u ba
yn sahnarphyná.
27. Mynba kumta ki sipáhi
jong uta u lyngskor, h'ynda
ki la ialam-noh ia U Iísous ha
ka iing-báh u lyngskor, ki la
ialum ha u baroh shí-kynhún.
28. Te haba ki la loit-noh
ki jain jong u, ki la pynkúp
ka jain sau ha u.
29. Bad haba ki la thain ia
ka pansngíat da ki shíah, ki la

pynphong halor ka khlíh jong
u, bad *ki la búh* ka diing-preu
ha ka ktí ka mon jong u; bad
haba ki la dem-khohsiu ha
khymat jong u, ki la pyrthúh-
-bein ia u, ki da ong, Khúblei,
u siim Ki Jiu!

30. Bad haba ki la bynthiu
ha u, ki la shim ia kata ka
diing-preu, ki la shoh ia ka
khlíh jong u.

31. Bad haba ki la lah pyr-
thúh-bein ia u, ki la loit-noh ia
ka jain-kúp *sau* na u, bad ki la
pynkúp pat ia u ia ki jain jong
u, bad ki la ialam-noh ia u, ia
ka ba'n sahnarphyná *ia u.*

32. Haba ki dang iamíh-
-noh te, ki la shem ia u briu u
nong Kyrini, uba ka kyrteng
U Simon; ia une ki la iapyn-
leh ba u'n báh ia ka diing-
phyná jong u.

33. Haba ki la poi te ha
ka jaka ba ki khot Golgotha,
(kaba haba la batai, Ka jaka
Maloi-khlíh,)

34. ki la ai ha u ia ka bajeu
ka ba-la-iakhléh lem bad ka
bakythang ba'n díh; haba u
la mád te, u'm mon ba'n díh.

35. Te haba ki la sahnar-
phyná ia u, ki la iabynta ia ki
jain jong u, ki da iakhalai: ba
yn pyndep ia kata ba-la-ong
da uba U Nougiathúhlypá,
" Ki la iabynta ia ki jain jong
" nga ha pyddeng jong ki, bad
" ki la iakhalai ia ka jing-
" phong jong nga."

36. Te haba ki da iashong,
ki la iaáp ia u hangtai.

37. Bad ki la búh ha neng
ka khlíh jong u ia ka pop jong
u, ba-la-thoh: UNE LONG U
IÍSOUS UBA U SIIM KI JIU.

38. H'ynda kumta ki la
iasahnarphyná ia ki ar-ngút ki
dakait lem bad u, uwei sha ka
mon, uwei ruh sha ka diang.

39. KITA kiba iaid sha-
ta te ki la kren-bein ia u, ki da
kyrngah ia ki khlíh jong ki,

40. bad ki da ong, Mé uba
pyndúh ia ka iing-mane-U-
-Blei, bad uba tei *pat* lai sngi
ia ka, tó pynim ia lade: lada
mé long U Khún U Blei, tó
híer-noh na kato ka diing-
phyná.

41. Kumjuh ruh Ki Rang-
bah-lyngdoh, haba ki iapyr-
thúh-bein, lem bad Ki Nong-
thoh bad Ki Tymen-basan, ki
la iaong,

42. U la pynim ia kiwei, ia
lade u'm lah ba'n pynim: lada
u long U Siim Ki Israel, tó ai

ba u'n híer mynta na kata
ka diingphyná, te ngi'n ngeit
ha u:
43. u la ngeit ha U Blei; tó
ai ba u'n sa pyllait ia u mynta,
lada u mon-bha ia u; naba u
la ong, Ba nga long U Khún
U Blei.
44. Ia kajuh de kita ki
dakait ruh, ia kiba la sahnar-
phyná lem bad u, ki la kren-
-bein ia u.
45. KA la long dum te
ha ka khyndeu baroh náduh
ka bahinriu baje háduh ka
bakhyndai baje.
46. Te hamar ka bakhyndai
baje, U Iísous u la pyrta da
ka ktín ka bajam, u da ong,
Ili, Ili, lama sabakhthani?
(kata kaba long,) U Blei jong
nga! U Blei jong nga! balei
ba mé la íehnoh ia nga?
47. Te kiba na kita kiba
iaieng hangto, haba ki la ioh-
-sngou, ki la ong, Ba une u
khot ia U Ilías.
48. Te kumne-kumne-ruh
haba la phet uwei na ki, bad
haba u la shim ia ka spanj, bad
haba u la pyndap da ka bajeu,
bad ba u la spain ha u diing-
-preu, u la pyndíh ia u.
49. Kiba kiwei te ki la ong,
Tó íeh, ba ngi'n ioh-íh la u
wan U Ilías ba'n pynim ia u.
50. Haba U Iísous te u la
pyrta pat da ka ktín bajam, u
la ai-noh ia ka mynsiim.
51. HA khymíh ruh,
ka jingkáh ha ka iing-mane-U-
-Blei ka la kád ar-bynta,
náduh na jerong háduh ka
tybian; bad ka khyndeu ka la
khynniúh, bad ki mausíang
ki la pyddang;
52. bad ki jingtep ki la
ang; bad shibún ki met jong
ki bakhúid kiba la ioh-thíah ki
la míh-pat,
53. haba ki la míh-noh te
na kita ki jingtep, hadiin ka
jingmíh-pat jong u, ki la leit
shapoh kata ka shnong ka
bakhúid, bad ki la pau ha ki
shibún.
54. Te haba u rangbah-shi-
spah bad kita kiba bad u, kiba
iaáp ia U Iísous, ki la ioh-íh
ia ka jingkhynniúh-ka-khyn-
deu, bad ia kiei-kiei-ruh kiba
la long, ki la iashepting shí-
kaddei-éh, ki da ong, Shisha
une u la long U Khún U
Blei.
55. Te la don hangto shi-
bún ki kynthei ki bajingoh na
sha jingngai, kiba la búd ia U

Iísous na Ka Galilaia, ki da shakri ia u :
56. ha pyddeng jong ki la don Ka Mari ka nong Magdala, bad ka Mari ka kymí U Iakobos bad U Iosis, bad ka kymí ki khún U Sebedaios.
57. HABA la jan míet ruh, la wan u briu u bariuspah, uba na Ka Arimathaia, ia uba ki khot U Iosiph, u ruh hí uba la long synran ia U Iísous.
58. Une haba u la leit ha U Pilat, u la pán ia ka met U Iísous. Haba kumta U Pilat u la húkum ba'n ai-noh ia ka met.
59. Haba U Iosiph u la shim te ia ka met, u la sop--spain ia ka da ka jain-linen baní ka bakhúid;
60. bad u la búh ia ka ha ka jingtep thymmai jong u, ia kaba u la tíh ha uba u mausíang; bad haba u la tyllún ia u mau bakhrau ha ka jingkhang ka jingtep, u la leit-noh.
61. La don ruh hangto Ka Mari ka nong Magdala, bad kaba kawei-pat Ka Mari, ki iashong hamar pyrshah kata ka jingtep.
62. TE ha ka balashai, kaba long hadiin ka sngi bapynkhréh, Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Pharisi ki la ialum-lang ha U Pilat,
63. ki da ong, Kó kynrád, ngi kynmau ba uta u bashúkor u la ong, mynba u dang im, Ynda la lai sngi nga'n míh-pat:
64. namar-kata te, tó húkum ba'n pynskhem ia ka jingtep tadynda la lai sngi; ba ioh ki synran jong u ki'n wan túh-noh ia u mynmíet, bad ba ki'n ong te ha ki briu, U la míh-noh na ki baiáp: kumta ka jingshúkor ka bakhadduh ka'n long kham-sniu ia ka banyngkong.
65. Te U Pilat u la ong ha ki, Phi don ki nongáp; tó khié--leit, pynskhem *ia ka* kat kaba phi lah.
66. Ki la leit te, ki la pynskhem ia ka jingtep, ki da pyndait lahá ia u mau, *ki da búh* ruh ia ki nongáp.

XXVIII.—LYNNONG.

1. *U angelos u iathúh ia ki kynthei ba U Khristos u la míh-pat.* 8. *U Iísous hí u la míh-pau ha ki haba ki dang leit byná ha ki synran.* 11. *Ki Rangbah-lyngdoh ki thong-sybai ia ki sipáhi ba'n iathúh lamlér.* 16. *U*

Khristos u míh-pau ha ki synran jong u, u phah ruh ia ki ba'n pynkylla ia ki bynriu baroh, ba'n pynbaptisma ia ki ruh.

1. HADIIN ka sabbaton te, haba ka sa shai *ka sngi* nyngkong ka shítaieu, Ka Mari ka nong Magdala ka la wan, bad kata kawei Ka Mari, ba'n jingoh ia ka jingtep.

2. Ha khymíh ruh, la lah long ka jingkhynniúh bakhrau; naba u angelos U Trai u la lah híer na byneng, haba u la wan u la tyllún-noh ia uta u mau na kata ka jingkhang, bad u la shong halor jong u.

3. Ka khymat jong u te ka la long kum ka leilíeh, bad ka jain jong u ka la líh kat ka ior.

4. Na ka bashepting te ia u kita ki nongáp ki la kíuh, bad ki la long kum ki baiáp.

5. Hinrei uta u angelos u da iathúh u la ong ha kita ki kynthei, Tó wat shepting phi; naba nga tip ba phi iawád ia U Iísous ia uba la sahnarphyná:

6. u'm don hangne; naba u la míh-noh, kumba u la ong. Alle, tó khymíh ia ka jaka ha kaba u la thíah uba U Trai:

7. tó khíe-noh kloi-kloi-ruh, tó iathúh ruh ha ki synran jong u, ba u la míh-noh na ki nongiáp; ha khymíh ruh, u leit sha shiwa jong phi sha Ka Galilaia; hangta phi'n ioh-íh ia u: ha khymíh, nga la iathúh ha phi.

8. KUMTA haba ki la leit-noh kloi na kata ka jingtep, da ka bashepting bad ka bakymen bakhrau, ki la iaphet-noh ba'n byná ha ki synran jong u.

9. Te haba ki dang ialeit byná ha ki synran jong u, ha khymíh ruh, U Iísous u la wan-tan ia ki, u da ong, Long bha. Haba ki la wan hajan te, ki la iabat ia ki kyjat jong u, bad ki la iamane-dem ia u.

10. Haba kumta U Iísous u la ong ha ki, Tó wat shepting; tó khíe-leit-noh, tó iathúh ha ki para jong nga, ba ki'n leit sha Ka Galilaia, hangta ruh ki'n ioh-íh ia nga.

11. HABA ki la dang leit ruh, ha khymíh, kiba na ki baáp ki la wan sha shnong, ki la iathúh ha Ki Rangbah-

-lyngdoh ia kiei-kiei-baroh kiba la long.

12. Te haba ki la ialum bad Ki Tymen-basan, bad ba ki la iasylla, ki la ai shibún u sybai ha kita ki sipáhi,

13. ki da ong, Tó iathúh ba ki synran jong u ki la wan túh ia u mynmíet, haba ngi dang ioh-thíah:

14. te lada u lyngskor u'n ioh-sngou ia kane, ngi'n khroh ia u, bad ngi'n dá ia phi.

15. Kumta haba ki la shim ia u sybai, ki la leh kumba la hikai ia ki; te ia kane ka ktín la pynbyná ha pyddeng Ki Jiu háduh mynta.

16. Ki khadwei-ngút ki synran te ki la leit-noh sha Ka Galilaia, sha u lúm, sha kaba u Iísous u la iabúh bad ki.

17. Haba ki la ioh-íh te ia u, ki la iamane-dem ia u; hinrei don kiba ki la sngou-artatín.

18. U Iísous te u da wan, u la kren ha ki, u da ong, La ai ha nga ka bor baroh ha byneng bad ha ka khyndeu:

19. namar-kata kein, tó khíe da leit-noh ma-phi, tó pynkylla ia ki bynriu baroh; da pynbaptisma ia ki ha ka kyrteng ka jong uba U Kypá, bad ka jong uba U Khún, bad ka jong uba U Mynsiim Bakhúid:

20. da hikai ia ki ba'n súmar ia kiei-kiei-baroh, kat kiba nga la húkum ia phi: ha khymíh ruh, nga, nga long ryngkat bad phi hala ka sngi, háduh ka bawai-noh ka pyrthei. Amen.

KA JINGIATHÚHKHANA-BABHÁ KA JONG

U MARKOS.

I.—Lynnong.

1. *Ka kam U Ioannis U Nong-pynbaptisma.* 9. *La pynbaptisma ia U Iísous.* 12. *La pynshoi ia u.* 14. *U ialap.* 16. *U khot ia U Petros, bad ia U Andreas, bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis.* 21. *U pynkhíah ia u briu, uba la don u mynsiim b'ymkhúid;* 29. *bad ia ka syngken-kurim U Petros;* 32. *bad ia ki shibún ki bapang.* 40. *Ia u bapangníang-thoh-líh u la pynkhúid ruh.*

1. Ka basydang Ka Jingiathúhkhaná-babhá ka jong U Iísous Khristos U Khún U Blei,

2. kumba la thoh ha kiba Ki Nongiathúhlypá, "Ha khy-
"míh, nga phah ia u nong-
"búhhai jong nga ha shiwa ka
"khymát jong mé, u ba'n khréh
"ia ka lynti jong mé ha shiwa
"jong mé:"

3. "Ka ktín jong u bapyrta
"ha ka rí-khlau, Phi'n pyn-
"khréh ia ka lynti-báh U Trai,
"phi'n pynbeit ruh ia ki lynti
"jong u."

4. U Ioannis u la pynbaptisma ha ka rí-khlau, bad u la ialap ia ka jingbaptisma ka jong ka bakylla-ka-bamut ia ka ba'n máp ka pop.

5. Hangta te kiba na ka rí Ioudaía baroh ki la leit-noh ha u, bad ki nong Jerusalem, bad la pynbaptisma ia ki baroh da u ha ka wáh Iordan, kiba dang ia phlá-noh ia ki pop jong ki.

6. Te U Ioannis u la kúp da ka shniúh út, bad da ka jingpanpoh sníh ha ka syngkai jong u; bad u da bám ia ki púit bad ia ka ngap khlau.

7. U la ialap ruh, u da ong, Don uwei uba wan nadiin ma-nga uba kham-khrau-bor ia nga, wad ia ka jingteh ki júti jong u, ka'm dei ia nga ba'n dem ia ka ba'n loit-noh kein:

8. nga shisha nga la pynbaptisma kein ia phi da ka

úm: hinrei uta u'n pynbap-
tisma ia phi kein da U Myn-
siim Bakhúid.
9. Ka la jía ruh ha
kita ki sngi, ba U Iísous u la
wan na Ka Nasaret kaba ha
ka rí Galilaia, ba yn pynbap-
tisma ruh ia u da U Ioannis ha
Ka Iordan.
10. Te kumne-kumne-ruh
haba u dang kíu-noh na ka úm,
u la ioh-íh ba-la-plíe ia ki
byneng, bad uba U Mynsiim
u híer ha u kum ka paro.
11. Ka ktín te ka la wan
na byneng, *ka da ong*, Mé uba
U Khún jong nga u baíeit,
ha uba nga sngoubha-éh.
12. Te kumne-kumne-ruh
uba U Mynsiim u la ialam-
-noh kyrkíh ia u sha ka rí-
-khlau.
13. U la don hangta te ha
kata ka rí-khlau saupheu sngi,
ba-la-pynshoi ia u da U
Soitan; bad u la long lem bad
ki mrád-khlau; bad ki angelos
ki la shakri ia u.
14. Hadiin te kaba la
byndí ia U Ioannis, U Iísous
u la wan sha Ka Galilaia, u
da ialap ia Ka Jingiathúh-
khána-babhá ka jong ka híma
U Blei,
15. u da ong ruh, La pyn-
dep ia ka ía, bad ka híma U
Blei ka la jan: tó phi'n kylla-
-ka-bamut, tó phi'n ngeit ruh
ia Ka Jingiathúhkhána-babhá.
16. Te haba u dang
iaid harúd ka dúriau Ka Gali-
laia, u la ioh-íh ia U Simon,
bad ia U Andreas u para jong
u, ba ki dang iabred ia ka jár
ha ka dúriau: naba ki jiu long
ki nongtong-dohkhá.
17. U Iísous te u la ong ha
ki, Tó wan-búd nadiin jong
nga, te nga'n pynlong ia phi
ba'n long ki nongtong briu.
18. Kumta te haba ki la
íehnoh dak ia ki jár jong ki,
ki la iabúd ia u.
19. Haba u la nang leit
nangta ruh ka bakham-jing-
ngai khyndiat, u la ioh-íh ia
U Iakobos u khún U Sebedaios,
bad U Ioannis u para jong u,
kiba long de ha ka liing ba ki
dang shná ia ki jár *jong ki.*
20. Kumne-kumne-ruh u la
khot ia ki: ki ruh haba ki la
íehnoh ia U Sebedaios uba u
kypá jong ki ha kata ka
liing lem bad ki shakri ia ki
ba-la-wér, ki la iabúd ia u.
21. Ki la leit ruh sha-
poh Kapernaum; te kumne-

-kumne-ruh ha ka sngi-sabba-
ton haba u la leit ha ka syna-
gog, u la hikai.
22. Ki la sngou-kyndit te
na ka jinghikai jong u: naba
u la hikai ia ki kum uba don
bor, b'ym kum Ki Nongthoh te.
23. La don te ha ka syn-
agog jong ki u briu uba don
u mynsiim b'ymkhúid; te u la
pyrta,
24. u da ong, Iehnoh *ia
ngi;* mé don kam aiuh bad
ngi, U Iísous uba na Ka Na-
saret? mé la wan knang ia
ka ba'n pynjot ia ngi? nga
íhthúh ia mé uei ba mé long,
uba U Bakhúid u jong U Blei.
25. U Iísous te u la sneng
ia u, u da ong, Wat jam mé, tó
míh-noh ruh na u.
26. Uta u mynsiim b'ym-
khúid te hadiin ba u la lah
ring-kyrthat ia u, bad ba u la
lah pyrta da ka ktín bajam, u
la míh-noh na u.
27. Baroh te ki la sngou-
-kyndit, kat ba'n iakylli hí-
-paralok, ki da ong, Kaei kane?
kaei kane ka jinghikai ba-
thymmai? naba da ka bor u
húkum wad kat ia ki mynsiim
b'ymkhúid, ki te ki kongúh
ia u!

28. Te shen-shen-ruh ka
jingbyná shaphang jong u, ka
la leit kylleng ia kata ka rí
baroh kaba saudong-kylleng
Ka Galilaia.
29. Te kumne-kumne-
-ruh, haba ki la míh-noh na
kata ka synagog, ki la bysut
sha ka iing U Simon bad U An-
dreas ruh, lem bad U Iakobos
bad U Ioannis ruh de.
30. Hinrei ka syngken-
-kurim U Simon ka da thíah
ba ka pangshoh; te shen-shen-
-ruh ki iathúh ha u shaphang
jong ka.
31. Te haba u la wan u la
shim ia ka ktí jong ka, bad u
la ráh ia ka; te kata ka pang-
shoh ka la íehnoh dak ia ka,
bad ka la kam jingkam ia
ki.
32. Mynba la jan míet
te, haba la sep ka sngi, ki la
wallam ha u ia baroh kiba la
pang, bad ia kita ki bashong-
-ksúid ruh.
33. Te kata ka shnong ba-
roh ka la ialum-lem ha ka
jingkhang.
34. U la pynkhíah te ia
shíkaddei kiba la pang na ki
jingpang bún-jaid, bad u la
beh-noh shibún ki ksúid; bad

u'm shah shuh ia kita ki ksúid
ba'n iathúh ba ki íhthúh ia u.
35. Ha ka balashai ruh, u
da khíe slem-éh mynba ka'm
put míh ka sngi, u la míh-noh,
bad u la leit-noh sha ka jaka
kynjah ka rí-khlau, bad hangta
u la dúwai.
36. Te U Simon bad kita
kiba long lem bad u, ki la
iabúd ia u.
37. Haba ki la shem te ia u,
ki la ong ha u, Baroh ki iawád
ia mé.
38. U la ong te ha ki, Ngi'n
ialeit sha ki shnong ki ba-
paramarjan, ba nga'n ioh-ialap
hangta ruh, naba ia kata kein
nga la míh-noh.
39. U la iai-ialap te ha ki
synagog jong ki saudong-kyl-
leng Ka Galilaia baroh, u la
beh-noh de ia ki ksúid.
40. Te u bapangníang-
-thoh-líh u la wan ha u, u da
kyrpád ia u, bad u da dem-
-khohsiu sha u, bad u da ong
ha u, Lada mé mon, mé lah
ba'n pynkhúid ia nga.
41. Te U Iísous, haba u la
sngou-isynei, u la kynér ia la ka
ktí, bad u la kytáh ia u, bad u
ong ha u, Nga mon; tó me'n
long khúid.
42. Te katba u la lah kren,
kumne-kumne-ruh kata ka
pangníang-thoh-líh ka la íeh-
noh ia u, bad la pynkhúid ia
u kein.
43. Hadiin ba u la húkum
skhem te ia u, u la phah-noh
ia u kumne-kumne-ruh;
44. bad u ong ha u, Tó
súmar ioh ba mé iathúh ei-ei-
-ruh hano-hano-ruh: hinrei
khíe-leit-noh, tó pyníh ia lade
ha u lyngdoh, bad tó ai-ngúh
na ka bynta ka jingkhúid jong
mé ia kiei-kiei-ruh ia kiba U
Mosis u la húkum, ia ka ba'n
long ka jingphlá ia ki.
45. Hinrei haba u la míh-
-noh, u la sydang ba'n pyn-
byná shíkaddei, bad ba'n pyn-
phríang-kylleng ia kata ka
ktín, katba u u'm lah leit sha
kata ka shnong-báh pat ha ka
bapau; hinrei u la shong sha-
bar ha ki jaka kynjah rí-khlau:
bad ki la wan ha u na ki
phang baroh-kylleng.

II.—Lynnong.

1. *U Khristos u pynkhíah ia uwei u bapangiáp-shiliang.* 13. *U khot ia U Lebi na ka iing-khrong; ha ka iing jong u ruh*

u shong-bám bad ki nongkhrong bad ki bapop. 18. U sei-nía na ka bynta ki synran jong u ba ki'm shahjingit, 23. ba ki la kheit ia ki soh-keu ruh ha ka sngi sabbaton.

1. U LA leit pat ruh shapoh Kapernaum hadiin ba la dap khyndiat ki sngi; te la sngou ba u don ha ka iing.

2. Te kumne-kumne-ruh bún ki la ialum-lang, katba ym don jaka shuh ba'n ngíam, ém, wad hajan ka jingkhang: te u la ialap ia ka ktín ha ki.

3. Ki wan ruh ha u, ki bawallam ia uwei u bapangiáp--shiliang, ia u ba-la-báh da ki sau-ngút.

4. Haba ki'm lah te wan hajan jong u, namar uta u paitbah, ki la ialít-noh ia ka jingsop ha neng ka jaka ha kaba u la don: bad haba ki la pynpei, ki la iapynhíer-noh ia ka jingthíah ha kaba u thíah uta u bapangiáp-shiliang.

5. Haba U Iísous u la ioh-íh te ia ka jingngeit jong ki, u la ong ha uta u bapangiáp-shiliang, Kó khún, la máp-noh ia mé ia ki pop jong mé.

6. Hinrei don kiba na Ki Nongthoh ki bashong hangta, bad ki da iapyrkhat ha ki dohnúd jong ki,

7. Balei ba une u kren ia ka babein-Blei kumne? uei ba lah ba'n máp ia ki pop, tang U Blei hí?

8. Kumne-kumne-ruh haba U Iísous u la tip te ha la ka mynsiim, ba ki la iapyrkhat kumta ha lade, u la ong ha ki, Balei ba phi iapuson ia kine kiei-kiei-ruh ha ki dohnúd jong phi?

9. *naba* kano ka long ka bakham-jem, ia ka ba'n ong ha uta u bapangiáp-shiliang, La máp ia ki pop jong mé; lane ia ka ba'n ong, Tó ieng, tó ráh-noh ruh ia la ka jingthíah, tó iaid ruh de?

10. hinrei ba phi'n ioh-tip ba uba U Khún u briu u don bor ba'n máp ia ki pop ha ka khyndeu, (u ong ha uta u bapangiáp-shiliang)

11. Ha mé nga ong, Tó ieng, tó ráh-noh ruh ia la ka jingthíah, tó khíe-leit-noh de sha la iing.

12. Te kumne-kumne-ruh u la ieng, bad u la ráh-noh ia kata ka jingthíah, u la míh--noh de ha khymat jong ki baroh; katba ki la kyndit-noh

baroh, bad ki la iaroh ia U Blei, ki da ong, Mynno-mynno-ruh ngi'm jiu ioh-íh kat kane.

13. U LA leit-noh pat ruh harúd ka dúriau: te u paitbah baroh u la wan ha u, bad u la hikai ia ki.

14. Katba u nang iaid-noh nangta te, u la ioh-íh ia U Lebi u khún U Alphaios, ba u shong ha kaba ka iing-khrong, u la ong te ha u, Tó bud ia nga. Te u la ieng, bad u la búd ia u.

15. Ka la jía ruh, haba u shong-bám ha ka iing jong u, ba shibún ruh ki nongkhrong bad ki bapop, ki la shong-lem hí bad U Iísous, bad ki synran jong u ruh: naba ki la long shibún, kiba la lah iabúd ia u.

16. Te haba Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki la ioh-íh ia u, ba u iabám lem bad kita ki nongkhrong bad ki bapop, ki la ong te ha ki synran jong u, Balei kumne, ba u iabám ba u iadíh ruh lem bad kita ki nongkhrong bad ki bapop ruh?

17. Haba U Iísous u la ioh-sngou te, u ong ha ki, Ki bakhíah ki'm don kam ia u nongpynkhíah, hinrei ki bapang kein: nga'm shym wan ba'n khot ia ki bahok, hinrei ia ki bapop ia ka ba'n kylla-ka-bamut.

18. HINREI ki synran U Ioannis bad ki jong Ki Pharisi, ba ki jiu iashahjingit: ki la wan te, bad ki la ong ha u, Balei ba ki synran U Ioannis bad ki jong Ki Pharisi ki shahjingit, hinrei ki synran jong mé ki'm shahjingit shuh?

19. Te U Iísous u la ong ha ki, Ki nongon-kurim ki lah ba'n shahjingit, haba u nongleit-kurim u dang sáh lem bad ki? katba ki dang don uta u nongleit-kurim lem bad ki, ki'm lah shuh ba'n shahjingit:

20. hinrei ki sngi ki'n poi, h'ynda yn shim-noh ia u nongleit-kurim na ki, ynda kumta kein ha kita ki sngi te ki'n sa shahjingit:

21. ym don ruh uba súh syrdep ia ka jainkúp barim da ka jain thymmai; l'ymda kumta, kata ka jain-syrdep ka bathymmai jong ka, ka pynkád ia ka barim, bad ka pynlong ia ka jingkád ka ba-kham-khrau:

22. ym don ruh uba búh ia ka wain thymmai ha ki lywa-sníh barim: l'ymda kumta, kata

ka wain ka bathymmai ka pyn-pyddang ia ki lywasníh, bad kata ka wain ka jau-noh, bad kita ki lywasníh ki jot-noh; hin-rei ia ka wain thymmai yn búh kein ha ki lywasníh thymmai.

23. KA la jía ruh ba u la iaid lyngba ia ki lyngkhá-keu ha ka sngi-sabbaton; te ki synran jong u, katba ki nang iaid, ki la sydang kheit ia ki soh-keu.

24. Ki Pharisi te ki la ong ha u, Ha khymíh! balei ba ki leh ia ka b'ym dei ha ka sngi-sabbaton?

25. U la ong te ha ki, Mynno-mynno-ruh phi'm put la púle ia kaei ba U Dabid u la leh, mynba u da shípa, bad ba u la thyngan, ma-u, bad kita kiba bad u ruh?

26. kumno ba u la leit-bysut ha ka iing U Blei ha ki sngi U Abiáthar uba U Rangbah-lyngdoh, bad ba u la bám ia ki pú pyníh, ia ki b'ym bit ba'n bám tang ia ki lyngdoh hí, bad ba u la ai ruh de ha kita kiba long bad u?

27. U la ong de ha ki, La thau ia ka sabbaton na ka bynta u briu, ym ia u briu na ka bynta ka sabbaton:

28. namar-kata te uba U Khún u briu u long U Trai ka sabbaton.

III.—LYNNONG.

1. U Khristos u pynkhíah ia u briu u ba-la-rit-shiliang ka ktí, 7. bad bún kiwei-kiwei-ruh ki jingpang; u húkum skhem de ia ki mynsiim b'ymkhúid. **13.** *U jíd ia ki khadar-ngút Ki Apostolos jong u.* 20. *U sneng-shai ia ki jingkren-bein kiba ong, ba da u rangbah ki ksúid u beh-noh ia ki ksúid.* 31. *U pyníh ruh uno u para jong u, kano ka para jong u, bad kano ka kymí jong u de.*

1. U LA leit pat ruh hapoh ka synagog; te la don hangta u briu u badon ka ktí ka ba-la-rit-shiliang.

2. Ki la iaápthúh te ia u, la u'n pynkhíah ia u ha ka sngi-sabbaton: ba ki'n ioh-iakem-dau ia u.

3. U ong te ha uta u briu u ba-la-rit-shiliang kata ka ktí, Tó ieng ha pyddeng.

4. Te u ong ha ki, Ka bit ia ka ba'n leh-bhá ha ka sngi-sabbaton, lane ia ka ba'n leh-b'ymman? ia ka ba'n pynim ia ka jingim, lane ia ka

ba'n pyniáp? Hinrei ki te ki
la sngáp-jarjar.
5. Hadiin ba u la khymíh-
-kylleng ha ki da ka jingbittar,
ba u da sngousíh namar ka
bamatlah ka dohnúd jong ki,
u la ong ha uta u briu, Tó
kynér-noh ia la ka ktí. Te u
la kynér-noh: ia ka ktí jong
u te la pynkhíah-bhá kum
kaba kawei-pat.
6. Haba Ki Pharisi te ki la
leit-noh, kumne-kumne-ruh ki
la iasylla bad ki nongbúd U
Irodis shaphang jong u, kumno
ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia u.
7. HINREI U Iísous u la
kynriah-noh lem bad la ki
synran shaphang ka dúriau:
te ki paitbah byllín ki la ia-
búd ia u na Ka Galilaia, bad
na Ka Ioudaia,
8. bad na Ka Jerusalem, bad
na Ka Idoumaia, bad na sha
lyndet Ka Iordan ruh de; bad
kiba na shaphang Ka Tyros
bad Ka Sidon, u paitbah byllín,
kiba haba ki la ioh-sngou ia
ka bakatno u la leh, ki la iawan
ha u.
9. U la ong te ha ki synran
jong u, ba ka liing-rit ka'n áp
hajan jong u, namar uta u pait-
bah, ioh ba ki'n kyntur ia u.
10. Naba u la lah pynkhíah
shibún; katba ki la wan kyr-
thep ha u, ba ki'n ioh-kytáh ia
u, katba don kiba la ngat ki
jingpang-kordit ha ki.
11. Ki mynsiim b'ymkhúid
ruh, haba ki la ioh-íh ia u, ki
la dem ha khyndeu ha khymat
jong u, bad ki la iapyrta, ki da
ong, Mé long uba U Khún U
Blei!
12. U te u la húkum skhem-
-éh ia ki, ba ki'n 'nym pynbyná
ia u.
13. H'YNDA kumta u
kíu sha u lúm, bad u khot ha
lade ia kiba u mon hí: te ki
la wan ha u.
14. Bad u la pynlong ruh
ia ki khadar-ngút, ba ki'n ioh-
-long lem bad u, bad ba u'n
ioh-phah ia ki ba'n ialap,
15. bad ba ki'n ioh bor ba'n
pynkhíah ia ki jingpang, bad
ba'n beh-noh ia ki ksúid:
16. ia U Simon (ha uba u
la sin kyrteng U Petros);
17. bad ia U Iakobos uba
u khún U Sebedaios, bad ia U
Ioannis u para U Iakobos;
(ha kiba u la sin kyrteng
Boanerges, kata kaba long, Ki
khún u pyrthat);
18. bad ia U Andreas, bad

ia U Philippos, bad ia U Bar-
tholomaios, bad ia U Mathaios,
bad ia U Thomas, bad ia U
Iakobos uba u khún U Al-
phaios, bad ia U Thaddaios,
bad ia U Simon uba U
Bashit-rhem;
19. bad ia U Ioudas Iska-
riot, uba la díe-noh ia u ruh.
20. Ki la wan te
hapoh ka iing. U paitbah te
u la ialum-lang pat, katba ki'm
lah shuh wad ia ka ba'n bám
jingbám.
21. Te haba ki kur jong u ki
la ioh-sugou, ki la leit-noh ba'n
bat ia u: naba ki la ong, *U
tlot*, naba u leh lyndet ia lade.
22. Ki Nongthoh ruh kiba
la wan-híer na Ka Jerusalem
ki la ong, Ba u don U Beelse-
búl, bad ba da u rangbah ki
ksúid u béh-noh ruh ia ki ksúid.
23. Hinrei haba u la khot
ia ki ha lade; u la kren ia ki
ha ki pharshi; Kumno ba U
Soitan u lah ba'n shop-noh ia
U Soitan?
24. bad lada ka híma ka la
ialeh-makynti paralok, kata ka
híma ka'm lah neh shuh:
25. bad lada ka iing de ka
la ialeh-makynti paralok, kata
ka iing ka'm lah neh shuh:
26. bad lada U Soitan de u
ieng ba'n ialeh hí ia lade, bad
u la makynti, u'm lah neh shuh,
hinrei don kein ka bakut ia u:
27. ym don uno-uno-ruh
uba leit hapoh ka iing u ba-
khlain, uba lah ba'n kúrup ia
kiei-kiei-ruh ki jong u, l'ymda
khum shiwa ia uta u bakhlain;
ynda kumta te u'n sa kúrup
ia ka iing jong u:
28. shisha nga ong ha phi,
Ba yn máp ia ki khún ki briu
ia ki pop baroh, bad ia ki
jingkren-bein-Blei katba ki'n
kren-bein-Blei:
29. hinrei uno-uno-ruh uba
u'n kren-bein ia uba U Mynsiim
Bakhúid, hala karta u'n 'nu'm
ioh ka jingmáp, hinrei ka dei
ia u ba'n háp ha ka jingrem
b'ymjiukut:
30. naba ki la ong, U don
mynsiim b'ymkhúid.
31. Haba kumta te ki
hynmen-hynbeu jong u bad ka
kymí jong u ruh ki la wan;
bad haba ki da iaieng shabar,
ki la phah ha u, ba ki da khot-
-noh ia u.
32. Hinrei u paitbah u la
shong tawíar ia u, bad ki la
ong ha u, Ha khymíh, ka kymí
jong mé bad ki hynmen-hyn-

beu jong mé habar, ba ki iakwah ia mé.

33. U la iathúh te ha ki, u da ong, Kano kaba long ka kymí jong nga; lane *kino* kiba ki hynmen-hynbeu jong nga?

34. Hadiin te ba u la khymíh baroh saudong ia kiba shong tawíar ia u, u ong, Ha khymíh ka kymí jong nga, bad ki hynmen-hynbeu jong nga!

35. naba uno-uno-ruh uba u'n leh ia ka bamon U Blei, uta kein, uba long u para jong nga, bad ka para jong nga, bad ka kymí ruh de.

IV.—Lynnong.

1. *Ka jingkren-pharshi shaphang u nongbet.* 10. *Ki synran bad kiwei ki iakylli ia U Iísous shaphang kata ka pharshi, u pynpau ia kata te ia ki.* 21. *Pa ka dei ia ngi ba'n ai ka jingshai ka jingtip jong ngi ha kiwei.* 26. *Ka pharshi ruh shaphang ki symbai ki bamíh ha ka baríh;* 30. *shaphang ruh ia u symbai tyrso.* 35. *U Khristos u da pynjaijai ia ka ér-iong halor ka dúriau.*

1. U la sydang ruh ba'n hikai pat harúd ka dúriau: te u paitbah byllín la wan-ia-lang ha u, katba u la leit ha ka liing ba'n ioh-shong halor ka dúriau; uta u paitbah baroh te u la don harúd ka dúriau ha ka ryngkeu.

2. Te u la hikai ia ki bún kiei-kiei-ruh ha ki pharshi, bad u la ong ha ki ha ka jinghikai jong u,

3. Tó sngou, ha khymíh, u nongbet u la leit-noh ba'n bet:

4. te ka la jía haba u dang bet, ba don uba la háp harúd lynti, bad ba ki sim byneng ki la wan bad ki la bám ia u:

5. te uwei-pat u la háp halor jaka-mau, sha kaba b'ym don bún khyndeu; te kumne-kumne-ruh u la míh, naba ka'm long jilliu ka khyndeu:

6. haba ka la ieng ka sngi te, u la shit-tyrkhong-éh; bad naba u b'ym don thíed, u la iáp-rynkhiang:

7. uwei-pat te u la háp ha pyddeng ki diing-shíah; te kita ki diing-shíah ki la iamíh, bad ki la iakyjap ia u; te u'm shym la sei soh:

8. uwei-pat te u la háp ha ka khyndeu ka babhá, bad u la sei soh bamíh bad baman-bún de; te u la sei ia uwei laiphew, bad ia uwei-pat hinriuphew, bad ia uwei-pat ruh shispah.

9. U la ong te ha ki, Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou!

10. Haba u la long te kyrphang weibriu, kita kiba hajan jong u lem bad kita ki khadar-ngút, ki la kylli ia u shaphang kata ka pharshi.

11. U la ong te ha ki, Ha phi kein la ai ba'n tip ia ka maian ka híma U Blei: hinrei ha kita kiba shabar, ia kiei-kiei-baroh yn leh kein ha ki pharshi:

12. ba haba ki ioh-íh ki'n ioh-íh, te ki'n 'nym íh-shemphang shuh; bad haba ki ioh-sngou ki'n ioh-sngou, te ki'n 'nym sngouthúh shuh; ba ioh kumta ki'n kylla, bad yn máp ha ki ia ki pop *jong ki.*

13. U la ong ruh ha ki, Phi'm tip ia kane ka pharshi? kumno te phi'n tip ia ki pharshi baroh?

14. Uta u nongbet u bet ia ka ktín:

15. kine te long kita ia kiba *la bet* harúd lynti, sha kaba la bet ia ka ktín; hinrei haba ki la ioh-sngou, kumne-kumne-ruh U Soitan u wan, bad u rong-noh ia kata ka ktín ia ka ba-la-bet ha ki dohnúd jong ki:

16. kumjuh ruh kine ki long kita ia kiba la bet halor jaka-mau, kiba, haba ki la ioh-sngou ia kata ka ktín, kumne-kumne-ruh ki pyddiang ia ka da ka bakymen;

17. hinrei ba ki'm don thíed ha lade, ki long tang shibit; hadiin te, haba ka da jía ka bajinjar ne ka baleh-bein na ka bynta kata ka ktín, kumne-kumne-ruh ki la thut:

18. kine ruh ki long kita ia kiba la bet ha pyddeng ki diing-shíah; kiba jiu sngou ia ka ktín,

19. te ki jingkhuslai kane ka pyrthei, bad ka jingpynshoi ka spah, bad ki jingíh-kwah-éh shaphang kiei-kiei-pat de, ki da leit hapoh, ki iakyjap ia kata ka ktín, ka long te ba ka'm sei soh shuh:

20. kine te ki long kita ia kiba la bet ha ka khyndeu ka babhá; kiba ioh-sngou ia kata ka ktín, bad kiba pyddiang *ia ka,* bad kiba sei soh, ia uwei laipheu, bad ia uwei-pat hinriupheu, bad ia uwei-pat shispah de.

21. U la ong ruh ha ki, Jiu don ba yn wallam ia ka sharak, ba yn búh hapoh ka

shang, lane hapoh ka jingthíah? ba yn 'nym búh ha ka diing--pynieng-sharak?

22. naba ym don kaei-kaei--ruh ba-la-tap, ia kaba yn 'nym pynpau; l'ymne ym jiu don kaei-kaei-ruh ba--la-búh-ríh, hinrei tang ba ka'n ioh-wan ha ka bapau *pat:*

23. lada uno-uno-ruh u don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou.

24. U la ong ruh ha ki, Tó súmar kumno ba phi sngou: da ka jingtheu ba phi theu, yn theu ha phi; ha phi kiba sngou, yn ai kham-bún ruh:

25. naba jár uba don, ha u yn ai: bad jár u b'ym don, wad ia kata kaba u don yn shim-noh na u.

26. U LA ong ruh, Kumta long ka híma U Blei, la kumba u briu u'n bet ia u symbai ha ka khyndeu,

27. bad ba u'n ioh-thíah bad ba u'n khíe ruh mynmíet bad mynsngi, bad uta u symbai u'n míh, bad u'n nang san, kumno, u u'm tip shuh:

28. naba ka khyndeu na lade-hí ka sei soh; ka ba-nyngkong u speh, hadiin ka kop, hadiin kata-pat u soh keu ba-la-dap ha ka kop:

29. hinrei haba la íh uta u soh, kumne-kumne-ruh u phah búh ia ka ráshi, naba ka aiom--ot ka la poi.

30. U LA ong ruh, Ia kum kaei ngi'n iatharai ia ka híma U Blei? ne da kaei ka pharshi ngi'n iatharai ia ka?

31. *ka long* kum u symbai tyrso, ia uba, haba la bet ha ka khyndeu u long kham-rit ia ki symbai baroh jong kiba don ha ka khyndeu:

32. hinrei haba la bet, u míh-san, bad u long kham--khrau ia ki jhur baroh, bad u sei ia ki tynat bakhrau; katba ki sim byneng ki lah ba'n shong-tyngen hapoh ka sirngiu jong u.

33. Da ki bún pharshi ruh kat kine u la kren ia ka ktín ha ki, katba ki la ioh-bor ba'n sngou-shemphang.

34. Khlem ka pharshi te u'm shym la kren ha ki: te haba *ki iadon* hí-kyrphang, u la jiu pynpau ia kiei-kiei-baroh ha ki synran jong u.

35. U ONG ha ki ruh ha kata ka sngi, haba la jan

míet, Tó ngi'n ialeit sha shiliang.

36. Haba ki la pyllait-noh te ia u paitbah, ki la shim-noh ia u *kumta kein* kumba u long ha ka liing; hinrei don kiwei ruh pat ki liing-rit lem bad u.

37. Hangta te la míh ka lyér-langthari ka bakhrau; te kumta ki jingátpullúng ki la shoh-kyrthep sha kata ka liing, kat ba'n pyndap ia ka haba dei.

38. U te u la don ha ka tydong ka liing, ba u ioh-thíah ha kaba ka syngkhlíh; ki te ki pynkhíh ia u, bad ki ong ha u, Kó Kynrád, me'm súmar satía ba ngi sa iáp?

39. Haba u la khíe te, u la khang ia ka ly-ér, bad u la ong ha ka dúriau, Long jaijai, wat khíh shuh. Kumta kata ka ly-ér ka la jemjai, bad ka la long ka bajaijai éh.

40. U la ong te ha ki, Balei ba phi long ki bashepting katta-katta? kumno ba phi'm don ka jingngeit shuh?

41. Hinrei ki la shepting shíkaddei-éh, bad ki la iakren paralok-hí, Une u long uei shisha, ba ka ly-ér ruh bad ka dúriau de ki iakongúh ia u?

V. Lynnong.

1. *U Khristos u pyllait ia uba don u paitbah tam ki ksúid.* 13. *Ki bysut ruh ia ki sníang.* 21. *La wan U Iairos ha U Iísous ba'n kyrpád ia u shaphang ka khún jong u.* 25. *U pynkhíah ia ka briu ka bapangmíh-snám.* 35. *U pynieng pat ruh ia ka khún U Iairos na ka baiáp.*

1. Ki la poi ruh sha shiliang ka dúriau sha ka rí ki nong Gadara.

2. Haba u la míh-noh te na kata ka liing, kumne-kumne-ruh la wan-tan ia u na ki maujingtep, u briu bashong mynsiim b'ymkhúid,

3. uba jiu don ka jaka-shong-sáh ha pyddeng kita ki maujingtep; te ym don uei-uei-ruh uba lah ba'n khúm ia u, ém, wad da ki kynjiri;

4. naba la jiu khúm jindei ia u da ki nar-kyjat, bad da ki kynjiri; hinrei ia ki kynjiri u la jiu bythat, bad ia ki nar-kyjat u la jiu pynkhein lyngkot-lyngkot: te ym jiu don uei-uei-ruh uba lah ba'n pynjúh ia u.

5. Te khlem-da-púd, mynmíet bad mynsngi ruh, u jiu long ha kita ki maujingtep, bad

ha ki lúm ruh, u da lyniar-noh,
bad u da ot-noh ia lade da ki
mau.

6. Haba u la ioh-íh te ia U
Ísous na jingngai, u la phet,
bad u la mane-dem ia u,

7. bad u da lyniar-noh da
ka ktín bajam, u la ong, Mé
don kam aiuh bad nga, U
Ísous U Khún U Blei U Ba-
hakhlíh-tam-éh? Nga pyn-
smai ia mé da U Blei, ba me'n
'nym pynshitom ia nga!

8. (Naba u la lah ong ha u,
Tó ka mynsiim b'ymkhúid,
míh-noh na une u briu.)

9. Haba kumta u la kylli
ia u, Kumno ka kyrteng jong
mé? U te u la iathúh, u da
ong, Ka kyrteng jong nga
long U Paitbah: naba ngi long
shibún.

10. U la kyrpád ruh ia u
shíkaddei, ba u'n 'nu'm phah-
-noh ia ki na kata ka rí.

11. Hinrei don hangta ha
synda u lúm shí-kynhún báh
ki sníang ka babám-phlang.

12. Kita ki ksúid baroh te
ki la iakyrpád ia u, ki da ong,
Tó phah ia ngi ha kito ki
sníang, ba ngi'n ioh-leit hapoh
jong ki.

13. Kumne-kumne-ruh U
Ísous te u la shah ia ki. Ha-
ba la míh-noh te kita ki myn-
siim ki b'ymkhúid, ki la leit
hapoh kita ki sníang: baroh
shí-kynhún te, ki la phet-iáp
arsut ia ka ríat sha ka dúriau,
(ki la long ruh jin ar hajar,)
bad ki la iáp-jillop ha kata ka
dúriau.

14. Kita kiba iaáp ia ki
sníang te ki la phet-noh, bad
ki la iathúh ha kata ka shnong
bad ha kita ki rí-brí: ki la
iamíh-noh te ba'n khymíh kaei
long kata ba-la-leh.

15. Ki wan te ha U Ísous,
bad ki ioh-íh ia uta uba jiu
shong-ksúid, ba u shong, bad
ba u la kúp-jain, bad ba u
kynmau-bynriu; ia uta (*nga
ong*) uba la jiu don U Paitbah:
ki la shepting ruh.

16. Kita kiba la lah ioh-íh
te ki la iathúh ha ki, kumno
ka la long ia uta uba jiu
shong-ksúid, bad shaphang
kita ki sníang.

17. Hangta ki la sydang
ba'n iakyrpád ia u ba'n leit-
-noh na ki phang jong ki.

18. Haba u dang leit te ha
kata ka liing, uta uba la jiu
shong-ksúid, u la dúwai ia u
ba u'n ioh-long lem bad u.

19. Hinrei U Iísous u'm
shah shuh ia u; hinrei u ong
ha u, Khíe-leit sha la iing sha
la ki jong ruh, bad tố iathúh ha
ki, ia ka bakatno ba U Trai u
la leh ia mé, bad u la isynei
ia mé.
20. Kumta u la leit-noh,
bad u la sydang ba'n ialap ha
Ka Dekapolis, ia ka bakatno
kiei-kiei-ruh ba U Iísous u la
lah leh ia u; te baroh ki la
kyndit.
21. HABA U Iísous te
u la leit shalor ha ka liing pat
sha shiliang, la ialum-lem
hangta ha u, u paitbah bylliin:
u te u don harúd ka dúriau.
22. Ha khymíh ruh, uwei
na ki rangbah synagog u wan,
uba ka kyrteng U Iairos; te
haba u ioh-íh ia u, u la dem
ha ki kyjat jong u;
23. bad u la dúwai shíkad-
dei ia u, u da ong, Ka khún-
-khynnah jong nga ka sa la
jan iáp: tố wan, ba me'n ioh-
-búh ia la ki ktí ha ka, ba yn
ioh-pynkhíah ia ka; kumta ka'n
sa im.
24. Kumta *U Iísous* u la
leit lem bad u; te la búd ia u
u paitbah bylliin, bad ki la
iakyntur-lem ia u.

25. KA kynthei ruh
kawei ka badon ka jingpang-
míh-snám khadar snem,
26. bad kaba la lah shah-
-shitom bún kiei-kiei-ruh na ki
shibún ki nongpynkhíah, bad
kaba la lah pynlut baroh katba
don ki jong ka, te khyndiat ruh
ém ka'm nang-khíah, hinrei
ka la nang-pang-nang-pang
pynban;
27. haba ka la ioh-sngou
shaphang U Iísous, ka la wan
ha pyddeng uta u paitbah na
shadiin, bad ka la kytáh ia ka
jainkúp jong u.
28. Naba ka la ong, Lada
nga'n shu ioh-kytáh tang ia
ki jainkúp jong u, nga'n sa
khíah.
29. Te kumne-kumne-ruh
kata ka jingkyrsoi ka snám
jong ka, ka la ryngád-noh;
bad ka la sngouthúh da la ka
met, ba ka la ioh-khíah na
kata ka jingpang-shitom.
30. U Iísous kumne-kumne-
-ruh ba u tip ha lade ba kata
ka bor ka la lah leit-noh na u,
haba u la phai ha pyddeng
uta u paitbah, u la ong, Kytáh
mano ia ki jain jong nga?
31. Ki synran jong u te ki
la ong ha u, Mé ioh-íh ia

u paitbah u bakyntur ia mé, mé ong ruh, Kytáh mano ia nga?

32. U la khymíh baroh-saudong te ba'n ioh-íh ia kata kaba la lah leh ia kane.

33. Hinrei kata ka briu, da ka bashepting bad ba-khynniuh, ba ka da sngouthúh ia kaei ba-la-leh ha ka, ka la wan bad ka la dem ha khyn-deu ia u, bad ka la iathúh ha u ia ka bashisha baroh.

34. U la ong te ha ka, Kó ka khún, ka jingngeit jong pha ka la pynkhíah ia pha; tó khíe-leit ha ka basuk, bad tó long ka ba-la-khíah-bha na ka jingpang-shitom jong pha.

35. HABA u dang kren, la wan kiba na *ka iing* uta u rangbah synagog, ki da ong, Ka khún jong mé ka la iáp: balei ba me'n pynshitom shuh ia U Nonghikai?

36. Katba U Iísous te u la ioh-sngou ia kata ka ktín ba-la-kren, u ong ha uta u rang-bah synagog, Wat shepting, tang shu ngeit.

37. U'm shah shuh te iano-iano-ruh ba'n búd-lem ia u, tang ia U Petros, bad ia U Iakobos, bad ia U Ioannis uba u para U Iakobos.

38. Kumta u poi sha ka iing uta u rangbah synagog, bad u ioh-íh ia ka jingkhíhwin, ia ki baiám-briu, bad ia ki balyniar shíkaddei-éh.

39. Haba u la leit hapoh te u ong ha ki, Balei ba phi khíhwin, bad ba phi iám-briu kumne? ka khynnah ka'm shym la iáp, hinrei ka kum thíah.

40. Ki te ki la rykhíe-bein ia u. Hinrei haba u la pyn-míh-noh ia ki baroh, u shim-lem ia u kypá bad ia ka kymí jong kata ka khynnah, bad ia kita kiba don lem bad u, bad u leit hapoh, sha kaba la thíah kata ka khynnah.

41. Te haba u la shim ia ka ktí kata ka khynnah, u ong ha ka, Talitha koumi; kaba, haba la batai, ka long, Kó ka khynnah, nga ong ha pha, tó ieng.

42. Kumne-kumne-ruh kata ka khynnah ka la ieng-joit, bad ka la iaid (naba ka long khadar snem *karta*); te ki la sngou-kyndit da ka jingsngou-kyndit bakhrau.

43. Te u la húkum skhem-

-éh ia ki, ba uno-uno-ruh u'n 'nu'nı tip ia kane; u la húkum ruh, ba yn ai ei-ei-ruh ia ka ba'n bám.

VI.—Lynnong.

1. *La tharai-bein ia U Iísous da kiba na ka rí jong u hí.* 7. *U ai bor ia ki khadar ki synran halor ki mynsiim b'ymkhúid haba u sa phah-noh, u húkum ia ki ruh shaphang bún kiei-kiei-ruh.* 14. *Bún jaid ki jingtharai shaphang U Khristos.* 17. *Na ka balei ba la byndí bad ba la khrai-khlíh ia U Ioannis U Nongpyn-baptisma.* 30. *Ki Apostolos ki iawan phai-pat na ka baleit-ialap.* 34. *Ka kam-báh jong ka bakhawai ia ki san hajar ki briu da ki san-tylli ki kypú, bad da ki ar-tylli ki dohkhá.* 45. *U Iísous u iaid halor ka dúriau.* 53. *U pynkhíah ia ki baroh kat kiba kytáh ia u.*

1. U LA leit-noh ruh nang-ta, bad u la poi sha la ka rí; bad ki synran jong u ki búd ia u.

2. Te haba la jía ka sngi-sab-baton, u la sydang ba'n hikai ha ka synagog: te shibún haba ki ioh-sngou *ia u*, ki la kyndit-noh kein, ki da ong, Nangno *la jía* kine kiei-kiei-ruh ha une? kaei *kane* ka jingstád ruh ka ba-la-ai ha une, ba ki kam-báh kat kine ba-la-leh ruh da ki ktí jong u?

3. une u'm long uta u mis-teri, uba u khún Ka Mari, u para ruh U Iakobos, bad U Iosis, bad U Ioudas, bad U Simon de? bad ki para-kyn-thei jong u ki'm don hangne bad ngi? Kumta ki la thut ha u.

4. Hinrei U Iísous u la ong ha ki, U Nongiathúhlypá u'm long khlem burom, tang ha la ka rí, bad ha la ki kur, bad ha la iing ruh.

5. U'm lah hangta te ba'n leh shuh ia ka kam-báh, tang haba u la búh ia la ki ktí ha ki khyndiat ki bapang, u la pynkhíah *ia ki*.

6. U la sngou-kyndit te namar ka jingb'ymngeit jong ki. Te u la iaid saudong-kylleng ia ki nongrit, u da hikai.

7. U LA khot ruh ha lade ia ki khadar-ngút, bad u la sydang ba'n pháh ia ki ar-ar; bad u la ai bor ha ki halor ki mynsiim b'ymkhúid;

8. bad u la húkum ia ki, ba ki'n 'nym rah ei-ei-ruh ia ka

jingleit, tang ia u diingdúh
hí; l'ymne ia ka ierong,
l'ymne ia u kypú, l'ymne ia
u sybai ha ka saipan *jong
ki:*
9. hinrei ba'n iúh ia ki
khúlom; te ba'n 'nym phong
ar-tylli ki jingphong.
10. U la ong ha ki ruh,
Ha kano-kano-ruh ka jaka
ba phi'n leit hapoh ka iing,
iaishong hangta tadynda phi
leit-noh nangta:
11. te kino-kino-ruh kiba ki'n
'nym pyddiang ia phi, l'ymne
sngou ia phi, haba phi leit-noh
nangta, tő kyntér-noh ia ka
deu-met kaba shapoh ki slajat
jong phi, ia ka ba'n long ka
jingphlá ia ki. Shisha nga
ong ha phi, Ba ka'n long
kham-jem ia Ki Sodom, lane ia
Ki Gomorra, ha ka sngi bishár,
ia kaba *ka'n long* ia kata ka
shnong.
12. Te haba ki da leit-noh,
ki la ialap, ba ki'n kylla-ka-
-bamut.
13. Ki la beh-noh ruh shi-
bún ki ksúid, bad ki la pynsléh
da ka úm-pyniang shibún ki
bapang, bad ki la pynkhíah
ia ki.
14. U IRODIS u siim te
u la ioh-sngou *shaphang ia u,*
(naba ka kyrteng jong u ka la
long ha ka bapau) bad u la
ong, Ba U Ioannis uba jiu
pynbaptisma, u la míh-pat na
ki nongiáp, namar-kata kein,
kiba ki bor-báh ki iakam
ha u.
15. Kiwei te ki la ong, Ba
u long U Ilías. Kiwei-pat
te ki la ong, Ba u long U
Nongiathúhlypá, ne kum uwei
na ki jong Ki Nongiathúh-
lypá.
16. Hinrei haba U Irodis u
la ioh-sngou, u la ong, Ba une
u long U Ioannis, ia uba nga
la khrai-khlíh: uta u la míh-
-pat na ki nongiáp.
17. Naba une U Irodis ha-
ba u la lah phah, u la lah kem
ruh ia U Ioannis, bad u la lah
khúm ia u ha ka byndí,
na ka bynta Ka Irodias ka
tyngá U Philippos uba u para
jong u: naba u la lah shong-
kurim bad ka.
18. Naba U Ioannis u la
ong ha U Irodis, B'ym dei ia
mé ba'n ioh ia ka tyngá u
para jong mé.
19. Hinrei te Ka Irodias
ka la bat-jingbittar ia u,
bad ka la mon ba'n pyniáp-

-noh ia u ; hinrei ka'm lah
shuh.
20. Naba U Irodis u la jiu
shepting-burom ia U Ioannis,
ba u da tip ia u, *bà u lòng* u
briu bahok bad bakhúid, u la
jiu dá te ia u ; bad haba u la
lah ioh-sngou ia u, u la jiu leh
shibún kiei-kiei-ruh, bad u la
jiu shah-shkor ia u sngou-
bhá.
21. Hinrei haba la jía ka
sngi ka badei, mynba U Irodis,
ha kaba ki iakhein ki sngi-
-khá jong u, u la thau ia ka
jingkhawai ia ki rangbah jong
u, bad ia ki rangbah-shíhajar,
bad ia ki badon-nám-kham-tam
ha Ka Galilaia ;
22. te haba ka khún ka
jong kata Ka Irodias ka la
wan hapoh, bad haba ka la
shád, bad haba ka la pyn-
sngoubhá ruh ia U Irodis, bad
ia kita ki baiashong-bám lem
bad u, uta u siim u la ong ha
kata ka khynnah ; Tó pán
kein na nga kat kaba pha
mon, nga'n sa ai ruh ha pha.
23. U la smai ruh ha ka,
Ba kaei-kaei-ruh ba pha'n pán
na nga, nga'n sa ai ha pha,
háduh ia ka bashiteng ka híma
jong nga.
24. Haba ka la míh-noh te,
ka la ong ha ka kymí jong
ka, Kaei ba nga'n pán ? Ka
te ka la ong, Ia ka khlíh U
Ioannis U Nongpynbaptisma.
25. Kumne-kumne-ruh da
ka bakyrkíh de ka la leit pat
hapoh sha uta u siim, ka la
pán, ka da ong, Nga mon ba
me'n ai ha nga kumne-shen,
ia ka khlíh U Ioannis U Nong-
pynbaptisma, ha ka plíang.
26. Ka la long te ba u siim
u sngou-pisah-éh ; *hinrei* na
ka bynta kita ki jingsmai, bad
ia kita ki baiashong-bám lem
bad u, u'm mon ba'n pynbúh-
-khoh ia ka.
27. Kumne-kumne-ruh uta
u siim, haba u la phah te ia u
nongkhrai-khlíh, u la húkum
ba yn wallam ia ka khlíh
jong u.
28. Haba u la leit te u la
khrai-khlíh ia u ha ka byndí,
bad u la wallam ia ka khlíh
jong u ha ka plíang, bad u la
ai ia ka ha kata ka khynnah:
kata ka khynnah pat ka la
ai ruh ia ka ha ka kymí
jong ka.
29. Haba ki synran jong u
te ki la ioh-sngou, ki la wan bad
ki la ráh-noh ia ka met jong

u, bad ki la tep ia ka ha ka
jingtep.
30. KIBA Ki Apostolos
ki la ialum-lang te ha U Iísous,
bad ki la iathúh ia kiei-kiei-
-baroh ha u, bad ia kiei-kiei-
-ruh kat kiba ki la lah leh, bad
ia kiei-kiei-ruh kat kiba ki la
lah hikai.
31. U la ong te ha ki, Tó
alle ma-phi hí sha ka jaka
kyrphang sha rí-khlau, tó
shong-thait ruh khyndiat: na-
ba don shibún kiba iawan bad
kiba ialeit ruh, katba ki'm
kloi shuh wad ba'n bám.
32. Kumta ki la leit-noh
ha ka liing sha ka jaka kyr-
phang sha rí-khlau.
33. HINREI ki paitbah
ki la ioh-íh ia ki ba ki dang
leit, shibún ruh ki la íhthúh
ia u; te ki la iaphet-lang
hangta da ki kyjat na ki
shnong baroh, bad ki la pallat
ia ki, bad ki la iawan-lang
ha u.
34. Haba U Iísous te u la
míh-noh, u la ioh-íh ia u pait-
bah bylliin, bad u la sngou-isy-
nei ia ki, naba ki long kum ki
langbrot, ki b'ym don u nong-
sharai; u la sydang te ba'n
hikai ia ki bún kiei-kiei-ruh.
35. HABA ka la noh
ka sngi shíkaddei te, ki syn-
ran jong u ki la wan ha u, ki
ong, Ba ka long ka jaka ka
rí-khlau, bad ba ka la noh ka
sngi shíkaddei ruh:
36. tó pyllait-noh ia ki, ba
haba ki leit saudong-kylleng
sha ki rí-brí, bad sha ki
shnong-rit, ki'n ioh-thíed jing-
bám ia lade: naba ki'm don
shuh ei-ei-ruh ba'n bám.
37. Haba u iathúh pat te
u la ong ha ki, Tó ai ma-phi
ha ki ba'n bám. Ki te ki ong
ha u, Haba da leit ngi'n ia-
thíed te ar-spah suka ki jing-
bám, ba ngi'n ioh-ai ruh ha ki
ba'n bám?
38. U ong te ha ki, Katno
ki kypú ba phi don? tó khíe,
tó khymíh ruh. Haba ki la
tip, ki ong, San, bad ar-tylli
ki dohkhá.
39. U la húkum te ia ki
ba'n pynshong-shanía ia ki
baroh, ha ki lynnong-lynnong
ha u phlang bajirngam.
40. Te ki la iashong-dem
ter-ter ruh, da ki shispah-shi-
spah, bad da ki sanpheu-san-
pheu ruh.
41. Haba u la shim te ia
kita ki san-tylli ki kypú, bad

ia kita ki ar-tylli ki dohkhá ruh, ba u la khymíed sha byneng, u la ngúh ; u la kyddiah ruh ia ki kypú, bad u la ai ha ki synran jong u, ba ki'n ioh-búh ha khymat jong ki; bad ia ki ar-tylli ki dohkhá u la pynbynta ha ki baroh.

42. Baroh ruh ki la iabám, ki la kydang ruh.

43. Ki la khár ruh na ki balywet, bad na ka jong kita ki dohkhá, khadar tukri ba-la-dap.

44. Te kita kiba la iabám ia kita ki kypú, ki long jin san hajar ki rangbah.

45. Te kumne-kumne-ruh u la pynleh ia ki synran jong u ba'n kíu halor ka liing, bad ba'n leit ha shiwa sha shiliang ha pyrshah Bithsaida, tada u hí u'n pyllait-noh ia u paitbah.

46. Haba u la lah phah-noh te ia ki, u la leit sha uba u lúm ba'n dúwai.

47. H'ynda la jan míet, kata ka liing ka la long ha pyddeng ka dúriau, u hí te weibriu ha ka ryngkeu.

48. U la ioh-íh te ia ki ba ki shitom da kaba ki iakhiing; naba ka ly-ér ka la *beh*-pyrshah ia ki: te hamar ka ba-sausin iakylliang-jingáp mynmíet u wan ha ki, u da iaid shalor ka dúriau; bad u la íh-mon kum ba'n sa leit-lait ia ki.

49. Hinrei ki, haba ki la ioh-íh ia u ba u iaid shalor ka dúriau, ki la iamut ba ka la long syrngiu, ki la ialyniar-jam ruh:

50. naba baroh ki la ioh-íh ia u, bad ki la iasngou-kíuh-éh. Hinrei kumne-kumne-ruh u la kren bad ki, bad u ong ha ki, Tó long shlur: ka long Ma-nga ; tó wat shepting shuh.

51. U la kíu ruh halor kata ka liing sha ki; te kata ka ly-ér ka la jemjai: hangta ki la sngou-kyndit-noh ha lade ka batam shíkaddei-éh, bad ki la sngou-phylla.

52. Naba ki'm shym sngou-thúh da kita ki kypú: naba ka dohnúd jong ki ka la long ka baéh.

53. Haba ki la poi te sha shiliang, ki la wan ha ka rí Gennesaret, te *hangta* ki la iaring sha ka ryngkeu.

54. Haba ki la míh-noh te na kata ka liing, *ki briu*

ki la íhthúh ia u kumne-
-kumne-ruh,
55. haba ki la iaphet sau-
dong-kylleng shaphang kata
ka rí baroh, ki la sydang ba'n
iabáh-kylleng ha ki jingthíah
ia kiba la pang, shaei-shaei-
-ruh ba ki la ioh-sngou ba u
don hangta.
56. Shano-shano-ruh ba u'n
leit ruh sha ki shnong-rit, lane
sha ki shnong-báh, lane sha ki
rí-brí, ki la búh ia ki bapang-
-khreu ha ki jaka-ieu, bad ki
la kyrpád ia u, ba ki'n shu
ioh-kytáh ia ka rymiang ka
jain jong u: te kat kiba la
ioh-kytáh ia ka, la pynkhíah
ia ki phar.

VII.—LYNNONG.

1. *Ki Pharisi ki iabúh-pop ha ki synran namar ba ki bám jingbám khlem da thet ki ktí.* 14. *Ka jingbám ka'm pyntyngit ia u briu.* 24. *U Khristos u pynkhíah ia ka khún ka briu na ka rí Syrophoinissa, na ka mynsiim b'ymkhúid;* 31. *bad ia uwei u bakyllút bad bakren-thlún de.*

1. H'YNDA kumta kiba Ki
Pharisi ki la iawan-lang ha u,
bad kiba na Ki Nongthoh,
kiba la wan na Ka Jerusalem.
2. Haba ki la ioh-íh te ia
kiba na ki synran jong u, ba
ki bám jingbám da ki ktí
b'ymkhúid (kata kaba long,
khlem da thet satía), ki la
pynrem.
3. (Naba kiba Ki Pharisi
bad kiba Ki Jiu baroh, l'ymda
ki ioh-thet ia ki ktí da *kyrshut
ruh* da kham, ki'm bám shuh,
ki da bat-skhem ia ka rúkom-
-pateng-la-pateng Ki Tymen-
-basan.
4. *Haba ki da wan* ruh na
ka ieu, l'ymda ki ioh-sum,
ki'm bám shuh. Bún kiei-
-kiei-ruh kiwei-pat ruh don, ia
kiba ki la pyddiang ba'n bat-
-skhem; kum ki jingsait ki
khuri, bad ki lúta, bad ki phí-
ang, bad ki pallong ruh.)
5. Namar-kata, kita Ki Pha-
risi bad kita Ki Nongthoh ki
la kylli ia u, Balei ba ki syn-
ran jong mé ki'm iaid kat kaba
ka rúkom-pateng-la-pateng Ki
Tymen-basan, hinrei ki bám
ia ka jingbám khlem da thet
ki ktí satía?
6. U la iathúh u la ong te
ha ki, Ba ka dei kaba U Isaias
u la iathúhlypá shaphang jong
phi, ki baarsap, kumba la thoh,
" Kine ki briu ki burom ia nga

" da la ki rymiang-shintur,
" hinrei ka dohnúd jong ki
" te ka long jingngai-noh na
" nga :"
7. " hinrei ki mane thala
" ia nga, haba ki hikai ia ki
" jinghikai, *kiba long* ki hú-
" kum jong ki briu :"
8. naba haba phi íehnoh ia
Ka Húkum U Blei, phi bat-
-skhem ia ka rúkom-pateng-
-la-pateng ki briu; kum ki
jingsait ki lúta bad ki khuri:
bad ia bún kiei-kiei-ruh kiwei-
-pat kum kine phi leh.
9. U la ong ruh ha ki,
Ih-bit ba phi búh-lyndet ia Ka
Húkum U Blei, ba phi'n ioh-
-súmar ia ka rúkom-pateng-
-la-pateng jong phi :
10. naba U Mosis u la ong,
" Burom ia la u kypá bad ia
" la ka kymí ruh ; bad, Jár
" uba kren-bein ia u kypá lane
" ia ka kymí, u'n iáp da ka
" jingiáp :
11. hinrei phi ong, Lada u
briu u'n ong ia la u kypá, lane
ia la ka kymí, Korban, (kata
kaba long, ka jingai-ngúh,)
kaei-kaei-ruh kaba me'n myn-
toi na ka jong nga ;
12. ba phi'n 'nym shah shuh
te ia u lano-lano-ruh ba'n leh
ei-ei-ruh-ém ia u kypá jong u,
lane ia ka kymí jong u ;
13. *kumta* phi pyndúh ia
ka ktín U Blei da ka rúkom-
-pateng-la-pateng jong phi, ia
kaba phi hikai: bad ia shibún
kiei-kiei-ruh kum kine phi
leh.
14. HABA u la khot te
ha lade ia uta u paitbah baroh,
u la ong ha ki, Tő sngou ia nga
phi baroh, tő sngouthúh ruh :
15. ym don ei-ei-ruh sha-
bar u briu baleit hapoh jong
u, kaba lah ba'n pyntyngit ia
u: hinrei kiei-kiei-ruh ki ba-
míh-noh na u, kita kein ki
long kiei-kiei-ruh ki bapyn-
tyngit ia u briu:
16. lada uno-uno-ruh uba
don ki shkor ba'n sngou, tő ai
ba u'n sngou.
17. Haba u la leit hapoh
ka iing te na uta u paitbah, ki
synran jong u ki la kylli ia
u shaphang kata ka pharshi.
18. U ong te ha ki, Phi ruh
phi long kumta kiba b'ym-
sngouthúh ? phi'm shemphang,
ba baroh kaba shabar ka baleit
shapoh u briu, ka'm lah shuh
ba'n pyntyngit ia u ?
19. naba ka'm leit kein
shapoh ka dohnúd jong u,

hinrei sha ka kypoh; ka míh-
-noh ruh ha ka sharúd, ba ka
pynkhúid ia ki jingbám baroh.
20. U la ong ruh, Kata
ka bamíh-noh na u briu, kata
kein ka pyntyngit ia u briu:
21. naba na shapoh, na ka
dohnúd ki briu, ki míh-noh
ki jingmut ki b'ymman, ki
baklim, ki baiakai-kynthei, ki
bapyniáp,
22. ki batúh, ki bakúrup,
ki bapynsniu, ka baarsap, ka
banúti, ka khymat b'ymman,
ka bakren-bein, ka basngou-
-khrau, bad ka baleh bíet;
23. kine kiei-kiei-baroh ki
b'ymman ki míh-noh na sha-
poh, bad ki pyntyngit ia u
briu.
24. HABA u ieng, u la
leit-noh nangta ruh sha ki
phang Ka Tyros bad Ka Sidon;
bad haba u la leit hapoh ka
iing, u'm kwah iano-iano-ruh
ba'n tip: hinrei u ym lah ba'n
long ha ka baríh.
25. Naba don ka kynthei,
kaba ka khún-khynnah jong
ka, ka don mynsiim b'ym-
khúid, haba ka la ioh-sngou
shaphang jong u, ka la wan
bad ka la dem ha ki kyjat
jong u.
26. (Kata ka kynthei te ka
la long Ka Griik, ka kynja ka rí
Syrophoinissa,) bad ka la pán
na u, ba u'n beh-noh ia uta
u ksúid na ka khún jong ka.
27. Hinrei U Iísous u la
ong ha ka, Tó shah shiwa ba
yn pynkydang ia ki khún;
naba ka long b'ym dei ba'n
shim ia ka jingbám jong ki
khún, bad ba'n bred ha ki
khún-kseu.
28. Ka la iathúh te, ka la
ong ruh ha u, Shisha, Kó Trai,
hinrei wad kita ki khún-kseu
hapoh ka míej, ki bám na ki
balywet ki jong ki khún.
29. U la ong te ha ka, Na-
mar kane ka jingong, tó khíe-
-leit-noh: uta u ksúid u la
míh-noh na ka khún jong
pha.
30. Haba ka la poi te sha
la iing, ka la shem ba-la-míh-
-noh uta u ksúid, bad ba-la-
-búh ruh ia la ka khún ha ka
jingthíah.
31. TE haba u la leit-
-noh pat na ki phang Ka Ty-
ros bad Ka Sidon, u la wan
sha ka dúriau Ka Galilaia,
lyngba ia ki phang Dekapolis.
32. Ki wallam te ha u ia
u bakyllút u bakren-thlún de;

ki kyrpád ruh ia u, ba u'n búh ia la ka ktí ha u.

33. Te haba u la shim-noh ia u kyrphang na uta u paitbah, u la búh ia la ki shinriáhti hapoh ki shkor jong u, bad haba u la lah bía, u la kytáh ia ka thyllíed jong u ;

34. bad haba u la khymíed sha byneng u la úd, bad u ong ia u, Ephphatha, kata kaba long, Tó long ba-la-plíe.

35. Te kumne-kumne-ruh la plíe-noh ia ki shkor jong u, bad la lait ka jingteh ka thyllíed jong u, bad u la nang kren beit.

36. U la húkum te ia ki, ba ki'n 'nym iathúh hano-hano-ruh ; hinrei ia kaba katno-katno-ruh u la ádong ia ki, ka bakham-tam kein shíkaddei ki la iabyná.

37. Ki la sngou-kyndit-noh te bún-báh-éh, ki da ong, Ka bha kiei-kiei-baroh ba u la leh: naba u leh ia ki bakyllút ba'n sngou, bad ia kiba b'ymnang-kren ba'n kren ruh.

VIII.—Lynnong.

1. *Ka kam-báh U Iísous mynba u la khawai ia u paitbah.* 10. *U'm tréh ba'n ai ka dak ia Ki Pharisi.* 14. *U sneng ia ki synran jong u ba'n súmar na u thíat Ki Pharisi, bad na u thíat U Irodis.* 22. *U pynpeit ia ki khymat u bamatlah.* 27. *Ki synran U Iísous ki iaphlá ba u long uba U Khristos.* 31. *U iathúhlypá ha ki, ba ka dei ia u ba'n shah bún kiei-kiei-ruh, bad ba'n míh-pat ha ka balai sngi.* 34. *U sneng ruh ia ka ba'n iaishah ha ka jingleh-bein, na ka bynta ka jingphlá ka ktín U Blei.*

1. Ha kita ki sngi, haba u paitbah u long babún-éh, bad ba ki'm don ei-ei-ruh ba'n bám, bad haba U Iísous u la khot ha lade ia ki synran jong u, u ong ha ki,

2. Nga sngou-isynei ia u paitbah; naba mynta long lai sngi ba ki la iaishong bad nga, bad ba ki'm don ruh ei-ei-ruh ba'n bám :

3. lada nga'n phah-noh jingit ruh ia ki sha la ki iing, ki'n iáp-lér-noh ha lynti: naba na ki don kiba la wan na sha jingngai.

4. Ki synran jong u te, ki la iathúh ha u, Nangno u ba'n lah ba'n pynkydang ia kine da ki kypú hangne ha ka rí--khlau ?

5. Te u la kylli ia ki, Phi
don katno ki kypú? Ki la ong
te, Hinieu-tylli.
6. U la húkum te ia uta u
paitbah ba'n shong-dem ha ka
khyndeu: te haba u la shim
ia kita ki hinieu-tylli ki kypú,
bad ba u la lah ngúh, u la
kyddiah, bad u la ai ha ki
synran jong u, ba ki'n ioh-búh
ia ki ha khymat *jong ki;* te ki
la búh ha khymat uta u pait-
bah.
7. Ki don khyndiat ruh ki
dohkhá-rit: te haba u la lah
kyrkhú, u la ong ba'n búh ia
kita ruh ha khymat *jong ki.*
8. Kumta ki la iabám, bad
ki la kydang: bad ki la khár
ia ki batam na ki ba-la-lywet,
hinieu ki tukri.
9. Kita kiba la iabám te ki
long jin sau hajar: te u la pyl-
lait-noh ia ki.
10. TE kumne-kumne-
-ruh haba u la leit ha ka liing
lem bad ki synran jong u, u la
wan sha ki phang Ka Dalma-
nuthá.
11. Te kiba Ki Pharisi ki la
míh-noh, bad ki la sydang
ba'n iakylli-nía ia u, ba ki
iawád na u ia ka dak na by-
neng, ba ki da iatynjúh ia u.
12. Haba u la úd-jilliu te
na la ka mynsiim, u ong, Balei
ba kane ka pateng-bynriu ka
wád ia ka dak? Shisha nga
ong ha phi, Yn 'nym ai ia ka
dak ha kane ka pateng-byn-
riu!
13. Haba u la íehnoh te ia
ki, ba u la leit pat ha kata
ka liing, u la leit-noh sha
shiliang.
14. *Ki synran* te ki la klet
ba'n wallam ia ki kypú, l'ymne
ki'm don lem bad ki tang
uwei u kypú ha kata ka liing.
15. Te u la húkum ia ki,
u da ong, Tó súmar, tó kíer
na u thíat Ki Pharisi, bad na
u thíat U Irodis.
16. Ki te ki la iakren hí-
-paralok, ki da ong, *Kane* naba
ngi'm don ki kypú.
17. Haba U Iísous te u la
tip, u ong ha ki, Balei phi
iakren, naba phi'm don ki ky-
pú? phi'm put puson, l'ymne
sngouthúh? phi dang don ka
dohnúd jong phi ka ba-la-éh?
18. haba phi don ki khy-
mat, phi'm ioh-íh? haba phi
don ki shkor ruh, phi'm ioh-
-sngou? phi'm kynmau ruh?
19. mynba nga la kyddiah
ia kita ki san-tylli ki kypú ia

kita ki san hajar, katno tukri ba-la-dap na ki balywet phi la khár? Ki ong ha u, Khadar.

20. Mynba *nga la kyddiah* ia kita ki hinieu-tylli ruh ia kita ki sau hajar, dap katno tukri na ki balywet phi la khár? Ki la ong ruh, Hinieu.

21. U la ong te ha ki, Kumno ba phi'm sngouthúh?

22. U WAN ruh sha Ka Bithsaida; te ki wallam ha u ia u bamatlah, bad ki iakyrpád ia u ba u'n kytáh ia u.

23. Haba u la bat te ia ka ktí uta u bamatlah, u la ialam-noh ia u shabar kata ka shnong; bad haba u la lah bía ha ki khymat jong u, bad ba u la búh ia la ki ktí ha u, u la kylli ia u, la u ioh-íh ei-ei-ruh.

24. Haba u la khymíed te, u la ong, Nga ioh-íh ia ki briu kum ki diing, ba ki iaid.

25. Hadiin kata u la búh ia la ki ktí pat ha ki khymat jong u, bad u la pynleh ia u ba'n khymíed: te la pynbhá ia u pat, bad u la ioh-íh shinná-bha na jingngai ia kiei-kiei-baroh.

26. U la phah te ia u sha la iing, u da ong, Wat leit sha kato ka shnong, l'ymne iathúh hano-hano-ruh ha kato ka shnong.

27. U Ísous te u la leit-noh, bad ki synran jong u, sha ki shnong-rit Kaisareia Philippos: te ha ka lynti u la kylli ia ki synran jong u, u da ong ha ki, Ia nga, ki briu ki ong ba nga long uei?

28. Ki la iathúh te, Ia U Ioannis uba U Nongpynbaptisma: kiwei ruh, Ia U Ilías; kiwei-pat de, Ia uwei na kiba Ki Nongiathúhlypá.

29. U hí te u ong ha ki, Hinrei phi te phi ong ba nga long uei? Haba U Petros u iathúh, u ong ha u, Mé long uba U Khristos.

30. U la húkum-skhem te ia ki ba ki'n 'nym iathúh hano-hano-ruh shaphang jong u.

31. U LA sydang ba'n hikai ia ki ruh, ba ka dei ia uba U Khún u briu ba'n shah shibún kiei-kiei-ruh, bad ba yn bred da Ki Tymen-basan, bad Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki Nongthoh ruh, bad ba yn pyniáp; bad hadiin lai sngi ba yn pynmíh-pat.

32. Ha ka bapau-shinná ruh u la kren ia kata ka jingong. Haba U Petros te u la

shim-kyrphang ia u, u la sy-
dang ba'n sneng ia u.
33. Hinrei haba u la phai,
bad ba u da khymíh ha ki
synran jong u, u la sneng ia
U Petros, u da ong, Khíe-leit
shadiin jong nga, mé U Nong-
khang! naba me'm nieu ia
kiei-kiei-ruh ki jong U Blei,
hinrei tang ia kiei-kiei-ruh ki
jong ki briu.
34. HABA u la khot ha
lade ruh ia u paitbah lem bad
ki synran jong u, u la ong ha
ki, Uno-uno-ruh uba mon ba'n
wan-búd nadiin jong nga, u'n
'nu'm nieu ia lade, bad u'n ráh
ia ka jingphyná jong u, bad
u'n sa búd ia nga:
35. naba uno-uno-ruh uba
u'n mon ba'n pynim ia la ka
mynsiim, u'n jah-noh ia ka;
uno-uno-ruh uba u'n jah-noh
te ia la ka mynsiim, na ka
bynta jong nga bad ka jong
Ka Jingiathúhkhána-babhá
ruh, uta kein u'n shem ia ka:
36. naba u briu u'n myntoi
aiuh, lada u'n ioh ia ka pyr-
thei baroh, la u'n dúh ruh ia
la ka mynsiim hí?
37. lane u briu u'n ai ka
jingsiu aiuh ia la ka mynsiim?
38. namar-kata, uno-uno-
-ruh uba u'n sngou-lehrain ia
nga bad ia ki ktín jong nga,
ha kane ka pateng-bynriu ka
baklim bad ka bapop; uba U
Khún u briu u'n da lehrain ia
u ruh, haba u'n sa wan ha ka
burom U Kypá jong u, lem
bad ki angelos ki bakhúid.

IX.—LYNNONG.

1. *Ka jingkylla-dur U Khristos.*
9. *Ki synran ki iakhuslai sha-
phang ka jingmíh-pat U Iísous,
bad ka jingwan U Ilías.* 14. *U
pynmíh-noh ia u mynsiim b'ym-
nang-kren bad bakyllút.* 30. *U
iathúhlypá ha ki synran sha-
phang ka jingiáp bad ka jing-
míh-pat jong u.* 33. *U sneng ia
ki synran jong u ba ki'n long ki
basngou-rit.* 38. *U húkum ia
ki ba'n 'nym ádong ia ki b'ym-
ialeh ia ki.* 42. *U sneng de
ba'n 'nym pynthut ia ki bangeit.*

1. U LA ong ha ki ruh, Shisha
nga ong ha phi, ba don kiba
na kine ki baieng hangne, ki
ba'n 'nym mád ia ka jingiáp,
tadynda ki'n la ioh-íh ia ka
híma U Blei ba ka la wan ha
ka bor.
2. H'ynda la hinriu
sngi te U Iísous u shim-lem ia
U Petros, bad ia U Iakobos,
bad ia U Ioannis, bad u leit-lam

ia ki sha u lúm bajerong kyrphang hí: bad la kylla-dur ia u ha khymat jong ki.

3. Ki jain jong u te ki la long batyngshain, ka balíh éh kat ka ior: kat kata ruh ym don u nongpynkhúid-jain ha ka pyrthei uba lah ba'n pynlíh.

4. La pau ruh ha ki U Ilías lem bad U Mosis; bad ki da iakren bad U Iísous.

5. Haba U Petros u iathúh te u ong ha U Iísous, Kó Kynrád jong nga, ka bha ia ngi ba'n long hangne: ai ngi'n iathau te lai-tylli ki iing-trep; ia kawei ia mé, ia kawei ruh ia U Mosis, ia kawei ruh de ia U Ilías.

6. Naba u'm tip iaei ba u'n kren, naba ki la shepting-éh.

7. Te la long u ly-oh u bakáh ia ki: bad ka ktín ka la wan na uta u ly-oh, ka da ong, Une u long uba U Khún jong nga u baíeit; tó phi'n sngou ia u!

8. Shisyndon ruh, haba ki la lah khymíh saudong-kylleng, ki'm ioh-íh shuh iano-iano-ruh, tang ia U Iísous hí lem bad ki hí.

9. Haba ki dang híer te na uta u lúm, u la húkum-skhem ia ki ba ki'n 'nym iathúh hano-hano-ruh ia kiei-kiei-ruh ia kiba ki la ioh-íh, tadynda uba U Khún u briu u'n la lah míh-pat na ki baiáp.

10. Ki la iabat-skhem te ia kata ka ktín, ba ki da ia-kylli-nía paralok-hí, ka long aiuh kata, ba'n míh-pat na ki baiáp.

11. Te haba ki la kylli ia u, ki da ong, Balei ba ki ong Ki Nongthoh, ba ka dei ia U Ilías ba'n wan shiwa?

12. U te u la iathúh u la ong ha ki, U Ilías shisha u da wan shiwa, u da pynbhá ia kiei-kiei-baroh ruh; kumba la thoh ruh shaphang uba U Khún u briu, ba u'n shah bún kiei-kiei-ruh, bad yn nieu-bein ia u.

13. Hinrei nga ong ha phi, Ba U Ilías u la lah wan shisha, bad ki la leh ia u katba ki la íh-mon, kumba la thoh shaphang jong u.

14. Haba u la wan te sha ki synran, u la ioh-íh ia u paitbah babún kylleng ia ki, bad ia Ki Nongthoh ruh ba ki iasait bad ki.

15. Te kumne-kumne-ruh uta u paitbah baroh, haba u la

ioh-íh ia u, u la sngou-kyndit-
-éh, bad haba ki da phet sha
u, ki la ngúh-monbhá ia u.
16. U la kylli te ia Ki
Nongthoh, Kaei ba phi iasait
bad ki?
17. Uwei te na uta u pait-
bah u la iathúh, u la ong ruh,
Kó Nonghikai, nga la wallam
ia u khún jong nga ha mé,
uba don mynsiim b'ymnang-
-kren:
18. shaei-shaei-ruh ba u'n
lap ia u, u lympat ia u: te u sei-
-tyrthó, bad u kyríat ia la ki
byniat, bad u nangswai ruh:
nga la ong te ha ki synran
jong mé ba ki'n beh-noh ia u;
te ki'm lah shuh.
19. Haba u la iathúh te ha
ki, u ong, Ah phi ka pateng-
-bynriu b'ymngeit! tad lano
nga'n long bad phi? tad lano
nga'n shah ia phi? tó wallam
ia u ha nga.
20. Ki la wallam te ia u
ha u: te haba u la ioh-íh
ia u, kumne-kumne-ruh uta
u mynsiim u la ring-kyr-
that ia u; bad haba u la
kyllon ha ka khyndeu, u la
tyllún ia lade, u da sei-tyrthó
ruh.
21. U la kylli te ia u kypá
jong u, Ka long slem katno
náduh ba la jía kane ha u? U
la iathúh te, Náduh ba u dang
khynnah:
22. u la pynnoh jindei ruh
ia u ha ka ding te bad ha ki
úm, ba u'n ioh-pynjot ia u:
hinrei lada mé lah leh ei-ei-
-ruh, tó me'n iaráp-kloi ia ngi,
haba mé la sngou-isynei ia
ngi.
23 U Iísous u la ong te ha
u ia kaba, Lada mé lah ba'n
ngeit, kiei-kiei-baroh ki long
ki balah ia uta u bangeit.
24. Te kumne-kumne-ruh
haba u kypá uta u khynnah u
la iám-jam, u la ong bad ki
jingjau-úm-mat ruh, Nga
ngeit, Ah Trai; tó iaráp-kloi
ia ka jingb'ymngeit jong nga!
25. Hinrei haba U Iísous u
la ioh-íh ba u paitbah u iaphet-
-lang sha u, u la sneng ia uta
u mynsiim b'ymkhúid, u da
ong ha u, Kó mynsiim b'ym-
nang-kren bad bakyllút, nga
húkum ia mé, Tó míh-noh na
u, wat leit-bysut shuh ruh
ha u.
26. Haba u la pyrta-jam te,
bad ba u la ring-kyrthat ruh
ia u shíkaddei, u la míh-noh:
te u la íh-mat kum u baiáp;

katba shibún ki ong, Ba u la
iáp.
27. Hinrei U Iísous haba
u la bat ia u da la ka ktí, u la
khyllíe ia u ; u de u la ieng-
-joit.
28. Haba u la leit te hapoh
iing, ki synran jong u ki la
kylli ia u jarjar, Balei ba ngi
ngi'm lah ba'n beh-noh ia u ?
29. U la ong te ha ki, Ia u
kynja une ym lah ba'n pynmíh-
-noh daei-daei-ruh-ém, tang da
ka jingdúwai bad ka jingit.
30. HABA ki la ialeit-
-noh nangta ruh, ki la iaiaid-
-narúd lyngba ia Ka Galilaia ;
u'm mon te iano-iano-ruh ba
yn tip.
31. Naba u dang hikai ia
ki synran jong u, bad u dang
iathúh ha ki, Ba yn sa díe-
-noh ia uba U Khún u briu ha
ki ktí ki briu, bad ki'n pyniáp
ia u ; hinrei haba la pyniáp, u'n
sa míh-pat ha ka balai sngi.
32. Hinrei ki'm shemphang
ia kata ka jingong, bad ki la
shepting ba'n kylli ia u.
33. U LA poi ruh ha
Kapernaum : te haba u dang
don ha ka iing, u la kylli ia
ki, Kaei ba phi la iasait hí-
-paralok ha kata ka lynti ?
34. Hinrei ki la shu sngáp :
naba ki la lah iasait hí-para-
lok ha kata ka lynti, uei *uba
yn long* kham-khrau.
35. Haba u la shong te u
la khot ia ki khadár-ngut, bad
u la ong ha ki, Lada uno-uno-
-ruh uba mon ba'n long shiwa,
u'n long u bakhadduh na ki
baroh, bad u shakri jong ki
baroh.
36. Haba u la shim te ia u
khynnah, u la pynieng ia u
ha pyddeng jong ki : bad haba
u la shim-kynthúp ia u, u la
ong ha ki,
37. Uno-uno-ruh uba u'n
pyddiang ia uwei na kum
kine ki khynnah ha ka kyr-
teng jong nga, u pyddiang ia
nga : bad uno-uno-ruh uba
u'n pyddiang ia nga, u'm pyd-
diang ia nga *hí*, hinrei ia uta
kein uba la phah ia nga.
38. U Ioannis u la iathúh
te ha u, u da ong, Kó Nonghi-
kai, ngi la ioh-íh ia uwei u
babeh-noh ia ki mynsiim b'ym-
man ha ka kyrteng jong mé,
u b'ym búd-lok ia ngi : te ngi
la ádong ia u, naba u b'ym
búd ia ngi.
39. Hinrei U Iísous u la
ong, Wat ádong ia u shuh ;

naba ym don uba leh ia ka
kam-báh ha ka kyrteng jong
nga, uba lah kloi ruh ba'n
kren-sniu ia nga :
40. naba jár u b'ym ialeh
ia ngi, u long ha phang jong
ngi :
41. naba uno-uno-ruh uba
u'n ai ha phi ba'n díh shi
khuri ka úm ha ka kyrteng
jong nga, namar ba phi long
ki jong U Khristos, shisha
nga ong ha phi, u'n 'nu'm dúh
shuh ia la ka nong :
42. mano-mano-ruh uba u'n
pynthut te ia uwei na *kine* ki
barit, kiba ngeit ha nga, ka
long kham-bhá ia u, la yn búh
ia u mau batylliat kylleng ka
ryndang jong u, la yn la bred
ruh ia u ha ka dúriau :
43. lada ka ktí jong mé te
ka pynthut ia mé, me'n ot-noh
ia ka : ka long bhá ia mé ba'n
leit-bysut ka bakynriang sha
ka jingim, ia kaba mé ioh
ar-tylli ki ktí ba'n leit sha ka
dújok, sha ka ding kaba b'ym-
jiulip :
44. "sha kaba u ksain jong
"ki u'm iáp, bad ka ding *jong*
"*ki* yn 'nym pynlip : "
45. lada ka kyjat jong mé
ruh ka pynthut ia mé, me'n
ot-noh ia ka : ka long bhá ia
mé ba'n leit-bysut dykoh sha
ka jingim, ia kaba mé ioh
ar-tylli ki kyjat ba'n bred *ia
mé* ha dújok, sha ka ding kaba
b'ymjiulip :
46. "sha kaba u ksain jong
"ki u'm iáp, bad ka ding *jong*
"*ki* yn 'nym pynlip :"
47. lada ruh ka khymat
jong mé ka pynthut ia mé,
bred-noh ia ka : ka long bhá
ia mé ba'n leit-bysut sha ka
híma U Blei da kawei ka khy-
mat, ia kaba mé don ar-tylli
khymat ba'n bred *ia mé* ha ka
dújok-ding :
48. "sha kaba u ksain jong
"ki u'm iáp, bad ka ding *jong*
"*ki* yn 'nym pynlip :"
49. naba ia u briu baroh
yn kyllán-mlúh da ka ding,
kumba yn kyllán-mlúh da ka
mlúh ia ka jingkinia baroh :
50. ka mlúh ka bhá : hin-
rei lada kata ka mlúh ka la
kylla blád te, daei phi'n pyn-
thíang-pat ia ka ? Tó phi'n
ialong ki kynja-mlúh paralok-
-hí, tó phi'n iasuk ruh para-
lok-hí.

X.—Lynnong.

1. *U iasait bad Ki Pharisi sha-
phang ka jingíehnoh-tyngá, u*

pynpau ia kata ruh ha ki synran jong u. 13. *U kyrkhú ia ki khynnah ba ki la wallam ha u.* 17. *U pyníh ha u bariu-spah kumno ba u'n ioh ka jingim b'ymjiukut.* 23. *U pyníh ha ki synran jong u ba ka dei ba'n shepting ki spah.* 28. *U kular ba'n ai bainong bakhrau ia kiba íehnoh ia kiei-kiei-baroh na ka bynta ia u.* 32. *U iathúhlypá shaphang ka jingiáp bad ka jingmíh-pat jong u.* 35. *U sneng ia ki khún U Sebedaios ba'n 'nym mut-khrau, hinrei kham-tam ba'n mut ba'n shah lem bad u.* 46. *U pynpeit ruh ki khymat U Bartimaios u bamatlah.*

1. Haba u la míh nangta, u la wan ha ki phang Ioudaia lyngba sha shiliang Ka Iordan: te ki paitbah ki la ialum-lang pat ha u; te kumba u la jiu leh, u la hikai ia ki pat.

2. Haba kiba Ki Pharisi te ki la iawan ha u, ki la kylli ia u, la ka bit ia u briu ba'n pyllait-noh ia la ka tyngá, ba ki iatynjúh ia u.

3. U da iathúh, u la ong te ha ki, Kaei ba U Mosis u la húkum ia phi?

4. Ki te ki la ong, U Mosis u la shah ba'n thoh ia ka kot íehnoh, bad ba'n pyllait-noh ia ka.

5. Te U Iísous u da iathúh u la ong ha ki, Namar ka dohnúd riunar jong phi u la thoh ia phi ia kane ka húkum:

6. hinrei náduh ka bamynnyngkong jong ka pyrthei, shinrang bad kynthei U Blei u la thau ia ki:

7. "na ka bynta kane, u "briu u'n íehnoh ia u kypá "bad ia ka kymí jong u, bad "u'n iaineh bad ka tyngá "jong u;

8. "ki baroh ar-ngút te "ki'n long kawei ka doh:" kumta ki'm long ar-ngút shuh, hinrei kawei ka doh:

9. namar-kata ia kaba U Blei u la pyniasoh-lem, tó u briu wat pyniakhlád.

10. Hapoh iing te ki synran jong u ki la kylli ia u pat shaphang kata kajuh.

11. U ong te ha ki, Ba uno-uno-ruh uba u'n la pyllait-noh ia ka tyngá jong u, bad ba u'n la shongkurim ia kawei-pat, u klim ia ka:

12. lada ka briu ruh ka'n la pyllait-noh ia u tyngá jong ka, bad ba ka'n la shongkurim ia uwei-pat, ka klim.

13. H’YNDA kumta ki
la wallam ia ki khúnlung ha
u, ba u’n ioh-kytáh ia ki: ki
synran te ki la iasneng ia kita
kiba iawallam.
14. Hinrei haba U Iísous
u la ioh-íh, u la sngousíh-éh,
bad u la ong ha ki, Tó shah ia
ki khúnlung ba’n wan ha nga,
tó wat khang ruh ia ki: naba
ia kiba kum kita long ka híma
U Blei:
15. shisha nga ong ha phi,
Uno-uno-ruh uba u’n ’nu’m pyd-
diang ia ka híma U Blei kum
u khún-khynnah, u’n ’nu’m
leit-bysut hapoh kata.
16. Haba u la shim-kyn-
thúp te ia ki, ba u la búh ia la
ki ktí ha ki, u la kyrkhú ia ki.
17. HABA u dang leit-
-noh nangta ruh ha ka lynti,
uwei uba haba u la phet ha u,
bad haba u la dem-khohsiu sha
u, u la kylli ia u, Kó Nong-
hikai babhá, kaei ba nga’n leh
ba nga’n ioh ka jingim b’ym-
jiukut?
18. U Iísous u la ong te
ha u, Balei ba mé khot ia nga
u babhá? ym don u babhá,
tang uwei, uba U Blei:
19. mé tip ia ki húkum,
“ Wat klim; Wat pyniáp;
“ Wat túh; Wat sakhí lam-
“ lér; Wat leh klop; Burom
“ ia la u kypá ia la ka kymí
“ ruh.”
20. U la iathúh u la ong
te ha u, Kó Nonghikai, ia
kita baroh nga la súmar na
myndang khynnah.
21. U Iísous haba u la
khymíh te ha u, u la sngou-
-íeit ia u, bad u la ong ha u,
Kawei ka dang dúna ia mé:
tó khíe-leit, díe-noh ia katba
mé don, ai ruh ha ki baduk,
me’n ioh ka jingkynsheu te ha
byneng: tó alle te, da ráh ia
ka diingphyná, tó búd ruh ia
nga.
22. Te haba u la íh-mat
bykoh namar kata ka ktín, u
la leit-noh sngousíh: naba u
la don shibún ki spah.
23. HABA U Iísous te
u la khymíh baroh-saudong, u
ong ha ki synran jong u, Ah,
ka ba-da-éh-noh ia ki badon ki
spah, ba ki’n leit-bysut ha ka
híma U Blei!
24. Ki synran te ki la
kyndit-thred namar kita ki
ktín jong u. Hinrei U Iísous
u da iathúh pat, u ong ha ki,
Kó ki khún, Eu, ka ba-da-éh-
-noh ia kita kiba shanía ha ki

spah, ba'n leit-bysut ha ka híma U Blei!
25. Ka long ka bakham-jem ia u út ba'n bysut lyngba ia ka thliu thyrnia, ia u riu-spah ba'n leit-bysut ha ka híma U Blei!
26. Ki te ki la sngou-kyndit-thred kham-tam, ki da iakren paralok-hí, Uei ba lah kumta ba'n lait-im?
27. Haba U Iísous u la khymíh-shain te ha ki, u ong, Da ki briu *kata* ka b'ym-lah, hinrei ym *kumta* da U Blei; naba kiei-kiei-baroh ki long ki balah da U Blei.
28. H'YNDA kumta U Petros u la sydang ba'n ong ha u, Ha khymíh, ngi la íeh-noh ia kiei-kiei-baroh, ngi la búd ruh ia mé.
29. Hinrei U Iísous u da iathúh u la ong, Shisha nga ong ha phi, Ym don uba la íehnoh lane ia ka iing, lane ia ki hynmen-hynbeu shinrang ne kynthei, lane ia u kypá, lane ia ka kymí, lane ia ka tyngá, lane ia ki khún, lane ia ki brí, na ka bynta jong nga, bad jong Ka Jingiathúh-khána-babhá;
30. hinrei u'n ioh-díang kein shispah-shah ia katta mynta ha kane ka aiom, ia ki iing, bad ia ki hynmen-hynbeu shinrang ne kynthei, bad ia ki kymí, bad ia ki khún, bad ia ki brí de, lem kein bad ki jingleh-bein; bad ha ka pyrthei ka ba'n sa wan, ka jingim bym-jiukut de;
31. hinrei shibún na *kiba long* shiwa, ki'n long khadduh; bad ki bakhadduh *ki'n long* shiwa.
32. KI iadon te ha ka lynti ba ki da iakíu sha Jerusalem; te U Iísous u da iaid shiwa ia ki: bad ki la sngou-kyndit; bad haba ki iadang búd ki la sngou-shep-ting ruh. Haba u da shim pat ruh bad u ia ki khadar-ngút, u la sydang ba'n ia-thúh ha ki ia kiei-kiei-ruh ki ba'n sa jía-lang ha u;
33. Naba, ha khymíh, ngi iakíu sha Jerusalem; te ia uba U Khún u briu yn sa ai-noh ha Ki Rangbah-lyngdoh bad ha Ki Nongthoh; te ki'n pynrem ia u ia ka ba'n iáp, bad ki'n ai-noh ia u ha Ki Jentil:
34. ki te ki'n leh-bein ia u, bad ki'n sympat ia u, bad ki'n

byntiu ha u, bad ki'n pyniáp-
-noh ia u: hinrei ha ka balai
sngi u'n míh-pat.
35. U Iakobos bad U
Ioannis, kiba ki khún U Sebe-
daios, ki la wan te ha u, ki da
ong, Kó Nonghikai, ngi mon
ba me'n leh ia ngi, ia kaei-
-kaei-ruh ba ngi sa pán.
36. U la ong te ha ki, Kaei
ba phi mon ia nga ba'n leh ia
phi?
37. Ki la ong te ha u, Tó
ai ha ngi ba ngi'n shong, uwei
sha ka mon jong mé, bad
uwei-pat sha ka diang jong
mé, ha ka burom jong mé.
38. Hinrei U Isous u la
ong ha ki, Phi'm tip kaei ba
phi pán ia lade: phi lah ba'n
díh na kata ka khuri na kaba
nga sa díh? bad ba yn pyn-
baptisma ia phi ruh, da kata
ka jingbaptisma, da kaba yn
sa pynbaptisma ia nga?
39. Te ki la ong ha u, Ngi
lah. Hinrei U Isous u la ong
ha ki, Ia kata ka khuri, na
kaba nga sa díh, phi'n díh
shisha; bad da kata ka jing-
baptisma, da kaba yn sa pyn-
baptisma ia nga, yn pynbap-
tisma ia phi ruh:
40. hinrei ba'n shong sha
ka mon jong nga bad sha ka
diang jong nga, ka'm long ka
jong nga ba'n ai, tang ha kita
ia kiba la pynkhréh ia ka.
41. Haba kita ki shipheu-
-ngút te ki la ioh-sngou, ki
la sydang ba'n ialong sngou-
síh shaphang U Iakobos bad
U Ioannis.
42. Te U Isous haba u la
khot ha lade ia ki, u ong ha
ki, Phi tip ba kita ia kiba ki
da ianieu ba'n synshár ia Ki
Jentil, ki leh-trai-khlíh ia ki;
bad ki bakhrau na ki ki leh
da ka bor ia ki:
43 hinrei ka'n 'nym long
kumta ha pyddeng jong phi:
hinrei lada uno-uno-ruh uba
u'n mon ba'n long bakhrau ha
pyddeng jong phi, u'n long u
shakri jong phi:
44. bad uno-uno-ruh uba
u'n mon na phi ba'n long rang-
bah, u'n long u myrau jong
phi baroh:
45. naba wad uba U Khún
u briu ym shym la wan ba'n
ioh-shakri, hinrei ba'n shakri,
bad ba'n ai ia la ka jingim
kum ka jingsiuspah na ka
bynta ki babún.
46. Te ki la wan ha
Ka Jerikho: haba u dang leit-

-noh ruh na Ka Jerikho, bad
ki synran jong u, bad u pait-
bah babún de, U Bartimaios u
bamatlah, u khún U Timaios,
u la shong harúd lynti, ba u
da makía ia lade.
47. Haba u la ioh-sngou te
ba don U Iísous uba na Ka
Nasareth, u la sydang ba'n
kyrpád-jam ba'n ong ruh, Kó
Iísous U Khún U Dabid, tó
isynei ia nga!
48. Búu te ki da sneng ia
u, ba u'n 'nu'm jam: hinrei
u la kyrpád-jam da kham-tam,
Kó Khún U Dabid, tó isynei
ia nga!
49. U Iísous haba u la ieng
te, u la ong ba yn khot ia u.
Ki khot te ia uta u bamatlah,
ki da ong ha u, Tó kyrmen, tó
ieng ruh: u khot ia mé.
50. Hinrei u, u da búh-noh-
-bak ia ka jainkúp jong u;
haba u la ieng-joit, u la wan
ha U Iísous.
51. U Iísous haba u la
iathúh te u ong ha u, Mé
kwah ba nga'n leh aiuh ia mé?
Uta u bamatlah u la ong te
ha u, Kó Nonghikai jong nga,
ba nga'n ioh-íh-mat.
52. U Iísous u la ong te ha
u, Tó khíe-leit-noh: kata ka
jingngeit jong mé ka la pyn-
khíah ia mé. Te kumne-kum-
ne-ruh u la ioh-íh-mat, bad u
la búd ia U Iísous ha kata ka
lynti.

XI.—Lynnong.

1. *U Khristos u shong halor ka gadda haba u leit-rísa sha Jerusalem.* 12. *U tim ia u diing-dumbur.* 15. *U pynkhúid ia ka iing-mane-U-Blei.* 20. *U sneng ia ki synran jong u ia ka ba'n long skhem ha ka jingngeit, bad ia ka ba'n máp ia ki bashún ia ki.* 27. *U iasait-dá ia ki kam jong u, da ka jingphlá U Ioannis, uba la long u briu ba-la-phah da U Blei.*

1. H'ynda ki la poi hajan te
Ka Jerusalem, sha Ka Bith-
phagi bad Ka Bithania, háduh
kein uba u lúm Ki Olib, u
phah ia ki ar-ngút ki synran
jong u;
2. bad u ong ha ki, Khíe-
-leit sha ka shnong kaba ha-
mar pyrshah jong phi: te kum-
ne-kumne-ruh ynda phi poi-
-tíap sha ka; phi'n shem ia u
khún-gadda ba-la-teh, halor
jong u ym don u briu ba la
shong; hadiin ba phi la pyllait
ia u, tó wallam-noh:
3. te lada uno-uno-ruh u'n

ong ha phi, Balei ba phi leh ia kane? phi'n ong, Ba uba U Trai u don kam ia u; te kumne-kumne-ruh u'n phah-noh ia u hangne.

4. Ki la leit-noh te, bad ki la shem ia uta u khún-gadda ba-la-teh ha ka jingkhang habar, ha kaba don ar-lád baiashem-lem; te ki pyllait ia u.

5. Kiba na kita te kiba ieng hangta, ki la ong ha ki, Phi leh aiuh ba phi da pyllait ia uta u khún-gadda?

6. Ki la ong te ha ki, kumba U Iísous u la lah húkum: ki la shah te ia ki.

7. Ki la wallam te ia uta u khún-gadda ha U Iísous, bad ki la búh halor jong u ia ki jainkúp jong ki; bad u la shong halor jong u.

8. Bún ki la síang te ia ki jainkúp jong ki ha ka lynti; kiwei te ki la khyllád ia ki tynát na ki diing, bad ki la síang ia ki ha kata ka lynti.

9. Te kita ki baiaid sha shiwa, bad kita ki babúd nadiin de, ki la iapyrta, ki da ong, Osanna! *Long* ba-la-kyrkhú ia u bawan ha ka kyrteng U Trai!

10. *Long* ba-la-kyrkhú ia ka híma u kypá jong ngi U Dabid, ka bawan ha ka kyrteng U Trai! Osanna ha ki bajerong-tam-éh!

11. U Iísous u la leit ruh shapoh Ka Jerusalem, bad shapoh ka iing-mane-U-Blei: te haba u la khymíh baroh-saudong ia kiei-kiei-baroh, ba ka da long lypá ruh la jan míet, u la leit-noh sha Ka Bithania lem bad kiba ki khadár--ngút.

12. Ha kaba la shai te, haba ki la míh-noh na Ka Bithania, u la sngou-thyngan.

13. Haba u la ioh-íh te ia ka diing-dumbur na jingngai, ba ka da don ki slá, u la leit *ba'n khymíh* la ba u'n shem shisha ei-ei-ruh ha ka: haba u la poi te ha ka, u'm shym la shem ei-ei-ruh-ém tang ki slá; naba ka'm *put* long ka aiom soh-dumbur.

14. U Iísous haba u la iathúh u la ong te ha ka, Ym don uba u'n bám soh shuh na pha lano-lano-ruh! Ki synran jong u ki la ioh-sngou ruh.

15. Ki poi te ha Ka Jerusalem. Te U Iísous haba u la leit shapoh ka iing-mane-

-U-Blei, u la sydang ba'n beh-
-noh ia kita ki badíe bad ba-
thíed ha kata ka iing-mane-
-u-Blei; bad u la pynkyllon ia
ki míej jong ki nongiapein-
-sybai, bad ia ki jingshong ki
jong kita ki badíe ia ki paro:
16. bad u'm shah iano-
-iano-ruh ba u'n ráh ei-ei-ruh
lyngba ia ka iing-mane-U-
-Blei.
17. U la hikai ruh, u da
ong ha ki, Ym shym la thoh,
"Ba ka iing jong nga yn
"khot ka iing jingdúwai ia
"ki briu baroh?" hinrei phi
"ka krem nongtúh" phi la
pynlong ia ka.
18. Kiba Ki Nongthoh bad
kiba Ki Rangbah-lyngdoh te
ki la ioh-sngou, bad ki la
iawád-dong kumno ba ki'n
pyniáp-noh ia u: namar ki la
shepting ia u, naba u paitbah
baroh u la kyndit-thred na ka
jinghikai jong u.
19. Te haba ka la long la
jan míet, u la leit-noh shabar
ka shnong.
20. Haba ki leit-lait
mynstep ruh, ki la ioh-íh ia
kata ka diing-dumbur ba-la-
-iáp-tyrkhong náduh ki thíed.
21. U Petros te haba u da
kynmau-pat u ong ha u, Kó
Kynrád jong nga, ha khymíh,
kata ka diing-dumbur ia kaba
mé la tim, ka la iáp-tyr-
khong-noh.
22. U Iísous u da iathúh u
ong te ha ki, Tó ioh ma-phi
ka jingngeit ha U Blei:
23. namar shisha nga ong
ha phi, Ba uno-uno-ruh uba
u'n ong ha une u lúm, Tó
long mé uba yn kynriah-noh,
bad uba yn noh ruh sha ka
dúriau; bad u'n 'nu'm sngou-
-artatín ha ka dohnúd jong
u, hinrei u'n ngeit ba yn sa
long kiei-kiei-ruh ia kiba u
ong; ka'n long ia u kaei-kaei-
-ruh ia kaba u'n ong:
24. namar-kata, nga ong
ha phi, Ba kiei-kiei-baroh kat
kiba phi pán, haba phi kyr-
pád, tó ngeit ba phi sa ioh-
-díang; yn long kumta ia
phi:
25. haba phi da ieng kyr-
pád ruh, tó máp, lada phi bat
ei-ei-ruh *ka basngousíh* badno-
-badno-ruh; ba U Kypá jong
phi ruh uba ha ki byneng u'n
máp ia phi ia ki ryngkang
jong phi:
26. hinrei lada phi phi'm
iamáp, te U Kypá jong phi

uba ha ki byneng u'n 'nu'm máp ia ki ryngkang jong phi.

27. Ki wan pat te sha Ka Jerusalem: te haba u dang iaid-kai ha ka iing-mahe-U-Blei, Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki Nongthoh, bad Ki Tymen-basan ruh, ki wan ha u,

28. bad ki ong ha u, Da ka bor aiuh ba mé leh ia kine kiei-kiei-ruh? bad la ai mano ha mé ia kane ka bor, ba me'n ioh-leh ia kine kiei-kiei-ruh?

29. U Iísous u da iathúh u la ong te ha ki, Nga ruh nga'n kylli ia phi kawei ka ktín; tő iathúh te ha nga, nga'n ong ruh ha phi da ka bor aiuh ba nga leh ia kine kiei-kiei-ruh:

30. ka jingbaptisma ka jong U Ioannis, ka long na byneng, lane na ki briu? tő iathúh ha nga.

31. Hinrei ki la iasait hí-paralok, ki da ong, Lada ngi'n ong, Na byneng; u'n ong, Hato balei te ba phi'm shym la ngeit ha u?

32. hinrei lada ngi'n ong, Na ki briu, ki la shepting ia ki briu, naba baroh ki nieu ia U Ioannis, kum U Nongia-thúhlypá uba da long shisha.

33. Ki da iathúh te, ki ong ha U Iísous, Ngi'm tip. Te U Iísous u da iathúh, u ong ha ki, Nga ruh nga'm ong ha phi da ka bor aiuh ba nga leh ia kine kiei-kiei-ruh.

XII.—Lynnong.

1. *Ha ka pharshì ka brí-soh ba-la-ai-wai ha ki nongsúmar-brí ki b'ymngúh, U Khristos u ia-thúhlypá ia ka jingkyntait ia Ki Jiu, bad ia ka jingkhot ia Ki Jentil.* 13. *U súmar na ka jingríam Ki Pharisì bad ki nongbúd U Irodis, shaphang ka baai khajina ha U Kaisar.* 18. *U pyndúh ia ka nía Ki Saddusi, kiba ong b'ym don ka jingmíh-pat.* 28. *U iathúh ha U Nongthoh, uba la kylli shaphang ka húkum ka banyngkong.* 35. *U pyndúh ruh ia ka jingmut Ki Nongthoh, ia kaba ki iabat shaphang U Khristos.* 38. *U húkum ia ki briu ba'n súmar na ka jingsngou-khrau bad na ka jingarsap jong ki.* 41. *U iaroh ruh ia ka riu-kynthei baduk namar ki ar damli jong ka, tam ia ki baroh.*

1. U la sydang te ba'n kren ia ki ha ki pharshi. U briu u la thung ka brí-soh, bad

u la kér baroh-saudong, bad u
la tíh ka jaka ka bashapoh ba'n
pyddiang ia ka úm-soh, bad
u la tei ia ka iing-phira,
bad u la ai-wai ia ka ha ki
nongsúmar-brí, bad u la leit-
-noh ruh sha kawei ka rí ka
bajingngai.
2. Te ha ka aiom *babíang*,
u la phah ia u shakri ha
kita ki nongsúmar-brí, ba u'n
ioh-díang na kita ki nongsú-
mar-brí na ki soh jong kata ka
brí-soh:
3. hinrei haba ki la iakem
ia u, ki la sympat-éh, bad ki la
phah-noh suda.
4. U la phah pat te ia
uwei-pat u shakri ha ki, ia uta
ruh haba ki la lynthem da
ki mau, ki la pynmong ia ka
khlíh *jong u*, bad ki la phah-
-noh *ia u* haba la pynjáh-
-burom.
5. Ia uwei-pat ruh u la phah
pat, ia uta te ki la pyniáp-
-noh: bad ia bún kiwei-kiwei-
-pat; ia kiwei ki da sympat-
-éh; bad ia kiwei-pat ki da
pyniáp-noh:
6. namar-kata pynban, ba
u dang don uwei u khún u
baíeit-éh u jong u, u la phah
ia uta ruh u bakhadduh ha ki,
u da ong, Ki'n burom ia u
khún jong nga:
7. hinrei kita ki nongsú-
mar-brí ki la iaong paralok-hí,
Une u ba'n sa long u trai ka
brí-soh; iá, ngi'n iapyniáp-
-noh ia u, ka bynta te ka'n
long ka jong ngi:
8. haba ki la iakem te ia
u, ki la iapyniáp-noh, bad ki
la iabred-noh shabar kata ka
brí-soh:
9. namar-kata, uba u trai
kata ka brí-soh u'n sa leh
aiuh? u'n wan kein, bad u'n
pynjot-noh ia kita ki nong-
súmar-brí, bad u'n sa ai ia
kata ka brí-soh ha kiwei:
10. phi'm shym la púle te
ia kane ka jingthoh? "Ia u
" mau ia uba ki nongtei ki la
" bred, une la long ha khlíh
" ka dong:
11. " kane ka la long na U
" Trai, bad ka long íh-phylla
" ha ki khymat jong ngi."
12. Ki la iawád-dong te
ba'n kem ia u, hinrei ki la
shepting ia u paitbah; naba
ki la tip ba u la kren ia kata
ka pharshi ha ki; kumta kein
haba ki la íehnoh ia u, ki la
leit-noh.
13. Ki la phah te ha

u kiba na Ki Pharisi, bad
kiba na ki nongbúd U Iro-
dis, ba ki'n ríam ia u da ka
ktín.
14. Ki te haba ki la wan,
ki ong ha u, Kó Nonghikai,
ngi tip ba mé long u bashisha,
bad me'm nieu shaphang iano-
-iano-ruh: naba me'm khymíh
ia ka khymat ki briu, hinrei
mé hikai ia ka lynti U Blei
ha ka bashisha: Hato ka bit
ba'n ai khajina ha U Kaisar,
ne ém? ngi'n ai, ne ngi'm ai?
15. Hinrei u, ba u íhthuh
ia ka búit-arsap jong ki, u la
ong ha ki, Balei phi pynshoi
ia nga? wallam ha nga shí-
-suka, ba nga'n ioh-íh.
16. Te ki la wallam. U la
ong te ha ki, Ka jongno kane
ka dur bad ka jingthoh-sha-
lor? Ki te ki la ong ha u,
Ki jong U Kaisar.
17. U Iísous u da iathúh u
la ong te ha ki, Tó ai-noh ia
kiei-kiei-ruh ki jong U Kaisar
ha U Kaisar, bad ia kiei-kiei-
-ruh ki jong U Blei ha U Blei
kein. Hangta ki la sngou-
-kyndit da u.
18. H'YNDA kumta Ki
Saddusi ki la wan ha u, kiba
ong ba ka jingmíh-pat ka'm
long; bad ki la kylli ia u, ki
da ong,
19. Kó Nonghikai, U Mosis
u la thoh-húkum ha ngi, Ba
lada u'n iáp-noh u para jong-
no-jongno-ruh, bad u'n íeh-
noh-iáp ia ka tyngá, te ba
u'm shym íehnoh-iáp khún, ba
u para jong u u'n shim ia ka
tyngá jong u, bad u'n pynmíh
symbai ia la u hynmen;
20. *kumta te* la long hinieu-
-ngút ki para: u bashiwa te
u la shim ia ka tyngá, bad
haba u iáp u'm shym la íehnoh-
-iáp symbai:
21. u bashisin-búd u la shim
ruh ia ka, u ruh u la iáp-noh,
u de u'm shym la íehnoh-iáp
symbai: kumjuh ruh bad u
baarsin-búd:
22. kumta kita ki hinieu-
-ngút ki la shim ia ka, bad
ki'm shym la íehnoh-iáp sym-
bai: ka bakhadduh-éh na ki
baroh, kata ka kynthei ruh ka
la iáp-noh;
23. namar-kata, ha ka jing-
míh-pat, haba ki'n míh-pat,
ka'n long ka tyngá jongno na
ki? naba kita ki hinieu-ngút
ki la ioh-kurim ia ka.
24. U Iísous u da iathúh
u la ong te ha ki, Namar kane

phi'm leh-bakla, ba phi'm tip
ia kiba Ki Jingthoh, l'ymne ia
kaba ka bor U Blei?
25. naba haba ki'n míh-pat
na ki baiáp, ki'm iashongku-
rim, l'ymne iaai-shongkurim
ia ki; hinrei ki long kum
ki angelos kiba ha ki by-
neng:
26. hinrei shaphang ki
nongiáp, ba yn pynmíh-pat ia
ki, phi'm jiu púle ha ka kitap
U Mosis, kumno ba U Blei u
la ong ha u ha kata ka khlau-
-lynnong, u da ong, "Nga
"uba U Blei U Abraam, bad
"uba U Blei U Isaak, bad
"uba U Blei U Iakob ruh?"
27. U'm long U Blei ki
baiáp, hinrei U Blei ki baim:
namar-kata, phi mut-bakla shí-
kaddei-éh.
28. HABA la wan te ha
u uwei na Ki Nongthoh, uba
la ioh-sngou ba ki iasait pa-
ralok-hí, uba da ioh-íh-shem-
phang ruh ba u la iathúh bhá
ia ki, u la kylli ia u, Kano ka
long ka húkum ka banyng-
kong na ki baroh?
29. U Iísous u la iathúh te
ha u, Ba ka banyngkong na
jong ki húkum baroh *lóng*,
"Sngou, Ah Israel, U Trai uba
"U Blei jong ngi, u long uwei
"U Trai:
30. "me'n íeit ruh ia U
"Trai uba U Blei jong mé da
"ka dohnúd jong mé baroh,
"bad da ka mynsiim jong mé
"baroh, bad da ka jingmut jong
"mé baroh, bad da ka bor jong
"mé baroh:" kane kein ka hú-
"kum ka banyngkong:
31. ka baar ruh *ka long*
kumjuh, kata *kumne*, "Me'n
"íeit ia la u paramarjan kum-
"ba ia lade." Ym don ka hú-
kum kawei-pat ka bakham-
-khrau ia kine.
32. Uta U Nongthoh u la
ong te ha u, Ka badei, Kó
Nonghikai, mé la ong ha ka
bashisha; ba don uwei U Blei,
ym don ruh uwei-pat tang
ma-u:
33. bad ba'n íeit ia u da
ka dohnúd baroh, bad da ka
jingmut baroh, bad da ka
mynsiim baroh, bad da ka bor
baroh, bad ba'n íeit ia *la* u para-
marjan kumba ia lade kein, ka
long kham-kor ia ki jingai-
-nguh-thang, bad ia ki jing-
kinia baroh.
34. H'ynda U Iísous, u da
ioh-íh te ia u ba u la iathúh
stád, u la ong ha u, Me'm long

jingngai na ka híma U Blei. Ym don ruh u banúd ba'n kylli shuh ia u.

35. U Iísous u da ia-
thúh u la ong ruh, haba u dang
hikai ha ka iing-mane-U-Blei,
Kumno ba kiba Ki Nongthoh
ki ong ba uba U Khristos u
long U Khún U Dabid?
36. naba U Dabid hí u kren
da U Mynsiim Bakhúid, "Uba
"U Trai u la ong ia U Trai
"jong nga, Tó shong ha ka
"mon jong nga, tadynda nga'n
"pynlong ia ki bashún ia mé,
"ka jingiúh hapoh ki slajat
"jong mé:"
37. namar-kata, U Dabid
hí u khot U Trai ia u; nangno
te u long u khún jong u? Te
bún u paitbah u la sngou ia u
da ka basngoubhá.
38. U LA ong te ha
ki ha ka jinghikai jong u, Tó
kíar na kiba Ki Nongthoh,
kiba kwah ba'n iaid-kai ha ki
jainkúp bajerong, bad *ba'n ioh*
ia ki jingngúh ha ki ieu,
39. bad ia ki jingshong ba-
kor-tam ha ki synagog, bad ia
ki jaka badon-nám-tam ha ki
jingkhawai;
40. kiba bám-dúh ia ki iing
jong ki riu-kynthei, bad kiba
dúwai jilán ruh knang ba'n
tyllep: kine ki'n ioh-díang ka
jingshitom ka bakham-tam.
41. TE U Iísous haba u
la shong hamar-pyrshah kaba
ka jingkynsheu, u la khymíh-
-thúh kumno ba u paitbah u
noh sybai sha kata ka jing-
kynsheu: bún ruh ki bariu-
-spah ki la noh shíkaddei.
42. Haba la wan te kawei
ka riu-kynthei ka baduk, ka la
noh ar damli, kiba long *lajan*
shí-paisa.
43. Haba u la khot ha lade
te ia ki synran jong u, u ong
ha ki, Shisha nga ong ha phi,
ba kane ka riu-kynthei ka
baduk, ka la noh kham-tam ia
kita baroh, kiba la noh sha
kata ka jingkynsheu:
44. naba *kita* baroh ki la
noh na kaba sah-tam ia ki,
hinrei kane, na kaba ka jing-
kyrdúh jong ka, ka la noh
baroh katba ka don, *wad* ia
kaba ka jingim jong ka phar.

XIII.—LYNNONG.

1. *U Khristos u iathúhlypá sha-phang ka jingpyndúh ia ka iing-mane-U-Blei.* 9. *Ba ki jing-leh-bein ki'n long na ka bynta Ka Jingiathúhkhána-babhá, hin-rei ka'n long ruh ba yn ialap*

ia Ka Jingiathúhkhána-babhá
ha ki bynriu baroh. 14. *U pyn-*
íh kumno ba ka dei ia ki ba'n
leh ynda jía kita ki jingshitom;
24. *bad ia ka rúkom ka jingwan*
jong u. 32. *Namar ba ym don*
ba tip ha kano ka por ba u'n
wan, ka dei ia u briu baroh
ba'n sharai bad ba'n dúwai, ioh
ba yn shem ia ngi ha ka b'ym-
-la-kréh.

1. HABA u dang leit-noh ruh
na ka iing-mane-U-Blei, uwei
na ki synran jong u, u ong ha
u, Kó Nonghikai, ha khymíh,
ki mau kat kine, bad ki jing-
tei kat kine!
2. U Iísous u da iathúh te
u la ong ha u, Mé ioh-íh ia
kine ki jingtei ki bakhrau?
yn 'nym íehnoh mau halor u
mau, ia u b'yn 'nym pynháp-
-noh.
3. Te, haba u dang shong
ha u lúm Ki Olib hamar pyr-
shah ka iing-mane-U-Blei, U
Petros, bad U Iakobos, bad
U Ioannis, bad U Andreas, ki
la kylli jarjar ia u,
4. Tó iathúh ha ngi, lano
ba kine kiei-kiei-ruh ki'n long?
bad ka dak ka bakumno ha
ba'n sa pyndep-lem ia kine
kiei-kiei baroh?
5. U Iísous haba u iathúh
te ha ki, u la sydang ba'n ong,
Tó súmar ioh ba uno-uno-ruh
u'n shúkor ia phi:
6. naba bún ki'n wan ha
ka kyrteng jong nga, ki da
ong, Ma-nga uba *U Khristos*,
bad ki'n shúkor ia shibún.
7. Hinrei haba phi'n sngou
shaphang ki jingialehthymá,
bad ia ki jingbyná ki jingia-
lehthymá, wat sngou-khuslai
phi: naba ka dei ba ki'n long;
hinrei ka bakut ka'n 'nym put
long:
8. naba ka kynja-bynriu
ka'n ieng ialeh bad ka kynja-
-bynriu, ka híma ruh bad
ka híma; bad ki jingkhynniúh-
-ka-khyndeu ki'n long ha shi-
bún ki jaka, bad ki'n long ki
nemsniu bad ki jingkhuslai.
9. KINE kiei-kiei-ruh
long ki jingsydang ki jingjin-
jar. Hinrei tó iasúmar ma-phi
paralok-hí; naba ki'n ai-noh
ia phi ha ki jingbishár, bad ha
ki synagog; yn sympat-éh ia
phi, bad yn pynieng ia phi ha
khymat ki lyngskor bad ki
siim na ka bynta jong nga,
ia ka ba'n long ka jingphlá
ia ki.
10. Te ka'n dei shiwa ba yn
ialap ia Ka Jingiathúhkhána-

-babhá ha ki kynja-bynriu
baroh:
11. hinrei h'ynda ki'n ialam
ia phi, ba ki da ai-noh ia phi,
wat sngou-khuslailypá phi,
kaei ba phi'n kren, l'ymne wat
pusonlypá; hinrei, kaei-kaei-
-ruh ba yn ai ha phi ha kata
ka por, ia kata phi'n kren:
naba phi phi'm long ki ba-
kren, hinrei uba U Mynsiim
Bakhúid.
12. Uba u para te u'n ai-
-noh ia u para sha ka jingiáp,
bad uba u kypá ia u khún;
bad kiba ki khún ki'n iaieng
ialeh bad ki kymí-ki-kypá, bad
ki'n pyniáp ia ki.
13. Phi'n long ruh ia kiba
yn íhsih da *ki briu* baroh,
namar ka kyrteng jong nga;
hinrei jár uba u'n da iaineh ha
b'ynda kut, uta kein u ba'n
ioh-lait-im.
14. HINREI h'ynda
phi'n ioh-íh ia kata ka baíhjilli
bapyndúh, ba-la-kren sha-
phang kata da U Daniel uba U
Nongiathúhlypá, ba ka la ieng
sha kaba b'ym dei, (jár uba
púle u'n da sngáp,) ynda kumta
kita kiba ha Ka Ioudaia, tó ai
ki'n ia phet-iáp-noh sha ki
lúm:
15. jár uba halor ka iing
ruh, wat ai u'n híer hapoh ka
iing, l'ymne bysut shapoh, ba'n
shim ei-ei-ruh na ka iing jong u:
16. bad jár uba don ha ka
lyngkhá, wat ai u'n wan-kylla
diin-pat, ba'n shim ia ka jain-
kúp jong u:
17. hinrei kordit ia kita
kiba la punkhún, bad ia kita
kiba ai-búin ha kita ki sngi!
18. Hinrei tó dúwai ba kata
ka jingphet-iáp-noh jong phi
ka'n 'nym long myntlang:
19. naba ki'n long *ha* kita
ki sngi ki jinjar, kat ka b'ym
put la long náduh myndang-
long ka pyrthei, ia kaba U
Blei u la thau, háduh kaba
mynta, *kat kita* ki'n 'nym long
shuh ruh.
20. Te l'ymda la pyndúna
U Trai ia kita ki sngi, ka'n
'nym lait-im ka doh baroh:
hinrei na ka bynta ki ba-la-jíd,
ia kiba u la jíd, u la pyndúna
ia kita ki sngi.
21. Ynda kumta, lada uei-
-uei-ruh u'n ong te ha phi,
Ha khymíh, hangne uba U
Khristos; lane, Ha khymíh, *u*
don hangta; phi wat ngeit:
22. naba ki khristos lamlér
bad ki nongiathúhlypá lamlér

ki'n míh, bad ki'n pyníh ki
dak bad ki jingphylla, ia ka
ba'n shúkor-noh, lada lah, wad
ia ki ba-la-jíd:
23. hinrei tó súmar ma-phi:
ha khymíh, nga la iathúhlypá
ha phi ia kiei-kiei-baroh.
24. HINREI ha kita ki
sngi, hadiin kata ka jinjar, ia
ka sngi yn pyndum, bad u
bynai u'n 'nu'm ai ia la ka
jingshai:
25. bad ki khlur byneng
ki'n nangrit-nangrit, bad ia ki
bor kiba ha ki byneng yn pyn-
khynniúh:
26. h'ynda kumta te ki'n
ioh-íh ia uba U Khún u briu
ba u da wan ha ki ly-oh, bad
ka bor bah bad ka burom ruh:
27. h'ynda kumta ruh u'n
phah ia ki angelos jong u, bad
u'n ialum-lang ia ki ba-la-jíd
jong u na kiba ki sau ly-ér,
náduh ka bakut ka pyrthei,
háduh ka bakut ka byneng.
28. Tó nang te ia ka phar-
shi na ka diing-dumbur;
mynba u tynat jong ka u lah
long uba dang lung, bad ba ka
sei slá, phi tip ba ka ly-ur
ka la jan:
29. kumjuh ruh ma-phi,
h'ynda phi'n ioh-íh ba la jía
ia kine kiei-kiei-ruh, phi'n tip
ba ka long hajan, ha ki jing-
khang:
30. shisha nga ong ha phi,
ba kane ka pateng-bynriu ka'n
'nym leit-noh, tadynda la leh
ia kine kiei-kiei-baroh:
31. ka byneng bad ka khyn-
deu te ki'n dúh-noh: hinrei
ki ktín jong nga ki'n 'nym
dúh-noh satía.
32. HINREI shaphang
kata ka sngi lane kata ka por
ruh ym don ba tip; l'ymne
ki angelos kiba ha byneng;
l'ymne uba U Khún; tang
uba U Kypá.
33. Tó súmar, tó sha-
rai, tó dúwai ruh: naba phi'm
tip lano ka long kata ka
aiom:
34. *naba uba U Khún u
briu u long* kum u briu uba la
leit sha ka rí jingngai, ba la
íehnoh ia la ka iing, bad uba
la ai ha la ki shakri ka bor,
bad ha uwei-uwei-ruh ka kam
la ka jong-ka-jong, bad u la
húkum ia u nongáp-jing-
khang ba u'n sharai:
35. namar-kata, tó sharai
(naba phi'm tip lano uba u
trai ka iing u wan, ha kaba
la jan míet, ne shiteng-synia,

ne haba riu u síar, ne myn-
step ;)
36. ioh, haba u wan shi-
syndon, u'n shem ia phi haba
dang thíah :
37. ia kaba nga ong te ha
phi, nga ong ha ki baroh, Tó
sharai.

XIV.—Lynnong.

1. *Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Nongthoh ki iashet-lem ia ka ba'n pyniáp ia U Khristos.* 3. *Ka kynthei ka pynsléh ia ka khlíh jong u.* 10. *U Ioudas u díe-noh ia la U Kynrád na ka bynta sybai.* 12. *U Iísous u ong ha ki synran hangno ba ki'n ia-khréh ba'n bám ia Ka Níam--ka-jinglait.* 17. *U iathúhlypá ba uwei na ki synran jong u, u'n díe-noh ia u.* 22. *U pynlong ia ka jingkhawai U Trai.* 26. *U iathúhlypá ba ki synran jong u baroh ki'n iasngouthut ha u, ba U Petros ruh u'n len ia u.* 32. *U Iísous u sngou-pisa-éh, bad u dúwai ha ka kypér Gethsimani.* 43. *U Ioudas u díe-noh ia u da ka jingiadoh.* 47. *Ki kem ia U Khristos, bad ki ia-lam-noh ia u ha U Rangbah--lyngdoh.* 55. *Ki iasakhí lam-lér ia u, bad ki iapynrem-bein ia u.* 66. *U Petros u len ia u laisin.*

1. Ynda la ar sngi te
long kaba Ka Níam-ka-jinglait,
bad ki kypú bakhlem-thíat:
kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad
kiba Ki Nongthoh te ki la
wád-dong, kumno ki'n da kem
túh ia u, ba ki'n pyniáp ruh.
2. Hinrei ki la ong, Ym ha
ka barakhe Ka Níam-ka-jing-
lait, ioh ba ka jingkhíhwin ki
briu ka'n long.
3. Haba u dang long
te ha Ka Bithania, ha ka iing
U Simon uba *la jiu* pang-
níang-thoh-líh, haba u dang
shong-bám, ka kynthei ka la
wan ka badon ka dabi ala-
baster, *ka badap* da ka jing-
sléh basngúr, ka bakordor-éh ;
te haba ka la plíe-kyddiah ia
kata ka dabi alabaster, ka la
théh ruh ha ka khlíh jong u.
4. Hinrei don kiba la
sngou-bittar ha lade, bad ki da
ong, Ia ka balei la long
kane ka jingleh-noh-ei kata ka
jingsléh ?
5. naba lah ioh ba'n díe ia
kata tam ia ki lai-spah suka,
bad ba'n ioh-ai ha ki baduk.
Ki la ialeh-kníum ruh ia ka.
6. U Iísous u la ong te, Tó
íehnoh ia ka ; balei phi'n
pynkhuslai ia ka ? ka la leh

ka kam babhá ia nga:

7. namar phi ioh ia ki baduk lem bad phi hala ka sngi, bad h'ynda phi mon, phi lah ba'n leh bha ia ki: hinrei ia nga phi'm ioh kein hala ka sngi:

8. kane katba ka lah, ka la leh: ka la theulypá ba'n pynsléh ia ka met jong nga ia ka ba'n kyllán-masala ba'n tép:

9. shisha nga ong ha phi, Ba shano-shano-ruh sha kaba yn ialap ia kane Ka Jingiathúhkhána-babhá ha ka pyrthei baroh-satlak, yn iathúh ruh ia kaba kane ka la leh, ia ka ba'n kynmau ia ka.

10. U Ioudas Iskariot te, uwei na kita ki khadar-ngút, u la leit-noh ha kita Ki Rangbah-lyngdoh, ba u'n díe-noh ia u ha ki.

11. Haba ki la ioh-sngou te, ki la iakymen, bad ki la iakúlar ba'n ai sybai-rúpa ha u; u la wád-dong te kumno ka babit ba u'n ai-noh ia u.

12. Ha ka sngi nyngkong te ki kypú bakhlem-thíat, h'ynda ki la kinia ia Ka Níam-ka-jinglait, ki synran jong u ki ong ha u, Haba ngi leit mé mon ba ngi'n iakhréh hangno, ba me'n ioh-bam ia Ka Níam-ka-jinglait?

13. Te u phah-noh ar-ngút na ki synran jong u, bad u ong ha ki, Khíe-leit shapoh kato ka shnong; te u briu uba báh shí-kum ka úm u'n kyndúh bad phi: tó phi'n búd ia u:

14. shaei-shaei-ruh te ba u'n leit hapoh, ong ha uba u trai-iing, Ba uba U Nonghikai u ong, Hangno long kaba ka pulit ki nongshong-basá, ha kaba nga'n ioh-bám ia Ka Níam-ka-jinglait lem bad ki synran jong nga?

15. te u hí u'n pyníh ha phi ia ka pulit ha neng ka bakhrau, ia ka ba-la-síang-jingbúh lypá: hangta phi'n iakhréh ia ngi.

16. Kumta ki synran jong u ki la leit-noh, bad ki la wan shapoh kata ka shnong, bad ki la shem kumba u la ong ha ki: te ki la iakhréh ia kata Ka Níam-ka-jinglait.

17. Haba la jan míet te u wan bad kita ki khadar-ngút.

18. Haba ki dang iashong-bám, bad ba ki iabám ruh, U

Iísous u la ong, Shisha nga ong ha phi, ba uwei na phi uba bám lem bad nga, u'n díe--noh ia nga.

19. Ki la sydang te ba'n sngousíh, bad ba'n iaong ha u, uwei pa uwei, *Long* ma-nga? uwei-pat ruh, *Long* ma-nga?

20. U da iathúh u la ong te ha ki, *Long* uwei na kiba ki khadar, uba pynngam lem bad nga ha ka plíang:

21. uba U Khún u briu shisha u sa leit, kumba la thoh shaphang jong u: hinrei kordit ia uta u briu, da uba yn díe-noh ia uba U Khún u briu! ka la bha ia uta u briu, lada ym la khá satía ia u.

22. HABA ki dang ia-bám ruh, U Iísous u da shim ia u kypú, haba u la lah ngúh u la kyddiah *ia u,* bad u la ai ha ki, bad u la ong, Tó shim, tó bám, une u long ka met jong nga.

23. Haba u la shim ia ka khuri ruh, bad haba u la lah ngúh, u la ai ha ki; te ki baroh ki la díh na ka.

24. U la ong ruh ha ki, Kane ka long ka snám jong nga, kaba ka jong ka jiutang ka bathymmai, ia kaba yn sa pynmíh-noh na ka bynta ki babún:

25. shisha nga ong ha phi, Ba nga'n 'nym díh shuh na une u soh ka diing-drakhía, tadynda kata ka sngi, ynda nga'n díh thymmai ia ka ha ka híma U Blei.

26. HABA ki la iariuai, ki la leit-noh sha uba u lúm Ki Olib.

27. Te U Iísous u ong ha ki, Ba phi baroh phi'n thut ha nga ha kane ka míet: naba la thoh, "Nga'n shoh ia uba "u nongsharai, bad yn pynsa-"phred ia ki langbrot:"

28. hinrei hadiin ba yn la pynmíh-pat ia nga, nga'n leit sha shiwa jong phi sha Gali-laia.

29. Hinrei U Petros u la ong ha u, Lada baroh ruh ki'n thut, hinrei nga ém.

30. U Iísous u ong te ha u, Shisha nga ong ha mé, Ba wad ma-mé ha kane ka sngi, ha kane ka míet kein, mynshiwa ia kaba u'n riu u síar arsin, me'n len ia nga laisin.

31. Hinrei u la kren kyn-san kham-tam, Lada ka dei ia nga ba'n iáp lem bad mé,

nga'n 'nym len shuh ia mé. Kumjuh ruh de ki la ong baroh.

32. Ki wan ruh sha ka jaka, kaba ka kyrteng jong ka *long* Gethsimani: te u ong ha ki synran jong u, Tó iashong hangne, tadynda nga'n dúwai.

33. U la shim lem bad u te ia U Petros, bad ia u Iakobos, bad ia U Ioannis; bad u la sydang ba'n sngou-shyrkhei-éh, bad ba'n sngou-kordit-éh ruh.

34. U ong te ha ki, Ka mynsiim jong nga ka long ka bapisa-éh kum ba'n sa iáp: tó iaishong hangne; tó iaáp ruh.

35. Haba u la leit te sha shiwa khyndiat, u la dem ha ka khyndeu, bad u la dúwai, ba lada don lád, ba kata ka por ka'n leit-noh na u.

36. U la ong ruh, Abba, Kó Kypá, kiei-kiei-baroh long kiba lah ma-mé; tó pynphai--noh ia kane ka khuri na nga: kaei-kaei-ruh te ym ia kaba nga mon, hinrei kaei-kaei-ruh ia kaba mé *mon*.

37. Te u wan, bad u shem ia ki ba ki da ioh-thíah, bad u ong ha U Petros, Kó Simon, mé ioh-thíah? me'm lah ba'n iaáp shí por?

38. tó iasharai, tó iadúwai ruh, ioh ba phi'n leit-bysut hapoh ka jingpynshoi: ka mynsiim shisha ka la kloi, hinrei ka doh ka thlot.

39. Haba u la leit-noh pat te, u la dúwai, u da ong ia kaba kajuh ka ktín.

40. Haba u la wan-phai pat ruh, u la shem ia ki ba ki da ioh-thíah pat; naba ki khymat jong ki, ki la khía: te ki'm tip kaei ba ki'n iathúh ia u.

41. U wan ruh ka balaisin, bad u ong ha ki, Tó nang thíah mynta, tó jah-thait ruh: ka long keinno! la jía kaba ka por; ha khymíh, yn díe-noh ia uba U Khún u briu ha ki ktí ki bapop!

42. tó ieng! ngi'n ialeit--noh! ha khymíh, uta uba díe-noh ia nga u la jan.

43. Te kumne-kumne-ruh, haba u dang kren, U Ioudas u wan, uba long uwei na kiba ki khadar-ngút, bad u ruh don u paitbah babún bad ki waitlam bad ki diingdúh ruh, na kiba Ki Rangbah-lyngdoh, bad na kiba Ki Nongthoh, bad na kiba Ki Tymen-basan de.

44. Uta te uba la díe-noh ia u, u la lah ai ka dak-iakut

bad ki, u da ong, Ia uba nga'n iadoh, uta long ma-u; tó phi'n kem ia u, bad ialam-noh skhem.

45. Katba u la wan te, kumne-kumne-ruh u da leit ha u, u ong, Kó Kynrád jong nga, Kó Kynrád jong nga; u la iadoh-éh ruh ia u.

46. Ki te ki la búh ia la ki ktí ha u, bad ki la kem ia u.

47. Uwei te na kita ki baieng hajan, haba u la sei ia la ka waitlam, u la pom ia u shakri uba U Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor jong u.

48. U Iísous u da iathúh u la ong te ha ki, Kumba ha u nongtúh, phi la míh-noh, bad ki waitlam bad ki diingdúh ruh, ba'n iakem ia nga?

49. nga jiu don hala ka sngi bad phi ba nga da hikai ha ka iing-mane-U-Blei, te phi'm shym la kem ia nga: hinrei ia kiba Ki Jingthoh *don kam* ba yn la pyndep.

50. Haba ki la íehnoh ia u te, baroh ki la phet-iáp-noh.

51. Don te uwei u basamla uba la búd ia u, uba la kúp ia ka jain-linen baní halor ka met lyngkhúit *jong u;* kita ki sipáhi ki la kem ia u ruh.

52. Te une u da íehnoh ia kata ka jainkúp baní, u la phet-iáp-noh lyngkhúit na ki ruh.

53. Te ki la ialam-noh ia U Iísous ha uba U Rangbah-lyngdoh: bad u ruh la ialum-lang kita Ki Rangbah-lyngdoh baroh, bad kita Ki Tymen-basan, bad kita Ki Nongthoh de.

54. U Petros te u la búd ia u na sha jingngai, háduh ha kaba ka phyllau jong uta U Rangbah-lyngdoh: bad u da shong lem bad kita ki shakri, u da sy-aid ding ruh.

55. Te kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kata Ka Darbar baroh, ki la wád ka sakhí-ialeh ia U Iísous, ia ka ba'n pyniáp ia u; te ki'm shem.

56. Naba bún ki la iasakhí lamlér ia u, hinrei kita ki jingsakhí ki'm iadei-ryngkat shuh.

57. Te don kiba la iaieng-joit ki sakhí lamlér ia u, ki da ong,

58. Ngi la ioh-sngou ia u ba u da ong, Ba nga'n pynjot ia kane ka iing-mane-U-Blei ia ka ba-la-thau da ki ktí, bad ha

ki lai sngi nga'n tei ia ka-wei-pat ba-la-thau khlem ki ktí.

59. Hinrei kumta ka jing-sakhí jong ki ka'm long beit shuh.

60. Uta U Rangbah-lyngdoh te haba u la ieng-joit ha pyddeng, u la kylli ia U Iísous, u da ong, Me'm iathúh ei-ei--ruh? kita ki sakhí-ialeh aiuh ia mé?

61. U te u la shu sngáp, u'm iathúh ruh ei-ei-ruh-ém. Uta U Rangbah-lyngdoh u la kylli pat ia u, bad u ong ha u, Mé long uba U Khristos, uba U Khún jong U Ba-la-kyrkhú?

62. U Iísous te u la ong, Nga long: te phi'n ioh-íh ia uba U Khún u briu haba u shong sha ka mon jong Ka Bor, bad haba u wan ha ki ly-oh ka byneng.

63. Uta U Rangbah-lyngdoh te, haba u la kád ia la ki jain, u ong, Ngi dang don kam aiuh pat ia ki nongsakhí?

64. phi la ioh-sngou ia kata ka jingkren-bein-ia-U-Blei: phi mut kumno? Ki baroh te ki la pynrem ia u ba'n dei ia ka ba'n iáp.

65. Don kiba la sydang te ba'n bynthíu ha u, bad ba'n tap-matlah ia ka khymat jong u, bad ba'n shoh ia u, bad ba'n ong ruh ha u, Tó iathúh-antat: kita ki shakri ruh ki la tháp ia u da ki sla-ktí.

66. TE haba U Petros u dang don harúm ha kata ka phyllau, kawei na kita ki shakri jong U Rangbah-lyngdoh ka la wan.

67. Haba ka la ioh-íh te ia U Petros ba u sy-aid ding, haba ka la khymíh ruh ha u, ka ong, Mé ruh mé la long lem bad U Iísous uba u nong Nasareth.

68. Hinrei u la len, u da ong, Nga'm tip, l'ymne nga'm shemphang kaei ba pha ong. U la míh-noh shabar te sha baranda; te u síar u la riu.

69. Haba kata ka shakri te ka la ioh-íh ia u pat, ka la sy-dang ba'n ong ha kita ki ba-ieng hajan: Ba une u long *uwei* na ki.

70. U te u la len pat. La shibit te kita ki baieng hajan ki la ong pat ha U Petros, Shisha mé long *uwei* na ki: naba mé long u nong Galilaia, ka ktín jong mé ka syrím ruh.

71. Hinrei u la sydang ba'n tim ba'n smai ruh, Ba nga'm íhthúh ia une u briu uba phi kren shaphang ia u.

72. Ar wád te uta u síar u la riu. Te U Petros u la kynmau ia kata ka ktín kaba U Iísous u la ong ha u, Ba mynshiwa ba u'n riu u síar arsin, me'n len ia nga laisin. Haba u la puson ruh *ia kata;* u la lyniar.

XV.—Lynnong.

1. *La ialam-noh ia U Iísous ba-la-khúm, la múdui ia u ruh shaphany bún kiei-kiei-ruh ha khymat U Pilat.* 6. *U paitbah u pyrta ba U Pilat u'n pyllait ia U Barabbas, hinrei ba u'n sahnarphyná ia U Iísous.* 16. *Ki pynphong ia ka pansngíat-shíah ha ka khlíh U Iísous, ki iashoh ia u, ki iabynthiu ha u, ki ialeh-bein ruh ia u.* 21. *Ki sahnarphyná ia U Iísous ha pyddeng ar-ngút ki dakait.* 29. *U shah na ki jingkren-bein Ki Jiu.* 33. *U Iísous u pyrta nalor ka diingphyná hamar ba u sa iáp:* 39. *nangta u rangbah-shispah u phlá ba u long U Khún U Blei.* 42. *La tep ruh ia u ha ka burom da U Josiph.*

1. Kumne-kumne-ruh ha ka
balashai te, kita Ki Rangbah-lyngdoh ki la iasylla bad kita Ki Tymen-basan, bad kita Ki Nongthoh, bad kata Ka Darbar baroh ruh; haba ki la khúm ia U Iísous, ki la ialam-noh *ia u,* bad ki la ai-noh ha U Pilat.

2. Te U Pilat u la kylli ia u, Mé long uba U Siim kiba Ki Jiu? U te u da iathúh u la ong ha u, Mé ong.

3. Kita Ki Rangbah-lyngdoh ruh ki la múdui ia u shaphang bún kiei-kiei-ruh.

4. U Pilat te u la kylli pat ia u, u da ong, Me'm iathúh ei-ei-ruh? ha khymíh, katno kiei-kiei-ruh ba ki iasakhí shaphang jong mé.

5. U Iísous te u'm iathúh ei-ei-ruh shuh, kat ba'n pynkyndit ia U Pilat.

6. Hába rakhe te ia ka jingkhawai-níam *Ka Jinglait,* u jiu pyllait ha ki ia uwei u ba-la-byndí, ia uta uba ki pán.

7. Te don *uwei* ia uba ki khot U Barabbas, ia uba la khúm lem bad la ki para-ba-pynkíhwin, kiba la lah pyn-iáp-briu ha ka jingkíhwin.

8. U paitbah te haba u la pyrta-jam-éh, u la sydang ba'n

pán, *ba u'n leh* kumba u la
jiu leh hala ka sngi ha ki.
9. Hinrei U Pilat u la
iathúh ha ki, u da ong, Phi
mon ba nga'n pyllait-noh ha
phi ia uba U Siim jong Ki
Jiu?
10. Naba u la tip ba namar
ka bashún, kita Ki Rangbah-
-lyngdoh ki la lah ai-noh ia u.
11. Kita Ki Rangbah-lyng-
doh te ki la pynkíh ia uta u
paitbah, ba u'n pyllait-noh
kham-tam ia U Barabbas ha ki.
12. H'ynda kumta U Pilat
u da iathúh u la ong pat ha ki,
Namar-kata phi mon ba nga'n
leh aiuh ia uba phi khot U
Siim jong Ki Jiu?
13. Ki te ki la iapyrta-jam
pat, Sahnarphyná ia u.
14. U Pilat te u la iathúh
ha ki, Namar ka b'ymman aiuh
ba u la leh? Ki te ki la
iapyrta-jam kham-tam, Sah-
narphyná ia u.
15. Kumta U Pilat ba u da
mon ba'n pynsngoubhá ia uta
u paitbah, u la pyllait-noh ha
ki ia U Barabbas; te u la ai-
-noh ia U Iísous, haba u la
sympat, ba'n sahnarphyná.
16. Ki sipáhi te ki la
ialam-noh ia u hapoh ka
phyllau, kaba long ka iing-báh
u lyngskor, bad ki iakhot-lem
ia kaba baroh shí-kynhún;
17. bad ki la pynkúp ka
jain sau-bythúh ia u, bad haba
ki la iathain ia ka pansngíat
bashíah, ki la pynphong ha
ka khlíh jong u,
18. bad ki la sydang ba'n
ngúh-monbhá ia u, Khúblei!
U Siim jong Ki Jiu!
19. Ki la shoh ruh ia ka
khlíh jong u da u preu, bad ki
la bynthíu ha u, bad haba ki la
dem la ki khohsiu, ki la mane
ia u.
20. H'ynda ki la lah pyr-
thúh-bein te ia u, ki la loit-
-noh ia kata ka jain sau-bythúh
na u, bad ki la pynkúp ia u ia
ki jain la ki jong, bad ki la ia-
lam-noh ia u ba'n sahnarphyná
ia u.
21. Ki la pynleh te
ia uwei U Simon u nong Kyr-
ini, uba leit-lait, haba u wan
na ka rí-brí (uba u kypá U
Alexandros bad U Rouphos)
ba'n báh ia ka diingphyná
jong u.
22. Ki la ialam ruh ia u ha
ka jaka Golgotha, kaba long,
haba la batai, Ka jaka maloi-
-khlíh.

23. Bad ki la ai ha u ka úm-soh-drakhía ka ba-la-ia-khléh bad ka bakytang ba'n díh: hinrei u'm shim satía.

24. Te haba ki sa sahnarphyná ia u, ki la iabynta ia ki jainkúp jong u, ba ki da iaka-lai ia ki, kaei ba uwei-uwei u'n shim.

25. Ka la lai baje te, haba ki la lah sahnarphyná ia u.

26. Te don ka jingthoh--shalor shaphang ka pop jong u kaba la thoh ha neng, UBA U SIIM JONG KI JIU.

27. Ki la sahnarphyná ia ar-ngút ki dakait ruh lem bad u, uwei sha ka mon, bad uwei sha ka diang jong u.

28. Kumta la pyndep ia kata Ka Jingthoh, kaba ong, "La nieu ruh ia u lem bad "ki nongpalat."

29. Kiba iaid shata te ki la kren-bein ia u, ki da kyrngáh ki khlíh jong ki, ki da ong ruh, Ah ah! *mé* uba pyndúh ia ka iing-mane-U-Blei, bad uba tei-pat ha ki lai sngi *ia ka*,

30. tó pynim ia lade, tó híer-noh ruh na kato ka diing-phyná.

31. Kumjuh ruh kita Ki Rangbah-lyngdoh haba ki leh--bein, ki la ong paralok-hí lem bad kita Ki Nongthoh, U la pynim ia kiwei; ia lade pleng u'm lah ba'n pynim:

32. te uba U Khristos, uba U Siim jong Ki Israil, ai u'n híer-noh mynta na kato ka diingphyná, ba ngi'n ioh-íh, bad ngi'n ioh-ngeit ruh. Kita ruh ia ki ba-la-sahnarphyná lem bad u, ki la kren-bein ia u.

33. HABA la jía te ka bahinriu baje, ka la long dum ha kata ka rí baroh, háduh ka bakhyndai baje.

34. Hamar te ka bakhyndai baje, U Ísous u la pyrta da ka ktín ka bajam, u da ong, Eloi! Eloi! lamma sabakh-thani? kaba long, haba la batai, U Blei jong nga! U Blei jong nga! balei ba mé la íehnoh ia nga?

35. Kiba na kita te ki ba-ieng hajan, haba ki la ioh--sngou, ki la ong, Ha khymíh, u khot ia U Ilias.

36. Te haba uwei u la phet ba u'n da pyndap ruh ia ka spanj da ka bajeu, ba u la spain de ha u diing-preu, u la pyndíh ia u, u da ong, Tó íeh phi; ba ngi'n ioh-íh la u wan U Ilías ba'n pynhíer-noh ia u.

37. Haba U Iísous u la pyn-
míh-noh te ia ka ktín bajam,
u la ai-noh ia ka mynsiim.
38. Te ka jingkáh ka jong
ka iing-mane-U-Blei ka la kád
ar-bynta, náduh na jerong há-
duh ka tybian.
39. U rangbah-shispah te
u baieng hajan ha pyrshah
jong u, haba u la ioh-íh, ba
haba u la pyrta-jam kumta u
la ai-noh ka mynsiim, u la ong,
Shisha une u briu u la long U
Khún U Blei.
40. La don ruh ki kynthei
de ki bajingoh na sha jing-
ngai: ha ki la don ruh Ka
Mari ka nong Magdala; bad
Ka Mari ka kymí U Iakobos
u bapoh bad U Iosis, bad Ka
Salome;
41. kine ruh, mynba u don
ha Ka Galilaia, ki la jiu búd
ia u, bad ki la jiu shakri ia
u; bad bún kiwei-kiwei-ruh
ki kynthei kiba la kiú lem bad
u sha Ka Jerusalem.
42. MYNTA te haba la
jan míet, (naba ba ka long
ka sngi bapynkhréh, kaba long
shiwa ka sabbaton,)
43. haba la wan U Jo-
siph uba na Ka Arimathaia,
u riu-sait u badon-burom, uba
u hí ruh u jiu áp-kyrmen ia
ka híma jong U Blei, haba u
sngou-shlur u la leit hapoh
ha U Pilat, bad u la pán ia ka
met U Iísous.
44. Te U Pilat u la sngou-
-kyndit ba u la da iáp katta:
haba u la khot ha lade te ia
uta u rangbah-shispah, u kylli
ia u, la u la lah iáp katta.
45. Haba u la ioh-tip te na
uta u rangbah-shispah, u la
ai-sngoubhá ia ka met ha U
Josiph.
46. Haba u la thíed te ia
ka jain-linen baní, bad haba u
la pynhíer-noh ia u, u la sop-
-spain *ia u* ha kata ka jain-linen
baní, bad u la búh ia u ha ka
jingtep, ia ka ba-la-tíh ha u
mausíang, bad u la tyllún ia u
mau ha ka jingkhang kata ka
jingtep.
47. Te Ka Mari ka nong
Magdala, bad Ka Mari *ka kymí*
U Iosis, ki la iakhymíh hang-
no ba la búh ia u.

XVI.—LYNNONG.

1. *U angelos u iathúh ha ki lai-ngút ki kynthei ba U Khristos u la míh-pat.* 9. *U Khristos hí u míh-pau ha Ka Mari ka nong*

Magdala; 12. *ha ki ar-ngút ruh haba ki leit sha ka rí-brí;* 14. *hadiin kata ha Ki Apostolos ruh;* 15. *ia kiba u phah ia ka ba'n ialap ia Ka Jingiathúh-khána-babhá.* 19. *U kíu-soit sha byneng.*

1. HABA la palat ka sabbaton te, Ka Mari ka nong Magdala, bad Ka Mari kaba *ka kymí* U Iakobos, bad Ka Salomi, ki la thíed ia ki jingiúbíh, ba haba ki wan ki'n ioh-pynsléh ia u.

2. Te mynstep-éh *ka sngi* nyngkong ka shí-ta-ieu, ki la iawan sha kata ka jingtep, hamar ka bamíh ka sngi.

3. Ki ia iakren paralok-hí te, Uei uba u'n tyllún-noh ia u mau ia ngi na ka jingkhang ka jingtep?

4. (Te haba ki la jingoh, ki la ioh-íh ba la tyllún-noh ia uta u mau;) naba u la long u bakhrau-éh.

5. Haba ki la bysut te ha kata ka jingtep, ki la ioh-íh ia u basamla u bashong sha ka mon, u ba-la-kúp ia ka jain líh ka bajerong; ki la shepting ruh.

6. U ong te ha ki, Wat shepting: phi wád ia U Iísous uba na Ka Nasareth, ia uba la sáhnarphyná: u la míh-pat, u'm don hangne: ha khymíh, ka jaka ha kaba ki la iabúh ia u:

7. hinrei khíe-leit iathúh ha ki synran jong u, te kham-tam ha U Petros, ba u leit sha shiwa jong phi sha Ka Galilaia: hangta phi'n ioh-íh ia u, kumba u la ong ha phi.

8. Haba ki la míh-noh kyrkhíe te, ki la phet-noh na kata ka jingtep: namar ka bakhynniúh bad ka basngou-kyndit ki la iabat ia ki: hinrei ki'm shym la iathúh ei-ei-ruh hano-hano-ruh: naba ki la shepting.

9. HABA *U Iísous* te u la míh-pat mynstep-éh ha *ka sngi* nyngkong ka shí-ta-ieu, u la pau nyngkong ha Ka Mari ka nong Magdala na kaba u la lah beh-noh ia ki hinieu ki ksúid.

10. Ka te, ka da leit ka la pynbyná ha kita kiba la jiu don lem bad u, haba ki dang sngousíh bad baiám.

11. Hinrei ki, haba ki la ioh-sngou ba u dang im, bad ba la lah ioh-íh ruh ia u da ka, ki'm ngeit.

12. HADIIN kata, u la

pau ha ka dur kawei-pat, ha
ki ar-ngút na ki, haba ki ia-
iaid, haba ki leit ruh sha ka
rí-brí.
13. Ki ruh, ki da leit-noh
ki la pynbyná ha kita kiba
dang sah: ki'm ngeit ia ki
ruh.
14. HADIIN, u la pau
ha kita ki bakhadwei, haba ki
iashong-bam-lem; bad u la
pynrem ia ka jingb'ymngeit,
bad ia ka dohnúd ka baéh
jong ki, namar ba ki'm ngeit
ia kita kiba la lah ioh-íh ia u
hadiin ba u la míh-pat.
15. U LA ong ruh ha
ki, Haba phi da leit sha ka
pyrthei baroh, tó ialap ia kaba
Ka Jingiathúhkhána-babhá ha
ki bynriu baroh:
16. jár uba u'n ngeit bad
ba yn pynbaptisma ia u, yn
pynim; hinrei ia uta u b'ym-
-ngeit, yn pynrem:
17. kine ruh ki dak ki'n
búd ia kita ki bangeit; Ha ka
kyrteng jong nga ki'n iabeh-
-noh ia ki ksúid; ki'n kren da
ki thyllíed bathymmai;
18. ki'n râh ia ki bysein;
lada ki'n díh ei-ei-ruh ka ba-
pyniáp, ka'n 'nym pynsniu ia
ki kein; ki'n búh ki ktí ha ki
bapang, ki'n khíah ruh.
19. NAMAR-KATA, uba
U Trai, hadiin ba u la lah
kren ha ki, la pyddiang-soit
ia u sha byneng, bad u la
shong sha ka mon U Blei.
20 Ki te haba ki la míh-
-noh, ki la ialap saudong-
-kylleng, uba U Trai ruh u da
trei-lem, bad u da pynskhem
ia kata ka ktín da ki dak ki
babúd. Amen.

KA JINGIATHÚHKHÁNA-BABHÁ KA JONG

U LOUKAS.

I.—LYNNONG.

1. Ka jingiathúh-na-phrang ka
jong U Loukas sha Ka Jingia-
thúhkhána-babhá jong u baroh.
5. Kiba kumno long U Sakha-
rias bad Ka Elisabet ka tyngá
jong u. 8. U angelos u iathúh
ha U Sakharias shaphang ka
jingkhá-khún Ka Elisabet. 23.
Ka jingpunkhún Ka Elisabet;
26. bad ka jong Ka Mari. 39.
Ka jingiathúhlypá Ka Elisabet,
bad Ka Mari shaphang U Khris-
tos. 57. Ka jingkhá bad ka
jingotshér ia U Ioannis. 67. Ka
jingiathúhlypá U Sakharias
shaphang U Khristos; 76. bad
shaphang U Ioannis.

1. NAMAR ba don shisha shibún kiba la shim ha ki, ba'n thoh-lang ter-ter ia ka jingiathúhkhána shaphang kiei-kiei-ruh bangeit skhem ba-la-pyndep ha pyddeng jong ngi,

2. kumba ki la ai-pateng-la-pateng ha ngi, kiba long hí ki nongioh-íh náduh ka bamynnyngkong, bad ki nongialap jong kata ka ktín:

3. ka la íh-bit ruh ha nga, haba nga la iai-iit bíang-bíang-ruh ia kiei-kiei-baroh náduh ka bamynnyngkong; ba'n thoh ter-ter janai ha mé, Ah U Theophilos u babhá-tam-éh,

4. ba me'n ioh-tip skhem ia ka jingshisha shaphang kita kiei-kiei-ruh, ha kiba mé la ioh-hikai.

5. TE don ha kiba ki sngi-karta U Irodis, uba U Siim Ka Ioudaia, uwei u lyngdoh uba 'ka kyrteng U Sakharias, na ka jingkylliang-sngi U Abía: bad ka tyngá jong u na kiba ki khún-kynthei U Aaron, kaba ka kyrteng jong ka ruh Ka Elisabet.

6. Baroh ar-ngút ruh ki la long ki bahok ha khymat U Blei, ba ki da iaid ha ki húkum baroh bad ki níam U Trai khlem-jingrem.

7. Te ym don khún ia ki,
naba Ka Elisabet ka la long
ka balyngki, bad ki sngi-karta
jong ki baroh ar-ngút ki la
nang-híer arsut.
8 Ka la jía te, haba
u dang leh ia ka jingkam
lyngdoh ha khymat U Blei, ha
ka bater-ter ka jingkylliang-
-sngi jong u,
9. kat kaba ka rúkom ka
kam lyngdoh, ka la dei ia u
ba'n thang ka jingai-ngúh-thang
baiúbíh, haba u la leit ha kata
ka jaka ba-la-kyntang ka jong
U Trai.
10. Te u paitbah byllin
baroh jong ki briu la don
habar, kiba dang iadúwai ha
kata ka por ka jingai-ngúh-
-thang baiúbíh.
11. Te la míh-pau ha u, u
angelos U Trai, u baieng sha
ka mon ka dúwan ka jong kata
ka jingai-ngúh-thang baiúbíh.
12. Te U Sakharias haba
u la ioh-íh, u la sngou-khuslai-
-éh, bad ka jingshepting ka la
háp ha u.
13. Hinrei uta u angelos u
la ong ha u, Wat shepting, kó
Sakharias: naba la shah-shkor
ia ka jingdúwai jong mé; te
ka tyngá jong mé Ka Elisabet
ka'n khá khún-shinrang ia mé,
bad me'n khot ia ka kyrteng
jong u U Ioannis:
14. te ka basngoubhá bad
ka bashád-kymen ki'n long
ia mé; shibún ruh ki'n ia-
sngou-kymen namar ka jingkhá
jong u:
15. naba u'n long u ba-
khrau ha khymat U Trai, bad
u'n nu'm díh ia ka wain bad
kiád; bad yn pyndap ia u
da U Mynsiim Bakhúid, wad,
náduh ka kypoh ka kymí
jong u:
16. shibún te na kiba ki
khún Israil u'n pynphai sha U
Trai uba U Blei jong ki:
17. u te u'n leit sha shiwa
ka khymat jong u, ha ka
mynsiim bad ka bor U Ilías,
ba'n pynphai ia ki dohnúd ki
kypá sha ki khún, bad ia kiba
b'ymkongúh sha ka jingstád
ki bahok; ba'n pynkhréh ia U
Trai ia u paitlang ba-la-pynbit.
18. U Sakharias te u la ong
ha uta u angelos, Daei nga'n
ioh-tip ia kane? naba nga long
u tymen, bad ka tyngá jong
nga ka la híer arsut ki sngi-
-karta jong ka.
19. U angelos u da iathúh
u la ong te ha u, Nga long U

Gabriil uba ieng ha khymat U
Blei; te la phah ia nga ba'n
kren ha mé, bad ba'n iathúh-
khána-babhá ruh ia kine kiei-
-kiei-ruh ia mé:
20. te ha khymíh, me'n
sngáp-jar, bad me'n 'nym lah
ba'n kren, tadynda kata ka
sngi ba yn pynlong ia kine
kiei-kiei-ruh; namar ba me'm
ngeit ia ki ktín jong nga, ia
kiba yn pyndep ha ka ía jong
ki.
21. Haba uta u paitlang
te u dang áp ia U Sakharias,
ki la sngou-kyndit naba u slem
katta-katta ha kata ka jaka
ba-la-kyntang.
22. Te haba u la míh-noh,
u'm lah ba'n kren ha ki; ki la
shemphang te ba u la ioh-íh
ia ka jingíhthúh-pau ha kata
ka jaka ba-la-kyntang: naba
ia kata, u hí u da kongúh-
-khlíh ia ki, u la nang-sáh ruh
u b'ymnang-kren.
23. KA la jía ruh, katba
la dap kita ki sngi ka jingkam
lyngdoh jong u, u la leit-noh
sha ka iing jong u hí.
24. Hadiin kita ki sngi te,
Ka Elisabet ka tyngá jong u ka
la punkhún, bad ka la búh-ríh
ia lade san bynai, ka da ong,
25. Ba kumne uba U Trai
u la leh ha nga ha ki sngi ha
kiba u la khymíh ha *nga*, ba'n
kit-noh ia ka jingbein jong nga
ha pyddeng ki briu.
26. HA u bynai te u ba-
hinriu, la phah ia uta u ange-
los Gabriil na U Blei sha ka
shnong ha Ka Galilaia, kaba
ka kyrteng Ka Nasaret,
27. sha ka theisotti kaba la
iathéh-ktín bad u briu, uba ka
kyrteng U Iosiph, na ka iing
U Dabid; ka kyrteng kata ka
theisotti te *ka long* Ka Mari.
28. Uta u angelos te haba
u la leit hapoh sha ka, u la
ong, Khúblei! ia pha kaba
la ioh ka jingaiei bakhrau!
uba U Trai *u long* lem bad
pha: la kyrkhú ia pha ha
pyddeng ki kynthei!
29. Ka te, haba ka la ioh-íh
ia u, ka la sngou-khuslai-éh da
ka jingong jong u, bad ka la
puson ha lade ka bakumno lah
long kane ka jingngúh-mon-
-bha.
30. Uta u angelos u la ong
te ha ka, Tó wat shepting, Kó
Mari; naba pha la shem ka
jingaiei bad U Blei:
31. te ha khymíh, pha'n
punkhún ha la ka kypoh,

bad pha'n khá ia u khún, bad pha'n khot ia ka kyrteng jong u U Ifsous:
32. une u'n long U Bakhrau, bad U Khún U Bahakhlíh-tam-éh yn khot ia u: bad U Trai uba U Blei u'n ai ha u ia ka khet U Dabid uba u kypá jong u:
33. bad u'n synshár halor ka iing U Iakób hala-karta-hala-karta; ia ka jingsynshár jong u ruh ka'n 'nym long ka bakut satía.
34. Te Ka Mari ka la ong ha uta u angelos, Kumno kane ka'n long, naba nga'm put íhthúh ia u briu?
35. Uta u angelos te u da iathúh u la ong ha ka, U Mynsiim Bakhúid u'n wan ha pha, bad ka bor U Bahakhlíh-tam-éh ka'n káh halor jong pha: namar-kata ruh, ia íta í bakhúid ia íba yn khá, yn khot U Khún U Blei:
36. ha khymíh ruh, Ka Elisabet ka kur jong pha, ka ruh ka la punkhún shinrang ha ka jingtymen jong ka; une ruh long u bynai u bahinriu ia ka, ia kaba la jiu khot ka balyngki:
37. naba ei-ei-ruh-ém ka'm long ka b'ym-lah bad U Blei.
38. Ka Mari te ka la ong, Ha khymíh ka shakri jong U Trai; ka'n long ha nga kum kata ka ktín jong mé. Uta u angelos te u la leit-noh na ka.
39. KA Mari te ka da ieng ha kita ki sngi, ka la leit kyrkíh sha kaba ka rí-lúm, sha ka shnong-báh Ka Iouda;
40. bad ka la leit-bysut ha ka iing U Sakharias, bad ka la ngúh-mon-bha ia Ka Elisabet.
41. Ka la jía ruh, katba Ka Elisabet ka la ioh-sngou ia ka jingngúh-mon-bha ka jong Ka Mari, la khíh khún ha ka kypoh jong ka; bad la pyndap ia Ka Elisabet da U Mynsiim Bakhúid.
42. Ka la pyrta te da ka ktín bajam, bad ka la ong, La kyrkhú ia pha ha pyddeng ki kynthei, namar ia u soh ka kypoh jong pha *u long* ba-la-kyrkhú!
43. Nangno ruh *long* kane ia nga, ba kaba ka kymí uba U Trai jong nga ka'n lah wan ha nga?
44. naba, ha khymíh, katba ka la sawa ka ktín ka jingngúh-mon-bha jong pha ha ki

shkor jong nga, la khíh khún
da ka bashád-kymen ha ka
kypoh jong nga:
45. suk ruh kata kaba la
ngeit, ba ka bapyndep ka'n long
ia kita kiei-kiei-ruh, ia kiba la
kren ha ka da U Trai.
46. KA Mari ka la ong
ruh, Ka dohnúd jong nga ka
pynkhrau ia uba U Trai,
47. bad ka mynsiim jong
nga ka shád-kymen ha U Blei
uba U Nongpynim jong nga:
48. naba u la khymíh ha
ka barangli ka jong ka shakri
jong u: naba, ha khymíh,
náduh mynta ki pateng-bynriu
baroh ki'n khot ka basuk ia
nga:
49. naba uta U Badon-bor,
bad uba ka kyrteng jong u *ka
long* ka bakhúid, u la leh ki
jingphylla ia nga:
50. bad ka jingisynei jong u
ka long ha kita ki bashepting
ia u sha ki pateng-la-pateng-
-bynriu:
51. u pyníh ia ka bor-báh
da ka ksangktí jong u; u
pynsakymá ia ki baleh-khrau
ha ka jingmut ka dohnúd jong
ki:
52. u pynhíer ia ki ba-
khrau-bor na ki khet *jong ki*,
bad u pynkyntiu ia ki ba-
rangli:
53. u pyndap ia ki bathy-
ngan da kiei-kiei-ruh ki ba-
bhá; ia ki bariuspah te u
phah-noh suda:
54. u shán-bor ia U Israil
u shakri jong u, ia ka ba'n
kynmau ia ka jingisynei;
55. (kumba u la iathúh ha
ki kypá jong ngi) shaphang
U Abraam, bad shaphang u
symbai jong u hala-karta-hala-
-karta.
56. Ka Mari te ka la sah
jin lai bynai bad ka, bad ka la
leit-noh-pat sha ka iing jong ka.
57. KA aiom Ka Eli-
sabet te ka la dap ia ka ba'n
khá; te ka la khá khún-shin-
rang.
58. Ki paramarjan bad ki
kur jong ka ki la ioh-sngou
te, ba U Trai u la pynkhrau
ia la ka jingisynei bad ka, bad
ki la iakymen lem bad ka.
59. Ka la jía ruh, ba ha
ka baphrá sngi ki la wan ba'n
otshíar ia uta u khún-khynnah;
bad ki sa khot ia u ha ka
kyrteng u kypá jong u, U
Sakharias.
60. Te ka kymí jong u ka
da iathúh, ka la ong, Ym

kumta, hinrei yn khot U Ioannis ia u.

61. Ki te ki la ong ha ka, Ym don uwei ha ki kur jong pha, ia uba ki khot da kane ka kyrteng.

62. Ki la khawoit te ia u kypá jong u, ba kaba kumno u u'n mon ba'n khot ia u.

63. U da pán te ia u diing--lyngkyniáp, u la thoh, u da ong, U Ioannis long ka kyrteng jong u. Baroh te ki la sngou--kyndit.

64. La plíe te ia ka shintur jong u kumne-kumne-ruh, bad ia ka thyllíed jong u, bad u la kren, u da iaroh ia U Blei.

65. Te ka bashepting ka la jía ha ki baroh ki bashong saudong ia ki: bad la iathúh kylleng ha kaba ka rí-lúm baroh ka jong Ka Ioudaia ia kine kiei-kiei-baroh.

66. Baroh ruh kiba la ioh--sngou, ki la búh-bíang *ia ki* ha ki dohnúd jong ki, ki da ong, Kaei shisha une u khún--khynnah u'n long? Te ka ktí U Trai ka la long lem bad u.

67. La pyndap ruh ia U Sakharias uba u kypá jong u da U Mynsiim Bakhúid, bad u la iathúhlypá, u da ong,

68. *Long* ba-la-kyrkhú ia U Trai uba U Blei u jong U Israil, ba u la wan-khymíh, bad u la siuspah ia la ki briu;

69. bad u la pynmíh ia ka reng ka jingpynim ia ngi, ha ka iing U Dabid uba u shakri jong u;

70. kumba u la kren-da ka shintur Ki Nongiathúhlypá ki bakhúid jong u, kiba na mynba--rim,)

71. ka jingpynim na ki baiashún ia ngi, bad na ka ktí baroh kiba íhsíh ia ngi;

72. ba'n pyndep ia ka jing-isynei bad ki kypá jong ngi, bad ba'n kynmau ia ka jiutang bakhúid jong u;

73. ia ka jingsmai ia kaba u la smai ha U Abraam uba u kypá jong ngi, ia ka ba'n ai ha ngi,

74. ia kiba la kyníh-kynthet na ka ktí ki bashún ia ngi, ba'n shakri ia u khlem-da--shepting,

75. ha ka jingkhúid bad ha ka hok ha khymat jong u, baroh ki sngi-karta jong ngi.

76. Ma-mé ruh, kó khún--khynnah, yn khot ia mé U

Nongiathúhlypá jong U Baha-khlíh-tam-éh: naba me'n leit sha shiwa ka khymat U Trai, ba'n pynkhréh ia ki lynti-báh jong u:

77. ia ka ba'n ai ia ka jingtip ka jingpynim ha ki briu jong u, ha ka bamáp ia ki pop jong ki;

78. da ki jingsngou-isynei bajem-éh U Blei jong ngi; da kiba la wan-khymíh ia ngi ka bamíh-ka-sngi na jerong,

79. ba'n pynshai ia kita kiba shong ha ka badum bad ha ka syrngiu ka jingiáp, ia ka ba'n ialam-beit ia ki slajat jong ngi sha ka lynti-báh ka jingsuk.

80. Uta u khún-khynnah te u la nang-san, u la nang-khrau-bor ruh ha ka myn-siim, bad u la sah ha kiba ki rí-khlau ha b'ynda ka sngi ba u da pyníh ia lade ha U Israil.

II.—Lynnong.

1. *U Augoustos u húkum ba'n khein baroh ki bashong ha ka híma Ki Roman, bad ka jingkhá ia U Khristos hamar kane.* 8. *U angelos u iathúh ia kata ha ki nongáp langbrot; te bún ki iariuai ki jingiaroh ia U Blei namar kata.* 15. *Kita ki nongáp langbrot ki ialeit ba'n khymíh ia u khúnlung.* 21. *La otshíar ia U Khristos bad bapynkhúid ia Ka Mari.* 25. *U Sumeon u iathúhlypá shaphang U Khristos.* 36. *Ka Anna ruh ka iathúhlypá shaphang jong u.* 41. *U jáh-noh ha ka Jerusalem.* 46. *U nangroi-nangroi ha ka jingstád, ba u da kylli jingkylli ia Ki Nonghikai; kongúh ruh ia la ki kymí-ki-kypá.*

1. Ka la jía te ha kita ki sngi, ba ka húkum ka la míh-noh na U Kaisar Augoustos, ba'n khein baroh ki bashong ha ka híma.

2. (Kane ka jingkhein ka la sydang long nyngkong mynba U Kyrinios u long lyngskor ka *rí* Syria.)

3. Ki la leit baroh te ba yn khein, uwei-uwei-baroh sha ka shnong la ka-jong-ka-jong.

4. Te U Iosiph ruh u la leit-kíu na Ka Galilaia, na ka shnong Ka Nasaret, sha Ka Ioudaia, sha ka shnong U Dabid ia kaba la khot Ka Bithleem; (naba kaba u long na ka iing bad na ka jaid U Dabid:)

5. ba yn khein lem bad Ka Mari ka tyngá jong u, kaba la lah iathéh ka ktín bad u, kaba la punkhún.

6. Ka la jía te, haba ki

dang don hangta, ba la dap ki
sngi ia ka ba'n khá-khún.
7. Te ka la khá ia u khún
u banyngkong jong ka, bad ka
la sop ia u da ki jain-sop, bad
ka la pynthíah ia u ha ka
shingoid; naba ym don jaka
ia ki ha kaba ka iing-basá.
8. DON te ha kata ka
rí ki nongáp langbrot ki basáh
ha ka madan, bad ki da iaáp
kylliang-míet ia ka kynhún-
-langbrot jong ki.
9. Ha khymíh ruh, u an-
gelos U Trai u la wan shisyn-
don ha ki, bad ka burom U Trai
ka la tyngshain saudong ia ki:
te ki la shepting shikaddei-éh.
10. Hinrei uta u angelos u
la ong ha ki, Wat shepting:
naba ha khymíh, nga iathúh-
khána-babhá ha phi ka jing-
kymen bakhrau, kaba ka'n
long ha ki briu baroh:
11. naba ia phi, ha kane ka
sngi, ha ka shnong U Dabid,
la khá ia U Nongpynim, uba
long u Khristos uba U Trai:
12. te kane *ka'n long* kaba
ka dak ia phi; phi'n shem ia
u khúnlung ba-la-sop da ki
jain-sop, ba-la-thíah ha ka
shingoid.
13. Shisyndon ruh la don
lem bad uta u angelos bún-
-báh u paitbah ka byneng, ki da
iaroh ia U Blei, ki da ong ruh,
14. Ka Burom ha U Blei
ha ki bajerong-tam-éh, bad ha
ka pyrthei ka jingsuk, sha ki
briu ka jingsngoubhá!
15. KA la jía ruh,
katba kita ki angelos ki la
leit-noh na ki sha byneng, ba
kita ki briu ruh, kiba ki nong-
áp langbrot, ki la iaong para-
lok-hí, Iá, ngi'n ialeit mynta
háduh Ka Bithleem, bad ngi'n
ioh-íh ia kane kaei-kaei-ruh
kaba la long, ia kaba uba U
Trai u la pynbyná ha ngi.
16. Kumta ki la iawan kyr-
kíh, bad ki la shem ia Ka
Mari bad ia U Iosiph, bad ia
uta u khúnlung ba-la-thíah ha
kata ka shingoid.
17. Haba ki la ioh-íh te, ki
la pynbyná kylleng shaphang
kata ka jingong, ia kaba la lah
iathúh ha ki shaphang une u
khún-khynnah.
18. Baroh ruh kiba la ioh-
-sngou, ki la kyndit shaphang
kita kiei-kiei-ruh ba la lah ia-
thúh ha ki da kita ki nongáp
langbrot.
19. Hinrei Ka Mari ka la
kynmau ia kine kiei-kiei-baroh,

ba ka da iaikhan ha ka dohnúd jong ka.

20. Kita ki nongáp lang-brot te ki la wan-phai, da ka baburom bad da ka baiaroh ia U Blei namar kiei-kiei-baroh ia kiba ki la lah ioh-sngou, bad ba ki la lah ioh-íh, kumba la lah iathúh ha ki.

21. H'YNDA la dap te ki phra sngi ia ka ba'n otshíar ia uta u khún-khynnah, la khot te ia ka kyrteng jong u, U Iísous, ia kaba la lah khot kumta da uta u angelos mynshiwa ia kaba la pun ia u ha ka kypoh.

22. H'YNDA la dap ruh kiba ki sngi ka jingpynkhúid ia ka, kat kaba ka húkum U Mosis, ki la ialam ia u sha Ka Jerusalem, ba'n pynkyntang sha uba U Trai;

23. (kumba la thoh ha ka húkum U Trai, "Ba u shin-"rang baroh, ia uba la khá "nyngkong, yn nieu ia u "bakhúid sha uba U Trai;")

24. bad ia ka ba'n ai ia ka jingkinia, kum kata ba-la-ong ha ka húkum U Trai, "Shí-jur "ki lyngdykhur, lane ar-tylli "ki khún paro."

25. HA khymíh ruh, don u briu ha Ka Jerusalem, uba ka kyrteng U Sumeon; te une u briu *u long* u bahok bad u bariu-blei, uba da áp-kyrmen ia Ka Jingpyntyngen jong U Israil: bad U Mynsiim Bakhúid u la long ha u.

26. La pynbyná te ha u da uba U Mynsiim Bakhúid, ba u'n 'nu'm ioh-íh ia ka jingiáp, mynshiwa b'u'n la lah ioh-íh ia uba U Khristos jong U Trai.

27. Te u la wan da uba U Mynsiim sha kaba ka iing--mane-U-Blei: te haba kita ki kymí-ki-kypá ki la wallam hapoh ia U Iísous uba u khún--khynnah, ba ki'n leh na ka bynta ia u kat kaba ka shong--rúkom ka jong ka húkum;

28. haba kumta u hí u la shim-kynthúp ia u, bad u la kyrkhú ia U Blei, u la ong de,

29. Mynta, Ah Trai, mé pyllait-noh ia la u shakri ha ka jingsuk, kat kaba ka ktín jong mé:

30. naba ki khymat jong nga ki la ioh-íh ia uba U Nongpynim jong mé,

31. ia uba ba mé la pyn-khréhlypá ha khymat ki briu baroh;

32. Ka Jingshai ia ka ba'n pynshai ia ki Jentil, bad Ka Burom U Israil u paitlang jong mé.

33. U Iosiph te bad ka kymí jong u, ki da sngou-kyndit namar kita kiei-kiei-ruh ba-la-kren shaphang jong u.

34. U Sumeon ruh u la kyrkhú ia ki, bad u la ong ha Ka Mari ka kymí jong u, Ha khymíh, la búh ia une ia ka ba'n long ka jingkyllon, lane ka jingieng ia ki shibún ha U Israil, bad ia ka dak ruh ia kaba yn kren-leh-beiñ ;

35. (shisha yn pynpei ia ka mynsiim jong pha hí ruh da ka waitlam ;) ba yn ioh-pynpau ia ki jingmut na ki shibún ki dohnúd.

36. LA don ruh kawei Ka Anna, Ka Nongiathúh-lypá, ka khún U Phanouil, na ka jaid Asir ; kaba la slem-éh karta, kaba la shong bad la u tyngá tang hinieu snem na ka jingtheisotti jong ka.

37. Kane ruh *ka la long* ka riu-kynthei jin phrapheu-sau snem, kaba ka'm leit-noh shuh na ka iing-mane-U-Blei, hinrei da ki jingshahjingit bad ki jingdúwai, ka da shakri *ia U Blei* mynmíet bad mynsngi.

38. Kane ruh, ynda ka la poi-tíap ha kata ka por, ka la iaroh-pat ia uba u Trai, bad ka la kren shaphang jong u, ha ki baroh kiba iaáp-kyrmen ia Ka Jingsiuspah ha Ka Jerusalem.

39. H'ynda te ki la pyndep ia kiei-kiei-baroh katba kum kaba ka húkum U Trai, ki la iawan-phai-pat sha Ka Galilaia, sha ka shnong jong ki Ka Nasaret.

40. Uta u khún-khynnah te u la nang-san, u la nang-khrau-bor ruh ha ka mynsiim, ba-la-pyndap ia u da ka jingstád : te ka jingaiei U Blei ka la long ha u.

41. KI kymí-ki-kypá jong u te ki jiu leit sha Ka Jerusalem hala ka snem, ha kaba ka dei ka jingkhawai-níam jong Ka Jinglait.

42. Te mynba u la long khadar snem karta, ki hí ki da leit-kíu sha Ka Jerusalem, katba kum ka rúkom jong kata ka jingkhawai-níam.

43. H'ynda ki la lah pyndep ia kita ki sngi, katba ki dang iawan-phai ruh, te U

Iísous uba u khynnah u la nang-sáh ha Ka Jerusalem; U Iosiph te bad ka kymí jong u ki'm tip.

44. Hinrei ba ki da tharai ba u don ha ki bawan-lang, ki la leit shi-sngi lynti; h'ynda kumta ki la iaiwád-bíang ia u ha pyddeng kiba ki kur, bad ha pyddeng kiba ki para-ba-iaíhthúh.

45. Te haba ki'm shem shuh ia u, ki la leit-phai-pat sha Ka Jerusalem, ba ki da wád ia u.

46. Ka la jía ruh, ba hadiin lai sngi ki la shem ia u ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ba u da shong ha pyddeng kiba Ki Nonghikai, bad u da sngou ia ki, bad u da kylli jingkylli ia ki de.

47. Baroh te kiba la ioh--sngou ia u ki la sngou-kyndit, namar ka jingshemphang bad ki jingiathúh jong u.

48. Hinrei haba ki la ioh-íh ia u, ki la sngou-kyndit-thred: ka kymí jong u te ka la ong ha u, Kó khún, balei ba mé la leh kumne bad ngi? ha khy-míh, u kypá jong mé bad nga da ka basngousíh ngi la iawád ia mé.

49. U la ong te ha ki, Balei ba phi la iawád ia nga? phi'm la lah tip ba ka dei ia nga ba'n long shaphang kiei-kiei-ruh ki jong U Kypá jong nga?

50. Hinrei ki ki'm shem-phang satía ia kata ka jingong ia kaba u la lah ong ha ki.

51 Te u la leit arsut-noh bad ki, bad u la wan sha Ka Nasaret, bad u la jiu iaikonguh ia ki. Hinrei ka kymí jong u ka la súmar-kyndong ia kine kiei-kiei ki jingong baroh ha ka dohnúd jong ka.

52. U Iísous ruh u la nang--khrau ha ka jingstád bad ha ka rynieng, bad ha ka jing-sngou-hun bad U Blei bad ki briu.

III.—Lynnong.

1. *Ka jingialap U Ioannis.* 10. *Ka jingpynbaptisma, bad ki jing-sneng jong u ruh.* 15. *Ka jing-phlá jong u de shaphang U Khristos.* 19. *U Irodis u set ia U Ioannis ha ka byndí.* 21. *Ha-ba la pynbaptisma ia U Khristos, u díang ka jingphlá na byneng.* 23. *Karta, bad ka jingkhá-pa-teng-la-pateng ia U Khristos náduh U Iosiph artet.*

1. Te ha ka bakhadsan snem ka jingsynshár U Tiberios Kai-

sar, haba U Pontios Pilat u long lyngskor Ka Ioudaia, bad haba U Irodis u long Tetrarkh Ka Galilaia, bad haba U Philippos de uba u para jong u, u long Tetrarkh Ka Itouraia bad ka rí Ka Trakhonítis, bad haba U Lusanias u long Tetrarkh Ka Abilini,

2. ha kaba U Anna bad U Kaiaphas ki long Ki Rangbah-lyngdoh, la wan ka ktín U Blei ha U Ioannis, uba u khún U Sakharias, ha kaba ka rí-khlau.

3. Namar-kata, u la leit sha ka rí baroh ka bakylleng Ka Iordan, ba u da ialap ia ka jingbaptisma ka bakylla-ka-bamut, ia ka ba'n máp ki pop;

4. kumba la thoh ha ka kítap ki ktín ki jong U Isaias uba U Nongiathúhlypá, u da ong, "Ka ktín jong u bapyrta "ha ka rí-khlau, Phi'n pyn-"khréh ia ka lynti-báh U Trai, "phi'n pynbeit ia ki lynti "jong u.

5. "Ia ka jaka-them baroh "yn pyndap, ia u lúm-báh "bad ia u lúm-rit baroh yn "pynhíer ruh; bad ki *lynti* "ki bakyllain ki'n long ia "ka ba'n beit, bad ki bashong-"-hát-shong-them ruh *ki'n* "*long* ki lynti bamadan;

6. "bad ka doh baroh ka'n "ioh-íh ia kaba Ka Jing-"pynim jong U Blei."

7. Namar-kata, u la ong ha ki paitbah kiba la míh-noh ba yn pynbaptisma ia ki da u, Ah ki khún-ki-ksiu ki bysein! uei ba la pyníhlypá ia phi ba'n phet-iáp-noh na ka jingbittar ka ba'n sa lap?

8. naba kumta, tó sei-noh ia ki soh ki badei-bíang ia ka bakylla-ka-bamut; bad wat sydang ba'n ong ha lade, Ba ngi don U Abraam *uba long* u kypá *jong ngi*: naba nga ong ha phi, ba U Blei u lah na kine ki mau, ba'n pynmíh khún ia u Abraam:

9. hinrei mynta ruh ia ka wait la theu ha uba u thíed jong ki diing: namar-kata, ia u diing baroh u b'ym sei soh babhá yn khet-noh, bad yn bred sha ka ding.

10. TE kita ki paitbah ki la kylli ia u, ki da ong, Namar-kata, kaei ba ngi'n da leh?

11. U da iathúh u ong te ha ki, Jár u badon ar-tylli ki

sopti, u'n iasám te ha uta u b'ym don; bad jár u badon ki jingbám, u'n leh kumjuh.

12. Ki Nongkhrong ruh de ki la wan ba yn pynbaptisma ia ki, bad ki la ong ha u, Kó Nonghikai, kaei ba ngi'n da leh?

13. U la ong ha ki ruh, Wat shim khrong ei-ei-ruh ká batam ia kaba la búh ia phi.

14. Ki sipáhi ruh ki da kylli de ia u, ki da ong, Ngi ruh kaei ba ngi'n da leh? U la ong ruh ha ki, Wat pynshepting iano-iano-ruh, l'ymne wat sakhí lamlér *iano-iano-ruh;* tó sngou-dap ruh bad la ká bysá.

15. TE haba uta u paitlang u dang áp-lyngngoh, bad haba baroh ki iasait hí ha la ki dohnúd-ki-dohnúd shaphang U Ioannis, ioh ba u, u lah long uba U Khristos;

16. U Ioannis u la iathúh ha ki baroh, u da ong, Nga shisha nga pynbaptisma ia phi da ka úm; hinrei u ba'n sa wan u kham-khrau ia nga, uba ka'm dei ia nga ba'n loit-noh wad ia ka jingtéh ki júti jong u; uta kein u'n pynbaptisma ia phi da U Mynsiim Bakhúid bad da ka ding:

17. uba ká jingpéh jong u ha ka ktí jong u, bad u'n pynkhúid-bha ia ká kyntem jong u, bad u'n lum ia u keu sha ka thíar jong u; hinrei ia u stait u'n thang da ka ding b'ymjiulip.

18. Kumta shisha ia bún kiei-kiei kiwei-pat ruh da ka basneng-pynshait, u la iathúh-khána-babhá ia uta u paitlang.

19. HINREI U Irodis uba U Tetrarkh, ba u la ioh-sneng na u shaphang Ka Irodias kaba ka tyngá U Philippos uba u para jong u, bad shaphang ki kam b'ymman baroh ia kiba U Irodis u la lah leh,

20. ia kane ruh u la kynton-lang halor baroh, ba u la set-khop ia U Ioannis ha ka byndí.

21. KA la jía te, haba la lah pynbaptisma ia uta u paitlang baroh, bad haba la lah pynbaptisma ia U Iísous ruh, bad haba u dang dúwai, ba la plíe ia ka byneng,

22. bad uba U Mynsiim Bakhúid u la híer ha u, ha ka dur met, kum ka paro; bad ka

ktín ka la wan na byneng, kaba
ong, Mé long uba U Khún
jong nga u baíeit; ha mé nga
sngoubhá-éh.

23. Te U Iísous hí u la
sydang long hamar laipheu
snem karta, uba long (kumba
la tharai) u khún U Iosiph,
uba *u khún* U Ili,

24. uba *u khún* U Matthat,
uba *u khún* U Lebi, uba *u*
khún U Melkhi, uba *u khún* U
Ianna, uba *u khún* U Iosiph,

25. uba *u khún* U Matta-
thías, uba *u khún* U Amos,
uba *u khún* U Naoum, uba *u*
khún U Eslí, uba *u khún* U
Naggai,

26. uba *u khún* U Maath,
uba *u khún* U Mattathías, uba
u khún U Semei, uba *u khún*
U Iosiph, uba *u khún* U Ioudas,

27. uba *u khún* U Ioanna,
uba *u khún* U Risá, uba *u*
khún U Sorobábel, uba *u khún*
U Salathiil, uba *u khún* U
Niri,

28. uba *u khún* U Melkhi,
uba *u khún* U Addi, uba *u*
khún U Kosam, uba *u khún*
U Elmodám, uba *u khún* U Ir,

29. uba *u khún* U Iosis,
uba *u khún* U Eliéser, uba *u*
khún U Ioreim, uba *u khún*
U Matthat, uba *u khún* U
Lebi,

30. uba *u khún* U Sumeon,
uba *u khún* U Ioudas, uba *u*
khún U Iosiph, uba *u khún*
U Ionan, uba *u khún* U Elia-
keim,

31. uba *u khún* U Melea,
uba *u khún* U Mainan, uba *u*
khún U Mattatha, uba *u khún*
U Nathan, uba *u khún* U
Dabid,

32. uba *u khún* U Iessai,
uba *u khún* U Obid, uba *u*
khún U Boos, uba *u khún* U
Salmon, uba *u khún* U Na-
asson,

33. uba *u khún* U Amina-
dáb, uba *u khún* U Arám, uba
u khún U Esrom, uba *u khún*
U Phares, uba *u khún* U
Ioudas,

34. uba *u khún* U Iakob,
uba *u khún* U Isaak, uba *u*
khún U Abraam, uba *u khún*
U Thára, uba *u khún* U
Nakhor,

35. uba *u khún* U Seroukh,
uba *u khún* U Ragau, uba *u*
khún U Phálek, uba *u khún*
U Eber, uba *u khún* U Sala,

36. uba *u khún* U Kainan,
ubu *u khún* U Arphaksad, uba
u khún U Sem, uba *u khún* U

Noe, uba *u khún* U Lá-
mekh,
37. uba *u khún* U Mathou-
sála, uba *u khún* U Enokh,
uba *u khún* U Iared, uba *u*
khún U Maleleíl, uba *u khún*
U Kainan,
38. uba *u khún* U Enos,
uba *u khún* U Seth, uba *u*
khún U Adam, uba *u khún* U
Blei.

IV.—LYNNONG.

1. *Ka jingpynshoi, bad ka jing-shahjingit U Khristos.* 14. *U sydang ba'n ialap ; haba u ialap ruh ha ki nong Nasaret, ki la sngou-kyndit namar ki ktín jali-jaúm jong u.* 31. *Ha Kapernaum ruh ki la kyndit-thred kumjuh u pynkhíah de ia uwei uba shong--ksúid;* 38. *bad ia ka syngken--kurim U Petros;* 40. *bad ia ki-wei de ki bapang da ki bún-jaid ki jingpang: ki ksúid te ki ia-phlá ia U Khristos.* 42. *U ialap ruh ha kiwei-pat ki shnong.*

1. U Iísous te u ba-la-dap
da U Mynsiim Bakhúid, u la
wan-phai-pat na Ka Iordan,
bad la ialam-noh ia u da uba U
Mynsiim sha ka rí-khlau,
2. ba-la-pynshoi ia u da U
Soitan saupheu sngi. Ei-ei--ruh-ém u'm shym bám ha kita
ki sngi; hinrei h'ynda ki la
kut-noh, hadiin katta u la
sngou-thyngan.
3. U Soitan u la ong te ha
u, Lada mé long uba U Khún
U Blei, tó ong ha une u mau
ba u'n long u kypú.
4. Te U Iísous u la iathúh
ha u, u da ong, La thoh,
"B'ym tang da u kypú hí ba
"u'n im u briu, hinrei da ki
"ktín baroh ki jong U Blei."
5. U Soitan te, haba u la
ialam-noh ia u sha u lúm
bajerong-éh, u la pyníh ha u
ha ka bashí-khyllip ka khymat
ia ki híma baroh ki jong ka
pyrthei.
6. Te U Soitan u la ong
ha u, Ia kane ka bor baroh,
bad ka burom jong ki, nga'n
sa ai ha mé: naba ha nga la
ai, bad hano-hano-ruh ia uba
nga mon, nga ai ia ka:
7. lada ma-mé, namar-kata,
me'n mane-dem ha khymat
jong nga, baroh ki'n long ki
jong mé.
8. U Iísous te u da iathúh,
u la ong ha u, Khíe-leit-noh
shadiin jong nga, mé U Soi-
tan: naba la thoh, "Me'n
"mane-dem ia U Trai uba U

"Blei jong mé, tang ia u hí
"ruh me'n shakri."
9. U la ialam-noh de ia u
sha Ka Jerusalem, bad u la
búh ia u halor ka dong ka jong
ka iing-mane-U-Blei, bad u la
ong ha u, Lada mé long uba U
Khún U Blei, tó pynnoh ia
lade nangne:
10. naba la thoh, "Ba u'n
"húkum ia ki angelos jong u
"shaphang jong mé, ia ka ba'n
"súmar-bíang ia mé;"
11. "bad ki'n iaráh ia mé
"ha ki ktí *jong ki*, ba ioh
"shisin mé kyndúh ia ka
"slajat jong mé ha u mau."
12. U Iísous te u da iathúh
u la ong ha u, Ba la ong,
"Me'n 'nym tynjúh ia U Trai
"uba U Blei jong mé."
13. H'ynda U Soitan u la
lah pyndep-noh ia ka jingpyn-
shoi baroh, u la leit-noh na u ia
ka ba'n jáh kham-slem.
14. H'YNDA kumta U
Iísous u la wan-phai-pat ha
ka bor jong uba U Mynsiim
sha Ka Galilaia: te ka nám
shaphang jong u ka la leit-
-lyngba ia kata ka rí baroh-
-saudong.
15. Bad u la hikai ma-u ha
ki synagog jong ki, baroh ruh
ki da burom ia u.
16. U la wan ruh ha Ka
Nasaret, ha kaba la lah súmar-
-sukhér ia u mynba u dang
khynnah: te u la leit-bysut,
kumba u jiu leit, ha ka sngi-
-sabbaton ha kaba ka synagog,
bad u la ieng-joit ba'n púle.
17. La ai te ha u ia ka
kítap U Isaias uba U Nong-
iathúhlypá: te haba u la lah
plíet ia kata ka kítap, u la
shem ia ka jaka ha kaba la
thoh,
18. "U Mynsiim U Trai u
"ha nga; naba kumta u la
"pynsléh ia nga ba'n ialap
"ka jingiathúhkhána-babhá ha
"ki baduk; u la phah ia
"nga ba'n pynkhíah ia ki ba-
"-la-pait dohnúd, ba'n ialap
"ia ka jingpynpyllait-noh ha
"ki ba-la-byndí, bad ia ka
"jingpynpeit-pat ha ki bamat-
"lah, ba'n pynpyllait-noh ha
"ka jingpyllait ia ki ba-la-
"-ban-shitom;
19. "ba'n ialap ia ka snem
"ka bahun ka jong U Trai."
20. Te haba u la klí ia kata
ka kítap, bad ba u la ai-noh-
-pat ha u basúmar, u la shong.
Ki khymat baroh te kiba ha
kata ka synagog ki la néh ha u.

21. U la sydang te ba'n ong ha ki, Ha kane ka sngi la pyndep ia kane Ka Jingthoh ha ki shkor jong phi.

22. Baroh ruh ki la iaroh ia u, bad ki la sngou-kyndit namar kita ki ktín jalijaúm kiba la míh-noh na ka shintur jong u. Ki la ong ruh, Une u'm long u khún U Iosiph ?

23. U la ong te ha ki, Bíang shisha phi'n iathúh ha nga ia kane ka pharshi, Kó Nongpynkhíah, tó pynkhíah ia lade: ia kaei-kaei-ruh ba ngi la ioh-sngou ba-la-leh *da mé* ha Kapernaum, tó leh hangne ruh ha la ka rí hí.

24. U la ong ruh, Shisha nga ong ha phi, Ba ym don U Nongiathúhlypá ia uba ki pyddiang-sngoubhá ha la ka rí hí:

25. hinrei ka jong ka bashisha nga ong ha phi; shibún ki riu-kynthei ki la don ha Israil ha ki sngi ki jong U Ilías, mynba la khang-khop ia ka byneng lai snem bad hinriu bynai, katba la long ka nemsniu ka bakhrau ha kata ka khyndeu baroh-kylleng;

26. hinrei sha kano-kano-ruh na ki, ym shym la phah ia U Ilías, tang sha Sarepta ha Ka Sidon, sha ka briu ka bariu-kynthei :

27. shibún ruh ki nongpang-thoh-líh ki la don ha Israil ha ka aiom U Elissaios uba U Nongiathúhlypá; hinrei ia uwei na ki ym shym la pynkhúid, tang ia U Naaman uba u kynja-Syria.

28. Baroh te kiba ha kata ka synagog, haba ki la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, ki la dap da ka jingbittar;

29. te haba ki la ieng-joit ki la shop-noh ia u shabar kata ka shnong, bad ki la ialam-noh ia u háduh kaba ka shyllang-mat lúm, halor uba la tei ia ka shnong jong ki, ia ka ba'n pynnoh khongpong ia u.

30. Hinrei u, haba u la iaid-lyngba ha pyddeng jong ki, u la leit-noh.

31. U LA wan arsut ruh sha Kapernaum, ka shnong Ka Galilaia; bad u da hikai ia ki ha ki sngi-sabbaton.

32. Ki la kyndit-thred te namar ka jinghikai jong u: naba ka ktín jong u ka la long bad ka bor.

33. Ha kata ka synagog te

la don u briu, uba don ka
mynsiim u ksúid b'ymkhúid,
bad u la pyrta-noh da ka ktín
bajam-éh,
34. u da ong, Íehnoh *ia*
ngi; mé don kam aiuh bad
ngi, Kó U Iísous uba na Ka
Nasaret? mé la wan knang
ia ka ba'n pynjot ia ngi? Nga
íhthúh ia mé uei ba mé long;
uba U Bakhúid u jong U Blei.
35. U Iísous te u la sneng
ia u, u da ong, Wat jam mé,
tó míh-noh ruh na u. Kumta
haba uta u ksúid u la bred ia
u ha pyddeng, u la míh-noh
na u, u'm shym da pynsniu ia
u ei-ei-ruh-ém.
36. La jía te ka jingsngou-
-kyndit ha ki baroh; ki la
iakren-lem ruh paralok-hí, ki
da ong, Kaei kane ka ktín? ba
da ka húkum bad da ka bor
u húkum ia kiba ki mynsiim
b'ymkhúid, ki ruh ki míh-noh?
37. Ka jingbyná te sha-
phang jong u ka la leit sha
ka jaka baroh jong kata ka rí
basaudong-kylleng.
38. HABA u la ieng-noh
te na kata ka synagog, u la
leit-bysut hapoh ka iing U
Simon. Te ka pangshoh ka
bajam-éh ka la ngat ha ka
syngken-kurim U Simon; te
ki la kyrpád ia u na ka bynta
jong ka.
39. Te haba u la ieng ha
nengkhlíh jong ka, u la sneng
ia kata ka pangshoh, te ka
la íehnoh ia ka: te kumne-
-kumne-ruh haba ka la ieng,
ka la kam jingkam ia ki.
40. TE haba la sep ka
sngi, baroh kat kiba don ki
bapang da ki bún-jaid ki jing-
pang, ki la wallam ia ki ha u;
te haba u la búh ia la ki ktí
halor jong ki uwei-pa-uwei, u
la pynkhíah ia ki.
41. Ki ksúid ruh de ki la
míh-noh na ki babún, ki da
pyrta-jam, bad ki da ong, Mé
long uba U Khristos uba U
Khún U Blei. Hinrei haba
u la sneng u'm shah ia ki ba'n
kren; naba ki la tip ba u long
uba U Khristos.
42. TE haba la míh ka
sngi, haba u la míh-noh ruh u
la leit-noh sha ka jaka kynjah
ka rí-khlau: te kita ki paitbah
ki la wád ynda shem ia u; bad
ki la wan háduh ha u, bad ki
la bat ia u, ba u'n 'nu'm leit-
-noh na ki.
43. Hinrei u la ong ha ki,
Ka dei ia nga ba'n ialap ka

jingiathúhkhána - babhá kaba
ka híma U Blei, ha kiwei-pat
ki shnong ruh: naba ia kane
knang la phah ia nga.
44. Kumta u da ialap ha ki
synagog ki jong Ka Galilaia.

V.—Lynnong.

1. *U Khristos u hikai ia ki paitbah nalor ka liing U Petros.* 4. *Ha ka jingngat bakam-báh ki dohkhá, u pyníh kumno ba u'n pynlong ia u bad ia ki baiaioh lem bad u, ia ka ba'n ngat-im ia ki briu ruh.* 12. *U pynkhúid ia u bapangníang-thoh-líh.* 17. *U pynkhíah ia uwei u bapangiáp-shiliang.* 27. *U khot ia U Mathaios u nongkhrong, u bám jingbám ruh ha iing jong u lem bad ki bapop.* 33. *U iathúhlypá ba Ki Apostolos ki'n shahjingit bad ki jingshitom hadiin ka jingkíu jong u sha byneng.* 36. *U pyníh ba ki synran baiaplér-dohnúd bad bathlot, ki long syrím ia ki lywasníh barim bad ia ki jain barim.*

1. Ka la jía te, katba uta u
paitbah u la kyntur ia u ia ka
ba'n sngou ia ka ktín jong U
Blei, ba mynkata u hí u da
ieng harúd ka pung Ka Gen-
nesaret;
2. u la ioh-íh ruh ar-tylli
ki liing ki baieng harúd kata
ka pung; hinrei ki nongtong-
-dohkhá haba ki la míh-noh
na ki, ki la sait-noh ia la ki
jár.
3. Te haba u la leit-kíu
sha kawei na kita ki liing,
kaba long ka jong U Simon, u
la íh-mon ia u ba'n ngíat-noh
khyndiat na ryngkeu. Haba
u la shong te u la hikai ia
kita ki paitbah nalor kata ka
liing.
4. Te ynda u la wai-
-noh ka bakren, u la ong ha U
Simon, Tó ngíat-noh sha ka
bajilliu, tó pynhíer-noh ruh ia
ki jár jong phi ia ka ba'n
ioh-ngat.
5. U Simon u da iathúh te
u la ong ha u, Kó Kynrád,
haba ngi la ialeh-shitom baroh
shí-míet, ei-ei-ruh-ém ngi'm
shym la ngat: hinrei namar
ka ktín jong mé, nga'n pyn-
híer-noh ia ka jár.
6. Kumta haba ki la lah
leh ia kane, ki la ngat bún
báh-éh ki dohkhá: ka jár jong
ki te ka la sydang kád.
7. Ki la khawoit te ia la ki
paralok kiba don ha kawei-pat
ka liing, ia ka ba'n wan ba'n
iaráp ia ki. Ki la wan te, bad

ki la iapyndap ia ki baroh ar-tylli ki liing, katba ki sa la jan ngam.

8. Te U Simon Petros haba u la ioh-íh *ia kane,* u la dem--khop ha ki khohsiu U Iísous, u da ong, Tó khíe-leit-noh na nga, naba nga long u briu u bapop, Ah Trai!

9. Namar ka jingsngou--kyndit ka la bat ia u, bad ia ki baroh kiba *don* lem bad u, namar kata ka jingngat ki dohkhá ia kaba ki la iaring--ráh;

10. kumjuh ruh bad U Iakobos bad U Ioannis, ki khún U Sebedaios, kiba long ki ba-iaioh lem bad U Simon. H'yn-da kumta U Iísous u la ong ha uta U Simon, Wat shepting; náduh kaba mynta me'n long u bangat-ím ia ki briu.

11. Te haba ki la lah ialam--pat ia la ki liing sha ka khyndeu, ki la íehnoh ia kiei-kiei-baroh, ki la búd ruh ia u.

12. Ka la jía ruh, ba haba u don ha kawei na kita ki shnong, ha khymíh ruh u briu u ba-la-dap da ka jing-pangníang-thoh-líh: uba haba u la ioh-íh ia U Iísous, u da háp ha ka khymat *jong u,* bad u la kyrpád ia u, u da ong, Ah Trai, lada mé mon, mé lah ba'n pynkhúid ia nga.

13. Haba u la kynér te ia la ka ktí, u la kytáh ia u, u da ong, Nga mon, tó me'n long khúid. Te kumne-kumne-ruh kata ka pangníang-thoh-líh ka la jáh-noh na u.

14. Te u la húkum ia u ba'n 'nym iathúh hano-hano--ruh: hinrei da khíe-leit-noh, tó pyníh ruh ia lade ha uba u lyngdoh, tó ai-ngúh ruh na ka bynta ka jingkhúid jong mé kat kumba U Mosis u la húkum, ia ka ba'n long ka jingphlá ia ki.

15. Hinrei kham-tam pyn-ban ka ktín ka la leit-kylleng shaphang jong u: te ki paitbah babún ki la iawan-lang ba'n ioh-sngou, bad ba'n ioh-pyn-khiáh da u na ki jingpang jong ki.

16. U te u la kynriah-noh sha ki jaka kynjáh ha rí-khlau, u da dúwai ruh.

17. Ka la jía te, ha kawei ka sngi, katba u dang hikai, ba Ki Pharisi bad Ki Nonghikai ka húkum ki da

shong *hangta* ruh, kiba la lah
wan na ki shnong baroh jong
Ka Galilaia, bad Ka Ioudaia,
bad na Ka Jerusalem: te ka
bor U Trai ka la don *ha khy-mat* ia ka ba'n pynkhíah ia
ki.

18. Ha khymíh ruh, ki briu
ki baiabáh ia u briu ha ka
palong, uba la pangiáp-shiliang;
te ki la iawád *lynti* ba'n wal-lam ia u hapoh, bad ba'n búh
ia u ha khymat jong u.

19. Te haba ki'm shem shuh
daei-daei-ruh ba ki'n wallam
ia u hapoh, namar uta u pait-bah, ki da leit-kíu halor kata
ka iing, bad ki la pynhíer-noh
ia u lyngba ia ka jingsop lem
bad ka jingthíah barit, ha
pyddeng kein ha khymat U
Iísous.

20. Haba te u la ioh-íh ia
ka jingngeit jong ki, u la ong
ha u, Kó briu, la máp-noh ia
mé ia ki pop jong mé.

21 Kiba Ki Nongthoh bad
kiba Ki Pharisi ki la iasydang
ba'n iapyrkhat te, ki da ong,
Long uei une, uba kren ia ki
jingkren-bein-Blei ? uei ba lah
ba'n máp-noh ia ki pop, tang
U Blei hí ?

22. Hinrei U Iísous ba u
la tip-bíang ia ki jingpyrkhat
jong ki, u da iathúh u la ong
ha ki, Kaei ba phi iapuson ha
ki dohnúd jong phi ?

23. kano ka long ka ba-kham-jem, ba'n ong, La máp-noh ia mé ia ki pop jong mé ;
lane ba'n ong, Tó ieng, tó
iaid ruh ?

24. hinrei ba phi'n ioh-tip
ba uba U Khún u briu u don
bor ha ka khyndeu ba'n máp
ia ki pop, (u la ong ha uta
uba la pangiáp-shiliang,) Ha
mé nga ong, Tó ieng, da báh-noh ruh ia í jingthíah jong
mé, to khíe-leit-noh de sha la
iing.

25. Te kumne-kumne-ruh
haba u la ieng-joit ha khy-mat jong ki, bad ba u la báh-noh *ia kata* ha kaba u la
thíah, u la leit-noh sha ka iing
jong u da ka baiaroh ia uba
U Blei.

26. Ka jingkyndit te ka la
ngat ha ki baroh, bad ki la ia-roh ia uba U Blei, ki la dap
de da ka bashepting, ki da
ong, Ngi la ioh-íh ia kiei-kiei ki baphylla ha kane ka
sngi.

27. HADIIN te kine kiei-kiei-ruh u la leit-noh, bad u la

ioh-íh ia u nongkhrong uba
ka kyrteng U Lebi, haba u
shong ha kaba ka iing-khrong,
bad u la ong ha u, Tó búd ia
nga.
28. Te haba u la íehnoh ia
kiei-kiei-baroh, u la ieng-joit,
bad u la búd ia u.
29. Te U Lebi u la thau
ia ka jingkhawai ka bakhrau
ia u ha ka iing jong u: te
la don u paitbah babún ki
nongkhrong, bad kiwei-pat
kiba la iashong-bám ryngkad
bad ki.
30. Hinrei Ki Nongthoh
bad Ki Pharisi jong ki, ki
la iakren-kníum ia ki synran
jong u, ki da ong, Balei ba phi
iabám ba phi iadíh ryngkad
ruh bad ki nongkhrong bad ki
bapop ruh?
31. Te U Iísous u da iathúh
u la ong ha ki, Ki bakhíah
ki'm don kam ia u nongpyn-
khíah, hinrei ki bapang kein:
32. nga'm shym la wan ba'n
khot ia ki bahok, hinrei ia ki
bapop ia ka ba'n kylla-ka-
-bamut.
33. Ki te ki la ong ha
u, Balei ba ki synran U Ioan-
nis ki shahjingit jindei, ba ki
thau jingdúwai ruh, kumjuh
ruh kiba ki jong Ki Pharisi;
hinrei kiba ki jong mé ki iabám
ki iadíh ruh?
34. U la iathúh te ha ki,
Phi lah ba'n pynleh ia kiba ki
nongon-kurim ba'n shahjingit,
haba uba u nongleit-kurim u
dang don bad ki?
35. hinrei ki sngi ki'n poi,
h'ynda yn shim-noh ia uta u
nongleit-kurim na ki; h'ynda
kumta kein ha kita ki sngi ki'n
sa shahjingit.
36. Te u la kren ia ka
pharshi ruh ha ki, Ym don
uba súh syrdep ia ka jainkúp
barim da ka jain thymmai;
l'ymda kumta, kata ka ba-
thymmai ka pynkád te, kata
ka balyngkhot ruh kaba na ka
jong kata ka bathymmai ka'm
iadei putet bad kata ka barim:
37. ym don ruh uba búh
ia ka wain thymmai ha ki
lywasníh barim; l'ymda kum-
ta, kata ka wain thymmai
ka'n pynpyddang ia kita ki
lywasníh, ka hí ka'n jau-noh
ruh, bad kita ki lywasníh ki
jot-noh;
38. hinrei ia ka wain thym-
mai yn búh kein ha ki lywas-
níh thymmai, ba ki'n bhá-lem
baroh-ar ruh.

39. Ym don ruh uba haba u la díh ia ka barim, ba kumne-kumne-ruh u kwah ia ka bathymmai, naba u ong, Ba ka barim ka long kham-bhá.

VI.—Lynnong.

1. *U Khristos u sneng ia ka jingleh-matlah Ki Pharisi shaphang ka basúmar ia ka sabbaton; da Ka Jingthoh; bad da ka nía;* 6. *bad da ka kam-báh de.* 12. *U jíd ia ki khadar Ki Apostolos.* 17. *U pynkhíah ia ki bapang.* 20. *U ialap shaphang ki jing-kyrkhú bad ki jingkordit.* 27. *Kumno ba ngi'n íeit ia ki bashún ia ngi, bad ba ngi'n long ki basybún.* 39. *Ia ka ba'n kam ia ki kam babhá, ka dei ia u briu ba'n long u babhá lypá ha ka dohnúd jong u.* 46. *Ba'n pynbytteng ia ki kam babhá bad ka basngou ia ka ktín.*

1. Ka la jía ruh ha ka sngi-sabbaton nyngkong *hadiin ka sngi* ka baar *u kypú bakhlem-thíat*, ia u ba'n iaid-lyngba ia ki lyngká-keu; ki synran jong u ki la kheit ia ki soh-keu, ki la bám ruh, haba ki la kyrjiaut da la ki ktí.

2. Te kiba na Ki Pharisi ki la ong ha ki, Balei ba phi leh ia kaba b'ym dei ba'n leh ha kiba ki sngi-sabbaton?

3. U Ísous u da iathúh te ha ki u la ong, Phi'm jiu la púle ia kato ia kaba U Dabid u la leh, mynba u la thyngan, ma-u, bad kita kiba don lem bad u ruh?

4. kumno ba u la leit-bysut shapoh ka iing ka jong U Blei, bad ba u la shim ba u la bám ruh ia kiba ki kypú babúh-pyníh, bad u la ai de ha kita kiba bad u ruh; ia kiba b'ym bit ba'n bám, tang ia kiba ki lyngdoh hí?

5. U la ong ruh ha ki, Ba uba U Khún u briu u long U Trai jong kaba ka sngi-sabbaton ruh.

6. Ka la jía ruh, ha kawei-pat ruh ka sngi-sabbaton, ia u ba'n leit-bysut hapoh ka synagog bad ba'n hikai: te la don hangta u briu, uba ka ktí ka mon jong u ka la rit-shiliang.

7. Te kiba Ki Nongthoh bad kiba Ki Pharisi ki la iaáp-thúh ia u, la u'n pynkhíah ne ém ha kaba ka sngi-sabbaton, ba ki'n ioh-iakem-dau ia u.

8. U te u la lah tip ia ki jingmut jong ki, u la ong te ha

uta u briu uba don kata ka ktí
ka ba-la-rit-shiliang, Tó khíe-
-joit, tó ieng ruh ha kaba ha
pyddeng. Te haba u la khíe-
-joit, u lá ieng ruh.
9. Namar-kata U Ísous u
la ong ha ki, Nga'n kylli ia
phi: Kaei ka babit, ia ka ba'n
leh-bhá ha kiba ki sngi-sab-
baton, lane ia ka bá'n leh-
-sniu? ia ka ba'n pynim ia ka
jingim, lane ia ka ba'n pyn-
dúh-noh?
10. Haba u la khymíh kyl-
leng ruh ha ki baroh, u la ong
ha uta u briu, Tó kynér-noh ia
la ka ktí. U la leh kumta
ruh: ia kata ka ktí jong u
te la pynlong-bhá kum kata
kawei-pat.
11. Ki te ki la dap da ka
jingbittar balamwir; bad ki
la iasylla paralok-hí, kaei ba
ki'n lah leh ia U Ísous.
12. Ka la jía ruh ha
kita ki sngi, ba u la leit-noh
sha u lúm ba'n dúwai; u la
iaisáh ruh baroh shí-míet ha
ka jingdúwai ha U Blei.
13 H'ynda la míh ka sngi
te, u la khot ha lade ia ki
synran jong u: na ki te u la
jíd khadar, ia ki ruh u la khot
Ki Apostolos;
14. ia U Simon (ia uba u
la khot-kyrteng Petros ruh,)
bad ia U Andreas uba u para
jong u; ia U Iakobos bad ia
U Ioannis, ia U Philippos,
bad ia U Bartholomaios,
15. ia U Mathaios bad ia
U Thomas, ia U Iakobos uba u
khún U Alphaios, bad ia U Si-
mon ia uba la khot U Bashit-
-rhem,
16. ia U Ioudas *u para* U
Iakobos, bad ia U Ioudas
Iskariot, uba la leit long ruh
u nongdíe-noh.
17. Te haba u la híer-
-arsut lem bad ki, u la ieng ha
ka rí madan; bad shibún ki
synran jong u, bad u paitbah
byllín ki briu na ki *phang*
baroh Ka Ioudaia, bad Ka Je-
rusalem, bad kaba narúd-dú-
riau Ka Tyros bad Ka Sidon,
kiba la wan ba'n ioh-sngou
ia u, bad ba yn pynkhíah ia ki
ruh na ki jingpang jong ki,
18. bad kita kiba la shitom
éh da ki mynsiim b'ymkhúid;
te la pynkhíah ia ki.
19. Te uta u paitbah baroh
u la pyrshang ba'n kytáh
ia u; naba ka bor ka la míh-
-noh na u, bad ka la pynkhíah
ia ki baroh.

20. U TE haba u la khymíed ia la ki khymat ha ki synran jong ú, u la ong, Suk *ma-phi* ki baduk; naba ka jong phi long ka híma U Blei.

21. Suk *ma-phi* ki bashah--thyngan mynta; naba yn pynkydang ia phi. Suk *ma--phi* ki baiám mynta; naba phi'n rykhíe.

22. Suk *ma-phi*, h'ynda ki briu ki'n shún ia phi, bad h'ynda ki'n pyniakhlád ia phi *na ki*, bad ki'n leh-bein *ia phi*, bad ki'n shop-noh-bein ruh ia ka kyrteng jong phi kum ka b'ymman, na ka bynta uba U Khún u briu.

23. Tó phi'n sngou-kymen ha kata ka sngi, phi'n shád--kymen ruh! naba ha khymíh, ka nong jong phi ha byneng *ka long* ka bakhrau! naba kumta kumjuh ki kypá jong ki, ki la leh ia kiba Ki Nong-iathúhlypá.

24. Hinrei kordit ia phi, ki bariuspah! naba phi la ioh-pyddiang ia ka jingsngou--tyngen jong phi.

25. Kordit ia phi, ki ba-la--dap! naba phi'n thyngan. Kordit ia phi, ki barykhíe myntà! naba phi'n sngousíh bad ba phi'n iám.

26. Kordit ia phi, haba ki briu baroh ki'n kren babhá ia phi! naba kumta kumjuh ki kypá jong ki, ki la leh ia kiba ki nongiathúhlypá balamlér.

27. HINREI nga ong ha phi kiba ioh-sngou, Tó íeit ia ki nongshún jong phi; tó leh babhá ha kita kiba bishni ia phi;

28. tó kyrkhú ia kita kiba tim ia phi; tó dúwai ruh na ka bynta jong kita kiba leh--sniu ia phi.

29. Ha uta uba thâp ia mé ha *kawei* ka ngáp, tó ai hajan ia kaba kawei-pat ruh; na uta uba shim-noh te ia ka jainkúp jong mé, wat ádong ia ka sopti *jong mé* ruh.

30. Tó ai ruh ha u briu baroh u baiapán na mé; bad na uba shim-noh ia kiei-kiei--ruh ki jong mé, wat pán-pat *ia ki*.

31. Kumba phi mon ruh ba ki briu ki'n leh ha phi, tó leh ma-phi ruh kumjuh ha ki.

32. Naba lada phi íeit *tang* ia kita kiba íeit ia phi, ka jingngúh aiuh ka dei ia phi?

naba ki bapop ruh ki íeit ia kita kiba íeit ia ki.
33. Lada phi leh babhá ruh *tang* ia kita kiba leh babhá ia phi, ka jingngúh aiuh ka dei ia phi? naba ki bapop ruh ki leh kein ia kaba kumjuh.
34. Lada phi ai-kylliang ruh *tang ia kita* na kiba phi kyrmen ba'n pyddiang, ka jingngúh aiuh ka dei ia phi? naba ki bapop ruh ki ai-kylliang ha ki bapop, ba ki'n ioh-pyddiang ia kiei-kiei-ruh bamarryngkat.
35. Hinrei tó íeit ia ki nongshún jong phi, tó leh babhá ruh, tó ai-kylliang ruh, khlem da kyrmen iaei-iaei-ruh-ém pat; te ka nong jong phi ka'n long ka bakhrau, bad phi'n long ki khún U Bahakhlíh-tam-éh: naba u long u basybún kein ia kiba b'ymngúh bad ia ki b'ymman.
36. Namar-kata, phi'n long ki baisynei, kumba U Kypá jong phi u long u baisynei ruh.
37. Wat bishár ruh, te yn 'nym bishár ia phi: wat pynrem, te yn 'nym pynrem ia phi: tó pyllait-noh, te yn pyllait-noh ia phi:
38. tó ai, te yn ai ha phi ruh: ia ka jingtheu ka babhá, ba-la-ban, bad ba-la-kyríh, bad ba-la-shlei de, ki'n thep ha kapla jong phi: naba da kajuh ka jingtheu, da kaba phi theu, yn theu-pat ha phi.
39. Te u la kren ia ka phawar ha ki; U bamatlah u lah ne ém ba'n ialam ia u bamatlah? ki'm iaháp baroh ar-ngút ha ka thliu?
40. U synran u'm long halor u nonghikai jong u: hinrei *u synran* baroh ba-la-ioh-hikai-bíang u'n long kum u nonghikai jong u.
41. Te balei ba mé khymíh ia u thyngiat uba ha ka khymat u paralok jong mé, hinrei me'm sngou ia ka khung kaba ha ka khymat jong mé hí?
42. Lane kumno ba mé lah ba'n ong ha u paralok jong mé, Kó paralok, tó shah ba nga'n khlau-noh ia u thyngiat uba ha ka khymat jong mé; haba mé hí me'm ioh-íh ia ka khung kaba ha ka khymat jong mé? Ah mé u baarsap, tó khlau-noh shiwa ia ka khung na ka khymat jong mé, h'ynda kumta te me'n ioh-íh shinná ba'n khlau-noh ia uta u thyngiat

uba ha ka khymat u paralok jong mé.

43. Naba u b'ym long u diing babhá u basei soh b'ymman, lymne *u b'ym long* u diing b'ymman u basei soh babhá.

44. Naba ia u diing baroh yn íhthúh na u soh la u-jong-u-jong; naba ki'm iakheit ia ki soh-dumbur na ki diing-shíah, l'ymne ki'm iakheit ia u soh-drakhía na ka lau-lynnong diing-shíah.

45. Uba u briu babhá, u sei ia ka babhá na ka jingkynsheu ka babhá ka dohnúd jong u; uba u briu b'ymman ruh, u sei ia ka b'ymman na ka jingkynsheu ka b'ymman ka dohnúd jong u: naba na ka badap-tam-éh ka jong ka dohnúd, ka shintur jong u ka kren.

46. Hinrei balei ba phi khot ia nga, Ah Trai, Ah Trai, bad phi'm leh pynban ia kiei-kiei-ruh ia kiba nga ong?

47. Uei-uei-baroh u bawan ha nga, bad u baioh-sngou ia ki ktín jong nga, bad u baleh ruh ia ki, nga'n pyníh ha phi iano u long u basyrím;

48. u long kein kum u briu uba la tei ia ka iing, uba la tíh bad uba la ngam-jilliu, bad u la búh ia ka nongrim halor uba u mausíang: te haba la jía ka jingshlei-úm, ka wáh ka la shoh-kyrthep ia kata ka iing, hinrei ka'm lah shuh ba'n pynkhíh ia ka; naba la pyn-shong-nongrim ia ka halor uta u mausíang.

49. Hinrei uta uba ioh-sngou, bad u b'ym leh, u long kein kum u briu uba la tei ia ka iing halor kaba ka khyndeu, khlem ka nongrim; ia kaba ka wáh ka la shoh-kyrthep, bad kumne-kumne-ruh ka la kyllon; te ka jingjot ka jong kata ka iing ka la long ka bakhrau.

VII.—Lynnong.

1. *U Khristos u shem ka jingngeit ka bakham-khrau ha u rangbah shispah uba U Jentil, ia kaba u shem ha uno-uno-ruh na Ki Jiu; u pynkhíah ruh ia u shakri jong u haba u'm don ha khymat ruh.* 11. *U pynim na ka baiáp ia u khún ka riu-kynthei kaba na Ka Nain.* 18. *U iathúh-bíang ha ki synran U Ioannis da kaba u pyníh ia ki kam-báh jong u.* 24. *U phlá ruh ha ki paitbah ia ka jingmut jong u shaphang U Ioannis.* 31. *U pynrem ia Ki Jiu namar b'ym lah pynka-*

ngúh ia ki, l'ymne da ki kam U Ioannis, l'ymne da ki jong U Iísous. 36. *Haba u shong-bám, ka briu ka bapop ka la sait ia ki kyjat jong u da ki jing-jau-úm-mat jong ka, ka la pyn-sléh ia ki ruh da ka jingsléh;* 40. *na kata kein, u pynrem ia U Simon uba theu kem-dau ia u; u pyníh ruh ba u long lok ia ki bapop, ia ka ba'n máp ia ki pop jong ki.*

1. Te h'ynda u la lah pyn-dep ia ki jingong jong u baroh, ha ka baioh-sngou uta u pait-bah, u la leit shapoh Kaper-naum.

2. Te don u shakri uwei u rangbah shispah, uba la pang, ha ba'n sa iáp, ia uba u la íeit-éh.

3. Te haba u la ioh-sngou shaphang U Iísous, u la phah ha u ia Ki Tymen-basan Ki Jiu, u da kyrpád ia u ba u'n wan pynim ia uta u shakri ong u.

4. Kumta ki, haba ki la poi ha U Iísous, ki la kyrpád shit-éh ia u, ki da ong, Ba u long u badei ba u'n leh ia kane ia u:

5. naba u la íeit ia ka kynja jong ngi, bad u la tei ma-u ia ka synagog ia ngi.

6. U Iísous te u la leit lem bad ki. Kumta te haba u'm jingngai shuh na kata ka iing, u rangbah shispah u la phah ia ki lok ha u, ki da ong ha u, Kó Kynrád, wat shitom ia lade; naba nga'm long u ba-dei ba me'n wan-bysut hapoh ka iing jong nga:

7. naba-kumta, nga'm sngou ia lade u babit ba'n wan ha mé: hinrei shuh ong da ka ktín, yn sa pynkhíah te ia uta u shakri jong nga:

8. naba wad ma-nga ruh nga long u briu ba-la-búh hapoh ka húkum, uba don ki nong-iapom hapoh jong nga, nga ong ha une te, Khíe-leit, u sa leit ruh; ha uwei-pat ruh, Alle, u sa wan ruh; ha u shakri jong nga ruh, Leh ia kane, u sa leh ruh.

9. Te haba U Iísous u la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, u la sngou-phylla ia u; bad haba u la phai, u la ong ha uta u paitbah babúd ia u, Nga ong ha phi, nga'm shym la shem kat kane ka jingngeit, wad ha uba Israil ruh.

10. Te haba kita ia kiba la lah ioh-phah ki la leit-phai-pat sha kata ka iing, ki la shem ia

uta u shakri uba la pang, ba u
koit-bhá-pat.
11. KA la jía te
kumba ha ka balashai, ba u la
leit sha ka shnong ba-la-khot
Nain; te bún ki synran jong
u ki la ialeit lem bad u, bad u
paitbah byllín.
12. Te katba u la wan
hajan ka khyrdop kata ka
shnong, ha khymíh ruh, ki
iabáh habar ia u ba-la-iáp, u
khún ba-la-khá-marwei ka
kymí jong u, kata *ka long* riu-
-kynthei ruh; bad u paitbah
babún na kata ka shnong u la
don lem bad ka.
13. Haba uba U Trai te u
la ioh-íh ia ka, u la sngou-
-isynei ia ka, bad u la ong ha
ka, Tó wat iám.
14. Te haba u la wan hajan,
u la kytáh ia ka krong, (kita
kiba iabáh te ki la ieng) bad
u la ong, Kó samla, nga ong
ha mé, Tó ieng.
15. Te uta u ba-la-lah-iáp u
la khíe-shong-joit, bad u la sy-
dang ba'n kren; te u la ai-noh
ia u ha ka kymí jong u.
16. Ka batíng ka la háp
te ha ki baroh; bad ki la
iaroh ia U Blei, ki da ong, Ba
U Nongiathúhlypá bakhrau u
la míh ha ngi, bad ba U Blei
u la wan-íh ia la ki briu.
17. Kane ka jingbyná te
shaphang jong u, ka a
phríang-noh kylleng ia Ka
Ioudaia baroh, bad ia kata ka
rí baroh ka basaudong-kylleng.
18. KUMTA ki synran
U Ioannis ki la iathúh ha u
shaphang kine kiei-kiei baroh.
19. Te haba U Ioannis u
la khot ha lade ar-ngút kiba
na kita ki synran jong u, u la
phah ha U Iísous, u da ong,
Mé long uta uba sa wan, ne
ngi'n iaáp ia uwei-pat?
20. Te haba kita ki briu ki la
poi ha u, ki la ong, U Ioannis
uba U Nongpynbaptisma u la
phah ia ngi ha mé, u da ong,
Mé long uta uba sa wan, ne
ngi'n iaáp ia uwei-pat?
21. Te ha kata kajuh ka
por u dang pynkhíah shibún
na ki jingpang, bad na ki
jingpang-kordit, bad na ki
mynsiim b'ymman; ha ki
shibún ki bamatlah ruh u la
ai-ei ia kaba ki'n peit khymat.
22. U Iísous te u da iathúh
u la ong ha ki, Khíe-leit
iathúh ha U Ioannis, ia kiei-
-kiei-ruh ia kiba phi la ioh-íh
bad ba phi la ioh-sngou ruh;

ba ki bamatlah ki peit-pat,
ki badykoh ki iaid-kai, ki
bapangníang-thoh-líh ki ioh-
-pynkhúid, ki bakyllut ki ioh-
-sngou, ki baiáp ki ioh-ieng-
-im-pat, ba ialap ia Ka Jingia-
thúhkhaná-babhá ha ki baduk
ruh:
23. suk ruh long *ma-u*, jár
u ba'n 'nu'm thut ha nga.
24. HABA te kita ki
nongleit U Ioannis ki la ialeit-
-noh, u la sydang ba'n ong ha
kita ki paitbah shaphang U
Ioannis, Phi la leit sha kaba
ka rí-khlau ba'n jingngoh aiuh;
ia u phlang ba-la-pynkhíh da
ka ly-ér?
25. Hinrei phi la leit ba'n
ioh-khymíh aiuh? ia u briu
uba la kúp ki jainkúp baní?
ha khymíh, kita kiba kúp da
ka jainkúp thaba ba-don-nám,
ba shong-suk ruh, ki long ha
ki iing-siim.
26. Hinrei phi la leit ba'n
ioh-khymíh aiuh? ia U Nong-
iathúhlypá? shisha, nga ong
ha phi, bad ia u bakham-tam
ia U Nongiathúhlypá.
27. Une long ia uba sha-
phang jong u ba-la-thoh, "Ha
"khymíh, nga phah ia u
"nongleit jong nga ha shiwa
"ka khymat jong mé, u ba'n
"khréh ia ka lynti jong mé
"ha shiwa jong mé."
28. Naba nga ong ha phi,
Ha kiba la khá ña ki kynthei,
ym don U Nongiathúhlypá u
bakham - khrau ia U Ioannis
uba U Nongpynbaptisma: hin-
rei u bakham-rit ha kaba ka
híma U Blei, u long u ba-
kham-khrau ia u!
29. Uta u paitlang baroh
ruh ba la ioh-sngou *ia u*, wad
kiba ki nongkhrong ruh, ki
la pynksan ia U Blei, haba la
pynbaptisma ia ki da ka jing-
baptisma U Ioannis.
30. Hinrei kiba Ki Pharisi
bad kiba Ki Riusait, ki la
kyntait-noh ia ka mon jong
U Blei ia ka ba'n sniu ia lade,
haba ym shym la pynbaptisma
ia ki da u.
31. UBA U Trai u la
ong ruh, Namar-kata, kum uno
nga'n tharai ia ki briu kane
ka pateng-bynriu? kum kaei
ruh ki long ki basyrím?
32. ki long kum ki khyn-
nah ki bashong ha ka ieu,
bad ki baiakhot paralok-hí,
ki da ong ruh, Ngi la iaput
jingput ha phi, te phi'm shym
la shád; ngi la iariuai sngou-

-snei ha phi, te phi'm shym la iám.
33. Naba U Ioannis uba U Nongpynbaptisma u la wan u'm da bám kypú u'm da díh wain; te phi ong, U bashong--ksúid ia u.
34. Uba U Khún u briu u la wan u da bám u da díh ruh; te phi ong, Ha khymíh, u briu u babám-lalot, bad u baiaidíh-kiád, u lok ki nongkrong bad ki bapop.
35. Hinrei ka jingstád ka la ksan na ki khún jong ka baroh.
36. TE uwei na kiba Ki Pharisi, u la kylli ia u ba u'n bám lem bad u; kumta, haba u la leit-bysut hapoh ka iing uta u Pharisi, u la shong--shanía ba'n bám.
37. Ha khymíh ruh, ka briu ha kata ka shnong, kaba long ka bapop, haba ka la tip--skhem ba u shong-shanía ba'n bám ha kata ka iing uta U Pharisi, ka la wallam ia ka dabi alabaster ka jingsleh;
38. haba ka la ieng ruh hajan ki kyjat jong u na shadiin, ka da iám, ka la sydang ba'n sait ia ki kyjat jong u da ki jingjau-úm-mat, bad ka la niád *ia ki* da ki shniúh ka khlíh jong ka; bad ka la iadoh-noh ia ki kyjat jong u, bad ka la pynsléh *ia ki* ruh da kata ka jingsléh.
39. Te haba uta U Pharisi uba la lah khot-kylli ia u, u la ioh-íh, u la ong ha lade, u da ong, Lada une u da long U Nongiathúhlypá, u'n da la íhthúh kano, bad ka bakum-no *long kane* ka briu kaba kytáh ia u; naba ka long ka bapop.
40. U Iísous u da iathúh te u la ong ha u, Kó Simon, nga don ei-ei ba'n ong ha mé. U te u la iathúh, Kó Nonghikai, tó ong.
41. La don ar-ngút ki nong-kit-ram ia uwei u nongshah: uwei u kit-ram san-spah suka, uba uwei-pat te sanpheu:
42. te haba ki'm don ei--ei-ruh ba'n siu, u la máp-ei ia ki baroh ar-ngút. Namar--kata, tó ong, uei na kita uba u'n íeit tam ia u?
43. U Simon u da iathúh te u la ong, Nga mut ba *uta*, ia uba la máp-ei ia ka ba-kham-tam. U te u la ong ha u, Mé la bishár dei.
44. Kumta, haba u la phai

sha kata ka briu, u la ong ha U Simon; Mé ioh-íh ia kane ka briu? haba nga la wan-bysut hapoh ka iing jong mé, me'm shym la ai úm ia ki kyjat jong nga: hinrei kane, ka la sait ia ki kyjat jong nga da ki jingjau-úm-mat, bad ka la niád *ia ki* da ki shniúh ka khlíh jong ka:

45. me'm shym la ai ka jingiadoh ha nga: hinrei kane, náduh kaba nga la wan hapoh, ka'm shym la íehnoh da iaidoh ia ki kyjat jong nga:

46. me'm shym la pynsléh ia ka khlíh jong nga da ka úm-pyniang: hinrei kane, ka la pynsléh ia ki kyjat jong nga da ka jingsléh:

47. naba kumta, nga ong ha mé, La máp ia ki pop ki babún jong ka; namar ka la íeit shibún: hinrei ia uba la máp khyndiat, u íeit khyndiat.

48. U la ong te ha ka, La máp ia ki pop jong pha.

49. Kita kiba iashong-bám-lem ki la sydang te ba'n ong ha lade, Uei une uba máp kad ia ka pop ruh?

50. Hinrei u la ong ha kata ka briu, Ka jingngeit jong pha ka la pynim ia pha, tó khíe-leit sha ka basuk.

VIII.—Lynnong.

1. *Ki kynthei ki súmar-sukhér ia U Khristos na ki spah jong ki.* 4. *U kren-pharshi shaphang u nongbet bad ki symbai.* 9. *U pynpau ruh ia kata ka jingkren-pharshi;* 16. *bad ia kata ruh ka jong ka sharak.* 19. *Haba ka kymí bad ki hynmen-hynbeu ki iakwah ba'n iawan ha u, u pyníh ia kiei kiba long ka kymí bad ki para jong u.* 22. *U da khang ruh ia ka ly-ér-iong halor ka dúriau.* 26. *U beh-noh ia u paitbah ki ksúid na u briu, sha ka shí-kynhún ki sníang.* 37. *Ki nong Gadara ki kyntait ia u namar kata.* 40. *U Iairos u rangbah u wan ha U Isous.* 43. *U pynkhíah ia ka briu ka bapangmíh-snám.* 49. *U pynim-pat ruh na ka baiáp ia ka khún U Iairos.*

1. Ka la jía te hadiin kata, ba u la leit-jingleit lyngba ia ka nongbáh bad ia ka nongrit baroh, ba u da ialap bad ba u da iathúhkhána-babhá kaba ka híma jong U Blei: kiba ki khadar-ngút *ki don* lem ruh bad u;

2. kiba ki kynthei ruh don, kiba la ioh-pynkhíah na ki mynsiim b'ymman bad na

ki jingpangkhreu; Ka Mari,
ia kaba la khot ka nong Mag-
dala, na kaba la lah pynmíh-
-noh hinieu ki ksúid;
3. bad Ka Ioanna, ka tyngá
U Khusas, u rangbah U Iro-
dis; bad Ka Susanna, bad
shibún kiwei-kiwei-ruh, kiba
la jiu iasúmar-sukhér ia u na
kiei-kiei-ruh ba ki don ki jong
ki.
4. KUMTA te haba la
ialum-lang u paitbah babún,
kiba la wan ruh na ka shnong
baroh ha u, u la kren da ka
pharshi:
5. Uba u nongbet u la
leit-noh ba'n bet ia u symbai
jong u: te haba u dang bet, ba
don uba la háp harúd kaba ka
lynti, te la iúh-roit ia u; bad ki
sim byneng ki la bám-dúh ia u.
6. Uwei-pat ruh u la háp
halor u mausíang; katba u
la míh te u la iáp-rynkhiang,
naba kaba u b'ym don ka jing-
sngem.
7. Uwei-pat te u la háp ha
pyddeng ki diing-shíah; te kita
ki diing-shíah ki la iamíh-
-lem, bad ki la iakyjap ia u.
8. Uwei-pat te u la háp ha
ka khyndeu ka babhá; u la
míh, bad u la sei soh ia u ba-
shispahsin. Haba u da ong ia
kine kiei-kiei-ruh, u la pyrta,
Uba don ki shkor ba'n sngou,
tó ai ba u'n sngou!
9. KI synran jong u te
ki la kylli ia u, ki da ong,
Kaei ka lah long kane ka
pharshi?
10. U la ong te, Ha phi
kein la ai ba'n tip ia kiba ki
maian ka híma U Blei; hinrei
ha kiwei-pat ha ki pharshi;
ba haba ki ioh-íh ki'n 'nym
ioh-íh, bad haba ki ioh-sngou
ki'n 'nym sngou - shemphang
shuh.
11. Te kata ka pharshi ka
long kumne, Uta u symbai u
long kaba ka ktín U Blei.
12. Kita de ki baharúd ka
lynti, long kita kiba ioh-sngou;
hadiin kata uba U Soitan u
wan, bad u rong-noh ia kata
ka ktín na ka dohnúd jong
ki, ba ioh haba ki'n da ngeit,
ki'n ioh-lait-im.
13. Kita te halor uta u
u mausíang, *long* kiba, h'ynda
ki ioh-sngou, ki pyddiang ia
kata ka ktín da ka bakymen;
hinrei kine ba ki'm don u
thíed, ki shu ngeit tang shi-
bit, naba ha ka aiom ka jing-
tynjúh ki phai-diin-noh-wat.

14. Uta uba la hâp ha pyd-
deng kita ki diing-shíah te,
long kita kiba jiu ioh-sngou, te
katba ki nang-pynleit ki sngi-
-karta, la kyjap ia ki da ki jing-
khuslai, bad ka spah, bad ki
jingkwah-thala kane ka jing-
im; kumta kein ki'm sei-soh
baíh-janai.
15. Te uta uba ha ka khyn-
deu ka babhá, kita ki long kiba
da ka dohnúd ka bahok bad
ka babhá, haba ki la jiu ioh-
-sngou, ki bat-skhem ia kata
ka ktín, bad ki sei-soh da ka
jingiainéh-minot.
16. Ruh ym don uba
haba u la thang ia ka sharak,
u thep ia ka ha u khíu, lane
u búh hapoh ka jingthíah;
hinrei u búh ha ka diing-
-pynieng-sharak, ba kita kiba
leit hapoh ki'n ioh-íh ia kata
ka jingshai.
17. Naba ym don *ei-ei-ruh*
ba-la-tap, ia kaba yn 'nym
pynlong ha ka bapau; l'ymne
ba-la-búh-ríh, ia kaba yn 'nym
pyntip, bad ka'n ioh-wan sha
ka bapau.
18. Tó súmar, namar-kata,
kumno ba phi sngou; naba jár
uba don, ha uta yn ai; uta u
b'ym don te, wad ia kata kaba
u mut ba u don, yn shim-noh
na u.
19. Te ka kymí bad ki
hynmen-hynbeu jong u ki la
wan ha u; hinrei ki'm lah
ba'n wan hajan jong u, naba
uta u paitbah.
20. La iathúh ruh ha u *da
ki briu*, ki da ong, Ka kymí
jong mé bad ki hynmen-
-hynbeu jong mé ki iaieng
habar, ba ki da mon ba'n ioh-
-íh ia mé.
21. U da iathúh te u la
ong ha ki, Ka kymí jong nga
bad ki hynmen-hynbeu jong
nga, ki long kine ki baioh-
-sngou ia ka ktín ka jong U
Blei, bad ki baleh ia ka.
22. Ka la jía ruh, ha
kawei ka sngi, ba u la leit-
-híer ruh ha ka liing bad ki
synran jong u, bad u la ong
ha ki, Ngi'n ialeit sha shiliang
ka pung. Kumta ki la ia-
pynmíh-noh.
23. Te haba ki dang iaid
da ka liing, u la ioh-thíah:
te ka ly-ér-iong ka la híer ha
kata ka pung; katba la pyn-
tyllep ia ki *da ka úm*, bad la
dei ia ki ba'n iáp.
24. Haba ki la wan te ha
u, ki la pynkhíh ia u, ki da

ong, Kó kynrád, kynrád, ngi
sa iáp! Haba u la khíe te, u
la khang ia kata ka ly-ér, bad
ia kata ka jingát-phyllung
ka úm: kumta ki la iawai-
-noh, bad ka la long ka bajai-
jai.
25. U la ong te ha ki,
Hangno long ka jingngeit
jong phi? Hinrei haba ki
la shepting ki la sngou-phylla,
ki da ong paralok-hí, Une u
long uei shisha, ba u húkum
kad ia ki ly-ér bad ia ka úm,
te ki iakongúh ia u?
26. TE ki la pyniaid
ia ka liing sha kaba ka rí
ki nong Gadara kaba long
sha shiliang pyrshah Ka Ga-
lilaia.
27. Haba u a míh-noh te
ha ka ryngkeu, la wan-tan ia
u, uwei u briu na ka shnong,
uba jiu shong ki ksúid la
mynslem-éh; bad u b'ym jiu
kúp jain, bad u b'ym jiu
shong ha ka iing, hinrei ha
kiba ki maujingtep.
28. Te haba u la ioh-íh ia
U Iísous, bad ba u la ky-ang,
u la dem ha khyndeu ha
khymat jong u, bad u la ong
da ka ktín bajam, Mé don
kam aiuh bad nga, U Iísous,
uba U Khún U Blei U Ba-
hakhlíh-tam-éh? nga kyrpád
ia mé, ba me'n 'nym pynshi-
tom ia nga!
29. (Naba u la húkum ia
kata ka mynsiim ka b'ym-
khúid ba'n míh-noh na uta u
briu. Naba la búnsin ka la lah
ngat ia u; katba haba áp-
-phira, la jiu khúm ia u da ki
kynjiri bad da ki nar-kyjat;
hinrei u da pynkhein-noh ia
kita ki jingkhúm, bad la jiu béh
ia u da uta u ksúid sha kiba
ki rí-khlau.)
30. U Iísous te u la kylli
ia u, u da ong, Kaei ka long
ka kyrteng jong mé? U te u
la ong, U Paitbah: naba bún
ki ksúid ki la lah leit-bysut
hapoh jong u.
31. Te ki la iakyrpád ia
u, ba u'n 'nu'm húkum ia ki
ba'n leit-noh sha kaba ka dújok.
32. Hinrei la don hangta
shí-kynhún báh ki sníang ki
baiabám-phlang halor u lúm:
ki la iakyrpád te ia u ba u'n
shah ia ki ba'n leit-bysut
hapoh kita. Te u la shah
ia ki.
33. Te h'ynda la míh-noh
kita ki ksúid na uta u briu,
ki la leit-bysut hapoh kita ki

sníang; te kata ka shí-kyn-
hún ka la phet-iáp arsut ia ka
ríat 'sha ka pung, bad la iáp-
-jillop.
34. Te haba kita kiba iaáp
ia ki ki la ioh-íh ia kaei ba-la-
-leh, ki la phet-iáp-noh, bad ki
da ialeit pynbyná ha kata ka
shnong bad ha kita ki rí-brí.
35. Ki la míh-noh te ba'n
ioh-íh ia kaei ba-la-leh; bad
ki la wan ha U Iísous, bad
ki la shem ia uta u briu, na
uba la lah míh-noh kita ki
ksúid, ba u la kúp-jain, bad ba
u da kynmau bynriu-pat, bad
ba u da shong de hajan ki kyjat
U Iísous: te ki la shepting.
36. Kita kiba la lah ioh-íh
ruh, ki la iathúh te ha ki,
kumno ba la lah pynkhíah ia
uta uba la shong-ksúid.
37. H'ynda kumta uba u
paitbah baroh bakylleng ka rí
jong kita ki nong Gadara, ki
la iakyrpád ia u ba'n leit-noh
na ki; naba la ngat ia ki
da ka jingshepting bakhrau.
Kumta haba u la kíu sha kata
ka liing, u la leit-phai-pat.
38. Uta u briu te na uba
la lah míh-noh kita ki ksúid,
u la kyrpád ia u ba'n ioh-
-long lem bad u: hinrei U
Iísous u la pyllait-noh ia u,
u da ong,
39. Khíe-leit-phai-pat sha
la iing, tó iathúh-byniah ruh
ia kiei-kiei-ruh bakatno ba U
Blei u la lah leh ia mé. Te u
la leit-noh, u da ialap lyngba
ia kata ka shnong baroh ia
kiei-kiei-ruh bakatno ba U
Iísous u la lah leh ia u.
40. Ka la jía ruh haba
U Iísous u la wan-phai-pat,
ba uta u paitbah u la pyd-
diang sngoubhá ia u. Naba
baroh ki dang iaáp-khymíh-
-lynti ia u.
41. Ha khymíh ruh, u briu
u la wan uba ka kyrteng U
Iairos, bad uba long u nong-
synshár jong ka synagog; te
haba u la dem ha ki kyjat
U Iísous, u la kyrpád ia u
ba'n wan-bysut hapoh ka iing
jong u:
42. naba u la don ka khún
ba-la-khá-marwei, kaba *long*
jin khadar snem karta, bad
kaba sa la jan iáp. Hinrei
katba u dang leit, kita ki
paitbah ki la iakyntur-lem
ia u.
43. Ka briu ruh ka
badon ka jingpangmíh-snám la
khadar snem, kaba la lah pynlut

ruh ha ki nongpynkhíah ia la
ka jingim phit-baroh, *bad* tam-
-putet, ka'm lah ioh da uno-
-uno-ruh *na ki* ba'n pynkhíah
ia ka,
44. haba ka la wan hajan
na shadiin, ka la kytáh ia ka
rymiang ka jainkúp jong u:
te kumne-kumne-ruh la set-noh
ia kata ka jingmíh-snám jong
ka.
45. Te U Iísous u la ong,
Mano ba la kytáh ia nga?
Te ynda ki la len baroh, U
Petros u la ong bad kita kiba
don lem bad u, Kó Kynrád,
kine ki paitbah ki iabat-ban-
-lem bad ki iakyntur ia mé,
mé ong te, Mano ba la kytáh
ia nga?
46. U Iísous u la ong te,
Don mano-mano-ruh ba la
kytáh ia nga; naba nga la
sngouthúh ba ka bor ka la
míh-noh na nga.
47. Kata ka briu te haba
ka la ioh-íh ba ka'm lah ríh
shuh, da ka bakhynniuh ka
la wan, bad haba ka la dem
ha khyndeu ha u, ka la
iathúh ha u ha khymat uta u
paitlang baroh, na ka balei ka
la lah kytáh ia u, bad kumno
la lah pynkhíah ia ka kumne-
-kumne-ruh.
48. Te u la ong ha ka, Tó
kyrmen, kó ka khún, ka jing-
ngeit jong pha ka la pynkhíah
ia pha; tó khíe-leit ha ka basuk.
49. HABA u dang kren,
la wan uwei na *ka iing* uta
u nongsynshár synagog, u da
ong ha u, La iáp ka khún
jong mé; wat pynshitom shuh
ia uba U Nonghikai.
50. Te haba U Iísous u la
ioh-sngou, u la iathúh ha u, u
da ong, Wat shepting: tang
shu ngeit, te yn pynkhíah ia
ka.
51. Te haba u la wan sha
kata ka iing, u'm shah iano-
-iano-ruh ba'n leit hapoh, tang
ia U Petros, bad ia U Ioannis,
bad ia U Iakobos, bad ia u kypá
bad ia ka kymí jong kata
ka khynnah.
52. Baroh ki la iám te, bad
ki la lyniar-lympat ia lade
namar jong ka. Hinrei u la
ong, Wat iám; ka'm shym la
iáp, hinrei ka kum thíah.
53. Ki la rykhíe-bein te ia
u, ba ki da tip ba ka la iáp.
54. Hinrei u, haba u la
pynmíh-noh ia ki baroh sha-
bar, bad haba u la bat ia ka
ktí jong ka, u la pyrta, u da
ong, Kó ka khynnah, tó ieng.

55. Te ka mynsiim jong ka
ka la wan-phai-pat, bad
kumne-kumne-ruh ka la ieng-
-joit; te u la húkum ba'n ai
ha ka ba'n bám.
56. Te ki kymí-ki-kypá
jong ka ki la sngou-kyndit:
hinrei u la húkum-skhem ia
ki ba'n wat iathúh iano-iano-
-ruh ia kaei ba-la-leh.

IX.—Lynnong.

1. *U Khristos u phah ia Ki Apostolos ia ka ba'n kam ia ki kam-báh, bad ia ka ba'n ialap.* 7. *Ka jingtharai U Irodis shaphang U Khristos.* 10. *Ki Apostolos ki iawan-phai-pat na ka baleit-ialap.* 12. *U Khristos u khawai ia ki san hajar ki briu.* 18. *U kylli kaei ka long ka jingtharai ka pyrthei shaphang jong u: u iathúhlypá ia ka jingshitom jong u.* 3. *U tyrwa ha ki baroh ka rúkom ka jingshah-slem jong u.* 28. *Ka jingkylla-dur jong u.* 37. *U pynkhíah ia u bapang-bhur.* 46. *U iaroh ka jingsngou-rit.* 49. *U húkum ia ki ba'n 'nym ádong ia ki b'ym-ialeh ia ki.* 51. *U ong ha ki ba'n pyníh ia ka bajemnúd ia ki briu baroh khlem kwah ba'n ialeh-kylliang.* 57. *Bún ki kwah ba'n búd ia u, hinrei ha kiei-kiei-ruh kiba ki iabúh hí.*

1. Haba te u la khot-iaseng-
-lem ha lade ia ki khadar ki
synran jong u, u la ai ha ki
ka bor bad ka húkum halor
kiba ki ksúid baroh, bad ia
ka ba'n pynkhíah ia ki jing-
pang.
2. U la phah ia ki te ba'n
ialap ia kaba ka híma U Blei,
bad ba'n pynkhíah ia ki ba-
pang.
3. Te u la ong ha ki, Wat
ráh ei-ei-ruh ia kata ka jing-
leit, l'ymne ia ki diing-dúh,
l'ymne ia ka ierong, l'ymne
ia u kypú, l'ymne sybai-rúpa;
l'ymne wat ioh ar-tylli ki jing-
phong marwei-marwei:
4. bad ha kano-kano ka iing
kaba phi'n leit hapoh, hangta
iaishong, bad nangta phi'n
míh-noh:
5. te kino-kino-ruh kiba ki'n
'nym pyddiang ia phi, haba
phi míh-noh na kata ka shnong,
tó kynthér-noh wad kad ia
kaba ka deu-met na ki slajat
jong phi, ia ka ba'n long ka
jingphlá ia ki.
6. Kumta te haba ki la
míh-noh, ki la leit-lyngba ia
ki nongrit, ki da iathúhkhána-
-babhá, bad ki da pynkhíah de
kylleng-kylleng-ruh.
7. Mynta U Irodis uba

U Tetrarkh u la ioh-sngou
shaphang kiei-kiei-baroh kiba
la leh da u; bad u la sngou-ar-
tatín, namar kaba la ong da
kiwei, ba U Ioannis u la míh-
-pat na ki nongiáp;
8. bad da kiwei-pat, ba U
Ilías u la míh-pau; bad da
kiwei-pat de, ba, U Nongia-
thúhlypá, uwei na ki barim,
u la míh-pat.
9. U Irodis u la ong te, Ia
U Ioannis nga la khrai-khlíh:
hinrei uei long une, uba nga
ioh-sngou kat kine kiei-kiei-
-ruh shaphang jong u? U la
kwah te ba'n ioh-íh ia u.
10. H'YNDA kita Ki
Apostolos ki la iawan-phai-pat,
ki la iathúh-byniah ha u ia
kiei-kiei-ruh kat kiba ki la
lah leh. Haba u la shim-lok-
-lem ia ki ruh, u la kynriah-
-noh sha ka jaka kyrphang ka
rí-khlau ka jong ka shnong ba-
khot Ka Bithsaida.
11. Haba kita ki paitbah
te ki la tip, ki la búd ia u:
bad haba u la pyddiang ia ki,
u la iathúh ha ki shaphang
kaba ka híma U Blei, bad u
la pynkhíah ia kiba don kam
bad ka jingpynkhíah.
12. Ka sngi te ka la sy-
dang ba'n noh; ynda kumta
kita ki khadar ki la wan ha u,
ki la ong ha u, Tó pynlait-noh
ia u paitbah, ba haba ki leit-
-noh saudong-kylleng sha kiba
ki nongrit bad kiba ki rí-brí,
ki'n ioh-thíah-basá, bad ba ki'n
ioh jingbám: naba hangne ngi
long ha ka jaka ka rí-khlau.
13. Hinrei u la ong ha ki,
Tó ai ma-phi ia ki ba'n bám.
Te ki la ong, Ngi'm don shuh
tang san-tylli ki kypú, bad
ar-tylli ki dohkhá; l'ymda ngi
leit ba ngi'n ioh-thíed jingbám
ia une u paitlang baroh.
14. Naba ki la long jin san
hajar ki rangbah. U la ong
te ha ki synran jong u, Tó
pynshong-shanía ia ki ha ki
kynhún sanpheu-sanpheu ha
la ka-jong-ka-jong.
15. Te ki la leh kumta, bad
ki la pynshong-shanía ia ki
baroh.
16. H'ynda te u la shim ia
kita ki san-tylli ki kypú bad
ia kita ki ar-tylli ki dohkhá,
haba u la khymíed sha byneng,
u la kyrkhú ia ki, bad u la
kyddiah, bad u la ai ha kita
ki synran ba'n búh ha khymat
uta u paitbah.
17. Te ki la iabám baroh,

bad ki la kydang: la khár
khadar tukri ruh na ki ba-
lywet kaba la sáh-tam ia ki.
18. Ka la jía ruh, ba
haba u dang dúwai hí wei-
briu, kita ki synran ki iadon
lem bad u: u la kylli te ia ki,
u da ong, Ki paitbah ki ong
ba nga long uei?
19. Ki da iathúh te ki la
ong, Ia U Ioannis uba U
Nongpynbaptisma; hinrei ki-
wei-pat, Ia U Ilías; bad kiwei-
-pat, ba U Nongiathúhlypá
uba na ki barim u la míh-pat.
20. Te u la ong ha ki, Phi
te phi ong ba nga long uei?
U Petros u da iathúh te u la
ong, Uba U Khristos jong U
Blei.
21. Haba u la mahám ia ki
te, u la húkum-skhem *ia ki*
ba'n 'nym iathúh ia kata hano-
-hano-ruh;
22. u da ong, Ba ka dei ia
uba U Khún u briu ba'n shah
shibún kiei-kiei-ruh, bad ba yn
bred ia u da Ki Tymen-basan,
bad Ki Rangbah-lyngdoh, bad
Ki Nongthoh ruh, bad ba yn
pyniáp ia u, bad ba yn pyn-
míh-pat ia u ha ka balai sngi.
23. U la ong ruh ha
ki baroh, Lada uno-uno-ruh u
mon ba'n wan nadiin jong nga,
u'n 'nu'm nieu ia lade, bad u'n
ráh ia ka jingphyná jong u hala
ka sngi, bad u'n sa búd ia
nga:
24. naba uno-uno-ruh uba
mon ba'n pynim ia la ka myn-
siim, u'n jáh-noh ia ka; uno-
-uno-ruh uba u'n jáh-noh te ia
la ka mynsiim na ka bynta
jong nga, uta kein u'n pynim
ia ka:
25. naba u briu u'n myntoi
aiuh, haba u da ioh ia ka
pyrthei baroh, haba u la pyn-
jot-noh te ia lade, lane haba u
la pyndúh-noh *ia lade?*
26. naba uno-uno-ruh uba
u'n sngou-lehrain ia nga, bad
ia ki ktín jong nga, ia uta
kein uba U Khún u briu u'n
da lehrain, h'ynda u'n sa wan
ha ka burom jong u, bad ka
jong U Kypá *jong u*; bad ka
jong kiba ki angelos bakhúid:
27. hinrei nga ong ha phi
shisha, Don kiba na kine ki
baieng hangne, kiba ki'n 'nym
mád ia ka jingiáp, tadynda
ki'n la ioh-íh ia kaba ka híma
u Blei.
28. Ka la jía te, hadiin
kine ki ktín, hamar phra sngi,
ba haba u la shim-lem ia U

Petros, bad ia U Ioannis, bad
ia U Iakobos, u la leit-kíu sha
u lúm ba'n dúwai.
29. Ka la jía ruh, haba u
dang dúwai, ba ka dur ka
khymat jong u ka la kylla-
-phér, bad ka jain jong u ka
la long líh bapyrnai-éh.
30. Ha khymíh ruh, ki
rangbah ar-ngút ki iakren bad
u, kiba la long U Mosis bad U
Ilías:
31. kiba, haba ki la míh-
-pau ha ka burom, ki la iakren
shaphang kaba ka jingleit-
-noh jong u *nangne*, ia kaba
u'n sa pyndep ha Ka Jeru-
salem.
32. U Petros te, bad kita
kiba don lem bad u, ki la
sngou-khía da ka basamthíah:
te haba ki la lah ioh-peit, ki
la ioh-íh ia ka burom jong
u, bad ia kita ki ar-ngút ki
rangbah ki ba-la-ieng lem
bad u.
33. Ka la jía ruh, haba kita
ki dang leit-noh na u, ba U
Petros u la ong ha U Iísous,
Kó Kynrád, ka long ka babhá
ia ngi ba'n long hangne; ai
ngi'n iathau te ia lai-tylli ki
iing-trep; ia kawei ia mé, bad
ia kawei ia U Mosis, bad ia
kawei de ia U Ilías: u'm da tip
iaei ba u ong.
34. Te haba u dang kren
kumta, la wan u ly-oh, bad u
la káh ia ki; *ki synran* te
ki la shepting haba kita ki
dang leit-bysut hapoh uta u
ly-oh.
35. Ka ktín ruh ka la wan
na uta u ly-oh, ka da ong,
Une u long uba U Khún jong
nga u baíeit; tó phi'n sngou
ia u!
36. Te haba la dang wai
kata ka ktín, la shem ia U
Iísous weibriu. Ki te ki la
búh-ríh *ia kata*, ki'm shym la
byná ruh hano-hano-ruh ha
kita ki sngi ei-ei-ruh-ém na
kita kiei-kiei-ruh ia kiba ki la
lah ioh-íh.
37. Ka la jía ruh ha
ka balashai, h'ynda ki la lah
wan-híer na uta u lúm, ba u
paitbah babún u la wan-tan
ia u.
38. Ha khymíh ruh, u briu
uba na uta u paitbah u la
pyrta u da ong, Ah Nonghikai,
nga kyrpád ia me, tó khymíh
ha u khún jong nga; naba u
long u bakhá-marwei jong nga:
39. ha khymíh ruh, don
mynsiim ba kem-ny-iat ia u,

te shisyndon-noh u lyniar;
bad u ring-kyrthat ia u katba
u da sei-tyrthó, bad da ka ba'n
u leit-noh na u, hadiin ba u da
pynlywet ia u;

40. nga la kyrpád te ia ki
synran jong mé ba ki'n beh-
-noh ia u; hinrei ki'm lah
shuh.

41. Haba U Iísous u la
iathúh te u la ong, Ah phi ka
pateng-bynriu b'ymngeit bad
bamutlop! tad lano nga'n long
bad phi, bad ba nga'n shah ia
phi? tó wallam ia u khún jong
mé hangne *ha nga.*

42. Te haba u dang wan,
uta u ksúid u la pynkyllon-
-sybak ia u, bad u la ring-kyr-
that-éh *ia u:* te U Iísous u la
sneng ia uta u mynsiim b'ym-
khúid, bad u la pynkhíah ia
uta u khynnah; bad u la ai-
-noh ia u ha u kypá jong u.

43. Baroh te ki la kyndit-
-thred namar kata ka bor-báh
jong U Blei. Te haba ki dang
sngou-phylla namar kiei-kiei-
-baroh ia kiba U Iísous u la
dang leh, u la ong ha ki syn-
ran jong u;

44. Tó búh-bíang phi ia
kine ki jingong ha ki shkor
jong phi, ba yn sa ai-noh ia
uba U Khún u briu sha ki ktí
ki briu.

45. Hinrei ki ki'm sngou-
thúh ia kane ka jingong, bad
la búh-ríh ia ka na ki, ba
ki'n 'nym lah ioh-shemphang
ia ka: te ki la shepting ba'n
kylli ia u shaphang kata ka
jingong.

46. H'YNDA kumta ka
jingiasait ka la míh ha pyd-
deng jong ki, ia kaba uei na
ki u ba'n long kham-khrau.

47. Hinrei U Iísous ba u
da ioh-íh ia kata ka jingmut
ka dohnúd jong ki, u la shim
ia u khynnah, u la pynieng ia
u hajan jong u,

48. bad u la ong ha ki,
Uno-uno-ruh uba u'n pyddi-
ang ia une u khynnah ha ka
kyrteng jong nga, u pyddiang
ia nga; bad uno-uno-ruh uba
u'n pyddiang ia nga, u pyddi-
ang ia uba la phah ia nga:
naba uta uba long u bakham-
-rit ha pyddeng jong phi
baroh, uta kein u'n long u
bakhrau.

49. U Ioannis te u da ia-
thúh u la ong, Kó Kynrád,
ngi la ioh-íh ia uwei u babeh-
-noh ia ki ksúid ha ka kyrteng
jong mé; te ngi la ádong ia

u, naba u b'ym búd-lok lèm
bad ngi.
50. Hinrei U Iísous u la
ong ha u, Wat ádong shuh;
naba u b'ym ialeh ia ngi, u
long ha phang jong ngi.
51. Ka la jía ruh,
mynba dang poi-bíang kiba ki
sngi ka jingkíu jong u, ba u
te u la theu-skhem ia la ka
khymat ia ka ba'n leit sha
Jerusalem.
52. U la phah te ia ki nong-
.eit ha shiwa ka khymat jong
u; te haba ki la leit ki la bysut
sha ka nongrit Ki Nong Sama-
ria, ia ka ba'n pynkhréh ia u.
53. Hinrei ki'm shym ia
pyddiang-sngoubhá ia u, naba
ka khymat jong u ka la theu-
-leit sha Jerusalem.
54. Te haba ki synran jong
u, U Iakobos bad U Ioannis,
ki la khymíh-thúh *ia kata,* ki
la ong, Kó Trai, mé mon ba
ngi'n húkum ka ding ba'n híer
na byneng, bad ba'n ing-dúh ia
ki, kumba U Ilías u la leh ruh?
55. Hinrei haba u la phai,
u la sneng ia ki, bad u la ong.
Phi'm tip na ka jong kaba
kaei ka mynsiim phi long:
56. naba uba U Khún u
briu u'm shym wan ba'n pynjot
ia ki mynsiim ki briu, hinrei
.a.n pynim. H'ynda kumta
k.la ialeit sha kawei-pat ka
nongrit.
57. Ka la jía ruh, haba
ki dang leit ha kata ka lynti,
don uwei uba la ong ha u, Kó
Trai, nga'n búd ia mé kat sha
ba mé leit.
58. U Iísous te u la ong ha
u, Kiba ki ksár ki don ki
liu, bad kiba ki sim byneng
ki jaka ríh-tyngen, hinrei uba
U .hún u briu u'm don jaka
ka ba'n búh ia la ka khlíh
'a'n thíah.
59. Te u la ong ha uwei-
pat, Tó búd ia nga. Hinrei
.la ong, Kó Trai, shah ba
.a'n da leit-noh shiwa ba'n
tep ia la u kypá.
60. Hinrei U Iísous u la
ong ha u, Íeh ia ki baiáp ba'n
tep ia ki baiáp jong ki: hinrei
.e-leit-noh ma-mé, bad ialap
ia kaba ka híma U Blei.
61. Uwei-pat de u la ong
ruh, Kó Trai, nga'n búd ia
mé; hinrei shah ia nga ba'n
ngúh-kyrkhú shiwa ia kita
kiba ha iing jong nga.
62. U Iísous u la ong ha u
ruh, Ym don u briu uba la
búh ia la ka ktí ha kaba ka

jinglúr, bad u bakhymíh ia kiei-kiei-ruh ki bashadiin, uba long u babit ia kaba ka híma U Blei.

X.—Lynnong.

1. U Khristos u phah shisyndon ia ki hinieupheu-ngút ki synran ia ka ba'n ialap. 13. U pynrem ruh ia Ka Khorasin, bad Ka Bith-saida, bad Kapernaum de. 17. U sneng ia ki ba'n long ki ba-sngou-rit, bad ha kaba kum kaei ba'n iakymen. 21. U ngúh ia la U Kypá namar ka jingaiei jong u. 23. U sngou-pynkhrau ia ka jinglong ka basuk ka jingjíd jong u. 25. U hikai ia u riusaít kumno ba'n ioh ka jingim b'ym-jiukut; 30. bad ba'n nieu u briu baroh ruh kum u paramarjan. 38. Ka Martha ka khot-sngou-bhá ia U Iísous sha iing jong ka; hangta u don kam ba'n sneng ia Ka Martha, hinrei ba'n iaroh ia Ka Mari.

1. Hadiin te kine kiei-kiei-ruh, uba U Trai u la pynlong hinieupheu-ngút kiwei ruh, bad u la phah-noh ia ki ar-ar ha shiwa ka khymat jong u, sha ka shnong bad ka jaka baroh, sha kaba u hí u'n sa leit.
2. Namar-kata u la ong ha ki, Ka jingot ka babúu shisha, hinrei bakhyndiat kiba ki nong-trei: namar-kata, tó kyrpád phi ia uba U Trai kata ka jing-ot, ba kumta u'n phah-noh ia ki nongtrei sha ka jingot jong u.
3. Tó khíe-leit-noh; ha khy-míh, nga phah-noh ia phi kum ki khún-langbrot ha pyddeng ki suri.
4. Wat ráh ia ka jingpan, l'ymne ia ka ierong, l'ymne ia ki júti; wat khúblei ruh iano--iano-ruh ha kata ka lynti.
5. Sha kano-kano-ruh ka iing kaba phi'n leit hapoh, phi'n ong nyngkong, *Long* ka jing-suk ia kane ka iing.
6. Lada don te u khún ka jingsuk hangta, ka jing-suk jong phi ka'n iaishong halor jong u; lada ym don te, ka'n wan-phai-pat ha phi.
7. Hinrei phi'n iaishong ha kata kajuh ka iing, da bám da díh ruh ia kiei-kiei-ruh *kiba phi'n ioh* na ki; naba ka dei ia uba u nongtrei ba u ioh ia la ka bainong. Wat kynriah--noh na ka iing sha ka iing.
8. Lada phi'n leit-bysut sha kaba kano-kano-ruh ka shnong ruh, bad lada ki'n pyddiang--sngoubhá ia phi, phi'n bám ia kiei-kiei-ruh ia ki ba-la-búh ha khymat jong phi;

9. te phi'n pynkhíah ia ki bapang ha ka, bad phi'n ong ha ki, Ka híma ka jong U Blei ka la wan hajan jong phi.

10. Hinrei lada phi'n leit-bysut sha kaba kano-kano ka shnong ruh, bad lada ki'n 'nym pyddiang-sngoubhá ia phi, haba phi la míh-noh sha kiba ki lynti-báh, ki jong kata, phi'n ong,

11. Wad kat ia kaba ka deumet kaba la snoh ha ngi na ka shnong jong phi, ngi shu niád-noh sha phi pat: hinrei da-lei-lei, tó sngáp-thúh ia kane, ba kaba ka híma jong U Blei ka la wan hajan jong phi.

12. Hinrei nga ong ha phi, ba ka'n long kham-jem ia Ki Sodom ha kata ka sngi, ia kaba *ka'n long* ia kata ka shnong.

13. Kordit ia pha, Khorasin! kordit ia pha, Bithsaida! naba lada la lah leh ia kita ki kam-báh ha Ka Tyros bad Ka Sidon, ia kiba la lah leh ha phi, ki da la lah kylla-ka-bamut la mynslem, ki da shong ha ka jain-khain bad ha ka dypei.

14. Hinrei ka'n long kham-jem ia Ka Tyros bad Ka Sidon ha kaba ka jingbishár, ia kaba ia phi.

15. Pha ruh, Kapernaum, ia kaba la pynkyntiu háduh ka byneng, yn pynhíer-noh arsut kein háduh ka dújok.

16. Jár u baioh-sngou ia phi, u ioh-sngou ia nga; bad jár u bakyntait ia phi, u kyntait ia nga; bad jár u bakyntait ia nga, u kyntait ia uta uba la phah ia nga.

17. Te kita ki hinieu-pheu-ngút ki la wan-phai-pat da ka jingkymen, ki da ong, Kó Trai, wad kat ia kiba ki ksúid la pynlong hapoh jong ngi, ha ka kyrteng jong mé.

18. U la ong te ha ki, Nga dang khymíh ia uba U Soitan ba u háp, kum ka leilíh na byneng:

19. ha khymíh, nga ai ka bor ha phi ia ka ba'n iúh-roit halor ki bysein, bad ki kníang-lartám, bad halor kaba ka bor baroh ka jong uba u nongshún; bad ei-ei-ruh-ém ka'n 'nym pynsniu ia phi:

20. hinrei wat kymen ha kane, ba kat ia kiba ki mynsiim la pynlong hapoh jong phi; hinrei kham-tam tó kymen, naba la thoh ia ki kyr-

teng jong phi ha ki byneng.

21. Mynkata U Iísous
u la shád-kymen ha ka myn-
siim, bad u la ong, Nga ngúh
ia mé, Kó Kypá, U Trai ka
byneng bad ka khyndeu, ba
mé la búh-ríh ia kine kiei-kiei-
-ruh na ki bastád bad na ki
basían, bad ba mé la pynpau
ia ki ha ki khúnlung: shisha,
Kó Kypá, naba kumta ba la
íh-bit ha khymat jong mé:
22. ia kiei-kiei-baroh la ai
ha nga da U Kypá jong nga;
ym don ruh uba íhthúh ia uba
U Khún u long uei, tang uba
U Kypá; bad ia uba U Kypá
u long uei, tang uba U Khún,
bad uta ha u uba U Khún u
mon ba'n pyníh *ia u.*

23. Te haba u la phai
sha la ki synran kyrphang, u
la ong, Suk kita ki khymat ki
baioh-íh ia kiei-kiei-ruh ia kiba
phi ioh-íh!
24. naba nga ong ha phi,
ba bún Ki Nongiathúhlypá
bad Ki Siim, ki la kwah ba'n
ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ia kiba
phi ioh-íh, hinrei ki'm shym la
ioh-íh; bad ba'n ioh-sngou ia
kiei-kiei-ruh ia kiba phi ioh-
-sngou, hinrei ki'm shym la
ioh-sngou.

25. Ha khymíh ruh,
uwei u riusait u la ieng, u da
tynjúh ia u, bad u da ong, Kó
Nonghikai, nga'n da leh aiuh
ba nga'n ioh ka jingim b'ym-
jiukut?
26. U la ong te ha u, Iaei
ba la thoh ha kaba ka húkum?
kumno mé púle *hangto?*
27. Haba u la iathúh, te u
la ong, " Me'n íeit ia U Trai
" uba U Blei jong mé da ka
" dohnúd jong me baroh, bad
" da ka mynsiim jong mé ba-
" roh, bad da ka bor jong mé
" baroh, bad da ka jingmut
" jong mé baroh; bad ia la u
" paramarjan kumba ia lade."
28. U la ong te ha u, Mé
la iathúh ka badei: tó leh ia
kane, me'n ioh-im te.
29. U te, ba u kwah ba'n
pynksan ia lade, u la ong
ha U Iísous, Uno te uba long u
paramarjan jong nga?

30. U Iísous te haba
u la iakyníh ktín u la ong,
Don uwei u briu uba la leit-
-híer na Ka Jerusalem sha
Ka Jerikho, bad u la háp ha
pyddeng ki nongtúh; kiba
haba ki la pynlyngkhúid te ia
u, bad ba ki la pynmong *ia u,*
ki la leit-noh, h'ynda ki la

íehnoh *ia u* kum u baiáp shiteng.

31. Uwei u lyngdoh ruh da ka jingjía-ryngkhat u la wan-híer ha kata ka lynti; te haba u la ioh-íh ia u, u la iaid-kíar-noh' sharúd lynti.

32. Kumjuh ruh de U Jaid-Lebi, haba u la poi sha kata ka jaka, haba u la wan hajan, bad ba u la khymíh, u la iaid-kíar-noh sharúd lynti.

33. Hinrei don uwei U Kynja-Samaria, katba u dang leit-lynti, u la poi háduh jong u; te haba u la khymíh ia u, u la sngou-isynei;

34. te haba u la wan ha u, u la spain ia ki jingem-snám jong u, bad u da théh ka úm-phyniang bad ka wain halor; te haba u la búh ia u halor u mrád u jong u hí, u la wallam ia u sha ka iing-basá, bad u la súmar ia u.

35. Te ha ka balashai haba u sa leit-noh, haba u la sei-noh ar suka, u la ai *ia ki* ha uba u trai iing-basá, bad u la ong ha u, Tó súmar ia u; bad kaei-kaei-ruh ia kaba me'n pynlut-tam, nga, h'ynda nga wan-phai-pat, nga'n siu-pat ia mé.

36. Uei, namar-kata, na kine ki lai-ngút, ba mé mut ba la long u paramarjan ia uta uba la háp ha pyddeng kita ki nongtúh?

37. Te u la ong, Uta uba la leh isynei kein ia u. U Iísous, namar-kata, u la ong ha u, Khíe-leit, tó leh ma-mé ruh kumjuh.

38. Ka la jía ruh, ba haba ki nang-leit jingleit, u la leit-bysut te ha kawei ka shnongrit: te kawei ka briu kaba ka kyrteng Ka Martha, ka la pyddiang-sgnoubhá ia u sha ka iing jong ka.

39. Ka la don ruh ka para ba-la-khot kyrteng Mari, ka ruh, haba ka la shong hajan ki kyjat U Iísous, ka la shah-shkor ia ka ktín jong u.

40. Hinrei Ka Martha ka la khuslai-kylleng shaphang bún ka jingkam; te haba ka la wan-tíap, ka la ong, Kó Trai, me'm súmar ba ka para jong nga ka la íehnoh ia nga ba'n kam-jingkam marwei? tó ong ha ka, namar-kata, ba ka'n iaráp-lem ia nga.

41. U Iísous u da iathúh te u la ong ha ka, Kó Martha, Kó Martha, pha khuslai, bad

pha pynshitom-sat ia lade sha-
phang bún kiei-kiei-ruh:
42. hinrei tang kawei kaei-
-kaei-ruh ba don kam-éh: Ka
Mari te ka la jíd-noh ia kata
ka bynta ka babhá, ia kaba
yn 'nym rong-noh na ka.

XI.—Lynnong.

1. *U Khristos u hikai ba'n dúwai, ia kata ruh khlem-da-púd.* 5. *U pyníh-skhem ruh ba U Blei u kham-kloi ia ki briu, ba'n ai kiei-kiei-ruh ki babhá ha kiba pán na u.* 14. *Haba u beh-noh ia u ksúid u b'ymnang-kren, u sneng ia ki jingkren-bein-Blei ki jong Ki Pharisi.* 24. *Shaphang u mynsiim b'ymkhúid haba u míh-noh na u briu.* 27. *U pyníh kino ki long ki ba-la-suk.* 29. *U iathúhkhána ha u paitbah ki briu.* 33. *U pyníh ba'n long ki ba-la-shai.* 37. *U pynrem ia ka jingkhúid bashabar bad baarsap ha ki Pharisi, bad ha Ki Nongthoh, bad ha Ki Riusait.*

1. Ka la jía ruh, haba u
la dang dúwai ha kawei ka
jaka, ba katba u la wai-noh,
uwei na ki synran jong u, u la
ong ha u, Kó Trai, hikai ia
ngi ba'n dúwai, kumba U Io-
annis ruh u la hikai ia ki syn-
ran jong u.
2. U la ong te ha ki, Haba
phi dúwai lano-lano-ruh, ong,
Kó Kypá jong ngi uba ha
byneng, long bakhúid ka kyr-
teng jong mé: wan ka híma
jong mé: long ka mon jong
mé, ha ka khyndeu ruh, kumba
ha byneng.
3. Ai ha ngi ia kaba ha la
ka sngi ka sngi ia ka jingbám
jong ngi ka babíang.
4. Tó máp ruh ia ngi ia ki
pop jong ngi: naba ngi hí ruh
ngi máp ia ki baroh ki ba-
leh-sniu ia ngi. Tó wat ialam
ia ngi sha ka jingpynshoi ruh,
hinrei súmar ia ngi 'na ka ba-
sniu.
5. U la ong ruh ha ki,
Lada uwei na phi u don u
lok, bad la u'n leit ha u shi-
teng-synia, bad la u'n ong ha
u, Kó lok, ai-kylliang ia nga
lai-tylli ki kypú;
6. naba u lok jong nga u
la dang poi ha nga na la ka
jingleit, bad nga'm don ei-ei-
-ruh ia kaba nga'n búh ha
khymat jong u;
7. la u te napoh *iing* u da
iathúh u'n ong, Wat pynjingar
ia nga; la khyrwait ia ka
jingkhang mynta, bad ki khún
jong nga ki long ha la ka

jingthíah, bad nga de; nga'm lah da khíe-joit ba'n ai ha mé;

8. nga ong ha phi, Wad lada u'n 'nu'm da khíe-joit, bad u'n 'nu'm ai ruh ha u namar kaba u long u lok jong u; hinrei pleng namar kata ka jingiaikyrpád jong u, u'n da khíe u'n ai ruh ha u katba u don kam.

9. Nga ruh nga ong ha phi, Tó pán, yn sa ai te ha phi; tó wád, phi'n sa shem ruh; tó tíed, yn sa plíe te ia phi.

10. Naba baroh u bapán, u pyddiang; bad jár u bawád, u shem; bad ia uta u batíed, yn sa plíe.

11. Te lada u khún u'n pán ia u kypú na uno-uno-ruh na phi uba long u kypá, u'n ai-noh ne ém da u mau ha u? lane *u'n pán ruh* ia ka dohkhá; ia ka dohkhá, u'n ai-noh ne ém da u bysein ha u?

12. ne lada u'n pán ia ka pylleng, u'n ai-noh ne ém da ka kníang-lartám ha u?

13. Namar-kata, lada phi, ki balong b'ymman, phi tip ia ka ba'n ai ia ki jingai babhá ha ki khún jong phi, ka bakatno tam ba U Kypá *jong phi* uba na byneng u'n ai ia U Mynsiim Bakhúid ha kita ki bapán na u?

14. TE u la dang beh-noh ia u ksúid, u bapynlong ia ka b'ymnang-kren: ka la jía ruh, haba uta u ksúid u la míh-noh, ba uta u b'ymnang-kren u la kren; te ki paitbah ki la sngou-kyndit.

15. Hinrei kiba na ki, ki la ong, Da U Beelsebul, u rangbah kiba ki ksúid, u beh-noh ia ki ksúid.

16. Kiwei-pat de, ba ki da tynjúh *ia u*, ki la iapán ka dak na u na byneng.

17. Hinrei u, ba u da tip ia ki jingmut jong ki, u la ong ha ki, Ka híma baroh kaba la ialeh-makynti paralok, ka'n da jot; bad ka iing ruh *kaba la ialeh-makynti* ia ka iing, ka kyllon.

18. Te lada U Soitan ruh u la ialeh hí ia lade, kumno ka'n néh ka híma jong u? naba phi ong ba nga beh-noh ia ki ksúid da U Beelsebul.

19. Lada nga ruh-putet, nga beh-noh ia ki ksúid da U Beelsebul, da'no ba ki khún

jong phi ki beh-noh *ia ki?*
namar-kata ki hí ki'n long ki
nongbishár jong phi.
20. HINREI lada nga
beh-noh ia ki ksúid da ka
shinriáhtí U Blei, kumta shi-
sha ka híma ka jong U Blei
ka la lah wan ha phi.
21. Haba uta u bakhlain uba
la kíeng-átiar u áp-phira ia ka
iing-báh jong u, kiei-kiei-ruh
ki badon ki jong u, ki long ha
ka basuk-skhem.
22. Hinrei h'ynda wan-ia-
leh ma-u u bakham-khlain ia
u, bad ba u'n la jop ia u, u
ráh-noh ia ka jingkíeng-átiar
jong u, ha kaba u la shanía,
bad u'n iabynta ia ki jinglúte
jong u.
23. Jár u b'ym long bad
nga, u long u baialeh ia nga;
bad jár u b'ym ialum bad nga,
u pynsaphred.
24. HABA uba u myn-
siim b'ymkhúid u la míh-noh
na u briu, u la leit-iaid lyngba
ia ki jaka ryngkhiang, ba u
da wád ia ka jaka shong-thait;
haba u'm shem te, u ong,
Nga'n leit-phai-pat sha la iing,
na kaba nga la wan-noh.
25. Haba u la wan te, u
shem *ia ka* ba-la-sár, bad ba-
-la-búh-beit ki jingbúh.
26. H'ynda kumta u leit-
-noh, bad u shim lem bad u
hinieu ki mynsiim kiwei-pat
ki bakham-b'ymman ia u hí,
bad haba ki la leit hapoh, u
shong-sáh hangta: te *ka jing-
long* ka bakhadduh ka jong
uta u briu, ka'n long kham-
-sniu ia ka banyngkong.
27. KA la jía ruh, haba
u dang kren ia kine kiei-kiei-
-ruh, ba kawei ka briu kaba
na uta u paitbah ka la pyrta,
ka la ong ruh ha u, Suk kata
ka kypoh kaba la pun ia mé,
bad ki jingbúin ia kiba mé la
búin!
28. Hinrei u te u la ong,
Suk-tam, shisha, kita ki baioh-
-sngou hinrei ia ka ktín ka
jong U Blei, bad ki basúmar
ia ka ruh.
29. TE haba kita ki
paitbah ki la ialum-syrtap ha
u, u la sydang ba'n ong, Kane
ka long ka pateng-bynriu
b'ymman; ka iaiwád ka dak;
hinrei yn 'nym ai ia ka dak
ha ka, tang kaba ka dak U
Jonas uba U Nongiathúhlypá.
30. Naba kumba U Jonas
u la long ka dak ia Ki Nong
Ninebe, kumta uba U Khún u

briu u'n long ruh ia kane ka pateng-bynriu.

31. Ka Siim kaba Shathi, ka'n iamíh lem ha kaba ka jingbishár bad ki briu jong kane ka pateng-bynriu, bad ka'n pynrem ia ki; naba ka la wan na sha ki bakut ka pyrthei, ia ka ba'n sngou ia ka jingstád U Solomon, ha khymíh ruh, í bakham-khrau ia U Solomon hangne.

32. Ki briu Ka Ninebe ki'n iaieng-joit lem ha kaba ka jingbishár bad kane ka pateng-bynriu, bad ki'n pynrem ia ka; naba ki la iakylla-ka-bamut da ka jingialap U Jonas; ha khymíh ruh, í bakham-khrau ia U Jonas hangne.

33. Ym don te uba haba u la thang ia ka sharak, u búh *ia ka* ha ka baríh, l'ymne hapoh ka shang; hinrei ha ka diing-pynieng-sharak, ba kita ki baleit hapoh ki'n ioh-íh ia ka jingshai.

34. Ka sharak ka jong ka met, ka long ka khymat, namar-kata, haba ka khymat jong mé ka long ka basngúr, ka met jong mé baroh ruh ka long ka bashai-bhá; hinrei haba ka long ka bajingut, ka met jong mé ruh ka dum.

35. Namar-kata, tó súmar, ioh ba kata ka jingshai kaba ha mé, ka long ka jingdum.

36. Haba kumta, lada ka met jong mé baroh *ka long* ka bashai-bhá, b'ym don kaei-kaei-ruh ka bynta ka badum, baroh ka'n shai-bhá, kat kumba haba ka sharak ka pynshai ia mé da la ka jingtyngshain.

37. Te h'ynda u la lah ialap *kumta*, uwei U Pharisi u la kylli ia u ba u'n bám-já-sngi bad u: te haba u la leit hapoh u la shong-dem ba'n bám.

38. Hinrei uta U Pharisi haba u la ioh-íh *ia kata*, u la sngou-kyndit ba u'm shym sum nyngkong shiwa ka babám-já-sngi.

39. Uba U Trai u la ong te ha u, Phi dú! Ki Pharisi, phi pynkhúid ia ka bashabar ia ka khuri bad ia ka plíang; hinrei ka bashapoh jong phi ka dap da ka jinglúte bad da ka jingleh-sniu.

40. Ah phi ki bakhlem-puson! uta uba la thau ia ka bashabar, u'm shym la thau ia ka bashapoh ruh?

41. Hinrei kham-tam, tó ai

ka jingai-ngúh ia kiei-kiei-ruh ki bashapoh; ha khymíh ruh, kaei-kaei-baroh ka long ka bakhúid ia phi.

42. Hinrei kordit ia phi, kiba Ki Pharisi! naba phi ai ia ka bashipheu na ka púdina, bad na ka rue, bad na ka jhur baroh, phi ryngkang te ia ka hok, bad ia ka jingíeit jong U Blei: ka la dei ba'n leh ia kine kiei-kiei-ruh, hinrei ba'n 'nym íehnoh ia kita kein.

43. Kordit ia phi, kiba Ki Pharisi! naba phi íeit ia ka jingshong ka bakor-tam ha ki synagog, bad ia ki jingngúh ha ki ieu.

44. Kordit ia phi, Ki Nongthoh bad Ki Pharisi, ki baarsap! naba phi long kum ki jingtep ki b'ympau, bad ki briu kiba haba ki iaid-kai shalor ki'm tip shuh.

45. H'YNDA kumta uwei na kiba Ki Riusait u da iathúh u ong ha u, Kó Nonghikai, da ka baong ia kine kiei-kiei-ruh mé kren-bein ia ngi ruh.

46. U la ong te, Kordit ia phi ruh, kiba Ki Riusait! naba phi pynbáh ia ki jingkit ki baéh ba'n báh ha ki briu, hinrei phi hí phi'm kytáh ia kita ki jingkit da kawei na ki shïnriáhtí jong phi.

47. Kordit ia phi! naba phi iatei ia ki maujingtep jong kiba Ki Nongiathúhlypá, bad ki kypá jong phi ki la iapyniáp ia ki.

48. Shisha phi iaphlá, bad phi iasngoubhá-lem ia ki kam ki kypá jong phi: naba ki shisha ki la iapyniáp ia ki, phi ruh phi iatei ia ki maujingtep jong ki.

49. Namar-kata ruh kaba Ka Jingstád jong U Blei ka la ong, Nga'n phah sha ki ia Ki Nongiathúhlypá bad ia Ki Apostolos, te kiba na ki ki'n pyniáp bad ki'n beh-noh-bein:

50. ba yn wád-noh na kane ka pateng-bynriu ia ka snám jong kita Ki Nongiathúhlypá baroh, ia kaba la pynmíh na myndanglong ka pyrthei;

51. náduh ka snám jong U Abel háduh ka snám jong U Sakharias, ia uba la pyniáp marpyddeng ia ka dúwan bad ia ka iing-mane-U-Blei: shisha, nga ong ha phi, Yn wád-noh ia ka na kane ka pateng-bynriu.

52. Kordit ia phi, kiba Ki Riusait! naba phi la ráh-noh

ia ka shabi jong ka jingtip: phi'm shym la leit hapoh hí, bad ia kiba dang leit hapoh, phi la khang.

53. Te haba u dang kren ia kine kiei-kiei-ruh ha ki, kita Ki Nongthoh bad kita Ki Pharisi ki la sydang ba'n iaikyntú-shlá shíkaddei-éh *ia u*, bad ba'n pán-kwah ia u ba'n shú kren-naphang shaphang kham-bún kiei-kiei-ruh;
54. ki da ríam ia u, bad ki da wád-dong ba'n kem-dau kaei-kaei-ruh na ka shintur jong u, ba ki'n ioh-múdui ia u.

XII.—Lynnong.

1. *U Khristos u ialap ha ki synran jong u, ba'n kynriah-noh na ka jingarsap, bad na ka bashepting, ha baialap ia ka jinghikai jong u.* 13. *U mahám ia ki briu ba'n kíar-noh na ka jingkwah-lalot.* 22. *Ba b'ym dei ia ngi ba'n long ki bakhuslai ka batam-éh shaphang kiei-kiei-ruh ki jong ka pyrthei; hinrei kham-tam ba'n wád ia ka híma U Blei; bad ba'n ai jingai-isynei, ba'n kynsheu ruh ia ka byneng.* 35. *Ba'n long ki ba-la-kloi ba'n plíe ia U Trai jong ngi, haba u wan-tíed lano-lano-ruh.* 41. *Ka dei ia ki shakri U Khristos ba'n minot ia kaei-kaei-ruh ba-la-búh ia ki ba'n súmar;* 49. *ba'n khymíh lynti ruh ia ki jinglehbein ba'n wan.* 54. *Ba ka dei ia ki briu ba'n pyddiang ia kane ka aiom ka jingaiei; bad ba'n shepting ba'n iáp khlem ka jingpyniasuk.*

1. Mynkata haba la ialum lang bún pheu hajar u paitbah, kat ba'n iaiúh paralok-hí, u la sydang ba'n ong ha ki synran jong u nyngkong; Tó kíar-noh phi na u thíat Ki Pharisi, uba long jingarsap.
2. Naba ym don ei-ei-ruh ba-la-tap-khop, ia kaba yn 'nym pynpau; bad ka ba-la-buríh, ia kaba yn 'nym pyntip.
3. Namar-kata, kat kiei-kiei-ruh ia kiba phi la ong ha kaba ka jingdum, yn pynsngou ha kaba ka jingshai; bad ia kaba phi la iathúh ha ka shkor ha ki pulit, yn ialap halor ki iing.
4. Nga ong ruh ha phi kiba ki lok jong nga, Wat shepting na kita kiba pyniáp-noh ia ka met, bad kiba hadiin kata ki'm don ei-ei-ruh ka bakham-tam ia ka ba'n leh.
5. Hinrei nga'n mahám ia phi iano ba phi'n shepting; Tó shepting te ia uta uba

hadiin kaba u la pyniáp, u don bor ba'n bred sha dújok; shisha, nga ong ha phi, Tó shepting kein ia uta.

6. Ym díe shí anna ia ki san-tylli ki sim-iing? *pleng* kawei ruh na ki ka'm long ha ka ba'n 'nym kynmau ha khymat U Blei.

7. Hinrei wad ia kiba ki niúh-khlíh jong phi baroh la nieu. Namar-kata, wat shepting: phi long kham-kor ia shibún ki sim-iing.

8. Nga ong ruh ha phi, Uno-uno-baroh uba u'n phlá ia nga ha khymat ki briu, te uba U Khún u briu u'n phlá ia u ha khymat kiba ki angelos U Blei.

9. Hinrei jár uba len ia nga ha khymat ki briu, yn len-noh ia u ha khymat kiba ki angelos U Blei.

10. Te uno-uno-baroh uba u'n kren ka ktín *sniu* ia uba U Khún u briu, yn máp ia u: hinrei ia u bakren-bein ia uba U Mynsiim Bakhúid, yn 'nym máp.

11. Te h'ynda ki'n ialam ia phi ha khymat ki synagog, bad *ha khymat* ki nongbishár, bad ki nongsynshár, wat sngou-khuslai phi, kumno, lane kaei ba phi'n iasait-ksan, lane kaei ba phi'n ong:

12. naba uba U Mynsiim Bakhúid u'n batai ia phi ha kata ka por, iaei ka dei ba'n ong.

13. H'YNDA kumta uwei na uta u paitbah u la ong ha u, Kó Nonghikai, tó ong ha u para jong nga ba'n iabynta ia ka brí bad nga.

14. U la ong te ha u, Kó briu, uei ba la pynlong ia nga u nongbishár, lane u nongpyn-iabynta halor jong phi?

15. U la ong ruh ha ki, Tó súmar, tó kíar ruh na ka jingkwah-lalot: naba haba uno-uno-ruh u don ka badap-éh bún spah, te ka jingim-suk jong u ka'm long satía kein na kita kiei-kiei-ruh kiba don ki jong u.

16. U la kren ruh ka pharshi ha ki, u da ong, Don ka brí uwei u briu u bariuspah ka la sei-bhá shibún.

17. Te u la puson ha lade, u da ong, Kaei nga'n leh? naba nga'm don jaka sha kaba nga'n ialum ia ki soh jong nga.

18. U la ong te, Ia kane nga'n leh: nga'n líed ia ki

thíar jong nga, bad nga'n tei
ia ki bakham-khrau; te hangta
nga'n ialum ia ki soh jong
nga baroh, bad ia kiei-kiei-ruh
ki jingbúh jong nga:
19. bad nga'n ong ha ka
mynsiim jong nga, Kó myn-
siim, pha don shibún kiei-
-kiei-ruh ki jingbúh ba-la-búh-
lypá ia ki bún snem; tó
shong-suk, tó bám, to díh, tó
leh-kymen.
20. Hinrei U Blei u la ong
ha u, Ah *mé* u babíeit, ha
kane ka míet yn pán-noh ia
kata ka mynsiim jong mé na
mé: ki jongno te kita kiei-kiei-
-ruh ki'n long, ia kiba mé la
khréhlypá.
21. Kumta *long* uta u ba-
kynsheulypá ia lade, hinrei u
b'ym long riu-bhá sha U Blei.
22. H'YNDA kumta u
la ong ha ki synran jong u;
Namar-kata, nga ong ha phi,
Wat khuslai shaphang ka jing-
im jong phi, kaei ba phi'n
bám, l'ymne shaphang ka met,
kaei ba phi'n kúp.
23. Ka jingim ka long
kham-kor ia ka jingbám, bad
ka met ia ka jainkúp.
24. Tó khymíh-thúh ia ki
tyngáb, ba ki'm bet, lymne
ki'm ot; ym don ka iing-
-kynsheu ia ki ruh, l'ymne ka
thíar; hinrei U Blei u bysá
ia ki; ka bakatno tam phi long
ki bakham-kor ia kiba ki kynja
sim?
25. Uno na phi ruh, da
kaba u khuslai, uba lah ba'n
pyntam shí-prúh ia la karta?
26. Namar-kata, lada phi'm
lah wad ia ka barit-tam-éh,
phi khuslai lei te shaphang
kiei-kiei-ruh ki basáh-noh?
27. Khymíh-thúh ia kiba
ki syntiu, kumno ba u man:
u'm trei-brí, l'ymne u'm thir;
hinrei nga ong ha phi, ba wad
U Solomon, ha ka burom jong
u baroh, u'm shym la kúp kat
uwei na kine.
28. Lada U Blei te u pyn-
kúp kumta ia uba u phlang,
uba long ha uba u hurryng-
keu mynta, lashai te ba bred
ha ka lawár-ding, ka bakatno
tam *u'n pynkúp* ia phi, ah phi
ki barit ka jingngeit?
29. Phi te, wat wád ia kaei
ba phi'n bám, lane ia kaei ba
phi'n díh; phi wat khuslai-
-artatín ruh.
30. Naba ia kine kiei-kiei-
-baroh kiba ki kynja-bynriu
jong ka pyrthei ki wád; hinrei

pynban U Kypá jong phi u
tip ba phi don kam ia kine
kiei-kiei-ruh.

31. Hinrei kham-tam phi'n
iawád ia ka híma ka jong U
Blei; te kine kiei-kiei-baroh
yn sa ai-lang-tam ha phi.

32. Tó wat shepting, kó í
kynhún í barit *jong nga:* naba
U Kypá jong phi u sngoubhá-
-éh ba'n ai ha phi ia kata ka
híma.

33. Tó díe-noh ia kiei-kiei-
-ruh ki jong phi, tó ai jing-
ai-isynei ruh; tó thau ia lade
ia ki jingpan kiba ki'n 'nym
man-rim, ka jingkynsheu kein
ha ki byneng kaba ka'n 'nym
man-thylli, sha kaba u nong-
túh u'm wan hajan, l'ymne ka
kníang ka'm pynjot.

34. Naba sha kaba long ka
jingkynsheu jong phi, hangta
ka'n long ruh ka dohnúd jong
phi.

35. Tó ialong ki ba-la-pan-
poh ia ka syngkai jong phi,
bad ba-la-thang ia ki sharak
jong phi;

36. phi hí ruh kum ki briu
ki baiaáp-khymíh ia u kynrád
jong ki, lano u'n wan-phai
na kiba ki jingkhawai-shong-
kurim; ba haba u la wan
bad ba u la tíed, ki'n plíe ia
u kumne-kumne-ruh.

37. Suk kita ki shakri, ia
kiba haba u wan u kynrád,
u'n shem ba ki dang iasharai:
shisha nga ong ha phi, ba u'n
panpoh ia lade, bad u'n pyn-
shong-dem ia ki ba'n bám,
bad haba u la wan hajan u'n
shakri-áp ruh ia ki.

38. Bad lada u'n wan ha ka
baarsin jingáp-kylliang-míet,
lane ha ka balaisin jingáp-
-kylliang-míet u'n wan, la u'n
shem ruh *ia ki* kumta, suk kein
long kita ki shakri.

39. Ia kane te phi tip, ba,
lada uba u trai-iing u la lah
tip ha kano ka por ba u wan
uba u nongtúh, u'n da la áp,
bad u'n 'nu'm da la íeh ia ka
ba'n prat ia ka iing jong u.

40. Phi te, namar-kata, tó
long ki ba-la-kloi; naba ha ka
por ba phi'm mut, ba u wan
uba U Khún u briu.

41. U PETROS te u la
ong ha u, Kó Trai, mé kren
ha ngi ia kane ka pharshi, ne
ha ki baroh de?

42. Te la ong uba U Trai,
Naba kumta uno uba long u
khánsámán bangeit bad ba-
stád, ia uba u kynrád u'n búh

halor jong kiba ha iing jong u, ia ka ba'n ai *ha ki* ha ka por babíang ia ka bynta u keu?

43. Suk uta u shakri, ia uba u kynrád jong u haba u wan, u'n shem ba u leh kumta.

44. Shisha nga ong ha phi, ba u'n pynlong ia u halor kiei-kiei-baroh kiba u don.

45. Hinrei lada uta u shakri u'n ong ha la ka dohnúd, U kynrád jong nga u túd ba'n wan; bad u sydang ba'n shoh ia ki shakri kiba ki shynrang bad kynthei, bad ba'n bám, bad ba'n díh, bad ba'n búaid de:

46. u kynrád jong uta u shakri u'n wan ha ka sngi ha kaba u'm mut, bad ha ka por ha kaba u'm tip, te u'n shop-noh sympat ia u, bad u'n búh ia ka bynta jong u bad kiba ki b'ym-ngeit.

47. Uta u shakri te uba la tip ia ka mon u kynrád jong u, bad u b'ym shym la pynkhréh *ia lade,* l'ymne la leh kat ka jingmon jong u, yn sympat ia u da *ki tri* búnsin.

48. Hinrei uta u b'ym la tip, uba la leh te ka ba'n dei ia u *ba'n ioh-sympat* da ki tri, yn sympat ia u khyndiatsin. Naba hano-hano-baroh ba la ai shibún, yn pán shibún na u; bad ha uba ki la búh shibún ba'n súmar, ki'n pán ka bakham-tam na u.

49. Nga la wan ia ka ba'n shat ding ha ka pyrthei; bad kaei ba nga mon, tang ba lypá la pynmeh-noh ia ka?

50. Hinrei nga don ka jingbaptisma da kaba yn pynbaptisma ia nga; te ka bakatno nga sngou-khuslai tadynda ba la pyndep ia ka!

51. Phi mut ba nga la wan ia ka ba'n ai ka jingsuk ha ka pyrthei? nga ong ia phi, ém, hinrei kham-tam ka jingialeh-makynti.

52. Naba náduh kaba mynta ki'n long san-ngút ha kawei ka iing ki baialeh-makynti-paralok, lai-ngút ki ialeh bad ar-ngút, ar-ngút ruh ki ialeh bad lai-ngút.

53. Yn ialeh-makynti u kypá bad *la* u khún, u khún ruh bad *la* u kypá; ka kymí bad *la* ka khún, ka khún ruh bad *la* ka kymí; ka kiau-kurim bad la ka pyrsa-kurim, ka pyrsa-kurim ruh bad la ka kiau-kurim.

54. Te u la ong ruh ha kita ki paitbah, Haba phi ioh-íh ia uta u ly-oh bamíh na sepngi, kumne-kumne-ruh phi ong, Slap-kyrthep u wan; ka jía kumta ruh.

55. Bad haba ka ly-ér na shathi ka beh, phi ong, Ba ka'n long shit-ly-hep; ka long ruh.

56. Ah phi ki baarsap! phi tip ba'n bishár-thúh ia ka khymat jong ka khyndeu bad jong ka byneng; hinrei kumno ba phi'm bishár-thúh ia kane ka aiom?

57. Balei ruh wad na lade hí ba phi'm bishár ia ka hok?

58. Naba katba mé dang leit lem bad u baialeh bad mé sha u nongsynshár, tó pyrshang-bíang ha ka lynti ba'n ioh-lait-suk na u; ioh ba u ring-noh ia mé ha uba u nongbishár, bad uta u nongbishár u ai-noh ia mé ha uba u nongáp-byndi, bad uta u nongáp-byndi u bred ia mé ha ka byndi.

59. Nga ong ha mé, me'n 'nym míh-noh nangta, tadynda ba mé la siu, shisha, ia ka damli ka bakhadduh.

XIII. Lynnong.

1. *U Khristos u ialap ia ka jingkylla-ka-bamut na ka jingpynshitom ki Nong Galilaia, bad na ka jong kiwei ruh.* 6. *U diing-dumbur bakhlem-sei-soh yn 'nym ai ba u'n long.* 10. *U pynkhíah ia ka briu kaba la dor-éh ka met.* 18. *U pyníh ba ka ktín jong u ka don ka borbáh, da ka pharshi u symbai tyrso;* 20. *bad da ka pharshi u thíat ruh.* 22. *U sneng ba'n pynshait ia ki ba'n bysut sha ka jingkhang bakhim.* 31. *U sneng ruh ia U Irodis bad ia Ka Jerusalem de.*

1. Hamar kata te don kiba la poi-tíap ki baiathúh ha u shaphang Ki Nong Galilaia, kiba U Pilat u la lah khléh ia ka snám jong ki lem bad ki jingkinia jong ki.

2. U Iísous te u da iathúh u la ong ha ki, Phi mut ba kine Ki Nong Galilaia, ki la long ki bapop bakham-tam-éh ia kiba Ki Nong Galilaia baroh, naba ki la shah kat kita kiei-kiei-ruh?

3. nga ong ha phi, Ém-ei-ei-ruh; hinrei, lada phi'm da kylla-ka-bamut, phi'n jot-noh kumjuh baroh:

4. lane kita ki khadphrá-
-ngút, ha kiba la háp kata ka
iing-phira kaba ha Siloam, bad
ka la pyniáp-noh ia ki; phi
mut ba kita ki la long ki ba-
pop kham-tam-éh ia ki briu
baroh ki bashong-sáh ha Ka
Jerusalem?

5. nga ong ha phi, Ém-ei-
-ei-ruh; hinrei lada phi'm da
kylla-ka-bamut, phi'n jot-noh
kumjuh baroh.

6. U LA kren ruh ia
kane ka pharshi, Uwei *u briu* u
la don u diing-dumbur ia u ba-
-la-thung ha ka brí-soh jong
u; te u la wan wád soh ha u,
bad u'm shem ei-ei.

7. H'ynda kumta u la ong
ha uba u nongsúmar-brí-soh,
Ha khymíh, lai snem nga
wan wád soh ha une u diing-
-dumbur, te nga'm shem satía:
tő khet-noh ia u; balei ruh
ba u pynleh-noh-ei ia ka
khyndeu?

8. U da iathúh te u la ong
ha u, Kó Trai, tő íeh ia u kane
ka snem ruh, tadynda ba nga'n
tíh saudong ia u, bad nga'n
búh syboh:

9. lese shisha u'n sei soh:
l'ymda kumta te, me'n sa khet-
-noh ia u.

10. TE haba u dang hi-
kai ha kawei na ki synagog
ha kaba ka sngi-sabbaton;

11. ha khymíh ruh, la don
ka briu kaba la don mynsiim
ka jingkhreu jin khadphrá
snem, bad kaba la dor-ryng-
kydung ruh katba ka'm lah
shuh ba'n pynbeit ia lade.

12. Haba U Iísous te u la
ioh-íh ia ka, u la khot *ia ka
ha lade*, bad u la ong ha ka,
Kó ka briu, la pyllait-noh ia
pha na ka jingkhreu jong
pha.

13. U la búh ruh ia la ki
ktí ha ka; kumne-kumne-
-ruh la pynieng-beit te ia ka,
te ia U Blei ka la pyndon-
-burom.

14. Hinrei uba U Nong-
synshár ka synagog u da
iathúh da ka basngou-bittar,
naba U Iísous u la lah pyn-
khíah ha kaba ka sngi-sabba-
ton, u la ong ruh ha u paitbah,
Don hinriu sngi ha kiba ka
dei ba'n trei-jingtrei; ha kita
ki sngi namar-kata, tő da wan
ba yn pynkhíah ia phi, te ym
ha kaba ka sngi-sabbaton.

15. Namar-kata, uba U
Trai u la iathúh ha u, u la ong
ruh, *Mé* u baarsap, don uno-

-uno-ruh na phi u b'ym pyllait
ha kaba ka sngi-sabbaton ia ka
massi jong u, l'ymne ia ka
gadda jong u, na ka pulit, bad
u da ialam ba'n díh-úm ?
16. ia kane te, ka balong
ka khún U Abraam, ia kaba
U Soitan u la khúm, ha khy-
míh, jin khadphrá snem, ka'm
dei ba'n pyllait na kane ka jing-
khúm ha kaba ka sngi-sab-
baton ?
17. H'ynda te u la ong
ia kine kiei-kiei-ruh, kita ki
nongkhang jong u baroh ki
la sngou-lehrain: hinrei uta u
paitbah baroh u la leh-kymen
namar kiei-kiei-baroh ki ba-
phylla ia kiba la leh da u.
18. U LA ong ruh,
Kum kaei ka híma ka jong
U Blei ka long syrím? bad
kum kaei nga'n tharai-syrím
ia ka ?
19. ka long kum u symbai
tyrso, ia uba haba u briu u la
shim, u la bred ha ka kypér
jong u ; bad u la míh, u la
nang-long de tada *u long* u
diing bakhrau, bad ki sim
byneng ki la iashong-tyngen
ha ki tynat jong u.
20. U la ong pat ruh,
Kum kaei nga'n tharai-syrím
ia ka híma ka jong U Blei ?
21. ka long kum u thíat,
ia uba haba la shim ka briu,
ka la byttep ha ki lai pyrhá
u pureu, tadynda ba ka la síp
baroh.
22. TE haba u dang
leit-jingleit sha Ka Jerusalem,
u da hikai ruh, katba u la iaid-
-lyngba ia ki nongbáh bad ia
ki nongrit.
23. Uwei te u la kylli ia
u, Kó Trai, ki long ki bakhyn-
diat ne ém ia kiba yn pynim ?
U te u la ong ha ki,
24. Tó pynéh ba'n bysut
lyngba ia ka khyrdop ka
bakhim ; naba shibún, nga
ong ha phi, ki'n iawád ba'n
bysut hapoh, te ki'm lah
shuh ;
25. haba shisin uba u trai-
-iing u'n la ieng, bad ba u'n
la khang ia ka jingkhang, ba
phi'n sydang te ba'n ieng
shabar bad ba'n tíed ia ka
jingkhang, phi da ong, Ah
Trai, Ah Trai, tó plíe ia ngi,
uba haba u da iathúh te u'n
ong ha phi, Ia phi nga'm
íhthúh phi nangno.
26. H'ynda kumta phi'n
sydang ba'n ong, Ngi la
iabám ngi la iadíh ruh ha

khymat jong mé, bad mé la
hikai ha ki lynti-báh jong ngi.
27. Hinrei u'n ong, Nga
ong ha phi, nga'm íhthúh ia
phi nangno phi long; khíe-
-leit-noh na nga, phi baroh ki
nongkam b'ymman.
28. Hangta ka'n long ka
balyniar bad ka bakum-dait
byniat, h'ynda phi'n ioh-íh
ia U Abraam bad ia U Isaak,
bad ia U Iakob, bad ia kiba
Ki Nongiathúhlypá baroh, ha
ka híma ka jong U Blei, te
ia phi hí ia ki ba-la-ioh-shop-
-noh shabar.
29. Ki'n iawan ruh na
míhngi, bad na sepngi, bad
na shatei, bad na shathí, bad
ki'n iashong-shanía khawai ha
kata ka híma ka jong U Blei.
30. Ha khymíh ruh, ki
long ki bakhadduh, kiba ki'n
long ki bashiwa; bad ki long
ki bashiwa, kiba ki'n long ki
bakhadduh.
31. Ha kajuh ka sngi
kiba na Ki Pharisi ki la
iawan ha *u*, ki da ong ha u,
Tó míh-noh, tó leit-noh ruh
nangne, naba U Irodis u mon
ba'n pyniáp-noh ia mé.
32. Te u la ong ha ki,
Khíe-leit iathúh ia uta u
ksár, Ha khymíh, nga beh-noh
ia ki ksúid, bad nga pynlong
ia ki jingkhíah mynta bad
lashai, te ha ka balai sngi yn
sa pynkut-noh ia nga.
33. Hinrei pynban nga don
kam ba'n nang-leit la ka jing-
leit mynta bad lashai, bad ha
ka babúd: naba ka'm lah
long ia U Nongiathúhlypá
ba'n iáp-dúh-noh shabar Jeru-
salem.
34. Ah Jerusalem! Jeru-
salem! ka bapyniáp-noh ia kiba
Ki Nongiathúhlypá, bad ka
balyntem-mau ia kita ia kiba
la phah ha pha; ka bakatnosin
ba nga la mon ia ka ba'n
kydúp ia ki khún jong pha,
kumba ka síar *ka kydúp* ia
ki khún jong ka hapoh ki
thapníang *jong ka?* te phi
phi'm mon!
35. Ha khymíh, ka iing
jong phi yn íehnoh ia phi
ka iing-jáh. Shisha ruh nga
ong ha phi, Ba phi'n 'nym
ioh-íh ia nga, tadynda ka'n
jía kata *ka aiom* h'ynda phi'n
ong, *Long* ba-la-kyrkhú ia uta
uba wan ha ka kyrteng u
Trai!

XIV.—Lynnong.

1. *U Khristos u pynkhíah ia uba la át-top ha ka sabbaton.* 7. *U hikai shaphang ka jingsngourit;* 12. *ba'n iakhawai ia ki baduk.* 15. *Da ka jingkhawai-mynmíet ka bakhrau, u pyníh kumno ba ki briu bamut ia ka pyrthei, ki ba-leh-bein ia ka ktín U Blei, yn khang ia ki na byneng.* 25. *Kita ki bamon ba'n long ki synran jong u, ki'n khein ia ka balut shiwa, ioh bad da ka balehrain ki'n phai-diin na u hadiin;* 34. *bad ba ki'n kylla ki b'ym-myntoi, kum ka mlúh ka ba-la--kylla-blád.*

1. Ka la jía ruh, haba u la leit hapoh ka iing uwei na kiba ki nongbishár, uba na kiba Ki Pharisi, ba'n bám jingbám ha ka sngi-sabbaton, ba don ruh kiba la iaáp-thúh ia u.

2. Ha khymíh ruh, don ha khymat jong u, uwei u briu uba la pang-át-top.

3. H'ynda kumta U Iísous u da iathúh u la ong ha kiba Ki Riusait bad ha Ki Pharisi, u da kylli, Ka dei ne ém ba'n pynkhíah ha kaba ka sngi--sabbaton?

4. Ki te ki la shu sngáp-jár. Te haba u la shim ha lade, u la pynkhíah ia u, bad u la pyllait-noh.

5. U da iathúh ruh ha ki, u la ong, Uwei na phi la u don gadda lane massi ba la háp ha ka thliu, te uba u'n 'nu'm kumne-kumne-ruh ring--iaráhhabar ia ki ha kaba ka sngi-sabbaton?

6. Te ki'm lah shuh ba'n iathúh-nía kylliang ia u shaphang kine kiei-kiei-ruh.

7. U la kren te ka pharshi ha kita ki ba-la-ioh--khot, haba u da khymíh--thúh kumno ba ki la jíd-noh ia ki jaka badon-nám kham--tam-éh, u da iathúh ha ki,

8. Ynda me'n ioh-khot da uno-uno-ruh sha ka jingkha-wai-shongkurim, wat shong--shanía ha ka jaka badon-nám kham-tam-éh; ioh ba don *uwei--pat* u bakham-don-nám ia mé, ia uba la ioh-khot da u;

9. bad haba la wan uta uba la khot ia mé bad ia u, u'n ong ha mé, Tó ai jaka ha une; h'ynda kumta te me'n sydang da ka balehrain ba'n shim ia ka jaka ka bapoh kham-tam-éh.

10. Hinrei haba la khot ia mé, da khíe shong-shanía

ha kata ka jaka ka bapoh
kham-tam-éh ; ba, h'ynda u'n
wan uta uba la khot ia mé,
u'n ioh-ong ha mé, Kó lok, tó
leit-kíu sha ka bakham ha neng:
haba kumta ka'n long burom
ia mé ha khymat kita ki baia-
shong-bám lem bad mé.
11. Naba ia uei-uei-baroh u
bapynkhrau ia lade, yn pyn-
poh ; te ia uta u bapynpoh ia
lade, yn pynkhrau.
12. H'YNDA kumta u
la ong ruh ha uta uba la khot
ia u, Haba mé thau ia ka jing-
khawai mynsngi ne mynmíet,
wat khot ia ki lok jong mé,
l'ymne ia ki hynmen-hynbeu
jong mé, l'ymne ia ki kur
jong mé, l'ymne ia ki para-
marjan bariuspah *jong mé*, ioh
ba ki ruh ki'n khot-kylliang
ia mé, ba yn long ka jingai-
-kylliang ruh ia mé:
13. hinrei haba mé thau
ia ka jingkhawai, khot ia ki
baduk, ia ki bakynriang, ia ki
badykoh, ia ki bamatlah :
14. kumta me'n long u
basuk ; haba ki'm don ei-ei-ruh
ba'n ai-kylliang ha mé: naba
yn ai-jingai-kylliang ha mé ha
ka jingmíh-pat jong ki bahok.
15. HABA uwei na kita
kiba iashong-bám-lem u la
ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh,
u la ong ha u, Suk uta u b'yn
bám jingbám ha ka híma ka
jong U Blei.
16. U te u la ong ha u,
Don uwei u briu uba la thau
ia ka jingkhawai-mynmíet ka
bakhrau, bad u la khot ia ki
babún :
17. bad u la phah ia la u
shakri ha ka por kata ka
jingkhawai-mynmíet, ia ka ba'n
ong ha kita ki ba-la-ioh-khot,
Tó wan, naba la khréhlypá ia
kiei-kiei-baroh.
18. Hinrei baroh ki la
sydang na kawei *ka jingmut*
ba'n iakren-dong. U banyng-
kong u la ong ha u, Nga la
thíed ia ka lyngkhá, te nga
don kam ba'n leit-noh ba'n
jingngoh ruh ia ka ; nga dúwai
ia mé, tó shah ia nga.
19. Uwei-pat ruh u la ong,
Nga la thíed san jur ki massi,
te nga sa leit ia ka ba'n
tynjúh ia ki ; nga dúwai ia mé,
tó shah ia nga.
20. Uwei-pat de u la ong,
Nga la shongkurim ia ka briu,
te namar-kata, nga'm lah ba'n
wan.
21. Te uta u shakri haba u

la wan-pat, u la iathúh ha u
kynrád jong u ia kine kiei-
-kiei-ruh. H'ynda kumta, haba
uta u trai-iing u la sngou-bittar,
u la ong ha la u shakri, Khíe-
-leit kumne-kumne-ruh sha ki
lynti-báh bad ki lynti-rit ka
shnong, bad ialam hapoh hang-
ne ia ki baduk, bad ia ki ba-
kynriang, bad ia ki badykoh,
bad ia ki bamatlah.
22. Uta u shakri u la ong
te *hadiin*, Kó Trai, la leh kum-
ba mé la húkum; dang don
jaka ruh.
23. Uta u trai u la ong te
ha uta u shakri, Khíe-leit sha
ki lynti-khrau bad ki lynti-
-lyngkhá, tó pynwan ruh *ia ki
briu* ba'n wan hapoh, ba yn
pyndap ia ka iing jong nga.
24. Naba nga ong ha phi,
Ba ym don uwei na kita ki
briu ia ki ba-la-ioh-khot, uba
u'n ioh-mád ia ka jingkhawai-
-mynmíet jong nga.
25. Te bún ki paitbah
ki dang ialeit lem bad u; te
haba u la kyrtiang, u la ong
ha ki,
26. Lada uno-uno-ruh u
wan ha nga, bad u'm íhsíh ia
la u kypá bad ia la ka kymí,
bad ia la ka tyngá, bad ia la
ki khún, bad ia la ki hynmen-
-hynbeu ruh, ki shynrang bad
kynthei, shisha, wad ia la ka
jingim ruh, u'm lah kein ba'n
long u synran jong nga.
27. Uno-uno-ruh de u b'ym
ráh-iabáh ia ka jingphyná
jong u, bad wan-búd nadiin
jong nga, u'm lah kein ba'n
long u synran jong nga.
28. Naba uno na phi, uba
mut ba'n tei ia ka iing-kut
baskhem, u b'ym da shong-
-khop shiwa ba'n khein ia ka
balut, la u don ne ém kiei-
-kiei-ruh sha ka ba'n pyndep?
29. ioh, haba u la búh ia
ka nongrim, bad haba u'm lah
ba'n pyndep-noh, ba baroh ki
baiakhymíh *ia kata,* ki'n iary-
khíe-bein ia u,
30. ki da ong, Ba une u
briu u la sydang ba'n tei,
hinrei pleng u'm lah ba'n
pyndep-noh.
31. Lane uno u siim, u ba-
leit ba'n ialeh bad uwei-pat u
siim ha ka thymá, u b'ym da
shong-khop shiwa ba'n iasylla
ha lade, la u long ne ém u
balah da ki shipheu hajar,
ba'n leit-híer thymá bad uwei-
-pat u bawan ialeh bad u da
ki arpheu hajar?

32. L'ymda kumta, u da phah-noh ia ki nongleit bapán-iasuk, mynba u hí u dang long jingngai, u pán ia kiei-kiei-ruh ia ka ba'n iasuk-noh.

33. Naba kumta, baroh uba na phi, u b'ym nieu-dúh-noh ia kiei-kiei-baroh ki badon ki jong u, u'm lah kein ba'n long u synran jong nga.

34. Ka mlúh ka bhá: hinrei lada ka mlúh ka la kylla-bládd, daei yn pynthíang ia ka?

35. Ka'm bit, l'ymne ia ka khyndeu, l'ymne ia ka thliu-búh-syboh, *hinrei* ki bred-noh shabar ia ka. Uba don ki shkor ba'n sngou, tó ai ba u'n sngou.

XV.—Lynnong.

1. *Ka pharshi shaphang ka langbrot ba-la-jah-noh.* 8. *Bad ka pharshi ka rúpa ba-la-jah-noh de.* 11. *Ka pharshi ruh u khún u basarong-auria.*

1. H'ynda kumta kiba Ki Nongkhrong bad ki bapop baroh, ki la wan hajan jong u, ba'n ioh-sngou ia u.

2. Hinrei kiba Ki Pharisi bad kiba Ki Nongthoh ki la iakren-kníum-éh, ki da ong, Pleng une u briu u pyddiang-sngoubhá ia ki bapop, bad u bám lem bad ki.

3. Te u la kren ia kane ka pharshi ha ki, u da ong,

4. Uno u briu na phi, uba don shispah ki langbrot, bad la u jah-noh kawei na ki, u b'ym íehnoh-sáh ia kiba ki khyndaipheu-khyndai ha ka rí-khlau, bad u'n leit dadiin ia kata ka ba-la-jah-noh, tadynda u'n la ioh-shem ia ka?

5. Te haba u la shem, u búh *ia ka* halor ki tyrpeng jong u, da ka basngou-kymen.

6. Bad haba u la poi sha la iing, u khot-iaseng lem ia la ki lok bad ia la ki paramarjan, u da ong ha ki, Tó phi'n iakymen lem bad nga, naba nga la shem ia ka langbrot jong nga ia ka ba-la-jah-noh.

7. Nga ong ha phi, ba kumta ka jingkymen ka'n long ha byneng na ka bynta uwei u bapop u bakylla-ka-bamut, kham-tam ia na ka bynta khyndaipheu-khyndai ki bahok, kiba ki'm don kam ia ka jingkylla-ka-bamut.

8. Lane kano ka briu ka badon shipheu suka, lada ka la jah-noh shí suka, ka'n

'nym thang ia ka sharak, bad
sár ia ka iing, bad wád bíang-
-bíang-ruh, tadynda ka'n la
ioh-shem ia ka?
9. Te haba ka la shem, ka
khot-iaseng lem ha lade ia la
ki lok-kynthei bad ia la ki
kynthei paramarjan, ka da ong,
Tó phi'n iakymen lem bad nga,
naba nga la shem ia ka shí
suka ia kaba nga la lah jah-
-noh.
10. Kumta, nga ong ha phi,
ba ka jingkymen ka long ha
khymat kiba ki angelos U Blei
na ka bynta uwei u bapop u
bakylla-ka-bamut.
11. U LA ong ruh, Don
uwei u briu uba don ar-ngút
ki khún-shinrang:
12. u bakham-poh te na ki
u la ong ha u kypá *jong u*, Kó
kypá, tó ai ha nga ia ka bynta
kaba háp *ia nga* na kaei-kaei
kaba don. Te u la pyniabynta
ha ki ia ka jingim.
13. Hadiin kumta ym bún
sngi, uta u khún u bakham-poh
h'ynda u la ialum-lang ia kiei-
-kiei-baroh, u la leit-jingleit
sha ka rí ka bajingngai, hangta
ruh u la pynsyrwa-noh ia ka
bynta jong u, ba u da leh
sarong-auria.
14. H'ynda u la pynlut
kumta ia kiei-kiei-baroh, la jía
nemsniu ka bakhrau ha kata
ka rí, u te u la sydang ba'n
sngou-kyrdúh.
15. H'ynda kumta u la leit
ialok bad uwei na kiba ki trai-
-shnong kata ka rí; uba la
phah ia u sha ki lyngkhá jong
u, ba'n áp ia ki sníang.
16. Te u la jiu sngou-kwah
ba'n pynkydang ia la ka
kypoh na kiba ki kynja kop
diingsoh, ia kiba ki sníang ki
jiu iabám; te ym don ba ai
ha u.
17. H'ynda u la kynmau
bynriu, u la ong, Katno-ngút
ki shakri u kypá jong nga,
ki badon ka jingbám bakyrhai,
nga sé ba dang sa iáp thyngan!
18. nga'n da ieng-joit, nga'n
sa leit-noh sha la u kypá, bad
nga'n ong ha u, Kó kypá, nga
la leh-pop ia ka byneng, bad
ha khymat jong mé;
19. te nga'm long shuh u
badei ba yn khot u khún jong
mé; tó pynlong ia nga kum
uwei na ki shakri jong mé.
20. Te haba u la ieng-joit,
u la leit sha la u kypá. Hinrei
haba u dang jingngai-noh, u
kypá jong u, u la ioh-íhthúh

ia u, bad u la sngou-isynei ; bad haba u la phet, u la háp-
-dem ha ka ryndang jong u, bad u la iai-iadoh ia u.

21. Te uta u khún u la ong ha u, Kó kypá, nga la leh-pop ia ka byneng, bad ha khymat jong mé, te nga'm long shuh u badei ba yn khot u khún jong mé.

22. Hinrei uta u kypá u la ong ha ki shakri jong u, Wal-lam-noh ia ka jainkúp ka ba-kor-tam-éh, tó pynkúp ruh ia u, tó búh ruh ia ka sáhtí ha ka ktí jong u, bad ia ki júti ha ki slajat *jong u:*

23. h'ynda phi la wallam ruh ia uba u khún-massi ba-
-la-pynsngaid, phi'n pyniáp *ia u*; tó ngi'n iabám ngi'n ialeh-
-kymen ruh :

24. naba une u khún jong nga, u la long u ba-la-iáp, te u la im-pat; bad u la long u ba-
-la-jah-noh, te la shem-pat ia u. Kumta ki la sydang ba'n ialeh-kymen.

25. Te u khún jong u u ba-kham-shiwa u la don ha ka lyngkhá : te katba u la nang wan hajan kata ka iing, u la ioh-sngou ia ki tíar-riuai lem bad ia ki bashád.

26. Te haba u la khot ha lade ia uwei na kita ki shakri, u la kylli aiuh ka lah long kine kiei-kiei-ruh ?

27. U te u la iathúh ha u, Ba la wan u hynbeu jong mé ; te u kypá jong mé u la pyniáp ia uta u khún-massi ba-la-pynsngaid, naba u la ioh-
-pyddiang-pat ia u kein u ba-koit-bakhíah.

28. H'ynda kumta u la bit-tar, bad u'm mon ba'n leit hapoh : namar-kata, u kypá jong u haba u la míh habar, u la khot-kyrpád ia u.

29. U te u da iathúh u la ong ha la u kypá, Ha khy-
-míh, ka bakatno snem nga dang shakri ia mé, bad mynno-
-mynno-ruh nga'm jiu pallat ia ka húkum jong mé ; pyn-ban mynno-mynno-ruh me'm jiu ai ha nga wad ia ka khún-
-blang, ba nga'n ioh-ialeh-ky-men bad ki lok jong nga :

30. hinrei katba la wan une u khún jong mé, uba la bám-dúh ia ka jingim jong mé ha ki núti, mé la pyniáp ia u ia uta u khún-massi ba-la-
-pynsngaid.

31. Te u la ong ha u, Kó khún, hala ka sngi mé don

lem bad nga, bad kiei-kiei-
-baroh ki jong nga ki long ki
jong mé :

32. te ka la dei ba'n ialeh-
-kymen bad ba'n ialeh-sngou-
bhá ; naba une u para jong
mé u la long u ba-la-iáp, te u
la im-pat ; bad u la long u ba-
-la-jah-noh, te la shem-pat
ia u.

XVI.—Lynnong.

1. *Ka pharshi shaphang u sardár u b'ymhok.* 14. *U Khristos u sneng ia ka jingarsap Ki Pharisi, kiba íeit-éh ia u sybai.* 19. *U riuspah balalot, bad u Lasaros u bamakía.*

1. U la ong ruh de ha ki
synran jong u, La don uwei
u briu u bariuspah, uba la don
u sardár ; ia une ruh la múdui
ha u ba u da pynsyrwa-noh ia
kiei-kiei ki badon ki jong u.

2. Te haba u la khot ia u,
u la ong ha u, Kaei kane ba
nga sngou shaphang jong mé ?
tó ai-noh ia ka jingkhein ka
jong ka kam-sardár jong mé ;
naba me'm lah ba'n kam-sar-
dár shuh.

3. H'ynda kumta uta u
sardár u la ong ha lade, Kaei
ba nga'n leh, naba u kynrád
jong nga u sa shim-noh ia
kaba ka kam-sardár na nga ?
ba'n tíh *khyndeu* nga'm lah,
ba'n leit-makía nga sngou-
-lehrain :

4. nga tip-skhem *mynta* kaei
ba nga'n sa leh, ba, haba yn
bidai-noh ia nga na kata ka
kam-sardar, ki'n díangtí ia nga
sha ki iing jong ki.

5. Kumta haba u la khot
ha lade ia uwei-pa-uwei na ki
nongkit-ram u kynrád jong
u, u la kylli ia u banyngkong,
Katno mé kit-ram na u kyn-
rád jong nga ?

6. U te u la ong, Shispah
maund úm-phyniang. U la
ong te ha u, Tó shim ia la ka
khot-jingiakular, bad da shong
khop kumne-kumne-ruh, tó
thoh ruh Sanpheu.

7. H'ynda kumta u la kylli
ia uwei-pat, Mé ruh katno mé
kit-ram ? u te u la ong, Jin
shispah maund u keu. U ong
ha u ruh, Tó shim ia la ka
khot-jingiakular, thoh ruh
Phrápheu.

8. Te uta u kynrád u la
iaroh ia uta u sardár u b'ym-
hok, naba u la lah leh sían :
naba kiba ki khún jong kane
ka pyrthei, ki long ki bakham-
-sían ha la ka pateng-bynriu-

-hí, ia kiba ki khún jong ka jingshai.

9. Nga ong ruh ha phi, Tó pynlong ia lade ki lok na ka spah ka baarsap, ba ynda phi'n ioh-bidai-noh, ki'n díangtí ia phi sha kiba ki iing-shong-néh b'ymjiukut.

10. Jár uba long u bangeit ha í bakhyndiat-tam-éh, u long u bangeit ha ka bashibún ruh: bad jár uba long u b'ymhok ha í bakhyndiat-tam-éh, u long u b'ymhok ha ka bashibún ruh.

11. Namar-kata, lada phi'm shym la long ki bangeit bad kata ka spah ka baarsap, uei u b'yn shanía ha phi ia *ka spah* ka bashisha?

12. ruh, lada phi'm shym la long ki bangeit bad kaba ka jong uwei-pat, uei u b'yn aití ha phi ia kaei-kaei-ruh ka ba'n long ka jong phi?

13. Ym don u shakri uba lah ba'n shakri ia ki ar-ngút ki kynrád; naba lane u'n íhsíh ia uta uwei, bad ba u'n íeit ia uta uwei-pat; lane u'n bat ia uta uwei, bad ba u'n lyndet ia uta uwei-pat. Phi'm lah kein ba'n shakri ia U Blei bad ia ka spah.

14. KIBA Ki Pharisi ruh ki baíeit-éh ia u sybai, ki la ioh-sngou ruh ia kine kiei-kiei-baroh, te ki la pynran-bein ia la ki khymut ia u.

15. Hinrei u la ong ha ki, Phi long kita ki bapynlong-hok ia lade ha khymat ki briu; hinrei U Blei u íhthúh ia ki dohnúd jong phi; naba ia kata ka banieu kor-ha-khlíh da ki briu, ka long ka baíhjilli ha khymat U Blei.

16. Kaba Ka Húkum bad kiba Ki Nongiathúhlypá *ki la long* háduh U Ioannis; náduh kata la iathúhkhána-babhá ia ka híma ka jong U Blei, bad u briu baroh u leit-kyrthep iakyntur hapoh ia ka.

17. Hinrei ka long ka bakham-jem ia ka byneng bad ia ka khyndeu ba'n leit-dúh-noh, ia íwei í bakhun-khyndiat na kaba Ka Húkum ba'n háp-dúh-noh.

18. Uno-uno-ruh u bapyllait-noh ia ka tyngá jong u, bad u bashongkurim bad kawei-pat de, u klim; bad uno-uno-ruh u bashongkurim bad kata ia kaba la pyníehnoh na u tyngá *jong ka*, u de u klim.

19. TE la jiu don uwei u briu u bariuspah, uba la jiu

kúp jain saubythúh bad jain-
-linen baní, u da leh-kymen da
sarong-éh ruh hala ka sngi.
20. La don ruh uwei u ba-
duk, uba ka kyrteng U Lasa-
ros, u ba-la-tap da ki tohjau,
ia uba la jiu búh ha ka khyr-
dop jong u,
21. bad uba la jiu sngou-
-kwah b'yn bysá-kydang ia u na
ki balyngkot-lyngkhai kiba jiu
háp na ka míej jong uta u
bariuspah; hinrei, shisha, wad
kiba ki kseu ki la jiu wan
jiliah-noh ia ki tohjau jong u.
22. Ka la jía te, ia uta u
baduk ba'n iáp-noh, bad ba'n
iabáh-noh ia u da kiba ki
angelos sha ka shadem U
Abraam. Uta u bariuspah ruh
u la iáp-noh de; bad la tep ia u:
23. te ha dújok, haba u la
khymíed ia la ki khymat,
mynba u long ha ki jingkordit,
u la ioh-íh ia U Abraam na
jingngai, bad ia U Lasaros ha
ki shadem jong u.
24. U da pyrta te u la ong
ruh, Kó kypá Abraam, tó
isynei ia nga, tó phah ruh ia
U Lasaros, ba u'n pynwíh ia
ka khymut ka shinriáhtí jong
u ha ka úm, bad u'n ioh-pyn-
khréat ia ka thyllíed jong nga;
naba la pynkordit ia nga ha
kane ka thyllíed-ding.
25. Te U Abraam u la ia-
thúh, Ah khún, tó kynmau
ba ma-mé ha katba la sah ka
mynsiim jong mé, mé la ioh-
-pyddiang-bíang ia kiei-kiei-
-ruh ki babhá ki jong mé,
kumjuh ruh U Lasaros ia
kiei-kiei-ruh ki basniu: hinrei
mynta ia u la pyntyngen, ia
mé te la pynkordit:
26. nalor kine baroh ruh
putet, la búh-skhem ia ka
kharai ka bakhrau ha pyd-
deng jong ngi bad jong phi;
ba kumta kita kiba kwah ba'n
leit sha shiliang nangne sha
phi, ki'm lah; l'ymne kita kiba
nangta, *ki'm lah* wan sha shi-
liang sha ngi.
27. Te u la ong, Haba kum-
ta, nga kyrpád ia mé, kó kypá,
ba me'n phah ia u sha ka iing
u kypá jong nga:
28. naba nga don san-ngút
ki para; ba u'n ioh-sneng-
-mahám ia ki, ba ki ruh ki'n
'nym wan sha kane ka jaka
ka bakordit.
29. U Abraam u ong ha u,
Ki don U Moses bad kiba Ki
Nongiathúhlypá, ai ba ki'n
sngou ia ki.

30. U te u la ong, Ym kumta, kó kypá Abraam; hinrei lada uwei na ki nongiáp u'n leit sha ki, ki'n sa kylla-ka-bamut.

31. U la iathúh te ha u, Lada ki'm sngou ia U Moses bad ia kiba Ki Nongiathúhlypá, ki'n 'nym ngeit ruh, lada u'n la míh-pat uwei na ki nongiáp.

XVII.—Lynnong.

1. *U Khristos u hikai ba'n kíar na ki dau bapynthut, bad ba'n iamáp ruh paralok-hi.* 5. *Ka bor ka jingngeit.* 7. *Kumno ba-la-khúm ia ngi sha U Blei, ym te ia u sha ngi.* 11. *U pynkhíah ia ki shipheu-ngút ki bapangníang-thoh-líh.* 20. *Shaphang ka jingwan ka híma U Blei, bad ka jingwan uba U Khún u briu.*

1. U la ong ruh ha kita ki synran, Ka long ka b'ymlah ia ki jingjinthut ia ka ba'n 'nym wan: hinrei kordit *ia uta* da uba ki wan!

2. Ka la kham-myntoi ia u, lada yn búh ia u mau-tylliat u bakhrau-éh kylleng ka ryndang jong u, bad la yn bred ia u ha ka dúriau, ia kaba u'n pynthut ia uwei na kine ki barit:

3. tó iasúmar paralok-hí: te lada u paralok jong mé u leh-pop ia mé, tó me'n sneng ia u; bad lada u kylla-ka-bamut, tó me'n máp ia u:

4. lada ruh u leh-pop ia mé hinieusin shi-sngi, la hinieusin shi-sngi ruh u phai ha mé, u da ong, Nga kylla-ka-bamut; me'n máp ia u.

5. H'ynda kumta kiba Ki Apostolos ki la ong ha uba U Trai, Tó pynroi ia ka jingngeit jong ngi.

6. Uba U Trai te u la ong, Lada phi don ka jingngeit kaba kat íwei í symbai tyrso, phi da lah ong ia une u diing-dumbur, Long mé ia u ba-la-rat-noh bad ia u ba-la-thung ha ka dúriau; te u'n da la kongúh ia phi.

7. Hinrei uno na phi uba don u shakri u balúr, lane u baáp-jingrí, uba haba u la wan na ka lyngkhá u'n ong ha u, Tó alle hajan kumne-kumne-ruh da shong-shanía ba'n bám?

8. hinrei u'n 'nu'm ***kham*** ong ha u, Tó da khréh ia kaei-kaei-ruh ia kaba nga'n bám mynmíet, bad tó da panpoh ia lade, bad shakri ia nga, tad-

ynda nga la bám bad nga la
díh; hadiin kata, mé ruh me'n
sa bám bad me'n sa díh?
9. U sngou-ngúh ne ém ia
uta u shakri, naba u la leh ia
kiei-kiei-ruh ia kiba la húkum
ia u? Nga mut, ém.
10. Kumjuh phi ruh, h'yn-
da phi'n la leh ia kiei-kiei-
-baroh ia kiba la húkum ia phi,
phi'n ong, Ba ngi long ki sha-
kri bakhlem-dawá: naba, ngi
la leh *tang* ia kaba dei ia ngi
ba'n leh.
11. KA la jía ruh haba
u dang leit sha ka Jerusalem,
ba u la leit-lyngba ruh na
khap Ka Samaria bad Ka
Galilaia.
12. Haba u sa leit ruh ha-
poh kawei ka shnong, shipheu-
-ngút ki rangbah kiba nong-
pang-thoh-líh ki la iawan-tan
ia u, kiba la ieng na jingngai:
13. bad ki la iaky-ang ka
ktín, ki da ong, Kó Iísous
Kynrád, tó isynei ia ngi!
14. Te haba u la ioh-íh *ia
ki*, u la ong ha ki, Tó khíe-
-leit-noh pyníh ia lade ha kiba
ki lyngdoh. Ka la jía te, ba
haba ki dang ialeit, la pyn-
khúid ia ki.
15. Uwei te na ki, haba u
la ioh-íh ba la pynkhíah ia u,
u la wan-phai, u da iaroh-pyn-
don-burom ia U Blei da ka
ktín bajam;
16. bad u la háp ha khy-
mat ha ki slajat jong u, u da
ngúh ia u: une te u la long
U Nong Samaria.
17. U Iísous te u da iathúh
u la ong, Ym shym la pyn-
khúid ia ki shipheu? hinrei
hangno kita ki khyndai?
18. ym shym la shem ia
kiba la wan-phai ba'n ai burom
ha U Blei, tang une u nong-
wei.
19. Te u la ong ha u, Tó
da ieng-joit, khíe-leit-noh: ka
jingngeit jong mé ka la pyn-
khíah ia me.
20. HABA la kylli te ia
u da kiba Ki Pharisi, sa lano
kaba ka híma jong U Blei
ka'n wan, u la iathúh ha ki, bad
u la ong, Kaba ka híma jong
U Blei ka'm wan da ka jing-
pynkhymíh-thúh:
21. l'ymne ki'n 'nym ong,
Ha khymíh hangne! lane, Ha
khymíh hangtai! naba, ha
khymíh, kata ka híma ka jong
U Blei ka long hapoh jong phi.
22. H'YNDA kumta u
la ong ha kita ki synran, Ki

sngi ki'n wan h'ynda phi'n kwah ba'n ioh-íh ia kawei na kiba ki sngi jong uba U Khún u briu, te phi'n 'nym ioh-íh *ia ka.*

23. Hinrei ki'n ong ha phi, Ha khymíh hangne! lane, Ha khymíh hangtai! *hinrei* wat míh-noh, l'ymne wat búd *ia ki.*

24. Naba kumba kaba ka leilíh kaba bá na kawei *ka bynta* hapoh ka byneng, ka shai sha kawei-pat *ka bynta* hapoh ka byneng; kumta ruh uba U Khún u briu u'n long ha ka sngi jong u.

25. Hinrei ka dei shiwa ia u ba'n shah bún kiei-kiei-ruh, bad ba'n bred ruh ia u da kane ka pateng-bynriu.

26. Kumba ka la long te ha ki sngi ki jong U Noe, kumta ruh ka'n long ha kita ki sngi ki jong uba U Khún u briu.

27. Ki la iabám, ki la iadíh, ki la iashongkurim, la iaai-shongkurim ia ki, tadynda kata ka sngi ba U Noe u la leit-bysut hapoh kata ka iing-liing, mynba kata ka jingshlei ka la wan, bad ka la pynjot-noh ia ki baroh.

28. Kumjuh ruh kumba ka la long ha ki sngi U Lot; ki la iabám, ki la iadíh, ki la iathíed, ki la iadíe, ki la iathung, ki la iatei;

29. hinrei ha kata ka sngi ba U Lot u la míh-noh na Ka Sodom, *U Blei* u la pynháp-slap da ka ding bad d'úkyndok na byneng, bad u la pynjot-noh ia ki baroh:

30. kumta ruh ka'n long ha kata ka sngi ba míh-pau uba U Khún u briu.

31. Ha kata ka sngi, jár uba u'n long halor ka iing, te kiei-kiei-ruh ki jong u hapoh kata ka iing, wat híer-noh ba'n ráh ia ki: jár uba ha ka lyngkhá ruh, kumjuh wat kylla-diin-pat.

32. Tó kynmau phi ia ka tyngá U Lot.

33. Lada uno-uno-ruh uba u'n wád ba'n pynim ia la ka mynsiim, u'n jáh-noh ia ka; bad lada uno-uno-ruh uba u'n jáh-noh ia ka, u'n rí-pynim ia ka.

34. Nga ong ha phi, ba ha kane ka míet ki'n long ar-ngút ha kawei ka jingthíah; ia uwei yn shim-noh, te ia uwei-pat yn íehnoh.

35. Ar-ngút ki kynthei ki'n

long ki baiatyllíat-lem; ia kawei yn shim-noh, te ia kawei-pat yn íehnoh.

36. Ar-ngút ki'n ialong ha ka lyngkhá; ia uwei yn shim--noh, te ia uwei-pat yn íeh-noh.

37. Ki da iathúh te ki la ong ha u, Hangno, Kó Trai? U te u la ong ha ki, Shaei--shaei-ruh kaba *long* ka met, hangta kein ki'n ialang ki pukni.

XVIII.—Lynnong.

1. *Shaphang ka riu-kynthei ba iaidúwai.* 9. *Shaphang U Pharisi bad U Nongkhrong.* 15. *La wallam ia ki khúnlung ha U Khristos.* 18. *Uwei u nongsynshár uba mon búd ia U Khristos, hinrei la khang ia u da ki spah jong u: ka bainong te ka jong kita kiba la íehnoh ia kiei-kiei--baroh na ka bynta jong u.* 31. *U iathúhlypá shaphang ka jingshah bad ka jingiáp jong u.* 35. *U pynpeit ruh ia ki khymat u bamatlah.*

1. U la kren te ka pharshi ruh ha ki shaphang ba ka dei ia ki ba'n iaidúwai, bad ba'n 'nym manthait shuh;

2. u da ong, La don uwei u nongbishár ha kawei ka shnong, u b'ym shepting ia U Blei, l'ymne u b'ym burom ia u briu.

3. La don ruh ha kata ka shnong ka riu-kynthei, te ka la wan ha u, ka da ong, Tó leh-hok bad nga u baialeh bad nga.

4. Te kham-slem u'm mon: hinrei hadiin kata u la ong ha lade, La nga'm shepting te ia U Blei, bad la nga'm burom ia u briu;

5. hinrei pynban, naba kane ka riu-kynthei ka pynkhuslai ia nga, nga'n bishár--hok ia ka, ioh haba ka wan khlem-da-púd ka'n pynsngou--kyllút ia nga.

6. Te uba U Trai u la ong, Tó sngou kaei ba uta u nongbishár u b'ymhok u ong.

7. U Blei te *uba u nongbishár bahok* u'n 'n'um pynhíer--kyput kita ki ba-la-jíd jong u, ki balyniar-kyrpád ia u mynsngi bad mynmíet, la u leh--pyntúd ia ka kam jong ki?

8. nga ong ha phi ba u'n pynhíer-kyput jong ki kumne--kumne-ruh. Hinrei h'ynda wan uba U Khún u briu, u'n shem ne ém ia kaba ka jingngeit ha ka pyrthei?

9. Te u la kren ia

kane ka pharshi ruh ha kiwei
kiba la shanía-skhem ha lade
ba ki long ki bahok, bad ki
baíh-bein ia kiba kiwei:
10. Ar-ngút ki briu ki la
leit-kíu sha kaba ka iing-mane-
-U-Blei ba'n dúwai; uwei *u long*
U Pharisi, bad uba uwei-pat
u long U Nongkhrong.
11. Uta U Pharisi, haba u
la ieng, u la dúwai ha lade
kumne, Ah U Blei, nga ngúh
ia mé ba nga'm long kum
kiwei ki briu, ki bashim da ka
bor, ki b'ymhok, ki baklim; lane
kum une U Nongkhrong ruh:
12. nga shahjingit arsin
ha la shítaieu, nga ai ka ba-
shipheu na kiei-kiei-baroh kat-
ba nga don.
13. Hinrei uta U Nong-
khrong, u da ieng na jingngai,
u'm núd kat ba'n khymíed da
la ki khymat sha byneng;
hinrei u la iaitháp ia la ka
shadem, u da ong, Ah U Blei,
tó isynei ia nga u bapop!
14. Nga ong ha phi, Ba une
u la leit-híer-pat u ba-la-ksan
sha la iing, *pynban* ia uta uwei-
-pat: naba ia uei-uei-baroh u
bapynkhrau ia lade, yn pyn-
poh; te ia uta u bapynpoh ia
lade, yn pynkhrau.

15. H'YNDA kumta, ki
la wallam ia ki khúnlung ruh
ha u, ba u'n ioh-kytáh ia ki:
hinrei kita ki synran haba ki
la ioh-íh, ki la iasneng ia ki.
16. Hinrei U Iísous, haba u
la khot ha lade ia ki, u la ong,
Tó shah ia kiba ki khúnlung
ba'n wan ha nga, tó wat khang
ruh ia ki: naba ia kiba kum kita
long ka híma ka jong U Blei:
17. shisha nga ong ha phi,
Uno-uno-ruh uba u'n 'nu'm
pyddiang ia ka híma ka jong
U Blei kum u khún-khynnah,
u'n 'nu'm ioh-leit-bysut hapoh
kata.

18. H'YNDA kumta, u-
wei u nongsynshár u la kylli
ia u, u da ong, Kó Nonghikai
babhá, da ka baleh aiuh nga'n
ioh ka jingim b'ymjiukut?
19. U Iísous te u la ong ha
u, Balei ba mé khot babhá ia
nga? ym don u babhá, tang
uwei, uba U Blei:
20. mé tip ia kiba ki húkum,
"Wat klim; Wat pyniáp; Wat
"túh; Wat sakhí lamlér; Bu-
"rom ia la u kypá bad ia la ka
"kymí."
21. U la iathúh te, Ia kine
baroh, nga la súmar na myn-
dang khynnah.

22. U Iísous te haba u la
ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh,
u la ong ha u, Kawei ka dang
dúna ia mé: Tó díe-noh ia
kiei-kiei-baroh katba mé don,
tó sám ruh ha ki baduk, te
me'n ioh ka jingkynsheu kein
ha byneng: ynda kumta tó
alle, búd ia nga.
23. Hinrei h'ynda u la ioh-
-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, u
la leh sngousíh-éh: naba u la
long u bariuspah éh.
24. Haba u Iísous u la ioh-
-íh ia u ba u la leh sngousíh-
-éh, u la ong, Ah, ka ba-da-éh-
-noh ia kiba don ki spah, ba
ki'n leit-bysut hapoh ka híma
ka jong U Blei!
25. naba ka long ka ba-
kham-jem ia u út ba'n bysut
lyngba ia ka thliu thyrnia, ia
u bariuspah ba'n bysut hapoh
ka híma ka jong U Blei!
26. Kiba la lah ioh-sngou
te, ki la ong, Uei ba lah te
ba'n lait-im?
27. U te u la iathúh, Kiei-
-kiei-ruh ki b'ymlah bad ki
briu, ki long ki balah bad uba
U Blei.
28. H'ynda kumta U Petros
u la ong, Ha khymíh, ngi la
íehnoh ia kiei-kiei-baroh, ngi
la iabúd ruh ia mé.
29. *U Iísous* te u la long ha
ki, Shisha nga ong ha phi, Ba
ym don uba la íehnoh ia ka
iing, lane ia ki kymí-ki-kypá,
lane ia ki hynmen-hynbeu,
lane ia ka tyngá, lane ia ki
khún, na ka bynta ka híma
ka jong U Blei,
30. uba u'n nu'm ioh-díang
ia bún-syrtap ia katta ha kane
ka pyrthei-sngi, bad ha ka
pyrthei ka ba'n sa wan, ka
jingim b'ymjiukut de.
31. H'YNDA kumta haba
u la shim ha lade *pat* ia kita
ki khadar-ngút, u la ong ha ki,
Ha khymíh, ngi ialeit-kíu sha
Jerusalem, bad yn pyndep ha
uba U Khún u briu ia kiei-
-kiei-baroh ia kiba la thoh da
kiba Ki Nongiathúhlypá;
32. naba yn ai-noh ia u ha
kiba Ki Jentil, bad yn kren-
-bein ia u, bad yn leh-bein ia
u, bad yn byntiu ruh ha u:
33. te h'ynda ki la lah
sympat, ki'n pyniáp-noh ia u:
hinrei ha ka balai sngi u'n
ioh-míh-pat.
34. Hinrei ki ki'm sngou-
-thúh ei-ei-ruh na kine kiei-
-kiei-ruh: bad la búh-ríh ia
kane ka ktín na ki, te ki'm

shemphang ia kiei-kiei-ruh ia ki ba-la-kren.

35. KA la jía ruh, haba u la wan hajan sha Ka Jerikho, ba uwei u bamatlah u la shong harúd lynti, ba u da makía ia lade.

36. Haba u la ioh-sngou te ba u paitbah u iaid-lait, u la kylli kaei kane ka lah long?

37. Te ki la iathúh ha u, ba U Iísous uba na Ka Nasareth u iaid-lait.

38. Te u la ky-ang, u da ong, Kó Iísous U Khún U Dabid, tó isynei ia nga!

39. Te kita kiba iaiaid sha shiwa, ki da sneng ia u ba u'n snáp-jar: hinrei u la kyrpád-jam pynban kham-tam, Kó Khún U Dabid, tó isynei ia nga!

40. U Iísous te haba u la lah ieng, u la húkum ba yn wallam ia u ha u: te haba u la wan hajan, u la kylli ia u,

41. u da ong, Kaei ba mé kwah ba nga'n leh ia mé? U la iathúh te, Kó Trai, ba nga'n ioh-íh-mat.

42. U Iísous u la ong te ha u, Tó m'en ioh-íh-mat: ka jingngeit jong mé ka la pynkhíah ia mé.

43. Te kumne-kumne-ruh u la ioh-íh-mat, bad u la búd ia u da ka baiaroh-pyndon--burom ia U Blei: uta u paitlang baroh ruh haba u la ioh--íh, u la ai ka jingiaroh ha U Blei.

XIX.—LYNNONG.

1. *Shaphang U Sakkhaios u rangbah Ki Nongkhrong.* 11. *Shaphang ki shipheu-tylli ki sybai.* 29. *U Khristos u shong halor ka gadda haba u leit-rísa sha Jerusalem: u iám na ka bynta ia ka.* 45. *U beh-noh ia ki bathíed bad ia ki badíe na ka iing-mane-U-Blei: u hikai hala ka sngi ha ka. Ki Nongsynshár ki kwah pyniáp ia u, hinrei ki iashepting ia ki briu.*

1. H'YNDA *U Iísous* u la lah leit hapoh, ba u dang iaid--lyngba ruh ia Ka Jerikhó;

2. ha khymíh ruh, u briu ba khot kyrteng U Sakkhaios, uba la long u rangbah Ki Nongkhrong, bad u la long u bariuspah.

3. U la pyrshang-bíang te ba'n ioh-íh ia U Iísous, u long kumno; hinrei u'm lah na uta u paitbah, naba u long u ba-lyngkot ka rynieng.

4. Namar-kata, haba u la

phet sha shiwa, u la kíu halor u diing-dumbur, ba u'n ioh-íh ia u: naba u ba'n sa iaid-lait ha kata *ka lynti.*

5. Te katba U Iísous u la poi-tíap ha kata ka jaka, u da khymíed bad u la ioh-íh ia u, u la ong te ha u, Kó Sakkhaios, tó da híer-noh kloi-kloi--ruh; naba ha kane ka sngi ka dei ia nga ba'n sáh ha ka iing jong mé.

6. Te u la híer-noh kloi--kloi-ruh, bad u la pyddiang--sngoubhá *hapoh iing* ia u da ka baleh-kymen.

7. Haba ki la ioh-íh te, ki la iakren-kníum baroh, ki da ong, Ba u la leit hapoh *iing* ba'n thíah-basá bad u briu u bapop.

8. Hinrei haba la ieng-joit U Sakkhaios, u la ong ha uba U Trai; Ha khymíh, ia ka bashiteng na kiei-kiei-ruh ki jong nga, Ah Trai, nga sa ai ha ki baduk; bad lada nga la shim--khlop ia kaei-kaei-ruh na uno--uno-ruh da ka bamúdui lamlér, nga sa siu-pat saushah.

9. U Iísous u la ong te shaphang jong u, Ba ha kane ka sngi ka jingpynim ka la wan ha kane ka iing, namar ba u ruh u long u khún U Abraam:

10. naba uba U Khún u briu u la wan ia ka ba'n wád bad ba'n pynim ia ka ba-la--jáh-noh.

11. Te haba ki dang shah-shkor ia kine kiei-kiei--ruh, u la nangkren-nangkren ia ka pharshi, naba u la hajan Ka Jerusalem, bad naba ki iamut ba ka híma ka jong U Blei ka ba'n sa pau kumne--kumne-ruh.

12. Namar-kata u la ong, La don uwei u briu u bakynja--siim, uba la leit sha ka rí ka bajingngai, ba'n ioh ha lade ka jingsynshár, h'ynda kumta ba'n wan-phai-pat.

13. Te haba u la khot shipheu-ngút ki shakri jong u, u la ai ha ki shipheu ki rúpa *bakhrau,* bad u la ong ha ki, Tó phi'n khai-i tadynda nga wan.

14. Hinrei ki trai-shnong jong u ki la iashún ia u, bad ki la iaphah dadiin jong u ia ki nongiaphlá-skhem ka ktín, ki da ong, Ngi'm mon ia une ba'n synshár halor jong ngi.

15. Te ka la jía, haba u la wan-phai-pat, h'ynda u la

ioh-díang ia kata ka híma, ba
u la húkum te ba yn khot ha
u ia kita ki shakri, ha kiba u
la lah ai ia uta u sybai-rúpa,
ba u'n lah tip, uei uba la lah
myntoi ei-ei-ruh da ka bakhai-i.
16. U banyngkong te u la
wan, u da ong, Kó Trai, ka
rúpa jong mé ka la pynman
shipheu-pat ki rúpa.
17. U la iathúh te ha u,
Bhá, mé u shakri babhá: naba
mé la long u bangeit ha í ba-
khyndiat-tam-éh, tó tip, ba mé
ioh bor halor ki shipheu ki
shnong.
18. U baar u la wan ruh,
u da ong, Kó Trai, ka rúpa
jong mé ka la pynlong san-pat
ki rúpa.
19. U la iathúh te ha uta
ruh, Mé ruh tó long halor san
ki shnong.
20. Uwei-pat u la wan ruh,
u da ong, Kó Trai, ka khymíh,
ka rúpa jong mé, ia kaba nga
don ba-la-búh-noh bíang ha ka
jain-niád se-ép:
21. naba nga la shepting
ia mé, naba ba mé long u briu
u bakhapnap: mé ráh-noh-soit
ia kaba me'm shym la búh,
mé ot ruh ia kaba me'm shym
la bet.
22. U iathúh te ha u, Na
ka shintur jong mé nga'n pyn-
rem ia mé, mé u shakri b'ym-
man: mé la lah tip ba nga
long u briu u bakhapnap, u
baráh-noh-soit ia kaba nga'm
shym la búh, bad u baot ia
kaba nga'm shym la bet:
23. hato balei ba me'm
shym la búh te ia uta u sybai-
-rúpa jong nga ha ka iing baai-
-sut, ba haba nga la wan-pat
nga'n lah ioh ia u lem bad ka
sut de?
24. U la ong te ha kita ki
baieng hajan, Shim-noh na u
ia kata ka rúpa, bad tó ai ha
uta u badon kita ki shipheu ki
rúpa;
25. (Ki la iaong te ha u,
Kó Trai, u don shipheu ki
rúpa.)
26. naba nga ong ha phi,
Ba ha u briu baroh u badon,
yn ai-shúh; hinrei na uta u
b'ym don, wad ia kata kaba u
don, yn shim-noh na u:
27. hinrei ia kita ki nong-
shún jong nga, ki b'ym la mon
ia nga ba'n synshár halor jong
ki, tó wallam hangne, bad tó
pyniáp ia ki ha khymat jong
nga.
28. H'ynda u la kren te ia

kine kiei-kiei-ruh, u la leit sha
shiwa, ba u da leit-kíu sha Ka
Jerusalem.
29. Ka la jía ruh,
h'ynda u la poi hajan Ka Bith-
phagi bad Ka Bithania, háduh
ruh uta u lúm ia uba jiu khot
Ki Olib, u la phah ar-ngút na
ki synran jong u,
30. u da ong, Khíe-leit sha
ka shnong kaba hamar pyrshah
jong phi ; ha kaba katba phi
poi-tíap, phi'n shem ia u khún-
-gadda ba-la-téh, halor jong u
ym don briu ba la shong
mynno-mynno-ruh ; h'ynda phi
la pyllait ia u, tó wallam-noh :
31. lada uno-uno-ruh u kylli
te ia phi, Hato balei phi pyl-
lait ? kumne phi'n ong ia u,
Naba uba U Trai u don kam
ia u.
32. Ki nongleit te h'ynda
ki la leit-noh, ki la shem kum-
ba u la lah ong ha ki.
33. Haba ki dang iapyllait
te ia uta u khún-gadda, kiba
ki trai jong u ki la iakylli ia
ki, Hato balei phi pyllait ia
uta u khún-gadda ?
34. Ki te ki la ong, Uba U
Trai u don kam ia u.
35. Ki la wallam te ia u ha
U Iísous: bad haba ki la iabúh-
-bak ia la ki jainkúp halor
uta u khún-gadda, ki la pyn-
shong ia U Iísous halor.
36. Te katba u leit, ki la
iasíang ia la ki jainkúp ha kata
ka lynti.
37. Te haba u la poi hajan
kat háduh ka bahíer na uta u
lúm Ki Olib, uta u paitbah
baroh jong ki synran ki la
iasydang da ka baialeh-kymen
ba'n iaroh ia U Blei da ka ktín
bajam, namar ki kam-báh ba-
roh ia kiba ki la lah ioh-íh ;
38. ki da ong, *Long* ba-la-
-kyrkhú ia U Siim, u bawan ha
ka kyrteng U Trai : ka jingsuk
ha byneng, bad ka burom ha
ki bajerong-tam-éh !
39. Te kiba na Ki Pharisi
na pyddeng uta u paitbah ki
la iaong ha u, Kó Nonghikai,
tó sneng ia ki synran jong mé.
40. U da iathúh te u la
ong ha ki, Nga ong ha phi, ba
lada kine ki'n shú sngáp-jar,
kiba ki mau hí ki'n sa iaky-
ang-buk.
41. Te katba u la poi
hajan, haba u la khymíh ia ka
shnong, u la iám na ka bynta
jong ka,
42. u da ong, Ah, lada pha
la lah tip, kat ma-pha, shisha

ruh ha kane ka sngi jong pha, ia kiei-kiei-ruh *ki badei* ia ka jingsuk jong pha! hinrei mynta la búh-ríh ia ki na ki khymat jong pha:

43. naba ki sngi ki'n jía ha pha, ba ki nongshún jong pha ki'n iatíh kharai saudong ia pha, bad ki'n iakér-tauwíar ia pha, bad ki'n iaset-kut ia pha baroh-saudong;

44. bad ki'n iapynkyllon ia pha, bad ia ki khún jong pha hapoh jong pha; bad ki'n 'nym iaíehnoh ha pha u mau halor u mau; naba pha'm shym la íhthúh ia kaba ka aiom ka jingwan jingngoh ia pha.

45. Te haba u la leit hapoh kaba ka iing-mane-U-Blei, u la sydang ba'n beh-noh ia kita ki baiadíe ha ka, bad ia ki baiathíed;

46. u da ong ha ki, Ba-la-thoh, "Ka iing jong nga ka "long ka iing jingdúwai:" hinrei phi, "ka krem nongtúh" phi la iapynlong ia ka.

47. U la jiu hikai hala ka sngi ruh ha kata ka iing-mane-U-Blei. Hinrei Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki Nongthoh, bad Ki Rangbah badon-nám na ki briu, ki la iawád-dong ba'n pyniáp-noh ia u;

48. te ki'm lah iashem ia kaba kumno ba ki'n ioh-ia-pyndep *ia kata:* naba uba u paitlang baroh u iashah-shkor bhá-éh, haba u ioh-sngou ia u.

XX.—Lynnong.

1. *U Khristos u pyníh-nía ia la ka bor da ka jingkylli shaphang ka jingbaptisma U Ioannis.* 9. *Ka pharshi shaphang ka brí-soh.* 19. *Shaphang ka ba'n ai khajina ia U Kaisar.* 27. *U Iísous u pyndúh-nia Ki Saddusi ki baia-len ia ka jingmíh-pat.* 41. *Kumno U Khristos u long u khún U Dabid.* 45. *U mahám ia ki synran jong u ba'n kíar na Ki Nongthoh.*

1. Ka la jía te ha kawei na kita ki sngi, haba u dang hikai ia u paitlang ha kata ka iing-mane-U-Blei, bad haba u dang ialapkhána-babhá, ba Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki Nongthoh, lem bad Ki Tymen-basan, ki la wan-tíap ha *u*,

2. ki la iakren ha u, ki da ong, Tó iathúh ha ngi, da ka bor aiuh ba mé leh ia kine kiei-kiei-ruh? lane long mano uta uba la ai ha mé ia kane ka bor?

3. U da iathúh u la ong te

ha ki, Nga ruh nga'n kylli ia plii kawei ka ktín; tó iathúh ruh ha nga.

4. Kata Ka Jingbaptisma U Ioannis, ka la long na byneng, lane na ki briu?

5. Hinrei ki la iasait hí-paralok, ki da ong, Ba lada ngi'n ong, Na byneng; u'n ong, Hato balei ba phi'm shym la ngeit ha u?

6. te lada ngi'n ong, Na ki briu, uba u paitlang baroh u'n lynthem da ki mau ia ngi: naba u long u bangeit-skhem ba U Ioannis u la long U Nongiathúhlypá.

7. Namar-kata, ki la iathúh ba ki'm tip nangno.

8. U Iísous u la ong te ha ki, L'ymne nga ruh nga'm ong ha phi da ka bor aiuh nga leh ia kine kiei-kiei-ruh.

9. H'YNDA kumta u la sydang ba'n kren ha uta u paitlang ia kane ka pharshi; Don u briu uba la thung ka brí-soh, bad u la ai-wai ia ka ha ki nongsúmar-brí, bad u la leit-noh sha kawei ka rí ka bakham-slem.

10. Te ha ka aiom *babíang*, u la phah ia u shakri ka kita ki nongsúmar-brí, ba ki'n ioh-ai ha u na ki soh jong kata ka brí-soh: hinrei kita ki nongsúmar-brí h'ynda ki la sympat-éh ia u, ki la phah-noh suda.

11. H'ynda kumta u la phah pat ia uwei-pat u shakri: hinrei ia uta ruh, haba ki la sympat-éh, bad ba la pynjáh-burom, ki la phah-noh suda.

12. Hadiin kata u la phah pat ia u balai: hinrei ia une ruh de haba ki la iapynmong, ki la iashop-noh.

13. H'ynda kumta uta u trai kata ka brí-soh u la ong, Nga'n leh kumno? nga'n phah ia la u khún u baíeit: lehse ki'n burom *ia u*, haba ki ioh-íh ia une.

14. Hinrei haba kita ki nongsúmar-brí ki la ioh-íh ia u, ki la iakren paralok-hí, ki da ong, Une u ba'n sa long uba u trai *ka brí-soh:* iá, ngi'n iapyniáp-noh ia u, ba kaba ka bynta ka'n ioh-long ka jong ngi.

15. Kumta haba ki la iashop-noh ia u shabar jong kata ka brí-soh, ki la iapyniáp-noh *ia u.* Namar-kata, uta u trai kata ka brí-soh u'n sa leh kumno ia kita?

16. u'n wan u'n pyniáp-
-dúh-noh kein ia kita ki nong-
súmar-brí, bad u'n sa ai te ia
kata ka brí-soh ha kiwei. Te
haba ki la lah ioh-sngou *ia kata*,
ki la ong, Wat ai ba yn long!
17. Te haba u la khymíh-
-shain ia ki, u la ong, Namar-
-kata, kaei long kata ia kaba la
thoh, "Ia u mau ia uba kiba
" ki nongtei ki la bred, ia une
" la pynlong ha khlíh ka
" dong?"
18. u briu baroh u baháp
halor uta u mau, yn pynmong
ia u; hinrei jár ha uba u'n
ioh-háp, u'n pynlywet-jin ia u.
19. KITA Ki Rangbah-
-lyngdoh bad kita Ki Nong-
thoh te ki la iawád-dong ba'n
búh ki ktí ha u ha kata ka por;
hinrei ki la iashepting ia u
paitlang: naba ki la íh-shem-
phang ba shaphang jong ki u
la lah kren ia kane ka pharshi.
20. Te haba ki la iaáp-thúh
ia u, ki la iaphah ia ki nong-
syntíat, ki b'yn iapyrthúh ia
lade ki bariu-hok, ba ki'n ioh-
-iaríam ki ktín jong u, ia ka
ba'n aití-noh ia u ha ka húkum,
bad ha ka bor jong uba U
Lyngskor.
21. Ki la iakylli te ia u, ki
da ong, Kó Nonghikai, ngi tip
ba mé kren bad mé hikai
ia ka badei; bad me'm nieu-
-shiliang ia ka khymat *jongno-
-jongno-ruh*, hinrei mé hikai
ia ka lynti U Blei ha ka
bashisha:
22. te ka bit ia ngi ba'n ai
khajina ha U Kaisar, ne ém?
23. Hinrei haba u la íh-
thúh ia ka búit-sían b'ymman
jong ki, u la ong ha ki, Balei
phi pynshoi ia nga?
24. tó pyníh shí-suka ha
nga, Ka dur bad ka jingthoh
jongno ka don ha ka? Ki da
iathúh te ki la ong, Jong U
Kaisar.
25. U la ong te ha ki,
Namar-kata, tó ai ia kiei-kiei-
-ruh ki jong U Kaisar, ha U
Kaisar, bad ia kiei-kiei-ruh ki
jong U Blei, ha U Blei kein.
26. Kumta ki'm lah shuh
ba'n kem-dau ka ktín jong u
ha khymat uta u paitlang: te
haba ki la iasngou-kyndit da
ka jingiathúh jong u, ki la
iasngáp-jar.
27. H'YNDA kumta kiba
na Ki Saddusi ki la wan ha *u*,
kiba iasait-nía b'ym don ka
jingmíh-pat, ki la iakylli ia u,
28. ki da ong, Kó Nong-

hikai, U Mosis u la thoh ha
ngi, lada u para jongno-jong-
no-ruh u badon ka tyngá, u'n
iáp-noh, bad lada une u'n iáp-
-noh khlem-khún, ba u para
jong u u'n shim ia ka tyngá
jong u, bad u'n pynmíh sym-
bai ia la u hynmen.
29. Kumta te la don hinieu-
-ngút ki shí-para: u bashiwa
te, haba u la shim ia ka tyngá,
u la iáp-noh khlem-khún.
30. U bashisin - búd u la
shim ruh ia kata ka tyngá,
uta de u la iáp-noh khlem-
-khún.
31. U baarsin-búd u la
shim ruh ia ka, kumjuh de
kita ki hinieu-ngút ruh: ki la
iáp-noh ruh, te ki'm shym la
íehnoh-iáp khún.
32. Ka bakhadduh te na ki
baroh, kata ka kynthei ruh ka
la iáp-noh.
33. Namar-kata, ha kaba
ka jingmíh-pat, ka'n long ka
tyngá jongno na kine? naba
kita ki hinieu-ngút ki la ioh-
-kurim ia ka.
34. Te U Iísous u da ia-
thúh u la ong ha ki, Kiba ki
khún kane ka pyrthei ki
iashongkurim, bad la iaai-
-shongkurim ia ki:
35. hinrei kita ia kiba yn
nieu ki babit ba'n ioh ia kata
ka pyrthei, bad ia kata ka
jingmíh-pat kaba na ki baiáp,
ki'm iashongkurim kein, l'ymne
iaai-shongkurim ia ki;
36. naba ki'm lah ba'n iáp-
-noh shuh: naba ki long kein
syrím ia ki angelos, ki long
ruh ki khún U Blei, ba ki da
long ki khún kata ka jing-
míh-pat.
37. Hinrei ba yn pynmíh-
-pat ia ki baiáp, wad U Mosis
ruh u la pyníh-pau ha kata ka
khlau-lynnong, mynba u khot
ia U Trai, ia uba Blei U Abra-
am, bad ia uba U Blei U Isaak,
bad ia uba U Blei U Jakob.
38. Kumta u'm long U Blei
ki baiáp, hinrei ki baim: naba
baroh ki im ha u.
39. Te kiba na kita Ki
Nongthoh ki da iathúh ki la
ong, Kó Nonghikai, mé la kren
ia ka badei.
40. H'ynda kumta ki'm
ianúd ba'n kylli shuh ei-ei-
-ruh-ém ia u.
41. HINREI u la kylli
ia ki, Hato kumno ki iaong ba
uba U Khristos u long u khún
U Dabid?
42. pleng U Dabid hí u

ong ha ka kítap Ki Psalm,
"Uba U Trai u la ong ha
"U Trai jong nga, Tó shong
"sha ka mon jong nga,
43. "tadynda nga'n pyn-
"long ia ki bashún ia mé, ka
"jingiúh hapoh ki slajat jong
"mé :"
44. namar-kata, U Dabid u
khot U Trai ia u; kumno te u
long u khún jong u?
45. Te haba uta u paitlang
baroh u dang iasngou, u la ong
ha ki synran jong u,
46. Tó kíar-noh na kiba Ki
Nongthoh, kiba kwah ba'n iaid-
-kai ha ki jainkúp bajerong,
bad ki baíeit ia ki jingngúh
ha ki ieu, bad ia ki jingshong
bakor-tam ha ki synagog, bad
ia ki jaka badon-nám-tam ha
ki jingkhawai;
47. kiba bám-dúh ia ki iing
jong ki riu-kynthei, bad ki
dúwai jilán ruh knang ba'n
tyllep: kine ki'n ioh-díang ia
ka jingshitom ka bakham-tam.

XXI.—Lynnong.

1. *U Khristos u iaroh ia ka riu-
-kynthei baduk. 5. U iathúh-
lypá shaphang ka jingpyndúh
ia ka iing-mane-U-Blei, bad ia
ka shnong Jerusalem: 25. ki
dak ruh kiba yn long mynshiwa
ka sngi ka bakhadduh. 34. U
kren-pynshait ia ki ia ka ba'n
long ki basharai. 37. Kumno
u jiu leh katba u dang sah ha
Ka Jerusalem.*

1. Te haba u la khymíed, u
la ioh-íh ia ki bariuspah, ki ba-
noh ia ki jingai-ngúh jong ki
ha kaba ka jingkynsheu.
2. Te u la ioh-íh ruh ia
kawei ka riu-kynthei ka ba-
duk, ka banoh hangta ar damli.
3. U la ong te, Ka bashisha
nga ong ha phi, ba kane ka
riu-kynthei ka baduk, ka la
noh kham-tam ia kita baroh;
4. naba kita baroh na jong
kata ka basáh-tam ia ki, ki la
noh ha kiba ki jingai-ngúh U
Blei: hinrei kane, na jong ka-
ba ka jingsngou-kyrdúh jong
ka, ka la noh ia ka jingim
baroh-phar katba ka don.
5. Mynba don te kiba
iakren shaphang kata ka iing-
-mane-U-Blei, ba la pyníh-bhá
ia ka da ki mau baíh-tynnad,
bad da ki jingai-ngúh ba-la-
-kyntang ia U Blei, u la ong,
6. Ia kine kiei-kiei-ruh ki-
ba phi khymíh, ki sngi ki'n
jía ha kiba yn 'nym íehnoh
mau halor u mau, ia u b'yn
'nym pynháp-noh.

7. Te ki la kylli ia u, ki da ong, Kó Nonghikai, hato lano kine kiei-kiei-ruh ki'n long? bad ka dak kaba kumno *ka'n long* ha ba'n sa long kine kiei-kiei-ruh?

8. U la iathúh te, Tó súmar ba yn 'nym shúkor ia phi: naba bún ki'n wan ha ka kyrteng jong nga, ki da ong, Ma-nga uba *U Khristos;* bad kata ka aiom ka la jan: namar-kata, wat leit-búd nadiin jong ki.

9. Hinrei haba phi'n sngou shaphang ki jingialehthymá bad ki jingkíhwin, phi wat sngou-khuslai: naba ka dei ia kine kiei-kiei-ruh ba'n jía shiwa; hinrei kata ka bakut ka'm *long* kumne-kumne-ruh.

10. H'ynda kumta u la ong ha ki, Ka kynja-bynriu ka'n ieng ialeh bad ka kynja-bynriu, ka híma ruh bad ka híma:

11. ki jingkhynniúh-ka-khyndeu ki bakhrau ki'n long ruh ha shibún ki jaka, bad ki nemsniu, bad ki jingiáp-them ruh; kiei-kiei-ruh baíh-shepting bad ki dak bakhrau ki'n long ruh na byneng.

12. Hinrei nalor kine kiei-kiei-baroh, ki'n búh ki ktí jong ki ha phi, bad ki'n pyn-shitom ruh *ia phi*, ba ki da ai-noh *ia phi* ha ki synagog bad ha ki iing-byndí, ia ki ba-la-ialam ha khymat ki siim bad ki nongsynshár, na ka bynta ka kyrteng jong nga.

13. Hinrei ka'n pynjía-lád ia phi ia ka ba'n long ka jingiaphlá *ia ki.*

14. Namar-kata, tó thymú-skhem ha la ki dohnúd ba'n 'nym pusonlypá ba'n iasait-ksan:

15. naba nga'n ai ha phi ka shintur bad ka jingstád, ia kaba ki nongialeh jong phi baroh kein, ki'm lah ba'n iasei-nía-kylliang, l'ymne ba'n ia-sait-kylliang.

16. Yn ai-noh ruh ia phi wad da ki kypá-ki-kymí, bad da ki para, bad da ki kur, bad da ki lok; bad *ia kiba* na phi ki'n pyniáp.

17. Phi'n long ruh ia kiba yn íhsíh da ki briu baroh namar ka kyrteng jong nga.

18. Hinrei íwei í shniúh na ka khlíh jong phi í'n nym jáh-noh.

19. Da ka jingiainéh-minot jong phi tó rí-pynim ia la ki mynsiim.

20. Hinrei haba phi'n ioh-
-íh ia ka ba-la-kér-tauwíar ia
Ka Jerusalem da ki paitbah
sipáhi, ynda kumta te phi'n
tip ba kata ka jingpyndúh
jong ka ka la jan.
21. Ynda kumta kita kiba
ha Ka Joudaia, tó ki'n iaphet-
-iáp-noh sha ki lúm ; bad kita
kiba ha pyddeng jong ka, tó
ki'n iakynriah-noh; bad kita
kiba ha ki rí-brí, tó ki'n 'nym
leit-bysut hapoh jong ka.
22. Naba kine ki long ki
sngi ka jingpynshitom-hok, ia
ka ba'n pyndep ia kiei-kiei-
-baroh ia kiba la thoh.
23. Hinrei kordit ia kita
kiba la pynkhún, bad ia kita ki
baai-búin ha kita ki sngi ! na-
mar ka shípá ka bakhrau ka'n
long ha kata ka rí, bad ka
jingbittar ha une u paitlang.
24. Ki'n háp ruh da ka
syrti waitlam, bad yn ialam
mrau ia ki sha ki kynja-bynriu
baroh : bad ka'n long ba la iúh-
-top ia Ka Jerusalem da Ki
Jentil, tadynda yn pyndep ia
ki ía Ki Jentil.
25. Ki dak ruh ki'n long
ha ka sngi bad ha u bynai,
bad ha ki khlúr ; bad ha ka
khyndeu ka jingsngou-khuslai
ki kynja-bynriu, da ka jing-
sngou-lyngngoh; ka dúriau bad
ka jingkhíh-úm ki da iakyrhúh
ruh ;
26. ki briu ki da iáp-lér da
ka bashepting, bad da ka baáp-
-lyngngoh ia kita kiei-kiei-ruh
ki ba'n sa jía-thred ha ka pyr-
thei : naba yn pynkhíh ia ki
bor jong ki byneng.
27. H'ynda kumta te ki'n
ioh-íh ia uba U Khún u briu ba
u da wan ha u ly-oh, da ka
bor bad ka burom bakhrau.
28. Te haba kine kiei-kiei-
-ruh ki sydang ba'n jía-long,
tó khymíed, tó míed ia la ki
khlíh ; naba ka jinglait-im jong
phi ka la jan.
29. U la kren te ka pharshi
ha ki, Tó khymíh-thúh ia u
diing-dumbur, bad ia ki kynja-
-diing baroh ;
30 haba phi khymíh *ia ki*,
mynba ki'n la khíe-lung lypá,
phi tip na lade, ba ka lyur ka
long hajan lypá.
31. Kumjuh ruh ma-phi,
h'ynda phi'n ioh-íh ba-la-jía
ia kine kiei-kiei-ruh, tó phi'n
tip ba ka híma ka jong U Blei
ka long hajan.
32. Shiŝha nga ong ha phi,
Ba kane ka pateng-bynriu ka'n

'nym leit-noh, tadynda la ioh-
-pyndep ia kiei-kiei-baroh.

33. Ka byneng bad ka khyndeu ki'n dúh-noh; hinrei ki ktín jong nga ki'n nym dúh-noh.

34. NAMAR-KATA, tó súmar ia lade, ioh ba ki doh-núd jong phi lano-lano-ruh ki'n sngou-khía da ka bapang-bám badíh-lalot, bad da ka babúaid, bad da ki jingkhuslai bapyrthei, bad ba kata ka sngi ka'n da jía-thred ha phi shisyndon-noh.

35. Naba kum ka jingríam ka'n ngat ha ki baroh ki ba-shong-sáh ha khymat ka khyndeu baroh.

36. Namar-kata, tó sharai phi, da dúwai hala ka por, ba yn ioh-nieu ia phi ki babit ba'n lait-noh na kine kiei-kiei-baroh ki ba'n sa wan, bad ba'n ieng ha khymat uba U Khún u briu.

37. KUMTA u jiu hikai ha kata ka iing-mane-U-Blei mynsngi-mynsngi, hinrei myn-míet-mynmíet u da leit-noh, u jiu thíah-míet ruh ha u lúm ia u bakhot Olib.

38. Te uba u paitlang baroh ki jiu leit la dang shai-byrngut ha u ha kata ka iing-mane-U-Blei, ia ka ba'n ioh-sngou ia u.

XXII.—LYNNONG.

1. *Ki Jiu ki iashet-lem ba'n pyn-iáp ia U Khristos.* 3. *U Soitan u pynkhréh ia U Ioudas ba'n díe-noh ia u.* 7. *Ki Apostolos ki khréh ia Ka Níam-ka-jinglait.* 14 *Hangta haba u la shong-bám bad ki, u la pynlong ia ka jing-khawai U Trai; u sahám sha-phang ia u ba'n díe-noh ia u.* 24. *U sneng ia kiwei ki apostolos ba ki'n 'nym long ki basngou-leh-khrau.* 31. *U pynkyrmen ia U Petros shaphang ba ka jingngeit jong u ka'n 'nym dúh-noh: bad u pynshait ia ki synran.* 39. *U dúwai ha u lúm, u sy-ép snám ruh.* 47. *La díe-noh ia u da ka jingiadoh.* 50. *U pynkhíah ia ka shkor U Malkhos.* 54. *La len ia u laisin da U Petros.* 63. *Ki ialeh-bein ia u katba sngou-leh-rain.* 66. *U phlâ ia lade ba u long U Khún U Blei.*

1. TE ka jingkhawai-níam kypú bakhlem-thíat ka la jan, ia ka bakhot Ka Níam-ka--jinglait.

2. Te kiba Ki Rangbah--lyngdoh bad kiba Ki Nong-thoh, ki la iawád-dong ia kaba kumno ba ki'n la ioh-iapyniáp-

-noh ia u: naba ki la iashep-
ting ia u paitlang.
3. H'YNDA kumta U
Soitan u la leit-bysut hapoh
U Ioudas, ia uba la sin Iska-
riot, u balong na kaba ka
jingnieu khadar-ngút.
4. Te haba u la leit-noh, u
la iasyllok bad kita Ki Rang-
bah-lyngdoh, bad kita ki rang-
bah *ki baiaáp ka iing-mane-U-*
-Blei, ia kaba kumno u'n da
ioh-ai-noh ia u ha ki.
5. Te ki la iakymen, bad ki
la iakut ba'n ai sybai ha u.
6. Te u la kongúh, bad u
la wád-dong ka babit ia ka
ba'n ai-noh ia u ha ki khlem
ka jingkíhwin.
7. H'YNDA kumta la
jía kata ka sngi u kypú ba-
-khlem-thíat, ha kaba ka la
dei ba'n kinia ia Ka Níam-ka-
-jinglait.
8. U la phah te ia U Petros
bad ia U Ioannis, u da ong,
Tó khíe da leit iakhréh ia ngi
ia Ka Níam-ka-jinglait, ba
ngi'n ioh-iabám.
9. Te ki la iakylli ia u,
Hangno mé mon ba ngi'n
iakhréh ?
10. U la iathúh te ha ki,
Ha khymíh, h'ynda phi la leit-
-bysut hapoh kato ka shnong,
u briu u'n kyndúh lem bad
phi, u babáh shí-kum ka úm:
phi'n da búd te ia u sha kata
ka iing ia kaba u leit hapoh ;
11. bad phi'n da ong ha
uba u trai kata ka iing, Uba
U Nonghikai u kylli ia mé,
Hangno long ka pulit ki nong-
shong-basá, ha kaba nga'n ioh-
-bám ia Ka Níam-ka-jinglait
lem bad ki synran jong nga ?
12. u te u'n da pyníh ha
phi ia ka pulit ha neng ka ba-
khrau, ia ka ba-la-síang-jing-
búh: hangta phi'n iakhréh.
13. Kumta ki da leit-noh
bad ki la shem, kumba u la lah
ong ha ki: bad ki la iakhréh
ia kata Ka Níam-ka-jinglait.
14. H'YNDA kata ka por
te ka la jía, u la shong-shanía,
bad kita ki khadar-ngút Ki
Apostolos lem bad u.
15. U la ong te ha ki, Nga
la kwah shikaddei-éh ba'n bám
ia kane Ka Níam-ka-jinglait
lem bad phi, shiwa ia kaba
nga'n sa shah !
16. naba nga ong ha phi,
Ba nga'n 'nym bám shuh na
kane, tadynda ba yn pyndep
ia ka ha ka híma ka jong U
Blei.

17. Te haba u la shim ia ka khuri, haba u la lah ngúh de, u la ong, Tó shim ia kane, bad iabynta *ia ka* paralok-hí:

18. naba nga ong ha phi, ba nga'n 'nym díh shuh na u soh jong kaba ka diing-drakhía, tadynda ba kata ka híma jong U Blei ka'n da wan

19. Haba u la shim ruh ia u kypú, haba u la lah ngúh de, u la kyddiah ia u, bad u la ai ha ki, u da ong, Une u long ka met jong nga, ia kaba la ai-noh na ka bynta jong phi: tó phi'n leh ia kane ia ka ba'n kynmau ia nga.

20. Kumjuh ruh ia kata ka khuri, hadiin ka babám-já--míet, u da ong, Kane ka khuri *ka long* kata ka jiutang ka bathymmai da ka snám jong nga, ia kaba yn sa pynmíh-noh na ka bynta jong phi:

21. pleng ha khymíh, ka ktí ka jong uta u badíe-noh ia nga, *ka long* lem bad nga halor kane ka míej:

22. te shisha uba U Khún u briu u leit-noh, kum ia kaba la búh-knang; hinrei kordit ia uta u briu da uba yn díe-noh ia u!

23. H'ynda kumta ki la iasydang ba'n iakylli paralok--hí, ia kaba, uei shisha na ki ka lah long, u ba'n sa leh ia kane.

24. Te la lah long ruh ka jingiasait ha pyddeng jong ki, ia kaba, iano na ki ba yn nieu u bakham-khrau.

25. U la ong te ha ki, Kiba ki siim jong ki kynja--bynriu ki leh-trai-khlíh ia ki; bad kita ki baleh da ka bor ruh ia ki, la khot ia ki ki nongkam-bhá.

26. Hinrei phi, *phi'n* 'nym *long* kumta: hinrei uta u bakham-khrau ha pyddeng jong phi, ai ba u'n long kum u bakham-poh; bad uta u basynshár, kum uta u ba-shakri.

27. Naba uno u bakham--khrau, uta u bashong-shanía ba'n bám, lane uta u bashakri? ym long uta u bashong-shanía ba'n bám? nga hinrei nga long ha pyddeng jong phi kum uta u bashakri.

28. Phi long kita te kiba la iaisáh lem bad nga ha ki jingtynjúh jong nga.

29. Nga te nga kular-skhem ha phi, naba kumta U Kypá

jong nga u la ai-skhem ha
nga, ka híma,
30. ba phi'n ioh-bám bad
díh ha ka míej jong nga ha
kata ka híma jong nga, bad
halor ki khet phi'n ioh-shong
bishár ia kiba khadar ki jaid
Israil.
31 UBA U Trai u la
ong ruh, Kó Simon, Kó Simon,
ha khymíh, U Soitan u da
pán ba'n ioh ha lade ia phi,
ia ka ba'n ioh-tai *ia phi* kum
ia u keu:
32. hinrei nga la dúwai
ma-nga na ka bynta jong mé,
ba ka jingngeit jong mé ka'n
'nym dúh-noh: ma-mé te h'yn-
da mé la kylla-shait-bhá-pat,
me'n pynskhem ia ki para
jong mé.
33. U la iathúh te ha u,
Kó Trai, nga la kloi ba'n leit
lem bad mé te sha ka byndí,
bad sha ka jingiáp.
34. U te u la iathúh, Nga
ong ha mé, Kó Petros, u síar
u'n 'nu'm riu ha kane ka sngi,
mynshiwa ba me'n len laisin
ba mé íhthúh ia nga.
35. H'ynda kumta u la ong
ha ki, Mynba nga la phah
ia phi khlem ka jingpan, bad
ka ierong, bad ki júti, phi la
sngou-kyrdúh ei-ei-ruh ne
ém? Ki te ki la iathúh, Ei-ei-
-ruh-ém.
36. H'ynda kumta u la ong
ha ki, Hinrei mynta, jár u ba-
don ka jingpan, tó ai ba u'n
ráh, kumjuh ruh ia la ka
ierong: bad jár u b'ym don
ka waitlam, tó ai ba u'n díe-
-noh ia la ka jainkúp, bad ba
u'n thíed ia kawei:
37. naba nga ong ha phi,
ba kane ia kaba la thoh ka
dang dei ba'n sa pyndep ha
nga, ia kaba *ong*, "La nieu
ruh ia u lem bad ki nong-
palat;" naba don ka jing-
pynsadep shisha ia kita kiei-
-kiei-ruh shaphang jong nga.
38. Ki te ki la ong, Kó
Trai, ha khymíh ar-tylli ki
waitlam hangne. U la shu
ong te ha ki, Keinnoh.
39. H'YNDA kumta ha-
ba u la míh-noh, u la leit,
kumba u jiu leh, sha u lúm
Ki Olib; te ki synran jong u
ruh ki la búd ia u.
40. Haba u la lah poi te ha
kata ka jaka, u la ong ha ki,
Tó iadúwai ba phi'n 'nym leit-
-bysut hapoh ka jingpynshoi.
41. H'ynda kumta te u la
kynriah-noh na ki, kat shisin-

-pydá mau; te haba u la dem la ki khohsiu, u la dúwai,

42. u da ong, Kó Kypá, lada mé mon ba'n pynphai-noh ia kane ka khuri na nga: hinrei ym ia kaba ka mon jong nga, hinrei ia kaba ka jong mé, yn leh.

43. Hangta la míh-pau ha u, u angelos na byneng, u da pynshait ia u.

44. Te ba u don ha ka jingpynéh mynsiim bapisá, u la dúwai barhem kham-tam: te ka sy-ép jong u ka la long kum ki jingjau ka snám balang, ki da háp ha ka khyndeu.

45. Haba u la ieng-joit te na kata ka badúwai, bad ba u la wan ha ki synran jong u, u la shem ia ki ba ki da ioh-thíah na ka basngousíh,

46. u la ong te ha ki, Balei ba phi ioh-thíah? da ieng-joit, tó iadúwai ruh, ioh ba phi'n leit-bysut hapoh ka jingpynshoi.

47. Haba u dang kren te, ha khymíh u paitbah, bad ia uba la jiu khot Ioudas (uwei na kita ki khadar-ngút) u la iaid ha shiwa jong ki, bad u la wan hajan ia U Iísous ba'n iadoh ia u.

48. Hinrei U Iísous u la ong ha u, Kó Ioudas, da ka jingiadoh mé díe-noh ia uba U Khún u briu?

49. Te haba kita ki basau-dong ia u ki la ioh-íh ia kaei ka ba'n sa long, ki la kylli ia u, Kó Trai, ngi'n pom ne ém da ka waitlam?

50. Uwei te uba na ki u la pom ia u shakri jong U Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor ka mon jong u.

51. U Iísous u da iathúh te u la ong, Tó shah háduh kane! bad haba u la kytáh ia kata ka shkor jong u, u la pynkhíah ia u.

52. U Iísous u la ong te ha Ki Rangbah-lyngdoh, bad ha Ki Rangbah ki baiaáp ia ka iing-mane-U-Blei, bad ha Ki Tymen-basan, kiba la lah poi *ba'n kem* ia u; Kum *ba'n kem* ia u nongtúh, phi la míh-noh bad ki waitlam bad ki diingdúh ruh?

53. hala ka sngi mynba nga don lem bad phi ha kaba ka iing-mane-U-Blei, phi'm shym la kynér satía ia la ki

ktí *ba'n kem* ia nga: hinrei kane ka long ka por jong phi, bad *kane ka long* ka bor jong ka jingdum!

54. H'ynda ki la kem ia u, ki la ialam-noh, bad ki la ialam ia u hapoh ka iing uba U Rangbah-lyngdoh. U Petros te u la búd na jing-ngai.

55. Te h'ynda ki la lah sliu ding ha pyddeng kaba ka phyllau; bad ba ki la iashong-lem, U Petros u la shong ha pyddeng jong ki.

56. Hinrei kawei ka shakri haba ka la ioh-íh ia u, ba u shong hajan kata ka ding, bad haba ka la khymíh-shain ia u, ka la ong, Une ruh u la long lem bad u.

57. Hinrei u la len ia u, u da ong, Ka briu, nga'm íhthúh ia u.

58. H'ynda la shibit te, uwei-pat haba u la ioh-íh ia u, u la ong, Mé ruh mé long *uwei* na ki. U Petros te u la iathúh, Briu, nga'm long.

59. Jin kat shí por ruh hadiin, uwei-pat u la kren-skhem, u da ong, Da ka ba-shisha une ruh u la long lem bad u: naba u long u nong Galilaia.

60. U Petros te u la iathúh, Briu, nga'm tip kaei ba mé ong. Te kumne-kumne-ruh, haba u dang kren, la riu u síar.

61. H'ynda kumta haba uba U Trai u la phai, u la khymíh-iit ha U Petros. Te U Petros u la kynmau ia kata ka ktín ka jong U Trai, kumba u la ong ha u, Ba mynshiwa ba u'n riu u síar, me'n len ia nga laisin.

62. Te U Petros haba u la míh-noh shabar, u la lyniar kythang-éh.

63. Kita ki briu te kiba iabat-lem ia U Iísous ki la leh-bein ia u, ki da sympat.

64. Haba ki la lah iatap-matlah ruh ia u, ki la shoh ia u ha ka khymat, bad ki la kylli ia u, ki da ong, Tó ia-thúhlypá, long mano uba la shoh ia mé?

65. Shibún ruh kiei-kiei-ruh kiwei-pat, da ka bakren-bein, ki la ong ialeh ia u.

66. Katba la míh ka sngi te, la ialum-lang kaba Ka Jingiaseng-Tymen-basan jong u paitlang, bad Ki Rangbah-lyngdoh, bad Ki

Nongthoh de, bad ki la ialam ia u sha Ka Darbar jong ki,

67. ki da ong, La mé long ne ém uba U Khristos, tó iathúh ha ngi. Te u la iathúh ha ki, Lada nga iathúh ha phi, phi'n 'nym ngeit satía:

68. pynban lada nga'n kylli-nía ruh, phi'n 'nym iathúh satía ha nga, lane pyllait-noh *ia nga:*

69. *da-lei-lei,* náduh kaba mynta uba U Khún u briu u'n long u bashong sha ka mon kaba ka bor jong U Blei.

70. H'ynda kumta ki la ia-kylli baroh, Mé long ma-mé te kumta uba U Khún U Blei? U la iathúh ruh ha ki, Phi ong ba nga long ma-nga *kumta.*

71. Ki la iaong te, Ngi dang don kam aiuh pat ia ka jingsakhí? naba ngi la ioh--sngou hí na ka shintur jong u hí.

XXIII.—Lynnong.

1. *La múdui ia U Iísous ha khymat U Pilat, la phah ruh ia u ha U Irodis.* 8. *U Irodis u pynpyrthúh-bein ia u.* 13. *Ki briu ki iapán ba U Pilat u'n pyllait-noh ia U Barabbas, hinrei ba u'n sahnarphyná ia U Khristos.* 26. *U iathúh ha ki kynthei ki baiám-sngou-isy-nei ia u ia ka jingpyndúh ia Ka Jerusalem.* 32. *U dúwai na ka bynta ki bashún bad baleh-bein ia u.* 39. *Shaphang ar-ngút ki nongkam b'ymman ki ba-la-sahnarphyná lem bad u.* 44. *Ka jingiáp jong u.* 50. *Shaphang ka batep jong u.*

Te haba ka jingiaseng baroh jong ki la ieng-joit; ki la ialam-noh ia u ha U Pilat.

2. Ki la sydang ruh ba'n múdui ia u, ki da ong, Ngi la shem ia une ba u da pyn-kíat ia uba u paitlang, bad u da ádong ba'n ai khajina ha U Kaisar, ba u da khot ia lade U Khristos U Siim.

3. Te U Pilat u la kylli ia u, u da ong, Mé long ma-mé uba U Siim Ki Jiu? U da iathúh te u la ong ha u, Mé la ong.

4. H'ynda kumta U Pilat u la ong ha kita Ki Rangbah--lyngdoh bad ha kita ki pait-bah, Nga'm shem ka jingpallat satía ha une u briu.

5. Hinrei ki te ki la ia-kham pynéh, ki da iaong, Ba u pynkíh ia u paitlang, u da hikai lyngba Ka Ioudaia baroh, da kaba la sydang

náduh Ka Galilaia háduh
hangne.
6. Te haba U Pilat u la
ioh-sngou shaphang Ka Gali-
laia, u la kylli la uta u
briu u long ne ém u nong
Galilaia.
7. Haba u la lah tip-skhem
ruh ba u long na ka jing-
synshár jong U Irodis, u la
phah-pateng ia u ha U Irodis,
uba don hí ruh ha Ka Jeru-
salem ha kita ki sngi.
8. U Irodis te haba
u la ioh-íh ia U Iísous, u la
kymen shikaddei-éh: naba u
la kwah na mynslem ba'n ioh-
-íh ia u, namar kaba u ioh-
-sngou shibún kiei-kiei-ruh
shaphang jong u; bad u la
sngou-kyrmen ba'n la ioh-íh
ia kaei-kaei-ruh ka dak ba-la-
-leh da u.
9. U la kylli te ia u da ki
shibún ki ktín; hinrei u'm
shym la iathúh ei-ei-ruh-ém
ha u.
10. Te kumta kita Ki
Rangbah-lyngdoh bad kita
Ki Nongthoh kiba la ieng ha
khymat, ki da múdui jam-éh
ia u.
11. Hinrei haba U Irodis,
bad ki sipáhi jong u, ki la
ialeh-íh-bein ia u, bad ba la
iapynpyrthúh-bein, ba ki da
iapynkúp ka jain batyngshain
ia u, ki la phah-noh-pat ia u
ha u Pilat.
12. Te la pynlong lok lem
ia U Pilat bad U Irodis ha
kata ka sngi pleng: naba
mynshiwa ki da jiu iashún
paralok-hí.
13. U Pilat te, haba
u la lah khot-lem ia Ki Rang-
bah-lyngdoh, bad ia Ki Nong-
bishár, bad ia u paitlang,
14. u la ong ha ki, Phi la
wallam ia une u briu ha nga,
kum u bapynkíat ia u pait-
lang: ha khymíh ruh, haba
nga la kylli-iit *ia u* ha khy-
mat jong phi, nga'm shem
satía ha une u briu ka jing-
rem, na kita kiei-kiei-ruh
shaphang kiba phi múdui ia u:
15. l'ymne U Irodis pleng;
naba nga la phah-pateng ia
phi ha u; ha khymíh ruh,
ei-ei-ruh-ém u'm shym la leh
ka ba'n dei ba'n iáp:
16. namar-kata, h'ynda
nga la sympat ia u, nga'n
pyllait-noh.
17. (Naba u la don kam
ba'n pyllait-noh ia uwei ha ki
ha ka jingkhawai-níam.)

18. H'ynda kumta uta u paitbah baroh shisyndon u la kyang, ki da iaong, Tó da shim-dúh-noh ia une! bad da pyllait-noh ha ngi ia U Barabbas.

19. (Ia uba la búh ha ka byndí, namar ka jingkíhwin kawei ba-la-pynlong ha kata ka shnong, bad ka jingpyniáp-briu.)

20. Namar-kata, U Pilat u la ialap pyníh ha *ki* pat, ba u da mon ba'n pyllait-noh ia U Iísous.

21. Hinrei ki la iakyang-bittar kein, ki da iaong, Sahnarphyná, sahnarphyná ia u!

22. Te u la ong ha ki laisin, Balei, namar ka b'ymman aiuh ba une u la leh? nga'm shem satía ha u ka jingrem ka ba'n iáp: namar-kata, h'ynda nga la sympat ia u, nga'n pyllait-noh.

23. Hinrei ki la iaipynéh da ki jingpyrta bajam, ba ki da pán ba yn sahnarphyná ia u. Kumta ki jingpyrta jong ki, bad ki jong kita Ki Rangbah-lyngdoh, ki la ialah.

24. Te U Pilat u la pynkut-noh ba yn long kat ka jingpán jong ki.

25. Kumta u la pyllait-noh ha ki ia uba la lah búh ha ka byndí, namar ka jingkíhwin bad ka jingpyniáp-briu, ia uba ki la lah pán; hinrei ia U Iísous u la aití-noh ha ka mon jong ki.

26. Te katba ki dang ialam-noh ia u, ki la iabat ia uwei U Simon u nong Kyrini, uba wan na ka rí-brí, ki la iapynbúh ha u ia ka diingphyná, ba'n báh nadiin jong U Iísous.

27. Te la búd ia u, u paitbah babún ki briu, bad ki kynthei, kiba la lyniar-lympat ruh ia lade, bad ba la iám-sngou-isynei ia u.

28. Hinrei haba U Iísous u la phai sha ki, u la ong, Kó kynthei Ka Jerusalem; wat iaiám phi namar jong nga; hinrei tó iaiám namar ia lade, bad namar ki khún jong phi!

29. naba, ha khymíh, ki sngi ki wan ha kiba ki'n ong, Suk ki balyngkí, bad ki kypoh kiba ki'm jiu khá, bad ki jingbúin kiba ki'm jiu ai-búin!

30. h'ynda kumta ki'n sydang ba'n iapyrta ha kiba ki

lúm-báh, Tó háp ha ngi! bad
ha kiba ki lúm-rit, Tó tap ia
ngi!
31. naba lada ki'n leh ia
kine kiei-kiei-ruh ha uba u
diing bajirngam, ia kaei yn leh
ha u batyrkhong?
32. TE la ialam lem
bad u ia kiwei-pat ki ar-ngút
ruh, *kiba long* ki nongkam-
-sniu, ba yn pyniáp ia ki.
33. H'ynda ki la poi te ha
kata ka jaka ia kaba jiu
khot Maloi-khlíh, *ne Kalbari,*
hangta ki la sahnarphyná ia
u, bad ia kita ki nongkam-
-sniu; ia uwei sha ka mon
te, bad ia uwei sha ka diang
de.
34. U Iísous te u la
ong, Kó Kypá, tó máp ia ki;
naba ki'm tip ia kaei ba ki leh!
Haba ki la iabynta ia ki jain-
kup jong u, ki la iakalai.
35. Uta u paitlang te u
la ieng jingngoh. Kiba Ki
Nongsynshár ruh lem bad ki
de, ki la iapynran-bein ia la
ki khymut *ia u,* ki da iaong,
Ia kiwei u la pynim; ai ba
u'n pynim ia lade, lada une u
long uba U Khristos, u ba-la-
-jíd u jong U Blei.
36. Bad kiba ki sipáhi ruh
ki la ialeh-bein ia u, ki da iawan
ha *u,* bad ki da iatyrwa-ai ka
bajeu ha u,
37. bad ki da ong, La mé
long uba U Siim jong Ki Jiu,
tó pynim ia lade.
38. La don te ka jing-
thoh-shalor ba-la-thoh ha neng
jong u, ha ki dak ki kynja
Griik, bad ki kynja Roman,
bad ki kynja Hebru de, UNE U
LONG UBA U SIIM JONG KI
JIU.
39. UWEI te na kita ki
nongkam-sniu, ba-la-sydín, u
la kren-bein ia u, u da ong,
La mé long uba U Khristos,
tó pynim ia lade bad ia ngi.
40. Hinrei uta uwei-pat u
da iathúh, u la sneng ia u, u
da ong, Me'm shepting satía
ia U Blei, naba mé long hapoh
kaba kajuh ka jingshitom?
41. ma-ngi shisha da ka ba-
hok ruh; namar ngi ioh-díang
ia ka badei na kiei-kiei-ruh
ia kiba ngi la leh: hinrei une
u'm shym la leh ei-ei-ruh-ém
ka b'ymdei.
42. U la ong te ha U
Iísous, Tó kynmau ia nga, Kó
Trai, h'ynda mé la poi ha
kaba ka híma jong mé.
43. U Iísous te u la ong ha

u, Shisha nga ong ha mé,
Ha kane ka sngi me'n long
lem bad nga ha ka basuk-
-hun.
44. Te ka la long hamar
ka bahinriu baje, bad ka la
long dum ha ka khyndeu baroh
háduh ka bakhyndai baje.
45. Te la pyndum ia ka
sngi, bad la pynkád ia ka jing-
káh jong kaba ka iing-mane-
-U-Blei na pyddeng.
46. U Iísous te haba
u la pyrta da ka ktín bajam, u
la ong, Kó Kypá, ha ki ktí
jong mé nga'n aití ia la ka
mynsiim: te haba u la ong
kumne, u la ai-noh ia ka myn-
siim.
47. Te haba uba u rangbah-
-shispah u la ioh-íh ia kaei ba-
-la-leh, u la iaroh ia U Blei, u
da ong, Da shisha une u briu u
la long u bahok.
48. Bad kita ki paitbah ba-
roh kiba la iawan-lang ha kane
ka jingioh-íh, haba ki iakhy-
míh ia kiei-kiei-ruh ia ki ba-la-
-leh, da ka batháp ia la ki sha-
dem, ki la leit-phai-pat.
49. Baroh ruh ki para-
-baiaíththúh jong u ki la iaieng
na jingngai, bad ki kynthei
kiba la lah iabúd-lem ia u na
ka Galilaia, ki da khymíh ia
kine kiei-kiei-ruh.
50. Ha khymíh ruh,
u briu uba ka kyrteng U Jo-
siph, uba long u mantri, u briu
babhá bad bahok:
51. (une u'm shym la lah
iakongúh ia ka jingsylla bad ia
ka jingleh jong ki) uba na Ka
Arimathaia, ka shnong ka jong
Ki Jiu; uba u hí ruh u jiu
áp-kyrmen ruh ia ka híma ka
jong U Blei;
52. une haba u la leit ha U
Pilat, u la pán ia ka met jong
U Iísous.
53. Te haba u la pynhíer
ia ka, u la sop-spain ia ka da
ka jain-linen baní, bad u la
búh ia ka ha ka jingtep ba-la-
-tíh-jlíh ha u mau, ha kaba
b'ym put jiu la búh briu.
54. Kata ka sngi te ka long
ka bapynkhréh, bad ka sa míh
ka sngi-sabbaton.
55. Te kita ki kynthei ruh,
kiba la iawan lem bad u na
Ka Galilaia, ki la iabúd na-
diin, bad ki la iajingngoh ia
kata ka jingtep, bad kumno
ba-la-búh ia ka met jong u.
56. H'ynda ki la ialeit-phai-
-pat te, ki la iapynkhréh ia ki
jingiúbíh bad ia ki jingsléh ;

hinrei ha kaba ka sngi-sabbaton ki la shong-sngi, kat kaba ka húkum.

XXIV.—Lynnong.

1. *Ar-ngút ki angelos ki iathúh ia ka jingmíh-pat U Khristos ia ki kynthei kiba la iawan sha ka jingtep: te kine ki iabyná ha kiwei-pat.* 13. *U Khristos hí u míh-pau ha ki ar-ngút ki synran, kiba la leit sha Ka Emmaous.* 33. *Kine ki leit-phai--pat sha Jerusalem, ki iathúh ha kiba ki khadwei ia kiei-kiei--ruh ba la jía ha ka lynti.* 36. *Hadiin kata u míh-pau ha kiba Ki Apostolos, u sneng ruh ia ka jingb'ymngeit jong ki. U kular ba'n ai ia U Mynsiim Bakhúid.* 50. *Kumta u la kíu sha byneng.*

1. Te ha ka *sngi* nyngkong ka shítaieu, haba ka sa shai byrngut, ki la leit sha kata ka jingtep, ki da ráh ia ki jingiúbíh ia kiba ki la iapynkhréh; kiwei-pat ruh *don* bad ki.

2. Bad ki la shem ia u mau ba-la-tyllún-noh na kata ka jingtep.

3. Haba ki la iabysut hapoh te, ki'm shym la shem ia ka met jong U Iísous uba U Trai.

4. Ka la jía te, haba ki dang iakhuslai shaphang kane, ha khymíh ruh, ar-ngút ki rangbah ki la ieng hajan jong ki ha ki jainkúp bapyrnai-líh--éh.

5. Te ba ki la long kiba la shepting, bad ba ki da pynjem-niúh mat ha ka khyndeu, ki la ong ha ki, Balei phi wád ia u baim ha pyddeng ki baiáp?

6. u'm don hangne, hinrei u la míh-pat: tó iakynmau kumno u la ong ha phi, mynba u dang don ha Ka Galilaia,

7. u da ong, Ba ka dei ba'n ai-noh ia uba U Khún u briu ha ki ktí ki briu ki bapop, ba'n sahnarphyná, bad ba'n míh-pat ha ka balai sngi.

8. Namar-kata, ki la iakynmau ia ki ktín jong u;

9. te haba ki la ialeit-phai--pat na kata ka jingtep, ki la iathúh ia kine kiei-kiei-baroh ha kiba ki khadwei, bad ha ki baroh kiba kiwei-pat.

10. Ki la long te Ka Mari ka nong Magdala, bad Ka Ioánna, bad Ka Mari *ka kymí* U Iakobos, bad kiwei-pat *ki kynthei* kiba *don* lem bad ki, kiba la iathúh ia kine kiei--kiei-ruh ha kita Ki Apostolos.

11. Hinrei ki ktín jong ki la pau-syrím ha khymat jong ki kum ka jingkren-kai, te ki'm ngeit ia ki.

12. Hinrei U Petros haba u la ieng-joit, u la phet sha kata ka jingtep; bad haba u la dem ba'n jingngoh, u ioh-íh ia kita ki jain-linen baní ba-la-búh kyrphang; bad u la leit-noh, da ka basngou-kyndit ha lade shaphang kata kaba la jía-long.

13. HA khymíh ruh, ar-ngút na ki ki dang ialeit ha kata ka sngi sha ka shnong-rit, kaba ka kyrteng Ka Emmaous, ka bajingngai na Ka Jerusalem jin phra ki bor-lynti.

14. Bad ki la iakren paralok-hí shaphang kine kiei-kiei-baroh kiba la lah jía-long.

15. Ka la jía te, haba ki dang iakren bad ba ki iakylli jingmut paralok-hí, ba U Iísous hí u la wan hajan, bad u la leit lem bad ki.

16. Hinrei la pynthame ia ki khymat jong ki, kat ba'n 'nym íhthúh ia u.

17. Te u la ong ha ki, Kiba kumno kine ki jingong, ia kiba phi iakynting syllok-kylliang paralok-hí, katba phi iaid, haba phi mat-sngousíh ruh?

18. Te uwei na ki, uba ka kyrteng U Kleopas, u da iathúh u la ong ha u, Ma-mé la mé shong tang nongwei ha Ka Jerusalem, te me'm tip ia kiei-kiei-ruh kiba la jía ha ka ha kine ki sngi?

19. U la ong te ha ki, Ia ki bakumno? Ki la iathúh te ha u, Ia kiei-kiei te shaphang U Iísous uba u nong Nasaret, uba la long U Nongiathúh-lypá, u bakhrau-bor ha ka jingleh bad ha ka ktín ha khymat jong U Blei, bad jong uba u paitlang baroh;

20. kumno ruh ba kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kiba Ki Nongsynshár jong ngi, ki la aití-noh ia u sha ka ba'n rem ba'n iáp, bad ba ki la iasahnarphyná ia u.

21. Ngi hinrei ngi la iakyrmen ba ma-u long u ba'n sa siuspah ia uba Israil: nalor kine baroh ruh putet, kane ka sngi long ka balai sngi náduh kaba la leh ia kine kiei-kiei-ruh.

22. Hinrei shisha kiba ki kynthei ruh na ngi ki la ia-

pynkyndit-thred ia ngi, kiba
la don mynstep-éh ha kata ka
jingtep:
23. namar haba ki'm shem
ia ka met jong u, ki la iawan
ong te, ba ki la lah ioh-íh ia
ka jingíhthúh-pau ki angelos,
kiba la ong ba u im.
24. Te kiba na kita kiba
la don lem bad ngi, ki la leit
sha kata ka jingtep, bad ki la
shem kumta, kumba kita ki
kynthei ki la iathúh ruh: hin-
rei ia u ki'm shym la ioh-íh
kein.
25. H'ynda kumta u la ong
ha ki, Ah phi ki bamut-baklá,
bad ba shantí ka dohnúd ia
ka ba'n ngeit ia kiei-kiei-baroh
kiba Ki Nongiathúhlypá ki
la iathúh!
26. ym long kaba la dei
ia uba U Khristos ba'n shah
ia kine kiei-kiei-ruh, bad ba'n
leit-bysut hapoh ka burom
jong u?
27. Te haba u la sydang
na U Mosis, bad na kiba Ki
Nongiathúhlypá baroh, u la
pynpau ha ki ha kiba Ki
Jingthoh baroh ia kiei-kiei-
-ruh shaphang ia lade.
28. Ki la poi hajan te kata
ka nongrit sha kaba ki leit:
u te u la leh ia lade kum u
ba'n sa leit kham-jingngai.
29. Te ki la pynpep ia u,
ki da ong, Tó sáh bad ngi:
naba ka long la jan míet, bad
ka sngi ka la noh. U la leit
hapoh te ia ka ba'n sáh lem
bad ki.
30. Ka la jía te, haba u
dang shong-shanía ba'n bám
bad ki, haba u la shim ia u
kypú, u la kyrkhú, bad haba u
la kyddiah, u la sám ha ki.
31. H'ynda kumta la peit-
-noh ia ki khymat jong ki, bad
ki la íhthúh ia u; u te u la
jáh-noh-jar na ki.
32. Te ki la iaong paralok-
-hí, Ka dohnúd jong ngi ka'm
shym la plúh ha ngi, katba u
la kren ha ngi ha kata ka
lynti, bad katba u la plíe-
-wang ha ngi ia kiba Ki Jing-
thoh?
33. Te haba ki la ieng-joit
ha kata kajuh ka por, ki la
leit-phai-pat sha Ka Jerusa-
lem, bad ki la shem ia kita ki
khadwei-ngút, bad ia kita kiba
don lem bad ki, ba ki la iaseng
lang,
34. ki baiaong, Ba uba U
Trai u la míh-pat shisha, bad
u la pau ha U Simon.

35. Ki ruh ki la iathúh-
-pynpau ia kiei-kiei-ruh *ba-
-la-leh* ha kata ka lynti, bad
kumno la íhthúh ia u da ki
ha ka bakyddiah ia u kypú.

36. Te haba ki dang
iakren ia kine kiei-kiei-ruh, U
Iísous hí u la ieng ha pyddeng
jong ki, bad u ong ha ki, *Long*
ka jingsuk ia phi!

37. Hinrei ki long ki ba-
-la-khuslai-shirkhei bad ba-la-
-shepting, ba ki la iamut ba ki
la ioh-íh mynsiim.

38. U la kylli te ia ki, Balei
phi la iasngou-tíng? bad na-
mar aiuh ba ki jingmut-artatín
ki iamíh-joit ha ki dohnúd
jong phi?

39. tó khymíh ia ki ktí
jong nga bad ia ki slajat jong
nga, ba nga long ma-nga hí;
tó tybá ia nga, tó khymíh
ruh; naba ka mynsiim ka'm
don ka doh bad ki shiing,
kumba phi ioh-íh ia nga ba
nga don.

40. Haba u la ong te ia
kane, u la pyníh ha ki ia ki ktí
bad ia ki slajat *jong u.*

41. Te haba ki dang ia-
long ki b'ymngeit namar ka
jingkymen, bad ba ki iasngou-
-phylla, u la ong ha ki, Phi
don kaei-kaei-ruh ka ba'n bám
hangne?

42. Ki la ai te ha u shí-
-dykhot ka dohkhá ba-la-thang,
bad na ka rew-ngap.

43. Te haba u la shim, u
la bám ha khymat jong ki.

44. U la ong ruh ha ki,
Kine *ki long* kita ki ktín ia
kiba nga la kren ha phi, myn-
ba nga dang don lem bad phi,
ba ka dei ba yn pyndep ia
kiei-kiei-baroh, ia kiba la thoh
ha kaba Ka Húkum U Mosis,
bad ha Ki Nongiathúhlypá,
bad ha Ki Psalm de, shaphang
jong nga.

45. H'ynda kumta u la plíe-
-wang ia ka bamut jong ki, ia
ka ba'n ioh-shemphang ia kita
Ki Jingthoh.

46. U la ong ruh ha ki, Ba
kumne ba-la-thoh, bad kumne
ka la dei ia uba U Khristos
ba'n shah, bad ba'n míh-pat
de na ki nongiáp ha ka balai
sngi;

47. bad ba'n ialap ha ka
kyrteng jong u ia ka bakylla-
-ka-bamut bad ia ka bamáp
ki pop, ha pyddeng ki kynja-
-bynriu baroh, haba la sydang
na Ka Jerusalem:

48. phi ruh phi long ki

nongiaphlá kine kiei-kiei-ruh:
49. ha khymíh ruh, nga
phah ha phi ia kata ba la ku-
lar uba U Kypá jong nga:
hinrei phi tó iaishong ha ka
shnong-báh Jerusalem, tadyn-
da ba yn pynkúp ka bor ia phi
na jrong.
50. H'YNDA kumta u la
ialam-noh habar ia ki háduh
Ka Bithania; bad haba u la
ráh ia la ki ktí, u la kyrkhú ia
ki.
51. Ka la jía ruh, haba u
dang kyrkhú ia ki, ba la khlád-
-noh ia u na ki, bad ba la ráh
ia u sha byneng.
52. Te haba ki la lah ia-
mane ia u, ki la leit-phai-pat
sha Ka Jerusalem bad ka
jingkymen ka bakhrau:
53. bad ki la long khlem-
-da-púd ha kaba ka iing-mane-
-U-Blei, ba ki da iaroh bad
ki da iakyrkhú ia U Blei.
Amen.

KA JINGIATHÚHKHÁNA-BABHÁ KA JONG

U IOANNIS.

I.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka balong-Blei, bad ka balong-briu, bad ka bakam de U Iísous Khristos.* 15. *Ka jingphlá U Ioannis.* 39. *La khot ia U Andreas, bad ia U Petros, bad ia U Philippos, bad ia U Nathanail de.*

1. HA ka bamynnyngkong
la long uba U Ktín, bad uta U
Ktín u la long bad U Blei,
bad uta U Ktín u la long U
Blei.
2. Une u la long ha ka ba-
mynnyngkong bad U Blei.
3. Da u la long kiei-kiei-
-baroh, bad khlem ma-u ym
shym la long kawei kaei-kaei-
-ruh kaba la long.
4. Ha u la long ka jingim;
bad kata ka jingim ka la long
kaba ka jingshai jong ki briu.
5. Bad kata ka jingshai ka
shai ha ka badum; hinrei kata
ka badum ka'm pyddiang ia
ka.

6. La don u briu ba-la-phah da U Blei, uba ka kyrteng jong u U Ioannis.

7. Une u la míh-noh ia ka ba'n phlá, ba u'n ioh-phlá shaphang uba U Jingshai, ba baroh ki'n ioh-ngeit da u.

8. U hí u'm long uta U Jingshai, hinrei *u la míh-noh* ba u'n ioh-phlá shaphang uta U Jingshai.

9. Uta u la long uba U Jingshai u bashisha, u ba'n sa wan ha ka pyrthei, uba pynshai ia ki briu baroh.

10. U la long ha kata ka pyrthei, bad kata ka pyrthei ka la long da u, pynban kata ka pyrthei ka'm shym la íhthúh ia u.

11. U la wan sha kiei-kiei la ki jong, bad kita kiei-kiei la ki jong ki'm shym la pyddiang ia u.

12. Hinrei ki bakatno-katno-ruh kiba la pyddiang ia u, ha kito u la ai bor ba'n long ki khún U Blei, *kata* ha kiba la ngeit ha ka kyrteng jong u:

13. kiba la khá, ym na ki snám, l'ymne na ka mon ka doh, l'ymne na ka mon u briu, hinrei na U Blei.

14. Uta U Ktín te u la kynja doh, bad u la shong-sáh ha pyddeng jong ngi, bad ngi la ioh-khymíh pyllau ia ka burom jong u, ka burom kat kum u ba-la-khá-marwei na uba U Kypá, ba-la-dap da ka jingaiei bad ka bashisha.

15. (U Ioannis u phlá shaphang jong u, bad u la ky-ang, u da ong, Une long uta, ia uba nga la ong, Uta u bawan nadiin jong nga, u la jía-long shiwa jong nga: naba u la shiwa ia nga.)

16. Bad na ka jingdap jong u, ngi baroh ngi la ioh-pyddiang, kat ka jingaiei namar ka jingaiei.

17. Naba ia Ka Húkum la ai da U Mosis; *hinrei* kaba ka jingaiei bad ka bashisha ki la wan da U Iísous Khristos.

18. Ym don uno-uno-ruh uba la ioh-íhthúh ia U Blei mynno-mynno-ruh; uba U Khún ba-la-khá-marwei, uba long ha ka shadem ka jong uba U Kypá, u hí u la iathúh-pynpau *ia u.*

19. Kane te ka long ka jingphlá ka jong U Ioannis: mynba kiba Ki Jiu na Ka Jerusalem ki la iaphah ia Ki Lyngdoh bad ia Ki Jaid-Lebi,

ba ki'n ioh-iakylli ia u, Mé long uei?

20. Te u la phlá, bad u'm shym la len, hinrei u la phlá, Nga nga'm long uba U Khristos.

21. Te ki la iakylli ia u, Mano te? mé long U Ilías? U la ong te, Nga'm long. Mé long uta U Nongiathúhlypá? U la iathúh ruh, Ém.

22. H'ynda kumta ki la iaong ha u, Mé long uei? ba ngi'n ioh-ai ia ka jingiathúh ha kita ba la phah ia ngi. Kumno mé ong shaphang ia lade?

23. U la iathúh, "Nga *long* "ka ktín jong u bapyrta ha ka "rí-khlau, Tó phi'n pynbeit ia "ka lynti U Trai!" kumba la ong U Isaias uba U Nongiathúhlypá.

24. Kita te ia kiba la phah ki la long na kiba Ki Pharisi.

25. Te ki la iakylli ia u, bad ki la iaong ha u, Hato balei ba mé pynbaptisma, la mé me'm long uta U Khristos, l'ymne U Ilías, l'ymne uta U Nongiathúhlypá?

26. U Ioannis u la iathúh ha ki, u da ong, Nga pynbaptisma da ka úm: hinrei don uba ieng ha pyddeng jong phi, ia uba phi phi'm íhthúh;

27. u long ma-u, uba wan nadiin jong nga, uba la jía-long shiwa jong nga; uba nga nga'm long u babit ba nga'n ioh-loit-noh wad ia ka jingtéh ka júti jong u.

28. Ia kine kiei-kiei-ruh la leh ha Ka Bethabára, sha shiliang jong Ka Iordan, ha kaba U Ioannis u la dang pynbaptisma.

29. Ha ka balashai U Ioannis u ioh-íh ia U Iísous ba u da wan ha u, bad u ong, Ha khymíh uba U Khún-Langbrot jong U Blei, uba kit-noh ia ka pop ka jong ka pyrthei!

30. long une shaphang jong uba nga la ong, U briu u wan nadiin jong nga, uba la jía-long shiwa jong nga: naba u la shiwa ia nga:

31. nga te nga'm shym la lah íhthúh ia u: hinrei knang ba yn pynpau ia u ha Israil, namar-kata kein nga la wan pynbaptisma da ka úm.

32. U Ioannis u la iaphlá ruh, u da ong, Nga la ioh-íh ia uba U Mynsiim ba u da

híer na byneng kum ka paro, bad u la sáh halor jong u:

33. nga te nga'm shym la lah íhthúh ia u; hinrei uta uba la phah ia nga ba'n pynbaptisma da ka úm, uta u la lah ong ha nga, Halor uta uba me'n ioh-íh ia uba U Mynsiim ba u da híer bad ba u da sáh halor jong u, uta újuh long uba pynbaptisma da U Mynsiim Bakhúid:

34. te nga la ioh-íh, bad nga phlá ba une u long uba U Khún U Blei.

35. HA ka balashai pat U Ioannis u dang ieng, bad ar-ngút na ki synran jong u.

36. Te haba u la khymíh-thúh-shain ha U Ísous katba u iaid, u ong, Ha khymíh uba U Khún-Langbrot jong U Blei!

37. Kita ki ar-ngút ki synran te ki la ioh-sngou ia u ba u da kren, bad ki la iabúd ia U Ísous.

38. U Ísous te haba u la phai, bad ba u la ioh-íh ia ki ba ki iabúd, u ong ha ki, Kaei ba phi wád? Ki te ki la iathúh ha u, Kó Rabbi, (ka b'yn ong, haba la batai, Kó Nonghikai) hangno mé shong-basá?

39. U ong ha ki, Tó alle, tó khymíh ruh. Ki la leit, bad ki la ioh-íh hangno ba u shong-basá, bad ki la iaisáh lem bad u ha kata ka sngi: te ka la long hamar ka bashipheu baje.

40. U Andreas, uba u para U Simon Petros, u la long uwei na kita ki ar-ngút kiba la ioh-sngou na U Ioannis, bad kiba la iabúd ia u.

41. Une u shem nyngkong ia u para jong u hí U Simon, te u ong ha u, Ngi la iashem ia uba U Messias, (kaba long, haba la batai, U Khristos.)

42. U la wallam ruh ia u ha U Ísous. U Ísous te haba u la khymíh-shain ia u, u la ong, Mé long U Simon uba u khún U Iona: yn khot ia mé U Kíphas, (kaba, haba la batai, U Petros.)

43. HA ka balashai U Ísous u la íh-mon ba'n leit-noh sha Ka Galilaia, bad u shem ia U Philippos, bad u ong ha u, Tó búd ia nga.

44. Te U Philippos u la long na Ka Bithsaida, na ka shnong U Andreas, bad U Petros.

45. U Philippos u shem ia

U Nathanail, bad u ong ha u ; Ngi la shem ia uta uba U Mosis u la thoh ha kaba Ka Húkum, bad kiba Ki Nongiathúhlypá, shaphang jong u, ia U Iísous uba u khún U Josiph, ia uba na Ka Nasaret.

46. U Nathanail te u la ong ha u, Ka lah kaei-kaei-ruh ka babhá ba'n long na Ka Nasaret? U Philippos u iathúh ha u, Tó wan, tó khymíh ruh.

47. U Iísous u la ioh-íh ia U Nathanail ba u da wan ha u, te u ong shaphang jong u, Ha khymíh, U Kynja-Israil, uba da shisha, ha u b'ym don ka baarsap.

48. U Nathanail u kylli ia u, Nangno mé íhthúh ia nga? U Iísous u la iathúh bad u la ong ha u, Mynshiwa kaba U Philippos u la khot ia mé, mynba mé la don hapoh uto u diing-dumbur, nga la ioh-íh ia mé.

49. U Nathanail u la iathúh bad u ong ha u, Kó Rabbi, ma-mé long uba U Khún U Blei; ma-mé long uba U Siim jong Israil.

50. U Iísous u la iathúh bad u la ong ha u, Naba nga la ong ha mé, *Ba* nga la ioh-íh ia mé hapoh uto u diing-dumbur, mé ngeit? me'n ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ki bakham-khrau ia kine.

51. U la ong putet ha u, Shisha, shisha, nga ong ha phi, Náduh mynta phi'n ioh-íh ia ka byneng ba-la-plíe, bad ia ki angelos U Blei ki da kíu bad ki da híer ha uba U Khún u briu.

II.—Lynnong.

1. *Ia ka úm U Khristos u pynlong wain.* 12. *U leit-híer sha Kapernaum, bad sha Ka Jerusalem; ha kaba u pynkhúid ia ka iing-mane-U-Blei na ki bathíed bad na ki badíe.* 18. *U iathúhlypá shaphang ka jingiáp bad ka jingmíh-pat jong u.* 23. *Bún ki la ngeït namar ki kam-báh jong u, hinrei u'm shanía ia lade ha ki.*

1. Ha ka balai sngi te la long ka jingkhawai-shong-kurim ha Ka Kana ka jong Ka Galilaia; bad ka kymí ka jong U Iísous ka la don hangta.

2. La khot ruh ia U Iísous de bad ia ki synran jong u, sha kata ka jingkhawai-shong-kurim.

3. Te haba la b'ym-dap ka
wain, ka kymí ka jong U
Iísous ka ong ha u, Ka wain
ki'm don shuh.
4. U Iísous u ong ha ka,
Pha don kam aiuh bad nga,
kó ka briu? ka por jong
nga ka'm put jía.
5. Ka kymí jong u ka ong
ha kiba ki shakri, Kaei-kaei-
-ruh ia kaba u'n ong ha phi,
phi'n leh.
6. Te la don hangta hinriu
ki khrá-úm bamau ba-la-búh,
knang ia ka níam jingpyn-
khúid ka jong Ki Jiu, kiba
ngíam uwei-uwei kat ar ne
lai mond.
7. U Iísous u ong ha ki,
Tó pyndap ia kita ki khrá da
ka úm. Ki la pyndap te ia
ki háduh ka rymiang.
8. H'ynda kumta u ong ha
ki, Tó tong mynta, tó báh
ruh ha uba u nongsynshár
ka jingkhawai. Te ki la wal-
lam.
9. Te h'ynda uta u nong-
synshár ka jingkhawai u la
lah mád ia kata ka úm ba-la-
-pynlong wain, bad u'm tip
nangno ka la long; (hinrei
kita ki shakri kiba la tong ia
ata ka úm ki la tip;) uta u
nongsynshár ka jingkhawai u
la khot ia uba u nongleit-
-kurim, bad u ong ha u,
10. U briu baroh u jiu
búh ha khymat ia ka wain ka
babhá nyngkong; bad haba ki
la iadíh-bhá, h'ynda kumta
sa ia kata ka bakham-sniu:
ma-mé *hinrei* mé la ríh ia ka
wain ka babhá háduh mynta.
11. Ia kane ka banyngkong
jong ki kam-báh, U Iísous u
la leh ha Ka Kana ka jong
Ka Galilaia, bad u la pynpau
ia la ka burom; kumta ki
synran jong u ki la ngeit-
-skhem ha u.
12. HADIIN kane u la
leit-híer sha Kapernaum, ma-u
bad ka kymí jong u, bad ki
para jong u, bad ki synran
jong u de: hinrei hangta ki'm
shym la iaishong bún sngi.
13. NAMAR kaba Ka
Níam-ka-jinglait jong ki Jiu
ka la jan, U Iísous u la leit-
-kíu te sha Ka Jerusalem,
14. bad u la shem ha kaba
ka iing-mane-U-Blei ia kiba
iadíe ki massi bad ki langbrot,
bad ki paro de, bad ia kiba
ki nongiapein-sybai ba ki da
shong.
15. Te haba u la thau ia

ka jingsympat na kiei-kiei-
-ruh ki jingtéh, u la beh-noh
shabar ia ki baroh na kata
ka iing-mane-U-Blei, ia kita
ki langbrot ruh bad ia kita ki
massi de; bad u la théh pa-
shait-noh ia u sybai-rit jong
kita ki nongiapein-sybai, bad
u la pynkyllon ia ki míej;
16. bad u la ong ha kita
kiba iadíe ia kita ki paro, Tó
shim-noh ia kine kiei-kiei-ruh
nangne; wat pynlong ia ka
iing uba U Kypá jong nga ka
iing jingkhai-i.
17. H'ynda kumta ki syn-
ran jong u ki la iakynmau,
ba don ka ba-la-thoh, "Kaba
"ka jingsngou-rhem ia ka
"iing jong mé ka bám-dúh
"ia nga."
18. H'YNDA kumta
kiba Ki Jiu ki la iathúh bad
ki la ong ha u, Kaei ka dak mé
pyníh ha ngi, ba mé leh ia
kine kiei-kiei-ruh?
19. U Iísous u la iathúh
bad u la ong ha ki, Phi'n
pynjot ia kane ka iing-Blei,
te nga'n pynieng-pat lai sngi
ia ka.
20. H'ynda kumta kita Ki
Jiu ki la iaong, Saupheu bad
hinriu snem shu dang tei ia
kane ka iing-Blei, ma-mé te
me'n pynieng-pat lai sngi ia
ka?
21. U hinrei u kren sha-
phang ka iing-Blei ka met
jong u.
22. Namar-kata, h'ynda u
la míh-pat na ki nongiáp, ki
synran jong u ki la iakynmau
ba u la lah ong ia kane ha ki;
te ki la iasngouthúh ia Ka
Jingthoh, bad ia kata ka ktín
ia kaba la lah ong U Iísous.
23. TE katba u dang
don ha Ka Jerusalem, ha kaba
ka jingkhawai-níam kaba Ka
Jinglait, shibún ki la ngeit ha
ka kyrteng jong u, h'ynda ki
la ioh-íh ia kiei-kiei-ruh ki
dak baphylla jong u ia kiba
u la leh.
24. Hinrei U Iísous u'm
shym la aití-noh ia lade ha
ki, naba u hí u da íhthúh ia
ki baroh;
25. pynban ruh u'm da
don kam ba uno-uno-ruh u'n
phlá shaphang u briu: naba
u hí u la tip kaei kaba la don
ha u briu.

III.—LYNNONG.

1. *U Khristos u hikai ia U Niko-
dimos ba don kam ba'n ioh ia ka*

jingkhá-arsin: ba don kam ruh ia ka jingngeit ha ka jingiáp jong u. 16. Ka jingíeit ka ba-khrau U Blei sha ka pyrthei. 18. Ka jingrem namar ka jing-b'ymngeit. 22. Ka jingbaptis-ma; 25. bad ka jingphlá, bad ka jinghikai U Ioannis sha-phang U Khristos.

1. Te la don u briu na kiba Ki Pharisi, uba ka kyrteng U Nikodimos, uba u nong-synshár jong Ki Jiu:

2. une u la wan ha U Iísous mynmíet, bad u la ong ha u, Kó Nonghikai, ngi tip ba mé long U Nonghikai uba la wan na U Blei: namar ym don uba lah ba'n leh ia kine ki kam-báh ia kiba mé leh, l'ymda long U Blei ryngkat bad u.

3. U Iísous u la iathúh bad u la ong ha u, Shisha, shi-sha, nga ong ha mé, L'ymda long ba-la-khá pat ia u briu, u'm lah ba'n ioh-íh ia ka híma ka jong U Blei.

4. U Nikodimos u ong ha u, Kumno lah ba'n khá ia u briu haba u la tymmen? lane u lah ba'n bysut arsin sha ka kypoh ka kymí jong u, bad ba'n khá ia u?

5. U Iísous u la iathúh, Shisha, shisha, nga ong ha mé, L'ymda long ba-la-khá ia u briu da ka úm bad da U Myn-siim, u'm lah ba'n leit hapoh ka híma ka jong U Blei;

6. ia kaba la khá na ka jong ka doh, ka long doh; te ia kaba la khá na ka jong U Mynsiim, ka long mynsiim:

7. wat sngou-kyndit te ba nga la ong ha mé, Ba ka dei ba'n khá pat ia phi:

8. ka ly-ér ka béh sha ka-ba ka mon; bad mé ioh-sngou ia ka jingsaua jong ka, hinrei me'm tip nangno ka wan, l'ymne shano ka leit: kumta long u briu baroh u ba-la-khá na uba U Mynsiim.

9. U Nikodimos u la iathúh u la ong te ha u, Kumno kine kiei-kiei-ruh ki lah ba'n long?

10. U Iísous u la iathúh bad u la ong ha u, Mé long uba u nonghikai u jong Israil, te me'm íhthúh ia kine kiei-kiei-ruh?

11. Shisha, shisha, nga ong ha mé, Ba ia kata kaba ngi iatip, ngi iakren, bad ia kaba ngi la ioh-íh, ngi iaphlá; hin-rei phi'm pyddiang satía ia ka jingphlá jong ngi.

12. Lada nga la iathúh ha phi ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka khyndeu, bad phi'm ngeit; kumno phi'n ngeit, lada nga iathúh ha phi ia kiei-kiei-ruh kiba ha byneng?

13. Te ym don uba la leit--kíu sha byneng, tang uta uba la wan-híer na byneng, uba U Khún u briu, uba long ha byneng.

14. Kumba U Mosis ruh u la kyntiu ia uta u bysein ha kata ka rí-khlau, kumta ruh ka dei ba yn kyntiu ia uba U Kkún u briu:

15. ba uei-uei-ruh u ba-ngeit ha u, u'n 'nu'm jot shuh, hinrei u'n ioh ka jingim b'ym-jiukut.

16. NABA kumta U Blei u la íeit ia ka pyrthei, katba u la aití-noh ia la U Khún ia u ba-la-khá-marwei, ba uei-uei--ruh u bangeit ha u, u'n 'nu'm jot shuh, hinrei u'n ioh ka jingim b'ymjiukut.

17. Naba U Blei u'm shym la phah ia la U Khún ha ka pyrthei, ba u'n pynrem ba'n jot ia ka pyrthei, hinrei ba yn pynim ia ka pyrthei da u.

18. Uta u bangeit ha u yn nym pynrem: hinrei uta u b'ym ngeit u la rem lypá; naba u'm shym la ngeit ha ka kyrteng uba U Khún U Blei ba-la-khá-marwei.

19. Kane te ka long kata ka jingpynrem, ba kaba Ka Jingshai ka la wan ha ka pyrthei, bad ki briu ki la iaíeit kham-tam ia ka badum ba'n ia kaba ka jingshai, naba ki la long b'ymman ki jingleh jong ki.

20. Naba u briu baroh uba iaileh ia ka basniu, u shún ia kata ka jingshai, l'ymne u'm wan ha kata ka jingshai, ioh ba yn sneng pyrshah ia ki jingleh jong u.

21. Hinrei uta u baiaileh ia ka bashisha, u wan ha kata ka jingshai, ba yn ioh--pynpau ia ki jingleh jong u, ba ha U Blei long ba la leh ia ki.

22. HADIIN kine kiei--kiei-ruh U Iísous u la leit bad ki synran jong u sha kaba ka rí-brí Ka Ioudaia; hangta u la sáh lem bad ki, bad u la pynbaptisma.

23. Te U Ioannis ruh u la dang pynbaptisma ha Ka Ai-non, hajan Ka Salim, naba la don hangta bún ki úm: *ki*

briu te ki la iawan, bad la
pynbaptisma ia ki;
24. naba ym put la bred ia
U Ioannis ha ka iing-byndí.
25. H'YNDA kumta la
míh ka jingiasait na kiba ki
synran U Ioannis bad Ki Jiu,
shaphang ka níam jingpyn-
khúid.
26. Te ki la ialeit ha U
Ioannis, bad ki la iaong ha u,
Kó Rabbi, uta uba la long
lem bad mé sha shiliang Ka
Iordan, ia uba la phlá-babhá
ma-mé, ha khymíh, uta u
pynbaptisma, bad baroh ki
ialeit ha u.
27. U Ioannis u la iathúh
bad u la ong, Ym don u briu
uba lah ba'n shimtí ei-ei-ruh-
-ém *ha lade,* l'ymda la ai ha u
na byneng.
28. Phi hí ruh phi iaphlá
ia nga, ba nga la ong, Nga
nga'm long uba U Khristos,
hinrei ba nga long ia u ba-la-
-phah ha shiwa jong u.
29. Uba u nongleit-kurim
long uba la ioh ia kaba ka
nongleit-kurim: hinrei, uba u
lok jong uta u nongleit-kurim,
u baieng bad u baioh-sngou
ia u, u kymen da ka jingky-
men namar ka ktín uta u
nongleit-kurim: namar-kata,
kane ka jingkymen ka jong
nga ka la bíang.
30. Ka la dei ia u ba'n
man-khrau, hinrei ia nga ba'n
man-rit.
31. Uta u bawan na jerong,
u long halor baroh: uta u ba-
long na ka jong ka khyndeu, u
long na ka jong ka khyndeu,
bad na ka jong ka khyndeu u
kren: uta u bawan na byneng,
u long halor baroh:
32. te ia kaba u la ioh-íh
bad ba u la ioh-sngou, ia kata
u phlá; hinrei ym don ba pyd-
diang ia ka jingphlá jong u.
33. Uta uba la pyddiang ia
ka jingphlá jong u, u la pyn-
skhem ba U Blei u long u ba-
shisha.
34. Naba uta ia uba U Blei
u la phah, u kren ia kiba ki
ktín ki jong U Blei: naba U
Blei u'm ai ia uba U Mynsiim
da ka jingtheu *ha u.*
35. Uba U Kypá u íeit ia
uba U Khún, bad u la ai ia
kiei-kiei-baroh ha ka ktí jong u.
36. Uta u bangeit ha uba U
Khún u don ka jingim b'ym-
jiukut; uta te u b'ymkongúh
ia uba U Khún, u'n 'nu'm ioh-
-íh ia ka jingim; hinrei ka

jingbittar ka jong U Blei ka iaisáh halor jong u.

IV. LYNNONG.

1. *U Khristos u kren bad ka briu na Ka Samaria, bad u pynpau ia lade ha ka.* 27. *Namar-kata, ki synran ki iasngou-kyndit.* 31. *U iathúh ha ki ia ka jingsngou-rhem jong u shaphang ka burom U Blei.* 39. *Shibún ki nong Samaria ki la ngeit ha u.* 43. *U leit-noh sha Ka Galilaia.* 46. *U pynkhíah ruh ia u khún u rangbah siim uba pang ha Kapernáum.*

1. NAMAR-KATA, mynba uba U Trai u la tip, ba kiba Ki Pharisi ki la ioh-sngou, ba U Iísous u pynlong bad ba u pynbaptisma kham-bún ki synran ia U Ioannis,

2. (la U Iísous hí shisha u'm shym la pynbaptisma, hinrei ki synran jong u ;)

3. u la íehnoh ia Ka Ioudaia, bad u la leit pat sha Ka Galilaia.

4. Te ka la dei ia u ba'n leit lyngba ia Ka Samaria.

5. U la wan, namar-kata, sha ka shnong ha Samaria ba-khot Ka Sykhar, hajan kata ka khyndeu ia kaba U Iakob u la ai ha U Iosiph uba u khún jong u.

6. Hangta te ka la long ka pukri ka jong U Iakob. U Iísous, namar-kata, ba u la thait na kata ka jingleit, u la shong kumta halor kata ka pukri : te ka la long hamar ka bahinriu baje.

7. Ka briu ka la wan ***kaba long*** na jong Ka Samaria ia ka ba'n tong úm : U Iísous u ong ha ka, Tó ai ha nga ba'n díh.

8. (Namar ki synran jong u ki la lah leit-noh sha kata ka shnong, ba ki'n ioh-thíed jingbám.)

9. Ynda kumta kata ka briu kaba Ka Kynja-Samaria ka iathúh ha u, Kumno ma-mé, uba long U Kynja-Jiu, mé pán na nga ia ka ba'n ioh-díh, ka balong ka briu Ka Kynja-Samaria ? namar kiba Ki Kynja-Jiu ki'm jiu ialok lem bad kiba Ki Kynja-Samaria.

10. U Iísous u la iathúh te u la ong ha ka, Lada pha la lah íhthúh ia ka jingai-ei ka jong U Blei, bad uei u long uta uba ong ha pha, Tó ai ha nga ba'n díh ; ma-pha pha'n la lah pán na u kein, u te u'n

la lah ai ha pha ia ka úm ka baim.

11. Kata ka briu te ka iathúh ha u, Kó Kynrád, me'm don te ka pípa, kane ka pukri ruh ka long ka bajilliu: namar--kata, nangno mé don kata ka úm ka baim?

12. ne long ma-mé u ba-kham-khrau ia uba u kypá jong ngi U Iakob, uba la ai ha ngi ia kato ka pukri, bad u la díh hí ruh na ka, bad kiba ki khún jong u, bad kiba ki jingrí jong u?

13. U Ísous u la iathúh te u la ong ha ka, U briu baroh u badíh na kane ka úm u'n slíang pat;

14. hinrei uno-uno-ruh uba u'n díh na kata ka úm, ia kaba nga nga'n ai ha u, u'n 'nu'm slíang lano-lano--ruh; hinrei kata ka úm, ia kaba nga'n ai ha u, ka'n long ha u ka pukri ka úm ka ba-kyrsoi sha ka jingim b'ymjiu-kut.

15. Kata ka briu ka iathúh ha u, Kó Kynrád, tó ai ha nga ia kane ka úm, ba nga'n 'nym slíang, l'ymne wan hang-ne ba'n tong.

16. U Ísous u ong ha ka, Tó khíe-leit, khot ia u tyngá jong pha, bad tó wan *pat* hangne.

17. Kata ka briu ka la ia-thúh te ka la ong, Nga'm don u tyngá. U Ísous u ong ha ka, Pha la ong ka badei, Ba nga'm don u tyngá:

18. naba san-ngút ki tyngá pha la ioh, bad uta uba pha don mynta ruh, u'm long u tyngá jong pha: ia kane pha la kren ka bashisha.

19. Kata ka briu ka ong ha u, Kó Kynrád, nga íh-shem-phang ba mé long U Nongia-thúhlypá:

20. ki kypá jong ngi ki la iamane-Blei halor une hí u lúm; phi te phi ong, ba ha Ka Jerusalem ka long kata ka jaka, ha kaba ka dei ba'n mane-Blei.

21. U Ísous u iathúh ha ka, Kó ka briu, tó ngeit ia nga, ba ka por ka jía, h'ynda phi'n 'nym iamane ia uba U Kypá, l'ymne halor une u lúm, l'ymne ha Ka Jerusalem:

22. phi iamane-Blei kat kum ia kaba phi'm tip: ngi iamane-Blei kat kum ia kaba ngi tip: naba ka jingpynim ka long na kiba Ki Jiu;

23. hinrei ka por ka jía, bad ka long mynta kein, h'ynda kiba ki nongiamane-Blei ki bashisha, ki'n iamane ia uba U Kypá ha ka mynsiim bad ha ka bashisha: namar uba U Kypá ruh u wád ia kiba kum kita ba'n iamane ia u:

24. U Blei *u long* U Mynsiim: te ka dei ia kiba iamane ia u, ba'n mane ha ka mynsiim bad ha ka bashisha.

25. Kata ka briu ka ong ha u, Nga tip ba uba U Messias u wan, (ia uba ki khot U Khristos:) h'ynda u'n la wan uta, u'n batai-shai ia ngi kiei-kiei-baroh.

26. U Iísous u iathúh ha ka, Nga long *uta*, u bakren bad pha.

27. HAMAR kane ki synran jong u ki la wan ruh, te ki la iasngou-kyndit ba u la kren bad *kata* ka kynthei: hinrei ym don ba kylli, Kaei mé wád? lane, Balei mé kren bad ka?

28. Ynda kumta kata ka briu ka la íehnoh ia ka pípa jong ka, bad ka la leit-noh sha kata ka shnong, bad ka ong ha kiba ki rangbah,

29. Tó alle, tó khymíh ia u briu uba la iathúh ha nga ia kiei-kiei-baroh kat kiba nga la leh: une u long ne ém uba U Khristos?

30. Namar-kata, ki la iamíh-noh na kata ka shnong, bad ki la iawan ha u.

31. MAR-PYDDENG mynba kumta te, kita ki synran ki la iakyrpád ia u, ki da ong, Kó Rabbi, tó bám.

32. Hinrei u la iathúh ha ki, Nga nga don ka jingbám ba'n bám, ia kaba phi phi'm tip.

33. Namar-kata, kita ki synran ki la iaong paralok-hí, Mano-mano-ruh la wallam ne ém *ei-ei-ruh* ha u ba'n bám?

34. U Iísous u iathúh ha ki, Ka jingbám jong nga long, ba nga ioh-leh ia ka mon ka jong uta uba la phah ia nga, bad ba nga'n ioh-pyndep ia ka kam jong u:

35. phi phi'm jiu ong, ba h'ynda sa sau bynai, ba ka jía kaba ka aiom-ot? ha khymíh, nga ong ha phi, Tó khymíed ia la ki khymat, tó jingngoh ruh ia ki lyngkhá; naba ki long lypá ki balíh ia ka aiom-ot:

36. uta u baot te u ioh-

-díang ia ka bainong, bad u lum-lang soh ia ka jingim b'ymjiukut: ba uta u babet ruh u'n ioh-iakymen lem bad uta u baot;

37. naba ha kane, kata ka ktín ka long ka bashisha, Ba u long uwei uta u babet, uwei-pat ruh uta u baot:

38. nga nga la phah-noh ia phi ba'n ot ia kata ha kaba phi phi'm shym la trei-minot: kiwei-pat ki la iatrei-minot; phi pynban phi la ioh-bysut sha kata ka jingtrei-manbhá jong ki.

39. Te shibún na kita ki nong Samaria na kata ka shnong ki la ngeit ha u, namar kata ka jingong ka jong kata ka briu, ka baphlá, Ba u la iathúh ha nga ia kiei-kiei-baroh kat kiba nga la leh.

40. Namar-kata, mynba kita ki nong Samaria ki la iawan ha u, ki la iakyrpád ia u ba'n iaisáh bad ki: te u la sáh hangta ar sngi.

41. Te shibún ki bakham-bún ki la ngeit namar kata ka ktín jong u hí;

42. ha kata ka briu te ki la iaong, Mynta ngi ngeit, ym shuh namar kata ka jingong jong pha: naba ngi la ioh-sngou hí *ia u*, bad ngi iatip ba une u long shisha uba U Nongpynim jong ka pyrthei, uba U Khristos.

43. Te hadiin kita ki ar sngi u la míh-noh nangta, bad u la leit-noh sha Ka Galilaia.

44. Namar U Iísous u la phlá hí, ba U Nongiathúhlypá u'm ioh ka burom ha ka shnong jong u hí.

45. Te h'ynda u la poi sha Ka Galilaia, kiba ki nong Galilaia ki la pyddiang sngoubhá ia u, ba ki da la ioh-íh ia kiei-kiei-baroh ia kiba u la leh ha Ka Jerusalem ha kata ka jingkhawai-níam: namar ki ruh ki la leit sha kata ka jingkhawai-níam.

46. Kumta U Iísous u la leit-pat sha Ka Kana ka jong Ka Galilaia, ha kaba u la lah pynlong wain ia kata ka úm. La don te uwei u rangbah siim, uba u khún jong u, u la pang ha Kapernaum.

47. Une, haba u la ioh-sngou ba U Iísous u la wan na Ka Ioudaia sha Ka Galilaia, u la leit ha u, bad u la kyrpád ia u ba u'n wan-híer,

bad ba u'n pynkhíah ia u khún jong u: namar u long u ba'n sa iáp.

48. H'ynda kumta U Iísous u la ong ha u, L'ymda phi'n ioh-íh ia ki dak bad ia ki kam-phylla, phi'n 'nym ngeit.

49. Uta u rangbah siim u ong ha u, Kó Kynrád, tó wan-híer shiwa ba ioh í'n iáp-noh í khynnah jong nga.

50. U Iísous u iathúh ha u, To khíe-leit-noh; u khún jong mé u im-khíah. Uta u briu u la ngeit te ia kata ka ktín ia kaba U Iísous u la lah ong ha u, bad u la leit-noh.

51. Te mynta haba u dang leit-híer, ki shakri jong u ki la iawan-tan ia u, bad ki la iathúh, ki da ong, U khynnah jong mé u im-khíah.

52. H'ynda kumta u la kylli na ki ia kaba ka por, ha kaba u la sngou kham-khoit. Te ki la iathúh ha u, Myn-hynnin ha ka bahinieu baje, ka pangshoh ka la íehnoh-dak ia u.

53. H'ynda kumta uta u kypá u la tip ba *ka la long* ha kata ka por hí ha kaba U Iísous u la ong ha u, Ba u khún jong mé u im-khíah: te u la ngeit hí bad ka iing jong u baroh kawei.

54. Kane pat ka kam-báh ka baar U Iísous u la leh, ha-diin ba u la wan na Ka Ioudaia sha ka Galilaia.

V.—Lynnong.

1. *Shaphang ka pung-sum, kaba ha Ka Jerusalem,* 5. *Hangta U Iísous u pynkhíah ha ka sngi--sabbaton ia u briu uba la pang laipheu phra snem;* 10. *Ki Jiu, namar-kata, ki iasait kem-dau ia u; ki ialeh-bein ruh ia u.* 17. *U iathúh na ka bynta ia lade, u sneng-shai ruh ia ki, u pyníh da ka jingphlá ka jong U Kypá jong u;* 32. *da ka jong U Ioannis;* 36. *da ka jong ki kam jong u;* 39. *bad da ka jong Ki Jingthoh de, ba u long uei.*

1. Hadiin kine kiei-kiei-ruh la long ka jingkhawai-níam jong kiba Ki Jiu, te U Iísous u la leit-kíu sha Ka Jerusa-lem.

2. Te don ha Ka Jerusa-lem ka pung-sum ha kaba *ka khyrdop* langbrot, ia kaba la khot ha Ka Hebreu, Bethesda, ka badon san-tylli ki baranda.

3. Ha kine la jiu thíah bún báh ki bapang, ki bamatlah,

ki badykoh, ki bapangiáp-shi-
liang, ba ki da iaáp ia kaba ka
jingkhíh jong kata ka úm.
4. Namar u angelos haba
dei u la jiu leit-híer ha kata
ka pung-sum, bad u la jiu
pynkhíh ia kata ka úm: h'yn-
da kumta jár uba la leit-híer
nyngkong hadiin ka jingkhíh
ka jong kata ka úm, u la ioh-
-khíah-noh na kano-kano-ruh
ka jingpang kaba u la jiu don.
5. Te la jiu don hangta
uwei u briu, uba la don ha ka
jingpang laipheu phrá snem.
6. U Iísous haba u la ioh-
-íh ia une ba u da thíah, bad
ba u da tip ba katta u don la
slem-éh *ha ka jingpang kumta,*
u kylli ia u, Mé kwah ba'n
long u ba-la-khíah?
7. Uta u bapang u la ia-
thúh ha u, Kó Kynrád, nga'm
don u briu, uba, haba la pyn-
khíh ia kato ka úm, u'n ioh-
-búh ia nga ha kato ka pung-
-sum: hinrei ha kaba nga dang
wan, uwei-pat u leit-híer kein
shiwa jong nga.
8. U Iísous u ong ha u, Tó
ieng, ráh ia la ka jingthíah, tó
iaid-kai ruh.
9. Te kumne-kumne-ruh uta
u briu u la long u ba-la-khíah;
bad u la ráh ia la ka jingthíah,
bad u la iaid-kai. Te ka la
long ka sabbaton ha kata ka
sngi.
10. Namar-kata, kiba Kí
Jiu ki la iaong ha uta uba la
ioh-khíah, Ka long ka sngi-
-sabbaton: ka b'ym dei ia mé
ba'n ráh ia kato ka jingthíah.
11. U la iathúh ha ki, Uta
uba la pynkhíah ia nga, uta u
la ong kein ha nga, Tó ráh ia
la ka jingthíah, tó iaid-kai
ruh.
12. H'ynda kumta ki la
iakylli ia u, Long uno uta u
briu uba la ong ha mé, Tó ráh
ia la ka jingthíah, tó iaid-kai
ruh?
13. Hinrei uta uba la lah
ioh-khíah u'm shym la lah
íhthúh uei u long: namar U
Iísous u la lah kynriah-noh
jar-jar, na u paitbah u badon
ha *kata* ka jaka.
14. Hadiin kata U Iísous
u shem ia u ha kaba ka iing-
-mane-U-Blei, bad u la ong ha
u, Ha khymíh, la pynkhíah ia
mé: wat leh pop shuh, ioh
ka'n jía ha mé kaei-kaei-ruh
ka bakham-sniu.
15. Uta u briu u la leit-noh,
bad u la iathúh-bíang ha kita

Ki Jiu, ba u long U Iísous uba
la lah pynkhíah ia u.
16. Namar-kata te kita Ki
Jiu ki la ialeh-bein ia U Iísous,
bad ki la iawád-dong ia ka
ba'n pyniáp-noh ia u, naba u
la leh ia kine kiei-kiei-ruh ha
ka sngi-sabbaton.
17. Hinrei U Iísous u
la iathúh ha ki, *Kumba* U
Kypá jong nga u trei háduh
mynta, nga ruh nga trei.
18. Namar-kata, kita Ki
Jiu ki la iawád-dong kham-
-tam ia ka ba'n pyniáp-noh ia
u, ym tang naba u la lah pyn-
khein ia ka sngi-sabbaton,
hinrei ba u la lah ong ruh ba
U Blei *u long* uba U Kypá
jong u tam hí, u da leh
ia lade marryngkat bad U
Blei.
19. H'ynda kumta U Iísous
u la iathúh bad u la ong ha ki,
Shisha, shisha, nga ong ha phi,
Uba U Khún u'm lah ba'n leh
ei-ei-ruh-ém na lade, tang ia
kaba u ioh-khymíh ba uba U
Kypá u da leh: namar kiei-
-kiei-ruh ia kiba leh ma-u, ia
kita ruh uba U Khún kumjuh
u leh.
20. Namar uba U Kypá u
íeit ia uba U Khún, bad u
pyníh ha u ia kiei-kiei-baroh ia
kiba u hí u leh: bad u'n pyníh
ha u ia ki jingleh ki bakham-
-khrau ia kine, ba phi phi'n
ioh-sngou-kyndit.
21. Namar kumba uba U
Kypá u pynmíh ia kiba ki
nongiáp bad ba u pynim;
kumta ruh uba U Khún u
pynim ia kiba u mon.
22. Namar uba U Kypá
u'm bishár iano-iano-ruh, hin-
rei u la ai ia kata ka jing-
bishár baroh ha uba U Khún:
23. ba baroh ki'n ioh-burom
ia uba U Khún, kumba ki
burom ia uba U Kypá. Uta u
b'ym burom ia uba U Khún,
u'm burom ia uba U Kypá ia
uba la phah ia u.
24. Shisha, shisha, nga ong
ha phi, Ba uta u baioh-sngou
ia ka ktín jong nga, bad u ba-
ngeit ha uta uba la phah ia
nga, u don ka jingim b'ym-
jiukut; bad u'n 'nu'm wan-háp
sha ka jingrem, hinrei u la
lait-shiliang na kaba ka jingiáp
sha kaba ka jingim.
25. Shisha, shisha, nga ong
ha phi, Ba ka por ka jía, bad ka
long mynta kein, h'ynda kiba
ki nongiáp ki'n ioh-sngou ia
ka jingpyrta ka jong uba U

Khún U Blei: te kita kiba la
ioh-sngou, ki'n ioh-im.
26. Namar kumba uba U
Kypá u don ka jingim ha
lade, kumta u la ai ha uba U
Khún ruh ba'n ioh ka jingim
ha lade;
27. u la ai ruh ha u ka
bor ia ka ba'n leh ia ka jing-
bishár ruh, naba u long U
Khún u briu.
28. Wat sngou-kyndit ia
kane: naba ka por ka jía, ha
kaba ki baroh kiba ha ki jing-
tep ki'n ioh-sngou ia ka jing-
pyrta jong u;
29. bad ki'n iamíh-noh, kiba
la leh babhá, sha ka jingmíh-
-pat ka jingim; kiba la leh
b'ymman te sha ka jingmíh-
-pat ka jingkordit.
30. Nga nga'm lah ba'n leh
ei-ei-ruh-ém na lade hí: kumba
nga ioh-sngou, nga bishár;
bad kata ka jingbishár ka
jong nga ka long ka bahok;
naba nga'm wád ia ka mon ka
jong nga hí; hinrei ia ka mon
ka jong U Kypá uba la phah
ia nga.
31. Lada phlá ma-nga sha-
phang ia lade, ka jingphlá
jong nga ka'm long *banieu kum*
ka bashisha.
32. Don uwei-pat u baphlá
shaphang jong nga; bad nga
tip ba kata ka jingphlá ia
kaba u phlá shaphang jong
nga ka long ka bashisha.
33. Phi hí phi la phah ha
U Ioannis, bad u la phlá sha-
phang kata ka bashisha.
34. Hinrei nga nga'm pyd-
diang ia ka jingphlá na u
briu: hinrei nga ong ia kine
kiei-kiei-ruh ba phi phi'n ioh-
-lait-im.
35. Uta u la long uba u
sharak u ba-la-thang bad ba-
tyngshain, phi te phi la ia-
sngoubhá ba'n iashád-kymen
tang shibit-arbit ha ka jing-
shai jong u.
36. Hinrei ma-nga, nga don
ka jingphlá ka bakham-khrau
ia ka jong U Ioannis: namar
kita ki jingleh ia kiba uba U
Kypá u la aití ha nga ba
nga'n ioh-pyndep ia ki, ia kita
kijuh hí ki jingleh ia kiba nga
leh, ki iaphlá shaphang jong
nga, ba uba U Kypá u la phah
ia nga.
37. Uba U Kypá ruh uba
la phah ia nga, u la phlá hí
shaphang jong nga. Hinrei
phi'm shym la shah-shkor
l'ymne ia ka ktín jong u myn-

no-mynno-ruh, l'ymne phi'm shym la khymíh-nieu ia ka dur jong u.

38. Phi'm don te ka ktín jong u baiaisáh ha phi: naba ia uba uta u la phah, ha uta phi phi'm ngeit.

39. Phi iit-bhá ia kiba Ki Jingthoh, naba ha ki phi mut ba'n ioh ka jingim b'ymjiukut; kita ruh ki long kiba iaphlá shaphang jong nga.

40. Pynban ruh phi'm mon ba'n wan ha nga, ba phi'n ioh ka jingim.

41. Nga'm pyddiang ia ka burom na ki briu.

42. Hinrei nga la íhthúh ia phi, ba phi'm don kaba ka jingíeit U Blei ha lade.

43. Ma-nga nga la wan ha ka kyrteng U Kypá jong nga, hinrei phi'm pyddiang ia nga: lada uwei-pat u'n wan ha ka kyrteng la ka jong hí, ia uta phi'n pyddiang.

44. Kumno phi lah ba'n ngeit, kiba iating burom paralok-hí, bad phi'm iawád ia kata ka burom kaba tang na uba U Blei hí?

45. Wat mut ba nga nga'n múdui ia phi ha uba U Kypá: don u bamúdui ia phi, *wad* U Mosis, ha uba phi iakyrmen.

46. Namar lada phi la ngeit ha U Mosis, phi'n da la ngeit ha nga: namar uta u la thoh shaphang jong nga.

47. Hinrei lada phi'm ngeit ia kita ki jingthoh jong u, kumno phi'n ngeit ia kita ki ktín jong nga?

VI.—Lynnong.

1. *U Khristos u khawai ia ki san hajar ki briu; hangta ki briu ki kwah ba'n pynlong siim ia u.* 16. *Hinrei u kynriah-noh, u iaid ruh halor ka dúriau sha ki synran jong u.* 22. *Ki briu ki iabúd byllín ia u; ia kiba u sneng-shai, bad ia ki baroh ki nongsngou badoh ka ktín jong u.* 41. *U pyníh ia lade ba u long u kypú ka jingim ia ki bangeit.* 60. *Bún na ki synran jong u ki iasngou-lyngngoh shaphang kata.* 66. *Náduh kata bún na ki synran jong u ki phai--diin na u, U Petros te u phlá ia u; U Ioudas u long u nongshún.*

1. Hadiin kine kiei-kiei-ruh U Iísous u la leit shiliang ka dúriau jong Ka Galilaia, ia kaba *khot ruh* jong Ka Tiberias.

2. Te u paitbah babún u la búd ia u, naba ki la jiu khymíh ia ki kam-báh jong u, ia kiba u la leh ha ki ba-pang.

3. Te U Iísous u la leit-kíu sha u lúm, te hangta u la shong lem bad ki synran jong u.

4. Te kaba ka níam Ka Jinglait, kaba ka jingkhawai-níam jong Ki Jiu, ka la jan.

5. Haba U Iísous te u la khymíed ia la ki khymat, bad ba u da ioh-íh ba u paitbah babún u wan ha u, u ong ha U Philippos, Nangno ngi'n iathíed jingbám, ba kine ki'n ioh-iabám?

6. (Ia kane te u la ong ba u da tynjúh ia u: namar u la tip hí ia kaei ba u'n sa leh.)

7. U Philippos u la iathúh ha u, Ar spah suka ki kypú ki'n 'nym dap ia ki, ba uwei-uwei-ruh na ki u'n ioh-díang ia ka bakhyndiat.

8. Uwei na ki synran jong u, U Andreas, uba u para U Simon Petros, u ong ha u,

9. Don uwei u khynnah hangne, uba don san-tylli ki kypú bakynja-keu, bad ar-tylli ki dohkhá-rit baiih: hinrei kita ki long katno ha pyddeng katne-katne-ruh?

10. Te U Iísous u la ong, Tó pynlong ia ki briu ba'n shong-shanía. Te la don shi-bún u phlang ha kata ka jaka. Kumta kita ki briu ki la ia-shong-shanía, ha ka jingkhein jin san hajar.

11. Te U Iísous u la shim ia kita ki kypú, bad haba u la lah ngúh, u la sám ha kiba ki synran, kita ki synran de ha kita ki bashong-shanía; kum-juh ruh na ki jong kita ki doh-khá-rit baiih, katba ki iamon.

12. H'ynda te ki la kydang, u ong ha ki synran jong u, Tó ialum-lang ia kita ki balywet ki basáh-tam, ba yn 'nym jah-noh ei-ei-ruh.

13. Namar-kata, ki la ia-lum-lang *ia ki*, bad ki la iapyn-dap khadar tukri na ki balywet na ki jong kita ki san-tylli ki kypú ki bakynja-keu, kiba la sáh-tam ha kita kiba la lah iabám.

14. H'ynda kita ki briu ki la lah ioh-íh ia kata ka kam-báh ia kaba U Iísous u la leh, ki la iaong, Ba une u long shisha uta U Nongiathúhlypá uba sa wan ha ka pyrthei.

15. Namar-kata, haba U Iísous u la tip ba ki sa leh ba'n wan bad ba'n rong-noh ia u, ba ki'n ioh-pynlong siim ia u, u la kynriah-noh pat sha uta u lúm marwei hí.

16. Te haba ka la long la jan míet, ki synran jong u ki la ialeit-híer shádAuh kata ka dúriau.

17. Haba ki la ialeit-kíu te sha ka liing-báh, ki dang leit shiliang kata ka dúriau sha Kapernaum. Te ka la long dum lypá, bad U Iísous u'm put la lah wan ha ki.

18. Te ia kata ka dúriau la pynkhíh-éh, da ka babéh ka ly-ér báh.

19. H'ynda ki la lah ia-khiing kat ki lai bor-lynti, ki ioh-íh ia U Iísous ba u iaid-kai halor kata ka dúriau, ba u nang wan hajan kata ka liing-báh: te ki la iashepting.

20. Hinrei u ong ha ki, Long ma-nga; tó wat shep-ting.

21. H'ynda kumta ki la iakymen ba'n pyddiang ia u sha kata ka liing-báh; kumne-kumne-ruh kata ka liing-báh ka la poi ha kata ka jaka sha kaba ki la iatheu-leit.

22. Ha ka balashai, uta u paitbah uba la ieng sha shiliang kata ka dúriau, haba u la ioh-íh b'ym la don kawei-pat ka liing-rit hangta, taug kata kawei sha kaba ki synran jong u ki la ialeit-kíu, bad ba U Iísous u'm shym la leit lem bad ki synran jong u ha kata ka liing-rit, hinrei ki synran jong u ki la leit-noh kyrpang hí;

23. (hinrei la poi kiwei-pat ki liing-rit na Ka Tiberias hajan kata ka jaka ha kaba ki la lah iabám ia uta u kypú hadiin ba uba U Trai u la lah ngúh:)

24. namar-kata, h'ynda uta u paitbah u la ioh-íh ba U Iísous u'm don hangta, l'ymne ki synran jong u, ki ruh ki la ialeit-kíu sha ki liing-bah, bad ki la poi sha Kapernaum, ba ki da iawád ia U Iísous.

25. Te haba ki la iashem ia u sha shiliang kata ka dúriau, ki la iakylli ia u, Kó Rabbi, mynba kumno mé la wan hangne?

26. U Iísous u la iathúh ha ki, u la ong, Shisha, shisha, nga ong ha phi, Phi wád ia nga, ym naba phi la ioh-íh ia ki kam-báh, hinrei naba phi la

iabám na kita ki kypú, bad phi
la kydang:
27. wat trei-minot ba'n ioh
ia kata ka jingbám ka ba'n
jot-noh, hinrei ia kata ka jing-
bám kaba iaisáh sha ka jingim
b'ymjiukut, ia kaba uba U
Khún u briu u'n ai ha phi:
namar ia une, uba U Kypá
uba *long* U Blei, u la pynskhem.
28. Ynda kumta ki la ia-
kylli ha u, Kaei ngi'n leh, ba
ngi'n ioh-minot ia kiba ki jing-
leh jong U Blei?
29. U Iísous u la iathúh te
u la ong ha ki, Kane ka long
kaba ka jingleh jong U Blei,
ba phi'n ngeit ha u ia uba la
phah ma-u.
30. Namar-kata, ki la ia-
kylli ia u, Kaei ka dak-phylla
ba leh ma-mé te, ba ngi'n ioh-
-íh bad ba ngi'n ioh-ngeit ha
mé? kaei *ka kam-báh* ba mé
leh?
31. ki kypá jong ngi ki la
iabám ia kaba ka manna ha
kata ka rí-khlau, kumba ka
long ba-la-thoh, "U kypú na
byneng u la ai ha ki ba'n
bám."
32. H'ynda kumta U Iísous
u la ong ha ki, Shisha, shisha,
nga ong ha phi, U Mosis u'm
shym la ai ha phi ia uta u
kypú na byneng; hinrei uba
U Kypá jong nga u ai ha phi
ia uba u kypú u bashisha na
byneng:
33. namar uba u kypú u
jong U Blei long uta uba
wan-híer na byneng, bad u
baai ia ka jingim ha ka pyr-
thei.
34. Namar-kata, ki la iaong
ha u, Kó Trai, tó ai ha ngi ia
une u kypú hala ka sngi.
35. Te U Iísous u la iathúh
ha ki, Ma-nga long uta u kypú
jong ka jingim: jár u bawan
ha nga, u'n 'nu'm thyngan;
bad jár u bangeit ha nga, u'n
'nu'm slíang lano-lano-ruh.
36. Hinrei nga la ong ha
phi, Ba la phi la lah ioh-íh ia
nga, pynban phi'm ngeit.
37. Ia baroh ba uba U
Kypá u ai ha nga, yn wan ha
nga: ia uta te u bawan ha
nga, da lei-lei nga'n 'nym kyn-
tait-noh shabar.
38. Naba nga la wan-híer
na byneng, ym kumno-kumno-
-ruh, ba nga'n ioh-leh ia ka
mon ka jong nga hí, hinrei ia
ka mon ka jong uta uba la
phah ia nga.
39. Kane te ka long kata

ka mon ka jong U Kypá uba
la phah ia nga, ba baroh ia
kaba u la ai ha nga, nga'n
'nym ai ba'n dúh-noh ei-ei-ruh
na ka, hinrei ba nga'n ioh-
-pynmíh-pat ia ka, ha ka sngi
ka bakhadduh.
40. Kane ruh ka long kata
ka mon ka jong uta uba la
phah ia nga, ba u briu baroh
uba da ioh-íhthuh ia uba U
Khún, bad ba u da ngeit ha
u, u'n ioh ka jingim b'ym-
jiukut; bad nga nga'n ioh-
-pynmíh-pat ia u ha ka sngi
ka bakhadduh.
41. H'YNDA kumta kita
Ki Jiu ki la iakren-kníum
shaphang jong u, naba u la
ong, Nga long uta u kypú uba
la wan-híer na byneng.
42. Ki la iaong te, Ym long
une U Iísous, uba u khún U
Iosiph, ia uba u kypá bad ia
ka kymí jong u ngi íhthúh?
hato kumno te ba ong une, Ba
nga la wan-híer na byneng?
43. Namar-kata, U Iísous
u la iathúh bad u la ong ha
ki, Wat iakren-kníum paralok-
-hí.
44. Ym don uba lah ba'n
wan ha nga, l'ymda uba U
Kypá uba la phah ia nga, u'n
da la pynwan ia u: bad nga
nga'n pynmíh-pat ia u ha ka
sngi ka bakhadduh.
45. Ka long ba-la-thoh ha
kiba Ki Nongiathúhlypá, "Ba-
"roh ruh ki'n long ki ba-la-
"-hikai da U Blei." Naba
kumta, u briu baroh uba la
ioh-sngou na uba U Kypá,
bad uba la ioh-nang, u wan
ha nga.
46. Ym namar ba uno-uno-
-ruh u la ioh-íhthúh ia uba
U Kypá, tang ma-u uba da
long na U Blei; uta kein u la
ioh-íhthúh ia uba U Kypá.
47. Shisha, shisha, nga ong
ha phi, Jár u bangeit ha nga,
u don ka jingim b'ymjiukut.
48. Ma-nga long uba u
kypú jong kata ka jingim.
49. Ki kypá jong phi ki la
iabám ia kata ka manna ha
kata ka rí-khlau, bad ki la
iáp-noh.
50. Une u long uta u kypú
u bawan-híer na byneng, ba
uno-uno-ruh uba u'n ioh-bám
na u, te u'n 'nu'm iáp-noh
kein.
51. Ma-nga long uta u
kypú u bapynim, uba la wan-
-híer na byneng: lada uno-
-uno-ruh u'n ioh-bám na une u

kypú, u'n ioh-im b'ymjiukut: bad uta u kypú de, ia uba nga nga'n ai, ka long ka doh jong nga, ia kaba nga nga'n ai na ka bynta ka jingim ka jong ka pyrthei.

52. Namar-kata, kita Ki Jiu ki la iasait-éh paralok-hí, ki da iaong, Kumno une u lah ba'n ai ha ngi ia ka doh *jong u* ia ka ba'n bám?

53. Namar-kata, U Iísous u la iathúh ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, L'ymda phi bám ia ka doh jong uba U Khún u briu, bad ba phi díh ia ka snám jong u, phi'm don ka jingim ha lade.

54. Uno-uno-ruh u babám ia kata ka doh jong nga, bad badíh ia kata ka snám jong nga, u don ka jingim b'ymjiukut:- bad nga nga'n pynmíh-pat ia u ha ka sngi ka ba-khadduh.

55. Naba ka doh jong nga ka long, da shisha, ka jing-bám, bad ka snám jong nga ka long, da shisha, ka jingdíh.

56. Jár u babám kytáh-lywet ia kata ka doh jong nga, bad badíh ia kata ka snám jong nga, u iaisáh ha nga, bad nga ha u.

57. Kat kumba uba U Kypá u im uba la phah ia nga, nga ruh nga im da uba U Kypá: kumta uta u babám kytáh-lywet ia nga, uta ruh kein u'n ioh-im da nga.

58. Une u long uta u kypú uba la wan-híer na byneng: ym kumba ki kypá jong phi ki la iabám ia kata ka manna, bad ki la iáp-noh: jár u ba-bám kytáh-lywet ia une u kypú, u'n ioh-im b'ymjiukut.

59. Kine kiei-kiei-ruh u la iathúh ha ka synagog, haba u dang hikai ha Kapernaum.

60. NAMAR-KATA, shibún na ki synran jong u haba ki la ioh-sngou, ki la iaong, Kane ka long ka ktín baéh-síh; uei ba lah ba'n sngou-shemphang ia u?

61. Haba U Iísous te u la tip ha lade, ba kita ki synran jong u ki iakren-kníum sha-phang kata, u la ong ha ki, Shisha kane ka pynthut ia phi?

62. *Aiuh* te lada phi'n ioh-khymíh-thúh ia uba U Khún u briu ba u leit-kíu *pat* sha kaba u la long ka bamyn-shiwa?

63. Ka long kaba ka myn-

siim kaba pynim; kaba ka doh
ka'm pynmyntoi ei-ei-ruh-
-ém: kita ki ktín, ia kiba
nga kren ha phi, ki long ka
mynsiim, bad ki long ka jing-
im.
64. Hinrei don kiba na phi
kiba ki b'ymngeit. (Namar
U Iísous u la lah tip náduh
ka bamynnyngkong, kino ki
long kita ki b'ymngeit satía,
bad uno u long uba da díe-
-noh ia u.)
65. U la ong te, Namar-
-kata, nga la ong ha phi, ba
ym don uba lah ba'n wan ha
nga, l'ymda long ba-la-ai ha u
na U Kypá jong nga.
66. NADUH kata *ka
sngi*, shibún na ki synran jong
u ki la iakylla-diin-noh, bad
ki'm ialeit lem shuh bad u.
67. Ynda kumta U Iísous
u la kylli ha kita ki khadar-
-ngút, Phi ruh phi iamon ne
ém ba'n leit-noh?
68. H'ynda kumta U Simon
Petros u la iathúh ha u, Kó
Trai, dei hano-pat ngi'n ia-
leit? mé don ki ktín ka jing-
im b'ymjiukut:
69. ngi ruh ngi iangeit bad
ngi iatip-skhem, ba ma-mé
long uba U Khristos, uba U
Khún jong U Blei U Baim.
70. U Iísous u la iathúh
ha ki, Nga nga'm shym la jíd
ia phi kiba ki khadar-ngút?
pynban uwei na phi u long u
nongsyntíat bashún.
71. U la kren shaphang U
Ioudas Iskariot te, *u khún* U
Simon: namar long une u
ba'n sa díe-noh ia u, uba da
long uwei na kita ki khadar-
-ngút.

VII.—LYNNONG.

1. *U Iísous u sneng ia ka jing-sngou-tyneng bad ia ka jingleh-shlur ki kur jong u.* 10. *U leit-kíu na Ka Galilaia sha ka jingkhawai-níam.* 14. *U hikai ha ka iing-mane-U-Blei;* 25. *na ka baiaong ki nong Jerusalem;* 32. *na ka baialeh Ki Pharisi ruh.* 37. *U pyrta ia ka jingong kaba don kam éh.* 40. *Bún ki jingtharai ki baphér shaphang jong u.* 45. *Ki Pharisi ki bittar ba ki shakri ki'm shym la kem ia u; ki iakajía bad U Nikodimos ruh naba u ieng-shiliang bad u.*

1. TE hadiin kine kiei-kiei-
-ruh U Iísous u la iaid kylleng
ha Ka Galilaia: namar u'm
mon ba'n iaid kylleng ha Ka
Ioudaia, naba kita Ki Jiu ki la

iawád-dong ia ka ba'n pyniáp-
-noh ia u.
2. Te ka jingkhawai-níam
jong Ki Jiu, kaba pynieng ia
ki iing-trep, ka la jan.
3. Namar-kata ki para jong
u ki la iaong ha u, Tó kynriah-
-noh nangne, bad tó khíe-leit
sha Ka Ioudaia, ba ki synran
jong mé *hangta* ki'n lah ioh-
-khymíh-thúh ruh ia ki jingleh
jong mé ia kiba mé leh:
4. namar ym don uba leh
ia kaei-kaei-ruh ha ka baríh,
bad uba wád hí ia ka ba'n long
ha ka bapau-shinná te. La
mé leh ia kine kiei-kiei-ruh,
tó pynpau ia lade ha ka pyr-
thei.
5. (Namar l'ymne ki para
jong u ki'm shym la ngeit ha
u.)
6. H'ynda kumta U Iísous
u la ong ha ki, Ka por ka
jong nga ka'm put poi: hinrei
ka por ka jong phi ka la kloi
hala ka sngi.
7. Ka pyrthei ka'm lah ba'n
shún ia phi; hinrei ka shún
ia nga, namar ba nga phlá
shaphang jong ka, ba ki jing-
leh jong ka ki long ki b'ym-
man.
8. Tó leit-kíu ma-phi sha
kane ka jingkhawai-níam: nga
nga'm put leit-kíu sha kane
ka jingkhawai-níam, naba ka
por ka jong nga ka'm put la
dap bíang.
9. H'ynda u la lah ong te
ia kine kiei-kiei-ruh ha ki, u
la iaisáh ha Ka Galilaia.
10. HINREI hadiin ba
kita ki para jong u ki la ialeit-
-kíu, ynda kumta u hí ruh u
la leit-kíu sha kata ka jing-
khawai-níam, ym ha ka bapau,
hinrei kumba ha ka baríh.
11. H'ynda kumta kita Ki
Jiu ki la iawád ia u ha kata
ka jingkhawai-níam, bad ki la
iakylli, Hangno uta u don?
12. Te la don shibún ka
jingpasíau shaphang jong u
ha pyddeng ki paitbah. Kiba
la iaong don, Ba u long u
babhá: kiwei-pat de ki la
iaong, Ém; hinrei u shúkor
ia u paitbah.
13. Hinrei ym don ba kren
ha ka bapau-shinná shaphang
jong u, namar la ka jing-
shepting na kita Ki Jiu.
14. MYNTA te hamar
ha pyddeng kata ka jing-
khawai-níam, U Iísous u la leit-
-kíu sha kaba ka iing-mane-
-U-Blei, bad u la hikai.

15. Kita Ki Jiu ki la ia-sngou-kyndit te, ki da iaong, Kumno une u la nang ia ki jingstád, ia u b'ym jiu da la hikai ruh?

16. U Iísous u la iathúh ha ki, bad u la ong, Ka jing-hikai ka jong nga ka'm long ka jong nga, hinrei ka jong uta uba la phah ia nga;

17. Iada uno-uno-ruh uba u'n mon ia ka ba'n leh ia ka mon jong u, u'n ioh-shemphang shaphang kata ka jinghikai, la ka long ne ém na U Blei, lane ma-nga nga kren na lade--hí:

18. jár uba da kren na lade--hí u wád ia ka burom ia la ka jong-hí: hinrei jár uba da wád ia ka burom ka jong uta uba la phah ia u, uta u long u bashisha, bad ka baarsap-shú-kor ka'm don ha u:

19. U Mosis u'm shym la ai ia Ka Húkum ha phi? pyn-ban ym don na phi ba leh ia kata Ka Húkum. Balei phi iawád-dong ba'n pyniáp-noh ia nga?

20. Uta u paitbah u la iathúh te u la ong, Mé don u ksúid: uei ba wád-dong ba'n pyniáp-noh ia mé?

21. U Iísous u la iathúh u la ong te ha ki, Kawei ka jingleh nga la leh, te phi ba-roh phi shu sngáp-lyngngoh ia kata:

22. U Mosis u la búh ia ka níam-otshíar ha phi, (ym kumno-kumno-ruh ba ka long na U Mosis, hinrei na kiba ki kypá;) phi otshíar ia u shin-rang-briu ha ka sngi-sabbaton ruh:

23. Iada u shinrang-briu u pyddiang ia ka níam-otshíar ha ka sngi-sabbaton, ba yn 'nym pynkhein ia kata Ka Húkum U Mosis; phi bittar--lep bad nga, naba nga la pynkhíah baroh-phar ia u briu ha ka sngi-sabbaton?

24. phi wat bishár-shiliang na ka khymat, hinrei bishár da ka jingbishár ka bahok.

25. H'YNDA kumta ki-wei na kiba ki nong Jerusa-lem ki la iaong, Une u'm long uta, ia uba ki iawád-dong ba'n pyniáp-noh?

26. ha khymíh ruh, u kren ha ka bapau-shinná, ei-ei-ruh--ém te ki'm iaong ha u: kiba ki nongsynshár shisha ki la iakut-nía ne ém, ba une u long shisha uba U Khristos?

27. hinrei ia une ngi ia-íhthúh nangno u long: hinrei h'ynda u'n wan uta U Khristos, ym don ba tip nangno u long.

28. Namar-kata, U Iísous u la pyrta haba u dang hikai ha kata ka iing-mane-U-Blei, u da ong ruh, Phi íhthúh te ia nga, bad phi íhthúh ruh nangno nga long: nga'm shym la wan te na lade-hí, hinrei u long u bashisha uta uba la phah ia nga, ia uba phi phi'm íhthúh:

29. hinrei ma-nga nga íhthúh ia u; naba nga long na u, bad uta kein u la phah ia nga.

30. Namar-kata, ki la ia-wád-dong ba'n kem ia u; hinrei ym don ba la búh ia la ka ktí ha u, naba ka por jong u ka'm put la jía.

31. Shibún te na uta u paitbah ki la ngeit ha u, bad ki la iakylli, Uba U Khristos h'ynda u'n wan, u'n leh ne ém kham-bún ki kam-báh ia kine ia kiba une u la leh?

32. Kiba Ki Pharisi ki la ioh-sngou ba uta u paitbah u iakren-pasíau ia kine kiei--kiei-ruh shaphang jong u; te kita Ki Pharisi bad kiba Ki Rangbah-lyngdoh ki la iaphah ia ki shakri darbar, ba ki'n ioh-kem ia u.

33. Namar-kata, U Iísous u la ong ha ki, Shibit arbit nga dang long lem bad phi, h'ynda kumta nga sa leit-noh sha uta uba la phah ia nga:

34. phi'n iawád ia nga, hinrei phi'n nym iashem *ia nga:* bad sha kaba nga nga'n sa long, phi phi'm lah ba'n iawan.

35. H'ynda kumta kita Ki Jiu ki la iaong paralok-hí, Shano une u'n sa leit, ba ngi ngi'n 'nym iashem shuh ia u? u'n sa leit ne ém sha kata ka jingwir ka jong kiba Ki Griik, ia ka ba'n hikai ruh ia kita Ki Griik?

36. ka long kaei kane ka jingong ia kaba u la ong; Phi'n iawád ia nga: hinrei phi'n 'nym iashem *ia nga:* bad sha kaba nga nga'n sa long, phi phi'm lah ba'n ia-wan?

37. Te ha ka sngi ka bakhaddúh, kata ka bakhrau ka jong ka jingkhawai-níam, U Iísous u la ieng, bad u la pyrta, u da ong, Lada uno--uno-ruh u sngou-slíang, ai ba

u'n wan ha nga ba u'n díh
ruh:
38. jár u bangeit ha nga,
kumba la ong Ka Jingthoh,
"ki wáh úm baim ki'n iatúid-
"-noh na ka dohnúd jong u."
39. (Hinrei ia kane u la
kren shaphang uba U Myn-
siim, ia uba kita ki bangeit
ha u ki ba'n sa pyddiang:
namar ym put la *ai* ia U
Mynsiim Bakhúid, naba ym
put la pyndon-burom ia U
Iísous.)
40. Namar-kata, shibún na
uta u paitbah haba ki la ioh-
-sngou ia kata ka ktín, ki la
iaong, Da shisha une u long
uta U Nongiathúhlypá.
41. Kiwei-pat ki la iaong,
Une u long uba U Khristos.
Hinrei kiwei-pat de, ki la ia-
kylli, La u'n wan ne ém te
uta U Khristos na Ka Gali-
laia?
42. kaba Ka Jingthoh ka'm
shym la ong, Ba uta U Khristos
u wan na uba u symbai U
Dabid, bad na Ka Bithlehem,
kaba ka shnong-rit ha kaba U
Dabid u jiu la don?
43. Kumta la long ka jing-
iaprat ka ktín ha pyddeng uta
u paitbah shaphang ia u.
44. Kiba na ki te ki la
iamon ba'n kem ia u; hinrei
ym don ba la búh ki ktí ha u.
45. HYNDA kumta kita
ki shakri darbar ki la iawan-
-phai ha kita Ki Rangbah-
-lyngdoh bad ha Ki Pharisi;
kiba la iakylli te ia ki, Na ka
balei phi'm shym la wallam
ia u?
46. Kita ki shakri ki la
iathúh, Ym jiu don u briu ba
la kren kumta kat une u briu.
47. Kita Ki Pharisi ki la
iathúh te ha ki, Ia phi ruh la
shúkor ne ém?
48. don ne ém uno-uno-ruh
na kiba Ki Nongsynshár, lane
na kiba Ki Pharisi, uba la
ngeit ha u?
49. hinrei une u paitbah u
b'ym da nang ia Ka Húkum,
ki long ki ba-la-tim.
50. U Nikodimos, uba da
long uwei na ki, (uba la wan
mynmíet ha u,) u ong ha ki,
51. Ka húkum jong ngi
ka pynrem ne ém ia u briu,
l'ymda ka'n ioh-sngou shiwa
na u, bad ba ka'n ioh-tip ia
kaei ba u la leh?
52. Ki la iathúh te ki la
ong ha u, Ma-mé ruh mé long
ne ém na Ka Galilaia? tó iit,

tó khymíh ruh, ba U Nong-iathúhlypá u'm míh na Ka Galilaia.

53. H'ynda kumta uwei-uwei-baroh u la leit-noh sha la iing.

VIII.—Lynnong.

1. U Khristos u pyllait ia ka briu ba-la-kem ha ka baklim. 12. U ialap ba u hí u long U Jingshai ka pyrthei; u pynshisha ruh ia ka jinghikai jong u. 33. U iathúh-kylliang ia Ki Jiu namar ba ki kren-sarong shaphang U Abraam: u búh-ríh ia lade na ka jingleh-riunar jong ki.

1. Hinrei U Iísous u la leit-noh sha uba u lúm Ki Olib.

2. Te haba ka sa shai myn-step u la wan pat sha kata ka iing-mane-U-Blei, bad uba u paitbah baroh u la wan ha u; te haba u la shong, u la hikai ia ki.

3. Te kiba Ki Nongthoh bad kiba Ki Pharisi ki la ia-lam ha u ia ka briu ia kaba la kem ha ka baklim; te haba ki la búh ia ka ha pyddeng,

4. ki la iaong ha u, Kó Nonghikai, la kem shisyndon ia kane ka briu, ha ka jingleh hí, ba ka dang klim:

5. te U Mosis u la húkum ia ngi ha kaba Ka Húkum, ba'n lynthem da ki mau ia kiba kum kita: ma-mé, namar-kata, mé ong kumno?

6. Ki la iaong ia kane te ba ki da tynjúh ia u, ba ki'n lah ioh ba'n múdui ia u. Hinrei U Iísous haba u la dem ha tybian, u la thoh da la ka shinriáhtí ha ka khyndeu.

7. Hinrei katba ki la iai da kylli ia u, haba u la pynieng ia lade, u la ong ha ki, Uta uba na phi bakhlem-pop, ai ba u'n lynthem nyngkong ia uba u mau ha ka.

8. Pat ruh haba u la dem ha tybian, u la thoh ha ka khyndeu.

9. Ki te, haba ki la ioh-sngou, bad ba ki da sngou-kyndúh na ka jingmut batip-lem *jong ki*, ki la míh-noh uwei-pa-uwei, ki da sydang náduh ki bakham-tymen há-duh ki bakhadduh: te la íeh-noh marwei ia U Iísous, bad ia kata ka briu kaba dang ieng ha pyddeng.

10. Te U Iísous haba u la pynieng ia lade, bad ba u'm

ioh-íh iano-iano-ruh tang ia
kata ka briu, u la ong ha ka,
Kó ka briu, hangno ki long
kito ki nongmúdui jong pha?
ym don ba la pynrem ia pha?
11. Te ka la iathúh, Ym
don, Ah Trai. U Iísous u la
ong te ha ka, L'ymne ma-nga
nga'm pynrem ia pha: tó khíe-
-leit-noh, bad tó wat leh pop
shuh.
12. H'YNDA kumta U
Iísous u la iathúhkhána pat
ha ki, u da ong, Nga long uba
U Jingshai u jong ka pyrthei:
uta u bawan-búd ia nga, u'n
'nu'm iaid-kai ha ka badum,
hinrei u'n ioh ia ka jingshai ka
jong ka jingim.
13. Namar-kata, kita Ki
Pharisi ki la iathúh ha u, Ma-
-mé mé phlá shaphang ia lade-
-hí; ka jingphlá jong mé ka'm
long ka bashisha.
14. U Iísous u la iathúh bad
u la ong ha ki, Wad la nga phlá
shaphang ia lade-hí, kata ka
jingphlá jong nga te ka long
ka bashisha: naba nga íhthúh
nangno nga la wan, bad shano
nga'n sa leit; hinrei phi phi'm
íhthúh nangno nga wan, bad
shano nga'n sa leit:
15. ma-phi kat ka rúkom
kaba ka doh phi bishár; nga
nga'm bishár iano-iano-ruh
kumta;
16. lada nga bishár ruh pu-
tet, kata ka jingbishár ka jong
nga ka long ka bashisha; na-
mar nga'm long bamarwei,
hinrei ma-nga, bad uba U
Kypá uba la phah ia nga:
17. la thoh ruh de ha Ka
Húkum kaba jong phi, ba ka
jingphlá ar-ngút ki briu ka
long ka bashisha:
18. nga long u baphlá sha-
phang ia lade-hí, uta U Kypá
uba la phah ia nga, u phlá ruh
shaphang jong nga.
19. H'ynda kumta ki la ia-
kylli ia u, Hangno long uta u
kypá jong mé? U Iísous u
la iathúh, Phi'm íhthúh l'ym-
ne ia nga, l'ymne ia uba U
Kypá jong nga: lada phi la
lah íhthúh ia nga, phi'n da la
lah íhthúh ia uba U Kypá
jong nga ruh.
20. Ia kine ki ktín U Iísous
u la iathúh ha kaba ka jaka
jingkynsheu, haba u dang hi-
kai ha kata ka iing-mane-U-
-Blei: te ym don ba la kem
ia u; naba ka por jong u ka'm
put la lah jía.
21. Ynda kumta U Iísous

u la ong pat ha ki, Nga'n sa
leit-noh, te phi'n iawád ia nga,
bad phi'n iaiáp ha kata ka pop
jong phi: sha kaba nga nga'n
sa leit-noh, phi phi'm lah ba'n
iawan.
22. Ynda kumta kita Ki
Jiu ki la iaong, U'n sa pyniáp-
-noh ne ém ia lade, ba u ong,
Sha kaba nga nga'n sa leit-
-noh, phi phi'm lah ba'n ia-
wan?
23. U la ong te ha ki, Ma-
-phi phi long na ki jong kiba
napoh; ma-nga nga long na
ki jong kiba na jerong: ma-
-phi phi long na ka jong kane
ka pyrthei; nga nga'm long
na ka jong kane ka pyrthei:
24. namar-kata, nga la ong
ha phi, ba phi'n iaiáp ha kita
ki pop jong phi: namar lada
phi'm ngeit ba ma-nga nga
long *ma-u*, phi'n iaiáp ha kita
ki pop jong phi.
25. Namar-kata, ki la ia-
kylli ia u, Mé long uei? U
Iísous u la iathúh te ha ki,
Ujuh ia uba nga iathúh ruh
ha phi mynno-mynno-ruh:
26. nga don shibún kiei-
-kiei-ruh ba'n iathúh bad ba'n
sneng shaphang jong phi:
hinrei uta uba la phah ia nga
u long u bashisha; bad ia kiei-
-kiei-ruh kiba ma-nga nga la
ioh-sngou na u, ia kita kiei-
-kiei-ruh kein nga ong ha ka
pyrthei.
27. Ki'm sngouthúh ba u
la iathúh ha ki shaphang uba
U Kypá.
28. Namar-kata, U Iísous
u la ong ha ki, H'ynda phi'n
la lah kyntiu ia uba U Khún
u briu, ynda kumta phi'n íh-
thúh ba ma-nga nga long
ma-u, bad ba nga'm leh ei-ei-
-ruh-ém na lade-hí; hinrei,
kat kumba U Kypá jong nga
u la hikai ia nga, ia kita kiei-
-kiei-ruh nga iathúh:
29. te uta uba la phah ia
nga u long lem bad nga: uba
U Kypá u'm shym la íehnoh
marwei ia nga; naba hala ka
sngi nga leh ia kiei-kiei-ruh
ki bapynsngoubhá ia u.
30. HABA u dang kren
ia kine kiei-kiei-ruh, bún ki la
iangeit ha u.
31. Namar-kata, U Iísous
u la ong ha kita Ki Jiu kiba
la iangeit ha u, Lada phi
iaisáh ha ka ktín ka jong nga,
phi long ki synran jong nga
da shisha;
32. bad phi'n ioh-íhthúh ia

kaba ka jingshisha, bad kata
ka jingshisha ka'n pynpyllait-
-noh ia phi.
33. *Kiwei-pat* ki la iathúh
ha u, Ngi long u symbai U
Abraam, te mynno-mynno-ruh
ngi'm shym la shong-mrau
hano-hano-ruh: kumno ong
ma-mé, Ba yn pynlong ia phi
ki ba-la-lait-noh?
34. U Iísous u la iathúh
ha ki, Shisha, shisha, nga ong
ha phi, ba u briu baroh u
baiaileh ia ka pop, u long mrau
u jong ka pop;
35. uba u mrau u'm iaisáh
ha ka iing ia ka ba'n baroh-
-shi'rta te: *hinrei* uba u khún
u iaisáh ia ka ba'n baroh-
-shi'rta:
36. namar-kata, lada uba U
Khún u'n pynpyllait-noh ia
phi, phi'n long ki ba-la-lait-noh
da shisha:
37. nga tip ba phi long u
symbai U Abraam; hinrei phi
iawád-dong ba'n pyniáp-noh
ia nga, naba ka ktín ka jong
nga ka'm ioh-pei shapoh jong
phi:
38. ma-nga, nga kren ia
kaba nga la íhthúh bad uba U
Kypá jong nga: kumta phi
ruh, phi leh ia kaba phi la
lah ioh-nang na uba u kypá
jong phi.
39. Ki la iathúh bad ki la
iaong ha u, U Abraam u long
uba u kypá jong ngi. U Iísous
u ong ha ki, Lada phi la long
ki khún jong U Abraam, phi'n
da la leh ia ki jingleh ki jong
U Abraam;
40. hinrei mynta phi ia-
wád-dong ba'n pyniáp-noh ia
nga, ia u briu uba la iathúh ia
ka bashisha ha phi, ia kaba
nga la ioh-sngou na U Blei:
ia kane U Abraam u'n 'nu'm
da la leh:
41. phi leh ma-phi ia ki
jingleh jong u kypá jong phi.
H'ynda kumta ki la iathúh ha
u, Ym shym la khá ia ngi na
ka baklim, ngi don uwei U
Kypá, uba U Blei.
42. Namar-kata, U Iísous
u la iathúh ha ki, Lada uta
U Blei u la long U Kypá
jong phi, phi'n da la íeit ia
nga: namar na uta U Blei
nga la míh-noh, bad nga la
poi ruh; namar l'ymne na
lade-hí nga'm shym la wan,
hinrei la phah ma-u ia nga.
43. Balei phi'm sngouthúh
ia kata ka jingkren ka jong
nga? naba phi'm lah ba'n

shah-shkor ia kata ka ktín ka jong nga.

44. Ma-phi phi long na u kypá *jong phi*, uba U Soitán, bad ia kiba ki jingkwah jong uta u kypá jong phi phi iamon ia ka ba'n leh. Uta u jiu long u nongshohnoh-briu náduh ka bamynnyngkong, bad u'm jiu sáh ha kata ka bashisha; naba ka bashisha ka'm don satía ha u. Haba u kren ia ka balamlér, u kren na kiba kiei-kiei ki kynja jong u hí; naba u long u balamlér, bad uba u kypá jong kata.

45. Hinrei ma-nga, namar ba nga ong ia ka bashisha, phi'm ngeit ia nga.

46. Uei na phi uba pynrem ia nga shaphang ka b'ymdei? Te lada nga ong ka bashisha, balei phi phi'm ngeit ia nga?

47. Jár uba long na ka jong U Blei, u shah-shkor ia ki ktín ki jong U Blei: namar kata phi phi'm iashah-shkor, naba phi'm long na ka jong U Blei.

48. Ynda kumta kita Ki Jiu ki la iathúh bad ki la iaong ha u, Ngi ngi'm iaong ka badei, ba mé long U Kynja-Samaria, bad mé don u ksúid?

49. U Iísous u la iathúh, Ma-nga nga'm don u ksúid; hinrei nga burom ia la U Kypá, phi te phi'm burom ia nga:

50. ma-nga te nga'm wád ia ka burom ka jong nga hí: don u bawád *ia ka* bad u babishár;

51. shisha, shisha, nga ong ha phi, Lada uno-uno-ruh u'n súmar ia ka ktín ka jong nga, u'n 'nu'm ioh-íh ia ka jingiáp lano-lano-ruh.

52. Namar-kata, kita Ki Jiu ki la iaong ha u, Mynta ngi iatip-bíang ba mé don u ksúid. U Abraam u la iáp-noh, bad kiba Ki Nongiathúhlypá; ma-mé pynban mé ong, Lada uno-uno-ruh u'n súmar ia ka ktín jong nga, u'n 'nu'm mád ia ka jingiáp lano-lano-ruh:

53. mé long ma-mé ne ém u bakham-khrau ia uta u kypá jong ngi U Abraam, uba la iáp-noh? kita Ki Nongiathúhlypá ki la iáp-noh ruh; ma-mé mé pynlong uei ia lade?

54. U Iísous u la iathúh,

Lada nga pyndon-burom ia
lade, ka burom jong nga ka
long ei-ei-ruh-ém: U Kypá
jong nga u long uba pyndon-
-burom ia nga, ia uba ong
ma-phi, ba u long U Blei jong
phi:
55. te pynban phi'm shym
la íhthúh ia u; hinrei ma-nga
nga íhthúh ia u: te lada nga
ong ba nga'm íhthúh ia u,
nga'n long kum ma-phi, u ba-
lamlér: hinrei nga íhthúh ia
u, bad nga súmar ia ka ktín
jong u:
56. U Abraam uba u kypá
jong phi, u la sngou-shád-
-kymen ba u'n ioh-íh ia ka
sngi ka jong nga: te u la
ioh-íh, bad u la sngou-kymen
de.
57. H'ynda kumta kita Ki
Jiu ki la iaong ha u, Me'm put
long sanpheu snem, mé la ioh-
-íh ia U Abraam ruh?
58. U Iísous u la iathúh
ha ki, Shisha, shisha, nga ong
ha phi, Ba mynshiwa ba-la-
-khá ia U Abraam, nga long.
59. H'ynda kumta ki la
iaráh ia ki mau, ba ki'n ioh-
-lynthem ha u: hinrei U Iísous
u la búh-ríh ia lade, bad u la
leit-noh na kaba ka iing-
-mane-U-Blei, u da leit lyngba
ha pyddeng jong ki; te kumta
u la iaid-lait.

IX.—Lynnong.

1. *La pynpeit ia ki khymat u briu u bamatlah na myndang-khá ia u.* 8. *La wallam ia u ha Ki Pharisi.* 13. *Ki te ki iasngou-thut shaphang kata, bad ki kyntait-noh ia u na ka synagog.* 35. *Hinrei U Iísous u pyddiang ia u: uta te u phlá ia u.* 39. *Kino kita ia kiba U Khristos u pynshai.*

1. Haba u dang iaid-lait
ruh, u la ioh-íh ia u briu u
bamatlah na myndang-khá *ia
u*.
2. Ki synran jong u te ki
la iakylli ia u, ki da ong, Kó
Kynrád, uei ba la leh pop,
une, ne ki kymí-ki-kypá jong
u, ba la khá matlah ia u?
3. U Iísous u la iathúh,
Une u'm shym la leh pop,
l'ymne ki kymí-ki-kypá jong
u *ba la khá matlah ia u:*
hinrei *la khá matlah ia u* ba yn
ioh-pynpau ia kiba ki jingleh
jong U Blei ha u:
4. ka dei ia nga ba'n trei
ia kita ki jingtrei jong uta uba
la phah ia nga, katba ka

dang long ka sngi: ka míet ka jía, h'ynda kumta ym don uba lah ba'n trei:

5. katba nga don ha ka pyrthei, nga long U Jingshai u jong ka pyrthei.

6. Haba u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la bíah ha ka khyndeu, bad u la thau ia í syboh-khyndeu na ka jong kata ka úm-bíah, bad u la kyllán ia íta í syboh-khyndeu halor ki khymat jong uta u bamatlah;

7. bad u la ong ha u, Tó khíe-leit ba'n byttá ia lade ruh ha ka pung-sum ka jong Ka Siloam, (kaba long haba la batai, Ba-la-phah.) Namar--kata, u la leit-noh, bad u la byttá ia lade, bad u la wan *pat* u da peit.

8. Namar-kata, kiba ki paramarjan bad kita kiba la lah khymíh-thúh ia u mynshiwa, ba u la jiu long bamatlah, ki la iaong, Une u'm long uta uba jiu shong bad uba jiu makía?

9. Kiwei-pat ki la iaong, Ba une u long ma-u: kiwei-pat de, Ba u long syrím ia u: u *te* u la ong, Ma-nga nga long *uta*.

10. H'ynda kumta ki la iakylli ia u, Kumno ba la pynpeit ia ki khymat jong mé?

11. U te u la iathúh u la ong, U briu ia u bakhot Iísous, u la thau ia í syboh-khyndeu, bad u la kyllán ia ki khymat jong nga, bad u la ong ha nga, Tó khíe-leit ba'n byttá ia lade ruh ha ka pung-sum ka jong Ka Siloam: kumta haba nga la leit bad ba nga la byttá ia lade, nga la peit ki khymat.

12. H'ynda kumta ki la iakylli ia u, Hangno uta u don? U la iathúh, Nga'm tip.

13. Ki la ialam ia u ha kiba Ki Pharisi, ia uta uba *la jiu long* mynno-mynno-ruh bamatlah.

14. Te ka la long ka sngi--sabbaton, mynba U Iísous u la thau ia íta í syboh-khyndeu, bad ba u la pynpeit ia ki khymat jong u.

15. Namar-kata, kita Ki Pharisi ruh de ki la iakylli ia u pat, kumno u la ioh-peit ki khymat. U la iathúh te ha ki, U la búh ia í syboh--khyndeu halor ki khymat jong nga, nga la leit-byttá

ia lade ruh, kumta nga ioh-íh-
mat.
16. H'ynda kumta kiba na
kita Ki Pharisi ki la iaong,
Une u briu u'm long na U
Blei, naba u'm súmar ia ka
sngi-sabbaton. Kiwei-pat ki
la iaong, Kumno u briu u ba-
pop u lah ba'n leh ia ki kam-
-báh kat kine ? Kumta la long
ka jingiaprat ka ktín ha pyd-
deng jong ki.
17. Ki la iakylli pat ia uta
u bamatlah, Ma-mé kaei mé
ong shaphang jong u, namar
ba u la pynpeit ia ki khymat
jong mé ? Te u la iathúh, Ba
u long U Nongiathúhlypá.
18. Hinrei kita Ki Jiu ki'm
iangeit shaphang jong u, ba u
la jiu long bamatlah, bad ba
u la lah ioh-peit ki khymat,
tadynda ki la lah iakhot ia ki
kymí-ki-kypá ki jong uta uba
la lah ioh-peit ki khymat,
19. bad ba ki la lah iakylli
ia ki, ki da ong, Une u long u
khún jong phi, ia uba phi ong
ma-phi ba la khá bamatlah ?
kumno te ba mynta u ioh-íh-
mat ?
20. Kita ki kymí-ki-kypá
jong u ki la iathúh ha ki, bad
ki la iaong, Ngi tip ba une u
long u khún jong ngi, bad ba
la khá bamatlah ia u ruh :
21. hinrei kumno-kumno-
-ruh ba u ioh-íhmat mynta,
ngi'm tip; lane uei ba la pyn-
peit ia ki khymat jong u, ngi
ngi'm tip: u hí u la bíang
karta; phi'n iakylli ia u: u'n
iathúh hí shaphang ia lade.
22. Kita ki kymí-ki-kypá
jong u ki la iakren kumta,
naba ki la iashepting ia kita
Ki Jiu: namar kita Ki Jiu ki
la lah iathymú-lem lypá, ba
lada uno-uno-ruh uba u'n phlá
ia u, *ba u long* U Khristos, yn
kyntait-noh ia u na ka syna-
gog.
23. Namar-kata, kita ki
kymí-ki-kypá jong u ki la
iaong, Ba u la bíang karta;
phi'n iakylli ia u.
24. Namar-kata, ki la ia-
khot arsin ia uta u briu uba
la jiu long bamatlah, bad ki
la iaong ha u, Tó ai burom
ha U Blei: ma-ngi ngi tip ba
uta u briu u long u bapop.
25. Ynda kumta uta u la
iathúh, bad u la ong, La u
long u bapop, ne ém, nga'm
tip: ia kane kawei nga tip, ba
ia kaba nga jiu long u bamat-
lah, mynta nga ioh-íhmat.

26. Ki la iakylli pat te ia u, Kaei u la leh ia mé? kumno u la pynpeit ia ki khymat jong mé?

27. U la iathúh ha ki, Nga la iathúh ha phi la mynhynne, te phi'm iashah-shkor: hato balei phi iamon ba'n iasngou pat? phi ruh phi iamon te ia ka ba'n long ki synran jong u?

28. Ynda kumta ki la iakren-bein ia u, bad ki la iaong, Ma-mé mé long u synran jong uta; hinrei ngi, ngi long ki synran jong U Mosis:

29. ma-ngi ngi iatip ba U Blei u la kren ha U Mosis: hinrei ia une, ngi'm tip nangno u long.

30. Uta u briu u la iathúh bad u la ong ha ki, Ha kane, shisha, ka long kaba da sngou-phylla, ba phi, phi'm tip nangno u long, uba la pynpeit pleng ia ki khymat jong nga;

31. hinrei ngi iatip-bíang ba U Blei u'm sngou ia ki bapop; hinrei lada uno-uno-ruh u long u bamane ia U Blei, bad uba leh ia ka mon ka jong u, ia uta u sngou kein:

32. na myndanglong ka pyrthei ym shym la sngou, ba uno-uno-ruh u la pynpeit ia ki khymat jong u ba-la-khá bamatlah:

33. l'ymda la long une na U Blei, u'm lah ba'n leh ei-ei-ruh-ém.

34. Ki la iathúh bad ki la iaong ha u, La khá ia mé ha ki pop suda! te mé hikai ma-mé ia ngi? Te ki la iashop-noh ia u shabar.

35. U Iísous u la ioh-sngou, ba ki la iashop-noh ia u shabar, haba u la shem te ia u, u la ong ha u, Mé ngeit ha uba U Khún U Blei?

36. U la iathúh te u la ong ma-u, U long uei te, Kó Kynrád, ba nga'n ioh-ngeit ha u?

37. U Iísous te u la ong ha u, Mé la ioh-íh ruh ia u, bad uta uba kren bad mé u long ma-u.

38. Te u la ong, Nga ngeit, Kó Trai. Te u la mane-dem ha u.

39. U Iísous u la ong te, Ia ka jingbishár kein nga la wan ma-nga ha kane ka pyrthei; katba kita ki by'm ioh-íh, ki'n ioh-íh; bad ba kita kiba ioh-íh, ki'n la ioh-long ki bamatlah.

40. Kiba na Ki Pharisi te

kiba iadon lem bad u, ki la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, te ki la iakylli ia u, Ngi ruh ngi long te ki bamatlah?

41. U Iísous u la ong ha ki, Lada phi la long ki bamatlah, phi'n 'nym la don ka pop: hinrei mynta phi ong, Ngi ioh-íh; namar-kata, ka pop jong phi ka sáh.

X.—Lynnong.

1. *U Khristos uba long ka jingkhang: bad u nongáp langbrot u babhá.* 19. *Bún ki jingtharai shaphang jong u.* 22. *U pyníh ha ki jingleh jong u ba u long U Khristos uba U Khún U Blei.* 31. *Namar-kata, ki sa lynthem ia u.* 39. *U lait na kita Ki Jiu; bad u leit-noh te pat sha shiliang Ka Jordan; hangta bún ki la ngeit ha u.*

1. Shisha, shisha, nga ong ha phi, U b'ym bysut da kaba ka jingkhang sha ka jingkér ka jong kiba ki langbrot, hinrei u da leit-kíu nawei-pat, uta u long u babúittí bad u nongtúh.

2. Hinrei uta uba jiu bysut da kata ka jingkhang, u long u nongáp jong kita ki langbrot.

3. Ia une, uba u nongáp ka jingkhang u plíe; te kita ki langbrot ki kongúh ia ka ktín ka jong u: bad ia ki langbrot ia la ki jong-hí u khot da ka kyrteng, bad u ialam shabar ia ki.

4. Bad haba u la pynmíh-noh ia ki langbrot ia la ki jong-hí, u iaid ha shiwa jong ki, te kita ki langbrot ki iabúd ia u; naba ki iaíhthúh ia ka ktín ka jong u.

5. Ia u nongwei te ki'n 'nym iabúd da-lei-lei, hinrei ki'n iaphet-iáp-noh na u; naba ki'm iaíhthúh ia ka ktín jong ki nongwei.

6. U Iísous u la kren ia kane ka pharshi ha ki: hinrei ki ki'm iasngou-shemphang aiuh kita kiei-kiei ki long, ia kiba u la kren ha ki.

7. Namar-kata, U Iísous u la ong pat ha ki, Shisha, shisha, nga ong ha phi, ba ma-nga uba long uta u jingkhang jong kiba ki langbrot.

8. Baroh, kat kiba la dang wan mynshiwa jong nga, ki long ki babúittí bad ki nongtúh: hinrei kita ki langbrot ki'm shym la kongúh ia ki.

9. Ma-nga nga long uta u

jingkhang: lada uno-uno-ruh u'n bysut hapoh da nga, u'n ioh-lait-im; bad u'n ioh-ialeit hapoh, u'n ioh-iamíh-noh ruh, bad u'n shem ia ka jaka-phlang babhá.

10. Uba u nongtúh u'm wan, tang ba u'n ioh-túh, bad ba u'n ioh-pyniáp-riwnar, bad ba u'n ioh-pynjot de: ma-nga nga la wan, ba ki'n ioh ka jingim, ba ki'n ioh kyrhai-tam *ia ka* ruh.

11. Ma-nga nga long uba u nongáp langbrot u babhá: uba u nongáp langbrot u babhá u aití-noh ia la ka jingim na ka bynta kiba ki langbrot.

12. Hinrei u babyllá, bad u by'm da long u nongáp langbrot, ia uba kita ki langbrot ki'm dei, u khymíh ia u suri ba u da wan, te u íehnoh ia kita ki langbrot, bad u phet--iáp-noh: te uta u suri u kem--ny-iat ia ki, bad u pynsakymá ia kita ki langbrot.

13. Uta u babyllá u phet--iáp te naba u long u babyllá, bad ka basúmar ka'm don ha u shaphang kita ki langbrot.

14. Ma-nga nga long uta u nongáp langbrot u babhá; te nga íhthúh ia la ki jong, bad la íhthúh ia nga da la ki jong;

15. kumba uba U Kypá u íhthúh ia nga, bad ma-nga nga íhthúh ia uba U Kypá: nga aití-noh ruh ia la ka jingim na ka bynta kita ki langbrot.

16. Nga don kiwei-pat ki langbrot ruh, kiba b'ym long na kane ka jingkér: ia kita ruh ka dei ia nga ba'n ialam, bad ki'n iakongúh ia ka ktín ka jong nga; te yn long shí kynhún, *bad* uwei u nongáp langbrot.

17. Namar kane kein uba U Kypá u íeit ia nga, naba nga aití-noh ia la ka jingim, hinrei ba nga'n ioh-shim pat ia ka.

18. Ym don uba shim *da ka bor* ia ka na nga; hinrei nga aití-noh ia ka na lade-hí: nga don bor ba'n aití-noh ia ka, bad nga don bor ba'n shim pat ia ka. Ia kane ka húkum nga la pyddiang na uba U Kypá jong nga.

19. HANGTA la long pat ka jingiaprat ka ktín ha pyddeng kita Ki Jiu, namar kine ki jingong.

20. Shibún na ki te ki la iaong, U don u ksúid, bad u

long lamwir; hato balei phi
iasngou ia u?
21. Kiwei ki la iaong, Kine
ki'm long ki jingong jong uba
don u ksúid: u ksúid u lah ne
ém ba'n pynpeit ia ki khymat
ki bamatlah?
22. Te ka jingkhawai-
-níam Ka Jingpynkyntang ka
la long ha Ka Jerusalem; bad
ka la long myntlang.
23. U Iísous te u iaid-kai ha
kaba ka iing-mane-U-Blei, ha
ka baranda ka jong U Solomon.
24. H'ynda kumta kita Ki
Jiu ki la iaieng-tauwíar ia u,
bad ki la iakylli ia u, Tad
lano me'n pynlyngngoh ia ka
bamut jong ngi? lada mé
long uba U Khristos, tó ia-
thúh shinná ha ngi.
25. U Iísous u la iathúh
ha ki, Nga la ong ha phi,
hinrei phi'm ngeit: kita ki
jingleh ruh ia kiba nga leh ha
ka kyrteng U Kypá jong nga,
kita kein ki iaphlá shaphang
jong nga.
26. Hinrei phi phi'm ngeit,
namar phi'm long na kita ki
langbrot ki jong nga: kumba
nga la ong ha phi,
27. kiba ki langbrot ki jong
nga ki kongúh ia ka ktín jong
nga; ma-nga te nga íhthúh ia
ki, bad ki iabúd ia nga:
28. ma-nga te nga ai ha ki
ia ka jingim b'ymjiukut: bad
ki'n 'nym iajot shúh lano-lano-
-ruh, l'ymne uei-uei-ruh u'n
'nu'm kyníh-kynthet ia ki na
ka ktí ka jong nga.
29. U Kypá jong nga, uba
la aití *ia ki* ha nga, u long
u bakham-khrau ia baroh:
bad ym don uba lah ba'n
kyníh-kynthet *ia ki* na ka ktí
ka jong U Kypá jong nga.
30. Ma-nga bad uba U
Kypá ngi ialong shí-tylli.
31. Namar-kata, kita
Kí Jiu ki la iaráh pat ia ki
mau, ba ki'n ioh-lynthem ia u.
32. U Iísous u la iathúh ha
ki, Shibún ki jingleh babhá
nga la pyníh ha phi na uba U
Kypá jong nga; namar kano
ka jingleh na kita phi sa
lynthem ia nga?
33. Kita Ki Jiu ki la iathúh
ha u, ki da ong, Namar ka
jingleh babhá ngi'm sa lyn-
them ia mé, hinrei namar ka
jingkren-bein-Blei, bad naba
ma-mé, uba long u briu, mé
pynlong ia lade U Blei.
34. U Iísous u la iathúh ha
ki, Ym shym la thoh ha Ka

Húkum jong phi, "Nga la ong, phi long ki blei"?

35. lada u la khot ki blei ia kita, ha kiba la wan ka ktín ka jong u Blei, (kaba Ka Jingthoh ruh ka by'm lah ba'n pyndam-noh,)

36. ia u uba U Kypá u la pynkyntang bad ba u la phah sha ka pyrthei, ma-phi phi ong, Mé kren-bein-Blei, naba nga la ong, Nga long uba U Khún U Blei?

37. lada nga'm leh ia ki jingleh ki jong uba U Kypá jong nga, wat ngeit ia nga:

38. hinrei lada nga leh, la phi'm iangeit satía ia nga, tó phi'n iangeit te ia kita ki jingleh; ba phi'n ioh-tip, bad ba phi'n ioh-ngeit, ba uba U Kypá *u long* ha nga, nga ruh ha u.

39. HANGTA ki la iawád-dong pat ba'n kem ia u; hinrei u la lait-noh na ka ktí jong ki.

40. U la leit-noh pat sha shiliang Ka Iordan, sha kata ka jaka ha kaba U Ioannis mynnyngkong u la jiu pynbaptisma; te hangta u la sáh.

41. Te shibún ki la iawan ha u, bad ki la iaong, Ba U Ioannis shisha u'm shym la leh kaei-kaei-ruh ka kam-báh: hinrei baroh katba U Ioannis u la kren shaphang une, ka long ka bashisha.

42. Shibún ruh ki la iangeit ha u hangta.

XI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pynmíh-pat ia U Lasaros.* 45. *Bún Ki Jiu ki ngeit.* 47. *Ki Rangbah-lyngdoh bad Ki Pharisi ki ialum-lang ba'n ialeh ia U Khristos.* 49. *U Kaiaphas u iathúhlypá.* 54. *U Iísous u kynriah-noh na ka ba'n long ha ka bapau.* 55. *Ha Ka Níam-ka-jinglait ki iakylli shaphang jong u, ki iaáp ruh ba'n ioh-kem ia u.*

1. LA DON te uwei uba la pang, U Lasaros na Ka Bithania, na kaba ka shnong-rit ka jong Ka Mari bad Ka Martha kaba ka para jong ka.

2. (Ka la long te *kata* Ka Mari kaba la pynsléh ia uba U Trai da ka jingsléh, bad kaba la niád ia ki slajat jong u da ki shniúh jong ka, kaba uba u para jong ka U Lasaros u la pang.)

3. Namar-kata, kita ki para-kynthei ki la iaphah ha u, ki da ong, Kó Trai, ha khymíh, ia uba mé íeit, u pang.

4. Haba U Iísous te u la ioh-sngou u la ong, Kane ka jingpang ka'm long sha ka ba'n iáp-nasib, hinrei na ka bynta ka burom ka jong U Blei, ba yn ioh-burom ia uba U Khún U Blei da ka.

5. Te U Iísous u la íeit ia kata Ka Martha, bad ia kata ka para jong ka, bad ia uta U Lasaros.

6. Namar-kata, mynba u la ioh-sngou ba u pang, te u la nang sáh shisha ar sngi ha kata ka jaka ha kaba u la don.

7. Hadiin kata te u ong ha kiba ki synran, Iá ngi'n ialeit pat sha Ka Ioudaia.

8. Kita ki synran ki la iaong ha u, Kó Kynrád, dang shibit kita Ki Jiu ki la iawád-dong ba'n lynthem ia mé, te me'n sa leit hangta pat?

9. U Iísous u la iathúh, Ym don khadar ki ghanta shí-sngi? lada uno-uno-ruh u iaid-kai ha ka bamynsngi, u'm jinthut satía, naba u ioh-íh ia ka jingshai ka jong kane ka pyrthei;

10. hinrei lada uno-uno-ruh u iaid-kai ha ka bamynmíet, u jinthut, naba kata ka jingshai ka'm don ha u.

11. U la kren ia kine kiei-kiei-ruh, hadiin kata u ong ruh ha ki, U lok jong ngi U Lasaros u ioh-thíah; hinrei nga sa leit ba nga'n kyrsiu ia u.

12. H'ynda kumta ki synran jong u ki la iaong, Kó Trai, lada u ioh-thíah, u'n ioh-khíah-bhá.

13. Hinrei U Iísous u kren shaphang ka jingiáp jong u: ki te ki la iamut ba u ong shaphang ka bajáh-thait na ka baioh-thíah.

14. H'ynda kumta U Iísous u la iathúh shinná ha ki, U Lasaros u la iáp-noh:

15. te na ka bynta jong phi nga sngou-kymen ba nga'm shym la don hangta, ba phi'n ioh-ngeit; hinrei iá ngi'n ialeit sha u.

16. H'ynda kumta U Thomas, ia u bakhot Didymos, u la ong ha ki para-synran jong u, Iá ngi'n ialeit ma-ngi ruh, ba ngi'n iaioh-iáp-noh lem bad u.

17. Haba U Iísous u la wan te, u la shem ia u ba u la lah don lypá sau sngi ha uba u maujingtep.

18. Ka Bithania te ka la

long hajan Ka Jerusalem, jing-
ngai kumba ki ar bor-lynti:
19. te shibún na Ki Jiu ki
la lah poi ha Ka Martha bad
Ka Mari, ba ki'n ioh-pyn-
tyngen ia ki shaphang uta u
para jong ki.
20. H'ynda kumta Ka
Martha, katba ka la ioh-sngou
ba U Iísous u wan, ka la leit-
-tan ia u; hinrei Ka Mari ka
la shong-khop ha la ka iing.
21. H'ynda kumta Ka Mar-
tha ka la ong ha U Iísous, Kó
Trai, lada mé la don hangne,
u para jong nga u'm shym da
la lah iáp-noh:
22. hinrei mynta ruh, nga
tip ba kiei-kiei-ruh ia kat kiba
me'n pán na U Blei, U Blei
u'n ai ha mé.
23. U Iísous u ong ha ka,
U para jong pha u'n ioh-míh-
-pat.
24. Ka Martha ka iathúh
ha u, Nga tip ba u'n ioh-míh-
-pat ha kaba ka jingmíh-pat
ha ka sngi ka bakhadduh.
25. U Iísous u la ong ha ka,
Nga uba long kaba ka jingmíh-
-pat bad kaba ka jingim: uta
uba ngeit ha nga, la u la iáp,
u'n ioh-im:
26. bad u briu baroh uba
da im, bad uba da ngeit ha
nga, u'n 'nu'm iáp-noh lano-
-lano-ruh. Pha ngeit ia kane?
27. Ka la iathúh ha u,
Hahoi, Kó Trai, nga la ngeit,
ba ma-mé mé long uba U
Khristos, uba U Khún U Blei,
uba sa wan sha ka pyrthei.
28. H'ynda ka la lah iathúh
kumta, ka la leit-noh, te ka
la khot-kyrphang ia Ka Mari
kaba ka para jong ka, ka da
ong, Uba U Nonghikai u la
wan, bad u khot ia pha.
29. Ka, katba ka la ioh-
-sngou *ia kata*, ka la ieng
kumne-kumne-ruh, bad ka la
leit ha u.
30. (U Iísous te u'm put
la lah poi ha kata ka shnong,
hinrei u la don ha kata ka
jaka sha kaba Ka Martha ka
la leit-tan ia u.)
31. H'ynda kumta kita Ki
Jiu, kiba la don lem bad ka
ha kata ka iing, bad ki bapyn-
tyngen ia ka, haba ki la ioh-íh
ia Ka Mari ba ka la ieng-
-kyrkíh-joit, bad ba ka la míh-
-noh, ki la iabúd ia ka, ki da
ong, Ka leit sha kata ka
maujingtep, ba ka'n ioh-iám
hangta.
32. Te Ka Mari h'ynda ka

la poi sha kaba U Iísous u la
don, ba ka da ioh-íh ia u, ka
la háp-dem ha ki slajat jong
u, ka da ong ha u, Kó Trai,
lada mé la don hangne, u para
jong nga u'm shym da la lah
iáp-noh.
33. Te U Iísous haba u la
ioh-íh ia ka ba ka da iám, bad
ba iám kita Ki Jiu ruh kiba la
iawan lem bad ka, u la úd-noh
ha la ka mynsiim, bad u la
pynkhuslai ia lade ;
34. bad u la kylli, Hangno
phi la iabúh ia u ? Ki la iathúh
ha u, Kó Trai, tó wan, tó
khymíh ruh.
35. U Iísous u la iám.
36. Namar-kata, kita Ki Jiu
ki la iaong, Ha khymíh, katno
u la íeit ia u !
37. Hinrei kiwei na kita ki
la iaong, Une u'm shym da la
don bor, uba la pynpeit ia ki
khymat ki jong uta u bamatlah,
wad ba'n pynlong ruh ba une
u'm shym da la lah iáp-noh?
38. Namar-kata, U Iísous
da ka baúd-ŋoh pat ha lade,
u la wan sha kata ka mau-
jingtep. Te ka la long ka
krem, bad ia u mau-jingkhang
la búh ha ka.
39. U Iísous u ong, Tó
khyllíe-noh ia uto u mau-
-jingkhang. Ka Martha, ka
para ka jong uta ba-la-iáp, ka
ong ha u, Kó Trai, katta u la
iútung : naba *kane* ka long ka
basau sngi.
40. U Iísous u ong ha ka,
Nga'm shym la ong ha pha, ba
lada pha'n ngeit, pha'n ioh-íh
ia ka burom ka jong U Blei ?
41. H'ynda kumta ki la
iakhyllíe-noh ia uta u mau-
-jingkhang, uba la don ha kaba
la búh ia uta ba-la-iáp. U
Iísous te u la khymíed ia la ki
khymat, bad u la ong, Kó
Kypá, nga ngúh ia mé ba mé
jiu sngou ia nga :
42. nga te nga tip ba mé
sngou ia nga hala ka sngi :
hinrei nga la kren na ka bynta
ia une u paitbah u baieng
baroh-saudong, ba ki'n ioh-
-ngeit ba la phah ma-mé ia
nga.
43. Te haba u la lah kren ia
kine kiei-kiei-ruh, u la pyrta da
ka ktín bajam, Kó Lasaros, tó
alle míh-noh habar !
44. Uta uba la lah iáp te
u la míh-noh, ba-la-téh ia la
ki slajat bad ia la ki ktí da ki
jainsop ; bad ia ka khymat
jong u la lah téh-saudong da

ka jainniád-se-ép. U Iísous u ong ha ki, Tó loit-noh ia u, bad tó íeh ia u ba'n leit-noh.

45. NAMAR-KATA, shibún na kita Ki Jiu, kiba la lah iawan sha kata Ka Mari, haba ki la lah ioh-íh ruh ia kiei-kiei-ruh ia kiba U Iísous u la leh, ki la ngeit ha u.

46. Hinrei kiwei-kiwei-ruh na ki, ki la ialeit-noh sha kiba Ki Pharisi, bad ki la iathúh ha ki, ia kiei-kiei-ruh ia kiba U Iísous u la leh.

47. H'YNDA kumta kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Pharisi, ki la ialang ia Ka Darbar, bad ki la iaong, Aiuh ba ngi leh? nabar une u briu u leh shibún ki kam-báh:

48. lada ngi'n iashah ia u kumne, baroh ki'n iangeit ha u: te kiba Ki Roman ki'n iawan, bad ki'n iapynjot-noh ia ka jaka bad ia ka kynja jong ngi ruh.

49. Uwei te uba na ki, U Kaiaphas, uba la long U Rangbah-lyngdoh ha kata ka snem, u la ong ha ki, Phi phi'm tip ei-eï-ruh-ém,

50. l'ymne phi'm puson, ba ka long ka bamyntoi ia ngi, ba uwei u briu u'n ioh-iáp na ka bynta uba u paitlang, bad ba yn 'nym pynjot-noh ia kata ka kynja-bynriu baroh kawei.

51. Ia kane te u'm shym la kren na lade-hí: hinrei, ba u da long U Rangbah-lyngdoh ha kata ka snem, u la iathúh-lypá; naba U Iísous u ba'n sa iáp na ka bynta kata ka kynja-bynriu;

52. ym da-lei-lei tang na ka bynta kata ka kynja-bynriu hí, hinrei ba u'n ioh-ialum-lang ha kawei ruh ia kiba ki khún U Blei ki ba-la-sakymá.

53. Namar-kata, náduh kata ka sngi ki la iasylla-lang, ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia u.

54. Kumta U Iísous u'm iaid kylleng shuh ha ka ba-pau ha pyddeng Ki Jiu; hinrei u la leit-noh nangta sha kata ka rí bahajan kaba ka rí-khlau, sha ka shnong ia ka bakhot Ka Ephraim, te hangta u la iaisáh lem bad ki synran jong u.

55. TE kaba ka níam Ka Jinglait jong Ki Jiu ka la jan: te shibún ki la ialeit-kíu sha Ka Jerusalem na kata ka rí-brí, mynshiwa kata ka

níam Ka Jinglait, ba ki'n ioh-pynkhúid ia lade.

56. H'ynda kumta ki la iawád ia U Iísous, bad ki la iakren paralok-hí, katba ki da ieng ha kaba ka iing-mane-U-Blei, Kumno phi mut? ba u'n 'nu'm wan sha kaba ka jing-khawai-níam?

57. Te kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kita Ki Pharisi ki la lah iaai ka húkum, ba lada uno-uno-ruh u ioh-tip hangno u don, u'n pynpau, ba ki'n ioh-kem ia u.

XII.—Lynnong.

1. *Shaphang ba U Iísous u pynksan ia Ka Mari ba ka da pynsléh ia ki slajat jong u.* 9. *Ki briu ki ialum-lang ba'n ioh-íh ia U Lasaros; te Ki Rangbah-lyngdoh ki iasylla ba'n pyniáp ia u.* 12. *U Khristos u shong ha u khún-gadda sha Ka Jerusalem.* 20. *Ki Griik ki iamon ba'n ioh-íh ia U Iísous.* 23. *U iathúhlypá shaphang ka jingiáp jong u.* 37. *Ba la pynmatlah ia Ki Jiu:* 42. *hinrei bún na Ki Nongsynshár ki ngeit, hinrei ki'm iaphlá ia u:* 44. *namar-kata, U Iísous u khot-shit ia ka ba'n ioh ia ka jingphlá ka jingngeit.*

1. H'ynda kumta, hinriu sngi shiwa kata ka níam Ka Jinglait, U Iísous u la wan sha Ka Bithania, sha kaba U Lasaros u la don, uta uba la lah iáp, ia uba u la lah pyn-míh-pat na ki nongiáp.

2. Hangta te ki la thau ia ka jingkhawai-mynmíet ia u; bad Ka Martha ka la kam jingkam: hinrei uta U Lasaros u la long uwei na kita kiba shong-shanía lem bad u.

3. H'ynda kumta Ka Mari haba ka la shim shiteng-sér ka jingsléh ka basngúr, ka bakordor-éh ruh, ka la pynsléh ia ki slajat ki jong U Iísous, bad ka la niád ia ki slajat jong u da ki shniúh jong ka: la pyndap kumta ia kata ka iing da ka jingiúbíh ka jong kata ka jingsléh.

4. Namar-kata, uwei na ki synran jong u, U Ioudas Iska-riot, *u khún* U Simon, u ba'n sa díe-noh ia u, u ong,

5. Hato balei b'ym shym la díe-noh ia kane ka jingsléh lai spah suka, bad la ioh-ai ha ki baduk?

6. Ia kane u la ong kein, ym kumno-kumno naba u súmar shaphang ki baduk; hinrei naba u la long u babúit-túh,

bad u la don kaba ka jingpán,
bad u la jiu ráh-noh ia kiei-
-kiei-ruh ba-la-thep *ha ka.*
7. H'ynda kumta U Iísous
u la ong, Tó íehnoh ia ka:
ka la ríh ia kane ia kata ka
sngi ka bakyllán-masala batep
jong nga:
8. namar ia ki baduk phi
ioh lem bad phi hala ka sngi;
hinrei ia nga phi'm ioh hala
ka sngi.
9. H'YNDA kumta u
paitbah babún na kita Ki Jiu
u la tip ba u don hangta; te
ki la iawan, ym tang na ka
bynta U Iísous hí, hinrei ba
ki'n ioh-íh ruh ia uta U La-
saros, ia uba u la lah pynmíh-
-pat na ki nongiáp.
10. Hinrei kita Ki Rang-
bah-lyngdoh ki la iasylla, ba
ki'n ioh-iapyniáp-noh ia uta U
Lasaros ruh;
11. naba na ka bynta jong
u, shibún na kita Ki Jiu ki la
iakynran-noh, bad ki la iangeit
ha U Iísous.
12. HA ka balashai u
paitbah babún uba la lah poi
sha kata ka jingkhawai-níam,
haba ki la ioh-sngou ba U
Iísous u dang wan sha Ka
Jerusalem,
13. ki la iashim ia ki tynat
jong ki diing-tlai, bad ki la
iamíh-noh sha ka ba'n tan ia
u, bad ki la iapyrta, Osanna:
Long ba-la-kyrkhú ia uba U
Siim u jong Israel, uba wan
ha ka kyrteng U Trai!
14. U Iísous te haba u la
shem ia u khún-gadda, u la
shong halor jong u, kumba
long ka ba-la-thoh,
15. "Tó wat shepting, ka
"khún Ka Sion; ha khymíh,
"U Siim jong pha u wan, u
"da shong halor u khún-
"-gadda."
16. Ia kine kiei-kiei-ruh ki
synran jong u te ki'm shym
la shemphang ha ka bamyn-
nyngkong: hinrei ynda la
pyndon-burom ia U Iísous,
h'ynda kumta ki la iakynmau
ba la lah thoh ia kine kiei-
-kiei-ruh shaphang jong uta,
bad ba ki la lah leh ia kine
kiei-kiei-ruh ia u.
17. Namar-kata uta u pait-
bah uba la lah don lem bad
u, u la iaphlá ba u la khot ia
uta U Lasaros na kata ka
maujingtep, bad ba u la pyn-
míh-pat ia u na ki nongiáp.
18. Namar-kata, uta u pait-
bah ruh u la wan-tan ia u,

naba ki la ioh-sngou ba u
la lah leh ia kane ka kam-
-báh.
19. Namar-kata, kita Ki
Pharisi ki la iaong paralok-hí,
Phi ioh-íh ba phi'm pynlah
ei-ei-ruh-ém? ha khymíh, kaba
ka pyrthei ka la leit-noh na-
diin jong u.
20. LA don ruh kiba
Ki Griik na pyddeng kita kiba
la iawan-kíu ba ki'n ioh-ia-
mane-Blei ha kata ka jing-
khawai-níam:
21. kine ki la iawan na-
mar-kata ha U Philippos, uba
na Ka Bithsaida ka jong Ka
Galilaia, bad ki la iakyrpád
ia u, ki da ong, Kó kynrád,
ngi iakwah ba'n ioh-íh ia U
Iísous.
22. U Philippos u wan,
bad u iathúh ha U Andreas;
te U Andreas pat bad U Phi-
lippos ki la iathúh ha U
Iísous.
23. U Iísous u la iathuh te
ha ki, u da ong, Kaba ka por
ka la jía, ba yn pyndon-burom
ia uba U Khún u briu.
24. Shisha, shisha, nga ong
ha phi, L'ymda íwei í symbai
jong u keu í da háp ha ka
khyndeu, bad ba í iáp, íta í
iaisáh bamarwei; hinrei lada
í iáp, í sei-noh bún soh.
25. Uta uba íeit ia la ka
jingim, u'n jah-noh ia ka; uta
uba íhsíh te ia la ka jingim ha
kane ka pyrthei, u'n ríh-pynim
ia ka sha ka jingim b'ymjiu-
kut.
26. Lada uno-uno-ruh u'n
shakri ia nga, tó ai ba u'n búd
ia nga; bad sha kaba nga don
ma-nga, hangta ruh u shakri
u jong nga u'n long: lada uno-
-uno-ruh u shakri te ia nga,
U Kypá *jong nga* u'n pyndon-
-nám ia u.
27. Mynta ka mynsiim jong
nga ka la khíh-khuslai: te
kaei nga'n ong? (*Nga'n ong,*)
Kó Kypá, tó pyllait ia nga na
kane ka por? hinrei na ka
bynta kane nga la wan-knang
ia kane ka por:
28. Kó Kypá, pyndon-bu-
rom ia la ka kyrteng. H'ynda
kumta la wan ka ktín na
byneng, *ka da ong,* Nga
la pyndon-burom te, bad
nga'n pyndon-burom *ia ka*
pat!
29. Te uta u paitbah, uba
la ieng *hajan* bad uba la lah
ioh-sngou, ki la iaong ba la
long ka bariu u pyrthat: ki-

wei ki la iaong, U angelos u la kren ha u.

30. U Iísous u la iathúh bad u la ong, Ym na ka bynta jong nga la jía kane ka ktín, hinrei na ka bynta jong phi:

31. mynta ka long ka jingrem jong kane ka pyrthei: mynta yn shop-noh shabar ia uba u siim jong kane ka pyrthei;

32. ma-nga te, h'ynda yn kyntiu ia nga na ka khyndeu, nga'n pynwan ki briu baroh ha lade.

33. (U la ong ia kane te, ba u da sahám na ka jingiáp ka bakumno ba u'n sa iáp.)

34. Uta u paitbah u la iathúh ha u, Ma-ngi ngi la ioh-sngou na kaba Ka Húkum, ba uba U Khristos u iaisáh sha ka b'ymjiukut: te kumno ba ong ma-mé, Ba ka dei ba yn kyntiu ia uba U Khún u briu? u long u bakumno une uba U Khún u briu?

35. H'ynda kumta U Iísous u la iathúh ha ki, Shibit arbit kaba ka jingshai ka dang long lem bad phi: tó iaid katba phi iadon kata ka jingshai, ba ka badum ka'n 'nym ioh-kem ia phi: namar uta uba da iaid ha ka badum, u'm tip kein shaei u leit:

36. katba phi iadon kata ka jingshai, tó iangeit ha kata ka jingshai, ba phi'n ioh-long ki khún ka jingshai. U Iísous u la kren ia kine kiei-kiei-ruh; bad haba u la kynran-noh, u la búh-ríh ia lade na ki.

37. Hinrei haba u la lah leh katta ki kam-báh ha khymat jong ki, pynban ki'm put la ngeit ha u:

38. kumta la pyndap ia kata ka jingong jong U Isaias uba U Nongiathúhlypá, ia kaba u la ong, "Ah Trai, uei ba la ngeit ia ka jingbyná jong ngi? bad hano la pynpau ia ka ksangktí ka jong U Trai?"

39. Namar-kata, ki'm lah ba'n ngeit, naba, *kumba* U Isaias u la ong pat,

40. "U la pynmatlah ia ki khymat jong ki, bad u la pynlúin ia ka dohnúd jong ki; ba ki'n 'nym ioh-íh da ki khymat *jong ki*, l'ymne ioh-sngou-shemphang da ka dohnúd *jong ki*, bad ki'n ioh-kylla-ka-bamut, bad nga'n ioh-pynkhíah ia ki."

41. Ia kine kiei-kiei-ruh U Isaias u la ong, mynba u la ioh-íh ia ka burom jong u, bad ba u la kren shaphang jong u.

42. Hinrei pynban bún shisha na kiba ki nongsynshár ruh ki la ngeit ha u; hinrei, namar kita Ki Pharisi, ki'm iaphlá *ia kata*, ioh ba yn kyntait-noh ia ki na ka synagog.

43. Naba ki la iaíeit ia ka jingiaroh ka jong ki briu kham-tam ia ka jingiaroh ka jong U Blei.

44. H'YNDA kumta U Iísous u la kren-jam bad u la ong, Uta uba ngeit ha nga, u'm ngeit *tang* ha nga, hinrei ha uta uba la phah ia nga.

45. Bad uta uba ioh-khymíh ia nga, u ioh-khymíh kein ia uta uba la phah ia nga.

46. Ma-nga uba la wan ka jingshai ha ka pyrthei, ba u briu baroh u bangeit ha nga, u'n 'nu'm ioh-iaisáh ha ka badum.

47. Te lada uno-uno-ruh u ioh-sngou ki ktín jong nga, hinrei u'm ngeit-skhem, nga nga'm pynrem ia u: namar nga'm shym la wan, ba nga'n ioh-pynrem ia ka pyrthei, hinrei ba nga'n ioh-pynim ia ka pyrthei.

48. Uta uba kyntait-noh-bein ia nga, bad u b'ym pyd-diang ia ki jinghikai jong nga, u don kaba pynrem ia u: kata ka jinghikai ia kaba nga la hikai, kata kein ka'n pynrem ia u ha ka sngi ka bakhadduh.

49. Naba nga nga'm shym la hikai na lade; hinrei uba U Kypá uba la phah ia nga, uta u la ai ka húkum ha nga, ia kaei ba nga'n ong-skhem, bad ia kaei ba nga'n hikai.

50. Te nga tip ba kata ka húkum jong u ka long ka jingim b'ymjiukut: namar-kata, kiei-kiei-ruh ia kiba nga hikai, kumba uba U Kypá u la ong-skhem ha nga, kumta kein nga hikai.

XIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang U Iísous ba u sait ia ki slajat ki synranjong u.* 12. *U sneng ia ki shaphang ka jing-sngourit bad ka jingíeit.* 18. *U iathúhlypá, bad u pynpau ha U Ioannis da ka dak, ba U Ioudas u'n díe-noh ia u.* 31. *U húkum ia ki ba'n iaíeit paralok-hí.* 36. *U mahámlypá ruh ia U Petros shaphang kaba u'n ien ia u.*

1. TE mynshiwa kata ka
jingkhawai-níam ka jong kata
Ka Jinglait, haba U Iísous u
la tip ba kata ka por jong u ka
la jía, ba u'n leit-noh na kane
ka pyrthei sha uba U Kypá,
haba u la íeit ia la ki jong ia
kiba don ha ka pyrthei, u la
íeit ia ki háduh ka bakut.
2. Te haba ki dang iabám
jingbám-mynmíet, (haba U
Soitan u la súh-búit lypá ha
ka dohnúd U Ioudas Iskariot,
u khún U Simon, ba u'n ioh-
-díe-noh ia u,)
3. U Iísous, la u da tip, ba
uba U Kypá u la lah aití-noh
ha u ia kiei-kiei-baroh ha ki ktí
jong u, bad ba u la míh-noh na
U Blei, bad ba u sa leit-noh
sha U Blei *pat:*
4. u ieng-joit na kata ka
jingbám-mynmíet, bad u la
búh-noh ia la ki jainkúp, bad
haba u la shim ia ka jainniád-
-met, u la panpoh ia lade.
5. Hadiin-kata, u la théh
ia ka úm ha kaba ka plíang,
bad u la sydang ba'n sait ia ki
slajat ki jong ki synran, bad
ba'n niád *ia ki* da kata ka jain-
niád-met, da kaba la panpoh
ia u.
6. H'ynda kumta u wan ha
U Simon Petros: u te u ong
ha u, Kó Trai, ma-mé me'n
sait ia ki slajat jong nga?
7. U Iísous u la iathúh te
u la ong ha u, Ia kaba nga nga
leh, ma-mé me'm shemphang
mynta; hinrei me'n ioh-tip
hadiin kane.
8. U Petros u ong ha u,
Me'n 'nym ioh-sait ia ki slajat
jong nga lano-lano-ruh. U
Iísous u iathúh ha u, Lada
nga'n 'nym ioh-sait ia mé,
me'm ioh ka bynta satía lem
bad nga.
9. U Simon Petros u ong
ha u, Kó Trai, ym tang ia ki
slajat jong nga, hinrei ia ki ktí
ruh bad ia ka khlíh de.
10. U Iísous u iathúh ha u,
Ia uta uba la sum, u'm don
kam tang ba'n sait ia la ki
slajat, hinrei u long u bakhúid
baroh-phar: kumta ma-phi ruh
phi long ki bakhúid, hinrei
daei-daei-ruh-ém ym baroh.
11. Naba u la lah tip ia uei
u ba'n sa díe-noh ia u; namar-
-kata, u la ong, Daei-daei-ruh-
-ém phi'm long ki bakhúid
baroh.
12. YNDA kumta haba
u la lah sait ia ki slajat jong
ki, bad u la lah shim ia ki

jainkúp jong u, ba u da shong-
-shanía pat de, u la kylli ia ki,
Phi iatip kaei ba nga la leh
ha phi?

13. Ma-phi phi iakhot ia
nga, Kó Nonghikai, bad, Kó
Trai; phi iaong ka badei ruh;
namar nga long *kumta*.

14. Namar-kata, lada ma-
-nga, uba U Trai bad uba U
Nonghikai, nga la sait ia ki
slajat jong phi, ka dei ia phi
ruh ba'n iasait ia ki slajat
paralok-hí.

15. Namar nga la ai ka
rúkom ha phi, ba phi ruh phi'n
ioh-leh, kumba nga la leh ma-
-nga ha phi.

16. Shisha, shisha, nga ong
ha phi, U shakri u'm long u
bakham-khrau ia u kynrád
jong u; l'ymne u apostolos u
bakham-khrau ia uta uba la
phah ia u.

17. Lada phi tip ia kine
kiei-kiei-ruh, suk ma-phi lada
phi leh ia ki.

18. Nga'm kren shaphang
jong phi baroh: ma-nga nga
íhthúh ia kiba nga la jíd:
hinrei ba yn ioh-pyndep ia
kata Ka Jingthoh, "Uta uba
"bám jingbám lem bad nga,
"u la ráh ia la ka khong-
"-dong-jat ba'n ialeh bad nga."

19. Náduh mynta nga ia-
thúh ha phi *kane* mynshiwa
ia kaba ka jía, ba, h'ynda ka
ioh-jía, phi'n ioh-ngeit ba ma-
-nga nga long *uta*.

20. Shisha, shisha, nga ong
ha phi, Uta u bapyddiang iano-
-iano-ruh ia uba nga'n phah,
u pyddiang ia nga; uta te
u bapyddiang ia nga, u pyd-
diang ia uta uba la phah ia
nga.

21. H'ynda U Iísous u la
lah kren ia kine kiei-kiei-ruh,
u la sngou-kíhwin ha ka myn-
siim, te u la phlá bad u la
ong, Shisha, shisha, nga ong
ha phi, ba uwei na phi, u'n
díe-noh ia nga.

22. H'ynda kumta kita ki
synran ki la iakhymíh-shain
ha ki paralok-hí, ba ki da ia-
sngou-lyngngoh shaphang iano
ba u ong.

23. Te la don uwei na kita
ki synran jong u, ia uba U
Iísous u la íeit, u da shong-
-shanía ha ka shadem jong U
Iísous.

24. Namar-kata, U Simon
Petros u la kongúh-khlíh ia
uta ba'n kylli, uei u lah long
shaphang jong uba u ong.

25. Te haba u la shong-shanía lyngngéh ha ka shadem U Iísous, u kylli ia u, Kó Trai, u long uei?

26. U Iísous u la iathúh, U long uta, ha uba nga nga'n ai ia *kane* ka shí-dykhot, haba nga la pynngam *ia ka.* Haba u la lah pynngam te ia kata ka shí-dykhot, u la ai ha U Ioudas Iskariot, *u khún* U Simon.

27. Te hadiin *ba u la shim* ia kata ka shí-dykhot, h'ynda kumta U Soitan u la leit-bysut shapoh jong u. Namar-kata, U Iísous u la ong ha u, Ia kaba mé sa leh, tó leh kloi-kloi-ruh.

28. Hinrei ym don na kita ki bashong-shanía uba la tip ia ka ba'n leih u la ong ia kata ha u.

29. Namar don kiba la iamut, namar ba U Ioudas u la don kata ka jingpán, ba U Iísous u ong ha u, Tó thíed *ia kiei-kiei-ruh* kiba ngi iadon kam ia ka jingkhawai-níam; lane, ba u'n ioh-ai ia kaei-kaei-ruh ha ki baduk.

30. U te haba u la lah shim ia kata ka shí-dykhot, u la míh-noh kumne-kumne-ruh: ka la long mynmíet ruh.

31. Namar-kata, h'ynda u la leit-noh, U Iísous u la ong, Mynta la pyndon-burom ia uba U Khún u briu, bad la pyndon-burom ia U Blei ha u.

32. Lada la pyndon-burom ia U Blei ha u, U Blei ruh u'n pyndon-burom ia u ha lade, bad u'n pyndon-burom ia u kumne-kumne-ruh.

33. Kó ki khún-hep, shibit arbit nga dang long lem bad phi: phi'n iawád ia nga: kumba nga la ong ruh ha kita Ki Jiu, Ba sha kaba nga sa leit ma-nga, phi phi'm lah ba'n iawan; kumta nga ong mynta ha phi.

34. Ka húkum bathymmai nga ai ha phi, Ba phi'n iaíeit paralok-hí; kumba nga la íeit ia phi, ba phi ruh phi'n iaíeit paralok-hí.

35. Da kane ki'n ioh-tip baroh ba phi long ki synran jong nga, lada phi don ka jingiaíeit paralok-hí.

36. U Simon Petros u ong ha u, Kó Trai, shano mé sa leit? U Iísous u la iathúh ha u, Sha kaba nga sa leit, me'm lah búd ia nga mynta:

hinrei hadiin me'n ioh-búd ia nga.

37. U Petros u ong ha u, Kó Trai, balei nga'm lah búd ia mé mynta? nga'n aití-noh ia la ka jingim na ka bynta jong mé.

38. U Iísous u la iathúh ha u, Me'n aití-noh ia la ka jingim na ka bynta jong nga? Shisha, shisha, nga ong ha mé, u síar u'n 'nu'm riu tad-ynda me'n len ia nga laisin.

XIV.—Lynnong.

1. *U Khristos u pyntyngen ia ki synran jong u.* 6. *U phlá ruh ba u hí u long ka lynti, bad ka jingshisha, bad ka jingim de; ba u long uwei ruh bad U Kypá.* 13. *U kren-skhem ruh ba ki jingdúwai jong ki ha ka kyrteng jong u, ki'n long bhá.* 15. *U kwah na ki ka jingíeit bad ka jingkongúh; bad u kular ia U Mynsiim Bakhúid U Nong-pyntyngen.* 27. *U íehnoh-sáh bad ki ia ka jingsuk jong u.*

1. Wat khíh-khuslai na ka dohnúd jong phi: tó ngeit phi ha U Blei, tó ngeit ha nga ruh:

2. ha ka iing U Kypá jong nga don bún ki pulit-shong--neh: l'ymda kumta, nga'n da la iathúh ha phi; nga sa leit--noh ba'n khréh ka jaka ia phi;

3. Haba nga'n la leit-noh bad ba nga'n la khréh ia phi ka jaka, nga'n wan pat, bad nga'n shimtí ia phi ha lade-hí: ba ha kaba nga long ma-nga, *hangta* phi ruh phi lah long:

4. te shaei ba nga sa leit ma-nga, phi tip, bad ia ka lynti phi tip.

5. U Thomas u ong ha u, Kó Trai, ngi'm tip shaei ba mé sa leit; kumno te ngi lah ba'n tip ia kata ka lynti?

6. U Iísous u iathúh ha u, Ma-nga uba long kaba ka lynti, bad kaba ka jingshisha, bad kaba ka jingim de; ym don uba wan ha uba U Kypá, tang da nga:

7. lada phi la lah íhthúh ia nga, phi'n da la lah íhthúh ia U Kypá jong nga ruh; hinrei náduh mynta phi sa íhthúh ia u, bad phi la ioh-íh ia u.

8. U Philippos u ong ha u, Kó Trai, tó pyníh ia uba U Kypá ha ngi, te ka dap ia ngi.

9. U Iísous u iathúh ha u, Nga long katta-katta-ruh ka baslem lem bad phi, bad me'm

put la íhthúh ia nga, Kó
Philippos? jár uba la ioh-íh
ia nga, u la ioh-íh ia uba U
Kypá; kumno ba mé ong ma-
-mé te, Tó pyníh ia uba U
Kypá ha ngi?
10. Me'm ngeit ba ma-nga
nga long ha uba U Kypá,
bad uba U Kypá ha nga?
Kita ki ktín ia kiba nga kren
ma-nga ha phi, nga'm kren
na lade; hinrei uba U Kypá
uba shong-neh ha nga, u hí
u leh ia ki jingleh.
11. Tó ngeit ia nga, ba
ma-nga *nga long* ha uba U
Kypá, bad uba U Kypá ha
nga; l'ymda kumta, tó ngeit
ia nga te na ka bynta kita ki
jingleh hí.
12. Shisha, shisha, nga ong
ha phi, Uta uba ngeit ha
nga, ia kita ki jingleh ia kiba
nga leh ma-nga, uta ruh u'n
leh; bad ia ki bakham-khrau
ia kine u'n leh; namar nga sa
leit-noh ma-nga sha uba U
Kypá jong nga.
13. TE kaei-kaei-ruh
ba phi'n pán ha ka kyrteng
jong nga, ia kata nga'n leh;
ba yn ioh-pyndon-burom ia
uba U Kypá ha uba U Khún.
14. Kaei-kaei-ruh ba phi'n
pán ha ka kyrteng jong nga,
nga nga'n leh kein.
15. LADA phi íeit ia
nga, tó súmar ia ki húkum ki
jong nga.
16. Nga ruh nga'n dúwai
ha uba U Kypá, te u'n ai
ha phi ia uwei-pat U Nongpyn-
tyngen, ba u'n ioh-iaisáh lem
bad phi hala karta;
17. ia uba U Mynsiim Ka
Jingshisha, ia uba kaba ka
pyrthei ka'm lah ba'n pyd-
diang, naba ka'm ioh-íh ia u,
l'ymne ka'm íhthúh ia u; phi
hinrei phi íhthúh ia u, namar
u iaisáh bad phi, u'n long
ruh ha phi.
18. Nga'm íehnoh khún-
-suet ia phi; nga'n wan pat
ha phi.
19. Sa tang shibit arbit, te
kaba ka pyrthei ka'n 'nym
ioh-khymíh ia nga shuh; hinrei
phi phi'n ioh-khymíh ia nga;
naba nga kein nga im, phi
ruh phi'n ioh-im.
20. Ha kata ka sngi phi
phi'n ioh-tip ba nga *long* ha
uba U Kypá jong nga, bad
ma-phi ha nga, bad ma-nga
ha phi.
21. Uta uba don kita ki
húkum jong nga, bad ba súmar

ia ki, uta u long uba íeit ia nga; uta uba íeit te ia nga, yn la íeit ia u da uba U Kypá jong nga; nga ruh nga'n íeit ia u, bad nga'n pynpau ia lade ha u.

22. U Ioudas u ong ha u, (ym uba U Iskariot) Kó Trai, balei ka long te ba me'n sa pynpau ia lade ha ngi, ym te ha kata ka pyrthei?

23. U Iísous u la iathúh bad u la ong ha u, Lada uno-uno-ruh u íeit ia nga, u'n súmar ia ka ktín jong nga; te uba U Kypá jong nga u'n íeit ia u, bad ngi'n iawan ha u, bad ngi'n iaiaishong bad u.

24. Uta u b'ym íeit ia nga, u'm súmar ia kita ki ktín jong nga; pynban kata ka ktín ia kaba phi ioh-sngou ka'm long ka jong nga *hí*, hinrei ka jong uba U Kypá uba la phah ia nga.

25. Kine kiei-kiei-ruh nga la kren ha phi, haba nga dang sáh lem bad phi.

26. Hinrei uta U Nong-pyntyngen, uba U Mynsiim Bakhúid, ia u uba U Kypá u'n phah ha ka kyrteng jong nga, uta kein u'n hikai ia phi ia kiei-kiei-baroh, bad u'n pynkynmau ia phi ia kiei-kiei-baroh, ia kiba nga la ong ha phi.

27. Ia ka jingsuk nga íehnoh ha phi, ia ka jingsuk kaba jong nga, nga ai ha phi; ym kumba kata ka pyrthei ka ai, nga ai ma-nga ha phi. Wat khíh-khuslai na ka dohnúd jong phi, l'ymne wat shep-ting.

28. Phi la ioh-sngou ba nga nga la ong ha phi, Nga sa leit-noh, bad nga'n wan pat ha phi. Lada phi la íeit ia nga, phi'n da kymen, namar ba nga la ong, Nga sa leit-noh sha uba U Kypá: namar uba U Kypá jong nga u long u ba-kham-khrau ia nga.

29. Te mynta nga la ia-thúh ha phi mynshiwa ba ka jía, ba, h'ynda ka ioh-jía, phi'n ioh-ngeit.

30. Nalor mynta nga'n 'nym ioh-iakren shibún bad phi; namar uba u siim jong kane ka pyrthei u wan, hinrei u'm don ei-ei-ruh-ém ha nga.

31. Hinrei ba kata ka pyrthei ka'n lah tip, ba nga íeit ia uba U Kypá: bad kat kumba uba U Kypá u la húkum ia nga, kumta nga

leh. Tó ieng, ngi'n ialeit-noh nangne.

XV.—Lynnong.

1. *Ka jingsngou-tyngen bad ka jingíeit-markylliang ha pyddeng U Khristos bad ki dykhot jong u, ia kiba la pyníh da ka pharshi u diing-soh-drakhía.* 9. *U Ísous u pyníh ruh ba ka dei ia ki ba'n iaíeit para-dykhot-hí.* 18. *Ka jingsngou-tyngen ruh ha ka babishni bad ka baleh-bein ki jong ka pyrthei.* 26. *Ka kam U Mynsiim Bakhúid, bad ka jong Ki Apostolos.*

1. Ma-nga nga long uba u diing-soh-drakhía u bashisha, bad U Kypá jong nga u long uba u nongsúmar-brí-soh.

2. Ka tynat baroh ba ha nga ka b'ym sei soh, u ngor--noh; bad *ka tynat* baroh kaba sei soh, u khyllád-pynkhúid ia ka, ba ka'n ioh-sei soh kham-bún.

3. Phi mynta phi long ki bakhúid da kata ka ktín ia kaba nga la kren ha phi.

4. Tó iaineh ha nga, bad ma-nga kumta *nga'n iaineh* ha phi. Kumba ka tynat ka'm lah ba'n sei soh na lade--hí, l'ymda ka iaineh ha uba u diing-soh-drakhía; kumta l'ymne ma-phi, l'ymda phi iaineh ha nga.

5. Ma-nga nga long uba u diing-soh-drakhía, ma-phi kiba ki tynat. Uta uba iaineh ha nga, bad ma-nga ha u, uta u sei soh shibún: naba khlem ma--nga phi'm lah leh ei-ei-ruh--ém.

6. Lada uno-uno-ruh u b'ym iaineh ha nga, la jiu bred-noh ia u shabar kum ka tynat kaba la iáp-stai-noh; te ki ialum ia ki, bad ki bred ha ka ding, bad la thang ia ki.

7. Lada phi iaineh ha nga, bad ba ki ktín jong nga ki iaineh ha phi, ia kaei-kaei-ruh ba phi mon, phi'n pán, te ka'n long ia phi.

8. Ha kane la pyndon--burom ia uba U Kypá jong nga, ba phi sei soh shibún; kumta phi'n long ki synran jong nga.

9. Kumba uba U Kypá u la íeit ia nga, kumta ma--nga ruh nga la íeit ia phi; tó phi'n iaineh ha kata ka jingiaíeit kaba bad nga.

10. Lada phi'n súmar ia kita ki húkum jong nga, phi'n ioh-iaineh ha kata ka jingia-íeit jong nga; kumba nga kein

nga la súmar ia ki húkum
ki jong uba U Kypá jong nga,
bad ba nga iaineh ha ka jingia-
íeit jong u.
11. Nga la kren ia kine
kiei-kiei-ruh ha phi, ba ka jing-
kymen ka jong nga ka'n ioh-
-iaineh namar jong phi, bad
ba ka jingkymen jong phi ka'n
ioh-long ba-la-dap.
12. Kane ka long ka húkum
ka jong nga, Ba phi'n iaíeit
paralok-hí, kumba nga la íeit
ia phi.
13. Ym don uba don ka
jingíeit ka bakham-khrau ia
kane, ba uwei u búhtí-noh
ia la ka jingim na ka bynta ia
ki lok jong u.
14. Ma-phi phi long ki
lok jong nga, lada phi leh kat
kiba nga húkum ma-nga ia phi.
15. Nga'm khot shuh ki
shakri ia phi; naba uba u
shakri u'm tip ia kaei ba u leh
u kynrád jong u; hinrei nga
la khot ki lok ia phi; namar
ia kiei-kiei-baroh ia kiba nga
la ioh-sngou na uba U Kypá
jong nga, nga la pyntip ha
phi.
16. Ma-phi phi'm shym la
jíd ia nga, hinrei ma-nga nga
la jíd ia phi, bad nga la thung
ia phi, ba phi phi'n ioh-iaileit
bad sei soh, bad ba u soh jong
phi u'n ioh-iaineh; ba kaei-
-kaei-ruh ba phi'n pán na uba
U Kypá ha ka kyrteng jong
nga, u'n lah ai ha phi.
17. Ia kine kiei-kiei-ruh nga
la húkum ha phi, ba phi'n
iaíeit paralok-hí.
18. LADA ka pyrthei
ka shún ia phi, phi tip ba ka
la shún ia nga mynshiwa ia
phi.
19. Lada phi la long na ka
jong ka pyrthei, kata ka pyr-
thei ka'n da la íeit ia kaba la
ka jong: hinrei naba phi'm
long na ka jong ka pyrthei,
hinrei ma-nga nga la jíd ia phi
na ka jong ka pyrthei, namar
kata, kata ka pyrthei ka shún
ia phi.
20. Tó kynmau ia kata ka
ktín ia kaba nga la ong ma-
-nga ha phi, "U shakri u'm
"long u bakham-khrau ia u
"kynrád jong u." Lada ki la
iapynshitom ia nga, ki'n ia-
pynshitom ruh ia phi; lada ki
la súmar ia ka ktín jong nga,
ki'n súmar ia kaba jong phi
ruh.
21. Hinrei ia kine kiei-kiei-
-baroh ki'n leh ia phi na ka

bynta ka kyrteng jong nga, naba ki'm íhthúh ia uta uba la phah ia nga.

22. Lada nga'm shym la lah wan bad la kren ha ki, ki'm shym la don *kata* ka pop; hinrei mynta ki'm don ka jingkren-dong shuh namar kata ka pop jong ki.

23. Uta uba shún ia nga, u shún ia uba U Kypá jong nga ruh.

24. Lada nga'm shym la lah leh ha pyddeng jong ki ia kita ki jingleh, ia kiba ym don uwei-pat uba la leh, ki'm shym la don *kata* ka pop; hinrei mynta te ki la ioh-íh *ia ki*, pynban ki la shún ruh ia nga bad ia uba U Kypá jong nga.

25. Hinrei *la jía kane*, ba kumta la pyndep ia kata ka ktín ia kaba la thoh ha Ka Húkum jong ki, "Ki la shún "ia nga khlem dau."

26. HINREI h'ynda u la wan uta U Nongpyntyngen, ia uba nga nga'n phah ha phi na uba U Kypá, ia uba U Mynsiim Ka Jingshisha, uba míh-noh na uba U Kypá, uta kein u'n phlá shaphang jong nga.

27. Ma-phi ruh de phi'n phlá, naba phi long lem bad nga náduh ka bamynnyngkong.

XVI.—LYNNONG.

1. *U Khristos u pyntyngen ia ki synran jong u;* 7. *da ka jingkular ba u'n ai ia U Mynsiim Bakhúid;* 16. *da ka jingmíh-pat bad ka jingkíu jong u de.* 23. *U kren-pynskhem ia ki, ba ia ki jingdúwai jong ki ha ka kyrteng jong u, U Kypá jong u u'n díang-sngoubhá.* 31. *Ba tang ha U Khristos ki don ka jingsuk; hinrei ha ka pyrthei ka jinjar.*

1. IA KINE kiei-kiei-ruh nga la kren ha phi, ba phi'n 'nym thut.

2. Ki'n kyntait-noh ia phi na ki synagog: shisha ka por ka jía, haba uno-uno-baroh u bapyniáp-noh ia phi, u'n mut ba'n ai-ngúh jingmane ha U Blei.

3. Te ia kine kiei-kiei-ruh ki'n leh ia phi, naba ki'm tip ia uba U Kypá, l'ymne ia nga.

4. Hinrei ia kine kiei-kiei-ruh nga la iathúh ha phi, ba, h'ynda la jía kata ka por, phi'n ioh-kynmau ia ki, ba

ma-nga nga la iathúh ha phi: ia kine kiei-kiei-ruh te, nga'm shym la ong ha phi ha ka bamynnyngkong, naba nga la jiu don lem bad phi.
5. Hinrei mynta nga sa leit-noh sha uta uba la phah ia nga; ym don te na phi uba kylli *mynta* ia nga, Shano mé sa leit?
6. Hinrei namar ba nga la kren ia kine kiei-kiei-ruh ha phi, kata ka jingsngousíh ka la pyndap ia ka dohnúd jong phi.
7. HINREI ma-nga nga iathúh ia ka bashisha ha phi, *ba* ka myntoi ia phi ba ma-nga nga ioh-leit-noh; namar lada nga nga'm leit-noh, uta U Nongpyntyngen u'n 'nu'm wan ha phi; hinrei lada nga leit-noh, nga'n phah ia u ha phi.
8. Te h'ynda u la wan ma-u, u'n pynkyndúh ia ka pyrthei shaphang ka pop, bad shaphang ka hok, bad shaphang ka jingbishár de:
9. shaphang ka pop te, naba ki'm ngeit ha nga;
10. shaphang ka hok ruh, naba nga sa leit-noh sha uba U Kypá jong nga, bad phi'm ioh-íh shuh ia nga;
11. shaphang ka jingbishár de, naba la pynrem ia uba u siim jong kane ka pyrthei.
12. Nga dang don shibún kiei-kiei-ruh ba'n ong ha phi, hinrei phi'm lah ba'n shah *ia ki* mynta.
13. Hinrei h'ynda u la wan ma-u, uba U Mynsiim Ka Jingshisha, u'n ialam ia phi sha kata ka jingshisha baroh; namar u'n 'nu'm kren na lade-hí, hinrei ia kiei-kiei-ruh katba u'n la ioh-sngou, u'n kren; bad u'n iathúh pynpau-bíang ha phi ia kiei-kiei-ruh ki ba'n sa wan.
14. Uta u'n pyndon-burom ia nga; naba u'n shim-díang na kaba ka jong nga, bad u'n iathúh pynpau-bíang ha phi.
15. Kiei-kiei-baroh katba uba U Kypá u don, ki long ki jong nga; namar-kata, nga la ong, ba u'n shim-díang na kaba ka jong nga, bad u'n iathúh pynpau-bíang ha phi.
16. SA shibit arbit, te phi'n 'nym ioh-íh ia nga; bad sa shibit arbit pat, te phi'n ioh-íh *pat* ia nga; naba nga sa leit-noh ma-nga sha uba U Kypá.
17. Namar-kata, kiba na ki synran jong u ki la iakren

paralok-hí, Ka long aiuh, kane ia kaba u ong ha ngi, Sa shibit arbit, te phi'n 'nym ioh-íh ia nga; bad sa shibit arbit pat, te phi'n ioh-íh *pat* ia nga; bad, Naba nga sa leit-noh ma-nga sha uba U Kypá?

18. Namar-kata, ki la iaong, Ka long aiuh kane kaba sa shibit arbit ia kaba u ong? Ngi'm tip aiuh ba u kren.

19. Te U Iísous u la tip ba ki la iamon ba'n kylli ia u, te u la ong ha ki, Phi iakylli bad paralok-hí shaphang kane, ba nga la ong, Sa shibit arbit, te phi'n 'nym ioh-íh ia nga; bad sa shibit arbit pat, te phi'n ioh-íh *pat* ia nga?

20 Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba phi phi'n iám bad phi'n lyniar ruh; hinrei kata ka pyrthei ka'n kymen: ma-phi te phi'n sngousíh; hinrei kata ka jingsngousíh jong phi ka'n kylla sha ka jingkymen.

21. Ka briu haba ka súh-khún, ka don ka jingsngousíh, naba ka la jía ka por jong ka; hinrei ynda ka la khá ia íba í khún, ka'm kynmau shuh ia la ka pangshitom, namar kaba ka jingkymen ba la khá briu sha ka pyrthei.

22. Kumta ma-phi ruh phi don ka jingsngousíh shisha mynta; hinrei nga'n wan-íh ia phi pat, te ka dohnúd jong phi ka'n da sngou-kymen, bad ia kata ka jingkymen jong phi ym don u b'yn ráh-noh na phi.

23. HA kata ka sngi te phi'n 'nym kylli ia nga ei-ei-ruh-ém. Shisha, shisha, nga ong ha phi, Ba kiei-kiei-ruh katba phi'n pán na uba U Kypá ha ka kyrteng jong nga, u'n ai ha phi.

24. Háduh mynta phi'm shym la pán ei-ei-ruh-ém ha ka kyrteng jong nga; tó pán, te phi'n sa ioh-díang, ba kata ka jingkymen jong phi ka'n ioh-long ba-la-dap-janai.

25. Ia kine kiei-kiei-ruh nga la kren ha phi ha ki phawar; hinrei ka por ka jía, h'ynda nga'n 'nym kren shuh ha phi ha ki phawar, hinrei nga'n iathúh pau-shinná ha phi shaphang uba U Kypá.

26. Ha kata ka sngi phi'n pán ha ka kyrteng jong nga; te nga'm ong ha phi, ba ma-nga nga'n dúwai ia uba U Kypá na ka bynta jong phi:

27. namar uba U Kypá hí

u íeit ía phi, naba ma-phi phi íeit ia nga, bad phi ngeit ba ma-nga nga la míh-noh na U Blei.

28. Nga la míh-noh na uba U Kypá, bad nga la wan sha ka pyrthei: pat nga íehnoh ia kata ka pyrthei, bad nga leit sha uba U Kypá.

29. Ki synran jong u ki ong ha u, Ha khymíh, mé kren pau-shinná mynta, bad me'm kren ia kawei ka phawar:

30. mynta ngi iasngouthúh ba mé tip ia kiei-kiei-baroh, bad me'm don kam ba uno--uno-ruh u'n ioh-kylli ia mé: da kane ngi iangeit ba mé la míh-noh na U Blei.

31. U Iísous u la iathúh ha ki, Phi iangeit mynta?

32. ha khymíh, ka por ka jía, shisha ka la jía mynta, ba yn pynsakymá ia phi uwei--uwei sha *ka iing* la ka-jong--ka-jong, bad phi'n íehnoh ia nga marwei: hinrei pynban nga'm long bamarwei, naba uba U Kypá u long lem bad nga:

33. nga la kren ia kine kiei-kiei-ruh ha phi, ba phi'n ioh ka jingsuk ha nga: ha kata ka pyrthei phi'n ioh ka jinjar: hinrei tó long shlur phi, ma-nga nga la jop ia kata ka pyrthei.

XVII.—Lynnong.

1. *U Khristos u dúwai ha U Kypá ba'n pyndon-burom ia u:* 6. *ba'n súmar ruh ia Ki Apostolos jong u;* 11. *ha ka jingiasoh shí-tylli;* 17. *ha ka jingshisha ruh;* 20 *ba'n pyndon-burom ia ki, bad ia kiwei ki bangeit, lem bad u ha byneng.*

1. Ia kine kiei-kiei-ruh U Iísous u la kren, bad u la khymíed ia la ki khymat sha byneng, bad u la ong, Kó Kypá, kaba ka por ka la jía; tó pyndon-burom ia uba U Khún jong mé, ba uba U Khún jong mé u'n ioh-pyndon--burom ruh ia mé.

2. Kumba mé la ai ha u ka bor halor ka doh baroh, ba ia baroh kiba mé la ai ha u, u'n ioh-ai ha ki ka jingim b'ymjiukut.

3. Te kane ka long kata ka jingim b'ymjiukut, ba ki'n ioh-íhthúh ia mé uba tang U Blei bashisha hí, bad ia U Iísous Khristos, ia uba mé la phah.

4. Ma-nga nga la pyndon-

-burom ia mé ha ka pyrthei;
nga la pyndep ia kata ka
jingleh ia kaba mé la ai ha
nga ba nga'n leh.
5. Te mynta, Kó Kypá, tó
pyndon-burom ma-mé ia nga
lem bad ia lade, da kata ka
burom kaba nga la don bad
mé mynshiwa kaba la long
kata ka pyrthei.
6. NGA la pynpau ia ka
kyrteng jong mé ha kita ki
briu ia kiba mé la ai ha nga
na ka jong ka pyrthei: ki
jong mé ki la long, te mé la
ai ia ki ha nga; bad ki la
súmar ia ka ktín jong mé.
7. Mynta ki la iatip-bhá,
ba kiei-kiei-baroh ia kiba mé
la ai ha nga, ki long na mé;
8. namar kita ki jinghikai
ia kiba mé la ai ha nga, nga
la ai-pateng ha ki; ki te ki
la pyddiang, bad ki tip shisha,
ba nga la míh-noh na mé, bad
ki la iangeit ba la phah ma-
-mé ia nga.
9. Ma-nga nga dúwai na
ka bynta jong ki; nga'm dú-
wai na ka bynta kata ka pyr-
thei, hinrei na ka bynta kito ia
kiba mé la ai ha nga; naba ki
long ki jong mé.
10. Kiei-kiei-baroh ki jong
nga ki long ki jong mé ruh,
bad kiei-kiei-ruh ki jong mé
ki long ki jong nga ruh; te la
dang pyndon-burom ia nga ha
ki.
11. Te nga'm long shuh
ha kata ka pyrthei, hinrei
kine ki long ha kata ka pyr-
thei, nga te nga sa wan ha
mé. Kó Kypá Bakhúid, tó
ríh-pynim ia ki ha ka kyrteng
jong mé, ia kiba mé la ai ha
nga; ba ki'n ioh-ialong shí-
-tylli, kumba ngi *long*.
12. Mynba nga la don lem
bad ki ha kata ka pyrthei,
nga la ríh-pynim ma-nga ia ki
ha ka kyrteng jong mé: ia
kita kiba mé la ai ha nga, nga
la ríh-kyndong, bad ym don
ba la jah-noh na ki, tang uta
u khún jong ka jingjot, ba yn
lah pyndep ia kaba Ka Jing-
thoh.
13. Hinrei mynta nga sa
wan ha mé, bad nga kren ia
kine kiei-kiei-ruh ha kata ka
pyrthei, ba ki'n lah ioh ia kata
ka jingkymen kaba shaphang
jong nga ba-la-dap-janai ha
ki.
14. Ia kata ka ktín jong
mé ma-nga nga la ai-pateng
ha ki; kata ka pyrthei te ka

la shún ia ki, naba ki'm long na ka jong pyrthei, kumba nga nga'm long na ka jong pyrthei.

15. Nga'm dúwai ba me'n shimtí-noh ia ki na kata ka pyrthei, hinrei ba me'n súmar-kyndong ia ki na ka basniu.

16. Ki'm long na ka jong pyrthei, kumba nga nga'm long na ka jong pyrthei.

17. Tó pynkyntang ia ki ha ka jingshisha jong mé: ka ktín ka jong mé ka long ka bashisha.

18. Kumba mé la phah ia nga sha kata ka pyrthei, kumta nga ruh nga la phah ia ki sha kata ka pyrthei.

19 Te na ka bynta jong ki ma-nga nga pynkyntang ia lade, ba ki ruh ki'n ioh-ialong ki ba-la-pynkyntang-khúid ha ka jingshisha.

20. L'YMNE nga'm kyrpád tang na ka bynta kine hí, hinrei na ka bynta kita ruh kiba ngeit ha nga da ka jinghikai jong ki:

21. ba baroh ki'n ioh-ialong shí-tylli; kum ma-mé, Kó Kypá, ha nga, nga ruh ha mé, ba ki ruh ki'n ioh-ialong shí-tylli ha ngi; ba kata ka pyrthei ka'n ioh-ngeit ba la phah ma-mé ia nga.

22. Ia kata ka burom ruh ia kaba mé la ai ha nga, ma-nga nga la ai-pateng ha ki; ba ki'n ioh-ialong shí-tylli, kat kumba ma-ngi ngi ialong shí-tylli:

23 ma-nga ha ki, bad ma-mé ha nga; ba ki'n ioh-ialong ki ba-la-iapynlong-janai ha ka shí-tylli, ba kata ka pyrthei te ka'n ioh-tip ba la phah ma-mé ia nga, bad ba mé la íeit ia ki, kat kumba mé la íeit ia nga.

24. Kó Kypá, ia kita kiba mé la ai ha nga, nga kwah ba ha kaba nga long ma-nga, ba kita ruh ki'n ioh-long ryngkad bad nga; ba ki'n ioh-khymíh ia kata ka burom ka jong nga, ia kaba mé la ai ha nga, naba mé la íeit ia nga myn-shiwa ka bamyn-dang-long ka pyrthei.

25. Kó Kypá Bahok, kata ka pyrthei te ka'm shym la íhthúh ia mé; hinrei ma-nga nga la íhthúh ia mé, bad kine ki la iatip ba la phah ma-mé ia nga.

26. Bad ha ki nga la pyntip ia ka kyrteng jong mé, bad

nga'n iaipyntip; ba kata ka jingíeit da kaba mé la íeit ia nga, ka'n ioh-long-pateng ha ki, nga ruh ha ki.

XVIII.—Lynnong.

1. *U Ioudas u díe-noh ia U Iísous; te ki shakri ki kyllon ha khyndeu.* 10. *U Petros u pom-noh ia ka shkor U Malkhos.* 12. *La kem ia U Iísous, la ialum-noh ruh ia u ha U Annas bad ha u Kaiaphas.* 15. *U Petros u len ia u.* 19. *Ki iakylli ia U Iísous ha khymat U Kaiaphas;* 28. *bad ha khymat U Pilat.* 33. *U iathúh ha u Pilat shaphang ka híma jong u.* 39. *Ki Jiu ki iapán ba'n pyllait ia U Barabbas.*

1. Haba U Iísous u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la leit-noh lem bad ki synran jong u, sha shiliang kaba ka wah-rit Kedron, sha kaba la don ka kypér, ha kaba u la leit-bysut ma-u bad ki synran jong u.

2. Te U Ioudas ruh, uba la díe-noh ia u, u la lah íhthúh ia kata ka jaka; naba búnsin U Iísous u la jiu leit-iaseng hangta lem bad ki synran jong u.

3. H'ynda kumta U Ioudas haba u la ioh ia kaba ka shí-kynhún *ki sipahi;* bad ia ki shakri na kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad na Ki Pharisi, u la wan hangta lem bad ki sharak, bad ki jingtybéh-ding, bad ki átiar de.

4. U Iísous te ba u da tip ia kiei-kiei-baroh kiba sa jía ha u, haba u la míh-noh, u la ong ha ki, Phi wád iano?

5. Ki la iathúh ha u, Ia U Iísous uba u nong Nasaret. U Iísous u ong ha ki, Long ma-nga. Te U Ioudas ruh, uba la díe-noh ia u, u la ieng lem bad ki.

6. Katba u la lah iathúh te ha ki, Ba long ma-nga, ki la iakynran dadiin, bad ki la iakyllon ha khyndeu.

7. Namar-kata, u la kylli ma-u *ia ki* pat, Phi wád iano? Ki te ki la iathúh, Ia U Iísous uba u nong Nasaret.

8. U Iísous u la iathúh, Nga la ong ha phi, ba long ma-nga: namar-kata, lada phi wád ia nga, tó ai ia kine ba'n leit-noh.

9. Ba kumta la pyndep ia kata ka ktín ia kaba u la lah ong, "Ia kita kiba mé la ai "ha nga, ym don ba nga la "jah-noh na ki."

10. H'YNDA kumta U Simon Petros ba u don ka waitlam, u la sei ia ka, bad u la pom ia u shakri jong uba U Rangbah-lyngdoh, bad u la lop-noh ia ka shkor ka mon jong u: te ka kyrteng uta u shakri la long U Malkhos.

11. H'ynda kumta U Iísous u la ong ha U Petros, Tó súh-noh ia kato ka waitlam jong mé, sha kaba ka jingsop: ia kata ka khuri kaba la ai uba U Kypá ha nga, nga'n 'nym díh ia ka?

12. H'YNDA kumta kata ka shí-kynhún *ki sipahi*, bad uba U Rangbah shí-hajar, bad kiba ki shakri-báh jong Ki Jiu, ki la iakem ia U Iísous, bad ki la iakhúm ia u,

13. bad ki la ialam-noh ia u ha U Annas shiwa; naba u la long u ktau-kurim u jong U Kaiaphas, uba la long U Rangbah - lyngdoh kata ka snem.

14. Te ka la long U Kaiaphas, uba la lah pyníh-búit ha Ki Jiu, "ba ka long bamyn-"toi ia uwei u briu ia ka ba'n "iáp-noh na ka bynta ia uba u paitlang."

15. TE U Simon Petros u la búd ia U Iísous, *kumta* ruh uta uwei-pat u synran. Te long ba-la-íhthúh ia uta u synran da uta U Rangbah-lyngdoh, kumta u la leit-bysut lem bad U Iísous ha kaba ka phyllau jong uta U Rangbah-lyngdoh.

16. Hinrei U Petros u la ieng ha kaba ka jingkhang shabar. H'ynda kumta uta uwei-pat u synran, ia uba la íhthúh da uta U Rangbah--lyngdoh, u la míh-noh, bad u la kren ha kaba ka nongáp jingkhang, bad u la ialam sha-poh ia U Petros.

17. H'ynda kumta kata ka shakri, kaba long nongáp jing-khang, ka ong ha U Petros, Ma-mé ruh me'm long na ki synran jong une u briu? Ong ma-u, Nga'm long.

18. Te kita ki shakri bad kita ki shakri-khrau (haba ki la sliu ding-ryngá ha u khíu búh-ding, naba ka la pijáh,) ki la iaieng *hangta*, ki la iasy--aid-ding ruh; U Petros de u la ieng lem bad ki, bad u da sy-aid-ding.

19. HYNDA kumta uta U Rangbah-lyngdoh u la kylli ia U Iísous shaphang ki syn-

ran jong u, bad shaphang ka
jinghikai jong u.
20. U Iísous u la iathúh
ha u, Ma-nga nga la kren ha
ka bapau-shinná ha ka pyr-
thei; ma-nga nga la hikai
hala ka sngi ha ka synagog,
bad ha kaba ka iing-mane-
-U-Blei, sha kaba kiba Ki Jiu
ki leit-iaseng khlem-da-púd;
bad ha ka baríh nga la kren
ei-ei-ruh-ém:
21. balei mé kylli ia nga?
tó kylli ia kita ki ba-la-ioh-
-sngou, iaei ba nga la kren ha
ki: ha khymíh, kita ki iatip
iaei ba nga la ong ma-nga.
22. Te haba u la lah kren
ia kine kiei-kiei-ruh, uwei na
kita ki shakri uba la ieng
hajan, u la tháp ia U Iísous,
u da ong, Kumta mé iathúh
ha uba U Rangbah-lyngdoh?
23. U Iísous u la iathúh
ha u, Lada nga la kren b'ym-
dei, tó pyníh shaphang kata
ka b'ymdei: hinrei lada ka
dei, balei mé tháp ia nga?
24. Te U Annas u la lah
phah-noh ia u ba-la-khúm ha
U Kaiaphas uba U Rangbah-
-lyngdoh.
25. Te U Simon Petros u
dang ieng, bad u da sy-aid-
-ding; kumta ki iaong ha u,
Ma-mé ruh me'm long na kita
ki synran jong u? U la len,
bad u la ong, Nga'm long.
26. Uwei na kita ki shakri
jong uta U Rangbah-lyngdoh
(u badei-kur ia uba U Petros
u la lah lop-noh ia ka shkor
jong u,) u ong, Nga'm shym
la ioh-íh ma-nga ia mé ha
kata ka kypér lem bad u?
27. Ynda kumta U Petros
u la len pat; te kumne-kumne-
-ruh u la riu u síar.
28. H'YNDA kumta ki
la ialam-noh ia U Iísous na U
Kaiaphas sha ka iing-báh u
lyngskor: te ka la long myn-
step; hinrei ki hí ki'm shym
la leit-bysut shapoh kata ka
iing-báh u lyngskor, ioh ba
ki'n da pynsang ia lade;
hinrei kham-tam ba ki'n ioh-
-bám ia Ka Jinglait.
29. Namar-kata, U Pilat u
la leit-míh-noh sha ki, bad u
la ong, Iaei phi wan múdui
ia une u briu?
30. Ki la iathúh bad ki la
iaong ha u, L'ymda long une
u nongleh-basniu, ngi'm da la
lah iaaití-pateng-noh ia u ha
mé.
31. Namar-kata, U Pilat u

la ong ha ki, Tó shim ma-phi hí ia u, tó bishár ruh ia u katba kum kaba ka húkum jong phi. Kita Ki Jiu te ki la iathúh ha u, Ym don húkum ia ngi ba'n pyniáp-noh iano-iano-ruh :

32. ba yn ioh-pyndep ia kata ka ktín jong U Iísous, ia kaba u la lah ong, ba u da sahám na ka jingiáp ka bakumno ba u'n sa iáp-noh.

33. H'YNDA kumta U Pilat u la leit-bysut pat sha kata ka iing-báh u lyngskor, bad u la khot ia U Iísous, bad u la ong ha u, Ma-mé mé long uba U Siim jong kiba Ki Jiu?

34. U Iísous u la iathúh ha u, Ma-mé mé ong ia kane na lade, ne kiwei ki la iathúh ha mé shaphang jong nga?

35. U Pilat u la iathúh, Long ma-nga te U Jiu? Ki parakhér-paramér ki jong mé hí, bad kita Ki Rangbah-lyngdoh ki la iaaití-pateng-noh ia mé ha nga : mé la leh aiuh?

36. U Iísous u la iathúh, Ka híma ka jong nga ka'm long na ka jong kane ka pyrthei; lada ka híma ka jong nga ka la long na ka jong kane ka pyrthei, kiba ki nongbúd ki jong nga ki'n da la ialeh, ba yn 'nym la aití-noh ia nga ha kita Ki Jiu; mynta hinrei ka híma ka jong nga ka'm long nangne.

37. Namar-kata, U Pilat u la ong ha u, Te ma-mé me'm long u siim? U Iísous u la iathúh, Ma-mé mé ong ba nga long ma-nga u siim: ia kane knang la khá ia nga, bad ia kane knang nga la wan sha ka pyrthei, ba nga'n ioh-phlá-skhem ia ka bashisha: uno-uno-baroh uba da long na ka jong ka bashisha, u shah-shkor ia ka ktín jong nga.

38. U Pilat u kyllí ia u, Aiuh long ka bashisha? Te katba u la lah ong ia kane, u la leit-míh-noh pat sha kita Ki Jiu, bad u la ong ha ki, Nga nga'm shem ia ka jing-pallat satía ha u.

39. HINREI phi don ka rúkom, ba nga'n pyllait-noh ia uwei ha phi ha kaba ka níam Ka Jinglait; phi iamon, namar-kata, ba nga'n pyllait-noh ha phi ia uba u siim jong kiba Ki Jiu?

40. Ynda kumta baroh ki la iaky-ang pat, ki da ong,

Ym ia uta, hinrei ia uta U Barabbas! Te uta U Barabbas u la long u nongtúh.

XIX.—Lynnong.

1. *La sympat ia U Khristos; ki pynphong ia ka pansngíat ia u; ki shoh ruh ia u.* 8. *Te U Pilat u la kwah ba'n pyllait ia u.* 13. *Te na ka bakren-éh Ki Jiu, u ialam-noh ia U Iísous sha ka ba'n sahnarphyná.* 19. *Shaphang ka jingthoh ba-la-buh halor ka diingphyná.* 23. *Ki sipahi ki iakhalai ia ki jain jong u.* 25. *U pynbuh ia la kymí ha U Ioannis ba'n súmar.* 28. *Hadiin kata te u ai-noh ia la ka mynsiim.* 31. *Ki sipahi ki súm ia ka khrung jong u.* 38. *U Iosiph bad U Nikodimos ki iatep ia u.*

1. H'ynda kumta te U Pilat u la shim ia u Iísous, bad u la sympat *ia u*.

2. Kita ki sipáhi ruh haba ki la lah iathain ia ka pansngíat da ki shíah, ki la iapynphong halor ka khlíh jong u, bad ki la iapynkúp ia ka jainkúp basau-bythúh ia u;

3. bad ki la iaong, Khúblei, uba U Siim jong kiba Ki Jiu! bad ki la iatháp ia u.

4. U Pilat, namar-kata, u la leit-míh-noh shabar pat, bad u ong ha ki, Ha khymíh, nga ialam shabar ia u ha phi, ba phi'n ioh-tip ba nga'm shem ia ka jingpallat satía ha u.

5. (Ynda kumta U Iísous u la wan-míh-noh shabar, u da phong ia kata ka pansngíat bashíah, bad *u da kúp* ia kata ka jainkúp ka basau-bythúh.) *U Pilat* u ong te ha ki, Ha khymíh ia uta u briu!

6. Mynba kita Ki Rangbah-lyngdoh bad kita ki shakri-khrau ki la ioh-íh te ia u, ki la iapyrta, ki da ong, Tó sahnarphyná, sahnarphyná *ia u!* U Pilat u ong ha ki, Tó shim ma-phi hí ia u, bad tó sahnarphyná; namar nga nga'm shem ia ka jingpallat satía ha u.

7. Kita Ki Jiu ki la iathúh ha u, Ma-ngi ngi don ka húkum, bad katba kum kata ka húkum jong ngi ka dei ia u ba'n iáp-noh, naba u la leh U Khún U Blei ia lade.

8. Mynba U Pilat u la ioh-sngou te ia kata ka jingong, u la shepting kham-tam;

9. u la leit-bysut pat shapoh kata ka iing-báh u lyng-

skor, bad u ong ha U Iísous, Nangno mé long ma-mé? Hinrei U Iísous u'm iathúh shuh ia u.

10. H'ynda kumta U Pilat u ong ha u, Me'm kren ha nga? me'm tip ba nga don bor ba'n sahnarphyná ia mé, bad ba nga don bor ruh ba'n pyllait-noh ia mé?

11. U Iísous u la iathúh, Me'm don ka bor satía halor jong nga, l'ymda la long ba-la-ai ha mé na jerong; namar-kata, uta uba la aití-pateng-noh ia nga ha mé, u don ka pop ka bakham-khrau.

12. Náduh kata U Pilat u la wád-dong ba'n pyllait-noh ia u: hinrei kita Ki Jiu ki la iapyrta, ki da iaong, Lada me'n pyllait-noh ia une, me'm long u lok u jong U Kaisar: uno-uno-baroh u bapynlong siim ia lade, u ialeh-pyrshah ia U Kaisar.

13. NAMAR-KATA, U Pilat haba u la ioh-sngou ia kata ka jingong, u la ialam shabar ia U Iísous, bad u la shong halor kaba ka jingshong-bishár, ha ka jaka ba-la-khot Ka Basíang-mau, hinrei ha Ka Hebru, Gabbatha.

14. (Te ka la long ka ba-pynkhréh ia kata ka níam Ka Jinglait, hamar ka bahinriu baje ruh,) u ong ruh ha kita Ki Jiu, Ha khymíh, U Siim jong phi!

15. Hinrei ma-ki ki la iaky-ang-noh, Tó da shim-dúh-noh *ia u*, tó da shim-dúh-noh *ia u*, tó sahnarphyná ia u. U Pilat u ong ha ki, Ia uba U Siim jong phi nga'n sahnarphyná? Kita Ki Rangbah-lyngdoh ki la iathúh, Ngi'm don u siim tang U Kaisar.

16. Namar-kata te, u la aití-noh ia u ha ki, ba yn sahnarphyná. Te ki la iashim ia U Iísous, bad ki la ialam-noh.

17. Te da kaba u bah ia ka diingphyná jong u, u la leit-noh sha kaba ka jaka ba-la-khot, Maloi-khlíh, ia kaba la khot, Golgotha, ha Ka Hebru:

18. ha kaba ki la iasah-narphyná ia u, bad ia ar-ngút kiwei-pat lem bad u, uwei na khrung uwei sha khrung, bad ia U Iísous ha pyddeng.

19. U PILAT ruh de u la thoh ia ka jingthoh bashalor, bad u la buh *ia ka* halor kata ka diingphyná: ka ba-la-thoh

te ka la long, U Iísous uba u nong Nasaret, uba U Siim jong kiba Ki Jiu.

20. Ia kane ka jingthoh bashalor, shibún na kita Ki Jiu, namar-kata, ki la iapúle; naba kata ka jaka ha kaba la sahnarphyná ia U Iísous, ka la long hajan kata ka shnong; la thoh ruh ia ka ha ka ktín Hebru, *bad* Ka Griik, *bad* Ka Roman.

21. H'ynda kumta kita Ki Rangbah-lyngdoh ki jong Ki Jiu ki la iaong ha U Pilat, Wat thoh, "Uba U Siim jong "kiba Ki Jiu;" hinrei ba la lah ong ma-u, "Nga long U "Siim jong kiba Ki Jiu."

22. U Pilat u la iathúh, Ia kaba nga la thoh, nga la thoh.

23. H'ynda kumta kita ki sipáhi, mynba ki la lah iasahnarphyná ia U Iísous, ki la iashim ia ki jainkúp jong u, (ki la iapynlong te sau bynta, ia uwei-uwei u sipáhi la ka bynta,) bad ia ka jingphong *jong u:* te kata ka jingphong ka la long khlem-snúr, ia kaba la thain baroh shí-lynter na jerong.

24. Namar-kata, ki la iaong paralok-hí, Ngi'n 'nym iakád ia ka, hinrei ngi'n iakhalai ia ka, ka jongno ka'n long: ba kumta la pyndep ia kata Ka Jingthoh, ka baong, "Ki la "iabynta ia ki jainkúp jong "nga ha pyddeng jong ki, bad "ki la iakhalai ia ka jing-"phong jong nga." Namar-kata, kita ki sipáhi ki la leh ia kine kiei-kiei-ruh.

25. Te la ieng hajan kata ka diingphyná jong U Iísous, ka kymí jong u, bad ka para ka jong ka kymí jong u, Ka Mari kaba *ka tyngá* ka jong U Klopas, bad Ka Mari ka nong Magdalá.

26. Namar-kata, haba U Iísous u la ioh-íh ia la ka kymí, bad ia uta u synran ia uba u jiu íeit, ba u ieng hajan, u ong ha la ka kymí, Kó ka briu, ha khymíh ia la u khún!

27. Hadiin kata u ong ha uta u synran, Ha khymíh ia la ka kymí! Náduh kata ka por te, uta u synran u la shimtí ia ka sha ka iing jong u hí.

28. Hadiin kane, haba U Iísous u tip, ba la lah mynta ia kiei-kiei-baroh, ba yn la ioh-pyndep ia kaba Ka Jingthoh, u ong, Nga slíang.

29. Te la buh u khíu ba-la-

-dap da ka bajeu: hangta ki, haba ki la iapyndap ka spanj da ka bajeu, bad haba ki la iaspain ha u tynat hyssop, ki la kyntiu *ia ka* ha ka shintur jong u.

30. Te mynba U Iísous u la lah shim ia kata ka bajeu, u la ong, La pyndep: bad haba u la noh-lyngngéh ia la ka khlíh, u la aití-noh ia la ka mynsiim.

31. KITA Ki Jiu, namar-kata, ioh ba kita ki met ki'n sah halor kata ka diingphyná ha ka sngi-sabbaton, naba ka la long ka *sngi* bapynkhréh, (namar kata ka sabbaton ka la long ka sngi ka bakhrau,) ki la iakyrpád ia U Pilat, ba yn ioh-pynkhein ia ki kyjat jong ki, bad ba yn ioh-rah-noh ia ki.

32. H'ynda kumta kita ki sipáhi ki la iawan, bad ki la ia-pynkhein ia ki kyjat ki jong u banyngkong, bad ki jong uta uwei-pat, ia uba la sahnar-phyná lem bad u.

33. Hinrei haba ki la iawan ha U Iísous, katba ki la ioh-íh ia u ba u la lah iáp lypá, ki'm shym la pynkhein ia ki kyjat jong u.

34. Hinrei uwei na kita ki sipáhi u la súm ia ka khrung jong u da ka jingsúm, te kumne-kumne-ruh la míh-noh ka snám bad ka úm.

35 Te uta uba la ioh-íh *ia kane,* u phlá; bad ka jingphlá jong u ka long ka bashisha; haoid, uta u tip ba u ong ka bashisha, ba phi phi'n ioh-ngeit.

36. Namar la leh ia kine kiei-kiei-ruh, ba yn la ioh-pyndep ia kata Ka Jingthoh, "Yn 'nym pynkhein ia ka "shiing jong u."

37. Pat ruh, kawei-pat Ka Jingthoh ka ong, "Ki'n ia-"khymíh ha u ia uba ki la "iasúm."

38. TE hadiin kane, U Iosiph uba na Ka Arimathaia, uba long u synran u jong U Iísous, (hinrei u ba-la-ríh, namar ka bashepting na kiba Ki Jiu,) u la kyrpád ia U Pilat, ba u'n ioh-rah-noh ia ka met ka jong U Iísous: U Pilat te u la shah *ia u.* Namar-kata, u la leit bad u la rah-noh ia ka met ka jong U Iísous.

39. U Nikodimos de u la wan ruh, (uta uba la lah leit

ka bamynshiwa ha U Iísous mynmíet,) u da wallam ka jingkhléh na ka jong ka murr bad ka agor, jin sanpheu sér.

40. H'ynda kumta ki la iashim ia ka met ka jong U Iísous, bad ki la iasop-spain ia ka ha ki jain-linen baní, lem bad kita ki jingiúbíh, kat kumba long ka rúkom ha kiba Ki Jiu ba'n kyllán-masala ba'n tep.

41. Te ha kata ka jaka ha kaba la sahnarphyná ia u, la don ka kypér, bad ha kata ka kypér u maujingtep bathymmai, ha kaba b'ym put la lah buh iano-iano-ruh.

42. Hangta te, namar kata ka *sngi* bapynkhréh ka jong Ki Jiu, *bad* naba uta u maujingtep u la long hajan *ruh*, ki la iabuh ia U Iísous.

XX.—Lynnong.

1. *Ka Mari ka wan sha ka jingtep; bad U Petros bad U Ioannis hadiin, khlem tip ba U Iísous u la míh-pat.* 11. *Ki angelos, hadiin de U Iísous, ki míh-pau ha Ka Mari ka nong Magdala haba ka dang iám;* 19. *bad ha ki synran jong u.* 24. *Ka jingb'ymngeit;* 26. *bad ka jingphlá U Thomas.* 30. *Ki Jingthoh Bakhúid ki long babíang ia ka ba'n lait-im.*

1. Te ha kaba *ka sngi* nyngkong ka shítaieu, Ka Mari ka nong Magdala ka la leit mynstep, haba ka dang long dum, sha uta u maujingtep; bad ka la ioh-íh ba-la-rah-noh ia uba u mau *na ka jingkhang* ka jong uta u maujingtep.

2. Ynda kumta ka wan phet-noh te ha U Simon Petros, bad ha uta uwei-pat u synran, ia uba U Iísous u jiu íeit, bad ka ong ha ki, Ki la iarah-noh ia uba U Trai na uta u maujingtep, bad ngi'm tip hangno ki la iabuh ia u.

3. Namar-kata, U Petros u la míh-noh, bad uta uwei-pat u synran, te ki la ialeit sha uta u maujingtep.

4. Te ki baroh ar-ngút ki la iaphet lang; hinrei uta uwei-pat u synran u la phet sha shiwa kham-stet ia U Petros, kumta u la poi nyngkong ha uta u maujingtep.

5. Te haba u la dem ba'n jingngoh, u la ioh-íh ia kita ki jain-linen baní ba-la-buh; hinrei u'm shym la bysut shapoh.

6. H'ynda kumta la wan

U Simon Petros u da búd ia
u, bad u la leit-bysut ha uta u
maujingtep, bad u la khymíh
ruh ia kita ki jain-linen baní
ba-la-buh;
7. bad ia kata ka jainniád-
-se-ép, ia kaba la lah don halor
ka khlíh jong u, ia kaba la
buh ym lem bad kita ki jain-
-linen baní, hinrei kyrphang
ba-la-khylliap-noh ha kawei-
-pat ka jaka.
8. Ynda kumta la leit-by-
sut te uta uwei-pat u synran
ruh; uba la poi nyngkong ha
uta u maujingtep, te u la
ioh-íh, bad u la ngeit ruh.
9. Namar ki'm put la lah
shemphang ia Ka Jingthoh,
ba ka dei ia u ba'n míh-pat na
ki baiáp.
10. H'ynda kumta kita ki
synran ki la ialeit-phai-noh
pat sha la ki jong-hí.
11. HINREI Ka Mari ka
la ieng shabar ha uta u mau-
jingtep, ka da iám: te kat-
ba ka la iám, ka la dem ba'n
jingngoh ha uta u maujing-
tep;
12. bad ka la khymíh ar-
-ngút ki angelos ki bashong
ha *ki jainkúp* balíh, uwei na
ka khlíh, bad uwei-pat sha ki
slajat, ha kaba la thíah ka
met ka jong U Iísous.
13. Kita ki ong te ha ka,
Kó ka briu, balei pha iám?
Ka iathúh ha ki, Naba ki la
iarah-noh ia uba U Trai jong
nga, bad nga'm tip shaei ki
la iabuh ia u.
14. Haba ka la iathúh ia
kane, ka la phai-diin, bad ka la
khymíh ia U Iísous ba u da
ieng; hinrei ka'm shym la tip
ba u long U Iísous.
15. U Iísous u ong ha ka,
Kó ka briu, balei pha iám?
iano pha wád? Ma-ka, ba
ka da mut ba u long uba u
nongsúmar-kypér, ka iathúh
ha u, Kó kynrád, lada la bah-
-noh ma-mé ia u, tó iathúh ha
nga hangno mé la buh ia u,
te nga nga'n shim-noh ia u.
16. U Iísous u ong ha ka,
Wau Mari! Ka, haba ka la
phai-diin, ka ong ha u, Wau
Rabbouni! (kata ka ba'n ong,
Kó Nonghikai.)
17. U Iísous u ong ha ka,
Tó wat kytáh ia nga; namar
nga'm put leit-kíu sha la U
Kypá; hinrei tó khíe-leit sha
ki para jong nga, bad tó ong
ha ki, Nga sa leit-kíu sha uba
U Kypá jong nga, bad U Ky-

pá jong phi, bad U Blei jong
nga, bad U Blei jong phi.
18. Ka Mari ka nong Mag-
dala ka la leit iathúh ha kita
ki synran, ba ka la lah ioh-íh
ia uba U Trai, bad *ba* u la lah
kren ia kine kiei-kiei-ruh ha ka.
19. H'YNDA kumta, haba
ka la jan míet, ha kata ka
sngi ka banyngkong ka shí-
taieu, U Iísous u la wan ha
kaba kita ki synran ki la
iaseng (ki jingkhang la khang-
-skhem te, namar ka bashep-
ting na Ki Jiu,) bad u la ieng
ha kaba ha pyddeng, bad u
ong ha ki, *Long* ka jingsuk ia
phi!
20. Haba u la ong te ia
kane, u la pyníh ha ki ia la
ki ktí bad ia ka khrung jong
u. Namar-kata, kita ki syn-
ran ki la iakymen haba ki
la ioh-íh ia uba U Trai.
21. Ynda kumta U Iísous
u la ong pat ha ki, *Long* ka
jingsuk ia phi! kumba uba
U Kypá u la phah ia nga,
nga ruh nga phah ia phi.
22. Te haba u la lah ong ia
kane, u la pyrsát *halor jong ki*,
bad u ong ha ki, Tó pyddiang
ia U Mynsiim Bakhúid:
23. ia ki pop jongno-jong-
no-ruh ba phi máp, la máp ia
ki, *ia ki pop* jongno-jongno-
-ruh ba phi bat, la bat ia ki.
24. HINREI U Thomas,
uwei na kiba ki khadar-ngút,
(ia uba la khot Didumos) u'm
shym la don lem bad ki mynba
la wan U Iísous.
25. Namar-kata, kita kiwei
ki synran ki la iaong ha u,
Ngi la ioh-íh ia uba U Trai.
Hinrei u la iathúh ha ki,
L'ymda nga'n ioh-íh ha ki ktí
jong u ia ka diin jong kiba
ki nar-sáh, bad ba nga'n ioh-
-buh ia ka shinriáhtí jong
nga ha kata ka diin jong kita
ki nar-sáh, bad ba nga'n ioh-
-buh ia ka ktí jong nga de
ha ka khrung jong u, nga'n
'nym ngeit.
26. TE hadiin phra sngi,
ki synran jong u ki la iadon
pat hapoh *iing*, bad U Tho-
mas lem bad ki: *ynda kumta*
U Iísous u la wan: (ia ki
jingkhang la khang-skhem,)
bad u la ieng ha kaba ha pyd-
deng, bad u la ong, *Long* ka
jingsuk ia phi!
27. Hadiin kata u ong ha
uta U Thomas, Tó ai hangne
ia ka shinriáhtí jong mé, bad
ha khymíh ia ki ktí jong nga;

tó ai *hangne* ruh ia ka ktí jong mé, bad tó buh ha ka khrung jong nga: wat long te u b'ym-ngeit, hinrei u bangeit.

28. Uta U Thomas te u la iathúh, bad u la ong ha u, U Trai jong nga, bad U Blei jong nga!

29. U Iísous u iathúh ha u, Naba mé la ioh-íh ia nga, Kó Thomas, me la ngeit: suk te kita ki b'ym la ioh-íh, bad kiba la ngeit *pynban.*

30. Te bún ruh kiwei-kiwei-ruh ki dak U Iísous u la leh ha khymat ki synran jong u, ia ki b'ym shym la thoh ha kane ka kítap.

31. Hinrei la thoh ia kine kiei-kiei-ruh, ba phi'n ioh-ngeit ba U Iísous u long uba U Khristos uba U Khún U Blei; bad ba haba da ngeit, phi'n lah ioh ka jingim da ka kyrteng jong u.

XXI.—Lynnong.

1. *Ki synran ki la íhthúh ia U Khristos ha kaba u la míh-pau arsin ha ki, da ka jingngat ba-khrau ki dohkhá.* 15. *U iai-húkum-shit ia U Petros, ba'n bysá ia ki khún-langbrot bad ia ki langbrot jong u.* 18. *U sahám-lypá shaphang ka jingiáp jong u;* 20. *U sneng ia ka jingsngou-skúin jong u shaphang U Ioannis.* 24. *Ka jingwai-noh.*

1. Hadiin kine kiei-kiei-ruh, U Iísous u la pynmíh-pau ia lade pat ha kita ki synran, harúd ka dúriau jong Ka Tiberias: te kumne u la pynmíh-pau *ia lade.*

2. La don lem U Simon Petros, bad U Thomas ia uba la khot Didumos, bad U Nathanail uba na Ka Kana ka jong Ka Galilaia, bad kiba ki khún jong U Sebedaios, bad ar-ngút kiwei de na ki synran jong u.

3. U Simon Petros u ong ha ki, Nga sa leit ba'n tong-dohkhá. Ki iathúh ha u, Ngi ruh ngi sa leit lem bad mé. Ki la iamíh-noh, bad ki la ialeit-kíu sha ka liing kumne-kumne-ruh: hinrei ha kata ka míet ki'm shym la ngat ei-ei-ruh-ém.

4. Te haba ka la lah shai, U Iísous u la ieng ha ka ryng-keu: hinrei kita ki synran ki'm shym la tip ba ka long U Iísous.

5. H'ynda kumta U Iísous u ong ha ki, Kó ki khynrau, phi don ne ém kaei-kaei-ruh

kajingtáh ? Ki la iathúh ha u,
Ém.
6. U la ong te ha ki, Tó
bred ia ka jár shaphang kaba
ka mon ka jong ka liing, te
phi'n sa shem. Ki la iabred
namar-kata ; te ki'm lah shuh
ba'n iaring ia ka, namar ka
babún byllín jong ki dohkhá.
7. Namar-kata, uta u syn-
ran ia uba U Iísous u da íeit,
u ong ha U Petros, Uba U
Trai u long. H'ynda kumta,
U Simon Petros haba u la
ioh-sngou ba u long uba U
Trai, u la phong da panpoh ia
la ka jingphong, (namar u la
long balyngboit,) bad u la
pynnoh ia lade sha ka dú-
riau.
8. Hinrei kita kiwei ki syn-
ran ki la iawan bad ka liing-
-rit ; (namar ki'm la long
jingngai na ka ryngkeu, hinrei
kumba ar-spah prúh) ki da
iaring ia kata ka jár *ba-la-dap*
da kita ki dohkhá.
9. Te katba ki la iahíer ha
kata ka ryngkeu, ki la ioh-íh
ia ka ding-ryngá ha u khíu
buh-ding ba-la-buh, bad ia ka
dohkhá-rit ba-la-buh halor,
bad ia u kypú de.
10. U Iísous u ong ha ki,
Tó wallam na kita ki doh-
khá-rit ia kiba phi la ngat
mynta.
11. U Simon Petros u la
leit-kíu, bad u la ring ia kata
ka jár sha ka ryngkeu, ka ba-
-la-dap da ki dohkhá bakhrau,
shispah sanpheu-lai ; te haba
la don katta-katta-ruh, pleng
ym shym la kád ia kata ka
jár.
12. U Iísous u ong ha ki,
Alle, tó phi'n iabám-já-step.
Hinrei ym don na kita ki
synran uba la sngou-núd ba'n
kylli byniah-noh ia u, Ma-mé,
mé long uei ? naba ki da tip
ba u long uba U Trai.
13. Ynda kumta U Iísous
u wan, bad u shim ia uta u
kypú bad u sám de ha ki, bad
ia ka dohkhá-rit ruh kumjuh.
14. Kane ka la laisin myn-
ta ba U Iísous u la míh-pau
ha ki synran jong u, hadiin
ba u la lah míh-pat na ki
baiáp.
15. HADIIN kumta ba
ki la lah iabám-já-step, U
Iísous u ong ha U Simon
Petros, Kó Simon *u khún* U
Ionas, mé íeit ia nga kham-
-tam ia kine ? U iathúh ha u,
Haoid, Kó Trai ; ma-mé mé

tip ba nga íeit ia mé. U iathúh ha u, Tó bysá ia ki khún-langbrot jong nga.

16. U ong pat ha u ka baarsin, Kó Simon *u khún* U Ionas, mé íeit ia nga? U iathúh ha u, Haoid, Kó Trai; ma-mé mé tip ba nga íeit ia mé. U iathúh ha u, To áp ia ki langbrot jong nga.

17. U ong ha u ka balaisin, Kó Simon *u khún* U Ionas, mé íeit ia nga? U Petros u la sngousíh, naba u la kylli ka balaisin ia u, Mé íeit ia nga? U la iathúh te ha u, Kó Trai, ma-mé mé tip ia kiei-kiei-baroh, ma-mé mé tip ba nga íeit ia mé. U Iísous u iathúh ha u, Tó bysá ia ki langbrot jong nga.

18. Shisha, shisha, nga ong ha mé, Mynba mé la long u bakham-samla, mé la pan-poh ia lade, bad mé la iaid--kai kat sha kaba mé la mon; hinrei ynda me'n long tymen, me'n kynér-noh ia ki ktí jong mé, te uwei-pat u'n panpoh ia mé, bad u'n kit *ia mé* sha kaba me'm mon.

19. U la kren ia kane te, ba u da sahám na ka jingiáp ka bakumno, u'n pyndon-bu-rom ia U Blei. Te haba u la lah kren ia kane, u ong ha u, Tó búd ia nga.

20. U Petros te haba u la phai-diin, u ioh-íh ia uta u synran, ia uba U Iísous u da íeit, ba u da búd, (uba la shong-shanía ruh ha ka sha-dem jong u, ha ka babám-já--míet, bad uba la kylli, Kó Trai, u long uei uba sa díe--noh ia mé?)

21. U Petros haba u la ioh--íh ia uta, u ong ha U Iísous, Kó Trai, *long* kumno te ia une?

22. U Iísous u iathúh ha u, Lada nga mon ia u ba'n sah tadynda nga wan, ka phér aiuh ia mé? tó búd ma-mé ia nga.

23. Namar-kata, la phríang ia kane ka jingong ha pyd-deng kiba ki para-bangeit, ba uta u synran u'n 'nu'm iáp--noh: pleng U Iísous u'm shym la lah ong ha u, Ba u'n 'nu'm iáp-noh; hinrei, 'Lada nga mon ia u ba'n sah tadynda nga wan, ka phér aiuh ia mé?'

24. Long une u syn-ran uba phlá shaphang kine kiei-kiei-ruh, bad uba la thoh

ia kine kiei-kiei-ruh ; bad ngi tip ba ka jingphlá jong u ka long ka bashisha.

25. Te la don ruh bún kiwei kiei-kiei-ruh ia kiba U Iísous u la leh, ia ki, lada la thoh kawei-pa-kawei, nga tharai ba ka pyrthei hí ym ngíam ia ki kítap ia kiba yn da la thoh. Amen.

KI KAM KI

APOSTOLOS BAKHÚID.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingiathúh na phrang.* 6. *Ha ka jingiaseng Ki Apostolos, U Khristos u kular ba'n phah ia U Mynsiim Bakhúid.* 9. *Hadiin ka jingkíu jong u, la mahám ia ki da ki ar-ngút Ki Angelos ba'n leit-noh, ba ki'n sydang mut ruh shaphang ka jingwan ka baarsin jong u.* 12. *Kumta ki la ialeit-phai sha Ka Jerusalem ba'n iaidúwai.* 15. *U Petros u ieng ha pyddeng jong ki, ba'n iathuh shaphang U Ioudas, bad ba don kam ba'n jíd ia uwei-pat U Apostolos ha ka jaka jong u;* 23. *te ki iajíd ia U Mathias ba'n long U Apostolos.*

1. Ia ka jingiathúhkhána ka banyngkong nga la thau, ah U Theophilos, shaphang kiei-kiei-baroh, ia kiba U Iísous u la sydang ba'n leh bad ba'n hikai ruh,

2. ha tynda kata ka sngi, ha kaba la shim-noh sha jerong ia u, ynda u la húkum da U Mynsiim Bakhúid ia kiba Ki Apostolos, ia kiba u la lah jíd-noh :

3. ha ki ruh u la pynpau im ia lade, hadiin ia kaba u la shah, da ki bún ki dak-shinná; ba-la-ioh-íh ia u da ki jin saupheu sngi, bad u da iathúh ia kiei-kiei-ruh shaphang ka híma ka jong U Blei.

4. Te haba u la pyniaseng-lem ia ki, u la húkum-lypá ia ki ba'n 'nym leit-noh na Ka

Jerusalem, hinrei ba'n áp ia ka jingkular ka jong uba U Kypá, ia kaba, (*u ong*) phi la ioh-sngou na nga.

5. Naba U Ioannis shisha u la pynbaptisma da ka úm; hinrei yn pynbaptisma ia phi da U Mynsiim Bakhúid, ym bún sngi hadiin kane.

6. H'YNDA kumta kita haba ki la wan-iaseng, ki la iakylli ia u, ki da ong, Kó Trai, la ha kane ka aiom me'n pynai-bhá-pat ia ka híma ha U Israil?

7. U la iathúh te ha ki, Ka'm dei ia phi kumno-kumno-ruh ba'n tip ia ki ía bad ia ki aiom, ia kiba uba U Kypá u la buh-bíang ha ka bor jong u hí:

8. hinrei phi'n ioh-díang ka bor, h'ynda la wan uba U Mynsiim Bakhúid ha phi; bad phi'n long ki nongphlá ia nga te ha Ka Jerusalem, bad ha Ka Ioudaia baroh, bad ha Ka Samaria, bad háduh ka bakut ka pyrthei ruh.

9. YNDA u la lah iathúh te ia kine kiei-kiei-ruh, haba ki dang iakhymíh, la shim-noh sha jerong ia u; bad u ly-oh u la pyddiang-noh-soit ia u na ki khymat jong ki.

10. Te haba ki dang iaikhymíh-shain sha byneng, katba u dang kíu, ha khymíh ruh, ar-ngút ki rangbah ki la iawan-ieng ha synda jong ki, ha ka jainkúp balíh;

11. kiba la ong ruh, Kó ki rangbah Galilaia, balei phi ieng khymíed-shain sha byneng? uta U Iísous, ia uba la shim-noh sha jerong na phi sha byneng, kumjuh u'n wan, kat ka rúkom ia kaba phi la ioh-íh ia u ba u la leit sha byneng.

12. H'YNDA kumta ki la ialeit-phai sha Ka Jerusalem, na u lúm ia uba la khot Olib, uba long hajan Ka Jerusalem, kat ka jingleit ka sngi-sabbaton.

13. H'ynda te ki la lah iapoi hapoh, ki la iakíu sha ka kyrdon sha jerong, ha kaba ki la iashong U Petros, bad U Iakobos, bad U Ioannis, bad U Andreas, bad U Philippos, bad U Thomas, bad U Bartholomaios, bad U Mathaios, bad U Iakobos *u khún* U Alphaios, bad U Simon U

Bashit-rhem, bad U Ioudas ruh *u para* U Iakobos.

14. Kine baroh ki la iainéh da kawei ka jingmut ha ka jingdúwai bad ha ka jingkyrpád, lem bad ki kynthei, bad Ka Mari kaba ka kymí U Iísous, lem bad ki para jong u de.

15. HA kita ki sngi ruh haba U Petros u la ieng ha pyddeng kita ki synran, u la ong, (te ka jingialang ki briu hajuh, ka la long jin shispah arpheu,)

16. Kó ki briu ki para, ka la dei ba'n pyndep ia kata ka jingthoh, ia kaba uba U Mynsiim Bakhúid u la kren mynshiwa, da ka shintur U Dabid, shaphang U Ioudas, uba la long u nongialam-lynti ia kita kiba la kem ia U Iísous:

17. naba la nieu ia u lem bad ngi, bad ka la dei ia u kaba ka bynta kane ka kam:

18. (Namar une shisha u la pynthíed ia ka lyngkhá da ka bainong ka jingb'ymhok; bad haba u la háp khong-pong, u la pait arliang, bad la míh-noh ia ki snír jong u baroh:

19. te la long ba-la-tip ha ki baroh ki bashong ha Ka Jerusalem, kat ba'n khot ia kata ka lyngkhá ha ka ktín jong ki hí, Akeldama, kata ka long, Ka lyngkhá ka snám.)

20. naba la thoh ha ka kítap Ki Psalm, "Ai ka'n "long ka iing jong u ka jaka-"-khlau, bad wat ai ka'n long "uba da shong ha ka;" ruh; "Ai u'n shim-noh uwei-pat ia "ka kam-sharai jong u:"

21. namar-kata, na kita ki briu kiba la iawan-syllok bad ngi ha kaba baroh shí-katta, ha kaba U Iísous uba U Trai u la iawan bad u la ialeit ruh ha pyddeng jong ngi,

22. uba la sydang náduh ka jingpynbaptisma U Ioannis, háduh kata ka sngi ha kaba la shim-noh sha jerong ia u na ngi, ia uwei na ki ka dei ba'n pynlong u nongphlá lem bad ngi shaphang ka jingmíh-pat jong u.

23. TE ki la iapynieng ar-ngút, ia U Iosiph ia uba la khot Barsabas, ia uba la sin Ioustos, bad ia U Matthias.

24. Te haba ki da dúwai, ki la ong, Ah ma-mé, U Trai, u nongíhthúh ki dohnúd ba-

roh, tó pyníh ia uwei na kine ki ar-ngút ia uba mé la jíd,

25. ba'n shim ia ka bynta ha kane ka kam bad ka kam--apostolos, na kaba U Ioudas u la leit-lyndet, ba'n leit sha ka jaka badei ia u.

26. H'ynda kumta ki la pynnoh ia ki jingkhalai jong ki; te kata ka jingkhalai ka la háp ha U Matthias ; la nieu lang te ia u bad kiba ki khad-wei-ngút Ki Apostolos.

II.—Lynnong.

1. *Ki Apostolos ki iakren da ki phér-jaid ka ktín bynriu ;* 5. *namar-kata, don kiba ia-sngou-kyndit, don ruh kiba ia-kren-bein :* 14. *ia kiba U Petros u sneng-shai, u da pyníh ba ki kren da ka bor U Mynsiim Bakhúid ;* 22. *ba U Iísous u long u ba-la-tynjúh da U Blei ; ba la sahnarphyná ruh ia u; ba u la míh-pat ruh na ki baiáp ;* 29. *ba u long U Messias ruh, uba la kíu sha byneng, uba la théh-noh ruh ia U Mynsiim Bakhúid.* 37. *Hangta U Petros u pynbaptisma ia kiba la dung--ngak ia ki dohnúd jong ki.* 41. *Hadiin kata, ki da iailong--riu-Blei, ki da iaiman da kawei ka jingmut ruh.*

1. Te h'ynda la jía-bíang ka sngi kaba ka jong Ka Pentikost, ki baroh ki la ialong da kawei ka jingmut, ha kajuh *ka jaka.*

2. Te ka la jía shisyndon ka jingsawa na byneng, kum ka ly-ér báh ba beh-kyrthep, bad ka la pyndap ia baroh kawei ka iing ha kaba ki la iashong.

3. Bad la míh-pau ha ki ki thyllíed kum ka ding ki baiasám ia lade; te kawei *ka thyllíed* ka la shong halor uwei-uwei na ki.

4. Te la pyndap ia ki baroh da U Mynsiim Bakhúid, bad ki la iasydang ba'n kren ha kiwei-pat ki thyllíed, kat kumba uba U Mynsiim u la ai--bor ia ki ba'n kren-lyngkot stád.

5. Te la don Ki Jiu ki ba-shong-basá ha Ka Jerusalem, ki briu ki bariu-Blei, na ki kynja-bynriu baroh kiba napoh ka byneng.

6. Haba la dang míh te kane ka jingsawa, uba u pait-bah u la wan-iaseng, bad u la sngou-khuslai, naba u briu baroh u la iohsngou ba ki da iakren ha ka ktín jong u hí.

7. Baroh te ki la kyndit-

-thred, bad ki la sngou-phylla,
ki da iaong paralok-hí, Ha
khymíh, kine baroh kiba ia-
kren, ki'm long ki nong Ga-
lilaia ?
8. Kumno te ba ngi ioh-
-sngou ma-ngi ha la ka-jong-
-ka-jong ka ktín jong ngi, ha
kaba la khá ia ngi ?
9. (*kiba long*, Ki Parthia,
bad Ki Míd, bad Ki Elam,
bad ki bashong ha Ka Meso-
potamia, bad ha Ka Ioudaia,
bad ha Kappadokia, *bad* ha
Ka Pontus, bad ha Ka Asia,
10. ha Ka Phrygia ruh,
bad ha Ka Pamphylia, *bad*
ha Ka Ejipt, bad ha ki phang
Ka Libya, kaba hajan Kyrini,
bad Ki Roman ki bashong-
-basá *hangne*, Ki Jiu bad ki
ba-la-kylla-níam ruh,
11. Ki Krít bad Ki Arab;)
ngi iaioh-sngou ba ki da ia-
kren ha ki thyllíed jong ngi
hí, ia kiei-kiei-ruh baphylla
jong U Blei?
12. Baroh te ki la kyndit-
-thred, bad ki la iasngou lyng-
ngoh - lyngngain, ki baiaong
paralok-hí, Aiuh kane ka'n
lah ba'n long?
13. Hinrei kiwei ki da
pynát shintur, ki la iaong,
Ba ki long ki ba-la-kydang
iád-rot.
14. Hinrei haba U Pe-
tros u la ieng lem bad kita
ki khadwei-ngút, u la pynjam
ia la ka ktín, bad u la iathúh
shinná ha ki, Kó phi ki
briu Ki Jiu, bad phi baroh
ki bashong ha Ka Jerusalem,
tó long ba-la-tip ia kane ha
phi, bad tó pynsháh-shkor ia
ki ktín jong nga:
15. naba kine, ki'm búaid,
kumba tharai ma-phi ; namar
ka la ieng ka sngi tang shí
por.
16. Hinrei kane ka long
kata ia kaba la ong da U Joil
uba U Nongiathúhlypá ;
17. " Ka'n jía ha ki sngi
" ki bakhadduh, (ong U Blei)
" ba nga'n théh-noh buk-buk
" na ka jong U Mynsiim jong
" nga halor ka doh baroh : te
" ki khún-shinrang jong phi,
" bad ki khún-kynthei jong
" phi ki'n ialap-tín-Blei ; bad
" ki basamla jong phi ki'n
" ioh-íh ia ki jingíhthúh-pau,
" bad ki batymen jong phi
" ruh ki'n phohsniu ki jing-
" íhthúh-pau :
18. " bad halor ki shakri
" jong nga putet ki shinrang

" bad kynthei, ha kita ki
" sngi, nga'n théh-noh buk-
"-buk na ka jong U Mynsiim
" jong nga; bad ki'n ialap-
" -tín-Blei:
19. " bad nga'n pyníh ia ki
" jingphylla ha byneng sha
" jerong, bad ia ki dak ha
" ka khyndeu ha tybian; ia
" ka snám, bad ia ka ding,
" bad ia u ly-oh tydem:
20. " ia ka sngi yn pyn-
" kylla dum, bad ia u bynai
" *yn pynkylla* snám, myn-
" shiwa ia ka ba'n wan kata
" ka sngi ka jong uba U Trai
" ka bakhrau bad ka baíhtíng:
21. " bad ka'n long, ba ma-
" no-mano baroh uba u'n khot-
" -kyrpád ia ka kyrteng U
" Trai, yn pyllait-im ia u."
22. Kó phi ki briu Ki
Kynja-Israil, tó sngou ia kine
ki ktín: ia U Iísous uba u
nong Nasaret, ia u briu ba-
-la-pyníhthúh shinná ha phi
da U Blei, da ki kam-báh,
bad da ki jingphylla, bad da
ki dak-khyllah ruh de, ia kiba
U Blei u la leh da u ha pyd-
deng jong phi, kumba ma-phi
hí ruh phi tip:
23. ia une, ba-la-aití-noh
da ka jingthymú ba-la-buh,
bad da ka jingtiplypá jong
U Blei, haba phi la shimtí,
phi da sáh da ki ktí ki bapop
ha *ka diingphyná*, phi la pyniáp
ruh;
24. ia uba U Blei u la pyn-
míh-pat, da kaba u la loit-
-noh ia ki jingkhúm jong ka
jingiáp; namar ka long ka
b'ym lah ba'n bat ia u da ka.
25. Namar U Dabid u ong
shaphang jong u, " Nga la
" buh-pyrshah ia uba U Trai
" ha khymat jong nga khlem-
" -da-púd; naba u long sha
" ka mon jong nga, ba nga'n
" 'nym khíh-khuslai:
26. " namar-kata, ka doh-
" núd jong nga ka la sngou-
" -kymen, bad ka thyllíed jong
" nga ka la riuai-théh-sei;
" bad ka doh jong nga ruh
" putet ka'n iaishong-thait ha
" ka jingkyrmen:
27. " namar me'n 'nym
" íehnoh ia ka mynsiim jong
" nga ha *ka iing* ka jaka
" b'ymioh-íh, l'ymne me'n
" 'nym shah ia uba U Ba-
" khúid jong mé ba'n shem
" ia ka bapy-út.
28. " Mé la pyntip ia nga
" ia ki lynti ka jingim: me'n
" pyndap ia nga da ka jing-

" kymen lem bad ka khymat
" jong mé."

29. Kó ki briu ki para,
ka dei ba'n kren shinná ha
phi shaphang U Dabid uba u
kythau-tymen, ba u la iáp-
-noh te bad ba la tep ia u de,
bad u maujingtep jong u ka
don bad ngi háduh kane ka
sngi.

30. Namar-kata, ba u da
long U Nongiathúhlypá, bad
ba u da tip ba U Blei u la
lah kular da ka jingsmai ha
u, ba na u soh ka syngkai
jong u, kaba kat kumba ka
doh, u'n pynmíh ia uba U
Khristos, ba'n shong ha ka
khet jong u ;

31. ba u da ioh-íhlypá, u
la kren shaphang kata ka jing-
míh-pat jong U Khristos ;
naba ym shym la íehnoh ia
ka mynsiim jong u ha *ka iing*
ka jaka b'ymioh-íh, l'ymne ia
ka doh jong u ba'n shem ia ka
bapy-út.

32. Ia une U Iísous kein,
U Blei u la pynmíh-pat, sha-
phang kata ma-ngi baroh ngi
long ki nongphlá.

33. Namar-kata, haba la
kyntiu ia u da ka mon ka
jong U Blei, bad haba u la
ioh-díang na uba U Kypá ia
kata ka jingkular ia uba U
Mynsiim Bakhúid, u la théh-
-noh buk-buk ia kane, ia kaba
phi mynta phi ioh-íh bad ba
phi ioh-sngou.

34. Namar U Dabid u'm
shym la leit-kíu sha ki by-
neng : hinrei u ong hí, " Uba
" U Trai u la ong ha uba U
" Trai jong nga, Tó shong
" sha ka mon jong nga,

35. " tadynda nga'n pyn-
" long ia ki bashún ia mé, ka
" jingiúh hapoh ki kyjat jong
" mé."

36. Namar-kata, kó ka
iing Israil baroh-kawei, tó
tip skhem, ba U Blei u la
pynlong U Trai bad U Khris-
tos ia une újuh U Iísous, ia
uba la sahnarphyná ma-phi.

37. Te haba ki la ioh-
-sngou *ia kane*, la dung-ngak
ia ki ha la ka dohnúd, bad
ki la iaong ha U Petros,
bad ha kita kiwei Ki Apos-
tolos, Ah ki briu ki para,
kumno ngi'n leh ?

38. Te U Petros u la ia-
thúh ha ki, Tó phi'n kylla-
-ka-bamut, bad yn ioh-pyn-
baptisma ia phi baroh ha ka
kyrteng U Iísous Khristos, ia

ka ba'n máp ki pop; bad phi'n ioh-díang ia ka jingai ka jong U Mynsiim Bakhúid:

39. namar kata ka jingkular ka long ia phi, bad ia ki khún jong phi, bad ia baroh kiba sha jingngai, kat ia kiba U Trai uba U Blei jong ngi u'n da khot ha lade.

40. Da ki shibún kiwei-kiwei-ruh ki jingiathúh, u la húkum-jur bad u la kren-pynshait *ia ki*, u da ong, Tó phi'n long ba-la-lait-im na kane ka pateng-bynriu ka bakynriang.

41. NAMAR-KATA, kita kiba la pyddiang sngoubhá ia ka ktín jong u, la pynbaptisma ia ki; kumta la pyniasoh ha kata ka sngi sha *Ka Balang*, jin lai hajar ki mynsiim.

42. Ki la dang iainéh te ha kata ka jinghikai jong kita Ki Apostolos, bad ha kaba ka jingsyllok, bad ha ka bakyddiah kypú, bad ha kiba ki jingdúwai ruh de.

43. Te ka bashepting-burom ka la jía ha ka mynsiim baroh; namar bún ki jingphylla bad ki dak-khyllah ba la leh da kita Ki Apostolos.

44. Baroh te ki bangeit ki la ialong hajuh, bad ia kiei-kiei-baroh ki la iadei-lem;

45. bad ki la iadíe-noh ia la ki brí, ia la ki iing, bad ia la ki jingbuh, bad ki la iasám ia ki ha ki baroh, kat kumba uno-uno-ruh u'n da don kam.

46. Hala ka sngi ruh haba ki la iainéh ha kawei ka jingmut ha kaba ka iing-mane-U-Blei, bad haba ki la kyddiah kypú ha ka iing-ka-iing, ki la iashim jingbám ha ka bakymen bad ha ka basngou-beit shisha ka dohnúd;

47. ba ki da iaroh ia U Blei, bad ki da shem ka basngoubhá na ki briu baroh. Uba U Trai te u la nang pyniasoh hala ka sngi sha Ka Balang ia ki ba-la-lait-im.

III.—LYNNONG.

1. *U Petros u pynbhá-pat ia ki kyjat u briu badykoh;* 12. *u ialap ruh ha ki briu kiba la wan-ialum ba'n khymíh; u da sneng ruh ia ki shaphang ba ki la sahnarphyná ia U Iísous;* 17. *hinrei ki la leh ia kata khlem tip, ba da kata ruh la pyndep ia Ki Jingthoh;* 19. *u da kren-pynshait ia ki ba'n kylla-ka-*

-bamut, ia ka ba'n ioh-máp ka pop; 22. bad ka jingpynim da ka jingngeit ha U Khún U Blei.

1. Te U Petros bad U Ioannis de ki la ialeit-kíu-lem sha kata ka iing-mane-U-Blei, ha kaba ka por ka jingdúwai, ha ka bakhyndai *baje.*

2. Don uwei u briu te, u badykoh náduh ka kypoh ka kymí jong u, ia uba la báh; ia uba ki jiu buh hala ka sngi ha ka khyrdop ka jong ka iing-mane-U-Blei, ia kaba la khot Ka Baíhtynnad, ia ka ba'n pán ka jingai-isynei na kita ki baleit shapoh kata ka iing-mane-U-Blei:

3. uba, haba u la ioh-íh ia U Petros bad ia U Ioannis ia ki ba'n sa leit shapoh kata ka iing-mane-U-Blei, u la pán ba'n ioh ka jingai-isynei.

4. Te U Petros haba u la khymíh shain ha u, lem bad U Ioannis, u la ong, Tó khymíh ha ngi.

5. Kumta u la khymíh dyngong ia ki, ba u da kyrmen ba'n ioh ei-ei-ruh na ki.

6. Ynda kumta U Petros u la ong, Ka rúpa bad ka ksíer nga'm don; hinrei kaba nga don, ia kata nga sa ai ha mé; Ha kaba ka kyrteng U Iísous Khristos uba u nong Nasaret, tó ieng, tó iaid-kai ruh.

7. Te haba u la shim ia u da ka ktí ka mon, u la pynieng *ia u*, te kumne-kumne-ruh la pynkhlain-bhá ia ki slajat bad ia ki mat-sohlah jong u.

8. Haba u la rynsíd te, u la ieng, bad u la iaid-kai, bad u la leit lem bad ki de shapoh kata ka iing-mane-U-Blei, u da iaid-kai, bad u da rynsíd, bad u da iaroh de ia U Blei.

9. Uba u paitbah baroh te u la ioh-íh ia u ba u da iaid-kai, bad ba u da iaroh ia U Blei;

10. bad ki la íhthúh ia u, ba u la long uta uba jiu shong ia ka *ba'n pán* ia ka jingai-isynei, ha kata ka khyrdop Ka Baíhtynnad ka jong kata ka iing-mane-U-Blei; bad la pyndap ia ki da ka jingsngou-kyndit bad da ka jingsngou-phylla, namar kata ia kaba la jía-long ha u.

11. Te katba uta u badykoh, ia uba la lah pynkhíah, u da bat-íeit ia U Petros bad

ia U Ioannis, uta u paitlang baroh u la phet-lang ha ki, ha kata ka baranda ia kaba la khot ka jong U Solomon, ba ki da sngou-kyndit-éh.

12. HABA U Petros te u la ioh-íh, u la ialap ha uta u paitlang, Kó phi ki briu Ki Kynja-Israil, balei phi sngou--phylla shaphang kane? lane balei phi iakhymíh shain ha ngi, kumba da ka bor lane da ka jingriu-Blei jong ngi hí, la pynlong ia une ba'n iaid--kai?

13. Uba U Blei U Abraam, bad U Isaak, bad U Jakob ruh, uba U Blei kiba ki kypá jong ngi, u la pyndon-burom ia la U Khún uba U Iísous; ia uba la aití-noh ma-phi, bad phi la len ia u ha khymat U Pilat, mynba la bishár-kut ma-u ia ka ba'n pyllait-noh *ia u*.

14. Hinrei phi, phi la len ia uta U Bakhúid bad ia U Bahok, bad phi la iapán ba'n pyllait-sai-khúm shah-shiliang ha phi ia u briu u banong-pyniáp-briu;

15. ia uba U Siim-tynrai kaba ka jingim te phi la pyniáp-noh, ia uba U Blei u la pynmíh-pat na ki baiáp; shaphang kata long ma-ngi ki nongphlá.

16. Knang ia ka jingngeit te ha ka kyrteng jong u, ia une, ia uba phi khymíh bad ba phi íhthúh, ka kyrteng jong u ka la pynkhlain; kata ka jingngeit te, *nga ong*, kaba *long* da u, ka la ai ha u ia kane ka jingkhíah-tylli bajanai ha khymat jong phi baroh.

17. HINREI mynta, kó ki para, nga tip ba na ka jingb'ymtip phi la leh *ia kata*, kumba *la leh* ruh ki nongsynshár jong phi.

18. Hinrei U Blei, u la pyndep kumta ia kiei-kiei-ruh ia kiba u la lah iathúhlypá da ka shintur Ki Nongiathúhlypá jong u baroh, ki ba'n sa shah uba U Khristos.

19. NAMAR-KATA, tó kylla-ka-bamut, tó wan-phai--khymat ruh, ia ka ba'n pyndam-noh ia ki pop jong phi, ba kumta ki'n ioh-wan ki aiom shong-pyngád na khymat uba U Trai;

20. bad u'n ioh-phah ia uba U Iísous Khristos, ia uba la ialap mynshiwa knang ia phi:

21. ia uba ka dei shisha ia ka byneng ba'n pyddiang--bat, tadynda ki aiom ka jing-pyndep kiei-kiei-baroh, ia ki-ba U Blei u la kren da ka shintur Ki Nongiathúhlypá ki bakhúid jong u baroh, na mynbarim.

22. NAMAR U Mosis shisha u la ong ha kita ki kypá, "Ba U Trai uba U Blei "jong phi u'n pynmíh ia U "Nongiathúhlypá ha phi na "ki para jong phi, kum ia nga; "ia u phi'n sngou-syndon ia "kiei-kiei-baroh, kat kumba "u'n kren ha phi.

23. "Ka'n jía ruh, ba ka "mynsiim baroh kaba ka'n "'nym sháh-shkor ia uta U "Nongiathúhlypá, yn pyndúh-"-noh na pyddeng uba u pait-"lang."

24. Hinrei ruh baroh kiba Ki Nongiathúhlypá na U Samuil, bad na kita ki babúd hadiin, katba don kiba la kren, ki la iathúhlypá ruh shaphang kine ki sngi.

25. Ma-phi long kiba ki khún kita Ki Nongiathúhlypá, bad ki jong kata ka jiutang ia kaba U Blei u la buh bad ki kypá jong ngi, ba u da ong ha U Abraam, "Ha u symbai "jong mé ruh yn kyrkhú ia "ki jaid baroh jong ka pyr-"thei."

26. Ha phi, nyngkong *te*; U Blei haba u la pynmíh ia U Khún jong u uba U Iísous, u la phah-noh ia u, u ba'n kyrkhú ia phi, ha ka ba'n wan--phai-noh uwei-uwei na phi na ki lynti basniu jong phi.

IV.—LYNNONG.

1. *Ki Nongsynshár Ki Jiu ki la thut bad ka jingialap U Petros, te ki la kem ia u bad ia U Ioannis.* 5. *H'ynda kumta U Petros, u iathúh shinná, ba da ka kyrteng U Iísous la pyn-khíah ia u badykoh; ba tang da U Iísous ruh la dei ia ngi ba'n ioh ka jingpynim b'ymjiu-kut.* 13. *Ki ádong ia u, bad ia U Ioannis, ba'n ialap shuh ha ka kyrteng uta; ki iabyr-ngem ruh ia ki.* 23. *Namar kane te, Ka Balang ka dem-díap ia ka ba'n dúwai.* 31. *U Blei te, u pyníh ba u la ioh-sngou ia ka jingkyrpád jong ki: u pyn-skhem ruh ia Ka Balang da ka jingai U Mynsiim Bakhúid, bad da ka jingíeit markylliang para-lok-hí ruh.*

1. TE haba ki dang kren ha uta u paitlang, kiba ki lyng-

doh, bad uba u rangbah *ki baiaáp* ia ka iing-mane-U-Blei, bad kiba Ki Saddusi, ki la iajía-thred ha ki;

2. ba ki da sngousíh namar ba ki hikai ia uta u paitlang, bad ba ki ialap da U Iísous ia ka jingmíh-pat kaba na ka jong ki baiáp.

3. Te ki la iabuh ia la ki ktí ha ki, bad ki la iabuh *ia ki* ha ka byndí tadynda ka balashai: namar ka la long la jan míet lypá.

4. Hinrei bún na kita kiba la lah ioh-sngou ia kata ka ktín, ki la ngeit: ka jingkhein ia kita ki briu te ka la man jin san hajar.

5. KA la jía te ha kata ka balashai, ba Ki Nongsynshár jong ki, bad Ki Tymen--basan, bad Ki Nongthoh de, ki la iaseng-lem ha Ka Jerusalem,

6. bad U Annas uba U Rangbah-lyngdoh, bad U Kaiaphas, bad U Ioannis, bad U Alexandros, bad katba don kiba la long na ka jaid barangbah-lyngdoh.

7. Te haba ki la pynieng ia ki ha kaba ha pyddeng, ki la kylli, Da ka bor aiuh, lane da ka kyrteng aiuh, la leh ma-phi ia kane?

8. H'ynda kumta U Petros, u ba-la-dap da U Mynsiim Bakhúid, u la ong ha ki, Kó phi Ki Nongsynshár jong uba u paitlang, bad Ki Tymen--basan de jong Ki Israil,

9. namar ba yn kylli-iit ia ngi ha kane ka sngi shaphang kata ka kam babhá ia u briu u bapang-khreu, ba da *ka kyrteng* aiuh la pynkhíah ia u;

10. tó ai long ba-la-tip ha phi baroh, bad ha uba u paitlang baroh Ki Israil, ba da ka kyrteng U Iísous Khristos uba u nong Nasaret, ia uba la sahnarphyná ma-phi, ia uba U Blei u la pynmíh-pat na ki baiáp, da uta kein, une u ieng ha khymat jong phi u ba-la-khíah-tylli.

11. Une u long uta u mau ia u ba-la-kyntait-bein-noh da phi kiba ki nongtei, ia uba la pynlong ha khlíh ka dong.

12. Ym don ruh ka jingpynim hano-hano-ruh-pat-ém: naba l'ymne ym don kawei--pat ka kyrteng hapoh ka byneng, ia kaba la ai-pyníh ha pyddeng ki briu, da kaba ka dei ba yn pynim ia ngi.

13. Te haba ki la khymíh-thúh ia kata ka jingleh-shlur ka jong U Petros bad U Ioannis, ba ki da sngouthúh ruh ba ki long ki briu bakhlem jinghikai bad bakhlem nám, ki la iasngou-phylla; hinrei ki la íhthúh ia ki, ba ki la jiu long lem bad uta U Iísous.

14. Haba ki da khymíh te ia uta u briu ia uba la pynkhíah, ba u da ieng lem bad ki, ki'm don ei-ei-ruh-ém ba'n iasait kylliang.

15. Hinrei haba ki la húkum ia ki ba'n kynran-noh shabar Ka Darbar, ki la iasylla-lem paralok-hí,

16. ki da ong, Aiuh ngi'n leh ia kine ki briu? namar shisha ka dak-khyllah ba-don-nám la leh da ki, ba-la-pau pyrshah ha kita baroh ki bashong ha Ka Jerusalem, ia kaba ngi ngi'm lah ba'n len ruh:

17. hinrei ba yn 'nym pynphríang shuh *ia kane* ha pyddeng uba u paitbah, da ka babyrngem ngi'n iabyrngem ia ki, ba'n 'nym kren shuh hano-hano-ruh-ém na ki briu ha kane ka kyrteng.

18. Kumta haba ki la khot ia ki, ki la ádong ia ki ba'n kren satía, l'ymne ba'n hikai ha kata ka kyrteng ka jong U Iísous.

19. Hinrei U Petros bad U Ioannis ki da iathúh, ki la ong ha ki, La ka long hok ha khymat U Blei ba'n sngou ia phi kham-tam ia uba U Blei, tó khan ma-phi:

20. namar ngi ngi'm lah ba'n 'nym kren ia kiei-kiei-ruh, ia kiba ngi la ioh-íh bad ngi la ioh-sngou.

21. Kumta ki, haba ki'm da shem ia kaei-kaei-ruh ia kaba kumno ba ki'n da ioh-pynshitom ia ki, haba ki la lah nang byrngem shuh, ki la pyllait-noh ia ki, naba ia uta u paitlang: naba baroh ki la iapyndon-burom ia U Blei na ka bynta kata ka ba-la-leh.

22. Namar uta u briu u la tam saupheu snem, ha uba la pynlong ia kane ka dak-khyllah jong ka jingkhíah-tylli.

23. Te haba la pyllait-noh ia ki kumta, ki la poi ha la ki para-balang, bad ki la iathúh náduh ia kiei-kiei-ruh katba la lah ong kita Ki Rang-

bah-lyngdoh bad kita Ki Tymen-basan ha ki.
24. Kiba haba ki la ioh-
-sngou te, ki la iapynjam ia la ka ktín ha U Blei da kawei ka jingmut, bad ki la iaong, Ah U Trai-Kynrád, mé uba U Blei uba la thau ia ka byneng, bad ia ka khyndeu, bad ia ka dúriau, bad ia kiei-kiei-baroh ki badon ha ki ;
25. uba da ka shintur U Dabid u shakri jong mé, u da ong, "Ia ka ba'n-lei ba
"Ki Jentil ki la leh-shlá-lep,
"bad ba ki paitbah ki la
"iapusonlypá ia kiei-kiei-ruh
"ki bathala?
26. "kiba Ki Siim ka pyr-
"thei ki la iaieng-joit, bad
"kiba ki nongsynshár ki la
"ialum-lang hajuh, ba'n ialeh
"ia uba U Trai, bad ia uba
"U Khristos jong u."
27. Namar ha ka bashisha, ki la ialum-lang ia ka ba'n ialeh ia U Khún U Bakhúid jong mé uba U Iísous, ia uba mé la pynsléh, U Irodis te bad U Pontios Pilat, lem bad Ki Jentil, bad ki paitbah Ki Israil;
28. ia ka ba'n leh ia kiei-
-kiei-ruh katba ka ktí jong mé bad ka jingsylla jong mé ka la lah thymúlypá ia ka ba'n leh.
29. Te mynta, Ah Trai, tó khymíh-thúh ha ki jingbyrngem jong ki, tó ai ruh ha ki shakri jong mé ba'n ialap ia ka ktín jong mé da ka jingsngou-kyllúid shinná baroh-phar ;
30. da ka ba'n kynér-noh ma-mé ia ka ktí jong mé ia ka ba'n pynkhíah, bad da ka ba'n ioh-leh ia ki dak-khyllah bad ia ki jingphylla, da ka kyrteng ka jong U Khún Bakhúid jong mé uba U Iísous.
31. H'YNDA ki la lah dúwai te, la pynkhynniuh ia kata ka jaka ha kaba ki la iaseng-lem; bad la pyndap ia ki baroh da U Mynsiim Bakhúid, bad ki la ialap ia ka ktín ka jong U Blei da ka jingsngou-kyllúid shinná.
32. Uba u paitbah te jong kita kiba la ngeit u la long da kawei ka dohnúd bad kawei ka mynsiim; l'ymne uwei ruh u'm ong ba long ka jong u hí ei-ei-ruh na kita kiei-kiei-
-ruh ki badei ia u; hinrei la

long ha ki ba kiei-kiei-baroh ki la iadei-lem.

33. Bad da ka bor bah kita Ki Apostolos ki la ialap-théh sei-noh-pat ia kata ka jing-phlá shaphang kata ka jing-míh-pat ka jong U Iísous uba U Trai: te ka jingaiei bakhrau ka la long ha ki baroh.

34. Naba l'ymne ym don uwei uba la long bakyrdúh ha pyddeng jong ki; naba kat kiba la long ki trai ki brí lane ki iing, haba ki la díe-noh, ki la wallam ia ki dor jong kita kiei-kiei ba-la-lah-díe-noh,

35. bad ki la buhtí-noh *ia ki* ha ki kyjat jong kita Ki Apostolos: la sám ia ki te ha uwei-uwei-baroh, katba uno--uno-ruh u la don kam.

36. Kumta U Iosis, ia uba la sin U Barnabas da kita Ki Apostolos, (ia kaba, haba la batai, ka long, U Khún ka jingtyngen,) U Jaid-Lebi, *bad* uba na Ka Kypros da ka kynja,

37. ha u la don ka brí, *ia kaba* haba u la díe-noh, u la wallam ia u sÿbai, bad u la buhtí-noh *ia u* ha ki kyjat jong kita Ki Apostolos.

V.—Lynnong.

1. *U Ananias bad Ka Sapphira ki la kyllon-iáp namar ka jing-leh-arsap jong ki.* 12. *Kiwei Ki Apostolos ki la leh ki kam-báh.* 17. *La buh pat ia ki ar-ngút Ki Apostolos ha ka byndí, hinrei la pyllait-noh ia ki nangta da u angelos: ki la leit-ialap te ha ka iing-mane-U-Blei: ki shakri khrau Ka Darbar ki iakem bad ki pynieng pat ia ki ha khymat Ka Darbar; hangta ruh ki ialap ka ktín U Blei.* 33. *Ki te haba ki la ioh-sngou ki la iasylla ba'n pyniáp ia ki: hinrei da ka jingsneng U Gamaliil, ki la ioh-lait-im: te ki la leit-noh kymen, bad ki'm shym da íehnoh ialap ka ktín U Blei.*

1. Hinrei uwei u briu uba la ka kyrteng U Ananias, lem bad Ka Sapphira kaba ka tyngá jong u, u la díe-noh ka brí,

2. bad u la buh-ríh ha lade *ka bynta* na ka jong ka dor, ka tyngá jong u ka la iabúit-lem ruh *ia kane;* haba u la wallam te *tang* ia kawei--pat ka bynta, u la buhtí-noh ha ki kyjat kita Ki Apostolos.

3. Hinrei U Petros u la ong, Kó Ananias, hato balei ba U Soitan u la pyndap ia

ka dohnúd jong mé, ia ka ba'n shúkor ma-mé ia uba U Mynsiim Bakhúid, bad ia ka ba'n buh-ríh ha lade *ka bynta* na ka jong ka dor jong kata ka brí ?

4. haba ka dang sah, ka'm shym la sah ha mé hí ? bad h'ynda la díe-noh ia ka, ka'm shym la don ha ka bor jong mé hí ? namar aiuh te ba mé la pun ia kane ka kam ha ka dohnúd jong mé ? me'm shym la shúkor tang ia ki briu, hinrei ia uba U Blei.

5. U Ananias te, katba u la ioh-sngou ia kine ki ktín, bad haba u la kyllon, u la pynhíer - kut - noh ia la ka mynsiim. Ka bashepting bakhrau te ka la jía ha kita baroh kiba la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh.

6. Kiba ki bakham-samla haba ki la iaieng-joit te, ki la iasop-spain ia u, bad haba ki la iabáh-noh shabar, ki la tep *ia u.*

7. Ka la jía te, h'ynda la dap kumba shí por, ba ka tyngá jong u, khlem da tip ia kaba la lah long, ka la wan hapoh.

8. Te U Petros u la iathúh ha ka, Tó iathúh ha nga, la tang katta phi la iadíe-noh ia kata ka brí ? Ka la iathúh te, Haoid, tang katta.

9. H'ynda kumta U Petros u la ong ha ka, Na ka balei ba phi la iakut-lem ba'n tynjúh ia uba U Mynsiim U Trai ? ha khymíh, kiba ki kyjat jong kita kiba la iatep ia uba u tyngá jong pha, ki ha kato ka jingkhang, te ki'n iabáh-noh shabar ia pha ruh.

10. Te kumne-kumne-ruh ka la kyllon ha ki kyjat jong u, bad ka la pynhíer-kut-noh ia la ka mynsiim ; haba kita ki basamla te ki la wan hapoh, ki la shem ia ka ba-la-iáp-noh ; bad haba ki la iabáh-noh shabar *ia ka,* ki la iatep *ia ka* ha synda u tyngá jong ka.

11. Ka bashepting bakhrau te ka la jía ha kata Ka Balang baroh-kawei, bad ha ki baroh kiba la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh.

12. DA ki ktí ruh kita Ki Apostolos la leh bún ki dak-khyllah bad ki jingphylla ha pyddeng uta u paitbah ; baroh ruh ki la ialong da kawei ka jingmut ha kata ka baranda U Solomon.

13. Hinrei ym don na kiba kiwei-pat ba núd ba'n ialok bad ki: hinrei uta u paitlang u pynkhrau ia ki.

(14. Te sha ki bangeit ha uba U Trai la nang pyniasoh kham-bún kham-bún, ki pait-bah ki briu shinrang bad ki kynthei de;)

15. kat ba'n báh-noh ia ki bapang-khreu ha ki lynti-báh baroh, bad ba'n buh *ia ki* ha ki palong bad ha ki khaltí, ba ka syrngiu U Petros h'ynda u wan-iaid ka'n shu ioh-káh halor kiba na ki.

16. Te u paitbah na kiba ki shnong baroh-saudong u la iawan-lang ruh sha Ka Jeru-salem, ba ki da iabáh ia ki bapang-khreu, bad ia ki ba-la-shitom-éh da ki mynsiim b'ymkhúid: la pynkhíah ia ki baroh ruh.

17. Te haba uta U Rangbah-lyngdoh u la ieng-joit, bad kita baroh ki badei lem bad u, (ki balong na ka níam ka jong kiba Ki Sad-dusi,) la pyndap ia ki da jing-sngou-shlá,

18. bad ki la iabuh ia ki ktí jong ki ha kita Ki Apos-tolos, bad ki la iabuh ia ki ha ka iing-byndí ki *b'ymman* baroh.

19. Hinrei mynmíet u an-gelos U Trai u la plíe-wang ia ki jingkhang jong kata ka iing-byndí, bad haba u la ialam-noh shabar ia ki, u la ong,

20. Tó khíe-leit phi, da ieng ialap ruh ha kaba ka iing-mane-U-Blei ha uba u pait-lang ia ki ktín baroh ki jong kane ka jingim.

21. Te haba ki la lah ioh-sngou *ia kata*, ki la leit shapoh kata ka iing-mane-U-Blei haba ka sa shai byrngut, bad ki la hikai. Hinrei haba la poi uta U Rangbah-lyng-doh, bad kita ki badei lem bad u, ki la iakhot-lang ia Ka Darbar, bad ia uba U Tymen-basan baroh jong kiba ki khún Ki Israil, bad ki la iaphah sha kata ka iing-byndí ba'n wallam ia ki *ha khymat.*

22. Hinrei haba ki la poi kita ki shakri, ki'm shym la shem ia ki ha kata ka iing-byndí; te haba ki la leit-phai-noh, ki la iathúh,

23. ki da ong, Ia kata ka iing-byndí shisha ngi la shem ba-la-khang skhem slíak-slíak-ruh, bad ia ki nongáp ki da

ieng shabar ha khymat kita ki jingkhang; hinrei haba ngi la lah plíe *ia ki*, ngi'm shem iano-iano-ruh hapoh.

24. Te katba uta U Rangbah-lyngdoh bahalor, bad uta u rangbah *ki baiaáp ia* kata ka iing-mane-U-Blei, bad kita Ki Rangbah-lyngdoh, ki la ioh-sngou ia kine ki ktín, ki la sngou-khuslai shaphang jong ki, aiuh kane ka'n da lah long.

25. H'ynda kumta la poi uwei, u la iathúh ha ki, u da ong, Ha khymíh, kita ki briu ia kiba phi la buh ha kata ka iing-byndí, ki don ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ki da ieng, bad ki da hikai ia uba u paitlang.

26. H'ynda kumta haba uta u rangbah u la leit lem bad kita ki shakri, u la ialam-noh ia ki, ym da ka bor, (naba ki la shepting ia uta u paitbah, ioh ba ki'n da la lynthem ia ki).

27. Te haba ki la ialam-noh ia ki, ki la pynieng *ia ki* ha kata Ka Darbar; bad uta U Rangbah-lyngdoh bahalor u la kylli ia ki,

28. u da ong, Da ka baádong, ngi ngi'm shym la ádong ia phi ba'n hikai ha kane ka kyrteng? ha khymíh pynban, phi la pyndap ia Ka Jerusalem da ka jinghikai jong phi, bad phi iamon ba'n pynwan ha ngi ia ka snám jong une u briu.

29. U Petros te u da iathúh, bad kita Ki Apostolos, ki la iaong, La dei ba'n kongúh shisyndon ia U Blei kham-tam ia ki briu:

30. uba U Blei jong kiba ki kypá jong ngi u la pynmíh ia U Iísous, ia uba la pyniáp-noh ma-phi, da ka basydiin *ia u* ha ka diingphyná:

31. ia une, U Blei u la kyntiu da ka mon jong u, *ba'n long* U Siim-tynrai bad U Nongpynim, ia ka ba'n ai ka bakylla-ka-bamut ha ki Israil, bad ka bamáp ki pop:

32. ngi te ngi long ki nongphlá jong u shaphang kine kiei-kiei-ruh, kumta ruh *long* uba U Mynsiim U Bakhúid kein, ia uba U Blei u la ai ha kita ki bakongúh shisyndon ia u.

33. Haba ki te ki la ioh-sngou *ia kata*, la ot-shlá ia

ki, bad ki la iasylla ba'n pyniáp-noh ia ki.

34. Hinrei haba la ieng-joit uwei ha kata Ka Darbar, uba U Pharisi, uba ka kyrteng U Gamaliil, uba u nonghikai Ka Húkum, ia uba la don-burom na uba u paitbah baroh, u la húkum ba'n buh habar ia kita Ki Apostolos tang shibit;

35. u la ong te ha ki, Kó phi ki briu Ki Kynja-Israil, tó súmar ia lade, aiuh ba phi'n sa leh shaphang kine ki briu:

36. namar mynshiwa kine ki sngi la míh-joit U Theudas, u da kren-sarong ia lade ba u long uwei *u bakhrau;* ha u la iasoh-lang ka jingkhein ia ki rangbah jin sau spah; ia uba la pyniáp-noh, bad ia ki baroh, ia kat kiba la kongúh ia u, la pynsakymá-noh, bad la pynlong sha ka baei-ei-ruh-ém:

37. hadiin une la míh-joit U Ioudas, uba kynja Galilaia, ha kita ki sngi jong kaba ka jingkhein ia ka híma, bad u la ring-noh ia u paitbah babún hadiin jong u; ia u ruh la pyndúh-noh, bad ia ki baroh, ia kat kiba la kongúh ia u, la pynsakymá-noh:

38. te mynta ba *ka long* kumta nga ong ha phi, Tó kynran-noh na kine ki briu, tó íehnoh ruh ia ki; naba lada kane ka jingsylla, lane kane ka jingleh, ka long na ki briu, ka'n dam-noh;

39. hinrei lada ka long na U Blei, phi'm lah ba'n pyndam-noh ia ka; ioh ba yn shem ia phi kumta ki nongialeh ia U Blei.

40. Te ki la iakongúh ha u; te haba ki la lah khot ha lade ia kita Ki Apostolos, haba ki la sympat jam *ia ki,* ki la ádong *ia ki* ba'n ialap ha kata ka kyrteng jong U Iísous; h'ynda kumta ki la pyllait-noh ia ki.

41. Ki te ki la míh-noh na khymat kata Ka Darbar, ki da iakymen namar la nieu ki babit ia ki ba'n shah ka bajáh-burom na ka bynta ka kyrteng jong u.

42. Hala ka sngi ruh, ha kata ka iing-mane-U-Blei, bad na ka iing sha ka iing, ki'm wai-noh ba'n hikai, bad ba'n iathúhkhána-babhá shaphang U Iísous uba U Khristos.

VI.—Lynnong.

1. *Ki Apostolos, namar ba ka long ka badei, ki iathung ki hinieu-ngút ki ba-la-jíd ba'n sharai ia ka jingsám ki jingai-isynei. 9. U Stephan u iasait-shai bad bún ki kynja-bynriu, ia uba ki'm lah ba'n pynláh-nía; naba kumta ki iapynkíhwin ia u paitbah ba'n kem ia u, ki pynieng ruh ia ki nongsakhí lamlér.*

1. Ha kita ki sngi ruh, mynba la man-bún kiba ki synran, la míh ka jingkren-kníum na kiba Ki Jiu na rí Griik ia kiba Ki Hebru, naba la khymíh-lyndet ia ki riu-kynthei jong ki ha kaba ka jingsám ki jingai - isynei kaba hala ka sngi.

2. Te kiba ki khadar-ngút haba ki la khot ha lade ia uba u paitbah ki synran, ki la ong, Ka long b'ym bit ia ngi ba'n íehnoh *ia ka jingialap* ia ka ktín ka jong U Blei, ia ka ba'n shakri ia ki míej:

3. namar-kata, kó ki para, phi'n iakhymíh - thúh ia ki hinieu-ngút ki rangbah na phi, ia kiba ki iaphlá babhá, ki badap da U Mynsiim Bakhúid bad da ka jingstád, ia kiba ngi'n pynlong halor kane ka jingleh:

4. hinrei ngi ngi'n iainéh ha kaba ka jingdúwai bad ha kaba ka jingialap ia kata ka ktín.

5. Te kata ka jingong ka la shem sngoubhá ha khymat uta u paitbah baroh; kumta ki la iajíd ia U Stephan, u bríu u badap da ka jingngeit bad da U Mynsiim Bakhúid, bad ia U Philippos, bad ia U Prókhoros, bad ia U Nikánor, bad ia U Timon, bad ia U Parmenas, bad ia U Nikólaos u ba-la-kylla-níam, uba na Ka Antiokheia;

6. ia kiba ki la pynieng ha khymat kita Ki Apostolos; kiba haba ki la dúwai te, ki la buh ia la ki ktí ha ki.

7. Kumta kata ka ktín ka jong U Blei ka la man; bad ka jingkhein ia kiba ki synran ha Ka Jerusalem ka la man - bún shíkaddei, bad u paitbah babún jong kiba ki lyngdoh ki la kongúh shisyndon ha kata ka jingngeit.

8. U Stephan ruh, u badap da ka jingngeit bad da ka bor, u la leh ki jingphylla

bad ki dak-khyllah bakhrau ha pyddeng uta u paitbah.

9. H'YNDA kumta la ieng-joit kiba na kata ka synagog, ia kaba la khot ka jong kiba Ki Libertinos, bad ki nong Kyrini bad ki nong Alexandria, bad na kita kiba na Ka Kilikia bad Ka Asia, ki da iasait bad U Stephan.

10. Hinrei ki'm jiu lah ba'n ieng-ialeh pyrshah ia kata ka jingstád bad ia uba U Mynsiim, da kiba u la kren.

11. H'ynda kumta ki la iathong ia ki rangbah, kiba la ong, Ngi la ioh-sngou ia u ba u da kren ki ktín babein-blei ia U Mosis bad ia U Blei.

12. Te ki la iapynkynroi ia uta u paitbah, bad ia Ki Tymen-basan, bad ia Ki Nong-thoh: bad haba ki la iajía-thred ha u, ki la iakem ny-iat ia u, bad ki la ialam-noh *ia u* sha kata Ka Darbar;

13. bad ki la pynieng ia ki nongsakhí lamlér, kiba la ong, Une u briu u'm wai-noh da kren ki ktín babein-blei ia kane ka jaka ka bakhúid, bad ia Ka Húkum:

14. namar ngi la ioh-sngou ia u ba u da ong, Ba une U Iísous uba u nong Nasaret u'n sa pynjot ia kane ka jaka, bad ba u'n sa pynkylla ia kita ki níam-ki-rúkom ia kiba U Mosis u la ai-pateng-la-pateng ha ngi.

15. Baroh te kiba la dang iashong ka kata Ka Darbar, haba ki la khymíh-shain ha u, ki la ioh-íh ia ka khymat jong u kum ka khymat u angelos.

VII.—LYNNONG.

1. *U Stephan u iathúh-kylliang knang ba'n dá ia lade na ka jing-múdui ba u kren-bein-Blei, na ka jingiathúhkhána Ki Jiu ;* 9. *na kaba kumno ruh ba U Blei u la jíd-sngoubhá ia Ki Kythau-tymen; kata ruh, mynshiwa ba la khá ia U Mosis.* 37. *Une U Mosis u la phlá hí shaphang U Khristos, mynba u don ha rí-khlau.* 44. *U pyníh ruh ba ki níam baroh ki bashabar, ki'n ioh-néh tang ia ka aiom ba-lu-buh.* 51. *U sneng ia ki namar ba ki long ki bakíat kum ki kypá jong ki.* 54. *Na kane ki la ot-shlá, ki la lynthem ia u ha b'ynda iáp.*

1. H'YNDA kumta uta U Rangbah-lyngdoh u la kylli, La kumta kine kiei-kiei-ruh ki long kumta shisha?

2. Te u la iathúh, Kó ki rangbah ki para, bad kó ki kypá, tó phi'n sngou; Uba U Blei jong ka burom, u la míh-pau ha u kypá jong ngi U Abraam, mynba u don ha Ka Mesopotamia, mynshiwa ia kaba u la leit-shong ha Kharran,

3. bad u la ong ha u, "Tó "khíe-leit-noh na ka rí jong "mé, bad na ki kur jong mé, "bad tó alle-wan shane sha "ka rí ia kaba nga'n ioh-"-kyddeu ha mé."

4. H'ynda kumta haba u la míh-noh na ka rí Ki Khaldaia, u la leit-shong ha Kharran: nangta ruh, hadiin kaba la iáp-noh u kypá jong u, *U Blei* u la pynkynriah-noh ia u sha kane ka rí, ha kaba phi mynta phi shong.

5. Te u'm put la lah ai ha u ka bynta ha ka, ém wad kat shisin-iúh kyjat; toi u la kular ba'n ai ha u ia ka ba'n ioh ia ka, bad ha u symbai jong u hadiin jong u, haba ym put don khún ia u.

6. Te U Blei u la kren kumne, "Ba u symbai jong "u u'n long bashong-basá ha "ka rí banongwei, bad ki'n "iapynlong-mrau ia u, bad "ki'n iapynshitom *ia u*, sau spah snem:

7. "hinrei ia kata ka "kynja-bynriu, ha kaba ki'n "dang long mrau, nga'n pyn-"shitom ma-nga, (la ong U "Blei:) te hadiin kata ki'n "ioh-iamíh-wan-noh, bad ki'n "iashakri ia nga ha kane ka "jaka."

8. Bad u la ai ha u ia ka jiutang ka jingot-shíar: te kumta *U Abraam* u la pyn-khá ia U Isaak, bad u la ot-shíar ia u ha ka baphrá sngi; U Isaak ruh *u la pynkhá* ia U Iakob, U Iakob de *u la pynkhá* ia ki khadar-ngút kiba Ki Kythau-tymen.

9. Te kita Ki Kythau-tymen, ba ki la iasngou-pihúin, ki la díe-noh ia U Iosiph sha Ka Ejipt: hinrei U Blei u la don ryngkat bad u,

10. bad u la pynpyllait-suk-noh ia u na kita ki jing-jinjar jong u baroh, bad u la ai ha u ka jingpynsngoubhá bad ka jingstád ha khymat U Pharao u siim Ka Ejipt; uba la pynlong te ia u, u basynshár halor Ka Ejipt,

bad *halor* ka iing jong u baroh-kawei.

11. Te la jía ka nemsniu halor kaba baroh-kawei ka rí Ejipt bad Khanaan, bad ka jinjar bakhrau: ki kypá jong ngi te ki'm shym la shem ka jingbám.

12. Hinrei U Iakob haba u la ioh-sngou ba don keu ha Ka Ejipt, u la phah-noh ia ki kypá jong ngi nyngkong.

13. Te ha ka baarsin *phah,* U Iosiph u la pyníhthúh ia lade ha ki para jong u, bad la pyntip ia ki kur ki jong U Iosiph ha U Pharao.

14. H'ynda kumta haba U Iosiph u la phah, u la khot ha lade ia u kypá jong u U Iakob, bad ia ki kur ki jong u baroh, jin hinieupheu-san ki mynsiim.

15. Kumta U Iakob u la leit-híer sha Ka Ejipt, bad u la iáp-noh ma-u, bad kita ki kypá jong ngi.

16. La báh ia ki te sha Ka Sykhem, bad la buh ia ki ha uta u maujingtep, ia uba U Abraam u la thíed da ka dor u sybai-rúpa na kiba ki khún U Emmor *uba u kypá* U Sykhem.

17. Hinrei katba kata ka ía ka jong kata ka jingkular ka la poi hajan, ia kaba U Blei u la lah smai ha U Abraam, u bynriu u la man, bad u la man--bún ha Ka Ejipt,

18. tadynda la míh uwei--pat u siim, u b'ym jiu la nieu ia U Iosiph.

19. Une haba u la leh shúkor ia ka kynja jong ngi, u la pynshitom ia ki kypá jong ngi, knang ba ki'n íehnoh-lyngkar ia ki khún-lung jong ki, ia ka ba'n 'nym ríh-pynim ia ki.

20. Mynkata la khá ia U Mosis, uba la long babhá--éh lymphúin ruh ha khymat U Blei; ia uba la bysá-la--pyjíah lai bynai ha ka iing u kypá jong u.

21. Te mynba la íehnoh--lyngkar ia u, ka khún U Pharao ka la shimtí-soit ia u, bad ka la súmar-sukhér náduh ia u ia ka ba'n long u khún jong ka hí.

22. Te la hikai ia U Mosis ha ka jingstád baroh jong ki nong Ejipt, bad u la long u badon-bor ha ki ktín bad ha ki jingleh.

23. Te mynba u la dap

saupheu snem karta, ka la
míh-joit ha ka dohnúd jong
u ba'n leit-khymíh ia ki para
jong u kiba ki khún Israil.
24. Te haba u la ioh-íh ia
uwei *na ki* ba u la shah b'ym-
dei, u la dá *ia u*, bad u la
leh-pynhíer-kyput namar uta
uba la shah jinjar, da kaba
u la shoñ-iáp ia uba u nong
Ejipt.
25. Namar u la mut ba'n
pynshemphang ia kita ki para
jong u, ba U Blei u'n sa ai
ha ki ia ka jinglait-im da ka
ktí jong u: hinrei ki ki'm
shym la shemphang.
26. Te ha ka sngi ka ba-
búd, u la pynpau ia lade ha
ki haba ki dang iashoh, bad
u la sneng kyjor-noh ia ki ia
ka ba'n suk-noh, u da ong,
Ah kó ki rangbah, ma-phi
phi ialong ki para, na ka balei
ba phi ialeh-makynti b'ymdei
paralok-hí ?
27. Hinrei uta uba la leh
b'ymdei ia la u paramarjan,
u la ngíat-noh ia u, u da ong,
Uei ba la pynlong ia mé u
nongsynshár bad u ksíang ha-
lor jong ngi ?
28. mé mon ma-mé te ba'n
pyniáp-noh ia nga, kat kumba
mé la pyniáp-noh ia uta u
nong Ejipt mynhynnin ?
29. Te namar kane ka jing-
ong U Mosis u la phet-iáp-
-noh, bad u la long u nong-
wanwir-wan-háp ha ka rí
Madiam ; ha kaba u la pyn-
khá ar-ngút ki khún shin-
rang.
30. Te mynba la dap sau-
pheu snem, u angelos U Trai
u la míh-pau ha u ha ka rí-
-khlau ka jong u lúm Sina, ha
ka thyllíed-ding ka khlau-
-lynnong bameh-ding.
31. U Mosis te haba u la
ioh-íh, u la sngou-phylla
namar kata ka jingioh-íh :
te katba u la nang-leit ha-
jan ba'n khymíh-ádykar, ka
ktín U Trai ka la míh-noh
ha u,
32. *ka da ong*, Ma-nga uba
U Blei ki kypá jong mé, uba
U Blei U Abraam, bad uba
U Blei U Isaak, bad uba U
Blei U Iakob ruh. U Mosis
te haba u la long ba-la-khyn-
niuh-noh, u'm núd ba'n khy-
míh-ádykar.
33. H'ynda kumta uba U
Trai u la ong ha u, Tó loit-
-noh ia ka júti na ki slajat
jong mé ; naba kato ka jaka

ha kaba mé ieng ka long ka khyndeu bakhúid.

34. Haba la ioh-íh, nga la ioh-íh ia kaba ka jingshitom ki briu jong nga kiba ha Ka Ejipt, bad nga la ioh-sngou ia ka jingúd jong ki, bad nga la wan-híer ba'n pynpyllait-noh ia ki: te mynta tó alle, nga'n phah-noh ia mé sha Ka Ejipt.

35. Ia une U Mosis, ia uba ki la kyntait-noh, ki da ong, Uei ba la pynlong ia mé u nongsynshár bad u ksíang? ia une kein, U Blei u la phah-noh *ia ka ba'n long* u nongsynshár bad u nongpynpyllait da ka ktí jong uta u angelos, uba la lah míh-pau ha u ha kata ka khlau-lynnong.

36. Une u la ialam-noh ia ki haba u la leh ki jingphylla bad ki dak-khyllah ha ka rí Ejipt, bad ha Ka Dúriau Ka Basau, bad ha kata ka rí-khlau ruh saupheu snem.

37. UNE long uta U Mosis uba la ong ha kita ki khún Israil, "U Trai uba U "Blei jong phi u'n pynmíh "ia U Nongiathúhlypá ha "phi na ki para jong phi, "kum ia nga; ia u phi'n "sngou-syndon."

38. Une long ma-u, uba la jiu don ha kata Ka Balang ha kata ka rí-khlau, lem bad uta u angelos uba la kren bad u ha uta u lúm Sina, bad ki kypá jong ngi ruh; uba la pyddiang ia ki ktín baim ia ka ba'n ai-pateng ha ngi.

39. Ia uba kita ki kypá jong ngi ki'm shym la iamon ba'n kongúh; hinrei ki la iangíat-noh *ia u*, ki la iaphai-diin-noh ruh da ki dohnúd jong ki sha Ka Ejipt,

40. ki da ong ha U Aaron, Tó thau ki blei ia ngi kiba ki'n iaid ha shiwa jong ngi; namar U Mosis une, uba la ialam-noh ia ngi na ka rí Ejipt, ngi'm tip kaei ka la jía ha u.

41. Ki la iathau-dur khún-massi te ha kita ki sngi, bad ki la iakinia jingkinia ia uta u blei-thau, bad ki la ialeh-kymen de ha kita ki jingleh ki ktí jong ki hí.

42. Ynda kumta U Blei u la phai-diin-noh, bad u la íeh-noh-noh ia ki ba'n mane ia uba u paitbah ka byneng: kat kumba la thoh ha ka kítap jong kiba Ki Nongia-

thúhlypá, "Shisha phi la ia-
"kinia ki mrád-kinia bad ki
"jingkinia ha nga saupheu
"snem ha kata ka rí-khlau,
"ah phi ka iing Israil?
43. "pynban ruh phi la
"iabáh-noh-soit ia íta í iing-
"-mane í jong U Molokh, bad
"ia uba u khlur u jong u blei
"jong phi U Remphan, ia kita
"ki dur-blei ia kiba phi la
"thau ba'n mane-dem ha ki;
"te naba kumta nga'n pyn-
"wir-noh ia phi sha lyndet
"Ka Babylon."
44. KATA ka iing-trep
te ka jong ka jingphlá, ka
jiu don ha pyddeng ki kypá
jong ngi ha kata ka rí-khlau,
kumba *U Blei* u la lah húkum,
mynba u la ong ha U Mosis,
ba'n thau ia ka katba kum
kata ka dur ia kaba u la lah
ioh-íh.
45. Ia ka ruh, kita ki kypá
jong ngi lem bad U Ioshua
haba ki la iapyddiang-pateng,
ki la ialam shapoh sha kata
ka bynta jong kiba Ki Jentil,
ia kiba U Blei u la ngíat-noh
na khymat kita ki kypá jong
ngi, háduh kiba ki sngi ki
jong U Dabid;
46. uba la shem ka jingaiei
ha khymat U Blei, bad u la
pán ia lade ba'n shem ka jaka
shong-néh ia uba U Blei U
Iakob.
47. Hinrei U Solomon u la
tei ia ka iing-mane ia u.
48. Hinrei uta U Baha-
khlíh-tam-éh u'm shong kein
ha ki iing-mane-U-Blei ba-la-
-thau da ki ktí; kumba ong
uba U Nongiathúhlypá,
49. "Ka byneng *ka long*
"ka khet jong nga, bad ka
"khyndeu *ka long* ka jingiúh
"ki kyjat jong nga; ia ka
"iing ka bakumno te phi'n
"tei ia nga? ong U Trai;
"lane ka bakumno *long* ka
"jaka ka bashong-néh jong
"nga?
50. "ka ktí jong nga ka'm
"shym la thau ia kine kiei-
"-kiei-baroh?"
51. AH phi ki ba-la-éh-
-ryndang, bad ki ba-la-b'ym-
ot-shíar na ka dohnúd bad na
ki shkor! khlem-da-púd phi
khang pyrshah ma-phi ia uba
U Mynsiim Bakhúid; kumba
ki kypá jong phi *ki la leh,*
kumjúh ma-phi.
52. Iano na kiba Ki Nong-
iathúhlypá ba ki kypá jong
phi ki'm shym la iapynshitom-

-bein? shisha, ki la iapyniáp-noh ia kita kiba la iathúhlypá shaphang kaba ka jingwan ka jong uta U Bahok, ia uba phi mynta phi la long ki nongdíe-noh bad ki nongpyniáp-noh:

53. kiba la pyddiang ia kaba Ka Húkum da ki jingpynlong paitbah ki angelos, pleng phi'm shym la súmar.

54. Haba ki la ioh-sngou te ia kine kiei-kiei-ruh, ki la ot-shlá na ki dohnúd jong ki, bad ki la kyriat-byniat da la ki byniat ha u.

55. Hinrei ba u da long u badap da U Mynsiim Bakhúid, haba u la khymíed-shain sha byneng, u la ioh-íh ia ka burom U Blei, bad ia U Iísous ba u da ieng sha ka mon jong U Blei,

56. u la ong te, Ha khymíh, nga ioh-íh ia ki byneng ba-la-plíe, bad ia uba u Khún u briu ba u da ieng sha ka mon jong U Blei.

57. H'ynda kumta haba ki la iapyrta da ka ktín bajam-éh, ki ia khang-khop ia ki shkor jong ki, bad ki la iaphet-kyrthep da kawei ka jingmut ha u;

58. haba ki la iashop-noh te *ia u* shabar kata ka shnong, ki la ialynthem *ia u* da ki mau: kita ki nongphlá te ki la buh-noh-bak ia ki jain jong ki ha ki kyjat u basamla, ia u ba-la-khot U Saul.

59. Kumta te ki la ialynthem da ki mau ia U Stephan, ia uba la dang dúwai, ia uba da ong ruh, Ah Trai Iísous, tó pyddiang-noh ia ka mynsiim jong nga!

60. Te haba u la dem la ki khohsiu, u la pyrta da ka ktín bajam-éh, Ah Trai, wat theu ha ki ia kane ka pop! Te h'ynda u la lah ong ia kane, u la ioh-thíah-noh.

VIII.—Lynnong.

1. *Ka Balang, namar ka bapynshitom-bein, la thung ia ka ha Ka Samaria,* 5. *da ka jingminot U Philippos U Tymen-basan;* 9. *uba la pynbaptisma shibún; na jong ki, ia U Simon u nongkren-byrtong.* 14. *U Petros bad U Ioannis ki ialeit hangta ba'n pynskhem bad ba'n pynroi ia Ka Balang, da ka babuh ki ktí;* 18. *mynkata U Simon u la kwah ba'n thíed ha lade na ki ia kajuh ka bor; te ki ialeit-phai sha Ka Jerusalem.* 26. *Hinrei*

u angelos u phah ia U Philippos ba'n hikai, bad ba'n pynbaptisma ia u iunukh, uba na ka rí Aithiopia.

1. Te U Saul u la dang kongúh-lem sngoubhá ia kata ka jingpyniáp ia u. Ha kata ka sngi te la jía ka jingpynshitom-bein bakhrau ha kata Ka Balang kaba ha Ka Jerusalem; la pynsakymá ia ki baroh te kylleng ki rí Ioudaia bad Samaria, tang ia kita Ki Apostolos.

2. Hinrei ki rangbah bariu-Blei ki la iakhréh ba'n tep ia U Stephan, bad ki la iapynlong ia ka jinglyniar bashoh shadem ka bakhrau namar jong u.

3. Hinrei U Saul u dang pynjot ia Ka Balang, da kaba u da leit-bysut shapoh ki-iing-ki-iing, bad da kaba u da ring-noh ia ki briu shinrang bad kynthei, bad da kaba u da ai-noh *ia ki* sha ka iing-byndí.

4. Namar-kata, ia kita ki ba-la-lah-pynsakymá ki la leit saudong-kylleng te, ki da iathúhkhána-babhá ia kaba ka ktín *U Blei.*

5. H'ynda kumta U Philippos haba u la leit-híer sha ka shnong jong Ka Samaria, u la ialap ia uba U Khristos ha ki.

6. Te kiba ki paitbah ki la iapynshah-noh *ia la ki bamut* da kawei ka jingmut, ha kita kiei-kiei-ruh ki ba-la-ong da U Philippos, haba ki la ioh-sngou, bad ba ki la ioh-íh ia kita ki dak-khyllah ia kiba u la leh.

7. Namar na ki shibún ki ba-la-shong ki mynsiim b'ymkhúid, ia kiba, haba ki la pyrta da ka ktín bajam, la pynmíh-noh; ia shibún ruh ki ba-la-pangiáp-shiliang, bad ki ba-dykoh, la pynkhíah.

8. Te la don ka jingkymen bakhrau ha kata ka shnong.

9. Hinrei uwei u briu, uba ka kyrteng U Simon, u la jiu don mynshiwa ha kata ka shnong, u da leh shong-blei bad u da pynmaia ia kata ka kynja-ki-briu jong Ka Samaria, u da kren-sarong ia lade ba u long uwei u bakhrau.

10. Ha u baroh ki la iapynshah-jingmut-noh, náduh í barit-tam háduh u bakhrau-tam, ki da ong, Une u long

ka bor ka bakhrau ka jong U Blei.

11. Ha u ruh ki la iapynshah-shkor-noh, namar kaba la mynslem-báh *u la leh* da ki kam shong-blei ia ka ba'n pynmaia-noh ia ki.

12. Hinrei h'ynda ki la ngeit ia U Philippos, ba u da iathúhkhána-babhá ia kiei-kiei-ruh shaphang ka híma ka jong U Blei, bad shaphang ka kyrteng ka jong U Iísous Khristos, la pynbaptisma ia ki, ki shinrang ruh bad kynthei.

13. Te U Simon hí ruh u la ngeit; bad haba la pynbaptisma ia u, u la jiu iai-áp ia U Philippos; bad u la sngou-maian, katba u la khymíh ia ki dak-khyllah bad ia ki kam-báh bakhrau ia kiba la leh.

14. Te mynba kita Ki Apostolos kiba ha Ka Jerusalem ki la ioh-sngou, ba Ka Samaria ka la lah pyddiang-noh ia kata ka ktín jong U Blei, ki la iaphah-noh ha ki ia U Petros bad ia U Ioannis:

15. kiba, h'ynda ki la wan-híer, ki la iadúwai na ka bynta jong ki, ba ki'n ioh-pyddiang ia U Mynsiim Bakhúid:

16. (namar u'm put la lah háp buk-buk-noh hano-hano-ruh na ki, hinrei ki la long tang ki ba-la-ioh-pynbaptisma sha ka kyrteng ka jong U Iísous uba U Trai.)

17. H'ynda kumta ki la iabuh ia la ki ktí ha ki, te ki la iapyddiang-noh ia U Mynsiim Bakhúid.

18. Te ynda U Simon u la ioh-íh, ba da ka babuh ki ktí jong kita Ki Apostolos, la ai-noh ia uta U Mynsiim Bakhúid, u la tyrwa-ai ki sybai ha ki,

19. u da ong, Tó ai ha nga ruh ia kane ka bor, ba katba hano-hano-ruh ba nga'n ioh-buh ia la ki ktí, u'n ioh-pyddiang ia U Mynsiim Bakhúid.

20. Hinrei U Petros u la iathúh ha u, U sybai jong mé u'n lah long lem bad mé, sha ka ba'n jot, naba mé la mut ba'n ioh-thíed-noh ha lade ia ka jingai ka jong U Blei da ki sybai:

21. ka bynta l'ymne ka bynta baháp ym don ia mé ha kane ka kam; namar ka dohnúd jong mé ka'm long babeit ha khymat U Blei;

22. namar-kata, tó kylla-

-ka-bamut-noh na kane ka
basniu jong mé, bad tó dúwai
ha uba U Blei, la ba yn máp-
-noh ia mé ne ém ia ka búit
ka dohnúd jong mé;
23 namar nga ioh-íh ia mé
u balong ha u ksang ka jing-
kythang, bad ha ka jingkhúm
ka b'ymhok.
24. U Simon te u da ia-
thúh, u la ong, Tó phi'n dú-
wai-noh ma-phi na ka bynta
jong nga ha uba U Trai, ba
ei-ei-ruh-ém na kita ia kiba
phi la kren ka'n 'nym ioh-jía
ha nga.
25. Ki te, namar-kata,
h'ynda ki la iaphlá-shai-noh
bad ba ki la ialap ia kata ka
ktín jong U Trai, ki la ialeit-
-phai-noh-pat sha Ka Jerusa-
lem, bad ki la iathúhkhána-
-babhá ha ki shibún ki nong-
-rit jong kiba Ki Samaria.
26. Te u angelos U
Trai u la kren ha U Philippos,
u da ong, Tó ieng-joit, tó khíe-
-leit ruh shaphang shathí, sha
kata ka lynti kaba leit-híer na
Ka Jerusalem sha Ka Gasa:
(kaba long ka rí-khlau.)
27. Kumta haba u la ieng-
-joit, u la leit-noh: ha khymíh
ruh, u briu na Ka Aithiopia,
u nongsúmar ki jingkynsheu,
u bakhrau-bor hapoh Ka Kan-
dáki kaba ka siim ki nong
Aithiopia, ia uba la *buh* halor
ka jingkynsheu jong ka baroh;
uba la lah leit mane *ia U Blei*
sha Ka Jerusalem;
28. te u dang wan-phai-
-noh-pat; katba u dang shong
ruh ha ka gali jong u, u la
dang púle ia U Isaias uba U
Nongiathúhlypá.
29. H'ynda kumta uba U
Mynsiim u la ong ha U Phi-
lippos, Tó khíe-leit hajan, tó
pynsnoh ia lade ruh bad kane
ka gali.
30. Te U Philippos haba
u la phet ha ka, u la ioh-
-sngou ia u ba u da púle-thúh
ia U Isaias uba U Nongia-
thúhlypá, bad u la ong, Mé
shemphang shisha ia kiei-
-kiei-ruh ia kiba mé púle-
-thúh?
31. U la iathúh te, Namar
kumno ba nga lah, l'ymda
uno-uno-ruh u'n ialam-phrang
ia nga? te u la kyrpád-noh
ia U Philippos ba u'n da kíu
sha jerong, ia ka ba'n shong
ryngkat bad u.
32. Ka bynta ka jong kata
Ka Jingthoh te, ia kaba u la

dang púle-thúh, ka la long
kane, "Kum ka langbrot la
"ialam-noh ia u sha ka jing-
"pyniáp, bad kum í khún-
"-langbrot basngápjar ha khy-
"mat uba u nongot-shniúh
"jong ka; kumta u'm ang ia
"la ka shintur.
33. "Ha ka barangli jong
"u la rah-noh ia ka jingbishár
"jong u; hinrei uei u'n ia-
"thúh-byniah *ia ki briu* ka
"jingkhá-pateng jong u? naba
"la shim-noh ia ka jingim
"jong u na ka khyndeu."
34. Te uta u nongsúmar ki
jingkynsheu u da iathúh ha
U Philippos, u la ong, Nga
kyrpád ia mé, shaphang iano
u ong uba u nongiathúhlypá
ia kane? shaphang ia lade,
ne shaphang jong uwei-
-pat?
35. H'ynda kumta haba U
Philippos u la ang ia la ka
shintur, bad haba u la sydang
na ka jong kata Ka Jingthoh,
u la iathúhkhána-babhá ia uba
U Iísous ha u.
36. Te katba ki la ianang-
-leit ha kata ka lynti, ki la
iapoi sha kawei ka úm; te
uta u nongsúmar ki jingkyn-
sheu u la ong, Ha khymíh,
ka úm; kaei ba pynpep ba'n
pynbaptisma ia nga?
37. U Philippos u la ong
te, Lada mé ngeit na baroh
kawei ka dohnúd, ka long ka
balah. U da iathúh te u la
ong, Nga ngeit ba uba U
Iísous Khristos u long uba U
Khún U Blei.
38. U la húkum te ba'n
pynsangéh ia ka gali: te ki la
ialeit-híer-noh baroh ar-ngút
sha kata ka úm, U Philippos
ruh bad u nongsúmar ki jing-
kynsheu; bad u la pynbap-
tisma ia u.
39. Te mynba ki la iakíu-
-noh na kata ka úm, U Myn-
siim U Trai u la pynkyrkhíe-
-noh ia U Philippos; katba
uta u nongsúmar ki jingkyn-
sheu u'm shym la ioh-íh ia u
shuh; hinrei u la leit-noh ha
ka lynti jong u da ka baky-
men kein.
40. Hinrei U Philippos u
la pau-pat ha Ka Asotos; te
haba u la leit-lyngba, u la
iathúhkhána-babhá ha kiba
ki shnong baroh, háduh kaba
u la poi ha Kaisareia.

IX.—Lynnong.

1. *La pynkyllon-sybak ha khyndeu*

ia U Saul haba u dang leit sha Ka Damaskos; 10. *la khot ia u ia ka ba'n long U Apostolos;* 17. *la pynbaptisma ruh ia u da U Ananias.* 20. *U te u ialap shinná-bhá ia U Khristos.* 23. *Ki Jiu ki iasylla-lem ba'n pyniáp-noh ia u; Ki Griik ruh ki iatheu kumjuh; hinrei u la lait-im pat. H'ynda kumta Ki Balang baroh ki ioh-shong pyngád-noh.* 32. *U Petros u pynkhíah ia U Aineas.* 36. *Namar ba la iáp-noh Ka Dorkas, ki synran ki la phah-khot-kyrkhíe-noh ia U Petros;* 39. *te u la leit, h'ynda u la poi ruh, u la pynieng-im-pat ia ka.*

1. Te U Saul, haba u dang pyrsát-noh ki jingbyrngem bad ka jingpyniáp ia kiba ki synran jong uba U Trai, u da leit ha uba U Rangbah-lyngdoh bahalor,

2. bad u la pán na u ki shiti sha Ka Damaskos ha kiba ki synagog, ba lada u'n ioh-shem ia kino-kino-ruh kiba na kane ka lynti, ia ki shinrang ruh bad ki kynthei, u'n la wallam-noh ia ki ba-la-khúm sha Ka Jerusalem.

3. Te ha kaba u nang leit, ka la jía ia u ba'n poi hajan kata Ka Damaskos; te shisyndon la tyngshain-lep saudong ia u ka jingshai na byneng.

4. Te haba u la kyllon-sybak ha ka khyndeu, u la ioh-sngou ia ka ktín ba ong ha u, Ah Saul, Saul, balei mé pynshitom-bein ia nga?

5. U la ong te, Mé long uei, Ah Trai? Te uba U Trai u la iathúh, Nga long U Iísous, ia uba mé pynshitom-bein: *ka long* ka baéh ia mé ba'n kynjat pyrshah ia ki diingspéh.

6. Haba u la khynniuh ruh bad ba u la sngou-maian, u la ong, Ah Trai, aiuh mé mon ia nga ba'n leh? H'ynda kumta uba U Trai *u la ong* ha u, Tó ieng-joit, tó khíe-leit ruh shapoh kata ka shnong, yn iathúh te ha mé *hangta* aiuh ba ka dei ia mé ba'n leh.

7. Ki rangbah ruh kiba la leit jingleit ryngkad bad u, ki la iaieng b'ymnangkren, ki da ioh-sngou shisha ia ka jingsawa ka ktín, hinrei ki da ioh-íh iano-iano-ruh-ém.

8. Te U Saul u la ieng-pat na ka khyndeu; te mynba la peit-pat ki khymat jong u, u'm ioh-íh iano-iano-ruh: namar da kaba ki la byttin ia u da

ka ktí, ki la ialam *ia u* shapoh
Ka Damaskos.
9. Te u la long lai sngi
khlem íh-mat, bad u'm shym
la bám l'ymne díh.
10. TE la don uwei u
synran ha Ka Damaskos, uba
ka kyrteng U Ananias ; te ha
u uba U Trai u la ong ha
ka jingíhthúh-pau, Kó An-
anias. U te u la ong, Ha
khymíh, nga une, Kó Trai.
11. Te uba U Trai *u la ong*
ha u, Tó da ieng khíe-leit sha
kaba ka lynti-rit ka shnong
ia kaba la jiu khot Babeit, tó
da wád ruh ha ka iing U Ioudas,
ia *u briu* uba ka kyrteng U
Saul, u nong Tarsos; naba, ha
khymíh, u dúwai;
12. bad u la ioh-íh ha ka
jingíhthúh-pau ia u briu, uba
ka kyrteng U Ananias, uba da
wan hapoh bad uba da buh
ia *la* ka ktí ha u, ba u'n ioh-
-peit-pat.
13. Ynda kumta U Ananias
u la iathúh, Ah Trai, nga la
ioh-sngou na ki shibún sha-
phang jong une u briu, ia
ka bakatno ka basniu u la leh
ha ki bakhúid jong mé ha Ka
Jerusalem;
14. hangne ruh putet u don
ka bor na kiba Ki Rangbah-
-lyngdoh, ia ka ba'n khúm ba-
roh ki bakhot ha ka kyrteng
jong mé.
15. Hinrei uba U Trai u
la ong ha u, Tó khíe-leit-noh,
naba uta u long u átiar ba-
-la-jíd ha nga, ia ka ba'n báh-
-noh ia ka kyrteng jong nga
ha khymat Ki Jentil, bad ki
siim, bad ki khún Israil de:
16. namar nga'n pyníh-
lypá ma-nga ha u ia ka ba-
katno kiei-kiei babún ka dei
ia u ia ka ba'n shah na ka
bynta ka kyrteng jong nga.
17. H'YNDA kumta U
Ananias u la leit-noh, bad u la
leit hapoh kata ka iing; te
haba u la buh ia la ki ktí
ha u, u la ong, Kó Saul u para,
uba U Trai u la phah ia
nga, (U Iísous *nga ong*, uba
la míh-pau ha mé ha kata ka
lynti ha kaba mé la wan,) ba
me'n ioh-peit-pat, bad ba yn
pyndap ia mé da U Mynsiim
Bakhúid.
18. Te kumne-kumne-ruh
la háp-noh na ki khymat jong
u kum ki sareu, bad u la ioh-
-peit-pat thred; te haba u la
ieng-joit, la pynbaptisma ia u.
19. Te h'ynda u la ioh-bám

jingbám, la pynshait ia u. H'ynda kumta U Saul u la don ha kiwei-kiwei ki sngi ryngkad bad ki synran kiba ha Ka Damaskos.

20. Te kumne-kumne-ruh u la ialap ia U Khristos ha kiba ki synagog, ba long ma-u uba U Khún U Blei.

21. Baroh te kiba la ioh-sngou, ki la sngou-kyndit, bad ki la iaong, Une u'm long uta uba la pynjot-bein ha Ka Jerusalem ia kita kiba la jiu khot ha kane ka kyrteng; bad uba la wan hangne putet ia kane knang, ba u'n ioh-ialam-noh ia ki ba-la-khúm ha kiba Ki Rangbah-lyngdoh?

22. Hinrei U Saul u la nang khrau-bor kham-tam, bad u la pynbakla-nía ia kita Ki Jiu ki bashong ha Ka Damaskos, da kaba u da pyndait-nía-noh ba une u long uba U Khristos.

23. Te hadiin ba la dap bún sngi, kita Ki Jiu ki la iasylla-lem ba'n pyniáp-noh ia u;

24. hinrei la íhthúh da U Saul ia ka jingshet-thap jong ki: te ki la iaáp-syntíat ia ki khyrdop mynsngi ruh bad mynmíet, ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia u.

25. H'ynda kumta kita ki synran ki da shim ia u mynmíet, ki la iapynhíer-noh *ia u* lyngba ia ka kynroh, ba ki da iapynhíer-noh khyndiat-pa-khyndiat *ia u* ha ka tukri.

26. Te h'ynda la poi U Saul ha ka Jerusalem, u la pyrshang-noh ba'n pyniasoh ia lade ha kiba ki synran; hinrei baroh ki la shepting ia u, ba ki'm da ngeit satía ba u long u synran.

27. Hinrei U Barnabas haba u la pyddiang sngoubhá ia u, u la ialam ha kiba Ki Apostolos, bad u la iathúh-bíang ha ki kumno ba u la lah ioh-íh ia uba U Trai ha kata ka lynti, bad ba u la lah kren bad u, bad kumno ha Ka Damaskos u la lah ialap shinná ha ka kyrteng ka jong U Iísous.

28. H'ynda kumta u la long ryngkad bad ki, u da iawan hapoh, bad ba u da ialeit habar ruh, ha Ka Jerusalem.

29. Bad u la ialap shinná ha ka kyrteng ka jong U Iísous uba U Trai; u la kren-noh ruh bad u la iasait bad

kiba Ki Jiu na rí Griik; hinrei
ki ruh ki la iashim ha ki ba'n
pyniáp-noh ia u;
30. *ia kaba* haba kita ki
para-bangeit te ki la iashem-
phang-noh, ki la ialam-noh
arsut ia u sha Kaisareia, bad
ki la iaphah-noh ia u sha Ka
Tarsos.
31. H'ynda kumta kita Ki
Balang baroh saudong Ka
Ioudaia, bad Ka Galilaia, bad
Ka Samaria de, ki la iaioh ka
jingsuk, ki long ba-la-tei, bad
baiaid ha ka jingshepting ia
uba U Trai, bad ha ka jing-
tyngen ka jong uba U Myn-
siim Bakhúid, ki la iaroi-ky-
rhai-noh.
32. KA la jía ruh, ba
katba U Petros u la leit-
-lyngba ia *ki phang* baroh, u
la wan-híer-noh ruh ha kita
ki riu-khúid ki bashong ha Ka
Lydda.
33. Te u la shem hangta
ia uwei u briu, uba ka kyr-
teng U Aineas, uba náduh
phra snem u la thíah lyndang
ha ka khalti, uba la pangiáp-
-shiliang.
34. U Petros te u la ong
ha u, Kó Aineas, U Iísous
uba U Khristos u sa pynkhíah
ia mé: tó ieng-joit, tó síang
ruh *ka jingthíah* ia lade. Te
kumne-kumne-ruh u la ieng-
-joit.
35. Baroh te ki la ioh-íh
ia u ki bashong ha Ka Lydda
bad ha kata Ka Saron, kiba te,
ki la wan-phai khymat sha
uba U Trai.
36. TE la don ha Ka
Ioppa kawei ka synran, kaba
ka kyrteng Ka Tabitha, (ia
kaba haba la batai, la khot ia
ka Ka Dorkas,) kane ka la
dap-kyrhai da ki jingleh ba-
bhá, bad da ki jingai-isynei
ia kiba ka la jiu leh.
37. Te ka la jía ha kita ki
sngi, ba haba ka la pang, ka
la iáp-noh: h'ynda ki la ia-
pynsum ia ka, ki la iabuh *ia
ka* ha ka kyrdon sha jerong.
38. Te ba Ka Lydda ka da
long hajan Ka Ioppa, kiba ki
synran haba ki la ioh-sngou
ba U Petros u don ha ka, ki
la iaphah-noh ar-ngút ki
rangbah ha u, ki da iakyrpád-
-noh *ia u* ba'n 'nym pyntúd
ba'n wan sha háduh jong ki.
39. H'YNDA kumta U
Petros haba u la ieng-joit, u
la leit lem bad ki; ia uba
haba u la poi, ki la ialam sha

neng sha kata ka kyrdon ha jerong; kiba ki riu-kynthei baroh te ki la iaieng hajan jong u, ki da iaiám bad ki da iapyníh ia ki jingphong bad ia ki jainkúp, ia kat kiba Ka Dorkas ka jiu thau, katba ka la don lem bad ki.

40. Hinrei U Petros, haba u la pynmíh-noh shabar ia ki baroh, haba u la dem la ki khohsiu, u la dúwai; bad haba u la phai sha kata ka met, u la ong, Kó Tabitha, tó da ieng-joit. Te ka la plíe ia ki khymat jong ka; bad haba ka la ioh-íh ia U Petros, ka la khíe-shong-joit.

41. Te haba u la ai-byttin ha ka ia *la* ka ktí, u la pynieng-joit ia ka; te h'ynda u la khot ia kita ki riu-khúid bad ia kita ki riu-kynthei, u la pynkyntiu ha khymat ia ka, ka ba-la-im-pat.

42. Ka la jía te ba la byná ia kata baroh saudong Ka Ioppa; te shibún ki la ngeit ha uba U Trai.

43. Ka la jiá ruh, ba u la iai-shong bún sngi ha Ka Ioppa, ha *ka iing* uwei U Simon, u nongslıná-sníh.

X.—Lynnong.

1. *Shaphang U Kornílios, u briu bariu-Blei, uba da ka húkum u angelos, u phah-khot ia U Petros:* 9. *ia uba da ka jingíh-thúh-pau, la hikai ba'n 'nym khymíh-lyndet ia Ki Jentil.* 17. *Te mynba U Petros u dang khan ia kata, la poi ki briu na U Kornílios ba'n khot ia u;* 23. *u te u leit lem bad ki sha U Kornílios.* 28. *U Petros bad U Kornílios ki iapynpau na ka bakumno ka dau ki iashem--lang.* 34. *H'ynda kumta U Petros u ialap ia U Khristos ha ki.* 44. *Katba kumta U Mynsiim Bakhúid u la háp ha ki; te la pynbaptisma ia ki ruh.*

1. La don te ha Kaisareia uwei u briu, uba ka kyrteng U Kornílios, u rangbah shispah na ka shí-kynhún *ki sipáhi* ia kaba la jiu khot, kaba Italia;

2. u bariu-Blei, bad u bashepting ia uba U Blei, lem bad ka iing jong u baroh, bad u baleh shibún ki jingai-isynei ia ki briu, bad u badúwai de ha uba U Blei khlem-da--púd.

3. U la ioh-íh shinná ha ka jingíhthúh-pau, hamar ka bakhyndai baje ka jong ka

sngi, ia u angelos jong U Blei ba u da wan hapoh ha u, bad u da ong ha u, Kó Korníllos.

4. U te, haba u la khymíh-shain ha u, bad ka la jía ba u da shepting, u la ong, Aiuh long, Ah Traí? U la iathúh te ha u, Ki jing-dúwai jong mé bad ki jingai-isynei jong mé, ki la iakíu-soit ia ka ba'n long ka jing-kynmau ha khymat ka jong U Blei:

5. mynta te tó phah ia ki briu sha Ioppa, tó phah-khot ruh ia U Simon ia uba la sin Petros;

6. la pynshong sngoubhá ia u bad uwei U Simon, u nongshná-sníh, uba ka iing jong u ka long harúd ka dúriau: u'n iathúh ma-u ha mé aiuh ba ka dei ia mé ba'n leh.

7. Te h'ynda la leit-noh uta u angelos uba la kren ha U Kornílios, u la khot ar-ngút na kiba ki shakri-iing jong u, bad ia u sipáhi bariu-Blei na kita kiba iai-áp ia u;

8. te haba u la iathúh-pynpau ha ki ia kiei-kiei-baroh, u la phah-noh ia ki sha Ka Ioppa.

9. Ha ka balashai te, katba kita ki da ianang-leit-lynti, bad ba ki da ianang-poi hajan kata ka shnong, U Petros u la leit-kíu shalor iing ia ka ba'n dúwai, hamar ka bahinriu bajé.

10. Bad la jía ba u la thyngan-éh, bad ba u la mon ba'n bám *jingbám*: hinrei katba ki iadang-pynkhréh, ka jinglong-ryngai ka la háp ha u.

11. Bad u la khymíh ia ka byneng ba-la-plíe, bad ia kaei-re-kaei kum u khíu uba da híer-noh sha u, kum ka jain-síang bakhrau, ba-la-teh na kiba ki sau dong, bad ba-la-pynhíer háduh ka khyn-deu;

12. ha uba la don ki jaid ki skér baroh kiba ki mrád-rí basau-tylli ki kyjat jong ka khyndeu, bad kiba ki mrád-khlau, bad kiei-kiei-ruh ki bapár, bad ki sim jong ka byneng de.

13. La jía ruh ka ktín ha u, Tó ieng-joit, Kó Petros; tó pyniáp, tó bám ruh.

14. Hinrei U Petros u la ong, Ym kumta satía, Ah Trai, namar nga'm jiu bám

kaei-kaei-ruh ka basang lane ka b'ymkhúid.

15. Te kata ka ktín *ka la kren* pat ha u ka baarsin, Ia kiei-kiei-ruh ba uba U Blei u la pynkhúid, wat nieu sang ma-mé!

16. Te la leh ia kane há-duh laisin; h'ynda kumta la pyddiang-soit pat ia uta u khíu sha ka byneng.

17. TE katba U Petros u dang pyrkhat-artatín ha lade aiuh kata ka jingíhthúh-pau ka'n lah long ia kaba u la lah ioh-íh, ha khymíh ruh, kita ki rangbah ia kiba la phah na U Korníliοs, haba ki la lah kylli ha bynda shem ia kata ka iing U Simon, ki la iaieng ha khymat ka khyrdop.

18. Te haba ki la khot, ki la iakylli, la U Simon ia uba la sin Petros, u shong sngou-bhá hangta.

19. U Petros te haba u dang khan-bíang shaphang kata ka jingíhthúh-pau, uba U Mynsiim u la iathúh ha u, Ha khymíh, lai-ngút ki rangbah ki iawád ia mé:

20. tó da ieng-joit te, tó leit-híer-noh, tó khíe-leit-noh ruh lem bad ki, khlem da sngou-artatín; namar la phah ma-nga ia ki.

21. H'ynda kumta U Petros u la leit-híer ha kita ki rangbah, ia kiba la phah na U Korníliοs ha u, u la ong, Ha khymíh, long ma-nga ia uba phi iawád; kaei kaba ka dau na ka bynta kaba phi la poi?

22. Te kita ki la iathúh, U Korníliοs u rangbah-shi-spah, u briu bahok, bad ba-shepting ia uba U Blei, bad ia uba la phlá-babhá da uba u kynja jong Ki Jiu baroh, la mahám ia u da u angelos ba-khúid ia ka ba'n phah-khot ia mé shapoh ka iing jong u, bad ba'n ioh-sngou ki ktín na mé.

23. H'YNDA kumta haba u la khot shapoh ia ki, u la pynshong sngoubhá *ia ki.* Te ha ka balashai U Petros u la leit-noh lem bad ki, bad kiba kita ki para-bangeit kiba na Ka Ioppa ki la ialeitryng-kad bad u.

24. Ha ka balashai *ka ba-búd* te, ki la iawan-poi shapoh Kaisareia. U Korníliοs te, haba u la khot-lang ia ki kur jong u bad ia kiba ki paralok

baíeit, u dang áp-khymíh-lynti ia ki.

25. Ka la jía te katba U Petros u dang leit hapoh, ba U Kornílios u da wan-tan ia u, bad u da háp mane-dem ha ki kyjat jong u.

26. Hinrei U Petros u la pynieng-pat ia u, u da ong, Tó ieng-joit; nga hí ruh nga long u briu.

27. Te haba u dang iakren-lok bad u, u la leit hapoh, bad u la shem shibún kiba la lah iawan-lang.

28. U LA ong te ha ki, Phi tip ma-phi ba ka long basang ia u briu u bakynja-Jiu ba'n ialok, lane ba'n wan ha u bakynja uwei-pat: hinrei uba U Blei pleng u la pyníh ha nga ba'n 'nym nieu iano-iano-ruh u briu basang lane b'ymkhúid:

29. namar-kata te, katba la phah-khot ia nga, nga la wan *ha phi*, khlem iasait-artatín: namar-kata, nga kylli, ia ka ba'n lei phi la phah-khot ia nga?

30. H'ynda kumta U Kornílios u la iathúh, Ha ka bamynsau sngi, nga dang shah-jingit háduh katne ka por, bad ha ka bakhyndai baje nga dang dúwai ha iing jong nga: ha khymíh ruh, u briu u la ieng ha khymat jong nga ha ka jain batyngshain,

31. bad u la ong, Kó Korníllios, la shah-shkor ia ka jingdúwai jong mé, bad ia ki jingai-isynei jong mé la bat-kynmau ha khymat ka jong U Blei:

32. namar-kata, tó phah sha Ioppa, ia ka ba'n khot hangne ia U Simon, ia uba la sin Petros, la pynshong sngoubhá ia u ha ka iing U Simon, u nongshná-sníh, harúd ka dúriau; uba, h'ynda u poi, u'n kren ha mé.

33. Kumne-kumne-ruh, namar-kata, nga la phah ha mé: mé ruh mé la leh bhá ba mé la poi: mynta, namar-kata, ngi baroh ngi iadon hangne ha khymat ka jong U Blei, knang ia ka ba'n ioh-sngou ia kiei-kiei-baroh, ia kiba la húkum ha mé da uba U Blei.

34. H'YNDA kumta U Petros u la ang ia la ka shintur, bad u la ong, Ha ka bashisha nga ioh-sngouthúh, ba U Blei u'm long u banieu-

-shiliang ia ka khymat *jongno-*
-jongno-ruh:
35. hinrei ha u kynja-byn-
riu baroh, jár u bashepting
ia u, bad baiaileh ia ka hok,
u long kein ba-la-pyddiang
sngoubhá da u.
36. Ia kata ka jinghikai ia
kaba *U Blei* u la phah ha
kiba ki khún Israil, da ka
baiathúhkhána-babhá ia ka
jingsuk da U Písous Khristos:
(long ma-u U Trai baroh:)
37. ia kata ka ktín, *nga*
ong, phi tip ma-phi ia kaba
la long lyngba Ka Ioudaia
baroh, kaba la sydang na Ka
Galilaia, hadiin kata ka jing-
pynbaptisma ia kaba la ialap
U Ioannis;
38. *phi tip ruh shaphang*
U Písous uba na Ka Nasaret,
kumno ba U Blei u la pynsléh
ia u da U Mynsiim Bakhúid,
bad da ka bor, uba la iaid-
-kylleng u da leh babhá, bad u
da pynkhíah-noh ia ki baroh
ia kiba la ban-shitom da U
Soitan; naba uba U Blei u la
long ryngkad bad u.
39. Ngi ruh ngi long ki
nongphlá ia kiei-kiei-baroh,
kat kiba u la leh ha ka rí ka
jong Ki Jíu ruh, bad ha Ka
Jerusalem; ia u pleng ki la
iapyniáp-noh, da ka basydiin
ha u diingphyná:
40. ia une te U Blei u la
pynmíh-pat ha ka balai sngi,
bad u la shah ia u ba'n long u
bapau shinná;
41. ym ha uba u paitbah
baroh, hinrei ha ki nongphlá
ia kiba la jíd-pynlong myn-
shiwa da U Blei, ha ngi kein,
kiba la iabám bad ba la iadíh
ryngkad bad u, hadiin kaba u
la míh-joit-pat na ki baiáp.
42. U la húkum te ia ngi
ba'n ialap ha uba u paitbah,
bad ba'n iaphlá-shai-noh, ba
long ma-u ia uba la thung da
U Blei *ba'n long* U Nong-
bishár ki baim bad ki baiáp.
43. Ha une ruh kiba Ki
Nongiathúhlypá baroh ki ia-
phlá-noh, ba uno-uno-baroh u
bangeit ha u, u'n ioh-díang ka
bamáp ki pop da ka kyrteng
jong u.
44. KATBA U Petros u
dang kren ia kine ki ktín,
uba U Mynsiim Bakhúid u
la háp buk-buk ha ki baroh
kiba la ioh-sngou ia kata ka
ktín.
45. Te kiba na ka níam-
-ot-shiár ki bangeit, kat kiba la

iawan lem bad U Petros, ki la sngou-kyndit-noh, naba ha kiba Ki Jentil ruh la théh--noh buk-buk ia ka jingai kaba uba U Mynsiim Bakhúid.

46. Namar ki la ioh-sngou ba ki iakren da *kiwei-pat* ki thyllíed, bad ba ki iapynkhrau ia uba U Blei. H'ynda kumta U Petros u la iathúh,

47. Te shisha don mano--mano-ruh uba lah ba'n ádong ia ka úm, kat ba'n 'nym pynbaptisma ia kine, kiba la ioh--díang-noh ia uba U Mynsiim Bakhúid, kum ma-ngi ruh?

48. Te u la húkum ba yn pynbaptisma ia ki ha ka kyrteng jong uba u Trai. H'ynda kumta ki la iakyrpád-noh ia u ba'n iaishong shuh sa kiwei--kiwei ki sngi.

XI.—Lynnong.

1. *Kiba na ka níam-ot-shiár ki iakynnoh sniu ha U Petros namar u la leit hapoh sha Ki Jentil;* 5. *te u pyníh la ka nía, ia kaba ki kongúh te.* 19. *H'ynda la pynphríang ia Ka Jingiathúhkhána-babhá háduh Ka Phoiniki, bad Ka Kypros, bad Ka Antiokheia ruh, la phah-noh ia U Barnabas ba'n leit pynskhem ia ki.* 25. *La khot ia synran Ki Khristian mynnyngkong ha Ka Antiokheia;* 27. *kiba iaphah ka jingiaráp-isynei ha ki para-bangeit ha Ka Ioudaia.*

1. Te kiba Ki Apostolos bad ki para-bangeit kiba la don ha Ka Ioudaia ki la ioh--sngou, ba kiba Ki Jentil ruh ki la pyddiang-noh ia ka ktín ka jong U Blei.

2. Te mynba U Petros u la wan-kíu sha Ka Jerusalem, kiba na ka níam-ot-shiár ki la iasait-pyníh bad u,

3. ki da ong, Mé la leit hapoh sha ki briu ki balong ki bakhlem-ot-shiár, bad mé la bám ryngkad bad ki.

4. Hinrei U Petros haba u la sydang, u la iathúh pynpau náduh *ia kiei-kiei-baroh* ter-ter ha ki, u da ong,

5. Nga la don ha ka shnong Ioppa, nga da dúwai; te ha ka jinglong-ryngai nga la ioh-íh ia ka jingíhthúh-pau, ia kaei-re-kaei kum u khíu u da wan-híer-noh, kum ka jain-síang bakhrau, ba-la-pynhíer-noh na byneng da ki sau

dong; bad ka la poi háduh jong nga;

6. sha kaba haba nga la khymíh-shain, nga dang khymíh-thúh, nga la ioh-íh te ia kiba ki mrád-rí basau-tylli ki kyjat jong ka khyndeu, bad ia kiba ki mrád-khlau, bad ia kiei-kiei-ruh bapár, bad ia ki sim jong ka byneng de.

7. Bad nga la ioh-sngou ka ktín ka da ong ha nga, Da ieng-joit, Kó Petros; tó pyniáp, tó bám ruh.

8. Hinrei nga la ong, Ym kumta satía, Ah Trai, namar kaei-kaei-ruh ka basang lane ka b'ymkhúid, ka'm jiu rung mynno-mynno-ruh shapoh ka shintur jong nga.

9. Te kata ka ktín ka la iathúh ha nga shí-wád-pat na byneng, Ia kiei-kiei-ruh ba uba U Blei u la pynkhúid, wat nieu sang ma-mé.

10. Te la leh háduh laisin ia kane; ynda kumta la ring-noh-soit pat ia kiei-kiei-baroh sha ka byneng.

11. Ha khymíh ruh, kumne-kumne-ruh lai-ngút ki rangbah ki la iapoi-tíap háduh kata ka iing ha kaba nga la don, ia kiba la phah na Kaisareia ha nga.

12. Uba U Mynsiim te u la húkum ia nga ba'n leit lem bad ki khlem da sngou-artatín. Kine ruh putet ki hinriu-ngút ki para-bangeit ki la iawan lem bad nga, bad ngi la ialeit shapoh ka iing uta u briu:

13. te u la iathúh ha ngi kumno ba u la ioh-íh ia u angelos ha ka iing jong u, ba u da ieng, bad ba u da ong ha u, Tó phah ia ki rangbah sha Ioppa, tó phah-khot ruh ia U Simon, ia uba la sin Petros;

14. uba u'n iathúh ki ktín ha mé, da kiba yn pynim ia mé, bad ia ka iing jong mé baroh ruh.

15. Te katba nga la nang theu ba'n kren, uba U Mynsiim Bakhúid u la hâp buk-buk ha ki, kat kumba ha ngi kein ha ka bamynnyngkong.

16. H'ynda kumta la pynkynmau ia nga ia kata ka jingong uba U Trai, mynba u la ong, " U Ioannis shisha " u la pynbaptisma da ka " úm; hinrei yn pynbaptisma " ia phi da uba U Mynsiim " Bakhúid."

17. Haba kumta te ba U Blei u la ai ha ki ia kata ka jingai ka bakumjuh, kumba ha ngi ruh, ha kaba ki la ngeit ha U Iísous Khristos uba U Trai, nga te nga la long uei, ia ka ba'n lah ba'n khang-noh ia uba U Blei?

18. Te haba ki la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, ki la ia-sngáp-jar, bad ki la iapyndon-burom ia uba U Blei, ki da ong, Naba kumta U Blei u la ai ha kiba Ki Jentil ruh ia ka bakylla-ka-bamut sha ka jingim.

19. KITA te ia kiba la pynsakymá kylleng namar kata ka jingjinjar kaba la míh hadiin U Stephan, ki la leit kylleng háduh Ka Phoiniki, bad Ka Kypros, bad Ka Antiokheia de, ki da ialap ia kata ka ktín hano-hano-ruh-ém tang ha Ki Jiu hí.

20. La don te kiba na ki, ki rangbah na Ka Kypros, bad na Ka Kyrini, kiba, haba ki la poi shapoh Ka Antiokheia, ki la ialap ha kiba Ki Jiu na rí Griik, ki da iathúh-khána-babhá U Iísous uba U Trai.

21. Te kaba ka ktí uba U Trai ka la long lem bad ki: bad ka jingkhein babún *briu* da ka ba-la-ngeit, la wan-phai khymat sha uba U Trai.

22. H'ynda kumta ka jingbyná shaphang kine kiei-kiei-ruh, la poi sngou bíang-bíang-ruh sha ki shkor jong kata Ka Balang kaba ha Ka Jerusalem: te ki la iaphah-soit ia U Barnabas ba'n leit-lyngba háduh Ka Antiokheia;

23. uba haba u la poi, bad ba u la lah ioh-íh ia ka jingaiei ka jong U Blei, la pynkymen ia u; te u la kren-pynshait ia ki baroh, ba da kaba ka jingthymú-skhem ka jong ka dohnúd ba'n iainéh ha uba U Trai:

24. naba u la long u briu babhá, bad u ba-la-dap da U Mynsiim Bakhúid, bad da ka jingngeit: te ia u paitbah babún la pyniasoh ha uba U Trai.

25. H'YNDA kumta U Barnabas u la leit-noh sha Ka Tarsos ia ka ba'n wád-bíang ia U Saul; te ynda u la shem ia u, u la ialam ia u sha Ka Antiokheia.

26. Ka la jía ruh ba baroh shisnem ki la iaseng lem bad kata Ka Balang, bad ba ki la

iahikai ia u paitbah babún; bad ba-la-khot ia kiba ki synran Ki Khristian mynnyngkong ha Ka Antiokheia.

27. Ha kita ki sngi te, ki nongiathúhlypá ki la wan-híer-noh na Ka Jerusalem sha Ka Antiokheia.

28. Te uwei na ki, uba ka kyrteng U Agabos, u da ieng-joit, u la iathúhlypá da uba U Mynsiim, ba ka nemsniu bakhrau ka ba'n sa long baroh kylleng ka híma; kaba la long ruh ha ki sngi U Klaudios Kaisar.

29. H'ynda kumta kita ki synran, uwei-uwei-baroh na ki kat kaba u la sngou-lah, ki la iathymú skhem ba'n phah *kaei-kaei-ruh* ia ka ba'n iaráp-isynei ha kita ki para-bangeit ki bashong-sah ha Ka Ioudaia:

30. ia kata ruh ki la leh, haba ki la iaphah-lam ha kiba Ki Tymen-basan da ka ktí U Barnabas bad U Saul.

XII.—Lynnong.

1. *U Irodis u pynjinjar ia Ki Khristian; u pyniáp-noh ia U Iakobos; u buh ia U Petros ruh ha ka iing-byndí; ia uba u angelos u pyllait-noh;* 12. *h'ynda kumta U Petros u la wan tíed ia ka khyrdop-baranda ka iing kawei Ka Mari.* 20. *U Irodis, da ka jingsngoukhrau, u shim-pyddiang ha lade ia ka burom ka badei tang ia uba U Blei hí; namar-kata, la shoh ia u da u angelos U Trai, u la iáp-noh-kordit ruh.* 24. *Hadiin ka jingiáp jong u te, ka ktín U Blei ka la man-bún.*

1. Te hamar kata ka aiom, U Irodis uba u siim u la buh ia la ki ktí ba'n pynjinjar ia kiba jong na Ka Balang.

2. U la pyniáp-noh te ia U Iakobos ia uba u para U Ioannis da ka waitlam.

3. Haba u la ioh-íh ba ka la pynsngoubhá te ia Ki Jiu, u la nang-theu shuh ba'n kem-ny-iat ia U Petros ruh; (mynkata la long kiba ki sngi ki jong níam-kypú khlem-thíat.)

4. Ia uba haba u la lah kem, u la buh ha ka iing-byndí, u da ai-noh *ia u* ha ki sau hali ki sipáhi ba'n áp-phira ia u, ba u da mon, hadiin kata Ka Níam-ka-jinglait, ba'n pynmíh-noh ia u ha uba u paitbah.

5. Namar-kata, la áp-phira ia U Petros te ha kata ka

iing-byndí; hinrei la pynlong ka jingdúwai bashit-rhem da kata Ka Balang ha uba U Blei na ka bynta jong u.

6. Te mynba U Irodis u ba'n sa pynmíh-noh ia u, ha kata ka míet U Petros u dang ioh-thíah ha pyddeng ar-ngút ki sipáhi, ba-la-khúm da ki ar-tylli ki kynjiri, bad ki nong-áp de ha khymat ka jing-khang, ki dang iaáp-phira ia kata ka iing-byndí.

7. Ha khymíh ruh, u angelos U Trai u la poi ieng-tíap ha *u*, bad ka jingshai ka la tyngshain ha kata ka iing-byndí; haba u la kyntúit te ia ka khrung jong U Petros, u la pynieng ia u, u da ong, Tó da ieng-joit mé kumne-kumne-ruh. Te ki kynjiri jong u ki la háp-noh na ki ktí *jong u.*

8. Uta u angelos u la ong ruh ha u, Tó da panpoh ia lade, tó da teh-noh hapoh ruh ia ki khulom jong mé. Te u la leh kumta. Ynda kumta u ong ha u, Tó da kúp-noh ia ka jainkúp jong mé, tó búd ruh ia nga.

9. Kumta haba u la míh-noh, u la búd ia u; te u'm la lah tip ba ka long bashisha ia kaba la leh da uta u angelos; hinrei u dang mut ba u la ioh-íh ia ka jingíhthúh-pau.

10. Te ynda ki la leit-lyngba ia ka áp-phira ka ba-nyngkhong, bad ka baar, ki la iapoi ha kata ka khyrdop nar kaba ialam shapoh kata ka shnong, kaba la plíe-wang ia ki na lade-hí; bad haba ki la iamíh-noh, ki la ialeit pyrshah kawei ka lynti ka shnong; te kumne-kumne-ruh uta u angelos u la leit-noh na u.

11. Te U Petros, haba u la kyndit-briu, u la ong, Mynta nga tip da shisha, ba U Trai u la phah-noh-soit ia u angelos jong u, bad u la pynpyllait-noh ia nga na ka ktí U Irodis, bad *na* ka jong ka jingkhymíh-lynti baroh jong uba u pait-lang Ki Jiu.

12. Te h'ynda u la khan-ádykar, u la poi ha ka iing Ka Mari kaba ka kymí U Ioannis, ia uba la sin Mar-kos; sha kaba shibún ki la wan-iaseng lang, bad ki da iadúwai ruh.

13. Te katba U Petros u la tíed ia ka jingkhang ka

jong ka khyrdop-baranda, ka shakri ka la míh-noh hajan ia ka ba'n shah-skhor, kaba ka kyrteng Ka Rodi.

14. Te haba ka la sngou-thúh ia ka jingsawa ka ktín ka jong U Petros, namar ka jingkymen ka'm shym la plíe ia kata ka khyrdop-baranda; hinrei ka da phet shapoh, ka la iathúh ba U Petros u ieng ha khymat kata ka khyrdop--baranda.

15. Ki te ki la iaong ha ka, Pha long lamwir. Hinrei ka nang iathúh-skhem ba ka long kumta. H'ynda kumta kita ki la iaong, Long u angelos jong u.

16. Hinrei U Petros u dang iai da tíed; te ynda ki la lah iaplíe-wang, ki la ioh-íh ia u, bad ki la sngou-kyndit--noh.

17. Haba u la pynkhíh arsut te da la ka ktí ha ki ba'n sngáp-jar, u la iathúh bíang-bíang-ruh ha ki, kumno ba uba U Trai u la ialam--suk-noh ia u na kata ka iing--byndí. U la ong ruh, Tó khíe-leit iathúh ia kine kiei--kiei-ruh ha U Iakobos, bad ha kiba ki para-bangeit. Ynda kumta haba u la míh-noh, u la leit-noh-soit sha kawei-pat ka jaka.

18. Te haba ka la míh kă sngi, la long ka jingkíhwin ym khyndiat ha pyddeng kita ki sipáhi, aiuh ba la jía-long ia U Petros kumta.

19. Hinrei U Irodis, haba u la lah wád knang ia u, khlem da shem ruh, h'ynda u la kylli-iit ia kita ki nongáp--phira, u la húkum ba yn ialam-noh sha ka ba'n pyniáp--noh *ia ki*. H'ynda kumta u la leit-híer-noh na Ka Ioudaia sha Ka Kaisareia, *hangta* u la iaishong.

20. Te U Irodis u dang buh-núd-éh ia ki nong Tyros bad ia ki nong Sidon; hinrei ki la iapoi ha u da kawei ka jingmut lang; bad, haba ki la iakhroh ia U Blastos *ia ka ba'n iaráp*, uba rangbah halor ka kamra-thíah ka jong uta u siim, ki la iapán ia lade ka jingsuk; namar ka rí jong ki ka ioh la ka bysá na *ka rí* jong uta u siim.

21. Te ha ka sngi ba-la--buh knang, haba la pynkúp ia U Irodis ka jainkúp ba-kynja-siim, bad haba u la

shong halor ka khet, u la sait-
-thymá-noh ha ki.
22. Te uba u paitbah u la
pyrta-jam-noh, *Ka long* ka
jingkren u blei, ym u briu te!
23. Kumne-kumne-ruh la
shoh-noh te ia u da u angelos
U Trai, namar u'm shym la
ai ia kata ka burom ha uba
U Blei; te haba la bám-ksain
ia u, u la pynhíer-kut-noh ia
la ka mynsiim.
24. HINREI ka ktín ka
jong U Blei ka la man, bad
ka la man-bún.
25. U Barnabas te bad U
Saul, ynda ki la lah iapyn-
dep-noh ia kata ka kam, ki
la iawan-phai-noh na Ka Je-
rusalem, ki da shim-lok-lem
ruh ia U Ioannis, ia u ba-la-sin
Markos.

XIII.—LYNNONG.

1. *La jíd ia U Paul bad ia U Barnabas ba'n leit sha Ki Jentil.* 4. *Shaphang U Sergius Paulus bad U Elymas.* 13. *U Paul u ialap ha Ka Antiokheia ba U Iísous u long uba U Khristos.* 38. *U mahám ia ki ioh ba ki lyndet ia une.* 42. *Ki Jentil ki ngeit;* 45. *hinrei Ki Jiu ki iasait-kylliang ki iakren-bein ruh; namar-kata, U Paul bad U Barnabas ki ialeit-phai-noh sha Ki Jentil.*

1. TE ki la don ha kata Ka
Balang kaba long ha Ka An-
tiokheia, kiba ki nongiathúh-
lypá bad ki nonghikai, kum
U Barnabas bad U Sumeon,
ia u ba-la-khot Niger, bad U
Loukios uba na Ka Kyrini,
bad U Manain u para ba-la-
-ioh jingbysá lem bad U Irodis
uba U Tetrarkh, bad U Saul
de.
2. Te haba ki dang iashakri
ia uba U Trai, bad ba ki
iashahjingit, uba U Mynsiim
Bakhúid u la ong, Tó thung-
-noh mynta ha nga ia uba U
Barnabas ruh bad ia uba U
Saul, sha kata ka kam sha
kaba nga la khot ia ki.
3. H'ynda ki la iashahjing-
it, bad ba ki la iadúwai, bad
ba ki la iabuh de ia la ki ktí
ha ki, ki la iapyllait-noh *ia ki.*
4. H'YNDA kumta ki te,
ia ki ba-la-phah-noh-soit da
uba U Mynsiim Bakhúid, ki
la iawan-híer sha Ka Seleu-
keia; nangta ruh ki la ialeit-
-noh da ka liing-báh sha Ka
Kypros.
5. Te mynba ki la iapoi ha
Ka Salamis, ki la ialap ia ka
ktín ka jong U Blei ha ki
synagog ki jong Ki Jiu: te ki

la iadon ruh U Ioannis u nongiaráp *jong ki.*

6. Te haba ki la lah ialeit lyngba ia kata ka khyndeu--lynnong háduh Ka Paphos, ki la iashem ia uwei u nongleh byrtong, ia u nongiathúh-lypá balamlér, ia U Jiu, uba ka kyrteng U Bar-iísous;

7. uba la don lem bad U Sergius Paulus, uba u lyngskor, u briu bastád-búit: une, haba u la khot ha lade ia U Barnabas bad ia U Saul, u la pán ba'n ioh-sngou ia kata ka ktín U Blei.

8. Hinrei uta U Elymas uba u nongleh byrtong, (naba kumta la batai ia ka kyrteng jong u) u la ialeh pyrshah bad ki, u da wád ba'n pynphai--noh ia uta u lyngskor na kata ka jingngeit.

9. H'ynda kumta U Saul (ia u *ba-la-khot* Paul ruh) ia u ba-la-pyndap da U Mynsiim Bakhúid, haba u la khymíh--shain te ia u,

10. u la ong, Ah u badap da ka búit arsap baroh, bad da ka búit b'ymman baroh, *mé* u khún U Soitan, mé u nongshún ka hok baroh! me'n 'nym wai-noh da pynphai-noh ia ki lynti ki babeit ki jong U Trai?

11. mynta te, ha khymíh, ka ktí ka jong uba U Trai *ka long* ha mé, bad me'n long bamatlah, khlem da ioh-íh ia ka sngi, ia ka bakham-slem. Te kumne-kumne-ruh la háp ha u, u ly-oh bad ka badum; u da leit wád-kylleng te ia ki ba'n byttin da ka ktí *ia u.*

12. Ynda kumta uta u lyngskor, haba u la ioh-íh ia kaba la leh, u la ngeit, ba-la--pynkyndit-noh-thred ia u namar kata ka jinghikai ka jong uba U Trai.

13. Te haba U Paul bad kita ki babúd ia u ki la iapynmíh-noh na Ka Paphos, ki la iapoi ha Ka Pergi ka jong Ka Pamphylia: U Ioannis te haba u la kynriah-noh na ki, u la leit-phai sha Ka Jerusalem.

14. Hinrei ma-ki, haba ki la ialeit-noh-soit na Ka Pergi, ki la iapoi ha Ka Antiokheia ka jong Ka Pisidia, te haba ki la ialeit hapoh ka synagog ha ka sngi sabbaton, ki la shong.

15. Te hadiin ka bapúle ka jong Ka Húkum bad kiba

Ki Nongiathúhlypá, kiba ki nongsynshár ka synagog ki la iaphah ha ki, ki da ong, Kó phi ki briu ki para, lada don ha phi ka ktín ka basneng-kyntú ha uba u paitlang, tó phi'n iathúh.

16. H'ynda kumta U Paul u la ieng-joit, bad haba u la pynkhíh arsut da la ka ktí *ia ka ba'n snáp-jar*, u la ong, Kó phi ki briu Ki Kynja-Israil, bad phi ki bashepting ia uba U Blei, tó sngou.

17. Uba U Blei jong une u paitlang Israil, u la jíd-noh ha lade ia ki kypá jong ngi; bad ia une u paitlang u la pynman ha ka bashong-basá ha ka rí Ejipt, bad da ka ksangtí ba-la-ráh ha jerong u la ialam-noh-soit ia ki na ka.

18. Te slem jin saupheu snem u la iaishah ia ki jingleh jong ki ha kata ka rí-khlau.

19. Bad haba u la lah pynkyllon ia ki hinieu-tylli ki kynja-bynriu ha ka rí Khanaan, u la pynbynta da ka jingkhalai ha ki ia kata ka rí jong ki.

20. Te hadiin kine kiei-kiei-ruh, jin sauspah sanpheu snem, u la ai ia ki nongbishár *ha ki*, háduh U Samouil uba U Nongiathúhlypá.

21. Hadiin kumta te ki la iapán *ba'n ioh* U Siim; te U Blei u la ai ha ki ia U Saul uba u khún U Kish, u briu na ka jaid Benjamin, saupheu snem.

22. Te h'ynda u la pyndúh-siim ia u, u la pynmíh ha ki ia U Dabid ia ka ba'n long siim, shaphang jong u ruh u da phlá babhá, u la ong, Nga la shem ia U Dabid ia uba u khún U Iessai, u briu katba kum ka dohnúd jong nga, uba u'n pyndep ia kiei-kiei-baroh kiba ki mon jong nga.

23. Na u symbai une, U Blei, katba kum ka jingkular *jong u*, u la pynmíh ha Ki Israil ia U Nongpynim, *uba* U Iísous:

24. mynba U Ioannis u la lah ialap shiwa, mynshiwa kaba ka jingwan ha ka kam jong u, ia ka jingbaptisma ka bakylla-ka-bamut ha uba u paitlang baroh Israil.

25. Te katba U Ioannis u dang pyndep ia la ka jingphet, u la ong, Iano phi tharai ba nga long? ym long ma-nga *ma-u;* hinrei, ha khymíh, u

wan nadiin jong nga, ia kaba ka júti ki slajat ki jong u nga'm long u babit-nám wad ia ka ba'n loit-noh.

26. Kó phi ki briu ki para, ki khún ka kynja U Abraam, bad kiba ha pyddeng jong phi ki bashepting ia uba U Blei, ha phi kein la phah-soit ia ka ktín ka jong kane ka jing-pynim.

27. Namar kita ki bashong-sáh ha Ka Jerusalem, bad ki nongsynshár jong ki, ba ki'm shym la sngouthúh ia une, l'ymne ia kita ki jingia-thúh jong kiba Ki Nongia-thúhlypá, ia kiba jiu púle hala ka sngi-sabbaton baroh, da kaba ki la iapynrem *ia u*, *pleng* ki la iapyndep-noh *ia ki*.

28. Te haba ki shem putet *ha u* ei-ei-ruh-ém ka dau ka jingiáp, ki la iakyrpád pynban ia U Pilat ba yn la ioh-pyniáp-noh ia u.

29. Te h'ynda ki la lah iapyndep-noh ia kiei-kiei-ba-roh ia ki ba-la-thoh shaphang jong u, ki la iashim-pynhíer *ia u* na uba u diingphyná, bad ki la iabuh *ia u* ha u maujing-tep.

30. Hinrei U Blei u la pyn-míh ia u na ki baiáp;

31. ia uba la ioh-íh ia bún sngi da kita kiba la iawan-kíu lem bad u na Ka Galilaia sha Ka Jerusalem; kiba long ki nongphlá jong u ha uba u paitlang.

32. Ngi ruh ngi iathúh-khána-babhá ha phi, ia kata ka jingkular ba-la-buh bad kiba ki kypá; ba ia kata kein U Blei u la pyndep-noh ha ngi ki khún jong ki, haba u la pynmíh ia U Iísous:

33. kumba la thoh ruh ha Ka Psalm ka baar, "Ma-mé "mé long U Khún jong nga, "ha kane ka sngi nga la "pynkhá ma-nga ia mé."

34. Te ba u la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, ba'n 'nym sa leit-phai shuh sha ka bapy-út, u la ong kumne, "Nga'n ai "ha phi ia kiba ki jingaiei "*ba-la-kular* ki baskhem ha "U Dabid."

35. Naba kumta, u ong ha kawei-pat *Ka Psalm* ruh, "Me'n 'nym shah ia uba U "Bakhúid jong mé ba'n shem "ia ka bapy-út."

36. Namar U Dabid shisha, h'ynda u la lah shakri hapoh

ka mon ka jong U Blei ha la
ka pateng-bynriu-hí, u la ioh-
-thíah-noh, bad la pynbúh ia
u ha ki kypá jong u, bad
u la ioh-shem ia ka bapy-
-út:

37. hinrei u, ia uba U Blei
u la pynmíh, u'm la ioh-shem
ia ka bapy-út.

38. NAMAR-KATA, tó ai
long ba-la-tip ha phi, ah ki
briu ki para, ba da une kein
ia ka bamáp ki pop la ialap
ha phi:

39. bad da une ba pynksan
ia u briu baroh u bangeit, na
kiei-kiei-baroh, na kiba phi'm
lah ba'n ioh-pynksan da kaba
ka húkum U Mosis.

40. Namar-kata, tó súmar,
ioh ba ka'n jía ha phi kata
ia ka ba-la-kren ha kiba Ki
Nongiathúhlypá;

41. "Tó da khymíh, ah
"phi ki nongsngou-bein, tó
"da sngou-phylla ruh, tó jah-
"-noh-jar da shyrkhei ruh de;
"naba ma-nga nga leh ia ka
"jingleh ha ki sngi jong phi,
"ia ka jingleh kein kaba phi'n
"'nym ngeit, la uno-uno-ruh u
"iathúh byniah-noh ha phi."

42. TE haba kita Ki
Jiu ki la dang iamíh-noh sha-
bar na kata ka synagog, kiba
Ki Jentil ki la iakyrpád ba
yn ioh-ialap ha ki ia kine ki
ktín ha katai ka sngi-sab-
baton ka babúd.

43. Te haba la pynwai-noh
ia kata ka jingialang synagog,
shibún ki jong Ki Jiu bad ki
jong ki ba-la-kylla-níam ki
bariu-Blei ki la iabúd ia U
Paul bad ia U Barnabas; kiba
haba ki da kren ha ki, ki
la iakhroh-kyntú ia ki ba'n
iainéh ha ka jingaiei ka jong
U Blei.

44. Te ha katai ka sngi-
-sabbaton ka babúd, lajan
baroh shí-shnong ka la wan-
-ialang ba'n ioh-sngou ia kata
ka ktín ka jong U Blei.

45. HINREI kita Ki Jiu,
haba ki la khymíh ia kita ki
paitbah, la pyndap ia ki da
ka jingsngou-pihúin, bad ki
la iasait-pyrshah ia kita kiei-
-kiei-ruh ba-la-kren da U Paul,
ki da iasait-pyrshah bad ki
da iakren-bein ruh.

46. H'ynda kumta U Paul
bad U Barnabas ki da kren-
-shlur shinná, ki la ong, La
don kam ba yn la ialap ha
phi mynnyngkong ia kata ka
ktín ka jong U Blei; hinrei

namar ba phi iakyntait-noh ia ka, bad ba phi pynrem ia lade kumta ki b'ymbit ia ka jingim b'ymjiukut, ha khymíh, ngi ialeit-phai-noh sha Ki Jentil.

47. Namar kumta uba U Trai u la húkum ia ngi, *u da ong*, "Nga la buh ia mé ia " ka ba'n long Ka Jingshai Ki " Jentil, ia ka ba'n long ma- " -mé Ka Jingpynim háduh " ka bakut ka pyrthei."

48. Te kita Ki Jentil haba ki la ioh-sngou, ki la ia-sngou-kymen, bad ki la iapyn-don-burom ia ka ktín ka jong U Trai; bad ia kat kiba la pynthymú-skhem sha ka jing-im b'ymjiukut, ki la ngeit.

49. Ia kata ka ktín ka jong uba U Trai te la pyn-phríang lyngba baroh sau-dong kata ka rí.

50. Hinrei kita Ki Jiu ki la iashet ia ki kynthei ki bariu-Blei bad ki bakhrau--batrí, bad ia kiba Ki Rangbah bakhrau-batrí ki jong kata ka shnong, bad ki la iapynkhíh ia ka jingleh-bein ia U Paul bad ia U Barnabas, bad ki la iabeh--noh ia ki na ki phang jong ki.

51. Hinrei ki, haba ki la iakynthér-noh ia ka deumet na ki slajat jong ki ia ki, ki la poi sha Ka Ikonion.

52. Te la pyndap ia kita ki synran da ka jingsngou--kymen, bad da U Mynsiim Bakhúid.

XIV.—Lynnong.

1. *U Paul bad U Barnabas, namar ka jingleh-bein ha Ka Ikonion, ki iaphet-rí nangta sha kiwei-pat ki shnong.* 8. *Ha Ka Lystra U Paul u pynkhíah ia u badykoh, te ki paitbah haba ki la ioh-íh ia kata ki la tharai blei ia ki.* 19. *La lynthem da ki mau ia U Paul.* 21. *Ki ialeit lyngba bún Ki Balang, ki da pynskhem ia ki synran ha ka jingngeit bad ha ka jingshah-slem.* 27. *Haba ki iawan-phai sha Ka Antiokheia, ki la iathúh kaei ba U Blei u la leh da ki.*

1. Ka la jía te ha Ka Ikonion, ba ki la ialeit-lang sha-poh ka synagog ka jong Ki Jiu, ki la ialap kumta, kat ba'n ngeit u paitbah byllín Ki Jiu ruh bad Ki Griik.

2. Hinrei kita Ki Jiu kiba b'ymngeit te ki la iapynkhíh, bad ki la iapynshlá ia ki bamut ki jong Ki Jentil, ia kiba ki para-bangeit.

3. Namar-kata, la slem shisha ki la iaishong *hangta*, ki da kren-shlur shinná ha uba U Trai, uba da phlá pynskhem ia kata ka ktín ka jingaiei jong u, da kaba u ai sngoubhá ba'n leh ki dak-khyllah, bad ki jingphylla, da ki ktí jong ki.

4. Te la iakád arliang ia uta u paitbah kata ka shnong; te kiwei ki la ialong lem bad kita Ki Jiu, kiwei-pat te lem bad kita Ki Apostolos.

5. Te mynba la pynlong ia ka jingthymú ba-la-íh da kita Ki Jentil ruh bad da Ki Jiu, lem bad Ki Nongsynshár jong ki, ba'n leh-bein bad ba'n lynthem da ki mau ia ki,

6. haba ki la iakhan-ádykar *shaphang kata*, ki la iaphet-rí sha ki shnong ki jong Ka Lykaonia, sha Ka Lystra bad Ka Derbi, bad sha kata ka rí ka basaudong kylleng:

7. hangta ruh ki la iathúhkhána-babhá.

8. Te *la don* uwei u briu ha Ka Lystra, u bakhlem-bor na ki slajat, u jiu shong, u da long badykoh bapár náduh ka kypoh ka kymí jong u, u b'ym jiu la lah iaid-kai.

9. Une u la dang ioh-sngou ia U Paul ba u da ialap; uba haba u la khymíh-shain ia u, bad ba u la ioh-íh ba u don ka jingngeit ka jong ka ba'n ioh-pynkhíah,

10. u la ong da ka ktín ka bajam, Tó da ieng-joit kyneng da ki slajat jong mé! Hinrei u la rynsíd, bad u la iaid-kai.

11. Te haba kita ki paitbah ki la ioh-íh ia kaba U Paul u la leh, ki la iapynjam-noh ia ka ktín jong ki, ki da ong ha ka jingkren Lykaonia, Kiba ki blei haba ki la pynsyrím briu ia lade, ki la iawan-híer ha ngi.

12. Ki la iakhot te ia U Barnabas, Jupiter; hinrei ia U Paul, Merkurius; namar u la long uba u nongialam-phrang kata ka ktín.

13. H'ynda kumta uba u lyngdoh jong U Jupiter, uba jiu long ha khymat kata ka shnong jong ki, haba u la wallam ia ki massi-dáp bad ia ki pansngíat syntiu ha ki khyrdop, u la íhmon lem bad kita ki paitbah ba'n kinia.

14. *Ia kaba*, haba U Bar-

nabas bad U Paul kita Ki Apostolos ki la ioh-sngou te, haba ki la kád ia ki jainkúp jong ki, ki la iarynsíd-kyrthep sha pyddeng uta u paitbah, ki da iapyrta-noh,

15. ki da ong ruh, Áh ki briu! balei phi leh ia kine kiei-kiei-ruh? ngi ruh ngi long *tang* ki briu ki badei ba'n shah kum ma-phi, ngi iathuh-khána-babhá ha phi ba'n kylla-phai-noh na kine kiei-kiei-ruh ki jingmane-thala ha uba U Blei u baim, uba la thau ia ka byneng, bad ia ka khyndeu, bad ia ka dúriau, bad ia kiei-kiei-baroh ki *badon* ha ki;

16. uba ha kita ki pateng-bynriu ki ba-la-leit-noh, u la shah ia Ki Jentil baroh ba'n iaid ha ki lynti ha la ki jong-hí:

17. hinrei la kumta shisha u'm shym la íehnoh ia lade khlem ka jingphlá, ba u da leh babhá, da kaba u ai sngoubhá ha ngi ia ki slap na byneng, bad ia ki aiom basei-soh kyrhai, u da pyndap *ia ngi* da ka jingbám, bad ia ki dohnúd jong ngi da ka jingkymen.

18. Te haba ki da ong ia kine kiei-kiei-ruh, da ka baéh ki la iapynwai-noh ia kita ki paitbah ia ka ba'n 'nym kinia ha ki.

19. Te la poi hangta Ki Jiu na Ka Antiokheia bad na Ka Ikonion, kiba, haba ki la iakhroh-pynwan ia kita ki paitbah, bad haba ki la ialynthem da ki mau kumta ia U Paul, ki la iaring-noh *ia u* shabar kata ka shnong, ba ki da iatharai ba u la lah iáp-noh.

20. Hinrei haba kiba ki synran ki la dang ialong tau-wíar ia u, u da ieng-joit, bad u la leit shapoh kata ka shnong; te ha ka balashai u la leit-noh lem bad U Barnabas sha Ka Derbi.

21. H'ynda ki la iathúhkhána-babhá te ha kata ka shnong, bad ba ki la iapynlong synran ia ki babún, ki la ialeit-phai-pat sha Ka Lystra, bad *sha* Ka Ikonion, bad *sha* Ka Antiokheia,

22. ki da pynskhem ia ki mynsiim jong kita ki synran, da ka basneng-pynshait *ia ki* ba'n iainéh ha kata ka jingngeit, *ki da ong ia ki* ruh, ba ka dei ia ngi ba'n bysut shapoh ka

híma ka jong U Blei lyngba
shibún ki jinjar.

23. Te h'ynda ki la iajíd
ba'n thung ia Ki Tymen-basan
ia ki hala Ka Balang baroh,
hadiin ba ki la iadúwai lem
bad ki jingshahjingit, ki la
iaaití ia ki ha uba U Trai, ha
uba ki la lah ngeit.

24. Te haba ki la ialeit-lyng-
ba ia Ka Pisidia, ki la iapoi
ha Ka Pamphylia.

25. Bad h'ynda ki la ialap
ia kata ka ktín ha Ka Pergi,
ki la ialeit-híer-noh sha Ka
Attaleia:

26. nangta ruh ki la ialeit-
-noh da ka liing-báh sha Ka
Antiokheia, na kaba la lah
pynaití-noh ia ki ha ka jing-
aiei ka jong U Blei ia kata ka
kam, ia kaba ki la lah iapyn-
dep-noh.

27. H'YNDA ki la lah
iapoi te, bad ba ki la lah
ialum-lang ia kata Ka Balang,
ki la iathúh náduh ia kiei-kiei-
-ruh bakatno ba U Blei u la
lah leh da ki, bad ba u la lah
plíe-wang ha Ki Jentil ia ka
jingkhang ka jingngeit.

28. Ki la iaishong ruh
hangta ka baslem ym khyn-
diat lem bad kita ki synran.

XV.—LYNNONG.

1. *Ka jingiasait-nía ka bakhrau
ka la míh shaphang ka níam-ot-
-shíar.* 6. *Ki Apostolos bad Ki
Tymen-basan ki ialum-lang ia
ka ba'n khan-ádykar shaphang
kata, hangta U Petros u da
pyníh ka ktín ia ki;* 12. *h'ynda
kumta ka jingiaseng baroh ka
la shah-shkor-jar ia U Barnabas
bad ia U Paul; hadiin ki la
iasngáp-jar kumta, sa U Iako-
bos u pyníh ka ktín.* 22. *Te ki
iasngoubhá lem baroh ba'n phah
ha ka shiti ia la ki jingmut ba-
-la-pynkut sha kita Ki Balang.*
36. *U Paul bad U Barnabas, ki
háp ha ka jingiapynéh, te ki la
iakhlád-lok ruh.*

1. HADIIN kata haba la wan-
-híer kiba na Ka Ioudaia, ki
la iahikai ia kiba ki para-
-bangeit, *ki da ong*, Ba l'ymda
ioh-pynot-shíar ia phi da kaba
ka níam-ka-rúkom U Mosis,
phi'm lah ba'n ioh-lait-im.

2. Te haba la míh ka jing-
iaklád bad ka jingiasait-kyl-
liang ym khyndiat da U Paul
bad da U Barnabas bad ki, ki
la iapynkut ia U Paul bad ia
U Barnabas, bad ia kiba kiwei
na ki, ba'n leit-kíu sha Ka
Jerusalem, ha kiba Ki Apos-
tolos bad Ki Tymen-basan,

shaphang kane ka jingiasait.
3. Ki te kumta, haba la
leit-on-lynti ia ki da kata Ka
Balang, ki la ialeit-lyngba ia
Ka Phoiniki bad ia Ka Sama-
ria, ki da iathúh byniah-noh
ia ka jingkylla-phai-noh jong
kita Ki Jentil; te ki la iapyn-
long ka jingkymen bakhrau
ha kiba ki para-bangeit baroh.
4. H'ynda ki la lah poi te
ha Ka Jerusalem, la pyddiang
kymen ia ki da kata Ka Ba-
lang, bad da kita Ki Aposto-
los, bad da kita Ki Tymen-basan
de; te ki la iathúh náduh ia
kiei-kiei-ruh bakatno ba U Blei
u la lah leh da ki.
5. H'ynda kumta la míh-
-noh-blúit kiwei ki ba-la-ngeit
ki jong kiba na ka jait ka jong
Ki Pharisi, ki da ong, Ba ka
dei ba'n ot-shíar ia ki, bad
ba'n húkum *ia ki* ba'n súmar ia
ka húkum U Mosis.
6. H'YNDA kumta te la
ialum-lang kita Ki Apostolos
bad kita Ki Tymen-basan ia
ka ba'n khan-ádykar shaphang
kane ka kam *ia kaba la kren.*
7. Te ynda la long shibún
ka jingiasait-kylliang, U Pe-
tros u la ieng-joit, u la ong ha
ki, Kó phi ki rangbah ki para-
-bangeit, ma-phi phi tip ba na
ki sngi bamynslem U Blei u
la jíd ha pyddeng jong ngi *ia
nga*, ba Ki Jentil da ka shintur
jong nga ki'n ioh-sngou ia ka
ktín ka jong kaba Ka Jingia-
thúhkhána-babhá, bad ba ki'n
ioh-ngeit.
8. U Blei ruh, uba u nong-
iit ki dohnúd, u la phlá-babhá
ia ki, da kaba u la ai ha ki ia
uba U Mynsiim Bakhúid kum-
ba ha ngi ruh:
9. te u la pyniaphér ei-ei-
-ruh-ém na pyddeng jong ngi
ruh bad jong ki, haba u la
pynkhúid ia ki dohnúd jong
ki da ka jingngeit.
10. Mynta te balei ba phi
iatynjúh ia U Blei, ia ka ba'n
buh ka lyngkor ha ka ryndang
kita ki synran, ia kaba l'ymne
ki kypá jong ngi, l'ymne ma-
-ngi ngi'm la jiu lah ba'n
báh?
11. Te shisha ngi ngeit ba
da ka jingaiei ka jong U
Císous Khristos uba U Trai,
ba yn pynim ia ngi, ha kaba
kajúh ka rúkom kum ma-ki
ruh.
12. H'YNDA kumta ka-
ta ka jingiaseng paitlang baroh
ka la sngáp-jar, ki la iashah-

-skhor ruh ia U Barnabas bad ia U Paul katba ki da iathúh pynpau náduh, ia kiei-kiei-ruh bakatno ki dak-khyllah bad ki jingphylla, ba U Blei u la lah leh ha pyddeng kita Ki Jentil da ki.

13. Te hadiin kaba ki la lah sngáp-jar, U Iakobos u la iathúh, u da ong, Kó phi ki rangbah ki para-bangeit, tó sngou ia nga.

14. U Sumeon u la iathúh pynpau-noh, kumno ba U Blei u la leit-khymíh mynnyng-kong, ia ka ba'n shimtí na Ki Jentil ia u paitlang ia ka kyrteng jong u.

15. Bad kane ruh, kita ki ktín ki jong kiba Ki Nongia-thúhlypá ki iadei-lang, kumba la thoh,

16. " Hadiin kane nga'n
" wan-phai-pat, bad nga'n tei-
" -pat ia ka iing U Dabid kaba
" la kyllon-noh ; bad nga'n tei-
" -pat ia kiei-kiei-ruh ba-la-jot-
" -khoit jong ka, bad nga'n
" pynieng-beit-pat ia ka:

17. " ba ki basah jong ki
" briu ki'n la ioh-wád biang-
" -biang-ruh ia uba U Trai,
" wad kiba Ki Jentil baroh
" kein, ha kiba la khot-putet ia
" ka kyrteng jong nga, ong U
" Trai, uba leh ia kine kiei-
" -kiei-baroh."

18. Ki long ba-la-tip da U Blei na ka b'ymjiukut ia kiba ki jingleh jong u baroh.

19. Naba kumta nga kut-
-bishár ba'n 'nym pynkhuslai shuh ia kita na Ki Jentil ki bakylla-phai-noh ha uba U Blei ;

20. hinrei ba'n batai-skhem da ka shiti ia ki, ia ka ba'n kyndiah-noh na ki jingbit-tyngit *doh-kinia* ki blei-thau, bad *na* ka baklim, bad *na ka doh* ka ba-la-khyniot, bad *na* ka snám de.

21. Namar U Mosis na mynhyndai-éh, u don hala ka shnong-ka-shnong ia kita ki baialap ia u, da ka bajiu-púle ia u ha ki synagog hala ka sngi-sabbaton baroh.

22. H'YNDA kumta ka la íh-bit da kita Ki Apostolos bad da kita Ki Tymen-basan, lem bad kata baroh-kawei Ka Balang, ia ka ba'n phah ia ki rangbah ba-la-jíd na ki hí sha Ka Antiokheia, lem bad U Paul bad U Barnabas; *te kiba,* ia U Ioudas ia u bajiu-sin Barsabas, bad ia U Silas, ki

rangbah baialam-phrang ha pyddeng kita ki para-bangeit;
23. te ynda ki la thoh *ki da phah* da ka ktí jong ki, kumne, Kiba Ki Apostolos, bad kiba Ki Tymen-basan, bad kiba ki para-bangeit, *ki iaphah* ba'n khúblei ha kita ki para-bangeit kiba na Ki Jentil, kiba ha Ka Antiokheia, bad Ka Syria, bad Ka Kilikia de.
24. Namar ba ngi la ioh-sngou, ba kiba ki ba-la-leit-poi-soit na ngi ki la iapyn-khíh-khuslai ia phi da ki ktín, da ka basúh-sat-pynsúmor ia ki mynsiim jong phi, ki da húkum, ia ka ba'n pynot-shíar ia phi, bad ba'n súmar ia Ka Húkum; ha kiba ngi'm shym la ai húkum *kumno-kumno-ruh:*
25. ka la íh-bit da ngi, haba ngi la iaseng da kawei ka jingmut, ia ka ba'n phah ia ki rangbah ba-la-jíd ha phi, lem bad kita ki baíeit ma-ngi U Barnabas bad U Paul;
26. ki briu ki ba-la-aití-noh ia la ki mynsiim na ka bynta ka kyrteng ka jong uba U Trai jong ngi U Iísous Khristos.
27. Namar-kata, ngi la ia-phah-soit ia U Ioudas bad ia U Silas, kiba da ka ktín hí ruh ki'n da iathúh náduh *ha phi* ia kijuh kiei-kiei-ruh.
28. Kumta te la íh-bit da uba U Mynsiim Bakhúid bad da ngi, ba'n pynbuh ei-ei-ruh-ém bakham-tam ka jingkit ha phi, tang ki badon kam ki jong kine kiei-kiei-ruh;
29. ka ba'n khyndiah-noh na ki doh ba-la-kinia ia ki blei-thau, bad na ka snám, bad *na ka doh* ba-la-khyniot, bad na ka baklim de; na ki haba phi súmar-kyndong ia lade, phi'n man bha kein. Tó phi'n long suk-bhá-éh.
30. Kumta kiba, h'ynda la pyllait-noh ia ki, ki la iapoi sha Ka Antiokheia; te ynda ki la ialum-lang ia uba u paitlang, ki la iaai-noh ia kata ka shiti ha *ki:*
31. *ia kaba* haba ki la lah púle ruh, ki la iasngou-kymen namar kata ka jingpyntyngen.
32. U Ioudas te bad U Silas, ba long ma-ki ki nong-iathúhlypá ruh, ki la iasneng-pynshait ia ki para-bangeit da shibún ka ktín, bad ki la iapynskhem *ia ki.*

33. Te hadiin ba ki la iaishong kham-slem, la pyllait-noh ia ki da ka basuk-sngoubhá na kita ki para-bangeit ha kita Ki Apostolos.

34. Hinrei ka la íh-bit da U Silas ba'n iaisah shuh hangta.

35. U Paul te bad U Barnabas ki la iaishong ha Ka Antiokheia, ki da iahikai bad ki da iathúhkhána-babhá ia ka ktín ka jong uba U Trai, lem bad shibún kiwei-kiwei-ruh.

36. TE ha ki sngi kiba hadiin, U Paul u la ong ha U Barnabas, Iá ngi'n da ialeit-phai pat ba ngi'n ioh-leit-khymíh ia ki para-bangeit jong ngi, hala ka shnong-ka-shnong baroh, ha kiba ngi la ialap ia ka ktín ka jong uba U Trai, kumno ba ki long.

37. Te U Barnabas u la íh-mon ba'n shim-lok-lem ia U Ioannis, ia u bakhot Markos;

38. hinrei U Paul u sngou-dei ia ka ba'n 'nym shim-lok-lem ia une, uba la kynriah-noh na ki na Ka Pamphylia, bad u b'ym shym la leit lem bad ki sha kata ka kam.

39. Kumta te la míh *ha ki* ka baiakhíh-buk bittar mynsiim, kat ba'n pynkhlád-noh ia ki paralok-hí; kumta U Barnabas haba u la shim ha lade ia U Markos, u la leit-míh-noh da ka liing-báh sha Ka Kypros:

40. te U Paul, haba u la jíd ha lade ia U Silas, u la leit-noh, ynda la aití-noh ia u ha ka jingaiei ka jong U Blei da kita ki para-bangeit.

41. U la leit-lyngba te ia Ka Syria bad ia Ka Kilikia, u da pynskhem ia kita Ki Balang.

XVI.—LYNNONG.

1. *U Paul u ot-shíar ia U Timotheos.* 6. *U Mynsiim Bakhúid u khot ia u na kawei ka rí sha kawei-pat ka rí.* 11. *Ha ka baleit kumta ki iapoi ha Ka Philippoi, ha kaba la pynbaptisma ia Ka Lydia.* 16. *U Paul u beh-noh na kawei ka shakri ia ka mynsiim bakren-blei;* 19. *namar kata, la sympat da ki bún trí ia U Silas bad ia u Paul, la set ia ki ruh ha ka iing-byndí.* 25. *La plíe-wang ia ki jingkhang kata ka iing-byndí shiteng-synia;* 31. *la pynkylla-phai-noh ia u nongáp kata ka iing-byndí.* 35. *La pyllait-noh ruh ia ki.*

1. H'YNDA kumta u la wan-híer sha Ka Derbi bad Ka Lystra: ha khymíh ruh, la don hangta uwei u synran, uba ka kyrteng U Timotheos, u khún kawei ka briu kaba Ka Jiu, ka bangeit; hinrei u kypá jong u U Griik:

2. ia uba la phlá babhá da kita ki para-bangeit kiba ha Ka Lystra bad ha Ka Ikonion.

3. Ia une U Paul u la íh-mon ba'n leit-noh-soit lem bad u; te haba u la shim *ia u*, u la ot-shíar ia u, namar kita Ki Jiu kiba don ha kita ki jaka; naba baroh ki la lah tip ia u kypá jong u ba u jiu long U Griik.

4. Te katba ki dang ialeit-lyngba ia kita ki shnong, ki la aití-skhem ha ki ba'n súmar ia kita ki rúkom, ia kiba la lah iakut *ba'n pynlong* da kita Ki Apostolos, bad da kita Ki Tymen-basan kiba ha Ka Jerusalem.

5. Kumta la pynskhem-khop ia kita Ki Balang ha kata ka jingngeit, bad ki la man-bún ha ka jingkhein hala ka sngi.

6. TE h'ynda ki la lah ialeit-lyngba ia Ka Phrygia, bad ia ka rí Ka Galatia, bad haba la pynpep ia ki da uba U Mynsiim Bakhúid, ba'n ialap ia kata ka ktín ha Ka Asia,

7. haba ki la iapoi háduh Ka Mysia, ki la iatheu pyrshang ba'n leit shaphang Ka Bithynia; hinrei uta U Mynsiim u'm shym la shah ia ki.

8. Te ynda ki la ialeit-lyngba ia kata Ka Mysia, ki la ialeit-híer-noh sha Ka Troas.

9. Ka jingíhthúh-pau te la míh-pau ha U Paul ha ka ba-mynmíet: uwei u briu u nong Makedonia u la ieng, u da kyrpád ia u, bad u da ong, Tó da wan shiliang sha Ka Makedonia, tó me'n iaráp-kloi ruh ia ngi.

10. Te katba u la ioh-íh ia kata ka jingíhthúh-pau, kumne-kumne-ruh ngi la ia-pyrshang ba'n leit-noh-soit sha kata Ka Makedonia, ngi da iawai-nía-noh katta ba uba U Trai u la lah khot-knang ia ngi, ia ka ba'n iathúhkhána-babhá ha ki.

11. NAMAR-KATA, h'ynda ngi la pynmíh-noh na Ka Troas, ngi la phet-beit da ka liing sha Ka Samothraki, bad

ha *ka sngi* ka babúd sha Ka Neapolis;

12. nangta ruh sha Ka Philippoi, kaba long ka nong báh kawei kata ka bynta ka jong Ka Makedonia, kaba la búhai *ruh*; te ngi la iaishong ha kata ka shnong katto-katne ki sngi.

13. Te ha ka sngi sabbaton ngi la ialeit shabar kata ka shnong harúd ka wah, ha kaba la don rúkom ba'n pynlong ka jingiaseng-dúwai; te h'ynda ngi la iashong, ngi la ialap ha ki kynthei kiba la wan--iaseng-lang.

14. Te kawei ka briu kaba ka kyrteng Ka Lydia, ka nongdíe *jain* basau-bythúh, na ka shnong Ka Thyateira, ka bamane ia U Blei, ka la ioh-sngou *ia ngi;* ia ka dohnúd ka jong ka uba U Trai u la plíe-wang, ia ka ba'n shah--skhor ha kita kiei-kiei-ruh ia kiba la ialap da U Paul.

15. Te mynba la pynbaptisma ia ka, bad ia kiba ha iing jong ka, ka la kyrpád *ia ngi*, ka da ong, Lada phi la kut-bishár ba nga long ka bangeit ha uba U Trai, tó da wan iaisah hapoh ka iing jong nga. Ka la pynleh ruh ia ngi.

16. Ka la jía ruh, haba ngi dang ialeit sha ka jingiaseng-dúwai, ba ka shakri kawei ka bashong ksúid bakren-blei, ka da wan-tan ia ngi, kaba jiu pynioh shibún ka nong ia ki kynrád jong ka da ka bakren-byrtong.

17. Kane katba ka la búd jan ia U Paul bad ia ngi, ka la pyrta, ka da ong, Kine ki briu ki long ki shakri ki jong U Blei U Bahakhlíh-tam-éh, kiba ialap-pyníh ha ngi ia ka lynti ka jingpynim!

18. Ia kane te ka la leh ia bún ki sngi. Hinrei U Paul haba u la sngou-satía-noh, bad haba u la phai-diin, u la ong ha uta u ksúid, Nga húkum ia mé ha kaba ka kyrteng U Iísous Khristos ba'n míh-noh na ka. Ha kata kajuh ka por te u la míh-noh.

19. Te haba kita ki kynrád jong ka ki la ioh-íh, ba ka jingkyrmen kata ka nong jong ki ka la dúh-leh--noh, ki da phah-kem ia U Paul bad ia U Silas, bad ki la iaring-noh *ia ki* sha kaba ka jaka-ieu, ha kiba ki nong-bishár;

20. te ynda ki la ialam ia ki ha kita ki nongbishár, ki la ong, Kine ki briu, ki balong Ki Jiu, ki iapynkíhwin-jilang ia ka shnong jong ngi;

21. bad ki ialap ia ki níam-ki-rúkom, ia kiba b'ym dei ia ngi ba'n pyddiang, l'ymne ba'n leh, ki balong Ki Roman.

22. Te uba u paitbah u la ieng-ialeh-lang shisyndon ia ki: bad kita ki nongbishár haba ki la iaring-kynphlur ia ki jain jong ki, ki la húkum ba'n shoh da ki trí *ia ki.*

23. Te ynda ki la lah pyn-shitom ia ki da bún trí, ki la set-noh *ia ki* ha ka iing-byndí, ki da húkum-skhem ia uba u nongáp ka iing-byndí, ba'n áp-phira ia ki bíang-bíang-ruh;

24. uba, haba u la ioh ka húkum kat kata, u la set-noh ia ki sha kata ka iing-byndí ka bakham-shapoh, bad u la pynskhem ia ki slajat jong ki ha kaba ka diing-song.

25. TE hamar ka bashit-teng-synia U Paul bad U Silas haba ki da iadúwai, ki la iariw-ai-ngúh ha uba U Blei: te kiba ki nongsah-byndí ki la ioh-shah-shkor ia ki.

26. Te shisyndon-noh la jía ka jingkhynniuh-ka-khyndeu ka bakhrau, kat ba'n pynkhyn-niuh-noh ia ki nongrim ki jong kata ka iing-byndí; te kumne-kumne-ruh la plíe-wang ia ki jingkhang baroh, bad ia ki kynjiri jong ki baroh la loit-noh ruh.

27. Te haba uta u nongáp ka iing-byndí u la khíe na ka baioh-thíah, bad haba u la ioh-íh ba-la-plíe-wang ia kita ki jingkhang jong kata ka iing-byndí, u da sei-noh ia ka wait-lam, sa ba'n pyniáp-noh ia lade, u da mut katta ba kita ki nong-sah-byndí ki la iaphet-lait-noh.

28. Hinrei U Paul te u la pyrta-noh da ka ktín bajam, u da ong, Wat leh ha lade kaei-kaei-ruh ka basniu; naba ngi don baroh hangne.

29. Ynda u la pán te ki jingshai, u la rynsíd-kyrthep shapoh, bad haba u la wan-long khynniuh, u la háp-dem ha khymat U Paul bad U Silas,

30. te haba u la ialam-noh ia ki shabar, u la ong, Ah ki kynrád, aiuh ka dei ia nga ba'n leh, ba yn lah pynim ia nga?

31. Ki te ki la iathúh, Tó me'n ngeit ha U Iísous Khris-tos uba U Trai, yn sa pynim

te ia mé, bad ia ka iing jong mé.

32. Ki la ialap ruh ha u ia ka ktín ka jong uba U Trai, lem bad ha ki baroh kiba ha iing jong u.

33. Te haba u la shim ha lade ia ki ha kata kajuh ka por ka jong kata ka míet, u la pyn-sum-pynsait-noh *ia ka snám* na ki jingmong *jong ki;* bad ia u hí la pynbaptisma, bad ia kiba jong u baroh, kumne-kumne-ruh.

34. Te haba u la ialam-soit ia ki sha ka iing jong u, u la buh ha khymat *jong ki* ia ka míej-jingbám, bad u la sngou-kymen da kaba u la ngeit ha U Blei, lem bad baroh-kawei ka iing jong u.

35. Te haba la míh ka sngi, ki nongbishár ki la phah-soit ia ki píyada, ki da ong, Pyllait-noh ia kita ki briu.

36. Uta u nongáp ka iing-byndí te u la iathúh ia kine ki ktín ha U Paul; Ba kiba ki nongbishár ki la phah-soit ba yn pyllait-noh ia phi: mynta, namar-kata, tó khíe-leit-noh phi ha ka basuk.

37. Hinrei U Paul u la ong ha ki, Haba ki la sympat ia ngi ha ka bapyrshah khlem da bishár ba'n rem, ki balong Ki Roman, ki la set *ia ngi* ha ka iing-byndí, mynta te ki *kwah* pynlait-noh ia ngi ha ka baríh? ym kumta shisha, hinrei ai ki'n da wan ialam-noh hí ia ngi.

38. Te kita ki píyada ki la iathúh-pat ia kine ki ktín ha kita ki nongbishár; te ki la shepting, haba ki la ioh-sngou ba ki long Ki Roman.

39. Haba ki la wan te ki la iakyrpád-noh ia ki, bad haba ki la ialam-noh *ia ki,* ki la iadúwai *ia ki* ba'n leit-noh na kata ka shnong.

40. Haba ki la ialeit-noh te na kata ka iing-byndí, ki la leit-bysut hapoh *ka iing* Ka Lydia, bad haba ki la lah khy-míh ia ki para-bangeit, ki la sneng-pynshait ia ki, bad ki la leit-noh.

XVII.—Lynnong.

1. *U Paul u ialap ha Ka Thessaloniki ;* 5. *sha kaba don ki bangeit, don kiwei-pat ruh ki baleh-bein ia u.* 10. *Ki phah ia u sha Ka Beroia, hangta u ialap ruh ; te Ki Jiu ki wan na Ka Thessaloniki ba'n pynkíhwin ia u paitbah hangta.* 16. *Namar-*

-kata, ki ialam-noh ia U Paul háduh Ka Athínai, hangta la pynkhíh-buk ia ka mynsiim jong u; namar-kata, u iasait bad bún ki kynja ki briu; 22. h'ynda kumta u da leit-ieng ha pyddeng U Lúm-rit Areios, ia ka ba'n ialap ha ki ia U Blei U Baim, ia uba ki ki'm tip. 32. *Ynda ki la ioh-sngou, don kiba la bein, don ruh ki baong ba ki'n sngáp pat, hinrei don bún ruh kiba la ngeit.*

1. Te haba ki la leit jing-leit lyngba ia Ka Amphipolis bad ia Ka Apollonia, ki la poi ha Ka Thessaloniki, ha kaba la don ka synagog ka jong Ki Jiu.

2. Te U Paul, kumba jiu long ka rúkom jong u, u la leit hapoh ha ki, bad ha ki lai ki sngi-sabbaton u la pyníh-nía ha ki na kiba Ki Jingthoh,

3. da ka baplíe-wang *ia ki*, bad da ka babuh *ia ki* ha khy-mat *jong ki*, ba ka la dei ia uba U Khristos ba'n shah bad ba'n míh-pat na ki baiáp; bad ba une u long uta U Khristos Iísous, ia uba ma-nga, *u ong*, nga ialap ha phi.

4. Te don kiba, ia kiba la pynngeit na ki, bad ki la pynia-soh-lok ia lade ha U Paul bad ha U Silas, bad u paitbah ba-bún jong kiba Ki Griik ki bariu--Blei, bad na ki kynthei ruh ki bakhrau-batrí-tam ym khyn-diat.

5. Hinrei kita Ki Jiu kiba b'ymngeit, da kaba ki la sngou-pihúin, ki la iashim-lok ha lade te ia kiba ki briu ba-thala na kiba jiu ieng-alhía ha ieu, bad haba ki la iapynlong paitbah bawin, ki la iapynkíh-win-jilang ia kata ka shnong; da kaba ki la ieng-ialeh-buk te ia ka iing U Iason, ki la iawád ba'n pynmíh-noh ia ki sha uta u paitlang.

6. Te haba ki'm shym la shem ia ki, ki la iaring-noh ia uta U Iason, bad ia kiba ki para-bangeit ha ki nongbishár ka shnong, ki da pyrta, Ba kita kiba la pynkylla khongpong ia ka pyrthei, kine ki la wan-poi hangne ruh!

7. ia kiba U Iason u la pyd-diang sngoubhá hapoh *iing:* te kine baroh ki da ialeh pyr-shah ia ki jingpynlong U Kai-sar, ba ki da ong, ba don uwei--pat u siim, *uwei* U Iísous.

8. Te ki la iapynkhíh-khus-lai ia uta u paitbah, bad ia kita ki nongbishár ka shnong,

kiba da ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh.

9. Hinrei ynda ki la lah shim ka jingbáh-khlíh na uto U Iason bad na kito kiwei-pat, ki la pyllait-noh ia ki.

10. Te kita ki para-bangeit kumne-kumne-ruh, ki la phah-noh-soit ia U Paul bad ia U Silas da ka bamynmíet sha Ka Beroia: kiba haba ki la lah poi, ki la nang ialeit-soit sha ka synagog ka jong Ki Jiu.

11. Kine te ki la long ki bakham-babhá mynsiim ia kita kiba ha Ka Thessaloniki, kiba la pyddiang ia kaba ka ktín da ka jingsngou-smat kloi phar, ha kaba hala ka sngi ki da jiu iit-byniah ia kiba Ki Jingthoh, la kine kiei-kiei-ruh ki lah long kumta ne ém.

12. Namar-kata kein bún na ki, ki la ngeit; na ki kynthei ruh kiba Ki Griik kiba bakhrau-batrí, bad na ki rangbah ruh ym khyndiat.

13. Hinrei h'ynda Ki Jiu kiba na Ka Thessaloniki ki la tip, ba ha Ka Beroia ruh la ialap da U Paul ia kata ka ktín jong U Blei, ki la iawan hangta ruh, ki da iapynkhíh-jilang ia ki paitbah.

14. Hinrei h'ynda kumta kumne-kumne-ruh kiba ki para-bangeit ki la iaphah-noh ia U Paul, ba'n leit-soit kumba shaphang kaba ka dúriau; hinrei U Silas ruh bad U Timotheos ki la ianang-sah hadiin hangta.

15. Hinrei kita kiba da ia-leit-on ia U Paul ki la ialam ia u háduh Ka Athínai; bad haba ki la díang ka húkum ha U Silas bad ha U Timotheos, ba ki'n wan ha u kloi-kloi-ruh katba lah, ki la ialeit-noh.

16. Te katba U Paul u áp-khymíh-lynti ia ki ha Ka Athínai, la pynkhíh-buk ia ka mynsiim jong u ha lade, haba u khymíh ia kata ka shnong ka balong badap da ki blei-thau.

17. Namar-kata te u jiu ia-sait-nía ha ka synagog bad kiba Ki Jiu, bad kita ki ba-riu-Blei ruh; bad ha ka ieu hala ka sngi ruh, bad kita ki baiakyndúh bad u.

18. H'ynda kumta kiba ki riu-íeit-jingtip na kiba Ki Epikoureios, bad na kiba Ki Stoikos, ki la iaseng-ialeh-nía bad u: *don* kiba la iaong te, Ine íba blab-blab í lah mon ba'n ong aiuh? hinrei kiwei-pat, U íhmat

ba'n long u nongpyrta ki blei bakhyllah; naba u la iathúh-khána-babhá ia uba U Iísous, bad ia kaba ka jingmíh-pat, ha ki.

19. Te ynda ki la kem ia u, ki la ialam-noh *ia u* sha uba U Lúm-rit Areios, ki da ong, Ngi lah ba'n tip, aiuh kane ka jinghikai ka bathymmai ia kaba ialap da mé?

20. namar mé wallam ia kiba kiei-kiei-ruh ki bakhyllah sha ki shkor jong ngi: namar-kata, ngi iamon ba'n tip, aiuh ba lah kine kiei-kiei-ruh ba'n long.

21. (Hinrei ki nong Athínai baroh, bad kita ki soh-shnong ki bashong-basá, ki'm jiu kloi ia kaei-kaei-ruh kawei-pat, tang ba'n iathúh, lane bad ba'n ioh-sngou iaei-iaei-ruh ka bakham-thymmai.)

22. YNDA kumta U Paul haba u la lah ieng ha pyddeng uta U Lúm-rit Areios, u la ong, Kó ki briu ki nong Athínai, nga khymíh-thúh ia phi ha kiei-kiei-baroh ki bakham-shait mane-blei katba lah:

23. namar haba leit-lait, bad ba khymíh-thúh ia kiei-kiei-ruh ki jingmane jong phi, nga la shem pleng ka dúwan ha kaba la lah thoh halor, SHA U BLEI IA UBA B'YMÍHTHÚH. Ia uba phi iamane, namar-kata, khlem da íhthúh, ia u kein ma-nga nga ialap ha phi:

24. uta U Blei kein uba la thau ia ka pyrthei, bad ia kiei-kiei-baroh ki *badon* ha ka, uba haba u long U Trai ka byneng bad ka khyndeu, u'm shong ha ki iing-mane-U-Blei ba-la-thau da ki ktí;

25. l'ymne ym jiu shakri ia u da ki ktí ki briu, kumba u da kyrdúh putet ei-ei-ruh, haba u hí u ai ha ki baroh ka jingim, bad ka jingmynsiim, bad ia kita kiei-kiei-baroh *ki badon kam* ruh;

26. u la thau ruh na kawei ka snám ia u kynja-bynriu baroh, ia ka ba'n shong ha ka khymat ka khyndeu baroh, haba u la buh-byniah ia ki aiom ba-la-pynlonglypá, bad ia kiba ki púd ka jaka-shong jong ki;

27. ia ka ba'n wád ia uba U Trai, lada kumta ade ki lah ioh-towád nadiin jong u, bad shem *ia u;* la kumta shisha u'm long jingngai na uwei-uwei baroh na ngi:

28. namar ha u ngi im, bad ngi khíh, bad ngi long de; kumba kiba na ki nongthau jingriuai jong phi hí ruh ki la ong, "Namar ngi long ruh ki "khún-ki-ksiu jong u."

29. Namar-kata, haba ngi long ki khún-ki-ksiu jong U Blei, ym dei ia ngi ba'n mut ba kaba Ka Jinglong-U-Blei ka long syrím ia ka ksíer, lane ia ka rúpa, lane ia u mau, da ka jingpynlong-dur jong ka jingkam-stád, bad ka búit jong u briu.

30. Namar-kata shisha, U Blei haba u la khymíh-lait ia ki aiom kane ka jingb'ymtip, u húkum-skhem mynta ia ki briu baroh kylleng-la-kylleng-ruh ba'n kylla-ka-bamut;

31. naba u la buh ka sngi, ha kaba u'n sa bishár ia ka pyrthei ha ka hok, da *uta* u briu ia uba u la thung; *shaphang kaba* u da pynioh ka jingngeit-skhem ha ki briu baroh, da kaba u la pynmíh-pat ia u na ki baiáp.

32. Te haba ki la ioh-sngou shaphang ka jingmíh-pat ki baiáp, don kiba la pynát shintur-bein; hinrei don kiwei-pat ki la ong, Ngi'n ia-sngou ia mé pat shaphang kane.

33. Kumta te U Paul u la leit-noh na pyddeng jong ki.

34. Hinrei kiba kiwei ki rangbah haba ki la ianéh-lok ha u, ki la ngeit; ha pyddeng kita *don* U Dionysios ruh, uwei *u nongbishár* jong uta U Lúm-rit Areios, bad ka briu kaba ka kyrteng Ka Damaris, bad kiwei-pat lem bad ki.

XVIII.—Lynnong.

1. *Paul u trei jingtrei, bad u ia-lap ha Ka Korinthos.* 12. *La múdui shaphang jong u ha khymat U Gallion u lyngskor, hinrei la pyllait-noh ia u.* 18. *Hadiin kata u nang leit na kawei ka shnong sha kawei ka shnong, u da pynskhem ia ki synran.* 24. *U Apollos, h'ynda la hikai khambíang ia u da U Akulas bad Ka Priskilla, u la ialap ia U Khristos da ka bor báh.*

1. Hadiin te kine kiei-kiei-ruh, haba U Paul u la lah kynriah-noh na Ka Athínai, u la leit-poi sha Ka Korinthos;

2. haba u. la shem ia uwei U Jiu, uba ka kyrteng U Akulas, uba na Ka Pontos da ka kynja, uba la wan dang shibit na Ka Italia, bad Ka Priskilla ka tyngá jong u, (namar kaba la lah buh húkum U Klaudios

ia Ki Jiu baroh ba'n kynriah-noh na Ka Roma,) u la wan ha ki.

3. Te namar ba u la long uba *nang* kajuh ka jingkam, u la iaisah bad ki, bad u la jiu trei; naba ki la long ki nong-thau iing-jain da la ka jing-kam.

4. Te u la jiu pyníh-nía ha ka synagog hala ka sngi-sab-baton, u la jiu pyrshang pyn-kongúh da ka nía ia Ki Jiu ruh bad ia Ki Griik.

5. Te mynba U Silas bad U Timotheos ki la iapoi na Ka Makedonia, la pynleh-shit ia U Paul ha ka mynsiim, u da phlá-shai-noh ha kiba Ki Jiu *ba* U Ísous *u la long* uba U Khris-tos.

6. Te haba ki dang ieng-ia-leh pyrshah bad bakren-bein, u la kynthér-noh ia la ki jain, u la ong ha ki, *Long* ka snám jong phi halor ka khlíh jong phi hí! nga *long* khúid *na ka:* náduh kaba mynta nga'n leit sha Ki Jentil.

7. Te haba u la leit-noh nangta, u la leit hapoh ka iing jong uwei, uba ka kyrteng U Ioustos, u bamane ia uba U Blei, uba ka iing jong u ka la long ha synda kata ka syna-gog.

8. Te U Krispos, uba u nong-synshár ka synagog u la ngeit ha uba U Trai lem bad ka iing jong u baroh; bún ruh na kiba ki nong Korinthos ba ki da ioh-sngou, ki la ngeit, bad la pynbaptisma ia ki.

9. Ynda kumta uba U Trai u la ong ha U Paul da ka jing-íhthúh-pau ha ka bamynmíet, Wat shepting; hinrei da kren, *tó súmar* ba me'n 'nym sngáp-jar ruh:

10. naba ma-nga nga long ryngkad bad mé, bad ym don uba u'n ieng-buh ki ktí buk ha mé ia ka ba'n pynsniu ia mé; naba don bún briu ia nga ha kane ka shnong hí.

11. U la iaishong te shisnem bad hinriu bynai, u da hikai ia kaba ka ktín U Blei ha pyd-deng jong ki.

12. TE ha kaba U Gal-lion u da jía-long lyngskor jong Ka Akhaia, kiba Ki Jiu ki la iakhíh wan-kyrthep da kawei ka jingmut ha U Paul, bad ki la ialam ia u ha kaba ka khet-bishár,

13. ki da ong, Ba une u pynshoi-kyntú ia ki briu ba'n

mane ia uba U Blei da kum-
wei ia kaba Ka Húkum.
14. Te U Paul haba u'n sa
ang ia la ka shintur, U Gallion
u la ong ha kita Ki Jiu, Shi-
sha lada ka la long te kaei-
-kaei-ruh ka b'ymdei, lane ka
kam búit-phon basniu, Ah *phi*
Ki Jiu, katba shong ka nía
nga'n da shah-shkor-slem ia
phi:
15. hinrei lada ka jingiasait
ka long shaphang ka jinghikai
bad ki kyrteng, bad *shaphang*
ka húkum kaba kat kumba ia
phi, khymíh hí ma-phi *ia kata;*
namar nga nga'm mon ba'n
long u nongbishár shaphang
kita kiei-kiei-ruh.
16. Te u la phah-noh ia ki
na kata ka khet-bishár.
17. H'ynda kumta haba kiba
Ki Griik baroh ki la kem ia
U Sosthenis uba u nongsyn-
shár ka synagog, ki la tynráh
ia u ha khymat kata ka khet-
-bishár: uta U Gallion te u'm
súid-nieu ei-ei-ruh-ém na kita
kiei-kiei-ruh.
18. Hinrei U Paul haba
u la dang iaisah bún sngí, ynda
u la ngúh-kyrkhú ia ki para-ba-
ngeit, u la leit-míh-noh da ka
liing-báh sha Ka Syria, lem
bad u ruh Ka Priskilla bad U
Akulas, h'ynda u la lah ot ia
la u niúh-khlíh ha Ka Keng-
khreai; namar u la bat ka
jingkular.
19. Te u la wan-poi sha Ka
Ephesos, bad u la íeh-noh-sah
ia ki hangta; hinrei u hí haba
u la leit-bysut shapoh ka syna-
gog, u la pyníh-nía ha kiba Ki
Jiu.
20. Haba ki te ki la iakyr-
pád *ia u* ba'n iaisah bad ki ia
kham-slem, u u'm tréh;
21. hinrei u la ngúh-kyrkhú
ia ki, u da ong, Ka dei ia nga
da-lei-lei ba'n rakhe ia kane ka
jingkhawai-níam kaba sa wan
ha Ka Jerusalem; hinrei nga'n
wan-phai pat ha phi, haba
da mon U Blei. Te kumta u
la pynmíh-noh na Ka Ephe-
sos.
22. Haba u la lah leit-híer
poi-ryngkeu ruh ha Kaisareia,
bad ba u la lah leit-kíu *sha
Jerusalem,* bad ba u la ngúh-
-mon-bhá ia kata Ka Balang,
u la leit-híer-noh sha Ka An-
tiokheia.
23. Te ynda u la lah iai-
shong kham-slem *hangta,* u la
leit-noh, u da leit-iaid-lyngba
ter-ter ia ka rí Ka Galatia bad

Ka Phrygia, u da pynskhem ia ki synran baroh.

24. Te uwei U Jiu, uba ka kyrteng U Apollos, u nong Alexandria da ka kynja, u briu bakren-pynáh, u da don bor-báh ha kiba Ki Jingthoh, u la wan-poi sha Ka Ephesos.

25. Ia une la hikai ha ka lynti ka jong uba U Trai; te ba u long u bashit-rhem ha ka mynsiim, u la jiu ialap bad u la jiu hikai bíang katba lah ia kiei-kiei-ruh shaphang uba U Trai, u da shemphang tang ia ka jingbaptisma ka jong U Ioannis.

26. Une te u la sydang ba'n kren-shlur shinná ha ka synagog; hinrei haba U Akulas bad Ka Priskilla ki la lah ioh-sngou ia u, ki la iashim-lok ha lade ia u, bad ki la iathúh pynpau náduh kham-janai ha u ia kata ka lynti ka jong U Blei.

27. Te haba u la sngou--mon ba'n leit-shiliang sha Ka Akhaia, kiba ki para-bangeit, haba ki la kren-pynshait *ia u* ki la iathoh ha kita ki synran ba'n pyddiang sngoubhá ia u; uba, h'ynda u la lah poi, u la iaráp-lem shibún da kaba ka jingaiei ia kita kiba la lah ngeit:

28. namar da ka bor-báh barhem u jiu pyndúh-nía khoit ia Ki Jiu, ha ka bapyrshah, u da pyníh da kiba Ki Jingthoh, ba U Iísous u long uba U Khristos.

XIX.—Lynnong.

1. *La ai ia U Mynsiim Bakhúid da ki ktí U Paul.* 8. *Ki Jiu ki kren-bein ia ka jinghikai jong u, ia kaba la pynskhem da ki kam-báh.* 13. *Shaphang ki nong-beh-ksúid kiba Ki Jiu, bad ki jingleh jong ki.* 21. *U Paul u thymú ha lade ba'n leit sha Jerusalem; hadiin sha Roma.* 23. *Uwei U Dimitrios, na ka bynta ka jingíeit shaphang ka bainong, u la pynieng-buk ka jingkíhwin ka ba'n ialeh ia U Paul;* 35. *ia kaba la pynjar-jar-noh da u sarishtadar ka shnong.*

1. Ka la jía te, mynba dang don U Apollos ha Ka Korinthos, ba U Paul ynda u la leit-lyngba ia kita ki phang kiba sha-neng, u la wan-poi sha Ka Ephesos: ha kaba haba u la shem ia kiwei ki synran,

2. u la kylli ha ki, Phi la ioh-pyddiang ne ém ia U

Mynsiim Bakhúid haba phi la ngeit ? Ki te ki la iathúh ha u, Hinrei ngi'm shym la ioh-sngou wad la u don ne ém U Mynsiim Bakhúid.

3. H'ynda kumta u la kylli ha ki, Ha kaei te la pynbaptisma ia phi ? Ki te ki la iathúh, Ha ka jingbaptisma U Ioannis.

4. Te U Paul u la ong, U Ioannis shisha u la jiu pynbaptisma da ka jingbaptisma jong ka jingkylla-ka-bamut, u da ong ha uba u paitlang, ba ki'n ngeit ha uta u ba'n sa wan hadiin jong u, kata long ha uba U Khristos uba U Iísous.

5. H'ynda ki la ioh-sngou te *ia kane*, la pynbaptisma ia ki ha kata ka kyrteng U Iísous uba U Trai.

6. Te ynda U Paul u la lah buh ia la ki ktí ha ki, uba U Mynsiim Bakhúid u la jía ha ki, bad ki la jiu kren te ha *kiwei-pat* ki thyllíed, bad ki la jiu iathúhlypá.

7. Te kita ki rangbah baroh ki la long jin khadar.

8. Te haba u la leit-bysut shapoh ka synagog, u la jiu kren-shlur shinná, jin lai bynai u da pyníh-nía bad u da pyrshang-pynkongúh da ka nía ia kiei-kiei kiba shaphang ka híma ka jong U Blei.

9. Hinrei mynba kiwei ki la jiu pynéh ia lade, bad ba ki'm jiu ngeit, ba ki da jiu kren-sniu ia kata ka lynti ha khymat jong uba u paitbah, haba u la kynriah-noh na ki, u la jiu pyniakhlád ia ki synran *na ki*, hala ka sngi u da pyníh-nía ha ka skhúl uwei U Turannos.

10. Ia kane ruh u la iaileh jin ar snem; katba kita baroh ki bashong-sah ha kata Ka Asia, ki la ioh-sngou ia ka ktín ka jong U Iísous uba U Trai, Ki Jiu ruh bad Ki Griik.

11. Te U Blei u la jiu leh ia ki kam-báh ki bakhyllah-éh da ki ktí U Paul:

12. katba ba ha ki bapang ruh la pyndei ia ki jain-niád se-ép lane ia ki jain-kyrshah na ka met jong u, kiba ki jingpang te la jah-noh khoit na ki, bad kiba ki mynsiim b'ymman ki la míh-noh na ki.

13. H'ynda kumta kiba na Ki Jiu kiba iaid-makía kylleng, kum ki nongbeh-ksúid, ki la shim ha ki ba'n khot-kyr-

teng halor kita ki bashong ki
mynsiim b'ymman, ia ka kyr-
teng U Iísous uba U Trai,
ki da ong, Ngi pynsmai ia
phi ha uba U Iísous, ia uba U
Paul u ialap.
14. Te la don kiwei kiba
hinieu-ngút ki khún *uwei* U
Skeuas, U Jiu, uba u rangbah-
-lyngdoh ruh, kiba da leh ia
kane.
15. Te uba u mynsiim b'ym-
man u da iathúh u la ong, Ia
uba U Iísous nga tip, bad ia
uba U Paul nga íhthúh, hinrei
ma-phi phi long kiei?
16. Te uta u briu, ha uba
la shong uta u mynsiim b'ym-
man, u da síd-noh ha ki, bad
haba u la leh-jiu-bor ia ki, u
la jop halor jong ki, katba ba-
lyngboit bad ba-la-mong ki la
iaphet-iáp-noh na kata ka iing.
17. La jía te ba-la-byná ia
kane ha ki baroh, ha Ki Jiu
ruh bad ha Ki Griik, ki ba-
shong-sah ha Ka Ephesos; ka
bashepting te ka la háp-buk ha
ki baroh, bad la pynkhrau ia
ka kyrteng ka jong U Iísous
uba U Trai.
18. Bún te na kita kiba la
lah ngeit ki la iawan, ki da
iaphlá-shinná-noh bad ki da
iathúh-pynrem ia la ki jingleh.
19. Shibún-éh ruh na kita
kiba jiu leh ia kita ki jingleh-
-byrtong, haba ki la iawallam-
-lang ia la ki kítap, ki la ia-
thang-dúh *ia ki* ha khymat ki
briu baroh: te ki la iakhein-
-lang ia ki dor jong ki, bad ki
la shem *ba ki long* sanpheu
hajar ki sybai-rúpa..
20. Kumta da ka bor-báh-
-éh kata ka ktín jong uba U
Trai ka la jiu man, bad ka la
jiu jop ruh.
21. Te mynba la pyn-
dep ia kine kiei-kiei-ruh, U
Paul u la thymú ha la ka
mynsiim, ynda u la leit-lyngba
ia Ka Makedonia bad ia Ka
Akhaia, ba'n leit sha Jerusa-
lem, u da ong, Ba hadiin kaba
nga'n shong hangta, ka dei ia
nga ba'n ioh-íh ia Ka Roma
ruh.
22. Te ynda u la phah-noh
sha kata Ka Makedonia ia ar-
-ngút na kita kiba jiu synran
ia u, U Timotheos bad U
Erastos, u hí u la nang-sah
kham-slem na ka bynta Ka
Asia.
23. Mynkata te la míh
ka jingkíhwin ym khyndiat
shaphang kata ka lynti.

24. Namar uwei u briu, uba ka kyrteng U Dimitrios, u bania, uba jiu thau-dur ki iing-mane barúpa jong Ka Artemis, u la jiu pynioh ia ka nong ym khyndiat ia ki nongkam-stád;

25. ia kiba haba u la lah pyniaseng-lang, bad ia kita ki nongtrei shaphang kum kita kiei-kiei-ruh, u la ong, Kó ki rangbah, phi tip ba na kane ka jingkamai long ka jingbysá basuk jong ngi;

26. phi ioh-íh ruh putet bad phi ioh-sngou, ba ym tang ha Ka Ephesos hí, hinrei lajan baroh-kawei Ka Asia, ba une U Paul haba u la pynkongúh da ka nía u la pynkylla-noh ia u paitbah babún, u da ong, ba ki'm long ki blei, ia kiba la thau da ki ktí:

27. kumta ym tang kane ka jingkamai hí kaba ha ngi ba ka dei ioh ba'n wan-long ha ka babein, hinrei ioh ruh kaba yn nieu ei-ei-ruh-ém ia ka iing-mane ka jong Ka Artemis kaba ka blei ka bakhrau, bad ba'n sa pyndúh-noh ruh ia ka jinglong-khrau jong ka, ia kaba Ka Asia baroh-kawei bad ka pyrthei ki iamane.

28. Te haba ki la ioh-sngou *ia kine kiei-kiei-ruh*, bad ba ki long ba-la-dap da ka jingbit-tar-lep, ki la iapyrta-noh, ki da ong, Ka bakhrau Ka Artemis ka jong Ki Ephesos!

29. Te la pyndap ia kata ka shnong baroh-kawei da kata ka jingkíhwin jilang; haba ki la iakem-nyiat te ia U Gaios bad ia U Aristarkhos, kiba na Ka Makedonia, ki para-baialeit lem bad U Paul, ki la iaphet-kyrthep ruh da kawei ka jing-mut sha kaba ka iing-seng ka shnong.

30. Te mynba U Paul u da íh-mon ba'n leit hapoh sha uta u paitlang, kiba ki synran ki'm shah ia u.

31. Kiba kiwei ruh de na kiba Ki Rangbah Asia, ki badei-lok ia u, haba ki la iaphah ha u, ki la iakyrpád *ia u* ba'n 'nym lait-shah ia lade ha kata ka iing-seng ka shnong.

32. Hangta te kiwei ki la iapyrta-noh ia kane kaei-kaei-ruh, bad kiwei-pat ia katai kaei-kaei-ruh; namar la pyn-baklá-noh jilang ia uta u pait-lang; te ki bakham-bún *na ki* ki'm shym la lah tip shuh na

ka bynta aiuh ki la lah wan-
-iaseng-lang.
33. Te ki la iapynmíh-noh
ha khymat na uta u paitbah
ia U Alexandros, kiba Ki Jiu
ki da iakyntúit sha khymat ia
u. Ynda kumta te u Alex-
andros ynda u la pynkhíh ar-
sut ia la ka ktí, u la mon
ba'n iasait-ksan-noh ha uta u
paitlang.
34. Hinrei ynda ki la tip-
-íhthuh ba u long U Jiu, la
míh-buk kawei ka jingpyrta
na ki baroh, kat jin ar ghanta,
ki da iapyrta-jam-noh, Ka
bakhrau Ka Artemis ka jong
Ki Ephesos!
35. UBA u sarishtadar
ka shnong ruh de, ynda u la
lah pynjarjar-noh ia uta u pait-
bah, u la ong, Kó *phi* ki rang-
bah Ki Ephesos, namar uno u
briu u badon uba u'm tip ba
kane ka shnong Ki Ephesos ka
long ba-la-kyntang sha Ka
Artemis kaba ka blei ka ba-
khrau, bad ha *kata ka dur-
-blei* kaba la háp na U Ju-
piter?
36. Namar-kata te haba
kine kiei-kiei-ruh ki long ki
b'ym lah iasait ia ki, ka dei ia
phi ba'n long beit-jarjar-noh,
bad ba'n leh ei-ei-ruh-ém ka
bathyrmur.
37. Namar phi la wallam
hangne ia kine ki rangbah,
ki b'ym long ki nongtúh jing-
kyntang, l'ymne ki baiakren-
-bein ia ka blei jong phi.
38. Namar-kata, lada U
Dimitrios, bad kita ki nong-
kam-stád lem bad u, ki iadon
ka jingmúdui shaphang iano-
-iano-ruh, don ki sngi ka shahrí
ba la buh, don ruh ki lyngskor:
ai ki'n iatían-bishár paralok-hi.
39. Hinrei lada phi iawád
ei-ei-ruh shaphang kiwei-ki-
wei-pat *ki kam*, yn pyndep
ia ki ha kata ka jingiaseng
kaba kat ka húkum.
40. Namar la dei ia ngi te
sa ba'n tían-bishár ia ngi na-
mar ka jingkíhwin jilang kaba
kane ka sngi, ba ym don kaei-
-kaei-ruh ka dau na kaba ngi
lah ba'n sei nía na ka bynta
kane ka jingiaseng bakhyn-
win.
41. Te ynda u la lah kren
ia kine kiei-kiei-ruh, u la pyl-
lait-noh ia kata ka jingiaseng.

XX.—LYNNONG.

1. *U Paul u leit bad u wan-pat sha Ka Makedonia.* 7. *Mynba*

U Paul u dang rakhe ia ka jingkhawai U Trai bad ba u dang ialap, uwei u basamla u la ur-iáp na jerong ka balai pateng, namar ba u la ioh-thíah lyngngai; hinrei la pynim pat ia u. 13. *Shaphang la ki jingleit da ka liing-báh bad ki jingpoi jong ki sha ki bún jaka.* 17. *Ha Ka Militos u la khot-lang ha lade ia Ki Tymen-basan, ha kiba u la pynkynmau ia kiei-kiei-ruh, u iathúh ha ki ruh kaei ba'n sa jía ha u hí,* 28. *U aití ia ka kynhún U Blei ha ki ia ka ba'n sharai, u da mahámlypá ruh ia ki shaphang ki nonghikai lamlér ba ki'n ioh-súmar na ki.* 32. *U aití-noh ia ki ha U Blei.* 36. *Ynda kumta u dúwai bad ki, u leit-noh ruh.*

1. Te hadiin kaba la pynwai-noh ia kata ka jingkíhwin, ynda U Paul u la lah khot ha lade ia ki synran, bad ba u la lah kynthúp-ngúh *ia ki,* u la míh-noh ba'n leit sha kata Ka Makedonia.

2. H'ynda u la lah leit-lyngba te ia ki phang kita, bad ba u la lah sneng-pynshait ia ki da bún jingong, u la wan-poi sha Ka Griik;

3. te haba u la iaishong *hangta* lai bynai, bad haba la pynlong ka jingthap ia u da kiba Ki Jiu, h'ynda u'n sa pynmíh-noh da ka liing-báh sha Ka Syria, la jía ka jingthymú *ha u* ia ka ba'n leit-phai-pat lyngba ia Ka Makedonia.

4. Te la leit-lem bad u háduh Ka Asia U Sopatros u nong Beroia; hinrei na Ki Thessaloniki, U Aristarkhos bad U Sekoundos, bad U Gaios u nong Derbi, bad U Timotheos; bad na kiba na Ka Asia, U Tykhikos bad U Trophimos.

5. Kine haba ki la lah ialeit sha shiwa, ki la iaáp ia ngi ha Ka Troas.

6. Te ma-ngi ngi la ialeit-míh-noh da ka liing-báh na Philippoi, hadiin ki sngi ki jong ki kypú khlem-thíat; bad ngi la wan-poi ha ki sha Ka Troas ha ki san sngi; ha kaba ngi la iaishong hinieu sngi.

7. Te ha *ka sngi* ka banyngkong ka shítaieu, mynba kiba ki synran ki la wan-iaseng ia ka ba'n kyddiah u kypú, U Paul u la pyníh-nía ha ki, ba u ba'n sa leit-noh ha ka balashai; te u la pynslem

ia la ka jingialap háduh shiteng-synia.

8. Te la don shibún ki jingshai ha kata ka kyrdon sha jerong, ha kaba ki la wan-iaseng.

9. Te uwei u basamla, uba ka kyrteng U Eutykhos, uba da shong ha kaba ka jingkhang-pyngshai, haba la shoh sam-thíah lyngngai ia u, katba U Paul u pyníh-nía ia khamslem, u da kyllon na kata ka baioh-thíah, bad u la háp arsut na ka balai pateng, bad la ráh iáp ia u.

10. U Paul te ynda u la leit-híer u la háp-dem ha u, bad haba u la khynthúp ia u, u la ong, Phi wat pynkhuslai ia lade; namar ka mynsiim jong u ka don ha u.

11. Te haba u la lah leit-kíu-pat, bad ba u la lah kyddiah u kypú, bad ba u la lah bám, bad ba u la lah iakren ruh jin shibún háduh ka sa shai-byrngut, h'ynda kumta u la leit-noh.

12. Mynta ki la lah iawallam im-bhá ia uta u basamla, te la pyntyngen ia ki ym khyndiat.

13. Ngi te haba ngi la leit sha shiwa ha kata ka liing-báh, ngi la iapynmíh-noh sha Ka Assos, nangta ngi da iamut ba'n kyntiu halor liing ia U Paul; namar kumta u la lah iabuh, u da sngou-mon hí ba'n iaid ryngkeu.

14. Te mynba u la iashem lem bad ngi ha Ka Assos, haba ngi la iakyntiu halor liing ia u, ngi la iawan-poi sha Ka Mitylini.

15. Nangta ruh ynda ngi la lah iamíh-noh da ka liing-báh, ngi la wan-híer ha *ka sngi* ka babúd ha pyrshah Ka Khios; bad ha kawei-pat *ka sngi* ngi la iapoi-ryngkeu ha Ka Samos; bad haba ngi la iaishong ha Ka Trogyllion, ha *ka sngi* ka babúd ngi la iawan-poi sha Ka Militos.

16. Namar U Paul u la lah thymú ba'n iaid pallat ia Ka Ephesos, ba ka'n 'nym jía ia u ba'n pyntúd ha Ka Asia: namar u la pynkloi, lada ka la long kaba lah ha u, ia ka ba'n long ha Ka Jerusalem ha kaba ka sngi ha jong Ka Pentikost.

17. Te na Ka Militos haba u la phah sha Ka Ephesos, u la khot ha lade

ia kiba Ki Tymen-basan jong kata Ka Balang.

18. Te mynba ki la lah poi ha u, u la ong ha ki, Phi hí phi tip, náduh ka sngi ka banyngkong na kaba nga la bysut sha Ka Asia, kumno nga la leh ia lade ha pyddeng jong phi kaba baroh shí katta,

19. ba nga da shakri ia uba U Trai da ka jingsngou-rit baroh, bad ha *pyddeng* shibún ki jingjau-úm-mat, bad ki jingtynjúh kiba la iajía-lang ha nga da kiba ki jingthap jong kiba Ki Jiu:

20. ba kumno *ruh* nga'm shym la buh-ríh hapoh ei-ei-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh kiba myntoi *ia phi*, ia ka ba'n 'nym iathúh ha phi, bad ba'n hikai ia phi ha ka bapyrshah, bad ha ki iing-ki-iing,

21. da ka baialap-shai-noh ha ki Jiu bad ha Ki Griik de, ia ka bakylla-ka-bamut sha uba U Blei, bad ia ka jingngeit kaba sha U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

22. Mynta te, ha khymíh, ma-nga nga leit-noh ba-la-khúm da uba u mynsiim sha Ka Jerusalem, khlem da tip ia kiei-kiei-ruh ki b'yn jía-háp-lang ha nga hangta:

23. tang *kane kawei*, ba uba U Mynsiim Bakhúid u phlá-shai-noh ha ka shnong-ka-shnong, u da ong, ba ki jing-khúm bad ki jingshitom ki iaáp ia nga.

24. Hinrei nga'm súid-nieu iaei-iaei-ruh, l'ymne nieu kor ha lade ia ka jingim jong nga, ia ka ba'n ioh-pyndep-noh ia ka jingphet jong nga da ka jingsngou-kymen, bad ia kata ka kam-U-Blei ia kaba nga la ioh na U Iísous uba U Trai, ia ka ba'n phlá-shai-noh ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong ka jingaiei jong U Blei.

25. Mynta ruh, ha khymíh, nga tip ma-nga ba phi baroh, ha pyddeng kiba nga la leit-lyngba da ka baialap ia ka híma ka jong U Blei, phi'n 'nym ioh-íh shuh ia ka khymat jong nga.

26. Naba kumta nga pyn-smai ia lade ha phi mynta ha kane ka sngi, ba nga *long* khúid na ka snám ki briu baroh.

27. Namar nga'm shym la buh-ríh hapoh lade, ia ka ba'n 'nym iathúh ha phi ia ka mon baroh ka jong U Blei.

28. NAMAR-KATA, phi tó súmar-sukhér shaphang ia lade, bad shaphang kata baroh shí-kynhún, ha kaba uba U Mynsiim Bakhúid u la pynlong ia phi ki nongsharai, ba'n áp ia Ka Balang ka jong U Blei, ia kaba u la thíed ha lade da ka snám jong u hí.

29. Namar nga tip ma-nga ia kane, ba hadiin kaba ka jingleit-noh jong nga, ki suri baban riunar-sat ki'n iabysut ha pyddeng jong phi, ki'm da pyllait-isynei ia kata ka kynhún.

30. Na pyddeng jong phi hí ruh, ki rangbah ki'n iamíh ki baialap ia kiei-kiei-ruh ki baphai-bakla, ia ka ba'n ringpah ia ki synran hadiin jong ki.

31. Naba kumta, tó iasharai, da kynmau ruh ba jin lai snem, mynmíet bad mynsngí, nga'm shym la wai-noh da sneng ia uwei-uwei-baroh da ki jingjau-úm-mat.

32. TE mynta ruh, kó ki para, nga aití-noh ia phi ha uba U Blei, bad ha ka ktín ka jong ka jingaiei jong u, ha uba lah ba'n iaitei shuh kein *ia phi*, bad ba'n ai ha phi ia ka bynta-skhem lem bad kita baroh ia kiba la pynkhúíd.

33. Ka rúpa, lane ka ksíer, lane ka jainkúp bakordor jongno-jongno-ruh nga'm shym la íh-kwah.

34. Shisha, phi hí phi tip ba kine ki ktí ki la trei ba'n pyndap ia ki jingkyrdúh jong nga, bad ia kita kiba don lem bad nga.

35. *Ha* kiei-kiei-baroh nga la pyníh ha phi, ba da ka batrei-minot kumta, ka dei ba'n shán-bor ia ki batlot-kyrdúh, bad ba'n kynmau ia kita ki ktín U Iísous uba U Trai, ba u hí u la ong, Ka long khamsuk kein ba'n ai ia ka ba'n pyddiang.

36. TE h'ynda u la lah kren ia kine kiei-kiei-ruh, u da dem ki khohsiu jong u, bad u la dúwai lem bad ki baroh.

37. Te la míh ka baiám-noh shibún na ki baroh: te haba ki la háp-dem ha ka ryndang U Paul, ki la iadoh ia u;

38. ki da iasngousíh khamtam-éh namar kata ka ktín ia kaba u la lah ong, ba sa ba ki'n 'nym ioh-khymíh shuh ia ka khymat jong u. Te ki

la ialeit-on-lynti ia u sha kata ka liing-báh.

XXI.—Lynnong.

1. *U Paul u'm tréh ia ka ba'n*
'nym leit-noh sha Ka Jerusalem.
7. Ki khún-kynthei U Philip-
pos ki long ki nongiathúhlypá.
10. Uwei U Agabos u iathúhlypá
ba yn khúm ia U Paul ha Ka
Jerusalem; namar-kata, ki pa-
ra-bangeit ki la iakyrpád ia u
ba'n 'nym leit; hinrei da kumwei
u la pyníh-nía ha ki. 15. Te
U Paul u la ialeit-kíu sha Ka
Jerusalem; u la iathúh-bynniah
ha ki hangta kumno U Blei u
la lah leh da u ha pyddeng Ki
Jentil; 20. te ynda ki la ioh-
-sngou, ki la iaroh ia uba U
Trai; hinrei ki la iapyníh ki
rúkom ha U Paul, ba u'n 'nu'm
pynthut mynkata ia u paitbah
Ki Jiu; te U Paul u la leh
kumta. 27. La kem ia u hangta
ruh, sa ba'n dei ruh ba u'n háp
ha ka shitom báh; 31. hinrei
la pyllait-noh ia u da u rangbah-
-shíhajar, uba la shah ruh ia u
ba'n ialap ha uba u paitlang.

1. Ka la jía te, hadiin ba ngi la iakhlád-noh da ka éh na ki, bad ba la lah pynmíh-noh, ngi la wan-poi da ka baphet-beit da ka liing sha Ka Kos, ha ka sngi ka babúd ruh sha Ka Rodos, nangta ruh sha Ka Patara.

2. Haba ngi la shem te ia ka liing-báh baleit sha shiliang sha Ka Phoiniki, bad haba la leit-kíu ha ka, ngi la iapynmíh-noh.

3. Te ynda la lah pau Ka Kypros ha ngi, bad ba ngi la lah íehnoh ia ka sha ka diang, ngi la nang leit da ka liing-báh sha Ka Syria, bad ngi la iapoi-híer ha ryngkeu ha Ka Tyros: namar hangta long ba kata ka liing-báh ka sa sei-noh ia ka jingkit jong ka.

4. Te h'ynda ngi la iashem da ka bawád-bhá ia ki synran, ngi la iaisah hangta hinieu sngi; kiba la iaong ha U Paul da uba U Mynysiim, ba'n 'nym leit-kíu sha Ka Jerusalem.

5. Hinrei mynba ngi la lah pyndap-noh ia kita ki sngi, ynda ngi la míh-noh ngi la nang leit-lynti; baroh ki da ialeit-on-lynti ia ngi, lem bad ki tyngá bad ki khún *jong ki*, háduh ka bashabar ka shnong: te ynda ngi la iadem la ki khohsiu ha ka baharúd-dúriau, ngi la iadúwai.

6. H'ynda ngi la lah iakyn-

thúp-ngúh paralok-hí, ngi la ialeit-kíu-noh sha kata ka liing--báh; ki te ki la ialeit-phai sha la iing-la-iing-hí.

7. NGI te, da ka bapyndep-noh ia la ka jingleit da ka liing-báh, na Ka Tyros ngi la wan-híer ha Ka Ptolemais; haba ngi la ngúh mon-bhá ia kiba ki para-bangeit, ngi la iaisah shi sngi bad ki.

8. Ha ka balashai te, (ngi kiba iabúd ryngkad ia U Paul,) h'ynda ngi la leit-noh ngi la iapoi sha Kaisareia: bad haba ngi la ialeit-bysut hapoh ka iing U Philippos uba u nongiathúhkhána-babhá, uba long na kita ki hinieu-ngút, ngi la iaisah bad u.

9. Ia une ruh la don sau--ngút ki khún-kynthei, ki theisotti, ki baiathúhlypá.

10. TE haba ngi dang iaisah *hangta* bún sngi, la wan--híer-noh na Ka Ioudaia uwei u nongiathúhlypá, uba ka kyrteng U Agabos.

11. Te h'ynda u la lah wan ha ngi, bad ba u la lah shim ia ka jingpanpoh ka jong U Paul, bad ba u la lah khúm ia la ki ktí ruh bad ia la ki kyjat hí, u la ong, Kumne ong uba U Mynsiim Bakhúid; Ia uta u briu, uba dei ia kane ka jingpanpoh, kiba Ki Jiu ki'n iakhúm kumjuh ha Ka Jerusalem, bad ki'n iaai-noh ha ki ktí Ki Jentil.

12. Te mynba ngi la ioh--sngou ia kine kiei-kiei-ruh, ma-ngi ruh, bad kita ki bashong-sah hangta ngi la iakyrpád ia u, ia ka ba'n 'nym leit -kíu sha Ka Jerusalem.

13. Hinrei U Paul u la iathúh, Phi theu-leh aiuh da ka baiám-noh *kumne* bad da ka bapynlywet-jin ia ka dohnúd jong nga? namar nga nga la kloi, ym tang ba'n khúm ia nga, hinrei ba'n iáp ruh ha Ka Jerusalem na ka bynta ka kyrteng ka jong U Iísous uba U Trai.

14. Te haba u'm tréh, ngi la iawai-noh da ka baong, Ia ka mon ka jong uba U Trai yn leh.

15. TE hadiin kita ki sngi ba ngi la lah iakhréh ki jingkit-jingbáh, ngi la ialeit-kíu--noh sha Ka Jerusalem.

16. Kiba ki synran ruh na Kaisareia ki la iawan ryngkad de bad ngi, ki da ialam *ia ngi* ha uwei U Mnason na Ka Ky-

pros, u synran barim, bad uba yn pynshong-sngoubhá ia ngi.

17. Te mynba ngi la lah poi ha Ka Jerusalem, kiba ki para-bangeit da ka bakymen ki la iapyddiang ia ngi.

18. Ha ka sngi ka babúd te U Paul u la leit-bysut hapoh lem bad ngi ha U Iakobos, te kiba Ki Tymen-basan baroh ki la iadon ha khymat ruh.

19. Ia kiba haba u la kynthúp-ngúh ruh, u la iathúh náduh ia kawei-pa-kawei-baroh, ia kiei-kiei-ruh kiba U Blei u la lah leh ha pyddeng kiba Ki Jentil da kaba ka jingleh jong u.

20. Kiba haba ki la ioh-sngou ki la iapyndon-burom te ia uba U Trai, bad ki la ong ha u, Mé ioh-khymíh, kó para, ki bakatno pheu-hajar Ki Jiu ki don kiba la ngeit; baroh ruh ki ialong ki basngou-shit-rhem shaphang kaba Ka Húkum.

21. Ki la lah iabyná te shaphang jong mé, ba mé hikai ia Ki Jiu baroh, kiba ha pyddeng kita Ki Jentil, ia ka ba'n phai-diin-noh-wat na U Mosis, mé da húkum, ba ki'n 'nym ot-shíar ia la ki khún, l'ymne ba'n iaid katba kum kiba ki níam-ki-rúkom.

22. Aiuh ka dei, namar-kata, *ba'n leh?* da lei-lei la don kam ia u paitlang ba'n wan-iaseng; namar ki'n ioh-iasngou ba mé la wan.

23. Te me'n leh, namar-kata, ia kane ia kaba ngi sa ong ha mé: don bad ngi sau-ngút ki rangbah ki baiashah ka jingkular ha lade-hí:

24. da shim-lem ia kita, da pynkhúid ia lade lem bad ki, bad me'n siu putet ia ki, ba ki'n ioh-khí ia la ki khlíh; kumta baroh ki'n ioh-tip, ba long ei-ei-ruh-ém kita kiei-kiei-ruh kiba ki la iabyná shaphang jong mé, hinrei *ba* mé hí ruh mé iaid-beit da ka baiai-súmar ia kata Ka Hukum.

25. Hinrei shaphang kita Ki Jentil kiba la ngeit, ma-ngi ngi la iabatai-skhem da ka shiti, ba *kumta* ngi la iakut-bishár, ba ki'n 'nym iabat ei-ei-ruh-ém kum kata, tang ba ki'n iaikhyndiah-noh te na ka-ta ka doh ba-la-kinia ia ki blei-thau, bad na ka snám, bad na ka *doh* ba-la-khyniot, bad na ka baklim de.

26. H'ynda kumta U Paul u

da shim-lem *ha lade* ia kita ki rangbah; te ha ka sngi ka babúd haba u la pynkhúid ia lade lem bad ki, u la leit-bysut hapoh kaba ka iing-mane-U-Blei, u da pynbyná ia ka jingpyndep ia kita ki sngi ki jong kata ka jingpynkhúid, tadynda kaba yn la kinia-ai-ngúh ia ka jingai-ngúh na ka bynta uwei-uwei-baroh jong ki.

27. Te mynba ba'n sa pyndep-noh ia kita ki hinieu sngi, kiba Ki Jiu na Ka Asia, haba ki la ioh-íh ia u ha kata ka iing-mane-U-Blei, ki la iapynkynroi-buk ia uba u paitbah baroh, bad ki la iabuh ia ki ktí ha u,

28. ki da iapyrta-noh, Ah phi ki briu Ki Kynja-Israil, tó iawan-iaráp-kloi! long uba une u briu u bahikai kylleng-la-kylleng-ruh ia ki briu baroh ba'n ialeh ia uba u paitlang, bad ia kaba Ka Húkum, bad ia kane ka jaka; bad ruh putet, u la ialam hapoh ia Ki Griik ha kaba ka iing-mane-U-Blei, bad u la pyntyngit te ia kane ka jaka ka bakhúid.

29. (Namar ki la lah ioh-íh mynshiwa ha kata ka shnong lem bad u ia U Trophimos uba u nong Ephesos, ia uba ki dang iatharai ba U Paul u la lah ialam hapoh ha kata ka iing-mane-U-Blei.)

30. Te la kíhwin-jilang baroh-kawei ka shnong, bad la jía-long ka jingiaphet-kyrthep-lem da uta u paitlang; te haba ki la iaphah-kem ia U Paul, ki la iaring-noh ia u shabar jong kata ka iing-mane-U-Blei: bad la khang-noh ia ki jingkhang kumne-kumne-ruh.

31. Te haba ki dang iatheu-bíang ba'n pyniáp-noh ia u, la wan-míh ka jingbyná ha uba U Rangbah-shíhajar jong kaba ka shí-kynhun *ki sipáhi*, ba la kíhwin-jilang baroh-kawei Ka Jerusalem;

32. uba, kumne-kumne-ruh, haba u la shim lem bad u ia ki sipáhi bad ia ki rangbah-shispah, u la phet-arsut ha ki. Ki te, haba ki la lah ioh-íh ia uta U Rangbah-shíhajar bad ia kita ki sipáhi, ki la iawai-noh ka bashoh ia U Paul.

33. H'ynda uta U Rangbah-shíhajar u la wan hajan, u la phah-kem ia u, bad u la húkum ba'n khúm ia u da ki ar-tylli ki

kynjiri; bad u la pán-noh u long uei, bad ka long aiuh ba u la lah leh.

34. Te kiwei ki la iapyrta-noh ia kane kaei-kaei-ruh, kiwei-pat ia katai kaei-kaei-ruh ha pyddeng uta u paitbah; te haba u'm lah ba'n tip ia ka bashisha-skhem namar kata ka jingkíhwin, u la húkum ba'n ialam-noh ia u sha kaba ka kut-baskhem.

35. Mynba u la lah poi te ha kiba ki kyrdon, ka la jía-lang ba'n báh ia u da kita ki sipáhi, namar kaba ka jingleh da ka bor jong uta u pait-bah.

36. Namar uba u paitbah byllín jong uta u paitlang u la búd, u da iapyrta-noh, Tó da shim-dúh-noh ia u!

37. Te ha ba'n sa ialam ha-poh ia U Paul sha kata ka kut-baskhem, u la kylli ha uta U Rangbah-shihajar, Ka bit ne ém ia nga ba'n ong ei-ei ha mé? Uba la kylli te, Mé nang kren Griik?

38. mé me'm long shisha uta u nong Ejipt uba la ieng-míh-buk mynshiwa kine ki sngi, bad ba la ialam-noh-soit sha ka rí-khlau ia kita ki sau hajar ki rangbah jong kiba ki da-kait?

39. U Paul u la iathúh te, Ma-nga nga long shisha u briu bakynja-Jiu, u nong Tarsos, u trai-shnong ka shnong-báh ka b'ymkhlem-nám kaba ha Ka Kilikia; nga kyrpád ia mé te, tó shah ia nga ba'n ialap ha uba u paitlang.

40. Ynda u la lah shah te *ia u*, U Paul haba u la ieng halor kita ki kyrdon, u la pyn-khíh-arsut da la ka ktí ha uta u paitlang: te ynda la pyn-long-noh ka jingsngáp-jar ba-khrau, u la ialap ha ki ha ka ktín kaba Hebru, u da ong;

XXII.—Lynnong.

1 *U Paul u iathúh náduh, kumno ba la pynkylla ia u sha kaba ka jingngeit;* 17. *kumno ruh ba la khot ia u sha la ka kam-apostolos.* 22. *Uba u paitlang, namar tang shu sngou ba u ialap sha-phang Ki Jentil, ki da iapyrta-noh bittar ia u.* 25. *Hinrei haba ki dang iakhúm ia u, da sei-noh ia la ki jingdawa trai-shnong Roma, naba kumta la pyllait-noh ia u.*

1. Kó ki briu ki para, bad

kó ki kypá, tó sngou ia ka jingiasait-ksan jong nga kaba mynta ha phi.

2. (Te haba ki la ioh-sngou ba u la ialap ha ki ha ka ktín kaba Hebru, kham-tam ki la ia-shah sngáp-jar; u ong kumne,)

3. Nga shisha nga long u briu bakynja-Jiu, ia uba la khá ha Ka Tarsos, kaba ha Ka Ki-likia, hinrei la pynnang ia nga ha kane ka shnong ha kyjat U Gamaliil, ba-la-hikai ia nga kat ka rúkom bajanai-éh jong ka húkum kaba ki kypá-tymen, ba nga da long u basngou-shit-rhem shaphang U Blei, kat kumba long ma-phi baroh ha kane ka sngi.

4. Nga uba la jiu pynshi-tom-bein ia kane ka lynti há-duh ka jingiáp, da ka bakhúm bad da ka baai-noh sha ki iing-byndí ia ki briu shinrang ruh bad kynthei.

5. Kumba uba U Rangbah-lyngdoh ruh u lah iaphlá ia nga, bad kaba Ka Jingiaseng tymen-basan baroh; na ki ruh haba nga la ioh ia ki shiti ha kiba ki para-bangeit, nga la leit-noh-soit sha Ka Damaskos, ba'n sa wallam ruh ia kita kiba don hangta, ba-la-khúm sha Ka Jerusalem, ia ka ba'n ioh-pynshitom ia ki.

6. Te ka la jía ia nga, haba nang leit-lynti bad ba nang wan hajan ha kata Ka Damaskos, hamar shiteng-sngi, shi-syndon-noh ba'n tyngshain-lep saudong na byneng ka jing-shai bakhrau baroh saudong ia nga.

7. Te nga la kyllon-sybak ha ka khyndeu, bad nga la ioh-sngou ka ktín baong ha nga, Ah Saul, Saul, balei mé pyn-shitom-bein ia nga?

8. Nga te nga la iathúh, Mé long uei, Ah Trai? Te u la iathúh ha nga, Ma-nga nga long U Iísous uba na Ka Na-saret, ia uba pynshitom-bein ma-mé.

9. Kita ruh kiba don lem bad nga ki la ioh-íh shisha ia kata ka jingshai, bad ki la ia-shepting-noh; hinrei ki'm shym la ioh-sngou-shemphang ia ka-ta ka ktín ka jong uta uba la kren bad nga.

10. Te nga la ong, Aiuh nga'n leh, Ah Trai? H'ynda kumta uba U Trai u la iathúh ha nga, Da ieng-joit, tó khíe-leit ruh sha Ka Damaskos, bad yn iathúh ha mé hangta sha-

phang kiei - kiei - baroh kiba la buh-knang ia mé ba'n leh.

11. Te myndang ba nga'm íhmat, namar ka jingtyngshain jong kata ka jingshai, da ka babyttin da ka ktí ia nga da kita kiba iadon lem bad nga, nga la leit-poi ha Ka Damaskos.

12. Te uwei U Ananias, u briu bariu - Blei kat kaba Ka Hukum, ia uba la iaphlá babhá da ki jong Ki Jiu baroh kiba iashong-sah *hangta*,

13. haba u la wan ha nga, bad ba u la ieng hajan, u la ong ha nga, Kó Saul u para, tó me'n ioh-peit khymat pat. Nga te ha kata kajuh ka por nga la khymíed sha u.

14. U la ong ruh, Uba U Blei jong kiba ki kypá jong ngi u la thung-pynbitlypá ia mé ba'n tip ia ka mon jong u, bad ba'n ioh-íh ia uta U Bahok, bad ba'n ioh-sngou ia ka ktín na ka shintur jong u;

15. naba me'n ioh-long u nongphlá jong u ha ki briu baroh, shaphang *kita kiei-kiei-ruh* ia kiba mé la ioh-íh bad ba mé la ioh-sngou:

16. mynta te, balei mé pyntúd? Tó da ieng-joit, tó shah ba yn pynbaptisma ia mé, bad ba yn sait-noh na lade ia ki pop jong mé, da ka bakhot-kyrpád ia ka kyrteng ka jong uba U Trai.

17. Te ka la jía, mynba nga la lah wan-phai-pat sha Ka Jerusalem, bad ba haba nga dang dúwai ha kaba ka iing-mane-U-Blei, ia nga ba'n long ha ka jinglong - ryngai;

18. bad ba'n ioh-íh ia u uba da ong ha nga, Tó pynkloi-noh mé, bad khíe-leit-noh da kyrkíh na Ka Jerusalem; naba ki'm pyddiang ia ka jingphlá jong mé shaphang jong nga.

19. Nga te nga la iathúh, Ah Trai, ki hí ki iatip, ba nga la jiu byndí bad ba la jiu sympat ha ki synagog baroh, ia kita kiba la ngeit ha mé:

20. bad mynba la pynmíh-noh ia ka snám U Stephan uba u nongphlá ba-la-shah-iáp u jong mé, nga hí ruh nga la ieng hajan, bad nga da kongúh-lem sngoubhá ia ka jingpyniáp jong u, bad nga da áp ia ki jain jong kita kiba iapyniáp-noh ia u.

21. U la ong te ha nga, Tó khíe-leit-noh; naba nga nga'n

phah-noh ia mé jingngai nang-ne sha Ki Jentil.

22. TE ki dang iasngáp--noh ia u háduh kaba kane ka ktín, h'ynda kumta ki la iapyn-jam-noh ia ka ktín jong ki, ki da iaong, Tó da shim-dúh-noh kat uta na ka khyndeu: namar ka'm shym la dei ia u ba'n ioh--im.

23. Te haba ki dang iapyr-ta-jam-noh, bad ba ki bred--noh-bak ia la ki jainkúp, bad ba ki kynting ka deumet sha ka súin-byneng,

24. uta U Rangbah-shíha-jar u la húkum ba'n ialam-noh ia u sha kata ka kut-baskhem, u da ong ba yn kylli-iit da pynshitom ia u da ki jingsym-pat, ba u'n la ioh-tip-skhem namar kaba kumno ka dau ba ki la iapyrta bittar-noh kumta ia u.

25. TE katba ki dang iapyndem-pyngkún ia u da ki jingkhúm-sníh, U Paul u la kylli ha uba u rangbah-shispah uba la ieng *hajan*, Ka dei ne ém ia phi ba'n sympat ia u briu u kynja-Roma, khlem da bishar ba'n rem ruh?

26. Te mynba uta u rang-bah-shispah u la lah ioh-sngou *ia kata*, u la leit iathúh ha uta U Rangbah-shíhajar, u da ong, Tó khymíh-thúh aiuh ba me'n sa leh: namar une u briu u long u kynja-Roma.

27. H'ynda te uta U Rang-bah-shíhajar u la wan ha u, u la ong ha u, Tó iathúh ha nga, mé long ne ém u kynja--Roma? U la iathúh te, Haoid.

28. Te uta U Rangbah-shí-hajar u la iathúh, Ma-nga da ka jinglum bún *sybai* nga la ioh-thíed ia kane ka jinglong--trai-shnong. U Paul te u la ong, Hinrei ia nga la khá kumta.

29. Kumne-kumne-ruh, na-mar-kata, ki la iakhyndiah--noh na u kita ki ba'n sa kylli--iit da pynshitom ia u: hinrei uta U Rangbah-shíhajar ruh u la shepting-noh, h'ynda u la lah ioh-tip-skhem ba u long u kynja-Roma, bad naba u la lah khúm ia u.

30. Te ha ka balashai, ba u da mon ba'n ioh-tip ia ka ba-shisha-skhem, ia kaba balei la múdui ia u na kita Ki Jiu, u la loit-noh ia u na kita ki jing-khúm, bad u la húkum ia kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad ia kaba Ka Darbar baroh-kawei

jong ki ba'n wan *hangta ;* te haba u la ialam-noh arsut ia U Paul, u la pynieng ia u ha khymat jong ki.

XXIII.—Lynnong.

1. Haba U Paul u dang pyníh-nía na ka bynta ia lade, U Ananias u la húkum ia ki ba'n shoh ia u. 6. Ka jingiakhlád ka míh ha pyddeng ki baiamúdui ia u. 11. Uba U Trai u pyntyngen-shait ia u, hamar ba Ki Jiu ki iaáp--thap ia u ; 16. la pynbyná ia kane ha uba U Rangbah - shí - hajar. 23. H'ynda kumta uta U Rangbah-shíhajar u húkum ba'n ialam-noh ia U Paul sha Kaisareia ha U Philiks uba u lyngskor, bad ia ka shiti ha u ruh. 31. Te ki sipáhi ki la ialam-noh ia u kumba la húkum ia ki.

1. Te hadiin ba U Paul u la khymíh - shain ha kata Ka Darbar, u la ong, Kó ki briu ki para, nga la iaid - beit ha ka jingiatip-lem babhá baroh ha U Blei, háduh kane ka sngi.

2. U Ananias te uba U Rangbah-lyngdoh u la húkum ia kita kiba la ieng hajan jong u, ba'n shoh ia ka shintur jong u.

3. H'ynda kumta U Paul u la ong ha u, Uba U Blei u ba'n sa shoh ia mé, mé u kynroh ia uba la pynlíh ! kumta dú shong bishár ma-mé ia nga kat kaba ka húkum, pynban da ka bapallat ia ka húkum mé húkum ba'n shoh ia nga ?

4. Te kita kiba la ieng hajan ki la iaong, Mé kren-bein ia uba U Rangbah - lyngdoh jong U Blei ?

5. U Paul u la iathúh te, Nga'm shym la lah khein, kó ki para, ba u long U Rangbah--lyngdoh ; naba la thoh, " Me'n " 'nym kren-sniu ia u rangbah " jong u paitlang jong mé."

6. Hinrei mynba U Paul u la íhthúh, ba kaba kawei ka bynta ka long na Ki Saddusi, bad kaba kawei-pat na Ki Pharisi, u la pyrta-ky-ang ha kata Ka Darbar, Kó ki briu ki para, ma-nga nga long U Pharisi, u khún U Pharisi ; sha-phang ka jingkyrmen bad ka jingmíh-pat ki baiáp la bishár ia nga !

7. Te h'ynda u la lah ialap ia kane, la míh ka jingiasait--buk ha pyddeng kita Ki Pharisi bad kita Ki Saddusi, te la iakád-arliang ia uta u paitbah.

8. Namar Ki Saddusi shisha ki iaong ba ym don ka jingmíh-pat, l'ymne u angelos, l'ymne ka mynsiim; hinrei Ki Pharisi ki iaphlá ia ki baroh-ar.

9. Te la míh ka jingpyrta-ky-ang bakhrau: bad, haba la lah iaieng-joit kiba Ki Nongthoh na kata ka phang ka jong kita Ki Pharisi, ki la iapynéh-noh, ki da ong, Ngi'm shem ka basniu ei-ei-ruh-ém ha une u briu: hinrei lada ka mynsiim ka la kren ha u, lane u angelos; wat ai ba ngi'n ialeh kein ia U Blei.

10. Te mynba la nang-míh nang-míh ka jingiasait-khynwin bakhrau, uta U Rangbah-shíhajar, da kaba u la sngou-tíng-khuslai ba ioh yn bythat lyngkot-lyngkot ia U Paul da ki, u la húkum ia ki kynhún sipáhi ba'n leit-híer-noh, ba'n kyníh-kynthet ia u na pyddeng jong ki, bad ba'n ialam-noh ia u sha kata ka kut-baskhem.

11. Te ha ka míet ka babúd, uba U Trai haba u la jía shisyndon ha u, u la ong, Tó kyrmen-shlur, Kó Paul, namar kumba mé la phlá-shai-noh ia kiei-kiei kiba shaphang jong nga ha Ka Jerusalem, kumjuh ka dei ia mé ba'n phlá-shai-noh ha Ka Roma ruh.

12. Te h'ynda la míh ka sngi, kiba na Ki Jiu haba ki la iapynlong ka jingiashet-lem, ki la iateh-jingsmai paralok-hí, ki da iabúh, ba'n 'nym bám, l'ymne ba'n díh, tadynda ba ki ioh-pyniáp-noh ia U Paul.

13. Te ki la iadon saupheu-ngút tam, kiba la lah iapynlong ia kane ka jingiashet-iasmai-lem;

14. kiba haba ki la iawan ha kita Ki Rangbah-lyngdoh bad ha kita Ki Tymen-basan, ki la iaong, Ngi la iatéh-jingsmai paralok-hí da ka jingtim, ba'n 'nym mád ei-ei-ruh-ém tadynda ba ngi ioh-pyniáp-noh ia U Paul:

15. mynta, namar-kata, ma-phi lem bad Ka Darbar tó phi'n iaphahlypá ka ktín ha uta U Rangbah-shíhajar, ba u'n ialam-noh arsut ia u ha phi la shai, kumba phi'n sa kylli-iit kham-janai ia kiei-kiei-ruh shaphang jong u: te ma-ngi mynshiwa ia kaba u'n la poi hajan, ngi iadon ba-la-kloilypá ia ka ba'n pyniáp-noh ia u.

16. Hinrei mynba uba u khún jong ka para U Paul u la lah ioh-sngou shaphang kata ka jingiaáp-thap, ba u la don hajan u la leit-bysut te sha kata ka kut-baskhem, u la iathúh ha U Paul.

17. U Paul te haba u la khot ha lade ia uwei na kita ki rangbah-shispah, u la ong, Tó ialam ia une u basamla ha uba U Rangbah-shíhajar; namar u don kaei-kaei-ruh ba'n pynsngou ha u.

18. Kumta te haba u la shim ha lade ia u, u la ialam *ia u* ha uta U Rangbah-shíhajar, bad u la ong, U Paul uba u nongsah-byndí, haba u la khot ha lade ia nga, u la kylli *ia nga* ba'n ialam ia une u basamla ha mé, uba don kaei-kaei-ruh ba'n iathúh-pynpau ha mé.

19. Te uta U Rangbah-shíhajar haba u la shim *ia u* da ka ktí jong u, bad haba u la lah kynriah-noh *bad u* sha kyrphang, u la kylli *ia u*, Ka long aiuh, ia kaba mé don ba'n pynsngou ha nga?

20. Te u la iathúh, Ba kiba Ki Jiu ki la iakut-lem ia ka ba'n kylli ia mé, ba me'n ialam arsut ia U Paul la shai sha Ka Darbar, kumba ki'n sa kylli-iit kham-janai ia kaei-kaei-ruh shaphang jong u;

21. hinrei ma-mé wat kongúh ia ki; namar don saupheu-ngút tam ki rangbah na ki kiba iaáp-thap ia u, kiba la iateh-jingsmai paralok-hí, ba'n 'nym bám, l'ymne ba'n díh, tadynda ba ki la ioh-pyniáp-noh ia u: mynta ruh ki iadon ba-la-kloilypá, ba ki da iaáp-khymíh-lynti ia kata ka jingkongúh na mé.

22. H'ynda kumta uta U Rangbah-shíhajar u la pyllait-noh ia uta u basamla, ynda u la lah húkum-skhem *ia u* ba'n 'nym iathúh hano-hano-ruh, ba mé la lah iathúh-pau ia kine kiei-kiei-ruh ha nga.

23. Te haba u la khot ha lade ar-ngút kiba na kita ki rangbah-shispah, u la ong, Tó iakhréh ar-spah-ngút ki sipáhi, ba ki'n leit-soit sháduh Kaisareia, bad ki hinieupheu-ngút ki sipáhi bashong-kulai, bad ar-spah-ngút ki nongbat-súm ba'n synrán, hamar ka balai baje ka bamynmíet;

24. bad ba'n iakhréhlypá ruh ki mrád, ba haba ki la ia-

pynshong ia U Paul halor, ki'n ioh-ialam-koit-bhá *ia u* ha U Philiks uba u lyngskor.

25. U da thoh ka shiti ka badon hapoh ka basyrím kum kane;

26. U Klaudios Lusias, ha U Philiks uba u lyngskor babhá-tam-éh, *u phah* khúblei.

27. Ia une u briu ba-la--kem da kiba Ki Jiu, bad sa ba'n pyniáp-noh ia u da ki; te da ka baleit shisyndon lem bad kaba shí-kynhún ki sipáhi nga la pynpyllait-noh ia u, mynba nga la ioh-tip-skhem ba u long u kynja-Roma.

28. Te ba nga da mon ba'n ioh-tip ia ka dau da kaba ki la iatían-bishár ia u, nga la ialam-noh arsut ia u sha Ka Darbar jong ki;

29. ia uba nga la shem ba--la-tían-bishár ia u shaphang ki jingiasait ka húkum jong ki; hinrei ba ym don ei-ei-ruh-ém ka jingtían-bishár badei ia ka ba'n iáp lane ia ka ba'n khúm.

30. Te mynba la pynpau ha nga ia ka jingthap ia uta u briu ka ba'n sa long da kita Ki Jiu, shisyndon-noh kein nga la phah ha mé, ynda nga la húkum-skhem ruh ia kita ki nongmúdui ba'n iathúh pyrshah ha khymat jong mé ia kiei-kiei-ruh kiba ki ialeh ia u. Tó iailong bakoit-bakhíah.

31. YNDA kumta kita ki sipáhi, kum kaba la lah húkum ia ki, ki la iashim-lem ia U Paul, bad ki la ialam-noh *ia u* da ka bamynmíet shádhuh Ka Antipatris.

32. Te ha ka balashai, ynda ki la lah íehnoh hadiin ia kita ki sipáhi bashong-kulai ia ka ba'n nang-leit lem bad u, ki la ia-wan-phai pat sha kata ka kut--baskhem:

33. kiba, haba ki la lah poi hapoh Kaisareia, bad ba ki la lah aití-noh ia kata ka shiti ha uba u lyngskor, ki la iapynkyntiu ha khymat jong u ia U Paul ruh.

34. Te h'ynda uta u lyngskor u la lah púle *ia kata ka shiti*, bad ba u la lah kylli na kano ka shnat u long, bad ba u la lah ioh-shemphang ba uba na Ka Kilikia;

35. Nga'n ioh-sngou ia mé ha b'ynda kut, u la ong, h'ynda ki nongmúdui jong mé ruh ki'n la poi. U la húkum te ba'n áp-phira ia u ha ka iing-báh ka jong U Irodis.

XXIV.—LYNNONG.

1. *Ba la múdui ia U Paul da U Tertullos uba u riu-sait;* 10. *u iasait-nía na ka bynta ka jing-iaid-jinglong bad ka jinghikai jong u.* 22. *Ynda kumta U Philiks u pynslem ia ka jing-bishár khyndiat ki sngi.* 24. *U Paul u ialap ia U Khristos ha U Philiks, uba kyrmen ba U Paul u'n thong ia u.*

1. HADIIN san sngi te, U Ananias uba U Rangbah-lyng-doh u la leit-híer-noh lem bad kiba Ki Tymen-basan, bad uwei U Tertullos u riu-sait; kiba la iamíh-pau ha khymat uta u lyngskor ia ka ba'n ialeh ia U Paul.

2. Te h'ynda la lah khot *ha khymat* ia u, U Tertullos u la sydang ba'n múdui *ia u,* u da ong,

3. Ba ngi iaioh da mé bún ka jingsuk, bad ki kam-beit balong-bhá ki ba-la-leh ha kane ka kynja-bynriu da ka jing-súmar-sukhérlypá jong mé, ha kaei-kaei-baroh ruh bad kyl-leng-la-kylleng ruh, ngi iaphlá-kongúh, Ah U Philiks u babhá-tam-éh, lem bad ka jingsngou-ngúh baroh.

4. Hinrei ba nga'n 'nym pynpep salía shuh ia mé, nga kyrpád ia mé ba'n sngou ia ngi na la ka jingsngoushah-jem shí kyntín ar kyntín.

5. Namar ngi la iashem ia une u briu u nongpynpy-út, bad u bapynkhíh-buk ia ka jing-kíhwin ha pyddeng Ki Jiu baroh kiba lyngba ia ka pyrthei, u nongialam-phrang ruh jong ka kynja-níam *thymmai* ka jong Ki Nasaret:

6. uba la theu-pyrshang ruh ba'n pynsang ia kaba ka iing-mane-U-Blei; ia uba ngi la iakem te, bad ngi la iamon ba'n bishár kat kumba ka húkum jong ngi.

7. Hinrei haba U Lusias uba U Rangbah-shíhajar u la poi-tíap da ka bor báh, u la shim-ialam-noh *ia u* na ki ktí jong ngi;

8. u da húkum ia ki nong-múdui jong u ba'n wan ha mé, na u da ka bakylli-iit, me'n lah hí ba'n ioh-tip bíang shaphang kine kiei-kiei-baroh, namar jong ki ba ngi iamúdui ma-ngi ia u.

9. Te kita Ki Jiu ruh ki la ialeh-ryngkad, ki da iathúh-skhem ba kine kiei-kiei-ruh ki la long kumta.

10. Te U Paul u la ia-
thúh, h'ynda uta u lyngskor u
la lah kongúh-khlíh ia u ba'n
kren, Namar ba nga tip ba mé
long na bún snem u nongbi-
shár ha kane ka kynjá - byn-
riu, nga iasait-ksan sngoubhá
kham-tam ia kiei-kiei-ruh sha-
phang jong nga hí:
11. ba mé long u balah
ba'n ioh-tip bíang ba ki'm don
ia nga tam khadar sngi, ná-
duh kaba nga la leit-kíu ba'n
sa mane - dem ha Ka Jerusa-
lem.
12. L'ymne ruh ki'm shym
la shem ia nga baiasait-nía ha
kata ka iing-mane-U-Blei bad-
no-badno-ruh, lane bapynlong
ka jingkíhwin-jilang ia u pait-
bah, l'ymne ha ki synagog,
l'ymne ha kata ka shnong;
13. l'ymne ki'm ialah ha
nga ba'n pyndei-pau da jing-
sakhí ia kita kiei-kiei-ruh sha-
phang jong kiba mynta ki ia-
múdui ia nga.
14. Hinrei ia kane nga phlá
ha mé, ba kat kumba kata ka
lynti, ia kaba ki iakhot ka
níam-bakylla-jaid, kumta kein
nga shakri ia uba U Blei ba ki
kypá-tymen, da ka bangeit ia
kiei-kiei-baroh kiba la thoh ha
kaba Ka Húkum bad ha kiba
Ki Nongiathúhlypá:
15. ba nga don ka jingkyr-
men ha U Blei,—ia kaba kiba
kine hí ruh ki iabat-kyrmen,
—ba ka'n sa long ka jingmíh-
-pat ki baiáp, jong ki bahok ruh
bad ki b'ymhok.
16. Ha kane ruh nga hí
nga iaipyrshang-pynmylín ia
lade, ba'n ioh-iaibat khlem-da-
-púd ka jingiatip-lem bakhlem-
-pynthut sha U Blei bad *sha* ki
briu.
17. Te hadiin kham - bún
snem, nga la wan ia ka ba'n
sa pynai-noh ia ki jingai-isynei
ha kaba ka kynja jong nga,
bad ia ki jingai-ngúh-thang:
18. ha pyddeng jong ki,
kiba Ki Jiu na Ka Asia ki la
iashem ia nga ba-la-pynkhúid
ia lade ha kata ka iing-mane-
-U-Blei; *hinrei* ym lem bad u
paitbah-thala, l'ymne lem bad
ka jingkíhwin-jilang:
19. ia ki la dei ba'n long
hangne ha khymat jong mé,
bad ba'n múdui, lada ki la ia-
don kaei-kaei-ruh kaba ki ia-
leh ia nga.
20. Lane kine hí tó ki'n ia-
thúh, lada ki la iashem kaei-
-kaei-ruh ka b'ymdei ha nga,

katba nga la ieng ha khymat kata Ka Darbar ;

21. I'ymda *long* namar kane kawei ka jingong, ia kaba nga la pyrta-ky-ang mynba nga dang ieng ha pyddeng jong ki; Ba shaphang ka jingmíh-pat ki baiáp la bishár ia nga ha kane ka sngi da phi!

22. Te h'ynda U Philiks u la ioh-sngou ia kine kiei-kiei-ruh, haba u la ioh-tip kham-janai ia kiei-kiei-ruh shaphang kata ka lynti, u la buh-teng-noh ia ki, u da ong, H'ynda U Lusias uba U Rangbah-shíhajar u'n wan-híer, nga'n iit-bishár-kut ia kiei-kiei-ruh ha pyddeng jong phi.

23. Te u da húkum-skhem ia uta u rangbah-shispah ba'n áp-phira ia U Paul, hinrei ba'n ioh ka bakyllúid, bad ba'n 'nym ádong iano-iano-ruh na kiba ki jong u hí ba'n súmar *ia u*, lane ba'n wan ha u.

24. Te hadiin kiwei-pat ki sngi, mynba U Philiks u la wan-poi lem bad Ka Drousilla kaba ka tyngá jong u, kaba long Kynja-Jiu, u la phah-khot ia U Paul, bad u la ioh-sngou ia u shaphang kaba ka jingngeit ha U Khristos.

25. Te katba u dang ialap shaphang ka hok, bad ka bor-khúid halor lade, bad kaba ka jingbishár ka ba'n sa wan, U Philiks da kaba u la shepting-noh, u la iathúh, Ia kaba mynta, tó khíe-leit-noh; te h'ynda nga la ioh-shem ka por, nga'n phah-khot ha lade ia mé:

26. u da kyrmen ruh putet ba yn la ai sybai ha u da U Paul, knang ba u'n pyllait-noh ia u; naba kumta ruh haba u da phah-khot ha lade ia u kham-búnsin, u la jiu iakren sngou-bhá bad u.

27. Hinrei ynda la lah dap ar snem, U Philiks u la pyddiang ia U Porkios Phistos u nongbytteng-kyrteng; te U Philiks, ba u da mon ba'n buh-tyngkai-noh ia lade ia ki jingleh-sybún ha kiba Ki Jiu, u la pynsah-noh ia U Paul ba-la-khúm.

XXV.—Lynnong.

1. *Ki Rangbah Ki Jiu ki iamíh ha khymat U Phistos ba'n iamúdui ia U Paul.* 6. *U iasait-dá ia lade ha khymat U Phistos.* 13. *U Phistos u iathúh-ná-duh ha U Agrippas u siim shaphang kaba ki iatían-bishár ia U Paul.* 23. *Te ha ka ba-*

lashai, u húkum ba'n pynmíh-noh ia U Paul ha khymat U Agrippas.

1. Naba kumta U Phistos h'ynda u la wan-kíu halor kata ka shnat, hadiin lai sngi u la leit-kíu sha Ka Jerusalem na Kaisareia.

2. Te uta U Rangbah-lyngdoh bad kita ki bakhrau-batrí ki jong Ki Jiu ki la iamíh-pau ha khymat jong u, ia ka ba'n ialeh ia U Paul, bad ki la ia-kyrpád ia u,

3. ki da iapán ia lade ka jingsybún ia ka ba'n ialeh ia u, ba u'n phah-khot ha lade ia u sha Ka Jerusalem; ki da dang iatheu-buh ia ka jingiaáp-thap ha kata ka lynti ba'n pyniáp-noh ia u.

4. Hinrei U Phistos u la ia-thúh ba yn áp-phira ia U Paul ha Kaisareia, bad ba u hí u'n sa leit-noh shen *hangta.*

5. Namar-kata, kita ki ba-khrau-batrí ha pyddeng jong phi, u ong, ai ki'n ialeit-híer lem bad *nga*, lada don ka *jing-tían-bishár* kaei-kaei-ruh ha une u briu, ki'n iamúdui ia u.

6. Te ynda u la lah iai-sah ha pyddeng jong ki ym tam shipheu sngi, mynba u la lah leit-híer sha Kaisareia, ha ka balashai u da shong halor kaba ka khet-bishár, u la húkum ba'n wallam ia U Paul.

7. Te ynda u la poi, kita Ki Jiu kiba la wan-híer na Ka Jerusalem ki la iaieng-tau-wíar *ia u,* ki da iatían ki jingtían-bishár babún bad bakhía ki baialeh ia U Paul, ia kiba ki'm lah shuh ba'n pyníh-nía;

8. mynba u hí u dang ia-sait-dá ia lade, Ba l'ymne ia ka húkum ka jong Ki Jiu, l'ymne ia kaba ka iing-mane-U-Blei, l'ymne ia U Kaisar, nga'm shym la leh pop ei-ei-ruh.

9. Hinrei U Phistos, ba u da mon ba'n buh-tyngkai-noh ia lade ia ka jingleh-sybún ha kita Ki Jiu, u da iathúh ha U Paul, u la ong, Mé kwah leit-kíu sha Jerusalem, ia ka ba'n bishár ia mé hangta shaphang kine kiei-kiei-ruh ha khymat jong nga?

10. Te U Paul u la iathúh, Nga ieng kein ha khymat ka khet-bishár U Kaisar, ha kaba ka dei ba'n bishár ia nga; nga'm shym la leh b'ymdei ei-ei-ruh-ém ia Ki Jiu, kumba mé hí ruh mé tip-bíang-éh.

11. Namar lada shisha nga

leh b'ymdei, lane nga la leh ei-ei-ruh ka ba'n dei ba'n iáp, nga'm kyrngáh ia ka ba'n iáp; hinrei lada ym don ei-ei-ruh-ém na kine kiei-kiei-ruh shaphang jong kiba kine ki iamúdui ia nga, ym don uba lah ba'n aití-dúh ban-shiliang ia nga ha ki. Nga dúwai da ka nía ha U Kaisar.

12. H'ynda kumta U Phistos ynda u la lah iasylla bad kiba iabishár-lem, u la iathúh, Mé la dúwai da ka nía ha U Kaisar? te ha U Kaisar me'n leit.

13. Te ynda la pallat kiwei ki sngi, U Agrippas uba u siim, bad Ka Berniki ki la iawan-híer sha Kaisareia, ki ba'n sa ngúh-mon-bhá ia uta U Phistos.

14. Te mynba ki la iaisah hangta kham-bún sngi, U Phistos u la iathúh-náduh ha uta u siim ia kiei-kiei-ruh shaphang U Paul, u da ong, Don uwei u briu u nongsah-byndí ia u ba-la-íehnoh-teng da U Philiks;

15. shaphang jong u, mynba la don ma-nga ha Ka Jerusalem, kiba Ki Rangbah-lyngdoh bad kiba Ki Tymen-basan jong kiba Ki Jiu ki la iamíh-pau, ki da iapán ia lade ka jingkut-bishár ialeh ia u.

16. Ha kiba ngalaiathúh, Ba ym don ka rúkom bad ki nong Roma ba'n aití-dúh ban-shiliang ia uno-uno-ruh u briu ia ka ba'n pyniáp-noh, mynshiwa ba uta ia u ba-la-múdui b'u'n ioh ia kita ki nongmúdui pyrshah ha khymat, b'u'n ioh ruh ka jaka ka jingiasait-ksan shaphang kata ka jingtían-bishár.

17. Namar-kata, mynba ki la lah wan-iaseng hangne, khlem da pyntúd ei-ei-ruh, ha ka balashai nga da shong halor kaba ka khet-bishár, nga la húkum ba yn wallam ia uta u briu.

18. Shaphang jong u, haba kita ki nongmúdui ki la ieng, ki'm shym la pynwan ia ka jingmúdui ei-ei-ruh-ém na kita kiei-kiei-ruh kiba nga la tharai ma-nga:

19. hinrei ki la iadon kiba ki jingiasait ialeh ia u shaphang ka níam-shait-mane-blei jong ki hí, bad shaphang uwei U Iísous ba-la-iáp, ia uba la iathúh-skhem U Paul ba u im.

20. Te ba la sngou-lyngngoh ma-nga ia kata ka jingiasait shaphang kat kata, nga la kylli, la u kwah ne ém ba'n

leit sha Jerusalem, bad hangta ba'n bishár ia u shaphang kine kiei-kiei-ruh.

21. Hinrei mynba U Paul u la lah dúwai da ka nía ba yn la ríh-noh-teng ia u ia ka baiit-bishár-kut ka jong uba U Sebastos, nga la húkum ba'n ríh-noh-teng ia u, tadynda ba nga'n lah ioh-phah ia u ha U Kaisar.

22. H'ynda kumta U Agrippas u la ong ha U Phistos, Nga ruh hí nga'n da la kwah ba'n ioh-sngou ia uta u briu. U hinrei u ong, Lashai, me'n ioh-sngou ia u.

23. Namar-kata ha ka balashai ynda la lah wan uta U Agrippas, bad kata Ka Berniki, da shibún ka jingpyníh iaid-siim, bad ba ki la lah bysut sha ka pulit ka ba'n ioh--sngou, lem ruh bad kiba Ki Rangbah-shíhajar, bad ki rangbah ki jong kata ka shnong ki badon nám - bapau, bad haba la húkum U Phistos, la wallam ia U Paul *ha khymat.*

24. Te U Phistos u la ong, Kó Siim Agrippas, bad phi ki rangbah baroh kiba don lem ha khymat bad ngi, phi khymíh ia une u briu, shaphang jong u uba u paitbah baroh jong kiba Ki Jiu ki la wan--iakren-kyrpád ha nga, ha Ka Jerusalem ruh bad hangne, ki da iaky-ang-shlá ia u ba ym dei ia u ba'n im shuh.

25. Hinrei ma-nga, mynba nga la lah sngouthúh ba u'm shym la leh ei-ei-ruh-ém ka ba'n dei ba'n iáp, bad ba u hí ruh putet u la lah dúwai da ka nía ha uba U Sebastos, nga la bishár-kut ba'n phah ia u.

26. Shaphang jong u nga'm donkaei-kaei-ruh baskhem-shisha ba'n thoh ha uba U Patsha. Naba kumta nga la wallam ia u ha khymat jong phi, bad kham-tam-éh ha khymat jong mé, kó siim Agrippas, ba ynda la long ka bakylli-iit *ia u,* nga'n da la ioh kaei-kaei-ruh ba'n thoh.

27. Namar ka íhmat ia nga bakhlem-búit, haba phah ia u nongsah-byndí, ba'n 'nym pyníh-bynniah ruh putet ia kita ki jingmúdui baialeh ia u.

XXVI.—Lynnong.

1. *Ka jingong-lam-phrang U Paul ha khymat U Agrippas;* 4. *haba u sa pyníh ha u ia ka rúkom ka jinglong jong u na myndang-*

long khynnah; 12. bad ia ka rúkom bakyndit ka jingkylla-kabamút jong u; bad ia ka jingkhot jong u ia ka ba'n long U Apostolos. 24. U Phistos u kynnoh lamwir ha u; hinrei hangta U Paul u iathúh jemnúd ia kata; ynda kumta U Agrippas u la phlá ba la pynkongúh da ka nía ia u sa khyndiat ba'n long U Khristian. 30. Ka jingiaseng baroh kawei ka la bishár--kut ba ym don ka jingrem satía ha u.

1. H'YNDA kumta U Agrippas u la ong ha U Paul, La shah ia mé ba'n kren na ka bynta ia lade-hí. Ynda kumta U Paul haba u la kynér ia la ka ktí, u la iasait-dá ia lade.

2. Nga nieu ia lade u basuk, kó siim Agrippas, ha ba'n sa iasait-dá ia lade ha khymat jong mé ha kane ka sngi, shaphang kiei-kiei-baroh ia kiba la tían-bishár ia nga da Ki Jiu;

3. kham-tam-éh naba mé long u bashemphang-janai ia ki níam-ki-rúkom ruh bad ia ki jingiasait baroh kiba ha pyddeng Ki Jiu. Naba kumta nga kyrpád ia mé ba'n sngou ia nga da ka baiaishah-slem.

4. TE kumta ia ka rúkom ka jinglong-jingim jong nga kaba na myndanglong khynnah, ia kaba la long náduh ka bamynnyngkong ha pyddeng ka kynja jong nga ha Ka Jerusalem, kiba Ki Jiu baroh ki iatip;

5. ki da íhthúh mynshiwa ia nga na phrang, (lade ki iamon ba'n iaphlá) ba kum kaba ka kynja-níam babynniah-tam-éh ka jong ka níam-mane-Blei ka jong ngi, nga la long U Pharisi.

6. Mynta ruh, namar ka jingkyrmen ka jong kata ka jingkular ba-la-buh bad kiba ki kypá da U Blei, nga la ieng b'yn bishár ia nga:

7. sha kata *ka jingkular*, ki khadar jaid jong ngi, haba shakri *ia U Blei* da ka baiaisngou-shit-rhem mynmíet bad mynsngi, ki kyrmen ba'n kot; shaphang kata ka jingkyrmen la tían-bishár ia nga, kó siim Agrippas, da Ki Jiu.

8. Balei? yn mut ia ka kaba b'ymlah-ngeit bad phi, lada U Blei shisha u pynmíh-pat ia ki baiáp?

9. Nga shisha te nga la jiu tharai ha lade ba ka dei ia nga ba'n leh shibún kiei-kiei-ruh

baialeh ia ka kyrteng U Iísous
uba u nong Nasaret.
10. Ia kaba nga la leh ruh
ha Ka Jerusalem: bad ia shi-
bún kiba ki riu-khúid nga la
set-khop ma-nga ha ki iing-
-byndí, haba la ioh ia ka hú-
kum na kiba Ki Rangbah-lyng-
doh; mynba sa pyniáp-noh
ruh ia ki, nga la noh-bak ia la
u mauria bakongúh *ia kata.*
11. Da ka bapynshitom ruh
ia ki búnsin ha ki synagog ba-
roh, nga la jiu pynleh *ia ki* ba'n
kren-bein; bad mynba bittar
lamwir shíkaddei-éh ia ki, nga
la jiu beh-bein *ia ki* háduh wad
ha kiba ki shnong-báh basoh-
-shnong.
12. Ha ki ruh haba
dang leit sha Ka Damaskos,
bad ka bor bad ka húkum ruh
na kita Ki Rangbah-lyngdoh,
13. *hamar* shiteng sngi, kó
siim, nga la ioh-íh ha kata ka
lynti ka jingshai na byneng,
nalor ka jingtyngshain ka jong
ka sngi, ka da tyngshain sau-
dong ia nga, bad ia kita kiba
leit jingleit lem bad nga.
14. Te mynba la lah kyl-
lon-sybak ma-ngi baroh ha ka
khyndeu, nga la ioh-sngou ka
ktín bakren ha nga, bad ba-
ong ha ka ktín kaba Hebru,
Ah Saul, Saul, balei mé pyn-
shitom-bein ia nga? *ka long*
ka baéh ia mé ba'n kynjat pyr-
shah ia ki diing-spéh.
15. Nga la ong ma-nga te,
Mé long uei, Ah Trai? Te u la
iathúh, Ma-nga nga long U
Iísous, ia uba pynshitom-bein
ma-mé.
16. Hinrei tó ieng-joit, da
ieng ruh da ki slajat jong mé;
namar knang ia kane kein nga
la míh-pau ha mé, ba'n thung
knang ia mé *ba'n long* u nong-
ialap bad u nongphlá, shaphang
kine kiei-kiei-ruh ia kiba mé
la ioh-íh ruh, bad shaphang
kita kiei-kiei-ruh *ha* kiba nga'n
pynpau ia lade ha mé,
17. da ka bajíd-noh ha lade
ia mé na uba u paitlang, bad
na kiba Ki Jentil, ha ki mynta
nga phah-noh ia mé;
18. ba'n pynpeit-noh ia ki
khymat jong ki, ia ka ba'n pyn-
phai na ka badum sha ka jing-
shai, bad *na* ka bor ka jong U
Soitan ha uba U Blei, ba ki'n
ioh-pyddiang ia ka bamáp ki
pop, bad ia ka bynta ha pyd-
dengkita ia kiba la pynkhúid, da
kata ka jingngeit kaba ha nga.
19. Nangta, kó siim Agrip-

pas, nga'm shym la long u b'ymkongúh ia kata ka jingíhthúh-pau byneng;

20. hinrei nga la ialap nyngkong ha kiba ha Ka Damaskos, bad *ha kiba* ha Ka Jerusalem, bad ha kata ka rí baroh ruh ka jong Ka Ioudaia, *ynda kumta* ha kiba Ki Jentil ruh, ba ki'n kylla-ka-bamut, bad ba ki'n phai ha uba U Blei, da ka baleh ia ki kam badei-bíang ia ka bakylla-ka-bamut.

21. Na ka bynta kine kiei-kiei-ruh kita Ki Jiu haba ki la iakem ia nga ha kata ka iing-mane-U-Blei, ki la iapyrshang ba'n pyniáp-noh *ia nga* da ki ktí *jong ki hí.*

22. Hinrei haba la ioh ka jingiaráp kaba na U Blei, nga la iaiieng iaphlá háduh kane ka sngi ha u barit-barain ruh bad ha u bakhrau-batrí, da ka baiathúh ei-ei-ruh-ém tam ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba la lah ong kiba Ki Nongiathúhlypá bad U Mosis ki ba'n sa jía-long;

23. ba ka la dei ia uba U Khristos ba'n shah, *bad* ba u'n sa long u bashiwa na ka jingmíh-pat ki baiáp, *bad* ba'n ialap ia ka jingshai ha uba u paitlang, bad ha kiba Ki Jentil.

24. TE haba u dang iasait-nía ia lade ia kine kiei-kiei-ruh, U Phistos u la ong da ka ktín bajam, Paul, mé lamwir; shibún ka jingnang-jingstád ka pynkylla-khongpong ia mé sha ka balamwir!

25. Hinrei ong ma-u, Nga'm lamwir, Ah U Phistos u babhá-tam-éh; hinrei nga iathúh shinná ki ktín ka jingshisha bad ki jingkynmau-bynriu.

26. Namar uta u siim u tip shaphang kine kiei-kiei-ruh, ha u, namar-kata, nga kren da ka bakren-shlur shinná; namar nga'm sngou-artatín ei-ei-ruh ba u b'ym tip-thúh ia kaei-kaei-ruh jong kita kiei-kiei-ruh; namar ka'm long ba-la-leh ia kane ha kyndong.

27. Ko siim Agrippas, mé ngeit ha kiba ki Nongiathúhlypá? Nga tip ba mé ngeit.

28. Ynda kumta U Agrippas u la ong ha U Paul, Sa khyndiat me'n pynkongúh da ka nía ia nga ba'n long U Khristian.

29. U Paul te u la ong, Nga da lah dúwai ha U Blei, ba sa khyndiat ruh bad baroh-phar, ym tang ma-mé, hinrei baroh ruh kiba ioh-sngou ia nga ha

kane ka sngi, phi'n la long kat-
ba kum nga long ruh, tang
kine ki kynjiri.

30. Te ynda u la lah
kren ia kine kiei-kiei-ruh, uta
u siim u la ieng-joit, bad uta
u lyngskor, bad kata Ka Ber-
niki, bad kita kiba la iashong
lem bad ki.

31. Te haba ki la lah ia-
kynriah - noh kyrphang, ki la
iakren paralok-hí, ki da iaong,
Ba une u briu u'm leh ei-ei-
-ruh-ém badei ia ka ba'n iáp,
lane ia ka ba'n khúm.

32. H'ynda kumta U Agrip-
pas u la ong ha U Phistos, La
long balah ba'n pyllait-noh ia
une u briu, l'ymda u la lah
dúwai da ka nía ha U Kai-
sar.

XXVII.—Lynnong.

1. *Haba U Paul u dang leit da ka liing-báh sha Ka Roma ;* 9. *u iathúhlypá shaphang mynsau ki ba'n jía ha kata ka jingleit ; hinrei ym don ba ngeit ia u.* 13. *Te ka la jía shisha ba la shád-kynting-éh ia ki da ka ér-iong ka dúriau.* 21. *U Paul u pyntyngen ia ki.* 33. *Hangta u kyrpád ruh ia ki ba'n bám jingbám.* 39. *La pait-noh ia ka liing-báh-éh ; hinrei baroh ki la lait-im sha ryngkeu.*

1. Te mynba la pynkut-
-bishár ba ngi'n leit da ka liing-
-báh sha Ka Italia, ki la iaaití-
-pateng-noh ia U Paul ruh bad
kiba kiwei - pat ki nongsah-
-byndí ha u rangbah-shispah,
uba ka kyrteng U Ioulios, uba
na ka shí-kynhún *ki sipáhi* ka
jong Sebastos.

2. Te ynda ngi la leit-kíu
ha ka liing-báh-éh *kaba na* Ka
Adramutteion, ba'n sa leit ha
kita ki phang na syndáh-syndáh
Ka Asia, ngi la iapynmíh-noh ;
don lem bad ngi U Aristar-
khos, na Ka Makedonia, u nong
Thessaloniki.

3. Te ha kaba kawei-pat *ka
sngi* ngi la iapoi-híer ha ryng-
keu ha Ka Sidon. U Ioulios
hangta te haba u la leh íeit-
-briu-éh ia U Paul, u la shah
ia u ba'n leit sha la ki lok ba'n
ioh ia ki jingsúmar-sukhér *jong
ki.*

4. Haba ngi la lah iapyn-
míh-noh nangta ruh, ngi la leit
da ka liing hapoh Ka Kypros,
namar kaba long ki ly-ér ki
bapyrshah.

5. Te ynda ngi la lah leit-
-lyngba da ka liing ia kata ka
dúriau kaba pyrshah Ka Kili-
kia bad Ka Pamphylia, ngi la

iapoi ha Ka Myra *ka nongbâh* jong Ka Lykia.

6. Hangta ruh uta u rangbah-shispah haba u la shem ka liing-bâh-éh kaba na Ka Aleksandria baleit sha Ka Italia, u la pynkíu ia ngi ha ka.

7. Te haba ngi la dang leit-mían da ka liing ia bún sngi, bad ba la lah poi sa khyndiat ha pyrshah Ka Knidos, ba ka ly-ér ka'm da shah shuh ia ngi, ngi la leit da ka liing hapoh Ka Kríti ha pyrshah Ka Salmoni;

8. bad haba dang ialeit-lait kyrwiang da ka liing sa khyndiat ia kata, ngi la iapoi ha kawei ka jaka ia kaba khot, Ki jaka-ríh-liing bajaijai, hajan jong kata la don ka shnong Ka Lasaia.

9. Te haba la lah pynleit-noh shibún ka aiom, bad ba ka jingleit da ka liing-bâh ka da long mynkata ka bamá-sat, namar kaba mynkata lypá ruh kaba ka níam-shahjingit ka la lah pallat-noh, U Paul u la sneng-pyníh,

10. u da ong ha ki, Kó Ki Rangbah, nga ioh-íh ba kane ka jingleit ha ka dúriau ka ba'n sa long lem bad ka basniu bad shibún ka baíhmat-dúh, ym tang ka jong ka jingkit bad ka jong ka liing-já-hád, hinrei ki jingim jong ngi ruh.

11. Hinrei uta u rangbah-shispah u la kongúh khamtam ha uba u manjhí bad ha uba u trai ka liing, ia ha kita kiei-kiei ba-la-kren da U Paul.

12. Hinrei namar ba kata ka jaka-ríh-liing ka da long ka b'ymbit-jaka ia ka ba'n ríh myntlang, ki bakham-bún ki la iakut jingmut ba'n pynmíh-noh nangta ruh, lada kumno-kumno-ruh ki da lah da kaba ki'n la iakot háduh Ka Phoiniks, ba'n ríh myntlang *hangta; kaba long* ka jaka-ríh-liing ka jong Ka Kríti, ka bakhymíh shaphang Shathí-lam-sepngí bad shaphang Shatei-lam-sepngí.

13. Te haba ka ly-ér na shathí ka la beh jemjai, ba ki da iamut ba ki la ioh-bíang ia kata ka jingthymú *jong ki*, haba ki la lah iapynmíh-noh *ia ka liing*, ki la ialeit-lait da ka liing ha syndáh Ka Kríti.

14. Hinrei ym slem hadiin la shoh-kyrthep pyrshah ia ka

ér-iong bashoh-pynshád, ia ka-
ba khot Euroklúdon.
15. Te haba la rong-noh ia
kata ka liing-báh-éh, bad ba
ka'm lah shuh ba'n tur-pyr-
shah ia kata ka ly-ér, haba ngi
la lah iaai-lúid-noh *ia ka*, la
rong-noh da ka bor ia ngi.
16. Bad haba ngi la iaphet
napoh-napoh íwei í khyndeu-
-lynnong barit ia íba khot
Klaudi, da ka bashitom-éh ngi
la lah ba'n iaioh pynskhem ia
ka liing-rit;
17. ia kaba haba ki la lah
iaring-kyntiu, ki la iatrei da ki
jingiaráp-spain da ka bapyn-
panpoh ia kata ka liing-báh-
-éh; da ka bashepting ruh ioh
ba ki'n leit-soh-kut ha kaba ka
jingkyrsoi-shíap, ki da iapyn-
dem-ngoi ia ka mastul, kumta
la rong-noh ia ki.
18. Te haba la pynshád-
-kynting da ka ér-iong ia ngi
shíkaddei-éh, ha ka sngi ka
babúd ki la iabred-noh ia ka
jingkit;
19. bad ha ka balai sngi
ngi la iabred-noh da ki ktí
jong ngi hí ia ka jingbuh ka
jong kata ka liing-jáhád.
20. Te haba l'ymne ka sngi
l'ymne ki khlur ki'm míh-pau
ha *ngi* ia bún sngi, bad kata ka
ér-iong ka ban-khía ha *ngi* ym
khyndiat, náduh kata kein, ia
ka jingkyrmen baroh la rong-
-noh phar ia kaba ngi'n ioh-
-lait-im.
21. Hinrei h'ynda long
slem khlem jingbám, h'ynda
kumta U Paul haba u la ieng
ha pyddeng jong ki, u la ong,
Ah kó ki rangbah, la dei shi-
sha, ba phi la iakongúh shisyn-
don ha nga ba'n 'nym pynmíh-
-noh na Ka Kríti, bad ba'n la
shem ia kane ka basniu bad ia
kane ka jingdúh.
22. Hinrei mynta ruh nga
sneng-pynshait ia phi ba'n
long shait sngoubhá; namar ka
jingjáh-noh ka mynsiim ka'n
'nym long kawei na phi, tang ka
jong kane ka liing-báh-éh.
23. Namar la ieng hajan
jong nga ha kane ka míet u
angelos jong uta U Blei, jong
uba nga long, bad ia uba nga
shakri ruh,
24. u da ong, Kó Paul, wat
shepting; ka dei ia mé ba'n
ieng ha khymat U Kaisar; ha
khymíh ruh, uba U Blei u la
pyllait-im na ka bynta jong
mé ia kita baroh baleit-jingleit
da liing-báh lem bad mé.

25. Naba kumta tó long shait sngoubhá phi, kó ki rangbah; namar nga ngeit ha U Blei ba ka'n long kumta kum kata ka rúkom ia kaba la iathúh ha nga.

26. Hinrei ka dei ba'n kynting-noh ia ngi ha kawei ka khyndeu-lynnong.

27. Te mynba ka míet ka bakhadsau ka la lah poi, katba dang rong-pynshád-kylleng ia ngi ha kata Ka Adrias, hamar ka bashiteng-synia kita ki riu-liing ki la iamut ba ki nangjan-nangjan sha kawei ka rí.

28. Te haba ki la iabred *ba'n theu* da u sísa, ki la iashem arpheu pád; te haba ki la lah nang leit nangta khyndiat, bad haba ki la iabred pat *ba'n theu* da u sísa, ki la iashem khadsan pád.

29. Te ba ki da shepting ioh kumno-kumno-ruh ba yn kynting ia ngi ha ki jaka bamau-síang, haba ki la iabred sau-tylli ki lyngkor na ka tydong-liing, ki la iakwah-noh ba'n míh ka sngi.

30. Te katba kita ki riu-liing ki la iawád-dong ba'n phet-iáp-noh na kata ka liing-báh-éh, bad haba ki la lah iapynhíer-noh ia kata ka liing-rit ha ka dúriau, knang ba'n tyllep kum ki ba'n sa pynhíer-noh ia ki lyngkor na ka khymat-liing,

31. U Paul u la ong ha uta u rangbah-shispah, bad ha kita ki sipáhi, L'ynda kine ki da iaisah ha kane ka liing-báh-éh, phi phi'm lah ba'n ioh-lait-im.

32. H'ynda kumta kita ki sipáhi ki la iaot-noh ia ki tyllai ki jong kata ka liing-rit, kumta ki la iashah ia ka ba'n lait-lúid-noh.

33. Te katba kata ka sngi ka ba'n sa míh, U Paul u la kyrpád-pynshait ia ki baroh ba'n iashim jingbám, u da ong, Kane ka sngi long ka bakhadsau ka sngi ba phi dang iaáp-khymíh-lynti, ba phi iaisah khlem jingbám, da kaba phi la shu tau shíkyntín-arkyntín:

34. naba kumta nga kyrpád-pynshait ia phi ba'n iashim jingbám; namar kane ka long knang ia ka jingríh-im jong phi; namar *íwei* í shniúh í'n 'nym háp na ka khlíh jongno-jongno-ruh na phi.

35. Te haba u la lah ong ia kine kiei-kiei-ruh, bad haba u la lah shim ia u kypú, u la

ngúh ha uba U Blei ha khymat jong ki baroh; bad haba u la lah kyddiah *ia u*, u la sydang ba'n bám.

36. H'ynda kumta haba baroh ki la jía-long shait sngoubhá, ki hí ruh ki la iashim jingbám.

37. Te ngi la long ki mynsiim baroh ha kata ka liing-báh-éh, ar-spah hinieupheu-hinriu.

38. Te h'ynda ki la lah kydang da ka jingbám, ki la iapynsting ia kata ka liing-báh-éh, da kaba ki la iabred-noh ia ka kynja-jingbám sha ka dúriau.

39. Te mynba la míh ka sngi, ki'm shym la íhthúh ia kata ka rí; hinrei ki la ioh-íh-pau ia kawei ka kydong-úm ka badon ka rúd-dúriau bashíap, ha kata ki la iakut-noh, lada ki da lah, ba'n pynsoh-kut-noh ia kata ka liing-báh-éh.

40. Kumta te haba ki la lah iaot-noh ia kita ki lyngkor, ki la iapyllait-lúid-noh *ia ki* sha ka dúriau, shisyndon haba ki la lah iapynsynjor ia ki tyllai-teh ki jong ki boithá-báh, bad haba ki la lah iapynkyntiu ia ka lama ha phrang sha ka babeh-ly-ér, ki la iapynbeit *ia ka liing-jáhád* sha kata ka rúd-dúriau bashíap.

41. Hinrei haba la kyndat ia ki ha ka jaka ka baiashem ar-khap-dúriau, ki la pynsúh-den ia kata ka liing-jáhád; te kumta kata ka khymat-liing haba ka la néh-den, ka la iainéh khlem-win; hinrei kata ka tydong-liing ka la khein-noh ar-dykhot da ka bor jong ki jingát-phyllung.

42. Te ka jingthymú jong kita ki sipáhi ka la long, ba ki'n pyniáp-noh ia kita ki nongsah-byndí, ioh ba uno-uno-ruh *na ki*, ynda u la lah jingí-noh sha ryngkeu, u'n phét-iáp-noh-soit.

43. Hinrei uta u rangbah-shispah, ba u da mon ba'n pynim-jindúh ia U Paul, u la khang-noh ia ki na kata ka jingthymú; te u la húkum ia kita ki balah ba'n jingí, ba da kaba ki'n ryngkoh-noh shiwa *sha ka dúriau*, ba'n poi-noh sháduh ka ryngkeu;

44. bad ia kita ki basah, ia kiwei halor ki lyntang, ia kiwei-pat de halor kiwei kiei-kiei-ruh kiba na kata ka liing-

-jáhád: : kumta ka la jía te, ba baroh ki la ioh-lait-im sháduh ka ryngkeu.

XXVIII.—Lynnong.

1. *Hadiin ka bapait-liing-jáhád U Paul, la pyddiang sybún ia u da ki nongkyndong.* 3. *U bysein-púh u la néh ha ka ktí jong u khlem pynmong ia u.* 7. *U pynkhíah shibún ki jingpang ha kata ka khyndeu-lynnong.* 11. *Ki ialeit-noh shaphang Ka Roma.* 16. *Hangta u iathúh ha kiba Ki Jiu na ka balei u la wan.* 23. *U ialap ka ktín U Blei hangta ruh; kiwei ki ngeit, kiwei-pat ki'm ngeit.* 30. *U pynban u iaiialap hangta ka ktín U Blei ar snem.*

1. Y'ynda te ki la lah ioh-lait-im, h'ynda kumta ki la iaíh-thúh ba khot-kyrteng ia kata ka khyndeu-lynnong Meliti.

2. Te kiba ki nongkyndong ki la leh ka jingleh-íeit-briu ia ngi ka bakhyllah; namar haba ki la lah ai-ding ha ka shí-stai ki diing, ki la iapyddiang sngoubhá ha lade ia ngi baroh, namar uta u slap uba la ban mynkata, bad namar ka bapijáh.

3. Hinrei U Paul haba u la lah khár-lum ia ki diing-shynrain bashibún, bad haba u la lah tei *ia ki* ha kata ka ding shí-stai ki diing, u bysein-púh haba u la míh-noh namar kaba ka shit, u la néh-hí ha ka ktí jong u.

4. Te mynba kita ki nongkyndong ki la ioh-íh ia uta u bysein-mrád ba u da dait-hí rynten na kata ka ktí jong u, ki la iaong paralok-hí, Haba da-lei-lei une u briu u long u nongpyniáp-briu, ia uba haba u la ioh-lait-im na ka dúriau, ka jingpynhíer-kaput-blei ka'm shym la shah ba'n im.

5. U te pleng, haba u la kynthér-noh ia uta u bysein-mrád ha kata ka ding, u la sngou-pang ei-ei-ruh-ém.

6. Ki hinrei ki la iakhymíh-lyntí ia u ba u'n sa át-síp-noh, lane ba u'n sa kyllon-sybak iáp shisyndon; hinrei kita haba ki dang iakhymíh-lynti la slem, bad ba ki dang iakhymíh-thúh ba jía basniu ei-ei-ruh-ém ha u, da ka bakylla ia ki bamut, ki la iaong ba u long u blei.

7. Ha pyddeng kita ruh hamar kata ka jaka la don ki khyndeu ki jong u bakhrau-tam jong kata ka khyndeu-lynnong, uba ka kyrteng U Poplios, uba haba u la pyd-

diang sybún ia ngi, u la pynshong sngoubhá *ia ngi* lai sngi da ka basngou-íeit.

8. Ka la jía ruh ia uba u kypá jong U Poplios ba'n thíah-pang, ia u ba-la-ngat da ki pangshoh bad da ka basúh-ot-snám; ha uba haba U Paul u la leit-bysut hapoh, bad haba u la dúwai, bad ba u la buh ia la ki ktí ha u, u la pynkhíah ia u.

9. Kumta ynda la leh ia kane, kiba kiwei ruh, kiba la don ki jingpang ha kata ka khyndeu-lynnong, ki la iawan ha u, bad la pynkhíah ia ki;

10. ki ruh ki la iaburom ia ngi da ki bún jingai-burom, bad ki la iakynton ha *ngi*, haba ngi dang iapynmíh-noh, ia kiei-kiei-ruh katba don kam.

11. Te hadiin lai bynai ngi la iapynmíh-noh ha ka-liing-jáhád kaba na Ka Aleksandria, kaba la lah ríh myntlang ha kata ka khyndeu-lynnong, kaba ka dur-kyrteng *ha khymat jong ka*, Ki Dioskouroi.

12. Haba ngi la lah iapoi-híer ha ryngkeu ruh ha Ka Syrakousai, ngi la iaishong *hangta* lai sngi.

13. Nangta haba ngi la leit-tau-wíar ngi la poi ha Ka Rígiou; bad hadiin kawei ka sngi, haba la lah míh ka lyér kaba na shathí, ngi la poi ha ka baar sngi ha Ka Potioloi;

14. ha kaba, haba ngi la shem ki para-bangeit, la kyrpád ia ngi ba'n iaishong shuh bad ki hinieu sngi: te kumta ngi la leit-poi sha Ka Roma.

15. Nangta ruh kiba ki para-bangeit, haba ki la lah ioh-sngou ia kiei-kiei-ruh shaphang jong ngi, ki la iamíh-noh ia ka ba'n leit-tan ia ngi háduh ka jaka-ieu Appiou, bad Ki Lai iing-basá: ia kiba haba U Paul u la ioh-íh, da kaba u la ngúh ha U Blei, u la pyddiang ka jingkyrmen-shlur.

16. Te mynba ngi la iapoi ha Ka Roma, uta u rangbah-shispah u la aití-pateng-noh ia kita ki nongsah-byndí ha uba u lyngskor kynhún-sipáhi; hinrei la shah ia U Paul ba'n shong kyrpang marwei, lem bad u sipáhi u baáp-phira ia u.

17. Ka la jía ruh hadiin lai sngi ia U Paul ba'n khot-iaseng-lem ha lade ia kita balong ki bakhrau-batrí ki jong

Ki Jiu; te haba ki la lah ia-
wan-seng-lem, u la ong ha ki,
Kó phi ki rangbah ki para-ba-
ngeit, ma-nga la nga'm shym
la leh ei-ei-ruh-ém baíaleh-
-pyrshah ia uba u paitlang,
lane ia kiba ki níam-ki-rúkom
kiba ki kypá-tymen, pynban
la aití-pateng-noh ia nga u
nongsah-byndí na Ka Jerusa-
lem ha ki ktí ki jong Ki Ro-
ma;
18. kiba, haba ki la lah kyl-
li-iit ia nga, ki la iamon ba'n
pyllait-noh *ia nga*, namar kaba
b'ym don ha nga kaei-kaei-ruh-
-ém ka dau ka ba'n iáp:
19. hinrei haba kita Ki Jiu
ki la iasait-nía-pyrshah *ia kane*,
la pynleh kein ia nga ba'n dú-
wai da ka nía ha U Kaisar;
hinrei ym kumba nga da don
ei-ei-ruh ba'n múdui ia kata ka
kynja jong nga:
20. namar kane ka dau, na-
mar-kata, nga la khot sngou-
bhá ia phi ba'n ioh-íh *ia phi*,
bad ba'n ioh-kren bad *phi;* na-
ba na ka bynta uba u jingkyr-
men u jong Ki Israil la khúm
ia nga da kane ka kynjiri.
21. Ki te ki la iaong ha u,
Ma-ngi ngi'm shym la ioh ki
shiti na Ka Ioudaia shaphang
jong mé, l'ymne uei-uei-ruh
na kiba ki para-bangeit ba-la-
-poi u'm la iathúh lane la kren
ia kaei-kaei-ruh basniu sha-
phang jong mé:
22. hinrei ngi iakwah ba'n
ioh-sngou na mé iaei ba mé
mut; namar shisha shaphang
kane ka kynja-níam *thymmai*
ka long ba-la-tip ha ngi ba la
kren-bein ia ka kylleng-la-kyl-
leng.
23. TE kumta haba ki
la lah iabuh ka sngi bad u, ki
la iawan shibun ha u hapoh ka
iing-basá *jong u;* ha kita u
la iathúh-pynpau-náduh u da
phlá-shaí-noh ia ka híma ka
jong U Blei, bad u da pyr-
shang pynkongúh da ka nía
ia ki shaphang kiei-kiei-ruh
jong U Iísous, na kaba Ka Hú-
kum U Mosis ruh de, bad *na* ki-
ba Ki Nongiathúhlypá, náduh
mynstep háduh lajan-míet.
24. Kiwei te ki la iakongúh
ha kita kiei-kiei-ruh ba-la-ia-
thúh, hinrei kiwei-pat ki'm
shym la ngeit.
25. Te haba ki long khlem-
-iaryntíh-lem paralok-hí, ki la
ialeit-noh, h'ynda U Paul u la
lah ong kawei ka jingong, Ba
ka badei ba la kren uba U

Mynsiim U Bakhúid da U Isaias uba U Nongiathúhlypá ha kiba ki kypá jong ngi,

26. u da ong, " Tó khíe-leit " ha une uba u paitlang, tó ong " ruh, Da kaba ioh-sngou phi'n " sngou, te phi'n 'nym sngou- " thúh shuh; bad haba ioh-íh, " phi'n ioh-íh, hinrei phi'n 'nym " íh-shemphang shuh:

27. " namar ka dohnúd ka " jong une uba u paitlang ka " la ryben, bad ki la sngou khía " da la ki shkor, bad ki la " khapbrip ia ki khymat jong " ki; ba ioh ki'n ioh-íh da la " ki khymat, bad ba ki'n ioh- " -sngou da la ki shkor, bad ba " ki'n ioh-sngouthúh da la ka " dohnúd, bad ba ki'n ioh-kyl- " la, bad ba nga'n la ioh-pyn- " khíah ia ki ruh."

28. Namar-kata, tó ai ba ka'n long ba-la-tip ha phi, ba la phah ia ka jingpynim ka jong U Blei ha kiba Ki Jentil, ki ruh ki'n ioh-sngou *ia ka.*

29. Te h'ynda u la lah ong ia kine kiei-kiei-ruh, kita Ki Jiu ki la ialeit-noh, ki la iadon shibún ka jingiasait-kylliang paralok-hí.

30. U PAUL te u la iai-shong baroh ar snem ha ka iing ba-la-wai jong u hí, bad u la pyddiang sngoubhá baroh kiba la wan-bysut hapoh ha u,

31. u da ialap ia ka híma ka jong U Blei, bad u da hikai ia kiei-kiei-ruh shaphang U Iísous Khristos uba U Trai da ka jingsngou-kyllúid shinná, khlem da pynpep.

KA SHITI KA JONG U PAUL UBA U APOSTOLOS KABA SHA

KI NONG ROMA.

I.—Lynnong.

1. *U Paul u pyníh ia la ka jingkhot kum U Apostolos, bad u ngúh-mon-bhá ha U Blei ia ki.* 8. *U pyníh ruh ha ki ia la ka jingkwah ba'n wan ha ki; u phlá-shai ia ka jingkordor Ka Jingiathúhkhána-babhá.* 18. *U pyníh de ba ki don kam ia ka, na kaba U Blei u sngou-bittar bad ki kynja pop baroh.* 21. *Kiei long kiba ki pop Ki Jentil.*

1. U Paul, u shakri U Iísous Khristos, ia u ba-la-khot, U Apostolos, ia u ba-la-jíd ba'n thung ha Ka Jingiathúhkhána-babhá U Blei,

2. (ia kaba u la lah iakular mynshiwa da kiba Ki Nongiathúhlypá jong u ha Ki Jingthoh Bakhúid,)

3. shaphang uba U Khún jong u, (ia uba la pynmíh na u symbai U Dabid katba kum ka doh;

4. *hinrei* ia u ba-la-pyníhthúh shinná *ba u long* U Khún U Blei da ka bor-shinná, katba kum U Mynsiim ka jingkhúid, da ka jingmíh-pat na ki baiáp, U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi;

5. (da uba ngi la iapyddiang ia ka jingaiei bad ia ka kam-apostolos, khynang ia ka jingkongúh ka jingngeit ha pyddeng kiba ki kynja-bynriu baroh, na ka bynta kaba ka kyrteng jong u;

6. ha pyddeng kita ma-phi ruh phi long, ia ki ba-la-khot ki jong U Iísous Khristos,)

7. ha ki baroh kiba long ha Ka Roma ki baíeit ki jong U Blei, ha ki bariu-khúid ba-la--khot; *long* ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai.

8. Kaba nyngkong te, nga ngúh ha U Blei jong nga da U Iísous Khristos na ka bynta jong phi baroh; naba

la byná-nám babhá ia ka jingngeit jong phi ha kaba baroh-kawei ka pyrthei.

9. Namar U Blei u long u nongsakhí jong nga, ia uba nga shakri ha ka mynsiim jong nga katba kum kaba Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong U Khún jong u, ba khlem-da-púd nga pynlong ka jingkynmau shaphang jong phi;

10. hala ka sngi nga da kyrpád, ha ki jingdúwai jong nga, ba lada kumno-re-kumno-ruh katta, yn sa ioh-pynman-jingleit babhá ia nga, da ka mon ka jong U Blei, ia ka ba'n wan ha phi.

11. Namar nga kwah hir-hir ba'n ioh-íh ia phi, ba nga'n ioh-iasám ha phi ia kaei-kaei-ruh ka jingai-bhá badei-mynsiim, khynang ia ka ba'n pynskhem ia phi:

12. kata ka long ruh, ia ka ba'n pyniasngou-tyngen lem ia nga bad phi da ka jingngeit *jong ngi* paralok-hí, ka jong phi ruh bad ka jong nga kein.

13. Te nga'm kwah ia phi ba'n 'nym tip, kó ki para, ba búnsin nga la thymúlypá ba'n wan ha phi, (hinrei la pynpep ia nga jin háduh kaba mynta,) ba nga'n la ioh ia uno-uno-ruh u soh ha pyddeng jong phi ruh, kat kumba ruh ha pyddeng kiba kiwei-pat Ki Jentil.

14. Nga long u nongkit-ram ha Ki Griik ruh bad ha Ki Nongkyndong, ha ki bastád ruh bad ha ki b'ymstád.

15. Namar kumta, kat kaba shong ha nga, *nga sngou* smat-kloi ba'n iathúhkhána-babhá ha phi ruh kiba ha Ka Roma.

16. Namar nga'm sngou-lehrain ia kaba Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong uba U Khristos; namar ka long ka bor U Blei ia ka ba'n pynim ia uwei-uwei-baroh uba ngeit; ia U Jiu nyngkong, te ia U Griik *hadiin.*

17. Namar ha ka, la iathúh-pynpau ia ka hok U Blei da ka jingngeit sha ka jingngeit; kat kumba la thoh, "Hinrei uta u bahok da ka jingngeit u'n ioh-iaiim."

18. NAMAR ia ka jingbittar U Blei na byneng la iathúh-pynpau ba ialeh-pyrshah ia ka jingb'ymriu-Blei bad ia ka jingb'ymhok baroh-phar ki jong ki briu, ki bapynpep kein

ia ka jingshisha da ka b'ym-
hok.
19. Naba kumta ia kata ka-
ba lah ba'n tip shaphang U
Blei ka long ka bapau ha ki;
namar uba U Blei u la pynpau
ia ka ha ki;
20. (namar ia kita kiei-kiei-
-ruh ki jong u ki jingb'ymioh-
-íh naduh ka jingpynlong ia
ka pyrthei la ioh-íh shinná, da
ka baíh-shemphang ia ki da
kiba ki jingtrei *jong u*, kaba
long, ka bor b'ymjiukut ruh
bad ka jinglong-Blei jong U)
khynang ia kaba ki'n long
khlem jingkrendong shuh.
21. Naba kumta, haba ki la
tip ia U Blei, da-lei-lei, ki'm
shym la pyndon-burom *ia u*
kum U Blei, l'ymne ki'm shym
la ngúh *ia u;* hinrei ki la ia-
sah-bíeit thala-noh ha ki jing-
pyrkhat jong ki, kumta la pyn-
synia-tíau ia ka dohnúd ba-
khlem-jingmut jong ki.
22. Katba ki krenphlan-dú-
man *ia lade* ba'n long ki ba-
stád, ki la sah-bíeit-noh,
23. te ki la iaplí ia ka bu-
rom ka jong U Blei uba b'ym-
py-út ha íba kum í dur í jong
u briu bapy-út, bad ha í jong
ki sim, bad ha í jong ki mrád-
-rí basau-tylli ki kyjat, bad
ha í jong kiei-kiei-ruh ki ba-
pár de.
24. Naba kumta U Blei ruh
u la íehnoh ia ki, namar kita
ki jingkwah-jakhlia ki dohnúd
jong ki hí, sha ka b'ymkhúid,
ia ka ba'n pynjah-burom ia ki
met jong ki hí ha pyddeng ki
paralok-hí;
25. kiba la iaplí ia U Blei
U Bashisha ia íta í balam-
lér, bad ki la iamane-blei bad
ki la iashakri ia íba í jingthau
ia ka ba'n lyndet ia uba U
Nongthau, ia uba long ba-la-
-kyrkhú sha kaba b'ymjiukut!
Amen.
26. Namar kane kein U Blei
u la íehnoh ia ki ha ki jing-
sngou-brai babein: namar wad
ki kynthei jong ki ki la ia-
pynkylla ia kata ka rúkom ba-
tynrai ka bakynja *jong ki hí*
sha kata kaba da kumwei ia ka
kynja-tynrai.
27. Kumjuh ruh de ki shin-
rang, da kaba ki la iaíehnoh ia
kata ka rúkom-batynrai ka ba-
kynja *jong ki shaphang* ka jong
kynthei, ki la iaing-khong-noh
ha ka jingthreu-jakhlia jong ki
shaphang paralok-hí; ki shin-
rang bad ki shinrang ki da ia-

iaileh-noh ia kata ka baauria baíh-jilli; te ki da pyddiang-bíang ha lade ia kata ka bai-nong-shitom, kaba dei-bíang na ka jong kata ka jingiaid-wir jong ki.

28. Te kat kumba ki'm shym la súid-nieu ba'n bat ia uba U Blei ha ka jingtip-bíang *jong ki*, kumta U Blei u la íehnoh ia ki ha ka bamut b'ymsúid-nieu, ba'n iaileh ia kita kiei-kiei-ruh kiba b'ym bit;

29. ba ki la dap da ka jaid baroh ka b'ymhok, da ka baauria, da ka babúhnúd-sat, da ka bakurup, da ka jingpynsniu; ki ba-la-dap da ka jingsngou-pihúin-sat, da ka bapyniáp, da ka baiamai, da ka jingshúkor, da ka bamyllín leh-phoi:

30. ki nongkren-síar-pasíau, ki nongkren-síar-blab-blab, ki nongshún ia U Blei; ki baleh-bein-éh, ki baleh-khrau-éh, ki bakren-sarong-éh; ki nong-shem-búit ia kiei-kiei-ruh ki basniu, ki b'ymkongúh ia la ki kypá-ki-kymí,

31. ka bakhlem-jingmut, ki nongpynkhein-jiutang, ki ba-khlem-jingíeit ia la ka kynja, ki bakhlem-máp, ki bakhlem-jingisynei!

32. kiba haba ki la iatip-bíang ia kaba ka jingpynlong-hok ka jong U Blei, (ba kita kiba iaileh kat kita kiei-kiei-ruh ka dei ia ki ba'n iáp,) pleng ki'm tang shu leh ia ki, hinrei ki iasngoubhá lem ruh bad kita kiba iaileh *ia ki.*

II.—Lynnong.

1. *Ba kita kiba iaileh pop, la ki pynrem ia ka pop ha kiwei, ki'm lah krendong ia lade, bad ka kham-éh shibún ia kita ba'n lait-noh na ka jingbishár-hok U Blei; naba kumta Ki Jentil ki'm lah lait-noh;* 17. *l'ymne Ki Jiu;* 25. *ia kiba ka jingot-shíar jong ki ka'm lah pynmyntoi ia ki, l'ymda ki súmar-bíang ia Ka Húkum.*

1. Naba kumta, mé long u bakhlem jingkrendong, ah u briu, jár uba mé long uba pyn-rem! namar ha kata hí ha ka-ba mé pynrem ia uwei-pat, mé pynrem-éh ia lade; namar ba mé uba pynrem mé iaileh ia kita kijuh kiei-kiei-ruh.

2. Hinrei ngi iatip-skhem ba ka jingkut-bishár ka jong U Blei ka long katba kum ka jing-shisha, ka ialeh-pyrshah ia kita kiba iaileh kat kita kiei-kiei-ruh.

3. Hinrei mé mut ia kane, ah u briu, mé uba pynrem ia kita kiba iaileh kat kita kiei-kiei-ruh, bad haba mé leh hí ia kita kijuh, ba ma-mé me'n ioh-pyllait-noh ia lade na kata ka jingkut-bishár ba'n rem ka jong U Blei?

4. Ne me'm súid-nieu ia ka jingkynrei-byllín ka jong ka jingsybún, bad ka jong ka jingiaishah, bad ka jong ka jingshah-slem ruh ka jong u, khlem da pyrkhat *satía* ba kata ka jingsybún ka jong U Blei ka theu-ialam ia mé sha ka jingkylla-ka-bamut?

5. Hinrei katba kum kata ka jinglong-éh ka jong mé, bad ka dohnúd b'ymkylla-bamut, mé iaikynsheu ia lade ka jingbittar ia kaba akhér ka sngi ka jingbittar, bad ka jong ka jingpynpau ka jingbishár-hok ka jong U Blei;

6. uba u'n ai-nong ha uwei-uwei u briu katba kum ki jingleh jong u;

7. ha kita kein kiba, da ka jingiaineh-minot ha ka baleh babhá, ki wád-slíang ia ka jinglong-burom, bad ia ka jingpyndon-burom, bad ia ka jingb'ymjiu-iáp, *u'n ai* ia ka jingim b'ymjiukut:

8. hinrei ha kita kiwei kein kiba na ki baleh-kíat, bad ki b'ymkongúh ia ka jingshisha, hinrei ki bakongúh ia ka jingb'ymhok; *yn long* ka jingbittar baot-shlá bad da ka jingbittar baiaibat.

9. Ka jingban-shitom bad ka jingsngou-shípá *yn long* ha ka mynsiim-mynsiim baroh jong u briu uba da iaileh-noh ia ka basniu, *ha* jong U Jiu kham-tam, bad *ha* jong U Jentil ruh;

10. hinrei ka jinglong-burom bad ka jingpyndon-burom bad ka jingsuk, *yn long* ha u briu baroh uba da iaileh-noh ia ka babhá, ha U Jiu kham-tam, bad ha U Jentil ruh.

11. Namar ym don ka jingnieu shiliang-khymat bad uba U Blei.

12. Namar kat kiba la leh pop khlem ka húkum, yn pynrem ba'n jot ruh ia ki khlem ka húkum; ruh kat kiba la leh pop hapoh ka húkum, yn pynrem ia ki da ka húkum;

13. (namar ym kiba ki nongsngou kata Ka Húkum *ki long* ki bahok ha khymat U Blei; hinrei *tang* ia kiba ki nong-

leh kein ia kata Ka Húkum yn pynksan-im.

14. Namar haba Ki Jentil kiba b'ym don ka húkum, ki leh na la ka kynja-tynrai ia kiei-kiei-ruh ki jong kata Ka Húkum, kine, haba ki'm don ka húkum, ki long ka húkum ha lade-hí;

15. kiba kumta ki iapyníh habar ia ka jingleh ka jong kata Ka Húkum ba-la-sháp ha ki dohnúd jong ki, ka jingiatip--lem jong ki ruh ka phlá-shai ryngkad, bad ki jingpyrkhat *jong ki* markylliang paralok-hí, ki da iamúdui lane te ki da ia-krendong;)

16. ha kaba akhér ka sngi h'ynda U Blei u'n bishár-kut ia kiei-kiei-ruh ki babuh-ríh ki jong ki briu, da U Iísous Khristos, katba kum Ka Jing-iathúhkhána-babhá jong nga.

17. Ha khymíh, ia mé la pyrtúit-nám Jiu, bad mé shong--shaníah ha kaba Ka Húkum, bad mé sngou-sarong ha U Blei,

18. bad mé tip ia ka mon *jong u*, bad mé nang bishár--shai ia kita kiei-kiei-ruh ki bashong-phér, ba-la-hikai ia mé na ka jong Ka Húkum;

19. te mé sngou-shaníah--skhem ba mé long ia lade-hí u nongialam-lynti jong ki ba-matlah, ka jingshai ka jong kita kiba ha ka jingdum,

20. u nongpynnang u jong ki babíeit, u nonghikai u jong ki khúnlung, u badon ka dur ka jong ka jingtip bad ka jong ka jingshisha ha kata Ka Hú-kum.

21. Mé te, uba hikai ia uwei--pat, me'm hikai ia lade? mé uba ialap-pyrshah ba'n 'nym túh, mé hí mé túh?

22. Mé uba ong ba'n 'nym klim, mé hí mé klim? mé uba sngou-íh-jilli ia ki blei-thau, mé hí mé túh-kyntang?

23. Mé uba sngou-sarong ha Ka Húkum, da kaba ka jingryngkang ia kata Ka Hú-kum, mé hí mé pynjah-burom ia uba U Blei?

24. Namar ia ka kyrteng ka jong U Blei la kren-bein ha pyddeng kiba Ki Jentil, na ka bynta jong phi, kumba la thoh.

25. Namar ka jingot--shíar ka pynmyntoi shisha, lada mé súmar-bíang ia Ka Húkum; hinrei lada mé long u nongryngkang ia Ka Hú-

kum, kata ka jingot-shíar jong mé ka la kylla-long kein ka jingb'ymot-shíar.

26. Namar-kata, lada kata ka b'ymot-shíar ka súmar-bíang ia ki jingpynlong-hok ki jong kaba Ka Húkum, hato ym long ba yn nieu kein ia kata ka jingb'ymot-shíar ka jong u kum ka jingot-shíar ?

27. Ruh ym long ba kata ka b'ymot-shíar kaba na la ka kynja-tynrai, da kaba ka la pyndep ia kata Ka Húkum, ka'n pynrem ia mé, uba bad ka dak bad ka jingot-shíar ruh *mé long phleng* u nongryngkang ia Ka Húkum ?

28. Namar uta u'm long U Jiu, uba *tang* ha ka bapau; l'ymne kata kaba ha ka bapau, ha ka doh, *ka'm long* ka jingot-shíar;

29. hinrei uta uba ha ka baríh, *u long* U Jiu; bad ka jingot-shíar *ka long ka jingot-shíar* ka dohnúd, ha ka mynsiim, ym ha ka dak kein; uba ka jingiaroh ka jong u ka'm *long* na ki briu, hinrei na uba U Blei.

III.—Lynnong.

1. *Kaba shong-tynrai kor-tam ka níam jong Ki Jiu, ia kaba ki'm shym la jáh-noh.* 9. *Hinrei la kumta Ki Jingthoh ki pynrem ia ki ruh shaphang ka pop; kumjuh ruh kaba Ka Húkum.* 21. *Namar-kata yn 'nym pynksan iano-iano-ruh da kaba Ka Húkum; hinrei ia baroh, khlem da pynphér, tang da ka jingngeit.*

1. Kaba ka jingbabhá kor-tam aiuh te *long* ka jong U Jiu, lane kaba ka jingmyntoi aiuh *long* ka jong ka jingot-shíar ?

2. Shibún ha ka jingnieu-nía baroh, hinrei kham-tam shisha, naba ha ki la ai-pynríh ia ki ktín ki jong U Blei.

3. Aiuh te, lada don kiba ki'm shym la ngeit ? kata ka jingb'ymngeit jong ki ka'n pyndam-noh ne ém ia ka jingiainéh-skhem ka jong U Blei ?

4. Wat ai *haba-da-lei-lei-ruh* ba ka'n long *kumta!* hinrei tó ai ba yn nieu ia U Blei u bashisha, la u briu baroh *u long* u balamlér; kumba la thoh, "Ba yn lah nieu-hok ia mé ha "ki ktín jong mé, bad ba me'n "lah thíau haba yn bishár ia "mé."

5. Hinrei lada ka jingb'ymhok jong ngi ka pyníh-shai-noh ia ka hok U Blei, kaei ngi'n iaong ? U Blei *u long* u

b'ymhok ne ém uba pynháp ia la ka jingbittar? (Nga kren katba kum ka kynja-briu.)

6. Wat ai ka'n long *kumta haba-da-lei-lei-ruh!* namar haba kumta kumno U Blei u'n bishár ia ka pyrthei?

7. Hinrei lada kata ka jingshisha ka jong U Blei da kata ka jinglamlér jong nga ka la ioh-roi kham-tam sha ka burom jong u, hato balei ba dang bishár ia nga ruh kum u bapop?

8. Shisha, *balei* ym *ong-noh shisyndon* (kat kumba la kren-bein ia ngi, bad kum kiba iathúh-skhem ba ngi ong,) Iá ngi'n leh ia kiei-kiei-ruh ki basniu, ba kiei-kiei-ruh ki babhá ki'n ioh-jiá? kiba ka jingpynrem jong ki ka long ka bahok.

9. KUMNO te? ngi long kham-kor *ia Ki Jentil?* Em, haba-da-lei-lei-ruh; namar mynshiwa ngi la phlá-pyníh-skhem ba Ki Jiu ruh bad Ki Griik, ki long baroh hapoh ka pop.

10. Kumba la thoh, "Ym
" don u bahok, ém ym *don*
" uwei;
11. "ym don u bastád-riu-
" -blei, ym don kein u bawád
" bíang-bíang-ruh ia U Blei.
12. "Baroh ki la iasyntúid-
" -noh, ki la iakylla-py-út lang-
" -noh; ym don uba leh babhá,
" ym don wad uwei *ruh*.
13. "Ka ryndang jong ki
" *ka long* ka jingtep baang-
" -ryngheng; da ki thyllíed
" jong ki ki jiu shúkor; ka
" jingbíh sein-iong *ka long* ha-
" poh ki rymiang-shintur jong
" ki;
14. "kiba ka shintur jong ki
" ka dap da ka jingtim bad da
" ka jingkythang:
15. "ki slajat jong ki *ki long*
" ki bastet ia ka ba'n pynmíh-
" -noh ia ka snám;
16. "ka jingpynjot-thíau
" bad ka jinglanot-khop *ki long*
" ha ki lynti jong ki;
17. "bad ia ka lynti ka
" jingpynsuk ki'm shym la íh-
" thúh:
18. "ym don kein ka jing-
" shepting ia U Blei ha pyr-
" shah ki khymat jong ki."

19. Te ngi iatip-bíang, ba katba ia kiei-kiei-ruh kaba Ka Húkum ka ong, ka iathúh-skhem ha kita kiba hapoh ka-ta Ka Húkum; ba kumta yn ioh-pynsngáp-noh-jar ia ka

shintur baroh, bad ka pyrthei baroh ka'n long hapoh ka jingpynrem U Blei.

20. Naba kumta na ki jingleh ka húkum yn 'nym pynksan ia kawei ka doh ha khymat jong u; namar da ka húkum *long* tang ka jingtip-bíang ia ka pop.

21. HINREI mynta la pynpau-shinná ia ka hok U Blei khlem *ki jingleh* ka húkum, ia kaba da phlá-shai-noh da kaba Ka Húkum, bad da kiba Ki Nongiathúhlypá;

22. kata ka *long*, ka hok U Blei *kaba* da ka jingngeit ha U Iísous Khristos, ia ki baroh bad ha ki baroh kat kiba ngeit; (namar ym don shuh ka jingiaphér;

23. namar baroh ki la leh pop, bad ki la dúh-leh-noh-ei ia Ka Burom ka jong U Blei;)

24. ia ki ba-la-pynksan ei, da ka jingaiei jong u kein, da kata ka jingsiuspah kaba da U Khristos Iísous;

25. ia uba la buh-pau U Blei kum *ka jingkinia* bapyniasuk, da ka jingngeit, ha ka snám jong u, ia ka ba'n pyníh-pau ia ka hok jong u, na ka bynta ka bamáp ia kita ki pop ia kiba la leh mynshiwa, ha kaba ka jingiaishah ka jong U Blei;

26. khynang ia ka ba'n pyníh-pau, *nga ong*, ia ka hok jong u, ha kane kaba mynta, ba u'n long U Bahok, wad la u long u bapynksan ia uta uba na ka jingngeit ha U Iísous.

27. Hangno te *don* ka jingsngou-sarong? La khang-noh--khop ia ka. Da kano ka rúkom? da ka jong ki jingleh? Em ym kumta kein; hinrei da ka rúkom ka jingngeit.

28. Namar-kata, ngi iakut--nía-noh, ba pynksan ia u briu da ka jingngeit khlem ki jingleh ka húkum.

29. *U long* ne ém uba U Blei tang u jong Ki Jiu hí? u'm *long* u jong Ki Jentil ruh? Haoid, shisha kein, u jong Ki Jentil ruh:

30. naba kumta te shisha ba *ka long* uwei U Blei uba ujuh hí, uba u'n pynksan ia u ba-la-ot-shíar na ka jingngeit, bad ia u b'ym-la-ot-shíar ruh da kaba kajuh ka jingngeit.

31. Te ngi iapyndam-noh ia Ka Húkum da kane ka jingngeit? Wat ai *haba-da-lei-lei--ruh* ba ka'n long *kumta!* hinrei shisha, ngi iapynsha-skhem ia Ka Húkum.

IV.—LYNNONG.

1. *Ia ka jingngeit U Abraam la nieu hok ha u; ia kata ruh mynshiwa ba-la-ot-shíar ia u; tang da ka jingngeit hí ma-u ruh bad u symbai jong u ki la pyddiang ia ka jingkular.* 18. *U Abraam u long uba u kypá ki bangeit baroh; ia kiba yn nieu hok kumjuh.*

1. KUMNO te ngi'n iaong ba U Abraam uba u kypá jong ngi u la shem *ia kata*, da ka níam-ka-rúkom ka doh?

2. Namar lada la pynksan ia U Abraam na ki jingleh, u don *dau* ia ka ba'n sngou-sarong; hinrei ym ha khymat U Blei.

3. Namar kumno kaba Ka Jingthoh ka ong? "U Abraam " te ü la ngeit ha uba U Blei, " bad la nieu ia kata ha u ia " ka ba'n pynksan."

4. Te ia uta u batrei, ia ka bainong ym jiu nieu katba kum ka jingaiei, hinrei katba kum ka ram.

5. Hinrei ha uta u b'ym trei, hinrei u bangeit ha uta uba pynksan ia uba b'ymriu-Blei, yn nieu ia ka jingngeit jong u ia ka ba'n pynksan.

6. Katba kum kabaU Dabid ruh u iathúh-pyníh ia kata ka jingpynlong-suk ia uta u briu ha uba U Blei u nieu ia ka hok khlem ki jingleh,

7. " Suk kita ia kiba la ioh- " -máp-noh ia ki jingpallat " jong ki, bad ia kiba la ioh- " -tyllep-noh-lin ia ki pop " jong ki.

8. " Suk uta u briu uba U " Trai u'n 'nu'm nieu shuh ia ka pop ha u."

9. Kane ka jingpynlong-suk te *ka jía tang* ha kaba ka jingot-shíar, ne ha kaba ka jingb'ym-ot-shíar ruh? namar ngi iaong ba la nieu ia ka jingngeit ha U Abraam ia ka ba'n pynksan.

10. Ha kaba kumno te la nieu ia ka? mynba u don ha ka jingot-shíar, ne ha ka b'ymot-shíar? Ym ha ka jingot-shíar kein, hinrei ha ka b'ymot-shíar.

11. Bad u la ioh-pyddiang ia ka dak ka jingot-shíar, ka jingshon-synjat kein ka jong kata ka hok ka jong kata ka jingngeit kaba *u la don* kein ha kaba b'ymot-shíar; khynang ia ka ba'n long ma-u u kypá kita baroh ki bangeit hapoh ka b'ymot-shíar; (khynang ia ka ba'n nieu ia kata kajuh ka hok ha ki ruh;)

12. bad u kypá *ki balong* ha ka jingot-shíar ruh, ha kita kein kiba b'ym *long* tang na ka jingot-shíar hí, hinrei ha kiba da iaid-beit ruh ha kiba ki jingjám kata ka jingngeit ka jong U Abraam uba u kypá jong ngi, kaba *u la don* kein ha kaba b'ymot-shíar.

13. Namar ym da ka húkum kein, *la jía* kata ka jingkular ha U Abraam, ne *kham-tam* ha uba u symbai jong u, ba u'n da ioh-long ma-u uba u trai ka pyrthei; hinrei da ka jinghok ka jingngeit.

14. Namar lada kita kiba na ka jong ka húkum, *ki dei* ki trai, ia kata ka jingngeit te la pynlong b'ym-lár-kam shuh, bad ia kata ka jingkular la pynleh-noh-ei ruh.

15. Namar kata ka húkum ka pynlong-noh ia ka jingpynshitom; namar ha kaba b'ym don ka húkum, *hangta* ym *don* ka jingpallat.

16. Namar-kata, *ka long* na ka jingngeit, ba *ka'n la ioh-long* da ka jingaiei; khynang ia ka ba'n long skhem-bhá kata ka jingkular ha uba u symbai baroh, ym tang ha uta hí uba na ka jong Ka Húkum, hinrei ha uta ruh uba na ka jingngeit U Abraam, uba long u kypá jong ngi baroh,

17. (kat kumba la thoh, Ba "nga la pynlong ia mé u kypá "ki babún ki kynja-bynriu," ha khymat uta U Blei ha uba u la ngeit, uba pynim ia kiba la iáp, bad u bakhot ia kita kiei-kiei-ruh kiba b'ym don, kumba ki don.

18. Uba, nalor baroh baialeh-pyrshah ia ka jingkyrmen, *pynban* u la ngeit da ka jingkyrmen-baskhem, ia kaba u'n jía-long ma-u u kypá ki babún ki kynja-bynriu katba kum kata ia kaba la ong, "Kumta "uba u symbai jong mé u'n "long."

19. Bad da kaba u long b'ymtlot ha kata ka jingngeit, u'm shym la súid-nieu ia la ka met ba-la-lah-kylla-sydot-noh lypá, haba u la long jin shispah snem karta, l'ymne ia kaba ka jingkylla-sydot-noh ka jong ka kypoh Ka Sarra;

20. l'ymne putet u'm shym la sngou-lyngngoh-tháp-ba-iong-noh ha kata ka jingkular ka jong U Blei da ka jingb'ymngeit; hinrei la pynkhlain ia u ha kata ka jingngeit, da

kaba u la pyndon-burom ia uba U Blei;

21. kumta te la pynkongúh-skhem da ka nía ia u, ba kat kaba u la lah kular, u don bor ruh ia ka ba'n pyndep-noh.

22. Namar-kata te, la nieu ia kata ha u, ia ka ba'n pynksan.

23. Te hinrei ym shym la thoh ia kata tang na ka bynta jong u hí, ba la nieu ia kata ha u;

24. hinrei dang sa na ka bynta jong ngi ruh, ha kiba yn sa nieu ia ka, ha kita kein kiba ngeit ha uta uba la pynmíh-pat ia U Iísous uba U Trai jong ngi na ki nongiáp;

25. ia uba la aití-noh na ka bynta ki jingpallat jong ngi, bad ia uba la pynmíh-pat na ka bynta ka jingpynksan jong ngi.

V.—LYNNONG.

1. *Ki jingkyrkhú basuk, ki ba-pau-shinná ha ki bangeit-skhem, bad ki bamíh na Ka Jingpyn-ksan ei da U Khristos.* 12. *Hangne U Apostolos u pyn-khrau ia kita ki jingkyrkhú ha ki jingmut jong ngi, da kaba u nújor ia ki kum kiba la míh na U Khristos, bad kita ki jing-sniu kiba la míh na U Adam; bad da kaba u pyníh ba ha kaba ka pop ka la roi shibún, ka jingaiei da U Iísous Khristos ka la roi-kyrhai kein kaba kham-tam-éh.*

1. NAMAR-KATA, ba la pyn-ksan ia ngi da ka jingngeit, ngi don ka jingsuk sha U Blei, da uba U Trai jong ngi U Iísous Khristos;

2. da u ruh, da kata ka jing-ngeit, ngi la ioh ia ka jing-lam-phrang shapoh kane ka jingaiei, ha kaba ngi iaiieng; bad ngi sngou-kymen-noh ha ka jingkyrmen ka burom ka jong U Blei.

3. Ym tang *kumta* hí kein, hinrei ngi sngou-shád-kymen ruh ha kiba ki jingjinjar; ba-tip-bíang ba ka jingjinjar ka pynlong ia ka jingiaishah;

4. bad kata ka jingiaishah, ia ka jingsngou-phlá-shai-myn-siim; bad kata ka jingsngou-phlá-shai-mynsiim, ia ka jing-kyrmen;

5. bad ruh kata ka jingkyr-men ka'm jiu pynrain-bukoh; naba ia ka jingíeit ka jong U Blei la théh-iár-noh buk-buk ha ki dohnúd jong ngi da U Mynsiim Bakhúid, ia u ba-la-ai-noh ha ngi.

6. Namar U Khristos mynba ngi dang long ki batroin-iáp, hamar ka babíang ka ía u la iáp iaplí ia ki b'ymriu-Blei.

7. Namar ym jiu long koit te ba uno-uno-ruh u'n iáp iaplí ia u bahok; namar pheuse don uno-uno-ruh u'n da núd kein wad ba'n iáp iaplí ia u babhá-sybún.

8. Hinrei U Blei u pyníh-shinná ia ka jingíeit jong u hí sha ngi, ba ha kaba, haba ngi dang long ki bapop, U Khristos u la iáp iaplí ia ngi.

9. Da ka bashibún te kham-tam kein, haba mynta la pynksan ia ngi da ka snám jong u, yn pynim ia ngi da u na kata ka jingbittar.

10. Namar lada, mynba ngi la long ki bashún, la pyniasuk-noh ia ngi bad U Blei da kata ka jingiáp ka jong uba U Khún jong u; da ka bashibún kham-tam kein, haba la pyniasuk-noh ia ngi *kumta*, yn pynim ia ngi da ka jingim jong u.

11. Ruh ym tang *kata* hí, hinrei ngi sngou-shád-kymen ruh ha U Blei hí da uba U Trai jong ngi U Iísous Khristos, da uba mynta ngi la ioh-pyddiang ia kane ka jingpyniasuk-noh.

12. NABA kumta kein, kat kumba da uwei u briu ka pop ka la jía-bysut ha ka pyrthei, bad da ka pop, ka jingiáp; bad kumta te kata ka jingiáp ka la wan-híer-pateng ha ki bynriu baroh phar, naba baroh ki la leh pop:

13. (Namar háduh Ka Húkum kein la don ka pop ha ka pyrthei; hinrei ym jiu khein ia ka pop haba b'ym don ka húkum.

14. Hinrei pleng kata ka jingiáp ka la synshár-noh náduh U Adam háduh U Mosis, wad halor kita ruh kiba b'ym shym la lah leh pop ka basyrím kat ka jong kata ka jingpallat U Adam, uba long ka jingsyrím jong uta u ba'n sa wan.

15. Hinrei ym katba kum kata ka jingjinthut-kyllon, kumta ruh *ka long* kaba ka jingaiei: namar lada da kata ka jingjinthut-kyllon ka jong uta uwei kita ki babún ki la jía-iáp-noh, da ka bashibún kham-tam kein kata ka jingaiei u Blei, bad kata ka jingai-sngoubhá da ka jingaiei kaba ka jong uta uwei u briu, uba

U Ísous Khristos, ka la roi-
-kyrhai sha kita ki babún.
16. Ruh ym kat kumba *ka
jingkut-bishár kaba la jía* da
uta uwei uba la lah leh pop,
kumta long kata ka jingai-
-sngoubhá ; namar shisha kata
ka jingkut-bishár *ka la jía* na-
mar kawei ka *jingjinthut-kyllon*
ia ka ba'n pynrem ; hinrei kata
ka jingaiei *ka long* na ka byn-
ta ki babún ki jingjinthut-kyl-
lon ia ka ba'n pynksan.
17. Namar lada da kata ka
jingjinthut-kyllon ka jong uta
uwei kata ka jingiáp ka la syn-
shár-noh da uta uwei ujuh ;
da ka bashibún khàm-tam kein
kita kiba pyddiang ia ka jing-
kynrei ka jong kata ka jing-
aiei, bad ka jong kata ka jing-
ai-sngoubhá ka jong kata ka
hok, ki'n ioh-synshár ha ka
jingim da uta uwei uba U Ísous
Khristos.)
18. Kumta te, kat kumba da
kawei ka jingjinthut-kyllon,
*kata ka jingkut-bishár ka la
wan-híer-pateng* ha ki bynriu
baroh, ia ka ba'n pynrem; kum-
ta ruh da kawei ka hok, *kata
ka jingaiei ka la jía* ha ki byn-
riu baroh, sha ka jingpynksan
ka jinglait-im.
19. Namar kat kumba da
kata ka jingb'ymkongúh ka
jong uta uwei u briu la pyn-
long riu-pop ia kita ki babún ;
kumta ruh da kata ka jing-
kongúh ka jong uta uwei-pat
yn pynlong ríu-hok ia kita ki
babún.
20. Hinrei Ka Húkum ka la
bysut-snoh nalor *kata,* khy-
nang ba kata ka jingjinthut-
-kyllon ka'n da la pau-byllín.
Hinrei ha kaba ka pop ka la
roi-byllín te, ka jingaiei ka la
roi-kyrhai kham-tam-éh :
21. ba kat kumba kata ka
pop ka la synshár-noh ia ka
ba'n pyniáp, kumta ruh kata
ka jingaiei ka'n da la synshár-
-noh da ka jingpynksan ia ka
ba'n pynim b'ymjiukut, da U
Ísous Khristos uba U Trai
jong ngi.

VI.—Lynnong.

1. *U Apostolos u pyníh ba Ka Jing-
pynksan ei U Blei ka'm ialam
ba'n im-brai ha ka pop, na ka nía
ba kiba la ngeit ki la iáp sha
ka pop;* 12. *bad na ka nía ba
ki long ki nongshakri U Blei ;
kumta ka la dei ba ki'n kongúh
ia U Blei.* 15. *Ia ka ba'n pyn-
skhem ia ka jingkongúh jong ki
sha kane ka jingsneng-pynshait,*

u nang pyníh bún ki nía na kiei-
-kiei ia kiba ki jiu shem myn-
no-mynno-ruh na ka jingsniu ka
pop.

1. Aiuh pat te ngi'n iaong?
Ngi'n iainéh ha kata ka pop,
ba kata ka jingaiei ka'n ioh-
-nangpau-byllín?
2. Wat ai ka'n long *kumta*
haba-da-lei-lei-ruh! Ma-ngi,
kiba la iáp ia ka pop, kumno
ngi'n dang iaiim shuh ha ka?
3. Ne phi'm jiu tip, ba kat
kiba na ngi ia kiba la ioh-
-pynbaptisma ha U Khristos
Ísous, la pynbaptisma ia ngi
kein ha kaba ka jingiáp jong
u?
4. Namar-kata kein, la byt-
tep-lem ia ngi bad u da kata
ka jingpynbaptisma ha kata ka
jingiáp *jong u;* ba kat kumba
la pynmíh-pat ia U Khristos
na ki nongiáp da ka burom
ka jong uba U Kypá, kumta
ma-ngi ruh ka dei ba ngi'n
iaiiaid ha ka jingim bathym-
mai.
5. Namar lada la pynlong
ia ngi ki jingiabysap-lem ha
kaba ka jingsyrím kata ka
jingiáp jong u, kumta shisha
ruh kein, ngi'n ioh-long *ki*
jingiabysap-lem ha kata ka jong
ka jingmíh-pat *jong u:*
6. Namar ia kane ngi da
tip, ba la sahnarphyná lem *bad*
u ia u briu batymmen jong ngi,
ba yn la ioh-pynjot-noh ia ka
met ka jong ka pop, khynang
ba ngi'n 'nym long mrau shuh
ha kata ka pop.
7. Namar uta uba la iáp-
-noh *kumta,* la pyllait-ksan ia
u na ka jong ka pop.
8. Te lada ngi la iáp-noh
kumta lem bad U Khristos,
ngi ngeit-skhem ba ngi'n da
iaiaiim ruh lem bad u:
9. kumba ngi tip, ba U
Khristos haba la pynmíh-noh
ia u na ki baiáp, u'n 'nu'm
iáp-noh shuh kein; *namar* ka
jingiáp ka'm leh-trai-khlíh
shuh halor jong u.
10. Namar ha kaba u la
iáp-noh, u la iáp-noh tang
shisin-iáp kein namar ka pop;
hinrei ha kaba u iaiim, u iai-
imtí kein ha U Blei.
11. Kumjuh ruh ma-phi, tó
nieu ia lade ki ba-la-iáp shisha
kein ia ka pop, hinrei ki baiai-
imtí ia U Blei, ha U Khristos
Ísous uba U Trai jong ngi.
12. Wat ai ia ka pop,
namar-kata, ba'n synshár ha
ka met ka baiáp jong phi, ia

ka ba'n kongúh ia ka ha kita ki jingkwah-jakhlia jong ka:

13. I'ymne wat aití-noh ia ki dykhot-met jong phi ha ka pop, *kum* ki átiar ka jingb'ymhok; hinrei tó aití-noh ia lade ha U Blei, kum ki baiaiimtí na ki baiáp, bad ia kita ki dykhot-met jong phi ha U Blei, *kum* ki átiar ka hok.

14. Namar ka pop ka'n 'nym ioh-leh-trai-khlíh shuh halor jong phi: naba phi'm long hapoh ka húkum, hinrei hapoh ka jingaiei.

15. Kumno te? ngi'n iaileh pop, naba ngi'm long hapoh ka húkum, hinrei hapoh ka jingaiei? Wat ai ka'n long *kumta haba-da-lei-lei-ruh-ém!*

16. Phi'm jiu tip ba ha uba phi aití-noh ia lade ki mrau ia ka ba'n kongúh, phi long ki mrau kein ia uta ha uba phi kongúh, la *phi long* ki jong ka pop ia ka ba'n iáp, lane ki jong ka jingkongúh ia ka ba'n lait-ksan *ba'n im?*

17. Hinrei *tó long* ka jingngúh ha U Blei, ba, *la* phi la jía-long ki mrau ki jong ka pop; hinrei te *mynta* phi la kongúh náduh ka dohnúd ia kata ka jingsúid-dur ka jinghikai ha kaba la aití ia phi.

18. Te ba-la-pynpyllait-noh ia phi na ka jong ka pop, la pynlong shakri ia phi ia ka hok.

19. (Nga kren kein kumba ka long bit ia ki kynja-bynriu, namar ka jingtlot ka jong ka doh jong phi:) namar kat kumba phi la aití-noh shisin ia kita ki dykhot-met jong phi *kum* ki bashakri ia ka bajakhlia bad ia ka jingpallat-sniu, khynang ia ka ba'n iaipallat-sniu; kumta te mynta tó aití-noh ia kita ki dykhot-met jong phi *kum* ki bashakri ia ka hok, khynang *ia ka ba'n iaileh* ia ka jingkhúid phar.

20. Namar mynba phi la long ki mrau jong ka pop, phi la long ki balait-lúid shaphang ka hok.

21. Namar-kata, u soh aiuh phi la ioh-kheit mynkata, na kita kiei-kiei-ruh shaphang kiba phi sngou-leh-rain mynta? namar ka jingkut ka jong kita kiei-kiei-ruh *ka long* ka jingiáp kein.

22. Hinrei mynta, ba-la-pynpyllait-noh ia phi na ka jong ka pop, bad ba-la-pynlong shakri ia phi ha U Blei, phi

ioh-kheit ia u soh jong phi ia ka ba'n man jingpynkhúid; te kaba ka jingkut *ka'n long* ka jingim b'ymjiukut kein.

23. Namar ki bainong ki jong ka pop, *ki long* ka jingiáp; hinrei ka jingai ka jong U Blei *ka long* ka jingim b'ymjiukut, da U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi.

VII.—Lynnong.

1. *U Apostolos u pyníh da ka jingphawar bad u iaipynskhem ia la ka nía ba ngi'm long hapoh Ka Húkum, hinrei hapoh ka jingaiei, bad u pyníh ia kita ki jingmíh basuk bamíh-noh na kane ka jingkylla ki bangeit.* 7. *Hangne u pyníh na kaba u shem ha la ka mynsiim, ia ka jingleh Ka Húkum ha kaba ka pynkyndúh shaphang ka pop:* 14. *bad na ka jingialeh sat bashapoh ka jong ka pop bad ka jingkhúid, u pyníh ba Ka Húkum ka'm lah ba'n pynkhúid lane ba'n pyntyngen ia uba ngeit. Namar ka jingkyrmen jong u ba'n ioh-jop ka long tang ha ka jingaiei jong U Iísous Khristos uba U Trai.*

1. Ne phi'm jiu tip, kó ki para, (namar nga kren ha kita kiba tip-bíang ia Ka Húkum) ba kata Ka Húkum ka leh-trai-khlíh halor u briu, *tang* katba u im?

2. Namar ka briu ka ba-la-shongkurim ba'n kongúh ia u briu la teh da ka húkum kein ia ka bad la uta u tyngá, katba u im; hinrei lada uta u tyngá u iáp-noh, ka la ioh-lait-noh kein na kata ka húkum ka jong uta u tyngá.

3. Namar kumta te, lada ka'n da dei-tyngá ia uwei-pat u briu, katba dang im uta u tyngá *jong ka,* yn nieu ia ka ka baklim; hinrei lada uta u tyngá u iáp-noh, ka long ka balait-noh na kata ka húkum; kumta kein ka'm long ka baklim ma-ka, la ka la dei-tyngá kein ia uwei-pat u briu.

4. Kumjuh te ma-phi, kó ki para jong nga, la pynlong-iáp ia phi ruh sha kata Ka Húkum da ka met ka jong U Khristos; khynang ba phi'n ioh-kurim bad uwei-pat, bad uta kein ia uba la pynmíh-pat na ki baiáp, ba kumta ngi'n ioh-sei-soh sha U Blei.

5. Namar mynba ngi dang long ha kaba ka doh, kita ki jingsamkwah-brai ki jong ki pop, ia kiba *la pynkynroi* da kata Ka Húkum, ki la iapynleh-

-shait ha ki dykhot-met jong ngi, ia ka ba'n sei-soh-noh sha ka jingiáp.

6. Hinrei mynta la pynpyllait-noh ia ngi na kata Ka Húkum, ba ngi la lah iáp-noh sha kata da kaba la jiu bat--noh ia ngi; ba kumta *ka'n dei* ia ngi ba'n shakri ha ka jinglong-thymmai ka mynsiim, bad ym te *ha ka rúkom* ka jinglong-barim ka dak-byniah.

7. KUMNO te ngi'n iaong? *Ba* kata Ka Húkum ka pop? Wat ai ka'n long *kumta haba-da-lei-lei-ruh!* Hinrei pynban nga'm shym la ioh-tip shuh ia ka pop, l'ymda da Ka Húkum; namar kumta te nga'm shym la lah ioh-íhthúh ia ka jingíh-kwah-sat, l'ymda kata Ka Húkum ka la ádong; "Me'n 'nym íh-kwah."

8. Hinrei kata ka pop haba ka la kem dau, da kata ka ádong ka la trei-pynshait-noh ha nga kein ia ka kynja-baroh ka jingsamkwah-brai basniu: namar khlem ka húkum, ka pop *ka long* ka baiáp.

9. Namar kumta ma-nga mynno-mynno-ruh nga jiu im khlem ka húkum; hinrei h'ynda kata ka ádong ka wan-kyndúh *ha nga,* kata ka pop ka la khíh-im-shait, nga te nga la iáp-noh kein.

10. Te kata *kajuh* ka ádong ia kaba *la buh* khynang ia ka ba'n pynim, ia kata kein la shem ha nga ia ka ba'n pyniáp.

11. Namar kata ka pop haba ka la kem dau, da kata ka ádong ka la shúkor-noh ia nga, bad da ka la pyniáp-noh kein ia nga.

12. Naba kumta te kata Ka Húkum kein *ka long* ka bakhúid hí, bad kata ka ádong ruh ka bakhúid, bad ka bahok, bad ka babhá de.

13. Shisha te, kane ka babhá ka la jía-long ka jingiáp ia nga? Wat ai ka'n long *kumta haba-da-lei-lei-ruh!* Hinrei ka pop *ka long kumta,* ba ka'n la iaipau kum ka pop, da ka batrei-pynshait-noh ia ka jingiáp ha nga da kata ka jong ka babhá; ba kumta kata ka pop da ka jong kata ka ádong ka'n da la long-pau shíkaddei--éh ka bapop.

14. NAMAR ngi tip kein ba kata Ka Húkum ka long ka bakynja-Mynsiim; hinrei ma-nga nga long u bakynja-

-doh, *kum* ia u ba-la-díe-noh hapoh ka pop.

15. Namar ia kata kaba nga leh-pynshait, nga'm shem-phang; namar ym ia kata kaba nga mon, ia kata nga leh; hinrei pleng ia kata kaba nga íhsíh-sat, ia kata kein nga leh.

16. Te lada nga leh ia kata ia kaba nga'm mon shuh, nga iakongúh lem bad kata Ka Húkum ba *ka long* ka babhá.

17. Mynta te kumta nga'm leh-pynshait shuh ma-nga ia ka, hinrei kata ka pop ka bashong-sah ha nga.

18. Namar nga tip ba ha nga (kata long, ha kaba ka doh jong nga) ka'm shong-sah ka babhá; ia ka ba'n mon shisha ka don jan ha khymat jong nga; hinrei ia ka ba'n leh-pynshait ia kata ka babhá, nga'm shem shuh.

19. Namar ia kata ka babhá kaba nga mon, nga'm leh; hinrei pleng ia kata ka basniu kaba nga'm mon, ia kata kein nga leh.

20. Hinrei lada nga leh ma-nga ia kata ia kaba nga hí nga'm mon, nga'm leh-pynshait shuh ma-nga hí ia kata, hinrei kata ka pop kein ka bashong-sah ha nga.

21. Nga shem te shisha ia kane ka húkum-tynrai, ba, ha nga u bamon ba'n leh ia ka babhá, kata ka basniu ka don jan ha khymat jong nga.

22. Namar nga sngou-tynnad-éh kein ha kaba Ka Húkum ka jong U Blei katba kum uba u briu bashapoh.

23. Hinrei nga ioh-íh-shemphang ia kawei-pat ka húkum ha kita ki dykhot-met jong nga, ka baialeh-thymá bad kata ka húkum ka jong ka bamut jong nga, bad ka baialam-mrau ruh ia nga ha kata ka húkum ka jong ka pop kaba long ha kita ki dykhot-met jong nga.

24. Ah nga u briu u bashah-lanot khop! uei u ba'n *lah* pynpyllait-noh ia nga na kane ka met ka jong ka jingiáp?

25. Nga sngou-ngúh ia U Blei da U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi!—Kumta te, ma-nga ujuh-hí kein da kata ka bamut shisha nga shakri ia Ka Húkum U Blei; hinrei da kata ka doh, ia ka húkum ka pop.

VIII.—Lynnong.

1. U Apostolos u pyníh kumno ba ym don ka jingpynrem ia kita kiba long ha U Khristos Iísous; 12. Naba ka jingaiei ka pynlong ia ka mynsiim Ka Jingtingkhún, bad ia ki jingkyrkhú baroh ki bamíh na kata: 18. ka kyrshán ia ki bangeit hapoh ka jinglong-mrau jong ki sha ka pop ba dang sah, bad hapoh ki jingtynjúh balanot jong ki; bad ki ioh ia ka jingiaráp uba U Mynsiim Bakhúid ba'n kyrshán ia ki ha ki jingsngou-tlot jong ki baroh: ka ai ka jingmut-skhem ba kiei-kiei-baroh ki iatrei-lem ia ka ba'n bhá ma-ki: 31. ka pyntyngen na ki nía ki jingsngou-pakai jong ki ha kita kiei-kiei-ruh ba-la-leh U Blei na ka bynta jong ki, bad ha ka jingíeit b'ymjiukut jong u.

1. Pleng, namar-kata, mynta ym *don* ka jingpynrem ia kita kiba don ha U Khristos Iísous, ki b'ym iaid katba kum ka doh, hinrei katba kum uba U Mynsiim.

2. Namar kaba ka húkum ka jong uba U Mynsiim jong ka jingim, da U Khristos Iísous ka la iaipynpyllait-lúid ia nga na kata ka húkum ka jong ka pop bad ka jong ka jingiáp.

3. Namar ia kata kaba b'ymlah ka jong kata Ka Húkum, naba ka la tlot-noh-ngai na ka jong kata ka doh, U Blei *u la leh*, da kaba u la phah ia uba U Khún jong u hí ha ka dur ka doh pop, bad kumta *da ka jingkinia* namar ka pop, u la pynrem-ba'n-iáp ia ka pop ha kata ka doh ;

4. ba kumta yn ioh-pyndep ia ka hok ka jong kata Ka Húkum ha ngi, kiba iaid b'ym katba kum ka doh, hinrei katba kum uba U Mynsiim.

5. Namar kita ki balong katba kum ka doh, ki iaimut-brai ia kiei-kiei-ruh ki jong kata ka doh; hinrei kita kiba katba kum uba U Mynsiim, *ki iaimut-brai* ia kiei-kiei-ruh ki jong uta U Mynsiim.

6. Hinrei kata ka jingiaimut-brai ka jong kata ka doh, *ka long* ka jingiáp ; hinrei kata ka jingiaimut-brai ka jong uba U Mynsiim, *ka long* ka jingim bad ka jingsuk jaijaikein.

7. Naba kata ka jingiaimut-brai ka jong kata ka doh *ka long* ka bashún ia U Blei: namar ka'm pynhapoh ia lade ia ka húkum ka jong U Blei, l'ymne shisha ka'm lah kein.

8. Kumta te kita kiba long
ha ka doh, ki'm lah ba'n pyn-
sngoubhá ia U Blei.
9. Hinrei ma-phi phi'm long
ha ka doh, hinrei ha uba U
Mynsiim, lada kumta shisha
U Mynsiim U Blei u shong-
-sah hapoh jong phi: hinrei
lada uno-uno-ruh u'm don U
Mynsiim U Khristos, uta kein
u'm long u jong u.
10. Hinrei lada U Khristos
u shong-sah hapoh jong phi,
kaba ka met, shisha, *ka long*
ka baiáp da ka pop; hinrei
kaba ka mynsiim *ka long* ka
jingim da ka hok.
11. Hinrei te lada uba U
Mynsiim jong uta uba la pyn-
ieng-im-pat ia U Iísous na ki
baiáp, u shong-sah hapoh jong
phi, uta uba la pynieng-im-
-pat ia uba U Khristos na ki
baiáp, u'n pynlong-im ruh kein
ia kita ki met baiáp jong phi,
da uta U Mynsiim jong u uba
shong-sah hapoh jong phi.
12. Kumta te, kó ki pa-
ra-bangeit, ngi'm long ki nong-
kit-ram ha kata ka doh, ia ka
ba'n im katba kum ka doh.
13. Namar lada phi im katba
kum ka doh, phi'n sa iáp-noh
kein: hinrei lada phi pyniáp-
-throin da uba U Mynsiim ia
ki jingleh ki jong kata ka met,
phi'n im shisha kein.
14. Namar ia kat kiba la
ialam da U Mynsiim U Blei,
kita kein ki long ki khún U
Blei.
15. Namar phi'm shym la
pyddiang ia ka kynja-mynsiim
ka jinglong-mrau pat ia ka
ba'n shepting; hinrei phi la
pyddiang ia uba U Mynsiim
ka jingting-khún, da uba ngi
iaiám-kyrpád, Abba, Kó Pá!
16. Uta ujuh U Mynsiim
hí kein u iaphlá-shai ryngkad
bad ka mynsiim jong ngi, ba
ngi long ki khún U Blei.
17. Kumta lada *ngi long*
ki khún, te *ngi long* ki nong-
ioh-pateng ruh; ki nongioh-
-pateng U Blei kein, bad ki
nongiaioh-pateng lem bad U
Khristos de; lada, shisha, ngi
iashah lem *bad u*, ba yn ioh-
-pyndon-burom lem ia ngi ruh
bad u.
18. Namar nga khein putet
ba kita ki jingshah ki jong ka
pyrthei-sngi kaba mynta, ki'm
iadei marbíang ei-ei-ruh *ba'n
ianújor* bad kata ka burom-suk
ka ba'n sa pynpau-noh ha
ngi.

19. Namar kata ka jing-
khymíh-jingngoh kyrmen-ky-
mang ka jong kaba ka jing-
thau, ka áp-khymíh hir-hir ia
kane ka jingpynpau ia ki khún
ki jong U Blei.
20. Namar ia kata ka jing-
thau la pynlong hapoh ka jing-
swai-py-út, (ym kumta da la
ka mon kein, hinrei da uta uba
pynhapoh ia ka) ha ka jing-
kyrmen ;
21. ba yn pynpyllait-noh ia
kata ka jingthau hí ruh na
kaba ka jinglong-mrau ka jong
kata ka jingswai-py-út, sha ka
jingioh-lait-lúid sngoubhá ka
jong ka burom kiba ki khún
U Blei.
22. Namar ngi tip-skhem
ba kaba baroh-kawei ka jing-
pynlong ka iaúd-lang, bad ka
iasúh-khún-lang jin háduh
kaba mynta.
23. Bad ym tang *kata hí*,
hinrei ma-ngi hí ruh kiba don
soh-nyngkong jong uba U
Mynsiim, wad ma-ngi hí kein
ngi úd-sat hapoh lade-hí, da
ka baáp-khymíh hir-hir ia ka
jingting-khún, *kaba long*, ia
kaba ka jingsiuspah ka met
jong ngi.
24. Namar la pynim ia ngi
tang ha ka jingkyrmen: hinrei
ka jingkyrmen ia kaba ioh-íh
ba-la-don, ka'm long ka jing-
kyrmen: namar ia kata ba uno-
-uno-ruh u ioh-íh ba u don,
kumno u dang kyrmen ruh *ia
kata kajuh?*
25. Hinrei lada ngi kyr-
men ia kata ia kaba ngi'm ioh-
-íh ba ngi don, *te* da ka baiai-
shah-minot ngi áp-khymíh *ia
kata.*
26. Kumjuh de, uba U Myn-
siim ruh u iaráp-lem ia ki
jingtlot-swai jong ngi; namar
ia kaei ngi'n dúwai kat ka ba'n
dei-bíang, *ia kata* ngi'm tip
shuh; hinrei shisha uta U
Mynsiim hí u hikai-kyrpád na
ka bynta jong ngi ha ki jingúd-
-kwah hir-hir ki b'ymlah-ong.
27. Hinrei uta kein uba iit
ia ki dohnúd, u íhthúh ia kaei
long kata ka bamut ka jong
uba U Mynsiim; naba katba
kum *ka mon ka jong* U Blei, u
hikai-kyrpád na ka bynta ki
riu-khúid.
28. Ngi iatip ruh pleng ba
kiei-kiei-baroh ki iatrei-lem ia
ka ba'n pynbhá ia kita kiba
íeit ia U Blei, ia kita kein ia
ki ba-la-khot katba kum ka
jingthymú-skhem *jong u.*

29. Namar ia kiba u la íhthúhlypá, u la thymú-thunglypá ruh *ba'n long* ki bashí-dur kein bad ka dur ka jong uba U Khún jong u, ia ka ba'n long ma-u ia u ba-la-khá-nyngkong ha pyddeng ki para babún.

30. Ruh putet, ia kiba u la thymú-thunglypá, ia kita ruh u la khot; bad ia kiba u la khot, ia kita ruh u la pynksan; te ia kiba u la pynksan, ia kita ruh u la pyndon-burom.

31. Kumno te ngi'n iaong na kine kiei-kiei-ruh? Lada U Blei *u long* na ka bynta jong ngi, uei *u ba'n núd* ialeh bad ngi?

32. Uta uba u'm shym la pynsah-noh wad ia uba U Khún jong u hí, hinrei u la aití-noh ia u na ka bynta jong ngi baroh; kumno u'n u'm lem te bad u ruh ai-ei ia kiei-kiei-baroh ha ngi?

33. Uei uba u'n múdui ia ki ba-la-jíd ki jong U Blei? *Long* U Blei kein u bapyn-ksan.

34. Uei uta u bapynrem? *Long* U Khristos u ba-la-iáp; shisha kham-tam kein, u ba-la-míh-pat ruh, uba long ruh sha ka ktí ka mon ka jong U Blei, uba iaiiasait da ka nía ruh na ka bynta jong ngi.

35. Uei u ba'n pyniakhlád-noh ia ngi na kata ka jingíeit ka jong uba U Khristos? Ka lanot-bah, lane ka shípá-sat, lane ka jingpynshitom-bein, lane ka jingthyngan, lane ka jinglyngkhúid, lane ka jingmá, lane ka waitlam?

36. Kat kumba la thoh, "Ba
" na ka bynta jong mé la dang
" pyniáp ia ngi baroh shi-sngi;
" la nieu ia ngi kum ki lang-
" brot ia ka jingpyniáp."

37. Hinrei ha kine kiei-kiei-baroh kein ngi jop-kyrthep-lin da uta uba la íeit ia ngi.

38. Namar nga ngeit-skhem, ba l'ymne ka jingiáp, l'ymne ka jingim, l'ymne ki angelos, l'ymne ki nongsynshár, l'ymne ki badon-bor, l'ymne kiei-kiei-ruh ki balong mynta, l'ymne kiei-kiei-ruh ki ba'n sa long,

39. l'ymne ka bahakhlíh, l'ymne ka bahapoh, l'ymne kaei-kaei-ruh kawei-pat ka jing-long, ka'n ym lah kein ba'n pyniakhlád-noh ia ngi na kata ka jingíeit ka jong U Blei, kaba ha U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi.

IX.—Lynnong.

1. *U Apostolos haba u sydang ba'n pyníh shaphang ka bakyntait-noh ia Ki Jiu bad ka bakhot ia Ki Jentil; u ong-skhem ha Ki Jiu, ba u'm sngou-dúna ka jingíeit shaphang jong ki.* 6. *U pyníh ba ka jinghikai jong u shaphang kane ka long ka badei, na kaba shaphang U Isaak:* 14. *na ki jingthoh U Mosis, u pyníh ba U Blei u isynei iano--iano-ruh ia uba u mon ba'n isynei.* 19. *U pyndúh-nía iano--iano-ruh u baiasait ia kane, da ka pharshi u nongthau-kíu ba u don bor halor ka deu-byrthá ba'n thau dur katba u mon:* 25. *na Ki Nongiathúhlypá jong ki hí ruh.* 30. *Na kane baroh u hikai ba yn khot ia Ki Jentil, bad ba yn kyntait-noh ia Ki Jiu namar ka jingb'ymngeit jong ki.*

1. Nga kren ia ka bashisha ha U Khristos, nga'm lamlér kein, ka jingiatip-lem jong nga ka da iaphlá-shai ryngkad bad nga ha U Mynsiim Bakhúid,

2. ba don ha nga ka jingsngousíh bakhrau, bad ka jingsngoupang-dohnúd khlem-da--púd ha ka dohnúd jong nga.

3. Namar ma-nga nga da jiu kwah kein ia lade ba'n long u ba-la-tim-noh na jong uba U Khristos, na ka bynta ki para jong nga, kiba ki para-trai ka rí jong nga katba kum ka doh:

4. kiba long Ki Kynja-Israil; kiba ki jong ki *long* kaba ka jingting-khún, bad kaba ka jingdon-burom, bad kiba ki jiutang, bad kaba ka jingai Ka Húkum, bad kaba ka níam-ka--rúkom ka jingmane-U-Blei, bad kiba ki jingkular:

5. kiba jong ki *long* kiba ki kypá; bad na kita, kaba katba kum ka doh, *la míh* uba U Khristos, uba da long halor baroh, U Blei ba-la-kyrkhú kein sha ka b'ymjiukut-b'ymjiukut! Amen.

6. Ym *long* kumta te kumba kata ka ktín ka jong U Blei ka la háp-dúh-noh. Namar baroh ki'm *long* kiba na Israil, kiba *long* Israil.

7. L'ymne, naba ki long u symbai U Abraam, *ki'm long* ki khún *ka jingkular* baroh; hinrei, "Ha U Isaak yn khot "u symbai jong mé."

8. Kata ka long kumne, Kita *kiba long* ki khún ki jong kaba ka doh, kita ki'm *long* ki khún U Blei; hinrei ia kita ki khún ki jong kata ka jingkular yn nieu kein kum u symbai.

9. Namar kata ka ktín ka
jingkular *ka long* kane, "Hamar
" kane ka ía nga'n wan, te Ka
" Sarra ka'n sa ioh khún-shin-
" rang."
10. Bad ym tang *kane* hí,
hinrei Ka Rebekka ruh, mynba
ka la ioh-punkhún na uwei,
kata na U Isaak kein uba u
kypá jong ngi;
11. namar haba ym put la
lah khá *synrop ia kita ki khún,*
l'ymne *kumta* haba ki'm shym
la lah leh ia kaei-kaei-ruh ka
babhá lane ka basniu, (ba kaba
ka jingthymú-skhem ka jong
U Blei katba kum ka jingjíd
jong u ka'n ioh-néh-skhem, ym
na ki jingleh, hinrei na ka jong
uta u bakhot kein;)
12. la iathúh ha ka, "Ba
" uta u bashiwa u'n shakri ia
" uta u bakhadduh."
13. Kumba la thoh, "Ia U
" Iakob nga la íeit, hinrei ia
" U Isau nga la íhsíh."
14. KUMNO te ngi'n ia-
ong *na kine kiei-kiei-ruh? Don*
ne ém ka b'ymhok bad U Blei?
Wat ai *haba-da-lei-lei-ruh* ba
ka'n long *kumta!*
15. Namar u ong ha U
Mosis, "Nga'n sngou-isynei ia
" uba nga'n da sngou-isynei,
" bad nga'n leh-isynei ia uba
" nga'n da leh-isynei."
16. Namar-kata te, ka'm
long na ka jong uta u bakwah-
-sat, l'ymne na ka jong uta u
baphet-éh, hinrei na ka jong
U Blei u baleh-isynei.
17. Namar kata Ka Jing-
thoh ka ong ha uta U Pharao,
" Ba, khynang ia kane hí kein
" nga la ríh-pynieng ia mé, ba
" nga'n da ioh-pyníh-shinná ia
" kaba ka bor-bah jong nga ha
" mé, bad ba yn ioh-ialap-shai
" ia ka kyrteng jong nga ha
" ka pyrthei baroh-kawei."
18. Namar-kata kein, ia uba
u mon, u sngou-isynei; bad ia
uba u mon, u pynéh.
19. ME'N ong te ha
nga, Balei u dang kynnoh-
-pop? namar uei ba la pynlah
ia kata ka mon jong u?
20. Shisha hinrei kham-tam,
ah u briu, ma-me mé long uei
u baiasait pyrshah-pat bad uba
U Blei? I'n ong ne ém íta í
dur ba-la-thau ha uta uba thau-
-dur ia í, Balei mé la thau ia
nga kumne?
21. Uba u nongthau-khíu
u don bor-trai ne ém halor
kaba ka deu-byrthá, ba'n thau
na ka jong kata kajuh hí ka

shí-lyllún *deu-byrthá,* ia uwei u
khíu te ia ka badon-burom,
hinrei ia uwei-pat ia ka ba-
khlem -burom ?

22. *Kumno* te lada U Blei, u
da mon ba'n pyníh-shinná-noh
ia la ka jingbittar, bad ba'n
pyntip-noh ia ka bor-bah jong
u, u la iaishah da ka bashibún
ka jingiaishah-slem ia ki khíu
ka jingbittar ba-la-pynbit ia
ka jingpynjot ;

23. bad ba u'n la ioh-pyn-
tip-noh ia kaba ka jingkynrei-
spah-kyrhai ka burom jong u
ha ki khíu ka jingisynei, ia
kiba u la lah thung-pyńbitlypá
ia ka burom ;

24. *Wad* ia ngi ruh kein, ia
kiba u la khot, ym tang na Ki
Jiu hí, hinrei na Ki Jentil ruh ?

25. Kumba u ong ruh ha U
Osíe, " Nga'n khot ia uta u
" paitlang u b'ym *long* u jong
" nga, u paitlang jong nga,
" bad ia kata ia kaba b'ym
" shym la íeit, ia kaba la íeit.

26. " Ka'n jía ruh ha kata
" ka jaka ha kaba la iathúh ha
" ki, Phi'm *long* u paitlang jong
" nga ; hangta yn khot ia ki
" ki khún - shinrang U Blei U
" Baim."

27. Hinrei U Isaias u pyrta-
-noh shaphang Ki Israil, " La
" ka jingkhein kiba ki khún-
" -shinrang Ki Israil ka da long
" kum u shíap ka dúriau, *tang*
" ia íta í bynta bapynsah yn
" ríh-pynim.

28. " Namar u da pyndep-
" -noh bad u da pynkut - noh
" shisyndon ia ka kam-ka-dau
" ha ka hok ; naba ia ka kam-
" -ka - dau ba-la-pynkut - noh
" shen U Trai u'n leh ha kata
" ka rí."

29. Ruh, kumba U Isaias u
la iathúh mynshiwa, " Lymda
" U Trai Ki Paitbah u la lah
" pynsah symbai ia ngi, kat
" kum Ka Sodoma yn la lah
" pynlong ia ngi, bad kat kum
" Ka Gomorra yn la lah pyn-
" syrím ia ngi."

30. Kumno te ngi'n ia-
ong ? Ba Ki Jentil, kiba b'ym
jiu beh ia ka hok bapynksan,
ki la ioh-bat-skhem ia ka hok
bapynksan, ia kata kein ka
hok bapynksan kaba na ka
jong ka jingngeit.

31. Hinrei Ki Israil, haba
ki jiu beh ia ka rúkom ka hok,
ki'm shym la lap-ioh ia kata
ka rúkom ka hok.

32. Na ka balei ? Naba *ki'm*
shym *la beh ia ka* da ka jing-

ngeit, hinrei pynban kumba ka long *ba'n ioh* da ki jingleh Ka Húkum. Namar ki la jinthut ha uta u mau ka jingjinthut;

33. kumba la thoh, "Ha
" khymíh, Nga buh ha Ka
" Sion ia u mau ka jingjin-
" thut, bad ia u mausíang ka
" jingjinthut; hinrei ia uno-
" -uno-baroh u bangeit ha u yn
" ym pynrain-bukoh."

X.—LYNNONG.

1. *Ki ktín baialam-phrang bad bapyniasuk, bad bapyníh ia ka dau ka jingkyntait-noh ia Ki Jiu:* 5. *te u pyníh ia kiei-kiei-ruh ba-la-buh ia ka ba'n ioh ka jingpynim ia Ki Jentil bad Ki Jiu kumjuh.* 14. *Ba ka lynti ka jingpynim ka long ka babit ia baroh; ka dei te ba'n iathúhkhána-babhá skaphang jong ka ha ki bynriu baroh: ia kaba la iathúh-lypá shinná shaphang jong ka ha Ka Testament Barim.*

1. Kó KI para-bangeit, shisha kein ka jingkwah babhá hir-hir ka dohnúd jong nga, bad ka jingdúwai kaba ha uba U Blei na ka bynta Ki Israil ka long ia ka ba'n ioh-jingpynim *ia ki.*

2. Namar nga phlá babhá ia ki, ba ki don ka jingsngou-shit-rhem na ka bynta U Blei, hinrei ym katba kum ka jingtip.

3. Namar haba ki dang long ki b'ymtip ia ka hok ka jong U Blei, bad haba ki dang pyrshang ba'n pynnéh ia ka hok la ka jong hí, ki'm shym la pynkongúh ia lade ha kata ka hok ka jong U Blei.

4. Namar U Khristos *u long* ka jingkut Ka Húkum, ia ka ba'n pynksan ia uno-uno-baroh u bangeit.

5. NAMAR U Mosis u thoh shaphang kata ka hok bapynksan kaba na ka jong kata Ka Húkum, "Ba uta u briu uba
" la iaileh ia kita kiei-kiei-ruh
" u'n ioh-im ha ki."

6. Hinrei kata ka hok bapynksan na ka jingngeit ka ong kumne, " Wat ong ha ka doh-
" núd jong mé, Uei u ba'n leit-
" -kíu-noh sha byneng?" kata ka long, ba'n ialam-noh-arsut ia U Khristos *na byneng;*

7. lane, " Uei u ba'n leit-
" -híer shapoh niamra?" kata ka long, ba'n ialam-noh-arte ia U Khristos na ki baiáp.

8. Hinrei kumno ka ong ma-ka? "Kata ka ktín ka long ha-
" jan jong mé, *pleng* ha ka shin-
" tur jong mé, bad ha ka dohnúd

" jong mé;" kata ka long kein
kata ka ktín ka jong ka jing-
ngeit ia kaba ngi ialap :
9. Ba lada me'n phlá-shinná
da la ka shintur ia U Iísous
uba U Trai, bad ba me'n ngeit
ha la ka dohnúd ba U Blei u
la pynmíh-pat ia u na ki baiáp,
yn pynim ia mé.
10. Namar da ka dohnúd
kein ba ngeit ia ka ba'n ioh ka
hok bapynksan, bad da ka
shintur kein ba phlá-shinná te
ia ka ba'n ioh ka jingpyn-
im.
11 Namar kata Ka Jing-
thoh ka ong, " Ia uno-uno-ba-
" roh u bangeit ha u yn ym
" pynrain-bukoh."
12. Namar ym don shuh ka
jingiaphér ia U Jiu bad ia U
Griik ruh; namar uba ujuh U
Trai halor baroh, u bakynrei-
spah-kyrhai shaphang kita ba-
roh kiba khot-kyrpád ia u.
13. Namar " uno-uno-ba-
" roh uba u'n khot-kyrpád ia
" ka kyrteng U Trai, yn pyl-
" lait-im ia u."
14. Kumno te ki'n ia-
khot-kyrpád ha uta ha uba
ki'm shym la ngeit? kumno de
ki'n ioh-ngeit *ha uta* shaphang
uba ki'm shym la ioh-sngou?
kumno de ki'n ioh-sngou khlem
u baialap?
15. kumno ruh de ki'n ioh-
-ialap, l'ymda la phah-noh ia
ki? kumba la thoh, " Ah ka
" bakatno baíhtynnad *ki long*
" ki slajat-bawan ki jong kita
" kiba iathúhkhána-babhá ka
" jingsuk, ki jong kita kein ki-
" ba iathúhkhána-babhá ia
" kiei-kiei-ruh ki babhá!"
16. Hinrei baroh ki'm shym
la kongúh ia kata ka jingia-
thúhkhána-babhá: namar U
Isaias u kylli, " Kó Trai, uei
" ba la ngeit ia ka jingpyn-
" sngou jong ngi?
17. Te pleng kumta kata ka
jingngeit *ka jía* na ka basngou,
bad kata ka basngou da ka
ktín U Blei kein.
18. Hinrei nga kylli, Ki'm
shym la ioh-sngou? Haoid,
shisha kein, " ka jingkren-
" -sawa jong ki ka la leit-iaid-
" -noh ha kaba ka khyndeu ba-
" roh, bad ki ktín jong ki shá-
" duh ki bakut ka pyrthei."
19. Hinrei ruh nga kylli, Ki
Israil ki'm shym la tip *ia kata?*
Namar nyngkong, U Mosis u
ong, " Nga'n pynsngou-pihúin
" ia phi shaphang *kita* ki b'ym
" *long* kynja-bynriu, *bad* sha-

" phang ka kynja-bynriu ba-
" khlem-jingmut nga'n pyn-
" bittar ia phi."

20. Hinrei shisha kein U Isaias u leh-shlur-noh, bad u ong shinná, "La shem ia nga " da kita ki b'ym jiu wád ia " nga; la pynpau shinná ia " nga ha kita ki b'ym jiu kylli " shaphang jong nga."

21. Hinrei pleng shaphang Ki Israil u ong, " Baroh shi-sngi " nga la kynér-noh ia la ki ktí " ha u paitlang u b'ym kongúh " bad u baiaphyrshi-kylliang."

XI.—Lynnong.

1. *U Blei u'm shym kyntait-noh ia Ki Israil baroh; 7. hinrei don shibún ki basah ia kiba u la jíd, pheuse la pynéh ia kiwei.* 11. *Don ka jingkyrmen ba ki'n wan--phai-khymat; namar U Blei u la thymú bad u la kular ba'n khot pat ia Ki Jiu.* 33. *U Apostolos u wai la ka nía bajur da ka baong ka bakatno ka jing-kyndit ka b'ym lah iit-shemphang shuh ia ka jingstád bad ia ki jingbishár U Blei.*

1. Nga kylli te, U Blei u la kyntait-noh khoit ne ém ia uta u paitlang jong u? Wat ai ka'n long *kumta haba-da-lei--lei-ruh!* Namar nga ruh nga long U Kynja-Israil, na u symbai U Abraam, na ka jaid Benjamin.

2. U Blei u'm shym la kyntait-noh khoit ia uta u paitlang jong u, ia uba u la jíd--thuhlypá. Ne phi'm tip ia kaei kaba Ka Jingthoh ka ong shaphang U Ilías? kumno u leit-múdui-úd ha U Blei ia Ki Israil, u da ong,

3. " Ah Trai, ki la iapyniáp-" -noh ia kiba Ki Nongiathúh-" lypá jong mé, bad ki la ia-" kynrang-pynkyllon-kram ia " kiba ki dúwan-dúhpat jong " mé; bad la íehnoh-sah sa ia " nga marwei, bad ki iawád ia " ka mynsiim jong nga ruh."

4. Hinrei kata ka jingpynphai-tín-Blei ka ong kumno ha u? " Nga la pynsah kyrphang " ha lade-hí hinieu hajar ki " rangbah, ki b'ym shym la " dem khohsiu ha kata *ka dur* " U Baal."

5. Kumjuh te, ha ka pyrthei-sngi kaba mynta ruh, don í bynta basah katba kum ka jingjíd ka jingaiei.

6. Te lada da ka jingaiei, ka'm *long* shuh na ki jingleh; namar haba da kumwei-pat, kata ka jingaiei ka'm long shuh

ka jingaiei; hinrei lada na ki
jingleh, ka'm long shuh ka
jingaiei; namar haba da kum-
wei-pat, kata ka jingleh ka'm
long shuh ka jingleh.
7. KUMNO te? Ia kaba
Ki Israil ki wád khynang, ia
kata pleng ki'm shym la ioh-
-shem; hinrei kata ka jingjíd
ka la ioh-shem kein; hinrei ia
kita ki basah la pynéh-noh:
8. kat kumba la thoh, "U
"Blei u la ai ha ki ia ka myn-
"siim ka jingioh-thíah-lyng-
"ngai, ia ki khymat ia ka ba'n
"ym ioh-íh, bad ia ki shkor ia
"ka ba'n ym ioh-sngou," jin
háduh kane ka sngi kein.
9. Bad *kumba* U Dabid u
ong, "Tó ai ba yn pynlong ia
"ka míej jong ki ia ka ba'n
"long ka jingríam, bad ia ka
"ba'n long ka jingpynngat,
"bad ia ka ba'n long ka jing-
"jinthut, bad ia ka ba'n long
"ka kyput-kylliang de ha ki
10. "Tó ai ba yn pyndum
"ia ki khymat jong ki ba ki'n
"ym ioh-íh, bad ia ka ingdong
"jong ki khlem-da-púd me'n
"pyndem-lem-rapaid."
11. NGA kylli te, shisha
ki la iajinthut, kat ba'n iaháp-
-dúh-noh? Wat ia ka'n long
kumta haba-da-lei-lei-ruh! hin-
rei pleng da kata ka jingiaháp-
-ryngkang jong ki *la jía* kata
ka jingpynim ha Ki Jentil, ia
ka ba'n pynsngou-pihúin ia ki.
12. Te lada kata ka jingia-
háp-ryngkang jong ki *ka jía-*
-long ka jingman-bhá ia ka pyr-
thei, bad kata ka jingdúh jong
ki *ka jía-long* ka jingman-bhá
ia Ki Jentil; hato ka bakatno-
-tam kein *ka'n long* ka jingdap
jong ki?
13. Namar nga ong ha phi
kiba Ki Jentil, (namar kat
kumba nga long ma-nga shisha
u Apostolos Ki Jentil, nga pyn-
don-burom ia kata ka jingleh
jong nga;)
14. lada lah kumno-re-kum-
no ba nga'n da ioh-pynsngou-
-skhúin-tynneng ia í doh-í-
-snám jong nga, bad ba nga'n
ioh-pynim ia kiba na ki jong ki.
15. Namar lada kata ka jing-
kynthait-noh ia ki *ka jía-long*
ka jingpyniasuk ia ka pyrthei;
kaei te *ka'n long* kata ka jing-
pyddiang-suk *ia ki*, tang ka
jingim na ki baiáp?
16. Lada ruh uba u soh-
-nyngkong *u long* u bakyntang,
kumjuh ruh *yn long* kaba ka
shí-lyllún u kypú-im; bad lada

uba u tynrai *u long* u bakyntang, kumjuh ruh *yn long* kiba ki tynat.

17. Lada ruh de la pynkhein-noh ia kiba na ki jong kita ki tynat, bad la pyniadait-khop ia mé uba long u tynat-diing-úm-pyniang-olib khlau ha pyddeng jong ki, bad la pynlong ia mé u nongiaioh-lem na u tynrai bad na ka khlein ka jong uta u diing-úm-pyniang-olib;

18. mé wat leh-risa-tam-jaid halor kita ki tynat: hinrei lada mé leh-risa-tam-jaid halor *jong ki, tó kynmau te ba* mé me'm bah ia uta u tynrai, hinrei uta u tynrai *u bah* ia mé.

19. Me'n ong te, " La pyn-" khein-noh ia kita ki tynat, " ba yn la ioh-pyniadait-khop " ia nga."

20. Niwma; *hinrei* la pynkhein-noh ia ki da ka jingb'ymngeit, hinrei ma-mé mé iaiieng da ka jingngeit. Mé wat sngou-meng, hinrei tó shepting;

21. Namar lada U Blei u'm shym la pynsah shuh ia kita ki tynat bakynja-tynrai, *te tó súmar* ioh ba u'n u'm pynsah shuh ia mé ruh.

22. Ha khymíh te, ia ka jingsybún, bad ia ka jingsneng-kyntait-noh ki jong U Blei! sha kita kiba la háp-noh, shisha ka jingsneng-kyntait-noh; hinrei sha mé, ka jingsybún, lada me'n iainéh ha kata ka jingsybún *jong u;* namar haba da kumwei-pat, wad ia mé ruh yn ot-noh kein.

23. Hinrei wad ia ki ruh, lada ki'm da iainéh ha kata ka jingb'ymngeit, yn pyniadait-khop kein; namar U Blei u long u balah-éh ba'n pyniadait pat ia ki.

24. Namar lada la ot-noh ia mé *u tynat* na ka jong uta u diing-úm-pyniang-olib khlau na la ka kynja, bad da kaba kumwei-pat ia ka kynja la pyniadait-khop ia mé ha u diing-úm-pyniang-olib babhá, te ka bakatno tam ia kine, kiba *long kita ki tynat* ba kynja-tynrai, yn pyniadait-khop ia ki ha u diing-úm-pyniang-olib u jong ki hí?

25. Namar nga'm mon ia phi ba'n ym tip, kó ki para-bangeit, shaphang kane ka jingbuh-ríh, (ba phi'n ym long kiba tharai stád ia lade) ba ka jingéh-noh ka la jía-long *tang* na shiteng-

-shiliang Ki Israil, tadynda ba
kata ka jingdap ka jong Ki
Jentil ka'n la ioh-wan hapoh.
26. H'ynda kumta te yn
ríh - pynim ia Ki Israil baroh ;
kumba la thoh ; " Uba U Nong-
" pynpyllait-noh u'n wan-míh-
" -noh na Ka Sion, bad u'n
" pynphai-noh ia ka jingb'ym-
" riu-blei na Iakob;
27, " bad kane ka jiutang
" kaba na nga *ka long* bad ki
. . . h'ynda nga'n kit-noh ia
" ki pop jong ki."
28. Kumta shaphang kaba
Ka Jingiathúhkhána - babhá,
ki la jía-long ki nongshún, na
ka bynta jong phi; hinrei sha-
phang kaba ka jingjíd, *ki long*
ba-la-íeit ia ki, na ka bynta
kiba ki kypá.
29. Namar kita ki jingaiei
bad kata ka jingkhot U Blei,
ki long bakhlem jingkylla-ka-
-bamut.
30. Namar kumba ma-phi
ruh mynno-mynno-ruh phi la
jiu long ki b'ymkongúh ia U
Blei, hinrei mynta pleng la
isynei ia phi da kata ka jing-
b'ymkongúh ka jong kine;
31. kumjuh ruh kita mynta
ki la long ki b'ymkongúh, ba
da kata ka jingleh-isynei kaba
sha phi, yn ioh-leh-isynei kein
ia ki ruh.
32. Namar U Blei u la set-
-lang-khop ia kita baroh ha ka
jingb'ymkongúh, ba kumta u'n
ioh-leh-isynei kein ia kita ba-
roh.
33. AH ka jingjilliu-bah
ka jingkynreispah-kyrhai te ka
jingstád, bad ka jingtip U Blei!
Ah katno ba kita ki jingkut-
-bishár ki jong u *ki long* ki
b'ymlah - iit shuh, bad kita ki
lynti ki jong u *ki long* ki b'ym-
lah-shem-lád shuh!
34. " Namar uei ba la tip
" ia ka bamut U Trai? lane
" uei ba la jiu long u nongia-
" sylla-lem u jong u?"
35. lane uei ba la ai shiwa
ha u ; bad ba yn ai-jingai kyl-
liang-pat ha uta?
36. naba na u, bad da u,
bad sha u, *long* kiei-kiei-baroh:
ha uba *yn long* kaba ka burom
sha ka b'ymjiukut-b'ymjiukut!
Amen.

XII.—LYNNONG.

1. *Ba ka dei ia ki jingisynei U Blei ba'n pynleh ia ngi ba'n aití-noh ia lade ba'n pynsngoubhá ia u ; bad ba'n ym tharai babhá-tam ia lade, hinrei ba'n nieu-bíang ia kita ki bún jaid ki*

jingai; bad ba'n leh-minot ha ki hala ka jaka-jaka, khynang ia ka ba'n pynmyntoi lang ia ka met maian U Khristos. 9. *U Apostolos u sneng-kyntú ia ka ba'n iaileh ia ki bún jaid ki soh U Mynsiim: u ádong ruh ia ka jingsngou-kwah ba'n leh basniu lane leh bittar markylliang.*

1. NAMAR-KATA, nga kyrpád ia phi, kó ki para-bangeit, na kita ki jingisynei ki jong U Blei, ba'n aití-noh ia ki met jong phi kum ka jingkinia baiaiim, bakhúid, *bad* bapynsngoubhá-éh ia U Blei, *kaba long* kein ka jingshakri bashong-nía jong phi.

2. Bad tó wat pynsyrím ryngkad ia lade bad kane ka pyrthei; hinrei tó pynkylla--dur-noh ia lade kein da kaba ka jingpynlong-thymmai ia ka bamut jong phi, khynang ba phi'n ioh-nang-skhem ia ka bakumno *long* ka mon ka jong U Blei, kaba *long* ka babhá, bad ka bapynsngoubhá-éh, bad ka bajanai de.

3. Namar nga ádong, da kata ka jingaiei ia kaba la ai ha nga, ia uwei-uwei-baroh uba long ha pyddeng jong phi, ba'n ym nieu-tam *ia lade* nalor ia kaba ka dei ia u ba'n nieu; hinrei ba'n nieu ádykar *ia lade*, kat kumba U Blei u la sám ia ka jingtheu ka jingngeit ha uwei-uwei-baroh.

4. Namar katba kumba ha kawei ka met ngi don shibún ki dykhot, hinrei kita ki dykhot baroh ki'm don ia kaba kajuh ka jingkam;

5. kumjuh ma-ngi, *la ngi long* shibún, ngi long kawei ka met ha U Khristos, hinrei uwei--pa-uwei baroh *ki ialong* ki dykhot ki jong ki paralok-hí.

6. Te ba *ngi* don ki jingai ki baiaphér katba kum kata ka jingaiei ia kaba la sám ha ngi, la *ka long* ka jingiathúhlypá, *tó ai ba ngi'n iathúhlypá* katba *ka shong* kaba ka jingtheu ka jong ka jingngeit;

7. la *ka long* ka jingshakri ia Ka Balang, *tó ai ba ngi'n minot* ha kata ka jingshakri ia Ka Balang; la *ka long* uta u bahikai, *tó ai ba u'n minot ruh* ha kata ka jinghikai;

8. lane uta u basneng-pynshait, *tó ai ba u'n minot te* ha kata ka jingsneng-pynshait; *lane* uta u baiasám, *tó ai ba u'n leh kumta* da ka jingkyllúid-sngúr shí-syrtap mynsiim; *lane* uta u bashong-syn-

shár, *u'n shong kumta* da ka jingiaisúmar-kyndong; uta u baleh-isynei, *u'n leh kumta* da ka jingsngoubhá-kymen.

9. *TO' ai ba* kaba ka jingleh-íeit-briu *ka'n long* ka bakhlem-arsap. *Tó long* ki bakíar-noh basngou-trím na ka baleh-sniu; *tó long* ki baiasoh-skhem bad ka baleh-babhá.

10. Shaphang kaba ka jingiaíeit para-bangeit, *tó long* ki baiaíeit-noh hin-hin para-bangeit hí; shaphang kaba ka jingianieu-burom, *tó long* ki baialam-phrang para-bangeit hí;

11. shaphang kaba ka jingleh-minot, *tó* wat *long* ki baalhía, *hinrei tó long* ki bashit-rhem ha ka mynsiim, da ka bashakri ia uba U Trai;

12. shaphang kaba ka jingkyrmen, *tó long* ki bakymen; ha ka jingjinjar, *tó long* ki baiaishah; ha ka jingdúwai, *tó long* ki baiainéh-minot;

13. shaphang kiba ki jingkyrdúh jong kiba ki riu-khúid, *tó long* ki baiasám-isynei; *tó long* ki baiabeh-brai ia ka jingkhot-íeit-basá.

14. Tó kyrkhú-bhá ia kita kiba leh-bein ia phi; tó phi'n iaikyrkhú-bhá, ruh wat tim phi.

15. *Ka dei* ba'n iakymen lem bad kita ki baiakymen, bad ba'n iaiám lem bad kita ki baiám.

16. *Tó long* ki baiamut ia kaba kajuh para-bangeit hí: *tó* wat *long* ki baiaimut-brai ia kiba kiei-kiei-ruh ki jinglong-meng, hinrei *tó long* ki bapynialok-ryngkad ia lade bad ki barit. Wat long phi ki batharai-stád ia lade ha la ka khymat hí.

17. Wat *long* phi ki baleh-markylliang hano-hano-ruh ia ka basniu namar ka basniu; *hinrei tó long* ki baiaisúmar-sukhérlypá ia kiei-kiei-ruh ki babhá-tynnad ha khymat ki briu baroh.

18. Lada *long* ka balah, katba shong kata ha phi, *tó long* ki baiashong-suk-noh bad ki briu baroh.

19. Wat *long* ma-phi hí ki bapynhíer-kyput, kó ki hep, hinrei phi'n ai jaka ia ka jingbittar, namar la thoh, "Ka "jingpynhíer-kyput *ka long* "ka jong nga hí, nga'n leh-"-kylliang ma-nga *ia kata,*" ong U Trai kein.

20. Namar-kata, "lada u

bashún ia mé u thyngan, me'n bysá ia u; lada u slíang, me'n ai-díh ia u: namar da ka baleh kumta, me'n kynton ia ki ryngá ding deuiong barhem halor ka khlíh jong u.

21. Wat ai ba yn jop-noh ia mé da ka jong ka basniu, hinrei tó jop-noh ma-mé ia ka basniu da ka babhá.

XIII.—Lynnong.

1. *U Apostolos u pyníh-shai ia kiei-kiei-ruh ki jong ki kam--ram ha kiba ka dei ba ngi'n kongúh ia ki nongsynshár bad ia ki nongbishár.* 8. *Ba ka jing-íeit ka long ka jinglum Ka Húkum, naba kumta ka dei ia Ki Khristian ba'n leh-íeit ia ki briu baroh.* 11. *U pyníh de ba ka dei ia ka ba'n kyndiah-noh na ki jingleh ka pop bad ka jing-dum, bad ba'n iaid-beit bad ba-khúid, namar ka sngi ka lajan míh.*

1. Tó ai ba hala ka myn-siim-mynsiim baroh ka'n pyn-hapoh ia lade ia ki bor ki ba-hakhlíh: namar ym don kano--kano-ruh ka bor, l'ymda na U Blei; te kita ki bor kiba don, la buh-beit ia ki kein da U Blei.

2. Kumta kein, uno-uno-ruh u baieng-ialeh-pyrshah ia kata ka bor, u ialeh-pyrshah ia kata ka jingbuh-beit ka jong U Blei: te kita ki baieng-ialeh *kumta,* ki'n ioh-pyddiang ia ka jing-pynrem ba'n shitom ha lade--hí.

3. Namar kita ki nongsyn-shár ki'm long ka jingshyrkhei ia ki jingleh babhá, hinrei ia ki b'ymman. Mé mon te ba'n ym shepting-sat ia kata ka bor? tó leh te ia ka babhá, kumta me'n ioh-díang ia ka jingiaroh na ka:

4. namar *uta u nongsynshár* u long u shakri U Blei khy-nang ia ka ba'n pynbhá ia mé. Hinrei lada me'n leh ia ka ba-sniu-basméh, tó sngou-shyrkhei mé: namar u'm jiu rah leh--noh-ei kein ia ka waitlam: na-mar u long u shakri U Blei, u nongpynhíer-kyput kein khy-nang *ba'n pyndep* ia ka jing-pynshitom-hok ha uta uba leh ia ka basniu-basméh.

5. Naba kumta, ka la dei kein *ia ngi* ba'n pynhapoh ia lade, ym tang namar kata ka jingpynshitom-hok hí, hinrei na ka bynta kaba ka jingiatip--lem ruh.

6. Namar na ka bynta kane

hí phi ai khajina ruh; namar ki long ki shakri U Blei, kiba iaiminot khynang ia kane kajuh ka kam hí.

7. Namar-kata kein, tó ai-noh ha ki briu baroh ia kita kiei-kiei-ruh ki badei *ia ki:* ia ka khajina ha uta, *u badei ba'n shim* ia kata ka khajina; ia ka khrong ha uta, *u badei ba'n shim* ia kata ka khrong; ia ka jingshepting-burom ha uta, *u badei ba'n ioh* ia kata ka jingshepting-burom; ia ka jingnieu-burom ha uta, *u badei ba'n ioh* ia kata ka jingnieu-burom.

8. PHI wat kit-ram ei-ei-ruh-ém iano-iano-ruh, tang ia ka ba'n iaíeit paralok-hí: namar uta uba íeit ia uba uwei-pat, u pyndep kein ia Ka Húkum.

9. Namar kine *ki húkum*, "Me'n ym klim; Me'n ym "pyniáp; Me'n ym túh; Me'n "ym sakhí lamlér; Me'n ym "íh-kwah-sat;" lada *don* ruh kano-kano kawei-pat ka húkum, la kúp-kyllum ia ki ha kane ka jingong-skhem, ha kaba kane kein, "Me'n íeit ia la u "paramarjan kumba ia lade."

10. Kane ka jingíeit ka'm jiu trei ia ka basniu-basméh ha uba u paramarjan: kane ka jingíeit, namar-kata, *ka long* ka jingpyndep ia Ka Húkum.

11. BAD ia kane *kham-tam tó leh*, haba ngi íhthúh ia ka ía, ba mynta la jía ka por ia ngi ba'n khíe-joit na ka baioh-thíah; namar mynta ka jingpynim ka kham-hajan ia ngi, ia kaba mynba ngi la ngeit:

12. ka míet katta ka la nang dírlypá-noh shibún, te ka sngi ka la jan; namar-kata, tó ngi'n iabuh-noh-bak ia kita ki jingleh ki jong ka jingdum; bad tó ngi'n iakhíng-noh ia ki âtiar ki jong ka jingshai.

13. Tó iá, ngi'n iaid da leh-don-akor, kumba ha pyrshah ka sngi; ym ha ki jingiadíh-kiád-leh-auria hau-hau bad ha ki jingiabúaid, ym ha ki jingiakai-kynthei bad ki baianúti-jakhlia, ym ha ka baiamai bad ka basngou-pihúin;

14. hinrei tó kúp phi ia U Iísous Khristos uba U Trai, bad wat súmar-sukhérlypá phi ia ka jong ka doh, khynang ia ka ba'n *pynbrai* ia ki jingsam-kwah b'ymman *jong ka.*

XIV.—Lynnong.

1. *U Apostolos u pyníh kumno ba ka dei ia ki para-dykhot ba'n leh markylliang paralok-hí shaphang kiei-kiei-ruh ki b'ym nieu phér ha ka jingiatip-lem; kumta ka rúkom ka banyngkong long, shaphang kumno ba'n leh ia kita ki bashait ba'n kyndiah-sang na kiei-kiei-ruh ki b'ym phér shuh.* 13. *Ka baar long, shaphang kumno ba ka dei ia kita ki para-bangeit rúh ki bakhlain ha ka jingngeit ba'n iaileh ha ka jinglait sngoubhá kyllúid jong ki.*

1. Te, phi'n shim-lok ha lade ia uta uba long tlot ha la ka jingngeit, *hinrei* ym sha ka ba'n ianía bishár-kut ia ki jingmut-kyndiah *jong u.*

2. Namar uwei u ngeit-skhem kat ba'n bám ia kiei-kiei-baroh; hinrei, uwei-pat u batlot, u bám *tang* ia ki jhur.

3. Mé u babám *ia kiei-kiei-baroh,* wat nieu-bein-noh hó ia uta u b'ym bám-sang; l'ymne mé u b'ym bám-sang, wat pynrem hó ia uta uwei u babám; namar U Blei u la pyddiang-sngoubhá ia u.

4. Te ma-mé mé long uei, uba pynrem ia u shakri jong uwei-pat? *ha khymat* la U Kynrád hí kein u ieng, ne u kyllon. Hinrei yn pynnéh ia u kein; namar U Blei u long u balah-éh ba'n pynieng-skhem ia u.

5. Uwei u nieu-kor ia *kawei* ka sngi *kum* bakyntang-tam ia *kawei-pat* ka sngi; uwei-pat te u nieu *ryngkad* ia ki sngi baroh. Tó long uwei-uwei-baroh ba-la-sngou-kut-nía skhem ha la ka jong-ka-jong ka bamut hí.

6. Uta u banieu-sang ia kata ka sngi, u nieu-sang kein ha U Trai; bad uta u b'ym nieu-sang ia kata ka sngi *u long* u b'ym nieu-sang kein ha U Trai. Kumjuh uta u babám, u bám kein ha U Trai, namar u ai-ngúh ha U Blei; bad uta u b'ym bám-sang, *u long* u b'ym bám-sang kein ha U Trai, kumjuh ruh u ai-ngúh ha U Blei.

7. Namar ym don uwei na ngi uba im-kyntí ia lade, bad ym don uwei uba iáp-kyntí-noh ia lade.

8. Namar la ngi ioh-im te, ngi iaiim-kyntí kein ha uba U Trai; te la ngi ioh-iáp-noh ruh, ngi iáp-kyntí-noh kein ha uba U Trai: namar-kata, la ngi ioh-im te, la ngi ioh-iáp-noh ruh, ngi long kein ki jong uba U Trai.

9. Namar ia kane khynang
hí U Khristos u la iáp-noh ruh,
bad u la míh-pat, bad u la im-
-pat de, ba u'n ioh - leh - trai-
-khlíh kein halor ki baiáp ruh
bad ki baim.
10. Hinrei balei mé bishár-
-pynrem ma-mé ia la u para-
-bangeit? lane balei ruh mé
nieu-bein-noh ma-mé ia la u
para-bangeit? namar ngi baroh
ngi'n ieng ha khymat ka khet-
-bishár ka jong U Khristos.
11. Namar la thoh, "*Katba*
" nga im," (ong U Trai,) "ka
" khohsiu baroh ka'n dem-
" -khrup ha nga, bad u thyllíed
" baroh u'n phlá - shinná-noh
" ha uba U Blei."
12. Naba kumta te uwei-
-uwei-baroh na ngi u'n ai jing-
khein shaphang ia lade-hí ha
uta U Blei.
13. NAMAR-KATA, wat
ai ba ngi'n shong-bishár shuh
ia ki paralok-hí; hinrei kham-
-tam tó kut-bishár phi kumne,
ia ka ba'n ym buh ia ka jing-
jinthut *ha ka lynti* ia la u
para-bangeit, lane ia ka jing-
jinthut-pyrkúp-slúp.
14. Nga tip - bíang, bad la
pynkongúh da ka nía ia nga
da U Iísous uba U Trai, ba
ym *don* kaei-kaei-ruh ka ba-
sang na lade-hí, tang ia uta u
bamut-banieu ia kaei-kaei-ruh
ba ka long ka basang: ia uta
kein *ka long* ka basang.
15. Hinrei lada la pyn-
sngousíh - sat *ba'n sniu* ia uta
u para - bangeit jong mé na
ka bynta í jingbám *jong mé*,
me'm iaid-tynnad shuh katba
kum ka jingiaíeit. Wat pynjot-
-noh da íta í jingbám jong mé
ia uta, na ka bynta jong uba
U Khristos u la iáp-noh.
16. Namar-kata, wat ai ba
yn kren - bein-noh te ia kata
ka babhá jong phi:
17. namar ka híma ka jong
U Blei ka'm long kein ka ba-
bám bad ka badíh; hinrei ka
hok, bad ka jingiasuk, bad ka
jingsngou - kymen de ha U
Mynsiim Bakhúid.
18. Namar uta uba shakri
ia U Khristos ha kine kiei-
-kiei-ruh, *u long* ia u ba-la-íeit
sngoubhá da U Blei, bad ia u
ba-la-pyddiang hun da ki briu.
19. Naba kumta te, iá, ngi'n
iabeh-brai ia kita kiei-kiei-ruh
ki jong kata ka jingsuk, bad ia
kita kiei - kiei - ruh ki jong ka
ba'n iatei ia ki paralok-hí.
20. Na ka bynta ka jingbám

tó wat líed-noh ia ka jingleh ka jong U Blei. Kiei-kiei-baroh shisha *ki long* ki bakhúid; hinrei *ka long* ka basniu kein ia uta u briu uba da bám da ka jingpynsngouthut.

21. *Ka long* ka babhá kein ia ka ba'n ym bám ia ka kynja-doh, l'ymne ba'n díh ia ka wain, l'ymne *ba'n leh ia kaei-kaei-ruh* da kaba u para-bangeit jong mé u da jinthut, lane u da jinthut-pyrkúp-slúp, lane u da sngou-tlot.

22. Mé mé don ka jingngeit? tó ríh-khop *ia ka* ha lade ha khymat U Blei. Suk ia uta u b'ym pynrem ia lade ha kata ia kaba u shah *ia lade ba'n leh.*

23. Hinrei uta u basngou-artatín, lada u bám, la pynrem ia u, naba u'm shym *bám* na ka jingngeit: te kaei-kaei-baroh kaba b'ym *long* na ka jingngeit, ka long pop kein.

XV.—Lynnong.

1. *U Apostolos u iaisneng-kyntú shaphang ba'n beh-brai ia ka jingiaíeit bad ia ka jingiasuk; da ka rúkom U Khristos, bad da kaba u dúwai ba ki'n long kumta.* 8. *U pyníh ruh shaphang ka jingkhot ia Ki Jentil; naba kumta u dúwai pat ba U Blei u'n pyndap ia ki da ka jingkymen bad da ka jingsuk.* 14. *U pyníh na ka balei u la thoh ha ka rúkom bashlur-shinná sha Ka Balang ha Ka Roma; bad ba u dang don ka jingkwah ba'n leit-khymíh ia ki; u pyníh ruh ha kino ki lynti u'n leit.* 30. *U pán na ki ba ki'n iaidúwai lem bad u ha U Blei na ka bynta jong u.*

1. Hinrei ma-ngi kein kiba *long* ki bakhlain, ka dei ia ngi ba'n iaishah ia kita ki jingtlot ki jong kiba b'ymkhlain, bad ba'n ym pynsngoubhá tang ia lade-hí.

2. *Kumta* tó ai ba uwei-uwei-baroh na ngi u'n pynsngoubhá ia la u para-marjan, shaphang *ka badei* kein ia ka babhá *jong u*, ia ka ba'n tei *ia u.*

3. Namar wad uba U Khristos u'm shym la pynsngoubhá ia lade-hí; hinrei kumba la thoh; "Kita ki jingkren-bein "ki jong kita ki bakren-bein ia "mé, ki la iaháp-bhuk ha nga."

4. Namar kat kiei-kiei-ruh ba la thoh mynbarim, khynang ia ka jinghikai jong ngi la thoh mynbarim kein ia ki; ba da kaba ka jingsngou-iaishah bad da kaba ka jing-

pyntyngen ki jong kita Ki Jingthoh, ngi'n ioh-iaibat-bíang ia ka jingkyrmen.

5. Te uba U Blei u jong kata ka jingsngou-iaishah bad u jong kata ka jingpyntyngen, tó u'n ai-sngoubhá ha phi ba'n iamut-lem ia kaba kajuh paralok-hí, katba kum U Khristos Iísous;

6. ba da kawei ka jingmut *bad* da kawei ka shintur, phi'n ioh - pyndon - burom ia uba U Blei bad U Kypá U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

7. Naba kumta phi'n pyddiang-lok ha lade ia ki para-bangeit hí, kumba uba U Khristos ruh u la pyddiang-lok ha lade ia ngi, khynang ia ka jingpyndon-burom ia U Blei.

8. Te nga ong-shinná, putet, ba U Iísous Khristos u la jía-long u nongleh ka jingot-shíar, na ka bynta ka jingshisha U Blei, khynang ia ka ba'n pynnéh-skhem ia kita ki jingkular ha kiba ki kypá:

9. bad ba kiba Ki Jentil ruh ki'n ioh-iapyndon-burom ia uba U Blei namar ka jingisynei *jong u sha ki;* kumba la thoh; "Namar kane nga'n "phlá-iaroh shinná-noh ia mé "ha pyddeng Ki Jentil, bad "nga'n riwai-iaroh ia ka kyr-"teng jong mé."

10. Bad u ong pat, "Tó da "leh-kymen phi Ki Jentil, lem "bad uba u paitlang jong u."

11. Pat ruh, "Tó kren-ia-"roh-noh ia uba U Trai, phi "baroh Ki Jentil, bad tó ia-"thúh-iaroh shinná ia u, phi "baroh ki paitlang."

12. Pat ruh U Isaias u ong, "Yn long uba u thíed u jong "U Iessai, bad u ba'n sa míh "ba'n synshár ia Ki Jentil; ha "u kein Ki Jentil ki'n kyr-"men."

13. Te *nga dúwai* ba uba U Blei u jong kata ka jingkyrmen u'n pyndap ia phi da ka jingia-sngou-kymen bad da ka jingia-sngou-suk baroh ha ka bangeit, khynang ba phi'n ioh-nang-roi-kyrhai ha kata ka jingkyrmen, da ka bor U Mynsiim Bakhúid.

14. Ruh putet wad ma-nga hí nga ngeit-skhem shaphang jong phi, kó ki para-bangeit jong nga, ba ma-phi hí ruh phi long ki ba-la-dap da ka jingbabhá-sybún, ia kiba la pyndap-bhá da ka jing-

tip baroh, bad ki balah ba'n
iasneng ki para-bangeit hí.
15. Hinrei nga la thoh kham-
-shlur ha phi, kó ki para-ba-
ngeit, katto-katne, kum u ba-
sneng pynkynmau ia phi, naba
kane ka jingaiei ia kaba la ai-
-sngoubhá ha nga da U Blei;
16. khynang ba nga'n ioh-
-long u basan u jong U Iísous
Khristos sha kiba Ki Jentil,
da ka batrei - lyngdoh ia Ka
Jingiathúhkhána - babhá ka
jong U Blei, ba kaba ka jing-
kinia-ai-ngúh ia kita Ki Jentil
ka'n ioh-long ia ka ba-la-pyd-
diang - sngoubhá, ba - la - pyn-
khúid ia ka kein da U Myn-
siim Bakhúid.
17. Nga don dau te, namar-
-kata, ia ka ba'n leh-kymen ioh-
-burom da U Khristos Iísous,
shaphang kita kiei-kiei-ruh ki
badei sha U Blei.
18. Namar nga'n ym núd
ba'n iathúh ei-ei-ruh, shaphang
kita kiei - kiei - ruh ia kiba U
Khristos u'm shym la trei da
nga, khynang ia ka ba'n pyn-
kongúh ia Ki Jentil, da ka
ktín bad da ka jingleh,
19 da ka bor ki dak-khyllah
bad ki jingphylla, da ka bor U
Mynsiim U Blei; kat kumba
náduh Ka Jerusalem, bad sau-
dong-kylleng jin háduh Ka *Rí*-
-Illurikon, nga la ialap bíang-
-bíang-ruh ia Ka Jingiathúh-
khána-babhá ka jong uba U
Khristos.
20. Kumta ruh da ka ba-
pynéh - íeit - noh ba'n iathúh-
khána - babhá, ym ha kaba la
pyntip ia ka kyrteng U Khris-
tos kein, ioh ba nga'n tei ha ka
nongrim ka jong uwei-pat;
21. hinrei, kumba la thoh,
" Kita ha kiba ym shym la
" ialap shaphang jong u, ki'n
" ioh - íh; bad kita ki b'ym
" shym la ioh-sngou, ki'n ioh-
" -sngou-shemphang kein."
22. Naba kumta te la jiu
pynpep-noh ia nga shíkaddei-
-éh ia ka ba'n wan ha phi.
23. Hinrei mynta ba ym don
jaka shuh *ba'n ialap* ha kine ki
phang, bad ba nga don ka jing-
kwah hir-hir putet ia ka ba'n
wan ha phi la bún snem
mynta;
24. haba nga'n ioh-leit lano-
-lano-ruh sha Ka *Rí* - Spania,
nga'n wan ha phi. Namar nga
kyrmen, haba nga nang leit-
-lait, ba'n wan-khymíh artat ia
phi, bad ba'n ialeit-on-lynti ia
nga da phi shata, h'ynda la

pyndap shiwa ia nga katto-
-katne da *ka jingsyllok jong*
phi.
25. Hinrei mynta nga leit
sha Ka Jerusalem, ia ka ba'n
súmar-sukhér kein ia kiba ki
riu-khúid.
26. Namar ki la iasngoubhá-
-éh ha Ka *Rí*-Makedonia bad
Ka *Rí*-Akhaia, ba'n iasynniang
sybai *ia ka ba'n iaráp* ia kita
ki baduk ki jong kita ki riu-
-khúid kiba ha Ka Jerusalem.
27. *Nga ong kein*, ki la ia-
sngoubhá-éh, namar shisha ki
long ki nongkit-ram jong ki:
namar lada kiba Ki Jentil ki
la ioh-iabynta lem bad ki na
kiei-kiei-ruh ki jong ki ki ba-
kynja-mynsiim, ka la dei ia ki
ruh shisha ba'n súmar-sybún
ia ki ha kiei-kiei-ruh ki badei
ia ka met.
28. Te ynda nga la lah pyn-
dep ia kane, bad la lah aití-
-skhem-noh ha ki ia une u soh,
nga'n wan-noh lyngba na sha
phi sha kata Ka *Rí*-Spania.
29. Te nga tip-bíang, ba h'yn-
da nga wan ha phi, nga'n wan
da ka jingdap-kyrhai ka jing-
kyrkhú ka jong Ka Jingiathúh-
khána-babhá ka jong uba U
Khristos.
30. TE nga kyrpád ia phi,
kó ki para-bangeit, na ka byn-
ta U Iísous Khristos uba U Trai
jong ngi, bad na ka bynta ka
jingiaíeit ka jong uba U Myn-
siim, ba phi'n iapynéh lem bad
nga ha ki jingdúwai na ka
bynta jong nga ha uba U Blei;
31. ba yn ioh-kyníh-kyn-
thet ia nga na kita ki b'ym-
kongúh ha Ka Ioudaia, bad ba
kata ka jingsúmar-sukhér jong
nga ia kaba *nga ialam* na ka
bynta Ka Jerusalem, ka'n ioh-
-long ba-la-pyddiang sngoubhá
da kiba ki riu-khúid;
32. ba kumta nga'n ioh-wan
ha phi da ka jingiakymen, da
ka mon U Blei, bad ba nga'n
ioh-sngou-pyngád hir-hir lem
bad phi.
33. Te uba U Blei u jong
ka jingsuk *tó ai u'n long* lem
bad phi baroh. Amen!

XVI.—LYNNONG.

1. *U Paul u aití-iaroh sha Ka Balang ha Ka Roma, ia Ka Phoibi; bad u phah ia la kijing-ngúh-mon-bhá sha ki bún ki riu--dykhot kata Ka Balang; bad sha kiwei Ki Khristian, kiba don mynkata ha Ka Roma.* 17. *U snengpynshait ia ki para-bangeit jong u ba'n kynriah-noh na kita*

kiba pynlong ia ki jingianía bad ia ki jingiasngou-thut; bad u dúwai ba ka jingkyrkhú U Blei ka'n long lem bad ki. 21. *Ki jingngúh-mon-bhá na ki para-lok U Apostolos.* 25. *Ka jingngúh-mon-burom ia U Blei ba'n pynwai-noh ia kane ka shiti.*

1. TE mynta nga aití-iaroh ha phi ia Ka Phoibi kaba ka para-bangeit jong ngi, ka balong Ka Basan ka jong Ka Balang kaba ha Ka Kengkhreai;

2. ba phi'n ioh-pyddiang sngoubhá ia ka ha U Trai, kum badei-bíang ia kiba ki riu-khuid, bad ba phi'n ioh-iaráp ia ka ha kaei-kaei-ruh ka jingleh kat kaba ka sngou-don kam *ba'n ioh* na phi: namar ma-ka hí ruh ka la long ka nongsúmar ia ki babún, bad ia nga hí ruh.

3. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Priskilla bad ia U Akulas, kiba ki lok-baiatrei-lem jong nga ha U Khristos Iísous;

4, kiba la iapynshah ia ki ryndang jong ki hí na ka bynta ka jingim jong nga; ha kiba nga ai-ngúh ym tang ma-nga hí, hinrei kita Ki Balang baroh ki jong kiba Ki Jentil ruh.

5. *Tó ngúh-mon- bhá* ruh ia Ka Balang kaba ha iing jong ki. Tó ngúh-mon-bhá ia U Epainetos ia uba u lok-hep-baíeit jong nga, uba long u soh-nyngkong Ka Akhaia sha U Khristos.

6. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Mari, kaba la trei-minot shibún ia ngi.

7. Tó ngúh-mon-bhá ia U Andronikos bad Iounias, kiba ki kur jong nga bad ki para-basah-byndí-lem jong nga; kiba long bapau-nám babhá-éh ha ki ha pyddeng kiba Ki Apostolos, kiba la long ruh ha U Khristos mynshiwa jong nga.

8. Tó ngúh-mon-bhá ia U Amplias ia uba u lok-hep-baíeit jong nga ha U Trai.

9. Tó ngúh-mon-bhá ia U Ourbános uba u lok-baiatrei-lem jong ngi ha U Khristos, bad ia U Stákhus ia uba u lok-hep-baíeit jong nga.

10. Tó ngúh-mon-bhá ia U Apellís ia u ba-la-tynjúh shisha ha U Khristos. Tó ngúh-mon-bhá ia kita kiba na iing U Aristoboulos.

11. Tó ngúh-mon-bhá ia U Irodion uba u kur jong nga. Tó ngúh-mon-bhá ia kita kiba

na iing U Narkissos, kiba long ha U Trai.

12. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Truphaina bad ia Ka Truphosa, ki batrei-minot kein ha U Trai. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Persis ia ka ba-la-íeit-éh, kaba la trei-minot shibún-éh kein ha U Trai.

13. Tó ngúh-mon-bhá ia U Rouphos ia u ba-la-jíd ha U Trai, bad ia ka kymí jong u bad jong nga.

14. Tó ngúh-mon-bhá ia U Asúgkritos, ia U Phlégon, ia U Ermas, ia U Patrobas, ia U Ermis, bad ia kita ki para-bangeit kiba *don* lem bad ki.

15. Tó ngúh-mon-bhá ia U Philólogos bad ia U Ioulía, ia U Nireús bad ia ka para jong u, bad ia U Olumpas, bad ia kita ki riu-khúid baroh kiba *don* lem bad ki.

16. Tó iangúh-mon-bhá paralok-hí da ka jingiadoh bakhúid. Ki Balang ki jong uba U Khristos ki iangúh-mon-bhá ia phi.

17. Ruh putet nga kyrpád ia phi, kó ki para-bangeit, ba'n súmar-khymíh-thúh ia kita kiba pynlong ia kita ki jingiakhlád bad ia kita ki jingjinthut, da kumwei-pat kein ia kata ka jinghikai ia kaba phi la ioh-nang ma-phi; bad tó kynriah-noh na ki.

18. Namar kiba kum kita ki'm shakri kein ia U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, hinrei ia ka kypoh jong ki hí; bad da kaba ka ktín jalijaúm bak ka ktín iaroh-arsap, ki iashúkor ia ki dohnúd ki jong ki balúi-lúi.

19. Namar ka jingkongúh jong phi ka la poi sha ki briu baroh kein. Nga sngou-kymen, namar-kata, shaphang jong phi; hinrei nga kwah ia phi ba'n long ki bastád shisha shaphang ka babhá kein, bad ki bashísyrtap-lúi-lúi shaphang ka basniu.

20. Te uba U Blei u jong ka jingsuk u'n pynlywet-jin shen-shen kein ia uba U Soitan hapoh ki slajat jong phi! Ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ai ka'n long* lem bad phi. Amen.

21. U Timotheos uba u lok-baiatrei-lem jong nga, bad U Loukios, bad U Iason, bad U Sosipatros, kiba ki kur jong nga, ki iangúh-mon-bhá ia phi.

22. Ma-nga U Tertios, uba la thoh ia kane ka shiti, nga ngúh - mon - bhá ia phi ha U Trai.

23. U Gaios uba u lok-ba-khot-shong sngoubhá ia nga, bad ia Ka Balang baroh-ka-wei, u ngúh-mon-bhá ia phi. U Erastos uba u nongkynsheu kane ka nongbah, bad U Kouartos uba u para-bangeit, ki iangúh-mon-bhá ia phi.

24. Ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ai ka'n long* lem bad phi baroh. Amen.

25. Te mynta ha uta u balah ba'n pynnéh-skhem ia phi, katba kum kaba ka jingiathúhkhána-babhá jong nga, bad kaba ka jingialap kein ia U Iísous Khristos, (katba kum ka jingpynpau ia ka jingríh ba-la-ríh jar-jar na kirta bamynhyndai-kulong,

26. hinrei mynta la pynpau - shinná ia ka, bad da kiba Ki Jingthoh Baiathúhlypá, katba kum ka húkum ka jong uba U Blei B'ymjiukut, la pyntip ia ka ha kiba ki kynja-bynriu baroh khynang ia ka jingkongúh ia ka jingngeit;)

27. ha U Blei, *nga ong*, U Bastád tang ma-u hí, ha une kein, da U Iísous Khristos, *yn long* ka burom sha ka b'ymjiukut-b'ymjiukut. Amen.

KA SHITI KA BANYNGKONG KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG KORINTHOS.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 4. *Ka jingong-ialam-phrang ha ki.* 10. *U sneng-kyntú ia ki ba'n long ki baiasoh-lem da kawei ka jingmut, na kaba u sngou ba don ki jingiakhlád ha Ka Balang kaba ha Ka Korinthos.* 17. *U Apostolos u pyníh-nía ba'n dá ia ka jingiathúhkhána-babhá, bad ia ka rúkom jong u ba u ialap ia ka; bad u pynskhem ia lá ka nía, na kaba ki iajiu-shem hí.*

1. U Paul, ia u ba-la-khot
U Apostolos U Iísous Khristos,
da ka mon U Blei, lem bad U
Sosthenis uba u para-bangeit,
2. sha Ka Balang ka jong
U Blei kaba don ha Ka Ko-
rinthos, ha kita ba-la-pynkhúid
ha U Khristos Iísous, ia ki ba-
-la-khot kein ki riu-khúid, lem
bad ha kita baroh ki bakhot-
-kyrpád ia ka kyrteng ka jong
U Iísous Khristos uba U Trai
jong ngi ha ka jaka baroh, jong
ki ruh bad jong ngi de:
3. *long* ka jingaiei ha phi,
bad ka jingsuk na U Blei uba
U Kypá jong ngi, bad *na* U
Iísous Khristos uba U Trai.
4. Nga ngúh ia U Blei
jong nga klem-da-púd sha-
phang jong phi, namar kata ka
jingaiei ka jong U Blei ia kaba
la ai ha phi ha U Khristos
Iísous;
5. naba ha kiei-kiei-baroh
la pynman-kyrhai ia phi ha u,
ha ka jingnangkren baroh bad
ha ka jingtip-shai baroh kein;
6. (katba kum ka jingphlá-
-shai U Khristos ia kaba la pyn-
skhem ha pyddeng jong phi;)
7. katba phi phi'm long-
-dúna ha kano-kano-ruh-ém ka
jingai, haba phi dang iaiiaáp-
-khymíh-shain ia kata ka jing-
pynpau ia U Iísous Khristos
uba U Trai jong ngi;
8. uba u'n pynnéh-skhem

ruh ia phi háduh ka bakut,
khynang ba'n long ki bakhlem-
-tei-pop ha kata ka sngi ka jong
U Iísous Khristos uba U Trai
jong ngi.
9. U Blei *u long* u baiainéh,
da uba la khot ia phi sha ka
jingiasoh-iasyllok ka jong uba
U Khún jong u U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi.
10. TE nga kyrpád ia
phi, kó ki para-bangeit, da
ka kyrteng ka jong U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi,
ba phi baroh phi'n iakren ia
kaba kajuh, bad ba ki'n ym
long ki jingiaprat ha pyddeng
jong phi; hinrei phi'n long ia
ki ba-la-shná-janai ha kaba
kajuh ka bamut, bad ha kaba
kajuh ka jingkut-jingmut.
11. Namar la iathúh-skhem
ha nga shaphang jong phi, kó
ki para-bangeit jong nga, da
kita kiba na *ka iing* Ka Khlói,
ba don ki jingiamai ha pyd-
deng jong phi.
12. Te nga ong ia kane,
naba uwei-uwei-baroh na phi
u ong, Ma-nga nga long u jong
U Paul; ma-nga te, u jong U
Apollos; ma-nga de, u jong
U Kíphas; bad ma-nga, u jong
U Khristos.
13. La pyniabynta te ia uba
U Khristos? la sahnarphyná
te ne ém ia U Paul na ka bynta
jong phi? lane la pynbaptisma
te ia phi sha ka kyrteng U
Paul?
14. Nga ngúh-kymen ia uba
U Blei, ba nga'm shym la pyn-
baptisma iano-iano-ruh-ém na
phi, tang ia U Krispos bad ia
U Gaios;
15. ba kumta ym don balah
ong ba nga la pynbaptisma sha
ka kyrteng ka jong nga hí.
16. Hinrei nga la pynbap-
tisma ruh ia ka iing U Ste-
phanas; nalor kine, nga'm tip
la nga la pynbaptisma ne ém
iano-iano-ruh pat.
17. NAMAR U Khristos
u'm shym la phah ia nga khy-
nang ba'n pynbaptisma, hinrei
ia ká ba'n iathúhkhána-babhá;
ym ha ka jingstád ka jingkren
kein, ioh ba yn pynleh-noh-ei
ia Ka Diingphyná ka jong U
Khristos.
18. Namar kata ka ktín
kaba shaphang kata Ka Diing-
phyná ka long shisha ha kita
ia ki bajot-noh, ka jingíh-bíeit,
hinrei ha ngi ia kiba ioh-lait-
-im, ka long kein ka bor U
Blei.

19. Namah la thoh, "Nga'n
"pynjot-noh ia ka jingstád ka
"jong ki bastád, bad ia ka
"jingshemphang ka jong ki
"bashemphang nga'n pyndam-
"-noh."
20. Hangno u bastád? hang-
no u nongthoh-banang-éh?
hangno u baskúin-iasait-nía-
-kylliang u jong kane ka pyr-
thei? U Blei u'm shym la
pynlong-bíeit ia ka jingstád
ka jong kane ka pyrthei?
21. Namar naba ha ka jing-
stád ka jong U Blei, kata ka
pyrthei da la ka jingstád ka'm
shym la íhthúh ia uba U Blei,
te U Blei kein u la íhbit da
kata ka jingíh-bíeit ka jong ka
baialap ba'n pynim ia kita ki
bangeit.
22. Namar Ki Jiu te ki
iapán dak, bad Ki Griik ki ia-
wád ka jingstád:
23. hinrei ma-ngi ngi ialap
ia U Khristos ia u ba-la-sah-
narphyná; ha Ki Jiu te, ka
jingjinthut, bad ha Ki Griik
ruh, ka jingíh-bíeit;
24. hinrei ha kita ia ki ba-
-la-khot, Ki Jiu ruh bad Ki
Griik, *ngi ialap* ia U Khristos
ia uba ka bor U Blei, bad ka
jingstád U Blei.
25. Namar kane ka jingíh-
-bíeit ka jong U Blei ka long
ba bakham-stád ia *ka jingstád*
ki briu; bad kane ka jingíh-tlot
ka jong U Blei ka long ka ba-
kham-don-bor ia *ka bor* ki briu.
26. Namar tó khymíh-thúh
ia ka jingkhot ia phi, kó ki
para-bangeit, ba ym bún ia
ki bastád katba kum ka doh,
ym bún ia ki badon-bor, ym
bún ia ki bakhrau-batrí, *ba
la jíd-noh kein,*
27. hinrei U Blei u la jíd-
-noh ia kita kiei-kiei-ruh baíh-
-bíeit ki jong ka pyrthei, ba u'n
pynlehrain-khop ia kita ki
bastád; bad ia kita kiei-kiei-
-ruh baíh-tlot ki jong ka pyr-
thei U Blei u la jíd-noh, ba
u'n pynlehrain-khop ia kita
kiei-kiei-ruh ki badon-bor;
28. bad ia kita kiei-kiei-ruh
bapoh-jaid ki jong ka pyrthei,
bad ia kita kiei-kiei-ruh ia ki
banieu-bein, U Blei u la jíd-
-noh kein, bad ia kita kiei-kiei-
-ruh ki b'ym don, ba u'n ioh-
-pyndúh-noh ia kita kiei-kiei-
-ruh ki badon;
29. ba ka doh baroh ka'n
ym ioh-leh-sarong ha khymat
U Blei.
30. Te *tang* da u hí ma-phi

phi long ha U Khristos Iísous, ia uba, da U Blei, la pynlong ha ngi ka jingstád, ka jingpynksan ruh, bad ka jingpynkhúid, bad ka jingsiuspah ;

31. ba *kumta*, kat kumba la thoh ; " uta uba leh-kymen-
" -éh, tó ai u'n leh-kymen-éh
" ha U Trai."

II.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iaipyníh ia ka ba'n iaidú ia ka rúkom ka jingialap jong u, ba la u u'm don lane ka jingstád, lane ka jingkren-pynáh ki jong bynriu, te pynban ka jingialap jong u ka la man, namar u la shaníah ha ka jingpyníh-shai U Mynsiim Bakhúid bad ka bor.* 6. *U pyníh ba Ka Jingiathúhkhána-babhá ka long ka jingstád ka bashisha, ia kaba ka jingstád baroh kane ka pyrthei ka'm lah shem kein, l'ymda pyníh ha ki briu da U Mynsiim Bakhúid.*

1. KUMTA ma-nga ruh, haba nga la wan ha phi, kó ki para-bangeit, nga'm shym la wan katba kum ka jinglong pynáh ka jingkren lane ka jingstád, da ka baiathúh-ialap ha phi ia ka jingphlá-shinná ka jong U Blei.

2. Namar nga'm shym la bishár-kut ia ka ba'n tip ia kaei-kaei-ruh ha pyddeng jong phi, tang ia U Iísous Khristos, wad ia uta kein ia u ba-la-sahnarphyná.

3. Nga te nga la wan-long lem bad phi ha ka jingsngou-tlot, bad ha ka jingsngou-shepting, bad ha ka jingsngou-khynniuh shibún.

4. Te kata ka jingkren jong nga bad kata ka jingialap jong nga, ki'm shym *la ialong* da ki ktín bakhroh-pynlah-nía jong ka jingstád bakynja-bynriu, hinrei da ka jingpyníh-shai ka jong U Mynsiim bad ka jong ka bor :

5. khynang ba ka jingngeit jong phi ka'n ym long *tynrai* ha ka jingstád ki briu, hinrei ha ka bor U Blei.

6. HINREI haba-da-lei-lei, ngi kren-shinná ia ka jingstád ha pyddeng kita ki baja-nai ; hinrei ym ia ka jingstád ka jong kane ka pyrthei, l'ymne ka jong ki bakhrau-batrí ki jong kane ka pyrthei, ki ba'n sa dúh-noh :

7. hinrei ngi kren-shinná ia ka jingstád U Blei ha ka jingríh, ia ka ba-la-buh-ríh, ia kaba U Blei u la thymúlypá

mynshiwa kiba ki ryta, *ba'n*
pynpau khynang ia ka jing-
pyndon-burom ia ngi:
8. ia kaba ym don na kita
ki bakhrau-batrí ki jong kane
ka pyrthei ba la íhthúh: (na-
mar lada ki la íhthúh, ki'm
shym da la sahnarphyná ia
uba U Trai Ka Burom.)
9. Hinrei, *ngi kren-shinná*
kein, kat kumba la thoh, "Ia
" kita kiei-kiei-ruh ka khymat
" ka'm shym la ioh-íh, bad ka
" shkor ka'm shym la ioh-sngou,
" bad ruh ki'm shym la míh-
" -joit ha ka dohnúd u briu,
" kat kita kiei-kiei-ruh ia kiba
" U Blei u la buhlypá ia kita
" ki baíeit ia u."
10. Hinrei U Blei u la pyn-
pau-shinná *ia ki* ha ngi da U
Mynsiim jong u: namar *tang*
uta U Mynsiim hí u iit-tip ja-
nai-noh ia kiei-kiei-baroh, kum-
juh ruh ia kita kiei-kiei-ruh ki
bajilliu ki jong U Blei.
11. Namar mano na ki briu
ba íhthúh ia kiei-kiei-ruh *ki*
jingmut ki jong u briu, tang
kata ka mynsiim ka jong uta
u briu kaba hapoh jong u?
kumjuh ruh ia kita kiei-kiei-
-ruh *ki bajilliu jingmut* ki jong
U Blei ym don ba íhthúh,
tang uba U Mynsiim u jong U
Blei.
12. Ma-ngi te ngi la pyd-
diang, ym ia ka mynsiim ka
jong ka pyrthei, hinrei ia uba
U Mynsiim uba na U Blei;
khynang ba ngi'n ioh-íhthúh
ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-aiei
ha ngi da U Blei.
13. Ia kiba ngi kren-shinná
ruh, ym kein ha ki ktín ba-la-
-hikai da ka jingstád bakynja-
-bynriu, hinrei ha ki ba-la-
-hikai da U Mynsiim Bakhúid;
da ka bapyniapau-lem ia ki
bakynja-mynsiim da *ki ktín*
bakynja-mynsiim.
14. Hinrei u briu bakynja-
-mrád u'm pyddiang sngoubhá
ia kita kiei-kiei-ruh ki jong
uba U Mynsiim U Blei; na-
mar ki long ka jingbíeit-jing-
blád ha khymat jong u; te
shisha kein u'm lah ba'n íhthúh
ia ki, naba da kynja-Mynsiim
ba iit-íhthúh ia ki.
15. Hinrei uta uba kynja-
-Mynsiim u iit-íhthúh-noh ia
kiei-kiei-baroh, hinrei pynban
ia u hí kein yn ym iit-íhthúh-
-noh dano-dano-ruh.
16. Namar "uei ba la tip
" ia ka bamut U Trai, uba
" *kumta* u'n ioh-hikai ia u?"

Hinrei ma-ngi ngi don kein ia ka bamut U Khristos.

III.—Lynnong.

1. *U Apostolos mynta u sydang pat ba'n sneng ia ki shaphang ki jingiakhlád jong ki.* 5. *U da pyníh ba ki nongialap-tín-Blei ki'm long ki trai ki pait-lang ki ba'n ianía; hinrei ki long tang ki shakri, ki b'ym don ei-ei-ruh khlem U Khristos.* *U pyníh ruh ba don kam, haba-da-lei-lei-ruh, ba'n súmar daei ba tei ia ka iing-shong-Blei, namar don ka jingiakhein bakhrau ba'n ai hadiin ha uba U Trai.* 16. *U pyníh ruh ba ka dei ia ki ba'n nieu ia lade kum ka iing-shong-Blei, te kumta ba'n ríh khúid ia lade.*

1. Kumta ruh ma-nga, kó ki para-bangeit, nga'm shym da la lah ba'n kren-shinná ha phi kumba ha ki kynja-Myn-siim, hinrei kumba ha ki kyn-ja-doh, kumba ha ki khúnlung kein ha U Khristos.

2. Nga la bysá-la-pyjíah ia phi da ka dhúd, ym te da ka jingbám: namar phi'm put lah *ba'n shah ia kata:* l'ymne há-duh mynta ruh pynban phi'm put lah!

3. Namar phi dang long ki bakynja-doh: namar ba ka kumta shisha, *don* ha pyddeng jong phi ka jingiasngou-pihúin, bad ka jingianía, bad ki jingia-khlád de; phi'm long te ki bakynja-doh, bad phi iaid kat-ba kum ka kynja-briu?

4. Namar haba uwei u ong, Ma-nga nga long u jong U Paul; uwei-pat ruh, Ma-nga nga *long* u jong U Apollos; ható phi'm long ki bakynja-doh?

5. Namar-kata te, uei long U Paul, bad uei U Apol-los, tang ki nongialap-tín-Blei, da kiba phi la ngeit, bad kat kumba uba U Trai u la ai kein ha uwei-uwei-baroh?

6. Ma-nga nga la thung, U Apollos u la ai-úm; hinrei uba U Blei u la pynman.

7. Kumta l'ymne uta u ba-thung u'm long ei-ei-ruh, l'ymne uta u baai-úm; hinrei U Blei u bapynman, *u long kein kaei-kaei-baroh.*

8. Te uta u bathung bad uta u baai-úm, ki ialong kawei; bad uwei-uwei-baroh u'n pyd-diang ia ka bainong ia la ka jong hí, katba kum ka jingtrei-minot ka jong u hí.

9. Namar ngi ialong ki pa-

ra-baiatrei-minot-lem ki jong
U Blei ; phi ialong kein ka brí
jong U Blei, *bad* ka jingtei
jong U Blei.
10. Katba kum ka jingaiei
ka jong U Blei ia kaba la ai ha
nga, kum u rangbah-batei u
bastád nga la seng ia ka nong-
rim ; te uwei-pat u tei nalor:
hinrei tó ai ba uwei-uwei-baroh
u'n da khymíh-súmar kumno u
tei nalor.
11. Namar ym don balah ba'n
seng da kawei-pat ka nong-
rim nalor kata ia kaba la buh
da nga, kaba long kein U
Iísous Khristos.
12. Te lada uno-uno-ruh u
tei nalor kane ka nongrim, da
ka ksíer, da ka rúpa, da ki
mau kordor ; da ki diing, da
u phlang, da u phlang-sop-
-iing ;
13. yn pynlong ha ka ba-
pau ia ka jingtrei ka jong uwei-
-uwei-baroh : namar kata ka
sngi kein ka'n pyníh-shinná
ia ka ; naba yn pynpau-noh
ia ka da ka ding ; te kata ka
ding ka'n tynjúh ia ka jing-
trei ka jong uwei-uwei-baroh
ka bakumno ka long kein.
14. Lada ka jingtrei jongno-
-jongno-ruh ka iaisah, ia kaba
u la tei nalor *kane ka nongrim,*
u'n ioh-díang ia ka bainong
kata ka jingtrei.
15. Lada yn thang ia kata
ka jingtrei ka jongno-jongno-
-ruh, u'n dúh kein *ia la ka bai-
nong ;* hinrei ma-u hí u'n ioh-
-lait-im ; hinrei kumta pleng,
kumba da ka ding.
16. Ruh putet, phi'm
jiu tip ba phi ialong ka iing-
-shong U Blei, naba uba U
Mynsiim U Blei u shong-sah
hapoh jong phi ?
17. Te lada uno-uno-ruh u
pynsniu ia kata ka iing-shong
U Blei, ia uta kein U Blei
u'n pynsniu ; namar kata ka
iing-shong U Blei ka long ka
bakhúid, kaba long ma-phi
kein.
18. Wat ai ia uno-uno-ruh
ba u'n shúkor ia lade : lada
uno-uno-ruh ha pyddeng jong
phi u tharai ia lade ba u long
u bastád ha kane ka pyrthei,
ai u'n da jía-long u babíeit,
khynang kein ba u'n da jía-
-long u bastád *shisha.*
19. Namar kata ka jingstád
ka jong kane ka pyrthei ka
long *banleu* ka jingbíeit ia ka
da U Blei : namar la thoh,
" Uba da kem-bat-khak ia ki

" bastád ha ka búit-síantí jong
" ki hí."

20. Pat ruh, " U Trai u
" íhthúh ia ki jingthau-búit
" jong kita ki bastád, ba ki
" long ki bathala."

21. Namar-kata wat ai ia
uno-uno-ruh ba u'n da leh-
-kymen-sarong ha ki briu; na-
mar kiei-kiei-baroh long ki
jong phi;

22. lane U Paul, lane U
Apollos, lane U Kíphas, lane
ka pyrthei, lane ka jingim,
lane ka jingiáp, lane kiei-kiei-
-ruh ki balong mynta, lane
kiei-kiei-ruh ki ba'n sa long;
kiei-kiei-baroh, *nga ong kein*,
ki long ki jong phi;

23. bad ma-phi *phi long* ki
jong U Khristos; bad U Khris-
tos, u jong U Blei.

IV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh ha ka ba-kumno ba ka dei ba'n nieu-burom ia ki baialap-tín-Blei.* 6. *U sneng ia ka jingsngou-sarong jong ki; bad u pyníh ba u don dau ba'n sneng ia ki na kaba u shah bún jaid ki jingshitom na ka bynta jong ki, ha kaba u ialeh kum u kypá ba'n pynkhá ia ki ha Ka Jingiathúhkhána-babhá, la ki shem ia kiwei-pat ki nong-ialam ba'n burom ia ki.*

1. TE tó ai ia u briu ba u'n
da nieu ia ngi kumta, kum ki
shakri U Khristos bad ki sar-
dár ki maian ba-la-pynpau ki
jong U Blei.

2. Hinrei putet, long ba jiu
pán ha kita ki sardár, ba yn
shem ia uno-uno-ruh *kum* u
baiaineh.

3. Hinrei ha *ka jingnieu
jong* nga ka long í kam í barit-
-tam-éh, ba nga'n ioh-iit-bishár-
-kut da phi, lane da ka sngi-
-bishár bynriu; shisha te, nga'm
núd iit-bishár-kut wad ia lade-
-hí.

4. (namar nga'm iatip-lem
ha lade-hí shaphang kaei-kaei-
-ruh-ém *ka basniu;* hinrei
pynban yn ym pynksan ia nga
da kane:) hinrei uta uba iit-
-bishár-kut ia nga long U Trai
kein.

5. Kumta te phi wat iit-
-bishár-kut ei-ei-ruh mynshiwa
ka ía, *kata long*, tadynda uba
U Trai u'n da la wan, uba u'n
pynshai ha kiei-kiei-ruh ba-
buh-ríh ki jong ka jingdum
ruh, bad u'n pynpau ia ki
jingthymú ki jong ki dohnúd:
ynda kumta te kata ka jingia-

roh ka'n long ia uwei-uwei-
-baroh na U Blei kein.
6. Te ia kine kiei-kiei-
-ruh, kó ki para-bangeit, nga la
pyndei-dur *jong ki* sha lade-hí
bad *sha* U Apollos, na ka byn-
ta jong phi kein; ba phi'n ioh-
-nang ha ngi ia ka ba'n ym
mut *shaphang iano-iano-ruh*
shalor kata ia kaba la thoh,
khynang ba phi'n ym leh-át-
-meng uwei halor uwei-pat
ba'n ialeh ia uwei-pat.
7. Namar uei ba pynphér-
-tam ia mé *na uwei-pat?* bad
mé don aiuh ia kaba me'm
shym la pyddiang *na U Blei?*
te lada mé la pyddiang kumta
shisha, ható balei mé leh-sa-
rong kumba me'm shym la
pyddiang shuh?
8. Mynta-lypá kein phi la
kydang, mynta-lypá kein phi
long ki riuspah, khlem ma-ngi
pleng phi synshár: te ah nga
da kwah dik-dik shisha wad
ba phi da synshár! ba ngi ruh
ngi'n da ioh-synshár lem bad
phi.
9. Namar nga tharai kein
ba U Blei u la pyníh-pau-noh
ia ngi kiba Ki Apostolos, ki
bakhadduh, kum ia ki ba-la-
-pynrem ba'n iáp kein: naba la
pynlong ia ngi *kum* ka jing-
khymíh-thúh ha ka pyrthei-sa-
-tlak, ha ki angelos ruh, bad
ha ki briu.
10. Ma-ngi *ngi long* ki ba-
bíeit na ka bynta U Khristos,
hinrei ma-phi *pleng phi long* ki
bastád ha U Khristos; ma-ngi
ngi long ki batlot, hinrei ma-
-phi *pleng phi long* ki badon-
-bor; ma-phi *pleng* phi ha ka
burom, hinrei ma-ngi ki ba-
khlem-burom.
11. Háduh kane ka por ba-
mynta wad ngi thyngan ruh
bad ngi slíang, bad ngi lyng-
khúid, bad la shoh-leh-bein ia
ngi, bad ngi long khlem jaka-
-shong-sah;
12. bad ngi iatrei-minot, da
kaba ngi iatrei da ki ktí jong
ngi hí. Haba kren-bein-sat ia
ngi, ngi kyrkhú kein: haba leh-
-bein-shitom ia ngi, ngi iaishah
kein *ia kata:*
13. haba kren-sniu-sat ia
ngi, ngi kyrpád-sneng-kyntú
kein: la nieu ia ngi kum ki
jingsah-jakhlia-síh ki jong ka
pyrthei, *bad kum* ki jingsah-
-tyngit-síh jong kiei-kiei-baroh,
pleng jin háduh mynta.
14. Nga'm thoh ia kine kiei-
-kiei-ruh ba'n pynlehrain ia

phi, hinrei kum ki khún hep-
-baíeit jong nga, nga sneng-
-pynkynmau *ia phi.*
15. Namar la phi don ha
U Khristos shipheu hajar ki
nonghikai, pynban *phi'm don*
bún ki kypá ; namar ma-nga
kein nga la pynkhá ia phi ha
U Khristos Iísous, da kaba Ka
Jingiathúhkhána-babhá.
16. Namar-kata, nga kyr-
pád-sneng-kyntú ia phi; tó
long ki nongpyrthúh-búd ki
jong nga.
17. Namar kane nga la phah
ha phi ia U Timotheos, uba
long u khún hep-baíeit jong
nga, bad u baiaineh ha U
Trai, uba u'n pynkynmau ia
phi shaphang kita ki lynti-ki-
-rúkom jong nga kiba ha U
Khristos, kumno ba nga hikai
kylleng-la-kylleng-ruh ha Ki
Balang baroh.
18. Hinrei don kiba *ha pyd-
deng jong phi* ki la iaát-leh-
-meng, kumba nga'm *núd* wan
ma-nga hí ha phi.
19. Hinrei nga'n wan shen
kein ha phi, lada uba U Trai u
da mon, te nga'n ioh-tip-bíang
ym ia kata ka jingkren-shait
jong kita kiba la iaát-leh-meng,
hinrei ia ka bor kein.
20. Namar ka híma ka
jong U Blei ka'm *long* ha ka
jingkren, hinrei ha ka bor kein.
21. Phi iamon aiuh? ba
nga'n wan ha phi da ka jing-
sympat-sneng, ne da ka jing-
íeit bad u mynsiim ka jing-
jemnúd?

V.—Lynnong.

1. *U Apostolos u sneng bad u pyn-
íh ha ki, kumno ba ka dei ba
ki'n leh shaphang u riu-dykhot
Ka Balang uba la shong-sang.*
6. *U sneng-kyntú ruh ia ki ba'n
long ki bakhúid ha ka jingiaid-
-jinglong jong ki.* 9. *Bad ba
ki'n long ki baiaineh ha ka ba-
bat-skhem ia ka jingpynsneng-
-synran, da ka bakynriah-noh
na ki bashait-pallat.*

1. Kylleng-kylleng kein la
byná *ba don* ka bashong-sang
ha pyddeng jong phi, bad ka
bashong-sang kat kata, kaba
b'ym jiu ong shaphang jong
ka ha pyddeng kiba Ki Jentil,
kumba uno-uno-ruh ba'n ioh-
-shongkurim ia ka tyngá u
kypá jong u.
2. Te ma-phi pynban phi
la iaát-leh-meng? bad, *kumba*
ka kham-dei, phi'm shym la
ialeh-sngousíh *para-bangeit-*

-*hí*, khynang ba yn shim-noh kein na pyddeng jong phi ia uta uba la leh ia kane ka jingleh-pallat?

3. Namar ma-nga haba-da-lei-lei, kum u b'ymdon ha khymat da la ka met, hinrei u badon ha khymat kein da la ka mynsiim, nga la bishár-kut lypá te, kum u badon ha khymat, ia uta uba la leh pallat-noh kat kane;

4. ha ka kyrteng ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, haba phi la lah iaseng-lang bad ka mynsiim ka jong nga, lem bad ka bor ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi,

5. ba'n aití-noh ia uba kat uta ha U Soitan ia ka ba'n pynjot ia ka doh, khynang ba yn ioh-pynim kein ia ka mynsiim ha kata ka sngi ka jong U Iísous uba U Trai.

6. KATA ka jingleh-sarong jong phi ka'm *long* ka babhá kein. Ható phi'm jiu tip ba í thíat íba khun-khyndit í pynsíp ia ka baroh-kawei ka shí-lyllún u kypú-im?

7. Namar-kata, tó iapynkhúid-noh phi ia kata ka jingpynsíp ka barim, ba phi'n ioh-long ka shí-lykhúit u kypú-im bathymmai, kat kumba *ka dei ba* phi long, ki bakhlem-thíat: namar ruh ia uba u khún-langbrot Ka Jinglait jong ngi, uba U Khristos, la kinia-noh na ka bynta jong ngi.

8. Kumta te, tó iá ngi'n iakhawai ym da ka jingpynsíp barim, l'ymne da ka jingpynsíp ka b'ymman-síh bad ka basniu-sat, hinrei da ki kypú bakhlem-thíat ka jingsngou-sngúr bad ka jingsngou-beit shisha.

9. NGA la thoh ha phi ha kata Ka Shiti, ba'n ym iasoh-lok lem bad ki baklim-síh:

10. hinrei te ym *kumta* baroh-phar bad kita ki baklim-síh ki jong kane ka pyrthei, lane bad kita ki baíh-kwah-lalot, lane bad ki bakhwán-shimtí-tam, lane bad ki bamane-blei-thala; namar haba kumta te shisha phi da don kam ba'n leit-noh na kane ka pyrthei.

11. Hinrei mynta nga thoh *shai* ha phi, ba'n ym iasoh-lok lem badno-badno-ruh, bakhot u para-bangeit ia u, lada u

long u baklim-síh, lane u baih-kwah-lalot, lane u baiashang-mane-blei-thala, lane u bakren-bein, lane u babúaid, lane u bakhwán-shimtí-tam; bad uba kum uta kein, *nga thoh*, ba'n ym iabám-lem shuh.

12. Namar nga *don kam* aiuh ba'n bishár-kut ia kita ruh kiba shabar *Ka Balang?* ható phi'm bishár-kut ma-phi ia kita kiba shapoh?

13. hinrei U Blei u bishár-kut kein ia kita kiba shabar. Te kumta tó phi'n iapynmíh-noh ia uta u b'ymman na pyddeng jong phi hí.

VI.—Lynnong.

1. *U Apostolos u sneng ia ki shaphang ba ki shait ba'n iatían-bishár para-bangeit hí, kata ruh, ha khymat ki nongbishár b'ymngeit; bad shaphang kiwei ki jingsniu kiba pait-tynat na kata.* 9. *Ia ka ba'n pyníh ba ki leh b'ymdei-éh, bad ba'n pynbeit ia ki, u iathúh-shai ha ki kiba kum kino ki ba'n iaiioh ia ka híma U Blei.* 12. *U pyníh ruh ia ki nía baskhem ha ki, kiba khúm ia ki bangeit ba'n iailong ki bakhuíd, khynang ba ki'n ioh ia kata ka híma da ka baburom ia U Blei kumta.*

1. Don uno-uno-ruh na phi u banúd, haba u don ka jingtían-bishár ia uwei-pat, ba'n ai-bishár *ia kata* ha khymat kiba ki b'ymhok, bad ym ha khymat pleng kiba ki riu-khúid?

2. Ható phi'm tip ba kita ki riu-khúid ki'n iabishár-kut ia ka pyrthei? te lada yn bishár-kut ia kata ka pyrthei da phi, pleng phi long ki b'ymbit *ba'n bishár-kut* ia kiei-kiei ki jingtían-bishár ki barit-ría-ría?

3. Ható phi'm tip ba ngi'n iabishár ia ki angelos? ka bakatno-tam te ia kiei-kiei lei-lei ki badei ia ka pyrthei ka bamynta?

4. Te lada phi don ki jingtían-bishár ia kiei-kiei ki badei ia ka pyrthei ka bamynta, tó pynshong-bishár ia kita, wad ia kita, *nga ong*, ia ki ba-la-nieu-poh ha Ka Balang.

5. Ia ka ba'n pynsngou-leh-rain ia phi, nga kren *ia kane kein. Shisha* ka long kumta, ba ym don pleng wad *tang* uwei u bastád ha pyddeng jong phi, uba lah ba'n bishár-kut ha pyddeng ki para-bangeit jong u?

6. hinrei u para-bangeit u tían-bishár ia la u para-bangeit, kata ruh pynban ha khymat ki b'ymngeit ?

7. Mynta-lypá shisha, namar kumta, don bíang shisha ka jingdúna ha pyddeng jong phi, naba phi don ki jingiatían-bishár para-bangeit hí. Ható balei phi'm *iamon* kham-tam ba yn leh-b'ymdei ia phi ? ható balei phi'm *iashah ia lade* kham-tam ba yn leh-klop ia phi ?

8. Hinrei pynban ma-phi hí phi ialeh-b'ymdei, bad phi ialeh-klop kein, kata ruh pleng ia ki para-bangeit !

9. SHISHA phi'm tip ba ki b'ymhok ki'n ym ioh-pateng ia ka híma U Blei ? Te wat shah ba yn shúkor-noh ia phi: l'ymne ki baklim-síh, l'ymne ki baiamane-blei-thala, l'ymne ki baleh-klim, l'ymne ki baiashah-jem-mynsiim lywait-lywait leh-kynshin, l'ymne ki baiashongsang-síh para-shinrang,

10. l'ymne ki batúh, l'ymne ki baíh-kwah-lalot, l'ymne ki babúaid, l'ymne ki bakren-bein, l'ymne ki bakhwán-shimtí-tam, ki'n ym ioh-pateng kein ia ka híma U Blei.

11. Bad kum kita la jiu long kiba na phi: hinrei la sait ia phi, hinrei la pynkhúid ia phi, hinrei la pynksan ia phi, ha ka kyrteng ka jong U Iísous uba U Trai, bad da U Mynsiim u jong U Blei jong ngi.

12. KIEI-KIEI-BAROH ki long ki badei ia nga; hinrei kiei-kiei-baroh ki'm long ki bamyntoi kein: kiei-kiei-baroh ki long ki badei ia nga; hinrei nga'n ym shah ba yn pynlong-mrau ia nga hapoh kaei-kaei-ruh.

13. Ki jingbám *ki long* ia ka kypoh, bad kata ka kypoh ia kita ki jingbám: hinrei U Blei u'n pynjot-noh *baroh-ar* ia kata ruh bad ia kita. Hinrei kata ka met ka'm *long* ia ka jingleh-klim-auria-síh, hinrei ia uba U Trai; bad uba U Trai ia kata ka met.

14. Hinrei U Blei kein u la pynmíh-im-pat ruh ia uba U Trai, bad u'n pynmíh-im-pat ia ngi da ka bor jong u.

15. Phi'm tip ba ki met jong phi ki long ki dykhot U Khristos ? te da ka bashimtí-noh ia kita ki dykhot ki jong U Khristos nga'n pynlong *ia*

ki ki dykhot ka núti? Wat ai *haba-da-leï-lei-ruh* ba ka'n long kumta!

16. Ható phi'm tip ba uta u bapyniasoh ia lade ha ka núti u long kawei ka met *lem bad ka?* namar "kita ki baroh-" -ar-ngút, (ong ma-u,) ki'n ia-" long kawei ka doh."

17. Hinrei uta u bapyniasoh ia lade kein ha uba U Trai, u long kawei ka mynsiim *lem bad u.*

18. Tó phet-iáp-noh phi na kata ka jingleh-klim-auria-síh! Ka pop baroh, ia kaba u briu u da leh, ka long shabar ka met; hinrei uta u baklim-auria-síh, u leh-pop ia kata ka met ka jong u hí.

19. Ható phi'm tip, ba kata ka met jong phi ka long ka iing-shong U Mynsiim Bakhúid, uba long hapoh jong phi, ia uba phi la ioh na U Blei; te phi'm long la ki jong hí?

20. Namar la thíed-noh ia phi da ka dor-bah; te namar-kata, tó pyndon-burom ia U Blei, ha ka met jong phi, bad ha ka mynsiim jong phi, kiba long ki jong U Blei.

VII.—Lynnong.

1. *U Apostolos u hikai shaphang*
ka jingshongkurim, ba ka long
ka jingkhíah na ka baklim-síh.
12. *U hikai ia kità ki para-*
-bangeit kiba la lah kurim.
17. *U sneng-pyníh ruh ba ka*
dei ia ki briu baroh ba'n neh-
-hun ha kata ka jinglong ba-la-
buh ia ki. 25. *U pyníh ruh*
shaphang ki theisotti; bad sha-
phang ki jingmyntoi bad ki jing-
b'ymmyntoi jong ki b'ymshong-
kurim bad ki bashongkurim. 36.
U pyníh de ha ki kymí-ki-kypá
kumno ba ka dei ia ki ba'n ıeh
bad ki khún jong ki, ne kiwei ki-
ba hapoh ka jingsúmar jong ki,
shaphang kane ka bashongku-
rim. 39. *U sneng-pyníh ruh ia*
riu-kynthei.

1 Te shaphang kita kiei-kiei-ruh ia kiba phi la thoh ha nga, *Ka long* ka bamyntoi ia u briu ba'n ym ioh tyngá.

2. Hinrei na ka bynta *ka ba'n lait-noh na* kita ki jingklim-auria-síh, tó ai ba u briu baroh u'n ioh ia ka tyngá ka jong u hí, bad tó ai ba ka briu baroh ka'n ioh ia u tyngá u jong ka hí.

3. Tó ai ba uba u tyngá u'n siu-ram ia ka jingleh-burom kaba dei-bíang ia ka ty-

ngá; bad kumjuh ruh kata ka
tyngá ia u tyngá.
4. Kata ka tyngá ka'm don
bor halor ka met kaba ka jong
ka hí, hinrei uta u tyngá kein;
bad kumjuh ruh uta u tyngá
u'm don bor halor ka met ka-
ba ka jong u hí, hinrei kata
ka tyngá kein.
5. Wat iaádong-noh phi ba-
roh-shí-tyngá hí, l'ymda *ka'n*
ioh-long na ka baiakut-lem ia
ka ía, khynang ba phi'n kloi
ba'n aití ia lade ha ka bashah-
jingit bad ha ka badúwai;
ynda kumta te tó iapoi-lem
pat hajuh, ba U Soitan u'n ym
ioh-pynshoi ia phi da ka jing-
kwah-auria jong phi.
6. Hinrei nga kren ia kane
katba kum ka jingshah kein,
ym katba kum ka húkum-
-skhem.
7. Namar nga da mon ia ki
briu baroh ba'n long kum ma-
-nga hí kein. Hinrei uwei-
-uwei-baroh u don kein ka
jingai-bor la ka jong hí na U
Blei, uwei da kumne, bad uwei-
-pat da kumtai.
8. Nga ong te ha kita ki
bakhlem-shongkurim bad ha
kiba ki riu-kynthei, Ka long
ka bamyntoi ia ki lada ki da
iaisah kum ma-nga kein.
9. Hinrei lada ki'm don bor
halor lade, tó ai ki'n iashong-
kurim-noh; namar ka long
kham-bhá ba'n shongkurim ia
ka ba'n ing-noh.
10. Bad ha kita ki ba-
-la-shongkurim nga húkum-
-skhem, ym *tang* ma-nga kein,
hinrei uba U Trai *ruh*, Wat ai
ia ka tyngá ba'n khlád-noh ia
lade na u tyngá:
11. (hinrei te lada ka khlád-
-noh ia lade, to ai ba ka'n sah
ka bakhlem-shongkurim, ne tó
ai ba ka'n iasuk-pat bad uta u
tyngá *jong ka:*) bad ia u
tyngá ba'n ym pyllait-noh ia
la ka tyngá.
12. HINREI ha kita ki
bakiwei-pat, nga ong ma-nga,
ym uba U Trai; Lada uno-
-uno-ruh u para-bangeit u don
ka tyngá ka b'ymngeit, bad
lada ka sngou-mon ma-ka ba'n
shong-sah lem bad u, tó wat
ai kein ba u'n pyllait-noh ia
ka.
13. Bad ka briu ruh *kaba*
long para-bangeit, kaba don u
tyngá u b'ymngeit, bad lada
u sngou-mon ma-u ba'n shong-
-sah lem bad ka, tó wat ai kein
ba ka'n pyllait-noh ia u.

14. Namar la pynkyntang-khúid ia uta u tyngá u b'ymngeit da kata ka tyngá *ka bangeit*, bad kata ka tyngá ka b'ymngeit la pynkyntang-khúid ia ka da uta u tyngá *u bangeit;* namar da kumwei kiba ki khún jong phi ki da long shisha ki b'ymkyntang-khúid; hinrei mynta ki long ki bakyntang-khúid kein.

15. Hinrei lada uta u b'ymngeit u iakhlád-noh, tó ai ba u'n iakhlád-noh. Ia uta u para-bangeit, lane ia kata ka para-bangeit, ym shym la khúm ha kiba kum kita *ki jingkérdong:* hinrei U Blei u la khot ia ngi ia ka ba'n suk.

16. Namar kumno pha tip, ah ka tyngá, la pha'n ioh-pynim ne ém ia la u tyngá? lane kumno mé tip, ah u tyngá, la me'n ioh-pynim ne ém ia la ka tyngá?

17. HINREI kumba U Blei u la sám ha uwei-uwei-baroh, kumba uba U Trai u la khot ia uwei-uwei-baroh, kumta kein tó ai ba u'n iaiiaid: kumta ruh kein nga buh-húkum ha Ki Balang baroh.

18. Haba la khot iano-iano-ruh ba-la-ot-shíar; tó wat ai kein ba u'n *pyrshang* pyndam-noh *ia kata.* Haba la khot iano-iano-ruh ha ka bakhlem-ot-shíar; tó wat ai ba yn ot-shíar ia u.

19. Kata ka baot-shíar ka'm long ei-ei-ruh-ém, bad kata ka bakhlem-ot-shíar ka'm long ei-ei-ruh-ém; hinrei ka jingsúmar-kyndong ia ki húkum U Blei, *kata kein ka long ka badon kam éh.*

20. Ha kata ka jingkhot ha kaba la khot ia uwei-uwei-baroh, tó ai u'n iaineh ha kata kajuh kein.

21. La khot mrau ia mé? mé wat súid-nieu *ia kata:* hinrei lada ruh mé lah ba'n ioh-long u balait-lúid-noh, tó pyrshang ioh mé *ia kata* kham-tam.

22. Namar uta u mrau ia u ba-la-khot ha U Trai, u long kein ia u ba-la-pynpyllait-lúid-noh u jong U Trai; kumjuh ruh uta u balait-lúid-noh, ia u ba-la-khot, u long kein u mrau u jong U Khristos.

23. La thíed-noh kein ia phi da dor-bah; te wat long phi ki mrau jong ki briu.

24. *Kumta,* kó ki para-bangeit, ha kata ha kaba la

khot ia uwei-uwei-baroh, tó ai ba u'n iaineh ha kata ryngkad bad U Blei.

25. HINREI shaphang ki basotti, nga'm don ka húkum khynang ka jong U Trai; hinrei nga pyníh ia la ka jingkut-jingmut, kum uba la ioh-isynei da U Trai ia ka ba'n long u baiaineh.

26. Nga mut, namar-kata, ba kane ka long ka bamyntoi namar kata ka jingban-shitom ba-la-ieng hajan; *nga ong,* ba ka long ka bamyntoi kein ia u briu ia ka ba'n iailong kumta.

27. La teh ia mé bad ka tyngá? tó wat wád ia ka jingloit-noh. Mé la lait na ka tyngá? tó wat wád tyngá shuh.

28. Hinrei wad lada mé la shongkurim ruh, me'm shym la leh-pop kein; bad lada ka theisotti ka la shongkurim, ka'm shym la leh-pop kein; hinrei pynban kiba kum kita kein ki'n ioh ka jinjar ha ka doh: hinrei ma-nga nga pynsah-isynei-noh ia phi.

29. Hinrei ia kane lei-lei nga ong, kó ki para-bangeit, ba la pynlyngkot-noh ia ka ía *kane ka pyrthei-sngi;* ka long ka basah náduh mynta te, khynang ba wad kita ki badon ki tyngá ki'n ioh-long kum ki b'ym don shuh;

30. bad kita ki baiám, kum ki b'ym iám shuh; bad kita ki bakymen, kum ki b'ym kymen shuh; bad kita ki bathíed, kum ki b'ym don shuh kein;

31. bad kita ki baleh-don-kam bad kane ka pyrthei, kum ki b'ym leh-don-kam-lalot-éh *bad ka;* namar ka rúkom ka jong kane ka pyrthei ka iaid-leit-noh kein.

32. Te nga mon ia phi ba'n long ki bakhlem súmar-khuslai. Uta u b'ymshongkurim u iaisúmar-kyndong ia kita kiei-kiei-ruh ki jong uba U Trai, kumno u'n ioh-pynsngoubhá ia uba U Trai:

33. hinrei uta u ba-la-shongkurim u iaisúmar-kyndong ia kita kiei-kiei-ruh ki jong ka pyrthei, kumno kein u'n ioh-pynsngoubhá ia la ka tyngá.

34. Ka tyngá bad ka theisotti ki ialong-phér kein. Kata ka b'ymshongkurim ka iaisúmar-kyndong ia kita kiei-kiei-ruh ki jong uba U Trai, ba ka'n ioh-long ka bakyntang-khúid ha ka met ruh bad ha ka mynsiim; hinrei kata

ka ba-la-shongkurim ka iaisúmar-kyndong ia kita kiei-kiei-ruh ki jong ka pyrthei, kumno kein ka'n ioh-pynsngoubhá ia la u tyngá.
35. Te nga ong ia kane ia ka ba'n pynmyntoi ia phi hí; ym ba nga'n ioh-buh kein ia ka jingríam ha phi, hinrei khynang ia *ka ba'n long* ka babit-tynnad bad ka baiaineh-búd-bhá ia uba U Trai da ka ba-khlemkit-khuslai-sat.
36. HINREI lada uno-uno-ruh u mut ba u leh b'ymbit-tynnad shaphang ka khún-sotti jong u, lada ka long ka bapallat-noh ka aiom kynrau *jong ka*, bad ka dei ba'n long kumta; tó ai u'n leh ia kaba u mon, u'm leh-pop; tó ai ba *kum kita* ki'n iashongkurim.
37. Hinrei uta uba ieng-iaineh baskhem ha la ka doh-núd, u b'ym don kam bakhúm, hinrei u don bor shaphang ka jingmon ka jong u hí, bad u la bishár-kut ia kane ha la ka dohnúd ia ka ba'n ríh-kyndong ia kata ka khún-sotti jong u, u leh bhá kein.
38. Kumta te, uta uba ai-shongkurim *ia ka*, u leh bhá kein; hinrei uta u b'ym ai-shongkurim *ia ka*, u leh kham-bhá kein.
39. IA ka tyngá la teh da ka húkum kein katba u tyngá jong ka u im; hinrei lada uta u tyngá jong ka u la ioh-thíah-iáp-noh, ka long ka balait-lúid-noh ba'n pynshong-kurim ia ka bad uba ka mon; tang ha U Trai.
40. Hinrei ka long ka ba-kham-suk lada ka da iaisah kumta *kumba ka long*, katba kum ka jingkut-jingmut ka jong nga; te nga sngou shisha ba nga ruh nga don U Myn-siim U Blei.

VIII.—LYNNONG.

1. *Shaphang ki jingkinia ba-la-ai-nguh ha ki blei-thau; bad ka ba'n bám na kita ki doh-kinia ka'm long ka by'mdei na kata hí.* 8. *Hinrei haba ki don ka jingtip, ka dei ba'n pyniasoh bad kata kein ka jingiaíeit, bad da kaba long kumta ba'n kyndiah-noh na ka babám doh-kinia, ioh ba ki pynthut ia u para-bangeit batlot.*

1. HINREI shaphang kita kiei-kiei-ruh ba-la-kinia ia ki blei-thau, ngi tip—(namar ngi baroh ngi don ka jingtip. Kata ka jingtip ka pynát-leh-meng;

hinrei ka jingiaíeit ka iaitei kein.

2. Te lada uno-uno-ruh u mut ba u tip ia kaei-kaei-ruh, u'm put íhthúh ei-ei-ruh-ém kat kumba ka dei kein ia u ba'n íhthúh.

3. Hinrei lada uno-uno-ruh u íeit-thoin ia U Blei, ia uta ujuh kein la íhthúh-hun da u.)

4. Shaphang ka babám, namar-kata, na kita kiei-kiei-ruh ba-la-kinia ia ki blei-thau, ngi tip ba u blei-thau *u long* ei-ei-ruh-ém ha ka pyrthei, bad ba ym *don* uwei-pat U Blei tang uwei.

5. Namar la ki don te ia kiba la khot ki blei, lane ha byneng lane ha ka khyndeu; (kumba shisha don ki blei shibún, bad ki trai shibún ;)

6. hinrei ia ngi *don tang* uwei U Blei, uba U Kypá, na uba *long* kiei-kiei-baroh, bad ma-ngi sha u ; bad uwei U Trai uba U Iísous Khristos, da uba *long* kiei-kiei-baroh, bad ma-ngi da u.

7. Hinrei kane ka jingtip ka'm *don* kein ha u briu baroh; namar don kiba da ka jingiatip-lem ka jong uta u blei-thau, jin háduh mynta kein, ki iabám *ia ka* kum ka jingkinia ia ki blei-thau; te kata ka jingiatip-lem jong ki, kaba ka long tlot-noh, ka la tyngit.

8. Hinrei ka jingbám ka'm pyniaroh ia ngi ha khymat U Blei ; namar l'ymne, lada ngi bám, ngi'm roi-bhátam; l'ymne, lada ngi'm bám satía, ngi'm kham-dúna shuh kein.

9. Hinrei tó súmar-bíang phi, ioh ba daei-daei-ruh, kane ka bor-lúid jong phi ka jía-long ka jingjinthut ia kita ki batlot.

10. Namar lada uno-uno-ruh u'n khymíh-thúh ia mé uba don ka jingtip, ia uba da shong-shaníah-bám ha ka iing-kyntang blei-thau ; ka'm long kein ba yn tei-pynskhem ia kata ka jingiatip-lem jong uta, uba long tlot, háduh ia ka ba'n bám ia kita kiei-kiei-ruh ba-la-kinia ia ki blei-thau ?

11. Te kumta da íta í jingtip jong mé u'n jot-noh uta u para-bangeit u batlot, uba na ka bynta jong u U Khristos u la iáp-noh ?

12. Hinrei da ka baleh-sniu kumta ia kita para-bangeit,

bad da ka bashoh-mong ia ka jingiatip-lem batlot jong ki, phi ialeh-pop ia U Khristos kein.

13. Naba kumta, lada ka jingbám ka pynjinthut-pyrkúp-slup ia u para-bangeit jong nga, la-lei-lei-ruh nga'n ym bám doh lano-lano-ruh, ioh ba nga pynthut-pyrkúp-slup ia u para-bangeit jong nga.

IX.—Lynnong.

1. *U Apostolos mynta u pyníh-shinná ia ka kamram jong ka balen ia lade na ka bynta ka ba'n ioh-leh ka babhá ia kiwei, da ki jingleh jong u hí kum ki rúkom; da ka bapyníh ba u long U Apostolos, ba kumta u don ki jingdawa, hinrei u la aití-noh ia ki na ka bynta Ka Balang: bad u pyníh da ki nía ba ka dei-éh ia u nongialap-tín-Blei ba'n ioh-im da Ka Jingiathúhkhána-babhá, hinrei u la aití-noh ia kata ka badei-éh ba u'n ioh. 15. La u leh kumta, don pynban ki jingkhúm ba-la-buh ha u ia ka ba'n ialap. 24. U pyníh da ka jingphawar ka jingiaphet-lang ki briu, ba ym lah ba'n ioh kaei-kaei-ruh ka babhá lane ka bakhrau khlem ka jingleh-len ia lade.*

1. Nga nga'm long U Apostolos? nga nga'm long u balait-lúid? nga nga'm shym la ioh-íh ia U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi? phi phi'm long ka jingtrei jong nga ha U Trai?

2. Lada nga'm long U Apostolos ha kiwei, hinrei la-lei-lei-ruh nga long *kumta* ha phi; namar ma-phi kein phi long ka jingshon-synjat ka kam apostolos jong nga ha U Trai.

3. Te ka jingiasait jong nga ha kita ki baiakylli-iit ia nga, ka long kane;

4. shisha ngi'm don ka bor-hok ba'n bám bad ba'n díh?

5. shisha ngi'm don ka bor-hok ba'n ialam-kylleng ia ka tyngá *kaba long* ka para-bangeit, kumba ruh kita kiwei Ki Apostolos, bad *kum* kita ki para ki jong uba U Trai, bad U Kíphas?

6. lane tang ma-nga hí bad U Barnabas, ngi'm iadon ka bor-hok ia ka ba'n ym trei?

7. Uei uba jiu leit-ia-leh-thymá mynno-mynno-ruh da ki jingpynlut-bysá na lade-hí? uei uba jiu thung ia ka brí-soh, bad u b'ym jiu bysá ia lade na uba u soh jong ka? lane uei uba jiu áp-sharai ia ka kynhún, bad u b'ym jiu

bysá ia lade na ka dúd ka
jong kata ka kynhún ?
8. Katba kum kynja - briu
ne ém nga kren ia kine kiei-
-kiei-ruh ? lane kaba Ka Húkum
ruh ka'm ong ia kine kijuh ?
9. *shisha*, namar la thoh ha
kata Ka Húkum U Mosis;
" Me'n ym khúm ia ka shin-
" tur u massi-dáp u baiúh-roit
" ba'n khlúr - kybá." Shisha
tang ia ki massi-dáp U Blei u
súmar-sukhér ?
10. ne u ong *ia kane* bíang
shisha na ka bynta jong ngi ?
Namar shisha la thoh *ia kane*
na ka bynta jong ngi, naba ka
dei kein ia uta u balúr ba'n
lúr ha ka jingkyrmen, bad
ka dei kein ia uta u bashoh
ba'n khlúr - kybá ha ka jing-
kyrmen, ba'n ioh - iabynta na
kata ka jingkyrmen jong u.
11. Lada ma-ngi te ngi la
iabet ha phi ia kiei-kiei-ruh
ki bakynja-mynsiim, *ka long*
ka jingleh bakhrau *ne ém*, lada
ma-ngi ngi'n ioh-iaot ia kita
kiei-kiei-ruh ki badei ia ka met
jong phi ?
12. Lada kiwei ki ioh-ia-
bynta-lem na *kane* ka bor-hok
halor jong phi, ym *dei* ma-ngi
kham-tam kein ? Hinrei pyn-
ban ngi'm shym la pynmyntoi
ia lade da kata ka bor-hok;
hinrei ngi iaishah-jem ia kiei-
-kiei-baroh, ba ngi'n ym kum
buh ia kano-kano-ruh ka jing-
pynpep ha Ka Jingiathúh-
khána-babhá ka jong uba U
Khristos.
13. Ható phi'm jiu tip, ba
kita kiba iatrei-leh-níam ia
kita kiei-kiei-ruh ba-la-kyn-
tang-khúid, ki bysá ia lade na
ka jong kata ka iing-mane ba-
kyntang? *bad ba* kita kiba
iaiáp ia ka dúwan, ki ioh-ia-
bynta lem bad kata ka dúwan?
14. Kumta ruh uba U Trai u
la pynlong, ba kita kiba ialap
ia Ka Jingiathúhkhána-babhá,
ki'n ioh-im kein na kata Ka
Jingiathúhkhána-babhá.
15. HINREI ma - nga
nga'm shym la pynmyntoi ia
lade ei-ei-ruh-ém na kine kiei-
-kiei-ruh. L'ymne nga'm shym
la thoh ia kine kiei-kiei-ruh,
khynang ba yn leh kumta ha
nga; namar ka kham - bit ia
nga ba'n iáp-noh kein, ia kaba
uno - uno - ruh u'n ioh-pynleh-
-noh-ei ia ka jingleh-kymen
jong nga.
16. Namar lada nga ialap
ia Ka Jingiathúhkhána-babhá,

ym don *ka dau* ka jingleh-
-kymen ia nga ; namar ka jing-
don-kam-éh kein la buh ha
nga ; ah kordit ruh ka long ia
nga, lada nga'm ialap ia Ka
Jingiathúhkhána-babhá.
17. Namar lada nga leh ia
kane da la ka mon sngoubhá
hí, nga ioh kein *la* ka bainong ;
hinrei lada bakhlem mon sngou-
bhá hí, la aití-shaníah ha nga
ia ka kam ba'n súmar-bíang
*ka jong kata Ka Jingiathúh-
khána-babhá.*
18. Namar-kata, kaei ka
long kata ka dau-bainong ia
nga? Ba haba nga iathúh-
khána-babhá, nga'n ioh-pyn-
long khlem-da-lut ia Ka Jing-
iathúhkhána-babhá ka jong
uba U Khristos, kat ka ba'n
ym leh-pyrkhing kein da kata
ka bor-hok jong nga ha kata
Ka Jingiathúhkhána-babhá.
19. Namar haba nga long
u balait-lúid-noh na ki briu
baroh, *pynban* nga la pynlong-
-mrau ia lade ha ki baroh,
khynang ba nga'n ioh-pynwan
kein ia ki bakham-bún.
20. Te ha kiba Ki Jiu nga
la leh ia lade kum U Jiu, khy-
nang ba nga'n ioh-pynwan kein
ia Ki Jiu; ha kita kiba hapoh
ka húkum, kumba hapoh ka
húkum, khynang ba nga'n ioh-
-pynwan kein ia kita kiba
hapoh ka húkum;
21. ha kita ki bakhlem-hú-
kum, kum u bakhlem-húkum,
(hinrei ym da kaba nga long
bakhlem-húkum ha U Blei,
hinrei hapoh ka húkum ha U
Khristos,) khynang ba nga'n
ioh-pynwan kein ia ki ba-
khlem-húkum.
22. Ha kita ki batlot, nga
la leh ia lade kum u batlot,
khynang ba nga'n ioh-pynwan
kein ia kita ki batlot. Ha kita
ki briu baroh nga pynlong ia
lade kum kiei-kiei-baroh kein,
khynang ba nga'n ioh-pynim
haba-da-lei-lei ia kino-kino-
-ruh.
23. Te ia kine kiei-kiei-ruh
nga leh kein na ka bynta ka-
ba Ka Jingiathúhkhána-babhá,
khynang ba nga'n ioh-long u
baiaioh-bynta-lem na ka jong
ka.
24. HATÓ phi'm jiu tip,
ba kita kiba iaphet ha ka jaka-
-iaphet-iathong, ki iaphet ba-
roh kein, hinrei *tang* uwei u
pyddiang ia ka jingiathong?
kumta tó iaiiaphet, khynang
ba phi'n ioh-díangtí.

25. Te uwei-uwei-baroh u bapynéh-sat *kumta*, u iaishah ia kiei-kiei-baroh. Ma-ki shi-sha *ki ialeh* kumta, khynang ba ki'n ioh-pyddiang ia ka pansngíat bapy-út, hinrei ma--ngi ia ka bakhlem-pyút kein.

26. Ma-nga, namar-kata, nga phet kumta kein, ym kum-ba da ka basngou-artatín, kumta kein nga ialeh-tynráh; ym kumba uba da shoh makna ia ka súin-byneng:

27. hinrei nga pynshitom--poh ia la ka met, bad nga ialam-mrau *ia ka* kein; ioh ba kumno-re-kumno-ruh ynda la lah ialap ha kiwei, nga'n jía-long ia lade-hí ia u ba-la--kyntait-noh.

X.—Lynnong.

1. *U Apostolos u iaisneng-kyntú sha ka jingb'ym-nieu ia lade bad ka jingsúmar bíang-bíang, u da pyníh-nía ba don kam ia kine na ki jinglong ki jong Ki Israil.* 14. *U ádong ia ka ba'n leit ia-lok bad ki jingiakháwai jong Ki Jentil, da kaba u pyníh-nía ba haba leit sha kita, ka long kein ka pop mane-blei-thau.* 23. *U pyníh, u bytháh kein ha ki ba-kumno ki jingkérdong, ka dei ba'n bám ia ka doh ba-la-kinia ia ki blei-thau.*

1. Namar nga'm mon ia phi ba'n ym tip, kó ki para-bangeit, ba baroh kita ki kypá jong ngi ki la long hapoh uta u ly-oh, bad baroh ki la iaid-lait lyngba ia kata ka dúriau,

2. bad baroh ki la shah ba yn pynbaptisma ia ki ha U Mosis, ha uta u ly-oh, bad ha kata ka dúriau kein;

3. bad baroh ki la iabám ia kata kajuh ka jingbám ba-kynja-Mynsiim;

4. bad baroh ki la iadíh kein ia kaba kajuh ka jingdíh ba-kynja-Mynsiim; namar ki la iadíh na uta U Mausíang ba-kynja-Mynsiim ba la búd kein *ia ki;* te uta U Mausíang u la long uba U Khristos.

5. Hinrei pleng U Blei u'm shym la sngoubhá bad kiba kham-bún na ki; namar la pynkyllon-plar kein ia ki ha kata ka rí-khlau.

6. Te kine kiei-kiei-ruh ki la iajía-long kein kum ki rú-kom-mahám ia ngi, khynang ba ngi'n ym long ki bakwah--sat ia kiei-kiei-ruh ki basniu, kumba kita ruh ki la iakwah--sat kein.

7. L'ymne wat long phi ki bamane-blei-thau, kum kiba na

ki jong kita; kumba la thoh,
" Uba u paitlang u la shong
" ba'n bám bad ba'n díh, bad
" ki la iaieng-joit ba'n lehkai."
8. L'ymne wat ai ba ngi'n
ialeh-núti, kumba kiba na ki
jong kita ki la leh-núti, bad ki la
kyllon-iáp te ka kawei ka sngi
arpheu-lai hajar-ngút kein.
9. L'ymne wat ai ba ngi'n
iatynjúh ia uba U Khristos,
kumba kiba na ki jong kita
ruh ki la iatynjúh *ia u*, bad la
pynjot-noh-khoit ia ki da kita
ki bysein.
10. L'ymne wat ialeh-kníum
phi, kumba kiba na ki jong
kita ruh ki la ialeh-kníum, bad
la pynjot-noh-khoit ia ki da
uta u bapynjot kein.
11. Te kine kiei-kiei-baroh
ki la iajía-lang ha ki kum ki
rúkom-mahám kein; la thoh
te ia ki khynang ia ka ba'n
sneng-pyníh ia ngi, ha kiba la
jía ki jingkut ki jong kita ki'rta.
12. Naba kumta, uta u ba-
mut ba u ieng-skhem, tó ai ba
u'n sharai-bíang kein ioh ba
u'n kyllon.
13. Ka jingtynjúh ka'm
shym la ngat ha phi, tang ka
badei ia ka bakynja-bynriu,
hinrei u baiainéh *long* U Blei
kein, uba u'n u'm shah ba yn
tynjúh ia phi tam ia kata ia
kaba phi lah *ba'n shah*, hinrei
ryngkad bad kata ka jingtyn-
júh u'n thau ruh ia ka lád-babit,
khynang kein ia ka ba'n ai-bor
ia phi ba'n iaishah *ia ka*.
14. NABA kumta, kó ki hep-
-baíeit jong nga, tó phet-iáp-
-noh na kata ka jingmane-
-blei-thau.
15. Nga kren kein kumba
ha ki bastád-búit; tó khan-
-bishár ma-phi ia kaba nga
ong.
16. Ia kata ka khuri ka jong
ka jingkyrkhú ia kaba ngi
kyrkhú, ka'm long ka jing-
iasyllok kein ka snám uba U
Khristos? ia uta u kypú, ia
uba ngi kyddiah, u'm long ka
jingiasyllok kein ka met uba U
Khristos?
17. Naba *ka long* uwei u
kypú, *kumta la* ngi *long* ki ba-
bún, ngi ialong lang kein ka-
wei ka met; namar ngi baroh
ngi iaioh-bynta-lem kein na
uta uwei u kypú.
18. Ha khymíh ia Ki Israil
katba kum ka doh: kita kiba
iabám ia kita ki doh-kinia ki'm
long ki baiabynta-syllok kein
na ka jong kata ka dúwan?

19. Nga ong aiuh te? ba u blei-thau u long ei-ei-ruh? lane ba ka doh ba-la-kinia ia ki blei-thau ka long ei-ei-ruh?

20. *Ém*, hinrei *nga ong*, ba kita kiei-kiei-ruh ia kiba Ki Jentil ki iakinia, ki iakinia ha ki ksúid, te ym ha U Blei kein; te nga'm mon ia phi ba'n long ki baiabynta-syllok bad kiba ki ksúid.

21. Phi'm lah kein ba'n díh na ka khuri U Trai, bad na ka khuri ki ksúid; phi'm lah kein ba'n iabynta-syllok na ka míej U Trai, bad na ka míej ki ksúid.

22. Ható ngi iapynthut-sat ne ém ia uba U Trai? ható ngi long ki bakham-khlain ia u?

23. Kiei-kiei-baroh ki long ki badei ia nga, hinrei kiei-kiei-baroh ki'm long ki bamyntoi kein; kiei-kiei-baroh ki long ki badei ia nga, hinrei kiei-kiei-baroh ki'm iaitei kein.

24. Wat ai ia uno-uno-ruh ba u'n wád-brai *tang* ia ka *babhá* jong u hí; hinrei uwei-uwei-baroh ia ka *babhá* ka jong uwei-pat *ruh*.

25. Tó bám phi ia kaei-kaei-baroh ia kaba jiu díe ha ka ieu-doh, da ka bakylli-iit ei-ei-ruh-ém na ka bynta kaba ka jingiatip-lem.

26. Namar "ka khyndeu "*long* ka jong uba U Trai, "bad kaba ka jingdap-kyrhai "jong ka."

27. Te lada uno-uno-ruh na kita ki b'ymngeit u khot-sngoubhá ia phi *ba'n iakhawai*, bad phi mon ba'n leit, tó bám phi ia kaei-kaei-baroh ia kaba la buh ha khymat jong phi, da ka bakylli-iit ei-ei-ruh-ém na ka bynta kaba ka jingiatip-lem.

28. Hinrei lada uno-uno-ruh u'n da iathúh ha phi, Kane kein ka long ka doh ba-la-kinia ia ki blei-thau; wat bám phi, na ka bynta uta uba la iathúh-pynpau *ha phi*, bad na ka bynta ka jingiatip-lem: namar "ka khyndeu "*long* ka jong uba U Trai, "bad kaba ka jingdap-kyrhai "jong ka."

29. Ia ka jingiatip-lem nga ong te, ym kata ka jong mé hí, hinrei kata ka jong uwei-pat kein; namar balei yn pynrem-noh ia kata ka jinglait-lúid jong nga da ka jingiatip-lem ka jong uwei-pat?

30. lada ma-nga te nga iaioh-bynta-lem da ka jingai-

-ngúh, balei yn kren-bein ia nga na ka bynta kata ia kaba nga ai-ngúh ma-nga ?

31. Namar-kata kein, lada phi bám ne lada phi díh, ne lada phi leh ei-ei-ruh, tó leh phi ia kiei-kiei-baroh khynang ia ka ba'n pyndon-burom ia U Blei.

32. Tó long phi ki bakhlem-pynthut ia Ki Jiu bad ia Ki Griik ruh, bad ia Ka Balang ka jong U Blei :

33. kat kumba ma-nga *pyrshang* pynsngoubhá ia ki briu baroh ha kiei-kiei-baroh, khlem da wád ia ka jingmyntoi ka jong nga hí, hinrei ia *ka jingmyntoi* ka jong ki babún kein, khynang ba yn ioh-pynim ia ki kein.

XI.—Lynnong.

1. *U Apostolos u sneng-pyníh ia ki na ki bún nía, shaphang ka b'ym dei ia ki kynthei ba'n pau ha ki jingiaseng-iamane khlem da tap-moh-khlíh, bad shaphang ba ki ianía.* 17. *U sneng-pyníh ia ki de na ki bún nía ruh shaphang ba ki leh b'ymbeit shibún-éh ha ka baleh-níam ia Ka Jingkhawai U Trai.*

1. Tó long phi ki nongpyrthúh-búd ki jong nga, kat kumba ma-nga ruh *nga long* u jong U Khristos.

2. Hinrei nga iaroh kein ia phi, kó ki para-bangeit, ba phi iakynmau ia nga ha kiei-kiei-baroh, bad ba phi iabat-skhem ia kita ki rúkom ba-la-aití, kat kumba nga la aití *ia ki* ha phi.

3. Hinrei nga mon ia phi ba'n tip-bíang, ba uba U Khlíh u briu baroh, u long uba U Khristos ; bad ba u khlíh ka briu, *long* uba u briu ; bad ba U Khlíh de U Khristos, *long* U Blei kein.

4. U briu baroh u badúwai lane u baiathúhlypá, haba u don *kaei-kaei-ruh* batap-moh kyríop ia *la* ka khlíh, u pynjáh-burom-noh kein ia kata ka khlíh jong u.

5. Hinrei ka briu baroh ka badúwai lane ka baiathúhlypá da ka bakhlem-tap-moh ia la ka khlíh, ka pynjáh-burom-noh kein ia kata ka khlíh jong ka hí ; namar ka long kawei ryngkad bad kaba kajuh ia kaba la pynkhí-khlíh-noh kein.

6. Namar lada ka briu ka'm tap-moh-khlíh, te tó ai ruh ka'n da ot-shniúh-noh kein ; hinrei lada *ka long* ka baját-burom-noh ia ka briu ia ka ba'n ot-

-shniúh lane ba'n khí-khlíh, tố ại ka'n da tap-moh-khlíh kein.

7. Namar shisha ka dei kein ia u briu ba'n ym tap-moh-noh ia la ka khlíh, haba u long kein ka dur bad ka burom-tyngshain U Blei; hinrei ka briu ka long ka burom-tyng-shain u briu.

8. Namar u briu u'm long na ka briu, hinrei ka briu na u briu kein;

9. namar ruh ym shym la thau ia u briu na ka bynta kata ka briu; hinrei ia ka briu na ka bynta uta u briu.

10. Namar kata, ka dei kein ia ka briu ba'n ioh ia ka dak-bor ha ka khlíh *jong ka*, naba kiba ki angelos.

11. Hinrei pynban l'ymne u briu u'm *long* khlem ka briu, l'ymne ka briu khlem u briu, ha U Trai kein.

12. Namar kat kumba ka briu *ka long* na u briu, kumta ruh u briu *u long* da ka briu; hinrei kita kiei-kiei-baroh *ki long* na U Blei kein.

13. Tó phi khan-bishár hapoh ia lade *para-bangeit hí:* ható ka long ka babit-tynnad ia ka briu khlem da tap-moh-khlíh ba'n dúwai ha U Blei?

14. Ható kaba ka kynja-tynrai hí ka'm hikai ia phi, ba lada u briu u don u shniúh bajerong, ka long ka bakhlem-burom ia u kein;

15. hinrei lada ka briu ka don u shniúh bajerong, ka long ka burom ia ka kein? naba ia uta u shniúh bajerong *jong ka* la ai ha ka kum ka jingkah batap-moh.

16. Hinrei lada uno-uno-ruh u íh-bit ba'n long u ba-sngoubrai-iasait-nía; ngi ngi'm don ka rúkom kum kata, l'ymne Ki Balang ki jong U Blei.

17. HINREI da ka baá-dong-skhem ia kane, nga'm iaroh *ia phi* kein, ba phi wan-iaseng-lem pleng, ym ia ka ba'n kham-bhá-kham-bhá, hinrei ia ka ba'n kham-sniu-kham-sniu.

18. Namar ka banyngkong kein, haba phi wan-iaseng-lem ha Ka Balang, nga sngou ba don ki jingiaprat ha pyddeng jong phi; te kumba shí bynta nga shu ngeit kein.

19. Namar la dei ruh ba'n long ki jingiakhlád kein ha pyddeng jong phi, khynang ba kita ia ki ba-la-tynjúh-ksan

ki'n ioh-long ki bapau ha pyd-
deng jong phi.
20. Haba ma-phi phi wan-
-iaseng-lem te ha kaba kajuh
ka jaka, ka'm lah long kein ia
ka ba'n bám ia Ka Jingkhawai-
-míet U Trai.
21. Namar ha kata ka ba-
bám, uwei-uwei-baroh u shim-
-bám ha shiwa *kiwei* ia ka jing-
bám-míet ka jong u hí; te
uwei shisha u sngou-thyngan,
hinrei uwei-pat u búaid.
22. *Aiuh kumne?* ható na-
mar ba phi'm don ki iing ia ka
ba'n bám bad ba'n díh *ha ki?*
lane phi iamut-bein ia Ka Ba-
lang ka jong U Blei, bad phi
iapynlehrain ia kita *ki baduk*
ki b'ym don? Aiuh nga'n
ong ha phi? nga'n iaroh ia
phi ha kane? Nga'm iaroh
shuh kein.
23. Namar nga la pyddiang
ma-nga na uba U Trai, ia kaba
nga la aití-pateng ruh ha phi;
Ba U Iísous uba U Trai, ha kata
ka míet ha kaba la dang díe-
-noh ia u, u la shim ia u kypú;
24. bad haba u la lah ngúh,
u la kyddiah *ia u,* bad u la
ong, Tó shim phi, tó bám; une
u long uba ka met jong nga,
ia kaba la pynkhein na ka
bynta jong phi: tó leh ia kane
kein khynang ia ka ba'n kyn-
mau ia nga.
25. Kumjuh ruh ia ka khuri,
hadiin ka babám-já-míet, u da
ong kein, Kane ka khuri ka long
kata Ka Jiutang Ka Bathym-
mai da ka snám jong nga: ia
kane tó leh phi, katno-katno-
sin ruh ba phi'n ioh-díh *ia ka,*
khynang kein ia ka ba'n kyn-
mau ia nga.
26. Namar katno-katnosin
ruh ba phi ioh-iabám ia une
u kypú, bad phi ioh-iadíh ia
kane ka khuri, phi iathúh-
-pyníh-pau kein ia ka jingiáp
ka jong uba U Trai, tadynda
u'n sa wan.
27. Naba kumta kein uno-
-uno-ruh uba u'n ioh-bám ia
une u kypú, lane u'n ioh-díh
ia *kane* ka khuri uba U Trai,
da ka rúkom bakhlem-burom
kein, u'n long u barem na ka
jong kata ka met bad ka snám
ki jong uba U Trai.
28. Hinrei tó ai ba u briu
u'n tynjúh-iit kein ia lade; te
ynda kumta tó ai ba u'n ioh-
-bám na uta u kypú, bad ba
u'n ioh-díh na kata ka khuri.
29. Namar uta u babám bad
u badíh, da ka rúkom ba-

khlem-burom kein, u bám bad u díh ka jingpynrem ia lade-hí, ba u'm da bishár-shai-bhá kein ia kata ka met uba U Trai.

30. Naba kane kein bún *ki long* ki bapang-sa-ngem bad ki bapang-khreu ha pyddeng jong phi, bad shibún ruh ki la ioh-thíah-noh.

31. Namar lada ngi da bi-shár-iit ia lade-hí, ym shym la sneng-pynshitom ia ngi *kumne.*

32. Hinrei haba la sneng-pynshitom ia ngi *kumta*, la sneng-pynbeit ia ngi kein da uba U Trai, khynang ba yn ym ioh-pynrem-kut-noh ia ngi lem bad ka pyrthei.

33. Naba kumta, kó ki para-bangeit jong nga, haba phi iawan-lem ia ka ba'n bám *ia Ka Jingkhawai-míet U Trai*, tó da iaáp paralok-hí kein.

34. Hinrei lada uno-uno-ruh u sngou-thyngan, tó ai ba u'n bám ha la iing kein; ba phi'n ym ioh-iawan-lem sha ka jingpynrem. Hinrei ia kita kiei-kiei-ruh ba dang sah nga'n pynbeit-ryntíh h'ynda nga'n ioh-wan.

XII.—Lynnong.

1. *U Apostolos u kikai shaphang ki jingai U Mynsiim: u da pyníh ba don ki baphér-jaid ki jingai, hinrei ba ujuh U Myn-siim u bapynlong ia ki baroh khynang ba'n pynmyntoi bad ba'n tei ia Ka Balang U Blei.* 12. *Ia kane u iaipynpau da ka jing-phawar ka batynnad, ba ki dy-khot ka met briu ki iatrei-lem kein kum kawei, ia ka ba'n pyn-myntoi bad ba'n pyníh-bhá ia kata ka met.* 28. *Kumjuh ruh ki jingai U Mynsiim ia ki ba-la-buh ha Ka Balang, don kam ia ki baroh kein, ia ka ba'n pyn-myntoi bad ba'n pynjanai ia ka met maian U Khristos.*

1. Te shaphang kita kiei-kiei-ruh bakynja-mynsiim, kó ki para-bangeit, nga'm mon kein ia phi ba'n ym tip.

2. Phi tip ba phi la long Ki Jentil, ia kiba la jiu ialam pynwir-noh sha kita ki blei-thau ki b'ymnang-kren, kat kumba da lah ialam-noh ia phi.

3. Naba kumta nga pyntip ha phi, ba ym don mano-mano-ruh u bakren da U Mynsiim U Blei, uba ong ba U Iísous *u long* u ba-la-tim-noh; bad ym don mano-mano-ruh uba

lah ba'n iathúh *shisha* ba U Ísous *u long* U Trai, tang da U Mynsiim Bakhúid kein.

4. Te don ki baphér ki jingai, hinrei uba ujuh U Mynsiim.

5. Bad don ki baphér ki jingshakri, hinrei uba ujuh U Trai.

6. Bad don ki baphér ki jingleh-shait-phylla, hinrei u long uba ujuh U Blei uba pynleh-shait hapoh kein ia kita kiei-kiei-baroh ha baroh.

7. Hinrei ha uwei-uwei-baroh la sám ia ka jingpynpau ka jong uba U Mynsiim, ia ka ba'n pynmyntoi *baroh.*

8. Namar ha uwei kein la sám da uba U Mynsiim ia ka ktín ka jingpynstád; bad ha uwei-pat ia ka ktín ka jingpyntip, katba kum uba ujuh U Mynsiim;

9. hinrei ha uwei-pat kein ia ka jingngeit, da uta ujuh U Mynsiim; bad ha uwei-pat ia ki jingai-bor ki jingpynkhíah-khran, da uta ujuh U Mynsiim;

10. bad ha uwei-pat, ia ki jingleh-phylla ki bor-bah; bad ha uwei-pat, ia ka jingiathúh-lypá; te ha uwei-pat, ia ka jingnang-pyniaphér ia ki mynsiim; bad ha uwei-pat, ia ki thyllíed ki baphér-jaid; te ha uwei-pat, ia ka jingnang-kylla ia ki thyllíed.

11. Hinrei ia kine kiei-kiei-baroh uta uwei bad uta ujuh U Mynsiim u trei hapoh kein, da ka bapyniabynta ha uwei-uwei-baroh ha la ka jong-ka-jong, kat kumba u mon-sngoubhá hí.

12. NAMAR katba kum kaba ka met ka long *tang* kawei, pynban ka don shibún ki dykhot, hinrei kita ki dykhot baroh ki jong kata kawei ka met, haba ki long shibún, ki ialong kein *tang* kawei ka met; kumjuh ruh kein U Khristos.

13. Namar ruh da uwei U Mynsiim la pynbaptisma ia ngi baroh ia ka ba'n long kein kawei ka met, lane Ki Jiu lane Ki Jentil, lane ki mrau lane ki balait-mrau; bad la pyndíh ia ngi baroh kein na uwei U Mynsiim.

14. Namar ruh kata ka met ka'm long *tang* shí dykhot, hinrei shibún.

15. Lada ka kyjat ka da ong, Naba nga'm long ka ktí, nga'm long na ka jong ka met;

ym namar kata kein ka'm long
na ka jong ka met.
16. Lada ruh ka shkor ka
da ong, Naba nga'm long ka
khymat, nga'm long na ka
jong ka met; ym namar kata
kein ka'm long na ka jong ka
met.
17. Lada kata ka met ba-
roh-kawei *ka da long tang* ka
khymat, ható hangno kein *ka
da long* ka basngou? lada ba-
roh-kawei ruh *ka da long tang*
ka basngou, ható hangno kein
ka da long ka baiú?
18. Hinrei mynṭa kein U
Blei u la buh-beit ia kita ki
dykhot, ia uwei-uwei-baroh
jong ki, ha kane ka met kat
kumba u la sngoubhá hí.
19. Hinrei lada kita baroh
ki da long *tang* shí dykhot,
ható hangno *ka da long* kaba
ka met?
20. Hinrei mynta kein *ki
long* shibún ki dykhot, hinrei
tang kawei ka met.
21. Te kata ka khymat ka'm
lah ba'n ong ha kata ka ktí,
Nga'm don kam ia pha; l'ymne
pat kaba ka khlíh *ka'm lah ong*
ha ki kyjat, Nga'm don kam ia
phi.
22. Hinrei shisha, kita ki
dykhot ka met kiba íhmat ba'n
long ki bakham-tlot, ki long
ba don kam ia ki da kham-
-tam kein:
23 bad kita *ki dykhot* ruh
ka met ia kiba ngi mut ba ki
long ki bakham-khlem-burom,
ha kine kein ngi kúp-kynjai
ka burom ka bakham-bún-éh;
te kita *ki dykhot* ki b'ymíh-bhá
jong ngi ki ioh ia ka jing-
pyníh-bhá ka bakham-bún-éh.
24. Namar kita *ki dykhot*
ki baíh-bhá jong ngi ki'm don
kam kein *ia kata ka jing-
pyníh-bhá:* hinrei U Blei u la
khyniot-lang mar-bíang kein
ia ka met, da kaba u la ai ia
ka bakham-bún-éh ka burom
ha kata *ka dykhot* kaba dúna
ia ka;
25. khynang ba ka'n ym
long ka jingiaprat ha kata ka
met; hinrei *ba* kita ki dykhot
ki'n iasúmar ia kaba kajuh na
ka bynta ki para-dykhot-hí
kein.
26. Te kumta lada kawei ka
dykhot ka shah, kita ki dykhot
baroh ki iashah-lem kein; lada
ruh la pyndon-burom ia kawei
ka dykhot, kita ki dykhot ba-
roh ki iakymen-lem kein.
27. Kumta te ma-phi phi

long ka met U Khristos, bad ki riu-dykhot *jong ka* ha ka rúkom marwei-marwei kein.

28. TE kumta don shi-sha ia kiba U Blei u la thung ha Ka Balang kein, ka ba-nyngkong, ia Ki Apostolos; ka baar, ia Ki Nongiathúh-lypá; ka balai, ia Ki Nonghi-kai; h'ynda kumta, *ia ki baleh* ia ki bor-bah; hadiin kata, ia ki jingai-bor ba'n pynkhíah-khran, *bad* ia ki nongiaráp, *bad* ia ki basynshár, *bad* ia ki phér-jaid ki thyllíed ruh.

29. Ható baroh *ki long* Ki Apostolos ne ém? ható baroh *ki long* Ki Nongiathúhlypá ne ém? ható baroh *ki long* Ki Nonghikai ne ém? ható baroh *ki long ki baleh* ia ki bor-bah ne ém?

30. ható baroh ki don ki jingai-bor ba'n pynkhíah-khran ne ém? ható baroh ki kren da ki thyllíed *baphér-jaid* ne ém? ható baroh ki nang kylla-ktín ne ém?

31. Hinrei tó da kwah hir-hir phi ia kita ki jingai-bor ki bakham-babhá kein: bad ruh putet nga sa pyníh ha phi ia ka lynti babhá-tám-éh *ba'n ioh-leh kumta.*

XIII.—LYNNONG.

1. *Ka jinglong-kor ka jingiaíeit halor ki jingai-bor baroh; bad u ong-wai-noh ba ka long ka bakham-kor ia ka jingngeit bad ia ka jingkyrmen kein.*

1. LA nga kren da ki thyl-líed ki jong ki briu bad da ki jong ki angelos, bad ba nga'm don ka jingiaíeit kein, nga da jía-long *kum* ka wíang-rynong basawa, ne *kum* ka shakuriau bariu shau-shau.

2. Bad la nga don ka jing-iathúhlypá, bad *la* nga íh-shemphang ia ki jingmaian ba-roh, bad ia ka jingtip baroh kein; bad la nga don ruh kata ka jingngeit baroh, kat ba'n pynkynriah-noh ia ki lúm, bad ba nga'm don ka jingiaíeit kein, nga da long ei-ei-ruh-ém.

3. Bad la nga sám ia kiei-kiei-baroh kat kiba don ki jong nga ba'n bysá *ia ki baduk,* bad la nga aití ia la ka met khynang ba yn thang ia nga, bad ba nga'm don ka jingia-íeit kein, nga'm myntoi ei-ei-ruh-ém.

4. Ka jingiaíeit ka iaishah-slem, *bad* ka shait-leh-sybún; ka jingiaíeit ka'm jiu sngou-

-pihúin; ka jingiaíeit ka'm jiu leh-sarong ia lade, *bad* ka'm jiu pynsngou-át-meng,

5. ka'm jiu leh-khlem-akor, ka'm wád kein ia kiei-kiei-ruh la ka jong-hí, ka'm shait ba'n khíh-bittar-lep, ka'm kynnoh ia ka basniu;

6. ka'm kymen ha kaba ka jingb'ymhok, hinrei ka iakymen-lem kein bad kaba ka jingshisha;

7. ka iaishah-jem ia kiei-kiei-baroh, ka ngeit-kloi ia kiei-kiei-baroh, ka kyrmen-kloi ia kiei-kiei-baroh, ka shah ia kiei-kiei-baroh.

8. Ka jingiaíeit ka'n ym háp-dúh-noh kein lano-lano-ruh: hinrei la *ki don* ki jingiathúhlypá, yn sa pyndam-noh ia ki; la *ki don* ki thyllíed, ki'n sa wai-noh; la *ka don* ka jingtip, yn sa pyndam-noh ia ka.

9. Namar ngi tip *tang* ia í shí-bynta-bynta, bad ngi iathúhlypá *tang* ia í shí-bynta-bynta;

10. hinrei h'ynda kata ka bajanai ka'n poi, ynda kumta te yn pyndam-noh kein ia kata kaba *tang* í shí-bynta-bynta.

11. Mynba nga la dang long í khynnah, nga la kren kum í khynnah, nga la sngou kum í khynnah, nga la pyrkhat kum í khynnah kein; hinrei mynba nga la jía-long u rangbah, nga la buh-noh kein ia kita kiei-kiei-ruh ki jong í khynnah.

12. Namar mynta ngi ioh-íh *tang kumba* lyngba ia ka iit-babyrngut ha ka badum byrngut-byrnget; hinrei h'ynda kumta kein mar-khymat mar-khymat: mynta nga tip *tang* ia í shí-bynta-bynta; hinrei h'ynda kumta kein nga'n íhthúh-bíang kat kumba la ihthúh-bíang ruh ia nga.

13. Te kumta ka iaisah kein ka jingngeit, ka jingkyrmen, *bad* ka jingiaíeit, kiba lai kine; hinrei ka bakham-kongsan kein na kine *long* kata ka jingiaíeit.

XIV.—Lynnong.

1. *U Apostolos u pyníh na ki bún jaid ki nía, ia ka jingbabhú-kor-tam ka jong ka jingai ka jingiathúhlypá, ia kaba ka jingai ba'n nang kren da ki bún jaid ki thyllíed.* 26. *H'ynda kumta u pyníh ia ki rúkom babyniah ba'n pynleh stád ia kita ki jingai baroh, khynang ia ka ba'n tei jingmut bad ba'n ioh-*

-iamyntoi kein ha ki jingiaseng-mane baroh.

1. Tó beh-brai phi, *namarkata*, ia kane ka jingiaíeit; hinrei tó da kwah hir-hir ruh ia kita *ki jingai-bor* ki bakynja-mynsiim; kham-tam hinrei, ba phi'n ioh-iathúhlypá kein.

2. Namar uta u bakren da ka thyllíed *ka baphér*, u'm kren ha ki briu, hinrei *tang* ha U Blei kein; namar ym don uwei uba sngouthúh, la u kren ha u mynsiim ia ki jingmaian.

3. Hinrei uta u baiathúhlypá u kren kein ha ki briu ia ka ba'n tei, bad ia ka ba'n sneng-pynshait, bad ia ka ba'n pyntyngen ruh.

4. Uta u bakren da ka thyllíed *ka baphér* u tei *tang* ia lade-hí kein; hinrei uta u baiathúhlypá u tei ia Ka Balang kein.

5. Hinrei nga kwah shisha ia phi baroh ba'n kren da ki thyllíed *baphér*, kham-tam hinrei, ba phi'n ioh-iathúhlypá; namar uta u baiathúhlypá *u long* u bakham-kongsan kein ia uta u bakren da ki thyllíed *baphér*, l'ymda u pynkylla-ktín, khynang ba Ka Balang ka'n ioh-pyddiang ia ka batei.

6. Te kumta, kó ki para-bangeit, lada nga wan ha phi da ka bakren da ki thyllíed *baphér*, ható nga'n pynmyntoi aiuh ia phi, l'ymda nga'n kren *shai* kein ha phi lane da ka jingpynpau, lane da ka jingtip, lane da ka jingiathúhlypá, lane da ka jinghikai?

7. Kumjuh kein ia kita kiei-kiei-ruh ki bakhlem-mynsiim ia ki bapynsawa, lane ka jingput ne ka dúitara, pynban l'ymda ka pyniaphér ha kiba ki jingsawa, ható kumno yn ioh-pyntip kein ia kaei ba-la-put lane ia kaei ba-la-riu díutara?

8. namar lada ruh ka ronsing ka da put ia ka jingsawa ka b'ymthikna, ható uei u'n khréh ia lade kein khynang ia ka jingialeh-thymá?

9. Kumta ma-phi ruh, l'ymda phi kren da ka thyllíed ia ka jingkren ka basngouthúh-bhá, ható kumno yn ioh-pyntip kein ia kata ba-la-kren? namar phi'n long kein ki bakren *tang* ha ka súin-byneng.

10. Don katta-katta, lehse, ki kynja ki jingkren bynriu ha ka pyrthei, hinrei pynban ym *don* na ki bakhlem-kynnoh ka ktín kein.

11. Namar-kata, lada nga'm sngouthúh shuh ia ka jingmut ka jong kata ka jingkren, nga'n long u nongkyndong kein ha uta u bakren; bad uta u bakren, *u da long* u nongkyndong ha nga.

12. Kumta te ma-phi ruh, namar ba phi long ki bakwah hir-hir ia *ki jingai-bor* bakynja-mynsiim, tó da wád-slíang phi khynang ba phi'n ioh-roi-kyrhai ia ka ba'n tei kein ia Ka Balang.

13. Naba kumta uta u bakren da ka thyllíed *b'ymsngouthúh*, tó ai ba u'n dúwai ba u'n ioh-nang-pynkylla-ktín kein.

14. Namar lada nga dúwai da ka thyllíed *b'ymsngouthúh*, ka mynsiim jong nga ka dúwai, hinrei ka jingsngou-shemphang jong nga ka long ka bakhlem-sei-soh kein.

15. Aiuh ka dei, namar-kata, *ba'n leh?* Nga'n dúwai kein da uba u mynsiim, bad nga'n dúwai da kaba ka jingpynsngouthúh ruh; nga'n riwai kein da uba u mynsiim, bad nga'n riwai da kaba ka jingpynsngouthúh ruh.

16. Namar haba kumta, haba me'n ngúh *ia U Blei* da uba u mynsiim, ható kumno uta u badap ia ka jaka ka jong u bakhlem-jinghikai, u'n ioh-ong ia kaba Amen kein ha kata ka jingai-ngúh jong mé, naba u'm sngouthúh kein ia kaei mé ong?

17. namar ma-mé, shisha, me ioh-ngúh bhá *ia U Blei*, hinrei *kumta* ym shym la ioh-tei kein ia uta uwei.

18. Nga ngúh ia U Blei jong nga, ba nga kren da ki thyllíed bynriu kham-bún kein ia phi baroh:

19. hinrei ha Ka Balang nga kham-mon ba'n kren ia ki san ki ktín kein da kaba ka jingpynsngouthúh jong nga, ba kumta nga'n da ioh-hikai da ka ktín ia kiwei ruh, ia kaba *nga'n kren* ia ki shipheu hajar ki ktín kein, ha ka thyllíed *b'ymsngouthúh*.

20. Kó ki para-bangeit, tó wat long phi kum ki khynnah ha ki jingsngou-shemphang; hinrei pynban ha ka jingmut-sniu kein tó long wad kum ki khúnlung phi; hinrei ha ki jingsngou-shemphang kein tó long phi kum ki rangbah.

21. Ha kaba Ka Húkum la thoh kein, "Ba da kiwei ki

" thyllíed bynriu, bad da kiwei
" ki rymiang - shintur, nga'n
" da kren kein ha une u pait-
" lang; hinrei pleng kumta
" ruh ki'n ym iashah - shkor
" kein ia nga," ong U Trai.
22. Naba kumta kita ki thyl-
líed *b'ymsngouthúh* ki long khy-
nang kum ka dak-pyníh kein,
ym ha kita ki bangeit, hinrei
ha kita ki b'ymngeit kein:
hinrei kata ka jingiathúhlypá
ka long khynang kumta, ym ia
kita ki b'ymngeit, hinrei ia
kita ki bangeit kein.
23. Namar kumta te lada
kata Ka Balang baroh-kawei
ka da wan-iaseng-lem ha kaba
kajuh ka jaka, bad baroh ki
da kren da ki thyllíed *b'ym-
sngouthúh* kein, bad ki da wan
hapoh ruh ki bakhlem-jinghi-
kai, ne ki b'ymngeit, ható ki'n
ym ong ba phi ialamwir-noh
kein?
24. Hinrei lada baroh ki da
iathúhlypá kein, bad u da wan
hapoh ruh uno - uno - ruh u
b'ymngeit, ne *uno-uno-ruh* u
bakhlem-jinghikai, la pynkyn-
dúh ia u da baroh, la bishár-
-iit ia u da baroh kein:
25. kumta te yn pynpau ia
kiei-kiei-ruh ki jingbaríh ka
dohnúd jong u; kumta ruh
haba u la háp ha ka khymat
jong u, u'n mane kein ia U
Blei, u da ialap-shinná ba U
Blei u long da shisha ha pyd-
deng jong phi.
26. NAMAR-KATA, kumno
ka long, kó ki para-bangeit?
haba phi wan-iaseng-lem, uwei-
-uwei-baroh na phi u don ka
jingriwai-i'U-Blei, *ne* u don
ka jinghikai, *ne* u don ka thyl-
líed *b'ymsngouthúh*, *ne* u don
ka jingpynpau-shinná, *ne* u don
ka jingnang-kylla-ktín: *hinrei*
tó ai ba kita kiei-kiei-baroh
ki'n long khynang kein ia ka
ba'n tei.
27. Lada uno - uno - ruh u
kren da ka thyllíed *b'ymsngou-
thúh, tó ai ba ka'n long tang*
da ki ar-ngút, ne da-lei-lei ym
tam lai-ngút, kata ruh mar-
-kylliang; tó ai ruh ba uwei
kein u'n pynkylla-ktín.
28. Hinrei lada ym don u
nongpynkylla-ktín, tó ai ba
u'n sngáp-noh-jar kein ha Ka
Balang; hinrei tó ai ba u'n
kren *tang* ha lade-hí, bad ha
U Blei kein.
29. Hinrei tó ai ba ar-ngút
ne lai-ngút ki nongiathúhlypá
ki'n kren, bad tó ai ruh ba kita

kiwei ki'n iashong-bishár-kut kein.

30. Hinrei lada la pynpau--shai *ei-ei-ruh* ha uwei-pat u bashong *hajan*, tó ai ba uta u banyngkong u'n sngáp-noh--jar.

31. Namar phi lah baroh kein ba'n iathúhlypá uwei-pa--uwei, khynang ba baroh ki'n ioh-nang, bad ba yn ioh-sneng--pyntyngen ia ki baroh.

32. *Namar* ruh ki kynja--mynsiim ki nongiathúhlypá ki long hapoh kein ki nongiathúh-lypá.

33. Namar U Blei u'm long *U Nongpynlong* ia ka jingkíh-win, kinrei ia ka jingsuk kein, kumba ha kita Ki Balang baroh ki jong ki riu-khúid.

34. Tó ai ba ki kynthei jong phi ki'n da sngáp-noh-jar ha kita Ki Balang: namar ym shym la shah ia ki ba'n kren, hinrei ba'n kongúh-leh-rit kein, kumba kaba Ka Húkum ruh ka ong.

35 Hinrei lada ki kwah ba'n nang ei-ei-ruh, tó ai ba ki'n kylli kein ia ki tyngá jong ki hí ha la iing; namar ka long ka baíhsíh kein ia ki kynthei ba'n kren ha Ka Balang.

36. Ható na phi la míh--noh ka ktín ka jong U Blei? ne ka la poi kein tang ha phi?

37. Lada uno-uno-ruh u mut ba u long u nongiathúh-lypá, ne u bakynja-mynsiim, tó ai ba u'n kongúh-shai kein ba kita kiei-kiei-ruh ia kiba nga thoh ha phi, ki long ki húkum--skhem ki jong uba U Trai.

38. Hinrei lada uno-uno--ruh u *leh* b'ymtip *khynang*, tó ai ba u'n sah kein u b'ymtip.

39. Naba kumta, kó ki para--bangeit, tó da kwah hir-hir phi ia ka ba'n iathúhlypá, hinrei wat ádong shuh kein ia ka ba'n kren da ki thyllíed *ki baphér*.

40. *Hinrei* tó ai ba yn leh ia kiei-kiei-baroh da ka baleh--don-akor-tynnad, bad katba kum ka ryntíh-beit-ter-ter.

XV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pyníh na ki bún ki nía ia ka jingmíh-pat U Khristos bad ki briu jong u na ka baiáp.* 35. *U pyníh da ka met ka bakumno kein ki'n míh-pat.* 51. *U pyníh ia ka bakumno ka'n jía ia kita kiba dang im ha ka pyrthei haba U Iísous uba U Trai u'n wan ba'n bishár ia ka pyrthei.* 54. *U pyníh ruh ia kaei ba ka bit ba'n*

pyndei ha lade na kane ka jinghikai bakhrau.

1. Ruh putet nga pyntip *pat* kein ha phi, kó ki para-bangeit, ia kata Ka Jingiathúhkhána-babhá ia kaba nga la iathúhkhána-babhá kein ha phi, ia kaba ruh phi la pyddiang, bad ha kaba ruh phi iaiieng;

2 da kaba yn pynim ia phi ruh, lada phi bat-skhem da ka bakumno ka ktín kein nga la iathúhkhána-babhá ha phi; l'ymda phi la ngeit leh-noh-ei kein.

3. Namar nga la aití-pateng ha phi ha pyddeng kiei-kiei-ruh ki bakongsan kein, ia kaba nga la pyddiang ruh, ba U Khristos u la iáp namar ki pop jong ngi, katba kum kiba Ki Jingthoh kein;

4. bad ba la tep ia u, bad ba la pynmíh-pat ia u ha ka balai sngi, katba kum kiba Ki Jingthoh kein;

5. bad ba la ioh-íh ia u da U Kíphas, hadiin kata kein da kiba ki khadar.

6. Hadiin kata, la ioh-íh ia u da ki tam san-spah ki para-bangeit shisyndon kein; ki bakham-bún-paid na jong kita ki iaisah háduh mynta, hinrei kiwei te ki la ioh-thíah-noh.

7. Hadiin kata, la ioh-íh ia u da U Iakobos, h'ynda kumta da kiba Ki Apostolos baroh.

8. Bad u bakhadduh na ki baroh, la ioh-íh ia u da nga ruh, kumba da uba la khá-lor kein ia u.

9. Namar nga long í barit-tam kein na kiba Ki Apostolos; íba nga'm long í badei ba'n khot ia nga U Apostolos, naba nga la beh-bein ia Ka Balang ka jong U Blei.

10. Hinrei da ka jingaiei U Blei nga long kata kaba nga long: bad kata ka jingaiei jong u ia kaba *la ai* ha nga ka'm shym la long ka baleh-noh-ei kein; hinrei nga la trei-minot kham-kyrhai shíkaddei ia ki baroh: te pynban ym ma-nga, hinrei kata ka jingaiei ka jong U Blei kein kaba *la long* lem bad nga.

11. Namar-kata, la *ka long* ma-nga ne ma-ki, kumta ngi iaiialap, kumta ruh phi la ngeit kein.

12. Hinrei lada la dang ialap-shai ia U Khristos ba la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, ható kumno ba kiba ha pyd-

deng jong phi ki iaong, ba ym
don kein ka jingmíh-pat ki
baiáp?
13. Hinrei lada ym don
ka jingmíh-pat ki baiáp, te ia
U Khristos ruh ym shym la
pynmíh-pat:
14. hinrei lada ia U Khris-
tos ym shym la pynmíh-pat,
te kumta ka jingialap ka jong
ngi *ka long* ka baleh-noh-ei, bad
ka jingngeit ruh ka jong phi
ka long ka baleh-noh-ei kein.
15. Pleng la shem ruh ia
ngi ki nongsakhí lamlér sha-
phang U Blei; naba ngi la ia-
phlá bein shaphang U Blei, ba
u la pynmíh-pat ia U Khristos:
ia uba u'm shym la pynmíh-
-pat, lada *ka long* kumta kein
ba ki baiáp ki'm míh-pat satía.
16. Namar lada ki baiáp
ki'm míh-pat, te ia U Khristos
ruh ym shym la pynmíh-pat
kein:
17. te lada ia U Khristos
ym shym la pynmíh-pat, ka
jingngeit ka jong phi *ka long*
ka bathala; phi dang sah kein
ha ki pop jong phi.
18. Te kumta ruh kita ki-
ba la ioh-thíah ha U Khris-
tos, ki la jot-noh kein.
19. Lada ha kaba tang ka-
ne ka jingim hí ngi long ki
nongkyrmen ha U Khristos,
ngi long ki baplí-tam kein ia
ki briu baroh.
20. Hinrei mynta kein ia
U Khristos la pynmíh-pat na
ki nongiáp; *bad* u la jía-long
u soh-nyngkong na jong kita
kiba la ioh-thíah-noh.
21. Namar kumba da u briu
la jía kein ka jingiáp, kumta
da u briu ruh *ka jía* ka jing-
pynmíh-pat ia ki baiáp.
22. Namar kumba da uta U
Adam baroh ki iáp-noh, kum-
ta ruh da uba U Khristos ia
baroh yn pynlong-im kein.
23. Hinrei uwei-uwei-baroh
ha ka jingryntíh-ter-ter ha la
ka jong-ka-jong hí; u soh-
-nyngkong *long* U Khristos;
hadiin kata kita kiba *long* ki
jong U Khristos, ha kata ka
jingwan-pau jong u.
24. Ynda kumta *long* ka ba-
kut, h'ynda u'n aití-noh-pat ia
kaba ka híma ha U Blei uba
U Kypá ruh; h'ynda u'n la
pyndam-noh kein ia ka jing-
synshár baroh, bad ia ka jing-
kongsan, bad ia ka bor baroh
ruh.
25. Namar ka dei ia u ba'n
synshár, tadynda u la buh ia

la ki nongshún baroh hapoh ki
kyjat jong u.
26. Ia ka jingiáp, kaba *long*
ka nongshún ka bakhadduh,
yn sa pyndúh-noh kein.
27. Namar u la pynhapoh
ia kiei-kiei-baroh hapoh ki ky-
jat jong u. Hinrei mynba u'n
la ong ba la pynhapoh ia kiei-
-kiei-baroh *kumta*, ka pau-shin-
ná kein, ba *ka long* khlem uta
uba la pynhapoh ia kiei-kiei-
-baroh hapoh jong u.
28. Te h'ynda yn pynhapoh
ia kiei-kiei-baroh ha u, ynda
kumta uba U Khún ruh u'n
pynhapoh ia lade-hí ha uta
uba la pynhapoh ia kiei-kiei-
-baroh ha u, khynang ba U
Blei u'n ioh-long kiei-kiei-ba-
roh ha baroh kein.
29. L'ymda kumta kein, aiuh
ki'n leh kita ia kiba la pyn-
baptisma na ka bynta kita ki
baiáp? lada ki baiáp ki'm míh-
-pat satía, ható balei te ba
pynbaptisma ia ki na ka bynta
kita ki baiáp?
30. ható balei ruh ba ma-
-ngi ngi iaishah ia ka basngou-
-má-sat man la ka por baroh?
31. Nga smai kein ha kata
ka jingsngou-sarong na ka
bynta jong phi, ia ba nga
don ha U Khristos Iísous uba
U Trai jong ngi, ba nga iáp
hala ka sngi.
32. Lada katba kum u briu
nga la ialeh-noh bad ki mrád-
-khlau ha Ka Ephesos, ható
kaba ka jingpynmyntoi aiuh
ka long ia nga? lada ki baiáp
ki'm míh-pat, "tó iá ngi'n
"iabám bad ngi'n iadíh; na-
"mar lashai ngi iáp-noh kein."
33. Tó wat shah ba yn shú-
kor-noh ia phi; ki jingiasyllok
ki basniu ki iapynpy-út-plak
kein ia ki akor babhá.
34. Tó phi da kyndit-briu
hok-noh krek, bad tó wat leh
pop phi; namar don kiba iabat
ia ka jingb'ymtip shaphang U
Blei: khynang ia ka ba'n pyn-
sngou-leh-rain ia phi nga kren
ia kane kein.
35. HINREI uei-uei-ruh
u'n kylli, Ható kumno yn pyn-
míh-pat ia ki baiáp? te da ka
met ka bakumno ki'n wan?
36. Ah u babíeit! ia kata ia
kaba ma-mé hí mé bet, yn ym
pynlong-im ia ka, l'ymda ka
iáp-noh kein.
37. Bad shaphang kata ia
kaba mé bet, me'm bet kein
ia kata ka met ka ba'n sa long,
hinrei shu tang ia u symbai

hí, lehse, ia ka jong u keu ne
ia ka jong uwei-uwei-ruh na
kiba kiwei *ki symbai.*
38. Hinrei U Blei u la ai
ha u ia ka met kat kumba u
mon-sngoubhá hí, bad ha uwei-
-uwei-baroh jong kita ki sym-
bai ia la ka jong-ka-jong ka
met kein.
39. Ka doh baroh ka'm *long*
kein kaba kajuh ka doh: hin-
rei *don* kawei ka doh briu, bad
kawei-pat ka doh mrád, bad
kawei-pat ka dohkhá, bad ka-
wei-pat de *ka doh* sim.
40. *Don* ruh ki met ki ba-
kynja-byneng, *don* ruh ki met
ki bakynja-khyndeu: hinrei ka
burom-tyngshain ka jong kita
ki bakynja-byneng *ka long* ka-
wei, bad *ka burom-tyngshain* ka
jong kita ki bakynja-khyndeu
ka long kawei-pat kein.
41. *Don* kawei ka burom-
-tyngshain ka sngi, *don* ruh ka-
wei-pat ka burom-tyngshain u
bynai, bad *don* ruh kawei-pat
ka burom-tyngshain ki khlur:
namar *uwei* u khlur u phér
kein ia *uwei-pat* u khlur ha la
ka burom-tyngshain.
42. Kumta kein *ka long* ka-
ta ka jingpynmíh-pat ia ki
baiáp ruh. La bet ia ka ha
ka bapy-út; yn pynmíh-pat
kein ia ka ha ka b'ympy-
-út:
43. la bet ia ka ha ka ba-
khlem-burom, yn pynmíh-pat
kein ia ka ha ka burom-tyng-
shain; la bet ia ka ha ka ba-
tlot-bor, yn pynmíh-pat kein
ia ka ha ka bashait-bor;
44. la bet ia ka kum ka met
bakynja-doh, yn pynmíh-pat
kein ia ka kum ka met ba-
kynja-mynsiim. Don kein ka
met bakynja-doh, don ruh ka
met bakynja-mynsiim.
45. Kumta ruh la thoh kein,
Ia U Adam uba u briu u ba-
mynnyngkong " la thau ia ka
" ba'n long ka mynsiim ba-
" kynja-doh baim;" *hinrei* ia U
Adam u bakhadduh ia ka ba'n
long U Mynsiim bapynlong-
-im.
46. Hinrei te kata *ka met*
bakynja-mynsiim ka'm *long* ka
bamynnyngkong, hinrei kata
ka met bakynja-doh: te hadiin
kein, kata *ka met* bakynja-myn-
siim.
47. Uta u briu u bamyn-
nyngkong *u la long* na ka
khyndeu, u bakynja-deumet;
uta u briu u baar *u long* uba
U Trai na byneng kein.

48. Kat kumba *la long* uta u bakynja-deumet, kumta bíang ruh *ki long* kita ki bakynja-deumet: bad kat kumba *u long* uta u bakynja-byneng, kumta bíang ruh *ki long* kita ki bakynja-byneng kein.

49. Bad kat kumba ngi la bit ia ka dur ka jong u bakynja-deumet, ngi'n da bit ruh ia ka dur ka jong u bakynja-byneng kein.

50. Hinrei lei-lei ia kane nga ong, kó ki para-bangeit, ba ka doh bad ka snám ki'm lah kein ba'n ioh-pateng ia ka híma U Blei, l'ymne kein kata ka bapy-út ka'm ioh-pateng ia kata ka b'ympy-út.

51. Ha khymíh, nga iathúh ha phi ka maian *ba-la-pynpau;* Ngi'n ym ioh-thíah baroh te, hinrei yn pynkylla ia ngi baroh kein, ha ka bakumne-kumne-ruh, ha ka bashí-khyllip-mat kein, ha ka turoi ka bakhadduh:

52. namar ka turoi ka'n sawa-jam, ynda kumta ia ki baiáp yn pynmíh-pat ki b'ympy-út, bad ynda kumta yn pynkylla ia ngi kein.

53. Namar ka dei da-lei-lei ba kane ka bapy-út ba'n phong ia ka b'ympy-út, bad ia kane ka baiáp ba'n phong ia ka b'ymiáp.

54. Te h'ynda kane ka bapy-út ka'n phong ia ka b'ympy-út, bad kane ka baiáp ka'n phong ia ka b'ymiáp, ynda kumta kein yn pyndep-khoit ia kata ka jingong ia kaba la thoh; "Ia ka jingiáp "la ngúid-tylli-noh-khoit ia "ka ba'n jop-thíau.

55. "Ah ka jingiáp! hang-"no ka sní ka jong mé? Ah "ka jingtep! hangno ka jing-"jop-thíau ka jong mé?"

56. Te kata ka sní ka jong kata ka jingiáp *ka long* ka pop kein, hinrei ka bor ka jong ka pop *ka long* Ka Húkum kein.

57. Hinrei *long* ka jingngúh ha U Blei, uba ai ha ngi ia kane ka jingjop-noh-thíau kein da U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi!

58. Naba kumta, kó ki para-bangeit baiaíeit jong nga, tó long phi ki baiainéh-skhem, *bad* ki b'ymkynriah-noh, *bad* ki baman-kyrhai man la ka sngi ha ka jingleh ka jong uba U Trai, haba phi tip-skhem ba kata ka jingtrei-minot jong

phi ka'm jiu long ka baleh-noh-
-ei ha U Trai kein.

XVI.—Lynnong.

1. *U Apostolos u iathúh shaphang
ka jingsyniang-sybai na ka byn-
ta ki jingkyrdúh ki riu-khúid
ha Ka Jerusalem: bad shaphang
kaba u mut ba'n wan-íh ia ki
nong Korinthos.* 10. *U aití-
-iaroh ia U Timotheos bad ia U
Apollos ha ka jingsúmar jong
ki.* 15. *U sneng-pynshait ia
ki shaphang kiei-kiei-ruh, bad u
iathúh ia ki jingngúh-mon-bhá
na kiwei ki para-bangeit.* 21. *U
pynwai-noh ia kane ka shiti da
ka jingngúh-mon-bhá jong u hí
da ka ktí jong u hí.*

1. Hinrei shaphang kata ka
jingsyniang-sybai kaba na ka
bynta kita ki riu-khúid, kum-
ba nga la buh-beit bíang-bíang-
-ruh ha kita Ki Balang ki jong
Ka Galatia, kumjuh ruh tó leh
ma-phi kein.
2. Ha *ka sngi* nyngkong ka
taieu tó ai ba uwei-uwei-baroh
na phi u'n buh-noh-khop ha
lade, da ka bakynsheu kein,
katba kum u la ioh-man-bhá;
ba ioh h'ynda nga la wan,
ynda kumta ki'n da pynlong
ia ki jingsyniang-sybai.
3. Te h'ynda nga poi, ia
kiba phi'n íhbit, ia kita nga'n
phah da ki shiti kein ba'n
ialam-noh ia kata ka jingai-
-isynei jong phi sha Ka Jeru-
salem.
4. Hinrei lada ka long badei-
-dau-bíang ia ka ba'n leit ma-
-nga ruh, te ki'n leit lem kein
bad nga.
5. Hinrei nga'n wan ha phi,
h'ynda nga la ioh-leit lyngba
ia Ka Makedonia; namar nga
thymú-leit lyngba kein ia Ka
Makedonia.
6. Hinrei bad phi, lehse, nga'n
shong-sah, ne nga'n shong-ríh-
-tlang ruh, khynang ba phi
phi'n ioh-leit-on-lynti ia nga
kat sha kaba nga leit kein.
7. Namar nga'm mon ba'n
ioh-íh ia phi mynta *tang* shu
ha ka baiaid-lait; hinrei nga
kyrmen ba'n shong-sah kato-
-katne, lada uba U Trai u'n da
shah kein.
8. Hinrei nga'n iaisah ha
Ka Ephesos háduh Ka Penti-
kost.
9. Namar ka jingkhang ka
bakhrau bad ka badon-bor ka
la plíe-wang ha nga, te *don*
shibún ki nongkhang kein.
10. Te lada U Timotheos
u'n ioh-wan *ha phi,* tó súmar-

-bíang phi ba u'n da ioh-long lem bad phi khlem da shep-ting; namar u trei ia ka jing-trei ka jong U Trai kein, kum ma-nga ruh.

11. Namar-kata, tó wat ai iano-iano-ruh ba u'n da nieu--bein ia u: hinrei tó da ialeit--on-lynti phi ia u ha ka basuk, ba u'n ioh-wan ha nga; namar nga khymíh-lynti kein ia u lem bad kiba ki para-bangeit.

12. Shaphang ruh U Apollos uba u para-bangeit, nga la kyrpád shibún ia u ba u'n wan ha phi lem bad kita ki para-bangeit; hinrei da-lei-lei u'm don jingmon ba'n wan mynta; hinrei u'n wan kein h'ynda u la kloi-bhá.

13. Tó da sharai phi, tó da ieng-skhem phi ha kaba ka jingngeit; tó da leh-shlur ia lade phi kum rangbah, tó da pynkhlain ia lade phi.

14. Tó ai ba yn leh ia kiei--kiei-baroh jong phi ha ka jing-iaíeit.

15. Hinrei nga kyrpád ia phi, ko ki para-bangeit; (*ba namar* phi tip shaphang ka iing U Stephanas, ba ka long ka soh--nyngkong ka jong Ka Akhaia, bad *ba* ki la iaaití-noh ia lade kein ia ka ba'n shakri ia ki riu--khúid,)

16. ba phi ruh phi'n iasha-kri-burom ia kiba kum kita, bad ia uwei-uwei-baroh u ba-trei-lem bad *kiba kum kita*, bad u batrei-minot.

17. Kumta nga sngou-ky-men ha kaba ka jingwan U Stephanas, bad U Phortouna-tos, bad U Akhaikas, namar ia kata ka badúna jong phi ki la iapyndap-noh kein ma-ki.

18. Namar kumta kein ki la iapynpyngád ia ka mynsiim jong nga, bad ia ka jong phi ruh: namar-kata, tó da nieu--burom phi ia kiba kum kita.

19. Kita Ki Balang ki jong Ka Asia ki iangúh-mon-bhá ia phi. U Akulas bad Ka Pris-killa ki iangúh-mon-bhá ia phi shibún ha U Trai, lem bad kata Ka Balang kein kaba ha iing jong ki.

20. Kiba ki para-bangeit baroh ki iangúh-mon-bhá ia phi. Tó phi'n da iangúh-mon--bhá-paralok-hí da ka jingia-doh bakhúid.

21. Kaba ka jingngúh--mon-bhá U Paul da ka ktí ka jong nga hí kein.

22 Lada uno-uno-ruh u b'ym

ieit ia U Iísous Khristos uba
U Trai, tó ai ba u'n long
Anathema, Maran atha!
23. Ka jingaiei ka jong U
Iísous Khristos uba U Trai *tó*
ai ka'n da long lem bad phi.
24. Ka jingíeit ka jong nga
tó ai ka'n da long lem bad phi
baroh kein ha U Khristos
Iísous. Amen!

KA SHITI KA BAAR KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG KORINTHOS.

I.—Lynnong.

1. *U Paul u ngúh-mon-bhá ia Ka Balang ha Ka Korinthos.* 3. *U iathúh-kyrmen shaphang ki jingpyntyngen, bad ka jingpynpyllait, ia kiba u la ioh na U Blei hapoh ki jingtynjúh jong u, bad u ngúh ia U Blei namar jong ki.* 12. *U pyníh-nía na ka balei ba u'm shym wan ha ki, ba ka'm long na kaba u leh-kyllain; hinrei ka long kein namar ba u kwah ba'n leh-jem ia ki.*

1. U Paul U Apostolos U
Iísous Khristos, da ka mon U
Blei, bad U Timotheos uba u
para-bangeit, ha Ka Balang
ka jong U Blei kaba don ha
Ka Korinthos, lem bad kita ki
riu-khúid baroh kiba don ha
ka baroh-kawei Ka Akhaia:
2. *long* ka jingaiei ha phi bad
ka jingsuk na U Blei uba U
Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous
Khristos uba U Trai.
3. Long ba-la-kyrkhú
ia U Blei bad ia U Kypá U
Iísous Khristos uba U Trai
jong ngi, uba U Kypá kiba ki
jingisynei, bad U Blei ka jingpyntyngen
baroh kein;
4. uba iaipyntyngen ia ngi

ha ka jingjinjar baroh jong
ngi, khynang ia ka ba'n ai-bor
ia ngi ba'n pyntyngen ia kita
kiba ha kano-kano-ruh ka
jingjinjar, da kata ka jingpyn-
tyngen kein da kaba la pyn-
tyngen ia ngi hí da U Blei.
5. Naba katba kum kiba ki
jingshah ki jong U Khristos
ki iaroi-kyrhai ha ngi, kumta
kein kata ka jingpyntyngen ia
ngi ka roi-kyrhai ruh da U
Khristos.
6. Te la ka long ba la pyn-
jinjar ia ngi, *ka long* na ka
bynta ka jingpyntyngen bad
ka jingpynim ia phi, ia kaba
pynleh-shait kein ha ka baiai-
shah ia kita kijuh ki jingshah,
ia kiba ngi ruh ngi shah ; lane
la ka long ba la pyntyngen ia
ngi, *ka long* na ka bynta ka
jingpyntyngen bad ka jingpyn-
im ia phi kein.
7. Te ka jingkyrmen jong
ngi *ka long* ka banéh-skhem
kein shaphang jong phi ; da
kaba ngi tip, ba kat kumba phi
long ki baiabynta-syllok na
jong kita ki jingshah-shitom,
kumta ruh na jong kata ka
jingpyntyngen.
8. Namar ngi'm mon kein
ia phi ba'n ym tip, kó ki para-
-bangeit, shaphang kata ka
jingjinjar jong ngi kaba la jía
ha ngi ha Ka Asia, ba la ban-
-khía ia ngi da shíkaddei-tam-
-éh, tam kein ia ka bor *jong
ngi*, kat ba'n pynkhuslai-noh-
-sat ia ngi shaphang ka ba'n
ioh-im ruh :
9. pynban ngi la don ha
lade-hí kein ka jingkut-bishár
ka jong ka jingiáp, khynang
ba ngi'n ym shaníah satía ha
lade-hí, hinrei ha U Blei uba
pynmíh-pat kein ia ki baiáp ;
10. uba la kyníh-kynthet ia
ngi na ka jingiáp ka bakhrau
katta-katta, bad u iaikyníh-
-kynthet *ia ngi ;* ha uba ngi
kyrmen ba u'n kyníh-kynthet
shuh ruh *ia ngi* lano-lano-ruh
kein ;
11. da ka baiaráp-trei-lem
ma-phi ruh da ka jingdúwai
na ka bynta jong ngi, khynang
ba ia kata ka jingai-isynei *ia
kaba la ai* ha ngi na *ka baleh*
bún-ngút, yn ai-ngúh kein da
ki shibún na ka bynta jong
ngi.
12. NAMAR ka jingleh-
-kymen jong ngi ka long kane
kein, kaba ka jingphlá-shai ka
jingiatip-lem jong ngi, ba ha
ka jingshí-syrtap-mynsiim bad

ha ka jingsngou-sngúr U Blei, ym ha ka jingstád bakynja-doh kein, hinrei da ka jingaiei U Blei, ngi la pyniaid-pyn-long ia lade ha ka pyrthei, bad kham-bún-éh *kumta* sha phi.

13. Namar ngi'm thoh ia kiei-kiei-pat ha phi, tang ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba phi púle, ne ia kiba phi kongúh kumta bíang-bíang-ruh; bad nga kyrmen kein ba phi'n iai-kongúh bíang-bíang-ruh há-duh ka bakut ruh ;

14. kat kumba na shí bynta, phi la iakongúh bíang-bíang-ruh ia ngi, ba ngi long ka jing-ialeh-kymen jong phi, kumba phi ruh *phi'n long* ka jong ngi kein, ha kata ka sngi ka jong U Iísous uba U Trai.

15. Te ha kane ka jing-sngou-shaníah-skhem nga la mon ba'n wan ha phi myn-shiwa kein, khynang ba phi'n ioh ia ka jingaiei ka baar;

16. bad ba'n leit lyngba ia phi sha Ka Makedonia, bad ba'n wan pat ha phi na Ka Make-donia, bad ba'n ioh-leit-on-lynti ia nga da phi sha Ka Ioudaia.

17. Namar-kata, haba nga la thymú kumta, te nga la leh ne ém da ka basting-jingmut? ne ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba nga thymú, nga thymú katba kum ka kynja-doh, khynang ba ka'n ioh-long bad nga kaba haoid, haoid, bad kaba ém, ém?

18. Hinrei U Blei u baiai-néh, namar kumta kein ka jing-ialap jong ngi kaba sha phi ka'm shym la long haoid, bad ém.

19. Namar U Iísous Khris-tos uba U Khún U Blei, ia uba la ialap ha pyddeng jong phi da ngi, da ma-nga bad da U Silobanos, bad da U Timotheos kein, u'm shym la long haoid bad ém, hinrei ha u kein u la long haoid.

20. Namar ki jingkular U Blei katba don, *ki long* ha u kaba haoid, bad ha u kaba amen, ia ka ba'n pyndon-bu-rom ia U Blei da ngi.

21. Te uta uba pynnéh-skhem ia ngi lem bad phi ha U Khristos, bad uba la pyn-sléh ia ngi, *long* U Blei kein;

22. *u long* uta ruh uba la shon-pynskhem ia ngi, bad uba la ai ia kaba ka synjat ka jong uba U Mynsiim ha ki dohnúd jong ngi.

23. Nga ruh putet nga khot ha U Blei ia ka ba'n sakhí ia ka mynsiim jong nga, ba da ka bapyllait-isynei kein ia phi nga'm put wan sha Ka Korinthos.

24. Ym kumta, da-lei-lei, namar ba ngi leh-trai-khlíh ia ka jingngeit jong phi, hinrei ngi ialong ki lok-baiatrei-lem ia ka jingkymen jong phi; namar da jingngeit phi iaiieng kein.

II.—Lynnong.

1. *U Apostolos u iaipyníh na ka balei ba u'm shym wan ha ki.* 5. *Ynda kumta u sneng-pyníh ha ki kumno ba ka dei ia ki ba'n leh ia uta ia uba ki la iaot-noh.* 12. *Ynda kumta u iathúh ia ka bakatno u la sngou-bukoh ha ka jingwan jong u sha Ka Troas, naba u'm shem ia U Titos hangta.* 14. *U ngúh ia U Blei namar ba u pynman-bhá ia ka jingialap jong u.*

1. Hinrei nga la lah thymú ia kane ha lade-hí, ia ka ba'n ym wan pat ha phi ha ka jingsngousíh kein.

2. Namar lada nga pynsngousíh ma-nga ia phi, ható long mano te uba pynsngoubhá ia nga, l'ymda uta ia uba la pynsngousíh kein da nga?

3. Te nga la thoh ia kane katjuh ha phi, ba haba nga la wan nga'n ym ioh ka jingpynsngousíh na kita na kiba ka dei ia nga ba'n ioh-leh-kymen kein; da ka basngou-shaníah-skhem shaphang jong phi baroh, ba kata ka jingkymen jong nga ka long ka jong phi baroh.

4. Namar na ka bashibún ka jingsngou-jinjar bad ka jìngsngou-khuslai ka dohnúd, nga la thoh ha phi da ki shibún ki jingjau-úm-mat; ym, da-lei-lei, khynang ba yn pynsngousíh ia phi, hinrei khynang kein ba phi'n ioh-íhthúh ia kata ka jingiaíeit kaba nga don kyrhai-kham-tam sha phi.

5. Hinrei lada uno-uno-ruh u la pynsngousíh, u'm shym la pynsngousíh *tang* ia nga, hinrei kato-katne (ba nga'n ym ban-khía kein *iano-iano-ruh*) ia phi baroh.

6. *Ka long* ka bakheino ia kat uta *u briu* kane ka jingsneng-pynbeit, ia kaba *la leh* da kita ki bashibún.

7. Ba kumta, da kumwei, *ka la dei* ia phi ba'n máp bad ba'n pyntyngen *ia u,* ioh ba yn ngúid-tylli-noh-khoit ia uba

kat uta da ka jingsngousíh kaba tam-éh-líam kein.

8. Naba kumta nga kyrpád ia phi ba'n pynskhem ia ka jingiaíeit *jong phi* sha u.

9. Namar ia kane khynang kein nga la thoh ruh, ba nga'n ioh-tip ia ka jingpynphrang ia phi, la phi long ne ém ki ba-kongúh ia kiei-kiei-baroh.

10. Hinrei ia uba phi iamáp ia kaei-kaei-ruh, nga ruh *nga máp:* namar lada nga la máp ma-nga ruh ia kaei-kaei-ruh, ia uba nga la máp, na ka bynta jong phi kein *nga la máp ia kata,* ha khymat U Khristos;

11. ba yn ym leh-phon ia ngi da U Soitan; namar ngi'm long ki b'ymtip ia ki búit-sían jong u.

12. Hinrei mynba nga la wan ha Ka Troas na ka bynta Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong U Khristos, bad haba la plíe-wang ia ka jingkhang ia nga da U Trai,

13. nga'm shym la ioh ia ka bajahthait ia ka mynsiim jong nga, naba nga'm shym la shem ia U Titos uba u para-bangeit jong nga: hinrei da-lei-lei da ka bangúh-kyrkhú-noh ia ki, nga la leit-noh kein sha Ka Makedonia.

14. Hinrei *long* ki jingngúh ha U Blei, uba pynleh-rísa ia ngi hala ka sngi ha uba U Khristos, bad uba pynpau-shinná ia ka jingiúbíh ka jingtip jong u da ngi ha ka jaka baroh.

15. Naba ngi long ka jingiú-bíh U Khristos ha U Blei ha pyddeng kita ia kiba la pynim, bad ha pyddeng kita kiba la jot-noh kein:

16. ha kine shisha, *ngi long* ka jingiúbíh ka jingiáp ia ka ba'n iáp; hinrei ha kita kiwei kein, *ngi long* ka jingiúbíh ka jingim ia ka ba'n im. Te uei u babit bíang-bíang-ruh ia kine kiei-kiei-ruh?

17. Namar ngi'm long, kum kita ki bakham-bún-paid, kiba jiu iakhléh-phon ia ka ktín ka jong U Blei; hinrei kumba na ka jingsngou-sngúr, hinrei kumba na U Blei ngi kren kein, *kumba* ha khymat U Blei, ha U Khristos kein.

III.—Lynnong.

1. *U Apostolos u pyníh ba u'm don kam ba'n iaroh ia la ka jingialap ha ki, namar ma-ki hí ki long ki shiti jong u baiaroh da ki soh U Mynsiim Bakhúid bapau-*

-shinna ha ki; bad namar ruh ba u shaníah kein tang ha ka bor U Blei: te u nújor ia Ka Jingiathúhkhána-babhá bad ia Ka Húkum. 12. Da kaba u kut-nía-noh ba Ka Jingiathúh-khána-babhá ka long ka bakor-tam, te ba don ka jingkyrmen kum kata u núd kein ba'n kren-lúid shinná.

1. NGI sydang pat ba'n iaroh ia lade? ne ngi don kam ne ém, kum kiwei, ia ki shiti baai-tí-iaroh ha phi, ne ki baaití-iaroh na phi kein?

2. Ma-phi kein phi long kata ka shiti-iaroh jong ngi, ia kaba la thoh ha ki dohnúd jong ngi, ia kaba la íhthúh bad ba la púle da ki briu ba-roh;

3. *namar phi long* ki bapau-shinná ba phi long ka shiti U Khristos ia kaba la leh-minot da ngi kein, ia kaba la thoh ym da ka sía, hinrei da U Mynsiim U Blei U Baim, ym ha ki mau lyngkyniáp, hinrei ha ki doh lyngkyniáp ka doh-núd kein.

4. Hinrei ka jingsngou-sha-níah-skhem kat kane ngi don da Uba U Khristos sha U Blei:

5. ym, da-lei-lei, naba ngi long ki babit bíang-bíang-ruh na lade-hí ia ka ba'n pyrkhat ia kaei-kaei-ruh, kumba napoh lade-hí kein, hinrei ka jingbit bíang-bíang-ruh ka jong ngi *ka long* na U Blei kein;

6. uba la pynbit bíang-bíang-ruh ia ngi *ba'n long* ki nongialap Ka Jiutang Bathym-mai; ym jong ka dak, hinrei jong mynsiim; namar kata ka dak ka pyniáp-noh, hinrei uta u mynsiim u pynim kein.

7. Hinrei lada kane ka jing-leh-rúkom ka jingiáp ha ki dak ia kaba la mut-dak ha ki mau kein, ka la long ha ka burom-tyngshain, katba kita ki khún Israil ki'm lah shuh ba'n khymíh-shain ia ka khy-mat U Mosis, namar kata ka burom-tyngshain ka khymat jong u ia kaba sa pyndam-noh kein;

8. ható kumno ba kata ka jingleh-rúkom ka jong uba U Mynsiim ka'n ym long kham-tam kein ha ka burom-tyng-shain?

9. Namar lada kata ka jingleh-rúkom ka jingpynrem *ka la long* ka burom-tyngshain, da shibún kham-tam kata ka jingleh-rúkom ka jingpynksan

ka roi-kyrhai kein ha ka burom-tyngshain.

10. Namar ruh ia kata ba-la-pyndon-burom-tyngshain ym shym la pyndon-burom-tyngshain ia ka kein ha phang kane ka jingnújor, na ka bynta kata ka burom-tyngshain ka bakor-éh.

11. Namar lada kata ia kaba sa pyndam-noh, *ka la jiu long* bad ka burom-tyngshain, da shibún kham-tam te kata kaba iaisah kein, *ka'n da long* ha ka burom-tyngshain.

12. NAMAR-KATA, ba ngi don ka jingkyrmen kat kane, ngi jiu-myllín da ka shibún-éh ka bakren-lúid-shinná;

13. bad ngi'm *leh te*, kumba U Mosis u la buh ka jingkáh halor ka khymat jong u, khynang ba kita ki khún Israil ki'n ym la ioh-khymíh-shain sha ka bakut ka jong kata ia kaba sa pyndam-noh kein:

14. hinrei la pynéh-noh-ngang ia ki bamut jong ki; namar háduh kane ka sngi kata kajuh ka jingkáh-khymat ha ka bapúle ia Ka Jiutang Ka Barim ka iaisah kein, khlem da loit-noh; naba *tang* ha U Khristos kein yn pyndam-noh ia ka.

15. Shisha kein, wad háduh kane ka sngi, haba púle ia U Mosis, ka jingkáh ka *dang* néh halor ka dohnúd jong ki.

16. Hinrei katba ka'n da phai-khymat ha U Trai, yn loit-noh kein ia kita ka jingkáh-khymat.

17. Te uta U Trai u long kein uta U Mynsiim, ha kaba *don* ruh uba U Mynsiim U Trai, hangta *don* kein ka jinglait-lúid.

18. Hinrei ma-ngi baroh, da ka khymat khlem da káh-noh kein, da kaba ngi khymíh-shai kumba da ka mat-shinná ia ka burom-tyngshain U Trai, la nang-pynkylla-nang-pynkylla-dur ia ngi sha kata kajuh hí ka dur kein na ka burom sha ka burom, kumba na U Trai uba U Mynsiim.

IV.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u iathúh-shai da ka bakumno la kyrshán ia u ba'n iaiminot bad ba'n long u basngúr ha ka baiathúhkhána-babhá.* 7. *Hinrei U Blei u la íhbit ba'n aití ia ka jingkynsheu bakhrau kum kata ha ki briu*

kein ki batlot, ki ba'n shah shitom bad ia ka jingiáp na ka bynta jong ka, khynang ia ka ba'n pyndon-burom ia ka bor U Blei: bad ia ka ba'n pynbhá ia Ka Balang U Blei: bad ia ka ba'n pynlong-pynman ia ka jingpyndon-burom b'ymjiukut ka jong U Apostolos.

1. NABA kumta ba ngi don kane ka jingleh-rúkom-tín--Blei, katba kum ngi la ioh--isynei, ngi'm man-thait shuh kein;

2. hinrei ngi la kyndiah-éh na kiei-kiei-ruh ki baríh jong ka jingleh-rain, haba ngi'm iaid ha ka búit-siantí b'ymman, l'ymne khléh-phon ia ka ktín ka jong U Blei; hinrei da ka jingpynpau-shinná ia Ka Jingshisha, ngi da aití--iaroh ia lade kein ha ka jingiatip-lem ki briu baroh, *kumba* ha khymat U Blei.

3. Hinrei lada ka long te ba-la-tap-noh ia Ka Jingiathúhkhána-babhá jong ngi, ka long ba-la-tap-noh kein ha kita ki banangjot-nangjot:

4. ha kiba, uba u blei u jong kane ka pyrthei u la pynmatlah-noh kein ia ki bamut kita ki b'ymngeit, khynang ia ka ba'n ym tyngshain ha ki ia ka jingpynshai ka jong Ka Jingiathúhkhána-babhá ka burom-tyngshain ka jong U Khristos, uba long ka dur U Blei kein.

5. Namar ngi'm ialap ia ía-lade, hinrei ia U Khristos Iísous ia uba U Trai kein; ia ía-lade ruh, ia ki shakri jong phi na ka bynta U Iísous.

6. Naba U Blei, uba la húkum ia ka jingshai ba'n shai--noh na ka badum, *long ma-u* kein uba la pynshai ha ki dohnúd jong ngi, khynang ia ka ba'n pynshai ia ka jingtip ka jong ka burom-tyngshain jong U Blei, ha ka khymat U Iísous Khristos.

7. HINREI ngi don kein kane ka jingkynsheu ha ki khíu khyndeu, khynang ba ka jingkhrau-kor-tam ka jong kata ka bor-bah ka'n pau-shinná kaba na U Blei, bad ym na ngi te.

8. Ha kiei-kiei-baroh haba la pynjinjar-sat ia ngi, hinrei ym shym la pynshípá-khop ia ngi; haba ngi sngou-khuslai--khop, hinrei ym da sngou--khuslai-noh-khoit kein;

9. haba la beh-pynshitom-

-bein ia ngi, hinrei ym shym la íehnoh-noh ia ngi; haba la pynkyllon-kram ia ngi, hinrei ym shym la pynjot-noh ia ngi kein;

10. da ka babáh-kylleng ha *kane* ka met hala ka sngi ia ka jingiaiiáp ka jong U Iísous uba U Trai, ba yn ioh-pynpau ia ka jingim ruh ka jong U Iísous ha ka met jong ngi.

11. Namar ma-ngi kiba dang im, long baiaiaití-noh ia ngi hala ka sngi kein ia ka ba'n iáp na ka bynta U Iísous, khynang ba yn ioh-pynpau ia kata ka jingim ruh ka jong U Iísous ha ka doh ka baiáp jong ngi.

12. Kumta kein ka jingiáp ka trei-shait ha ngi, hinrei ka jingim ha phi.

13. Hinrei ba ngi don kaba kajuh mynsiim ka jingngeit, katba kum kata ba-la-thoh, "Nga la ngeit, namar-kata nga "la kren;" ngi ruh ngi ngeit, namar-kata ruh ngi kren kein;

14. ba ngi tip-skhem ba uta uba la pynmíh-pat ia U Iísous uba U Trai, u'n pynmíh-pat kein ia ngi ruh da U Iísous, bad u'n pynkyntiu ha khymat *ia ngi* lem bad phi kein.

15. Namar kine kiei-kiei-baroh *ki long* na ka bynta jong phi, khynang ba kata ka jingaiei ka ba-la-pau-byllín-éh, da kaba ka jingai-ngúh jong ki babún, ka'n da ioh-pynroi-kyrhai-éh ia ka ba'n pyndon-burom ia U Blei.

16. Namar-kata, ngi'm man-thait shuh; hinrei la ka long ruh ba u briu u bahabar jong ngi u nang-jot-nang-jot, hinrei pynban uta *u briu* bashapoh u la nang-shait-nang-shait hala ka sngi-ka-sngi kein.

17. Namar kata ka basting ka bamynta shí-khyllip-khymat ka jingjinjar jong ngi, ka pynlong-noh namar jong ngi ia kaba da shíkaddei-éh-kor-tam nalor ia kaba da shíkaddei-éh-kor-tam kein ia ka bakhía ka burom-tyngshain b'ymjiukut;

18. haba ngi'm khymíh-theu shuh ia kita kiei-kiei-ruh ia ki baioh-íh, hinrei ia kita kiei-kiei-ruh ia ki b'ymioh-íh kein; namar kita kiei-kiei-ruh ia ki baioh-íh *ki long* tang shibit; hinrei kita kiei-kiei-ruh ia ki b'ymioh-íh *ki long* b'ymjiukut kein.

V.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u pynshait u pyntyngen ia lade hapoh ki jingtynjúh-sat baroh, da ka bakyrmen-skhem ha ka jingmíh-pat, bad ha ka jingbishár bakhrau, bad ha ka jingim b'ymjiukut.* 11. *Hinrei u pyníh ba u'm leh-sarong ia lade; hinrei u long kum uwei ba ka jingíeit U Khristos ka pynleh kein ia u, bad kum u briu bathymmai ha U Khristos ba'n iaiimtí sha u; da ka baialap ha ki bynriu ia ka jingpyniasuk bad U Blei ha U Khristos.*

1. NAMAR ngi tip-skhem kein, ba, lada yn líed-noh ia ka iing jong ngi ba ha khyndeu kaba *kane* ka iing-trep, ngi don ka jingtei na U Blei kein, ka iing ba-la-thau khlem da ki ktí, ka b'ymjiukut kein, *kaba* ha ki byneng.

2. Namar ruh ngi úd-sat ha kane *ka iing-trep,* ba ngi da kwah hir-hir ba'n phong ha lade kein ia kata ka iing-shong-néh jong ngi kaba na byneng;

3. haba shisha la pynphong ha ngi kumta, te ym ki balyngkhúid kein yn shem ia ngi.

4. Namar haba ngi long ruh ha kane ka iing-trep ngi úd-sat, ba-la-pynkit-khía ia ngi kein; ym naba kumta ngi kwah ba'n pynloit-noh *ia ka,* hinrei ba'n ioh-pynphong ha lade *ia kata kawei* kein, ba kumta yn la ioh-ngúid-tylli-noh-khoit ia kane ka baiáp da ka jong ka jingim.

5. Te uta uba la pynbit-noh khynang ia ngi sha kane kajuh hí, *long* U Blei kein, uba la ai ruh ha ngi ia ka synjat uba U Mynsiim hí.

6. Namar kumta ba ngi sngou-kyrmen-hun hala ka sngi, bad ngi da tip-skhem kein, ba haba ngi dang shong-sah ha kane ka met, ngi ia-shong-khlád-noh na uba U Trai;

7. (namar ngi iaid da ka jingngeit, ym da ka jingioh-íh kein :)

8. te ngi sngou-kyrmen-shait, *nga ong;* naba ngi sngoubhá-éh kham-tam ba'n leit-jingleit-noh na kane ka met, bad ba'n ioh-shong-sah-noh bad uba U Trai.

9. Naba kumta ruh ngi ia-pynéh-tyneng-noh, ba'n long ki bapynsngoubhá-éh kein ia u, la ngi long ki bashong-sah-noh, lane ki baleit-jingleit-noh.

10. Namar ka dei ba'n pynieng-pau ia ngi baroh kein ha khymat ka jingshong-bishár ka jong U Khristos ; khynang ba uwei-uwei-baroh u'n ioh-pyddiang ha lade ia kita kiei-kiei-ruh *ba-la-leh* da ka met *jong u*, katba kum kita kiei-kiei-ruh ia kiba u la leh kein, lane ki babhá, lane ki basniu.

11. NAMAR-KATA, haba ngi tip-skhem ia kane ka jingshepting ia uba U Trai; ngi pyrshang-pynkongúh da ka nía kein ia ki briu ; hinrei lei-lei la pynpau ia ngi ha U Blei; bad nga kyrmen ba la pynpau ia ngi ha ki jingiatip-lem jong phi ruh.

12. Namar ngi'm iaroh ia lade pat ha phi, hinrei ha phi ngi da ai dau ka jingiaroh-burom na ka bynta jong ngi; khynang ba phi'n ioh kein *kaei-kaei-ruh ia ka ba'n phai-ktín* ha kita ki baiaroh-sarong ia lade ha ki bapau-habar, te ym ha ka dohnúd.

13. Namar la ngi leh-lyndet-noh ia lade, *ka long* na ka bynta U Blei kein ; la ngi leh-kynmau-bynriu bíang-bíang, *ka long* na ka bynta jong phi kein.

14. Namar ka jingíeit ka jong U Khristos ka pynleh-shait kein ia ngi ; da kaba ngi la kut-jingmut-noh kumne, ba lada uwei u la iáp-noh na ka bynta baroh, te kumta kita baroh ki la iáp-noh kein :

15. bad *ba* u la iáp-noh na ka bynta baroh, khynang ba kita ki baim ki'n ym im shuh *tang* ha lade-hí kein, hinrei ha uta uba la iáp-noh na ka bynta jong ki, bad ia uba la pynmíh-pat *na ka bynta jong ki.*

16. Kumta te náduh kaba mynkata ngi ngi'm nieu iano-iano-ruh-ém katba kum ka doh; toi lada ngi la jiu nieu ia U Khristos katba kum ka doh, hinrei mynta ngi'm nieu *ia u kumta* shuh.

17. Kumta kein lada *don* uei-uei-ruh ha U Khristos, *u long* u jingthau bathymmai ; kiei-kiei-ruh ki barim ki la dír-noh ; ha khymíh, kiei-kiei-ruh baroh ki la jía-long ki bathymmai kein.

18. Te kiei-kiei-ruh baroh *ki long* na U Blei, uba la pyn-iasuk-noh kein ia ngi ha lade-hí da U Iísous Khristos, bad uba la aití ha ngi ia ka jingia-

thúhkhána ia kane ka jingpyniasuk-noh;
19. kumne kein naba U Blei u dang pyniasuk-noh ia ka pyrthei ha lade-hí ha U Khristos, khlem da nieu ha ki ia ki jingpallat jong ki, bad ba la buhtí ha ngi ia ka ktín kane ka jingpyniasuk-noh.
20. Namar-kata, ngi long ki nongkit-tín-siim na ka bynta U Khristos, kumba U Blei u kyrpád da ka nía kein *ia phi* da ngi: ngi dúwai hir-hir na ka bynta U Khristos, Tó long phi ia ki ba-la-pyniasuk-noh bad U Blei.
21. Namar ia uta u b'ym shym la tip ia ka pop, u la pynlong kein ia ka pop na ka bynta jong ngi, khynang ba yn pynlong ia ngi ia ka hok U Blei ha u.

VI.—Lynnong.

1. *U iaipyníh ka bakatno u la iaileh-minot ia Ka Jingiathúhkhana-babhá hapoh kiei-kiei-ruh ki bún jaid ki jingkérdong.* 11. *Ynda kumta, u kwah hir-hir ia ki kum ki briu ki jong U Blei, ba ki'n kyndiah-noh na ka basniu baroh, na ka jingiasyllok basang baroh, bad da ka baleh kumta ba'n pyníh pyrshah ia la jingiaíeit sha u.*

1. Te *kum* ki para-baiatrei-minot-lem putet, ngi iakyrpád da ka nía ruh ia phi, ba'n ym pyddiang leh-noh-ei kein ia kane ka jingaiei ka jong U Blei;
2. (Namar *U Blei* u ong, "Nga la shah-shkor ia mé ha "ka ía bapyddiang-hun, bad "ha ka sngi ka jingpynim nga "la wan-iaráp-kloi ia mé:" ha khymíh, mynta kein *ka long* ka ía bapyddiang-sngoubhá-éh, ha khymíh, mynta kein *ka long* ka sngi ka jingpynim.)
3. haba ngi'm ai kawei-ém ka dau ka jingjinthut ha kaei-kaei-ruh, khynang ba yn ym ioh-pynrem ia ka jingleh-ia-thúhkhána *jong ngi:*
4. hinrei da kaba ngi pyníh-shinná ia lade ha kiei-kiei-baroh kum ki nongialap jong U Blei, da ka baiaishah shíkaddei kein, ha ki jingsngou-jinjar-sat, ha ki jingsngou-kyrdúh-khait, ha ki jingsngou-shípa-éh,
5. ha ki jingsympat da ki trí, ha ki jingset-noh ha iing-byndí, ha ki jingiaikíh, ha ki jingtrei-minot, ha ki jing-b'ymioh-thíah, ha ki jingshah-jingit;

6. da ka jingiaid-jinglong-
-basngúr, da ka jingtip, da ka
jingiaishah-slem, da ka jing-
leh-sybún, da uba U Mynsiim
Bakhúid kein, da ka jingleh-
-íeit-briu bakhlem-arsap,
7. da ka ktín ka jingshisha,
da ka bor U Blei, da kiba ki
átiar-bakhíng jong ka hok ki
jong kiba sha ka mon kein bad
sha ka diang de:
8. ha pyddeng ka burom
bad ka bakhlem-burom, ha
pyddeng ka bakren-sniu bad
ka bakren-bhá; kum ki bashú-
kor, hinrei pynban ki bashisha;
9. kum ia ki b'ymiaíhthúh,
hinrei pynban ia ki baiaíhthúh-
-éh; kum kiba sa iáp-noh, hin-
rei, ha khymíh, ngi im; kum ia
kiba la ioh-sneng-pynshitom,
te khlem da pyniáp-noh kein
ia ngi;
10. kum ia kiba la pyn-
sngousíh, hinrei hala ka sngi ki
basngou-kymen; kum ki baduk,
hinrei pynban ki bapynriuspah
ia ki babún; kum ki b'ym don
ei-ei-ruh-ém, hinrei ki badon-
-skhem kiei-kiei-baroh kein.
11. KA shintur jong
ngi ka la plíe-wang ha phi, ah
ki nong Korinthos, ka dohnúd
jong ngi la pyniár-khrau kein!
12. Ym shym la pynkhim-
-shípa-khop ia phi ha ngi, hin-
rei la pynkhim-shípa-khop ia
phi ha ki jingsngou-iaíeit-doh-
núd jong phi hí kein.
13. Te *da* kaba kajuh ka
jingsiu-bainong-kylliang *ia nga*
kein, (nga kren kumba ha *la*
ki khún,) tó long ma-phi ruh
ba-la-pyniár-khrau.
14. Tó wat long phi ki para-
-bakit lyngkor lem bad ki
b'ymngeit; namar kaei kein
ka jingiabynta-lem *ka don* ka
hok bad ka b'ymhok? bad kaei
kein ka jingiasyllok *ka don* ka
jingshai lem bad ha jingdum?
15. bad kaei kein ka jing-
iadei-lang *don* da U Khristos
lem bad U Belial? lane kaei
kein ka bynta *don* da u ba-
ngeit lem bad u b'ymngeit?
16. bad kaei kein ka jingia-
soh-lang *don* da ka iing-mane
ia U Blei lem bad ki blei-thau?
namar ma-phi kein phi long ka
iing-mane ia U Blei U Baim,
kumba U Blei u la ong, "Nga'n
" shong-sah hapoh jong ki, bad
" nga'n iaid-sngoubhá ha pyd-
" deng *jong ki;* nga'n long ruh
" U Blei jong ki, bad ki'n ioh-
"-long ma-ki u paitlang jong
" nga.

17. " Naba kumta tó iamíh-
" -noh phi na pyddeng jong
" ki, bad tó pynkhlád-noh ia
" lade phi, ong U Trai, bad tó
" wat kytáh shuh ia ka b'ym-
" khúid; te nga nga'n pyd-
" diang ha lade ia phi,
18. " bad nga'n dei U Kypá
" ia phi, ma-phi ruh phi'n ioh-
" -dei ki khún-shinrang bad ki
" khún-kynthei ia nga kein,
" ong U Trai U Badon-bor-
" -baroh."

VII.—Lynnong.

1. *Namar kine ki jingkular ha neng, u sneng-kyntú ia ki ba'n iaid-iailong ki bakhúid.* 2. *U kyrpád ruh ia ki ba'n pyddiang-sngoubhá ia u ; bad u pyníh ruh katno u la sngou-tyngen da kaba u la ioh-sngou na U Titos shaphang jong ki, bad shaphang ka jingkylla-ka-bamut jong ki.*

1. Namar-kata, haba ngi don
kine ki jingkular, kó ki hep,
tó ngi'n pynkhúid-noh ia lade
na ka jingbit-tyngit baroh ka
doh bad ka mynsiim, da ka
bapyndep-janai ia ka jingpyn-
khúid ha ka jingshepting ia U
Blei.
2. Tó phi'n pyddiang-
-kyllúid kein ia ngi ; ngi'm shym
la leh b'ymdei iano-iano-ruh,
ngi'm shym la pynsniu iano-
-iano-ruh, ngi'm shym la shú-
kor iano-iano-ruh kein.
3. Nga'm ong *ia kane* khyn-
ang ia ka ba'n pynrem *ia phi:*
namar nga la ong mynshiwa
kein, ba phi ialong ha ki doh-
núd jong ngi, ia ka ba'n iáp-
-noh-lem bad ba'n im-lem kein
bad *phi.*
4. Ka jingkyrmen bakren-
-lúid shinná jong nga *ka long*
ka bakhrau ha phi, ka jing-
kren-pyndon-burom jong nga
ka long ka bakhrau kein sha-
phang jong phi ; la pyndap ia
nga da da jingsngou-tyngen,
nga sngou-shlei-kyrhai kham-
-tam-éh kein da ka jingkymen
ha pyddeng ka jingjinjar baroh
jong ngi.
5. Namar ruh, haba ngi la
lah poi ha Ka Makedonia, ka
doh jong ngi ka'm shym la ioh
khyndiat kaei-kaei-ruh ka ba-
jahthait, hinrei ha kiei-kiei-ba-
roh la pynjinjar kein ia ngi ;
habar *don* ki jingialeh da ka
bor, hapoh *don* ki jingshepting.
6. Hinrei uta U Blei u ba-
pyntyngen ia kita ki ba-la-
-ranglí, u la pyntyngen ia ngi
ruh, da kata ka bapoi U Titos
kein ;

7. te ym tang da kata hí
ka bapoi jong u, hinrei ruh da
kata ka jingpyntyngen da kaba
la pyntyngen ia u shaphang
jong phi kein, mynba u da
wan-iathúh-pat ha ngi ia kata
ka jingkwah hir-hir jong phi, ia
kata ka jingiám sngousíh jong
phi, ia kata ka jingsngou-shit-
-rhem jong phi na ka bynta
jong nga; kat ba'n pynleh-
-kymen ia nga kham-tam kein.
8. Naba lada nga la pyn-
sngousíh te ia phi da kata ka
shiti, nga'm kylla-ka-bamut
kein; la nga la kylla-ka-bamut
te *mynkata*, (namar nga ioh-
-íh ba kata ka shiti ka la pyn-
sngousíh ia phi, la *ka la long*
tang shibit-arbit,)
9. mynta nga kymen kein,
ym da-lei-lei naba la shu pyn-
sngousíh ia phi, hinrei naba la
pynsngousíh ia phi ia ka ba'n
kylla-ka-bamut: namar la pyn-
sngousíh ia phi katba kum sha
U Blei, ba kumta ha kaei-kaei-
-ruh-ém phi'n ym duh kein na
ngi.
10. Namar kata ka jing-
sngousíh kaba katba kum sha
U Blei, ka pynlong ia ka jing-
kylla-ka-bamut sha ka jing-
pynim ka bakhlem-kylla-ka-
-bamut pat kein; hinrei ka
jingsngousíh ka jong ka pyr-
thei ka pynlong ia ka jingiáp.
11. Namar, ha khymíh, ia
kane kajuh hí kaba la pyn-
sngousíh ia phi katba kum sha
U Blei, ia ka bakatno ka jing-
leh-minot ka la pynlong ha
phi! hinrei ruh, *ia ka bakatno*
ka jingiasait-ksan! hinrei ruh,
ia ka bakatno ka jingsngou-bit-
tar! hinrei ruh, *ia ka bakatno*
ka jingsngou-shepting! hinrei
ruh, *ia ka bakatno* ka jingkwah
hir-hir! hinrei ruh, *ia ka ba-
katno* ka jingsngou-shit-rhem!
hinrei ruh, *ia ka bakatno* ka
jingpynshitom-hok! Ha kiei-
-kiei-baroh phi la iapyníh-
-shinná ia lade ba'n long ki
basngúr kein ha kane ka kam.
12. Namar kumta te, la nga
la thoh ha phi, *nga'm shym
la thoh tang* na ka bynta uta
uba la leh b'ymdei, l'ymne na
ka bynta uta uba la lah shah
b'ymdei; hinrei na ka bynta ka
ba'n ioh-pynpau kein sha phi
ha khymat U Blei ia kata ka
jingsúmar-minot jong ngi ka-
ba na ka bynta jong phi.
13. Naba kumta kein la
pyntyngen ia ngi namar ka
jingsngou-tyngen jong phi;

hinrei da shíkaddei-éh ngi la iakymen kham-tam namar kata ka jingkymen U Titos; naba la pynpyngád har-har kein ia ka mynsiim jong u na phi baroh.

14. Naba lada nga la kren-pyndon-burom kaei-kaei-ruh ha u shaphang jong phi, ym shym la pynsngou-leh-rain ia nga kein; hinrei kat kumba ngi la lah iathúh ha phi ia kiei-kiei-baroh ha ka bashisha, kumta bíang ruh kata ka jingkren-pyndon-burom jong ngi kaba ha khymat U Titos ka la jía-long ka bashisha kein.

15. Ruh ki jingsngou-iaíeit-dohnúd jong u ki long da shíkaddei-éh kham-tam sha phi, haba u sngou-kynmau ia ka jingkongúh jong phi baroh, kumno kein da ka jingsngou-shepting bad ka jingsngou-khynniúh phi la iapyddiang ia u.

16. Nga sngou-kymen, namar-kata, ba nga sngou-shaníah-skhem ha phi ha kiei-kiei-baroh kein.

VIII.—Lynnong.

1. *U pyníh ha ki ia ka jingsyniang-sybai bakyllúid ka jong Ki Balang Ka Makedonia.* 7. *Na kata, bad na kiwei ki nía, u sneng-kyntú ia ki ba'n syniang-sybai kumjuh kum ma-ki.* 16. *U pyníh ruh ha ki katno ba u sngoubhá namar ba U Blei u la buh ia kane ka jingleh ha ka dohnúd U Titos ruh bad ha kiwei de.*

1. Ruh ngi pyntip ha phi, kó ki para-bangeit, ia kata ka jingaiei ka jong U Blei ia kaba la ai kein ha kita Ki Balang Ka Makedonia;

2. ba, ha ka shibún ka jingtynjúh ka jingjinjar, kata ka jingroi-kyrhai ka jingkymen jong ki, bad kata ka jingduk bajilliu-éh jong ki, ka la roi-kyrhai kein háduh ka spah ka jingleh-kyllúid-sngúr jong ki.

3. Namar katba kum ka bor *jong ki*, nga phlá-shai kein, shisha, bad tam ia ka bor *jong ki* ki la iamon-sngoubhá hí *ba'n ai;*

4. da kaba ki iadúwai kein ia ngi da bún ka jingkyrpád ba'n shim ma-ngi ia kata ka jingai, bad ia kata ka jingia-syllok-iaráp ka baai-sám ia ka ha kita ki riu-khúid.

5. Te *ia kane ki la leh,* ym kat kumba ngi la iakhyníh-lynti; hinrei ki la aití ia lade

mynnyngkong kein ha uba U Trai, *ynda kumta* ha ngi ruh da ka mon U Blei:

6. háduh kat kaba ngi la kyntú-pynshait ia U Titos, ba kumba u la lah sydang mynshiwa, ba kumta ruh u'n pyndep-noh na ka bynta jong phi ia kane ka jingai-lúid ruh.

7. HINREI kumba phi la roi-kyrhai ha kiei-kiei-baroh, *ha* ka jingngeit, bad *ha* ka ktín-pynstád, bad *ha* ka jingtip, bad *ha* ka jingiaiminot baroh, bad *ha* ka jingiaíeit jong phi kaba ha ngi; *tó súmar phi*, ba phi roi-kyrhai ha kane ka jingai-lúid ruh.

8. Nga'm kren katba kum ka húkum-skhem, hinrei *nga kren* kein naba kata ka jingleh-minot-la-kloi ka jong kiwei, bad da ka batynjúh ia ka basngúr-shisha ka jingiaíeit jong phi.

9. Namar phi íhthúh kein ia ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ba haba u long u badon-spah, pynban u la jía-long duk na ka bynta jong phi, khynang ba yn ioh-pynriu-spah ia phi da kata ka jingleh-duk jong u.

10. Hinrei ha kane nga pynı́h *tang* ia *la* ka jingkut-jingmut: namar kane ka myntoi-bit kein ia phi, kiba la lah sydang mynshiwa, ym tang ia ka ba'n leh, hinrei ia ka ba'n mon-sngoubhá-hí ruh na la mynwei kein.

11. Te mynta tó phi'n pyndep-noh ruh ia kata ka baleh; ba kumta, katba kumba *la don* kata ka jingsngou-la-kloi ia ka ba'n mon-sngoubhá-hí, kumta ia ka ba'n pyndep-noh ruh na ka jong kata kaba phi don.

12. Namar lada donlypá kata ka jingsngou-la-kloi, *long* bapyddiang-sngoubhá *ia ka*, katba kum kaba ka lah don, ym katba kum kaba ka b'ym don kein.

13. Namar nga'm *mon*, ba ka'n *long* jem ia kiwei, bad ka jinjar ia phi kein:

14. hinrei da ka baiamaryngkad-hok kein; ha kane ka por ka bamynta ka jingroi-kyrhai ka jong phi *ka'n ioh-pyndap* ia kata ka jingkyrdúh jong ki; ba ka jingroi-kyrhai ka jong ki ruh ka'n ioh-long *lawei-lawei ruh ka jingpyndap* ia ka jingkyrdúh jong phi; ba kumta kein ka'n ioh-long ka baiamarryngkad-hok;

15. kumba la thoh, " Uta
" uba *la lum* ia kaba shibún-
" -éh, u'm shym la don tam
" kein; uta ruh uba *la lum* ia
" kaba khyndiat-éh, u'm shym
" la don dúna kein."
16. HINREI *tó long* ka
jingngúh ia U Blei, u babuhtí
kein ia kata kajuh ka jingiai-
leh-minot na ka bynta jong
phi ha ka dohnúd U Titos.
17. Naba shisha u la pyd-
diang-sngoubhá ia ka jingkyn-
tú-pynshait *jong nga;* hinrei,
da kaba u la long u bakham-
-minot-la-kloi, u la leit ha phi na
kaba u mon-sngoubhá-hí kein.
18. Ngi la iaphah lem ruh
bad u ia uta u para-bangeit,
uba ka jingiaroh shaphang jong
u *ka long* ha Ka Jingiathúh-
khána-babhá lyngba ia Ki Ba-
lang baroh;
19. bad ym tang *kata* hí,
hinrei da ka ba-la-jíd ruh ia u
da kita Ki Balang *ba'n long* u
para-baleit-lem jong ngi, lem
bad kane ka jingai-lúid kein ia
kaba la shim ba'n ai-sám da
ngi, khynang ia ka burom uba
ujuh U Trai hí, bad *khynang
ia ka ba'n pynpau* ia ka jing-
sngou-la-kloi jong phi:
20. ba ngi da kíar-noh ia
lade *kumta* na kane kein, ba
ioh uno-uno-ruh u da kynnoh-
-b'ymman ia ngi ha kane ka
jingai-kyrhai *sybai* ia kaba la
shim ba'n ai-sám kein da ngi:
21. da kaba ngi da iaisúmar-
-sukhérlypá ia kiei-kiei ki ba-
bhá-tynnad, ym tang ha khy-
mat U Trai hí, hinrei ka khy-
mat ki briu ruh.
22. Ngi la iaphah lem ruh
bad ki ia u para-bangeit jong
ngi, ia uba ngi la iashem bún-
sin kein, ba u da long u baiai-
leh-minot-bhá ha ki shibún kiei-
-kiei-ruh, hinrei mynta da shi-
bún baiaileh-minot-bhá kham-
-tam, naba kata ka jingsngou-
-shaníah-skhem bakhrau kaba
u don ha phi.
23. Lada *don mano-mano
bakylli* shaphang U Titos, *u
long* u para-baiabynta-lem jong
nga, bad u lok-baiatrei-lem
shaphang jong phi kein; lane
shaphang ki para jong ngi, *ki
long* ki nongkit-tín Ki Balang,
bad ka burom U Khristos kein.
24. Namar-kata, tó phi'n
pyníh-pau ha ki, bad ha khy-
mat kita Ki Balang, ia ka jing-
pyníh-nía-shai ka jingiaíeit
jong phi, bad ka jingiaroh jong
ngi na ka bynta jong phi.

IX.—Lynnong.

1. *La u shaníah ha ki, U Apostolos u pyníh na ka balei ba u la phahlypá ia U Titos bad ia ki para-bangeit jong u.* 6. *Khynang ia ka ba'n kyntú ia ki ha ka jingai-lúid sngoubhá-hí, u pyníh na ki bún nía kumno ka'n pynmyntoi ia ki, bad ba ka'n pyndon-burom ia U Blei na ki bún jingngúh sha u.*

1. Namar shaphang kane ka jingsyniang-sybai kaba na ka bynta kita ki riu-khúid, ka long b'ym don kam kein ia nga ia ka ba'n thoh ha phi:

2. namar nga tip ia kata ka jingsngou-la-kloi jong phi, ia kaba nga iaroh na ka bynta jong phi ha ki nong Makedonia; ba Ka Akhaia ka la nang-khréhlypá na la mynwei kein; bad kata ka jingleh-shit-rhem kaba na phi ka la pynshait-rhem ia ki bashibún-éh.

3. Hinrei pynban nga la phah ia kita ki para-bangeit, ioh ba kata ka jingiaroh jong ngi kaba na ka bynta jong phi ka'n ioh-long leh-noh-ei ha kaba shaphang kane kein; khynang ba, kumba nga la ong, phi'n ioh-long ki ba-la-khréhlypá:

4. ioh ba, lada ki nong Makedonia ki'n la iawan lem bad nga, bad ba ki'n la iashem ia phi ki bakhlem-khréhlypá, yn pynleh-rain ia ngi (ba ngi'm ong ma-phi,) ha kane ka nía-sngou-skhem ka jingiaroh.

5. Namar-kata, nga la mut ba don kam ba'n kren-kyntú ia kita ki para-bangeit, ba ki'n la ioh-leit ha shiwa ha phi, bad ba ki'n la ioh-khréhlypá ia ka jingai-kyrkhú jong phi ia kaba la lah iathúhlypá jindei kein, ba kumta kata ka'n long ba-la-khréh kum ka jingai-kyrkhú, te ym kumba *na* ka jingsngou-khapnap-khapbit kein.

6. Hinrei lei-lei, ia kane *nga ong*, uta u babet khapnap-khapbit, u'n ioh-ot ruh khapnap-khapbit kein; bad uta u babet lúid-kyrhai-éh, u'n ioh-ot ruh lúid-kyrhai-éh kein.

7. Katba kum uwei-uwei-baroh u mon-thymú ha la ka dohnúd, *kumta u'n ai kein:* ym na ka basngousíh, lane na ka baleh da ka bor; namar U Blei u íeit ia u nongai baai-kymen kein.

8. Hinrei U Blei u lah ba'n pynroi-kyrhai ia ka kynja-jingaiei baroh sha phi; khynang ba, haba phi don hala ka

sngi ka jingdap baroh ha kiei-
-kiei-baroh, phi'n ioh-nang-roi-
-kyrhai kein sha ka jingleh ba-
bhá baroh:
9. kumba la thoh, "U la
"bet-lúid-noh, u la ai ha ki
"baduk; kata ka hok baai-
"-lúid-isynei jong u ka iaisah
"b'ymjiukut kein."
10. Te uta u baiaipyndap
ia u symbai ha uta u babet,
bad ia u kypú ia ka ba'n bám,
u'n iaipyndap bad u'n pynroi-
-byllín ia u symbai ba-la-bet
jong phi, bad u'n pynman ia
kita ki jingmíh-soh jong ka
hok baai-lúid-isynei jong phi!
11. Da ka bapynriu-spah
ia phi ha kiei-kiei-baroh sha
ka jingleh-kyllúid-sngúr baroh,
kaba pynlong da ngi kein ia
ka jingai-ngúh ia U Blei.
12. Naba kata ka jingai-
-sám kane ka jingleh-sybún,
ka'm long tang shu pyndap
ia ki jingkyrdúh kita ki riu-
-khúid, hinrei *ka long* ka ba-
pynroi-kyrhai ruh da ki shi-
bún ki jingai-ngúh ia U Blei;
13. *namar* da ka jingtyn-
júh ka jong kane ka jingai-sám-
-sybai ki da pyndon-burom
kein ia U Blei, namar kata ka
jingkongúh ia ka jingphlá-shai
jong phi shaphang Ka Jingia-
thúhkhána-babhá ka jong U
Khristos, bad *namar* ka jing-
leh-kyllúid-sngúr ka jong kata
ka jingiasyniang-sybai *jong phi*
sha ki bad sha ki briu baroh
kein;
14. bad da ka jingdúwai
jong ki na ka bynta jong phi,
kiba da íeit-éh-thoin kein ia
phi, naba kata ka jingaiei ka
bakor-tam-éh ka jong U Blei
ha phi.
15. Te *long-noh* ka jingngúh
ia U Blei namar kata ka jing-
ai jong u ia kaba b'ymlah-ia-
thúh!

X.—LYNNONG.

1. *U iasait-dá ia lade na ki jing-kynnoh-bein ki nonghikai baar-sap ki baialeh pyrshah ia u, da ka bapyníh-nía-shai ba la pyn-kúp-bor ia u kum U Apostolos kein ba-la-phah da U Blei.* 7. *U pyníh-skhem ha kita ba kat kumba u la thoh ha ki shiti jong u, ki'n ioh-shem ba u'n leh kumta mar-bíang.* 12. *U da kynnoh b'ymdei ha kita ruh namar ba ki leh-sarong khlem-rain ha ki jingtrei-minot ki jong kiwei ki briu, bad ba ki'm leh-don-burom ha uba U Trai kein.*

1. TE ma-nga uba U Paul ia

lade-hí nga sneng-kyrpád ia phi, da kaba ka jingjemnúd bad ka jingiaishah-jem ki jong U Khristos, uba katba *nga don* ha khymat pleng *nga* u baraidiau ha pyddeng jong phi, hinrei haba b'ymdon ha khymat nga leh-shlur sha phi.

2. Hinrei nga kyrpád ia kaba nga'n ym ioh-leh-shlur haba nga don ha khymat da kata ka jingsngou-shaníah-skhem, da kaba nga mut kein ba'n ialeh-shlur sha kiba kum kita kiba nieu ia ngi kum ki baiaid-balong katba kum ka kynja-doh.

3. Namar haba ngi iaid ha ka doh, ngi'm ialeh-thymá katba kum ka kynja-doh kein:

4. (namar kiba ki átiar kata ka jingialeh-thymá jong ngi ki'm *long* ki bakynja-doh, hinrei kiba don bor da U Blei, ia ka ba'n pynkyllon-noh ia ki iing-phira;)

5. da ka bapynkyllon-noh kein ia ki jingkhá-nía, bad ia ka jingleh-khrau-éh baroh ka bakyntiu ia lade ia ka ba'n ialeh ia ka jingtip shaphang U Blei, bad da ka baialam-mrau ia ka jingpyrkhat baroh ha ka jingkongúh ia U Khristos;

6. te ngi long ha ka jingsngou-la-kloi kein ba'n sneng-pynshitom-hok ia ka jingb'ymkongúh baroh, h'ynda la pyndep-noh ia ka jingkongúh jong phi.

7. Hato phi iakhymíh *tang* ia kita kiei-kiei-ruh katba kum ki bapau-habar kein? Lada uno-uno-ruh u sngou-shaníah *tang* ha lade-hí ba u long u jong U Khristos, tó ai ba u'n khymíh-pyrkhat na lade-hí ia kane pat, ba, kumba ma-u *u long* u jong U Khristos, kumta ruh ma-ngi kein *ngi long* ki jong U Khristos.

8. Namar lada nga'n da leh-thau-burom ei-ei-ruh kham-shíkaddei shaphang ka bor jong ngi, ia kaba uba U Trai u la ai ha ngi khynang ia ka ba'n tei, bad ym ia ka ba'n pynjot kein ia phi, yn ym da pynleh-rain ia nga kein:

9. *ia kane nga ong kein*, ba nga'n ym íhmat kum ba'n pynshepting-noh ia phi da kita ki shiti.

10. Naba shisha kita ki shiti *jong u*,—uno-uno u ong,—*ki long* ki bakhía bad ki bashait-bor kein; hinrei kata ka jingdon ha khymat ka jong ka met

jong u, ka long ka batlot, bad ia ka jingkren *jong u* ka ba-la--nieu-bein kein.

11. Uba kat uta tó ai ba u'n tip-noh ia kane, ba kat kiba ngi long ha ka ktín da ki shiti haba ngi'm don ha khymat, kat kita kijuh *ngi'n long* ruh ha ka jingleh kein haba ngi don ha khymat.

12. Namar ngi'm núd kein ba'n nieu-ryngkad lane ba'n ianújor-lem ia lade bad kiwei ki bashait-iaroh ia lade; hinrei ma-ki da kaba ki iatheu ia lade da lade-hí, bad da kaba ki ianújor-lem ia lade bad ia lade, ki'm sngouthúh kein.

13. Hinrei ma-ngi da-lei-lei ngi'n ym leh-thau-burom shaphang kita kiei-kiei-ruh ki bashalyndet jingtheu *jong ngi;* hinrei katba kum kata ka jingtheu ka jong kata ka púd, kaba ka jingtheu kein ia kaba U Blei u la theu ha ngi, kat ba'n kot wad háduh jong phi ruh.

14. Namar ngi'm pyniár--tam kein ia lade, kumba ym shym la pynkot pleng ia ngi háduh jong phi: namar ngi la lah poilypá kein háduh jong phi ruh da *ka baialap* ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong U Khristos:

15. ym da kaba ngi leh--thau-burom shaphang kita kiei-kiei-ruh ki bashalyndet jingtheu *jong ngi,* ha ki jing-trei-minot kiwei pleng; hinrei ngi da kyrmen kein, h'ynda pynman ia ka jingngeit jong phi, ba yn pynkhrau ia ngi da phi katba kum kata ka púd jong ngi, sha ka jingkynrei--éh,

16. kat ba'n iathúhkhána--babhá háduh kita ki rí ki bashalyndet kein jong phi, *kumta ruh* ba'n ym leh-thau-burom ha ka púd jong uwei-pat, shaphang kita kiei-kiei-ruh ba-la--khréhlypá kein.

17. Hinrei uta uba leh--thau-burom, tó ai ba u'n leh--thau-burom ha uba U Trai kein.

18. Namar u'm uta u bashait-iaroh ia lade, ia uba long ba-la-pyddiang-hun; hinrei uta ia uba U Trai u iaroh kein.

XI.—Lynnong.

1. *U Paul naba u sngou-íeit-éh ia ki nong Korinthos, bad naba ki leh kumba ki kham nieu pleng ia ki nonghikai baarsap, ia kaba*

ki ianieu ia u, u sngou kumba la pynleh ia u ba'n iaroh ia lade shuh, namar-kata te u kwah-éh ba ki'n iaishah bad u na ki bún nía. 16. *U nújor ia lade bad ki nonghikai baarsap, bad u pyníh ruh ter-ter ia kiei-kiei-ruh babún jaid ba u la shah ha ka bashakri ia U Khristos, te na kine ruh u pyníh ba u kham-kor ia kita.*

1. AH nga kwah dik-dik ba phi'n iaishah bad nga khyndiat-khynsoit ha kane ka jingleh-bíeit *jong nga:* hinrei shisha ruh phi iaishah bad nga.

2. Namar nga sngou-íeit-éh-thoin ia phi da ka jing-sngou-íeit-éh-thoin U Blei kein: namar nga la iatéh-ktín ia phi na uwei u briu, ia ka ba'n aití *ia phi kum* ka theisotti bád ha U Khristos.

3. Hinrei nga shepting, ioh ba kumno-kumno-ruh, kumba uta u bysein u la shúkor-noh ia Ka Im da ka búit-sían b'ym-man jong u, ba kumta yn pyn-py-út-plak kein ia ki jingmut jong phi na kata ka jingshí-syrtap-mynsiim kaba sha U Khristos kein.

4. Namar lada shisha uta u bawan *ha phi* u ialap ia uwei-pat U Iísous ia uba ngi'm shym la ialap; lane *lada* phi pyddiang ia uwei-pat U Myn-siim ia uba phi'm shym la pyd-diang; lane ia kawei-pat Ka Jingiathúhkhána-babhá ia ka-ba phi'm shym la pyddiang-sngoubhá, phi lah bhá iaishah kein *ia u.*

5. Namar nga nieu ia lade ba'n ym dúna ei-ei-ruh-ém kein ia kita Ki Apostolos ki bakongsan-tam-éh.

6. Hinrei la *nga long* ruh u b'ymnang da ka ktín, hinrei pynban *nga'm long kumta* ha ka jingtip; hinrei ha kaei-kaei-baroh la pynpau ia ngi sha-phang jong phi ha kiei-kiei-baroh kein.

7. Ne ható nga la leh pallat da ka bapynpoh ia lade khy-nang ba yn ioh-pynkyntiu kein ia phi, naba nga la ialap ei ha phi ia Ka Jingiathúh-khána-babhá ka jong U Blei?

8. Pleng nga la kum lúti-noh ia kiwei Ki Balang, da ka bashim bainong *na ki,* ia ka ba'n ioh-shakri ia phi!

9. Ruh mynba nga la don ha khymat lem bad phi, bad nga la sngou-kyrdúh, nga'm shym la ban-khía kein iano-iano-ruh-ém; namar ia kata

ka jingsngou-kyrdúh jong nga, kita ki para-bangeit, ki ba-la-wan na Ka Makedonia, ki la iapyndap; bad ha kaei-kaei-baroh nga la ríh-noh ia lade u bakhlem-ban-khía kein ia phi, bad nga'n iairíh-noh *kumta ia lade.*

10. Ka jingshisha U Khristos ka don ha nga, ba yn ym pynsngáp-noh-jar kein ia kane ka jingiaroh-burom ha nga, ha kita ki phang jong Ka Akhaia.

11. Ható na ka balei? naba nga'm íeit ia phi? U Blei u tip kein!

12. Hinrei ia kata ba nga leh, nga'n iaileh ruh, khynang ba nga'n ioh-ot-noh ia ka dau na kita ki bakwah kem-dau; khynang ba ha kata ba ki leh-thau-burom, yn ioh-shem ia ki kein kat kumba ma-nga ruh.

13. Namar kiba kat kita *ki long* ki apostolos baarsap, ki nongtrei bashúkor kein, kiba pynleh-dur ia lade syrím ia Ki Apostolos U Khristos.

14. *Kata* ka'm *long* baíh-phylla ruh; namar U Soitan hí u pynleh-dur ia lade syrím kein ia u angelos ka jingshai.

15. Namar-kata, ka'm *long* kaei-kaei-ruh bakhrau kein, lada kita ki shakri jong u ruh ki pynleh-dur ia lade kum ki shakri ka hok; kiba ka bakut jong ki ka'n long katba kum ki jingleh jong ki kein.

16. Nga ong pat, Wat ai iano-iano-ruh ba'n nieu ia nga kum u babíeit; hinrei l'ymda kumta, te tó phi'n pyd-diang ia nga kum u babíeit, ba ma-nga ruh nga'n ioh-leh-thau-burom ia kaei-kaei-ruh khyndiat-khynsoit.

17. Ia kata kaba nga kren, nga'm kren katba kum na U Trai kein, hinrei kumba ha ka jingbíeit, da kane ka nía-sngou-skhem ka jong ka jingiaroh.

18. Namar ba don shibún ki baleh-thau-burom katba kum ka doh, nga ruh nga'n leh-thau-burom.

19. Namar phi iaishah pleng sngoubhá-éh ia kita ki babíeit, haba phi long *hí* ki bastad kein.

20. Namar phi iaishah, lada uei-uei-ruh u pynlong-mrau ia phi, lada uei-uei-ruh u bám-dúh *ia phi*, lada uei-uei-ruh u shim-noh *na phi*, lada uei-uei-ruh u kyntiu-noh ia lade, lada uei-uei-ruh u tháp ia phi ha ka khymat.

21. Nga kren shaphang ka bakhlem-burom, kumba ngi la long tlot ma-ngi : hinrei ha ka-ba kaei-kaei-ruh uno-uno-ruh u da leh-shlur, (nga kren ha ka jingbíeit kein,) ma-nga ruh nga leh-shlur.

22. Ki long Ki Hebru? *kumta* ruh ma-nga. Ki long ki kynja-Israil? *kumta* ruh ma-nga. Ki long ki symbai U Abraham? *kumta* ruh ma-nga kein.

23. Ki long ki shakri U Khristos? (nga kren kum u babíeit-éh,) ma-nga u bakham-tam *kumta;* da ki jingtrei-minot da kham-shíkaddei-éh, da ki jingsympat da ki trí ba-pallat-tam-éh, da ki jingsah-byndí kham-jindei, da ki jing-iáp búnsin kein.

24. (Na Ki Jiu nga la pyd-diang sansin ia ki saupheu dúna kawei *ki jingsympat da ki trí.*

25. Laisin la shoh da ki trí ia nga; shisin la lynthem da ki mau ia nga; laisin nga la shah-pait-liing *ha dúriau;* shí-míet bad shí-sngi nga la shah-shitom ha ka dúriau ka bajil-liu;)

26. da ki jingleit búnsin; da ki jingsngou-má hir-hir na ki wah; da ki jingsngou-má hir-hir na ki nongtúh; da ki jingsngou-má hir-hir na ki kynja ka rí *jong nga hí;* da ki jingsngou-má hir-hir na Ki Jentil; da ki jingsngou-má hir-hir ha ka shnong; da ki jingsngou-má hir-hir ha ka khlau; da ki jingsngou-má hir-hir ha ka dúriau; da ki jingsngou-má hir-hir ha pyd-deng ki para baarsap;

27. da ka jingtrei-minot bad ka jingtrei-shitom; da ki jingb'ym-ioh-thíah búnsin; da ka jingsngou-thyngan bad ka jingsngou-slíang; da ki jing-shahjingit búnsin; da ka pijah bad ka jinglyngkhúid kein:

28. khlem da nieu ia kita kiei-kiei-ruh kiba *jía* nabar, kata ka jingkíh-kyrthep kaba *jía* ha nga hala ka sngi, *kaba long* ka jingsúmar-súkhér kein ia Ki Balang baroh.

29. Uei ba sngou-tlot, ba nga nga'm sngou-tlot ruh? iano ba la pynjinthut-pyrkúp-slúp, ba ma-nga nga'm sngou-plúh-khuslai kein?

30. Lada ka dei ia nga ba'n leh-thau-burom, te nga'n leh-thau-burom shaphang kita

kiei-kiei-ruh ka jingtlot jong
nga.
31. U Blei bad uba U Ky-
pá U Iísous Khristos uba U
Trai jong ngi, ia uba long ba-
-la-kyrkhú sha ka b'ymjiukut,
u tip ba nga'm lamlér kein.
32. *Ruh* ha Ka Damaskos,
uba u lyngskor jong U Aretas
uba u siim, u áp-phira ia kata
ka shnong ki nong Damaskos,
ba u da kwah ba'n kem ia nga:
33. hinrei la pynhíer-noh
khyndiat-pa-khyndiat ia nga
lyngba ia ka jingkhang-pyng-
shai ha ka tukri ha synda ka
kynroh kein, te kumta nga la
phet-iáp-noh na ki ktí jong u.

XII.—LYNNONG.

1. *U iaipyníh pat ia ki nía kiwei ki baleh-burom ia u ba u long shisha U Apostolos U Blei, na kiba ki jingíhthúh-pau baphylla jong u.* 7. *Hinrei u kham sngou-bhá kein ba'n leh-burom ha ki jingsngou-tlot jong u; bad u ia-thúh ia kiwei-pat ki jingpyníh-níá ba u long U Apostolos, bad shaphang ka jinglong bad ki jingthymú jong u ha ka baleh kumta.*

1. SHISHA, ka'm myntoi-bit
ia nga ba'n leh-thau-burom
kein: namar nga'n poi sha ki
jingíhthúh-pau bad ki jingpyn-
pau ki jong U Trai.
2. Nga íhthúh ia u briu ha
U Khristos, la don mynta kum
khadsau snem; (la *u long* ha
ka met, nga'm tip; lane habar
kata ka met, nga'm tip; U
Blei u tip kein:) ia uba kat
uta ba-la-rong-noh háduh ka
balai byneng.
3. Te nga íhthúh ia uba kat
uta u briu; (la *u long* ha ka
met, lane habar kata ka met,
nga'm tip; U Blei u tip kein:)
4. ba la rong-noh ia u kein
háduh kata ka jaka-basuk-éh,
bad u la ioh-sngou ia ki ktín
b'ymlah-iathúh, ia kiba b'ym
dei ia u briu ba'n iathúh.
5. Shaphang kat uta nga'n
leh-thau-burom kein; hinrei
shaphang ia lade-hí nga'n ym
leh-thau-burom, l'ymda ha ki-
ta ki jingtlot jong nga.
6. Namar lada nga'n da mon
ba'n leh-thau-burom, nga'n ym
long u babíeit; namar nga'n
kren ia ka bashisha kein; hin-
rei nga íeh, ioh ba uno-uno-ruh
u'n mut-nieu shaphang jong
nga tam kein ia kaba u ioh-íh
ia nga, lane ia kaba u ioh-sngou
na nga.
7. HINREI khynang ba

nga'n ym sngou-khrau-tam-éh
da ka jingkhrau-kor-tam-éh
kita ki jingpynpau, la ai-pyn-
-néh kein ha nga ia u shíah ha
ka doh, ia u ba-la-phah da U
Soitan, ba u'n ioh-pynshitom-
-sat ia nga, khynang ba nga'n
ym sngou-khrau-tam-éh kein.
8. Shaphang une nga la kyr-
pád laisin ia uba U Trai, ba yn
pynkynriah-noh ia u na nga.
9. Te u la ong ha nga, Ka
jingaiei jong nga ka dap bí-
ang-bíang-ruh ia mé: namar
la pynjanai-noh ia ka bor jong
nga kein ha ka jingtlot. Da
ka bakymen-tam-éh, namar-
-kata, kham-tam kein nga'n
leh-thau-burom ha kita ki jing-
tlot jong nga, khynang ba kata
ka bor ka jong U Khristos ka'n
da ioh-shong-sah ha nga.
10. Naba kumta nga sngou-
bhá ha ki jingtlot, ha ki jing-
leh-bein, ha ki jingsngou-kyr-
dúh-khait, ha ki jingbeh-bein,
ha ki jingsngou-shípá-éh, na ka
bynta U Khristos kein; namar
haba nga sngou-tlot, hangta
nga long u bakhlain.
11. Nga la jía-long u ba-
bíeit *kumta* da ka baleh-thau-
-burom; phi la iapynleh ma-
-phi ia nga: namar ka la dei
ia nga ba'n ioh-iaroh da phi;
namar nga'm shym la dúna
ei-ei-ruh-ém ia kita Ki Apos-
tolos ki bakongsan-tam-éh, la
nga long ruh ei-ei-ruh-ém.
12. Shisha ia kiba ki dak-
-pyníh jong uba U Apostolos
la pynlong-pau kein ha pyd-
deng jong phi ha ka jingiainéh-
-minot baroh, ha ki dak-pyníh,
bad ki jingphylla, bad ki jing-
leh-bor-bah.
13. Namar ka long aiuh ha
kaba phi la kham dúna ia kita
kiwei Ki Balang, l'ymda *long*,
ba nga hí nga'm shym la ban-
-khía kein ia phi? tó phi'n
máp-noh ia nga ia kane ka
jingb'ymdei.
14. Ha khymíh, laisin nga
sngou-la-kloi ba'n wan ha phi;
bad nga'n ym ban-khía te ia
phi; namar nga'm wád ia kiei-
-kiei-ruh ki jong phi, hinrei ia
phi kein: namar ka'm dei ia
ki khún ba'n kynsheu-noh na
ka bynta ki kymí-ki-kypá, hin-
rei ki kymí-ki-kypá na ka
bynta ki khún kein.
15. Hinrei ma-nga da ka ba-
kymen-tam-éh nga'n pynlut
bad nga'n pynlut-noh-khoit ia
lade kein na ka bynta kita ki
mynsiim jong phi; la ka long,

ba haba nga da íeit kham-shí-kaddei-éh ia phi, yn íeit kham--dúna pynban ia nga.

16. Hinrei tó ai ka'n long kumta; nga nga'm shym la ban-khía ia phi: hinrei ba nga long u basíantí, nga la kem ia phi da ka jingshúkor.

17. Ható nga la myntoi b'ymdei na phi dano-dano-ruh na kita ia kiba nga la phah ha phi?

18. Nga la kyrpád ia U Titos *ba'n leit*, bad nga la phah lem bad *u* ia uta u para-bangeit. Ható U Titos u la myntoi b'ymdei ne ém na phi? ható ngi'm shym la iaid ha kaba kajuh ka mynsiim? ható *ngi'm shym la iaid ruh* ha kiba kijuh ki jingjám?

19. Phi mut pat ba ngi ia-sait-ksan ia lade ha phi? ha khymat U Blei, ha U Khristos ngi kren kein; hinrei *ngi leh* ia kine kiei-kiei-baroh, kó ki hep, na ka bynta ka ba'n tei ia phi.

20. Namar nga shepting, ioh ba haba nga wan, nga'n ym shem ia phi kum kiba nga mon, bad *ioh ba* yn shem da phi ia nga kum uba phi'm mon kein; *nga shepting* ioh ba *don* ki jingianía, ki jingiasngou-pi-húin, ki jingbittar-lep, ki jing-iapynéh, ki jingiakren-síar--blab-blab, ki jingiakren-síar--pasíau, ki jingiaát-leh-meng, ki jingiakíhwin:

21. ioh *ruh*, haba nga wan pat, U Blei jong nga u'n pyn-sngou-bukoh kein ia nga ha pyddeng jong phi, bad *ioh ba* nga'n leh-sngousíh namar bún jong kita kiba la leh-pop myn-shiwa, bad ki'm shym la kylla--ka-bamut shaphang kata ka jingb'ymkhúid, bad ka baklim--auria-síh, bad ka banúti-ja-khlia ia kiba ki la leh.

XIII.—Lynnong.

1. *U Paul u byrngem ia kita ki bapop b'ymkylla-ka-bamut; u sneng ia ki ba'n kylli-iit ia lade, bad ba'n kylla-ka-bamut.* 11. *Ha ka bawai-noh u sneng--íeit ia ki, bad u ngúh-mon-bhá ia ki.*

1. Kane *ka long* ka balaisin *ba* nga sa wan ha phi. "Da "ka shintur ar-ngút ne lai--"ngút ki nongiaphlá yn pyn-"skhem ia ka ktín baroh."

2. Nga la ong mynshiwa, bad *mynta* nga iathúhlypá kein, kumba mynba nga don ha khy-

mat kaba arsin, bad mynta ruh
haba nga'm don ha khymat,
nga thoh ha kita kiba la leh-
-pop mynshiwa, bad ha kita
kiwei baroh, ba lada nga'n wan
pat, nga'n ym pyllait-isynei
shuh *ia ki:*
3. naba phi iawád ia ka
jingpyníh-nía ka jong U Khris-
tos ba u kren ha nga, uba b'ym
long tlot shaphang jong phi,
hinrei u don bor ha pyddeng
jong phi.
4. Namar la ka long ba la
sahnarphyná ia u na ka jing-
tlot, hinrei u iaiim kein na ka
bor U Blei: kumta ma-ngi ruh
ngi tlot ha u, hinrei ngi'n ioh-
-iaiim lem bad u na ka bor U
Blei shaphang jong phi.
5. Ia lade-hí kein tó tynjúh-
-iit phi la phi long ne ém ha
kata ka jingngeit; ia lade-hí
kein tó phrang phi: ható phi'm
íhthúh ia lade-hí, ba U Iísous
Khristos u long ha phi? l'ymda
phi long ia ki ba-la-kyntait-
-noh kein.
6. Hinrei nga kyrmen ba
phi'n ioh-tip ba ngi'm long ma-
-ngi ia ki ba-la-kyntait-noh
kein.
7. Te lei-lei nga dúwai ha
U Blei, ba phi'n ym leh ia
kaei-kaei-ruh-ém ka basniu;
nga dúwai ym da-lei-lei ba
ngi'n ioh-pau ma-ngi ia ki ba-
-la-pyddiang-hun, hinrei ba
phi'n ioh-iaileh ma-phi kein ia
kata *kaba long* ka babhá, la yn
long ma-ngi pleng kum ia ki
ba-la-kyntait-noh.
8. Namar ngi'm lah leh ei-
-ei-ruh-ém ba'n ialeh ia ka jing-
shisha, hinrei na ka bynta kein
kata ka jingshisha.
9. Namar ngi sngou-kymen
haba ngi long tlot ma-ngi, bad
ma-phi phi long ki bakhlain:
te ia kane ngi dúwai ruh, ia ka
ba'n shná-bíang-bíang kein ia
phi.
10. Naba kumta, ba nga'm
don ha khymat, nga thoh ia
kine kiei-kiei-ruh, ioh ba haba
nga don ha khymat nga'n leh
tyngéh, katba kum kata ka bor
ia kaba uba U Trai u la ai ha
nga khynang ia ka ba'n tei, te
ym ia ka ba'n pynjot kein.
11. HA ka bawai-noh,
kó ki para-bangeit, tó iaky-
men-noh phi, tó phi'n long ia
ki ba-la-pynjanai-noh, tó phi'n
long ia ki ba-la-iapyntyngen,
tó phi'n iamut ia kaba kajuh,
tó phi'n iashong-suk-noh! te U
Blei jong ka jingiaíeit bad ka

jingiasuk u'n long ryngkat bad
phi.
12. Tó phi'n iangúh-mon-
-bhá paralok-hí da ka jingia-
doh bakhúid.
13. Kiba ki riu-khúid ba-
roh kein ki iangúh-mon-bhá ia
phi.
14. Ka jingaiei ka jong U
Iísous Khristos uba U Trai,
bad ka jingíeit ka jong U Blei,
bad ka jingiasyllok ka jong
uba U Mynsiim Bakhúid ruh,
tó ai ba ki'n da ialong lem bad
phi baroh kein. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI GALATIA.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingong-ialam-phrang, bad ka jingngúh-mon-bhá U Paul sha Ki Balang ha Ka Galatia.* 6. *U kren-kyndit ba ki la íehnoh ia u bad ia Ka Jingiathúhkhána-babhá; u tim ruh ia kita ki ba-ialap da kumwei kein.* 11. *U pyníh-shinná kumno la khot ia u ba'n long U Apostolos.*

1. U Paul, U Apostolos,
(ym na ki briu, l'ymne da u
briu; hinrei da U Iísous Khris-
tos, bad *da* U Blei uba U Kypá
kein, uba la pynmíh-pat ia u
na ki baiáp,)
2. bad kita ki para-bangeit
baroh *kiba long* lem bad nga,
ha kita Ki Balang Ka Galatia:
3. *tó long* ka jingaiei ha
phi, bad ka jingsuk na U Blei
uba U Kypá, bad *na* U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi,
4. uba la aití-noh ia lade
namar ki pop jong ngi, khy-
nang ba *kumta* kein u'n da ioh-
-pynpyllait-noh ia ngi na jong
kane ka pyrthei basniu ka ba-
mynta, katba kum kaba ka
mon U Blei uba U Kypá jong
ngi:
5. ha uba *long* ka jingpyn-
don-burom sha ka b'ymjiukut
b'ymjiukut! Amen!

6. Nga sngou-kyndit-
-thred kein ba phi iakynriah-
-noh shiliang shen katta-katta
na uta uba la khot ia phi ha
ka jingaiei U Khristos, sha ka-
wei-pat ka jingiathúhkhána-ba-
bhá :
7. kaba b'ym long kawei-
-pat *pleng;* hinrei tang don kita
kiba iapynkhíh-khuslai ia phi,
bad ki bakwah ba'n pynkylla-
-sniu ia kata Ka Jingiathúh-
khána-babhá ka jong U Khris-
tos.
8. Hinrei lada ma-ngi, lane
u angelos na byneng, u da ia-
thúhkhána-babhá ha phi da
kumwei kein ia kaba ngi la ia-
thúhkhána-babhá ha phi, tó ai
ba u'n long ia u ba-la-tim-
-noh !
9. Kumba ngi la ong myn-
shiwa, kumjuh mynta kein nga
ong pat, Lada uno-uno-ruh u
da iathúhkhána-babhá ia phi
da kumwei kein ia kaba phi la
ioh-pyddiang, tó ai ba u'n long
ia u ba-la-tim-noh.
10. Namar mynta ható nga
theu-pynsngoubhá ia ki briu,
ne ia uba U Blei? lane nga
wád ia ka ba'n pynsngoubhá
ia ki briu? namar lada nga
dang pynsngoubhá ia ki briu,
nga'm shym la ioh-long kein u
shakri U Khristos.
11. Hinrei te nga pyntip
ha phi, kó ki para-bangeit,
shaphang kata Ka Jingiathúh-
khána-babhá ia kaba la ia-
thúhkhána-babhá da nga, ba
ka'm long katba kum u briu
kein.
12. Namar ma-nga nga'm
shym la pyddiang ia ka na u
briu, l'ymne la hikai ia nga *ha*
ka; hinrei da ka jingpynpau
U Iísous Khristos.
13. Namar phi la ioh-sngou
shaphang ka jinglong-jingim
ka jong nga mynno-mynno-
-ruh ha ka jingleh ki níam-ki-
-rúkom Ki Jiu, ba nga la jiu
pynshitom-bein shikaddei-éh-
-tam ia Ka Balang U Blei, bad
nga la jiu pynjot-bein kein ia
ka;
14. bad nga la nangstád-
-nangstád ha ka jingleh ki
níam-ki-rúkom Ki Jiu nalor
shibún ki bakarta kat nga ha
kata ka kynja jong nga, ba nga
da long da shíkaddei-tam u ba-
sngou-shit-rhem kein shaphang
ki rúkom-pateng-la-pateng ki
jong ki kypá-tymmen jong
nga.
15. Hinrei mynba U Blei u

la mon-sngoubhá, uba la kyn-
tang ia nga na ka kypoh ka
kymí jong nga, bad uba la
khot *ia nga* da ka jingaiei
jong u,
16. ba'n pynpau kein ia U
Khún jong u ha nga, khy-
nang ba nga'n ioh-iathúhkhá-
na-babhá ia u ha pyddeng
kiba Ki Jentil; kumne-kum-
ne-ruh nga'm shym la iasylla
shuh bad ka doh bad ka snám
te,
17. l'ymne nga'm shym la
leit-kíu sha Ka Jerusalem ha
kita kiba *long* Ki Apostolos
mynshiwa ia nga; hinrei nga
la leit-noh sha Ka Arabia, bad
nga la leit-phai pat sha Ka
Damaskos.
18. H'ynda kumta, hadiin
lai snem, nga la leit-kíu sha
Ka Jerusalem, ba'n ioh-íhthúh
ia U Petros, te nga la iaisah
bad u khadsan sngi.
19. Hinrei iano-iano-ruh-
-pat na kiba Ki Apostolos
nga'm shym la ioh-íh, tang ia
U Iakobos uba u para jong
uba U Trai.
20. Te kita kiei-kiei-ruh ia
kiba nga thoh ha phi, ha khy-
míh, ha khymat U Blei, ba
nga'm lamlér kein.
21. Hadiin kata nga la wan
sha kita ki phang jong Ka Sy-
ria bad jong Ka Kilikia;
22. hinrei *baroh shi kata*
nga la long khlem da íhthúh
kein ia nga da la ka khymat
ha kita Ki Balang jong Ka
Ioudaia kiba ha U Khristos;
23. hinrei tang ki la jiu íoh-
-sngou, Ba uta uba jiu pyn-
shitom-bein ia ngi mynno-myn-
no-ruh, mynta pleng u ialap-
khána-babhá ia kata ka jing-
ngeit ia kaba mynno-mynno-
-ruh u jiu pynjot-bein kein.
24. Te kumta ki la iapyn-
don-burom ia U Blei ha nga.

II.—Lynnong.

1. *U Paul u iathúh shaphang ka jingleit-pat jong u sha Ka Jerusalem, bad na ka balei u la leit:* 11. *bad shaphang kumno u la don kam ba'n sneng ia U Petros; bad u pyníh-nía-shai ruh shaphang ka jingpynksan da ka jingngeit.*

1. H'ynda kumta, hadiin
ba la dap khadsau snem, nga
la leit-kíu pat sha Ka Jerusa-
lem bad U Barnabas, nga la
shim lem bad nga ia U Titos
ruh.

2. Te nga la leit-kíu katba kum ka jingpynpau; bad nga la iathúh-náduh ha ki ia kata Ka Jingiathúhkhána-babhá ia kaba nga ialap ha kiba Ki Jentil, hinrei kyrphang kein tang ha kita ki bapau *kongsan*, ioh ba kumno-kumno-ruh nga'n da phet, ne nga la lah phet leh-noh-ei.

3. Hinrei wad ia U Titos, uba *la don* lem bad nga, la u long u kynja Griik, ym shym la pynleh kein ba yn ot-shíar ia u.

4. Hinrei kumta ruh namar kita ki para baarsap kein ia kiba la ialam-túh hapoh, kiba la iawan-túh hapoh ia ka ba'n syntíat-noh kein ia kata ka jinglait-lúid jong ngi kaba ngi don ha U Khristos Iísous, khynang ba ki'n ioh-pynlong-mrau ia ngi ha ki hí:

5. ha kiba ngi'm shym la kynran-noh wad tang shibit-arbit ém da ka jingleh-rit kein, khynang ba ka jingshisha ka jong Ka Jingiathúhkhána-babhá ka'n ioh-iaisah ha pyddeng jong phi.

6. Hinrei shaphang kita kiba íhmat ba ki long kaei-kaei-ruh, ka bakumno-kumno-ruh ki la jiu long, ka'm long phér ia nga ei-ei-ruh-ém; (U Blei u'm nieu-shiliang kein ia ka khymat u briu;) namar shisha kita ki bapau *kongsan* ki'm shym la pynlang kein ha ka jingiasylla ia kaei-kaei-ruh-ém ha nga:

7. hinrei da kumwei kein, haba ki la ioh-íh ba la aití-shaníah ha nga ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong ka jingb'ymot-shíar, kumba ha U Petros *ia Ka Jingiathúhkhána-babhá* ka jong ka jingot-shíar:

8. (namar uta uba la leh-bor-bah hapoh U Petros ia ka ba'n long U Apostolos jong ka jingot-shíar, u la leh-bor-bah hapoh jong nga ruh *ia ka ba'n long U Apostolos* jong kiba Ki Jentil:)

9. te U Iakobos, bad U Kíphas, bad U Ioannis, ia kiba ki nieu ba'n long ki rí-jíd, haba ki la íhthúh ia kata ka jingaiei ia kaba la ai ha nga, ki la ai ha nga bad ha U Barnabas ia ki jingiasoh-ktí ka jingiasyllok; khynang ba ma-ngi *ngi'n leit iathúhkhána-babhá* ha kiba Ki Jentil, bad ma-ki ha kaba ka jingot-shíar.

10. Tang *ki da pán* ba ngi'n

kynmau kein ia ki baduk; ia
kata kajuh hí ruh nga la sngou-
-smat-éh ba'n leh.
11. Ruh putet, mynba
U Petros u la wan ha Ka
Antiokheia, nga la ieng-ialeh
pyrshah ia u ha khymat kein,
naba u long ia u ba-la-pyn-
rem.
12. Namar mynshiwa kaba
la wan kita na U Iakobos, u la
jiu bám-sngoubhá lem bad kiba
Ki Jentil; hinrei h'ynda ki la
lah poi, u la kynran-noh-sían,
bad u la khlád-noh ia lade
kein, da ka bashepting ia kita
kiba na ka níam-ot-shíar.
13. Te kita kiwei Ki Jiu
ruh ki la ialeh-arsap lem bad
u, kat ba'n rong-noh-lem ia U
Barnabas ruh da kata ka jing-
leh-arsap jong ki.
14. Hinrei mynba nga la
ioh-íh, ba ki'm iaid-beit katba
kum ka jingshisha ka jong Ka
Jingiathúhkhána-babhá, nga la
ong ha U Petros ha khymat
jong ki baroh; Lada ma-mé,
uba long U Jiu, mé im kum ka
rúkom Ki Jentil, te ym kum
ka jong Ki Jiu, ható balei mé
pynkongúh kein ia kiba Ki Jen-
til ba'n im kum Ki Jiu?
15. Ma-ngi kein, *kiba long*
na la ka kynja Ki Jiu, ym te
na Ki Jentil ki bapop;
16. ki batip kein ba yn ym
pynksan ia u briu da ki jingleh
Ka Húkum, hinrei tang da ka
jingngeit ha U Iísous Khris-
tos; kumta ma-ngi ruh ngi la
ngeit ha U Khristos Iísous,
khynang ba yn pynksan ia ngi
da ka jingngeit ha U Khristos,
ym te da ki jingleh Ka Húkum;
naba da ki jingleh Ka Húkum
yn ym pynksan ia kawei ka
doh kein.
17. Hinrei lada, da kaba ngi
iawád ba yn pynksan ia ngi
ha U Khristos, yn shem pyn-
ban ba ma-ngi hí ruh *ngi dang
long* ki bapop, ható U Khristos
kumta u long ne ém U Nong-
leh-minot ka pop? Wat ai ka'n
long *kumta da-lei-lei!*
18. Namar lada nga da tei
pat ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba
nga la pynjot-noh, nga pyníh-
-shinná ia lade kum u nong-
pallat kein.
19. Namar ma-nga da Ka
Húkum nga la iáp-noh sha Ka
Húkum, khynang ba nga'n
ioh-iaiim kein sha U Blei.
20. La sahnarphyná lem ia
nga bad U Khristos: te nga
im, ym ma-nga shuh, hinrei U

Khristos u iaiim kein ha nga: te ia kata *ka jingim* ia kaba nga iaiim mynta ha ka doh, nga iaiim kein da ka jingngeit kaba ha uba U Khún U Blei, uba la íeit ia nga, bad uba la aití-noh ia lade na ka bynta jong nga.

21. Nga'm pyndam-noh kein ia ka jingaiei ka jong U Blei; namar lada ka hok *ka da jía* da Ka Húkum, te kumta U Khristos u la iáp-noh leh-noh-ei.

III. Lynnong.

1. *U kylli ia ki na ka balei ba ki la íehnoh ia ka jingngeit, bad ba ki iasoh bad Ka Húkum.* 6. *Ynda kumta u pyníh ba ia kita ki bangeit yn pynksan kein: bad ba yn kyrkhú ia ki lem bad U Abraam u bangeit.* 19. *U pyníh-shinná ia kane baroh da ki bún nía.*

1. Ah Ki Galatia ki babíeit! ható uei ba la pynthame ia phi, kat ba'n yın kongúh ia ka jingshisha? ha kiba ha pyrshah ki khymat jong ki la pyníh-shinná ha pyddeng jong phi ia U Iísous Khristos kum ia u ba-la-sahnarphyná kein.

2. Tang ia kane nga kwah ba'n nang na phi; Phi la ioh-pyddiang ia uba U Mynsiim da ki jingleh Ka Húkum, lane da ka jingioh-sngou ka jingngeit?

3. Ható phi long ki babíeit katta-katta? haba phi la lah sydang ha uba U Mynsiim kein, phi iapynkut-janai-noh ia lade mynta ha ka doh?

4. Ható phi la shah leh-noh-ei ia katta-katta babún kiei-kiei-ruh? lada shisha *ka'n da long* leh-noh-ei ruh.

5. Te uta uba iaiai-pyndap ha phi ia uba U Mynsiim, bad u batrei-bor-bah ia ki jingleh-phylla ha pyddeng jong phi; *ható u leh* da ki jingleh Ka Húkum, lane da ka jingioh-sngou ka jingngeit?

6. Kat kumba U Abraam u la ngeit ha U Blei, bad la nieu ia kata ha u ia ka ba'n pynksan.

7. Te kumta tó phi'n tip, ba kita kiba na ka jingngeit, kita kein ki long ki khún U Abraam.

8. Hinrei Ka Jingthoh haba ka la ioh-íhlypá, ba U Blei u da pynksan ia Ki Jentil da ka jingngeit, ka la iathúhkhána-

-babhálypá ha U Abraam, "Ba ha mé yn kyrkhú ia Ki Jentil baroh."

9. Kumta kein la kyrkhú ia kita kiba na ka jingngeit lem bad U Abraam uba da ngeit.

10. Namar kat kiba long na ki jingleh Ka Húkum, ki long hapoh ka jingtim kein: namar la thoh, "*Long* ba-la-tim ia " uei-uei-baroh u b'ym iainéh " ha kiei-kiei-baroh ia kiba la " thoh ha Ka Kítap ka jong " Ka Húkum, ia ka ba'n leh ia " ki kein."

11. Te ba yn ym pynksan iano-iano-ruh-ém da Ka Húkum ha khymat U Blei, ka pau-shinná kein: naba *la thoh,* " U bahok da ka jingngeit u'n " ioh-iaiim."

12. Hinrei kata Ka Húkum ka'm long na ka jingngeit kein: hinrei, " Uta u briu uba haba " u la iaileh ia kita kiei-kiei- " -ruh, u'n ioh-im ha ki."

13. *Naba* U Khristos u la siuspah-noh kein ia ngi na ka jingtim ka jong Ka Húkum, da kaba la pynlong ka jingtim ia u na ka bynta jong ngi: (namar la thoh, "*Long* ba-la- " -tim ia uwei-uwei-baroh ia u " ba-la-sydiin ha u diing:")

14. khynang ba ka jingkyrkhú ka jong U Abraam ka'n jía ha kiba Ki Jentil da U Khristos Iísous; ba ngi'n ioh-pyddiang ia ka jingkular ia uba U Mynsiim da ka jingngeit.

15. Kó ki para-bangeit, (nga kren katba kum u briu) Kumjuh la ka long kein tang ka jiutang u briu, haba la pynskhem *ia ka,* ym don uba pyndam-noh, lane uba pynlang ei-ei-ruh shuh ha ka.

16. Te ha U Abraam la kren kein ia ki jingkular, bad ha u symbai jong u; u'm ong, Bad ha ki symbai kumba shaphang ki babún, hinrei kumba shaphang uwei, (Bad ha u symbai jong mé,) uba long U Khristos.

17. Te ia kane nga ong, *Ba* ia kata ka jiutang ba-la-pynskhem mynshiwa da U Blei shaphang U Khristos, kata Ka Húkum, kaba la long sauspah laipheu snem hadiin, ka'm *lah* pyndúh-noh ia ka kein, kat ba'n pynleh-noh-ei ia kata ka jingkular.

18. Namar lada kata ka bynta-bahíer-pateng *ka long* na Ka Húkum, ka'm *long* shuh

kein na ka jingkular; hinrei U Blei u la ai-ei kein *ia ka* ha U Abraam da ka jingkular.

19. Ia ka ba'n lei te, *la long* kata Ka Húkum? Namar kita ki jingpallat la buh-lang ia ka, tadynda yn la wan uta u symbai ha uba la kular; *ia Ka Húkum* kein la pynlong da ki angelos ha ka ktí u ksíang.

20. Te u ksíang u'm long *tang* ia uwei; hinrei U Blei u long uwei.

21. Ható kata Ka Húkum, namar-kata, ka ialeh-pyrshah ia kita ki jingkular U Blei? Wat ai ka'n long *kumta da-lei-lei!* namar lada la lah ai ia Ka Húkum kaba da lah ba'n pynim, haba kumta shisha ka hok ka da la long na Ka Húkum kein.

22. Hinrei kaba Ka Jingthoh ka la set-khop-lem ia ki baroh hapoh ka pop, khynang ba yn ioh-ai ia kata ka jingkular *kaba* na ka jingngeit ha U Iísous Khristos ha kita ki bangeit.

23. Hinrei mynshiwa kaba la wan kata ka jingngeit, la áp-phira ia ngi hapoh Ka Húkum, ba-la-set-khop-lem ia ngi kein sha kata ka jingngeit ka ba'n sa pynpau-shinná hadiin.

24. Kumta kata Ka Húkum ka la jía-long ka nongialam jong ngi sha U Khristos, khynang ba yn pynksan ia ngi da ka jingngeit kein.

25. Hinrei haba la wan kata ka jingngeit, ngi'm long shuh kein hapoh u nongialam.

26. Namar phi baroh phi long ki khún U Blei da ka jingngeit ha U Khristos Iísous.

27. Namar ia kat kiba na phi ba la pynbaptisma sha U Khristos, phi la kúp kein ia U Khristos.

28. Ym don U Jiu l'ymne U Griik; ym don u mrau l'ymne u balait-lúid; ym don shinrang lane kynthei; namar phi baroh phi ialong uwei kein ha U Khristos Iísous.

29. Te lada phi *long* ki jong U Khristos, kumta te phi long u symbai jong U Abraam, bad ki nongioh-pateng katba kum ka jingkular.

IV. Lynnong.

1. *U Apostolos u pyníh ba ngi dang hapoh Ka Húkum háduh ka*

jingwan U Khristos; te namar ba la wan U Ísous ba ngi'n ioh-pyddiang ia ka jingting--khún, ngi'm long shuh ki mrau Ka Húkum. 12. *U pynkynmau-íeit ia ki shaphang ka jingmon-sngoubhá jong ki sha u hí, bad ia ka jong u sha ki ruh.* 21. *U pyníh-shinná ha ka bakumno Ka Húkum bad Ka Jingiathúhkhána-babhá ki iaphér, da ka jingphawar shaphang ki khún-ki-ksiu Ka Agar bad Ka Sara.*

1. Te nga ong, *Ba* uta u nongioh-pateng katba u dang long khynnah, u'm long phér daei-daei-ruh-ém kein ia u mrau, la u long u trai kiei-kiei--baroh;

2. hinrei u long hapoh ki nongsúmar-súkhér bad ki sardar, tadynda kata ka ía ba-la--buhlypá da uba u kypá kein.

3. Kumta ma-ngi ruh, mynba ngi la long ki khynnah, ngi la jiu long mrau kein hapoh kiba ki jor-tynrai jong ka pyrthei:

4. hinrei mynba la jía ka badap-bíang ka ía, U Blei u la phah-noh ia la U Khún, ia uba la khá na ka briu, ia uba la pynlong kein hapoh Ka Húkum;

5. khynang ba u'n ioh-siu-spah-noh ia kita kiba hapoh Ka Húkum, ba ngi'n ioh-pyddiang kein ia ka bating-khún.

6. Te naba phi long ki khún, U Blei u la phah-noh kein ia uba U Mynsiim U Khún jong u sha ki dohnúd jong phi, da ka baiám-kyrpád, Abba, kó Pá!

7. Kumta te me'm long shuh u mrau, hinrei u khún kein; te lada u khún, u nong-ioh-pateng ruh U Blei da U Khristos.

8. Hinrei mynkata kein, mynba phi'm shym la íhthúh ia U Blei, phi la shakri ia kita kiba da la ka kynja lei-lei ki'm long ki blei.

9. Hinrei mynta pleng, haba phi la íhthúh ia U Blei, hinrei kham-tam shisha, ba-la--íhthúh ia phi da U Blei kein, ható kumno ba phi kylla-diin pat sha kita ki jor-tynrai ki batlot bad ki baduk, ha kiba phi iakwah-sat ba'n shong--mrau pat kumba mynnongkong kein?

10. Phi iasúmar-byniah-éh ia ki sngi, bad ia ki bynai, bad ia ki ía, bad ia ki snem de.

11. Nga sngou-shepting shaphang jong phi, ioh ba nga

la trei-shitom leh-noh-ei kein shaphang jong phi.

12. Kó ki para-bangeit, tó iailong phi kum ma-nga, naba nga ruh nga kum ma-phi; nga kyrpád ia phi! phi'm shym la leh-sniu kein ei-ei-ruh-ém ia nga.

13. Namar phi tip ba na ka jingsngou-tlot jong ka doh, nga la iathúhkhána-babhá ha phi ha kaba mynnyngkong kein.

14. Bad ia kata ka jingtyn-júh-sat jong nga kaba ha ka doh jong nga phi'm shym la ianieu-bein-noh, l'ymne phi'm shym la iaíhsait-met-noh kein; hinrei phi la iapyddiang-sngou-bhá ia nga kum ia u angelos U Blei, *wad* kum ia U Khristos Iísous.

15. Ah katno, namar-kata, la jiu long *mynkata* ka jingsuk jong phi? namar nga phlá-shai ia phi, ba lada *long* balah, phi da la khlau-noh ia ki khymat jong phi, bad phi da la aití *ia ki* ha nga.

16. Ható kumta te nga la jía-long kum u nongshún jong phi, da ka baiathúh ia ka ba-shisha ha phi?

17. Ki leh-íeit shit-rhem sha phi, *hinrei* ym babhá kein; hinrei ki kwah-éh ba'n khang-noh ia phi, khynang ba phi'n ioh-leh-íeit shit-rhem sha ki.

18. Hinrei *ka long* babhá ia ka ba'n sngou-shit-rhem ha kaei-kaei-ruh ka babhá, khlem da púd kein, te ym tang haba nga don ha khymat lem bad phi.

19. Kó ki khún-hep jong nga, ia kiba nga sngou-súh-khún pat, tadynda yn pyn-long-dur ia U Khristos ha phi!

20. Te nga kwah kein ba'n long ha khymat lem bad phi mynta, bad ba'n kylla ia ka ktín jong nga, naba nga sngou-lyngngoh shaphang jong phi.

21. Tó iathúh ha nga, phi kiba kwah ba'n long hapoh Ka Húkum, ható phi'm ioh-sngou ia kata Ka Húkum?

22. Namar la thoh, Ba U Abraam u la don ar-ngút ki khún-shinrang; uwei na kata ka mrau, bad uwei na kata ka kynrád kein.

23. Hinrei ia uta uba na kata ka mrau, la khá katba kum ka doh: hinrei ia uta uba na kata ka kynrád, da kaba ka jingkular kein.

24. Ia kine kiei-kiei-ruh long balah iathúh-phawar: namar

kine ki long kita ki ar ki jiu-
tang; kaba kawei na u lúm
Sina, ka bakhá-khún sha ka
jinglong-mrau, kaba long Ka
Agar kein.
25. (Namar kane *ka ktín*
Agar ka long u lúm Sina ha
Ka Arabia;) bad ka iadei-ryng-
kad-bíang bad Ka Jerusalem
kaba mynta, bad ka shong-
-mrau lem bad ki khún jong ka.
26. Hinrei kata Ka Jerusa-
lem kaba ha neng ka long ka
balait-lúid, kaba long ka kymí
jong ngi baroh kein.
27. Namar la thoh, "Tó
"leh-kymen, pha ka balynki,
"kaba b'ym khá-khún; tó da
"ky-ang *ka ktín*, bad tó da
"ky-ang-jam-éh, pha kaba
"b'ym súh-khún: naba ki
"khún kata baíehnoh weibriu
"ki kham bún pleng ia ki jong
"kata kaba don u tyngá kein."
28. Te kumta ma-ngi, kó ki
para-bangeit, katba kum U
Isaak, ngi long ki khún ka
jingkular kein.
29. Hinrei, kumba mynkata
kein uta ia uba la khá katba
kum ka doh, u la leh-bein-sat
ia uta ia uba *la khá* katba kum
U Mynsiim, kumta ruh mynta
kein.
30. Hinrei kaba Ka Jing-
thoh ka ong aiuh? "Tó da
"shop-noh shabar ia kata ka
"mrau bad ia u khún jong ka;
"namar uta u khún kata ka
"mrau u'n u'm ioh-pateng
"kein lem bad uba u khún
"jong kata ka kynrád."
31. Kumta te, kó ki para-
-bangeit, ngi'm long ki khún ka
mrau, hinrei ki jong kata ka
kynrád kein.

V.—LYNNONG.

1. *U Apostolos u sneng-kyntú ia ki ba'n ieng-skhem ha ka jinglait-lúid jong ki, bad u pyníh-nía-shai ba ka b'ymdei ba ki'n shah ia lade ba'n leh pat ia ka níam-ot-shíar:* 13. *hinrei kham-tam ki'n da súmar ba'n iaíeit para-lok-hí.* 16. *Ba ki'n ioh-bor ba'n kyndiah-noh na ka ba'n leh katba kyndúh ha ka jinglait-lúid jong ki, u iathúh ter-ter ha ki ia ki jingleh ka doh, bad ki bakumno ruh long ki soh batynnad U Mynsiim.*

1. Ha kata ka jinglait-lúid,
namar-kata, da kaba U Khris-
tos u la pynpyllait-lúid ia ngi,
tó da iaiieng-skhem phi, bad
tó wat long phi ba yn buh-
-skhem ia phi pat hapoh ka
lyngkor ka jinglong-mrau.
2. Ha khymíh, ma-nga U

Paul nga ong ha phi, ba, Lada yn ot-shíar ia phi, U Khristos u'n u'm myntoi kein ei-ei-ruh--ém ia phi.

3. Namar putet nga phlá--skhem ha u briu baroh ba-la--ot-shíar, ba u long u nong-sait-ram ia ka ba'n leh ia kata baroh-kawei Ka Húkum kein.

4. Phi la lait-noh na U Khristos, mano-mano-ruh na phi kiba pynksan ia lade da Ka Húkum; phi la háp-noh na ka jingaiei kein.

5. Namar ma-ngi, da U Mynsiim, ngi iaiáp-khymíh--shain kein ia ka jingkyrmen ka jingpynksan da ka jingngeit.

6. Namar ha U Khristos Iísous ka jingot-shíar ka'm lah ei-ei-ruh, l'ymne ka jingb'ym-ot-shíar kein; hinrei ka jing-ngeit ka batrei-shait da ka jingíeit.

7, Phi la dang iaphet bhá; Ah! uei ba la pynpep ia phi, ba phi'n ym kongúh ia ka jing-shisha ?

8. Kane ka bashait-kongúh ka'm *jía* kein na uta uba la khot ia phi.

9. Khun-khyndiat u thíat, u pynsíp kein ia ka baroh-kawei ka shí-lyllún u kypú-im.

10. Ma-nga te nga sngou--shaníah shaphang jong phi ha U Trai, ba phi'n ym iamut ei--ei-ruh-ém da kumwei: hinrei uta uba pynkhíh-khuslai ia phi u'n bah ia la ka jingpyn-rem ba'n shitom, mano-mano--ruh u'n da lah long kein.

11. Hinrei ma-nga, kó ki para-bangeit, lada nga dang ialap ia ka jingot-shíar, ható balei ba dang leh-bein-sat ia nga? haba kumta shisha la pynwai-noh kein ia ka jingjin-thut ka jong ka diingphyná.

12. Te ah nga mon dik-dik ba yn ot-noh kein ia kita kiba pynkhíh-khuslai-sat ia phi!

13. NAMAR, kó ki para--bangeít, la khot ia phi sha ka jinglait-lúid; tang ba kata ka jinglait-lúid ka'm *long* ia ka ba'n ai-dau kein ia ka doh, hin-rei da ka jingiaíeit tó shakri phi paralok-hí.

14. Namar la pyndep ia Ka Húkum baroh ha kawei ka ktín, ha kane kein, "Me'n íeit ia la u "paramarjan kumba ia lade."

15. Hinrei lada phi iadait bad phi iabám-dúh paralok-hí, tó súmar phi, ioh ba da ki para-lok-hí phi'n da dúh-noh-khoit kein.

16. Te nga ong, Tó
iaiiaid phi ha U Mynsiim, te
kumta phi'n ym pyndep shuh
kein ia ka jingkwah-jakhlia
jong ka doh.
17. Namar kata ka doh ka
kwah-jakhlia ia ka ba'n ialeh
ia uba U Mynsiim, bad uta
U Mynsiim u ialeh ia kata ka
doh: te kine *baroh-ar* ki ialeh-
-pyrshah markylliang hí, katba
phi'm ioh-leh ia kita kiei-kiei-
-ruh, ia kiba phi mon kein.
18. Hinrei lada yn ialam ia
phi da uba U Mynsiim, phi'm
long hapoh Ka Húkum kein.
19. Te kita ki jingleh jong
ka doh ki long ha ka bapau,
kiba long *kine* kein; Ka ba-
klim; ka baiakai-kynthei, ka
b'ymkhúid-íhjillí, ka banúti-
-jakhlia;
20. ka bamane-blei-thau, ka
bashong-blei-baai-ksúid; ki
baiashún, ki baianía, ki baia-
sngou-pihúin, ki baiabittar-
-lep, ki baiapynéh-sat, ki jing-
iakhlád, ki jingiapait-níam;
21. ki jingsngou-pihúin-sat,
ki jingpyniáp-noh; ki babúaid,
ki baiadíh-kiád-leh-auria hau-
-hau, bad kiba kum kita kein;
shaphang kiba nga iathúh-ma-
hámlypá ha phi, kumba nga
la iathúh la mynshiwa, ba kita
kiba iaileh ia kiba kum kita
kiei-kiei-ruh ki'n ym iaioh
kein ia ka híma U Blei.
22. Hinrei u soh u jong
uba U Mynsiim u long, Ka
jingiaíeit, ka jingsngou-kymen,
ka jingiasuk-jai-jai, ka jingiai-
shah-slem, ka jingleh-sybún,
ka jingiaileh-babhá, ka jingiai-
ngeit, ka jingsngou-jemnúd,
bad ka jingioh-bor-khúid halor
lade:
23. ba'n ialeh-pynrem ia ki-
ba kum kita kiei-kiei-ruh ym
don ka húkum kein.
24. Te kita kiba ki jong U
Khristos, ki la sahnarphyná
kein ia ka doh lem bad kita ki
jingsam-kwah-brai bad kita ki
jingkwah-jakhlia.
25. Lada te ngi iaiim ha U
Mynsiim, tó ai ba ngi'n iaid-beit
ruh ha U Mynsiim.
26. Wat ai te ba ngi'n long
ki basarong-thala, da ka baia-
pán-kwah paralok-hí, da ka
baiasngou-pihúin kein para-
lok-hí.

VI. Lynnong.

1. *U Apostolos u sneng ia ki ba'n leh jemnúd bad u para-bangeit uba la pallat, da kaba ki'n*

iabah ki jingkit paralok - hí ;
6. *ba'n long ruh kiba ai-sybún*
ha Ki Nonghikai jong ki, bad
ba ki'n ym man-thait shuh ia
ka ba'n iaileh ia ka babhá.
11. *U pyníh ha ki kaei ka long*
ka jingthymú kita kiba ialap ia
ka jingot-shíar ha ki ; hinrei u
hí u'm leh-thau-burom tang ha
u diingphyná U Khristos.

1. Kó ki para-bangeit, lada te la laplypá u briu ha kano--kano-ruh ka jingpallat, ma--phi ki bakynja - Mynsiim tó shná-bhá ia uba kum uta ha ka mynsiim ka bajemnúd kein; da ka bakhymíh-pyrkhat ia lade-hí, ioh ba yn pynshoi ia ma-mé ruh.

2. Tó iabah phi ia ki jingkit paralok-hí, te kumta kein tó phi'n iapyndap bíang-bíang--ruh ia ka húkum U Khristos.

3. Namar lada uei-uei-ruh u mut ba u long kaei-kaei-ruh *bakhrau,* haba u b'ym da long ei-ei-ruh-ém pleng, u shúkor--sat ia lade-hí kein.

4. Hinrei tó ai ba uwei--uwei-baroh u'n da tynjúh-iit ia ka jingleh jong u hí, te ynda kumta u'n ioh ia ka jingleh-kymen tang shaphang ia lade-hí kein, te ym sha-phang uba uwei-pat.

5. Namar uwei-uwei-baroh u'n bah ia ka jingkit la ka jong hí.

6. Te tó ai ba uta ia uba la hikai ha ka ktín, ba u'n da iasám - lúid bad uta uba hikai ha kiei - kiei - baroh ki babhá.

7. Wat shah ba yn shúkor ia phi ; yn ym leh-phon ia U Blei kein : namar ia kaei--kaei-ruh ba u briu u bet, ia kata hí u'n ioh-ot ruh.

8. Naba uta u babet khy-nang ia ka doh jong u hí, na ka jong kata ka doh u'n ioh-ot kein ia ka bapy-út ; hinrei uta u babet khynang ia uba U Mynsiim, na ka jong uta U Mynsiim u'n ioh-ot kein ia ka jingim b'ymjiukut.

9. Te ha ka baiaileh babhá wat ai ba ngi'n da man-thait shuh : namar ha ka ía badei--bíang ngi'n ioh-ot, haba ngi'm da duh-bor-noh khoit kein.

10. Te namar-kata, katba ngi don ka por-babit, tó ngi'n iatrei-minot ia ka babhá ha ki briu baroh, hinrei kham-tam kein ha kita kiba ki kur ka jingngeit.

11. HA khymíh, da ka shiti bakhrau katno nga la thoh

ha phi da ka ktí ka jong nga hí kein.

12. Katno-katno-ruh kiba iamon ba'n pau-bhá habar ha ka doh, kita ki pynleh ia phi ba'n ot-shíar ia phi; tang kein, khynang ba ki'n ym ioh-shah-shitom na ka bynta ka diingphyná ka jong U Khristos.

13. Namar wad kita hí ia kiba la ot-shíar ki'm súmar ia Ka Húkum kein; hinrei ki iamon-éh ba'n ot-shíar ia phi, khynang ba ki'n ioh-leh-thau-burom ha kata ka doh *ba-la-ot-shíar* ka jong phi.

14. Hinrei shaphang ma-nga, wat ai *da-lei-lei* ba ka'n long *kumta* ba nga'n leh-thau-burom, l'ymda ha kata ka diingphyná ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, da kaba la sahnarphyná ia ka pyrthei ha nga, bad ia nga ha ka pyrthei.

15. Namar ha U Khristos Iísous ka jingot-shíar ka'm long ei-ei-ruh-ém, l'ymne ka jingb'ymot-shíar, hinrei tang u jingthau bathymmai kein.

16. Te kat kiba ki'n iaid-beit katba kum kane ka rú-kom, *long* ka jingsuk ha ki bad ka jingisynei, bad ha Ki Israil ki jong U Blei.

17. Náduh mynta, mano-mano-ruh wat pynjinjar-sat ia nga; namar nga bah ma-nga kein ia ki dak ki jong U Iísous uba U Trai ha kane ka met jong nga.

18. Ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi *ai ka'n da long* lem bad ka mynsiim jong phi, kó ki para-bangeit. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG EPHESOS.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá U Apostolos.* 3. *Ka jingngúh jong u namar ki jingkyrkhú ka jingjíd da ka jingaiei bad ka jingsiuspah:* 15. *U dúwai bynniau-éh ba ki nong Ephesos ki'n ioh-nang-roi-nang-roi ha ka jingtip bad ha ka jingsngou-shemphang ha la ka mynsiim ia kita ki jingkyrkhú.*

1. U Paul, U Apostolos U
Iísous Khristos, da ka mon
U Blei, ha kita ki riu-khúid
kiba don ha Ka Ephesos, bad
ha ki bangeit kein ha U Khris-
tos Iísous:
2. *Long* ka jingaiei ha phi
bad ka jingsuk na U Blei uba
U Kypá jong ngi, bad *na* U
Iísous Khristos uba U Trai.
3. Long ba-la-kyrkhú
ia U Blei bad ia U Kypá U
Iísous Khristos uba U Trai
jong ngi, uba la kyrkhú ia ngi
da ki baroh ki jingkyrkhú
bakynja-mynsiim ha kiei-kiei
ki byneng ha U Khristos
kein:
4. kat kumba u la jíd-noh
ha lade ia ngi ha u mynshiwa
ka bamyndanglong ka pyrthei,
khynang kein ba ngi'n long
ki bakhúid bad ki bakhlem-
-pop ha khymat jong u ha ka
jingíeit:
5. haba la lah thymú-thung-
lypá kein ia ngi sha ka jing-
ting-khún da U Iísous Khris-
tos sha lade-hí, katba kum ka
jingsngoubhá ka jingmon jong
u hí,
6. khynang ia ka ba'n iaroh
ia ka burom ka jingaiei jong u,
ha kaba u la ai jingaiei ia ngi
ha uta ia U Ba-la-íeit-éh
kein:
7. ha uba ngi ioh ia ka jing-
siuspah da ka snám jong u, ia
ka bamáp kein ia ki jingpallat,
katba kum kaba ka jingkynrei-
-spah-kyrhai ka jingaiei jong u;

8. ia kaba u la pynroi-
-kyrhai sha ngi ha ka jingstád
bad ha ka jingsngou-shem-
-phang baroh;
9. da kaba la pyntip ha ngi
ia ka jingbuh-ríh ka jingmon
jong u, katba kum kata ka
jingsngoubhá jong u hí, ia
kaba u la lah thymúlypá kein
ha lade-hí;
10. shaphang ka rúkom ba-
-la-buh-ryntílypá ka jong ka
jingdap-bíang ki ía, khynang
kein ba'n pyniasoh-kyllum-
-pat kum kawei hí ia kiei-
-kiei-baroh ha U Khristos,
ia kita kiei-kiei-ruh kiba ha
ki byneng ruh, bad ia kita
kiei-kiei-ruh kiba ha ka khyn-
deu;
11. ha u kein, ha uba la
pynlong ruh ia ngi ka bynta
jong u, da kaba la lah thymú-
-thunglypá ia ngi katba kum
ka jingthymúlypá ka jong uta
uba trei-pynlong ia kiei-kiei-
-baroh katba kum kaba ka
jingsylla-skhem ka jingmon-
-sngoubhá ka jong u hí;
12. khynang ba ngi'n long
ia ka ba'n iaroh ia ka burom
jong u, kiba la kyrmen myn-
shiwa ha U Khristos;
13. ha uba ma-phi ruh,
(haba phi la ioh-sngou ia ka
ktín ka jong ka jingshisha,
kaba Ka Jingiathúhkhána-ba-
bhá kein ka jingpynim ia phi;)
ha uba, haba phi la ngeit ruh,
la shon-pynskhem kein ia phi
da uba U Mynsiim Bakhúid
kata ka jingkular,
14 háduh ka jingsiuspah ia
kata ia ka ba-la-ioh-thíed,
uba long ka synjat ka bynta-
-skhem jong ngi, khynang
ia ka ba'n iaroh ia ka burom
jong u.
15. NAMAR kane, ma-
-nga ruh, haba la ioh-sngou
shaphang ka jingngeit jong
phi kaba ha U Iísous uba U
Trai, bad kata ka jingiaíeit
kaba sha kiba ki riu-khíud
baroh,
16. nga'm wai-noh shuh
ba'n ngúh na ka bynta jong
phi, da ka bapynlong kein ia
ka jingkynmau shaphang jong
phi ha ki jingdúwai jong
nga;
17. ba uba U Blei U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi,
uba U Kypá ka burom, u'n ai
ha phi ia U Mynsiim ka jing-
stád bad ka jingpynpau-shinná
ha ka jingtip-bíang, shaphang
jong u;

18. ba-la-pynshai kein ia ki khymat ka dohnúd jong phi, khynang ia ka ba'n pyntip ha phi katno kein ka long kata ka jingkyrmen ka jingkhot jong u! bad katno ruh *ka long* kata ka jingkynrei-spah-kyrhai ka jong ka burom ka bynta-skhem jong u ha pyddeng kita ki riu-khúid!

19. bad katno *ka long* kata ka jingkhrau bapallat-éh-líam ka jong ka bor jong u sha ngi kiba ngeit kein! katba kum kata ka jingpyntrei ka jong ka bor ka jingkhlain jong u;

20. ia kaba u la pyntrei kein ha U Khristos, mynba u la pynmíh-pat ia u na ki baiáp, bad u la pynshong *ia u* sha ka mon jong u hí ha ki byneng;

21. sha jerong-éh halor ka jingsynshár bad ka badon-bor, bad ka bor-bah bad ka jing-long-trai-khlíh baroh, bad *halor* ka kyrteng baroh ba-la-khot-kyrteng, ym tang ha kane ka pyrthei kein, hinrei ha kata ruh ka ba'n sa wan:

22. bad u la pynhapoh ia kiei-kiei-baroh hapoh ki kyjat jong u; bad u la thung ia u *ba'n long* U Khlíh halor kiei-kiei-baroh kein ia Ka Balang,

23. kaba long ka met jong u, *kaba long* ka jingpyndap-bíang kein ka jong uta u ba-pyndap ia kiei-kiei-baroh ha baroh.

II.—Lynnong.

1. *U Apostolos u pyníh da ka banújor ia ka jinglong bamynsiim ka jong ki nong Ephesos mynshiwa ka bakylla-ka-bamut jong ki, bad kata ka jinglong ha kaba la lah pynwan ia ki da ka jingaiei U Blei; ia ka ba'n leih la pynkylla ia ki kumta.*
11. *U nújor ruh ia ka jinglong ka bamynshiwa jong ki kum ki khún-soh-siim, bad ka jinglong jong ki kum ki para-trai-shnong ki jong ki riu-khúid bad ki riu-dykhot ka iing U Blei.*

1. Bad ia phi kein *u la pynim*, haba phi la long ki baiáp-noh da ki jingryngkang bad ki pop;

2. ha kiba phi la jiu iaid mynno-mynno-ruh katba kum ka rúkom-tynrai ka jong kane ka pyrthei, katba kum kein uba u siim ka jingsynshár ka jong ka súin-byneng, ka jong kata ka mynsiim kein kaba

trei mynta ha kita ki khún ka jingb'ymkongúh:

3. ha pyddeng jong ki ruh ma-ngi baroh ngi la jiu pyn-iaid-pynlong ia lade mynno--mynno-ruh, ha kita ki jing-kwah-jakhlia ka doh jong ngi, da ka baleh kein ia kita ki jingmon ki jong ka doh bad ki jong ki jingmut-brai; bad ngi la jiu long na la ka kynja-tynrai ki khún ka jing-bittar, kajuh kum kita kiwei kein:

4. hinrei U Blei, naba u long u bakynrei-spah-kyrhai ha ka jingisynei, na ka bynta ka jingíeit ka bakhrau jong u, da kaba u la íeit ia ngi,

5. haoid kein, mynba ngi la long ki baiáp da ki jing-ryngkang, u la pynlong-im lem ia ngi bad U Khristos, (da ka jingaiei la pynim kein ia phi;)

6. bad u la pynmíh-lem *ia ngi*, bad u la pynshong-lem ruh *ia ngi* ha ki byneng ha U Khristos Iísous;

7. khynang ba u'n la ioh--pyníh-shinná ha kita ki ryta ki ba'n sa jía, ia kata ka jing-kynrei-spah-kyrhai bapallat--éh-líam ka jingaiei jong u, da ka jingleh-sybún *jong u* sha ngi ha U Khristos Iísous.

8 Namar da ka jingaiei la pynim ia phi da ka jingngeit kein; (kata ruh b'ym na phi hí; *ka long* ka jingai U Blei:)

9. ym da ki jingleh kein, ba kumta uno-uno-ruh u'n u'm ioh-sngou-leh-sarong:

10. namar ka jingthau jong u kein ngi long, ba-la-pynlong ha U Khristos Iísous ia ki jingleh babhá, ia kiba U Blei u la lah thung-pynbitlypá, khynang kein ba ngi'n iaid ha ki.

11. NABA kumta tó kynmau phi, ba ma-phi hí *phi la jiu long* mynno-mynno-ruh Ki Jentil ha ka doh, (ia kiba la khot Ka B'ymot-shíar, da ka jong kata ia kaba la khot Ka Baot-shíar ba-la-thau da ka ktí ha ka doh;)

12. ba mynkata phi la jiu long khlem U Khristos, ba-la--pynlong khún-soh-siim ia phi na ka jingiasyndoh-synlai--trai-shnong ka jong Israil, bad ki nongwei na kita ki jiutang kata ka jingkular, ki b'ym don ka jingkyrmen kein, bad ki bakhlem U Blei, ha kane ka pyrthei:

13. hinrei mynta ha U Khristos Iísous, ia phi kiba la jiu long jingngai-noh mynno--mynno-ruh, la pynlong hajan kein da ka snâm ka jong U Khristos.

14. Namar ma-u kein u long uba U Jingpyniasuk-noh jong ngi, uba haba u la pynlong ia ki baroh-ar kum kawei, da kaba u la pynjot-noh ruh ia ka kynroh-pyddeng ka jong ka jingkér *kaba long* kata ka jingiashún kein *kaba ha pyddeng jong ngi;*

15. da kaba u la pyndam-noh, da ka doh jong u, ia ka húkum kita ki rúkom ha ki jingpynlong-skhem, khynang ba u'n la ioh-pynlong ha lade-hí ia kita baroh-ar-ngút ha uwei u briu bathymmai, *kumta kein* u da iaipynlong ia ka jingpyniasuk-noh;

16. bad ba u'n la ioh-pyniasuk-noh ia kita baroh-ar ha kawei ka met bad U Blei da ka jong ka diingphyuá, haba u la lah pyniap-noh ia ka jingiashún da ka:

17. bad haba u la wan u la jiu iathúhkhána-babhá hí ia ka jingpyniasuk-noh kein ia phi kiba la jingngai-noh, bad ha kita kiba la hajan.

18. Naba da u kein ngi baroh-ar-ngút ngi ioh ia ka jingialam-phrang da uwei U Mynsiim ha uba U Kypá.

19. Kumta te, phi'm long shuh ki nongwei bad ki nongwan-háp; hinrei ki para-trai--shnong kein lem bad ki riu--khúid, bad ki baiadei ha iing ka jong U Blei;

20. ba la lah tei ia phi halor ka nongrim ka jong Ki Apostolos bad Ki Nongiathúhlypá, U Iísous Khristos ia lade--hí kein u da long u mau-dong bahakhlíh;

21. ha u haba la pyniadait--lem-bhá ia ka baroh-kawei ka jingtei, ka nang san ia ka ba'n long ka iing-shong-Blei bakhúid ha U Trai:

22. ha u ia phi ruh la tei--lem; ia ka ba'n long ka jaka--shong-sah ka jong U Blei da U Mynsiim.

III.—Lynnong.

1. *U Apostolos u pyníh ba Ki Jentil ki'n long ki nongiaioh-pateng lem bad ki nongiaioh-bynta ia ka jingkular ha U Khristos, bad ba la pynlong ia u khynang ba'n ialap-pau ia kata ka jingmaian, ia kaba la pynpau ha u.* 14. *Ka*

jingkwah bad ka jingdúwai U Paul na ka bynta ki nong Ephesos.

1. Na ka bynta kane te, ma-nga U Paul, uba u nong-sah-byndí u jong U Khristos Ísous na ka bynta jong phi kiba Ki Jentil;

2. (haba shisha phi la ioh-sngou shaphang kata ka jing-pynlong-rúkom ka jong ka jing-aiei U Blei, ia kaba la ai ha nga kein na ka bynta jong phi;

3. ba kum da ka jingpynpau u la pyntip ha nga ia kata ka jingríh; (kat kumba nga la thoh myndang-shibit kein ha khyndiat *ki ktín*;)

4. da kaba, haba phi púle, phi lah ba'n shemphang ia ka jingtip jong nga ha kane ka jingríh ka jong U Khristos;

5. ia kaba, ha kiwei ki pa-teng-bynriu, ym shym la pyn-tip ha ki khún-shinrang ki briu, kat kumba la pynpau mynta kein ha Ki Apostolos bad ha Ki Nongiathúhlypá ki bakhúid jong u, da U Mynsiim;

6. ba kiba Ki Jentil ki'n long ki nongiaioh-pateng-lem, bad ki baialangmet-lem kein, bad ki nongiaioh-bynta-lem na ka-ta ka jingkular jong u ha U Khristos, da ka jong Ka Jing-iathúhkhána-babhá:

7. da ka jong kata kein la pynlong ia nga u nongialap, katba kum kata ka jingai-sngoubhá ka jingaiei ka jong U Blei, ia kaba la aití kein ha nga da kata ka jingtrei-pyn-long hapoh *nga* ka jong ka bor-bah jong u.

8. Ha nga kein, u bakham-rit ia u barit-tam na ki riu-khúid baroh, la ai ia kane ka jingaiei, ia ka ba'n iathúh-khána-babhá ha pyddeng kiba Ki Jentil ia ka jingkynrei-spah-kyrhai ka jong U Khristos ka b'ymlah-shem-lád shuh ;

9. bad ia ka ba'n pynshai kein ia ki briu baroh, kaei *long* kata ka jingpynlong-rúkom ka jong kata ka jingríh, ia kaba la buh-ríh na ka b'ymjiukut ha U Blei, uba la thau ia kiei-kiei-baroh da U Ísous Khris-tos:

10. khynang ba yn la pyn-tip mynta ha kiba ki jingsyn-shár bad ha kiba ki bor-bah ha ki byneng, da Ka Balang kein, ia ka jingstád ka babún-jaid ka jong U Blei ;

11. katba kum ka jingthy-múlypá ka b'ymjiukut, ia kaba

u la pynlong ha U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi:

12. ha uba ngi don ka jingshlur-kren-lúid, bad ka jingialam-phrang ha ka jingsngou-shaníah-skhem, da ka jingngeit ha u.

13. Naba kumta nga kyrpád *ia phi* ba'n ym man-thait shuh namar kita ki jingshah-jinjar jong nga na ka bynta jong phi, kiba long ka burom jong phi kein.

14. NA ka bynta kane te, nga pyndem-khrup ia la ki khohsiu ha uba U Kypá U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi,

15. na uba la jér-kyrteng ia ki shíkur baroh ha byneng bad ha ka khyndeu,

16. ba u'n ai ha phi, katba kum kata ka jingkynrei-spah-kyrhai ka burom jong u, ba yn pynkhlain-noh ia phi bad ka bor da uba U Mynsiim jong u shaphang uta u briu bashapoh;

17. ba U Khristos u'n shong-sáh da ka jingngeit ha ki dohnúd jong phi;

18. khynang ba, haba la pynsoh-tynrai ia phi bad ba-la-pynnéh-nongrim ia phi ha ka jingiaíeit, phi lah-bíang ba'n ioh-shemphang lem bad kiba ki riu-khúid baroh, kaei kaba ka jingjilán, bad ka jinglyntér, bad ka jingjilliu, bad ka jingjerong;

19. bad ba'n íhthúh ia ka jingíeit U Khristos, kaba pallat-éh kein ia ka jingíhthúh, ba kumta yn la ioh-pyndap ia phi shádúh kaba ka jingpyndap baroh-phar ka jong U Blei.

20. Te ha u uba lah ba'n leh tam ia kiei-kiei-baroh da shíkaddei kyrhai tam ia kiei-kiei-ruh kiba ngi pán lane ngi mut, katba kum kata ka bor-bah kaba pyntrei kein ha ngi;

21. ha u *long* ka jingpyndon-burom ha Ka Balang da U Khristos Iísous, sha kiba ki pateng-la-pateng-bynriu baroh jong ka b'ymjiukut ki b'ymjiukut! Amen.

IV.—LYNNONG.

1. *Ka jingsneng-kyntú sha ka jingiasoh-kawei.* 17. *Ka jingsneng-kyntú sha ka jingpynkhúid:* 25. *bad ki jingsneng bún-jaid sha ki jingiaileh-beit ki badon-kam-éh.*

1. NAMAR-KATA, ma-nga uba u nongsah-byndí ha U Trai, nga kyrpád ia phi ba'n iaiiaid

kum badei-bíang ia kata ka
jingkhot sha kaba la khot ia
phi kein,
2. da ka jingsngou-rit bad
da ka jingsngou-jemnúd baroh,
da ka jingiaishah-slem, da ka
baiaishah paralok-hí ha ka jing-
iaíeit;
3. da ka baiaipyrshang-smat
kein ba'n ríh-kyndong ia ka
jingiasoh-kawei ka jong uba U
Mynsiim ha kaba ka jingkhúm-
-lang ka jingsuk.
4. *Don* kawei ka met, bad
uwei U Mynsiim, katba kum
ruh la khot ia phi ha kawei ka
jingkyrmen kata ka jingkhot
jong phi;
5. uwei U Trai, kawei ka
jingngeit, kawei ka jingpyn-
baptisma,
6. uwei U Blei bad U Ky-
pá baroh, uba halor baroh, bad
lyngba baroh, bad ha phi baroh.
7. Hinrei ha uwei-uwei-ba-
roh jong ngi la ai ia ka jingaiei
katba kum kaba ka jingtheu
ka jong ka jingaiei U Khristos.
8. Naba kumta *Ka Jingthoh*
ka ong, "Haba u la leit-kíu-
"-noh sha jerong u la ialam-
"-mrau ia ki ba-la-pynlong-
"-mrau, bad u la ai ia ki jingai
"ha ki briu."
9. (Te kaba,u la leit-kíu-noh,
ka long aiuh kein, tang ba u
la wan-híer-noh ruh shiwa sha
kita ki phang ki bakham-poh
jong ka khyndeu?
10. Te uta uba la wan-híer-
-noh u long uta ujuh uba la
leit-kíu-noh ruh sha jerong-
-éh shaneng ki byneng baroh,
khynang ba u'n ioh-pyndap ia
kiei-kiei-baroh kein.)
11. Bad uta hí u la thung,
ia kiba Ki Apostolos; bad ia
kiba Ki Nongiathúhlypá; bad
ia kiba Ki Nongiathúhkhána-
-babhá; bad ia kiba Ki Nong-
sharai bad Ki Nonghikai;
12. khynang ia ka ba'n pyn-
janai-bhá ia ki riu-khúid, ia
ka jingtrei ka jingshakri-tín-
-Blei, ia ka ba'n tei ia ka met
U Khristos:
13. tadynda ngi'n la ioh-
-poi baroh sha kata ka jingia-
soh-kawei ka jingngeit bad ka
jingíhthúh-bíang ia uba U
Khún U Blei, sha u rangbah ba-
janai kein, sha ka jingtheu ka
jingbíang-karta jong ka jing-
dap-kyrhai ka jong U Khris-
tos kein:
14. ba kumta ngi'n ym ioh-
-long shuh ki khúnlung, ia ki ba-
-la-kynting-noh bad ba-la-rong

pynshád kylleng da ka ly-ér
baroh ka jinghikai, da kaba ka
búit-shalai ki briu, da ka jing-
leh-síantí katba kum kaba ka
búit-iaáp-thap ka jong ka jing-
shúkor kein:
15. hinrei da ka bakren-shai-
-noh ia ka jingshisha ha ka
jingíeit, ngi'n ioh-míh-san ha
u ha kiei-kiei-baroh, uba long
uba U Khlíh, uba U Khristos
kein:
16. na uba haba la pynia-
dait-lem-bhá, bad ba la pyn-
iasoh-lang-khop ia kata ba-
roh-kawei ka met lyngba ia
ka jingiadait baroh ka baiai-
pyndap kein, katba kum ka
jingpyntrei-shait ha ka jing-
theu kawei-kawei ka dykhot
baroh, ba pynman hí kein ia
kata ka met sha ka ba'n tei ia
lade ha ka jingiaíeit.
17. Ia kane, namar-
-kata, nga ong bad nga kyrpád-
-kyntú *ia phi* ha U Trai, ba
phi'n ym iaid shuh kumba kita
kiwei Ki Jentil ruh ki iaid, ha
ka jingbíeit-thala-noh ka ba-
mut jong ki,
18. haba ki long ia ki ba-
-la-pynsynia-tíau ia ka jing-
shemphang, ia ki ba-la-pyn-
long khún-soh-siim na ka jing-
im ka jong U Blei; da kata ka
jingb'ymtip kaba long ha ki, da
kata ka jingpynéh-noh-ngang
kein ia ka dohnúd jong ki:
19. kiba kat ki ba-la-khlem-
-rain kumta ki la ai-noh-brai
ia lade ha ka jingleh-núti, ia
ka ba'n iaileh ia ka bajakhlia
baroh da ka jingíh-kwah-lalot
kein.
20. Hinrei ma-phi phi'm
shym la nang kumta ia U
Khristos;
21. la kumta shisha ba phi
la ioh-sngouthúh ia u, bad ba
la hikai ia phi ha u, kat kum-
ba ka jingshisha ka long ha U
Iísous:
22. ba phi'n buh-noh-bak,
shaphang kata ka jinglong-
-jingim ka bamynshiwa, ia u
briu u batymen uba pynpy-út-
-plak kein katba kum kita ki
jingsam-kwah-sat ki jong ka
jingshúkor,
23. bad ba'n pynlong-thym-
mai ia phi ha ka mynsiim ka
bamut jong phi;
24. bad ba'n kúp ia u briu
u bathymmai, ia uba la pyn-
long katba kum U Blei ha ka
jinghok bad ha ka jingkhúid
jong ka jingshisha.
25. Naba kumta kein

haba buh-noh-bak ia ka ba-
lamlér, tó kren uwei-uwei-ba-
roh ia ka bashisha bad ia la u
paramarjan: naba ngi ialong
ki dykhot ki jong ki paralok-hí.
26. Haba phi sngou-bittar,
te wat leh-pop kein: tó wat ai
ba ka sngi ka'n sep-noh ha ka
jingkíh-bittar jong phi:
27. l'ymne wat ai jaka ia
uba U Soitan.
28. Jár u batúh, tó wat ai
u'n túh shuh; hinrei kham-tam
kein tó ai ba u'n trei-minot, da
ka batrei da la ki ktí ia kata
ka babhá, ba u'n ioh ba'n iasám
ha uta u badon ka jingkyrdúh.
29. Tó wat pynmíh-noh ia
kaei-kaei-ruh-ém ka ktín ba-
sniu-py-út na ka shintur jong
phi, hinrei tang ia kaei-kaei-
-ruh ka babit kein ia ka ba'n
tei ia kaba don kam, ba ka'n
ioh-pynbhá ia kita kiba ioh-
-sngou.
30. Te wat pynsngousíh phi
ia uta U Mynsiim Bakhúid U
Blei, da uba la shon-pynskhem
ia phi háduh ka sngi ka jing-
siuspah kein.
31. Tó phi'n buh-noh na phi
ia ka jingsngou-kythang ba-
roh, bad ia ka jingsngoubittar-
-lep, bad ia ka jingot-shlá, bad
ia ka jingpyrta-ky-ang, bad ia
ka jingkren-bein, lem bad ka
jingpynsniu baroh:
32. bad tó phi'n long ruh ki
baleh-sybún markylliang para-
lok-hí, ki bajemnúd, ki baia-
máp-noh paralok-hí, kumba U
Blei ruh ha U Khristos u la
máp-noh kein ia phi.

V.—Lynnong.

1. *Shaphang bún ki jingsneng-kyn-tú ki badon-kam-éh.* 21. *Bad ki jingleh-ram markylliang u tyngá bad ka tyngá.*

1. Tó long phi, namar-
-kata, ki nongiapyrthúh-búd ia
U Blei, kum ki khún ia ki ba-
íeit-éh;
2. bad tó phi'n iaid ha ka
jingiaíeit, kumba U Khristos
ruh u la íeit ia ngi, bad u la
aití-noh ia lade na ka bynta
jong ngi, kum ka jingai-ngúh
bad ka jingkinia, ia ka ba'n
long kein ka jingiú ka baiúbíh
ha U Blei.
3. Hinrei ia ka jingklim-
-auria, bad ia ka jingleh-ja-
khlia baroh, lane ia ka jing-
íh-kwah-lalot, tó wat iakren
shuh kein ha pyddeng jong phi,
kumba ka dei kein ia ki riu-
-khúid;

4. l'ymne ia ka baíhjilli, l'ymne ia ka bakren-bíeit, l'ymne ia ka bakren-biria-thala, kiba b'ym bit kein; hinrei kham-tam ia ka bakren ai-ngúh.

5. Namar phi long ki batip ia kane, ba uwei-uwei-baroh u baklim-auria-síh, bad u baleh-jakhlia, bad u baíh-kwah-lalot, uba long u bamane-blei-thau, u'm ioh kein ka bynta-skhem ha ka híma ka jong U Khristos bad U Blei.

6. Wat ai iano-iano-ruh ba'n shúkor ia phi da ki ktín thala: namar na ka bynta kine kiei-kiei-ruh ka jingbittar U Blei ka wan kein ha kita ki khún ka jingb'ymkongúh.

7. Namar-kata, tó wat long phi ki baiashang lem bad ki.

8. Namar phi la jiu long mynno-mynno-ruh ka jingdum, hinrei mynta kein *phi long* ka jingshai ha U Trai: tó iaid te kum ki khún ka jingshai:

9. (namar u soh u jong uba U Mynsiim *u long* ha baroh ka jingiaileh-babhá, bad ka hok, bad ka jingshisha;)

10. da ka batynjúh *kumta* kaei long bapynsngoubhá-éh ia uba U Trai.

11. Bad tó wat iashang lem bad kita ki jingleh kiba b'ymman ki jong ka jingdum; hinrei kham-tam kein tó phi'n sneng-pynpau-noh ruh *ia ki.*

12. Namar ka long ka baleh-rain kein wad ba'n iathúh ia kita kiei-kiei-ruh ia ki baleh da ki ha ka baríh.

13. Hinrei ia kita kiei-kiei-baroh ba-la-sneng-pynpau, la pynpau shinná kein ia ki da kata ka jingshai: namar kaei-kaei-baroh ia kaba la pynpau shinná, ka long ka jingshai.

14. Naba kumta *Ka Jingthoh* ka ong, "Tó khíe-joit mé
" u baioh-thíah, bad tó míh-
" -noh na ki baiáp, te U Khris-
" tos u'n pynshai ha mé."

15. Tó súmar, namar-kata, kumno kein phi iaid bíang-bíang-ruh, ym kum ki b'ymstád, hinrei kum ki bastád;

16. da ka basiuspah-noh kein ia ka por-babit, naba kine ki sngi ki long ki basniu.

17. Naba kumta tó wat long phi ki babíeit, hinrei ki bashemphang kaei kaba ka mon uba U Trai.

18. Te tó wat long phi ki ba-la-búaid da ka wain, ha kaba don ka baleh-sarong-auria;

hinrei tó long ba-la-pyndap ia
phi da U Mynsiim;
19. da ka baiakren mar-
kylliang paralok-hí ha ki jing-
riuai-psalm, bad ha ki jing-
riuai-ngúh-Blei, bad ha ki jing-
kynhúd bamynsiim, da ka ba-
kynhúd bad riuai-psalm kein
ha ka dohnúd jong phi sha U
Trai;
20. da ka baai-ngúh hala
ka sngi kein namar kiei-kiei-
-baroh, ha U Blei uba U Ky-
pá, ha ka kyrteng U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi.
21. HABA phi pynlong-
-hapoh ia lade paralok-hí ha
ka batíng-burom U Blei;
22. te kiba ki kynthei, tó
pynkongúh ia lade ha ki tyngá
la ki jong hí, kumba ha U Trai
kein.
23. Naba uba u tyngá u long
u khlíh jong ka tyngá, kumba
U Khristos ruh *u long* U Khlíh
jong Kà Balang; bad u long
ma-u kein U Nongpynim ia ka
met.
24. Hinrei, kumba kata Ka
Balang ka pynhapoh ia lade
ha U Khristos, kumta ruh kiba
ki kynthei *ki'n leh* ha ki tyngá
la ki jong hí ha kiei-kiei-baroh
kein.
25. Kiba ki shinrang, tó íeit
ia ki tyngá jong phi hí, kumba
U Khristos ruh u la íeit ia Ka
Balang, bad u la aití-noh ia
lade na ka bynta jong ka;
26. ba u'n la ioh-pynkhúid
ia ka, haba u la sait-khúid kein
ia ka dà kaba ka jingsait ka
úm da ka ktín;
27. ba u'n la ioh-pynieng
ha khymat ia ka ha lade-hí
kein ia Ka Balang baburom-
-tyngshain, ka b'ym don ka ba-
thoh-bría, lane ka bastíh, lane
kaei-kaei-ruh kaba kum kita;
hinrei ba ka'n ioh-long ka ba-
khúid bad ka bakhlem-pop.
28. Kumta kein ka dei ia
kiba ki shinrang ba'n íeit ia ki
tyngá jong ki hí, kumba ia ki
met jong ki hí. Jár uba íeit
ia ka tyngá jong u hí, u íeit ia
lade-hí.
29. Namar ym jiu don myn-
no-mynno-ruh uba la íhsíh ia
kata ka met jong u hí; hinrei
u bysá-pyjíah bad u súmar-
-sukhér kein ia ka, kumba ruh
uba U Trai *u leh* ia Ka Ba-
lang:
30. naba ngi long ki dy-
khot ka met jong u, na ka doh
jong u, bad na ki shiing jong u
de kein.

31. " Na ka bynta kane u
" briu u'n íehnoh ia la u kypá
" bad ia la kymí, bad yn pyn-
" iainéh ia u ha ka tyngá jong
" u; te kita baroh-ar-ngút ki'n
" ialong kawei ka doh kein."
32. Kane ka jingbuh-ríh
ka long ka bakhrau kein : hin-
rei nga kren shaphang U Khris-
tos, bad shaphang Ka Balang.
33. Hinrei shisha ma-phi
ruh uwei-pa-uwei baroh, tó ai
ba uwei-uwei-baroh kein u'n
íeit kumta ia ka tyngá ka jong
u hí kumba ia lade-hí ; hinrei
kata ka tyngá ruh, *tó ka'n iai-
súmar* ba ka'n ioh-tíng-burom
ia la u tyngá.

VI.—Lynnong.

1. *Shaphang ki jingleh-ram mar-
kylliang jong ki khún bad jong
ki kymí-ki-kypá, bad jong ki
shakri bad ki kynrád.* 10. *Ki
jingsneng-kyntú bad ki jingkyd-
deu shaphang ka jingialehthymá
ka bamynsiim.* 21. *Ka jingwai-
-noh.*

1. Kó kiba ki khún, tó ko-
ngúh ia la ki kymí-ki-kypá ha
U Trai, namar kane ka long ka
badei kein.
2. Tó burom ia la u kypá
bad ia la ka kymí ; kaba long
ka húkum bakongsan kein, ha
ka jingkular ;
3. ba me'n ioh-manbhá, bad
me'n ioh-long u baim-slem ha
ka pyrthei.
4. Phi ruh, kó kiba ki kypá,
tó wat pynbittar ia la ki khún ;
hinrei tó bysa-pyjíah kein ia
ki da ka jinghikai bad ka jing-
sneng-pyníh U Trai.
5. Kó phi kiba ki mrau, tó
kongúh ia kita ki kynrád *jong
phi* katba kum ka doh, da ka
jingsngou-tíng-burom bad ka
jingsngou-khynniúh, ha ka
jingshísyrtap-sngúr ka dohnúd
jong phi, kumba ha U Khristos
kein ;
6. ym da ka bashakri ha
khymat kein kum ki nongpyn-
sngoubhá ia ki briu, hinrei kum
ki mrau U Khristos da ka ba-
iaileh ia ka mon U Blei náduh
ka mynsiim ;
7. phi'n da shakri da ka jing-
sngou-mon-bhá, kum ha U Trai,
te ym ha ki briu kein :
8. ba phi tip ba ia kaei-kaei-
-ruh ka babhá ba uwei-uwei-
-baroh u'n la ioh-leh, ia kata
hí kein u'n ioh-pyddiang pat,
ha lade na uba U Trai, la *u
long* u bamrau lane u balait-
-lúid.

9. Phi ruh, kó kiba ki kynrád, tó iaileh ia kita kijuh kiei-kiei-ruh sha ki, da ka baíeh-noh kein ia ka babyrngem: ba phi tip ba uba U Kynrád jong phi hí ruh u don ha ki byneng; bad ym don shuh kein ka jingnieu-shiliang-khymat bad u.

10. Ha ka bawai-noh, kó ki para-bangeit jong nga, tó pynkhlain-noh ia lade ha U Trai, bad ha ka bor-báh ka jingkhlain jong u.

11. Tó phi'n khíng-noh ha lade ia ka jingkhíng-átiar baroh ka jong U Blei, khynang ba phi'n ioh-bor kein ba'n ieng ialeh pyrshah ia ki búit-iaáp-thap ki jong U Soitan.

12. Naba ha ngi kein kane ka jingialehthymá ka'm long ba'n ialeh *shu tang* ia ka snám bad ia ka doh, hinrei ba'n ialeh ia ki siim, ba'n ialeh ia ki badon-bor, ba'n ialeh ia ki nongsynshár-pyrthei ia ka jingdum ka jong kane ka pyrthei kein, ba'n ialeh ia ki ksúid b'ymman ha ki byneng.

13. Naba kumta tó phi'n shim-soit ha lade ia kata ka jingkhíng-átiar baroh ka jong U Blei, ba phi'n ioh-lah ba'n ieng-ialeh pyrshah ha kata ka sngi ka basniu, bad, haba la jop-noh-thíau ia kiei-kiei-baroh, ba'n ieng-skhem kein.

14. Tó ieng-skhem phi, namar-kata, ba-la-panpoh ia ka syngkai jong phi da ka jingshisha, ba-la-khíng ia ka jingiadá-shadem jong ka hok;

15. bad ba-la-pyniúh-skhem ia la ki slajat da ki khúlom ka jinglakloi-smat jong Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jingsuk;

16. nalor baroh putet, haba phi la shim ia ka stí ka jingngeit, da kaba phi'n lah ba'n pynlip-noh kein ia ki jingsúm baroh ia ki ba-la-pynméh-ding jong uba u b'ymman.

17. Tó pyddiang ruh ia ka jingiadá-khlíh ka jingpynim, bad ia ka waitlam uba U Mynsiim, kaba long ka ktín U Blei kein:

18. da ka kynja baroh ka jingdúwai bad ka jingkyrpád, da ka badúwai phi ha ka dau baroh kein ha U Mynsiim; bad da ka baáp-sharai shaphang kata kajuh hí da ka jingiainéh-minot bad ka jingiaikyrpád baroh na ka bynta kiba ki riu-khúid baroh;

19. bad na ka bynta jong

nga, ba yn ioh-ai ha nga ia ka ktín ha ka baplíe-wang ia ka shintur jong nga da ka jing-shlur-kyllúid, ba'n pyntip kein ia ka jingbuh-ríh kaba Ka Jing-iathúhkhána-babhá,

20. na ka byntajong ka nga long u nongkit-tín-siim ha ka kynjiri, ba shaphang jong ka nga'n ioh-kren-shlur-shinná, kumba ka dei kein ia nga ba'n iathúh-pau.

21. Hinrei ba phi'n ioh-tip ma-phi ruh ia kiei-kiei-ruh shaphang jong nga, kumno nga leh, U Tukhikos, uba u para-bangeit baíeit bad u nongia-lap-tín-Blei baiainéh ha U Trai, u'n pyntip kein ia kiei-kiei-baroh:

22. ia uba nga la phah sha phi khynang ia kane hí, ba phi'n ioh-tip kein ia kita kiei-kiei-ruh shaphang jong ngi, bad ba u'n la ioh-pyntyngen ia ki dohnúd jong phi.

23. *Long* ka jingsuk ha ki-ba ki para-bangeit, bad ka jing-iaíeit lem bad ka jingngeit, na U Blei uba U Kypá, bad na U Isous Khristos uba U Trai!

24. *Tó long* ka jingaiei lem bad kita baroh kiba iaíeit ia U Isous Khristos uba U Trai jong ngi ha ka jingsngou-sngúr! Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG PHILIPPOI.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *U ngúh ia ki namar ki jingleh-sybún jong ki sha u.* 12. *U pyníh ia ki jingmíh babhá na ki jingshah-shitom jong u.* 27. *U sneng-pynshait ia ki ba'n iaid riu-blei, bad ba'n iashah na ka bynta U Khristos.*

1. U Paul bad U Timotheos, ki shakri U Iísous Khristos, ha kita baroh ki riu-khúid ha U Khristos Iísous kiba don ha Ka Philippoi, lem bad Ki Nong-sharai bad Ki Tymen-basan :

2. *long* ka jingaiei ha phi bad ka jingsuk na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai.

3. Nga ngúh ha U Blei jong nga ha la ka jingkynmau baroh shaphang jong phi,

4. hala ka sngi, ha ka jing-kyrpád baroh jong nga na ka bynta jong phi baroh, da ka bapynlong ia kata ka jingkyr-pád lem bad ka jingkymen kein,

5. namar kata ka jingia-syllok jong phi shaphang Ka Jingiathúhkhána-babhá, náduh ka sngi ka banyngkong háduh kaba mynta kein ;

6. ba nga dang ngeit-skhem ia kane kajuh hí kein, ba uta uba la lah sydang ha phi ia ka jingleh babhá, u'n pyndep-ja-nai-noh *ia ka* háduh ka sngi U Iísous Khristos :

7. kumba ka long ka badei kein ia nga ba'n mut ia kane shaphang jong phi baroh, naba phi ioh ia nga ha ka dohnúd jong phi, ha kita ki kynjiri jong nga ruh, bad ha ka jingiasait-ksan bad ka jingpynnéh ia Ka Jingiathúhkhána-babhá, phi long baroh kein ki nongiaioh-bynta-lem ia ka jingaiei jong nga.

8. Namar U Blei u long u nongsakhí jong nga, ba katno nga sngou-kynmau hir-hir kein ia phi baroh ha ki jingíeit-éh-thoin dohnud U Iísous Khristos.

9. Te ia kane nga dúwai kein, ba kata ka jingíeit jong phi ka'n dang ioh-roi-kyrhai shuh kham-bún bad kham-bún ha ka jingtip-bíang, bad *ha* ka jingsngou-shemphang baroh;

10. khynang ba phi'n ioh--nang bishár-thúh ia kita kiei--kiei-ruh ki bashong-phér; ba kumta phi'n ioh-long ki basngou-sngúr bad ki bakhlem--pynthut háduh ka sngi U Khristos;

11. ba-la-pyndap ia phi da ki soh ka hok, kiba *long* kein da U Iísous Khristos, khynang ia ka jingpyndon-burom bad ia ka jingiaroh ia U Blei.

12. Hinrei nga kwah ia phi ba'n tip, kó ki para-bangeit, ba kita kiei-kiei-ruh kiba *la jía* ha nga, ki la wan--jía kham-tam kein ia ka ba'n pynroi ia Ka Jingiathúhkhána--babhá;

13. kat ba'n pynlong ia kine ki kynjiri jong nga ki bapau kein na ka bynta U Khristos ha ka baroh-kawei ka darbar u patsha, bad ha ki baroh kiwei;

14. bad kita ki bakham-bún ki jong ki para-bangeit ha U Trai haba ki iaishaníah-skhem da kine ki kynjiri jong nga, ki núd ba'n shlur kham-shíkaddei-éh ba'n ialap ia ka ktín khlem da shepting kein.

15. Kiwei shisha kein ki ialap ia U Khristos wad da ka basngou-pihúin bad ka basngou-iamai; hinrei kiwei-pat ruh da ka basngou-mon-bhá:

16. kine kein ki ialap ia U Khristos na ka jingiapynéh, ym na ka jingsngou-sngúr, haba ki iamut ba'n iapynlang shuh ia ka jingjinjar ha kine ki kynjiri jong nga:

17. hinrei kita kiwei-pat na ka jingíeit, haba ki iatip ba la buh ia nga ia ka ba'n long ka jingiasait-ksan ia Ka Jingiathúhkhána-babhá.

18. Kumno te *ka phér?* tang pleng ha ka bakumno baroh; lane ha ka baleh khynang ba'n tyllep, lane ha ka bashisha, la ialap kein ia U Khristos; te ha kane nga sngou-kymen, da shisha ruh, nga'n iaisngou--kymen.

19. Namar nga tip ba kane
ka'n pynjía-lád ha nga ia ka
ba'n long ka jingpynim *ia nga*
da ka jingkyrpád ka jong phi,
bad da ka jingiaipyndap uba
U Mynsiim U Iísous Khristos,
20. katba kum ia la ka jing-
khymíh-jingngoh-kymang bad
ka jingkyrmen jong nga, ba ha
kaei-kaei-ruh-ém yn ym pyn-
rain-bukoh kein ia nga; hin-
rei da ka jingshlur-kyllúid ba-
roh, kumba hala ka sngi, *kum-
ta* mynta ruh yn pynkhrau ia
U Khristos ha ka met jong nga,
lane da *la* ka jingim, lane da
la ka jingiáp.
21. Namar ha nga ia ka ba'n
im *ka long* U Khristos, bad ia
ka ba'n iáp-noh *ka long* ka jing-
pynmyntoi kein.
22. Hinrei lada *long* ia ka
ba'n im ha ka doh, kane *ka'n
long* ia nga kein u soh ka jing-
trei, te ia kaei nga'n jíd nga'm
tip shuh.
23. Namar la iabat-khus-
lai-noh ia nga na ki jong kita
baroh-ar kein, haba nga don
kata ka jingkwah ia ka ba'n
ioh-lait-noh, bad ba'n long lem
bad U Khristos; *kaba long* da
shíkaddei-éh kham-bhá kein:
24. hinrei ia ka ba'n iaisah
ha kane ka doh *ka long* ka ba-
kham don-kam kein na ka byn-
ta jong phi.
25. Te haba la shaníah-
-skhem shaphang kane, nga tip
ba nga'n iaisah bad nga'n iai-
shong lem bad phi baroh, khy-
nang ia ka ba'n pynman ia phi
bad ia ka jingkymen *ha* ka
jingngeit *jong phi;*
26. ba kumta kata ka jing-
iakymen-noh jong phi ka'n ioh-
-roi-kyrhai ha U Khristos
Iísous namar jong nga, da ka
jingwan-poi ka jong nga ha
phi pat kein.
27. TANG tó iaid-beit-
-noh phi kum badei-bíang ia
Ka Jingiathúhkhána-babhá U
Khristos; ba lane haba nga
la wan bad la ioh-íh ia phi,
lane haba nga b'ymdon ha khy-
mat, nga'n la ioh-sngou ia kine
kiei-kiei-ruh shaphang jong
phi, ba phi ieng-skhem ha kawei
ka mynsiim, da ka baiapynéh-
-lem kein da kawei ka bamut
na ka bynta kaba ka jingngeit
Ka Jingiathúhkhána-babhá;
28. bad wat long ba-la-pyn-
shepting ia phi ha kaei-kaei-
-ruh-ém da kita ki baieng-ialeh
pyrshah ia phi: kaba long shi-
sha ha ki ka jingpyníh-nía shai

ia ka jingpynjot-noh, hinrei ha phi ia ka jingpynim kein, kata ruh na U Blei.

29. Naba ha phi la ai-ei-
-noh kein ia kaba *phi'n long* na ka bynta U Khristos, ym tang ia ka ba'n ngeit ha u, hinrei ruh ia ka ba'n shah na ka bynta jong u;

30. haba phi don kata ka-
-juh ka jingialeh ia kat kumba phi la ioh-íh ha nga, bad mynta phi ioh-sngou ha nga.

II.—LYNNONG.

1. *U sneng-kyntú ia ki shaphang ka jingiasoh-kawei bad ka jing-sngou-rit;* 5. *da ka rúkom ka jingleh-rit U Khristos.* 12. *Na kane te, shaphang ba ki'n iaid riu-blei kum ki khún U Blei.*
19. *U iathúh ba u kyrmen ba'n phah ia U Timotheos sha ki; bad ba u la phah-noh ia U Epaphroditos.*

1. LADA *don*, namar-
-kata, kaei-kaei-ruh ka jingpyntyngen ha U Khristos, lada *don* kaei-kaei-ruh ka jingpynshingain ka jingiaíeit, lada *don* kaei-kaei-ruh ka jingiasyllok U Mynsiim, lada *don* kiei-kiei-ruh ki jingsngou-íeit-éh-thoin dohnúd bad ki jingsngou-isynei,

2. tó phi'n pyndap-noh ia
kata ka jingkymen jong nga, ba phi'n iamut ia kaba kajuh, ki badon kaba kajuh ka jingiaíeit, ki bashí-mynsíim-hí, haba phi iamut ia kaba kawei kein;

3. te ia kaei-kaei-ruh-ém *tó
wat leh* da ka jingiapynéh lane da ka jingsngou-sarong; hinrei da kaba ka jingsngou-rit kein da nieu phi ia ki paralok-hí ki bakham-bhá ia lade-hí.

4. Uwei-uwei-baroh tó wat
khymíh-theu *tang* ia kiei-kiei-ruh la ki jong hí, hinrei uwei-uwei-baroh ruh ia kiei-kiei-ruh ki jong kiwei kein.

5. NAMAR tó long kane
ka bamut ha phi, kaba *la long* ruh ha U Khristos Iísous:

6. uba, haba u la long ha ka
dur U Blei, u'm shym la nieu kein kum ka jingleh-rong-noh ia ka ba'n long marryngkat bad U Blei:

7. hinrei u la leh-suda ia
lade, haba u la shim ha lade ia ka dur mrau, haba u la jía-long kein ha ka jingsyrím ki briu:

8. te haba la shem ia u ha
ka rúkom kum u briu, u la leh-rit ia lade, haba u la jía-long

u bakongúh háduh ka jingiáp, wad *háduh* ka jingiáp ka diing-phyná kein.

9. Naba kumta te U Blei u la kyntiu-éh ia u, bad u la ai-ei ha u ia ka kyrteng kaba halor ka kyrteng baroh;

10. ba ha kata ka kyrteng U Iísous ka khohsiu baroh ka'n ioh-dem-khrup, ki jong ha ki byneng, bad ki jong ha ki bakynja-khyndeu, bad ki jong ki bahapoh khyndeu kein;

11. bad u thyllíed baroh u'n ioh-phlá-shinná-noh ba U Iísous Khristos *u long* U Trai, ia ka ba'n pyndon-burom ia U Blei uba U Kypá.

12. NAMAR-KATA, kó ki hep-baíeit jong nga, kumba hala ka sngi phi la kongúh, ym tang kum ha khymat jong nga hí, hinrei mynta da shibún kham-tam ha kaba nga'm don ha khymat kein, tó trei-dep-noh ia ka jingpynim jong phi hí da ka jingsngou-tíng-burom bad ka jingsngou-khynniúh;

13. namar ka long U Blei u bapyntrei-shait kein hapoh jong phi ia ka ba'n mon ruh bad ia ka ba'n trei-shait katba kum ka jingsngoubhá *jong u.*

14. Tó leh ia kiei-kiei-baroh khlem ki jingiakren-kníum bad ki jingiasait;

15. ba phi'n ioh-long ki bakhlem-jingrem bad ki basngúr-lúi-lúi, *kum* ki khún U Blei ia ki bakhlem-kynnoh-pop ha pyddeng ka pateng-bynriu ka bakynriang bad bamutlop; ha kiba phi shai-noh kum ki jingpynshai ha ka pyrthei,

16. da ka babat-tyrwa ia ka ktín ka jingim; ia ka *ba'n long* ka jingleh-kymen ha nga ha ka sngi U Khristos, ba nga'm shym la lah phet leh-noh-ei, l'ymne la lah trei-minot leh-noh-ei.

17. Hinrei wad lada la theh-noh ia nga kum ka jingai-díh-ngúh ha kaba ka jingkinia bad ka jingleh-lyngdoh ka jingngeit jong phi, nga sngou-kymen, bad nga leh-kymen lem kein bad phi baroh.

18. Bad kaba kumjuh ma-phi ruh phi iasngou-kymen, bad phi ialeh-kymen lem bad nga.

19. HINREI nga kyrmen ha U Iísous uba U Trai, ba'n phah shen ia U Timotheos ha phi, ba nga ruh nga'n ioh-sngou-hun mynsiim, haba nga

la tip ia kiei-kiei-ruh shaphang jong phi.

20. Namar nga'm don iano-iano-ruh u bakajuh-mynsiim, uba u'n súmar-súkhér da shisha kein ia kiei-kiei-ruh shaphang jong phi.

21. Namar ki baroh ki wád ia kiei-kiei-ruh la ki jong hí, ym kein ia kiei-kiei-ruh ki jong U Khristos Iísous.

22. Hinrei phi iaíhthúh ia ka jingtynjúh ia u, ba, kum khún bad la u kypá, lem bad nga kein u la shakri ha kaba Ka Jingiathúhkhána-babhá.

23. Ia une te, namar-kata, nga kyrmen ba'n phah kumne-shen, katba nga'n la ioh-íh-shinná kumno ia kita kiei-kiei-ruh shaphang jong nga *ki'n jía.*

24. Hinrei nga kyrmen ha U Trai, ba ma-nga hí ruh nga'n wan shen.

25. Hinrei lei-lei nga la mut ba don kam ba'n phah-noh sha phi ia U Epaphroditos, uba u para-bangeit, bad u lok-baia-trei-lem, bad u lok-baialeh-lem ruh jong nga; hinrei u nong-kit-tín jong phi, bad u nong-pyndap ia ka jingkyrdúh jong nga.

26. Namar u la jiu sngou-kynmau hir-hir kein ia phi baroh, bad u da sngou-pisa-éh, naba phi la lah ioh-sngou ba u la pang.

27. Namar shisha u la pang hajan ka jingiáp; hinrei U Blei u la isynei ia u; te ym tang ià u hí, hinrei ia nga ruh, ba nga'n ym ioh ia ka jingsngousíh halor ka jingsngousíh kein.

28. Namar-kata, nga la phah-noh kham-kloi ia u, khynang ba haba phi la ioh-íh ia u pat, phi'n ioh-sngou-kymen kein, bad nga te nga'n ioh-long u bakham-dúna jingsngousíh.

29. Tó pyddiang-sngoubhá ia u namar-kata ha U Trai da ka jingkymen baroh; bad tó pyndon-burom phi ia kiba kum kita:

30. naba na ka bynta ka kam U Khristos u la poi-jan háduh ka jingiáp, haba u la b'ymnieu ia la ka jingim, ba u'n ioh-pyndap-noh kein ia kata ka jingdúna ka jingleh-bhá jong phi shaphang jong nga.

III.—Lynnong.

1. *Da ki bún nía u sneng-mahám ia ki ba'n kíar-noh na ki nong-hikai baarsap ka jingot-shíar.*

17. *U sneng-kyntú ia ki ba'n long ki bapyrthúh-búd-lem ia u, ia ka ba'n ioh-kynriah-noh na kita ki b'ymiaid-beit.*

1. Ha ka bawai-noh, kó ki para-bangeit jong nga, tó phi'n kymen-noh ha U Trai. Ba'n thoh ia kita kiei-kiei-ruh kijuh ha phi, ka'm *long* shisha ka bashitom ia nga, hinrei ia phi kein *ka long* ka bapynskhem.

2. Tó phi'n kíar-noh na kita ki kseu; tó phi'n kíar-noh na kita ki nongleh basniu; tó phi'n kíar-noh na kata ka baot-noh.

3. Namar ma-ngi kein ngi long kata ka jingot-shíar, ki bashakri ia U Blei da ka mynsiim, bad ki baleh-kymen-éh ha U Khristos Iísous, bad ki b'ym shaníah ha ka doh.

4. La *nga long* ma-nga u badon *dau* ka jingsngou-shaníah ruh ha ka doh. Lada uno-uno-ruh uwei-pat u mut *u don dau* ba'n shaníah ha ka doh, ma-nga u bakham-tam *kumta:*

5. shaphang ka baot-shíar ia nga ha ka baphrá sngi, na ka kynja Ki Israil, na ka jaid Benjamin, U Hebru na Ki Hebru; shaphang Ka Húkum, U Pharisi;

6. shaphang ka basngou-shit-rhem, nga u babeh-bein ia Ka Balang; shaphang ka hok kaba ha Ka Húkum, nga da jiu long u bakhlem-jingrem.

7. Hinrei kiei-kiei-ruh kiba jiu long ki jingmyntoi ha nga, ia kita kein nga la nieu ka jingdúh na ka bynta uba U Khristos.

8. Haoid shisha kein, wad nga nieu ia kiei-kiei-baroh ba'n long ka jingdúh na ka bynta ka bakor ka jong ka jingtip ia U Khristos Iísous uba U Trai jong nga; na ka bynta jong u kein nga la duh-noh ia kiei-kiei-baroh, bad nga nieu *ia ki* ba'n long ki synrum, khynang ba nga'n ioh ia U Khristos,

9. bad ba yn la shem ia nga ha u, b'ym don ka hok jong nga hí kaba na Ka Húkum, hinrei kata kaba da ka jingngeit ha U Khristos, kata ka hok kein kaba na U Blei namar ka jingngeit;

10. ba kumta nga'n la ioh-íhthúh ia u, bad ia ka bor ka jingmíh-pat jong u, bad ia ka jingiasyllok bad ki jingshah jong u, haba la pynsyrím ia nga ha ka jingiáp jong u;

11. lada kumno-kumno-ruh

nga'n la ioh-kot sha kata ka jingmíh-pat na ki baiáp.

12. Ym kein ba *nga ong* nga la ioh-pyddiang lypá, lane ba la pynjanai ia nga lypá; hinrei nga béh dadiin kein, lada ruh nga'n la ioh-kem-bat *ia kata* ha kaba ruh la kem-bat ia nga da U Khristos Iísous.

13. Kó ki para-bangeit, nga nga'm nieu ia lade *kumba* la kem-bat kein: hinrei ia kawei *nga leh*, da ka baklet-noh ia kita kiei-kiei-ruh kiba shadiin, bad da ka bakynér-éh sha kita kiei-kiei-ruh sha shiwa,

14. nga béh sha pyrshah ka dak ia ka *ba'n díangti* ia ka jingiathong kaba ka jingkhot sha neng ka jong U Blei ha U Khristos Iísous.

15. Namar-kata, kat ki *badon* ki bajanai, tó ngi'n iamut--brai ia kane: te lada phi iamut-brai ia kaei-kaei-ruh da kumwei, ia kane ruh U Blei u'n pynpau kein ha phi.

16. Hinrei te sha kaba ngi la lah lap-ioh, tó ai ba ngi'n iaid-beit da kaba kajuh ka rúkom, tó ai ba ngi'n iamut ia kaba kajuh kein.

17. Tó long phi ki nong-iapyrthúh-búd-lem ia nga, kó ki para-bangeit, bad tó khymíh-thúh ia kita ki baiaid kumta kat .kumba phi ioh ia ngi kum ka rúkom kein.

18. (Namar shibún ki iaid, shaphang kiba nga la iathúh búnsin ha phi, bad mynta ruh nga iathúh da ka baiám kein, ba kita *ki long* ki bashún ia ka diingphyná ka jong uba U Khristos;

19. kiba kata ka bakut jong ki *long* ka jingjot-thíau, kiba uta u blei jong ki *long* ka kypoh *jong ki*, bad kata ka burom *jong ki ka long* ha kata ka jinglehrain jong ki, kita kein ki bamut-brai ia kiei-kiei-ruh kiba ha khyndeu !)

20. Namar kaba ka jingialong-trai-shnong jong ngi ka long kein ha ki byneng, nangta ngi iaáp-khymíh hir-hir ruh ia U Nongpynim, uba U Iísous Khristos uba U Trai;

21. uba u'n pynkylla-dur ia ka met ka barangli jong ngi, khynang ia ka ba'n pynlong ia ka kein ka bashí-dur bad kata ka met ka baburom jong u, katba kum kata ka jingpyntrei--shait da kaba u lah ruh ba'n pynhapoh ia kiei-kiei-baroh ha lade-hí.

IV.—LYNNONG.

1. *Ki jingsneng-kyntú ia ki lok-baiatrei-lem;* 4. *bad ia Ka Balang baroh.* 10. *U sngou-kymen bad u ngúh ia ki namar ka jingsúmar-súkhér jong ki ba'n pyndap ia ki jingkyrdúh jong u.* 21. *U wai-noh da ki jingngúh-mon-bhá bad da ka jingkyrkhú.*

1. NAMAR-KATA, kó ki para-bangeit jong nga, ki hep-baíeit bad ia ki ba-la-kynmau hir-hir, ka jingkymen bad ka pan-sngíat jong nga, kumta kein tó phi'n ieng-skhem ha U Trai, kó ki hep-baíeit *jong nga.*

2. Nga kyrpád ia Ka Euodia, bad nga kyrpád ia Ka Suntúkhi, ba'n iamut kein ia kaba kajuh ha U Trai.

3. Te nga pán na mé ruh, kó paralok basngúr-shisha, tó me'n iaráp ia kita ki kynthei kum kiba la iapynéh lem kein bad nga ha Ka Jingiathúhkhána-babhá, lem bad U Klemins ruh, bad kita kiwei ki para-baiatrei-lem jong nga, kiba ki kyrteng jong ki *don* ha Ka Kí tap Ka Jingim.

4. Tó phi'n kymen-noh ha U Trai hala ka sngi; *te* pat nga ong kein, Tó phi'n kymen-noh.

5. Ia ka jingiaishah jemnúd jong phi tó ai ba yn la pyníhthúh ha ki briu baroh. Uba U Trai u la jan.

6. Wat súmar-khuslai phi shaphang kaei-kaei-ruh-ém; hinrei ha kaei-kaei-baroh da ka jingdúwai bad da ka jingkyrpád lem bad ka jingsngou-ngúh, tó phi'n pyntip ia ki jingpán jong phi sha U Blei.

7. Te kata ka jingsuk U Blei, kaba pallat-éh ia ka jingshemphang baroh, ka'n ríh-jaijai kein ia ki dohnúd jong phi bad ia ki jingmut jong phi da U Khristos Iísous.

8. Ha ka bawai-noh, kó ki para-bangeit, kiei-kiei-ruh ki bashisha, kiei-kiei-ruh ki badon-burom, kiei-kiei-ruh ki bahok, kiei-kiei-ruh ki bakhúid, kiei-kiei-ruh ki bapyníeit, kiei-kiei-ruh ia ki baiaroh; lada *don* kaei-kaei-ruh ka akor-bhá, bad lada *don* kaei-kaei-ruh ka badei-iaroh, tó phi'n iamut-nieu kein ia kine kiei-kiei-ruh.

9. Ia kiei-kiei-ruh ba phi la hikai, bad phi la pyddiang, bad phi la ioh-sngou, bad phi la ioh-íh ha nga, tó phi'n iaileh ia

kita kiei-kiei-ruh: te uba U Blei ka jingsuk u'n long lem bad phi.

10. HINREI nga la kymen-noh ha U Trai shibún-éh, ba mynta ynda kadne phi la míh-thymmai pat ia ka ba'n súmar-súkhér na ka bynta jong nga; ha kaba phi la jiu súmar-súkhér ruh, hinrei phi la long khlem por-babit kein.

11. Ym kein ba nga ong shaphang ka jingsngou-kyrdúh, namar ma-nga kein nga la lah ioh-hikai, *ha kiei-kiei ki jinglong* ha kiba nga long, ba'n long u basngou-hun hí.

12. Te nga nang kumno ba'n pynpoh ia lade, nga nang kumno ruh ba'n sngou-dap-kyrhai; haei-haei-baroh bad ha kiei-kiei-baroh kein la pynnang-éh ia nga ba'n sngou-kydang ruh bad ba'n sngou-thyngan, ba'n sngou-dap-kyrhai ruh bad ba'n sngou-kyrdúh.

13. Nga lah ia kiei-kiei-baroh da U Khristos kein, uba pynshait-bor ha nga.

14. Hinrei pynban phi la leh bhá haba phi la iashang-lem ba'n pynjem ia ka jingban-shitom jong nga.

15. Te ma-phi ruh, kó ki nong Philippoi, phi iatip, ba ha ka basydang Ka Jingiathúh-khána-babhá, mynba nga la lah wan-noh na Ka Makedonia, kawei-ém Ka Balang ka'm shym la iashang bad nga shaphang ka jingiakhein ka baai bad ka bapyddiang, tang ma-phi hí kein.

16. Naba wad ha Ka Thessaloniki ruh phi la iaphah-lam shí-wád bad ar-wád sha kata ka jingkyrdúh jong nga.

17. Ym kein ba nga wád-khynang ia ka jingai, hinrei nga wád-khynang ia u soh u baroi-byllín sha ka jingkhein jong phi.

18. Hinrei nga la ioh-díang ia kiei-kiei-baroh, bad nga roi-kyrhai, la pyndap ia nga kein, haba la ioh-pyddiang na U Epaphroditos ia kita kiei-kiei-ruh na phi, ia ka jingiú ka baiúbíh, ia ka jingkinia badíang-hun, *bad* bapynsngou-bhá-éh ia U Blei kein.

19. Te U Blei jong nga u'n pyndap ia ka jingkyrdúh baroh jong phi, katba kum kata ka jingkynrei-spah-kyrhai jong u ha ka burom, ha U Khristos Iísous.

20. Te ha uba U Blei bad

U Kypá jong ngi *yn long* ka
burom sha ki b'ymjiukut ki
b'ymjiukut. Amen!
21. Tó ngúh-mon-bhá
ia uwei-uwei-baroh u riu-khúid
ha U Khristos Iísous. Kita ki
para-bangeit kiba *don* lem bad
nga ki iangúh-mon-bhá ia phi.
22. Baroh kein kiba ki riu-
-khúid ki iangúh-mon-bhá ia
phi, hinrei kham-tam-éh kita
kiba na ka iing U Kaisar.
23. Ka jingaiei U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi
tó ai ka'n long lem bad phi ba-
roh. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG KOLOSSAI.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *U ngúh ia U Blei namar ka jingngeit jong ki.* 9. *U dúwai ba ki'n ioh-iaimíh ha ka jingaiei; bad u ngúh namar ka jingpynim ha U Khristos, ia uba u pyníh ha ka jinglong-Blei bad ka burom jong u.* 24. *Bad u iaroh ia ka jing-ialap-tín-Blei jong u.*

1. U Paul, U Apostolos U
Iísous Khristos, da ka mon U
Blei, bad U Timotheos uba u
para-bangeit,
2. ha kita ki riu-khúid bad
ki para ki bangeit-éh ha U
Khristos, kiba ha Ka Kolossai:
long ka jingaiei ha phi, bad ka
jingsuk na U Blei uba U Ky-
pá jong ngi, bad *na* U Iísous
Khristos uba U Trai.
3. Ngi iangúh ia uba
U Blei bad U Kypá U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi,
da ka badúwai hala ka sngi na
ka bynta jong phi,
4. haba ngi la lah ioh-sngou
shaphang ka jingngeit jong phi
kaba ha U Khristos Iísous, bad
kata ka jingíeit *jong phi* kaba
sha kiba ki riu-khúid baroh,
5. namar kata ka jingkyr-

men ia kaba la buh-kynsheu
kein ia phi ha ki byneng, ia
kaba phi la lah ioh-sngoulypá
ha kata ka ktín ka bashisha ka
jong Ka Jingiathúhkhána-ba-
bhá ;
6. kaba la poi sha phi, kum-
ba *ka long* ruh ha ka pyrthei
baroh; bad ka long ka basei-
-soh kein, kumba *ka leh* ruh ha
pyddeng jong phi, náduh ka-
ta ka sngi phi la ioh-sngou *ia
ka*, bad phi la íhthúh ia ka
jingaiei U Blei ha ka bashisha:
7. kumba phi la ioh-hikai
ruh na U Epaphras uba u pa-
ra-shakri baiaíeit jong ngi, uba
long na ka bynta jong phi u
nongialap bangeit-éh jong U
Khristos;
8. uba la iathúh-pau ruh ha
ngi shaphang kata ka jingiaíeit
jong phi ha U Mynsiim.
9. NABA kata kein ma-
-ngi ruh, náduh kata ka sngi ba
ngi la ioh-sngou *kumta*, ngi'm
wai-noh shuh ba'n dúwai na ka
bynta jong phi, bad ba'n pán
ba yn ioh-pyndap ia phi da ka-
ta ka jingtip-bíang shaphang
ka mon jong u ha baroh ka
jingstád bad ka jingshemphang
bamynsiim;
10. ba phi'n ioh-iaid kum
badei-bíang ia U Trai ia ka ba'n
pynsngoubhá *ia u* ha kaei-kaei-
-baroh, da ka basei-soh kein ha
ka jingleh babhá baroh, bad da
ka baiaimíh ha ka jingtip-bíang
ia U Blei;
11. haba la pynshait-bor ia
phi da ka bor baroh, katba
kum kata ka bor-bah ka bu-
rom jong u, sha ka jingiaishah
bad ka jingshah-slem baroh
lem bad ka jingkymen kein;
12. da ka bangúh ha uba U
Kypá, uba la pynbit-bíang ia
ngi ia ka ba'n iabynta kein na
jong kata ka bynta-baháp jong
kiba ki riu-khúid ha ka jing-
shai:
13. uba la kyníh-kynthet ia
ngi na ka bor-trai ka jingdum,
bad u la pynkynriah-noh *ia ngi*
sha ka híma jong uba U Khún
ka jingiaíeit jong u;
14. ha uba ngi ioh ia ka jing-
siuspah da ka snám jong u, ia
ka bamáp kein ia ki pop:
15. uba long ka dur U Blei
ia u b'ymioh-íh, ia uba la khá-
-nyngkong jong ka jingthau
baroh:
16. naba ha u kein la thau
ia kiei-kiei-baroh, ia kita kiei-
-kiei-ruh kiba ha ki byneng,
bad ia kita kiei-kiei-ruh kiba

ha ka khyndeu, ia kiei-kiei-ruh
ia ki baioh-íh bad ia ki b'ym-
ioh-íh, lane ki khet, lane ki
jinglong-trai-khlíh, lane ki jing-
synshár, lane ki badon-bor ; ia
kiei-kiei-baroh kein la thau da
u, bad na ka bynta ia u:
17. bad u long ma-u myn-
shiwa kiei-kiei-baroh, bad ha u
kiei-kiei-baroh ki ianéh-lang
kein.
18. Bad u long ruh ma-u
uba U Khlíh jong ka met, ka-
ba jong Ka Balang kein: uba
long u bamynnyngkong, ia uba
la khá-nyngkong na ki baiáp,
ba u'n la ioh-long ma-u u ba-
kongsan ha kiei-kiei-baroh.
19. Naba *U Kypá* u la
sngoubhá-éh ia ka jingdap ba-
roh ba'n shong-sah ha u ;
20. bad da u ba'n pyniasuk-
-noh ia kiei-kiei-baroh sha lade-
-hí, haba la lah pynlong ka
jingpyniasuk da kata ka snám
ka diingphyná jong u; da u
kein, *nga ong*, lane kita kiei-
-kiei-ruh kiba ha ka khyndeu,
lane kita kiei-kiei-ruh kiba ha
ki byneng.
21. Bad ia phi, kiba jiu long
mynno-mynno-ruh ia kiba la
pynlong khún-soh-siim bad ki
nongshún ha la ka jingmut-brai
da kita ki jingleh ki basniu,
hinrei mynta kein u la pynia-
suk-noh,
22. da kata ka met ka doh
jong u, da la ka jingiáp kein,
ia ka ba'n pynkyntiu ia phi ki
bakhúid, bad ki bakhlem-pop,
bad ia ki bakhlem-tei-pop, ha
khymat jong u:
23. lada shisha phi iaisah ha
ka jingngeit ia ki ba-la-pyn-
néh-nongrim bad ki banéh-
-skhem, bad b'ym pynkynriah-
-noh ia phi na kata ka jing-
kyrmen ka jong Ka Jingia-
thúhkhána-babhá, ia kaba phi
la ioh-sngou, *bad* ia kaba la
ialap kein ha u bynriu baroh
uba hapoh ka byneng; ia ka
jong kata kein la pynlong nong-
ialap ia nga U Paul.
24. Mynta nga kymen
ha kita ki jingshah jong nga na
ka bynta jong phi, te nga pyn-
dap-noh kylliang ha ka doh
jong nga ia kita kiei-kiei ki
badúna ki jingshah-shitom U
Khristos na ka bynta ka met
jong u, kaba long kein Ka Ba-
lang :
25. ia ka jong kata kein la
pynlong nongialap ia nga, kat-
ba kum kata ka jingpynlong-
-rúkom ka jong U Blei, ia ka-

ba la aití ha nga shaphang jong
phi, ba'n ialap-dap ia ka ktín
U Blei;
26. ia kaba kata ka jingríh
kein ia kaba la buh-ríh na kiba
ki b'ymjiukut bad na kiba ki
pateng-la-pateng-bynriu, hin-
rei mynta la pynpau-shinná ia
ka ha ki riu-khúid jong u;
27. ha kiba U Blei u la íh-
mon ba'n pyntip katno *ka long*
kata ka jingkynrei-spah-kyrhai
ka burom ka jong kane ka jing-
ríh ha pyddeng Ki Jentil; ka-
ba long kein U Khristos hapoh
jong phi, kaba ka jingkyrmen
kata ka burom-tyngshain *b'ym-
jiukut:*
28. ia uba ngi ialap ma-ngi
kein, da ka basneng-kyntú ia u
briu baroh, bad da ka bahikai
ia u briu baroh ha ka jingstád
baroh, ba ngi'n ioh-pynkyntiu
ia u briu baroh u bajanai ha
U Khristos Iísous:
29. sha kaba nga trei-minot
ruh da ka bapynéh-noh katba
kum kata ka jingpyntrei-shait
jong u, kaba pyntrei-shait ha
nga kein da ka bor-bah.

II.—Lynnong.

1. *U sneng-kyntú ia ki ba'n iainéh ha U Khristos;* 8. *bad ba'n kíar-noh na ka baíeit-jingstád bad ki rúkom-pateng-la-pateng bathala ki briu;* 16. *bad ba'n ym shah shuh iano-iano-ruh ba'n shúkor ia ki shaphang ki níam-ki-rúkom bún jaid, ia kiba la pynkut-noh kein ha U Khristos.*

1. Namar nga kwah ia phi
ba'n tip ia ka bakatno ka jing-
ialeh-minot nga don kein na
ka bynta jong phi, bad *na ka
bynta* kita kiba ha Ka Laodi-
keia, bad *na ka bynta* kat ki-
ba ki'm shym la ioh-íh ia ka
khymat jong nga ha ka doh;
2. khynang ba yn ioh-pyn-
tyngen ia ki dohnúd jong ki,
haba la pyniasoh-lang-khop ia
ki ha ka jingiaíeit, bad *kumta*
sha ka *ba'n ioh* ia ka jingkyn-
rei-spah-kyrhai baroh jong ka
jingsngou-kut-nía-skhem ka
jingshemphang, sha ka ba'n tip-
-bíang kein ia kata ka jingríh
jong U Blei uba U Kypá, bad
uba U Khristos,
3. ha uba kiba ki jingkyn-
sheu baroh ka jingstád bad ka
jingtip ki long ba-la-buh-kyn-
sheu.
4. Te ia kane nga ong kein,
ba uno-uno-ruh u'n ym ioh-
-shúkor ia phi da ka jingkren
bapah-pynshoi.

5. Namar la nga'm don ha khymat te ha ka doh, hinrei nga don lem bad phi ha ka mynsiim, da ka bakymen te haba khymíh ia ka jingleh-ryntíh-beit jong phi, bad ia ka jingnéh-skhem ka jingngeit jong phi ha U Khristos.

6. Namar-kata kumba phi la pyddiang ia U Khristos Iísous uba U Trai, tó phi'n iai-iaid kein ha u;

7. ba-la-pynsoh-tynrai ia phi bad baiaitei ia phi ha u, bad ba-la-pynnéh-skhem ia phi ha ka jingngeit, kumba la hikai ia phi, da ka baroi-kyrhai kein ha ka da ka jingsngou-ngúh.

8. Tó SÚMAR phi ioh ba uno-uno-ruh u'n long u barong-lúti-noh ia phi da la ka jing-íeit-jingstád *bakla* bad da ka jingshúkor bathala, katba kum ka rúkom-pateng-la-pateng jong ki briu, katba kum ki jor-tynrai jong ka pyrthei kein, te ym katba kum U Khristos.

9. Naba ha u kein kata ka jingdap baroh ka jong Ka Jing-long-Blei ka shong sah da ka bamet shisha.

10. Te phi long ia ki ba-la-pyn dap-bíang ha u, uba long uba U Khlíh ka jingsynshár bad ka jingdon-bor baroh:

11. ha uba la ot-shíar ruh ia phi da ka jingot-shíar ba-la-thau khlem da ka ktí, da ka baloit-noh kein ia ka met ki pop jong ka doh, ha ka jingot-shíar U Khristos:

12. haba la byttep-lem ia phi bad u ha kata ka jingpyn-baptisma *jong phi*, ha kaba la pynmíh-lem ruh ia phi da kata ka jingngeit ka jingpyntrei U Blei, uba la pynmíh-pat ia u na ki baiáp.

13. Te ia phi kein haba phi la long ki baiáp ha ki jingryng-kang, bad ha ka jingb'ymot-shíar ka doh jong phi, u la pynlong-im lem bad u, haba la lah map-noh ia phi ia kita ki jingryngkang baroh;

14. haba la lah pyndam-noh kein ia ka jingthoh-ktí ha ki-ba ki jingpynlong-skhem, ka-ba ialeh bad ngi, kaba la jiu long kein baialeh-pyrshah ia ngi, bad u la shim-noh ruh ia ka na pyddeng *jong ngi*, haba u la lah pynsahnar ia ka ha kata ka diingphyná;

15. *bad* haba la lah kúrup-noh ia ki siim-synshár bad ia ki badon-bor, u la pyníh-pau

ia ki ha ka bapau-shinná, da kaba la ialam-leh-rísa ia ki ha ka.

16. NAMAR-KATA, wat ai iano-iano-ruh ba u'n bishár-pynrem ia phi ha ka babám, lane ha ka badíh, lane ha phang ka sngi-jingkhawai-níam, lane u bynai thymmai, lane ki ía-sabbaton;

17. kiba jiu long ka syrngiu kita kiei-kiei-ruh ki ba'n sa wan; hinrei kaba ka met *ka long* ka jong U Khristos.

18. Tó wat shah iano-iano-ruh-ém ba u'n pyndúh-noh ka jingiathong ia phi da ka bamon-sngoubhá kein *kum* ha ka jingsngou-rit, bad ha ka bamane ia ki angelos, da ka baiit-lorni ha kita kiei-kiei-ruh ia kiba u'm shym la ioh-íhthúh, ba-la-pynát-leh-meng ia u khlem-nía da kata ka bamut ka doh jong u;

19. te u b'ym bat-skhem ia uba U Khlíh, na uba kata baroh-kawei ka met haba iaipyndap-bysá bad haba pyniasoh-lang-khop ia ka lyngba ia ki jingiadait bad ia ki jingkhúm-lang, ka man-bhá kein ha ka jingman-bhá ka jong U Blei.

20. Namar-kata, lada phi la iáp-noh lem bad U Khristos na kita ki jor-tynrai jong ka pyrthei, balei, la kum baim ha ka pyrthei, phi iashah ba'n buh ha lade ki jingpynlong-skhem,

21. *kat kiba* " Me'n " ym kytáh; l'ymne me'n ym mád; " l'ymne me'n ym tybáh;"

22. (kiba long baroh kein ia ka ba'n swai-py-ut-noh da ka baiaipynlut-noh *ia ki;*) *kiba long* katba kum kita ki jingádong bad ki jinghikai ki briu?

23. kiba kiei-kiei-ruh ki long ki badon shisha ka jingkren-thaunang ka jingstád, ha ka jingmane-bamon-hí bad ha ka jingsngou-rit, bad ha ka b'ymleh-isynei ia ka met, ym ha kaei-kaei-ruh ka jingnieu-burom kein, *hinrei tang* ia ka jingpyndap-sngoubhá-éh ia ka doh.

III.—LYNNONG.

1. *Ha ka bawai-nía-noh u pyníh hangno ka dei ba ngi'n wád ia U Khristos.* 5. *U sneng-kyntú ia ka ba'n pyniáp-throin ia u briu batymen bad ia la ki jingleh; bad ba'n phong ia u briu bathymmai bad ia la ki jingleh bakhúid.* 18. *U sneng-kyntú ruh*

shaphang bún jaid ki jingiaid-
-beit.

1. NAMAR-KATA, lada la pyn-
míh-lem ia phi bad U Khris-
tos, tó phi'n wád ia kiei-kiei-
-ruh kiba ha neng, ha kaba U
Khristos u long u bashong sha
ka mon U Blei.
2. Tó phi'n mut-brai ia kita
kiei-kiei-ruh kiba ha neng, ym
te ia kita kiei-kiei-ruh ha ka
khyndeu.
3. Namar phi la iáp-noh
kein, bad ia ka jingim jong phi
la buh-ríh-noh lem bad U Khris-
tos ha U Blei.
4. H'ynda la pynmíh-pau ia
U Khristos, *uba* ka jingim jong
ngi, h'ynda kumta kein ia phi
ruh yn pynmíh-pau lem bad u
ha ka burom-tyngshain.
5. NAMAR-KATA tó phi'n
pyniáp-throin ia kita ki dykhot
jong phi kiba ha ka khyndeu;
ia ka baklim-auria-síh, ia ka
jingleh b'ymkhúid-síh, ia ka
jingsngou-kwah-brai, ia ka
jingkwah-éh basniu, bad ia ka
jingíh-kwah-lalot, kaba long
kein ka jingmane-blei-thau:
6. na ka bynta kine kiei-
-kiei-ruh ka jingbittar U Blei
ka wan kein ha kita ki khún
ka jingb'ymkongúh:
7. ha kiba ma-phi ruh phi
la jiu iaid mynno-mynno-ruh,
mynba phi la jiu im kein ha ki.
8. Hinrei mynta tó phi'n
buh-noh-bak ma-phi ruh ia kine
kiei-kiei-baroh; ia ka jingot-
-shlá, ia ka jingbittar-lep, ia
ka jingpynsniu, ia ka jingkren-
-bein, ia ka jingkren bajakhlia,
na ka shintur jong phi kein.
9. Phi tó wat ialamlér ha
paralok-hí, haba phi la loit-
-buh-noh ia uba u briu baty-
men lem bad kita ki jingleh
jong u;
10. bad haba phi la iakúp
kein ia uba *u briu* bathymmai,
ia uba dang iaipynlong-thym-
mai sha ka jingtip janai, katba
kum ka dur ka jong uta uba la
thau ia u:
11. ha kaba ym don kein
kaei-kaei-ruh kat U Griik bad
U Jiu, ka baot-shíar bad ka
b'ymot-shíar, U Nongkyndong,
u kynja Skuthia, u mrau, u ba-
lait-lúid; hinrei U Khristos *u*
long kiei-kiei-baroh bad ha ba-
roh kein.
12. Namar-kata, kum ia ki
ba-la-jíd jong U Blei, ki ba-
khúid, bad ia ki ba-la-íeit-éh,
tó phi'n iakúp ia ki jingiaíeit-
-éh-thoin dohnúd ki jingsngou-

-isynei, ia ka jingleh-sybún, ia
ka jingsngou-rit, ia ka jing-
sngou-jemnúd, ia ka jingiai-
shah-slem;
13. da ka baiaishah phi pa-
ralok-hí, bad da ka baiamáp-
-noh paralok-hí, lada uno-uno-
-ruh u don ka jingmúdui iano-
-iano-ruh; kumba U Khristos
ruh u la máp-noh kein ia phi,
kumta ruh *tó leh* ma-phi:
14. te nalor kine kiei-kiei-
-ruh baroh, *tó phi'n iakúp* ia ka
jingiaíeit, kaba long ka jing-
panpoh-lang kein ka jingpyn-
janai.
15. Te kumta tó ai ba ka
jingsuk U Blei ka'n synshár-
-noh ha ki dohnúd jong phi,
sha kaba ruh la khot ia phi
ba'n long ha kawei ka met kein;
te tó ialong ki baiasngou-ngúh.
16. Tó ai ba ka ktín ka jong
U Khristos ka'n shong-sah ha-
poh jong phi da ka bakynrei-
-spah-kyrhai; da ka bahikai ha
ka jingstád baroh, bad da ka
baiasneng paralok-hí ha ki
jingriuai-psalm, bad ha ki jing-
riuai-ngúh-Blei, bad ha ki jing-
kynhúd bamynsiim, da ka ba-
riuai da ka jingaiei kein ha ka
dohnúd jong phi sha uba U
Trai.
17. Te ia kaei-kaei-baroh ia
kaba phi'n ioh-leh ha ka ktín
lane ha ka jingleh, *tó leh* kein
ia kiei-kiei-baroh ha ka kyrteng
U Iísous uba U Trai, da ka
baai-ngúh ha U Blei uba U
Kypá, da u.
18. Kó kiba ki kynthei,
tó pynkongúh-noh ia lade ha
ki tyngá la ki jong hí, kumba
ka dei kein ha U Trai.
19. Kó kiba ki shinrang, tó
phi'n íeit ia la ki tyngá, bad tó
wat ai ba yn pynkythang-bit-
tar ia phi sha ki.
20. Kó kiba ki khún, tó
kongúh ia la ki kymí-ki-kypá
ha kiei-kiei-baroh; namar kane
ka long kein ka bapynsngou-
bhá-éh ia uba U Trai.
21. Kó kiba ki kypá, phi tó
wat pynkíh-shlá ia ki khún
jong phi, ioh ba ki iasngou-
-híer-noh-mynsiim.
22. Kó kiba ki mrau, tó
kongúh ha kiei-kiei-baroh ia la
ki kynrád katba kum ka doh;
ym da ka bashakri ha khymat
kein kum ki nongpynsngoubhá
ia ki briu; hinrei ha ka jing-
shísyrtap-sngur ka dohnúd, da
ka basngou-tíng-burom kein
ia U Blei.
23. Te ia kaei-kaei-baroh ia

kaba phi'n ioh-leh, tó trei-minot kein *ia kata* náduh ka mynsiim, kumba ha uba U Trai, te ym ha ki briu;

24. da kaba phi tip ba phi'n ioh-pyddiang-bíang na U Trai ia ka bainong jong kaba ka bynta-skhem; namar phi ia-shakri kein ia U Khristos uba U Trai.

25. Hinrei uta u baleh b'ymdei u'n ioh-pyddiang pat ha lade ia kata kein ia kaba u la leh b'ymdei; bad ym don shuh kein ka jingnieu-shiliang-khymat.

IV.—Lynnong.

1. *U sneng-kyntú ia ki ba'n iaidúwai; bad ba'n iaid-bíang ha ka jingstád shaphang kita kiba dang long shabar.* 7. *U wai-noh da ki bún jaid ki jingiangúh-mon-bhá.*

1. Kó kiba ki kynrád, tó phi'n leh ha ki shakri *jong phi* ia kata ka bahok bad ia kata ka babeit-bíang; da kaba phi tip ba ma-phi ruh phi iadon U Kynrád ha ki byneng.

2. Tó phi'n iainéh-minot ha ka jingdúwai, da ka baáp-sharai ha kata, da ka jingsngou-ngúh;

3. da ka badúwai hájuh ka por ruh na ka bynta jong ngi, khynang ba U Blei u'n ioh-plíe-wang ha ngi ka jingkhang ia ka ktín, ba'n iathúh-pau ia ka jingríh ka jong U Khristos, na ka bynta ia ka la khúm ruh ia nga,

4. ba nga'n ioh-pynpau ia ka, kumba ka dei kein ia nga ba'n iathúh-pau.

5. Tó phi'n iaiiaid ha ka jingstád sha kita kiba *long* shabar *Ka Balang*, da ka basiu-spah-noh kein ia ka por-babit.

6. *Tó ai ka'n long* ka jingkren jong phi hala ka sngi ha ka jingaiei jalijaúm, ba-la-pynthíang ia ka da ka mlúh *ka jingstád*, ia ka ba'n tip kumno ka dei ia phi ba'n pynphai-ktín kein ha uwei-pa-uwei baroh.

7. Ia kiei-kiei-baroh shaphang jong nga u'n pyntip kein ha phi U Tukhikos, uba u para-bangeit baíeit, bad u nongia-lap-tín-Blei baiainéh bad u para-shakri ha U Trai;

8. ia uba nga la phah sha phi khynang ia kane hí, ba u'n la ioh-tip kein ia kiei-kiei-ruh shaphang jong phi, bad ba u'n la ioh-pyntyngen ia ki dohnúd jong phi;

9. lem bad U Onisimos, uba

u para-bangeit baiainéh bad baíeit, uba long na phi: ki'n iapyntip kein ha phi ia kiei--kiei-baroh kiba *long* hangne.

10. U Aristarkhos uba u para-basah-byndi-lem jong nga, u ngúh-mon-bhá ia phi, bad U Markos uba u pyrsa U Barnabas, (shaphang jong u phi la pyddiang ia ki húkum; lada u'n wan ha phi, tó phi'n pyddiang-sngoubhá ia u ;)

11. bad U Iísous ia uba la khot U Ioustos, kiba long na ka jingot-shíar. Tang kine hí *ki long* ki lok-baiatrei-lem *jong nga* sha ka híma ka jong U Blei, kiba la long kein ki nong-pyntyngen ia nga.

12. U Epaphras uba na phi, u shakri U Khristos, u ngúh--mon-bhá ia phi; da ka bapynéh-noh hala ka sngi na ka bynta jong phi ha ki jingdúwai, ba phi'n ioh-ieng ki bajanai bad ia ki ba-la-pyndap ha ka mon baroh-phar ka jong U Blei.

13. Namar nga phlá-shai ia u, ba u don kein ka jingsngou--shit-rhem bakhrau na ka bynta jong phi, bad ia kita kiba ha Ka Laodikeia, bad ia kita kiba ha Ka Ierapolis.

14. U Loukas uba u nong-pynkhíah u baíeit, bad U Dimas, ki iangúh-mon-bhá ia phi.

15. Tó phi'n iangúh-mon--bhá ia kita ki para-bangeit kiba ha Ka Laodikeia, bad ia U Numphas, bad ia Ka Balang kaba ha iing jong u.

16. Te h'ynda la púle ia kane ka shiti ha pyddeng jong phi, tó phi'n iapynlong ba yn la púle ruh ia ka ha kata Ka Balang ki nong Laodikeia, bad ba ma-phi ruh phi'n ioh-púle ia kata ka shiti na Ka Laodikeia.

17. Bad tó ong ha U Arkhippos, Tó me'n khymíh-súmar ia kata ka jingshakri-tín-Blei ia kaba mé la pyddiang ha U Trai, ba me'n ioh-pyndap--bíang ia ka.

18. Kaba ka jingngúh-mon--bhá U Paul da ka ktí ka jong nga hí kein. Tó phi'n iaikynmau kein ia kine ki kynjiri jong nga. *To long* ka jingaiei lem bad phi. Amen!

KA SHITI KA BANYNGKONG U PAUL UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG THESSALONIKI.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá sha Ka Balang ki nong Thessaloniki.* 2. *Bad ki jingai-ngúh sha U Blei namar ka jingngeit bad ka jingiaíeit, bad ka jingiaishah jong ki.*

1. U Paul, bad U Silobanos, bad U Timotheos, sha kata Ka Balang ki nong Thessaloniki kaba ha U Blei uba U Kypá, bad *ha* U Iísous Khristos uba U Trai: *tó long* ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk, na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai.

2. Ngi iaai-ngúh ha U Blei hala ka sngi na ka bynta jong phi baroh, da ka bapynlong kein ia ka jingkynmau shaphang jong phi ha ki jingdúwai jong ngi;

3. da ka baiaikynmau khlem-da-púd kein ia ka jingleh ka jingngeit jong phi, bad ia la ka jingtrei-minot ka jingíeit, bad ia la ka jingiaishah ka jingkyrmen ha U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ha khymat U Blei uba U Kypá jong ngi;

4. haba ngi iatip kein, kó ki para-bangeit ba-la-íeit da U Blei, ia ka ba-la-jíd-noh ia phi.

5. Naba kata Ka Jingiathúhkhána-babhá jong ngi ka'm shym la jía ha phi shu tang ha ka ktín hí, hinrei ha ka bor ruh, bad ha U Mynsiim Bakhúid, bad ha ka jingsngou-kut-nía-skhem babún kein; kumba phi iatip ia ki bakumno ngi la ialong ha pyddeng jong phi na ka bynta jong phi.

6. Te *kumta* phi la jía-long ma-phi ki nongiapyrthúh-búd ia ngi, bad ia uba U Trai,

haba phi la pyddiang-sngoubhá ia kata ka ktín ha pyddeng ka jingjinjar babún, da ka jingkymen U Mynsiim Bakhúid:

7. kat ba'n pynlong ia phi kum ki rúkom kein ha kita baroh ki bangeit ha Ka Makedonia bad Ka Akhaia.

8. Namar na phi la sawa-noh ia ka ktín ka jong uba U Trai, ym tang ha Ka Makedonia bad ha Ka Akhaia, hinrei ha ka jaka baroh ruh kata ka jingngeit jong phi kaba sha U Blei ka la leit kylleng kein; kat ba'n ym don kam ia ngi ba'n iathúh ia kaei-kaei-ruh *shaphang jong ka.*

9. Namar ma-ki hí ki ia-pynbyná kein shaphang jong ngi ia ka bakumno ka jingbysut ngi la ioh ha phi, bad kumno phi la wan-phai-khymat sha U Blei na kita ki blei-thala, ba'n iashakri ia U Blei U Baim bad U Bashisha,

10. bad ba'n iaáp-khymíh-lynti ia uba U Khún jong u na ki byneng, ia uba u la pynmíh-pat na ki baiáp, ia U Iísous kein, uba kyníh-kynthet ia ngi na kata ka jingbittar ka ba'n sa wan.

II.—Lynnong.

1. *U iathúh shaphang ka bakumno la wallam bad ba la ialap ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ha ki;* 13. *bad kumno ki la ioh-pyddiang ia ka.* 17. *U iathúh na ka balei u kwah-éh ba'n wan-íh ia ki.*

1. Namar ma-phi hí phi iatip, kó ki para-bangeit, shaphang kata ka jingbysut jong ngi kaba ha phi, ba ka'm shym la long ka baleh-noh-ei kein;

2. hinrei haba ngi la lah iashah-shitom mynshiwa, bad haba la leh-bein éh ia ngi, kumba phi iatip, ha Ka Philippoi, ngi la iakren-shlur-shinná ha U Blei jong ngi ba'n ioh-ialap kein ha phi ia Ka Jingiathúhkhána-babhá U Blei da ka jingiapynéh bakhrau.

3. Namar ka jingsneng-kyntú jong ngi ka'm *míh* kein na ka jingshúkor, l'ymne na ka jingb'ymkhúid, l'ymne da ka jingshalai;

4. hinrei kumba la nieu-bit ia ngi da U Blei ba'n aití-shaníah ha ngi ia kata Ka Jingiathúhkhána-babhá, kumta ngi ialap kein; ym kumba ki bapynsngoubhá ia ki briu,

hinrei ia U Blei uba iit-tynjúh
ia ki dohnúd jong ngi.
5. Namar l'ymne ngi'm jiu
leh mynno-mynno-ruh da ka
jingkren ka baiaroh - arsap,
kumba phi iatip, l'ymne da
ka baleh khynang ba'n tyllep
ia ka baíh-kwah-lalot; (U Blei
u long U Nongsakhí !)
6. l'ymne da ka bawád-
-slíang ia ka burom náduh ki
briu, l'ymne na phi, l'ymne na
kiwei; haba ngi da lah kein
ba'n long da ka baleh-khía *ha
phi*, kum Ki Apostolos U
Khristos.
7. Hinrei ngi la long ki
bajemnúd ha pyddeng jong
phi, kat kumba ka kymí-baríh-
-dúp ka súmar-súkhér ia ki
khún la ka jong hí;
8. kumta da ka basngou-
-íeit-éh hir-hir ia phi, ngi la
sngoubhá-éh ba'n ioh-iasám ha
phi ym tang ia Ka Jingiathúh-
khána-babhá U Blei, hinrei ia
ki jingim la ki jong hí ruh,
naba phi la long ki hep-baíeit-
-éh kein da ngi.
9. Namar phi iakynmau,
kó ki para-bangeit, ia kata ka
jingtrei-minot bad ia kata ka
jingtrei-shitom jong ngi; na-
mar da ka baiatrei mynmíet
bad mynsngi, khynang ia ka
ba'n ym ba'n-khía kein iano-
-iano-ruh na phi, ngi la ialap
ha phi ia Ka Jingiathúhkhána-
-babhá U Blei.
10. Ma-phi *phi long* ki
nongsakhí, bad U Blei *ruh*,
katno bakhúid, bad bahok, bad
bakhlem-jingrem, ngi la pyn-
long ia lade sha phi ki ba-
ngeit:
11. kat kumba phi iatip,
katno ngi da iasneng-kyntú
bad ngi da iapynshingain ia
phi, bad ngi da iakyrpád-
-kyntú ia uwei-uwei baroh na
phi, kumba u kypá *u jiu leh*
kein ia ki khún la ki jong hí,
12. khynang ia kaba phi'n
ioh-iaid kum badei-bíang ia U
Blei, uba khot ia phi sha ka
híma bad ka burom ki jong u
hí.
13. Namar kane ruh
ngi iangúh ma-ngi ha U Blei
khlem-da-púd kein, naba haba
phi la pyddiang ia ka ktín U
Blei ia ka bapynsngou na ngi,
phi la pyddiang-sngoubhá *ia
ka*, ym *kum* ia ka ktín ki briu,
hinrei (kumba ka long shisha
kein) ia ka ktín U Blei, kaba
pyntrei-shait ruh ha phi ki
bangeit.

14. Namar ma-phi, kó ki para-bangeit, phi la jía-long ki nongiapyrthúh-búd ia kita Ki Balang U Blei ha Ka Ioudaia kiba long ha U Khristos Iísous; naba ma-phi ruh phi la iashah ia kita kijuh kiei-kiei-ruh da kita ki para-jor la ki jong hí, kumba ma-ki ruh *ki la iashah* kein da kiba Ki Jiu;

15 kiba la pyniáp-noh ruh ia U Iísous uba U Trai, bad ia Ki Nongiathúhlypá ia la ki jong hí, bad kiba la beh-noh--bein ia ngi; bad ki b'ym pynsngoubhá ia U Blei, bad ki baialeh-pyrshah ia ki briu baroh kein;

16. da ka bapynpep ia ngi ba'n ialap ha kiba Ki Jentil ba yn ioh-pynim ia ki; *kumta* ia ka ba'n pyndap-noh *ia ka jingtheu* ki pop jong ki hala ka sngi; namar kata ka jingbittar ka wan ha ki sháduh ka bakut kein.

17. Te ma-ngi, kó ki para-bangeit, haba la pynlong--kyn-jáh-noh ia ngi na phi ia ka shibit-arbit, *tang* ha khymat ym ha ka dohnúd kein, ngi la pyrshang kham-shíkad-dei da ka jingkwah shibún ba'n ioh-íh ia ka khymat jong phi.

18. Naba kumta ngi la mon ba'n wan ha phi, shisha ma-nga U Paul, shi-wád ruh bad ar-wád; hinrei U Soitan u la pynpep-noh kein ia ngi.

19. Namar kaei *long* ka jingkyrmen jong ngi, lane ka jingkymen *jong ngi*, lane ka pansngíat ka jingleh-burom *jong ngi?* ym *long* ma-phi te, ha khymat U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, ha kata ka jingwan-pau jong u?

20. Namar phi long ma-phi kein ka burom jong ngi bad ka jingkymen *jong ngi.*

III.—Lynnong.

1. *U Paul u pyníh ia la ka jingíeit sha ki da ka baphah ia U Timotheos ba'n sneng-kyntú bad ba'n pyntyngen ia ki; bad da ka badúwai na ka bynta jong ki; bad da ka bakwah hir-hir ba'n ioh-íh ia ki.*

1. Naba kumta, haba ngi'm lah shah shuh, ngi la sngou--dei ba yn íehnoh ia ngi ha Ka Athinai marwei;

2. bad ngi la phah ia U Timotheos, uba u para-bangeit jong ngi, bad u nongialap

U Blei, bad u lok-baiatrei-lem jong ngi ha Ka Jingiathúh-khána-babhá ka jong U Khristos, ia ka ba'n pynskhem ia phi, bad ba'n sneng-pynshait ia phi shaphang ka jingngeit jong phi;

3. ba yn ym pynkhíh-khus-lai iano-iano-ruh-ém da kine ki jingjinjar: namar ma-phi hí phi iatip ba la buh ia ngi ia kane.

4. Namar shisha mynba ngi don bad phi, ngi la iathúh-lypá ha phi ba ngi long ki ba'n sa shah-jinjar kein, kumba ruh ka la long, bad phi iatip.

5. Naba kumta, ma-nga ruh haba nga'm lah shah shuh, nga la phah ia ka ba'n tip ia ka jingngeit jong phi, ioh ba kumno-re-kumno-ruh uta u bapynshoi u la pynshoi ia phi, bad *kumta* kata ka jingtrei-minot jong ngi ka'n long ia ka ba'n leh-noh-ei kein.

6. Hinrei mynta haba U Timotheos u la wan sha ngi na phi, bad haba u la iathúh-khána-babhá ha ngi shaphang kata ka jingngeit bad kata ka jingiaíeit jong phi, bad ba phi iadon ka jingkynmau babhá shaphang jong ngi hala ka sngi, da ka bakwah hir-hir kein ba'n ioh-íh ia ngi, kat kumba ma-ngi ruh *ba'n ioh-íh* ia phi;

7. naba kumta, kó ki para-bangeit, da ka jingngeit jong phi la pyntyngen ia ngi shaphang jong phi, ha ka jingjinjar bad ka jingkyrdúh-khait baroh jong ngi;

8. naba mynta ngi im kein, lada phi iaiieng-skhem ma-phi ha U Trai.

9. Namar ia kaei ka jingngúh ngi lah ba'n ai-kylliang-pat ha U Blei shaphang jong phi, namar kata ka jingkymen baroh da kaba ngi iakymen na ka bynta jong phi ha khymat U Blei jong ngi;

10. da ka badúwai shíkad-dei-éh-tam mynmíet bad myn-sngi kein, ia ka ba'n ioh-íh ia ka khymat jong phi, bad ba'n pyndap-bíang ia kita kiei-kiei ki badúna ka jingngeit jong phi?

11. Te U Blei hí uba U Kypá jong ngi, bad U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, tó ai ba u'n ialam-beit ia ka lynti jong ngi sha phi.

12. Bad tó ai ba uba U Trai u'n pynman-byllín bad

pynroi-kyrhai ia phi ha ka jingiaíeit sha ki paralok-hí, bad sha ki briu baroh, kat kumba ma-ngi ruh *ngi leh-íeit* sha phi kein :

13. khynang ia ka ba'n pynskhem ia ki dohnúd jong phi ki bakhlem-jingrem ha ka jingpynkhúid, ha khymat U Blei uba U Kypá jong ngi, ha kata ka jingwan-pau U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi lem bad ki bakhúid jong u baroh.

IV.—Lynnong.

1. *Bún jaid ki jingsneng-kyntú ia ka ba'n im riu-Blei, ha ka jingkhúid, bad ha ka jingiaíeit, bad ha ka jingiakongúh.* 13. *U pyntip ia ki shaphang ka jingwan-pau U Trai, bad shaphang ka jingmíh-pat, khynang ba'n pyntyngen ba ki'n ym sngousíh éh namar kita kiba la iáp-noh.*

1. Ha ka bawai-noh te, kó ki para-bangeit, ngi kyrpád ia phi, bad ngi sneng-kyntú *ia phi* ha U Iísous uba U Trai, ba kat kumba phi la pyddiang na ngi ia ka bakumno ka dei kein ia phi ba'n iaid bad ba'n pynsngoubhá ia U Blei, ba *kumta* phi'n ioh-roi-kyrhai kham-tam.

2. Namar phi iatip ia ki bakumno ki húkum-skhem ngi la ai ha phi da U Iísous uba U Trai.

3. Namar kane ka long ka mon U Blei, ia kaba ka jingpynkhúid ia phi kein, ba phi'n kyndiah-noh na ka baklim-auria-síh :

4. ia ka ba'n nang uwei-uwei-baroh na phi ba'n ioh ia ka khíu ia la ka jong hí ha ka jingkhúid bad *ha* ka burom ;

5. ym ha ka jingsngou-brai ka jingkwah-jakhlia, kat kumba kita Ki Jentil ruh ki b'ym íhthúh ia U Blei :

6. *kumta* kein ia ka ba'n ym leh-pallat bad shúkor ia u para-bangeit jong u ha kane ka kam ; naba uba U Trai *u long* u nong-pynhíer-kyput shaphang kat kine baroh, kumba ngi la sneng-mahámlypá ia phi, bad ngi la phlá-shai-noh.

7. Namar U Blei u la khot ia ngi ym sha ka jingb'ym-khúid-síh, hinrei ha ka jingpynkhúid.

8. Naba kumta jár u bakyntait-noh *ia kane,* u'm kyntait-noh ia u briu, hinrei ia uba

U Blei kein, uba la ai ruh ia U Mynsiim U Bakhúid jong u ha ngi.

9. Te shaphang kaba ka jingiaíeit-para-bangeit, phi'm don kam ba'n thoh ha phi: namar ma-phi hí phi long ki ba-la-ioh-hikai da U Blei kein ia ka ba'n iaíeit paralok-hí.

10. Namar shisha phi leh ia kane sha kita ki para-bangeit baroh kiba ha baroh-kawei Ka Makedonia. Te ngi kyrpád-kyntú ia phi, kó ki para-bangeit, ba'n iaroi-kyrhai kham-bún kein;

11. bad ba'n iapynéh-tyneng-noh ba'n iashong-jarjar, bad ba'n leh ia kiei-kiei-ruh la ki jong hí, bad ba'n trei da ki ktí jong phi la ki jong hí, kumba ngi la húkum-skhem ia phi;

12. ba phi'n ioh-iaiiaid da ka baleh-don-akor tynnad sha kita kiba *long* shabar *Ka balang*, bad phi'n ym ioh don kam kein badno-badno-ruh-ém.

13. HINREI nga'm mon kein ia phi ba'n ym tip, kó ki para-bangeit, shaphang kita kiba la ioh-thíah, ba phi'n sngousíh ym kat kumba kita kiwei ki basah ruh kiba b'ym don ka jingkyrmen.

14. Namar lada ngi ngeit ba U Iísous u la iáp-noh, bad u la míh-pat, kumta ruh *ngi'n ngeit ba* ia kita ia kiba la pynioh-thíah da uta U Iísous, U Blei u'n wallam lem bad u kein.

15. Namar ia kane ngi ong ha phi da ka ktín U Trai, ba ma-ngi kiba im ia kiba la pynsah kein háduh kata ka jingwan-pau uba U Trai, da-lei-lei ngi'n ym ioh-leit-kíu shiwa kita ia kiba la pynioh-thíah.

16. Naba uba U Trai ia lade-hí u'n wan-híer na byneng da ka jingpyrta-kynhúi, da ka ktín-sawa u angelos-rangbah, bad da ka turoi U Blei: bad kita ki nongiáp ha U Khristos ki'n iamíh-pat mynshiwa:

17. h'ynda kumta ma-ngi kiba im ia kiba la pynsah kein, yn rong-noh-soit ia ngi lang shisyndon, lem bad ki ha ki ly-oh, ia ka ba'n leit-tan kein ia U Trai sha ka súin-byneng, te kumta ngi'n iailong jiunom-jiunom lem bad U Trai.

18. Naba kumta tó phi'n iapyntyngen ia ki paralok-hí da kine ki ktín.

V.—LYNNONG.

1. *U iaipyntip ha ki shaphang*

kata ka jingwan-pau U Trai.
12. *Bún jaid ki jingsneng-kyntú*
ia ki ba'n iaid riu-Blei.

1. Hinrei shaphang kita ki
aiom bad kita ki ía, kó ki pa-
ra-bangeit, phi'm don kam ba'n
thoh ha phi.
2. Namar ma-phi hí phi ia-
tip bíang-bíang-ruh, ba kata ka
sngi U Trai, kum u nongtúh
mynmíet, ka'n wan kumta kein.
3. Namar h'ynda ki'n ong,
Ka jingsuk bad ka baskhem-
-bhá ; h'ynda kumta ka jingjot
bashisyndon-noh ka'n jía-thred
ha ki, kum ka jingsúh-khún ha
kaba la pun khún; bad ki'n
ym ioh-phet-lait-noh shuh.
4. Hinrei ma-phi, kó ki pa-
ra-bangeit, phi'm long ha ka
jingdum, ba kata ka akhér-ka
sngi ka'n ioh-lap ia phi kum
u nongtúh.
5. Ma-phi baroh phi long ki
khún ka jingshai, bad ki khún
ka sngi; ngi'm long *ki khún*
ka míet, l'ymne ka jingdum
kein.
6. Namar-kata, tó wat ai ba
ngi'n ioh-thíah kum kita kiwei
ki basah ruh; hinrei tó ngi'n
iasharai bad ngi'n iasúmar-leh-
-ádykar kein.
7. Namar kita ki bathíah,
ki ioh-thíah mynmíet kein; bad
kita ki ba-la-búaid, ki iabúaid
mynmíet kein.
8. Hinrei ma-ngi, haba ngi
long jong ka sngi, tó ngi'n ia-
súmar-leh-ádykhar, ki ba-la-
-lah-khíng ia ka jingiadá-sha-
dem ka jingngeit bad ka jing-
iaíeit, bad ia ka jingkyrmen ka
jingpynim, *kum* ka jingiadá-
-khlíh kein.
9. Naba U Blei u la buh ia
ngi ym sha ka jingbittar, hin-
rei sha ka ba'n ioh ia ka jing-
pynim kein da U Iísous Khris-
tos uba U Trai jong ngi;
10. uba la lah iáp-noh na ka
bynta jong ngi, ba, la ngi'n ioh-
-sharai la ngi'n ioh-thíah, ngi'n
ioh-iaiim lang kein, lem bad u.
11. Naba kumta tó phi'n ia-
pyntyngen ia ki paralok-hí,
bad tó phi'n iatei ia uwei-pa-
-uwei, kumba phi leh ruh.
12. Te ngi kyrpád ia
phi, kó ki para-bangeit, ba'n
nieu-burom ia kita ki batrei-
-minot ha pyddeng jong phi,
bad ki basynshár ia phi ha U
Trai, bad ki basneng ia phi;
13. bad ba'n leh-nieu ia ki
shíkaddei-éh-tam ha ka jing-
íeit na ka bynta kata ka jing-
trei jong ki. Tó phi'n iashong-

-suk-noh paralok-hí.

14. Hinrei ngi sneng-kyntú ia phi, kó ki para-bangeit, tó phi'n iasneng-mahâm ia kita ki baleh-kynriang bhuk-bhak, tó phi'n pyntyngen ia kita ki batlot-mynsiim, tó phi'n iakynphám ia kita ki basngou-tlot, tó phi'n iaishah-slem sha ki briu baroh kein.

15. Tó phi'n iasúmar ba uno-
-uno-ruh u'n ym ioh-leh-markylliang ia ka basniu namar ka basniu hano-hano-ruh; hinrei hala ka sngi kein tó phi'n iabeh-brai ia kata ka babhá, sha ki paralok-hí ruh bad sha ki briu baroh.

16. Tó phi'n kymen-noh hala ka sngi.

17. Tó khlem-da-púd phi'n dúwai.

18. Ha kaei-kaei-baroh tó phi'n ai-ngúh: namar kane kein *ka long* ka mon U Blei ha U Khristos Iísous shaphang jong phi.

19. Tó phi wat pynlip-noh ia uba U Mynsiim.

20. Tó phi wat nieu-bein-
-noh ia ki jingiathúhlypá.

21. Tó phi'n iit-tynjúh ia kiei-kiei-baroh; tó bat-skhem ia kata ka babhá kein;

22. tó phi'n kyndiah-noh na ka kynja baroh ka basniu.

23. Te uba U Blei ka jingsuk ia lade-hí tó u'n pynkhúid ia phi baroh-syndon ; bad ia ka bamut, bad ia ka jingim, bad ia ka met jong phi baroh-kawei, yn ioh-ríh-kyndong bakhlem-jingrem kein ha kata ka jingwan-pau U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

24. *U long* u baiainéh u bakhot ia phi, uba u'n leh ruh *ia ka.*

25. Kó ki para-bangeit, tó dúwai na ka bynta jong ngi.

26. Tó ngúh-mon-bhá ia ki para-bangeit baroh da ka jingiadoh bakhúid.

27. Nga pynsmai ia phi da uba U Trai, ba yn púle ia kane ka shiti ha kita ki para-bangeit bakhúid baroh.

28. Ka jingaiei ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ka'n long* lem bad phi. Amen!

KA SHITI KA BAAR KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI NONG THESSALONIKI.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *Ka jingai-ngúh sha U Blei namar ka jingngeit, bad ka jingiaíeit, bad ka jingiaishah jong ki; bad u pynshingain ia ki, bad u dúwai na ka bynta jong ki.*

1. U Paul, bad U Silobanos, bad U Timotheos, sha kata Ka Balang ki nong Thessaloniki *kaba* ha U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *ha* U Iísous Khristos uba U Trai:

2. *tó long* ka jingaiei ha phi, bad ka jingsuk, na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai.

3. Ka dei ia ngi ba'n ai-ngúh ha U Blei hala ka sngi na ka bynta jong phi, kó ki para-bangeit, kumba ka long ka badei kein, naba kata ka jingngeit jong phi ka man-bún shíkaddei-éh, bad kata ka jingiaíeit uwei-uwei baroh jong phi sha ki paralok-hí ka roi-kyrhai kein;

4. katba ma-ngi hí ngi iaroh-burom shaphang jong phi ha pyddeng kita Ki Balang U Blei, namar kata ka jingiaishah bad ka jingngeit jong phi ha kita ki jingbeh-bein baroh jong phi, bad ha kita ki jingjinjar ia kiba phi iaishah kein;

5. *kaba long* ka jingpyníh-nía-shai ia ka jingbishár ka bahok U Blei, khynang ia ka ba'n nieu ki babit ia phi ia ka híma U Blei, na ka bynta kaba phi shah ruh:

6. namar *ka long* ka bahok bad U Blei ba'n ai-kylliang-pat kein ia ka jingjinjar ha kita ki bapynjinjar ia phi;

7. hinrei ha phi kiba shah-jinjar, *u'n ai* kein ia ka bashong-jah-thait lem bad ngi, ha kata ka jingpynpau ia U Iísous uba U Trai na byneng

lem bad ki angelos khrau-bor jong u,

8. ha ka ding ka bameh-thyllíed, u da pynhíer kyput ha kita ki b'ym íhthúh ia U Blei, bad ha kita ki b'ym kongúh ia Ka Jingiathúhkhána-babhá ka jong U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi:

9. kiba ki'n shah ka jingpynshitom, *kaba* ka jingpynjot b'ymjiukut kein, na ka khymat uba U Trai, bad na kata ka burom-tyngshain ka bor-bah jong u;

10. h'ynda u'n ioh-wan ha kata ka akhér-ka sngi ba'n pyndon-burom ia u ha kita ki riu-khúid jong u, bad ba'n long-phylla ha kita baroh ki bangeit, (naba la ngeit ia kata ka jingphlá jong ngi ha pyddeng jong phi kein.)

11. Khynang ia kata ngi dúwai ruh hala ka sngi na ka bynta jong phi, ba U Blei jong ngi u'n nieu ki babit ia phi ia *kane* ka jingkhot, bad u'n pyndep ia ka baroh ka jingsngoubhá ka jingbabhá, bad ia ka jingleh ka jingngeit da ka bor-bah kein:

12. ba yn la ioh-pyndon-burom ia ka kyrteng U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi ha phi, bad ia phi ha u, katba kum kaba ka jingaiei U Blei jong ngi, bad U Iísous Khristos uba U Trai.

II.—LYNNONG.

1. *U hikai ia ki shaphang ka jingwan-pau U Khristos, bad shaphang ka jingmíh-pau u briu jong ka pop.* 13. *U ai-ngúh ha U Blei namar jong ki; bad u kyrpád-kyntú ia ki ba'n iainéh; bad u dúwai namar jong ki.*

1. TE ngi kyrpád ia phi, kó ki para-bangeit, shaphang kata ka jingwan-pau U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, bad ka jingiaseng-lang jong ngi sha u,

2. khynang ka ba'n ym pynkhynniúh shen ia phi na la ka bamut, l'ymne ba'n pynkhíh-khuslai ia phi, lane da ka mynsiim, lane da ka ktín, lane da ka shiti, kum da ngi kein, kum ba kata ka sngi ka jong U Khristos ka la wan.

3. Wat ai ba uno-uno-ruh u'n ioh-shúkor-noh ia phi da ka bakumno-kumno-ruh-ém; naba *kata ka sngi ka'n ym wan,* l'ymda ka'n ioh-wan kata ka jingphai-diin-noh-wat nyng-

kong kein, bad yn la ioh-pyn-
pau-noh ia uta u briu jong ka
pop, uba u khún jong ka jing-
jot;
4. uta u baialeh-pyrshah
bad u bakyntiu-leh-meng ia
lade halor baroh ba-la-khot U
Blei, lane ka jingmane; kat
ba'n shong ma-u, kum U Blei
kein, ha kaba ka iing-shong U
Blei, u da pyníh-pau-noh ia
lade ba u long U Blei.
5. Ható phi'm iakynmau,
ba, mynba nga dang don lem
bad phi, nga la jiu iathúh ha
phi ia kine kiei-kiei-ruh?
6. Bad mynta kein phi iatip
ia kata ka bapynpep, khynang
ia ka ba'n pynpau-noh ia u ha
kata ka ía jong u hí.
7. Namar kata ka jingbuh-
-ríh ka jingkhlem-húkum ka
pyntrei-shait lypá kein, tang
tadynda ka'n long bashim-noh-
-soit ia uta uba pynpep mynta.
8. Te h'ynda kumta yn pyn-
pau-noh ia uta U Bakhlem-hú-
kum, ia uba U Trai u'n pyndúh
da ka mynsiim ka shintur jong
u, bad u'n pyndam-noh-thíau
da ka jingmíh-pau kata ka
jingwan-pau jong u:
9. uba kata ka jingwan-pau
jong u ka long katba kum ka
jingpynleh-shait jong U Soitan
ha ka khrau-bor baroh bad ki
dak-khyllah bad ki jingphylla
ka balamlér,
10. bad ha ka jingshúkor
baroh ka jingb'ymhok ha kita
kiba nangjot-nangjot kein;
naba ki'm shym la pyddiang
ia ka jingíeit ka jingshisha,
khynang ia ka ba'n pynim ia
ki.
11. Te naba kane U Blei
u'n phah ha ki ia ka jingpyn-
leh-shait ka jingshúkor, ba ki'n
ngeit kein ia kata ka balam-
lér:
12. ba yn la ioh-pynrem
ia ki baroh kiba ym shym la
ngeit ia kata ka jingshisha,
hinrei kiba la sngoubhá pleng
ha kata ka jingb'ymhok.
13. HINREI ka dei ia
ngi ba'n ai-ngúh ha U Blei ha-
la ka sngi na ka bynta jong
phi, kó ki para-bangeit ba-la-
-íeit da U Trai, naba U Blei
u la jíd ia phi náduh ka bamyn-
nyngkong sha ka jingpynim
ha ka jingpynkhúid U Myn-
siim, bad ha ka jingngeit ia ka
jingshisha:
14. sha kaba u la khot ia
phi da Ka Jingiathúhkhána-
-babhá jong ngi, sha ka ba'n

ioh kein ia ka burom U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi.
15. Namar-kata te, kó ki
para-bangeit, tó phi'n ieng-néh,
bad tó phi'n iabat-skhem ia
kita ki jinghikai ba-la-aití ha
kiba la lah hikai ia phi, lane
da ka ktín, lane da ka shiti
jong ngi.
16. Te ma-u hí U Iísous
Khristos uba U Trai jong ngi,
bad U Blei uba U Kypá jong
ngi, uba la íeit ia ngi, bad uba
la ai *ha ngi* ia ka jingpyntyn-
gen b'ymjiukut, bad ia ka jing-
kyrmen babhá ha ka jingaiei,
17. tó u'n pyntyngen kein
ia ki dohnúd jong phi, bad u'n
pynskhem ia phi ha ka ktín
bad *ha* ka jingleh babhá baroh.

III.—LYNNONG.

1. *U pán ba ki'n dúwai na ka byn-ta jong u, bad u ong ba u sngou-shaníah ha ki.* 6. *U sneng-kyntú ia ki shaphang bún kiei-kiei-ruh.*

1. HA ka bawai-noh, kó ki
para-bangeit, tó phi'n dúwai
na ka bynta jong ngi, ba ka
ktín U Trai ka'n ioh-phet-
-kloi, bad ba ka'n ioh-burom,
kumba *ka long* ruh bad phi;
2. bad ba yn ioh-kyníh-kyn-
thet ia ngi na ki briu ki b'ym-
dei bad ki basniu; namar ki
briu baroh ki'm don kein kaba
ka jingngeit.
3. Hinrei uba U Trai u long
u baiainéh, uba u'n pynskhem
ia phi, bad u'n ríh-kyndong *ia
phi* na ka basniu.
4. Te ngi la sngou-shaníah
ha U Trai shaphang jong phi,
ba phi leh ruh bad phi'n iaileh
ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba ngi
húkum-skhem ia phi.
5. Te uba U Trai u'n ialam-
-beit ia ki dohnúd jong phi sha
ka jingíeit ia U Blei, bad sha
ka jingiaishah U Khristos.
6. TE ngi húkum-skhem
ia phi, kó ki para-bangeit, ha
ka kyrteng U Iísous Khristos
uba U Trai jong ngi, ba'n kyn-
riah-noh ia lade na u para-
-bangeit baroh u baiaid kyn-
riang bhuk-bhak, bad ym kat-
ba kum kata ka jinghikai ba-la-
-aití ia kaba u la lah pyddiang
na ngi.
7. Namar ma-phi hí phi ia-
tip kumno ka dei kein ia phi
ba'n pyrthúh-búd ia ngi: naba
ngi'm shym la leh-kynriang
bhuk-bhak ha pyddeng jong
phi;
8. l'ymne ngi'm shym la bám

ei ia u kypú na uno-uno-ruh;
hinrei da ka jingtrei-minot bad
ka jingtrei-shitom ngi da trei
mynmíet bad mynsngi, khy-
nang ia ka ba'n ym ban-khía
kein iano-iano-ruh na phi:
9. ym da-lei-lei naba ngi'm
don ka bor-hok; hinrei ba ngi'n
ioh-ai ia lade kum ka rúkom
ha phi ia ka ba'n pyrthúh-búd
ia ngi.
10. Namar mynba ngi la don
ruh bad phi, ia kane ngi la
húkum-skhem ha phi, ba, La-
da uno-uno-ruh u'm mon ba'n
trei, te wat ai ba u'n bám kein.
11. Namar ngi ioh-sngou
shaphang kino-kino-ruh ha
pyddeng jong phi ki baiaid
kynriang bhuk-bhak, ki batrei
ei-ei-ruh-ém, hinrei ki batrei-
-lushia-éh.
12. Hinrei ia kiba kum kita
ngi húkum-skhem, bad ngi
sneng-kyntú da U Iísous Khris-
tos uba U Trai jong ngi, ba ki
da trei da ka basngáp-jar ba
ki'n ioh-bám ia u kypú u jong
ki hí.
13. Hinrei ma-phi, kó ki
para-bangeit, wat man-thait
shuh da ka baiaileh-babhá.
14. Te lada uno-uno-ruh u'm
kongúh ia kane ka ktín jong
ngi da kane ka shiti, tó phi'n
khymíh-thúh ia uta; bad tó
wat iasoh-lok lem bad u, ba
yn ioh-pynsngou-rain ia u
kein.
15. Te pynban wat ianieu
ia u kum u bashún, hinrei tó
phi'n iasneng-mahám *ia u* kum
u para-bangeit.
16. Te uba U Trai ka jing-
suk ia lade-hí tó u'n ai ha phi
ia kata ka jingsuk hala ka sngi
ha ka rúkom baroh. *Tó long*
uba U Trai lem bad phi baroh!
17. Kaba ka jingngúh-mon-
-bhá U Paul da ka ktí ka jong
nga hí kein, kaba long ka dak
ha ka shiti baroh: kumne kein
nga thoh.
18. Ka jingaiei ka jong U
Iísous Khristos uba U Trai
jong ngi *tó ai ka'n long* lem
bad phi baroh! Amen.

KA SHITI KA BANYNGKONG KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U TIMOTHEOS.

I.—LYNNONG.

1. Ka jingngúh-mon-bhá. 3. U pynkynmau ia U Timotheos shaphang kata ka húkum-skhem ia kaba u la ai ha u, kaba dei pyrshah ia kita kiba hikai da kumwei; bad shaphang ka jingpynkylla ia U Paul, bad ka jingpynlong ia u ha ka jingleh-iathúhkhána.

1. U PAUL, U Apostolos Iísous Khristos, katba kum ka húkum U Blei uba U Nongpynim jong ngi, bad U Iísous Khristos uba U Trai, uba ka jingkyrmen jong ngi;

2. ha U Timotheos, u khún bashisha *jong nga* ha ka jingngeit: Ka jingaiei, ka jingisynei, *bad* ka jingsuk, na U Blei uba U Kypá jong ngi, bad *na* U Khristos Iísous uba U Trai jong ngi.

3. KUMBA nga la kyrpád ia mé ba'n iaisah ha Ka Ephesos, mynba nga sa leit-noh sha Ka Makedonia, ba me'n la ioh-iaiádong-ádit ia kino-kino ba'n wat long ki nonghikai ia ka bakhyllah,

4. l'ymne ba'n iapynshah-shkor ha ki púriska-kai, bad ha ki jingkhein-jingkhá pateng-la-pateng bakhlem-kut kein, kiba pynlong-noh ia ki jingiasait kham-tam ia ka baiaitei jong U Blei kaba ha ka jingngeit; *tó leh kumta.*

5. Hinrei kaba ka jingkhynang ka jong ka húkum-skhem ka long kein ka jingiaíeit náduh ka dohnúd ka bakhúid, bad *na* ka jingiatip-lem ka babhá, bad *na* ka jingngeit ka bakhlem-arsap;

6. na jong kiba, *don* kiba haba ki la leh-b'ymdei, ki la kynran-noh sha ka jingkren-thala-thalein;

7. da ka bakwah ba'n long
ki nonghikai Ka Húkum, haba
ki'm sngouthúh pynban l'ymne
ia kiei-kiei-ruh ia kiba ki kren,
l'ymne shaphang kiei-kiei-ruh
ki iathúh-skhem.
8. Hinrei ngi tip kein ba
kata Ka Húkum ka babhá, la-
da uno-uno-ruh u'n da leh-don-
-kam bad ka katba kum ka hú-
kum;
9. haba tip ia kane, ba ym
jiu buh ka húkum ha u bahok
kein, hinrei ha ki bakhlem-hú-
kum bad ha ki b'ymkongúh, ha
ki b'ymriu-Blei bad ha ki ba-
pop, ha ki b'ymkhúid bad ha
ki baleh-bein-sang, ha ki ba-
shoh ia la u kypá bad ha ki ba-
shoh ia la ka kymí, ha ki nong-
shoh-noh-briu,
10. ha ki baklim-síh, ha ki
baiashong-sang-síh para-shin-
rang, ha ki nongtúh-briu, ha ki
balamlér, ha ki basmai-lamlér,
bad lada *don* kaei-kaei-ruh ka-
wei-pat kaba ialeh-pyrshah ia
ka jinghikai ka batlem-bhá;
11. katba kum Ka Jingia-
thúhkhána-babhá kata ka bu-
rom ka jong U Blei Basuk, ia
kaba la aití-shaníah kein ha
nga.
12. Te nga sngou-ngúh ia
U Khristos Isous uba U Trai
jong ngi, uba la pynshait-bor
ha nga, naba u la nieu ia nga
u baiainéh, haba u la buh *ia*
nga ha ka jingleh-iathúhkhána;
13. uba la long kaba myn-
shiwa u bakren-bein, bad u ba-
beh-bein, bad u baleh-bein-éh:
hinrei la leh-isynei ia nga, na-
ba nga la leh da ka b'ym-
sngouthúh ha ka jingb'ym-
ngeit kein;
14. hinrei kata ka jingaiei
ka jong uba u Trai jong ngi ka
la roi-kyrhai-éh-líam kein lem
bad ka jingngeit bad ka jing-
íeit kaba ha U Khristos Isous.
15. Kane ka ktín ka bashi-
sha-éh, bad ka babit ia ka jing-
ioh-díang-hun baroh, ba U
Khristos Isous u la wan sha
kane ka pyrthei ba'n pynim ia
ki bapop; na jong kiba nga long
ma-nga kein u bakongsan.
16. Hinrei naba kane la leh-
-isynei ia nga, ba ha nga u ba-
kongsan *kumta,* U Isous Khris-
tos u'n la ioh-pyníh-shinná ia
la ka jingshah-slem baroh-phar,
khynang ia *ka ba'n long* ka rú-
kom ia kita ki ba'n sa ngeit la-
no-lano-ruh ha u sha ka jingim
b'ymjiukut.
17. Hinrei ha uba U Siim

jong kiba ki b'ymjiukut, uba b'ymjiuiáp, ia uba b'ymioh-íh, uba U Blei U Bastád tang ma--u hí, *tó long* ka jingnieu-burom bad ka jingpyndon-burom sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut! Amen.

18. Ia kane ka húkum-skhem nga aití ha mé, kó khún *jong nga* Timotheos, katba kum kita ki jingiathúhlypá kiba long mynshiwa shaphang jong mé, ba me'n ioh-ialeh-thymá da kita kein ia kata ka jingialeh--thymá ka babhá;

19. da ka babat ia ka jingngeit bad ia ka jingiatip-lem ka babhá, ia kaba kiba haba ki la lah kyntait-noh na lade, ki la shah-pait-liing shaphang kata ka jingngeit:

20. na jong kiba long Umenaios bad U Aleksandros, ia kiba nga la aití-noh ha U Soitan, ba yn la ioh-hikai ia ki ba'n wat kren-bein-sang.

II.—Lynnong.

1. *U pyníh ba ka dei ba'n dúwai na ka bynta ki briu baroh.* 9. *Bad u pyníh kumno ka dei ia ki kynthei ba'n kúp bad ba'n long.*

1. Nga sneng-kyntú ka banyngkong ia kiei-kiei-baroh, namar-kata, ba'n pynlong ia ki jingkyrpád, ia ki jingdúwai, ia ki jingpán-sait-isynei, *bad* ia ki jingai-ngúh, na ka bynta ki briu baroh kein;

2. na ka bynta ki siim bad baroh kiba long ha ka basan, ba ngi'n ioh-ialam ia ka jingim ka bajarjar bad ka bashong--suk ha ka jingriu-Blei bad ka batipsngi baroh.

3. Namar kane *ka long* ka babhá bad ka badíang-hun ha khymat U Blei uba U Nongpynim jong ngi:

4. uba mon kein ia ki briu baroh ba'n ioh-lait-im, bad ba'n wan sha ka jingtip-bíang ia ka jingshisha.

5. Namar *don* uwei U Blei, bad uwei ruh u ksíang ia U Blei bad ia ki briu kein, U Khristos Iísous uba u briu hí;

6. uba la aití-noh ia lade kum ka jingsiuspah na ka bynta baroh, ia ka ba'n phlá-shai kein ha ki ía ki badei hí.

7. Sha kaba la buh ia nga kein U Nongialap bad U Apostolos, (nga ong ia ka bashisha ha u Khristos, nga'm lamlér kein!) u nonghikai Ki Jentil ha ka jingngeit bad ka jingshisha.

8. Nga mon kein, namar-
-kata, ia kiba ki rangbah ba'n
dúwai ha ka jaka baroh, da ka
baráh ia ki ktí bakhúid khlem
ka jingbittar bad ka jingiasait.
9. KUMJUH ruh *nga mon*
kein ia kiba ki kynthei ba'n kyn-
jai ia lade ha ka jingkúp baíh-
-tynnad lem bad ka jingsngou-
-mynrain bad ka jingsngou-
ádykhar, ym da ka jingthain-
-shniúh, lane da ka jingdeng-
-ksíer, lane da ki paila, lane da
ka jainkúp bakordor-éh;
10. hinrei (kaba dei kein ia
ki kynthei ki baiating-búd ia
ka bamane ia U Blei) da ki
jingleh babhá.
11. Tó ai ba ka briu ka'n
nang ha ka basngáp-noh-jar da
ka jingkonguh-leh-rit baroh.
12. Hinrei nga'm shah kein
ia ka briu ba'n hikai, l'ymne
ba'n leh-trai halor u briu, hin-
rei *nga mon ia ka* ba'n long ha
ka basngáp-noh-jar kein.
13. Namar ia U Adam la
thau-dur nyngkong, hadiin ka-
ta ia Ka Im.
14. Bad ym shym la shú-
kor ia U Adam; hinrei ia kata
ka briu haba la lah shúkor, ka
la jía-long kein ha ka jing-
pallat.
15. Hinrei pynban yn pyn-
im ia ka ha ka bakhá-khún,
lada ki'n ioh-iaineh ha ka
jingngeit, bad *ha* ka jingiaíeit,
bad *ha* ka jingpynkhúid lem
bad ka jingsngou-ádykhar.

III.—LYNNONG.

1. *U pyníh ki bakumno badei ia*
Ki Nongsharai bad Ki Tymen-
-basan Ka Balang ba'n long.
14. *U ong na ka balei u thoh*
kumta sha U Timotheos, ba u'n
ioh-tip kumno u'n long ha Ka
Balang, ha kaba la hikai ia ka
jingshisha bakhrau ba U Blei u
la pau-shinná ha ka doh, &c.

1. KANE ka ktín ka bashi-
sha-éh, Lada uno-uno-ruh u
kwah-brai-éh ia ka baleh-
-sharai, u kwah kein ia ka
jingleh babhá.
2. Namar-kata, ka dei ia
uba U Nongsharai ba'n long
ia u bakhlem-kynnoh-pop, u
tyngá jong kawei ka tyngá, u
basharai-bíang, u bakhan-
-ádykhar, u baleh-don-akor, u
bakhot-íeit-basá, u banang hi-
kai;
3. u b'ym mylín díh-kiád,
u b'ym shait-iamai, u b'ym
khwán-myntoi; hinrei u baiai-
shah-jemnúd, u bakhlem-ianía,
u bakhlem-íeit-sybai;

4. u basynshár bhá ia ka iing la ka jong hí, u badon ia la ki khún ha ka jingkongúh lem bad ka batipsngi baroh;

5. (namar lada uno-uno-ruh u'm nang ba'n synshár ia ka iing la ka jong hí, ható kumno kein u'n súmar-súkhér ia Ka Balang U Blei?)

6. ym u synran badang-lung, ioh ba ynda la lah pynát-leh-meng ia u, u'n háp-noh sha ka jingpynrem ia uba U Soitan.

7. Hinrei ka dei ia u ba'n ioh ruh ka jingphlá-nám babhá na kita kiba nabar, ioh ba u'n háp-noh sha ka jingkren-bein, bad sha ka jingríam uta U Soitan.

8. Kumjuh *ka dei* ia Ki Tymen-basan *ba'n long* ki batipsngi, ym ki baar-kyntín-sap kein, ym ki bamylín ha ka badíh-kiád shibún, ym ki bakhwán-myntoi;

9. ki baiaibat kein ia ka jingbuh-ríh ka jingngeit ha ka jingiatip-lem bakhúid.

10. Bad tó ai ruh ba ki'n tynjúh nyngkong ia kine, hadiin kata tó ki'n leh-basan, haba ki long ia ki bakhlem-tei-pop kein.

11. Kumjuh *ka dei* ia ki kynthei *ba'n long* ki batipsngi, ym ki bakren-bein-sní, ki basharai-bíang, ki bangeit ha kiei-kiei-baroh.

12. Tó ai ba Ki Tymen-basan ki'n long ki tyngá jong kawei ka tyngá, ki basynshár bhá ia la ki khún bad ia ki iing la ki jong hí.

13. Namar kita kiba la leh-basan bhá, ki ioh-myntoi kein ha lade-hí ia ka kyrdon ka babhá, bad ia ka jingshlur-kyllúid bakhrau ha ka jingngeit kaba ha U Khristos Iísous.

14. IA kine kiei-kiei-ruh nga thoh ha mé, haba nga kyrmen ba'n wan ha mé kham-shen;

15. hinrei lada nga túd, *nga thoh* ba me'n ioh-tip kumno ka dei kein ba'n pyniaid-pyn-long ia lade ha ka iing U Blei, kaba long Ka Balang U Blei U Baim, ka ríh-jíd bad ka nongrim kein ka jingshisha.

16. Bad da ka baphlá-shai-noh ka long ka bakhrau kein ka jingbuh-ríh ka jong ka niam-Blei: U Blei u la pau-shinná ha ka doh, u la ksan ha U Mynsiim, la ioh-íh ia u

da ki angelos, la ialap ia u ha pyddeng Ki Jentil, la ngeit ia u ha ka pyrthei, la pyddiang--soit ia u ha ka burom.

IV.—LYNNONG.

1. *U iathúhlypá shaphang kata ka jingphài-diin-noh-wat bad ia ki jinghikai b'ymdei ki ba'n míh na kata ; bad u ong ha U Timotheos ba'n pynkynmau--bíang ia Ka Balang shaphang kine kiei-kiei-ruh. 7. U sneng--pyníh ruh ia u shaphang kiei--kiei-ruh ia kiba dei ia u ba'n iaileh.*

1. HINREI uba U Mynsiim u ong pau-shinná, ba ha ki ía ki bakhadduh don kiba ki'n phai-diin-noh-wat na ka jing-ngeit, da ka bapynshah-shkor ha ki mynsiim bashúkor, bad ha ki jinghikai ki ksúid ;

2. da ka jingleh-arsap ki bakren-lamler, ia ki jong kiba la thang-iong ia ka jingiatip--lem la ka jong hí ;

3. ki baádong ba'n shong-kurim, *bad ki bahúkum* ba'n kyndiah-noh na ki jingbám, ia kiba U Blei u la thau kein ia ka ba'n pyddiang-hun lem bad ka baai-ngúh, da kita kiba ngeit bad kiba kongúh-shai ia ka jingshisha.

4. Naba ka jingthau baroh U Blei ka babhá, bad ia kaei--kaei-ruh-ém *ka'm don* ka ba'n kynthait-noh, haba la pyd-diang ia ka kein lem bad ka baai-ngúh :

5. namar la pynkyntang--khúid ia ka da ka ktín U Blei bad ka jingdúwai.

6. Haba mé buh-bíang ia kine kiei-kiei-ruh ha khymat kita ki para-bangeit, me'n long u shakri babhá ia U Iísous Khristos, da ka baiaibysá--pyjíah ia lade kein da kita ki ktín ka jingngeit, bad kata ka jinghikai babhá, ha kaba mé la búd-jan-pa-jan.

7. HINREI tó me'n kyntait-noh ia kita ki puriska--kai babein-sang bad babíeit--lyngang ; hinrei tó me'n pyn-trei-mylín ia lade kein sha ka jingriu-Blei.

8. Namar ka jingpyntrei--mylín ia kaba ka met ka myn-toi sha ka bakhyndiat kein: hinrei kata ka jingriu-Blei ka myntoi sha kiei-kiei-baroh kein, haba ka don ka jingku-lar ia ka jingim kaba mynta, bad ia kata ka ba'n sa wan lawei.

9. Kane ka ktín ka bashi-

sha-éh, bad ka babit ia ka jingioh-díang-hun baroh.

10. Namar na ka bynta kane ngi trei-minot ruh bad ngi shah ia ka bakren-bein, naba ngi la kyrmen-khop ha U Blei U Baim, uba long U Nongpynim ia ki bynriu baroh, *hinrei* kham-tam-éh kein ia ki bangeit.

11. Ia kine kiei-kiei-ruh tó me'n húkum-skhem bad tó me'n hikai.

12. Tó wat ai mano-mano-ruh-ém ba u nieu-bein ia ka jingsamla jong mé; hinrei tó me'n jía-long ka rúkom kein ia kita ki bangeit, ha ka ktín, ha ka jinglong-jingim, ha ka jingiaíeit, ha u mynsiim, ha ka jingngeit, ha ka jinglong-sngúr.

13. Tadynda nga wan, tó me'n pynshah *ia la ka bamut* ha ka bapúle, ha ka basneng-kyntú, ha ka bahikai.

14. Tó mé wat leh-lyndet ia ka jingai kaba ha mé, ia kaba la aití ha mé da ka jingiathúhlypá, lem bad ka babuh ha *mé* ia ki ktí jong kaba Ka Jingiaseng-tymen-basan.

15. Tó me'n iaipuson-éh ia kine kiei-kiei-ruh; tó me'n iailong-khop ha kine kiei-kiei-ruh; ba kata ka jingpynman ia mé ka'n ioh-long bapau kein ha kiei-kiei-baroh.

16. Tó súmar-súkhér shaphang ia lade, bad ia la ka jinghikai; tó me'n iainéh ha ki; namar haba leh ia kane, te me'n pynim kein ia lade bad ia kita kiba ioh-sngou ia mé.

V.—Lynnong.

1. *U pyníh kumno ka dei ba'n leh haba sneng ia ki riu-dykhot; bad shaphang ki riu-kynthei ha Ka Balang.* 17. *Kumno ba'n leh shaphang Ki Tymen-basan.* 19. *Bad ki jingsneng-pyníh ha U Timotheos hí.*

1. Tó wat sneng-sat-éh ia u bakham-tymen, hinrei tó me'n sneng-kyntú kein *ia u,* kum ia u kypá; *bad* ia kita ki bakham-samla, kum ia ki para kein;

2. *bad* ia ki kynthei bakham-tymen, kum ia ki kymí kein; bad ia ki kynthei bakham-samla, kum ia ki para, da ka jinglong-sngúr baroh kein.

3. Tó me'n burom-bíang ia ki riu-kynthei ia kiba da long shisha kein ki riu-kynthei.

4. Hinrei lada kano-kano-

-ruh ka riu-kynthei ka don ki khún lane ki ksiu, tó ai ki'n nang nyngkong kein ba'n bu-rom-riu-Blei ia ka iing la ka jong hí, bad *kumta* ba'n siu-pat markylliang ha la ki kymí-ki-kypá; namar kane ka long kein ka babhá bad ka badíang-hun ha khymat U Blei.

5. Hinrei kata kaba da long shisha kein ka riu-kynthei ia kaba la íehnoh-marwei ruh, ka la kyrmen-khop kein sha U Blei, bad ka iaineh ha ki jing-kyrpád bad ki jingdúwai myn-míet bad mynsngi.

6. Hinrei kata kaba im-pahúh, haba im ka la iáp kein.

7. Te ia kine kiei-kiei-ruh tó me'n húkum-skhem, ba ki'n ioh-long ia ki bakhlem-kynnoh-pop.

8. Hinrei lada uno-uno-ruh u'm súmar-súkhér ia kiba la ki jong hí, bad kham-tam-éh ia kiba dei ha la iing, u la len-noh kein ia ka jingngeit, bad u long bakham-sniu ia u b'ym-ngeit.

9. Ia ka riu-kynthei tó ai ba yn jíd ha ka jingkhein *ia kawei* ka b'ym dúna hinriu-pheu snem karta, kaba la long ka tyngá jong uwei u tyngá,

10. ia kaba la phlá babhá ha ki jingleh babhá kein; lada ka la lah súmar-súkhér khún, lada ka la lah pyddiang-shong-basá ia ki nongwei, lada ka la lah sait ia ki slajat ki riu-khúid, lada ka la lah iaráp ia ki bashípá-éh, lada ka la lah iaibeh-bíang ia ka jingleh ba-bhá baroh kein.

11. Hinrei ia ki riu-kynthei bakham-poh-karta tó me'n kyntait-noh: namar h'ynda ki'n la ioh-ialeh-kíat-pathár ia U Khristos, ki'n kwah kein ba'n shongkurim-noh *pat*;

12. ki badon ka jingpyn-rem, naba ki la lah buh-lyn-det-noh ia la ka jingngeit ka banyngkong.

13. Bad ruh putet ki nang-mylín *ba'n long* ki baalhía haba ki iaid-sakymá kylleng sha ki iing-ki-iing; te ym tang ki baalhía, hinrei ki ba-shait-blab-blab ruh bad ki ba-lorni-leh-lushia, haba ki iathúh ia kiei-kiei-ruh ki b'ym dei kein.

14. Nga mon, namar-kata, ia ki riu-kynthei bakham-poh-karta ba'n shongkurim-noh *pat*, ia ka ba'n khá-khún, ba'n long ka kynrád-iing, *bad kumta* ba'n

ym ai ha uba u nongialeh ia
ka jingkem-dau kaei-kaei-ruh-
-ém kein na ka bynta ka ba-
kren-bein.
15. Namar *don* lypá kein
ia kiba la lah pynkynran-noh
shadiin uba U Soitan.
16. Lada uno-uno-ruh u
bangeit lane ka bangeit ki don
ki riu-kynthei, tó ai ba ki'n
iaráp ia ki, bad tó wat ai ba
yn ban-khía ia Ka Balang;
ba ka'n ioh-iaráp ia kita kiba
da long shisha kein ki riu-
-kynthei.
17. KITA Ki Tymen-
-basan kiba la synshár bhá tó
ai ba yn nieu-dei ia ki *ba'n ioh*
ka burom ar-shah, kham-tam-
-éh kein kita kiba trei-minot ha
ka ktín bad ha ka jinghikai.
18. Namar kata Ka Jing-
thoh ka ong, "Me'n ym khúm-
-shintur ia u massi-dáp haba u
dang iúh-roit ba'n khlur-kybá,"
bad, "Ka dei ia uba u nong-
trei *ba'n ioh* ia la ka bai-
nong."
19. Mé wat pyddiang shuh
ia ka jingmúdui ba'n ialeh ia
U Tymen-basan, l'ymda ha
khymat ar-ngút ne lai-ngút
kein ki nongsakhí.
20. Ia kita kiba leh-pop tó
me'n sneng-pyrshah ha khy-
mat baroh, khynang ba kita
kiwei ruh ki'n ioh-sngou shep-
ting kein.
21. Nga húkum-jur ha khy-
mat U Blei, bad U Iísous
Khristos uba U Trai, bad ki
angelos ki ba-la-jíd, ba me'n
ioh-súmar ia kine kiei-kiei-ruh
khlem ka jingkut-bishárlypá,
da ka baleh ia kaei-kaei-ruh-
-ém da ka bashah-shiliang kein.
22. Mé wat buh kyrkíh ia
la ki ktí hano-hano-ruh-ém,
l'ymne wat iabynta ha ki pop
ki jong kiwei ki briu; tó me'n
ríh-noh ia lade u basngúr.
23. Mé wat long shuh u
nongdíh úm, hinrei tó shim-
-díh ia ka wain khyndiat, na
ka bynta kein kata ka nírbah
jong mé bad kita ki jingkhreu
bajindei jong mé.
24. Ki don ki briu ba ki
pop jong ki ki long bapaulypá
shinná-éh, haba ki iaid ha shi-
wa sha ka jingbishár; hinrei
ha kiwei ki iabúd nadiin.
25. Kumjuh ruh kita ki
jingleh babhá *jong kiwei* ki
long bapaulypá shinná-éh; bad
ia kita kiba long da kumwei
kein ym lah shuh ba'n iaibuh-
-ríh.

VI.—Lynnong.

1. *Ki jingpyníh shaphang ki mrau.* 3. *Ka jingsneng-mahám shaphang kiba hikai ia ka bakyllah; bad shaphang ka jingkwah ba'n long riu-spah katba kum ka rúkom jong kita kiba hikai da kumwei.* 17. *Ka jingpyníh ha U Timotheos ba'n húkum-jur ia ki riu-spah; bad ba'n súmar-bíang ia kata ia kaba la aití ha u.*

1. Kat kiba long ki mrau
hapoh ka lyngkor, tó ai ba
ki'n nieu ia kita ki kynrád la
ki jong hí ki badei *ba'n ioh*
ka burom baroh, ba yn ym
kren-bein-noh kein ia ka kyrteng ka jong U Blei, bad ia
ka jinghikai *jong u.*
2. Kita ruh kiba don ki
kynrád bangeit, tó wat ai ba
ki'n nieu-bein *ia ki,* naba ki
long ki para-bangeit; hinrei tó
ki'n shakri kham-tam *ia ki,*
naba kita kiba iapyddiang-hun
ia kata ka jingleh-bhá, ki long
ki bangeit bad ia ki ba-la-íeit
kein. Ia kine kiei-kiei-ruh tó
me'n hikai bad me'n sneng-pyníh.
3. Lada uno-uno-ruh u hikai da kumwei, bad u'm kongúh ha kita ki ktín batlem-bhá ki jong U Iísous Khristos
uba U Trai jong ngi, bad ha
kata ka jinghikai kaba katba
kum ka jingriu-Blei;
4. la pynát-sarong ia u kein,
haba u'm sngouthúh ei-ei-ruh,
hinrei u da niún-skúin shaphang ki jingiasait bad ki jingialeh-ktín, náduh kiba ki míh
ka jingsngou-pihúin, ka jingianía, ki jingiakren-bein, ki
jingiatharai basniu,
5. ki jingialeh-éh bathala
ki briu ba-la-pynpy-út-plak ia
la ka bamut, bad ba-la-b'ymdon shuh ka jingshisha, haba
ki iamut kein ba kata ka jingriu-Blei ka long ka jingpynmyntoi: tó me'n kynriah-noh
na kiba kum kita.
6. Hinrei kata ka jingriu-Blei lem bad ka basngou-hun
hí ka long kein ka jingpynmyntoi bakhrau.
7. Namar ngi'm shym la
wallam ia kaei-kaei-ruh-ém
sha kane ka pyrthei; *bad* ka
pau-shinná kein ba ngi'm lah
ba'n kit-noh ruh ia kaei-kaei-ruh.
8. Te haba ngi ioh ia ka
jingbysá bad ia ki jingkúp, da
kine kein yn pynkydang-bíang
ia ngi.

9. Hinrei kita kiba kwah-
-éh kein ba'n pynman-spah,
ki háp-noh sha ka jingpynshoi
bad ka jingríam, bad sha ki
shibún ki jingsam-kwah ki ba-
bíeit bad ki bapynsniu, kiba
pynngam-jillop ia kita ki briu
sha ka jingpyndúh bad ka
jingpynjot.
10. Namar u thíed jong ki
basniu baroh long kata ka
baíeit-sybai: ia kaba, don kiba
haba ki kwah-brai-éh, la pyn-
sakyma-noh kein ia ki na ka
jingngeit, bad ki la pynpei ia
lade da ki babún ki jingsngou-
-pang jingngan.
11. Hinrei ma-mé, ah u
briu u jong U Blei, tó phet-
-iáp-noh na kine kiei-kiei-ruh;
bad tó beh-brai kein ia ka
hok, ia ka jingriu-Blei, ia ka
jingiaingeit, ia ka jingíeit, ia ka
jingiaishah, ia ka jingjemnúd.
12. Tó me'n ialeh-éh ia ka
jingialeh ka babhá ka jong ka
jingngeit; tó me'n kem-bat ia
ka jingim b'ymjiukut, sha ka-
ba la khot ruh ia mé, bad mé
la phlá-shai ia kata ka jing-
phlá-shai ka babhá ha khymat
bún ki nongsakhí.
13. Nga húkum-skhem ia mé
ha khymat U Blei uba pynlong-
-im kein ia kiei-kiei-baroh, bad
ha khymat U Khristos Iísous
uba la sakhí-skhem ha khymat
U Pontios Pilat ia kata ka jing-
phlá-shai ka babhá;
14. ba'n súmar ma-mé ia
kane ka húkum bakhlem-thoh-
-bría, bakhlem-kynnoh-pop,
háduh kaba ka jingmíh-pau ia
U Iísous Khristos uba U Trai
jong ngi:
15 ia kaba ha ki ía ki badei
la ki jong hí u'n pyníh-pau kein,
uba *long* U Basuk bad U Ba-
khrau-bor tang ma-u hí, uba U
Siim kiba ki siim bad U Trai
kiba ki trai;
16. uba tang ma-u hí u don
ka jingb'ymiáp, u bashong ha
ka jingshai b'ymlah-úid-jan sha
ka, ia uba uno-uno-ruh-ém na
ki briu u'm shym la ioh-íh,
l'ymne u'm lah ba'n ioh-íh:
ha uba *tó long* kein ka burom
bad ka bor-bah b'ymjiukut.
Amen!
17. Tó me'n húkum-
-skhem ia kita kiba riu-spah ha
kane ka pyrthei kaba mynta
ba'n wat sngou-át-meng, l'ym-
ne ba'n kyrmen ha ka jingb'ym-
thikna ka spah, hinrei ha uba
U Blei U Baim, uba ai ha ngi
ia kiei-kiei-baroh kynrei-spah-

-kyrhai kein ia ka ba'n ioh-
-sngoubhá ;
18. ba'n leh babhá, ba'n man-
-spah-kyrhai ha ki jingleh baíh-
-bhá, ba'n long ki ba-la-kloi
ba'n iasám, ki baiasám - lúid
isynei kein;
19. ki bakynsheu-kyndong
ia ialade-hí ia ka nongrim ba-
bhá ia kaba lawei-lawei-ruh,
khynang ba ki'n ioh-kem-bat
kein ia kata ka jingim b'ymjiu-
kut.
20. Ah kó Timotheos, to sú-
mar-bíang ia kata ia kaba la
aití ha mé, da ka bakynriah-
-phai-noh na kita ki ktín-jam-
-thala babein-sang bad ki jing-
iasait pyrshah jong kata ka
jingtip ia kaba la jér lamlér
kumta :
21. ia kaba, don kiba haba
ki iating-búd, ki la leh-b'ymdei
shaphang kaba ka jingngeit.
Tó long kaba ka jingaiei lem
bad mé. Amen!

KA SHITI KA BAAR KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U TIMOTHEOS.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *U Paul u phlá ia la ka jingkyn-mau-ieit sha U Timotheos.* 6. *Da ki bún nía u sneng-pynshait ia u ba'n iaineh.* 15. *U kyn-mau ia u shaphang kita kiba la íehnoh ia u ; bad u dúwai na ka bynta ka iing U Onisiphoros.*

1. U Paul, U Apostolos U
Iísous Khristos da ka mon U
Blei, katba kum ka jingkular
ka jingim kaba ha U Khristos
Iísous,
2. ha U Timotheos, u khún
hep-baíeit-éh *jong nga:* Ka jing-
aiei, ka jingisynei, *bad* ka jing-
suk na U Blei uba U Kypá, bad
na U Khristos Iísous uba U
Trai jong ngi.
3. Nga don ka jing-
sngou-ngúh ha U Blei, ia uba
nga shakri na la ki kymí-ki-

-kypá-tymen da ka jingiatip-
-lem bakhúid, ba nga don ka
jingkynmau ka bakhlem-da-
-púd kein shaphang jong mé
ha ki jingdúwai jong nga myn-
míet bad mynsngi ;
4. da ka bakwah hir-hir ba'n
ioh-íh ia mé, (haba nga la kyn-
mau kein ia kita ki jingjau-úm-
-mat jong mé,) ba yn ioh-pyn-
dap ia nga da ka jingsngou-
-kymen ;
5. haba nga ioh ka jingpyn-
kynmau *ruh* ia kata ka jing-
ngeit bakhlem-arsap kaba ha-
poh jong mé, kaba la shong-
-sah nyngkong hapoh ka kiau
jong mé Ka Lois, bad *hapoh* ka
kymí jong mé Ka Euniki ; bad
nga ngeit-skhem ba *ka shong-*
-sah hapoh jong mé ruh.
6. NAMAR kane ka dau
kein nga pynkynmau ia mé
ba'n kynruh ia kata ka jingai
ka jong U Blei, kaba long ha-
poh jong mé da kata ka babuh
ha *mé* ia ki ktí jong nga.
7. Namar U Blei u'm shym
la ai ha ngi ka mynsiim jong
ka bashepting ; hinrei ka jong
ka bor, bad ka jong ka jingíeit,
bad ka jong ka bakhan-leh-
-ádykhar kein.
8. Namar-kata, tó mé wat
sngou-leh-rain ia kata ka jing-
phlá ia uba U Trai jong ngi,
l'ymne ia nga uba u nongsah-
-byndi jong u ; hinrei tó me'n
iashah-shitom lem bad *nga* na-
mar kata Ka Jingiathúhkhána-
-babhá, katba kum ka bor U
Blei kein ;
9. uba la pynim ia ngi, bad
uba la khot *ia ngi* da ka jing-
khot bakhúid, ym katba kum
kiba ki jingleh jong ngi, hinrei
katba kum ka jingthymúlypá
jong u hí bad la ka jingaiei
kein, ia kaba la ai ha ngi ha U
Khristos Isous mynshiwa kirta
bamynhyndai-kulong ;
10. hinrei ia kaba la pyn-
pau-shinná mynta da kata ka
jingmíh-pau ia uba U Nong-
pynim jong ngi U Iísous Khris-
tos, uba la pyndúh-noh shisha
ia ka jingiáp, bad uba la pyn-
pau-shai ia ka jingim bad ia
ka jingb'ympy-út da kaba Ka
Jingiathúhkhána-babhá kein :
11. sha kaba la buh ia nga
kein U Nongialap, bad U Apos-
tolos, bad u nonghikai ia Ki
Jentil.
12. Namar kane ka dau kein
nga shah ruh ia kine kiei-kiei-
-ruh : hinrei nga'm sngou-leh-
-rain : namar nga tip ha uba

nga la ngeit-shaníah; bad nga ngeit-skhem ba u long u balah ba'n ríh-kyndong ia kata ka jingaití jong nga *ha u* sha kata ka akhér-ka sngi kein.

13. Tó iaibat ia ka rúkom ki ktín batlem-bhá, ia kiba na nga mé la ioh-sngou, ha ka jingngeit bad ką jingiaíeit kaba ha U Khristos Iísous.

14. Ia kane ka jingaití babhá *ha mé*, tó súmar-bíang da U Mynsiim Bakhúid uba shong-sah kein hapoh jong ngi.

15. Mé tip ia kane, ba ki baroh kiba ha Ka Asia ki la iaphai-diin-noh na nga, na ki jong kiba long U Phugellos bad U Ermogenis.

16. Uba U Trai tó u'n ai ka jingisynei ha ka iing U Onisiphoros; naba búnsin u la pynpyngád har-har kein ia nga, bad u'm shym la sngou-leh-rain ia ka kynjiri jong nga ;

17. hinrei, mynba u la don ha Ka Roma, da kham-minot-éh kein u la wád-noh ia nga, bad u la shem *ia nga.*

18. (Uba U Trai tó u'n ai ha u ba'n shem kein ka jingisynei na U Trai ha kata ka akhér-ka sngi :) bad ha ki bakatno kiei-kiei-ruh u la shakri ha Ka Ephesos, mé tip ma-mé kham-bhá kein.

II.—Lynnong.

1. *U sneng-kyntú ia U Timotheos na ki bún-jaid ki nía ba'n iaineh-minot.* 14. *U pyníh-shinná ha u ia kiei-kiei-ruh ia kiba u'n súmar ba'n kynriah-noh na ki, bad ia kiei-kiei-ruh ia kiba ka dei ia u ba'n búd-bíang.*

1. Ma-mé, namar-kata, kó khún jong nga, tó pynkhlain-noh ia lade ha kata ka jingaiei kaba ha U Khristos Iísous.

2. Bad kita kiei-kiei-ruh ia kiba mé la ioh-sngou na nga ha pyddeng shibún ki nongsakhí, ia kita kein tó me'n aití ha ki briu baiaineh, kat kiba ki'n long ki babit-bíang ba'n hikai ia kiwei ruh.

3. Ma-mé, namar-kata, tó shah-shitom kum u sipáhi babhá U Iísous Khristos.

4. Ym don uba haba u leit-ialeh-thymá u pynsúh-sat ia lade da kiba ki jingleh jong ka jingim, khynang ba *kumta* u'n ioh-pynsngoubhá kein ia uta uba la thung-sipáhi ia u.

5. Bad lada uno-uno-ruh u pynéh ruh *ha ki jingiapynéh,* yn ym pynphong-pansngíat ia u,

l'ymda u'n pynéh katba kum
ki húkum kein.
6. Ka dei ia u nongsúmar-
-brí uba trei-minot shiwa, ba'n
ioh-iabynta nyngkong na ki soh.
7. Tó pyrkhat ia kiei-kiei
ia kiba nga ong; te uba U Trai
u'n ai ha mé ka jingshemphang
ha kiei-kiei-baroh kein.
8. Tó iaikynmau kein ia U
Isous Khristos ia uba la pyn-
míh-pat na ki baiáp, *uba* na u
symbai U Dabid, katba kum
kata Ka Jingiathúhkhána-ba-
bhá jong nga:
9. ha kaba nga shah-shitom
háduh ki jingkhúm, kum u
nongleh-b'ymman; hinrei ia ka
ktín ka jong u Blei ym shym
la khúm kein.
10. Naba kata nga iaishah
ia kiei-kiei-baroh na ka bynta
ki ba-la-jíd, khynang ba ma-
-ki te ki'n ioh ia ka jingpynim
kaba ha U Khristos Iísous, lem
bad ka burom b'ymjiukut.
11. Kane ka ktín ka bashi-
sha-éh: Namar lada ngi la iáp-
-noh lem *bad u,* ngi'n ioh-iaiim
ruh lem *bad u:*
12. lada ngi iaishah, ngi'n
iasynshár ruh lem *bad u;* lada
ngi len *ia u,* u ruh u'n len ia ngi:
13. lada ngi'm ngeit, u dang
iaisah ma-u u baiaineh; u'm
lah kein ba'n len ia lade.
14. Tó me'n pynkyn-
mau *ia ki* shaphang kine kiei-
-kiei-ruh, haba húkum-jur *ia ki*
ha khymat uba U Trai ba'n
wat ialeh-ktín, ia ka ba'n myn-
toi ei-ei-ruh-ém kein, *hinrei*
tang ia ka ba'n pynkyllon-
-khram ia ki nongsngou.
15. Tó pyrshang-smat ba'n
aití ia lade ba-la-pyddiang-hun
da U Blei, kum u nongtrei ba-
khlem-dau-leh-rain kein, u ba-
pynsíang-beit-noh ia ka ktín
ka jong ka jingshisha.
16. Hinrei na kita ki ktín-
-jam-thala babein-sang tó me'n
kynriah-noh; namar ki'n ia-
nang-iaid kein sha ka bakham-
-bún ka jingb'ymriu-Blei.
17. Bad kata ka ktín jong
ki ka'n iaibám kum ka babám-
-phong, na ki jong kiba long U
Umenaios bad U Philitos;
18. kat kiba shaphang kata
ka jingshisha ki la iawir-noh-
-b'ymdei, ba ki da iaong ba ka-
ta ka jingmíh-pat ka la long ly-
pá; te ki iapynkyllon-khram ia
ka jingngeit jong kiwei kein.
19. Hinrei shisha kata ka
nongrim banéh-khop ka jong
U Blei ka iaiieng-skhem, haba

ka don kane ka jingshon-ba-thoh; U Trai u íhthúh ia kita kiba long ki jong u: bad, Tó ai uwei-uwei-baroh uba khot-kyrteng ia ka kyrteng U Khristos ba u'n kyndiah-noh na ka jingb'ymhok.

20. Hinrei ha ka iing ba-khrau ki don ym tang ki khíu ka ksíer bad ka rúpa, hinrei ruh *ki khíu* diing bad ka khyn-deu; te *don* kita shisha ia ka badon-burom, hinrei kiwei kein ia ka bakhlem-burom.

21. Namar-kata, lada uno-uno-ruh u'n da klíng-noh ia lade na kine kiei-kiei-ruh, u'n long u khíu ia ka badon-burom kein, ia u ba-la-pynkyntang-khúid, bad u babit-êh ia la U Kynrád, haba la khréh ia u sha ka jingleh babhá baroh.

22. Hinrei tó me'n phet-iáp-noh na ki jingkwah-sat jong ki basamla; bad tó beh-brai kein ia ka hok, ia ka jingngeit, ia ka jingíeit, ia ka jingiasuk lem bad kita kiba khot-kyrpád ia uba U Trai na ka dohnúd ba-khúid.

23. Hinrei ia kita ki jingia-sait babíeit bad bapathár tó me'n kyntait-noh, haba tip ba ki iapynkhá kein ia ki jingianía.

24. Te ka'm dei kein ia u shakri U Trai ba'n ianía; hinrei ba'n long u bajemnúd sha ki briu baroh, u banang hikai, u baiaishah ka b'ymdei,

25. ha ka jingjemnúd u ba-sneng-pyníh ia kita kiba ialeh-pyrshah; ba ioh lawei U Blei u'n ioh-ai ha ki ia ka bakylla-ka-bamut ia ka ba'n íhthúh-bíang ia ka jingshisha;

26. bad *kumta* ki'n ioh-kyn-dit-briu-krek na kata ka jing-ríam ka jong U Soitan, ia kiba la ngat-im kein da u ha kaba ka mon ma-u.

III.—Lynnong.

1. *U iathúh-mahámlypá ha U Timotheos shaphang ki briu kiba kumno ki'n iamíh.* 10. *Ia ka ba'n pynshait ia u, u pynkynmau ia u shaphang ka rúkom ka jingim jong u hí; bad u kyntú ia u ba'n iaineh, da ka baiaroh ia Ki Jingthoh Bakhúid.*

1. Hinrei tó tip ia kane, ba ha ki sngi ki bakhadduh ki'n poi ki ía bashitom-éh.

2. Namar ki'n long ki briu ki baíeit tang ia lade, ki baíeit sybai, ki bakren-sarong-éh, ki baleh-khrau-éh, ki bakren-sniu, ki b'ymkongúh ia la ki kymí-

-ki-kypá, ki b'ymngúh, ki b'ym-
khúid,
3. ki bakhlem-íeit ia la kyn-
ja, ki bakhlem-máp, ki bakren-
-bein-sní, ki b'ymlah-shah, ki
bariunar-éh, ki bashún ia ki
babhá,
4. ki nongdíe-noh, ki baleh-
-thyrmur, ki baát-leh-meng, ki
baíeit ia ki jingleh-kai kham-
-tam kein ia kaba ki íeit ia U
Blei;
5. ki badon ka dur ka jing-
riu-Blei, hinrei kiba la len ia
ka bor jong ka: na kine ruh tó
me'n phai-diin-noh kein.
6. Namar na jong kine long
kita kiba pár-bysut-sían sha-
poh ki iing, bad kiba ialam-
-mrau ia ki kynthei babíeit ba-
-la-pynkit-khía da ki pop, *bad*
baialam-wir-noh kein da ki
bún-jaid ki jingsam-kwah-sat,
7. kiba ioh-hikai hala ka
sngi, bad ki b'ym jiu lah myn-
no-mynno-ruh ba'n poi sha ka
jingtip-bíang ia ka jingshisha.
8. Hinrei kumba U Iannis
bad U Iambris ki la ieng-ialeh-
-pyrshah ia U Mosis, kumta
kine ruh ki ieng-ialeh-pyrshah
ia ka jingshisha; ki briu ba-la-
-pynpy-út-plak ia la ki bamut,
ia ki b'ymsúid-nieu kein sha-
phang kaba ka jingngeit.
9. Hinrei ki'n ym ianang-
-iaid da kham-bún shuh: na-
mar kata ka jingsngou-bíeit
jong ki ka'n long bapau-noh
ha ki briu baroh kein, kumba
kata ka jong ki ruh ka long.
10. HINREI ma-mé mé
la búd-jan-pa-jan ia kata ka
jinghikai, ia kata ka jinglong-
-jingim, ia kata ka jingthymú,
ia kata ka jingngeit, ia kata ka
jingshah-slem, ia kata ka jing-
íeit, *bad* ia kata ka jingiaishah
jong nga,
11. da kita ki jingbeh-bein,
bad da kita ki jingshah-éh
kein, kat kita bakatno ki la jía
ha nga ha Ka Antiokheia! ha
Ka Ikonion! ha Ka Lystra!
ia kum kita ki jingbeh-bein
kein nga la shah: hinrei na
jong ki baroh uba U Trai u la
kyníh-kynthet ia nga.
12. Shisha ia kita baroh
ruh kiba mon ba'n im riu-Blei
ha U Khristos Iísous, yn beh-
-bein kein.
13. Hinrei ki briu basniu
bad ki nongshúkor ki'n ianang-
-iaid sha kaba kham-sniu, ha-
ba ki iashúkor, bad haba ki
iashah-shúkor.
14. Hinrei ma-mé tó iaineh

ha kita kiei-kiei-ruh ia kiba mé la nang bad ha kiba la pynngeit-skhem ia mé, da ka batip na uno mé la nang *ia ki;*

15. bad ba na myndang khúnlung mé la tip ia kita Ki Jingthoh Bakhúid, kiba lah ba'n pynstád ia mé ia ka ba'n pynim, da ka jingngeit kaba ha U Khristos Iísous.

16. Ka Jingthoh baroh *ka long* ka bapyrsát-mynsiim U Blei, bad ka babit ia ka ba'n hikai, ia ka ba'n pynkyndúh--shai, ia ka ba'n sneng-pyn-beit, ia ka ba'n pynnang-bhá ia kaba ha ka hok:

17. khynang ba uba u briu jong U Blei u'n ioh-long u ba-janai-bhá, haba la pynkhréh--bíang ia u kein ia ka jingleh babhá baroh.

IV.—LYNNONG.

1. *U kyntú ia U Timotheos ba'n iaineh ha ka baialap ia ka ktín U Blei, namar u sa wai-noh hí da ka jingiáp.* 9. *U kwah ia u ba'n wan shen ha u lem bad U Markos, bad ba'n wallam ia kiei-kiei-ruh ki jong u; bad u iathúh-mahám ha u ba'n súmar na U Aleksandros; bad u ong kaei ka la jía ha u ha ka jing-iasait-ksan banyngkong jong u.* 19. *U wai-noh da ki jingngúh--mon-bhá.*

1. NAMAR-KATA, nga húkum--jur ha khymat U Blei, bad U Iísous Khristos uba U Trai, u ba'n sa bishár ia ki baim bad ia ki baiáp ha kata ka jingmíh--pau jong u bad *ha* kata ka híma jong u;

2. tó me'n ialap kein ia kata ka ktín; tó iaiminot-ádor haba dei-por-bhá, haba b'ymdei-por kein; tó pynkyndúh, tó sneng--mahám, tó kren-kyntú da ka jingshah-slem baroh bad *da* ka jinghikai *baroh.*

3. Namar ka aiom ka'n jía, haba ki'n ym shah-shkor ia ka jinghikai batlem-bhá; hin-rei katba kum ki jingkwah-sat kiba la ki jong hí, ki'n iakyn-ton ha lade-hí ia ki nonghikai, haba ki dait-skhúin kein na la ka shkor;

4. te ki'n iapynphai - noh shisha ia la ka shkor na kaba ka jingshisha, bad ki'n iaphai--khymat sha kita ki puriska--kai.

5. Hinrei ma-mé tó sharai--ádykhar ha kiei-kiei-baroh, tó shah-shitom, tó leh ia ka jing-leh u nongiathúhkhána-babhá, tó pyndep - bíang ia kata ka

jingshakri-tín-Blei jong mé.
6. Namar ia nga kein la
dang theh-noh lypá kum ka
jingai-díh-ngúh, bad kata ka
por kaba ka jingioh-lait-noh
jong nga ka la jan.
7. Nga la ialeh-noh ia kata
ka jingialeh ka babhá, nga la
pyndep-noh ia la ka jingphet,
nga la ríh-kyndong kein ia ka
jingngeit.
8. Náduh mynta, na ka
bynta ia nga la buh-kynsheu
ia kata ka pansngíat ka jong
ka hok, ia kaba uba U Trai,
uba U Nongbishár Bahok, u'n
ai-nong kein ha nga ha kata
ka akhér-ka sngi: bad ym
tang ha nga hí, hinrei ha ki
baroh ruh kiba la íeit ia kata
ka jingmíh-pau jong u.
9. Tó pynkloi-noh ba'n
wan shen ha nga:
10. namar U Dimas u la
íehnoh-lyndet ia nga, haba u
la íeit ia ka pyrthei bamynta,
bad u la leit-noh sha Ka Thes-
saloniki; U Kriskis sha Ka
Galatia; U Titos sha Ka Dal-
matia.
11. Tang U Loukas u long
lem bad nga. Haba la shim ia
U Markos, tó ialam lem bad
mé hí: namar u long u bamyn-
toi-bhá ia nga ha ka jingsha-
kri-tín-Blei.
12. Hinrei ia U Tukhikos
nga la phah-noh sha Ka
Ephesos.
13. Ia kata ka jainkúp, ia
kaba nga la íehnoh ha Ka
Troas bad U Karpos, haba mé
wan tó wallam, bad ia kita ki
kítap, *hinrei* kham-tam-éh kein
ia kita ki kot-sníh.
14. U Aleksandros uba u
nongtrei-tama u la leh-pynpau
sha nga ia kiei-kiei ki basniu
shibún: tó ai ba uba U Trai
u'n ai-nong ha u katba kum
kita ki jingleh jong u:
15. ia uba ruh tó súmar-
-kíar-noh ma-mé; namar u la
ieng-ialeh-pyrshah shibún-éh
kein ia ki ktín jong ngi hí.
16. Ha kata ka jingiasait-
-ksan banyngkong jong nga
mano-mano-ruh-ém u'm shym
la ieng-lem hajan jong nga,
hinrei baroh kein ki la iaíeh-
noh-lyndet ia nga; (ah wat ai
ba ha ki yn nieu ia ka!)
17. Hinrei uba U Trai u la
ieng hajan jong nga, bad u la
pynshait-bor ha nga; khynang
ba da nga yn la ioh-pyndep-
-bíang ia kata ka jingialap *ia
Ka Jingiathúhkhána-babhá,* bad

ba kumta kein kiba Ki Jentil baroh ki'n la ioh-sngou: te la kyníh-kynthet ia nga na ka shintur u khlá-bah-éh.

18. Bad uba U Trai u'n kyníh-kynthet ia nga na ka jingleh basniu baroh, bad u'n ríh-pynim *ia nga* sha kata ka híma jong u kaba ha byneng: ha uba *yn long* kaba ka burom sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut. Amen!

19. Tó ngúh-mon-bhá ia Ka Priska bad U Akulas, bad ia ka iing U Onisiphoros.

20. U Erastos u la iaisah ha Ka Korinthos; hinrei ia U Trophimos nga la íehnoh ha Ka Militos ba u pang kein.

21. Tó pynkloi-noh ba'n wan shiwa ka tlang. U Euboulos, bad U Poudis, bad U Linos, bad Ka Klaudia, bad kiba ki para-bangeit baroh kein, ki iangúh-mon-bhá ia mé.

22. *Tó long* U Iísous Khristos uba U Trai lem bad ka mynsiim jong mé! *To long* ka jingaiei lem bad phi. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U TITOS.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 5. *U ong ha U Titos na ka balei u la íehnoh ia u ha Ka Kríti; bad ki bakumno ka dei ia Ki Tymen-basan Ka Balang ba'n long hangta, namar ka nám basniu ki nong Kríti; naba kumta ka'n dei ia u ba'n sneng éh ia ki.*

1. U Paul, u shakri U Blei, bad u Apostolos U Iísous Khristos, (namar ka jingngeit ki ba-la-jíd U Blei, bad *namar* ka jingpyntip-bíang ia ka jing-

shisha kaba katba kum ka jingriu-Blei;

2. sha ka jingkyrmen ia ka jingim b'ymjiukut, ia kàba U Blei U Bakhlem-lamlér u la lah kular kein mynshiwa kirta bamynhyndai-kulong;

3. hinrei ha ki ía badei hí u la pynpau-shinná ia kata ka ktín jong u ha kata ka baialap, ia kaba la aití-shaníah ha nga katba kum ka húkum-skhem ka jong uba U Nongpynim jong ngi uba U Blei;)

4. ha U Titos u khún bashisha *jong nga* katba kum ka jingngeit baiadei-lem: Ka jingaiei, ka jingisynei, *bad* ka jingsuk na U Blei uba U Kypá, bad *na* U Iísous Khristos uba U Trai *bad* uba U Nongpynim jong ngi kein.

5. Na ka bynta kane nga la íehnoh shadiin ia mé ha Ka Kríti, khynang ba me'n la ioh-pynbeit-rynti shuh ia kita kiei-kiei ia kiba la íehnoh *b'ymdep*, bad me'n la ioh-pynlong ia Ki Tymen-basan hala ka shnong-ka-shnong kein, kumba nga la lah iabuh-bíang ma-nga ha mé:

6. lada uno-uno-ruh u long ia u bakhlem-tei-pop, u tyngá jong kawei ka tyngá, u badon ki khún bangeit, ym hapoh ka jingmúdui ka jingleh-sarong--auria, lane ki b'ymkongúh.

7. Namar ka dei kein ia uba U Nongsharai ba'n long ia u bakhlem-tei-pop, kum u sardár U Blei; ym u baleh-khrau-mon--hí, ym u bairiang-éh, u b'ym mylín díh-kiád, u b'ym shait--iamai, u b'ym khwán-myntoi;

8. hinrei u bakhot-íeit-basá, u baíeit ia ka babhá, u bakhan-ádykhar, u bahok, u bakhúid, u badon-bor halor lade;

9. u babat-skhem ia kata ka ktín bashisha katba kum kata ka jinghikai, ba u'n ioh-long u balah ba'n sneng-kyntú ruh ha kata ka jinghikai kaba tlem--bhá, bad ba'n sneng-pynkyndúh ia kita kiba iaphyrshi-kylliang kein.

10. Namar ki long shibún ki b'ymkongúh, bad ki bakren--thala-thalein, bad ki bashúkor ia ki jingmut, kham-tam-éh kein kita kiba na ka jingot-shíar:

11. ia kiba ka dei ba'n khang shintur jong ki, kiba ki iapynkyllon-khram ia ki iing baroh--kawei, haba ki iahikai kein ia kiei-kiei-ruh ym dei, na ka bynta ka jingmyntoi bakhwán.

12. Uwei na jong ki, u nong-iathúhlypá jong ki la u jong hí, u la ong, "Ki nong Kríti *ki* "*long* hala ka sngi ki balamlér, "ki mrád-khlau basniu, ki ba-"jilau-ngúid baalhía."

13. Kane ka jingsakhí ka long ka bashisha kein. Namar kane ka dau tó da sneng tyngéh ia ki, khynang ba ki'n ioh-long tlem-bhá ha kata ka jingngeit;

14. ki b'ym iapynshah-shkor kein ha ki puriska-kai bakynja-Jiu, bad ha ki húkum ki briu kiba iaphai-diin-noh ia lade na kaba ka jingshisha.

15. Kiei-kiei-baroh shisha *ki long* bakhúid ha kita ki bakhúid kein; hinrei ha kita ia kiba la pyntyngit bad ki b'ymngeit, kaei-kaei-ruh-ém ka'm khúid; hinrei la pyntyngit kein ia ka bamut ruh bad ia ka jingiatip-lem jong ki.

16. Ki iapynphlá ba'n tip ia U Blei; hinrei da la ki jingleh ki ialen-noh *ia u*, haba ki long ki baíh-jilli bad ki b'ymkongúh, bad sha ka jingleh babhá baroh ia ki b'ymsúid-nieu kein.

II.—Lynnong.

1. *U pyníh ha U Titos kumno ka dei ia u ba'n hikai ia ki riu-ngeit ki baphér, bad ba'n iaileh ruh.* 11. *Ia kane kumjuh kein ka jingaiei U Blei ka la míh-pau ba'n hikai ia ka ba'n pyn-khúid ia ki bynriu baroh.*

1. Hinrei ma-mé tó kren ia kita kiei-kiei-ruh kiba dei ia kata ka jinghikai batlem-bhá:

2. *tó ong* ha ki riu-tymen ba'n long ki basharai-bíang, ki batipsngi, ki bakhan-ádykhar, ki batlem-bhá ha la ka jingngeit, ha la ka jingíeit, *bad* ha la ka jingiaishah.

3. *Tó ong* ha ki kynthei-tymen *ba'n long* kumjuh, ha ka jinglong-jingim badei ia ki ba-la-kyntang kein, ym ki ba-kren-bein-sní, ym ia ki ba-la-pynlong-mrau ha ka díh-kiád shibún, ki nonghikai ia ka ba-bhá;

4. ba ki'n ioh-byttháh-stád-hí ia kita ki kynthei basamla *badon tyngá* ba'n long ki baíeit ia la ki tyngá, *bad* ki baíeit ia la ki khún kein,

5. *ba'n long* ki bakhan-ádykhar, ki basngou-sngúr, ki ba-shait-ríh-iing, ki babhá-sybún, ki bapynkongúh ia lade ha ki tyngá la ki jong hí, ba yn ym kren-bein ia ka ktín U Blei.

6. Kumjuh ia ki rangbah bakham-samla tó sneng-kyntú ba'n khan-ádykhar.

7. Shaphang kiei-kiei-baroh kein da pyníh ia lade kum ka rúkom ki jingleh babhá: ha la ka jinghikai *da pyníh* kein ia ka b'ympy-út-plak, ia ka batipsngi, ia ka basngou-sngúr,

8. *bad* ia ka batlem-bhá ka ktín, ia kaba ym dei-pynrem; ba yn ioh-sngou-rain ia uta uba na ka baialeh-pyrshah, haba u'm don kaei-kaei-ruh ka basniu ba'n ong kein shaphang jong phi.

9. *Tó sneng-kyntú* ia ki mrau ba'n pynkongúh ia lade ha ki kynrád la ki jong hí, *bad* ba'n long ki bapynsngoubhá *ia ki* ha kiei-kiei-baroh, ym kein ki baiaphyrshi-kylliang;

10. ym ki batúh-buh-ríh ha lade, hinrei ki bapyníh-pau ia ka jingiaineh-ngeit babhá baroh; ba ha kiei-kiei-baroh ki'n ioh-pyníh-bhá-noh ia kata ka jinghikai ia uba U Nongpynim jong ngi uba U Blei.

11. NAMAR la pynmíh-pau ia ka jingaiei ka jong U Blei kaba wallam jingpynim ha ki briu baroh,

12. kaba da sneng-pynnang ia ngi, khynang ba haba la łah len-noh-khoit ia ka jingb'ym-riu-Blei bad ia ki jingíh-kwah-sat bapyrthei, ngi'n ioh-iaiim kein bakhan-ádykhar, bad bahok, bad bariu-Blei, ha kane ka pyrthei bamynta;

13. ki baiaáp-khymíh hir-hir ia kata ka jingkyrmen basuk, bad ia ka jingmíh-pau ia ka burom-tyngshain jong U Blei U Bakhrau uba U Nongpynim jong ngi U Iísous Khristos;

14. uba la aití-noh ïa lade na ka bynta jong ngi, ba u'n la ioh-siuspah-noh ia ngi na ka jingb'ymhok baroh, bad u'n la ioh-pynkhúid ha lade-hí ia u paitlang badei-éh la u jong hí, u bakwah-shit-rhem kein ia ki jingleh babhá.

15. Ia kine kiei-kiei-ruh tó kren, bad tó sneng-kyntú, bad tó sneng-pynkyndúh kein da ka bor-húkum baroh. Tó wat ai mano-mano-ruh-ém ba u nieu-bein ia mé.

III.—LYNNONG.

1. *Hangne da ki nía-shai, u iai-pyníh ha U Titos ia kaei ba'n hikai, bad na kum kaei ba'n kynriah-noh.* 12. *U kwah ia u ba'n*

wan sha u ha Ka Nicopolis; bad ba'n pynleit-on-lynti ia kiwei. Bad ka jingwai-noh.

1. Tó pynkynmau ia ki ba'n pynhapoh ia lade ha ki jingsynshár bad ha ki badon-bor, ba'n kongúh kein *ia ki, bad* ba'n long ki ba-la-khréh sha ka jingleh babhá baroh,

2. ba'n wat kren-bein-sní iano-iano-ruh-ém, ba'n long ki bakhlem-ianía, *hinrei* ki baiaishah-jemnúd, da ka bapyníh-pau kein ia ka jingsngou-jemnúd baroh sha ki briu baroh.

3. Namar ma-ngi ruh ngi jiu long mynno-mynno-ruh ki babíeit, ki b'ymkongúh, ki ba-la-shúkor-wir-noh, ki bashong-mrau ha ki bún-jaid ki jingsam-kwah-sat bad ki jingleh-kai-thala, haba ki ialam-jingim kein ha ka basniu bad ka babishní, ki baíhsih kein, haba ki iashún paralok-hí.

4. Hinrei h'ynda la pynmíh-pau ia kata ka jingleh-sybún bad kata ka jingleh-íeit-bynriu jong uta U Nongpynim jong ngi uba U Blei,

5. u la pynim ia ngi, ym kein na ka bynta ki jingleh ia kiba *la leh* ha ka hok ia kiba ngi la lah leh ma-ngi, hinrei katba kum ka jingisynei jong u, da ka jingsait ka jingkhá-arsin, bad kaba ka jingpynlong-thymmai U Mynsiim Bakhúid;

6. ia uba u la théh-noh buk-buk kyrhai ha ngi, da U Iísous Khristos uba U Nongpynim jong ngi;

7. ba, haba la pynksan ia ngi da kata ka jingaiei jong u, ngi'n la ioh-jía-long kein ki nongioh-pateng, katba kum ka jingkyrmen, ia ka jingim b'ymjiukut.

8. Ka bashisha-éh *long* kata ka ktín; te shaphang kine kiei-kiei-ruh nga kwah ia mé ba'n iaiiathúh-skhem, khynang ba kita kiba la ngeit ha U Blei ki'n ioh-súmar ba'n iaikyrshán kein ia ki jingleh babhá. Kine kiei-kiei-ruh ki long kita ki babhá bad bamyntoi ha ki briu.

9. Hinrei tó me'n kynriah-noh na ki jingiasait babíeit, bad na ki jingkhein-jingkhá pateng-la-pateng, bad na ki jingiamai, bad na ki jingianía shaphang Ka Húkum: namar ki long kein ki b'ymmyntoi bad ki bathala-thalein.

10. Na u briu uba u nong-

pynkhlád-níam, hadiin ka bashisin bad ka baarsin ka jingsneng-pyníh kein, tó me'n kyndiah-noh;
11. haba tip ba uba kat uta u la kylla-phai-diin-noh, bad u leh-pop, haba u long u bapynrem-noh ia lade.
12. H'YNDA nga'n phah ia U Artemas ha mé, lane ia U Tukhikos, tó pynkloi-noh ba'n wan ha nga sha Ka Nicopolis: namar hangta kein nga la thymú ba'n shong-ríh-tlang.
13. Tó pynleit-on-lynti basmat-éh ia U Sinas uba u riu-sait-húkum bad ia U Apollos, ba yn ym ioh-long-dúna ha ki kaei-kaei-ruh-ém.
14. Ruh putet, tó ai ba kita *ki briu* jong ngi ki'n nang ba'n iaikyrshán ia ki jingleh babhá khynang ia kita ki jingkyrdúh badon-kam, ba ki'n ym ioh-long ki b'ymsei-soh.
15. Kita baroh kiba don lem bad nga ki iangúh-mon-bhá ia mé. Tó ngúh-mon-bhá ia kita kiba íeit ia ngi ha ka jingngeit. *Tó long* ka jingaiei lem bad phi baroh. Amen!

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

U PHILIMON.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 4. *U Paul u phlá ia la ka jingkymen haba u ioh-sngou shaphang ka jingíeit bad ka jingngeit U Philimon.* 8. *U kwah ia u ba'n máp-noh ia U Onisimos u mrau jong u, bad ba'n pyddiang-hun ia u pat kum u para-bangeit; bad ka jingwai-noh.*

1. U PAUL, u nongsah-byndi U Khristos Iísous, bad U Timotheos uba u para-bangeit, ha U Philimon uba u hep-

-baíeit bad u lok-baiatrei-lem
jong ngi;
2. bad ha Ka Apphia kaba
ka hep-baíeit *jong ngi*, bad ha
U Arkhippos uba u lok-baia-
leh-thymá-lem jong ngi, bad
ha kata Ka Balang kaba ha
iing jong mé:
3. *Tó long* ka jingaiei ha
phi, bad ka jingsuk na U Blei
uba U Kypá jong ngi, bad *na*
U Iísous Khristos uba U Trai.
4. NGA ngúh ha U
Blei jong nga hala ka sngi, da
ka bapynlong kein ia ka jing-
kynmau shaphang jong mé ha
ki jingdúwai jong nga,
5. haba ioh-sngou shaphang
ka jingíeit jong mé, bad sha-
phang kata ka jingngeit ia kaba
mé don kein sha U Iísous uba
U Trai, bad sha kiba ki riu-
-khúid baroh;
6. ba kata ka jingiasyllok-
-lem ka jingngeit jong mé ka'n
ioh-jía-long ka batrei-shait sha
U Khristos Iísous ha ka jing-
pyntip-bíang ia ka babhá ba-
roh kaba ha phi.
7. Namar ngi don ka jing-
kymen bad ka jingpyntyngen
bakhrau ha ka jingiaíeit jong
mé, naba la pynpyngád har-
-har ia ki jingiaíeit-éh-thoin
dohnúd jong kiba ki riu-khúid
da mé, kó para-bangeit.
8. NABA kumta, haba
nga don shibún ka jingshlur
ha U Khristos ba'n húkum-
-skhem ia mé ia kata ka badei
kein;
9. *hinrei* na ka bynta ka
jingiaíeit kham-tam kein nga
kyrpád-kyntú *ia mé.* Haba
nga long kat uwei kum U Paul
u riu-tymen, bad mynta ruh u
nongsah-byndi U Iísous Khris-
tos,
10. nga kyrpád-kyntú kein
ia mé shaphang uba u khún
jong nga U Onisimos, ia uba
nga la pynkhá ha kine ki
jingkhúm jong nga:
11. uba mynaria *u la long*
u b'ymmyntoi ia mé; hinrei
mynta kein *u long* u bamyntoi-
-bhá ia mé bad ia nga;
12. ia uba nga la phah-noh-
-pat: ma-mé te tó pyddiang-
-hun ha lade ia u, uba long kein
ki jingíeit-éh-thoin dohnúd
jong nga hí:
13. ia uba nga la dang thy-
mú ma-nga ba'n bat bad nga,
ba namar jong mé kein u'n
ioh-shakri ia nga ha kine ki
jingkhúm *namar* Ka Jingia-
thúhkhána-babhá:

14. hinrei khlem ka jingia-
kongúh jong mé kein nga'm
shym la mon ba'n leh ia kaei-
-kaei-ruh-ém, ba kata ka baleh
babhá jong mé ka'n ym ioh-
-long kum da ka baleh-jiu-bor,
hinrei da la ka mon sngoubhá
hí.
15. Namar lehse na ka byn-
ta kane la pynkynriah-noh ia
u *tang* ia shibit-arbit, ba me'n
ioh-pyddiang ia u b'ymjiukut
kein;
16. ym shuh kum ia u mrau,
hinrei halor u mrau, u para-
-bangeit baíeit-éh kein, kham-
-tam-éh ha nga; hinrei da ka
bakatno tam ha mé, ha ka doh
ruh bad ha U Trai?
17. Namar-kata, lada mé
nieu ia nga u nongiaioh-lem,
tó pyddiang-hun ha lade ia u
kum ia nga hí.
18. Hinrei lada u la leh-
-b'ymdei kaei-kaei-ruh ia mé,
lane u kit-ram, tó me'n khein
ia kata ha nga;
19. ma-nga U Paul nga la
thoh da ka ktí ka jong nga hí
kein, nga nga'n sait-ram-noh
ia ka: ba nga'n ym ong ha
mé ba mé kit-ram putet ha
nga wad ia lade-hí ruh.
20. Haoid, kó para-bangeit,
tó ai ba nga'n ioh-myntoi ma-
-nga na mé ha U Trai: tó me'n
pynpyngád har-har ia ki jing-
íeit-éh-thoin dohnúd jong nga
ha U Trai.
21. Da ka basngou-shaníah-
-skhem ha ka jingkongúh jong
mé nga la thoh ha mé, haba
nga tip ba me'n leh ruh wad
tam ia kaba nga ong.
22. Te ha kajuh ka por ruh
tó me'n khréh ka iing-basá ia
nga: namar nga kyrmen ba
da ki jingdúwai jong phi yn
ai-pyllait-im ia nga ha phi
kein.
23. Ki iangúh-mon-bhá
ia mé U Epaphras, uba u para-
-basah-lyndi-lem jong nga ha
U Khristos Iísous,
24. U Markos, U Aristar-
khos, U Dimas, U Loukas,
kiba ki lok-baiatrei-lem jong
nga.
25. *Tó long* ka jingaiei ka
jong U Iísous Khristos uba U
Trai jong ngi lem bad ka
mynsiim jong phi. Amen!

W. M. WATTS, 80, GRAY'S INN ROAD.

KA SHITI KA JONG U PAUL, UBA U APOSTOLOS,

KABA SHA

KI HEBRU.

I.—Lynnong.

1. *Ka ong ba hadiin ba U Blei u la kren-pau mynhyndai ha ki bún-jaid ki rúkom, u la kren-pau sha ngi ha kine ki sngi bakhadduh ha U Khún jong u ; 4. uba long hí kham-khrau ia ki angelos.*

1. U Blei haba u la lah kren-pau mynhyndai sha kiba ki kypá-tymen ha ki bún-jaid bynta bad ha ki bún-jaid rúkom ha kiba Ki Nongiathúhlypá, ha kine ki sngi ki bakhadduh kein u la kren-pau sha ngi ha uba U Khún ;

2. ia uba u la buh u nong-ioh-pateng kiei-kiei-baroh, da uba u la thau ruh ia ki pyrthei ;

3. uba haba u long ka jing-tyngshain-noh ka burom *jong u*, bad ka shí-dur ka jinglong jong u, bad haba u kyrshán ia kita kiei-kiei-baroh da ka ktín ka bor jong u, h'ynda u la lah pynlong da lade-hí ka jing-pynkhúid ia ki pop jong ngi, u la shong sha ka mon jong U Bakhrau-tam ha ki jaka baje-rong-tam ;

4. haba u la jía-long da ka bakatno u bakham-kor ia ki angelos, ha ka bakatno u la ioh-pateng ia ka kyrteng ka bakham-khyllah kein ia ki.

5. Namar hano na kita ki angelos u la ong *U Blei* myn-no-mynno ruh, "Ma-mé mé "long U Khún jong nga, ha "kane ka sngi nga la pynkhá "ma-nga ia mé"? Bad *hano na* "*ki u la ong* pat, "Nga nga'n "dei ia u kum U Kypá, bad u "u'n dei ia nga kum U Khún"?

6. Hinrei pat, mynba u la ialam hapoh ia uta ia U Ba-la-khá-nyngkong sha kane ka pyrthei, u ong, "Bad tó ki'n "iamane ia u baroh ki angelos "U Blei."

7. Bad shaphang kita ki
angelos u ong, "Uba thau
"ia ki angelos jong u *kum*
"ki ly-ér, bad ia ki shakri
"jong u *kum* ka thyllíed ka
"ding."
8. Hinrei ha uta U Khún,
u ong, "Ka khet jong mé, ah
"U Blei, *ka long* sha ka b'ym-
"jiukut jong ka b'ymjiukut,
"kata ka diing-synshár ka
"híma jong mé *ka long* ka
"diing-synshár ka jingleh-
"-beit:
9. "mé íeit ia ka hok, bad
"mé íhsíh ia ka b'ymhok; na-
"mar kata, U Blei, uba U Blei
"jong mé, u la pynsléh ia mé
"bad ka úm-pyniang ka jing-
"kymen-éh tam ia ki para-
"lok jong mé."
10. Bad, "Ma-mé ha ka
"bamynnyngkong, kó Trai,
"mé la pynshong-nongrim ia
"ka khyndeu; bad kita ki by-
"neng ki long ki jingleh ki
"ktí jong mé:
11. "kita ki'n jot-noh, hin-
"rei ma-mé mé iaisah kein;
"bad ki baroh kum ka jain
"ki'n iaman-rim;
12. "bad kum ka jainkúp
"me'n khylliap-noh ia ki, bad
"yn pynplí-noh ia ki: hinrei
"ma-mé mé long uba ujuh,
"bad ki snem jong mé ki'n
"ym kut-noh."
13. Hinrei ha uno na kita
ki angelos u la ong mynno-
-mynno-ruh, "Tó shong mé
"sha ka mon jong nga, tad-
"ynda nga'n pynlong ia ki
"bashún ia mé, ka jingiúh ha-
"poh ki slajat jong mé"?
14. Baroh kein ki'm long ki
mynsiim bashakri, ia kiba la
phah ia ka ba'n shakri na
ka bynta kita ki ba'n sa ioh-
pateng ia ka jingpynim?

II.—Lynnong.

1. *Naba kumta ka la dei ia ngi ba'n iapynshah-shkor-noh ia kiba ngi la ioh-sngou shaphang ka jingpynim;* 5. *haba U Iísous u la kynja-jaid jong ngi;* 10. *kumba u la don kam ba'n leh khynang ia ka ba'n pynim ia ngi.*

1. Naba kumta ka dei ia
ngi ba'n iapynshah-shkor-noh
kham-tam ha kita kiei-kiei-
-ruh ia kiba la ioh-sngou, ioh
ba lano-lano-ruh ngi syntúid-
-noh na *ki*.
2. Namar lada kata ka ktín
ia kaba la kren da ki angelos
ka la jía-long bakhúm-skhem,

ka jingpallat bad ka jingb'ym-
kongúh baroh ka la pyddiang
ia ka nong-pynshitom bahok;
3. kumno ma-ngi ngi'n ioh-
-lait-noh kein, haba ngi la leh-
-lyndet ia ka jingpynim ba-
khrau katta-katta? ia kaba
haba la sydang ba'n la kren da
uba U Trai, la pynskhem ia ka
ha ngi da kita kiba la ioh-sngou
ia ka;
4. U Blei hí ruh u da phlá-
-sakhí lem da ki dak-khyllah
bad da ki jingphylla, bad da
ki kam-bah babún-jaid, bad da
ki jingai-sám U Mynsiim Ba-
khúid, katba kum kaba ka mon
jong u hí.
5. NAMAR ha ki an-
gelos kein u'm shym la pyn-
hapoh ia kata ka pyrthei ka
ba'n sa wan, shaphang kaba
ngi kren.
6. Hinrei uwei ha kawei ka
jaka u la phlá-shai-noh, u da
ong, "U briu u long aiuh, ba
"mé kynmau ia u? lane u
"khún u briu, ba mé wan-khy-
"míh ia u?
7. "Mé la pynlong ia u
"kham-poh khyndiat ia ki an-
"gelos; mé la pynphong-pan-
"sngíat ia u da ka jinglong-
"-burom bad da ka jingpyn-
"-don-burom; bad mé la buh
"ia u halor kita ki jingleh
"ki ktí jong mé:
8. "mé la pynhapoh ia kiei-
"-kiei-baroh shapoh ki slajat
"jong u." Namar ha kaba
la pynhapoh ia kita kiei-kiei-
-baroh ha u, u'm shym la íeh-
noh ia kaei-kaei-ruh-ém ba-
khlem pynhapoh ha u. Hinrei
mynta ngi'm put ioh-íh ia kita
kiei-kiei-baroh ia kiba la pyn-
hapoh ha u:
9. hinrei ia U Iísous, ia uba
la pynlong kham-poh khyn-
diat ia ki angelos, ngi khymíh,
na ka bynta kata ka jingshah
jong u ia ka jingiáp, ia uba
la pynphong-pansngíat da ka
jinglong-burom bad da ka
jingpyndon-burom; ba da k
jingaiei U Blei u'n la ioh-
-mád ia ka jingiáp na ka
bynta baroh.
10. Namar ka la bit ia u,
na ka bynta ia uba *la long*
kiei-kiei-baroh, bad da uba *la*
long kita kiei-kiei-baroh, haba
u la ialam ia ki khún shibún
sha ka burom, ba'n pynbit-
-bíang da ki jingshah ia uba
U Nongialam-tynrai ka jing-
pynim jong ki.
11. Namar uta uba pyn-

kyntang-khúid ruh bad ia kita ia kiba la pynkyntang-khúid *ki long* baroh na uwei kein: namar kane ka dau u'm sngou-lehrain ba'n khot ki para ia ki,

12. u da ong, "Nga'n ia-
"thúh-shai ia ka kyrteng jong
"mé ha ki para jong nga, ha
"pyddeng ka jingiaseng-lang
"nga'n riwai-ngúh ia mé."

13. Bad pat, "Nga'n long
"ma-nga u basngou-shaníah-
"-skhem ha u." Pat ruh, "Ha
"khymíh ia nga, bad ia kita ki
"khún ia kiba U Blei u la aití
"ha nga."

14. Namar-kata, haba kita ki khún ki la ioh-iabynta na ka doh bad ka snám, ma-u hí ruh da kajuh ka rúkom u la iabynta na kita kijuh, ba da la ka jingiáp u'n la ioh-pyndúh-noh ia uta uba don ka bor ka jingpyniáp, uta u long uba U Soitan;

15. bad u'n la ioh-pynpyllait-noh ia kita, kat kiba da ka bashepting ia ka jingiáp ki la jiu long lyngba baroh shí-karta *jong ki* ia kiba la bat hapoh ka jinglong-mrau.

16. Namar shisha kein ym ia ki angelos u shim-iaráp, hinrei ia u symbai U Abraam u shim-iaráp.

17. Na kata ka la dei ia u ba'n jía-long syrím ia la ki para ha kiei-kiei-baroh, ba u'n ioh-long U Rangbah-lyngdoh baisynei bad baiainéh ha kiei-kiei badei sha U Blei, khynang ia ka ba'n ai-kúna namar ki pop uba u paitlang.

18. Namar ha kaba ma-u hí u la shah haba la pynshoi ia u, u lah kein ba'n iaráp-kloi ia kita ia kiba la pynshoi.

III.—Lynnong.

1. *U Khristos u long u bakham-khrau ia U Mosis: 7. naba kumta kita ki b'ym ngeit ha u ki long kiba kham-dei ia Ki Israil baéh-dohnúd ba'n ioh ka jingpynshitom.*

1. Naba kumta, kó ki para-bangeit bakhúid, ki nongioh-iabynta na ka jingkhot bakyn-ja-byneng, tó phi'n khymíh-thúh ia uba U Apostolos bad ia U Rangbah-lyngdoh ka jing-phlá-shai jong ngi, uba U Khristos Iísous kein;

2. u balong baiainéh ha uta uba la pynlong ia u *kumta*, kumba U Mosis *u la jiu long*

ruh ha baroh-kawei ka iing
jong u.
3. Namar ia une la nieu ba-
dei ka jinglong-burom kham-
-tam ia U Mosis, da katno ba
uta uba la pynlong ia ka iing
u ioh ka jingpyndon-burom
kham-tam ia kata ka iing.
4. (Namar ia ka iing baroh
la pynlong da uno-uno-ruh;
hinrei uta uba la pynlong ia
kiei-kiei-baroh, *long* U Blei
kein.)
5. Te U Mosis shisha *u la*
long u baiainéh ha baroh-kawei
ka iing jong U, kum u shakri,
ia ka ba'n phlá-sakhí ia kita
kiei-kiei-ruh ia kiba yn kren;
6. hinrei U Khristos, kum
U Khún halor ka iing jong U;
ka iing jong uba ngi long ma-
-ngi, lada shisha ngi'n iaibat-
-khop baskhem ia kata ka jing-
sngou-shlur, bad ia kata ka dau
leh-burom ha ka jingkyrmen,
háduh ka bakut.
7. NABA kumta, kumba
uba U Mynsiim Bakhúid u
ong, "Ha kane ka sngi, lada
" phi'n ioh-sngou ia ka ktín
" jong u,
8. " tó wat pynéh ia ki doh-
" núd jong phi, kumba ha kata
" ka jingpynkythang - bittar,
" kum ha kata ka sngi ka jing-
" pynshang ha kata ka rí-
" -khlau:
9. " ha kaba kita ki kypá
" jong phi ki la iapynshang ia
" nga, ki la iatynjúh ia nga,
" la ki la ioh-íh ia kita ki jing-
" leh jong nga saupheu snem.
10. " Naba kumta nga la
" sngousíh-sat bad kata ka pa-
" teng-bynriu; bad nga la ong,
" Hala ka sngi ki iaid-wir ha la
" ka dohnúd; te pynban ki
" ki'm shym la íhthúh ia kita
" ki lynti jong nga.
11. " Katba nga la smai
" ha kata ka jingbittar jong
" nga, Ki'n ym ioh-leit-bysut
" sha kata ka bajah-thait jong
" nga."
12. Tó súmar, kó ki para-
-bangeit, ioh lano-lano-ruh ka'n
long ha uno-uno-ruh na phi
ka dohnúd basniu ka jingby'm-
ngeit, ha ka ba'n phai-diin-
-noh-wat na U Blei Baim.
13. Hinrei tó phi'n iasneng-
-kyntú paralok-hí hala ka sngi,
katba dang khot, Kane ka
sngi, ia ka, ba yn ym pynéh
iano-iano-ruh na phi da ka
jingshúkor ka pop *jong u hí*.
14. Namar ngi la jía-long
ki nongioh-iabynta na ka jong

U Khristos, lada shisha ngi'n iaibat-khop baskhem ia kata ka banyngkong la ka jingiai-sngou-shaníah háduh ka bakut,

15. namar kaba dang ong, "Ha kane ka sngi, lada phi'n "ioh-sngou ia ka ktín jong u, "tó wat pynéh ia ki dohnúd "jong phi, kumba ha kata ka "jingpynkythang-bittar."

16. Namar kino kita, kiba haba ki la lah ioh-sngou, ki la pynkythang bittar *ia u?* Hinrei ym baroh kita kiba la míh--noh na Ka Ejipt da U Mosis?

17. Badno ruh u la sngousíh--sat saupheu snem? Ym bad kita kiba la lah leh-pop, kiba ki met jong ki ki la iakyllon--iáp ha kata ka rí-khlau?

18. Ha kino ruh u la smai ba ki'n ym ioh-leit-bysut sha kata ka bajah-thait jong u, l'ymda ha kita kiba la b'ym-kongúh?

19. Te kumta ngi ioh-íh ba ki'm lah shuh ba'n leit-bysut shapoh naba ka jingb'ymngeit kein.

IV.—Lynnong.

Ki briu ki jong U Blei ki ioh-leit-bysut sha ka bajah-thait jong u, da ka jingngeit. 12 *ka bor-bah ka ktín U Blei.* 14. *Namar ba ngi don U Iísous uba U Rangbah-lyngdoh jong ngi ka dei kein ia ngi ba'n leit dúwai ha U Blei da ka basngou-shaniah*

1. Namar-kata, tó ai ba ngi'n shepting, haba la dang pynsah ia ka jingkular *ia ngi* ba'n leit-bysut sha kata ka bajah-thait jong u, ioh lawei uno-uno-ruh na phi u'n íhmat ba'n la long dúna-noh *ia ka.*

2. Namar ha ngi ruh la iathúhkhána-babhá, katba kum ha kita ruh: hinrei kata ka ktín ka bapynsngou ka'm shym la pynmyntoi ia ki, haba ym shym la khyniot-lang ia ka da ka jingngeit ha kita kiba la ioh-sngou *ia ka.*

3. Namar ngi kiba la ngeit ngi leit-bysut sha kata ka bajah-thait, kumba u la ong, "Katba nga la smai ha kata "ka jingbittar jong nga, Ki'n "ym ioh-leit-bysut shuh sha "kata ka bajah-thait jong "nga:" la ka long ba la pyndep ia kita ki jingleh náduh myndanglong ka pyrthei:

4. namar u la ong ha kawei ka jaka shaphang kata *ka sngi* ka bahinieu kumne, "Bad U

"Blei u la shong-sngi-noh ha "kata ka sngi ka bahinieu "na kita ki jingleh jong u "baroh."

5. Bad hangne pat, "Ki'n "ym ioh-leit-bysut shuh sha "kata ka bajah-thait jong "nga."

6. Namar-kata, haba dang pynsah-noh ia ka ba don kiba ba'n leit-bysut shapoh jong ka, bad haba kita ha kiba la ia-thúhkhána - babhá nyngkong ki'm shym la leit-bysut naba ka jingb'ymkongúh kein :

7. (pat, u púd ia kawei ka sngi, "Ha kane ka sngi," u da ong ha U Dabid, hadiin la slem katta-katta ; kumba la ong, "Ha kane ka sngi, lada "phi'n ioh-sngou ia ka ktín "jong u, tó wat pynéh ia ki "dohnúd jong phi."

8. Namar lada U Ioshua u la pynshong-jah-thait ia ki, u'n ym da la kren hadiin kata shaphang kawei-pat ka sngi.

9. Kumta te la dang pynsah ia ka barakhe ka sabbaton ia u paitlang jong U Blei.

10. Namar uta uba la leit-bysut sha kata ka bajah-thait jong u, ma-u hí u la shong-jah-thait ruh na ki jingleh jong u, kumba U Blei na kita ki jong u hí.)

11. Tó ai ba ngi'n iaipyr-shang-smat, namar-kata, ba'n leit-bysut sha kata ka bajah-thait, ba uno-uno-ruh u'n ym háp ha kata kajuh ka rúkom ka jingb'ymkongúh.

12. Namar kata ka ktín U Blei *ka long* baim bad bashait-bor, bad bakham-nep tam ia ki waitlam basyrti-arliang baroh, bad ka bapei lyngba há-duh ka bapynkhlád ia kajingim te bad ia ka mynsiim, ia ki mat ruh bad ia ki khlein-shiing; bad ka babishár-iit ia ki jing-mut bad ia ki jingpyrkhat ka dohnúd.

13. Bad ym don ka jingthau bakhlem-pau ha khymat jong u; hinrei kiei-kiei-baroh *ki long* ki balyngkhúid bad ia ki ba-la-buh-pau pyrshah ha ki khymat jong u, bad uba ngi don kam ma-ngi.

14. HABA ngi don, namar-kata, U Rangbah-lyng-doh Bakhrau, uba la leit lyng-ba ia ki byneng, U Iísous uba U Khún U Blei, tó ai ba ngi'n iabat-skhem ia la ka jingphlá-shai.

15. Namar ngi'm don u

rangbah-lyngdoh u b'ym lah ba'n iashah-lem bad ki jingtlot jong ngi; hinrei ia uba la pynshoi ha kiei-kiei-baroh ha ka basyrím kum *ma-ngi, hinrei te* khlem pop.

16. Namar-kata kein, tó ngi'n da leit hajan da ka jingkren-shlur-lúid ha kata ka khet ka jingaiei, ba ngi'n ioh-pyddiang ia ka jingisynei, bad ngi'n ioh-shem ia ka jingaiei ia ka ba'n iaráp ha ka por babit-éh.

V.—Lynnong.

1. *Shaphang u rangbah-lyngdoh baroh, bad shaphang ka bor bad ka burom ka jinglong-lyngdoh U Khristos.* 11. *Bad la sneng ia ki namar ba ki leh-lyndet ia ka jingtip shaphang kata.*

1. Namar u rangbah-lyngdoh baroh haba la shim ia u na pyddeng ki briu, la thung ia u na ka bynta ki briu ha kiei-kiei badei sha U Blei, ba u'n ioh-ai-ngúh da ki jingai-ngúh ruh bad ki jingkinia namar ki pop:

2. uba lah ba'n sngou-shah ia kita ki b'ymtip bad ia kiba la pynbakla-noh; naba u hí ruh u la kúp kein ia ka jingtlot.

3. Te naba kane ka la dei ia u, kat kumba na ka bynta uba u paitlang, kumta ruh na ka bynta ia lade, ba'n kinia-ai-ngúh namar ki pop.

4. Te uno-uno-ruh u'm jiu shim ha lade ia kane ka burom, hinrei tang uta ia uba la khot da U Blei, kat kumba uta U Aaron.

5. Kumta U Khristos ruh u'm shym la pyndon-burom ia lade ba'n jía-long U Rangbah-lyngdoh; hinrei uta uba la ong ha u, "Ma-mé mé long "U Khún jong nga, ha kane "ka sngi nga la pynkhá ma-"-nga ia mé," *u la pyndon-burom ia u kumta.*

6. Kumba u ong ruh ha kawei-pat *ka jaka*, "*Mé long* "ma-mé U Lyngdoh ia ka "b'ymjiukut katba kum kata "ka kynja-syrím U Melkhi-"sedek."

7. Uba ha kita ki sngi ki jong ka doh jong u, haba u la ai-ngúh da ki jingdúwai ruh bad ki jingkyrpád, lem bad ka jingpyrta-ky-ang bakhlain bad ki jingjau-úm-mat, ha uta uba lah ba'n pyllait-im ia u na ka jingiáp, bad haba la ioh-sngou

ia u namar ia la ka jingtíng
bariu-Blei;
8. la u da long U Khún, u
la nang ia ka jingkongúh na
kiei-kiei-ruh ia kiba u la shah;
9. bad haba la pynbit-janai
ia u *kumta*, u la jía-long u
nongpynlong-tynrai ia ka jing-
pynim b'ymjiukut ha kita ba-
roh ki bakongúh ia u;
10. haba la khot ia u da
U Blei U Rangbah-lyngdoh
katba kum kata ka kynja-syrím
U Melkhisedek.
11. SHAPHANG uba ngi
don shibún ka jingong, bad ka
baéh ba'n iathúh pynpau, naba
phi la jía-long ki bakhía-alhía
da la ki shkor.
12. Namar la ka dei ia phi,
naba ka baslem katta, ba'n
long ki nonghikai, phi don
kam pat pynban ia ka ba'n
hikai ia phi, ia kiei kita ki
jor-tynrai jong ka banyngkong
ki jingong U Blei; bad phi la
jía-long ki badon kam ia ka
dhúd, te ym ia ka jingbám
badon-met.
13. Namar uno-uno-baroh
uba jiu shim *tang* ka dhúd, *u
long* u b'ymshemphang ia ka
ktín ka jingpynksan; namar u
long u khúnlung.
14. Hinrei kata ka jingbám
badon-met ka long ia ki rang-
bah, kiba, naba ka jingmylín,
ki don ia la ki jingsngouthúh
ia kiba la pyntrei-mylín ia ka
ba'n nang bishár-thúh ia ka
babhá ruh bad ia ka basniu.

VI.—LYNNONG.

1. *Hangne na ki bún nía u sneng-
-mahám ia ki shaphang ba ki'n
ym háp-noh na ka jingngeit;
9. hinrei ba'n iailong skhem, bad
ba'n áp-kyrmen ha U Blei, uba u'n
pyndep shisha ia la ki jingkular.*

1 NABA kumta, da ka
baíehnoh ia ka jinghikai ka
basydang U Khristos, tó iá
ngi'n ianang-iaid sháduh kata
ka jingpynjanai; ym da ka ba-
buh-bíang pat ia ka nongrim
ka bakylla-ka-bamut na ki
jingleh baiáp, bad ka jingngeit
sha U Blei,
2. ka jinghikai jong ki jing-
sait, bad jong ka babuh ki ktí,
ka jingmíh-pat ruh ki baiáp,
bad ka jingbishár b'ymjiukut.
3. Te ia kane ngi'n leh
kein, lada shisha U Blei u'n
shah.
4. Namar *ka long* ka b'ym-
lah ia kita ia kiba la pynshai
shisin, bad kiba la ioh-mád ia

kata ka jingai ka bakynja-
-byneng, bad kiba la jía-long
ki nongioh - iabynta na U
Mynsiim Bakhúid,
5. bad kiba la ioh-mád ia
ka ktín babhá U Blei, bad ia
ki bor-bah ka pyrthei ka ba'n
sa wan,
6. te haba ki la háp-noh
pynban, ba'n pynlong-thym-
mai pat ia ki ha ka bakylla-
-ka-bamut; haba ki sahnar-
phyná pat ha lade-hí *kumta*
ia uba U Khún U Blei, bad
pyrshah ki pynbyná-bein *ia u.*
7. Namar ka khyndeu kaba
la díh-noh ia u slap bawan-háp
búnsin ha ka, bad kaba pyn-
míh-noh ia u jhur-u-jhep babit
ia kita na ka bynta kiba la
rep ruh ia ka, ka ioh - pyd -
diang ia ka jingkyrkhú na
U Blei:
8. hinrei haba ka pynmíh-
-noh ia ki diing-shíah bad ia
ki niút-shíah, *ka long* ba-la-
-kyntait-noh, bad *ka long* hajan
ka jingtim, kaba ka jingkut
jong ka *long* ia ka ba'n thang-
-noh kein.
9. HINREI la pynngeit-
-skhem ia ngi shaphang jong
phi, kó ki hep-baíeit, ia kiei-
-kiei bakham-bhá bad ki badei
ia ka jingpynim, la ngi kren
kumta ruh.
10. Namar U Blei u'm *long*
u b'ymhok, kat ba'n klet-noh
ia ka jingleh jong phi bad ia
la ka jingtrei-minot ka jingíeit,
ia kaba phi la iapyníh-pau sha
ka kyrteng jong u, haba phi
la shakri ia kita ki riu-khúid,
bad haba phi iaishakri.
11. Ruh putet ngi kwah ia
uwei-uwei-baroh na phi ba'n
pyníh-pau ia kata kajuh ka
jingsúmar - minot, shaphang
kata ka jingsngou - kut - nía -
-skhem jong ka jingkyrmen
háduh ka bakut:
12. ba phi'n ym jía-long ki
baalhía, hinrei ki nongiapyr-
thúh-bud ia kita -kiba da ka
jingngeit bad ka jingiaishah-
-slem ki iaioh-pateng ia kita
ki jingkular.
13. Namar U Blei haba u la
kular ha U Abraam, naba u'm
lah ba'n smai da uno-uno-ruh-
-ém u bakham-khrau, u la
smai da lade-hí kein,
14. u da ong, "Da shisha
" da ka bakyrkhú nga'n kyrkhú
" ia mé, bad da ka bapynroi-
" -byllín nga'n pynroi-byllín
" ia mé."
15. Te kumta kein, haba u

la iaiáp-shah-slem, u la ioh-
-shem ia kata ka jingkular.
16. Namar ki briu shisha
ki jiu smai da uta u bakham-
-khrau; bad kata ka jingsmai
ka long ha ki ka jingpynkut
ia ka jingiasait pyrshah baroh
ia ka ba'n pynnéh-skhem.
17. Ha kaba U Blei, haba
u mon ba'n pyníh kham shí-
kaddei-éh ha kita ki nongia-
ioh-pateng ka jingkular, ia
kata ka jingb'ymkylla ka
jingthymú jong u, u la buh-
-sakhí ia lade ha pyddeng da
ka jingsmai:
18. ba da ki ar-tylli ki jing-
leh bakhlem-kylla, ha kiba *long*
ka b'ymjiulah ia U Blei ba'n
lamlér, ngi lah ioh ka jing-
pyntyngen bashait-bor, kiba la
phet-ríh ba'n kem-bat ia kata
ka jingkyrmen ba-la-buh ha
khymat *jong ngi*:
19. ia kaba ngi don kum ka
lyngkor ka jong ka mynsiim,
banéh-den ruh bad baskhem,
bad ka baleit-bysut sha ka
bakham-shapoh ia ka jing-
-káh;
20. sha kaba *kum* u nong-
buhhai na ka bynta jong ngi
U Iísous u la leit-bysut, ha-
ba u la jía-long U Rangbah-
-lyngdoh b'ymjiukut katba
kum kata ka kynja-syrím U
Melkhisedek.

VII.—Lynnong.

1. *Shaphang ba ka jinglong-lyng-doh U Melkhisedek ka long ka bakham-kor ia ka jong ka jaid Lebi.* 11 *Bad kumta, na ki bún nía, la pyníh ba Ka Jinglong-lyngdoh U Khristos ka long kham-kor ia ka jong ki lyngdoh jaid Lebi.*

1. Namar une U Melkhise-
dek, u siim Ka Salim, u lyng-
doh jong U Blei U Bahakhlíh-
-tam-éh, uba da wan-tan ia
U Abraam haba u dang wan-
-phai na kata ka bapom ia
kita ki siim, bad uba la kyrkhú
ia u;
2. ha uba ruh U Abraam u
la ai ia ka bashipheu na kiei-
-kiei-baroh; ka banyngkong
kein, haba la batai, *long*, U
Siim ka hok, te hadiin kata
ruh, U Siim Ka Salim, kaba
long, U Siim ka jingsuk;
3. u bakhlem u kypá, u ba-
khlem ka kymí, u bakhlem
jingkhein - jingkhá pateng-la-
-pateng, u b'ym don ka jing-
sydang ki sngi, l'ymne ka jing-
kut ka jingim; hinrei haba la

pynsyrím ia u *kumta* ia uba U Khún U Blei, u iaisah u lyngdoh ia ka b'ymjiukut.

4. Hinrei tó khymíh-puson phi, u bakhrau katno *long* une, ha uba wad U Abraam ruh, uba U Kythau-tymen u la ai ia ka bashipheu na kita ki jinglúte!

5. Bad kita shisha na kiba ki khún U Lebi, haba ki pyddiang ia ka jinglong-lyngdoh, ki don ka húkum ba'n shim ka bashipheu na uba u paitlang katba kum kata Ka Húkum, kata long, na ki para-khún jong ki, la ka long ba ki la míh-noh na ka syngkai U Abraam:

6. hinrei uta u b'ym khein la ka jingkhá pateng-la-pateng na ki, u la shim ka bashipheu na U Abraam kein, bad u la kyrkhú ia uta badon kita ki jingkular.

7. Te khlem ka jingiasait pyrshah baroh, ia u bakham-rit la jiu kyrkhú da u bakham-khrau.

8. Bad hangne shisha ki briu kiba iáp-noh ki pyddiang ia ki bashipheu; hinrei hangta *uta u pyddiang*, shaphang uba la phlá ba u im.

9. Bad, kum ba'n ong ka ktín, U Lebi ruh, uba pyddiang ia ki bashipheu, u la siu ka bashipheu da U Abraam.

10. Namar u la dang long ha ka syngkai ia la u kypá, mynba uta u Melkhisedek u la leit-tan ia u.

11. NAMAR-KATA, lada shisha ka jingjanai ka la jiu long da kata ka jinglong-lyngdoh bajaid Lebi, (namar ha ka la lah buh húkum ha uta u paitlang,) dang *don* kam aiuh pat ba'n pynmíh ia uwei-pat u lyngdoh katba kum kata ka kynja-syrím U Melkhisedek, bad ba'n ym khot ia u katba kum kata ka kynja-syrím U Aaron?

12. Namar haba la pynplí-noh ia kata ka jinglong-lyngdoh, na ka badon kam kein la pynlong ka jingpynplí-noh ia ka húkum ruh.

13. Namar uta shaphang uba la kren ia kine kiei-kiei-ruh, u la dei dykhot ia kawei-pat ka jaid, na kaba uno-uno-ruh-ém u'm jiu la áp-súmar ia ka dúwan.

14. Namar *ka long* bapau-shinná, ba uba U Trai jong ngi u la míh náduh U Ioudas,

shaphang kata ka jaid U Mosis u'm shym la kren ei-ei-ruh shaphang ka jinglong-lyngdoh.

15. Bad ka dang long bapau-shinná kham shikaddei, haba la pynmíh ia uwei-pat U Lyngdoh katba kum kata ka jingsyrím U Melkhisedek,

16. ia uba la pynlong *kumta*, ym katba kum ka rúkom ka húkum bakynja-doh, hinrei katba kum ka bor ka jingim b'ymjiukut.

17. Namar *U Blei* u phlá, "Ba *mé long* ma-mé U Lyng-"doh b'ymjiukut katba kum "kata ka kynja-syrím U Mel-"khisedek."

18. Namar ka long shisha ka jingpyndam-noh ia ka húkum balong mynshiwa, naba kata ka jingtlot bad ka jingb'ymmyntoi jong ka;

19. (namar Ka Húkum ka'm shym la pynjanai ia kaei-kaei-ruh-ém), hinrei hadiin *don* ka jingialam hapoh ka jingkyrmen bakham-bhá, da kaba ngi wan hajan U Blei.

20. Bad ha kaba kumta ba ym khlem ka jingsmai *la pynlong ia u U Lyngdoh ;*

21. (namar shisha la pynlong ia kita ki lyngdoh khlem ka jingsmai ; hinrei ia une da ka jingsmai, da uta u baong ha u, "U Trai u la smai bad u'n "ym kylla-ka-bamut, *Mé long* "ma-mé U Lyngdoh b'ymjiu-"kut katba kum kata ka kyn-"ja-syrím U Melkhisedek :")

22. kat katta kein la pynlong ia U Iísous U Nongbah-khlíh ka jiutang bakham-bhá.

23. Bad kita shisha, ki long shibún ki lyngdoh ia kiba la pynlong, naba kata ka bapynpep *ia ki* da ka jingiáp ba'n iaisah-lang :

24. hinrei une, naba kaba u iaisah b'ymjiukut, u don ka jinglong-lyngdoh ka b'ymjiu-híer-noh pateng-la-pateng.

25. Namar-kata u lah ruh ba'n pynim lut janai ia kita kiba wan ha U Blei da u, haba u im hala-karta ia ka ba'n iasait na ka bynta jong ki.

26. Namar U Rangbah-lyngdoh u bakumta u la bit ia ngi, *uba long* u bakhúid, u balúi-lúi, u b'ymdabit-tyngit, u ba-la-kyrphang na ki bapop, bad ia uba la pynlong bakham-hakhlíh ia ki byneng ;

27. uba u'm don kam hala ka sngi, kumba kita ki rangbah-

-lyngdoh; ba'n kinia jingkinia shiwa namar kita ki pop la ki jong hí, te hadiin namar kita *ki pop* uta u paitlang; namar ia kane u la leh tang shisin-leh, mynba u la kinia-noh ia lade.

28. Namar kata Ka Húkum ka thung ia ki briu ba'n long ki rangbah-lyngdoh haba ki don ka jingtlot; hinrei kata ka ktín ka jong kata ka jingsmai, kaba hadiin kata Ka Húkum, *ka thung* kein ia U Khún, ia uba la pynlong-janai b'ymjiukut.

VIII.—Lynnong.

1. *Long hangne ba nang pynih-nía ym tang ba U Khristos kum U Rangbah-lyngdoh u long kham-hakhlih ia ki khùn U Aaron; hinrei ba kita kiei-kiei-ruh badei sha ka jiutang bathymmai ha kaba u long U Rangbah-lyngdoh ki kham-bhá ia kita kiei-kiei-ruh ki jong ka jiutang barim, ia kaba la pyndam-noh.*

1. Te shaphang kita kiei-kiei-ruh ia kiba la kren, *kane long* ka bakongsan kein: Ngi don U Rangbah-lyngdoh u bakumta, uba la shong sha ka mon ka khet ka jong U Bakhrau-tam ha ki byneng;

2. U Shakri ka jaka bakyntang, bad kata ka iing-trep ka bashisha, ia kaba uba U Trai u la pynieng-skhem, te ym u briu kein.

3. Namar la thung ia u rangbah-lyngdoh baroh ia ka ba'n ai-ngúh da ki jingai-ngúh ruh bad ki jingkinia: namar-kata *la don* kam ia Une ba'n ioh ruh ia kaei-kaei-ruh da kaba u'n da ai-ngúh.

4. Namar shisha lada u la long ha ka khyndeu, u'm da la long wad u lyngdoh, haba don kita ki lyngdoh kiba jiu ai-nguh da kita ki jingai-ngúh katba kum Ka Húkum:

5. kiba shakri-níam *tang* ha ka dur bad ka syrngiu kita kiei-kiei bakynja-byneng, kumba la sneng-mahám ia U Mosis da U Blei, haba u sa thau-pyndep ia kata ka iing-trep: namar, "Tó khymíh, u ong, "ba me'n ioh-thau ia kiei-kiei-"-baroh katba kum kata ka "dur ia kaba la pyníh ha mé "ha uta u lúm."

6. Hinrei mynta u la ioh ia ka jingkam lyngdoh ka bakham-kor, da ka bakatne ba u long ruh U Ksíang ka jiutang ka bakham-bhá, ia kaba la

pynnéh kein ha ki jingkular ki bakham-bhá.

7. Namar lada kata *ka jiutang* ka banyngkong ka la long b'ymdúna, ym shym da la wád jaka ia ka baar.

8. Namar haba kynnoh-pop ha ki, u ong, "Ha khymíh, "ki sngi ki wan, ong U Trai, "h'ynda nga'n pyndep-skhem "ia ka jiutang bathymmai bad "ka iing Israil bad ka iing Iou-"das ruh :

9. "ym katba kum kata ka "jiutang ia kaba nga la pyn-"long bad kita ki kypá jong "ki, ha ka sngi mynba nga la "shim ia ka ktí jong ki, ia ka "ba'n ialam-noh ia ki na ka rí "Ejipt; naba ki'm shym la "iainéh ma-ki ha kata ka "jiutang jong nga, te ma-nga "nga la leh-lyndet ia ki, ong "U Trai.

10. "Naba kane *ka long* "kata ka jiutang ia kaba nga'n "buh-skhem bad ka iing Israil "hadiin kita ki sngi, ong U "Trai; Nga'n buh ia ki húkum "jong nga ha ka bamut jong "ki, bad nga'n thoh ia ki ha "ki dohnúd jong ki; bad nga'n "dei U Blei ia ki, bad ma-ki "ki'n dei u paitlang ia nga :

11. "bad uwei-uwei-baroh "u'n u'm ioh-hikai ia la u "paramarjan, bad uwei-uwei-"-baroh ia la u para, da ka "baong, Tó tip ia uba U Trai : "naba baroh kein ki'n tip ia "nga, náduh í barit jong ki "háduh u bakhrau jong ki.

12. "Naba nga'n long u "baisynei ia ki b'ymhok jong "ki, bad ia ki pop jong ki, "bad ia ki jingpallat jong ki, "nga'n ym kynmau shuh."

13. "Da ka baong, *Ka jiutang* bathymmai, u la pynlong-rim ia kata ka banyngkong. Te ia kata ba la pynlong-rim bad ba man-slem, *ka long* hajan ka badúh-noh.

IX.—Lynnong.

1. *Shaphang kiei-kiei ki jingdon kata ka iing-trep ba la thau da U Mosis; bad ki níam-ki-rúkom bad ki jingkinia ka jiutang banyngkong, kiba la long tang ki syrngiu :* 11. *te kumta ki la long ki bakham-dúna bor shibún ia ka snám bad ia ka jingkinia U Khristos.* 15. *Ba don kam ia kawei ka jingkinia U Khristos.*

1. Te kumta kein kata *ka jiutang* ka banyngkong ruh ka la don ki jingpynlong-níam ka

bamane-Blei, bad kata ka iing-
-kyntang bapyrthei.
2. Namar la pynlong ia ka
iing-trep, *ka pulit* ka bashiwa,
ia kaba la khot Ka Jaka-kyn-
tang, ha kaba *la don* kata ka
jingpynieng-sharak, bad kata
ka míej, bad kata ka babuh-
-pyníh ia ki kypú.
3. Bad shadiin kata ka jing-
káh ka baar, *long kata ka pulit*
ka iing-trep ia kaba la khot, Ka
bakyntang-tam ki bakyntang ;
4. kaba don ka plíang ksíer
bathang-iúbíh, bad kata ka
sunduk jong kata ka jiutang
ia kaba la tap baroh-saudong
da ka ksíer, ha kaba *la don* u
khíu ksíer ka badon kata ka
manna, bad uta u diingduh
U Aaron uba la phuh, bad kita
ki mau-lyngkyniáp jong kata
ka jiutang ;
5. bad halor jong ka, *la don*
ki kherubim ka burom-tyng-
shain ki baiakáh-lor ia ka
jingtap-isynei ; shaphang jong
ki ka'm long mynta ba'n kren
hala ka bynta-bynta.
6. Te haba la pynlong-bíang
ia kine kiei-kiei-ruh kumta,
kita ki lyngdoh ki jiu leit-by-
sut hala ka sngi sha kata ka
iing-trep *sha ka pulit* bashiwa
kein, haba ki iapyndep ia ki
níam-mane-Blei.
7. Hinrei sha kata *ka pulit*
ka baar, uba u rangbah-lyng-
doh marwei *u jiu bysut* shisin
hala ka snem, ym khlem ka
snám, ia kaba u ai-ngúh na ka
bynta ia lade, bad *na ka bynta*
kita kiei-kiei-ruh ki jingb'ym-
tip jong uta u paitlang.
8. Ia kane kein uba U Myn-
siim Bakhúid u da pyníh-shai,
ba ym put la pynpau-shinná
ia kata ka lynti sha Ka Ba-
kyntang-tam *ki bakyntang*, kat-
ba kata ka iing-trep ka banyng-
kong ka dang ioh ka jingieng:
9. kaba *long tang* ka jing-
syrím háduh ka aiom ka ba-
mynta ; ha kaba la ai-ngúh da
ki jingai-ngúh ruh bad ki jing-
kinia, ki b'ym lah ba'n pyn-
janai shaphang ka jingiatip-
-lem ia uta uba shakri-níam-
-Blei ;
10. *haba ki long* tang sha-
phang ki jingbám bad ki jing-
díh, bad ki jingsait babún-jaid,
bad ki jingpynlong-níam ka
doh, ia kiba la buh tadynda ka
ía ka jingpynbeit-bhá.
11. HINREI U Khristos
haba u la míh-pau U Rang-
bah-lyngdoh kita kiei-kiei ki

babhá ki ba'n sa wan, lyng-
ba kata ka iing-trep bakham-
-khrau bad bakham-janai, ym
ba-la-thau da ki ktí, kata long,
ym na jong kane ka pyrthei ;
12. l'ymne da ka snám ki
blang bad ki khún-massi, hin-
rei da ka snám jong u hí, u la
leit-bysut tang shisin kein sha
kata Ka Jaka-kyntang, haba
u la lah shem hí ia ka jing-
siuspah b'ymjiukut.
13. Namar lada kata ka
snám ki massi-kyrtong bad ki
blang, bad ka dypei ka massi-
-kynrau basynreit ia kita ia
kiba la pyntyngit, ka pynkhúid
sha kata ka jingpynkhúid ia
ka doh ;
14. da katno tam kata ka
snám jong U Khristos uba da
U Mynsiim b'ymjiukut u la
ai-ngúh ia lade bakhlem-pop
ha U Blei, ka'n pynkhúid ia
ka jingiatip-lem jong phi na
ki jingleh baiáp, ia ka ba'n
shakri ia U Blei Baim ?
15. Te naba kane, u
long U Ksíang ka jiutang ba-
thymmai, ba kumta kein, haba
la long ka jingiáp ia ka ba'n
siuspah na kita ki jingpallat
kiba hapoh kata ka jiutang
banyngkong, kita ia kiba la
khot ki'n la ioh-pyddiang ia
ka jingkular ia kata ka bynta-
-skhem b'ymjiukut.
16. Namar ha kaba *don* ka
jiutang, don kam ba'n pyn-
míh-nía ia ka jingiáp uta uba
la búh-skhem *ia ka.*
17. Namar ka jiutang *ka
long* baskhem ha kaba long ki
baiáp ; naba ka'm jiu don bor
haba dang im kein uta uba la
búh-skhem *ia ka.*
18. Naba kumta ym shym
la pynkyntang-skhem ia *ka
jiutang* ka banyngkong khlem
ka snám.
19. Namar haba la lah kren
da U Mosis ia ka húkum-
-skhem baroh katba kum ka
húkum ha uta u paitlang ba-
roh, *bad* haba u la shim ia ka
snám ki khún-massi bad ki
blang, lem bad ka úm, bad u
shniúh langbrot basau-bythúh,
bad ka hyssop, u la synreit ia
kata ka kítap hí ruh bad ia
uta u paitlang baroh,
20. u da ong, "Kane *ka long*
" ka snám jong kata ka jiu-
" tang, ia kaba U Blei u la
" húkum-skhem ha phi."
21. Bad putet, u la synreit
kumjuh da kata ka snám ia
kata ka iing-trep ruh, bad ia

ki khíü baroh jong kata ka bashakri-níam-Blei.

22. Bad lajan da ka snám la pynkhúid ia kiei-kiei-baroh katba kum Ka Húkum; bad khlem ka bapynmíh snám ym don kein ka jingmáp.

23. *La* don kam, namar-kata, ba'n pynkhúid da kine kiei-kiei ruh ia kita ki dur jong kita kiei-kiei-ruh ha ki byneng, hinrei ia kita kiei-kiei-ruh hí ki bakynja-byneng da ki jingkinia bakham-bhá ia kine.

24. Namar U Khristos u la leit-bysut ym sha Ki Jaka-kyntang ba-la-thau da ki ktí, ki dur kita kiei-kiei-ruh bashisha; hinrei sha kata ka byneng hí, mynta ba'n pyníh-pau ia lade ha khymat U Blei na ka bynta jong ngi:

25. l'ymne *ba don kam* khynang ba u'n kinia-ai-ngúh ia lade búnsin, kumba uba u rangbah-lyngdoh u leit-bysut sha kata Ka Jaka-kyntang hala ka snem da ka snám kawei-pat;

26. namar haba da kumwei ka la dei ia u ba'n shah búnsin náduh myndanglong ka pyrthei; hinrei mynta-tang shisin la pynmíh-pau ia u ha ka bapynwai-noh ia ki ía, ia ka ba'n pyndam-noh ia ka pop da kata ka jingkinia jong u hí.

27. Te kat kumba la buh khynang ha ki briu ba'n iáp-noh tang shisin, bad hadiin kane *long* ka jingbishár:

28. kumta U Khristos ruh haba la kinia-ai-ngúh tang shisin ia u ia ka ba'n bah-noh ia ki pop ki babún, u'n míh-pau ka baarsin kein, khlem *bah* ka pop, ha kita kiba iaáp-khymíh hir-hir ia u, ia ka jingpynim.

X.—Lynnong.

1. *Hangne haba wai-noh ia ka nía shaphang ka jingdúna-bor kita ki jingkinia baroh hapoh ka húkum U Mosis, ba'n bah-noh ia ki pop; u pyníh-shai ba ka jingkinia U Khristos tang shisin ka don bor janai kum ka kúna babíang-éh.* 19. *Na kata u sneng-kyntú ia ki ba'n iaileh kiei-kiei ki jingleh babhá; bad u sneng-mahám shaphang kiei-kiei ki ba'n jía ha ki lada ki'm iaileh kumta.*

1. Namar kata Ka Húkum haba ka don *tang* ka syrngiu kita kiei-kiei-ruh ki ba'n sa wan, *bad* ym kaba bíang

hí ka dur jong kita kiei-kiei-ruh, ka'm jiu lah da kita kijuh ki jingkinia ia kiba ki ai-ngúh, hala ka snem khlem-da-púd, ba'n pynjanai ia kita kiba wan hajan.

2. Namar haba da kumwei ki'm shym da la wai-noh ba'n la ai-ngúh ia ki? naba haba la pynkhúid tang shisin ia kita kiba iamane-Blei, ki'm da don kaei-kaei-ruh-ém shuh ka jing-iatip-lem ia ki pop.

3. Hinrei ha kita *ki jingkinia don* ka jingpynkynmau-pat ia ki pop hala ka snem.

4. Namar *ka long* ka b'ymlah ia ka snám ki massi-kyrtong bad ki blang ba'n kit-noh ia ki pop.

5. Naba kumta haba U wan-bysut sha kane ka pyrthei, U ong, "Ia ka jingkinia
" bad ia ka jingai-ngúh me'm
" shym la mon; hinrei ia ka
" met mé la khréh ia nga:

6. "ia ki jingai-ngúh-thang,
" bad *ia ki jingkinia* namar
" ka pop me'm shym la sngou-
" bhá.

7. " Hynda kumta nga la
" ong, Ha khymíh, nga la poi
" (ha ka jingkylliap ka kítap
" la thoh shaphang jong nga,)
" ia ka ba'n leh, Ah U Blei, ia
" kata ka mon jong mé."

8. Ha neng haba u da ong, ba, " Ia ka jingkinia bad ia ka
" jingai-ngúh, bad ia ki jingai-
" -ngúh-thang, bad *ia ki jing-*
" *kinia* namar ka pop me'm
" shym la mon, l'ymne me'm
" shym la sngoubhá *ha ki;*"
(ia kiba la ai-ngúh katba kum kata Ka Húkum;)

9. h'ynda kumta u la ong,
" Ha khymíh, nga la poi ia ka
" ba'n leh, Ah U Blei, ia kata
" ka mon jong mé." U pyndam-noh ia kata ka banyngkong khynang ba u'n ioh-pynnéh ia kata ka baar.

10. Da kaba kata ka mon, la pynkhúid ia ngi da kata ka bakinia-ai ngúh ia ka met ka jong U Iísous Khristos tang shisin kein.

11. Te shisha u lyngdoh baroh u da ieng hala ka sngi haba u shakri-níam Blei, bad búnsin u da ai-ngúh da kita kijuh ki jingkinia, kiba ki'm jiu lah ba'n kit-noh ia ki pop:

12. hinrei Une kein, h'ynda u la lah ai-ngúh *tang* kawei ka jingkinia namar ki pop ia ka b'ymjiukut, u la shong sha ka mon U Blei;

13. náduh mynta u da áp-
-khymíh "tadynda yn la ioh-
" -buh ia ki bashún ia u ka
" jingiúh hapoh ki slajat jong
" u."
14. Namar da kawei kein
ka jingai-ngúh u la pynjanai
ia ka b'ymjiukut ia kita ia kiba
la dang pynkhúid.
15. Te uba U Mynsiim
Bakhúid hí u phlá ruh *ia kane*
ha ngi: namar hadiin ia kaba
u la ong mynshiwa,
16. "Kane *ka long* kata ka
" jiutang ia kaba nga'n buh-
" -skhem bad ki hadiin kita ki
" sngi, ong U Trai; Nga'n buh
" ia ki húkum jong nga ha ki
" dohnúd jong ki, bad ha ki
" bamut jong ki nga'n thoh ia
" ki;
17. " bad ia ki pop jong
" ki bad ia ki jingpallat jong
" ki nga'n ym kynmau shuh."
18. Te ha kaba *don* ka jing-
máp ia kine, ym dang *don* shuh
ka jingai-ngúh namar ka pop.
19. Namar-kata, haba
ngi don, kó ki para-bangeit, ka
jingshlur-lúid ia ka ba'n leit-
-bysut sha kata Ka Jaka-kyn-
tang-tam da kata ka snám U
Iísous,
20. ia kaba u la pynkyn-
tang namar ma-ngi, *kaba long*
ka lynti bathymmai bad baim,
lyngba kata ka jingkáh, kata
long, ka met jong u;
21. bad *haba ngi don* U
Lyngdoh Bakhrau halor kata
ka iing U Blei;
22. tó ai ba ngi'n iawan
hajan da ka dohnúd bashisha
ha ka jingsngou-kut-nía-skhem
ka jingngeit, haba la synreit
khúid ia la ki dohnúd na ka
jingiatip-lem basniu, bad haba
la sait ia la ka met da ka úm
bakhúid.
23. Tó ai ba ngi'n iabat-
-skhem ia kata ka jingphlá-shai
ia la ka jingkyrmen, bakhlem-
-kynriah-noh; (namar u baiai-
néh kein *long* uta uba la ku-
lar;)
24. bad tó ai ba ngi'n ianieu-
-khymíh-thúh paralok-hí ia ka
ba'n pynshait ha ka jingiaíeit
bad ha ki jingleh babhá:
25. khlem da íehnoh ia kata
ka jingiaseng-lang jong ngi ia
lade, kumba jiu *long* ka rúkom
kiwei; hinrei da sneng-kyntú
paralok-hí; bad da katne
kham-tam ha katba phi ioh-íh
ia kata ka akhér-ka-sngi ba-
nang-wan jan.
26. Namar haba ngi leh-pop

da la ka mon hí hadiin kaba
la ioh-pyddiang ia kata ka
jingtip-bíang ia ka jingshisha
ym dang sah shuh ka jingkinia
namar ki pop;
27. hinrei kaba ka jingáp-
-khymíh bashepting-éh ia ka
jingbishár, bad ka jingsngou-
-shlá ka baméh-lep ka ba'n sa
bám-duh ia kita ki nongialeh-
-pyrshah.
28. Jár uba la kyntait-noh-
-bein ia ka húkum U Mosis,
u iáp-noh khlem ka jing-
isynei, hapoh ar-ngút ne lai-
-ngút ki nongsakhí:
29. da katno ka jingpyn-
shitom bakham-éh, phi mut,
ba yn nieu-dei ia uta uba la
iúh-bein ia uba U Khún U
Blei, bad ba la nieu b'ymkhúid
ia kata ka snám jong kata
ka jiutang, da kaba la pyn-
khúid ia u, bad ba la leh-
-bein ia uba U Mynsiim ka
jingaiei?
30. Namar ngi tip ia uta
uba la ong, "Ka jingpynhíer-
" -kyput *ka long* ka jong nga
" hí, nga'n leh-kylliang ma-nga
" *ia kata*," ong U Trai. Pat
ruh, " U Trai u'n bishár-
" -pynbeit ia u paitlang jong
" u."
31. *Ka long* bashepting-éh
ia ka ba'n háp ha ki ktí U Blei
Baim.
32. Hinrei tó pynkynmau
ia lade shaphang kita ki sngi
bamynshiwa, ha kiba, h'ynda
la pynshai ia phi, phi la iaishah
ia ka jingpynéh bakhrau ki
jingshah-shitom;
33. ha kane shisha kein,
haba la pynlong jingkhymíh-
-thúh-bein ia phi da ki jing-
kren-bein ruh bad da ki jing-
shah-jinjar; bad ha kane de,
haba phi la jía-long ki nongia-
syllok jong kita ia kiba la pyn-
long-bein kumta.
34. Namar phi la iashah-lem
bad nga ruh ha kita ki jing-
khúm jong nga, bad phi la
iashah da ka jingkymen ia ka
baleh-lúti ia kita kiei-kiei-ruh
ki jingdon jong phi, da ka ba-
tip-skhem ba phi don ia lade
ka spah ha ki byneng ka ba-
kham-bhá, bad ka baiainéh.
35. Namar-kata, wat bred-
-noh phi ia kata ka jingsngou-
-shlur-lúid jong phi, kaba don
ka nong-hun bakhrau.
36. Namar phi don kam ia
ka jingiaishah, khynang ba
haba phi la ioh-leh ia kata
ka mon U Blei, phi'n la ioh-

-pyddiang ia kata ka jing-
kular.
37. Namar dang sa shibit
arbit-éh, te "Uta uba sa wan
" u'n wan, bad u'n u'm pyn-
" slem.
38. " Hinrei u bahok na ka
" jingngeit u'n ioh-iaiim: hin-
" rei lada ka kynriah dadiin
" kein, ka mynsiim jong nga
" ka'm sngoubhá ha U."
39. Hinrei ngi'm long ma-
-ngi kiba na ka bakynriah
dadiin ia ka ba'n jot-noh, hin-
rei kiba na ka jingngeit ia ka
ba'n ríh-pynim ia ka mynsiim.

XI.—Lynnong.

1. *Shaphang kaei long ka jingngeit; bad ka jingpyníh-nía shaphang ka bor-bah ka jingngeit kaba la pau ha kita Ki Kypá-tymen, bad ha kíwei, bapyníh na ka jingiathúhkhána Ka Testament barim.*

1. Te ka jingngeit ka long
ka nía-sngou-skhem badon
kiei-kiei-ruh ha kiba la kyrmen,
ka jingpyníh kyndúh-shai ia
kiei-kiei-ruh ia kiba ym la ioh-
-íh.
2. Namar ha ka la phlá-
-sakhí babhá ia kita Ki Kypá-
-tymen.
3. Da ka jingngeit ngi shem-
phang ba la pynlong-bíang ia
kita ki pyrthei, da ka ktín
U Blei, kat ia ka ba'n ym
pynlong ia kita kiei-kiei-ruh
ba-la-ioh-íh na kiei-kiei-ruh
ba-la-pau.
4. Da ka jingngeit, U Abel
u la ai-ngúh ha U Blei ia ka
jingkinia bakham-kor ia U
Kain, da kaba la phlá-sakhí
ia u ba u long u bahok, namar
U Blei u da phlá-sakhí sha-
phang kita ki jingai jong u;
bad da kaba, haba u la iáp-noh,
u dang kren.
5. Da ka jingngeit, la pyn-
kynriah-noh soit ia U Enokh
ba u'n u'm la ioh-íh ia ka jing-
iáp; "bad ym shym la shem ia
" u, naba U Blei u la lah pyn-
" kynríah-noh soit ia u:" na-
mar mynshiwa kata ka jing-
pynkynríah-noh soit ia u la
phlá-sakhí ia u, ba u la pyn-
sngoubhá ia U Blei.
6. Hinrei khlem ka jing-
ngeit *ka long* b'ymlah ba'n
pynsngoubhá *ia U*: namar
ka dei ia uta u bawan hajan
U Blei ba'n ngeit ba u don,
bad ba u long u baai-nong-hun
ha kita kiba wád bíang-bíang-
-ruh ia u.

7. Da ka jingngeit, U Noe haba la sneng-mahám ia u shaphang kita kiei-kiei-ruh ia kiba b'ym put la ioh-íh, da ka basngou-tíng-riu-Blei u la pynlong ia ka iing-liing ia ka ba'n pynim ia ka iing jong u; da kaba u la pynrem ia kata ka pyrthei, bad u la jía-long u nongioh-pateng ia kata ka hok kaba katba kum ka jingngeit.

8. Da ka jingngeit, U Abraam mynba la khot ia u, u la kongúh ba'n leit-noh sha kata ka jaka, ia kaba u ba'n sa pyddiang ia ka ba'n long ka bynta-skhem; te u la leit-noh, u'm da tip kein shaei u leit.

9. Da ka jingngeit, u la shong-basá ha kata ka rí jong ka jingkular kumba *ha* ka rí banongwei, u da shong-sáh ha ki iing-trep, lem bad U Isaak bad U Iakob, kiba ki nongiaioh-pateng-lem ia kata ka jingkular kaba kajuh:

10. namar u la jiu áp-khymíh ia kata ka nongbáh ka badon kita ki nongrim-skhem, jong kaba u nongtei bad u nongthau *long* U Blei.

11. Da da jingngeit, wad Ka Sarra ia lade-hí ka la ioh ka bor ia ka ba'n punkhún, bad haba ka la pallat aiom karta ka la khá-khún, naba ka la nieu u baiainéh ia uta uba la lah kular.

12. Naba kumta wad *tang* na uwei la pynkhá-khún, bad uta kein uba la kylla-sydot-noh, *ia kiba* kat kum ki khlúr jong ka byneng, ha *ka jinglong* paitbah bylín, bad kum uta u shíap uba harúd ka rymiang dúriau, ia uba b'ymlah-khein.

13. Kine baroh ki la iáp-noh ha ka jingngeit, ki b'ym shym la pyddiang ia kita ki jingkular, hinrei ki da la ioh-íh ia ki na jingngai, te la pynngeit-skhem ia ki *shaphang jong ki*, bad ki da la sngou-kynthúp *ia ki*, bad ki da la iaphlá ba ki long ki nongwei bad ki soh-shnong ha kane ka pyrthei.

14. Namar kita kiba ong ia kiei-kiei-ruh kat kita ki iapyn-pau-shinná ba ki iawád-éh ia la ka rí.

15. Bad lada shisha ki la jiu kynmau hir-hir ia kata *ka rí*, na kaba ki la iawan-míh-noh, ki da lah ioh ka por babit ba'n leit-phai-pat.

16. Hinrei mynta ki iakwah-brai-éh ia *la ka rí* bakham-bhá, kata ka long, ka bakynja-byneng; naba kumta U Blei u'm sngou-lehrain ia ki, ba yn khot ia u kein U Blei jong ki; namar u la khréh ka nongbáh ia ki.

17. Da ka jingngeit, U Abraam mynba la tynjúh ia u, u la kinia-ai-ngúh ia U Isaak; te *kumta* uta uba la lah pyddiang-kynthúp ia kita ki jingkular, u la kinia-ai-ngúh ia la *u khún* ba-la-khá-marwei;

18. shaphang uba la kren, "Ba ha U Isaak yn khot ha "mé symbai:"

19. haba u la wai-nía-noh ba uta U Blei *u long* u balah ba'n pynmíh-pat *ia u* wad na ki baiáp; nangta kein u la ioh-pyddiang pat ruh ia u *kum* ha ka jingsyrím.

20. Da ka jingngeit, U Isaak u la kyrkhú ia uta U Iakob bad ia uta U Isau shaphang kiei-kiei ki ba'n sa wan.

21. Da ka jingngeit, U Iakob mynba u sa iáp, u la kyrkhú ia uwei-uwei jong kiba ki khún-shinrang U Iosiph; bad "u la mane-dem ha ka klíar "u diingduh jong u."

22. Da ka jingngeit, U Iosiph haba u sa iáp u la pynkynmau shaphang kata ka jingleit-noh kiba ki khún Israil; bad u la húkum-skhem shaphang kita ki shiing jong u hí.

23. Da ka jingngeit, mynba la khá ia U Mosis, la buh-ríh ia u lai bynai da ki kymí-ki-kypá jong u, naba ki la ioh-íh ia u khúnlung *ba u long* babhá-éh lymphúin; te ki'm shym la shepting ia kata ka húkum uta u siim.

24. Da ka jingngeit, U Mosis mynba u la long rangbah, u la kyntait-noh ba yn khot ia u u khún ka khún U Pharao;

25. haba u la jíd hí khamtam ba'n shah-shitom lem bad u paitlang U Blei, ia ka ba'n ioh ka jingsngou-brai ia ka pop tang shibit;

26. haba u la nieu ia ka jingkren-bein ia U Khristos kum ka spah bakham-khrau ia kita ki jingkynsheu ha Ka Ejipt: namar u la khymíh-shain kein sha kata ka nonghun.

27. Da ka jingngeit, u la íehnoh ia Ka Ejipt, khlem shepting ia ka jingbittar uta u siim: namar u la iainéh--shlur kum u baioh-íh ia uta ia u b'ymioh-íh.

28. Da ka jingngeit, u la pynlong ba'n rakhe ia kata Ka Níam-ka-jinglait, bad ia kata ka jingsynreit ia ka snám, khynang ba uta u bapynjot-noh ia kita ia ki ba-la-khá-nyngkong u'n u'm la ioh-kytáh-sniu ia ki.

29. Da ka jingngeit, ki la ialeit lyngba ia kata Ka Dúriau Basau kumba da ka ryngkeu: ia kaba haba kita ki nong Ejipt ki la ianúd pyrshang *kumta* ki la iáp-jillop.

30. Da ka jingngeit, kita ki kynroh Ka Jerikho ki la kyllon-khram, h'ynda la iaid-tauwíar ia ki jin hinieu sngi.

31. Da ka jingngeit, ia Ka Raab kaba ka núti ym shym la pynjot-noh lem bad kita ki b'ymkongúh, naba ka la pyddiang sngoubhá ia kita ki nongsyntíat da ka jingsuk.

32. Te ia kaei nga'n dang ioh-ong shuh? namar ka'n ym dap kein ka por ia nga haba da iathúh-byniah shaphang U Gedeon, bad *shaphang* U Barak, bad *shaphang* U Sampson, bad *shaphang* U Iephthae; *shaphang* U Dabid ruh, bad U Samuil, bad *shaphang* kita Ki Nongiathúhlypa;

33. kiba dâ ka jingngeit, ki la jop-noh ia ki híma, ki la jiu trei ia ka hok, ki la ioh-shem ia ki jingkular, ki la khang-khop ia ki shintur ki sing,

34. ki la pynlip ia ka bor-éh ka ding; ki la ioh-phet-iáp-noh na ki syrti waitlam, la pynshait-bor ha ki na ka batlot--bor, la pynlong ia ki ki bakhlain-shlur ha ka jingialeh--thymá, ki la pynphai-phet-iáp ia ki paitlang-iapom jong ki banongwei.

35. Ki kynthei ki la ioh--pyddiang ia kita ki baiáp jong ki na ka jingpynmíh-pat; hinrei ia kiwei la shoh-iáp, haba ki'm shym la pyddiang ia ka jingpyllait-noh; khynang ba ki'n la ioh-shem ia ka jingpynmíh-pat bakham-bhá:

36. hinrei kiwei-pat ki la shem ia ka jingtynjúh da ki jingleh-bein-sat bad ki jingsympat-jam, haoid, ruh putet da ki jingkhúm bad ka jingsah--byndí:

37. la lynthem-mau ia ki, la ot-arliang ia ki da ka korat, la pynshoi ia ki, la pyniáp-noh ia ki da ka waitlam; ki la iaid-kylleng ha ki sníh-lang-brot, *bad* ha ki sníh-blang; ki basngou-kyrdúh, ia kiba la pynjinjar-sat, ia kiba la pyn-kordit-jam;

38. (ia kiba ka'm shym la long dei ia kane ka pyrthei *ba'n ioh* kein!) ia kiba la pyniaid sakymá ha ki rí-khlau, bad *ha* ki lúm, bad *ha* ki krem bad kiba ki thliu ka khyndeu.

39. Te kine baroh, haba la phlá-sakhí ia ki da ka jing-ngeit, ki'm put la ioh-pyddiang ia kata ka jingkular:

40. haba U Blei u la khréh-lypá shaphang jong ngi ia kaei-kaei-ruh bakham-bhá, khynang ba khlem ia ngi yn ym la ioh-pynjanai ia ki.

XII.—Lynnong.

1. *Hangne u iaikyntú ia ki na ki nía ba'n iainéh ha ki jingleh bariu-Blei; bad u pyníh, ba ka jingsneng-pynshitom namar b'ymiainéh, ka long ka jing-kyrkhú kein.* 18. *Ia ka ba'n pynshait ia ki, u pyníh ba ki la jía-long hapoh ka jiutang ba-thymmai, ka bakham-bhá ia ki ia kata ka barim.*

1 Naba kumta ma-ngi ruh, haba ngi don u ly-oh ki nong-sakhí bakatne baieng-tauwíar ia ngi, haba ngi la buh-noh-bak ia ka jingban-khía baroh, bad ia kata ka pop ka bashait kér-saudong *ia ngi*, to ai ngi'n phet da ka jingiainéh-minot ia ka jingiaphet-pynéh ia kaba la buh ha khymat jong ngi;

2. da ka bakhymíh-shain sha U Iísous uba U Nongia-lam-tynrai bad U Nongpyn-janai ia ka jingngeit; uba, namar kata ka jingkymen ia kaba la buh ha khymat jong u, u la shah ia ka diingphyná, haba u la nieu-bein ia ka jing-lehrain, bad u la shong sha ka mon kata ka khet ka jong U Blei.

3. Namar tó phi'n pyrkhat-bíang ia uta uba la iaishah ia ka bakatne ka jingialeh pyr-shah ia lade da kita ki bapop, ioh ba phi'n sngou-thait-ián da ka basngou-ngai-lyngai ha ki mynsiim jong phi.

4. Phi'm put la ieng-ialeh pyrshah ha b'ynda ka bamíh-snám, da ka bapynéh pyrshah bad kata ka pop.

5. Te phi la klet-noh ia kata ka jingsneng-kyntú, kaba kren-pyníh ha phi kumba ha ki khún-shinrang, "Kó u khún " jong nga, wat nieu-bein ia ka " jingsneng-sympat na U Trai, " l'ymne wat sngou - ngai - " -lyngai haba da sneng-pyn- " beit ia mé da u:

6. " namar ia uba U Trai u " íeit, u sneng-pynbeit, bad u " sympat ruh ia u khún ba- " roh ia uba u pyddiang-hun " kein."

7. Lada phi iaishah ia ka jingsneng - sympat, U Blei u leh bad phi kumba bad ki khún - shinrang ; namar uei uba long u khún ia uba u kypá *jong u* u'm jiu sneng- -sympat ?

8. Hinrei lada phi long khlem ka jingsneng-sympat, na kaba la pynlong ia ki baroh ki nongioh-iabynta, te kumta phi long ki khún-pyngkhá, bad ym ki khún-khá-burom.

9. Ruh putet, ngi la jiu don kita ki kypá ka doh jong ngi kum ki nongsneng - sympat, bad ngi la jiu tíng-burom *ia ki:* ható ym da kham-tam shibún yn pynlong ia ngi hapoh ia uba U Kypá ki mynsiim *jong ngi,* bad *kumta* ioh-im ?

10. Namar kita shisha tang ia khyndiat ki sngi ki la sneng-sympat *ia ngi,* katba kum kaba íhbit ma-ki ; hinrei ma-u khynang ia ka ba'n pynmyntoi *ia ngi,* ia ka ba'n ioh-iabynta *ma-ngi* na kata ka jingkhúid jong u.

11. Hinrei ka jingsneng- -sympat baroh ia ka bamynta shisha ka'm íhmat ba'n long ka jingkymen, hinrei ka jing- sngousíh: hinrei hadiin ka pynmíh-noh ia u soh bapyn- suk-hun jong ka hok ha kita ia kiba la pyntrei-mylín da ka.

12. " Naba kumta tó phi'n " pynbeit-shait ia ki ktí ia kiba " la pynháp-kyniau, bad ia ki " khohsiu ia kiba la pyntlot- " -sahtor ;

13. " bad tó pynlong ia ki " lynti-rit bamadan-beit ia ki " slajat jong phi," ba yn ym la pynphai-noh na ka lynti ia ka badykoh, hinrei bakham-tam yn la ioh-pynkhíah kein.

14. Tó beh-brai phi ia ka jinglong-suk bad ki briu baroh, bad ia kata ka jingpynkhúid, khlem kaba, uno-uno-ruh-ém u'n u'm ioh-íh ia uba U Trai:

15. da ka baiaikhymíh-
-kyndong ioh ba uno-uno-ruh
u da long dúna-noh na ka
jingaiei U Blei; "ioh ba uno-
"-uno-ruh u thíed ka jing-
"kythang u da míh shlúin,"
u'n ioh-pynkhíh-khuslai *ia phi*,
bad da une yn la ioh-pyntyngit
ia ki babún:
16. ioh ba *yn long* uno-uno-
-ruh u baklim-síh, lane u ba-
leh-bein-sang, kum U Isau
kein, uba namar ka shisin-bám
ka jingbám u la díe-noh ia
kiei-kiei ki bynta jinglong-
-hynmen jong u.
17. Namar phi tip ba hadiin
kata ruh, haba u la mon ba'n
ioh-pateng ia kata ka jing-
kyrkhú, la kyntait-noh ia u:
namar u'm shym la shem ka
jaka ka bakylla-ka-bamut, la u
la wád hir-hir ia ka da ki jing-
jau-úm-mat.
18. Namar phi'm shym la
wan ha u lúm ia uba da lah
tybá, bad ia uba ba la thang da
ka ding, bad ha u ly-oh-iong
thíau-thíau, bad ha ka jing-
dum, bad ha ka ér-iong,
19. bad ha ka jingsawa ka
turoi, bad ha ka jingpyrta-jam
ki ktín; ia kaba kita kiba la
ioh-sngou ki la iapán-noh ba
yn ym iaikynnoh shuh ia *kata*
ka ktín ha ki:
20. (namar ki'm lah iaishah
kein ia kata ia kaba la ádong,
"Bad lada u mrád u'n la
"kytáh ia uta u lúm, yn
"lynthem-mau ia u, lane yn
"síat ia u da u knam."
21. Te, kata ka jingioh-íh-
-pau ka la long baíh-shepting-
-éh katta-katta, *katba* U Mosis
u la ong, Nga long u bashep-
ting-éh bad bakhynniúh-noh:)
22. hinrei phi la wan ha u
lúm Sion, bad ha ka nongbáh
U Blei Baim, ha Ka Jerusalem
kein bakynja-byneng, bad ha
ki pheu-hajar, ha u paitlang
baroh-kawei ki angelos,
23. bad ha ka balang ia
kiba la khá-nyngkong, ia kiba
la thoh-kyntiu ha ki byneng;
bad ha U Blei uba U Nong-
bishár ki bynriu baroh; bad
ha ki mynsiim ki bahok ia
kiba la pynjanai,
24. bad ha U Iísous uba
U Ksíang ka jiutang bathym-
mai; bad ha ka snám ka
jingsynreit ka bakren ia kiei-
-kiei bakham-bhá ia uta U
Abel.
25. Tó phi'n súmar ba phi'n
ym kyntait-noh ia uta uba

kren. Namar lada kita ki'm shym la ioh-lait-noh kiba la kyntait-noh ia uta uba kren--Blei ha ka khyndeu, da shi-bún kham-tam te *ngi'm ioh--lait-noh* ma-ngi kiba da phai--diin-noh na uta *bakren* na byneng:
26. uba kata ka ktín jong u mynkata ka la pynkhíh ia ka khyndeu; hinrei mynta u la kular, u da ong, "Tang "shíwád shuh nga pynkhíh-"-win ym tang ia ka khyn-"deu, hinrei ia ka byneng "ruh."
27. Te kane kaba, "Tang "shíwád shuh," ka pyníh-pau ia kata ka jingpyndam-noh ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba da pynkhíh, kum ia kiei-kiei-ruh ba la shu thau, khynang ba kita kiei-kiei-ruh ia ki b'ym da pynkhíh ki'n la ioh-iai-néh,
28. Naba kumta haba ngi pyddiang ia ka híma bakhlem--khíh, tó ai ngi'n ioh ka jing-sngou-ngúh, da kaba ngi'n ioh-shakri ia U Blei da ka bapynsngoubhá-éh *ia u*, da ka jingsngou-tíng-burom bad ka jingsngou-riu-Blei:
29. namar shisha U Blei jong ngi *u long* ka ding baing--duh-noh kein.

XIII.—Lynnong.

1. *Hangne don bún-jaid ki jing-sneng-kyntú ia ki ba'n iaileh riu-Blei ha kiei-kiei-ruh ki jinglong ka jingim jong ki kum Ki Khristian.* 20. *Ka jingdú-wai bad ka jingwai-noh.*

1. Tó iainéh ka jingiaíeit--para-bangeit.
2. Tó phi wat klet-noh ia ka jingkhot-íeit-basá: namar da kane la don kiba ki'm tip haba ki la pynshong sngoubhá ia ki angelos.
3. Tó phi'n kynmau-isynei ia ki nongsah-byndí, kum ki ba-la-khúm lem bad ki; *bad* ia kita ia kiba la ban-shitom--éh, kum ki balong ia lade-hí ruh ha ka met.
4. *Tó ai ba* ka bashongku-rim *ka'n long* ka badon-burom ha pyddeng baroh, bad *tó ai ba* ka jingthíah *ka'n long* ka b'ymdabit-tyngit; hinrei ia ki núti bad ia ki baklim U Blei u'n bishár.
5. *Tó ai ba* ka jinglong--jingim *jong phi ka'n long* ka bakhlem-íeit-sybai; da ka

basngou-dap-hun da kita kiei-
-kiei-ruh ba phi don mynta:
namar ma-U hí u la ong,
" Nga'n ym íehnoh-noh da-
" -lei-lei ia mé, l'ymne nga'n
" ym leh-lyndet-noh da-lei-lei
" ia mé."
6. Kumta kein ngi da sngou-
-shlur ba'n ong, " U Trai *u*
" *long* u baiaráp ia nga, te
" nga'n ym shepting ia kaei-
" -kaei-ruh u'n leh u briu ha
" nga."
7. Tó kynmau ia kita ki
nongialam jong phi, kiba la
iathúh ha phi ia ka ktín U
Blei; da ka bakhymíh-thúh
ia ka bakut ka jinglong-jingim
jong ki, tó phi'n iapyrthúh-
-búd ia ka jingngeit *jong ki.*
8. U Iísous Khristos *u long*
uba ujuh, mynhynnin bad kane
ka sngi, bad sha ka b'ymjiu-
-kut-b'ymjiukut kein.
9. Wat long ba la rong-noh
kylleng ia phi da ki jinghikai
baphér bad bakhyllah: namar
ka long ka bamyntoi ba'n
pynnéh-skhem ia ka dohnúd
ha ka jingaiei, ym ha ki jing-
bám, ha kiba kita kiba la iaiiaid
ym shym la pynmyntoi ia ki.
10. Ngi don ka dúwan, na
kaba kita ki'm don húkum
ba'n bám, kiba dang shakri ia
kata ka iing-trep.
11. Namar kita ki met ki
jong kita ki mrád, ia kaba
ka snám jong ki namar ka
pop la wallam-ai-ngúh da uba
u rangbah-lyngdoh sha kata
Ka Jaka-kyntang, la thang ia
ki shabar kata ka jaka iashong-
-darai.
12. Naba kumta U Iísous
ruh, khynang ba u'n la ioh-
-pynkyntang-khúid ia uta u
paitlang da ka snám ka jong
u hí, u la shah shabar kata ka
khyrdop.
13. Namar-kata, tó ngi'n
ialeit-míh-noh ha u shabar
kata ka jaka iashong-darai,
da ka babáh ia kata ka jing-
kren-bein jong u.
14. Namar ngi'm don hang-
ne ka nongbáh baiainéh, hinrei
ngi'n iawád khynang ia kata ka
ba'n sa wan.
15. Da u, namar-kata, tó
ngi'n iakinia ia ka jingkinia
ka jingiaroh khlem-da-púd ha
U Blei, kata ka long kein, u
soh ki rymiang-shintur haba
ki iaroh-noh ia ka kyrteng
jong u.
16. Hinrei ia ka baleh
babhá bad ia ka baiasám-

-isynei tó wat klet-noh phi:
namar da ki jingkinia kum kita
ba pynsngoubhá-éh ia U Blei.
17. Tó kongúh ia kita ki
nongialam jong phi, bad tó
pynhapoh ia lade; namar kita
ki áp-sharai na ka bynta ki
mynsiim jong phi, kum ki ba'n
sa ai-noh ia ka jingkhein; ba
ki'n ioh-leh ia kane da ka
jingkymen, bad ym da ka
baúd; namar kata ka b'ym-
myntoi ia phi.
18. Tó phi'n iadúwai na
ka bynta jong ngi: namar ngi
ngeit-skhem ba ngi don ka
jingiatip-lem babhá, haba ngi
mon ba'n pyniaid-pynlong ia
lade bha ha kiei-kiei-baroh.
19. Hinrei kham shikad-
dei-éh nga kyrpád *ia phi* ba'n
leh ia kane, ba kham shen yn
la ioh-pynai-bhá pat ia nga ha
phi.
20. Hinrei uba U Blei
jong ka jingsuk, uba la wallam
pat na ki baiáp ia uta U
Nongáp U Bakhrau ki lang-
brot da ka snám ka jiutang
b'ymjiukut, ia U Iísous kein
uba U Trai jong ngi,
21. tó u'n da pynlong-janai
ia phi ha ka jingleh babhá
baroh, ia ka ba'n leh ia ka
mon jong u, da ka baleh ha
phi ia kata ka bapynsngoubhá-
-éh ha khymat jong u, da U
Iísous Khristos; ha uba *yn
long* kaba ka burom sha ki
b'ymjiukut ki b'ymjiukut.
Amen!
22. Nga kyrpád ruh
ia phi, kó ki para-bangeit, tó
iashah-shkor ia kane ka ktín
ka jingsneng-kyntú: namar
da ka bakhyndiat *ki ktín* ruh
nga la phah shiti ha phi.
23. Tó phi'n iatip ia ka-
ba la pyllait-noh ia U Timo-
theos uba u para-bangeit *jong
ngi*, lem bad uba, lada u'n
ioh-wan kham shen, nga'n
wan-íh ia phi.
24. Tó phi'n iangúh-mon-
-bhá ia kita ki nongialam
baroh jong phi, bad ia kita ki
riu-khúid baroh. Kita kiba
na Ka Italia ki iangúh-mon-
-bhá ia phi.
25. *Tó long* ka jingaiei lem
bad phi baroh. Amen!

KA SHITI KA JONG

U IAKOBOS,

UBA U APOSTOLOS.

I.—Lynnong.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 2. *Shaphang ki jingtynjúh bad ki jingpynshoi.* 16. *Shaphang ka bakumno long ka jingim-riu-Blei bashisha.*

1. U Iakobos, u shakri U Blei bad U Iísous Khristos uba U Trai, sha kita ki khadar jaid kiba ha kata ka jingpynwir-noh, *u phah* ba'n khúblei.

2. Tó phi nieu ia ka *kum* ka jingkymen phit-baroh, kó ki para-bangeit jong nga, haba phi la háp ha ki jingtynjúh baphér;

3. haba phi tip ba kata ka baphrang ia ka jingngeit jong phi ka pynlong-noh ia ka jingiaishah.

4. Hinrei kane ka jingiaishah tó ai ka'n ioh ia ka jingleh bajanai, ba phi'n ioh-long kein ki bajanai bad ki bashí-tylli-bíang, ki b'ymdúna ha kaei-kaei-ruh-ém.

5. Hinrei lada uno-uno-ruh na phi u la dúna ka jingstád, tó u'n pán na U Blei uba ai kyllúid-sngúr ha ki baroh, bad u b'ym kynnoh-bein; te yn ai ha u.

6. Hinrei tó u'n pán ha ka jingngeit, khlem da sngou-artatín ia kaei-kaei-ruh-ém: namar uta uba da sngou-artatín u long kein kum ka jingát-phyllung ka dúriau, ia kaba la béh bad ia kaba la pynshád-kynting da ka ly-ér.

7. Namar wat mut uta u briu, ba u'n ioh-díang ei-ei-ruh na uba U Trai:

8. *u long* u briu basynrop mynsiim, u bakyllain ha ki lynti baroh jong u.

9. Te uta u para-bangeit u baranglí, tó u'n leh kymen-noh ha ka jingpynkyntíu ia u;

10. hinrei uta u bariu-spah ha ka jingpynpoh ia u: naba kum u syntiu u phlang u'n leit-iáp-noh.

11. Namar ka sngi ka la míh lem bad la ka jingshit, bad ka la pyniáp-rynkhiang ia uta u phlang, te uta u syntiu jong u u la háp-noh, bad kata ka jingíh-tynnad ka khymat jong u ka la jot-noh: kumta ruh ia uta u bariu-spah yn pyniáp-rynkhiang ha kita ki lynti jong u.

12 Suk u briu uba iaishah ia ka jingtynjúh; naba, haba la tynjúh-ksan ia u, u'n ioh-díang ia kata ka pansngíat ka jong ka jingim, ia kaba uba U Trai u la kular ha kita kiba íeit ia u.

13. Wat ong uno-uno-ruh-ém haba la pynshoi ia u, ba, La pynshoi ia nga na U Blei: namar U Blei u long ia u b'ym lah pynshoi da ki basniu, bad u'm pynshoi ma-u iano-iano-ruh-ém.

14. Hinrei la pynshoi ia uwei-uwei-baroh, haba la ring-noh-pah ia u da ka jingsam-kwah-brai ia la ka jong hí, bad haba la ngat-pynshoi ia u.

15. H'ynda kumta, kata ka jingsam-kwah-brai haba la pun, ka khá ia ka pop; te kata ka pop haba la míh-san, ka pynkhá ia ka jingiáp kein.

16. To wat bakla-noh phi, kó ki para-bangeit baíeit jong nga.

17. Ka baai babhá baroh, bad ka jingai bajanai baroh, ka long na jerong, ka bawan-híer na uba U Kypá kita ki jingshai *byneng*, bad uba ym don ka jingphai shuh, l'ymne ka basyrím ka jingkylla.

18. Da kaba u la mon-sngoubhá hí u la pynkhá ia ngi da ka ktín ka jingshisha, ia ka ba'n long ma-ngi kum kiba soh-nyngkong jong kita ki jingthau jong u,

19. Naba kumta, kó ki para-bangeit baíeit jong nga, tó long u briu baroh u bakloi ia ka ba'n ioh-sngou, u batúd ia ka ba'n kren, u batúd kein ia ka ba'n bittar:

20. namar ka jingbittar u briu ka'm jiu pynlong ia ka hok U Blei.

21. Naba kumta, haba la buh-noh-bak ia ka jingpyn-tyngit baroh, bad ia ka jing-kynrei-kyrhai ka basniu-sní,

tó phi'n pyddiang da ka jing-
jemnúd ia kata ka ktín ba-la-
-thung, kaba lah kein ba'n
pynim ia ki mynsiim jong
phi.
22. Te tó long phi ki nong-
leh ia ka ktín, bad ym tang
ki nongsngou, da ka bashúkor-
-noh ia lade-hí.
23. Naba lada uno-uno-ruh
u long *tang* u nongsngou ia ka
ktín, bad ym u nongleh, une u
long kum u briu u bakhymíh-
-thúh ia ka khymat ká
bakhá jong u ha ka mat-
-shinná:
24. namar u la khymíh-
-thúh ia lade, bad u la leit-
-noh, bad kumne-kumne-ruh
u la klet-noh u bakumno u la
long.
25. Hinrei jár uba la dem
ba'n jingngoh sha ka húkum
bajanai kaba jong ka jingpyn-
pyllait-lúid, bad u baiainéh,
une, haba u b'ym long u nong-
sngou u baklet-noh, hinrei u
nongleh ia ka jingleh, une
kein u'n long u basuk ha kata
ka baleh jong u.
26. Lada uno-uno-ruh ha
pyddeng jong phi, u mut ba u
long u bariu-Blei, haba u b'ym
khúm ialam ia ka thyllíed
jong u, hinrei u da shúkor-noh
ia ka dohnúd jong u hí, kata
ka jinglong-riu-Blei une u briu
ka long ka bathala-thalein.
27. Ka jinglong-riu-Blei ka
basngúr bad b'ymtyngit ha
khymat U Blei uba U Kypá,
ka long kane kein; Ba'n leit-
-khymíh ia ki khún-suet bad
ia ki riu-kynthei ha ka jing-
sngou-shitom jong ki, *bad* ba'n
ríh-noh ia lade u bakhlem-
-thoh-bría na jong ka pyrthei.

II.—Lynnong.

1. *U ádong ia ka banieu shiliang-*
-khymat ia ki bariu-spah, bad ia
ka banieu-bein ia ki para-bangeit
baduk. 14. *U pynih da ki nía*
ba ka jingngeit khlem ki jingleh
ka'm lah ba'n pynim ia u briu,
ne ba'n pynksan ia u kein.

1. Kó ki para-bangeit jong
nga, wat bat shuh da ki jing-
leh-nieu shiliang-khymat ia ka
jingngeit U Iísous Khristos
uba U Trai jong ngi, *uba U*
Trai ka burom.
2. Namar lada u la wan-
-bysut shapoh kata ka jing-
iaseng jong phi u briu badeng
ki sáhti ka ksíer ha la ki
shinriáhtí ha ka jainkúp ba-

tyngshain, bad lada u la wan-
-bysut ruh u baduk ha ka jain-
kúp basyrdep-jot ;
3. bad lada phi la khymíh-
-buram ha uta u bakúp ia
kata ka jainkúp ka batyng-
shain, bad phi ong ha u, Ma-
-mé tó shong hangne ha ha
burom ; hinrei phi ong ha uta
u baduk, Tó da ieng ma-mé
hangtai, lane tó da shong
hangne hapoh kane ka jingiúh-
-kyjat jong nga :
4. ható kumta phi'm bishár-
-shiliang ha lade-hí, bad phi
la jía-long ki nongbishár badon
ki jingpyrkhat basniu ?
5. Tó da sngou phi, kó ki
para-bangeit baíeit jong nga,
U Blei u'm jiu la jíd-noh ia
kita ki baduk jong kane ka
pyrthei, *ba'n long* ki bariu-
-spah ha ka jingngeit, bad ki
nongioh - pateng ia kata ka
híma, ia kaba u la kular ha
kita kiba íeit ia u ?
6. Hinrei ma-phi pleng phi
la jiu nieu - bein ia uta u
baduk. Ható kita ki bariu-
-spah ki'm leh-trai ban-shitom
ia phi, bad ki ring ma-ki ia
phi sha khymat ki khet-bi-
shár ?
7. Ható kine ki'm kren-
-bein-sang ia kata ka kyrteng
babhá-éh ia kaba la khot-putet
ha phi ?
8. Hinrei lada phi pyndep
ia ka húkum bakynja-siim,
katba kum kata Ka Jingthoh,
" Me'n íeit ia u paramarjan
" jong mé kumba ia lade," phi
leh-bhá :
9. hinrei lada phi nieu shi-
liang - khymat, phi leh pop
kein, haba la pynkyndúh ia
phi da kane ka húkum kum
ki nongpallat.
10. Namar jár uba u'n
súmar - bíang ia ka baroh-
-kawei Ka Húkum, hinrei u'n
jinthut tang ha íwei, u la jía-
-long u barem-noh na ki ba-
roh.
11. Namar uta u baong,
" Mé wat klim," u la ong ruh,
" Mé wat pyniáp." Te lada
me'n ym klim, hinrei *lada*
me'n pyniáp, mé la jía-long
kumta kein u nongpallat ia Ka
Húkum.
12. Kumta tó kren phi, bad
kumta tó leh phi, kum ia ki
ba'n sa bishár da ka húkum
ka jingpynpyllait-lúid.
13. Namar ka jingpynrem
bakhlem leh-isynei *ka'n long*
ha uta u b'ym la jiu leh-isynei ;

hinrei ka jingisynei ka leh-rísa-kymen halor ka jingbishár.

14. Ható ka myntoi aiuh, kó ki para-bangeit jong nga, lada uno-uno-ruh u ong ba u don ka jingngeit, hinrei u'm don ki jingleh? ható kata ka jingngeit ka lah ne ém ba'n pynim ia u?

15. Hinrei lada u para-bangeit lane ka para-bangeit ki da long ki balyngkhúid, bad lada ki da long ki bakyrdúh ka jingbám kaba hala ka sngi,

16. bad lada uno-uno-ruh na phi u da shú ong ha ki, Tó khíe-leit-noh phi ha ka basuk, tó phi'n pynsy-aid ia lade, tó phi'n pynkydang ia lade; hinrei pynban phi'm ai shuh ha ki ia kita kiei-kiei-ruh badon-kam-éh ia ka met; ható ka myntoi aiuh?

17. Kumta ruh kata ka jingngeit, lada ka'm don ki jingleh, ka long baiáp ha lade-hí.

18. Hinrei uno-uno-ruh u'n ong, Mé don ma-mé ka jingngeit, ma-nga ruh nga don ki jingleh; tó pyníh-pau ha nga ia kata ka jingngeit jong mé khlem kita ki jingleh jong mé, ma-nga ruh nga'n pyníh-pau ha mé na kita ki jingleh jong nga ia kata ka jingngeit jong nga.

19. Ma-mé mé ngeit ba don *tang* uwei U Blei; *niúma* mé leh bhá: kita ki ksúid ruh ki ngeit *kumjuh*, bad ki sngou-kíuh noh kein.

20. Hinrei mé mon ba'n tip, ah u briu babíeit, ba kata ka jingngeit khlem kita ki jingleh, ka long baiáp?

21. Ható ym shym la pynksan ia U Abraam uba u kypá jong ngi da ki jingleh, mynba u la kinia-ai-ngúh ia U Isaak uba u khún jong u ha kata ka dúwan?

22. Mé ioh-íh ba kata ka jingngeit ka trei lem bad kita ki jingleh jong u, bad da kita ki jingleh la pynjanai-noh ia kata ka jingngeit.

23. Te *kumta* la pyndep ia kata Ka Jingthoh kaba ong, "U Abraam u la ngeit te ha "uba U Blei, bad la nieu ia "kata ha u ia ka ba'n pyn-"ksan:" bad la khot U Lok U Blei ia u.

24. Phi ioh-íh, namar-kata, ba da ki jingleh la pynksan ia

u briu, te ym tang da ka jingngeit hí.

25. Kumjuh ruh de ym shym la pynksan da ki jingleh ia Ka Raab kaba ka núti, mynba ka la pyddiang sngoubhá hapoh iing ia kita ki nongkit-tín, bad mynba ka la phah-noh *ia ki* ha kawei-pat ka lynti ?

26. Namar kumba ka met khlem ka mynsiim, ka long baiáp, kumta ruh kata ka jingngeit khlem kita ki jingleh, ka long baiáp kein.

III.—Lynnong.

1. *U ádong ia ka bashait-kwah ba'n long ki nonghikai babún ; bad na ki bún nía u pyníh ba ka dei ba'n khúm ialam ia ka thyllíed.* 13. *U pyníh ruh ba ka b'ym dei ba'n long ki bashait iamai, hinrei ba'n shong jemnúd bad ki bapyniasuk.*

1. Tó wat long phi ki nonghikai babún, kó ki para-bangeit jong nga ; haba tip ba ngi'n ioh-díang ia ka jingbishár bakham-khrau.

2. Namar ha kiei-kiei babún ngi jinthut baroh. Lada uno-uno-ruh u'm jinthut ha ka ktín, une *u long* u briu bajanai u balah ba'n khúm ialam ia ka baroh-kawei ka met ruh.

3. Ha khymíh, ngi buh ia ki lakam ha ki shintur ki jong ki kulai khynang ba ki'n kongúh ia ngi, te *kumta* kein ngi pynphai ialam ia ka baroh-kawei ka met jong ki.

4. Ha khymíh ruh ia ki liing-báh, haba ki long ki bakhrau katta-katta, bad ia kiba jiu béh da ki ly-ér bajam-éh, pynban la pynphai ialam ia ki da ka boithá í barit-éh; shano-shano-ruh kaba ka jingthymú u babat-boithá u da mon.

5. Kumta ruh ka thyllíed ka long ka dykhot í barit, hinrei ka shait kren-leh-khrau. Ha khymíh, bakatno stai-diing ka ding í barit ka pynméh-noh !

6. Te kata ka thyllíed *ka long* ka ding, kaba ka pyrthei ka jingb'ymhok. Kumta *kum ka ding* la buh ia kata ka thyllíed ha pyddeng kine ki dykhot jong ngi, kaba pyntyngit ia ka baroh-kawei ka met, bad kaba wíang-noh ia ka shalyntem ka jingim-bakhá,

bad la wíang-noh ia ka hí da ka jong ka dújok.
7. Namar ia ka kynja baroh ki mrád-khlau ruh bad ki sim, ki bapár ruh bad kiba ha ka dúriau, ba pynjúh bad la pynjúh da ka kynja u bynriu:
8. hinrei uno-uno-ruh u briu u'm lah ba'n pynjúh ia kata ka thyllíed; *ka long* ka basniu b'ymlah pynbeit, ka badap kein da ka jingbíh bapyniáp-noh.
9. Da kane hí ngi kyrkhú ia U Blei uba U Kypá, bad da kane hí ngí tim-noh ia ki briu, ia kiba la thau katba kum ka dur U Blei.
10. Na kaba kajuh ka shintur ka míh-noh ka jingkyrkhú bad ka jingtim. Ka'm dei shuh, kó ki para-bangeit jong nga, ia kine kiei-kiei-ruh ba'n long kumta!
11. Ható ka pukri na kaba kajuh ka poliu ka jiu pynmíh ia *ka u'm* ka bathíang bad ia ka bakythang?
12. Ható ka diing-dumbur ka lah ne ém, kó ki para-bangeit jong nga, ba'n sei ia ki soh-olib; lane u diing-soh-drakhía, ia ki soh-dumbur? kumta kein kano-kano-ruh ka pukri ka'm *lah* ba'n sei-noh ia ka úm mlúh bad ia ka bathíang-sngúr.
13. Uei u bastád bad u bashemphang ha pyddeng jong phi? tó u'n da pyníh-pau na ka jong ka jinglong-jingim babhá ia kita ki jingleh jong u da ka jingjemnúd ka jingstád.
14. Hinrei lada phi don ka jingsngou - pihúin bakythang bad ka jingpynéh-sat ha ka dohnúd jong phi, wat kren-leh-sarong bad lamlér ba'n ialeh ia ka jingshisha.
15. Kane ka'm long kata ka jingstád kaba wan-híer na jerong, hinrei *ka long* ka bakhyndeu, ka bakynja-mrád, ka bakynja-ksúid kein.
16. Namar ha kaba *don* ka jingsngou-pihúin bad ka jingpynéh-sat, hangta *don* ka jingkíhwin bad ka jingleh basniu baroh.
17. Hinrei kata ka jingstád kaba na jerong ka long nyngkong ka bakhúid, h'ynda kumta ka bapyniasuk, ka bashah-jemnúd, ka bangeit-jem, ka badap da ka jingisynei bad da ki soh babhá, ka bakhlem-

-nieu shiliang-khymat, bad ka bakhlem-arsap.

18. Hinrei ia u soh ka hok la bet ha ka jingsuk da kita kiba pyniasuk.

IV.—Lynnong.

1. *U sneng-mahám shaphang ki jingkwah-brai basniu, bad ka baialok bad ka pyrthei; bad ka jingsngou-khrau; bad u sneng-kyntú sha ki bún ki jingleh babhá.* 11. *U ádong ia ka baiakren-síar-sniu:* 13. *bad ia ka baleh-khrau ha kiei-kiei-baroh ka jingim khlem shaníah ha U Trai ba'n ioh-im hala ka sngi.*

1. Nangno *wan* ki jingia-leh-thymá bad ki jingianía ha pyddeng jong phi? ym nangta kein, na kita ki jingsam-kwah-brai *basniu* jong phi kiba ialeh-thymá ha kita ki dykhot jong phi?

2. Phi sam-kwah-éh, bad phi'm ioh; phi pyniáp-noh bad phi sngou-pihúin, té phi'm lah khot ba'n ioh; phi ianía bad phi ialeh-thymá, hinrei phi'm ioh shuh, naba kaba phi'm pán.

3. Phi pán, te phi'm pyddiang, naba phi pán b'ymdei, khynang ba phi'n ioh-pynlut-noh ha kita ki jingsam-kwah-brai *basniu* jong phi.

4. Phi ki shinrang-baklim bad phi ki kynthei-baklim, ható phi'm tip ba kata ka jingialok bad ka pyrthei ka long ka bashún ia U Blei? namar-kata, mano-mano-ruh uba u'n mon ba'n long u lok bad ka pyrthei, u pynlong ia lade u bashún ia U Blei kein.

5. Ne phi mut ba Ka Jingthoh ka ong leh-noh-ei, Uta U Mynsiim uba shong-sah ha ngi u sam-kwah-éh ia ka ba'n sngou-pihúin?

6. Hinrei u ai ia ka jingaiei bakham-bún; naba kumta u ong, "U Blei u ialeh pyrshah ia
" ki basngou-khrau-éh, hinrei
" ha ki basngou-rit u ai ia ka
" jingaiei."

7. Namar-kata, tó phi'n da pynkongúh ia lade ha U Blei. Tó phi'n da ieng-ialeh pyrshah ia U Soitan, te u'n phet-iáp-noh na phi.

8. Tó phi'n wan hajan ia U Blei, te u'n wan hajan ia phi. Tó thet-noh ia *la* ki ktí, kó ki bapop, bad tó pynkhúid-

-noh ia *la* ki dohnúd, kó ki basynrop-mynsiim.

9. Tó phi'n sngou-lanot khop, bad tó phi'n sngousíh, bad tó phi'n iám : tó ai yn pynkylla-noh ia kata ka jing-sam-rykhíe jong phi ia ka ba'n sngousíh, bad ia kata ka jing-kymen *jong phi* ia ka ba'n híer-noh-mynsiim.

10. Tó phi'n pynsngou-rit ia lade ha khymat U Trai, te u'n pynkhrau ia phi.

11. Tó wat iakren-síar-sniu paralok-hí, kó ki para-bangeit ; jár uba kren-síar-sniu ia *la* u para-bangeit, bad babishár ia uta u para-bangeit jong u, u kren-síar-sniu kein ia ka húkum, bad u bishár ia ka húkum ; hinrei lada mé bishár ia ka húkum, me'm long u nongleh ia ka húkum, hinrei u nongbishár *ia ka*.

12. Don uwei u nongai-húkum uba lah ba'n pynim bad ba'n pynjot : ma-mé mé long uei, uba mé bishár ia uwei-pat ?

13. Tó alle mynta, phi kiba ong, Ha kane ka sngi ne lashai ngi'n ialeit sha kane ne kata ka nongbáh, bad ngi'n iashong-sah hangta shi snem, bad ngi'n iakhai-i, bad ngi'n iaioh-nong :

14. phi kiba phi'm tip ia kaei *ka ba'n long* ha ka bala-shai ! Namar ka bakumno *long* kata ka jingim jong phi ? Na-mar ka long u ly-oh uba míh-pau ia tang shibit, h'ynda kumta te u da jah-noh-jar.

15. Naba kumta *ka la dei* ia phi ba'n ong, Lada mon uba U Trai, ngi'n im ruh bad ng'in leh ia kane, lane ia kata.

16. Hinrei mynta pleng phi leh-kymen ha kita ki jingkren-sarong-plak jong phi : ka jing-leh-kymen baroh kum kata ka long ka basniu.

17. Namar-kata, ha u batip ba'n leh ia ka badei, bad u b'ym leh, ha uta kein ka long ka pop.

V.—Lynnong.

1. *U sneng-mahám-éh ia ki bariu-spah b'ymman kiba ban-shitom ia ki baduk.* 7. *Na kata, u sneng - kyntú ba'n iaiáp-shah-slem ; bad ba'n wat smai shuh.* 13. *U pyníh kumno ba ka dei ba'n leh haba shah-shitom, ne haba man-bhá.* 19. *Ba ka suk ba'n ioh-pynphai ia u bapop na ka jingiaid-sakymá jong u.*

1. Tó alle mynta, phi ki bariu-spah, tó iám da lyniar-éh namar kita ki jinglanot-khop jong phi kiba wan ha *phi*.

2. Kata ka spah jong phi ka la py-út-noh, bad kita ki jainkúp jong phi ki la jía-long babám-kníang.

3. Ia kata ka ksíer bad ia kata ka rúpa jong phi la bám-sarang; te kata ka jingbám-sarang ia ki ka'n long ia ka ba'n phlá-sakhí ha phi, bad ka'n bám-dúh ia ka doh jong phi kum ka ding. Phi la kyn-sheu ha ki sngi ki bakhad-duh.

4. Ha khymíh, kata ka bai-nong jong kita ki nongtrei, kiba la ot ia ki lyngkhá jong phi, ia kaba la bat-noh klop da phi, ka ky-ang kyrpád; te kita ki jingky-ang jong kita kiba la ot ki la leit-bysut sha ki shkor U Trai Ki Paitbah.

5. Phi la shong-suk sarong ha kata ka khyndeu, bad phi la im-pahúhhai; phi la pynsngaid ia ki dohnúd jong phi kumba ha ka sngi ka jingpyniáp.

6. Phi la pynrem-noh, phi la pyniáp-noh ia uta u bahok; *te* u'm ieng-ialeh pyrshah ia phi.

7. NAMAR-KATA, tó iai-áp-shah-slem, kó ki para-ba-ngeit, tadynda kata ka jing-wan-pau uba U Trai. Ha khymíh, uba u nongsúmar-brí u áp-khymíh ia u soh bakor-éh jong ka khyndeu, u da iaiáp-shah-slem ia u, tadynda u la ioh-pyddiang ia u slap bashiwa bad bakhadduh.

8. Tó iaiáp-shah-slem ruh ma-phi, tó pynnéh-skhem ia ki dohnúd jong phi, naba kata ka jingwan-pau uba U Trai ka la wan hajan.

9. Tó wat iakren-kníum ia paralok-hí, kó ki para-bangeit, ba yn ym pynrem ia phi; ha khymíh, uba U Nongbishár u ieng kein ha khymat ki jing-khang.

10. Tó shim, kó ki para-bangeit jong nga, ia kita Ki Nongiathúhlypá, kiba la kren ha ka kyrteng U Trai, kum ka rúkom ka jingshah-shitom, bad ka jingáp-shah-slem.

11. Ha khymíh, ngi nieu-suk ia kita kiba iaishah. Phi la ioh-sngou shaphang ka jing-iaishah U Jób, bad phi la ioh-íh ia kata ka jingpynkut *suk*

da U Trai; naba uba U Trai
u long u babún baisynei-jem-
-éh, bad u baleh-isynei-thoin.
12. Hinrei shiwa kein kiei-
-kiei-baroh, kó ki para-bangeit
jong nga, tó wat smai shuh,
l'ymne ha ka byneng, l'ymne
ha ka khyndeu, l'ymne ha kaei-
-kaei kawei-pat ka jingsmai:
hinrei kaba hahoid jong phi, tó
ai ka'n long, haoid, bad kaba
ém *jong phi*, ém; ba phi'n ym
da háp hapoh ka jingbishár.
13. Don uno-uno-ruh
uba shah-shitom ha pyddeng
jong phi? tó ai u'n dúwai.
Don uno-uno-ruh uba sngou-
-kymen? tó ai u'n riwai-ia-
roh.
14. Don uno-uno-ruh uba
pang ha pyddeng jong phi?
tó ai u'n da khot ha lade ia
Ki Tymen-basan jong Ka Ba-
lang; bad tó ki'n dúwai na
ka bynta jong u, haba ki la
pynsleh ia u da ka úm-pyn-
iang ha ka kyrteng uba U
Trai.
15. Te kata ka jingdúwai
ka jong ka jingngeit ka'n pyn-
khíah ia uta uba sngou-pang,
bad uba U Trai u'n pynieng
koit ia u: bad lada u long
uba la leh ia ki pop, ia kita yn
máp-noh ha u.
16. Tó iaphlá-noh paralok-
-hí ia la ki jingpallat, bad tó
iadúwai na ka bynta paralok-
-hí, ba yn la ioh-pynkhíah ia
phi. Ka jingkyrpád u bahok
ka pynlah shibún ha ka baleh-
-minot.
17. U Ilías u la long u briu
u badei ba'n shah kum ma-ngi,
te u la dúwai da ka jingdúwai,
ia ka ba'n ym háp-slap; te
ka'm shym la háp-slap ha kata
ka khyndeu lai snem bad hinriu
bynai.
18. Te u la dúwai pat, bad
ka byneng ka la ai ia u slap, te
kumta kata ka khyndeu ka la
pynmíh-noh ia u soh jong ka.
19. Kó ki para-bangeit,
lada iano-iano-ruh ha pyddeng
jong phi la pyniaid sakymá-
-noh na ka jingshisha, bad *lada*
uno-uno-ruh u da pynphai-pat
ia u;
20. tó ai u'n tip ba uta uba
la pynphai-pat ia u bapop na
ka jingiaid sakymá ka lynti
jong u, u'n pynim ia ka myn-
siim na ka jingiáp, bad u'n
tap-noh ia ka bún-byllín ki
pop.

KA SHITI KA BANYNGKONG KA JONG

U PETROS,

UBA U APOSTOLOS.

I.—LYNNONG.

1. *Ka jingngúh-mon-bhá.* 3. *U ngúh ia U Blei namar ka jingleh-isynei babún jong u na ka bynta ba'n pynim ia ki, shaphang kaba, Ki Nongiathúh-lypá ki la iathúhlypá.* 13. *Naba kumta u sneng-kyntú ia ki ba'n iaid-riu-Blei, haba la pynkhá-arsin ia ki na ka ktín U Blei U Baim.*

1. U PETROS, U Apostolos U Iísous Khristos, ha ki soh-shnong jong ka jingpynwir kylleng Ka Pontos, Ka Galatia, Ka Kappadokia, Ka Asia, bad Ka Bithynia, ki ba-la-jíd,

2. katba kum ka jingtiplypá U Blei uba U Kypá, ha ka jingpynkhúid U Mynsiim, *khynang* ia ka jingkongúh bad ia ka jingsynreit ka snám U Iísous Khristos: ia ka jingaiei ha phi, bad ia ka jingsuk, tó long ba yn pynman-bún.

3. *Tó long* ba-la-kyrkhú ia U Blei bad ia U Kypá U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi, uba, katba kum ka jingisynei ka bakhrau jong u, u la pynkhá-arsin ia ngi sha ka jingkyrmen baim da ka jingmíh-pat U Iísous Khristos na ki baiáp;

4. sha ka bynta-skhem ka b'ympy-út, bad ka b'ymdabit-tyngit, bad ka b'ymsep-noh, ia kaba la ríh ha ki byneng khynang ia phi,

5. ia kiba la áp-phira da ka bor U Blei da ka jingngeit khynang ia ka ba'n pynim, ia kaba lakloi ba'n pynpau ha ka ía bakhadduh.

6. Ha kaba phi iasngou-shád-kymen, haba tang shibit mynta (lada long badon-kam kein) la pynsngousíh ia phi ha ki babún-jaid ki jingtynjúh:

7. khynang ba kata ka
baphrang ia ka jingngeit jong
phi, ka babún-éh bakham-kor-
dor ia ka ksíer, kaba jot-noh,
haba pynphrang ruh ia ka da
ka ding, yn la ioh-shem ia ka
ha ka jingiaroh, bad ka jing-
pyndon-burom, bad ka jing-
long-burom, ha ka jingpynpau
ia U Iísous Kristos:
8. ia uba, haba ym íhthúh,
phi íeit; ha uba, haba ym ioh-íh
mynta, hinrei haba ngeit, phi
iasngou-shád-kymen da ka
jingkymen ka b'ymlah-ong bad
ba la pyndon-burom;
9. da ka bapyddiang ia ka
jingkut ka jingngeit jong phi,
kaba ka jingpynim kein ia ki
mynsiim *jong phi:*
10. shaphang kane ka jing-
pynim Ki Nongiathúhlypá ki la
kylli-wád-noh, bad ki la iit-
-bhá bíang-bíang-ruh, kiba la
iathúhlypá shaphang kata ka
jingaiei *ka ba'n wan* ha phi:
11. ki da iit-bhá ia kaei,
lane ia ka bakumno ka ía, U
Mynsiim U Khristos uba ha ki
u la jiu pyníh, haba u iathúh-
lypá ia kita ki jingshah sha-
phang U Khristos, bad ia kita
ki jingpyndon-burom hadiin
kine:
12. ha kiba la pynpau ia
ka, ba ym ha ki ia lade, hinrei
ha ngi ki la pynbyná ia kita
kiei-kiei, ia kiba la iathúh
mynta ha phi da kita kiba la
iathúhkhána-babhá ha phi, da
U Mynsiim Bakhúid ia uba la
phah na byneng; ha kiba
kiei-kiei-ruh, ki angelos ki
kwah-éh dem ba'n jingngoh.
13. NABA kumta haba
la panpoh-noh ia ki syngkai
ka bamut jong phi, da ka ba-
khan-ádykhar, tó phi'n iaikyr-
men janai ia kata ka jingaiei
ia kaba yn wallam ha phi ha
ka jingpynpau ia U Iísous
Khristos;
14. kum ki khún ka jing-
kongúh, ki b'ym pynsyrím
ryngkad ia lade bad kita ki
jingsam-kwah-brai bamynshi-
wa ha kata ka jingb'ymtip jong
phi;
15. hinrei katba kum uta
uba la khot ia phi *u long* U
Bakhúid, te kumta tó long
ma-phi hí ki bakhúid ha ka
jinglong-jingim baroh;
16. naba la thoh, "Tó long
"phi ki bakhúid; namar ma-
"-nga nga long U Bakhúid."
17. Bad haba phi khot ha
la U Kypá ia uta uba khlem-

-nieu shiliang-khymat u bishár
katba kum ka jingleh jong
uwei-uwei-baroh, tó pyniaid-
-pynlong te ha ka jingsngou-
-tíng-burom ia ka aiom ka
bashong-basá jong phi *hangne ;*
18. haba phi tip ba ym da
kiei-kiei basep, *kum* ka rúpa
lane ka ksíer, la siuspah ia phi
na kata ka jinglong-jingim
bathala jong phi ia kaba la aiti
pateng-la-pateng na ki kypá ;
19. hinrei da ka snám ba-
kordor kum jong u khún-lang-
brot bakhlem - pop bad ba-
khlem-thoh-bría, *ka jong uba*
U Khristos kein :
20. ia uba la thunglypá
shisha mynshiwa ka bamyn-
danglong ka pyrthei, hinrei la
pynmíh-pau ia u ha kine ki ía
ki bakhadduh na ka bynta
jong phi,
21. kiba da u bangeit ha
U Blei, uba la pynmíh-pat ia
u na ki baiáp, bad uba la ai
ha u ka jingpyndon-burom ;
ba kumta kata ka jingngeit
jong phi bad ka jingkyrmen
ki long ha U Blei.
22. Haba phi la pynkhúid
ia ki mynsiim jong phi, ha ka
bakongúh ia ka jingshisha da
U Mynsiim, ia ka ba'n iaíeit
para - bangeit bakhlem - arsap,
tó phi'n da iaíeit shit-rhem
paralok-hí náduh ka dohnúd
basngúr :
23. haba la pynkhá-arsin
ia phi ym na ka babet-symbai
basep, hinrei u b'ymsep, da ka
ktín U Blei baim bad baiaisah
b'ymjiukut.
24. Naba "ka doh baroh
" ka kum u phlang, bad ka
" burom baroh u briu ka kum
" u syntiu u phlang. Uta u
" phlang u la iáp-rynkhiang,
" bad uta u syntiu jong u u
" la háp-noh : "
25. " hinrei kata ka ktín U
" Trai ka iaisah b'ymjiukut."
Te kane ka long kata ka ktín
ia kaba la iathúhkhána-babhá
ha phi.

II.—Lynnong.

1. *U sneng-kyntú ia ki ba'n leh ia kiei-kiei-ruh kiba dei ia ki kum ki khúnlung badang-khá, ia kiba la tei-suk ha U Khristos kum ki mau baim.* 11. *U kyrpád-kyntú ia ki ba'n kyndiah-noh na ki jingsam-kwah-brai bakynja-doh ; bad ba'n kongúh ia ka jingpynlong baroh bakynja-bynriu :* 18. *ba'n kongúh ia la ki kynrád da ka baiaishah, katba kum ka rúkom ka jingshah U Khristos.*

1. Namar - kata, haba la
buh-noh-bak ia ka jingpynsniu
baroh, bad ia ka jingshúkor
baroh, bad ia ki jingleh-arsap
bad ia ki jingbishní, bad ia ki
jingiakren-síar blab-blab ba-
roh,
2. kum ki khúnlung ba-
dang-khá, tó phi'n kwah hir-
-hir ia ka dhúd basngúr-bhá
ka badei - mynsiim, khynang
ba phi'n la ioh-míh-san da ka:
3. haba kumta shisha phi
la mád ba uba U Trai *u long*
u basybún.
4. Ha uba haba phi wan
hajan, *kum ha* u mau baim, ia
u ba-la-bred-noh shisha da ki
briu, hinrei ia u ba-la-jíd da
U Blei, *bad* ia u banieu-
-burom,
5. ia ma-phi ruh, kum ki mau
baim la tei, *ba'n long* ka iing
bakynja-mynsiim, ka jinglong-
-lyngdoh bakyntang - khúid,
ba'n kinia ia ki jingkinia ba-
kynja-mynsiim, ia ki badíang-
-hun ha U Blei da U Iísous
Khristos.
6. Naba kumta te ka don
ha kata Ka Jingthoh, "Ha
" khymíh, nga buh ha Ka Sion
" ia u mau dong bahakhlíh, ia
" u ba-la-jíd, *bad* ia u banieu-
" -burom: te jár u bangeit ha
" u yn ym pynrain-bukoh."
7. Ha phi, namar-kata, kiba
ngeit *don* kata ka burom:
hinrei ha ki b'ymngeit, " ia u
" mau ia uba ki nongtei ki la
" bred-noh, ia une kein la
" pynlong ha khlíh ka dong,"
8. bad " ia u mau ka jing-
" jinthut, bad ia u mausíang ka
" jingjinthut," *ha kita* kiba jin-
thut, haba b'ymkongúh ia ka
ktín, sha kaba ruh la buh ia ki
9. Hinrei ma-phi *phi long*
kynja ba-la-jíd, ka jinglong-
-lyngdoh bakynja - siim, " u
" kynja - bynríu bakyntang-
" -khúid, u paitlang badei-éh
" la u jong hí ; " ba phi'n da
ioh-pynbyná-pau ia ki jingdei-
-iaroh jong uta uba la khot ia
phi na ka jingdum sha kata
ka jingshai baphylla jong u :
10. kiba mynno-mynno-ruh
ki'm *long* u paitlang, hinrei
mynta *ki long* kein u paitlang
U Blei: ia kiba ym shym la
isynei, hinrei mynta ia kiba la
leh-isynei.
11. Kó ki hep-baíeit,
nga kyrpád *ia phi* kum ki nong-
wan-háp bad ki soh-shnong,
ba'n kyndiah-noh na kita ki
jingsam - kwah - brai bakynja-

-doh, kiba ialeh-thymá ia ka mynsiim;

12. da ka baiaibat ia ka jinglong-jingim jong phi ka babhá ha pyddeng kita Ki Jentil; ba, ha kata kaba ki iakren-síar-sniu ia phi kum ki nongleh basniu, *te* na kita ki jingleh babhá *jong phi*, haba ki'n da khymíh jingngoh *ia ki*, ki'n da ioh-pyndon-burom ia U Blei ha ka sngi ka jingwan-íh.

13. Namar-kata, tó phi'n pynkongúh ia lade ha ka jingpynlong baroh bakynja-bynriu na ka bynta U Trai, la ka long ha u siim, kum ha u bahakhlíh-tam;

14. lane ha ki lyngskor, kum ha kiba la phah da u ia ka ba'n pynhíer-kyput ha ki nongleh basniu, hinrei ia ka ba'n iaroh ia ki nongleh babhá.

15. Naba kumta kein ka long ka mon ka jong U Blei, da kaba phi iaileh babhá ba'n pynsngáp-noh-jar ia kata ka jingb'ymtip jong kita ki briu babíeit;

16. kum ki balait-lúid, bad ym ki badon kata ka jinglait-lúid kum ka jingtyllep-noh ia ka basniu *jong phi*, hinrei kum ki shakri U Blei.

17. Tó phi'n nieu-burom ia ki briu baroh. Tó phi'n iaíeit ia ki para-bangeit. Tó phi'n tíng-burom ia U Blei. Tó phi'n nieu-burom ia u siim.

18. Kó phi ki shakri-iing, tó da pynkongúh ia lade ha ki kynrád *jong phi* da ka jingsngou-tíng-burom baroh, ym tang ha kita ki babhá bad bajemnúd, hinrei ha kita ki bakynriang-iriang ruh.

19. Namar kane *ka long* ka jingpynsngoubhá, lada uno-uno-ruh na ka bynta ka jingiatip-lem sha U Blei u iaishah ia ki jingpynsngousíh, da ka bashah b'ymhok.

20. Namar ka jingiaroh aiuh *ka long*, lada, haba phi leh-pop bad haba la shoh-leh-bein ia phi te, phi iaishah? hinrei lada, haba phi leh-bhá bad bashah-shitom *namarkata*, phi iaishah, kane *ka long* ka jingpynsngoubhá bad U Blei.

21. Namar sha kane kein la khot ia phi; naba U Khristos ruh u la shah na ka bynta jong ngi, da ka baíeh-noh-diin *kumta* ia ka rúkom ia ngi, khynang ba ngi'n

ioh-búd ha kita ki jingjám
jong u;
22. "u b'ym shym la leh
"ia ka pop, l'ymne ym shym
"la shem ia ka baarsap ha ka
"shintur jong u;"
23. uba, haba la kren-bein
ia u, u'm la jiu kren-bein
kylliang; haba u shah-shitom,
u'm la jiu byrngem; hinrei u
la jiu aití-noh *ia lade* ha uta
uba bishár hok:
24. uba ia lade-hí u la bah-
-noh ia ki pop jong ngi ha ka
met jong u ha kata ka diing-
phyná, ba, haba la iáp-noh sha
kita ki pop, ngi'n ioh-im sha
ka hok: uba "da ka jingem-
"-snám jong u la pynkhíah ia
"phi."
25. Namar phi la jiu long
kum ki langbrot baleit sa-
kymá; hinrei mynta la pyn-
phai-pat ia phi sha uba U
Nongáp-langbrot bad U Nong-
sharai ia ki mynsiim jong phi.

III.—Lynnong.

1. *Shaphang ki jingleh-ram mar-kylliang ka tyngá bad u tyngá.* 8. *Ka jingsneng-kyntú ha baroh ba'n long ha ka jingiasoh-kawei bad ka jingiaíeit, wad sha ki bashún ruh; bad ba'n shah-shitom kumta, kumba U Khristos u la shah namar ki pop ba'n ialam ia ngi sha U Blei, bad ba'n pynim ia ngi.*

1. Kumjuh, kó phi ki kynthei,
tó da pynkongúh ia lade ha ki
tyngá la ki jong hí, ba, lada
kino-kino-ruh ki b'ym kongúh
ia ka ktín *U Blei*, yn da ioh-
-pynwan-ngeit ia ki ruh khlem
da ka ktín, da kata ka jing-
long-jingim jong kita ki kyn-
thei;
2. katba ki'n da khymíh
jingngoh ia kata ka jinglong-
-jingim basngúr jong phi da
ka jingsngou-tíng-burom.
3. Kiba ka jingpyníh-bhá
jong ki tó ai ba ka'n ym long
tang kata kaba shabar, ka
jong ka bathain ki shniúh bad
ka badeng ki jingdeng-ksíer,
lane ka bakúp ki jainkúp;
4. hinrei *tó ai ba ka'n long*
uta u briu ba-la-ríh ka doh-
núd, ha *ka jingpyníh-bha* ka
b'ymsep ka jong ka mynsiim
bajemnúd bad bajarjar, kaba
long ha khymat U Blei ka ba-
kordor-éh.
5. Namar kumta mynhyn-
dai kita ki kynthei bakhúid
ruh, kiba jiu kyrmen ha U
Blei, ki la jiu pyníh-bhá ia

lade, da ka bapynkongúh ia lade ha ki tyngá la ki jong hi;

6. kumba Ka Sarra ka la kongúh ia U Abraam, da ka bakhot kó kynrád ia u; ki khún jong kaba phi la jía-long, haba phi leh-bhá, bad haba b'ym shepting ia kaei-kaei-ruh-ém ka jingshirkhei.

7. Kó phi ki shinrang kumjuh, tó da shong lem bad *la ki tynga* katba kum ka jingtip-bhá, da ka baai-noh ia ka burom ha ka tyngá kum ha ka khíu bakham-tlot, bad kum ha ki nongiaioh-pateng-lem ia ka jingaiei ka jingim, khynang ia ka ba'n ym pynpep-noh ia ki jingdúwai jong phi.

8. Te ha ka bawai-noh, tó da long baroh ki bamut kajuh, ki baiashah-lem, ki baiaíeit ki para-bangeit, ki bajemnúd, ki basngou-sybún:

9. ym ki baleh-markylliang ia ka basniu namar ka basniu, lane ia ka bakren-bein namar ka bakren-bein; hinrei da kumwei kein ki bakyrkhú; haba tip ba sha kane khynang la khot ia phi, ba phi'n da ioh-pateng ia ka jingkyrkhú.

10. " Namar jár u bamon " ba'n íeit ia ka jingim, bad " ba'n ioh-íh ia ki sngi babhá, " tó ai u'n da pynwai-noh ia " ka thyllíed jong u na ka " basniu, bad ia ki rymiang-" -shintur jong u na ka ba'n " kren ia ka bashúkor:

11. " tó ai u'n da kynriah-" -noh na ka basniu, bad ba " u'n da iaileh ia ka babhá; " tó ai u'n da wád-slíang ia " ka jingsuk, bad ba u'n da " beh-brai ia ka.

12. "Naba ki khymat U " Trai *ki ialong* halor ki bahok, " bad ia ki shkor jong u *la* " *plíe* sha ka jingdúwai jong " ki; hinrei ka khymat U Trai " ka ialeh bad ki baleh ia kiei-" -kiei basniu."

13. Te uei uta u ba'n pynsniu ia phi, lada phi'n da long ki baiapyrthuh-búd ia kata ka babhá?

14 Hinrei lada ruh phi lah shah-shitom na ka bynta ka hok, ah *phi long* ki basuk! " hinrei wat shepting na kata " ka jingpynshepting jong ki, " l'ymne wat khíh-khuslai;

15 "hinrei tó da nieu-khúid " ia U Trai uba U Blei" ha ki dohnúd jong phi: hinrei *to long* ki balakloi hala ka sngi

ia ka ba'n iasait-ksan ha uwei-uwei-baroh uba pán na phi ia ka jingpyníh-nía shaphang kata ka jingkyrmen hapoh jong phi, da ka jingjemnúd bad ka jingtíng-burom :

16. da kaba phi iaibat ia ka jingiatip-lem babhá ; ba, ha kata kaba ki iakren-síar--sniu ia phi kum ki nongleh basniu, yn da la ioh-pyn-sngou-lehrain khop ia kita kiba kren-wád-dau-éh ia kata ka jinglong-jingim babhá jong phi ha U Khristos.

17. Namar ka kham-bhá kein, lada ka mon U Blei ka íh-bit, ba'n shah-shitom haba phi leh bhá, ia haba leh sniu.

18. Naba U Khristos ruh u la shah-shitom tang shisin namar ki pop, U Bahok na ka bynta ki b'ymhok, khynang ba u'n la ioh-ialam ia ngi ha U Blei, haba la pyniáp ia u ha ka doh, hinrei ba la pyn-long-im ia u ha U Mynsiim :

19. ha uba ruh haba u la leit u la ialap ha kita ki myn-siim ha ka baáp-phirá ;

20. kiba la jiu b'ym kongúh mynhyndai, mynba ka jingiai-shah-slem ka jong U Blei ka jiu áp-khymíh ha ki sngi U Noe, haba u dang pynlong ia ka iing-liing, ha kaba ki khyn-diat ki mynsiim, kata long phra-ngút, ki la ioh-lait-im lyngba ka úm.

21. Ha kaba, ka jingpyn-baptisma kein ka badei syrím mynta ka pynim ia ngi ruh,(ym ka babuh-noh ia ka jingtyngit ka doh, hinrei *ka long* ka bakyl-li-phai-ktín ka jingiatip - lem babhá shaphang U Blei,) da ka jingpynmíh-pat ia U Iísous Khristos ;

22. uba long sha ka ktí ka mon ka jong U Blei, ynda u la leit sha byneng, haba la pynlong hapoh jong u ia ki angelos, bad ia ki badon-bor, bad ia ki bor-bah.

IV.—Lynnong.

U sneng-pyníh na ka rúkom U Khristos ba ka dei ia ki ba'n wai--noh na ka pop, bad ba'n im sha U Blei 7. Bad u sneng-kyntú ia ki ba'n iaileh ia kiei-kiei-ruh ki badei-éh, namar ka bakut kiei--kiei-baroh ka la jan. 12. U pyntyngen ia ki hapoh ka jingshah--shitom jong ki.

1. Namar - kata, haba U Khristos u la shah-shitom na ka bynta jong ngi ha ka doh, te ma-phi ruh tó phín khíng-

-átiar ia lade da kata kajuh ka bamut; naba jár uba la shah-shitom ha ka doh u la wai-noh na ka pop;
2. khynang ia ka ba'n ym im shuh ia kata karta badang-sah ha ka doh, ha ki jingsam-kwah-brai ki briu, hinrei ha ka bamon U Blei.
3. Namar ka bakheino ia ngi katta karta ka jingim *jong ngi* ia kaba la dír-noh ba'n la iaileh ia ka bamon Ki Jentil, da kaba ngi la iaid ha ki jingleh-kyreit, ha ki jingsam-kwah-brai, ha ki jingb'ym-iaishah kiád, ha ki jingiadíh kiád-awria hau-hau, ha ki jingiadíh-búaid, bad ha ki jingmane-blei-thau basang-éh:
4. ha kaba la pynsngou-phylla ia ki haba phi'm iaphet lem bad ki sha kata kajuh ka pung kytíh-ahor jong ka jingleh-sarong auria, ki da kren-bein *ia phi*:
5. kiba ki'n iakhein jing-khein ha uta uba long lakloi ba'n bishár ia ki baim bad ia ki baiáp.
6. Namar na ka bynta kane khynang la iathúhkhána-babhá ha ki baiáp ruh, ba yn la ioh-bishár-rem ia ki shisha katba kum da ki briu ha ka doh, hinrei ki'n da ioh-im katba kum da U Blei ha ka mynsiim.
7. Hinrei kata ka bakut kiei-kiei-baroh ka la jan kein: namar-kata, tó phi'n khan-ádykhar, bad tó phi'n sharai shaphang la ki jingdúwai.
8. Hinrei shiwa kiei-kiei-baroh da iaibat ia kata ka jing-iaíeit sha ki paralok-hí ka bashit-rhem; naba "kata ka "jingiaíeit ka'n tap-noh ia ka "bún-byllín ki pop."
9. *Tó long* ki bakhot-íeit-basá paralok-hí, khlem ki jingkren-kníum.
10. Uwei-uwei-baroh kum-ba u la pyddiang ia ka jingai, *kumta* kein da ai-sám ia kata kajuh hí ha ki paralok-hí, kum ki sardár babhá ka jing-aiei babún-jaid U Blei.
11. Lada uno-uno-ruh u kren, *tó ai u'n kren* kum ki jingong U Blei; lada uno-uno-ruh u leh-basan, tó ai u'n leh kum na ka bor ia kaba U Blei u ai-dap: ba ha kiei-kiei-baroh yn ioh-pyndon-burom ia U Blei da U Iísous Khristos, ha uba long kata ka burom, bad kata ka bor-bah sha ki

b'ymjiukut ki b'ymjiukut.
Amen!
12. Kó ki hep-baíeit,
tó wat pynsngou-phylla ia phi
da kata ka bameh-ding ia kaba
pynlong ha phi ia ka ba'n
tynjúh kein ia phi, kumba da
jía-lang ka bakhyllah ha phi:
13. hinrei kat kumba phi
iabynta-syllok ha kita ki jing-
shah-shitom jong U Khristos,
tó kymen-noh; ba ha kata ka
jingpynpau ia ka burom jong
u yn ioh-pynkymen ruh ia phi
haba phi sngou-shád-kymen.
14. Lada la kren-bein ia
phi namar ka kyrteng U
Khristos, *ah phi long* ki basuk!
naba uba U Mynsiim jong ka
burom bad u jong U Blei u
iaishong-suk ha phi: ha phang
jong ki shisha la kren-bein ia
u, hinrei ha phang jong phi
la pyndon-burom ia u.
15. Namar uno-uno-ruh na
phi wat shah-shitom kum u
nongshohnoh - briu, lane u
nongtúh, lane u nongleh-bas-
niu, lane kum u bashait-lorni
leh-lushía ia ki kam kiwei.
16. Hinrei lada *uno-uno-*
-ruh u shah-shitom kum U
Khristian, wat ai u'n sngou-
lehrain; hinrei tó u'n pyndon-
-burom ia U Blei shaphang
kane.
17. Naba kata ka ía *ka la*
jía ia ka ba'n sydang ia ka
jingbishár na ka iing jong U
Blei; hinrei lada *ka sydang*
nyngkong na ngi, kaei *ka'n*
long kata ka bakut jong kita
ki b'ymkongúh ia Ka Jingia-
thúhkhána-babhá ka jong U
Blei?
18. Te "lada da ka baéh
" ba pynim ia u bahok, hang-
" no uta u b'ymriu-Blei bad
u bapop u'n pau?
19. Namar-kata te kita kiba
da shah-shitom katba kum ka
bamon U Blei, tó ki'n aití-noh
ia la ki mynsiim *ha u* kumba
ha U Nongthau baiainéh, da
ka baiaileh babhá.

V.—LYNNONG.

U sneng-kyntú ia Ki Tymen-basan ba'n bysá ia ka kynhún U Blei: 5. kumjuh, ba ki bakham-samla ki'n kongúh ia Ki Tymen-basan. 8. U sneng-pyníh ba ka dei ba'n sharai. 10. Ka jingdúwai. 12. Ki jingngúh-mon-bhá, bad ka jingwai-noh.

1. Ia Ki Tymen-basan kiba ha
pyddeng jong phi nga sneng-
kyntú, uba u paratymen-

-basan kein, bad u nongsakhí ia kita ki jingshah-shitom jong U Khristos, bad uba u nong-iabynta-syllok na kata ka burom-suk ka ba'n sa pynpau--noh :

2. tó phi'n bysá ia kata ka kynhún jong U Blei kaba ha pyddeng jong phi, da ka ba-sharai *ia ka*, ym na ka baleh--jiu-bor, hinrei da la ka mon sngoubhá hí ; l'ymne da ka bakhwán-myntoi, hinrei da ka jingsngou lakloi ;

3. l'ymne kum ki baleh--trai-khlíh halor kiba ki bynta *U Blei*, hinrei da ka balong ki rúkom ia kata ka kynhún.

4. Te h'ynda la pynpau ia uba U Nongáp-langbrot Ba-san, phi'n ioh-pyddiang ia kata ka pansngíat jong ka burom ka b'ymsep-noh.

5. KUMJUH, ki bakham--samla, tó phi'n pynkongúh ia lade ha ki bakham-tymen. Hinrei baroh haba phi iako-ngúh paralok-hí, tó phi'n iakúp ia ka jingsngou-rit : naba "U "Blei u ialeh pyrshah ia ki "basngou-khrau-éh, hinrei ha "ki basngou-rit u ai ka jing-aiei."

6. Tó phi'n pynsngou-rit ia lade, namar-kata, hapoh ka ktí babor-bah ka jong U Blei, ba u'n ioh-pynkhrau ia phi ha ha ía babit :

7. da ka babúh-bak ia ka jingsúmar-khuslai baroh jong phi halor jong u ; naba ma-u kein u súmar-súkhér shaphang jong phi.

8. Tó phi'n iasúmar leh-ádykhar, tó phi'n iasha-rai, naba uta u nongialeh jong phi uba U Soitan, u iaid kylleng kum u sing bakyrhúh, u da wád-slíang iano-iano-ruh ba u'n ioh ngúid-tylli khoit :

9. ia uba phi'n da ieng--ialeh pyrshah baskhem da ka jingngeit, da ka batip ba dang pyndep ia kita kijuh hí ki jing-shah-shitom ha kita ki para--bangeit jong phi kiba ha ka pyrthei.

10. HINREI U Blei ka jingaiei baroh, uba la khot ia ngi sha kata ka burom b'ym-jiukut jong u ha U Khristos Iísous, haba phi la shah-shitom khyndiat, tó ma-u hí u'n da pynlong-janai ia phi, u'n da pynskhem *ia phi*, u'n da pyn-shait-bor *ia phi*, u'n da pyn-néh-skhem *ia phi*.

11. Ha u *tó long* kata ka

burom, bad kata ka bor-bah sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut. Amen!

12. DA U Silobanos, uba u para-bangeit baiainéh, kumba nga khein, nga la thoh ha phi da khyndiat *ki ktín*, da ka basneng-kyntú, bad da ka baphlá-shai putet ba kane ka long ka jingaiei bashisha jong U Blei ha kaba phi iaiieng.

13. *Ka Balang* kaba ha Ka Babulon ia ka ba-la-jíd lem bad phi, ka ngúh-mon-bhá ia phi; bad U Markos uba u khún jong nga *u leh kumta*.

14. Tó phi'n iangúh-mon-bhá paralok-hí da ka jingiadoh ka jingiaíeit. *Tó long* ka jingsuk ha phi baroh kiba ha U Khristos Iísous. Amen!

KA SHITI KA BAAR KA JONG
U PETROS,
UBA U APOSTOLOS.

I.—LYNNONG.

Ka jingngúh-mon-bhá. 3. U sneng-kyntú ia ki kum ki baiabynta-syllok na ki jingaiei U Blei, ba'n nang roi ha kita, bad ha ka jingtip ia U Iísous Khristos, khynang, da ka baleh-minot kumta, ba'n pynlong skhem ia ka jingkhot bad ia ka jingjíd ia ki. 12. U súmar ba'n pynkynmau ia ki shaphang kine kiei-kiei-ruh, haba u tip ba ka jingiáp jong u ka la jan; bad u pyntip shisha ia ki ba U Iísous u long U Khún U Blei.

1. U SUMEON Petros, u shakri bad U Apostolos Iísous Khristos, ha kita kiba la ioh a ka jingngeit bakordor ryngkat bad ngi, ha ka hok U Blei jong ngi bad U Nongpynim *jong ngi* U Iísous Khristos:

2. *tó long* ba yn pynmanbún ha phi ia ka jingaiei bad ia ka jingsuk ha ka jingtip-bíang ia U Blei, bad ia U Iísous uba U Trai jong ngi.

3. KATBA kum ka bor-bah bakynja-Blei jong u la ai ha ngi ia kiei-kiei-baroh kiba *dei* sha ka jingim bad ka jingsngou-riu-Blei, da ka jingtip-bíang ia uta uba la khot ia ngi da ka burom bad ka bor-bhá *jong u*:

4. da kiba la ai ha ngi ia ki jingkular ki bakhrau-tam bad bakordor, ba da kine phi'n da ioh-jía-long ki nongiabynta--syllok ia ka kynja-tynrai ka bakynja-Blei, haba la phet--iáp-noh na kata ka jingpynpy--út-plak kaba ha ka pyrthei da ka jingsam-kwah-brai.

5. Te *namar* kane kajuh ruh, da ka bapynlong-pyniaid putet ia ka jingleh-minot baroh, tó phi'n ai-pynlang ha kata ka jingngeit jong phi, ia ka akor-bhá; te ha kata ka akor-bhá, ia ka jingtip;

6. te ha kata ka jingtip, ia ka jingioh-bor-khúid halor lade, te ha kata ka jingioh-bor--khúid halor lade, ia ka jingiai-shah; te ha kata ka jingiaishah, ia ka jingsngou-riu-Blei;

7. te ha kata ka jingsngou--riu-Blei, ia ka jingiaíeit para--bangeit; te ha kata ka jingia-íeit para-bangeit, ia ka jingíeit.

8. Namar haba kine kiei--kiei-ruh ki iaidon ha phi, bad ki iaiman-bún, ki iapynlong *ia phi* ki b'ymalhía, l'ymne ki b'ymsei-soh shaphang kata ka jingtip-bíang ia U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi.

9. Namar uta ha u b'ym don kine kiei-kiei-ruh, u long u bamatlah, u bakynkrip-khy-mat, uba la pynklet-noh ia ka jingpynkhúid ia ki pop jong u bamynslem.

10. Naba kumta, kó ki para--bangeit, tó phi'n ialeh-minot kham-tam ba'n pynlong ba-skhem ia kata ka jingkhot bad ia ka jingjíd ia phi; namar haba phi iaileh ia kine kiei-kiei-ruh, phi'n ym jinthut-noh da-lei-lei lano-lano-ruh:

11. namar kumta da ka bakyrhai-éh yn ai-pyndap ha phi ia ka jingbysut shapoh kata ka híma b'ymjiukut U Trai jong ngi bad U Nongpynim *jong ngi* U Iísous Khristos.

12. NABA kumta nga'n ym leh-lyndet ba'n pynkyn-mau ia phi hala ka sngi sha-phang kine kiei-kiei-ruh, la ka long ba phi tip *ia ki*, bad ba la pynskhem ia phi ha kane ka jingshisha ka bamynta;

13. hinrei nga mut ba ka dei, katba nga dang long ha kane ha iing-trep, ba'n pyn-kynroi ia phi da ka bapyn-kynmau *ia phi;*

14. haba tip ba ka long shen kata ka babuh-noh ia *kane* ka iing-trep jong nga, kat

kumba ruh uba U Trai jong
ngi U Iísous Khristos u la
pyníh ha nga.
15. Te nga'n ialeh-minot
ruh ba phi'n ioh, hadiin kata
ka jingleit-iáp-noh jong nga,
ba'n pynlong hala ka sngi ia
ka jingpynkynmau shaphang
kine kiei-kiei-ruh.
16. Namar ym da kaba ngi
la búd-noh ia ki puriska-kai
ba la thau-nang síantí, ngi la
pyntip ha phi ia ka bor-bah
bad ia ka jingwan-pau uba U
Trai jong ngi U Iísous Khris-
tos, hinrei da kaba la pynlong
ia ngi ki nongioh-íh ia kata
Ka Jinglong-khrau-tam jongu.
17. Namar u la pyddiang
na U Blei uba U Kypá ia ka
jingnieu-burom bad ia ka jing-
pyndon-burom, mynba la míh-
-noh kat kane ka ktín ha u
napoh kata ka burom batyng-
shain-khrau-éh, "Une u
"long uba U Khún jong nga
"u baíeit, ha uba nga sngou-
bhá-éh!"
18. Te ia kane ka ktín kaba
la míh-noh na byneng ngi la
ioh-sngou ma-ngi, mynba ngi
iadon lem bad u ha uta u lúm
u bakyntang-khúid.
19. Bad ngi don bakham-
skhem kata ka ktín baiathúh-
lypá; ha kaba phi leh bhá
haba phi pynshah-shkor, kum-
ba ha ka sharak batyngshain
ha ka jaka badum byrngut,
tadynda ka sngi ka'n da míh-
-shai, bad u lor-shai u'n da
míh ha ki dohnúd jong phi:
20. haba phi tip ia kane
shiwa, ba kaei-kaei-baroh ka
jingiathúhlypá Ka Jingthoh,
ka'm jía-long na ka jingbatai
la ka jong hí jongno-jongno-
-ruh.
21. Namar ym da ka mon
u briu la pynkren ia ka jing-
iathúhlypá mynno-mynno-ruh;
hinrei ki briu bakhúid U Blei
ki la kren kein haba la pyn-
khíh ia ki da U Mynsiim Ba-
khúid.

II.—Lynnong.

1. *U mahámlypá shaphang ki nong-hikai balamlér ki ba'n shúkor-noh ia ki babún; bad shaphang ka jingpynjot shisha ia ki, na kiba yn ríh-pynim ia ki bariu-Blei.* 10. *U kham pyníh byniah shaphang jong ki, ki bakumno ba ki'n long, ba ki'n ioh-kíar-noh bíang na ki.*

1. Hinrei ki la long ki nong-
iathúhlypá balamlér ruh ha
pyddeng uba u paitlang, kumba

ruh ha pyddeng jong phi ki'n
long ki nonghikai balamlér,
kiba ki'n ialam-túh hapoh ia
ki jinghikai bakla bapynjot-
-noh, bad haba ki len-noh ia
uta U Kynrád uba la thíed ia
ki, ki da pynwan kumta ha
lade-hí ia ka jingpynjot-noh
bastet thir-thir.
2. Te shibún ki'n ia búd-
-noh ia kita ki jingpynjot-noh
jong ki, na ka bynta kiba yn
kren-bein-éh ia ka lynti ka
jingshisha.
3. Bad ha ka jingkwah-lalot
ki'n iakhai-í na phi da ka
ki ktín bathau-nang: ia kiba
kata ka jingpynrem na myn-
slem ka'm pyntúd alhía, bad
kata ka jingpynjot-noh jong ki
ka'm ioh-thíah lyngngai.
4. Lada U Blei u'm shym
la pyllait-isynei ki angelos
mynba ki la leh-pop, hinrei
haba la ngíat arsut *ia ki* sha
dújok, u la aití-noh *ia ki* ha
ki jingkhúm ka jingdum thliu-
-thliu, ia kiba la ríh-noh ia ka
jingbishár;
5. bad *lada* u'm shym la
pyllait-isynei ia ka pyrthei
bamynbarim, hinrei ia U Noe
u baphra-ngút, u nongialap ia
ka hok, u la ríh kyndong,
mynba u la pynwan ia ka
jingshlei ha ka pyrthei ki
b'ymriu-Blei;
6. bad haba la pynlong
dypei ia ki nongbah Ka Sodom
bad Ka Gomorra, u la pyn-
rem ia ki da ka jingpynkyllon-
-khram, u da buh *ia ki* kum
ka rúkom-mahám ia kita ki
ba'n *núd* ba'n im b'ymriu-
-Blei;
7. te u la kyníh-kynthet-
-noh ia U Lot bahok, ia uba
la pynsngou-satía-noh da kata
ka jinglong-jingim jong kita ki
b'ymsúit-nieu húkum ha la ka
jingialeh-núti,
8. (namar uta u bahok ha
ka baioh-íh bad ha ka baioh-
sngou, haba u shong-sah ha
pyddeng jong ki, man la ka
sngi u la jiu pynkordit ia la ka
mynsiim bahok da ki jingleh
bakhlem-húkum *jong ki;*)
9. U Trai u nang ba'n
kyníh-kynthet-noh ia ki bariu-
-Blei na ka jingpynshang, bad
ba'n rakhe ia ki b'ymhok ia ka
sngi ka jingbishár ba'n pyn-
shitom ia ki.
10. HINREI kham-tam
ia kita kiba beh-brai nadiin ka
doh ha ka jingsam-kwah-brai
ka jingpynbit-tyngit, bad ia

kiba nieu-bein ia ka jinglong-
-trai-khlíh: ki bashlan-éh,
ki baleh-meng-mon-hí, ki'm
sngou-kíuh haba ki iakren-
bein ia ki bakhrau-batrí!
11. Ha kaba ki angelos,
haba ki long ki bakham-khrau
ha ka jingkhlain bad ka bor,
ki'm iatían ia ka jingbishár
bakren-bein ia kita ha khymat
U Trai.
12. Hinrei kine, kum ki
mrád bakhlem-jingmut na
kynja-tynrai, ia kiba la khá ia
ka ba'n kem bad ba'n pyniáp-
-noh, haba ki kren-bein sha-
phang kita kiei-kiei ia kiba
ki'm sngouthúh, yn pynjot-noh
khoit ia ki ha kata ka jingpyn-
py-út-plak jong ki hí;
13. ki'n da ioh-pyddiang ia
ka bainong ka b'ymhok, haba
ki ianieu ia ka basngoubhá-éh
ia kata ka baim sarong-auria
ha ka bamynsngi. *Ki long* ki ba-
thoh-bría bad ki bapynngat-
-pop ki da iaim sarong-auria
da kita ki jingshúkor jong ki
hí, haba ki iakhawai-lang lem
bad phi;
14. ki badon ki khymat
badap da ka baklim, te ki
b'ymlah kyndiah-sang na ka
pop; ki da iaríam-pynshoi ia
ki mynsiim b'ymnéh; ki badon
ka dohnúd ia kaba la pyntrei
mylín da ki jingíh-kwah-lalot;
ki khún ka jingtim!
15. Kiba haba ki la íehnoh-
-noh ia ka lynti ka babeit, ki
la leit-sakymá, da ka babúd-
noh ia ka lynti U Balaam *u
khún* U Bosor, uba la íeit ia
ka bainong ka jingb'ymhok;
16. hinrei u la ioh ka jing-
sneng namar ka jingpallat jong
u hí: ka gadda bamylín bad
ka lyngkor, ka b'ymnang-kren,
haba ka la kren da ka ktín u
briu, ka la ádong-ádit ia kata
ka jingleh-bíeit-éh uta u nong-
iathúhlypá.
17. Kine ki long ki pukri
bakhlem-úm, ki ly-oh ia kiba
la béh da ka ly-ér-iong, ha
kiba ia u ly-oh baiong jong ka
jingdum la ríh-noh sha ka
b'ymjiukut.
18. Namar da ka bakren ia
ki ktín ba át-sarong ka jing-
bíeit-thala, ki iaríam-pynshoi
da ki jingsam-kwah-brai ka
doh, da ki jingleh-núti, ia
kita kiba la phet-iáp-noh shisha
na kita kiba pyniaid-pynlong
ia lade ha ka jingiaid-sakymá.
19. Haba ki iakular ha ki
ia ka jinglait-lúid, ma-ki ia

lade ki long ki mrau ka jing-
pynpy-út-plak: namar da uba
la jop-noh iano-iano-ruh, da
uta ruh la pynlong-mrau ia u.
20. Namar lada, haba ki la
phet-iáp-noh na kita ki jing-
pynbit-tyngit jong ka pyrthei,
ha ka jingtip-bíang ia uba U
Trai bad U Nongpynim *jong
ngi* U Iísous Khristos, hinrei
haba la súh-sat pat ia ki da
kine kiei-kiei-ruh, la jop-noh
ia ki, *ka jinglong* ka bakhadduh
ka'n long ha ki ka bakham-
-sniu ia ka banyngkong.
21. Namar ka la kham-bhá
ia ki ba'n ym tip-bíang shuh
ia kata ka lynti ka hok, ia
kaba haba ki la tip-bíang *ia ka*,
ba'n kylla-phai-noh na kata
ka húkum bakhúid ia kaba la
ai-pateng-la-pateng ha ki.
22. Hinrei ka la jía ha ki
ia kaba *ong* kata ka pharshi
ka bashisha, "U kseu u la
"wan-phai sha la ka jong ka
"príe;" bad, "ka sníang ia
kaba la pynsum-pynsait, sha
"la ka baksaid kytíh."

III.—LYNNONG.

1. *U pyníh-nía skhem shaphang ba ka'n wan shisha kata ka sngi bakhrau U Trai; bad ia ki jingkylla baíh-tíng ki ba'n jía-lang nangta.* 14. *Naba kumta U sneng-kyntú ia ka ba'n súmar bad ba'n im-riu-Blei.*

1. IA kane ka shiti ka baar,
kó ki hep-baíeit, nga thoh
mynta ha phi, ha kiba *baroh-
-ar* nga pynkynroi ia ka bamut
basngou-sngúr jong phi da ka
bapynkynmau kein *ía phi*:
2. ba phi'n ioh-iaikynmau
ia kita ki ktín ia kiba la ia-
thúhlypá da kiba Ki Nong-
iathúhlypá bakhúid, bad ia
kata ka húkum jong ngi kiba
Ki Apostolos uba U Trai bad
U Nongpynim:
3. da ka batip ia kane
nyngkong, ba ha ka bakut kita
ki sngi ki'n wan ki nongkren-
-bein, ki baiaid katba kum
ki jingsam-kwah-brai la ki
jong hí,
4. bad ki da ong, Hangno
long kata ka jingkular ia ka
jingwan-pau jong u? namarná-
duh kaba kita Ki Kypá-tymen ki
la ioh-thíah-noh, kiei-kiei-ba-
roh ki iaisah kumne kein náduh
myndanglong ka pyrthei.
5. Namar kane ka lait na
ka jingíhthúh kita bamon *kum-
ta*, ba ki byneng ki la jiu long

na mynhyndai, bad ka khyn-
deu ka la neh-lang na ka úm
bad da ka úm, da ka ktín U
Blei:
6. da kiba ia kata ka pyr-
thei kaba mynkata, haba la
pynshlei da ka úm, la pynjot-
-noh ia ka.
7. Hinrei kita ki byneng
bad kata ka khyndeu kiba
mynta, ki long ba la buh-
-kynsheu ia ki da kata kajuh
ka ktín, ia kiba la ríh-noh sha
ka ding ia ka sngi ka jing-
bishár bad ka jingpynjot-noh
ia kita ki briu ki b'ymriu-Blei.
8. Hinrei ia kane kawei wat
ai ka'n long ia phi balait-tip,
kó ki hep-baíeit, ba kawei ka
sngi *ka long* bad U Trai kum
ka shi-hajar snem, bad ka shi-
-hajar snem kum kawei ka sngi.
9. Uba U Trai u'm leh-túd
shaphang la ka jingkular, kum
kiba kiwei ki ianieu ka jingleh-
-túd; hinrei u iaishah-slem
sha ngi, u b'ym da mon iano-
-iano-ruh ba'n jot-noh, hinrei
ia baroh ba'n poi sha ka ba-
kylla-ka-bamut.
10. Hinrei kata ka sngi U
Trai ka'n wan kum u nongtúh
mynmíet; ha kaba kita ki
byneng ki'n leit-noh da ka
jingsawa barussung-éh, hinrei
ia ki jor-tynrai da ka bathang-
-rhem ki'n sain-noh, bad ia ka
khyndeu bad ia kita ki jingleh
badon ha ka yn thang-dúh.
11. Namar-kata, haba yn
sain-noh ia kine kiei-kiei-ruh
baroh, ki bakumno ka dei ia
phi ba'n long ha *la* ki jinglong-
-jingim bakhúid bad ki jing-
long-riu-Blei,
12. ki baiaáp-khymíh bad
bapynkloi-noh ia kata ka jing-
wan-pau jong kata ka sngi U
Blei, ha kaba ki byneng da ka
bathang ia ki ki'n sain-noh,
bad ia ki jor-tynrai da ka
bathang-rhem yn pynúm-noh?
13. Hinrei ia ki byneng ki
bathymmai bad ia ka khyndeu
ka bathymmai, katba kum kata
ka jingkular jong u, ngi iaáp-
-khymíh hir-hir, ha kiba ka
hok ka shong-sah.
14. Naba kumta, kó
ki hep-baíeit, haba phi iaáp-
-khymíh hir-hir ia kine kiei-
-kiei-ruh, tó pyrshang-smat ba
yn shem ia phi ha ka jingsuk
ki bakhlem-thoh-bría, bad ia
ki bakhlem-tei-pop ha khymat
jong u.
15. Tó phi'n ianieu te ia
kata ka jingiaishah-slem uba

U Trai jong ngi kum ka jingpynim; kumba U Paul ruh uba u para-bangeit baíeit jong ngi, u la thoh ha phi katba kum kata ka jingstád ia kaba la ai ha u;
16. kumba ruh ha kita ki
shiti baroh *jong u*, haba u kren ha ki shaphang kine kiei-kiei-ruh; ha kiba don kiei-kiei-ruh ki baéh ba'n sngouthúh, ia kiba kita ki b'ymnang bad ki b'ymnéh ki pynkyllain, kumba *ki leh* ruh ia kita kiwei Ki Jingthoh, ia ka ba'n pynjot-noh ia lade-hí.
17. Namar-kata ma-phi, kó
ki hep-baíeit, haba phi tiplypá *ia kine kiei-kiei-ruh* tó da súmar-kíar-noh, ioh ba haba la rong-noh lem ia phi bad kata ka jingiaid-sakymá jong kita ki b'ymsúit-nieu húkum, phi'n da háp-noh na ka jingnéh-skhem la ka jong hí.
18. Hinrei tó phi'n iaimíh
ha ka jingaiei bad ka jingtip ia uba U Trai bad U Nong-pynim *jong ngi* U Iísous Khristos. Ha u tó *yn long* ka burom mynta ruh bad sháduh ka sngi ka b'ymjiukut! Amen!

KA SHITI KA BANYNGKONG
U IOANNIS,
UBA U APOSTOLOS.

I.—Lynnong.

1. *U pyníh ia Ka Jinglong-ngút U Khristos kum uba U Ktín ka jingim, ia uba la pynpau ha ngi;* 5. *bad da ka baiaid-syrím ha u kum U Jingshai, ngi ioh ia ka jingiasyllok bad u, bad ia ka bamáp-noh ia ki pop jong ngi.*

1. Kata kaba la long na ka bamynnyngkong, ia kaba ngi la ioh-sngou, ia kaba ngi la ioh-íh da ki khymat jong ngi, ia kaba ngi la ioh-khymíh pyllau, bad ki ktí jong ngi ki la ioh-tybá, shaphang uta U Ktín uba u jingim;
2. (bad ia uta u jingim la
pynpau, bad ngi la ioh-íh, bad ngi iaphlá, bad ngi iathúh-shai ha phi ia uta u jingim b'ym-

jiukut, uba la long bad uba U Kypá, bad la pynpau ia u ha ngi;)
3. ia kata kaba ngi la ioh-íh bad ngi la ioh-sngou, ngi ia-thúh-shai ha phi, ba ma-phi ruh phi'n ioh ka jingiasyllok lem bad ngi; bad kata ka jingiasyllok de ka jong ngi *ka long* lem bad uba U Kypá, bad lem bad uba U Khún jong u U Iísous Khristos.
4. Te *kumta* nga thoh ia kine kiei-kiei-ruh ha phi, ba ka jingkymen jong phi ka'n da ioh-long ba-la-dap.
5. TE kane ka long kata ka jingiathúh-ktín ia kaba ngi la ioh-sngou na u, bad ngi iathúh-shai ha phi, ba U Blei u long ka jingshai, bad ka jingdum da u ka'm long shuh.
6. Lada ngi ong ba ngí don ka jingiasyllok lem bad u, bad lada ngi iaid ha kata ka badum, ngi lamlér, bad ngi'm leh ia ka bashisha;
7. hinrei lada ngi iaid ha kata ka jingshai, kumba u long ma-u hí ha kata ka jingshai, ngi don ka jingiasyllok lem paralok-hí, bad ka snám te U Iísous Khristos uba U Khún jong u, ka pynkhúid ia ngi na ka pop baroh.
8. Lada ngi ong ba ngi'm don ka pop, ngi shúkor ia lade, bad kata ka bashisha ka'm long ha ngi.
9. Lada ngi phlá-noh ia ki pop jong ngi, u long u baiai-néh bad u bahok, ba u'n máp--noh ia kita ki pop jong ngi, bad ba u'n pynkhúid ia ngi na ka b'ymhok baroh.
10. Lada ngi ong ba ngi'm shym la leh-pop, ngi pynlong ia u *kumta* u balamlér, bad kata ka ktín jong u ka'm long ha ngi.

II.—LYNNONG.

1. *U thoh ha ki ba'n pyntyngen ia ki haba ki kum leh-pop.* 3. *Ia ka ba'n ioh-íhthúh ia U Blei ka dei ba'n súmar ia ki húkum jong u:* 7. *bad ba'n íeit ia ki para-bangeit.* 12. *U thoh ha ki baroh katba kum karta jong ki, ia ka ba'n ym íeit ia ka pyrthei.* 18. *U pyníh u bakumno long uta u baialeh pyr-shah ia U Khristos, bad ba ka dei ba'n iainéh ha U Blei.*

1. Kó ki khún-hep jong nga, nga thoh ia kine kiei-kiei-ruh ha phi, ba phi'n ym da leh--pop. Te lada uno-uno-ruh u laleh-pop, ngi don kein U Riu-

sait lem bad uba U Kypá, U
Iísous Khristos U Bahok:
2. bad ma-u hí ruh u long
ka kúna na ka bynta ki pop
jong ngi; ym te tang na ka
bynta kita ki jong ngi hí, hin-
rei na ka bynta *ki pop* jong
ka pyrthei baroh ruh.
3. Bad ha kane ngi
tip ba ngi la íhthúh ia u, lada
ngi súmar ia ki húkum jong u.
4. Uta u baong, Nga la íh-
thúh ia u, bad u b'ym súmar
ia ki húkum jong u, u long
u balamlér, te ha une kata ka
bashisha ka'm long shuh.
5. Hinrei jár uba da súmar ia
kata ka ktín jong u, da shisha
ha uta la pynjanai-noh ia ka
jingíeit U Blei. Ha kane ngi
tip ba ngi long ha u.
6. Uta u baong ba u iaisah
ha u, ka dei te ia u hí ba'n
iaid kumta, kat kumba ma-u
hí u la iaid.
7. Kó ki para-bangeit,
ym ia ka húkum bathymmai
nga thoh ha phi, hinrei ia ka
húkum barim, ia kaba phi la
jiu ioh náduh ka bamynnyng-
kong. Kata ka húkum ka
barim, ka long kata ka ktín ia
kaba phi la ioh-sngou náduh
ka bamynnyngkong.
8. Pat, ia ka húkum ba-
thymmai nga thoh ha phi,
kaba long ka bashisha ha u
bad ha phi; naba kata ka
jingdum ka iaid-jah-noh, bad
kata ka jingshai ka bashisha
ka tyngshain mynta.
9. Uta u baong ba u long
ha kata ka jingshai, bad u ba-
shún pynban ia u para-bangeit
jong u, u long ha kata ka jing-
dum háduh mynta.
10. Jár u baíeit ia u para-
bangeit jong u, u iaisah ha
kata ka jingshai, bad ym don
ka jingjinthut pyrkúp-slúp ha u.
11. Hinrei jár u bashún ia
la u para-bangeit, u long ha
kata ka jingdum, bad u iaid
ruh ha kata ka jingdum, bad
u'm tip shuh shaei u leit,
naba kata ka jingdum ka la
pyn-matlah-noh ia ki khymat
jong u.
12. Nga thoh ha phi, kó ki
khún-hep, naba la máp-noh
ha phi ia ki pop *jong phi* na
ka bynta ka kyrteng jong u.
13. Nga thoh ha phi, kó ki
kypá, naba phi la íhthúh ia
uta uba *la long* náduh ka ba-
mynnyngkong. Nga thoh ha
phi, kó ki basamla, naba phi
la jop-noh thíau ia uta u ba-

sniu. Nga thoh ha phi, kó ki
khún-khynnah, naba phi la
íhthúh ia uba U Kypá.
14. Nga la thoh ha phi, kó
ki kypá, naba phi la íhthúh ia
uta uba *la long* náduh ka ba-
mynnyngkong. Nga la thoh
ha phi, kó ki basamla, naba
phi long ki bakhlain, bad kata
ka ktín U Blei ka iaisah ha phi,
bad phi la jop-noh thíau ia uta
u basniu.
15. Phi wat íeit ia ka pyr-
thei, l'ymne ia kita kiei-kiei-
-ruh kiba ha kata ka pyrthei.
Lada uno-uno-ruh u íeit ia ka
pyrthei, kata ka jingíeit uba U
Kypá ka'm don shuh ha u.
16. Naba baroh kaba ha
kata ka pyrthei, kaba ki jing-
sam-kwah-brai jong ka doh,
bad kaba ka jingsam-kwah-brai
jong ki khymat, bad kaba ka
jingsngou-sarong-plak shap-
hang ka jingim, ka'm long na
uba Kypá, hinrei na kata ka
pyrthei ka long.
17. Bad kata ka pyrthei ka
iaid-jah-noh, bad kata ka jing-
sam-kwah-brai jong ka; hin-
rei uta u baleh ia ka mon U Blei,
u iaisah sha ka b'ymjiukut.
18. Kó ki khún-
-khynnah, ka long ka por
bakhadduh: bad kumba phi
la ioh-sngou ba uta u baialeh-
pyrshah ia U Khristos u wan,
kumta mynta ruh la míh-noh
shibún ki baialeh-pyrshah ia
U Khristos; nangta ngi tip ba
ka long ka por bakhadduh.
19. Ki la leit-míh-noh na
pyddeng jong ngi, hinrei ki'm
jiu la long na ngi; namar la-
da ki la jiu long na ngi, ki da
la lah iaisah lem bad ngi;
hinrei *ki la leit-míh-noh* khy-
nang ba yn la ioh-pynpau ia
ki, ba baroh ki'm long na ngi.
20. Hinrei phi don maphi
ka jingpynsléh na uta U Ba-
khúid, bad phi tip ia kiei-kiei-
-baroh.
21. Nga'm shym la thoh
ha phi naba phi'm tip ia kata
ka jingshisha, hinrei naba phi
tip ia ka, bad naba ka balam-
lér baroh ka'm long shuh na
kata ka jingshisha.
22. Uei long uta u balam-
lér, tang uta u balen-noh
ba U Iísous u long uta U
Khristos? une long uta u ba-
ialeh-pyrshah ia U Khristos,
uta u balen-noh ia uba U Kypá
bad ia uba U Khún.
23. Uwei-uwei-baroh u ba-
len-noh ia uta U Khún, u'm

don l'ymne ia uta U Kypá: [*hinrei*] *jár u baphlá ia uta U Khún, u don uta U Kypá ruh.*

24. Ma-phi, namar-kata, tó ai ba kata ka'n iaisah ha phi, ia kaba phi la ioh-sngou náduh ka bamynnyngkong. Lada kata ia kaba phi la ioh-sngou náduh ka bamynnyngkong ka ioh-iaisah ha phi, te ma-phi ruh phi'n ioh-iaisah ha uta U Khún, bad ha uta U Kypá,

25, Te kane ka long kata ka jingkular ia kaba ma-u hí u la kular ha ngi, ia kaba ka jingim ka b'ymjiukut kein.

26. Ia kine kiei-kiei-ruh nga la thoh ha phi shaphang kita kiba shúkor-wir-noh ia phi.

27. Te shaphang ma-phi kata ka jingpynsléh ia kaba phi la pyddiang na u, ka iaisah ha phi, te phi'm don kam shuh ba uno-uno-ruh u'n da hikai ia phi; hinrei kumba kata kajuh ka jingpynsléh ka hikai ia phi shaphang kiei-kiei-baroh, bad ka long ka bashisha, bad ka'm long ka balamlér, te *kumta* kumba u la hikai ia phi, phi'n iaisah ha u.

28. Te mynta, kó ki khún-hep, tó iaisah ha u; khynang ba, h'ynda la pynpau ia u, ngi'n ioh ka jingsngou-shaníah-shlur, bad ba yn ym pynran-lehrain ia ngi na khymat jong u ha kata ka jingwan-pau jong u.

29. Lada phi tip ba u long u bahok, phi tip ba uwei-uwei-baroh u baiaileh ia ka hok, la khá ia u na u.

III.—Lynnong.

U pyníh ia ka jingíeit bakhrau U Blei sha ngi ha kaba u ting-khún ia ngi: 4. *naba kumta ka dei ia ngi ba'n ym leh-pop.* 11. *Ia ka ba'n pyníh-pau ia kane, u sneng-kyntú da ki bún nía ba'n iaíeit paralok-hí*

1. Tó ha khymíh phi ia ka bakatno ka jingíeit uta U Kypá u la ai ha ngi, ba yn la khot ia ngi ki khún U Blei! naba kane kein, kata ka pyrthei ka'm íhthúh ia ngi, naba ka'm shym la íhthúh ia u.

2. Kó ki hep-baíeit, mynta ngi long ki khún U Blei, bad ym put la pynpau ia kaei ba ngi'n sa long; hinrei ngi tip ba h'ynda la pynpau ia u, ngi'n long ki bakum ia u;

naba ngi'n ioh-íh ia u kumba
u long hí.
3. Te uwei-uwei-baroh u
badon kane ka jingkyrmen ha
u, u pynkhúid ia lade, kat
kumba ma-u u long bakhúid,
4. Uwei-uwei-baroh u
baiaileh ia ka pop, u iaileh ruh
ia ka jingpallat húkum; te
ka pop ka long ka jingpallat
húkum.
5. Bad phi tip ba la pyn-
pau ia u, khynang ba u'n da
ioh-kit-noh ia ki pop jong ngi;
bad ka pop ka'm don ha u.
6. Uwei-uwei-baroh u ba-
iaisah ha u, u'm iaileh-pop:
uwei-uwei-baroh u baiaileh-
-pop, u'm shym la ioh-íh ia u,
l'ymne u'm shym la íhthúh
ia u.
7. Kó ki khún-hep, wat ai
iano-iano-ruh ba u'n shúkor
ia phi; jár u ba iaileh ia ka
hok, u long u bahok, kat kumba
ma-u u long bahok.
8. Jár u baiaileh ia ka pop,
u long na U Soitan; naba
uta U Soitan u iaileh-pop
náduh ka bamynnyngkong.
Pleng ia kane la pynpau ia
uta U Khún U Blei, khynang
ba u'n la ioh-pynjot-noh ia ki
jingleh jong uta U Soitan.
9. Uwei-uwei-baroh ia uba
la khá na U Blei u'm iaileh ia
ka pop; naba u symbai jong u
u iaisah hapoh jong u: te u'm
lah ba'n iaileh-pop, naba la
khá ia u na U Blei.
10. Ha kane kein ki long
bapau kita ki khún U Blei,
bad kita ki khún uta U Soitan.
Uwei-uwei-baroh u b'ym iai-
leh ia ka hok, u'm long na U
Blei, bad u b'ym íeit ia la u
parabriu.
11. Naba kane ka long
kata ka jingiathúh-ktín ia ka-
ba phi la ioh-sngou náduh ka
bamynnyngkong, ba ngi'n da
iaíeit paralok-hí.
12. Ym kumba U Kain u
la long na uta U Basniu, bad
u la pyniáp-noh ia la u para.
Te na ka balei u la pyniáp-
-noh ia u? Naba ki jingleh
jong u hí ki la long ki basniu,
hinrei kita ki jong uta u para
jong u *ki la long* ki bahok.
13. Phi wat sngou-kyndit,
kó ki para-bangeit jong nga,
lada ka pyrthei ka shún ia
phi.
14. Ngi tip ma-ngi ba ngi
la lait-shiliang na ka jingiáp
sha ka jingim, naba ngi iaíeit
ia ki para-bangeit. Jár u

b'ym íeit ia la u para-bangeit u dang iaisah ha kata ka jingiáp.

15. Uwei-uwei-baroh uba shún ia u para-bangeit jong u, u long u nongshohnoh-briu: bad phi tip ba uwei-uwei-baroh u nongshohnoh-briu u'm don ka jingim b'ymjiukut ka basah ha u.

16. Ha kane ngi la íhthúh ia kaba ka jingíeit, naba u la aití-noh ma-u ia la ka jingim na ka bynta jong ngi: *kumta* ma-ngi ruh ka dei ia ngi ba'n aití-noh ia la ki jingim na ka bynta kita ki para-bangeit.

17. Hinrei jár uba don *kiei-kiei* ka jingim kane ka pyrthei, bad u da khymíh ia u para-bangeit jong u badon ka jingkyrdúh, bad u'n da khang-khop ia ki jingsngou-isynei dohnúd jong u na u, ható kumno kata ka jingíeit jong U Blei ka iaisah ha u?

18. Kó ki khún-hep jong nga, wat ai ngi'n iaíeit da ka ktín, l'ymne da ka thyllíed, hinrei ha ka jingleh bad ha ka jingshisha.

19. Te da kane ngi tip ba ngi long na kata ka jingshisha, bad ngi'n pynngeit-skhem ia ki dohnúd jong ngi ha khymat jong u.

20. Naba lada kata ka dohnúd jong ngi ka pynrem ia ngi, ka long naba U Blei u long u bakham-khrau ia ka dohnud jong ngi, bad u tip ia kiei-kiei-baroh.

21. Kó ki hep-baíeit, lada kata ka dohnúd jong ngi ka'm pynrem ia ngi, *te* ngi don ka jingsngou-shaníah-shlur sha U Blei.

22. Bad lada ngi pán ia kaei-kaei-ruh, ngi pyddiang na u, naba ngi súmar ia ki húkum jong u, bad ngi iaileh ia kita kiei-kiei-ruh bapynsngoubhá ha khymat jong u.

23. Te kane ka long ka húkum jong u, Ba ngi'n ngeit ha ka kyrteng U Khún jong u uba U Iísous Khristos, bad ba ngi'n iaíeit paralok-hí, kumba u la ai ia ka húkum ha ngi.

24. Bad uta uba súmar ia kita ki húkum jong u, u iaisah ha u, bad uta ha u. Te da kane ngi tip ba u iaisah ha ngi, na uta U Mynsiim ia uba u la ai ha ngi.

IV.—Lynnòng.

1. *U sneng-mahám ia ki ba'n ym ngeit ia ki mynsiim baroh; bad u pyníh kumno ba ki lah ba'n íhthúh ia U Mynsiim U Blei.* 7. *U iai-sneng-kyntú pat ia ki ba'n iaieit paralok-hi.*

1. Kó ki hep-baieit, wat ngeit
ha ki mynsiim baroh, hinrei
tó phi'n tynjúh-iit ia kita ki
mynsiim, la ki long ne ém na
U Blei: naba shibún ki nong-
iathúhlypá balamlér ki la leit-
-míh-noh sha ka pyrthei.
2. Da kane phi íhthúh ia
uta U Mynsiim U Blei. Ka
mynsiim baroh kaba phlá-shai
ia U Iísous Khristos ba-la-wan
ha ka doh, ka long na U Blei.
3. Bad ka mynsiim baroh
kaba ka'm phlá-shai ia uta U
Iísous Khristos ba-la-wan ha
ka doh, ka'm long na U Blei:
te kane ka long kata *ka mynsiim*
uta u baialeh pyrshah ia U
Khristos, shaphang kaba phi
la ioh-sngou ba ka wan, bad
mynta kein ka long lypá ha ka
pyrthei.
4. Ma-phi phi long na U
Blei, kó ki khún-hep, te phi
la jop-thíau ia ki: naba u long
u bakham-khrau uba ha phi,
ia uba ha ka pyrthei.
5. Ma-ki hí ki long na ka
pyrthei: naba kata ki iakren
na jong ka pyrthei, bad kata
ka pyrthei ka ioh-sngou ia ki.
6. Ma-ngi ngi long na U
Blei: uta u baíhthúh ia U
Blei, u ioh-sngou ia ngi; uta
u b'ym long na U Blei, u'm
sngou ia ngi. Na kane ngi
íhthúh ia kata ka mynsiim
jong ka jingshisha, bad ia kata
ka mynsiim jong ka jingshúkor.
7. Kó ki hep-baíeit, tó
ai ngi'n iaíeit paralok-hí:
naba kata ka jingiaíeit ka long
na U Blei; te uwei-uwei-ba-
roh u baíeit, la khá ia u na U
Blei, bad u íhthúh ia U Blei.
8. Uta u b'ym íeit, u'm
íhthúh ia U Blei; naba U
Blei u long ka jingíeit.
9. Ha kane la pynpau shin-
ná ia ka jingíeit U Blei sha
ngi, naba U Blei u la phah ia
U Khún jong u ia u ba-la-
-khá-marwei sha kane ka pyr-
thei, ba ngi'n da ioh-lait-im
da u.
10. Ha kane ka long ka
jingíeit, ym naba ngi la íeit
ma-ngi ia U Blei, hinrei naba
u la íeit ma-u ia ngi, bad u
la phah ia U Khún jong u
ba'n long ka kúna na ka bynta
ki pop jong ngi.

11. Kó ki hep-baíeit, lada kumta U Blei u la íeit ia ngi, *kumta* ruh ma-ngi ka dei ia ngi ba'n iaíeit paralok-hí.

12. Uno-uno-ruh u'm shym la ioh-íh ia U Blei mynno-mynno-ruh. Lada ngi iaíeit paralok-hí, U Blei u iaisah ha ngi, bad kata ka jingíeit ia u ka long ba la pynjanai-noh ha ngi.

13. Da kane ngi íhthúh ba ngi iaisah ha u, bad ma-u te ha ngi, naba u la ai ha ngi na jong uta U Mynsiim jong u.

14. Bad ma-ngi hí ngi la ioh-khymíh pyllau bad ngi ia-phlá-shai, ba uba U Kypá u la phah ia uta U Khún uba U Nongpynim ia ka pyrthei.

15. Jár uba da phlá ba U Iísous u long uta U Khún U Blei, U Blei u iaisah ha u, bad ma-u te ha U Blei.

16. Ma-ngi te ngi la íhthúh bad ngi la ngeit ia kata ka jingíeit ia kaba U Blei u don sha ngi. U Blei u long ka jingíeit; bad uta u baiasah ha kata ka jingiaíeit, u iaisah ha U Blei, bad U Blei te ha u.

17. Da kane la pynjanai-noh ia kata ka jingiaíeit bad ngi, ba ngi'n ioh ka jingsngou-shaníah-shlur ha kata ka sngi ka jingbishár, naba kumba ma-u hí u long, *kumta* ma-ngi ruh ngi ialong ha kane ka pyrthei.

18. Ym don ka jingshepting ha kata ka jingiaíeit; hinrei kata ka jingiaíeit bajanai ka shop-noh shabar kein ia kata ka jingshepting; naba kata ka jingshepting ka don jing-pynshitom: te uta u bashep-ting ym shym la pynjanai-noh ia u ha kata ka jingiaíeit.

19. Ngi íeit ma-ngi ia u, naba u la íeit shiwa ia ngi.

20. Lada uno-uno-ruh u ong, Nga íeit ia U Blei, bad lada u shún ia la u para-ba-ngeit, u long u balamlér: namar uta u b'ym íeit ia la u para-bangeit ia uba u la ioh-íh, hato kumno u lah ba'n íeit ia U Blei, ia uba u'm shym la ioh-íh ?

21. Te ia kane ka húkum ngi ioh na u, Ba jár u baíeit ia U Blei, u'n da íeit ia la u para-bangeit ruh.

V.—Lynnong.

1. *Jár uba íeit ia U Blei, u íeit ia ki khún jong u ruh; bad u súmar ia ki húkum jong u :* 4. *Jár uba la khá na U Blei, u jop-noh thíau ia ka pyrthei, naba u ngeit ruh ia*

ka jingphlá-shai U Blei shaphang
U Khún jong u. 14. *Uta uba lah*
ba'n pynim kumta u sngou ia ki
jingdúwai jong ngi; te ka dei ia
ngi ba'n dúwai na ka bynta kita
kiba la leh-pop.

1. Uwei-uwei-baroh u bangeit ba U Iísous u long uba U Khristos, la pynkhá ia u na U Blei: bad uwei-uwei-baroh u baíeit ia uta uba la pynkhá, u íeit ruh ia uta ia uba la pynkhá na u.

2. Da kane ngi tip ba ngi íeit ia ki khún U Blei, haba ngi íeit ia U Blei, bad ngi súmar ia ki húkum jong u.

3. Namar kane ka long kata ka jingíeit ia U Blei, ba ngi da ioh-súmar ia kita ki húkum jong u; bad kita ki húkum jong u ki'm long ki bakhía:

4. naba kaei-kaei-baroh ia kaba la pynkhá na U Blei ka jop-noh thíau ia ka pyrthei; te kane ka long kata ka jingjop-noh kaba la jop-noh thíau ia kata ka pyrthei, kaba ka jingngeit jong ngi.

5. Uei long uta u bajop-noh thíau ia kata ka pyrthei, tang uta u bangeit ba U Iísous u long uta U Khún U Blei?

6. Une long uta uba la wan da ka úm bad ka snám, U Iísous uba U Khristos; ym tang ha kata ka úm, hinrei ha kata ka úm bad ha kata ka snám. Bad ka long uta U Mynsiim uba phlá-shai, naba uta U Mynsiim u long ka jingshisha.

7. Naba ki long lai kiba iaphlá-shai ha byneng; uba U Kypá, uba U Ktín, bad uba U Mynsiim Bakhúid: bad kine ki balai ki ialong kawei.

8. Bad ki long lai ruh kiba iaphlá-shai ha ka khyndeu; uba U Mynsiim, bad kata ka úm, bad kata ka snám: bad kine lai ki iakut sha kawei.

9. Lada ngi pyddiang ia ka jingphlá jong ki briu, kata ka jingphlá-shai jong U Blei ka long ka bakham-khrau: naba kata ka jingphlá-shai jong U Blei ka long kane, ia kaba u la phlá shaphang U Khún jong u.

10. Uta u bangeit ha uta U Khún U Blei, u don kata ka jingphlá-shai ha ia lade hí; uta u b'ym ngeit ha U Blei, u pynlong ia u *kumta* u balamlér; naba u'm shym la ngeit ha kata ka jingphlá-shai, ia kaba U Blei u la phlá shaphang uta U Khún jong u.

11. Te kane ka long kata
ka jingphlá-shai, ba U Blei u
la ai ha ngi ia ka jingim b'ym-
jiukut, bad ba kane ka jingim
ka long ha uta U Khún jong
u.
12. Uta u badon uta U
Khún, u don kata ka jingim;
te uta u b'ym don uta U Khún
U Blei, u'm don kata ka jing-
im.
13. Ia kine kiei-kiei-ruh nga
la thoh ha phi kiba ngeit ha
ka kyrteng uta U Khún U Blei,
khynang ba phi'n da ioh-tip
ba phi don ka jingim b'ym-
jiukut, bad khynang ba phi'n
da ioh-iaingeit ha kata ka
kyrteng uta U Khún U Blei.
14. Te kane ka long ka-
ta ka jingsngou-shaníah-shlur
ia kaba ngi don sha u, ba lada
ngi pán ia kaei-kaei-ruh katba
kum ka mon jong u, u ioh-
-sngou ia ngi.
15. Te lada ngi tip-skhem
kumta ba u ioh-sngou ia ngi,
ia kaei-kaei-ruh ba ngi da pán,
ngi tip-skhem kein ba ngi ioh
ia kita ki jingpán ia kiba ngi
la pán na u.
16. Lada uno-uno-ruh u da
ioh-íh ia la u para-bangeit ba
u da leh-pop ia ka pop ym sha
ka ba'n iáp, u'n pán, te u'n ai
ha u ia ka jingim, ia kita ki
baleh-pop ym sha ka ba'n iáp.
Don ka pop sha ka ba'n iáp:
shaphang kata nga'm ong ba
u'n kyrpád.
17. Ka b'ymhok baroh ka
long ka pop; bad don ka pop
ym sha ka ba'n iáp.
18. Ngi tip-skhem ba uwei-
-uwei-baroh ia uba la pynkhá
na U Blei, u'm leh-pop shuh;
hinrei *ba* uta ia uba la pynkhá
na U Blei, u ríh-noh ia lade,
te uta U Basniu u'm kytáh
shuh ia u.
19. Ngi tip-skhem ba ngi
long na U Blei, bad *ba* baroh-
-kawei ka pyrthei ka thíah-
-khop hapoh uta U Basniu.
20. Ngi tip-skhem ruh ba
uta U Khún U Blei u la wan,
bad u la ai ha ngi ia ka jing-
shemphang, khynang ba ngi'n
ioh-íhthúh ia uta U Bashisha;
bad ngi long ha uta U Bashisha,
ha uta U Khún jong u U Iísous
Khristos. Une u long uba U
Blei Bashisha, bad kaba ka
jingim b'ymjiukut.
21. Kó ki khún-hep, tó
phi'n da khyndiah-noh ia lade
na kita ki blei-thau. Amen!

KA SHITI KA BAAR KA JONG

U IOANNIS,

UBA U APOSTOLOS.

Ha jingngúh-mon-bhá. 4. *Ha jingsneng-kyntú ia ka ba'n iainéh-minot ha ka jingiaíeit bad ka jingngeit; bad ba'n kynriah-noh na kita ki bashúkor.* 12. *Ka jingwai-noh.*

1. UTA uba kham-tymen, ha
ka bakhrau-batrí ba-la-jíd bad
ha ki khún jong ka, ia kiba
nga íeit ma-nga ha ka bashisha, bad ym tang ma-nga hí,
hinrei kita baroh ruh kiba la
íhthúh ia ka jingshisha,
2. ngi *iaíeit ia phi* na ka
bynta kata ka jingshisha kaba
iaisah ha ngi, bad ka'n long
lem bad ngi sha ka b'ymjiukut.
3. Ka'n long lem bad phi
ka jingaiei, ka jingisynei, *bad*
ka jingsuk na U Blei uba
U Kypá, bad na U Iísous
Khristos uba U Trai, uba U
Khún uta U Kypá, ha ka jingshisha bad ha ka jingíeit.
4. NGA la kymen shibún-éh, naba nga la shem na
kita ki khún jong pha ia ki
baiaid ha ka jingshisha, kumba ngi la pyddiang ia ka húkum na uta U Kypá.
5. Te mynta nga kyrpád ia
pha, kó ka bakhrau-batrí, ym
kumba haba thoh ha pha ia
ka húkum bathymmai, hinrei
ia kata kaba ngi la jiu ioh nádúh ka bamynnyngkong, ba
ngi'n iaíeit paralok-hí.
6. Bad kane ka long kata
ka jingiaíeit, ba ngi'n da iaid
katba kum kita ki húkum jong
u. Kane ka long kata ka húkum, kumba phi la ioh-sngou
náduh ka bamynnyngkong, ba
phi'n da iaid ha ka.
7. Naba shibún ki nongshúkor ki la ialeit-bysut sha ka
pyrthei, kiba b'ym iaphlá-shai
U Iísous Khristos bawan haia

ka doh. Une u long kein uta u nongshúkor bad uta u baia-leh-pyrshah ia U Khristos.

8. Tó phi'n iasúmar ia lade-hí, khynang ba ngi'n ym duh-noh ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba ngi la lah leh-minot, hinrei ba ngi'n pyddiang ia ka nong badap.

9. Uwei-uwei-baroh baiaid-pallat, bad u b'ym iainéh ha ka jinghikai uta U Khristos, u b'ym don U Blei. Uta u ba-iainéh ha kata ka jinghikai uta U Khristos, une kein u don uta U Kypá ruh bad uta U Khún.

10. Lada uno - uno - ruh u wan ha phi, bad u'm wallam ia kane ka jinghikai, tó wat pyddiang ia u sha ka iing *jong phi*, bad tó wat kren ba'n khú-blei ha u:

11. namar uta u bakren ba'n khúblei ha u, u iabynta-syllok ha kita ki jingleh ki basniu jong u.

12 HABA nga don shi-bún kiei-kiei-ruh ba'n thoh ha phi, nga'm shym la mon *b'an thoh* da ka kot bad ka sía: hinrei nga kyrmen ba'n wan ha phi, bad ba'n iakren mar-khymat, ba kata ka jingia-kymen jong ngi, ka'n da ioh-long ba-la-dap.

13. Kita ki khún ka para jong pha ia kaba la jíd ki ia-ngúh-mon-bhá ia pha. Amen!

KA SHITI KA BALAI KA JONG

U IOANNIS,

UBA U APOSTOLOS.

Ka jingngúh-mon-bhá. 3. *U iaroh ia U Gaios namar ka jingiaid-riu-Blei jong u, bad namar u khot-íeit-basá ia ki nongialap-tín-Blei.* 9. *U pynrem-noh ia ka jingleh-khrau U Diotrephis, bad ugskn ynentú ba'n iaileh da kum-wei ia uta; hinrei u phlá babhá shaphang U Dimetrios.* 13. *Ka jingwai-noh.*

1. UTA u bakham-tymen, ha U Gaios ia u baíeit-éh, ia uba nga íeit ha ka bashisha.

2. Kó u hep-baíeit, shaphang kiei-kiei-baroh nga dúwai ba yn pynman-bhá ia mé bad ba me'n khíah-khran, kat kumba pynman-bhá ia ka mynsiim jong mé.

3. Namar nga la kymen shibún-éh, haba ki para-bangeit ki la wan bad ki la iaphlá babhá shaphang kata ka jingshisha jong mé, kat kumba mé iaid ma-mé ha ka jingshisha.

4. Nga'm don ka jingkymen bakham-khrau ia kine kein, ba nga'n ioh-sngou ba ki khún-hep ki jong nga ki da iaid ha ka jingshisha.

5. Kó u hep-baíeit, mé leh bangeit ia kaei-kaei-ruh ba mé leh sha kita ki para-bangeit, bad sha kita ki nongwei;

6. kiba la phlá babhá shaphang kata ka jingiaíeit jong mé ha khymat Ka Balang: ia kiba haba mé leit-on-lynti kum badei-bíang ia U Blei, me'n leh bhá.

7. Namar na ka bynta ka kyrteng jong u ki la leit-míhnoh, ki'm da pyddiang ei-ei--ruh-ém na kita Ki Jentil.

8. Namar-kata, ka dei ia ngi ba'n pyddiang-iaráp ia kiba kat kita, ba ngi'n iohjía-long ki lok-baiatrei-lem ia kata ka jingshisha.

9. NGA la thoh sha Ka Balang: hinrei uta U Diotrephis uba íeit leh-san halor jong ki, u'm pyddiang sngoubhá shuh ía ngi.

10. Naba kane, lada nga'n ioh-wan, nga'n pynkynmau bíang ia kita ki jingleh jong u ia kiba u iaileh, ba u da shait-kren blab-blab ia ngi da ki jingong basniu. Te haba u b'ym sngou-hun da kine, u'm pyddiang sngoubhá ma-u hí ia kita ki para-bangeit; bad ia kita kiba da mon u adong, bad u shop-noh *ia ki* pynban na Ka Balang.

11. Kó u hep-baíeit, tó mé wat pyrthúh-búd ia kata ka basniu, hinrei ia kata ka babhá. Uta u baiaileh ia ka babhá, u long na U Blei, hinrei uta u baiaileh ia ka basniu, u'm shym la ioh-íh ia U Blei.

12. Shaphang U Dimitrios la phlá babhá da ki briu baroh, bad da ka jong ka jingshisha hí; hinrei ma-ngi ruh ngi iaphlá babhá, bad phi tip ba

kata ka jingphlá jong ngi ka
long ka bashisha.
13. Nga don shibún
kiei-kiei-ruh ba'n thoh, hinrei
nga'm mon da ka sía bad ka
kolom ba'n thoh ha mé :
14. hinrei nga kyrmen ba'n
ioh-íh ia mé kumne-kumne-
-ruh, bad ngi'n iakren mar-
-khymat. *Tó long* ka jingsuk
ha mé. Kiba ki lok ki iangúh-
-mon-bhá ia mé. Tó me'n
ngúh-mon-bhá ia kiba ki lok
hangta da ka kyrteng.

KA SHITI KA JONG

U IOUDAS,

UBA U APOSTOLOS.

Ka jiugngúh-mon-bhá, 3. Haba u sneng-kyntú ia ki ba'n iainéh ha ka jingngeit; u pyníh-pau ia ki nonghikai balamlér, bad ia ka jing-pynjot ka ba'n lap ia ki. 20. U pyníh kumno ka dei ia ki bariu--Blei ba'n iaileh. 24. Ka jing-wai-noh.

1. U Ioudas, u shakri U
Iísous Khristos, bad u para U
Iakobos, ha kita ia kiba la
khot, ia kiba la pynkhúid da U
Blei uba U Kypá, bad ia kiba
la ríh-noh khynang ia U Iísous
Khristos :
2. ia ka jingisynei ha phi,
bad ia ka jingsuk, bad ia ka
jingíeit, tó long ba yn pyn-
man-bún.
3. Kó ki hep - baíeit,
haba nga la pynlong ia ka
jingialeh - minot baroh ba'n
thoh ha phi shaphang kata ka
jingpynim baiadei-lem, nga la
shem badon kam éh ba'n thoh
soit ha phi, da ka basneng-
-kyntú *ia phi* ba'n ialeh-éh
namar kata ka jingngeit ia
kaba la aití tang shisin ha
kiba ki riu-khúid.
4. Namar kino-kino-ruh ki
briu ki la pár-sían shapoh, ia

kiba la kynthohlypá la myn-
slem khynang sha kane ka
jingpynrem-shitom, ki b'ym-
riu-Blei, kiba haba ki da pyn-
kylla-sniu ia ka jingaiei U
Blei jong ngi sha ka jingleh-
-jakhlia, ki da len-noh ia U
Blei uba U Trai-Kynrád tang
ma-u hí, bad ia U Iísous
Khristos uba U Trai jong
ngi.
5. Nga mon te ba'n pyn-
kynmau ia phi, haba phi tip
shisin ia kane, ba uba U Trai
haba u la pynpyllait-im ia u
paitlang na ka rí Ejipt, ba-
hadiin kata u la pynjot-noh
khoit ia kita ki b'ym shym la
ngeit.
6. Ia ki angelos ruh ki b'ym
shym la ríh ia kata ka burom-
-tynrai jong ki hí, hinrei haba
ki la íehnoh-noh ia ka jaka-
-shong-sah la ka jong hí, u la
ríh-noh ha ki kynjiri b'ymjiu-
kut hapoh ka badum thliu-
-thliu, ia ka jingbishár ka sngi
bakhrau.
7. Kum Ka Sodom bad Ka
Gomorra, bad kita ki nongbah
saudong ia ki, ha ka rúkom
ka bakum ia kine, haba ki
iashait ialeh-núti, bad ki da
leit-búd ia ka doh kawei-pat,
la buh ia ki ha khymat kum
ka rúkom-mahám kein, da
kaba ki shah ia ka jingpyn-
shitom-hok ka ding b'ymjiu-
kut.
8. Kumjuh shisha ruh kine
haba ki da phohsniu, ki pyn-
dabit-tyngit ia ka doh, bad ki
nieu-bein ia ka jinglong-trai-
-khlíh, bad ki iakren-bein ia
ki bakhrau-batrí.
9. Hinrei U Mikhail uba u
angelos-rangbah, mynba u
dang iapynéh bad U Soitan,
u la iasait-nía shaphang ka
met U Mosis, u'm núd ba'n
tían ia ka jingbishár ka bakren-
-bein, hinrei u la ong, Tó U
Trai u'n da sneng-mahám ia
me!
10. Hinrei kine, ki iakren-
-bein ia kat kita kiei-kiei-ruh ia
kiba ki'm íhthúh shuh: hinrei
ia kat kita kiei-kiei-ruh ba ki
tip na la ka kynja-tynrai, kum
kita ki mrád bakhlem-jingmut,
ha kita kiei-kiei-ruh la pynpy-
ut-plak ia ki.
11. Kordit ha ki! naba ki
la ialeit-iaid ha kata ka lynti
jong U Kain, bad la pyniaphet
kyrthep ia ki ha kata ka jing-
beh-brai sakymá jong U Balaam
namar ka bainong, bad ha kata

ka jingialeh-kíat jong U Korah ki la pynjot-noh ia lade.

12. Kine ki long ki bathoh-bría ha kita ki jingiakháwai-iaíeit jong phi, haba ki iakha-wai-lang lem bad phi khlem da shepting da ka babysá-sngaid ia lade; ki ly-oh bakhlem-úm, ia kiba la rong kynting-noh da ki ly-ér; ki diing basynrai, ki bakhlem-soh, ki ba-la-iáp--noh arsin, ia kiba la rat--noh.

13. ki jingátphyllung ba-khíh-dom - éh ka dúriau, ki basei-tyrthó ia ki jingleh-rain jong ki hí; ki khlur baiaid--sakymá, ha kiba ia u ly-oh baiong jong ka jingdum la ríh-noh sha ka b'ymjiukut!

14. Te U Enokh, u bahinieu na U Adam, u la iathúhlypá ruh shaphang kine, u da ong, "Ha khymíh, uba U Trai u "la wan da ki shipheu hajar "ki bakhúid jong u,"

15. "ba'n leh ia ka jing-"bishár ha ki baroh, bad "ba'n pynrem-noh ia kita "baroh ki b'ymriu-Blei na ki, "shaphang kita ki jingleh "baroh ka jingb'ymriu-Blei "jong ki, ia kiba ki la leh "b'ymriu-Blei, bad shaphang kita *ki ktín* bariunar-éh, ia kiba ki la kren ki bapop b'ymriu-Blei ba'n ialeh ia u hí.

16. Kine ki long ki baia-kren-kníum, ki baúdwád-dau, ki baiaid katba kum ki jing-sam-kwah-brai jong ki hí; bad ka shintur jong ki ka kren ia kiei-kiei baát-sarong, ki da nieu-shiliang ia ki khymat ki briu na ka bynta ka jing-myntoi.

17. Hinrei ma-phi, kó ki hep-baíeit, tó kynmau ia kita ki ktín ia kiba la iathúhlypá da kita Ki Apostolos U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi;

18. mynba ki la ong ha phi, ba ha ka ía ka bakhadduh ki'n jía-long ki nongkren-bein, kiba da iaid katba kum kita ki jingsam-kwah-brai ki jing-b'ymriu-Blei jong ki hí.

19. Kine ki long kita kiba pynkhlád - noh ia lade, ki bakynja-mrád, ki b'ym don U Mynsiim!

20. Hinrei maphi, kó ki hep-baíeit, haba phi iaitei ia lade ha ka jingngeit ka ba-khúid-tam jong phi, da ka baiaidúwai ha U Mynsiim Bakhúid,

21. tó phi'n ríh-noh ia lade ha ka jingíeit U Blei, da ka baáp-khymíh hir-hir ia kata ka jingisynei U Iísous Khristos uba U Trai jong ngi sha ka jingim b'ymjiukut.

22. Te ia kiwei shisha tó phi'n leh-isynei, da ka bapyniaphér;

23. hinrei ia kiwei-pat tó phi'n *pyrshang* pynim ha ka jingpynshepting, da ka bakyníh - kynthet *ia ki* na ka ding; da ka bashún wad ia kata ka jingphong ia kaba la pynbit-tyngit na ka jong ka doh.

24. HINREI ha uta u balah ba'n ríh-kyndong ia phi bakhlem - jinthut, bad ba'n pynkyntiu *ia phi* bakhlem-pop ha khymat ka burom jong u da ka basngou-shád-kymen,

25. ha U Blei U Bastád tang ma-u hí uba U Nongpynim jong ngi, *tó long* ka burom bad ka bakhrau-tam, ka basynshár bad ka bor-bah, mynta ruh bad sha ki b'ymjiukut baroh. Amen!

KA JINGPYNPAU

U IOANNIS,

UBA U NONGBATAI IA U BLEI.

I.—LYNNONG.

Ka jingiathúh-lam-phrang. 4. Ka jingngúh-mon-bhá. 7. Ka jingwan-pau U Khristos. 9. Ka jing-ihthúh-pau ia uba U Khún u briu; ha kaba u húkum ia U Ioannis ba'n thoh ia ka jingiathúhkhána.

1. KA JINGPYNPAU U Iísous Khristos, ia kaba U Blei u la ai ha u, ba'n pyníh ha ki shakri jong u ia kiei - kiei - ruh kiba dei ba'n jía-long shen; bad haba u la phah da u angelos jong u, u la pyntip *ia ka* ha U Ioannis uba u shakri jong u:

2. uba la phlá ia ka ktín ka jong U Blei, bad ia ka jingphlá U Iísous Khristos, bad ia

kat kiei-kiei-ruh ia kiba u la
ioh-íh.
3. Suk uta u bapúle, bad
kita ki baioh-sngou ia ki ktín
jong kane ka jingiathúhlypá,
bad ki baiaisúmar ia kita kiei-
-kiei-ruh ia kiba la thoh ha
ka: namar kata ka ía ka
hajan.
4. U IOANNIS, ha kita
ki hinieu Ki Balang kiba ha
Ka Asia: *tó long* ka jingaiei
ha phi bad ka jingsuk, na uta
uba long, bad uba la jiu long,
bad uta uba sa wan; bad na
kita ki hinieu ki mynsiim kiba
long ha khymat ka khet jong u;
5. bad na U Iísous Khristos,
uba *long* U Nongphlá Baiai-
neh, *bad* ia U Ba-la-khá-nyng-
kong na ki baiáp, bad uba U
Siim-tynrai halor ki siim ka
pyrthei. Ha uta uba la íeit
ia ngi, bad uba la sait ia ngi
na ki pop jong ngi ha ka snám
jong u hí,
6. bad u la pynlong ia ngi
ki siim bad ki lyngdoh ha U
Blei uba U Kypá jong u; ha
u tó long ka burom bad ka
bor-synshár sha ki b'ymjiukut
ki b'ymjiukut! Amen!
7. HA khymíh, u wan
bad ki ly-oh, bad ka khymat
baroh ka'n ioh-íh ia u, bad kita
ruh kiba la súm ia u; "bad ki
"jait-bynriu baroh jong ka
"pyrthei ki'n ialyniar-lym-
"pat" namar jong u. Kumta
shisha, Amen!
8. Nga long ma-nga U
Alpha bad U Omega, u basy-
dang bad u bakut, ong uba U
Trai, uta uba long, bad uba
la jiu long, bad uta uba sa
wan, uta U Badon-bor-baroh.
9. MA-NGA U Ioannis,
uba *long* ruh u para-bangeit jong
phi, bad u nongiaioh-bynta-
-lem ha ka jingsngou-jinjar,
bad ha ka híma bad ka jing-
iaishah U Iísous Khristos, nga
la long ha kata ka khyndeu-
-lynnong ia kaba la khot Ka
Patmos, na ka bynta ka ktín
U Blei, bad na ka bynta
ka jingphlá ia U Iísous
Khristos.
10. Nga la long ha U Myn-
siim ha ka sngi U Trai; bad
nga la ioh-sngou na shadiin
jong nga ia ka ktín-sawa
bajam kum ka turoi,
11. ka da ong, Nga long
ma-nga U Alpha bad U Omega,
u banyngkong bad u bakhad-
duh: bad, Ia kaba mé ioh-íh
tó thoh ha ka kítap, bad tó

phah *ia ka* ha kita ki hinieu Ki Balang kiba ha Ka Asia; sha Ka Ephesos, bad sha Ka Pergamos, bad sha Ka Thyateira, bad sha Ka Sardis, bad sha Ka Philadelpheia, bad sha sha Ka Laodikeia.

12. Te nga la phai ba'n ioh-khymíh-thúh ia kata ka ktín-sawa kaba la kren bad nga; te haba nga la phai, nga la ioh-íh ia ki hinieu ki diing-pynieng-sharak ksíer;

13. bad ha pyddeng kita ki hinieu ki diing-pynieng-sharak, ia *uwei* u bakum U Khún u briu, uba la kúp jainkúp háduh ki slajat, bad uba la panpoh ka jingpanpoh ksíer ha la ki jingbúin.

14. Bad ka khlíh jong u bad ki shniúh *jong u ki la long* balíh kum u shniúh-langbrot balíh, kat ka ior; bad ki khymat jong u kum ka thyllíed ka ding;

15. bad ki slajat jong u ki bakum ka rynong bapyrnai-éh, kum haba la thang ia ki ha ka lawár; bad ka ktín-sawa jong u kum ka jingsawa shibún ki úm.

16. Bad u don ha ka ktí ka mon jong u hinieu ki khlur; bad na ka shintur jong u ka da míh-noh ka waitlam basyrti-arliang banep; bad ka khymat jong u *ka la long* kum kaba ka sngi ka tyngshain ha ka bor-bah jong ka.

17. Bad mynba nga la ioh-íh ia u, nga la háp-sybak ha ki slajat jong u kum u baíap. Te u la buh ia ka ktí ka mon jong u ha nga, haba u ong ha nga. Tó wat shepting; nga long ma-nga u banyngkong bad u bakhadduh;

18. bad uta u baim, la nga la jía-long u baiáp; bad, ha khymíh, nga long u baiaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut! Amen! bad nga don kein ki shabi ka dújok bad ka jingiáp.

19. Tó thoh ia kiei-kiei-ruh ia kiba mé la ioh-íh, bad ia kiei-kiei-ruh kiba long, bad ia kiei-kiei-ruh ki ba'n sa long hadiin kine;

20. ia ka jingríh shaphang kita ki hinieu ki khlur, ia kiba mé la ioh-íh ha ka ktí ka mon jong nga, bad ia kita ki hinieu ki diing-pynieng-sharak ki ksíer. Kita ki hinieu ki khlur, ki long ki angelos jong kita ki hinieu Ki Balang; bad kita

ki hinieu ki diing - pynieng-
-sharak ia kiba mé la ioh-íh,
ki long ki hinieu Ki Balang.

II.—Lynnong.

1. *Ia ki shiti ba la húkum ba'n thoh shaphang kiei-kiei-ruh; sha ki angelos Ki Balang Ka Ephesos;* 8. *Bad Ka Smyrna;* 12. *bad Ka Pergamos.* 18. *Bad Ka Thyateira.*

1. Ha uta u angelos jong Ka
Balang Ka Ephesos, tó thoh;
Ia kine kiei-kiei-ruh u ong
uta u babat-skhem ia kita ki
hinieu ki khlur ha ka ktí ka
mon jong u, uta u baiaid ha
pyddeng kita ki hinieu ki
diing - pynieng - sharak ki
ksíer;
2. nga íhthúh ia ki jingleh
jong pha bad ia ka jingleh-
-minot jong pha, bad ia ka
jingiaishah jong pha, bad ba
pha'm lah ba'n shah shuh ia
ki basniu: bad pha la tyn-
júh-iit ia kita ki baong-skhem
ba ki long ki Apostolos, bad
ki'm long; te pha la shem ia
ki ki balamlér:
3. bad pha la shah, bad
pha don ka jingiaishah, bad
pha la trei-minot na ka bynta
ka kyrteng jong nga, bad
pha'm shym la sngou-thait-
-ián.
4. Hinrei nga don *kaei-*
-kaei-ruh baialeh ia pha naba
pha la íehnoh - noh ia ka
jingíeit jong pha ka banyng-
kong.
5. Tó kynmau, namar-kata,
nangno pha la háp-noh, bad
tó kylla-ka-bamut, bad tó
iaileh ia kita ki jingleh ki
banyngkong; l'ymda kumta,
nga wan kloi ha pha, bad
nga'n pynkynriah-noh ia ka
diing-pynieng-sharak jong pha
na ka jaka jong ka, lada pha'm
kylla-ka-bamut.
6. Hinrei kane pha don, ba
pha shún ia ki jingleh jong
kita Ki Nicolaitai, ia kiba ma-
-nga ruh nga shún.
7. Jár uba don ka shkor,
tó ai ba u'n sngou ia kaei uta
U Mynsiim u ong ha kita Ki
Balang; Ha uta u bajop,
nga'n ai ha u ba'n bám na ka
diing ka jong ka jingim, kaba
long ha pyddeng ka jaka
basuk-hun ka jong U Blei.
8. Bad ha uta u an-
gelos jong Ka Balang Ki Nong
Smyrna, tó thoh; Ia kine
kiei - kiei - ruh u ong uta u

banyngkong bad u bakhadduh, uba la jía-long u baiáp, bad u la im-pat;

9. nga íhthúh ia ki jingleh jong pha, bad ia la ka jing-shah-shitom, bad ia la ka jing-duk, (hinrei pha long ka ba-man-spah,) bad ia ka jinkren--bein jong kita ki baong ba ki long Ki Jiu, bad ki'm long, hinrei *ki long* ka synagog jong U Soitan.

10. Tó wat shepting kaei--kaei-ruh-ém na kita kiei-kiei--ruh pha'n sa shah: ha khy-míh, uta U Soitan u'n sa bred *ia kiba* na phi ha ka iing--byndi, ba yn la ioh-tynjúh ia phi; te phi'n ioh-shem ia ka jingshah-shitom shipheu sngi. Tó long pha baiainéh háduh ka jingiáp, bad nga'n ai ha pha ia kata ka pansngíat ka jong ka jingim.

11. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang; Ia uta u bajop yn ym pynsniu da lei-lei-ruh na kata ka jingiáp ka baar.

12. Bad ha uta u an-gelos jong Ka Balang kaba ha Ka Pergamos, tó thoh; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uta u badon kata ka waitlam ka basyrti-arliang banep;

13. Nga íhthúh ia ki jing-leh jong pha, bad hangno pha shong-sah; *wad* ha kaba *don* kein ka khet jong U Soitan; bad pha bat-skhem ia ka kyr-teng jong nga, bad pha'm shym la len-noh ia kata ka jingngeit ha nga, wad shisha ha kita ki sngi ha kiba U An-tipas *u la long* uba u nongphlá ia nga u baiainéh, ia uba la pyniáp-noh ha pyddeng jong phi, ha kaba U Soitan u shong--sah.

14. Hinrei nga don khyn-diat kiei-kiei-ruh baialeh ia pha, naba pha don hangta ki babat-skhem ia kata ka jing-hikai U Balaam, uba la hikai ia uta U Balak ba'n buh ia ka jingjinthut - pyrkúp - slúp ha khymat kita ki khún Israil, ba'n bám ia kiei-kiei-ruh ba la kinia ia ki blei-thau, bad ba'n klim-síh.

15. Kumta pha don ma--pha ruh ki babat-skhem ia kata ka jinghikai jong kita Ki Nicolaitai, ia kaba nga shún.

16. Tó kylla - ka - bamut; l'ymda kumta, nga wan kloi

ha pha, bad nga'n ialeh-thymá bad ki da kata ka waitlam ka shintur jong nga.

17. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang; Ha uta u bajop, nga'n ai ha u ba'n bám na jong kata ka manna ia kaba la buh ríh-noh, bad nga'n ai ha u ia u mau-rit balíh, bad ha uta u mau-rit ia ka kyrteng bathymmai ia kaba la thoh, ia kaba uno-uno-ruh u'm íhthúh tang uta u bapyddiang ia ka.

18. Bad ha uta u angelos jong Ka Balang kaba ha Ka Thyateira, tó thoh; ia kine kiei-kiei-ruh u ong uba U Khún U Blei, uba don ki khymat jong u kum ka thyllíed ka ding, bad ki slajat jong u ki bakum ka rynong bapyrnai-éh;

19. nga íhthúh ia ki jingleh jong pha, bad ia kata ka jingiaíeit, bad ia kata ka jingshakri, bad ia kata ka jingngeit, bad ia kata ka jingiaishah jong pha, bad ia kita ki jingleh jong pha, bad ba kita ki bakhadduh *ki long* ki bakham-bún ia kita ki banyngkong.

20. Hinrei nga don khyndiat kiei-kiei-ruh baialeh ia pha, naba pha shah ia kata ka briu Ka Jesabel, kaba khot ia lade ka nongiathúhlypá, ba'n hikai bad ba'n shúkor ia kita ki shakri jong nga ba'n klim-síh, bad ba'n bám ia kiei-kiei-ruh ba la kinia ia ki blei-thau.

21. Bad nga la ai ha ka ia ka ía *babíang* ba ka'n ioh-kylla-ka-bamut na kata ka baklim-síh jong ka; te ka'm shym la kylla-ka-bamut.

22. Ha khymíh, nga buh ma-nga ia ka ha ka jingthíah, bad ia kita ki baleh-klim lem bad ka, ha ka jingshah-shitom bakhrau, lada ki'n ym kylla-ka-bamut na kita ki jingleh jong ki.

23. Bad nga'n pyniáp-noh ia ki khún jong ka da ka jingiáp; te kita Ki Balang baroh ki'n iatip ba ma-nga long uta u baiit-thúh ia ki kylai bad ia ki dohnúd; te nga'n ai ha phi uwei-uwei-baroh katba kum kita ki jingleh jong phi.

24. Hinrei ha phi nga ong, ki bakiwei te kiba ha Ka Thyateira, kat kiba ki'm don kane ka jinghikai, bad kiba ki'm shym la tip ia kita ki

jingjilliu jong U Soitan, kumba ki kren ; nga'n ym buh ha phi ia kawei-pat ka jingkitkhía.

25. Hinrei ia kata kaba phi don, tó iabat-skhem tadynda nga'n da wan.

26. Bad uta u bajop, bad u baiaisúmar háduh ka bakut ia ki jingleh jong nga, nga'n ai ha u ka bor halor kita ki kynja-bynriu :

27. bad u'n synshár ia ki da ka diing-synshár nar ; kum kita ki khíu ki bathau da ka deu-byrthá yn pynlywet-jin ia ki : kumba nga ruh nga la pyddiang na uba U Kypá jong nga.

28. Bad nga'n ai ha u ia u khlur u bamynstep.

29. Jár uba don ka skhor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang.

III.—Lynnong.

1. *Don hangne ruh ia ki shiti ba la húkum ba'n thoh shaphang kiei-kiei-ruh, sha ki angelos Ki Balang Ka Sardis,* 7. *bad Ka Philadelpheia,* 14. *bad Ka Laodikeia.*

1. Bad ha uta u angelos jong Ka Balang kaba ha Ka Sardis tó thoh ; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uta u badon kita ki hinieu ki mynsiim, bad ia kita ki hinieu ki khlur ; Nga íhthúh ia ki jingleh jong pha, ba pha don ka kyrteng ba pha im, hinrei pha long ka baiáp.

2. Tó long pha basharai, bad tó pynskhem ia kita kiei-kiei-ruh basah, ki ba'n sa iáp-noh : namar nga'm shym la shem ia kita ki jingleh jong pha kiba la dap-janai ha khymat U Blei.

3. Tó kynmau, namar-kata, kumno pha la pyddiang bad pha la ioh-sngou, bad tó ríh-skhem, bad tó kylla-ka-bamut. Namar-kata, lada pha'm sharai, nga'n wan ha pha kum u nongtúh kein, te pha'n ym ioh-tip shuh ia kano ka por nga'n wan ha pha.

4. Pha don khyndiat ki kyrteng wad ha Ka Sardis, kiba ki'm shym la pynbit-tyngit ia ki jainkúp jong ki ; te ki'n iaioh-iaid lem bad nga ha ki *jainkúp* balíh ; naba ki long ki badei.

5. Uta u bajop, ia uta ujuh yn pynkúp ha ki jainkúp balíh ; bad nga'n ym pyndam-

-noh da-lei-lei ia ka kyrteng jong u na Ka Kítap ka jong Ka Jingim, bad nga'n phlá kein ia ka kyrteng jong u ha khymat U Kypá jong nga, bad ha khymat ki angelos jong u.

6. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang.

7. BAD ha uta u angelos jong Ka Balang kaba ha Ka Philadelpheia, tó thoh; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uta U Bakhúid, uta U Bashisha, uta u badon kata ka shabi ka jong U Dabid, uta u baplíe, te uno-uno-ruh-ém u'm khang; bad u khang, te uno-uno-ruh-ém u'm plíe.

8. Nga íhthúh ia ki jingleh jong pha; ha khymíh, nga la buh ha khymat jong pha ia ka jingkhang ia kaba la plíe, te uno-uno-ruh-ém u'm lah ba'n khang ia ka; naba pha don khyndiat-kynsoit ka bor, bad pha la ríh-skhem ia ka ktín jong nga; bad pha'm shym la len ia ka kyrteng jong nga.

9. Ha khymíh, nga aití-noh ia kiba na kata ka synagog jong U Soitan kiba ong ba ki long Ki Jiu, bad ki'm long, hinrei ki lamlér; ha khymíh, nga'n pynlong ia kita ba ki'n ioh-wan bad ba ki'n iamane-dem ha khymat ki slajat jong pha, bad ba ki'n tip ba nga la íeit ma-nga ia pha.

10. Naba pha la ríh-skhem ia ka ktín shaphang ka jingiaishah jong nga, te nga ruh nga'n ríh-kyndong ia pha na kata ka por jong ka jingpyntynjúh-sat ka ba'n sa jía-long ha ka baroh-kawei ka pyrthei, ba'n tynjúh kein ia kita ki bashong-sah ha ka khyndeu.

11. Ha khymíh, nga wan kloi, tó bat-skhem ia kata kaba pha don, ba uno-uno-ruh u'n ym da shim ia ka pansngíat jong pha.

12. Uta u bajop, nga'n pynlong u ríhjíd ia u ha ka iing-mane ia U Blei jong nga, te da lei-lei u'n ym míh-noh shabar shuh: bad nga'n thoh halor jong u ia ka kyrteng U Blei jong nga, bad ia ka kyrteng jong kata ka nongbah U Blei jong nga, kaba *long* Ka Jerusalem bathymmai, kaba wan-híer na byneng na U Blei jong nga; bad *nga'n thoh ha-*

lor jong u ia kata ka kyrteng jong nga ka bathymmai.

13. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang.

14. Bad ha uta u angelos jong Ka Balang Ki Nong Laodikeia, tó thoh; Ia kine kiei-kiei-ruh u ong uba U Amen, uba U Nongphlá U Baiainéh bad U Bashisha, U Bamynnyngkong ka jingpynlong jong U Blei.

15. Nga íhthúh kein ia ki jingleh jong pha, ba pha long l'ymne ka bakhréat l'ymne ka bashit; ah nga da mon dik-dik ba pha da long ka bakhréat lane ka bashit!

16. Kumta, naba pha long basy-aid, bad l'ymne ka bakhréat l'ymne ka bashit, nga ba'n sa príe-noh ia pha na ka shintur jong nga.

17. Naba pha ong, Nga long riu-bhá, bad nga la pynman-spah, te nga'm don ka jingkyrdúh kaei-kaei-ruh-ém, bad pha'm tip ba ma-pha hí pha long kata ka balanot-khop, bad ka baplí-sat, bad ka baduk, bad ka bamatlah, bad ka balyngkhúid.

18. Nga pyníh-búit ha pha ba'n thíed na nga ia ka ksíer ia kaba la pynphrang na ka ding, ba pha'n da ioh-man-spah; bad ia ki jainkúp balíh, ba pha'n ioh-kúp ia lade, bad ba ka'n ym pau kata ka jinglehrain ka jinglyngkhúid jong pha; bad tó pynsléh ia ki khymat jong pha da ka jingsléh-mat, ba pha'n ioh-íh.

19. Ia kat kiba nga da íeit, nga sneng-pynbeit bad nga sneng-sympat; tó sngou-shit-rhem, namar-kata, bad tó kylla-ka-bamut.

20. Ha khymíh, nga ieng ha ka jingkhang bad nga tíed: lada uno-uno-ruh u'n ioh-sngou ia ka ktín jong nga, bad u'n plíe ia kata ka jingkhang, nga'n wan-bysut hapoh ha u, bad nga'n iakhawai-míet lem bad u, bad ma-u lem bad nga.

21. Uta u bajop-noh, nga'n ai ha u ba'n shong lem bad nga halor ka khet jong nga, kumba nga ruh nga la jop-noh, bad nga la shong te lem bad U Kypá jong nga halor ka khet jong u.

22. Jár uba don ka shkor, tó ai ba u'n sngou ia kaei

uta U Mynsiim u ong ha kita Ki Balang.

IV.—Lynnong.

1. *U Ioannis u ioh-ih ia ka khet U Blei ha byneng;* 4. *bad ia ki arpheu sau ki khet baroh-saudong ia kata, halor jong kiba ki shong ki arpheu sau ki tymen-basan;* 6. *bad ia ki sau ki jingthau baim,* 10. *Kita ki tymen-basan ki iamane-dem.*

1. Hadiin kine kiei-kiei-ruh nga la khymíh, te, ha khymíh, ka jingkhang ia kaba la plíe--wang ha byneng; bad kata ka ktín-sawa ka bamynshiwa ia kaba nga la ioh-sngou kum ka turoi ka da kren lem bad nga, ka da ong, Tó alle kíu mé shane, bad nga'n pyníh ha mé ia kiei-kiei-ruh kiba dei ba'n jía-long hadiin kine kiei--kiei-ruh.

2. Te kumne-kumne-ruh nga la long ha U Mynsiim; bad, ha khymíh, ka khet la buh ha byneng, bad halor kata ka khet *don* uwei u bashong.

3. Te uta u bashong u la long baíhmat kum u mau jaspis bad u sardinos: bad *don* u símpyllím baroh-saudong kata ka khet baíhmat kum u mau bajirngam.

4. Bad baroh-saudong kata ka khet *ki la don* arpheu sau ki khet: bad halor kita ki khet nga la ioh-íh ia ki arpheu sau ki tymen-basan ki bashong, kiba la kúp ia lade ha ki jain-kúp balíh; bad ki la don halór ki khlíh jong ki ki pansngíat ksíer.

5. Bad na kata ka khet ki la míh-noh ki leilíeh, bad ki pyrthat, bad ki jingsawa: bad *don* hinieu ki sharak ka ding bathang ha khymat kata ka khet, kiba long kita ki hinieu ki mynsiim U Blei.

6. Bad ha khymat kata ka khet ruh *don* ka dúriau baiit kum paila-sngúr: bad ha pyddeng kata ka khet, bad baroh-saudong kata ka khet, *don* sau ki jingthau baim ki badap da ki khymat ha khymat bad nadiin.

7. Te uta u jingthau baim u banyngkong u kum u sing, bad uta u jingthau baar u kum u massi-dáp bakynrau, bad uta u jingthau balai u da don ka khymat kum u briu, bad uta u jingthau basau u kum ka pukni bahér.

8. Bad kita ki sau ki jingthau baim, uwei-uwei la ka jong hí, ki la don uwei-uwei hinriu ki thapníang, baroh-saudong bad shapoh ki da dap da ki khymat: bad ki'm ioh ka bashong-thait mynsngi bad mynmíet, ki da ong, U Bakhúid, U Bakhúid, U Bakhúid, U Trai uba U Blei Badon-bor-baroh, uta uba la jiu long, bad uta uba long, bad uta uba sa wan!

9. Bad haba kita ki jingthau baim ki jiu iaai ia ka jinglong-burom, bad ia ka jingpyndon-burom, bad ia ka jingngúh, ha uta u bashong halor kata ka khet, uba iaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut,

10. kita ki arpheu sau ki tymen-basan ki jiu iaháp-dem ha khymat uta u bashong halor kata ka khet, bad ki jiu iamane-dem ha uta u baiaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut, bad ki jiu iabred ia kita ki pansngíat jong ki ha khymat kata ka khet, ki da ong,

11. Mé long u badei-éh, Ah Trai, ba'n pyddiang ia kata ka jinglong-burom, bad ia kata ka jingpyndon-burom, bad ia kata ka bor-bah: naba mé la thau ma-mé ia kiei-kiei-baroh, bad da kata ka mon jong mé ki ialong, bad la thau ia ki.

V.—Lynnong.

1. *Shaphang ka kítap ia kaba la pyndait lahá da ki hinieu ki jingpyndait;* 6. *ia kiba ym don u balah ba'n plíe tang uba U Khún-langbrot; te kita ki tymen-basan bad kiwei ki iaroh ia u:* 11. *don ruh u paitbah byllín ki angelos kiba iaroh ia u.*

1. Bad nga la ioh-íh ha ka ktí ka mon ka jong uta u bashong halor kata ka khet, ia ka kítap ia kaba la thoh shapoh bad shabar, ia kaba la pyndait lahá da ki hinieu ki jingpyndait.

2. Bad nga la ióh-íh ia u angelos bakhlain, u da ialap da ka ktín bajam, Uei u long babit-nám ba'n plíet ia kata ka kítap, bad ba'n loit ia ki jingpyndait jong ka?

3. Bad uwei-uwei-ruh-ém u'm lah ha byneng, l'ymne ha ka khyndeu, l'ymne shapoh ka khyndeu, ba'n plíet ia kata ka kítap, l'ymne wad ba'n khymíh ha ka.

4. Te ma-nga nga la iám. shibún-éh, naba ym shym la

shem iano-iano-ruh-ém u babit-nám ba'n plíet, bad ba'n púle ia kata ka kítap, l'ymne wad ba'n khymíh ha ka.

5. Te uwei na kita ki tymen-basan u ong ha nga, Tó wat iám shuh: ha khymíh, uba U Sing u balong na ka jaid Ioudas, uba U Thíed U Dabid, u la pynlah ba'n plíet ia kata ka kítap, bad ba'n loit ia kita ki hinieu ki jingpyndait jong ka.

6. Bad nga la khymíh, bad, ha khymíh, ha pyddeng kata ka khet bad kita ki sau ki jingthau baim, bad ha pyddeng kita ki tymen-basan, U Khún--langbrot u da ieng kum ia uba la pyniáp, u da don hinieu ki reng, bad hinieu ki khymat, kiba long kita ki hinieu ki mynsiim U Blei ia kiba la phah - noh shaka pyrthei baroh.

7. Bad u la leit, bad u la shim ia kata ka kítap na ka ktí ka mon ka jong uta u bashong halor kata ka khet.

8. Te mynba u la shim ia kata ka kítap, kita ki sau ki jingthau baim bad kita ki arpheu sau ki tymen-basan ki la iaháp-dem ha khymat uta U Khún - langbrot, ki da don uwei - uwei - baroh ki dúitara, bad ki plíang ksíer badap da ki jingai-ngúh-thang baiúbíh, kiba long ki jingdúwai jong ki riu-khúid.

9. Bad ki iariwai-iaroh ia ka jingriwai bathymmai, ki da ong, Mé long u badei-nám ba'n shim ia kata ka kítap, bad ba'n plíe ia kita ki jingpyndait jong ka; naba la pyniáp kein ia mé, bad mé la siuspah ha U Blei ia ngi da ka snám jong mé, na ka jaid, bad *na* ka jingkren-thyllíed, bad *na* u paitlang, bad *na* ka kynja-bynriu baroh;

10. bad mé la pynlong ia ngi ki siim bad ki lyngdoh ha U Blei jong ngi, bad ngi'n iasynshár halor ka pyrthei.

11. Te nga la ioh-íh, bad nga la ioh-sngou ia ka ktín--sawa babún ki angelos baroh--saudong kata ka khet, bad kita ki jingthau baim, bad kita ki tymen-basan ruh: bad ka jingkhein ia ki ka la long ki shipheu hajarsin ki shipheu hajar, bad ki hajarsin ki hajar

12. ki da ong da ka ktín bajam, U long u badei-nám uta U Khún-langbrot, ia uba

la pyniáp, ba'n ioh-pyddiang ia kata ka bor-bah, bad ia ka kynrei-spah kyrhai, bad ia ka jingstád, bad ia ka jinglah, bad ia ka jingpyndon-burom, bad ia ka jinglong-burom, bad ia ka jingkyrkhú.

13. Bad ia ka jingthau baroh kaba long ha byneng, bad halor ka khyndeu, bad shapoh ka khyndeu, bad kiei-kiei-ruh kiba long ha ka dúriau, bad kiei-kiei-ruh kiba ha kita, ia ki baroh nga la ioh-sngou haba ki ong, Ha uta u ba-shong halor kata ka khet, bad ha uta U Khún-langbrot, *tó long* kata ka jingkyrkhú, bad kata ka jingpyndon - burom, bad kata ka jinglong-burom, bad kata ka bor-bah, sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut!

14. Bad kita ki sau ki jingthau baim ki la iaong, Amen. Bad kita ki arpheu sau ki tymen-basan ki la iaháp-dem, bad ki la iamane-dem ha uta u baiaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut!

VI.—Lynnong.

1. *Shaphang ka baplíe ia ki jingpyndait kawei-pa-kawei ter-ter, bad kaba la jía-long hadiin kata; kum ka banyngkong. 3. Ka baar. 5. Ka balai. 7. Ka basau 9. Ka basan. 12. Ka bahinriu.*

1. Bad nga la khymíh mynba uta U Khún-langbrot u la plíe ia kawei na kita ki jingpyndait, bad nga la ioh-sngou ia uwei na kita ki sau ki jingthau baim ba u da kren, kum ka ktín-sawa u pyrthat, Tó alle, bad tó khymíh!

2. Te nga la khymíh kein, bad ha khymíh, ka kulai balíh. bad uta u bashong halor jong ka u da don ka rynti; bad la ai ha u ia ka pansngíat, bad u la leit-míh-noh da ka ba-iaijop-thíau, bad khynang ba u'n da ioh-jop-thíau.

3. Bad mynba u la plíe ia ka jingpyndait ka baar, nga la ioh-sngou ia uta u jingthau ba im u baar haba u ong, Tó alle, bad tó khymíh!

4. Te ka la leit-míh-noh kawei-pat ka kulai basau; bad ha uta u bashong halor jong ka, la ai-bor ba'n shim-noh ia ka jingsuk na kata ka khyndeu, khynang te ba ki'n da ioh-iapyniáp-noh ia para-lok-hí: te la ai ha u ka wait-lam bakhrau.

5. Bad mynba u la

plíe ia ka jingpyndait ka balai, nga la ioh-sngou ia uta u jingthau baim u balai, haba u ong, Tó alle, bad tó khymíh! Te nga la khymíh, bad ha khymíh, ka kulai baiong; bad uta u bashong halor jong ka, u da bat ia ka tarajur ha ka ktí jong u.

6. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín ha pyddeng kita ki sau ki jingthau baim, ka bаong, Ka shi sér u keu ia ki san anna, bad lai sér u keu-sau ia ki san anna, bad, tó mé wat pynsniu ia ka úm-pyniang bad ia ka wain.

7. BAD mynba u la plíe ia ka jingpyndait ka basau, nga la ioh-sngou ia ka ktín ka jong uta u jingthau baim u basau, ka da ong, Tó alle, bad tó khymíh!

8. Te nga la khymíh, bad ha khymíh, ka kulai bastem, bad uta u bashong halor jong ka, u don ka kyrteng Ka Jing-pyniáp; bad kata Ka Jaka-shong riu-iáp ka búd lem bad u. Bad la ai ka bor ha ki halor ka basau bynta jong kata ka khyndeu, ba'n pyniáp-noh da ka waitlam, bad da ka nem-sniu, bad da ka jingiáp-them, bad da kita ki mrád-khlau jong kata ka khyndeu.

9. BAD mynba u la plíe ia ka jingpyndait ka basan, nga la ioh-íh hapoh ka dúwan ia ki mynsiim ki jong kita ia kiba la pyniáp-noh na ka bynta ka ktín U Blei, bad na ka bynta kata ka jingphlá ia kaba ki la jiu iabat-skhem.

10. Te ki la jiu iaky-ang kyrpád da ka ktín bajam, ki da iaong, Tad lano, Mé uba U Trai Kynrád, U Bakhúid bad U Bashisha, me'm bishár-kut bad pynhíer-kyput ia kata ka snám jong ngi na kita ki bashong-sah halor kata ka khyndeu?

11. Bad la ai ha uwei-uwei-baroh ia ki jainkúp balíh; bad la ong ha ki ba ki'n da iaishong-thait shuh shibit-arbit, tadynda yn pyndep-noh *jingkhein* ia kita ki para-shakri ruh jong ki, bad kita ki para-bangeit jong ki, ia ki ba'n sa pyniáp-noh kum ma-ki ruh.

12. BAD nga la khymíh kein mynba u la plíe ia ka jinkpyndait ka bahinriu; bad, ha khymíh, ka la long ka jingkhynniúh-khyndeu bakhrau; bad ka sngi ka la kylla

baiong kum ka jain-khain bashniúh, bad u bynai u la kylla kum ka snám;

13. bad ki khlur ka byneng ki la háp sha ka khyndeu, kum ka diing-dumbur ka jiu klur-noh ia la ki soh ki b'ymíh, haba la pynkhíh ia ka da ka ly-ér bakhrau.

14. Bad ia ka byneng la pynkynran-noh kum ka kítap haba la klí-noh; bad ia u lúm bad ia ka khyndeu-lynnong baroh la pynkynriah-noh na ki jaka jong ki.

15. Te kita ki siim jong ka khyndeu, bad kita ki bakhrau-batrí, bad kita ki bariu-spah, bad kita ki rangbah-shíhajar, bad kita ki bakhlain, bad u mrau baroh, bad u balait-lúid baroh, ki la iabuh-ríh ia lade ha ki krem, bad ha pyddeng ki mau-síang ki jong ki lúm-bah;

16. bad ki iaong ha kita ki lúm-bah bad ha kita ki mau-síang, Tó háp ha ngi, bad tó buh-ríh-noh ia ngi na ka khymat uta u bashong halor kata ka khet, bad na ka jingbittar jong uta U Khún-langbrot!

17. Naba kata ka sngi ka bakhrau ka jingbittar jong u ka la wan kein; te uei uba lah ba'n ieng?

VII.—LYNNONG.

1. *Shaphang u angelos uba shon pynskhem ia ki shakri U Blei; bad ka jingkhein kita na ki jaid ki khún Israil ia kiba la shon pynskhem.* 9. *Bad ia u paitbah byllín na ki kynja-bynriu baroh ia ki b'ym la nieu, ia kiba la pynim da ka snám U Khristos.*

1. TE hadiin kine kiei-kiei-ruh, nga la ioh-íh ia ki sau ki angelos ki baieng halor ki sau dong ka khyndeu, haba ki iabat-khang ia ki sau ly-ér ka khyndeu, khynang ba ka ly-ér ka'n ym ioh-beh halor ka khyndeu, l'ymne halor ka dúriau, l'ymne halor kaei-kaei-baroh ka diing.

2. Bad nga la ioh-íh ia uwei-pat u angelos haba u wan-kíu na ka bamíh ka sngi, u da bat ia ka jingpyndait jong U Blei Baim: bad u la pyrta da ka ktín bajam ha kita ki sau angelos, ha kiba la aití-bor ba'n pynsniu ia ka khyndeu bad ia ka dúriau,

3. u da ong, Tó wat pynsniu ia ka khyndeu, l'ymne ia

ka dúriau, l'ymne ia ki diing, tadynda kaba ngi la ioh-shon pynskhem ia ki skakri U Blei jong ngi halor ki shyllangmat jong ki.

4. Bad nga la ioh-sngou ia ka jingkhein ia kita ia kiba la shon pynskhem kumta; *ki long* shispah saupheu sau hajar ia kiba la shon pynskhem na ka jaid baroh ki khún Israil.

5. Na ka jaid Ioudas, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Rouben, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Gad, la shon pynskhem ia ki khadar hajar.

6. Na ka jaid Asir, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Nephthalim, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Manassis, la shon pynskhem ia ki khadar hajar.

7. Na ka jaid Sumeon, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Lebi, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Isakhar, la shon pynskhem ia ki kkadar hajar.

8. Na ka jaid Sabulon, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Iosiph, la shon pynskhem ia ki khadar hajar. Na ka jaid Benjamin, la shon pynskhem ia ki khadar hajar.

9. Hadiin kine kiei-kiei-ruh nga la khymíh, bad ha khymíh, u paitbah byllín, ia uba uno-uno-ruh-ém u'm lah ba'n nieu, na ki kynjabynriu, bad *na* ki jaid, bad *na* ki paitlang, bad *na* ki jingkrenthyllíed baroh, haba ki la ieng ha khymat kata ka khet, bad ha khymat uta U Khún-langbrot, kiba la kúp ki jainkúp balíh, bad ki diing-tlai ha ki ktí jong ki;

10. bad ki da iapyrta da ka ktín bajam, ki da iaong, Kata ka jingpynim ha U Blei jong ngi uba shong halor kata ka khet, bad ha uta U Khúnlangbrot!

11. Bad kita ki angelos baroh ki la iaieng-tauwíar ia kata ka khet, bad ia kita ki tymen-basan, bad ia kita ki sau ki jingthau baim, bad ki la iaháp-dem ha khymat kata ka khet ha ki khymat jong ki, bad ki la iamane-dem ia U Blei,

12. ki da iaong, Amen! Kata ka jingkyrkhú, bad kata

ka jinglong-burom, bad kata ka jingstád, bad kata ka jing-ai-ngúh, bad kata ka jing-pyndon-burom, bad kata ka bor-bah, bad kata ka jinglah, *tó ki'n long* ha U Blei jong ngi sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiu-kut! Amen!

13. Te uwei na kita ki tymen-basan u la kylli, u da ong ha nga, Kine kiba la kúp kita ki jainkúp balíh, ható ki long kiei? bad nangno ki la wan?

14. Te nga la iathúh ha u, Kó Kynrád, mé tip ma-mé. Te u la ong ha nga, Kine ki long kita kein kiba wan na kata ka jingjinjar bakhrau, bad ki la sait ia kita ki jain-kúp jong ki, bad ki la pyn-khúid-líh ia ki jainkúp jong ki ha ka snám jong uta U Khún-langbrot.

15. Naba kata ki long ha khymat kata ka khet U Blei, bad ki iashakri ia u mynsngi bad mynmíet ha ka iing-mane jong u; bad uta u bashong halor kata ka khet u'n iai-shong-kah halor jong ki.

16. Ki'n ym thyngan shuh, l'ymne ki'n ym slíang shuh, l'ymne ka sngi ka'n ym ioh-shoh ha ki, l'ymne kaei-kaei-baroh ka bashit-ly-hep.

17. Naba uta U Khún-langbrot, uba ha pyddeng kata ka khet, u'n sharai ia ki, bad u'n ialam-lynti ia ki sha ki pukri ki úm baim, bad U Blei u'n niád-noh ia ka jingjau-úm-mat baroh na ki khymat jong ki.

VIII.—Lynnong.

1. *Shaphang ba plíe ia ka jingpyndait ka bahinieu; bad ki hinieu angelos ki pau; bad uwei-pat u angelos u badon ka plíang ksíer bathang-iúbíh.* 6. *Kita ki hinieu angelos ki iakhréh ba'n pynsawa ia la ki turoi, te u banyngkong u pynsawa.* 8. *Bad kumjuh u baar.* 10. *Bad kumjuh u balai.* 12. *Bad kum-juh u basau.*

1. Bad mynba u la plíe ia ka jingpyndait ka bahinieu, ka la long ka jingsngáp-jar kumba shiteng gynta.

2. Bad nga la ioh-íh ia ki hinieu ki angelos ki baieng ha khymat U Blei, bad ha ki la ai hinieu ki turoi.

3. Te uwei-pat u angelos u la wan, bad u la ieng hajan ka dúwan, u da don ka plíang

ksíer bathang-iúbíh; bad la ai ha u shibún ki jingai-ngúh-thang baiúbíh, ba u'n da ioh-ai-lang bad ki jingdúwai ki riu-khúid baroh halor kata ka dúwan ksíer kaba ha khymat kata ka khet.

4. Te ka tydem kita ki jingai-ngúh-thang baiúbíh ka la leit-kíu ha kita ki jingdúwai kita ki riu-khúid, na ka ktí uta u angelos, ha khymat U Blei.

5. Bad uta u angelos u la shim ia kata ka plíang bathang-iúbíh, bad u la pyndap ia ka da ka ding na kata ka dúwan, bad u la bred *ia ka* shalor ka khyndeu: te ki la long ki jingsawa, bad ki pyrthat, bad ki leilíeh, bad ka jingkhynniuh-khyndeu.

6. Bad kita ki hinieu ki angelos ki badon kita ki hinieu ki turoi, ki la iakhréh ia lade ba ki'n ioh-pynsawa *ia ki*.

7. Te u angelos u banyngkong u la pynsawa; bad la jía-long u phría bad ka ding ia kiba la khléh da ka snám, bad la bred ia ki shalor ka khyndeu: te ia ka balai bynta na jong ki diing la thang-noh, bad ia u phlang bajirngam baroh la thang-noh.

8. Bad u angelos u baar u la pynsawa; te kum ia u lúm bakhrau ia uba la thang da ka ding la bred sha ka dúriau; te ka balai bynta na jong kata ka dúriau ka la kylla-long snám;

9. bad ka la iáp-noh ka balai bynta na jong kita ki jingthau kiba ha kata ka dúriau, kiba don jingim, bad la pynjot-noh ia ka balai bynta na jong ki liing-báh.

10. Bad u angelos u balai u la pynsawa; te la háp na byneng u khlur bakhrau bathang kum ka sharak, bad u la háp halor ka balai bynta na jong ki wáh, bad halor ki pukri ki úm;

11. Bad ka kyrteng uta u khlur la khot U Bakythang; te ka balai bynta na jong kita ki úm ka la kylla-long kum ka bakythang; te shibún ki briu ki la iáp-noh na kita ki úm, naba la pynkythang ia ki.

12. Bad u angelos u basau u la pynsawa; te la shoh ia ka balai bynta na jong ka sngi, bad ia ka balai bynta na jong u bynai, bad ia ka balai bynta na jong ki khlur; ba kumta la pyndum ia kata

ka balai bynta jong ki, bad kata ka sngi ka'm pynshai ia kata ka balai bynta jong ka, bad ka míet kumjuh.

13. Bad nga la khymíh, bad nga la ioh-sngou ia uwei u angelos u bahér ha pyddeng ka byneng, u da ong da ka ktín bajam, Kordit, kordit, kordit, ha kita ki bashong-sah halor kata ka khyndeu, naba kita kiwei-pat ki jing-sawa ka turoi jong kita ki lai angelos ki ba'n sa pynsawa !

IX.—Lynnong.

1. *Shaphang ba u angelos u basan u pynsawa, bad ba bún kiei-kiei-ruh kiba jía-long na kata.* 13. *U angelos u bahinriu la pynsawa ruh, bad shibún kiei-kiei-ruh ki la pau ; hinrei hadiin kine ki jingpyn-kordit, ki briu ki'm shym la kylla-ka-bamut.*

1. Bad u angelos u basan u la pynsawa ; te nga la ioh-íh ia u khlur ba la háp na byneng sha ka khyndeu ; bad la ai ha u ia ka shabi kata ka liu-long ka bakhlem-trai.

2. Te u la plíe ia kata ka liu-long ka bakhlem-trai ; te ka la míh-kíu ka tydem na kata ka liu-long kum ka tydem ka lawár bakhrau ; te la pyndum ia ka sngi bad ia ka súin-byneng da ka tydem ka jong kata ka liu-long.

3. Bad na kata ka tydem la míh-noh ki púit halor kata ka khyndeu ; bad ha ki la ai ka bor, kumba ki níang-lartám jong ka khyndeu ki ioh ka bor.

4. Bad la ong ha ki ba ki'n ym pynsniu ia u phlang ka khyndeu, l'ymne ia kaei-kaei-baroh ka bajirngam, l'ymne ia uei-uei-baroh u diing ; tang ia kita ki briu hí kiba ym don kata ka jingpyndait jong U Blei halor ki shyllang - mat jong ki.

5. Bad la ai-bor ha ki ba ki'n ym pyniáp-noh ia ki, hinrei ba yn la pynkordit ia ki san bynai : te kata ka jing-pynkordit ia ki *ka'n long* kum ka jingpynkordit ka níang-lartám, h'ynda ka la puh ia u briu.

6. Te ha kita ki sngi ki briu ki'n wád-noh ia ka jing-iáp, bad ki'n ym shem ia ka ; bad ki'n kwah-éh ba'n iáp-noh, te kata ka jingiáp ka'n phet-iáp-noh na ki.

7. Bad ki dur kita ki púit

ki *la* syrím ki kulai ia kiba la khréh ia ka jingialeh-thymá; bad halor ki khlíh jong ki *ki la long* kum ki pansngíat ki basyrím ka ksíer, bad ki khymat jong ki kum ki khymat ki briu:

8. bad ki la don ki shniúh kum ki shniúh ki kynthei, bad ki byniat jong ki ki la long kum *ki byniat* ki sing:

9. bad ki la don ki jingiadá-shadem kum ki jingiadá-shadem nar; bad ka jingsawa ki thapníang jong ki ka kum ka jingsawa ki gali babún ki kulai haba ki iaphet-éh kein sha ka jingialeh-thymá:

10. bad ki don ki tydong ki basyrím ia ki níang-lartám, bad la don ki sní ha kita ki tydong jong ki: bad ka bor jong ki *ka long* ba'n pynsniu ia ki briu san bynai.

11. Bad ki don u siim halor jong ki, uba u angelos kata ka liu-long bakhlem-trai, uba ka kyrteng jong u ha Ka Hebru *ka long* U Abaddon, bad ha ka ktín Griik u don ka kyrteng U Apolluon.

12. Kata kawei ka jingpynkordit ka la dír-noh: ha khymíh, ki dang wan shuh sa ar ki jingpynkordit hadiin kine kiei-kiei-ruh.

13. Bad u angelos u bahinriu u la pynsawa; te nga la ioh-sngou ia kawei ka ktín-sawa na kita ki sau ki reng jong kata ka dúwan ksíer, kaba ha khymat U Blei,

14. ka da ong ha uta u angelos u bahinriu, uba la don kata ka turoi, Tó pyllait-noh ia kita ki sau angelos ia kiba la khúm hajan kata ka wah ka bakhrau Ka Euphratis.

15. Te la pyllait-noh ia kita ki sau angelos ia kiba la khréh khynang ia kata ka por, bad ia ka sngi, bad ia u bynai, bad ia ka snem, ba ki'n ioh-pyniáp-noh ia ka balai bynta jong ki briu.

16. Bad ka jingkhein ki paitlang-iapom ki bashong-kulai *ki long* ki arspah hajar ki hajar: namar nga la ioh-sngou ia kata ka jingkhein jong ki.

17. Te kumne nga la ioh-íh ia kita ki kulai ha kata ka jingíhthúh-pau, bad ia kita ki bashong halor jong ki, ki badon ki jingiadá-shadem *basau* kum ka ding, bad *basaubythúh* kum ki hyakinth, bad *bastem*

kum u kyndok: bad ki khlíh kita ki kulai ki kum ki khlíh ki sing; bad na ki shintur jong ki ka míh-noh ka ding, bad ka tydem, bad u kyndok.

18. Da kine ki lai-tylli la pyniáp-noh ia kata ka balai bynta jong ki briu, da kata ka ding, bad da kata ka tydem, bad da uta u kyndok ki bamíh-noh na kita ki shintur jong ki.

19. Namar kata ka bor jong ki ka long ha kata ka shintur jong ki, bad ha kita ki tydong jong ki: namar kita ki tydong jong ki ki syrím ki bysein, ki badon ki khlíh, bad da kita ki pynsniu.

20. Te kita ki basah na jong ki briu, ia kiba ym shym la pyniáp-noh da kine ki jingiáp-them, ki'm shym la kylla-ka-bamut na kita ki jingleh ki ktí jong ki, ba ki'n ym mane-dem ia kita ki ksúid, bad ia kita ki blei-thau ki bakynja-ksíer, bad ia ki bakynja-rúpa, bad ia ki bakynja-ryn-ong, bad ia ki bakynja-mau, bad ia ki bakynja-diing, kiba ki'm lah l'ymne ba'n ioh-íh, l'ymne ba'n ioh-sngou, l'ymne ba'n iaid-kai:

21. bad ki'm shym la kylla-ka-bamut na kita ki jingpyniáp jong ki, l'ymne na kita ki bashong-blei baai-ksúid jong ki, l'ymne na kata ka jingiakai-kynthei jong ki, l'ymne na kita ki jingtúh jong ki.

X.—Lynnong.

1. *U Ioannis u la ioh-íh ia uwei-pat u angelos u bakhrau-bor, u badon ka kitáp barit ha ka ktí jong u; bad shaphang ba u la smai ba ka por ka'n ym long shuh; bad ba u hú-kum ia U Ioannis ba'n shim bad ba'n bám ia kata ka kítap.*

1. Bad nga la ioh-íh ia uwei-pat u angelos bakhrau-bor ha-ba u wan-híer na byneng, uba la kúp da u ly-oh; bad u símpyllím *don* halor ka khlíh jong u; bad ka khymat jong u ka kum ka sngi, bad ki sla-jat jong u ki kum ki ríhjíd ka ding:

2. bad u don ha ka ktí jong u ka kítap-rit ba-la-plíe: bad u la buh ia ka slajat ka mon jong u halor ka dúriau, bad ia kata ka diang *jong u* halor ka khyndeu;

3. bad u la pyrta da ka ktín bajam, kumba u sing u kyr-húh; te mynba u la pyrta, ki

hinieu ki jingpyrthat ki la ialap ia ki ktín-sawa jong ki.

4. Te mynba kita ki hinieu ki jingpyrthat ki la ialap ia kita ki ktín-sawa jong ki, nga la ba'n sa thoh: hinrei nga la ioh-sngou ia ka ktín na byneng ka baong ha nga, Tó pyndait lahá ia kita kiei-kiei-ruh ia kiba kita ki hinieu ki jingpyrthat ki la ialap, bad tó wat thoh ia kita kiei-kiei-ruh.

5. Te uta u angelos ia uba nga la ioh-íh ba u da ieng halor kata ka dúriau, bad halor kata ka khyndeu, u la rah ia la ka ktí sha byneng,

6. bad u la smai ha uta U Baiaiim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut, uba la thau ia ka byneng bad ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka, bad ia ka khyndeu bad ia kiei-kiei-ruh kiba ha ka, bad ia ka dúriau bad ia kiei-kiei--ruh kiba ha ka, ba ka por ka'n ym túd shuh kein:

7. hinrei ha kita ki sngi kata ka ktín-sawa ka jong uta u angelos u bahinieu, h'ynda u ba'n sa pynsawa, te yn la pyndep-noh ia kata ka jingbúh-ríh ka jong U Blei, kumba u la iathúhkhána-babhá ha kita ki shakri jong u hí kiba Kí Nongiathúhlypá.

8. Te kata ka ktín ia kaba nga la ioh-sngou na byneng, ka da kren pat bad nga, bad ka da ong, Tó khíe-leit, tó shim ia kata ka kítap-rit ia kaba la plíe ha ka ktí uta u angelos uba ieng halor kata ka dúriau, bad halor kata ka khyndeu.

9. Te nga la leit-noh ha uta u angelos, nga da ong ha u, Tó ai-noh ha nga ia kata ka kítap-rit. Te u la ong ha nga, Tó shim, bad tó bám-dúh ia ka; te ka'n pynkythang ia ka kypoh jong mé, hinrei ha ka shintur jong mé ka'n long bathíang kum ka ngap.

10. Te nga la shim ia kata ka kítap-rit na ka ktí uta u angelos, bad nga la bám-dúh ia ka; te ka la long ha ka shintur jong nga ka bathíang kum ka ngap; bad mynba nga la bám ia ka, la pynkythang--noh ia ka kypoh jong nga.

11. Bad u la ong ha nga, Ka dei ia mé ba'n iathúhlypá pat shaphang babún ki paitlang, bad ki kynja-bynriu, bad ki jingkren-thyllíed, bad ki siim.

XI.—Lynnong.

1. *Shaphang ka batheu ia ka iing-mane U Blei.* 3. *Bad shaphang ki arki nongphlá kiba iathuhlypá.* 15. *shaphang u angelos u bahinieu ba u la pynsawa.* 19. *La plíe ia ka iing-mane U Blei ha byneng.*

1. Bad la ai ha nga ia u steu basyrím u diing-preu; bad uta u angelos u la ieng, u da ong, Tó ieng, bad tó theu ia ka iing-mane U Blei, bad ia ka dúwan, bad ia kita ki baia-mane-dem ha ka.

2. Hinrei ia ka phyllau kaba shabar kata ka iing-mane-Blei tó me'n íehnoh-noh shabar, te me'n ym theu ia ka, naba la ai-noh ia ka ha kiba Ki Jentil: bad ia ka nongbah ka bakhúid ki'n iaiúh-top jin saupheu ar bynai.

3. Bad nga'n ai-bor ha ki ar ki nongiaphlá jong nga, te ki'n iathúhlypá ia shí hajar *bad* arspah *bad* hinriupheu sngi, kiba la kúp ki jain-khain.

4. Kine ki long kita ki ar ki diing-olib, bad kita ki ar ki diing-pynieng-sharak kiba ieng ha khymat U Blei jong ka khyndeu.

5. Bad lada uno-uno-ruh u mon ba'n pynsniu ia ki, ka ding ka míh-noh na ka shintur jong ki, bad ka bám-dúh ia ki bashún ia ki: te lada uno-uno-ruh u mon ba'n pynsniu ia ki, kumjuh ka dei ba'n pyniáp-noh ia u.

6. Kine ki don ka bor ba'n khang-khop ia ka byneng, khynang ba u slap u'n ym ioh-háp ha ki sngi kata ka jingiathúhlypá jong ki: bad ki don ka bor halor ki úm ba'n pynkylla snám ia ki, bad ba'n shoh ia ka khyndeu da ki jing-iáp-them baroh, katno-katnosin-ruh ba ki'n da mon.

7. Te h'ynda ki'n la ioh-pyndep-noh ia kata ka jing-phlá jong ki, uta u mrád u bakíu-noh na kata ka liu-long bakhlem-trai, u'n pynlong ia ka jingialehthymá bad ki, bad u'n jop-thíau ia ki, bad u'n pyniáp-noh ia ki.

8. Bad ki met-iáp jong ki *ki'n thíah bein* ha ka lynti-bah kata ka shnong ka bakhrau, ia kaba la khot da kynja-mynsiim Ka Sodom bad Ka Ejipt, hangta ruh la sahnarphyná ia uba U Trai jong ngi.

9. Te *kiba* na kita ki paitlang, bad ki jaid, bad ki jing-

kren-thyllíed, bad ki kynja-bynriu ki'n iakhymíh ia kita ki met-iáp jong ki lai sngi shiteng, bad ki'n ym iashah ba'n búh ia kita ki met-iáp jong ki ha ki maujingtep.

10. Bad kita ki baiashong-sah halor kata ka khyndeu ki'n iakymen halor jong ki, bad ki'n ialeh-biria-éh, bad ki'n iaphálam ia ki jingai-ngúh paralok-hí; naba kine ki ar-ngút ki nongiathúhlypá ki la iapynkordit ia kita ki baiashong-sah halor kata ka khyndeu.

11. Te hadiin kita ki lai sngi shiteng, U Mynsiim ka jingim na U Blei u la leit-bysut ha ki, bad ki la ieng-joit da ki slajat jong ki; te ka jingshepting bakhrau ka la háp ha kita kiba la khymíh ia ki.

12. Bad ki la ioh-sngou ia ka ktín bajam na byneng ka baong ha ki, Tó wan-kíu shane! Te ki la ialeit-kíu-noh sha byneng ha uba u ly-oh; bad kita ki bashún ia ki ki la iakhymíh ia ki.

13. Bad ha kata kajuh ka por ka la long ka jingkhyn-niúh-khyndeu bakhrau, te ka bashipheu bynta na jong kata ka nongbah ka la kyllon-khram, bad la pyniáp-noh ha kata ka jingkhynniúh-khyn-deu ia ki hinieu hajar ki kyr-teng ki briu: te kita ki basah ki la long ki baiashepting-noh, bad ki la iaai ia ka jingpyn-don-burom ha U Blei ka byneng.

14. Kata ka jingpynkordit ka baar ka la dír-noh; ha khymíh, kata ka jyngpyn-kordit ka balai ka wan kloi.

15. Bad u angelos u bahinieu u la pynsawa; bad ki la long ki ktín bajam ha byneng, ki baong, Kita ki híma ki jong kane ka pyrthei ki la jía-long *ki híma* uba U Trai jong ngi, bad U Khristos jong u, te u'n synshár kein sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiu-kut!

16. Bad kita ki arpheu sau ki tymen-basan, kiba shong ha khymat U Blei halor ki khet jong ki, ki la iaháp-dem ha ki khymat jong ki, bad ki la ia-mane-dem ia U Blei,

17. ki da ong, Ngi iangúh ia mé, Kó Trai uba U Blei Ba-don-bor-baroh, uta u balong, bad uta uba la jiu long, bad

uta uba sa wan; naba mé la shimtí ia la ka bor ka bakhrau, bad mé iaisynshár!

18. Te la pynkíh-bittar-lep ia kita ki kynja-bynriu, bad kata ka jingbittar jong mé ka la jía *ha ki*, bad kata ka ía ba'n bishár ia ki nongiáp, bad ba'n ai ia ka nong ha kita ki shakri jong mé kiba ki nongiathúhlypá, bad ha kita ki riukhúid, bad ha kita ki bashepting ia ka kyrteng jong mé, ki barit-barain bad ki bakhrau-batrí; bad ba'n pynjot-noh ia kita kiba pynjot-noh ia ka pyrthei.

19. Te la plíe ia ka iing-mane U Blei ha byneng, bad la ioh-íh ia ka sunduk ka jiutang jong u ha kata ka iing-mane jong u: bad la don ki leilíeh, bad ki jingsawa, bad ki pyrthat, bad ka jingkhynniúh-khyndeu, bad u phría bakhrau.

XII.—Lynnong.

1. *Shaphang ba la míh-pau ha byneng ka briu kaba la kúp da ka sngi, kaba la punkhún ruh; bad shaphang u ky-ing basau bakhrau.* 7. *Shaphang U Mikhail bad ki angelos jong u ba ki ialehthymá bad uta u ky-ing, bad kumno ki la iajopthíau ia u.*

1. Bad la ioh-íh-pau ia ka dak-khyllah bakhrau ha byneng; ka briu kaba la kúp da ka sngi, bad u bynai hapoh ki slajat jong ka, bad halor ka khlíh jong ka ka pansngíat ki khadar ki khlur:

2. bad haba ka punkhún, ka ky-ang jam haba ka súh-khún, bad haba ka pang-shitom ba'n khá-khún.

3. Bad la ioh-íh-pau ia kawei-pat ka dak-khyllah ha byneng; bad, ha khymíh, u ky-ing basau bakhrau, u badon hinieu ki khlíh bad shipheu ki reng, bad halor kita ki khlíh jong u hinieu ki pansngíat.

4. Bad ka tydong jong u ka ring *arsut* ia ka balai bynta na jong ki khlur ka byneng, bad ka la bred-noh ia ki sha ka khyndeu: bad uta u ky-ing u da ieng ha khymat kata ka briu ka ba'n sa khá-khún, khynang ba h'ynda ka la khá-khún, u'n ioh-bám-dúh khoit ia íta í khúnlung jong ka.

5. Te ka la khá ia u khún shinrang, u ba'n sa synshár ia ki kynja-bynriu baroh da ka diing-synshár nar: te la rong-noh artet ia íta í khúnlung

jong ka sha U Blei, bad sha ka khet jong u.

6. Bad kata ka briu ka la phet-iáp sha ka rí-khlau, ha kaba ka don ka jaka ia kaba la khréh da U Blei, khynang ba hangta ki'n ioh-iabysá ia ka shí hajar *bad* arspah *bad* hinriupheu sngi.

7. BAD ka jingialehthymá ka la long ha byneng; U Mikhail bad ki angelos jong u ki la ialehthymá ia uta u ky-ing; te uta u ky-ing ruh bad ki angelos jong u ki la ialehthymá;

8. hinrei ki'm shym la pynlah, l'ymne ia ka jaka jong ki ym shym la shem shuh ha kata ka byneng.

9. Te la shop-noh shabar ia uta u ky-ing bakhrau, uba u bysein batymen, ia uba la khot U Ksúid, bad U Soitan, u bashúkor-bein ia ka pyrthei baroh-kawei; la shop-noh shabar ia u sha ka khyndeu, bad ia kita ki angelos jong u la shop-noh shabar ruh lem bad u.

10. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín bajam ka baong ha byneng, Mynta la wan-jía kata ka jingpynim, bad kata ka bor-bah, bad kata ka híma U Blei jong ngi, bad kata ka bor-synshár uta U Khristos jong u! naba la shop-noh arsut ia uta u nongmúdui ia ki para-bangeit jong ngi, uba shait-múdui ia ki ha khymat U Blei jong ngi mynsngi bad mynmíet.

11. Hinrei ki la jop-noh ma-ki ia u da kata ka snám jong uta U Khún-langbrot, bad da kata ka ktín ka jingphlá jong ki, te ki'm shym la íeit ia ka jingim jong ki háduh ka jingiáp.

12. Naba kumta tó iakymen phi ki byneng, bad kita ki bashong-sah ha ki. Kordit ha kita ki bashong-sah ha ka khyndeu, bad ha ka dúriau! naba uta U Ksúid u la wánhíer ha phi, u badon ka jingbittar bakhrau, haba u tip ba u don tang khyndiat ka ía.

13. Te mynba uta u ky-ing u la ioh-íh ba la shop-noh shabar ia u sha ka khyndeu, u la beh-bein ia kata ka briu kaba la khá-khún shinrang.

14. Te la ai ha kata ka briu ar-tylli ki thapníang jong ka pukni ka bakhrau, ba ka'n da ioh-hér-noh sha kata ka rí-khlau sha kata ka jaka jong ka, ha kaba yn bysá ia

ka hangta kat ka ía, bad ki ia, bad ka shiteng ka ía na ka khymat uta u bysein.

15, Bad uta u bysein u la bred buk-buk na ka shintur jong u ia ka úm kum ka wah, shadiin kata ka briu, khynang ba u'n la ioh-pynlong ia ka barong-noh da kata ka wah.

16. Hinrei kata ka khyndeu ka la iaráp-kloi ia kata ka briu, te kata ka khyndeu ka la ang ia la ka shintur, bad ka la ngúid-noh khoit ia kata ka wah, ia kaba uta u ky-ing u la bred buk-buk na ka shintur jong u.

17. Te uta u ky-ing u la sngou-bittar-lep ia kata ka briu, bad u la leit-noh ba'n pynlong ia ka jingialehthymá bad kita ki basah na u symbai jong ka, kita ki baiaisúmar ia ki húkum U Blei, bad ki baiaibat ia kata ka jingphlá ia U Iísous Khristos.

XIII.—Lynnong.

1. *Shaphang u mrád-khlau u bakíu na ka dúriau.* 11. *Shaphang uwei-pat u mrád-khlau u bakíu ruh na ka khyndeu.*

1. Te nga la ieng halor u shíap ka dúriau; bad nga la ioh-íh ía u mrád-khlau u bakíu-noh na kata ka dúriau, u badon hínieu ki khlíh bad shipheu ki reng, bad halor kita ki reng jong u shipheu ki pansngíat, bad halor kita ki khlíh jong u ka kyrteng ka jingkren-bein-Blei.

2. Bad uta u mrád-khlau ia uba nga la ioh-íh, u la long basyrím u khlá, bad ki slajat jong u kum *ki slajat* u dingím, bad ka shintur jong u kum ka shintur u sing; te uta u ky-ing u la aití ha u ia ka bor-bah jong u, bad ia ka khet jong ù, bad ia ka bor-synshár bakhrau.

3. Bad nga la ioh-íh ia kawei na kita ki khlíh jong u kum ia kaba la pynmong-éh ia ka ba'n iáp; hinrei la pyn-khíah ia kata ka jingmong baiáp jong u: te baroh-kawei ka pyrthei ka la sngou-phylla nadiin uta u mrád-khlau.

4. Bad ki la iamane-dem ia uta u ky-ing, uba la aití ia kata ka bor-synshár ha uta u mrád-khlau, te ki la iamane-dem ia uta u mrád-khlau, ki da ong, Uei *uba long* syrím ia uta u mrád-khlau? uei u lah ba'n ialehthymá bad u?

5. Te la ai ha u ka shintur ka baialap ia kiei-kiei bakhrau, bad ia ki jingkren-bein-Blei; bad la ai ha u ia ka bor-synshár ba'n pynlong ia ka thymá jin saupheu ar bynai.

6. Te u la ang ia ka shintur jong u ia ka ba'n kren-bein ia U Blei, ba'n kren-bein ia ka kyrteng jong u, bad ia ka iing-kyntang jong u, bad ia kita ki bashong-sah ha byneng.

7. Bad la ai-bor ha u ba'n pynlong ia ka thymá bad kita ki riu-khúid, bad ba'n jop-noh ia ki: bad la ai ha u ia ka bor-synshár halor ka jaid, bad ka jingkren-thyllíed, bad ka kynja-bynriu baroh.

8. Te kita baroh ki bashong-sah halor ka khyndeu ki'n iamane-dem ia u, ia kiba ki kyrteng jong ki ym shym la thoh ha kata ka kítap ka jingim jong uta U Khún-langbrot, ia uba la pyniáp na myndanglong ka pyrthei.

9. Lada uno-uno-ruh u don ka shkor, tó ai ba u'n sngou.

10. Lada uno-uno-ruh u ialam-lang ia ka jingpynlong-mrau, u leit-noh hí kein sha ka jingpynlong-mrau: lada uno-uno-ruh u pyniáp-noh da ka waitlam, ka dei ba'n pyniáp-noh ia u da ka waitlam. Hangne don ka jingiaishah bad ka jingngeit jong kita ki riu-khúid.

11. BAD nga la ioh-íh ia uwei-pat u mrád-khlau u bakíu-noh na kata ka khyndeu, bad u la don ar ki reng basyrím í khún-langbrot; hinrei u la kren kum u ky-ing.

12. Bad ia kata ka bor-synshár baroh ka jong uta u mrád-khlau banyngkong u leh ha khymat jong u, bad u pynleh ia kata ka khyndeu bad ia kita ki bashong-sah ha ka ba ki'n iamane-dem ia uta u mrád-khlau u banyngkong, ia uba la pynkhíah ia kata ka jingmong jong u.

13. Bad u leh ia ki dak-khyllah bakhrau, katba u leh ruh ia ka ding ba'n wan-híer na byneng sha ka khyndeu, ha khymat ki briu.

14. Te u shúkor-noh ia kita ki bashong-sah halor kata ka khyndeu, da kita ki dak-khyllah ia kiba la ai-bor ha u ba'n leh ha khymat uta u mrád-khlau; u da ong ha kita ki bashong-sah halor kata ka khyndeu, ba'n thau ia ka

dur ha uta u mrád-khlau, uba la ioh ia kata ka jingmong da ka waitlam, bad u la ioh-im pynban.

15. Bad la ai-bor ha u ba'n ai ka mynsiim ha kata ka dur uta u mrád-khlau, ba kata ka dur uta u mrád-khlau ka'n da ioh-kren ruh, bad ka'n pynleh ba kat kiba ki'n ym iamane-dem ia kata ka dur uta u mrád-khlau, ba yn pyniáp-noh ia ki.

16. Bad u pynlong ia ki baroh, ia ki barit-barain ruh bad ia ki bakhrau-batrí, ia ki bariu-spah ruh bad ia ki baduk, ia ki balait-lúid ruh bad ia ki mrau, ba u'n buh-kynthoh ha ki ia ka dak halor ka ktí ka mon jong ki, lane halor ki shyllang-mat jong ki:

17. bad ba uno-uno-ruh u'n u'm lah ba'n thíed lane ba'n díe, tang uta u badon kata ka dak, lane kata ka kyrteng uta u mrád - khlau, lane kata ka jingkhein kata ka kyrteng jong u.

18. Hangne don ka jing-stád. Uta u badon ka jing-shemphang, tó ai u'n khein ia kata ka jingkhein uta u mrád-khlau: namar ka long ka jingkhein u briu, bad kata ka jingkhein jong u *ka long*, Hin-riu-spah hinriupheu hinriu.

XIV.—Lynnong.

1. *Ka jingíhthúh-pau ia U Khún-langbrot haba u ieng lem bad u paitlang jong u halor u lúm Sion.* 6. *Bad ia u angelos u badon Ka Jingiathúkhána-babhá b'ymjiukut ba'n ialap; bad ia uwei-pat uba iathúh te ia ka jingpynkyllon-khram ia Ka Babylon; bad ka jingpynkordit jár uba mane ia u mrád-khlau; bad ka jingiaishah bad ka jingsuk ki baiáp ha U Trai.* 14. *Ka jingot ia ka pyrthei; bad ia ka brí-soh; bad ka jingbittar U Blei.*

1. Te nga la khymíh, bad ha khymíh, U Khún-langbrot u ieng halor u lúm Sion, ruh lem bad u ki shispah saupheu sau hajar, ki badon kata ka kyrteng U Kypá jong u ia kaba la thoh halor ki shyl-lang-mat jong ki.

2. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín-sawa na byneng, kum ka jingsawa shibún ki úm, bad kum ka jingsawa u pyrthat bakhrau: bad nga la ioh-sngou ia ka jingsawa ki nong-riu-dúitara haba ki riu-dúitara ha ki dúitara jong ki.

3. Bad ki iariwai-iaroh kum
ia ka jingriwai bathymmai ha
khymat kata ka khet, bad ha
khymat kita ki sau ki jingthau
baim, bad kita ki tymen-basan:
bad uno-uno-ruh-ém u'm lah
ba'n nang kein ia kata ka
jingriwai tang kita ki shispah
saupheu sau hajar, ia kiba la
siuspah - noh na ka khyn-
deu.
4. Kine ki long kita ia kiba
ym shym la pynbit-tyngit bad
ki kynthei, namar ki long ki
rang-sotti. Kine ki long kita
kiba iaibúd ia uta U Khún-
-langbrot kat sha ba u'n leit.
Ia kine la siuspah-noh na ki
briu, *kum* u soh-nyngkong ha
U Blei bad ha uta U Khún-
-langbrot.
5. Te ha ka shintur jong ki
ym shym la shem ia ka ba-
arsap: namar ki long ki ba-
khlem-pop ha khymat kata ka
khet U Blei.
6. Bad nga la ioh-ih ia
uwei-pat u angelos u bahér ha
pyddeng ka byneng, u badon
Ka Jingiathúhkhána - babhá
b'ymjiukut ba'n iathúhkhána-
babhá ha kita ki bashong-sah
halor kata ka khyndeu, bad
ha ka kynja-bynriu, bad ha ka
jaid, bad ha ka jingkren-thyl-
líed, bad ha u paitlang baroh,
7. u da ong da ka ktín bajam,
Tó phi'n shepting ia U Blei,
bad tó phi'n ai ka burom ha
u; naba la wan ka por ka
jingbishár jong u: bad tó
phi'n iamane-dem ha uta uba
la thau ia ka byneng, bad ia
ka khyndeu, bad ia ka dúriau,
bad ia ki pukri úm!
8. Bad uwei-pat u angelos
u la búd, u da ong, La kyllon,
la kyllon Ka Babylon, kata ka
nongbáh ka bakhrau! naba
na jong ka wain ka jingkíh-
-bittar ka baklim-síh jong ka,
ka la pyndíh ia ki kynja-byn-
riu baroh!
9. Bad u angelos u balai u
la búd ia ki, u da ong da ka
ktín bajam, Lada uno-uno-
-ruh u mane-dem ia uta u
mrád-khlau bad ia ka dur jong
u, bad u pyddiang ia ka dak
jong u halor ka shyllang-mat
jong u, lane halor ka ktí
jong u,
10. uta ujuh ruh u'n díh na
jong ka wain ka jingbittar-lep
U Blei, ia kaba la théh-noh
bakhlem - khléh ha kata ka
khuri ka jingot-shlá jong u;
bad yn pynkordit ia u da ka

ding bad da u kyndok ha khymat kita ki angelos bakhúid, bad ha khymat uta U Khún-langbrot:

11. te ka tydem kata ka jingpynkordit ia ki ka iaikíu-noh sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut: bad ki'm ioh ia ka bashong-thait mynsngi bad mynmíet, kiba iamane-dem ia uta u mrád-khlau bad ia ka dur jong u, bad jár uba pyddiang ia kata ka dak ka kyrteng jong u.

12. Hangne ka don ka jingiaishah jong kita ki riukhúid: hangne *don* kita ki basúmar ia ki húkum U Blei, bad ia ka jingngeit U Iísous.

13. Bad nga la ioh-sngou ia ka ktín na byneng ka baong ha nga, Tó thoh, Suk kita ki baiáp kiba iáp-noh ha U Trai, náduh mynta. Shisha, ong uba U Mynsiim, khynang ba ki'n la ioh-shong-thait-noh na ki jingtrei-minot jong ki; hinrei kita ki jingleh jong ki ki iabúd ryngkat bad ki.

14. Bad nga la khymíh, te ha khymíh, u ly-oh balíh, bad halor uta u ly-oh u da shong u bakum U Khún u briu, u badon halor ka khlíh jong u ka pansngíat ksíer, bad ha ka ktí jong u ka ráshi banep.

15. Bad uwei-pat u angelos u la wan-míh-noh na ka iing-mane-Blei, u da ky-ang da ka ktín bajam ha uta u bashong halor uta u ly-oh, Tó phah-búh ia kata ka ráshi jong mé, bad tó ot; naba kata ka aiom ka la wan ia mé ba'n ot; naba kata ka jingot ka khyndeu ka la íh-rynkhiang.

16. Te uta u bashong halor uta u ly-oh u la pynbúh ia kata ka ráshi jong u halor kata ka khyndeu; kumta la ot ia kata ka khyndeu.

17. Bad uwei-pat u angelos u la wan-míh-noh na kata ka iing-mane-Blei kaba ha byneng, u badon ma-u ruh ka ráshi banep.

18. Bad uwei-pat u angelos u la wan-míh-noh na ka dúwan, u badon ka bor halor ka ding; bad u là pyrta da ka jingpyrta-ky-ang bajam ha uta u badon kata ka ráshi ka banep, u da ong, Tó phah-búh ia kata ka ráshi ka banep jong mé, bad tó kheit ia ki shirynjup na jong ka brí-soh-drak-

hía kata ka khyndeu, naba ki
soh-drakhía jong ka ki la lah
íh-bíang.
19. Te uta u angelos u la
pynbúh ia ka ráshi jong u sha
kata ka khyndeu, bad u la
kheit-soh ia kata ka brí-soh-
-drakhía jong kata ka khyn-
deu, bad u la bred *ia ki* sha
ka jingshon-pyddiang úm-soh
ka bakhrau jong ka jingbittar
U Blei.
20. Te ia kata ka jingshon-
-pyddiang úm-soh la iúh-roit
shabar kata ka nongbah, bad
ka snám ka la míh-noh na
kata ka jingshon - pyddiang
úm-soh háduh ki lakam ki
jong ki kulai, *ka da tap-lin*
náduh háduh jin ar-spah ki
bor-lynti.

XV.—Lynnong.

1. *Shaphang ki hinieu ki angelos ki badon hinieu ki jingpyniáp-them ki bakhadduh; bad ka jingriwai kita kiba la jop-noh ia u mrád-khlau.* 5. *Shaphang kita ki angelos pat bad ki hinieu ki plíang ksíer.*

1. Bad nga la ioh-íh ia kawei-
-pat ka dak-khyllah ha by-
neng, ka bakhrau bad baíh-
-phylla, ki hinieu angelos ki
badon hinieu ki jingpyniáp-
-them ki bakhadduh; naba ha
ki la pyndep-noh ia kata ka
jingbittar U Blei.
2. Bad nga la ioh-íh kum
ia ka dúriau baiit ia kaba la
khléh da ka ding; bad ia kita
ki bajop-noh thíau halor uta u
mrád-khlau, bad halor kata ka
dur jong u, bad halor kata ka
dak jong u, *bad* halor kata ka
jingkhein ka kyrteng jong u,
ki da ieng kein halor kata ka
duriau ka baiit, ki da don ki
dúitara jong U Blei.
3. Bad ki iariwai-iaroh ia
ka jingriwai U Mosis u shakri
jong U Blei, bad ia ka jingriw-
ai jong uta U Khún-langbrot,
ki da ong, Ki bakhrau bad
baíh-phylla *long* kita ki jing-
leh jong mé, Ah U Trai uba U
Blei Badon-bor-baroh; ki ba-
hok bad bashisha *long* kita ki
lynti jong mé, uba U Siim
jong kita ki riu-khúid.
4. Uei u'n ym da tíng-
-burom ia mé, Ah Trai, bad
pyndon-burom ia ka kyrteng
jong mé? naba tang *ma-mé* hí
u bakhúid: naba ki kynja-
-bynriu baroh ki'n iawan bad
ki'n iamane-dem ha khymat
jong mé; naba la pynpau-

shinná ia ki jingbishár-hok jong mé.

5. BAD hadiin kine kiei-kiei-ruh nga la khymíh, bad, ha khymíh la plíe-wang ia ka iing-mane-Blei jong ka iing-trep ka jong ka jingphlá ha byneng:

6. bad kita ki hinieu angelos ki badon kita ki hinieu ki jingpyniáp-them, ki la wan-míh-noh na kata ka iing-mane-Blei, ia kiba la kúp ia ka jain-linen ní bakhúid bad batyngshain, bad kiba la panpoh saudong la ki shadem ia ki jingpanpoh ksíer.

7. Bad uwei na kita ki sau ki jingthau baim u la ai ha kita ki hinieu angelos ia ki hinieu ki plíang ksíer badap da ka jingbittar U Blei, u baim sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut.

8. Te la pyndap ia kata ka iing-mane-Blei da ka tydem na ka burom U Blei, bad na ka bor-bah jong u; te uno-uno-ruh u'm lah ba'n leit-bysut sha kata ka iing-mane-Blei, tadynda la pyndep ia kita ki hinieu ki jingpyniáp-them jong kita ki hinieu angelos.

XVI.—LYNNONG.

1. Shaphang ba kita ki hinieu angelos ki theh-noh ter-ter na kita ki hinieu plíang; bad ki jingpynkordit ki babúd na ka baleh kumta.

1. BAD nga la ioh-sngou ia ka ktín bajam na kata ka iing-mane-Blei, ka baong ha kita ki hinieu angelos, Tó khíe-leit-noh phi, bad tó théh-noh ia kita ki plíang ka jingbittar U Blei shalor kata ka khyndeu!

2. TE u banyngkong u la leit-noh, bad u la théh-noh ia ka plíang jong u halor kata ka khyndeu; te la jía-long ka tohjau basniu bad bashitom-éh halor kita ki briu kiba don kata ka dak uta u mrád-khlau, bad kita kiba iamane-dem ia kata ka dur jong u.

3. BAD u angelos u baar u la théh-noh ia ka plíang jong u shalor kata ka dúriau; te ka la kylla-long kum ka snám u baiáp: bad baroh ka mynsiim baim ka la iáp-noh ha kata ka dúriau.

4. BAD u angelos u balai u la théh-noh ia ka plíang jong u shalor kita ki wah bad shalor kita ki pukri

úm; te ki la kylla-long ka snám.

5. Bad nga la ioh-sngou ia uta u angelos kita ki úm haba u ong, Mé long u bahok, Ah Trai, uba long, bad uba la jiu long, bad uba u'n iailong, naba mé la kut-bishár kumne:

6. naba ki la iapynmíh-noh ia ka snám ki riu-khúid bad ki nongiathúhlypá, te mé la ai ha ki ka snám ba'n díh; namar ki long ki badei *ba'n shem kumta!*

7. Bad nga la ioh-sngou ia uwei-pat na kata ka dúwan haba u ong, Shisha, Kó Trai uba U Blei Badon-bor-baroh, ki bashisha bad ki bahok *long* kita ki jingkut-bishár jong mé!

8. Bad u angelos u basau u la théh-noh ia ka plíang jong u halor ka sngi; te la ai-bor ha u ba'n pynshit-ly-hep ia ki briu da ka ding.

9. Kumta kein la pynshit-éh ia ki briu da ka jingshit bakhrau; te ki la iakren-bein ia ka kyrteng U Blei uba don ka bor halor kine ki jingiáp-them; te ki'm shym la kylla-ka-bamut ba'n ai ia ka burom ha u.

10. Bad u angelos u basan u la théh-noh ia ka plíang jong u halor ka khet ka jong uta u mrád-khlau; te ka la jía-long ba la pyndam-noh ia ka híma jong u; te ki la dait ia la ki thyllíed namar kata ka jingpang-éh,

11. bad ki la iakren-bein ia U Blei ka byneng namar kita ki jingpang-éh jong ki, bad namar ki tohjau jong ki, te ki'm shym la kylla-ka-bamut na ki jingleh jong ki.

12. Bad u angelos u bahinriu u la théh-noh ia ka plíang jong u halor kata ka wah bakhrau Ka Euphratis; te ka úm jong ka ka la ryngád-noh, khynang ba yn la khréh ia ka lynti-báh ia ki siim kiba na míh-ngi.

13. Bad nga la ioh-íh ia ki lai ki mynsiim b'ymkhúid kum ki jakoid *kiba wan* na ka shintur uta u ky-ing, bad na ka shintur uta u mrád-khlau, bad na ka shintur uba u nongiathúhlypá balamlér.

14. Namar ki long ki mynsiim ki ksúid ki baleh ia ki dak-khyllah, kiba leit-míh-noh ha kita ki siim jong kata ka khyndeu bad ki jong baroh-

kawei ka pyrthei, ba'n ialum-lang ia ki sha kata ka jing-ialehthymá jong kata ka sngi ka bakhrau U Blei U Badon--bor-baroh.

15. Ha khymíh, nga wan kum u nongtúh. Suk uta u basharai, bad u baríh-noh ia la ki jainkúp, ioh ba u'n iaid-kai balyngkhúid, bad ba ki'n da khymíh ia ka jinglehrain jong u.

16. Te u la ialum-lang ia ki sha kata ka jaka ia kaba la khot ha Ka Hebru, Ka Arma-gedon.

17. Bad u angelos u bahinieu u la théh-noh ia ka plíang jong u sha ka súin--byneng; te ka la wan-míh--noh ka ktín bajam na kata ka iing-mane-Blei ka byneng, na kata ka khet, ka da ong, La pyndep!

18. Te la don ki jingsawa, bad ki pyrthat, bad ki leilíeh; bad la don ka jingkhynniuh--khyndeu bakhrau, kat kaba ka'm jiu la long náduh kaba la long ki briu halor ka khyn-deu, ka jingkhynniúh - khyn-deu bajur-éh katne, *bad* ka bakhrau kumta kein.

19. Te la pynlong ia kata ka nongbah ka bakhrau ha ki lai bynta, bad kita ki nongbah jong ki kynja-bynriu ki la kyllon: bad la kynmau ia Ka Babylon ka bakhrau ha khymat U Blei, ba'n ai-díh ha ka ia kata ka khuri ka wain kaba ka jingbittar-lep ka jingot--shla jong u.

20. Bad kawei-kawei-baroh ka khyndeu-lynnong ka la phet--iáp-noh, bad ia ki lúm ym shym la shem.

21. Bad u phría bakhrau kat ka jingtheu shí talent, u la háp na byneng halor ki briu: te kita ki briu ki la iakren-bein ia U Blei namar kata ka jingíap-them jong u phría, naba kata ka jing-iáp-them jong u ka long ba-khrau eh.

XVII.—Lynnong.

1. *Shaphang kata ka núti bakhrau ka bashong halor babún ki úm.* 7. *Ka jingpynpau ia ka jingríh sha-phang kata ka briu, bad uta u mrád-khlau bakit ia ka; bad ka jingpynshitom ia ka; bad ka jíng-jop-thíau jong uta U Khún lang-brot halor baroh.*

1. Te la wan uwei na kita ki hinieu angelos kiba don kita ki

hinieu plíang, bad u la kren bad nga, u da ong ha nga, Tó alle, nga'n pyníh ha mé ia ka jingpynrem shitom ia kata ka núti ka bakhrau, ka bashong halor kita ki babún ki úm;

2. lem bad ka kita ki siim jong kata ka khyndeu ki la iaklim-síh, bad la pynbúaid ia kita ki bashong-sah ha kata ka khyndeu da ka wain kata ka jingklim-síh jong ka.

3. Te u la rah-noh ia nga ha u mynsiim sha ka rí-khlau: bad nga la ioh-íh ia ka briu ka bashong halor u mrád-khlau basaustem, badap da ki kyrteng ka jingkren-bein-Blei, u badon hinieu ki khlíh bad shipheu ki reng.

4. Bad kata ka briu ia kaba la kúp jain basaubythúh bad basaustem, bad ia kaba la pyndeng da ka ksíer, bad da u mau bakordor, bad da ki paila, ka da bat ia ka khuri ksíer ha ka ktí jong ka, ka badap da ki jingíhjilli bad ka jingb'ym-khúid kata ka jingklim-síh jong ka:

5. bad halor ka shyllang-mat jong ka *la don* ka kyrteng ia kaba la thoh, KA JINGBUH-RÍH, KA BABYLON KA BAKHRAU, KABA KA KYMÍ KITA KI NÚTI BAD KITA KI JINGIHJILLI JONG KATA KA KHYNDEU.

6. Bad nga la ioh-íh ia kata ka briu babúaid da ka snám jong kita ki riu-khúid, bad da ka snám ruh kita ki nongphlá bashah-iáp jong U Iísous: te nga la sngou-kyndit, haba nga la ioh-íh ia ka, da ka jingsngou-kyndit bakhrau.

7. TE uta u angelos u la ong ha nga, Ható balei mé la sngou-kyndit? ma-nga nga'n iathúh ha mé ia kata ka jingbuh-ríh jong kata ka briu, bad ka jong uta u mrád-khlau u bakit ia ka, u badon kita ki hinieu ki khlíh bad kita ki shipheu ki reng.

8. Uta u mrád-khlau ia uba mé la ioh-íh, u la jiu long, bad u'm long shuh; te u ba'n sa kíu-noh na kata ka liu-long bakhlem-trai, bad ba'n leit-noh sha ka jingpynjot: te kita ki bashong-sah halor kata ka khyndeu ki'n iasngou-kyndit, (ia kiba ki kyrteng jong ki ym shym la thoh ha kata ka kítap jong ka jingim na myndanglong ka pyrthei,) haba ki iakhymíh ia uta u mrád-khlau uba la jiu long,

bad u'm long shuh, bad la u long pynban.

9. Hangne *don* ka bamut ka badon ka jingstád kein. Kita ki hinieu ki khlíh, ki long hinieu ki lúm, ha kaba kata ka briu ka shong halor jong ki.

10. Bad ki long hinieu ki siim; ki san-ngút ki la háp bad uta uwei u long, *bad* uta uwei-pat u'm put la wan, bad h'ynda u wan, ka dei ia u ba'n iaisah tang khyndiat.

11. Te uta u mrád-khlau uba la jiu long, bad u'm long shuh, uta hí u long u baphra ruh, bad u long na kita ki hinieu, bad u leit-noh sha ka jingpynjot.

12. Bad kita shipheu ki reng ia kiba mé la ioh-íh, ki long shipheu ki siim, kiba ki'm put la pyddiang ia ka híma, hinrei ki iapyddiang ia ka bor kum ki siim ia *tang* shi por lem bad uta u mrád--khlau.

13. Kine ki iadon kawei ka jingmut, te ki'n iaaití ia kata ka bor bad ia kata ka jinglah jong ki ha uta u mrád-khlau.

14. Kine ki'n ialehthymá bad uta U Khún-langbrot, bad uta U Khún-langbrot u'n jop-noh ia ki: naba u long U Trai ki trai, bad U Siim ki siim; bad kita kiba don lem bad u, *ki long* ia kiba la khot, bad ia kiba la jíd, bad ki baiainéh.

15. Te u ong ha nga, Kita ki úm ia kiba mé la ioh-íh, ha kaba kata ka núti ka shong, ki long ki paitlang, bad ki paitbah, bad ki kynja-bynriu, bad ki jingkren-thyllíed.

16. Bad kita shipheu ki reng ia kiba mé la ioh-íh halor uta u mrád-khlau, kine ki'n iashún ia kata ka núti, bad ki'n iapynlong bara-ngli bad balyngkhúid ia ka, bad ki'n iabám-duh ia ki doh jong ka, bad ki'n iathang-duh ia ka da ka ding.

17. Namar U Blei u la buh ha ki dohnúd jong ki ba'n leh ia ka mon jong u, bad ba'n iakut da kawei ka jingmut, bad ba'n iaaití ia ka híma jong ki ha uta u mrád-khlau, tada yn pyndep-noh ia kita ki ktín U Blei.

18. Te kata ka briu ia kaba mé la ioh-íh, ka long kata ka nongbah ka bakhrau kaba

don ka jingsynshár halor kita ki siim jong kata ka khyndeu.

XVIII.—Lynnong.

1. *Shaphang ka jingpynkyllon-khram ia Ka Babylon.* 4. *La ioh-sngou ka ktín bakhot ia u paitlang U Blei ba'n wan-míh-noh na ka.* 9. *Naba kumta ki siim, bad ki nongkhai-i, bad ki riu-dúriau, ki iaiám bad ki ialyniar-lympat ia lade.* 20. *Hinrei ki riu-khúid ki iakymen namar kata ka jingpynkyllon-khram ia ka; ia kaba u angelos u pynih-dak da kaba u bred ia u mau tylliat bakhrau sha ka dúriau.*

Te hadiin kine kiei-kiei-ruh nga la ioh-íh ia uwei-pat u angelos u bawan-híer na byneng, u badon bor bakhrau; bad la pynshai ia ka khyndeu da ka burom jong u.

2. Bad u la pyrta da ka ktín khlain bajam, u da ong, La kyllon, la kyllon Ka Babylon ka bakhrau! te ka la jía-long ka jaka-shong-sah ki ksúid, bad ka jaka-ríh ka mynsiim b'ymkhúid baroh, bad ka jaka-ríh ka sim baroh bymkhúid bad baíhsait-met.

3. Naba na jong ka wain ka jingkíh-bittar ka baklím-síh jong ka, ka la pyndíh ia ki kynja-bynriu baroh, bad kita ki siim jong kata ka khyndeu ki la iaklim-síh bad ka, bad ki nongkhai-i jong kata ka khyndeu ki la iapynman-spah da ka bor-kynrei ka jingleh-pahúh hai-hai jong ka.

4. Te nga la ioh-sngou ia kawei-pat ka ktín na byneng, ka da ong, Tó iawan-míh-noh na ka, u paitlang jong nga, ba phi'n ym iashanglem bad kita ki pop jong ka, bad ba phi'n ym iapyddiang na kita ki jingiáp-them jong ka!

5. Naba kita ki pop jong ka ki la iakhot háduh ka byneng, bad U Blei u la kynmau ia kita ki b'ymhok jong ka.

6. Tó phi'n leh-markylliang ha ka kumba ma-ka ruh ka la leh-markylliang ha phi, bad tó phi'n leh-ar-shah ha ka ia ki baar-shah katba kum kita ki jingleh jong ka; ha kata ka khuri ia kaba ka la khléh, tó phi'n khléh ha ka ia ka baar-shah kein.

7. Ia kat katno kiei-kiei-ruh ka la pyndon-burom ia lade, bad ka la im-pahúh hai-hai, ia kat katta ka jingkordit

bad ka jingsngousíh tó phi'n ai ha ka: naba ka ong ha la ka dohnúd, Nga shong ka siim, bad nga'm long ka riu-kynthei, bad nga'n ym da ioh-íh shuh ia ka jingsngou-síh.

8. Naba kane, kita ki jing-iáp-them jong ka ki'n iawan ha kawei ka sngi, ka jingiáp, bad ka jingsngousíh, bad ka nem-sniu; bad yn thang-duh ia ka da ka ding: naba u bakhrau-bor *long* U Trai uba U Blei u babishár ia ka.

9. Te kita ki siim jong kata ka khyndeu, kiba la ia-klim-síh bad kiba la iaim-pahúh hai-hai lem bad ka, ki'n iaiám namar jong ka, bad ki'n ialyniar-lympat ia lade na ka bynta jong ka, h'ynda ki'n iakhymíh ia ka tydem ka jing-plúh jong ka,

10. haba ki ieng na sha jingngai, naba kata ka jing-shepting ia ka jingkordit jong ka, ki da iaong, Kordit, kor-dit! kata ka nongbah ka ba-khrau, Ka Babylon kata ka nongbah ka badon-bor! naba ha kawei ka por ka la poi kata ka jingbishár-shitom jong pha!

11. Te ki nongkhai-í jong kata ka khyndeu ki iaiám bad ki iasngousíh namar jong ka, naba uno-uno-ruh-ém u'm thíed shuh ia ka jingkhai-í jong ki;

12. ia ka jingkhai-í ka ksíer, bad ka rúpa, bad u mau bakordor, bad u paila, bad ka jain-linen baní, bad ka jain basaubythúh, bad ka jain-muka, bad ka jain basau-stem, bad ka diing baroh baiú-bíh, bad kaei-kaei-ruh baroh bakynja byniat-háti, bad kaei-kaei-ruh baroh bathau na ka diing bakordor-tam, bad ka rynong, bad u nar, bad u mau-lein,

13. bad ka sisía, bad ki bathang-iúbíh, bad ka jingsléh, bad ka jingiúbíh, bad ka wain, bad ka úm-pyniang olib, bad u pureu baní-tam, bad u keu, bad ki mrád, bad ki langbrot, bad ki kulai, bad ki gali, bad ki met, bad ki mynsiim ki briu.

14. Te kata ka aiom kheit-soh ka jong ka jingsam-kwah-brai ka mynsiim jong pha, ka la dír-noh na pha, bad kita kiei-kiei-baroh ki baklein-bang bad ki bapyrnai, ki la iajah-noh na pha; bad da-lei-lei pha'n ym shem shuh ia ki.

15. Kita ki nongkhai-í ia kine kiei-kiei-ruh, ia kiba la pynman-spah na ka, ki'n ia-ieng na sha jingngai, naba kata ka jingshepting ia ka jingkordit jong ka, ki da iaiám bad ki da iasngousíh,

16. bad ki da iaong, Kordit, kordit! kata ka nongbah ba bakhrau, ia kaba la kúp jain-linen baní, bad jain basaubythúh, bad jain basaustem, bad ia kaba la pyndeng da ka ksíer, bad da u mau bakordor, bad da ki paila; naba ha kawei ka por la pyndúh-noh khoit ia kata ka spah ka bajur-éh katta!

17. Te u manjhí baroh, bad u paitlang baroh halor kita ki liing-bah, bad ki riu-liing, bad kat kiba jiu iatrei ha kata ka dúriau, ki la iaieng na sha jingngai,

18. bad ki la iaky-ang, haba ki iakhymíh ia ka tydem ka jingplúh jong ka, ki da iaong, Kaei bakum katai ka nongbah ka bakhrau?

19. Bad ki la iakynting ia ka deumet halor ki khlíh jong ki, bad ki la iaky-ang da ka baiám bad basngousíh, ki da iaong, Kordit, kordit! kata ka nongbah ka bakhrau, da kaba la pynman-spah ia ki baroh kiba don ki liing-bah ha kata ka dúriau, na jong kata ka jingkordor jong ka! naba ha kawei ka por la pyndúh-noh khoit ia ka!

20. Tó mé leh-kymen halor jong ka, kó ka byneng: bad *phi* Ki Apostolos Bakhúid bad Ki Nongiathúhlypá, naba U Blei u la bishár-hok kein ia ka jingtían-bishár jong phi na ka hí.

21. Te uwei u angelos badon-bor u la rah ia u mau kum u mau-tylliat bakhrau, bad u la pynnoh ia u sha ka dúriau, u da ong, Kumne da ka bor-kyrthep yn pynnoh ia Ka Babylon kata ka nongbah ka bakhrau, bad da-lei-lei yn ym la shem shuh ia ka.

22. Te ia ka jingsawa jong ki nongriu-dúitara, bad jong ki nongriwai, bad jong ki du-halia, bad jong ki nongput-turoi, da-lei-lei yn ym la ioh-sngou shuh ha pha; bad ia u nongkam-stád baroh kynja ka jingkam-stád baroh, da-lei-lei yn ym la shem shuh ha pha; bad ia ka jingsawa u

mau-tylliat da-lei-lei yn ym la ioh-sngou shuh ha pha;

23. bad ia ka jingshai ka sharak da-lei-lei yn ym la pynshai shuh ha pha; bad ia ka jingsawa u nongleit-kurim bad ka nongleit-kurim da lei--lei yn ym la ioh-sngou shuh ha pha; naba kita ki nongkhai-í jong pha ki la jiu ialong ki bakhrau-batrí jong kata ka khyndeu; naba da kata ka bashong-blei baai-ksúid jong pha la shúkor-noh ia ki kynja--bynriu baroh.

24. Te ha ka la shem ia ka snám jong Ki Nongiathúh-lypá bad jong ki riu-khúid, bad ka jong ki baroh ia kiba la pyniáp-noh ha kata ka khyndeu.

X.—Lynnong.

1. *La iaroh ia U Blei ha byneng namar u la bishár pynrem ia kata ka núti ka bakhrau.* 7. *Ki ialeh-kymen namar ka jingshongkurim uba U Khún-langbrot: bad u angelos u ádong ia U Ioannis ba'n mane ia u.* 11. *Ka jingpyníh kyndit shaphang uba U Ktín U Blei U Bashisha, kum U Nongialehthymá bajop-noh thíau.* 17. *Ka jingkhot ia ki sim byneng sha ka jingkhawai U Blei Bakhrau.*

Te hadiin kine kiei-kiei-ruh nga la ioh-sngou ia ka ktín bajam u paitbah byllín ha byneng, ka da ong, Allilouia! Kata ka jingpynim, bad kata ka burom, bad kata ka jingpyn-don-burom, bad kata ka borbah, ha U Trai uba U Blei jong ngi!

2. naba ki bashisha bad ki bahok *long* kita ki jingbishár jong u: naba u la bishár pynshitom ia kata ka núti ka bakhrau, kaba la pynpy-út-plak ia kata ka khyndeu da ka jingleh-núti jong ka, bad u la pynhíer-kyput kata ka snám kita ki shakri jong u na ka ktí jong ka hí.

3. Bad ki la iaong pat, Allilouia! Bad ka tydem jong ka te ka iaikíu-noh sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut!

4. Bad kita ki arpheu sau ki tymen-basan, bad kita ki sau jingthau baim ki la iaháp--dem, bad ki la iamane-dem ha U Blei u bashong halor kata ka khet, ki da iaong, Amen; Allilouia!

5. Bad ka ktín-sawa ka la wan-míh-noh na kata ka khet, ka da ong, Tó iaroh ia U Blei jong ngi phi baroh ki shakri

jong u, bad phi ki bashepting ia u, ki barit-barain ruh bad ki bakhrau-batrí.

6. Bad nga la ioh-sngou kum ka jingsawa u paitbah byllín, bad kum ka jingsawa shibún ki úm, bad kum ka jingsawa ki pyrthat bajam-bor, ki da iaong, Allilouia! naba U Trai uba U Blei U Badon--bor-baroh u la synshár.

7. Tó ai ngi'n iakymen bad ngi'n iashád-kymen-noh, bad tó ngi'n iaai ia ka burom ha u: naba ka bashongkurim uba U Khún-langbrot ka la jía, te ka tyngá jong u ka la khréh ia lade.

8. Te la ai ha ka ba ka'n da ioh-kúp ia ka jain-linen baní bakhúid bad batyngshain: namar kata ka jain-linen baní ka long kein ki jinglong-ksan ki jong ki riu-khúid.

9. Bad u ong ha nga, Tó thoh; Suk kita ia kiba la khot sha kata ka jingiakhawai-míet ka jingshongkurim ia uta U Khún-langbrot. U ong ruh ha nga, Kine ki long kita ki ktín bashisha ki jong U Blei.

10. Te nga la háp-dem ha khymat ki slajat jong u ba'n mane-dem ha u. Te u ong ha nga, Tó mé súmar wat *leh kumta*: nga long u parasha-kri jong mé, bad jong kita ki para-bangeit jong mé kiba don kata ka jingphlá ia U Iísous: tó mane-dem ha U Blei: namar kata ka jingphlá ia U Iísous ka long u mynsiim ka jingiathúhlypá.

11. BAD nga la ioh-íh ia ka byneng ia kaba la plíe; bad ha khymíh, ka kulai balíh, bad ia uta u bashong halor jong ka la khot U Baiainéh bad U Bashisha, bad ha ka hok u bishár bad u ialeh-thymá.

12. Ki khymat jong u ki kum ka thyllíed ka ding, bad halor ka khlíh jong u *don* ki pansngíat babún; u da don ruh ka kyrteng ia kaba la thoh, ia kaba uno-uno-ruh u'm íhthúh tang ma-u hí.

13. Bad la kúp ia u da ka jainkúp ia kaba la pynwíh ha ka snám: bad la khot ia ka kyrteng jong u, Uba U Ktín jong U Blei.

14. Bad kita ki paitlang-thymá kiba ha ka byneng ki la iabúd ia u halor ki kulai balíh, kiba la kúp ha ka jain-

-linen baní, ka balíh bad bakhúid.

15. Bad na ka shintur jong u ka míh-noh ka waitlam banep, ba da kata u'n da shoh ia ki kynja-bynriu: te ma-u u'n synshár ia ki da ka diing-synshár nar: bad u iúh-roit ma-u ia ka jingshon-pyddiang ka úm-soh wain ka jong ka jingbittar bad ka jingot-shlá jong U Blei U Badon-bor-baroh.

16. Bad u don halor ka jainkúp bad halor ka lybong jong u ka kyrteng ia kaba la thoh, U SIIM KI SIIM, BAD U TRAI KI TRAI.

17. BAD nga la ioh-íh ia uwei u angelos u baieng ha ka sngi; bad u la pyrta da ka ktín bajam, u da ong ha kita ki sim baroh kiba hér ha pyddeng ka byneng, Tó alle bad tó phi'n iaseng-lang sha ka jingiakhawai-míet ka bakhrau ka jong U Blei;

18. khynang ba phi'n ioh-bám ia ki doh ki siim, bad ia ki doh ki rangbah-shíhajar, bad ia ki doh ki bakhlain, bad ia ki doh ki kulai, bad ia ki jong kita ki bashong halor jong ki, bad ia ki doh baroh ki balait-lúid ruh bad ki mrau, ki barit ruh bad ki bakhrau.

19. Bad nga la ioh-íh ia uta u mrád-khlau, bad ia kita ki siim jong ka khyndeu, bad ia kita ki paitlang-thymá jong ki kiba la iaseng-lang ba'n pynlong ia ka jingialehthymá ia uta u bashong halor kata ka kulai, bad ia uta u paitlang-thymá jong u.

20. Te la kem ia uta u mrád-khlau, bad lem bad une uta u nongiathúhlypá balamlér, uba la leh ia kita ki dak-khyllah ha khymat jong u, da kiba u la shúkor ia kita kiba la pyddiang ia kata ka dak uta u mrád-khlau, bad ia kita ki baiamane-dem ia kata ka dur jong u. Ia kine baroh-ar la bred im kein sha kata ka pung ka ding ia kaba thang da u kyndok.

21. Bad ia kita ki basah la pyniáp-noh da kata ka waitlam jong uta u bashong halor kata ka kulai, kaba míh-noh na ka shintur jong u; te ia kita ki sim baroh la pynkydang-éh na ki doh jong ki.

XX.—LYNNONG.

1. *Shaphang ka bakhúm ia U Soitan.*

4. Shaphang kata ka shí-hajar snem ha kiba long ba'n im bad ba'n synshár lem bad U Khristos. 7. Shaphang pyllait pat ia U Soitan; bad ba u shúkor ia ki bynriu; bad ba bred ia u sha ka pung ka ding bad u kyndok. 11. Shaphang ka jingmíhpat ki baiáp baroh; bad ka jingbishár bakhadduh.

1. BAD nga la ioh-íh ia u angelos haba u wan-híer na byneng, u badon kata ka shabi kata ka liu-long bakhlem-trai, bad ka kynjiri bakhrau ha ka ktí jong u.

2. Bad u la kem ia uta u ky-ing, ia uta u bysein batymen, uba long U Ksuid, bad U Soitan, bad u la khúm ia u shí-hajar snem;

3. bad u la bred ia u sha kata ka liu-long bakhlem-trai, bad u la khang ha u, bad u la shon-skhem halor jong u, khynang ba u'n u'm ioh--shúkor ia ki kynja-bynriu shuh, tadynda la pyndep ia kata ka shí-hajar snem; te hadiin kata kein ka dei ba'n pyllait-noh ia u shibit arbit.

4. BAD nga la ioh-íh ia ki khet, bad *don* kiba la shong halor jong ki, bad la ai ka jingbishár ha ki; bad *nga la ioh-íh* ia ki mynsiim jong kita ia kiba la khrai-khlíh na ka bynta kata ka jingphlá ia U Iísous, bad na ka bynta ka ktín U Blei, bad jár kiba ki'm shym la iamane-dem ia uta u mrád-khlau, l'ymne ia ka dur jong u, bad ki'm shym la pyddiang ia kata ka dak halor ka shyllang - mat jong ki, bad halor ka ktí jong ki; te ki la im bad ki la synshár lem bad U Khristos shí-hajar snem.

5. Hinrei kita ki basah na kita ki baiáp ki'm shym la im-pat tadynda la pyndep ia kata ka shí - hajar snem. Kane *ka long* ka jingmíh-pat ka banyngkong.

6. Suk bad bakhúid *long* uta uba don ka bynta ha kata ka jingmíh-pat ka banyngkong: *namar* halor kine kata ka jingiáp ka baar ka'm ioh bor shuh; hinrei ki'n long ki lyngdoh jong U Blei bad jong U Khristos, bad ki'n iasynshár lem bad u shí-hajar snem.

7. TE h'ynda la pyndep ia kata ka shí-hajar snem, yn pyllait-noh ia uta U Soitan na ka byndí jong u;

8. te u'n leit-míh-noh ba'n shúkor ia kita ki kynja-bynriu kiba ha kita ki sau dong ka

pyrthei, ia U Gog bad ia U Magog, ba'n pyniaseng-lang ia ki sha ka jingialehthymá, ka jingkhein ia kiba *ka'n long* kum u shíap ka dúriau.

9. Bad ki la ialeit-kíu halor ka pyngkiang ka khyndeu, bad ki la iakér-tauwíar ia ka ba-iashong-darai kita ki riu-khúid, bad ia kata ka nong-bah ia kaba la íeit: te ka ding ka la wan-híer na U Blei na byneng, bad ka la bám-dúh ia ki.

10. Te ia uta U Soitan, u bashúkor ia ki, la bred kein sha kata ka pung ka ding bad u kyndok, ha kaba uta u mrád-khlau bad uta u nong-iathúhlypá balamlér *ki don;* bad yn pynkordit ia ki myn-sngi bad mynmíet sha ki b'ym-jiukut ki b'ymjiukut.

11. BAD nga la ioh-íh ia ka khet balíh bakhrau, bad ia uta u bashong halor jong ka, na ka khymat jong uba ka khyndeu bad ka byneng ki la iaphet-noh; te ia ka jaka ym shym la shem shuh ia ki.

12. Bad nga la ioh-íh ia ki baiáp, ia ki barit bad ia ki bakhrau, haba ki la iaieng ha khymat U Blei, bad la plíe ia ki kítap; bad la plíe ia kawei-pat ka kítap, kaba long ka jong ka jingim; te la bishár ia kita ki baiáp na kita kiei-kiei-ruh ia kiba la thoh ha kita ki kítap, katba kum ki jingleh jong ki.

13. Te ka dúriau ka la aití-noh ia ki baiáp kiba don ha ka; bad Ka Jingiáp bad Ka Bashong riu-iáp ki la aití-noh ia kita ki baiáp kiba don ha ki; te la bishár ia uwei-uwei-baroh katba kum ki jingleh jong ki.

14. Bad ia kata Ka Jingiáp bad ia kata Ka Bashong riu-iáp la bred sha kata ka pung ka ding. Kane ka long kata ka jingiáp ka baar.

15. Te jár ia uba ym shym la shem ba la thoh ha kata ka kítap ka jingim, la bred ia u sha kata ka pung ka ding.

XXI.—LYNNONG.

1. *Ka jingíhthúh-pau ia ka byneng bathymmai bad ia ka khyndeu bathymmai; bad ia ka nongbah bakhúid, ia Ka Jerusalem bathymmai, bad ia ki bakumno ki'n ioh shong-sah ha ka.* 9. *Ka jingpynih tynnad shaphang kata Ka Jerusalem bakhúid na byneng.*

1. Bad nga la ioh-íh ia ka byneng bathymmai bad ia ka khyndeu bathymmai; namar kata ka byneng banyngkong bad kata ka khyndeu banyngkong ki la leit-noh; bad ka dúriau ka'm don shuh.

2. Bad ma-nga U Ioannis nga la ioh-íh ia ka nongbah ka bakhúid, ia Ka Jerusalem bathymmai, haba ka wan-híer na U Blei na byneng, ia kaba la khréh kum ka nongleit-kurim ia kaba la pyníhbhá khynang ia u tyngá jong ka.

3. Bad nga la ioh-sngou ka ktín bajam na byneng, ka da ong, Ha khymíh, ka iing-trep U Blei ryngkat bad ki briu, bad u'n shong-sah lem bad ki, te ma-ki ki'n ialong u paitlang jong u, bad ma-u hí u'n long lem bad ki, *bad u'n long* U Blei jong ki.

4. Te U Blei u'n niád-noh ia ka jingjau-úm-mat baroh na ki khymat jong ki; bad ka jingiáp ka'n ym long shuh, l'ymne ka jingsngousíh, l'ymne ka jingiám, l'ymne ka jingpang ka'n ym long shuh: naba kita kiei-kiei ki bamynshiwa ki la leit-noh.

5. Te u la ong uta u bashong halor kata ka khet, Ha khymíh, nga thau ia kiei-kiei-baroh bathymmai. Bad u ong ha nga, Tó thoh: naba kine ki ktín ki long ki bashisha bad baiainéh.

6. Bad u la ong ha nga, La pyndep! Nga long ma-nga U Alpha bad U Omega, u basydang bad u bakut. Ha uta u baslíang nga'n ai ei ma-nga na jong kata ka pukri ka úm ka jingim.

7. Uta u bajop u'n ioh-pateng ia kiei-kiei-baroh, bad nga'n dei U Blei ia u, bad ma-u de u'n dei u khún ia nga.

8. Hinrei ha kita ki bashepting, bad ha ki b'ymngeit, bad ha ki baíh-jilli-sang, bad ha ki bapyniáp, bad ha ki bakyreit, bad ha ki bashong-blei baai-ksúid, bad ha ki bamane-blei-thau, bad ha kita baroh ki balamlér, ka bynta jong ki *ka'n long* ha kata ka pung ia kaba thang da ka ding bad da u kyndok; kaba long kata ka jingiáp ka baar.

9. Te la wan ha nga uwei na kita ki hinieu angelos kiba don kita ki hinieu plíang

ki badap na kita ki hinieu jingiáp-them ki bakhadduh; bad u la kren bad nga, u da ong, Tó alle, nga'n pyníh ha mé ia ka nongleit-kurim, kaba ka tyngá uta U Khún-langbrot.

10. Te u la rah-noh ia nga ha u mynsiim shalor u lúm bakhrau bad bajerong, bad u la kyddeu ha nga ia kata ka nongbah ka bakhrau, ia kaba Ka Jerusalem bakhúid kein, haba ka wan-híer na byneng na U Blei,

11. ka da don kata ka burom-tyngshain U Blei: bad ka jingpynshai jong ka ka bakum u mau bakordor-tam, kum u mau jaspis basngúr-éh kum paila;

12. ka da don ruh ka kynroh bakhrau bad bajerong, bad ka da don khadar ki khyrdop, bad ha kita ki khyrdop khadar ki angelos, bad ki kyrteng ia kiba la thoh halor *jong ki*, kiba long *ki kyrteng* jong kita ki khadar jaid jong kiba ki khún Israil:

13. na phang míhngi, *don* lai ki khyrdop; na phang shatei, *don* lai ki khyrdop; na phang shathi, *don* lai ki khyrdop; *bad* na phang sepngi, *don* lai ki khyrdop.

14. Bad kata ka kynroh jong kata ka nongbah ka don khadar ki mau-nongrim, bad halor jong ki *don* ki kyrteng kita ki khadar Ki Apostolos jong uta U Khún-langbrot.

15. Te uta u bakren bad nga, u la don u diing-theu ksíer, khynang ba u'n da theu ia kata ka nongbah, bad ia kita ki khyrdop jong ka, bad ia kata ka kynroh jong ka.

16. Bad ia kata ka nongbah la pynlong dur basaudong, te ka jinglyntér jong ka ka long kat kumba ka jingpyngkhiang ruh: bad u la theu ia kata ka nongbah da uta u diing-theu, jin háduh khadsan spah ki bor-lynti. Ka jinglyntér, bad ka jingpyngkhiang, bad ka jingjerong jong ka, ki long bamarryngkat.

17. Bad u la theu ia kata ka kynroh jong ka ia shispah saupheu sau ki prúh, *katba kum* ka jingtheu u briu, kaba long jong u angelos.

18. Bad ka jingtei ia kata ka kynroh jong ka ka long na u mau jaspis; bad kata ka

nongbah *ka la long* ka ksíer basngúr, ka bakum ka kynja-iit basngúr.

19. Bad ia kita ki mau-nongrim kata ka kynroh jong kata ka nongbah la pyníhbhá da kynja-baroh u mau bakordor. Uta u mau-nongrim u banyngkong *u long* u mau-jaspis; uta u baar, u mau-sappheiros; uta u balai, u mau-khalkedon; uta u basau, u mau-jirngam;

20. uta u basan, u mau-sardonyks; uta u bahinriu, u mau-sardios; uta u bahinieu, u mau-ksíer; uta u baphra, u mau-biryllos; uta u bakhyndai, u mau-topasion; uta u bashipheu, u mau-khrusoprasos; uta u bakhadwei, u mau-hyakinthos; uta u bakhadar, u mau-amethustos.

21. Bad kita ki khadar ki khyrdop *ki la long* khadar ki paila; hala kawei-kawei kein jong kita ki khyrdop ka la long na uwei u paíla: bad ka lynti-bah jong kata ka nongbah *ka la long* ka ksíer basngúr; kum ka iit bashai-lyngba.

22. Bad ia ka iing-mane-Blei nga'm shym la ioh-íh ha ka: namar uta U Trai uba U Blei U Badon-bor-baroh, bad uta U Khún-langbrot, ki long ka iing-mane-Blei jong ka.

23. Bad kata ka nongbah ka'm don kam ia ka sngi, l'ymne ia u bynai, ba ki'n pynshai ha ka: namar ka burom U Blei ka la pynshai ia ka, bad uta U Khún-langbrot *u long* ka jingshai jong ka.

24. Bad kita ki kynja-bynriu ia kiba la pynim ki'n iaiaid ha kata ka jingshai jong ka: bad ki siim ka khyndeu ki'n wallam ia ka jinglong-burom bad ia ka jingpyndon-burom jong ki sha ka.

25. Bad ia kita ki khyrdop jong ka yn ym da khang shuh mynsngi; namar ka míet ka'n ym long hangta.

26. Bad ki'n wallam ia ka jinglong-burom bad ia ka jingpyndon-burom jong kita ki kynja-bynriu sha ka.

27. Bad da-lei-lei ka'n ym ioh-leit-bysut sha ka kaei-kaei-ruh ka baleh-sang, bad ka baleh ia ka jingíhjilli, lane ia ka balamlér: tang kita kein ia kiba la thoh ha kata ka kítap ka jingim jong uta U Khún-langbrot.

XXII.—Lynnong.

1. *U angelos u dang pyníh ia kiei-kiei-ruh shaphang kata Ka Jerusalem bakhúid na byneng.* 6. *Kine ki jingong ki long basisha; bad suk uta u baiaisumar ia ki.* 8. *Haba U Ioannis u sa mane ia u angelos, u adong ia u: ka jinglong b'ymkylla ki bahok bad ki b'ymhok.* 12. *U Iísous u wan kloi uba phla ia kine kiei-kiei-ruh; bad ka jingsuk kita kiba leh ia ki húkum jong u; bad U Mynsiim u khot ei baroh ba'n shim ei na ka úm ka jingim.* 18. *Ka basang éh ia uno-uno-ruh ba'n pynlang ha kine kiei-kiei-ruh, lane ba'n shim-noh na ki ktín jong kane ka kítap: bad ka jingwai-noh.*

1. Bad u la pyníh ha nga ia ka wah basngúr ka úm ka jingim, ka bapyrnai kum paila-sngúr, ka bamíh-noh na ka khet U Blei bad jong uta U Khún-langbrot.

2. Ha pyddeng kata ka lynti-bah jong ka, bad ha baroh arliang jong kata ka wah; *la don* u diing ka jingim, u basei-noh ia ki khadar ki jingsei-soh, hala u bynai u da sei-noh ia kata ka jingsei-soh jong ka, bad ki sla jong uta u diing *long* ia ka ba'n ríh-khíah ia ki kynja-bynriu.

3. Te ka jingtim baroh ka'n ym long shuh; hinrei kata ka khet jong U Blei bad jong uta U Khún-langbrot ka'n long ha ka; bad ki shakri jong u ki'n iashakri ia u;

4. bad ki'n ioh-íh ia ka khymat jong u; bad ka kyrteng jong u *ka'n long* halor ki shyllang-mat jong ki.

5. Bad ka míet ka'n ym long hangta; te ki'm don kam ia ka sharak, l'ymne ia ka jingshai ka sngi, naba U Trai uba U Blei u pynshai ha ki: bad ki'n synshár sha ki b'ymjiukut ki b'ymjiukut.

6. Te u la ong ha nga, Kine ki ktín *ki long* ki baiainéh bad bashisha: bad U Trai uba U Blei kita Ki Nongiathúhlypá bakhúid, u la phah ia u angelos jong u ba'n pyníh ha ki shakri jong u ia kiei-kiei-ruh kiba dei ba'n jía-long shen.

7. Ha khymíh, nga wan kloi: suk uta u baiaisúmar ia ki ktín jong ka jingiathúhlypá kane ka kítap.

8. Bad ma-nga U Ioannis nga da ioh-íh ia kine kiei-kiei-ruh, bad nga da ioh-sngou *ia ki.* Te mynba nga la ioh-sngou bad nga la ioh-íh, nga la háp-dem ba'n

mane ha khymat ki slajat uta u angelos uba da pyníh ha nga ia kine kiei-kiei-ruh.

9. Te u ong ha nga, Tó mé súmar wat *leh kumta* : namar nga long u parashakri jong mé, bad jong kita ki para-bangeit jong mé kiba Ki Nongiathúhlypá, bad jong kita ki baiaisúmar ia kita ki ktín jong kane ka kítap : tó mane-dem ha U Blei.

10. Bad u ong ha nga, Tó mé wat pyndait lahá ia kita ki ktín jong ka jingiathúhlypá kane ka kítap : naba kata ka ía ka long hajan.

11. Uta u b'ymhok, tó ai u'n dang long b'ymhok ; bad uta u batyngit, tó ai u'n dang long tyngit ; bad uta u bahok, tó ai u'n dang long hok ; bad uta u bakhúid, tó ai u'n dang long khúid.

12. Te, ha khymíh, nga wan kloi ; bad ka nong jong nga *ka don* lem bad nga, ba'n ai-nong ha uwei-uwei-baroh kumba ka jingleh jong u ka'n long.

13. Nga long ma-nga U Alpha bad U Omega, u basydang bad u bakut, u banyngkong bad u bakhadduh.

14. Suk kita ki baiaileh ia ki húkum jong u, ba ka'n long ka bor ia ki halor uta u diing ka jingim, bad ki'n ioh-leit-bysut da kita ki khyrdop sha kata ka nongbah.

15. Hinrei shabar *ki long* kita ki kseu, bad kita ki bashong-blei baaiksúid, bad kita ki bakyreit, bad kita ki bapyniáp, bad kita ki bamane-blei-thau, bad mano-mano-baroh u baíeit bad u bathau ia ka lamlér.

16. Ma-nga U Iísous nga la phah ia u angelos jong nga ba'n phlá ha phi ia kine kiei-kiei-ruh ha kita Ki Balang. Nga long ma-nga uba U Thíed bad uba U Khún-u-ksiu U Dabid, bad uta U Khlur u batyngshain mynstep.

17. Te uba U Mynsiim bad kata ka nongleit-kurim ki iaong, Tó wan. Bad uta u baioh-sngou tó ai u'n ong, Tó wan. Bad jár u baslíang tó ai u'n wan. Bad jár u bamon, tó ai u'n shim ei ia ka úm ka jingim.

18. Namar nga phlá-lem ha uwei-uwei-baroh baioh-sngou ia ki ktín jong ka jingiathúhlypá kane ka kítap,

Lada uei-uei-ruh u'n da pynlang ha kine kiei-kiei-ruh, U Blei u'n pynlang ha uta kein ia kita ki jingiáp-them ia kiba la thoh ha kane ka kítap :

19. Te lada uno-uno-ruh u'n shim-noh na kita ki ktín ka kítap jong kane ka jingiathúhlypá, U Blei u'n shimnoh ia ka bynta jong u na ka kítap ka jingim, bad na kata ka nongbah ka bakhúid, bad *na* kita kiei-kiei-ruh ia kiba la thoh ha kane ka kítap.

20. Uta uba phlá ia kine kiei-kiei-ruh u ong, Shisha, nga wan kloi; Amen. Shisha, tó wan, Ah Trai Iísous !

21 Ka jingaiei ka jong U Iisous Khristos uba U Trai jong ngi *tó ka'n long* lem bad phi baroh ! Amen.

GILBERT AND RIVINGTON, PRINTERS, 52, ST. JOHN'S SQUARE, AND 28, WHITEFRIARS STREET, LONDON,